

Normes Socials a les Illes Balears

Normes Socials

a les Illes Balears

Edició: desembre 2009

© Consell Econòmic i Social de les Illes Balears
Palau Reial, 19 - 07001 Palma
Tel. 971 784 432 - Fax: 971 784 333
Web: <http://ces.caib.es>
E-mail: ces@ces.caib.es

Dipòsit Legal: PM

Disseny, maquetació i producció: Eines

Presentació

Palma, octubre de 2009

Aquesta recopilació de normes, sota el títol “Normes socials de les Illes Balears”, abasta les principals disposicions dictades a la Comunitat Autònoma en relació amb matèries sociolaborals i d’acció social; matèries que constitueixen un dels eixos de consulta i assessorament i que centren els debats i treballs que du a terme aquesta institució. L’objectiu fonamental d’aquesta edició és aportar informació sistematitzada que faciliti la consulta i resulti útil per a totes aquelles persones que, per circumstàncies personals i professionals, han de conèixer la normativa relacionada amb aquestes qüestions.

La present edició revisa i actualitza la presentada l’any 2004 –acollida molt positivament- i respon a la necessitat, manifestada des de la Comissió Permanent del Consell Econòmic i Social, de mantenir vigent la informació legislativa en matèria social i sociolaboral. Aquesta necessitat s’ha incrementat, a més, a causa de la intensa activitat legislativa i reglamentària en matèria social, duta a terme amb posterioritat a l’aparició del primer recull publicat, que és la conseqüència de la creixent presència dels drets socials, superant-ne una configuració assistencialista, en la conformació de les polítiques públiques.

Pel que fa a la metodologia duta a terme, cal destacar el fet que les normes són textos consolidats i que, per tant, la publicació inclou totes les modificacions produïdes fins a la data de tancament de l’edició, la qual cosa aporta un valor afegit al treball realitzat, al mateix temps que li atorga utilitat.

D’altra banda, s’ha complementat la informació amb llistes actualitzades de normes en matèria de salut i consum, sociolaboral i acció social, que resulta impossible incloure en una obra d’un sol volum, però que aporten una referència que resultarà, de ben segur, útil per a tots aquells que manegin aquesta publicació. A més, s’ha inclòs una enumeració dels dictàmens emesos per aquest Consell Econòmic i Social en relació amb projectes de normes –moltes d’elles incloses en el recull- sobre les matèries objecte de la recopilació.

Vull agrair, finalment, la feina realitzada pels Serveis Tècnics i els Serveis Administratius d’aquest Consell Econòmic i Social i de la col·laboradora Araceli García Ros, vertaders artífexs de la compilació que presentam a la societat amb la intenció d’aportar-hi una eina més de coneixement.

Llorenç Huguet Rotger

President del Consell Econòmic i Social

L’objectiu fonamental d’aquesta edició és aportar informació sistematitzada que faciliti la consulta.

DICTÀMENS DEL CONSELL ECONÒMIC I SOCIAL	07
NORMES EN MATÈRIA DE SALUT I CONSUM	13
Introducció	15
§1. Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears	18
§2. Llei 7/1998, de 12 de novembre, d'ordenació farmacèutica de les Illes Balears..	55
§3. Llei 1/1998, de 10 de març, de l'Estatut dels Consumidors i Usuaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears	81
§4. Llei 1/2006, de 3 de març, de voluntats anticipades..	103
§5. Decret 58/2007, de 27 d'abril, de desplegament de la Llei de voluntats anticipades i del Registre de Voluntats Anticipades de les Illes Balears..	108
NORMES EN MATÈRIA SOCIOLABORAL	121
Introducció	123
§6. Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.	125
§7. Decret 30/2001, de 23 de febrer, de constitució i règim jurídic del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, modificat pel Decret 9/2005, de 28 de gener.	130
§8. Llei 1/2003, de cooperatives de les Illes Balears, modificada per Llei 7/2005, de 21 de juny..	147
§9. Decret 65/2006, de 14 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament del Registre de Cooperatives de les Illes Balears..	232
NORMES EN MATÈRIA D'ACCIÓ SOCIAL	253
Introducció	255
RÈGIM GENERAL	259
§10. Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials a les Illes Balears ..	260
DONA	335
§11. Llei 12/2006, de 20 de setembre, per a la dona	336
§12. Llei 5/2000, de 20 d'abril, de creació de l'Institut Balear de la Dona	354
§13. Llei 6/2002, de 21 de juny, de modificació de la Llei 8/1986, de 22 de novembre, electoral de la comunitat autònoma de les Illes Balears..	359
DISCAPACITATS	363
§14. Llei 5/1999, de 31 de març, de cans guia	364
§15. Llei 3/1993, de 4 de maig, de millora de l'accessibilitat i supressió de les barreres arquitectòniques	373
§16. Decret 20/2003, de 28 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament de supressió de barreres arquitectòniques	387

MENORS I FAMÍLIA	407
§17. Llei 18/2001, de 19 de desembre, de parelles estables	408
§18. Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral de l'atenció i dels drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears	414
§19. Llei 18/2006, de 22 de novembre, de mediació familiar	475
§20. Decret 66/2008, de 30 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei 18/2006, de 22 de novembre, de mediació familiar	492
§21. Decret 40/2006, de 21 d'abril, pel qual es regulen els procediments d'acolliment familiar, d'adopció i de determinació d'idoneïtat.	504
ESPORT	525
§22. Llei 14/2006, de 17 d'octubre, de l'esport de les Illes Balears	526
DROGODEPENDÈNCIES	583
§23. Llei 4/2005, de 29 d'abril, sobre drogodependències i altres addiccions a les Illes Balears	583
JOVENTUT	617
§24. Llei 10/2006, de 26 de juliol, integral de la joventut	618
TERCERA EDAT	667
§25. Decret 244/1999, de 26 de novembre, pel qual es regula l'Estatut Bàsic dels centres de persones majors dependents de l'Institut Balear d'Afers Socials (BOIB 151, de 4 de desembre de 1999)	664
EMIGRACIÓ I IMMIGRACIÓ	683
§26. Llei 3/1992, de 15 de juliol, de comunitats balears assentades fora del territori de la comunitat autònoma	684
§27. Decret 1/2009, de 16 de gener, pel qual es regula del Fòrum de la Immigració de les Illes Balears	690
COOPERACIÓ I VOLUNTARIAT	699
§28. Llei 9/2005, de 21 de juny, de Cooperació per al desenvolupament	700
§29. Decret 80/2008, de 25 de juliol de l'Agència de Cooperació Internacional de les Illes Balears	722
§30. Llei 3/1998, de 18 de maig, del voluntariat social	737

Dictàmens del Consell Econòmic i Social

Els dictàmens del Consell Econòmic i Social emesos en relació amb les normes que conformen aquesta recopilació i amb aquells projectes de normes que formen part de la matèria de salut i consum, sociolaboral i d'acció social estan disponibles a la web de la institució (ces.caib.es) i són els següents:

En matèria de salut i consum:

- Dictamen 8/2002, sobre l'Avantprojecte de llei de salut de les Illes Balears.
- Dictamen 14/2002, sobre l'Avantprojecte de llei de drogodependències i altres conductes additives de les Illes Balears.
- Dictamen 7/2004, relatiu a l'Avantprojecte de llei de drogodependències i altres addicions a les Illes Balears.
- Dictamen 8/2004, relatiu al Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu mitjà corresponent al títol de tècnic en atenció sociosanitària.
- Dictamen 14/2005, sobre el Projecte de decret pel qual es regula el Consell de Salut Laboral de les Illes Balears.
- Dictamen 3/2007, relatiu al Projecte de decret pel qual s'estableixen els procediments de seguretat i el sistema de vigilància en front dels accidents amb risc biològic en l'àmbit sanitari de les Illes Balears.
- Dictamen 3/2009, relatiu al Projecte de decret sobre els fulls de reclamació o de denúncia en matèria de consum.
- Dictamen 11/2009, relatiu al Projecte de decret pel qual s'aprova el Reglament d'ordenació de la Inspecció de Serveis Sanitaris de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

En matèria sociolaboral:

- Dictamen 4/2002, sobre el Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau superior corresponent al títol de tècnic superior en animació turística.
- Dictamen 5/2002, sobre el Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau mitjà corresponent al títol de tècnic en gestió administrativa.
- Dictamen 10/2003, sobre el Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau mitjà corresponent al títol de tècnic en comerç.
- Dictamen 11/2003, sobre el Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau superior corresponent al títol de tècnic superior en desenvolupament d'aplicacions informàtiques.
- Dictamen 12/2003, sobre el Projecte de decret pel qual es prorroga el termini d'adaptació de les societats cooperatives a la Llei 27/1999, de 16 de juliol de cooperatives.
- Dictamen 13/2002, sobre l'Avantprojecte de llei de cooperatives de les Illes Balears.
- Dictamen 24/2002, sobre el Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau superior corresponent al títol de tècnic superior en administració de serveis informàtics.

- Dictamen 5/2003, sobre el Projecte de decret pel qual es regula la qualificació d'iniciatives empresarials d'inserció i es crea el registre d'iniciatives empresarials d'inserció de les Illes Balears.
- Dictamen 7/2003, sobre el Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau mitjà corresponent al títol de tècnic en operació, control, i manteniment de màquines i instal·lacions del vaixell.
- Dictamen 8/2003, sobre el treball fix discontinu a les Illes Balears.
- Dictamen 9/2003, sobre els índexs de qualitat en el treball.
- Dictamen 10/2003, sobre el Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau mitjà corresponent al títol de tècnic de conducció d'activitats fisioesportives en el medi natural.
- Dictamen 3/2004, sobre el Projecte de decret pel qual es regula l'accés, la promoció interna i la provisió dels llocs de treball de persones amb discapacitat a la funció pública de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- Dictamen 5/2004, relatiu al Projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de cicle formatiu de grau mitjà corresponent al títol de tècnic en explotació de sistemes informàtics.
- Dictamen 8/2005, relatiu al Projecte de decret pel qual s'aprova el reglament d'organització i funcionament del Registre de Cooperatives de les Illes Balears.
- Dictamen 7/2008, relatiu al Projecte de decret pel qual es regula el règim d'habilitació i d'organització del personal tècnic en prevenció de riscos laborals de la Direcció General de Salut Laboral de la Conselleria de Treball i Formació del Govern.
- Dictamen 17/2008, relatiu al Projecte de decret pel qual es regula el procediment per publicar les sancions per infraccions molt greus en matèria de prevenció de riscos laborals a les Illes Balears.

En matèria d'acció social:

- Dictamen 15/2002, sobre l'Avantprojecte de llei de serveis socials de les Illes Balears.
- Dictamen 18/2002, sobre el Projecte de decret pel qual es regula el Reglament de supressió de barreres arquitectòniques.
- Dictamen 21/2002, sobre el Projecte de decret pel qual es regulen els acolliments familiars i l'adopció.
- Dictamen 6/2004, relatiu al Projecte de decret pel qual es modifica el Decret 4/1991, de 24 de gener, regulador de les condicions i del procediment d'admissió a les guarderies infantils dependents de la conselleria competent en matèria d'acció social.
- Dictamen 9/2004, relatiu a l'Avantprojecte de llei de cooperació per al desenvolupament.
- Dictamen 5/2005, relatiu al Projecte de decret pel qual es regulen les activitats de temps lliure i juvenils.
- Dictamen 7/2005, relatiu al Projecte de decret pel qual es regulen els procediments d'acolliment familiar, d'adopció i de determinació d'idoneïtat.

- Dictamen 12/2005, sobre l'Avantprojecte de llei integral per a la dona.
- Dictamen 13/2005, sobre l'Avantprojecte de llei integral de la joventut.
- Dictamen 2/2006, relatiu a l'Avantprojecte de llei de l'esport de les Illes Balears.
- Dictamen 6/2006, relatiu a l'Avantprojecte de llei integral d'atenció i dels drets del menor a les Illes Balears.
- Dictamen 2/2008, sobre el Projecte de decret de mediació familiar.
- Dictamen 18/2008, relatiu a l'Avantprojecte de llei de serveis socials de les Illes Balears.
- Dictamen 7/2009, sobre l'eficàcia del sistema educatiu a les Illes Balears.
- Dictamen 8/2009, relatiu al Projecte de reglament pel qual s'estableix el règim jurídic que regula la prestació dels serveis d'acolliment residencial de menors a Mallorca.
- Dictamen 19/2009, relatiu al Projecte de decret pel qual es crea l'Observatori de la Joventut de les Illes Balears

Salut i Consum

1. Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears.

2. Llei 7/1998, de 12 de novembre, d'ordenació farmacèutica de les Illes Balears.

3. Llei 1/1998, de 10 de març, de l'Estatut dels Consumidors i Usuaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

4. Llei 1/2006, de 3 de març, de voluntats anticipades.

5. Decret 58/2007, de 27 d'abril, de desplegament de la Llei de voluntats anticipades i del Registre de Voluntats Anticipades de les Illes Balears.

Introducció

La Constitució estableix, en l'article 148.1.21, que les comunitats autònomes poden assumir les competències en matèria de "sanitat i higiene", mentre que reserva a l'Estat, en l'article 149.1.16, la competència exclusiva en matèria de "sanitat exterior, bases i coordinació general de la sanitat i legislació sobre productes farmacèutics".

Mitjançant el Decret 2467/1980, de 7 de novembre, es varen transferir competències de l'Estat al Consell General Interinsular, precedent de la Comunitat Autònoma, en matèria de sanitat i cultura. El Reial Decret 1004/2001, de 27 de desembre, articulà el traspàs a la Comunitat Autònoma de les funcions i serveis de l'Institut Nacional de Salut. I el Reial Decret 1104/1999, d'11 de juny, de les funcions i serveis en matèria d'execució de la legislació en matèria de productes farmacèutics.

L'Estatut d'autonomia disposa, pel que fa a la comunitat autònoma de les Illes Balears, que aquesta té competència exclusiva en matèria de "defensa dels consumidors i usuaris" (art. 30.47) i "organització, funcionament i control dels centres sanitaris públics i dels serveis de salut" (art. 30.48), competències de desenvolupament legislatiu i execució en matèria de "salut i sanitat" (art. 31.4) i "seguretat social" (art. 31.12) i competències executives en matèria de "productes farmacèutics" (art. 32.8).

Pel que fa als consells insulars, l'article 71.7 de l'Estatut els reconeix la possibilitat que puguin assumir, a més de les competències que li són pròpies, "dins el seu àmbit territorial la funció executiva i la gestió en matèria de sanitat".

Altres normes materials destacables en matèria de salut i consum són:

- Llei 1/1997, de 20 de maig, de taxes per inspeccions i controls sanitaris oficials de carns fresques (BOIB núm. 67, de 3 de juny de 1997).
- Decret 105/1997, de 24 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de Policia Sanitària Mortuòria de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 99, de 7 d'agost de 1997).
- Llei 8/1998, de 23 de novembre, de taxes per inspeccions i controls sanitaris d'animals i els seus productes (BOIB núm. 154, de 3 de desembre de 1998).
- Llei 4/2002, de taxes i inspeccions i controls sanitaris d'animals i els seus productes (BOIB núm. 71, de 13 de juny de 2002).
- Decret 79/1988, de 20 d'octubre, pel qual es crea el Registre d'Associacions de Consumidors i Usuaris (BOIB núm. 131, d'1 de novembre de 1988).
- Decret 70/1990, de 28 de juny, d'aprovació definitiva de la reestructuració dels Serveis Oficials Farmacèutics de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 89, de 21 de juliol de 1990).
- Decret 71/1990, de 28 de juny, d'aprovació definitiva de la reestructuració dels Serveis Oficials Veterinaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 89, de 21 de juliol de 1990).

- Decret 53/1995, de 18 de maig, pel qual s'aproven les condicions higièniques sanitàries de les piscines dels establiments d'allotjaments turístics i de les d'ús col·lectiu en general (BOIB núm. 80, de 24 de juny de 1995; correcció d'errades BOIB núm. 88, de 13 de juliol de 1995).
- Decret 163/1996, de 26 de juliol, pel qual es regula l'autorització per a la creació, modificació, trasllat i tancament de centres, establiments i serveis sanitaris (BOIB núm. 103, de 17 d'agost de 1996). Aquest Decret ha estat desenvolupat per les Ordres de 19 de desembre de 2000 per la qual s'estableixen les condicions, requisits i el procediment d'autorització per a la creació, modificació, trasllat i tancament dels hospitals (BOIB núm. 7, de 16 de gener de 2001), de 14 maig de 1999, per la qual es modifica el calendari de vacunacions sistemàtiques infantils de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 65, de 25 de maig de 1999), de 3 de maig de 1999, per la qual es regulen les condicions que han de reunir els establiments d'òptica per al seu funcionament (BOIB núm. 62, de 15 de maig de 1999), i de 16 de desembre de 1996, per la qual es regulen les condicions que han de reunir els laboratoris d'anàlisis clíniques per al seu funcionament (BOIB núm. 163, de 31 de desembre de 1996).
- Decret 136/1996, de 5 de juliol, d'ordenació de la gestió dels residus sanitaris a la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 91, de 20 de juliol de 1996; correcció d'errades BOIB núm. 106, de 24 d'agost de 1996; BOIB núm. 108, de 19 d'agost de 1996, BOIB núm. 115, de 14 de setembre de 1996 i BOIB núm. 15, de 6 de febrer de 1997).
- Decret 192/1996, de 25 d'octubre, d'organització del Servei de Salut i creació de l'empresa pública GESMA (BOIB núm. 144, de 21 de novembre de 1996), modificat pel Decret 63/1998, de 12 de juny (BOIB núm. 84, de 27 de juny de 1998), pel Decret 86/2000, de 2 de juny (BOIB núm. 72, de 10 de juny de 2000, modificat pel Decret 34/2002, de 8 de març –BOIB núm. 33, de 16 de març de 2002-) i pel Decret 147/2000, de 10 de novembre (BOIB núm. 141, de 18 de novembre de 2000).
- Decret 21/1998, de 6 de febrer, pel qual es regulen els serveis d'instal·lació, reparació i revisió a domicili (BOIB núm. 26, de 24 de febrer de 1998).
- Decret 1/1998, de 2 de gener, pel qual es regula el dret a la informació sobre els serveis mortuaris i funeraris (BOIB núm. 5, de 10 de gener de 1998).
- Decret 25/1999, de 19 de març, pel qual s'aproven les zones farmacèutiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears i el procediment per a l'autorització de noves oficines de farmàcia (BOIB núm. 40, de 30 de març de 1999; correcció d'errades BOIB núm. 58, de 6 de maig de 1999); modificat pel Decret 79/2005, de 15 de juliol (BOIB núm. 110, de 23 de juliol de 2005).
- Decret 92/2000, de 23 de juny, pel qual es regula l'horari mínim i els serveis d'urgència en les oficines de farmàcia de les Illes Balears (BOIB núm. 83, de 6 de juliol de 2000; correcció d'errades BOIB núm. 109, de 5 de setembre de 2000).
- Decret 65/2001, de 27 d'abril, pel qual s'aprova el procediment d'autorització de trasllats, transmissions, obres de modificació i amidament de distàncies d'oficines de farmàcia a les Illes Balears (BOIB núm. 55, de 8 de maig de 2001).
- Decret 64/2001, de 27 d'abril pel qual s'estableixen els requisits tècnics sanitaris que han de reunir les oficines de farmàcia (BOIB núm. 55, de 8 de maig de 2001).
- Decret 75/2001, de 25 de maig, de creació i regulació del Consell Balear de Consum (BOIB núm. 67, de 5 de juny de 2001).

- Decret 116/2002, de 13 de setembre, pel qual s'estableixen els requisits dels magatzems de distribució de medicaments i productes sanitaris i el procediment per a la seva autorització, trasllat i tancament, i se'n regulen les existències mínimes, així com les de les oficines de farmàcia (BOIB núm. 115, de 24 de setembre de 2002).
- Decret 3/2003, de 10 de gener, pel qual s'estableixen les normes relatives a la formació de manipuladors d'aliments i el procediment d'autorització de les empreses i entitats de formació (BOIB núm. 10, de 21 de gener de 2003). Mitjançant aquest decret s'aplica el Reial Decret 202/2000, d'11 de febrer, pel qual s'estableixen les normes relatives als manipuladors d'aliments (BOE núm. 48, de 25 de febrer de 2000).
- Decret 43/2003, de 2 de maig, pel qual s'estableixen les normes higièniques i sanitàries que regulen la pràctica del tatuatge, del pírcing i d'altres tècniques similars, i els requisits dels establiments en els quals es realitzen aquestes pràctiques (BOIB núm. 65, de 10 de maig de 2003).
- Decret 16/2004, de 13 de febrer, pel qual es regula l'exercici de l'activitat de bronzejat artificial (BOIB núm. 26, de 21 de febrer de 2004).
- Decret 88/2004, de 22 d'octubre, regulador del Defensor dels Usuaris del sistema sanitari públic de les Illes Balears (BOIB núm. 152, de 30 d'octubre de 2004).
- Decret 87/2005, de 29 de juliol, de gestió de la prestació sanitària en matèria de salut bucodental a la població d'entre 6 i 15 anys de les Illes Balears (BOIB núm. 117, de 6 d'agost de 2005).
- Decret 8/2006, de 3 de febrer, pel qual es regula el Consell de Salut Laboral de les Illes Balears (BOIB núm. 21, d'11 de febrer de 2006).
- Decret 39/2006, de 21 d'abril, pel qual s'aproven els Estatuts de l'ens públic Servei de Salut de les Illes Balears (BOIB núm. 62, de 29 d'abril de 2006).
- Decret 69/2006, de 21 de juliol, pel qual s'aprova l'Estratègia de la sida a les Illes Balears (BOIB núm. 109, de 3 d'agost de 2006).
- Decret 83/2006, de 22 de setembre, de garanties dels terminis màxims de resposta a l'atenció sanitària especialitzada programada i no urgent en el Servei de Salut de les Illes Balears (BOIB núm. 136, de 28 de setembre de 2006).
- Decret 124/2007, de 5 d'octubre, de creació de la Xarxa autonòmica de coordinació de transplantaments de les Illes Balears (BOIB núm. 153, d'11 d'octubre de 2007).
- Decret 69/2008, de 20 de juny, mitjançant el qual es regula el Conjunt Mínim Bàsic de Dades (CMBD) d'alta hospitalària i activitat ambulatoria a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 89, de 26 de juny de 2008).
- Decret 93/2008, de 5 de setembre, pel qual s'estableixen els requisits i les condicions sanitàries dels serveis de farmàcia i dipòsits de medicaments en els centres de cirurgia ambulatoria, les mútues d'accident de treball i malalties professionals de la Seguretat Social i els centres d'interrupció voluntària de l'embaràs (BOIB núm. 128, de 13 de setembre de 2008).
- Decret 94/2008, de 12 de setembre, pel qual s'aproven les bases i s'estableix el contingut de la cartera de serveis complementària del Sistema Sanitari Públic de les Illes Balears (BOIB núm. 131, de 18 de setembre de 2008).
- Decret 66/2009, de 9 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament d'ordenació de la Inspecció de Serveis Sanitaris del Servei de Salut de les Illes Balears (BOIB núm. 152, de 17 d'octubre de 2009).
- Decret 41/2009, de 26 de juny, pel qual es regula la prestació ortoprotètica (BOIB núm. 99, de 9 de juliol de 2009).

**§1. Llei 5/2003, de 4 d'abril,
de salut de les Illes Balears**
(BOIB núm. 55, de 22 d'abril de 2003;
BOE núm. 110, de 8 de maig de 2003)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

En l'ordenament jurídic espanyol, el dret a la protecció de la salut ve expressament reconegut en la Constitució, la qual atribueix als poders públics l'organització i la tutela de la salut pública a través de les mesures que es consideren oportunes, tant en el seu vessant preventiu, com en el propi de prestació d'assistència sanitària. Aquest reconeixement constitucional s'ha plasmat en la Llei 14/1986, general de sanitat, de 25 d'abril, que, amb caràcter bàsic, recull tot el conjunt d'accions i dispositius encaminats a la protecció de la salut, i destaca el protagonisme i la suficiència de les comunitats autònomes en l'articulació d'una política pròpia en matèria sanitària. Però, no només la Llei general de sanitat estableix el marc normatiu de protecció de la salut, també ho fa la Llei Orgànica 3/1986, de 14 de abril, de mesures especials en matèria de salut pública, que faculta les administracions públiques, dins l'àmbit de les seves competències, a adoptar les mesures excepcionals d'intervenció sanitària en situacions de necessitat o d'urgència.

En l'àmbit de les Illes Balears, l'Estatut d'Autonomia atribueix a la comunitat autònoma, a l'article 10.14, la competència exclusiva en matèria de sanitat.

Així mateix, l'article 11.5 del mateix text legal li atribueix el desenvolupament legislatiu i l'execució de la coordinació hospitalària, inclosa la de la Seguretat Social, i l'ordenació farmacèutica. Tot això sense oblidar la funció executiva de l'article 12.8 sobre la gestió de l'assistència sanitària de la Seguretat Social.

A l'empara dels títols competencials esmentats, es pretén recollir en una norma de rang legal totes les accions relacionades amb la salut dels ciutadans, de manera integral i integrada, i començar per la formulació dels drets dels usuaris enfront dels processos assistencials en l'àrea sanitària, per continuar amb l'ordenació dels recursos sanitaris de les Illes, territorialment i de manera funcional, i finalitzar amb les accions del sistema sanitari públic de les Illes Balears.

Prèviament, el Parlament de les Illes Balears havia creat el Servei Balear de la Salut, mitjançant la Llei 4/1992, de 15 de juliol, com un sistema únic i harmonitzat de tots els recursos, els centres i els serveis de l'àmbit geogràfic de les Illes Balears, amb la meta d'aconseguir la integració, la desconcentració, la simplificació, la racionalització i, en definitiva, una optimització màxima dels serveis sanitaris existents o futurs. Certament, el retard en la transferència dels serveis i de les funcions de l'assistència sanitària de la Seguretat Social a la nostra comunitat va produir una certa obsolescència a la Llei del Servei Balear de la Salut, a més de regular únicament el Servei, sense contemplar altres

aspectes essencials en matèria de protecció de la salut. Per aquest motiu la Llei del 92 i les modificacions que s'hi han introduït per part de la Llei 20/2001, de 21 de desembre, de mesures tributàries, administratives i de funció pública, són substituïdes per aquesta, i s'integra la regulació del Servei de Salut en un text més ambiciós que regula totes les accions dels poders públics adreçades a la protecció de la salut.

II

En el marc de les competències assolides en l'Estatut, la Llei de salut de les Illes Balears es configura com a l'instrument normatiu més important de la comunitat autònoma per articular-ne el compromís amb els ciutadans, de cara a la protecció d'un aspecte tan essencial de la persona com és la salut. La Llei té com eix central l'atenció de la salut del ciutadà en totes les vessants, des de l'educació per a la salut, les accions preventives, les mesures públiques de protecció de la salut individual i col·lectiva, fins a l'atenció de la malaltia, la rehabilitació funcional i la reincorporació social del pacient.

La Llei de salut de les Illes Balears tracta de recollir els aspectes més interessants de les regulacions comparades, adaptats naturalment a la realitat social, geogràfica i sanitària de les Illes, especialment en l'estructuració del model organitzatiu.

Però, la Llei de salut de les Illes Balears no es limita a la regulació del Servei autonòmic de salut, ni tan sols a la formulació de l'ordenació sanitària de les Illes Balears. Amb una vocació més ambiciosa, pretén ser un instrument normatiu que reguli totes les accions dels poders públics relacionades amb la salut, però no només d'aquests. També el sector privat es veu implicat en una tasca tan important com la que la Llei pretén: la protecció de la salut abans que aparegui la malaltia i el seu restabliment, en cas de pèrdua. El dret a la protecció de la salut es configura com un dret reconegut constitucionalment que requereix un desenvolupament legal en l'àmbit de les Illes Balears, en sintonia amb la regulació establerta en la Llei general de sanitat per a tot l'Estat, com a norma de caràcter bàsic per a totes les administracions sanitàries del territori nacional.

III

Prèviament a la regulació de les accions encaminades a la protecció i al restabliment de la salut és necessari plasmar els principis informadors en els quals es fonamenta l'articulació del dret a la protecció de la salut en el sistema sanitari públic de les Illes Balears, la qual cosa es recull en el títol preliminar, a més d'identificar l'objecte i l'àmbit subjectiu d'aplicació de la Llei.

En el títol I es detallen els drets i els deures dels ciutadans en l'àmbit sanitari. Aquest títol comença pels titulars dels drets, per continuar amb la regulació dels drets bàsics de tots relatius als serveis sanitaris i de salut de les Illes Balears, com a garantia del principi constitucional de protecció de la salut. En el capítol III d'aquest títol es contenen els drets específics dels usuaris dels centres assistencials, des del moment previ al naixement fins a la mort. Destaquen els drets en relació al naixement, a la intimitat i confidencialitat, la nova regulació del document vital i del consentiment informat, sense oblidar els drets del col·lectiu mereixedors d'especial protecció, els dels malalts mentals, i el dret a la història i

a la documentació clínica. El capítol IV conté la formulació dels drets dels usuaris dels serveis sanitaris públics com a complement dels drets generals establerts en el capítol II, i regula les funcions del defensor dels usuaris com a òrgan de garantia d'aquests drets. Finalment, en el capítol V es formulen els deures dels usuaris dels serveis sanitaris.

IV

El títol II de la Llei regula el sistema sanitari públic de les Illes Balears com el conjunt de recursos, normes, mitjans organitzatius i accions orientades a satisfer el dret a la protecció de la salut. El Govern i l'administració sanitària són els ens encarregats del funcionament del sistema.

El sistema sanitari públic de les Illes Balears, com a part del Sistema Nacional de Salut, té com a finalitats primordials la millora general en l'estat de la salut de la població, mitjançant la promoció de l'educació per a la salut, la prevenció, la planificació de les accions i la prestació d'una atenció integral i personalitzada. Per aconseguir aquestes finalitats, les administracions públiques competents, establertes a les Illes Balears, desenvoluparan tota una sèrie d'accions adreçades a protegir la salut abans que aparegui la malaltia i a l'atenció sanitària posterior, que es complementaran amb activitats de docència, investigació i formació, a més de l'avaluació i el control de la qualitat dels serveis sanitaris.

Totes aquestes accions es dirigeixen a aconseguir la finalitat primordial de la Llei.

V

El capítol III del títol II regula el Pla de Salut de les Illes Balears, el qual es configura a la Llei com a l'instrument estratègic principal de planificació i coordinació sanitària, que es complementarà amb el Pla sociosanitari –de caràcter intersectorial– així com amb altres plans de desenvolupament d'aspectes més concrets de l'actuació sanitària (de la SIDA, de drogues, de salut mental). Com a instrument estratègic, el Pla de Salut estableix les línies a desenvolupar per les estructures corresponents, tant sanitàries com alienes al sector. L'objectiu final és l'assumpció dels compromisos que involucrin sectors socials, professionals i polítics.

El capítol IV preveu l'existència i les funcions dels òrgans de participació comunitària en el sistema sanitari públic de les Illes Balears, especialment el Consell de Salut, que s'adscriu a la conselleria competent en matèria sanitària, com a l'òrgan col·legiat superior de participació comunitària i de consulta del sistema sanitari públic.

VI

Les competències i funcions de les diverses administracions públiques que actuen en matèria sanitària en el territori de les Illes Balears, vénen recollides en el títol III de la Llei, que comença per definir les competències del Govern i de l'Administració de la comunitat autònoma (capítol I), i finalitza, en el capítol II, amb les competències dels ens territorials de les Illes Balears. Aquestes competències es desenvolupen de conformitat amb el que disposa l'Estatut, la Llei general de sanitat, les lleis de consells insulars i de règim local, i dins el marc del Pla de salut.

VII

El títol IV regula la intervenció pública en relació amb la salut individual i col·lectiva, la funció inspectora i la potestat sancionadora en matèria sanitària de manera estructurada en dos capítols. En el primer es defineixen les funcions del personal que realitza funcions inspectores i es determina el caràcter públic de les actes i diligències inspectores, mentre que en el capítol II es regula l'exercici de la potestat sancionadora per l'administració sanitària autònoma i tot el règim d'infraccions tipificades i sancions en matèria sanitària, a més de la possibilitat d'adoptar mesures cautelars per l'òrgan sancionador com a garantia del compliment dels deures i de les obligacions establertes en aquesta llei i en la resta de l'ordenament jurídic sanitari.

VIII

L'eix principal de l'organització sanitària pública dels serveis sanitaris de les Illes s'estructura en el títol V, on es regula el Servei de Salut de les Illes Balears com a ens públic, de caire autònom, dotat de personalitat jurídica i patrimoni propis, amb plena capacitat d'actuar i al qual s'encomana la gestió dels serveis públics assistencials. Aquest Servei de Salut s'adscriu a la conselleria competent en matèria sanitària. La llei estableix en general els objectius fonamentals que persegueix i la relació amb l'ens matriu.

L'estructura i l'organització del Servei de Salut, contingudes en el capítol II, defineixen els òrgans superiors de direcció i gestió de l'ens: el Consell General, el director general i el secretari general. El règim jurídic del Servei de Salut l'estableix aquesta llei i els seus estatuts, i la representació i la defensa en judici s'atribueixen als advocats que s'integrin a l'escala corresponent del cos superior d'advocats de l'Administració de la comunitat autònoma, sense perjudici d'habilitar advocats col·legiats per a supòsits específics.

El règim pressupostari que es configura a la llei en el capítol IV, permet al Servei comptar amb el seu propi pressupost, i des del punt de vista financer es preveuen mesures de control permanent per part de la Intervenció de la comunitat autònoma.

El capítol V del títol V recull l'ordenació funcional dels serveis assistencials, estructurada en els nivells d'atenció sanitària primària, especialitzada i d'urgències. L'atenció primària és el primer nivell d'assistència, mentre que l'especialitzada és el segon nivell. Aquest està configurat per la xarxa hospitalària pública de les Illes Balears, que també s'estructura en diversos nivells d'hospitals, en funció de l'especialització i la complexitat dels processos de què disposen. El títol finalitza en el capítol VI, dedicat a les relacions amb la iniciativa privada, la qual s'articula al voltant del concert, com a modalitat consolidada de col·laboració del sector privat en la prestació dels serveis públics.

IX

§ 1. Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears (BOIB núm. 55, de 22 d'abril de 2003; BOE núm. 110, de 8 de maig de 2003)

L'ordenació sanitària territorial del sistema sanitari públic de les Illes és objecte de tractament en el títol VI, on es detalla l'organització del Servei de Salut en àrees de salut, com a estructura bàsica del sistema, en sectors sanitaris i en zones bàsiques de salut. Al Servei de Salut se li encomana la responsabilitat en la gestió unitària i integrada dels centres i serveis que en depenen, així com les prestacions i els programes sanitaris a desenvolupar. Les àrees de salut s'estructuraran en els òrgans de participació, direcció i gestió que determinin els estatuts del Servei. Les àrees de salut es podran dividir territorialment en sectors sanitaris, responnent a la necessitat que l'ordenació territorial resulti operativa i funcioni amb eficàcia. Cadascuna de les àrees disposarà d'un hospital públic per garantir l'atenció especialitzada als ciutadans. Per altra banda, les zones bàsiques de salut són el marc territorial i poblacional fonamental per a l'ordenació dels serveis d'atenció primària sanitària.

X

En conclusió, la Llei de salut de les Illes Balears configura un sistema públic de salut universal, gratuït i solidari, que pretén ordenar tots els recursos sanitaris de manera eficient, tenint en compte les peculiaritats de les Illes Balears, on històricament hem patit greus mancances de recursos en la xarxa pública, mitigades en part pel recurs a la doble assegurança.

En el procés d'elaboració s'ha sotmès a consulta dels sectors implicats i de tota la ciutadania, a través d'Internet. Sense oblidar la consulta al Consell Econòmic i Social, com a ens institucional que té la representació dels sectors socials.

La Llei de salut té vocació de perdurabilitat i per això ha tengut cura de ser flexible per adaptar-se a les situacions futures sense traumatismes, i s'ha de configurar com a un instrument al servei de tots els ciutadans de les Illes Balears.

TÍTOL PRELIMINAR

Article 1 Objecte

1. La present llei té per objecte l'ordenació i la regulació del sistema sanitari per tal de fer efectiu, en l'àmbit territorial de les Illes Balears, el dret a la protecció de la salut reconegut a l'article 43 de la Constitució.

2. En particular, aquesta llei:

- a) Defineix i garanteix els drets i els deures dels ciutadans en l'àmbit sanitari.
- b) Configura el marc jurídic fonamental del sistema sanitari públic.
- c) Delimita les competències de les administracions públiques en matèria de sanitat.
- d) Regula la funció inspectora i la potestat sancionadora en matèria sanitària.
- e) Estableix les regles bàsiques de l'organització i el funcionament del Servei de Salut de les Illes Balears.

Article 2 Àmbit subjectiu d'aplicació

Aquesta llei s'aplica:

- a) Als ciutadans residents i als no residents, amb independència de la seva situació legal o administrativa.
- b) A les administracions públiques de les Illes Balears.
- c) A qualsevol altra persona jurídica, quan així s'estableixi en aquesta llei.

TÍTOL PRELIMINAR

- Art. 1
- Art. 2
- Art. 3
- Art. 4

Article 3 Principis informadors

La regulació continguda en aquesta llei s'inspira en els principis següents:

- a) Universalització de l'atenció sanitària per a tots els ciutadans de les Illes Balears.
- b) Concepció integral de la salut, de forma que compregui activitats de promoció, educació sanitària, prevenció, assistència, rehabilitació, investigació i formació, tenint en compte els aspectes biològics, psicològics, socials i ecològicambientals.
- c) Equitat i superació de les desigualtats territorials i socials en la prestació dels serveis, donar prioritat a l'eficiència social i afavorir els col·lectius més desprotegits.
- d) Eficàcia i eficiència en la gestió dels recursos sanitaris, amb incorporació de la millora continuada de la qualitat, mitjançant l'acreditació i l'avaluació continuada.
- e) Descentralització, desconcentració, coordinació i responsabilitat en la gestió, d'acord amb una concepció integral i integrada del sistema sanitari balear.
- f) Participació comunitària en la formulació de la política sanitària, a través dels drets d'informació i participació.
- g) Participació dels professionals en l'organització i en l'ús racional de tots els recursos necessaris per a la bona pràctica clínica, basada en l'evidència científica.
- h) Cooperació intersectorial com a element de cohesió de les polítiques de tots els sectors amb responsabilitat en la salut.
- i) Consideració del medi ambient com un factor d'incidència sobre la salut individual i col·lectiva.
- j) Orientació del sistema sanitari als ciutadans, establint els mecanismes adients per a l'exercici dels drets que aquesta llei els reconeix.
- k) Humanització de l'organització sanitària.

TÍTOL I CAPÍTOL I

- Art. 4

TÍTOL I

DRETS I DEURES DELS CIUTADANS EN L'ÀMBIT SANITARI

Capítol I

Titulars dels drets i deures

Article 4 Titulars dels drets i deures

1. Sense perjudici del que preveu la legislació bàsica estatal, i amb independència de la seva situació legal o administrativa, són titulars dels drets i deures definits en aquesta llei, en els termes establerts en aquest títol:

- a) Els espanyols i els estrangers residents en qualsevol dels municipis de les Illes Balears.

b) Els espanyols i els estrangers no residents a les Illes Balears que tinguin establerta la residència en el territori espanyol, amb l'abast determinat per la legislació estatal.

c) Els nacionals dels estats membres de la Unió Europea, respecte dels drets que resultin de l'aplicació del dret comunitari europeu i dels tractats i convenis subscrits per l'Estat espanyol que els siguin d'aplicació.

d) Els nacionals dels estats que no pertanyen a la Unió Europea, només respecte dels drets que els reconguin les lleis, els tractats i els convenis subscrits per l'Estat espanyol amb el seu país d'origen.

2. No obstant el que es preveu a l'apartat anterior, es garantirà en tot cas a qualsevol persona l'atenció sanitària en situacions d'urgència, prestada pels professionals.

3. En el supòsit previst al punt anterior, es facturaran els costos i les despeses ocasionats al beneficiari o tercer responsable, si n'és el cas.

Capítol II **Drets bàsics**

Article 5 Drets bàsics

1. En els serveis i centres públics i privats tots tenen els drets següents:

a) A l'assistència sanitària en els termes establerts en aquesta llei.

b) Al respecte a la intimitat i a la personalitat, a la dignitat humana i a ser atès sense cap mena de discriminació.

c) A obtenir informació sobre els diversos serveis sanitaris als quals es pot accedir, com també sobre el cost econòmic de les prestacions i els requisits per al seu ús.

d) A obtenir, en tots els centres i serveis sanitaris, còpia de la carta de drets i deures per la qual s'ha de regir la relació de l'usuari amb aquests.

e) A realitzar reclamacions pels funcionament dels serveis sanitaris i a fer suggeriments, així com a rebre una resposta en els termes prevists reglamentàriament.

f) A ser informats adequadament, en termes comprensibles, dels factors, de les situacions i de les causes de riscos per a la salut

2. Així mateix, tots tenen dret a rebre informació sanitària en la forma més idònia per a la seva comprensió i en una de les llengües oficials de la comunitat autònoma, i assegurar-se que aquella sigui intel·ligible per als pacients.

3. No obstant el que disposa el punt anterior, i en la mesura que la planificació sanitària ho permeti, els centres i serveis sanitaris implantaran els mitjans necessaris per atendre les necessitats lingüístiques dels usuaris estrangers.

Capítol III **Drets específics dels usuaris en els centres assistencials**

Article 6 Dels drets específics en els centres assistencials

A més dels drets reconeguts a tots per aquesta llei, els usuaris dels centres assistencials de titularitat pública o privada tenen també els drets reconeguts en aquest capítol.

Secció 1a
Drets en relació al naixement

Article 7 Drets de la mare

La dona durant la gestació, el part i el puerperi té dret a:

- a) Obtenir informació continuada, completa i adequada sobre l'evolució de l'embaràs, part i postpart i estat del seu fill, expressada en termes comprensibles.
- b) Rebre una atenció prenatal adequada i una educació maternal efectuada per un professional capacitat i estar acompanyada per una persona de la seva confiança durant el prepart, part i postpart, excepte causa suficientment justificada.
- c) Ser informada adequadament de les diferents opcions de part, ja sigui natural, amb analgèsia, mitjançant cesària o qualsevol altra modalitat, amb els avantatges i inconvenients de cada opció; ser la protagonista sobre la decisió del tipus i de la modalitat del part que desitja amb l'assessorament dels professionals sanitaris; decidir les intervencions no estrictament necessàries des d'un punt de vista clínic, excepte en els casos on la urgència de la situació ho impedeixi.
- d) Escollir durant el part i el postpart un únic professional referent del seu cas, quan siguin més d'un els professionals que l'atenen.
- e) Tenir el nadó al seu costat des del moment del naixement i durant tota la seva estada hospitalària, sempre que la salut d'ambdós ho permeti; obtenir còpia de l'informe d'alta amb totes les dades del part i el resum de l'estat neonatal.
- f) Obtenir de l'organització de l'hospital els recursos necessaris per facilitar la lactància materna, d'acord amb les recomanacions de les autoritats sanitàries; obtenir informació sobre un altre tipus d'alimentació quan la lactància materna no sigui possible o bé no sigui l'opció elegida.
- g) Atenció domiciliària durant i després del part, si n'és el cas.
- h) Que es respectin les recomanacions de la Organització Mundial de la Salut a totes les dones que així ho demanin.

Article 8 Drets del nadó

Als nadons se'ls reconeixen els drets següents :

- a) A rebre un tractament respectuós i digne, així com a ser identificat immediatament mitjançant les mesures que es considerin adequades.
- b) A tenir un únic referent mèdic, a ser explorat després del naixement per un metge especialista en pediatria i que se li realitzin les proves de detecció neonatal; si el seu estat de salut així ho requereix, a ser atès per personal qualificat amb els mitjans tècnics adequats i que se li faciliti l'estimulació precoç en cas de tenir alguna disminució.
- c) A no ser sotmès a cap examen o intervenció, el propòsit dels quals sigui la investigació, excepte amb el consentiment exprès i per escrit dels seus pares o, si n'és el cas, dels representats legals.

TÍTOL I
CAPÍTOL II
Art. 5

CAPÍTOL III
Art. 6
Art. 7
Art. 8

Article 9 Drets comuns de les mares i dels pares

Els pares i les mares dels nadons, en relació amb l'assistència sanitària regulada en aquesta llei, tenen el dret a:

- a) Rebre la informació comprensible, suficient i continuada sobre el procés o l'evolució del seu fill o la seva filla, inclòs el diagnòstic, el pronòstic i les opcions de tractament, com també sobre les cures eventuais que rebí l'infant.
- b) Tenir accés continuat al seu fill, si la situació clínica ho permet, així com participar en l'atenció i en la presa de decisions relacionades amb l'assistència sanitària que ha de rebre.
- c) Rebre l'informe d'alta i la informació i l'assessorament necessaris per al seguiment del procés tant del fill com de la mare, per a llur integració en la xarxa sanitària i per a l'obtenció dels recursos socials de suport, si fos necessari.

Secció 2a

Dret a la intimitat i a la confidencialitat

Article 10 Dret a la intimitat

1. El dret a la intimitat del pacient es concreta en el respecte a la confidencialitat de les dades que fan referència a la seva salut i a l'assistència o al tractament. Les persones que no estiguin autoritzades degudament no poden accedir a aquestes dades.

2. Els centres sanitaris han d'adoptar les mesures oportunes per garantir el dret a la intimitat. A aquest efecte han d'elaborar normes i procediments protocolitzats per garantir l'accés a les dades dels pacients.

3. El personal dels centres i serveis sanitaris només podrà desvetllar les dades relatives a processos assistencials dels pacients en el casos legalment prevists.

Article 11 Dret a la informació assistencial

1. El pacient té dret que se li faciliti en termes comprensibles informació completa i continuada, verbal i escrita, sobre el seu procés, inclosos el diagnòstic, el pronòstic i les opcions de tractament. No obstant això, es respectarà la voluntat del pacient al qual se li ofereixen les alternatives següents:

- No voler ser informat.
- Donar-li la possibilitat de decidir entre les distintes opcions terapèutiques del centre.
- Renunciar al tractament.
- Autoritzar expressament una altra persona per rebre aquesta informació.

2. El metge responsable del pacient ha de garantir el compliment del dret a la informació. Els professionals assistencials que l'atenen i li apliquen una tècnica o un procediment concret també han d'assumir la responsabilitat en el procés d'informació al pacient.

3. El pacient té dret a ser advertit de les possibilitats d'utilització dels procediments de diagnòstic i terapèutics que li apliquen en un projecte docent o d'investigació que, en cap cas, no podrà comportar perill addicional conegut per

a la salut. En tot cas serà imprescindible la prèvia informació al pacient i la seva autorització per escrit, així com l'acceptació per part del metge i de la direcció del corresponent centre sanitari.

4. Es reconeix el dret del pacient a una segona opinió mèdica, en els termes que reglamentàriament es determini, amb la finalitat d'enfortir la relació bàsica entre el metge i el pacient i complementar les possibilitats d'atenció.

5. Tot pacient té dret a rebre l'informe d'alta hospitalària en acabar l'estada en el centre assistencial, en un termini raonable.

6. Les persones autoritzades pel pacient també tenen dret a ser informades en els termes establerts en aquest article.

Secció 3a

Dret a l'autonomia del pacient

Article 12 El consentiment informat

1. Qualsevol intervenció en l'àmbit de la salut requereix que la persona afectada n'hagi donat el consentiment específic i lliure i n'hagi estat prèviament informada.

2. El consentiment s'ha de manifestar per escrit en els casos d'intervencions quirúrgiques, procediments diagnòstics invasius i, en general, quan es duen a terme procediments que suposin riscos i inconvenients notoris i previsibles susceptibles de repercutir en la salut del pacient.

3. El pacient podrà revocar per escrit el consentiment en qualsevol moment.

4. No és necessària l'exigència del consentiment en les situacions següents:

- Quan la manca d'intervenció comporti un risc per a la salut pública.
- Quan el cas impliqui una urgència que no permeti demores per la possibilitat d'ocasionar lesions irreversibles o existir risc de mort.
- Quan el pacient hagi manifestat per escrit el desig de no ser informat.

5. En el cas d'incapacitat del pacient per prendre decisions, el dret sobre qualsevol tipus d'intervenció que afecti la seva salut correspondrà als representants legals que determini la sentència d'incapacitat. En el cas d'inexistència de declaració judicial, correspondrà als seus familiars, a la seva parella i, subsidiàriament, a les persones properes a ell.

6. Pel que fa als menors d'edat, el dret a decidir correspondrà als pares, tutors o curadors que ostentin la representació legal. L'opinió del menor serà presa en consideració en funció de la seva edat i el seu grau de maduresa, d'acord amb el que estableixen les lleis civils. Quan hi hagi disparitat de criteris entre els representants legals del menor i la institució sanitària, la darrera autorització se sotmetrà a l'autoritat judicial.

Secció 4a

Dret a la documentació clínica

§ 1. Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears (BOIB núm. 55, de 22 d'abril de 2003; BOE núm. 110, de 8 de maig de 2003)

Article 13 Formulació del dret

1. Tot usuari del sistema sanitari té dret a la constància per escrit o en suport tècnic adequat a l'efecte de tot el seu procés assistencial.
2. Igualment té dret a accedir a la seva documentació clínica i que se li faciliti còpia dels documents, dels informes o de les dades.
3. Només tendran dret a obtenir la documentació clínica, mitjançant el previ consentiment de l'usuari, les persones autoritzades per aquest, el qual podrà ser substituït pel dels seus representants legals, en cas de minoria d'edat o incapacitat.

Article 14 La història clínica

1. La història clínica és el conjunt de documents agrupats en un expedient que conté les diverses actuacions relatives al procés assistencial de cada malalt i la identificació dels metges i de la resta de professionals sanitaris que hi intervenen.
2. La història clínica ha de contenir, en tot cas, les dades personals, les de l'assistència i les clínicoassistencials. Hi constaran així mateix les accions, les intervencions i les prescripcions fetes per cada professional sanitari.
3. Reglamentàriament es regularà el contingut complet de la història clínica i els usos d'aquesta.
4. Els centres sanitaris han de disposar d'un model normalitzat d'història clínica que reculli els continguts fixats reglamentàriament, adaptats al nivell assistencial que tenen i a la classe de prestació que realitzen.

Article 15 Deure de secret de les dades de la documentació clínica

1. El personal que tengui accés a la documentació clínica queda subjecte al deure de guardar el secret sobre les dades consultades.
2. Reglamentàriament es regularà el dret d'accés, custòdia, conservació i altres aspectes relatius a la documentació clínica.

Secció 5a

Drets dels pacients que pertanyen a col·lectius que mereixen una protecció especial

Article 16 Formulació dels drets

1. L'administració sanitària posarà en marxa programes i actuacions específics destinats als col·lectius subjectes a un major risc sanitari per tal de donar efectivitat als drets reconeguts amb caràcter general per aquesta llei.
2. A aquest efecte, les administracions competents es coordinaran i promouran la participació dels col·lectius afectats en les accions esmentades al punt anterior.

Secció 6a
Drets dels malalts mentals

Article 17 Drets específics dels malalts mentals

1. Sobre la base de la plena integració de les actuacions en matèria de salut mental en el sistema sanitari general i de la total equiparació del malalt mental a les altres persones que requereixen serveis sanitaris i socials, l'administració sanitària ha d'actuar d'acord amb els principis següents:

- a) L'atenció integral i multidisciplinària dels problemes dels malalts mentals, cercant la col·laboració amb els serveis socials de les Illes Balears i desenvolupant els serveis de rehabilitació i reinserció social necessaris per a aquesta finalitat.
- b) L'atenció als problemes de salut mental de la població es realitzaran preferentment a l'àmbit comunitari, potenciant els recursos ambulatoris i els sistemes d'hospitalització parcial, reduint tant com sigui possible les necessitats d'hospitalització.
- c) L'hospitalització dels pacients que ho requereixin es realitzarà a les unitats de psiquiatria dels hospitals generals.
- d) Prevenció de l'aparició de la malaltia mental amb actuacions coordinades amb el Departament d'Educació de la comunitat autònoma.
- e) L'especial consideració de les actuacions dirigides a l'atenció psiquiàtrica infantojuvenil i l'atenció psicogeriàtrica.
- f) Especial suport a les famílies dels malalts mentals i a les associacions que desenvolupen la seva funció dins l'àmbit de l'atenció a la problemàtica de la salut mental, facilitant els recursos adients per tal de desenvolupar la seva tasca i promovent la informació, la formació i la participació en la planificació, els programes i les actuacions en la matèria.
- g) Garantir l'actuació tutelar de l'administració respecte d'aquelles persones amb malaltia mental que ho requereixin.
- h) L'atenció sanitària a les drogodependències se sotmetrà a les previsions contingudes a la llei específica aprovada pel Parlament de les Illes Balears.

2. L'administració sanitària tindrà especial consideració de les actuacions dirigides a l'atenció psiquiàtrica infantojuvenil, que comprèn la població de fins a 18 anys, i que es regirà per les següents bases d'actuació:

- a) L'atenció integral de la patologia, amb actuacions de prevenció, promoció, diagnòstic, tractament, seguiment i reinserció del nin i de l'adolescent.
- b) L'actuació interdepartamental enfront de la problemàtica de la salut mental infantojuvenil, coordinant totes les instàncies implicades en el desenvolupament vital del subjecte d'atenció, com són educació, sanitat, serveis socials i justícia.
- c) L'actuació en el marc de l'atenció sanitària especialitzada, mitjançant les unitats de salut mental infantil i juvenil, sectoritzada en funció de criteris territorials i funcionals i en permanent i necessària coordinació amb l'atenció primària sanitària.
- d) El tractament específic de la problemàtica derivada del trastorn de l'alimentació, per a la població dins aquesta franja d'edat per les unitats de salut mental infantil i juvenil.

TÍTOL I
CAPÍTOL II

- Art. 13
- Art. 14
- Art. 15
- Art. 16
- Art. 17

3. Els qui pateixin una malaltia mental i estiguin ingressats en un centre assistencial tenen dret a:

- a) Que la direcció del centre sol·liciti la corresponent autorització judicial per a la continuació de l'internament si desapareix la plenitud de facultats mentals, quan l'ingrés hagi estat voluntari.
- b) Que es revisi periòdicament la necessitat de l'internament quan l'ingrés hagi estat forçós.

Secció 7a **Dret a manifestar les voluntats anticipadament**

Article 18 Les voluntats anticipades¹
Derogat.

Capítol IV **Drets dels usuaris dels serveis sanitaris públics**

Secció 1a **Drets generals**

Article 19 Drets dels usuaris dels serveis sanitaris públics

Els usuaris dels serveis sanitaris públics de les Illes Balears tenen també dret a:

- a) La lliure elecció de metge, servei i centre, dins l'àrea de salut i d'acord amb la planificació de l'assistència sanitària. En l'atenció primària aquest dret es concreta en la possibilitat d'elecció de metge de família i de pediatra, d'entre els que en presten serveis a l'àrea de salut corresponent al seu lloc de residència.
- b) Les prestacions bàsiques del Sistema Nacional de Salut. L'administració sanitària de la comunitat autònoma pot establir prestacions complementàries tal com els medicaments homeopàtics, que seran efectives prèvia programació expressa i dotació pressupostària específica.
- c) Obtenir els medicaments i productes sanitaris que es considerin necessaris per promoure, conservar i restablir la salut, d'acord amb els criteris bàsics d'ús racional, en els termes que reglamentàriament s'estableixin.
- d) Obtenir, dins les possibilitats pressupostàries del Servei de Salut, una habitació individual per garantir la millora del servei i el dret a la intimitat i confidencialitat de cada usuari.
- e) Estar informat d'una manera intel·ligible, suficient i adequada de les distintes opcions i tècniques terapèutiques –farmacològiques i no farmacològiques- pertinents per al tractament del seu procés.
- f) Participar, de manera activa i informada, en la presa de decisions terapèutiques que afectin la seva persona, especialment davant situacions on existeixin diferents alternatives de tractament basades en l'evidència científica.
- g) El ciutadà té dret que les prestacions sanitàries li siguin dispensades dins un termini prèviament definit i conegut per l'usuari, que serà establert reglamentàriament.

1. Derogat per Llei 1/2006, de 3 de març, de voluntats anticipades

Secció 2a Garanties dels drets dels usuaris

Article 20 El Defensor dels usuaris

1. Es crea el Defensor dels usuaris del Sistema Sanitari Públic de les Illes Balears com a l'òrgan encarregat de la defensa dels drets d'aquells, el qual desenvoluparà les seves funcions amb plena autonomia funcional.

2. El Defensor dels usuaris estarà adscrit a la conselleria competent en matèria sanitària i donarà compte de les seves actuacions, anualment, al Consell de Salut de les Illes Balears.

Article 21 Designació

El Defensor dels usuaris serà designat pel Consell de Govern, oït el Consell de Salut, per un període de cinc anys, entre juristes de reconeguda competència o professionals amb experiència en l'administració sanitària.

Article 22 Actuacions

1. El Defensor dels usuaris podrà actuar d'ofici o a sol·licitud de tota persona natural que invoqui un interès legítim.

2. Les actuacions realitzades pel Defensor dels usuaris poden ser del tipus següent:

- a) Atendre les reclamacions, queixes o denúncies presentades dins l'àmbit sanitari.
- b) Iniciar les investigacions corresponents per aclarir-les.
- c) Formular suggeriments, propostes o recomanacions a l'Administració i a les entitats privades a fi d'adequar les seves actuacions al que preveu aquesta llei.
- d) Mantenir entrevistes amb les persones de l'Administració que siguin objecte de la denúncia, reclamació o queixa dels usuaris.
- e) Emetre informe anualment al Consell de Salut del resultat de les seves actuacions.

3. En la seva investigació, el Defensor dels usuaris podrà sol·licitar de les administracions competents la informació detallada que es consideri necessària, quedant garantida la més absoluta reserva i confidencialitat en la seva actuació.

4. Si de les actuacions realitzades pel Defensor dels usuaris del Sistema Sanitari Públic de les Illes Balears en l'estudi de les reclamacions, queixes o denúncies presentades es dedueix la possibilitat d'existència de responsabilitat administrativa, elevarà la seva proposta al Consell de Salut.

Article 23 Règim jurídic

Reglamentàriament el Consell de Govern establirà l'estructura de l'òrgan, així com les incompatibilitats, la situació administrativa i el règim que li sigui d'aplicació.

TÍTOL I CAPÍTOL IV

Art. 19
Art. 20
Art. 21
Art. 22
Art. 23

Capítol V Deures dels usuaris del sistema sanitari

§ 1. Llei 5/2003,
de 4 d'abril,
de salut de les
Illes Balears
(BOIB núm. 55, de
22 d'abril de 2003;
BOE núm. 110, de 8
de maig de 2003)

Article 24 Deures

1. Sense perjudici dels deures reconeguts a la legislació bàsica estatal, els usuaris del sistema sanitari estan subjectes als deures següents:

- a) Acomplir les prescripcions generals de naturalesa sanitària comunes a tota la població, així com les específiques determinades pels serveis sanitaris.
- b) Utilitzar les instal·lacions a fi que es mantegin en condicions d'habitabilitat, higiene i seguretat adequades.
- c) Vetllar per l'ús adequat dels recursos oferts pel sistema sanitari, fonamentalment d'allò que es refereix a la utilització dels serveis, procediments de baixa laboral o incapacitat permanent i prestacions terapèutiques i socials.
- d) Acomplir les normes i els procediments d'ús i accés als drets que se li atorguin a través d'aquesta llei.
- e) Mantenir el degut respecte a les normes establertes en cada centre, així com al personal que n'hi presti els serveis.
- f) Firmar, en cas de negar-se a les actuacions sanitàries i no acceptar el tractament, el document pertinent, en el qual quedarà expressat amb claredat que el pacient ha quedat suficientment informat i rebutja el procediment suggerit.
- g) L'obligació d'avisar el sistema sanitari el més aviat possible, la no-utilització per qualsevol causa d'un servei programat prèviament, amb la finalitat, no tan sols d'una adequada planificació dels serveis, sinó també per la possibilitat d'utilització per part d'altre usuari en llista d'espera.
- h) Cooperar amb l'autoritat sanitària en la prevenció de les malalties.

2. També estaran subjectes als deures establerts a les lletres a), b), d) i e), els familiars o acompanyants dels usuaris del sistema sanitari.

TÍTOL II EL SISTEMA SANITARI PÚBLIC DE LES ILLES BALEARS

Capítol I Estructura i finalitats del sistema

Article 25 Sistema sanitari públic de les Illes Balears

1. El sistema sanitari públic de les Illes Balears és el conjunt de recursos, normes, mitjans organitzatius i accions orientats a satisfer el dret a la protecció de la salut.

2. El Govern i l'administració sanitària de la comunitat autònoma garanteixen el bon funcionament del sistema mitjançant l'exercici de facultats de direcció, coordinació, ordenació, planificació, avaluació i control que li atribueix aquesta llei i la resta de l'ordenament jurídic.

Article 26 Finalitats del sistema sanitari públic de les Illes Balears

El sistema sanitari públic de les Illes Balears, com a part del Sistema Nacional de Salut, té com a missions fonamentals:

- a) L'extensió dels seus serveis a tota la població en els termes prevists en aquesta llei, per garantir la solidaritat i la cohesió territorial i social.
- b) Millorar l'estat de salut de la població.
- c) Promocionar la salut de les persones i dels col·lectius.
- d) Promoure l'educació per a la salut de la població.
- e) Proveir l'assistència sanitària individual i personalitzada.
- f) Complimentar la informació sanitària per establir la vigilància i la intervenció epidemiològica.
- g) Garantir l'assegurament i el finançament públics del sistema.
- h) L'ús preferent dels serveis sanitaris públics en la provisió de serveis.
- i) La prestació d'una atenció integral de la salut, per procurar alts nivells de qualitat degudament controlats i avaluats.
- j) La planificació de les prioritats de l'atenció sanitària a partir de les necessitats de salut de la població.
- k) La distribució òptima dels mitjans econòmics afectes al finançament dels serveis i de les prestacions sanitaris.
- l) El foment de la formació, la docència i la investigació en l'àmbit de la salut.
- m) L'establiment de programes de millora contínua de la qualitat en la prestació dels serveis sanitaris.

Capítol II

Tipologia d'actuacions del sistema sanitari

Article 27 Actuacions bàsiques

El sistema sanitari públic de les Illes Balears, a través de les administracions públiques competents, desenvolupa les actuacions següents:

- a) De planificació i ordenació.
- b) D'autoritat sanitària.
- c) De protecció de la salut pública.
- d) D'assistència sanitària.
- e) De formació.
- f) De recerca.
- g) D'avaluació i millora contínua de la qualitat.
- h) De salut laboral
- i) De salut ambiental.

Article 28 Actuacions de planificació i ordenació sanitària

Són actuacions de planificació i ordenació sanitària les següents:

- a) La definició de les polítiques de salut per mitjà del Pla de salut i els corresponents plans i programes de salut.
- b) L'ordenació sanitària territorial per mitjà del mapa d'ordenació sanitària.
- c) L'ordenació de prestacions sanitàries.
- d) L'exercici de les funcions relatives a les professions i als col·legis professionals d'àmbit sanitari establertes a l'ordenament jurídic.
- e) L'avaluació i el control de les actuacions tant pel que fa a la gestió com a la qualitat dels serveis.

TÍTOL I
CAPÍTOL V
Art. 24

TÍTOL II
CAPÍTOL I
Art. 25
Art. 26

CAPÍTOL II
Art. 27
Art. 28

Article 29 Actuacions d'autoritat sanitària

Les funcions d'autoritat sanitària comprenen:

- a) Les autoritzacions administratives sanitàries i l'ordenació i la gestió dels registres sanitaris.
- b) Les declaracions d'interès sanitari.
- c) Les acreditacions i certificacions de centres, serveis i professionals sanitaris i de les activitats de formació d'aquests.
- d) La inspecció de les activitats que afecten la salut de les persones.
- e) L'exercici de la potestat sancionadora en matèria sanitària.

Article 30 Actuacions de protecció de la salut pública

Per a la defensa i promoció de la salut pública correspon a l'administració sanitària:

- a) La valoració de la situació de salut col·lectiva, que inclou la difusió periòdica d'informes sobre l'estat de salut de la població de les Illes Balears.
- b) La protecció de la salut, en especial el control dels factors mediambientals, i el seu seguiment; l'avaluació dels riscos per a la salut de les persones; la garantia de la seguretat dels aliments.
- c) El control en la distribució i dispensació dels medicaments, de manera que es faci un ús racional d'aquests, i dels efectes adversos que puguin produir, per mitjà de les actuacions de farmacovigilància.
- d) La vigilància i l'anàlisi epidemiològica, així com la responsabilitat de promoure i gestionar els registres de malalties.
- e) La promoció de la salut, l'educació per a la salut i la prevenció de malalties.
- f) La garantia del funcionament dels laboratoris de salut pública.
- g) La vigilància de la salut laboral en la vessant de salut pública.
- h) El control de la publicitat sanitària.

Article 31 Actuacions d'assistència sanitària

L'assistència sanitària es duu a terme mitjançant l'atenció integral a la salut de la població i a través dels dispositius en els nivells següents:

- a) Atenció primària de salut, que garanteix l'accessibilitat als serveis i ofereix la continuïtat de l'assistència per mitjà de l'adscripció a un centre de salut.
- b) Atenció de nivell especialitzat i hospitalari, per garantir la coordinació i la continuïtat de l'assistència.
- c) Atenció a la salut mental, d'acord amb les prescripcions que es contenen en aquesta llei i en el Pla de salut mental, i amb les necessitats de la població de les Illes Balears.
- d) Atenció sociosanitària coordinada amb les administracions responsables dels serveis socials d'acord amb el Pla sociosanitari.
- e) Atenció a les drogodependències i altres addiccions, d'acord amb la Llei autonòmica de drogues, el Pla autonòmic de drogues, en el seu cas, i altres normes reguladores.
- f) L'atenció d'urgències i emergències sanitàries.
- g) La prestació de productes farmacèutics, terapèutics, diagnòstics necessaris per a la promoció de la salut, curació i rehabilitació de la malaltia.

Article 32 Actuacions de formació

La millora de la formació tècnica i científica en l'àmbit sanitari exigeix dels òrgans competents:

- a) Garantir la formació contínua dels professionals i del personal que presta serveis en el sector de la salut, que serà acreditada i avaluada per la conselleria competent en matèria sanitària.
- b) Col·laborar amb l'administració educativa, les universitats i els col·legis professionals, en l'establiment de plans de formació sanitària.
- c) Col·laborar amb l'exercici de funcions docents i l'organització i execució de la formació.

Article 33 Actuacions de recerca

1. L'administració sanitària ha de promoure la investigació científica per tal d'aportar coneixements que permetin la millora de la salut de la població. Tots els centres i serveis sanitaris han d'estar en disposició d'afavorir la recerca.

2. Per a l'exercici de les actuacions de recerca en ciències de la salut, l'administració sanitària col·laborarà amb l'administració educativa, amb la Universitat de les Illes Balears, i amb altres institucions públiques i privades per tal de crear centres, serveis o organismes dedicats a donar suport científic i tècnic al sistema sanitari, que podran estar dotats de personalitat jurídica.

3. Al mateix temps, l'administració sanitària garantirà els drets dels ciutadans pel que fa a la bona pràctica clínica, a la confidencialitat de dades i a la seguretat dels subjectes sotmesos a la investigació científica.

Article 34 Actuacions d'avaluació i millora contínua de la qualitat

1. La qualitat assistencial informarà totes les activitats del personal dels centres i serveis sanitaris i sociosanitaris.

2. Reglamentàriament s'establiran els procediments d'avaluació i control de la qualitat dels serveis i dels processos assistencials.

3. L'administració sanitària vetllarà per la millora contínua de la qualitat en la prestació de serveis sanitaris, mitjançant l'establiment de programes específics i el seguiment del seu compliment pels serveis i centres assistencials.

Article 35 Actuacions en matèria de salut laboral

En matèria de salut laboral, l'administració sanitària realitza les actuacions següents:

- a) Vigilància de la salut; recollida i anàlisi de la informació sobre les persones exposades a riscos laborals; elaboració dels corresponents mapes de riscos que permetin implantar mesures per al diagnòstic precoç i la prevenció.
- b) Promoció de mesures sanitàries de prevenció dels riscos laborals.
- c) Acreditació, avaluació i control de les actuacions sanitàries dels serveis de prevenció i promoció de la formació sanitària del personal d'aquests serveis.
- d) Qualsevol altra establerta en la legislació de prevenció de riscos laborals, sense perjudici de les competències atribuïdes a altres òrgans de l'Administració a les lleis específiques.

TÍTOL II CAPÍTOL II

- Art. 29
  - Art. 30
  - Art. 31
  - Art. 32
  - Art. 33
  - Art. 34
  - Art. 35
-

Article 36 Actuacions en matèria de salut ambiental

1. Tots tenen dret a viure en un entorn ambiental sa.

2. Seran objecte d'avaluació, seguiment i intervenció per part de l'administració sanitària les actuacions següents, relacionades amb el desenvolupament de les polítiques de salut ambiental:

- a) La promoció i la millora dels sistemes de sanejament, proveïment d'aigües, eliminació i tractament de residus líquids i sòlids, la promoció i la millora dels sistemes de sanejament i control de l'aire, amb especial atenció a la contaminació atmosfèrica, la vigilància sanitària i l'adequació a la salut del medi ambient en tots els àmbits de la vida, inclòs l'habitatge.
- b) L'establiment de les prohibicions i dels requisits mínims per a l'ús i el trànsit de béns i serveis, quan suposin un risc per a la salut ambiental.
- c) La suspensió de l'exercici de determinades activitats, el tancament d'empreses i la intervenció de les seves instal·lacions, així com dels seus mitjans materials i personals, quan tinguin una repercussió extraordinària i negativa per a la salut ambiental.
- d) L'establiment de normes i directrius per al control i la inspecció de les condicions higienicosanitàries, i per al funcionament de les activitats alimentàries, dels locals de convivència col·lectiva i del medi ambient en el qual es desenvolupa la vida humana.
- e) El control de les aigües de mar i platges.

Capítol III Pla de salut

Article 37 Característiques essencials

1. El Pla de salut és l'instrument estratègic principal de planificació i coordinació sanitària de les Illes Balears, que es desenvolupa a través dels plans i programes complementaris.

2. Com a instrument estratègic, el Pla de salut estableix les línies d'actuació i els objectius concrets a desenvolupar per part de les estructures corresponents, tant sanitàries com alienes al sector, i es coordina amb els pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 38 Contingut necessari

El Pla de salut es basa en una orientació positiva del concepte de salut. A partir del coneixement de l'estat de salut de la població, ha de formular objectius de millora de la salut i de disminució de riscos, i ha de definir les intervencions i les accions prioritàries per afrontar les necessitats detectades. Per aconseguir-ho, el Pla de salut ha de contenir necessàriament:

- a) Les dades sobre l'estat de salut de la població.
- b) Els objectius generals i específics per àrees i sectors.
- c) La prioritització de les actuacions públiques.
- d) La definició de les estratègies sanitàries i socials.
- e) La descripció i l'avaluació dels recursos per a l'assumpció dels objectius, amb coordinació amb els pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- f) Els instruments que l'han de desenvolupar.

- g) L'àmbit de vigència temporal.
- h) El mecanismes de finançament, d'acord amb la planificació pressupostària.

Article 39 Procediment d'elaboració i aprovació

1. La conselleria competent en matèria de sanitat estableix la metodologia per a la formulació de l'avantprojecte del Pla de salut i garanteix la participació de les administracions de les Illes Balears, dels professionals sanitaris i de les entitats i organitzacions socials de l'àmbit sanitari.
2. Correspon al Consell de Govern l'aprovació del Pla, a proposta del titular de la conselleria competent en matèria de sanitat, una vegada oït el Consell de Salut de les Illes Balears.
3. El Parlament ha de ser informat pel Govern del contingut del Pla i dels resultats del procés d'avaluació i seguiment d'aquest.

Article 40 Caràcter vinculant del Pla

1. Les determinacions del Pla de salut, una vegada publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears, s'incorporen a l'ordenament jurídic com a disposicions reglamentàries i, en conseqüència, seran vinculants per a les administracions públiques i per als subjectes privats en les termes prevists en el mateix pla.
2. El Pla podrà establir condicions generals per a l'obtenció de subvencions i ajudes de les administracions públiques en matèria de salut.

Capítol IV Òrgans de participació

Secció 1a El Consell de Salut

Article 41 Naturalesa

1. El Consell de Salut és l'òrgan superior de participació comunitària i consulta del sistema sanitari públic de les Illes Balears, adscrit a la conselleria competent en matèria de sanitat.
2. La composició i el règim de funcionament d'aquest òrgan es determina per reglament, el qual assegura la participació dels ens territorials de les Illes Balears, de les organitzacions sindicals i empresarials més representatives, dels col·legis professionals d'àmbit sanitari i dels representants d'entitats ciutadanes relacionades amb la salut, així com de les associacions de consumidors i usuaris.

Article 42 Funcions

Correspon al Consell de Salut:

- a) Assessorar el Govern, la conselleria competent en matèria de sanitat i el Servei de Salut de les Illes Balears en relació amb l'establiment i l'execució de les polítiques sanitàries.

**TÍTOL II
CAPÍTOL II
Art. 36**

**CAPÍTOL III
Art. 37
Art. 38
Art. 39
Art. 40**

**CAPÍTOL IV
Art. 41
Art. 42**

---

§ 1. Llei 5/2003,
de 4 d'abril,
de salut de les
Illes Balears
(BOIB núm. 55, de
22 d'abril de 2003;
BOE núm. 110, de 8
de maig de 2003)

b) Emetre informe, quan així li'n requereixi el titular de la conselleria competent en matèria de sanitat, en relació amb els avantprojectes de llei i projectes de disposicions reglamentàries, el contingut dels quals afecti les competències sanitàries.

c) Emetre informe sobre l'avantprojecte del Pla de salut de les Illes Balears.

d) Conèixer i informar la memòria anual de la conselleria competent en matèria de sanitat i del Servei de Salut de les Illes Balears.

e) Formular propostes i recomanacions a les autoritats sanitàries, inclosos els òrgans de direcció del Servei de Salut de les Illes Balears, en relació amb la salut de la població.

f) Qualsevol altra que se li atribueixi d'acord amb la llei.

Secció 2a

Altres òrgans de consulta i participació

Article 43 Consells de salut d'àrea i de zona

Els serveis sanitaris públics s'organitzaran de manera que es faci efectiva la participació ciutadana en els consells d'àrea i de zona de salut, d'acord amb el que preveu el títol VI d'aquesta llei.

Article 44 Altres òrgans de participació

Reglamentàriament es podran preveure altres òrgans de participació i consulta per a àmbits concrets de l'acció sanitària, determinant-ne la vinculació orgànica i les funcions administratives.

TÍTOL III

COMPETÈNCIES DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Capítol I

Competències del Govern i de l'Administració de la comunitat autònoma

Article 45 Competències del Govern

Correspon al Govern de les Illes Balears la superior direcció de la política de salut, l'exercici de la potestat reglamentària, la planificació bàsica en aquesta matèria i l'establiment de les directrius corresponents.

Article 46 Competències de l'administració sanitària de la comunitat autònoma

1. L'Administració de la comunitat autònoma, d'acord amb les directrius del Govern, exerceix les competències que té atribuïdes en matèria de sanitat i higiene, assistència sanitària, coordinació hospitalària i ordenació farmacèutica.

2. La conselleria competent en matèria de sanitat ha d'exercir, d'acord amb la llei present, les funcions administratives que li assigna l'ordenament jurídic en matèria sanitària.

Capítol II Competències dels ens territorials

Article 47 Competències dels consells insulars

1. Correspon als consells insulars l'exercici de les competències sanitàries i sociosanitàries que se'ls atribueixi per llei del Parlament.

2. D'acord amb la legislació de règim local, els consells insulars prestaran assistència i cooperació als municipis per a l'exercici més eficaç de les competències sanitàries previstes en aquesta llei.

Article 48 Competències dels municipis

1. Corresponen als municipis les competències sanitàries i sociosanitàries que els atribueix la Llei 14/1986, general de sanitat, i la legislació de règim local.

2. La comunitat autònoma pot transferir o delegar als municipis qualsevol funció sanitària en les condicions previstes en la legislació vigent, amb la dotació pressupostària corresponent.

3. Per al desenvolupament de les seves funcions, les corporacions locals poden sol·licitar la col·laboració dels recursos sanitaris de l'àrea de salut corresponent.

Article 49 Coordinació interadministrativa

1. El Govern de la comunitat autònoma podrà, mitjançant decret, establir plans i directrius de coordinació de l'actuació de les entitats territorials de les Illes Balears en matèria sanitària i sociosanitària, d'acord amb les condicions fixades en la legislació vigent.

2. La coordinació haurà de perseguir alguna de les finalitats següents:

- L'eficàcia dels recursos públics en situacions d'emergència sanitària.
- L'actuació davant problemes greus de salut col·lectiva.
- L'adopció de mesures de prevenció i protecció sanitàries en els àmbits de la seguretat alimentària i la sanitat ambiental.
- La lluita contra les malalties infeccioses.
- La gestió adequada dels residus sanitaris perillosos.

TÍTOL IV LA INTERVENCIÓ PÚBLICA EN RELACIÓ AMB LA SALUT INDIVIDUAL I COL·LECTIVA

Article 50 Actuacions

L'administració sanitària, en l'exercici de les seves competències, ha de realitzar les actuacions següents:

- Establir els registres, els mètodes d'anàlisi, els sistemes d'informació i les estadístiques necessàries per al coneixement de les diferents situacions de salut de les quals se'n puguin derivar accions d'intervenció.
- Establir autoritzacions sanitàries i sotmetre al règim de registre, quan s'escaigui, els professionals, les empreses i els productes.
- Exigir autorització administrativa per a la creació, el funcionament i les modificacions dels centres i dels serveis sanitaris.

CAPÍTOL IV

Art. 43

Art. 44

TÍTOL III

CAPÍTOL I

Art. 45

Art. 46

CAPÍTOL II

Art. 47

Art. 48

Art. 49

TÍTOL IV

Art. 50

d) Controlar i inspeccionar les condicions higiènicosanitàries de funcionament de les activitats, dels locals i dels edificis de convivència pública o col·lectiva, com també del medi en què es desenvolupa la vida humana.

e) Controlar i inspeccionar les activitats alimentàries.

f) Ordenar l'exercici de la policia sanitària mortuòria.

g) Controlar i inspeccionar els centres i els serveis sanitaris assistencials, així com les seves activitats de promoció i publicitat, especialment la publicitat mèdicosanitària.

Article 51 Actuacions de control sanitari

1. L'administració sanitària en l'exercici de les seves competències ha de realitzar les següents actuacions:

a) Establir limitacions preventives de caràcter administratiu respecte a aquelles activitats públiques o privades que, directament o indirectament, puguin tenir conseqüències negatives per a la salut.

b) Establir requisits mínims i prohibicions per a l'ús i el trànsit de béns i productes quan impliquin un risc o dany per a la salut.

c) Adoptar les mesures adients d'intervenció provisionals davant situacions de risc per a la salut col·lectiva, sense perjudici de les indemnitzacions procedents.

2. Les mesures i les actuacions previstes en l'apartat anterior que s'ordenin amb caràcter obligatori i d'urgència o necessitat, s'han d'adaptar als criteris expressats a l'article 28 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, i a la Llei Orgànica 3/1986, de 14 d'abril, de mesures especials en matèria de salut pública.

Capítol I La funció inspectora

Article 52 Funcions d'inspecció

1. L'administració sanitària, en exercici de la funció inspectora:

a) Controla el compliment de la normativa sanitària.

b) Verifica els fets objecte de queixa, reclamació o denúncia dels particulars en matèria de salut.

c) Supervisa l'aplicació de les subvencions i ajudes en matèria sanitària.

d) Informa i assessora sobre els requisits sanitaris establerts per a l'exercici de determinades activitats.

e) Desenvolupa qualsevol altra funció que, en relació amb la seva finalitat institucional, se li atribueixi per llei o reglament.

2. Les actes i diligències complimentades pel personal que exerceix les funcions de control i inspecció, formalitzades d'acord amb els requisits legals pertinents, tenen la consideració de document públic i fan prova, excepte acreditació o prova en contra, dels fets continguts en aquestes.

Article 53 Els serveis d'inspecció

1. Les funcions establertes a l'article anterior les exerceixen els funcionaris integrants dels serveis d'inspecció de les administracions competents.

2. Els inspectors sanitaris tenen la condició d'agent de l'autoritat a tots els efectes.

3. El personal que duu a terme funcions d'inspecció, quan les exerceixi i n'acrediti, si és necessari, la identitat, està facultat per:

- a) Entrar lliurement i sense prèvia notificació en tot centre o establiment subjecte a l'àmbit de la present llei.
- b) Procedir a les proves, les investigacions o els exàmens necessaris per comprovar el compliment de la normativa vigent.
- c) Prendre o treure mostres per a la comprovació del compliment de les disposicions aplicables i realitzar totes les actuacions que siguin necessàries per comprovar el compliment de la normativa sanitària vigent.
- d) Adoptar les mesures cautelars necessàries a fi d'evitar perjudicis per a la salut en els casos d'urgent necessitat. En aquest supòsit el personal encarregat de la inspecció ha de donar compte immediat de les mesures adoptades a les autoritats sanitàries competents, que les han de ratificar.
- e) Realitzar totes les actuacions que siguin necessàries per al correcte exercici de les funcions d'inspecció i, especialment, formular requeriments específics a l'objecte d'eliminar riscos sanitaris per a la salut pública.

4. Com a conseqüència de les actuacions d'inspecció i amb l'audiència prèvia de l'interessat, les autoritats sanitàries competents poden ordenar la suspensió provisional, la prohibició d'activitats i la clausura definitiva de centres i establiments, perquè ho requereix la protecció de la salut col·lectiva o per incompliment dels requisits exigits per a la seva instal·lació o funcionament.

Capítol II **La potestat sancionadora**

Article 54 Règim d'infraccions

1. Constitueixen infraccions sanitàries administratives les accions o omissions tipificades com a tals en aquesta llei, sempre que no siguin constitutives de delictes.

2. Les infraccions es qualifiquen com a lleus, greus i molt greus.

Article 55 Infraccions lleus

Són infraccions lleus:

- a) Les simples irregularitats en el compliment dels deures establerts en aquesta llei o normes de desenvolupament, quan no tinguin repercussió greu per a la salut de les persones o per als drets legítims d'aquestes.
- b) La manca d'observació de les prescripcions contingudes en aquesta llei i de les disposicions que la desenvolupen, comesa per simple negligència i sense intencionalitat, sempre que l'alteració o el risc sanitari produïts fossin de poca entitat.
- c) Les conductes tipificades com a faltes greus, en les quals concorrin circumstàncies atenuants i sempre que no hagin produït danys a la salut.

TÍTOL IV
Art. 51

CAPÍTOL I
Art. 52
Art. 53

CAPÍTOL II
Art. 54
Art. 55

Article 56 Infraccions greus

Són infraccions greus:

- a) Les accions deliberadament contràries als drets reconeguts en aquesta llei o en les normes de desenvolupament sempre que no es qualifiquin de molt greus.
- b) Aquelles que es produeixin per absència de controls i precaucions exigibles en l'activitat, la instal·lació o el servei.
- c) L'incompliment dels requeriments específics formulats per les autoritats sanitàries quan sigui la primera vegada.
- d) La realització d'actuacions que afectin greument la salut ambiental i que en tinguin una repercussió negativa.
- e) El subministrament de dades falses o fraudulentament a les autoritats sanitàries o a la inspecció sanitària.
- f) La negativa, l'obstrucció o la resistència a subministrar dades, facilitar informació o prestar col·laboració a les autoritats sanitàries o a la inspecció sanitària.
- g) L'obertura d'un centre sanitari o sociosanitari o la modificació de la seva capacitat assistencial, sense autorització administrativa, però que compleix els requisits establerts en les normes sanitàries.
- h) La reincidència en la comissió d'infraccions lleus en els darrers dotze mesos.
- i) Les infraccions concurrents amb altres faltes lleus o que hagin servit per a facilitar-les o encobrir-les.

Article 57 Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus:

- a) Les accions intencionadament contràries als drets reconeguts en aquesta llei o en les normes de desenvolupament que tinguin un dany notori per a la salut.
- b) L'incompliment reiterat dels requeriments específics formulats per les autoritats sanitàries i la inspecció de sanitat, a l'objecte de fer complir la llei.
- c) La negativa absoluta a facilitar informació o prestar col·laboració als serveis d'inspecció.
- d) La represàlia, la coacció, l'amenaça o qualsevol altra classe de pressió feta a l'autoritat sanitària o als seus agents, sempre que no sigui qualificada com a delictes o falta penal.
- e) La reincidència en la comissió de faltes greus en els darrers cinc anys.
- f) L'obertura, el trasllat o el tancament d'un centre, servei o establiment sanitari o sociosanitari, o la modificació de la seva capacitat assistencial, sense haver obtingut l'autorització administrativa sanitària i que no compti amb els requisits exigits en les normes sanitàries.
- g) Les que, en raó dels elements contemplats en el present capítol, mereixin la qualificació de molt greus o no procedeixi la qualificació com a faltes greus o lleus.

Article 58 Responsabilitat

1. Són responsables de les infraccions les persones físiques o jurídiques que siguin autores de les conductes o omissions descrites en aquest títol.

2. La responsabilitat pot exigir-se també als subjectes que, sense tenir la consideració d'autors, tenen el deure de prevenir la infracció quan no han adoptat les mesures necessàries per evitar la comissió de la infracció.

Article 59 Règim de sancions

1. A les infraccions establertes en aquest títol corresponen les sancions següents:
  - a) A les infraccions lleus, amonestació escrita o multa d'entre cent i sis mil euros.
  - b) A les infraccions greus, multa d'entre sis mil un i seixanta mil euros.
  - c) Les infraccions molt greus han de ser sancionades amb multes d'entre seixanta mil un i un milió d'euros. Aquestes podran arribar al quintuple del valor dels productes o serveis objecte de les infraccions.
2. Amés de les sancions previstes a l'apartat anterior, per la comissió d'infraccions greus i molt greus poden imposar-se totes o alguna de les sancions següents:
  - a) Suspensió de les activitats professionals o empresarials per un període comprès entre un i quinze mesos.
  - b) Clausura de centres, serveis, instal·lacions i establiments per un període màxim de cinc anys.
  - c) Inhabilitació per ser beneficiari de subvencions i ajudes de l'administració sanitària per un període comprès entre un i cinc anys.

Article 60 Criteris graduadors de les sancions

Les sancions establertes en l'article anterior s'han d'imposar, preferentment, en grau mínim si no hi concorre cap de les circumstàncies esmentades a continuació, en grau mig si hi concorre una de les circumstàncies i en grau màxim si hi concorren dues o més circumstàncies de les següents:

- a) Dany o perjudici causat a la salut pública.
- b) Negligència greu en la conducta infractora.
- c) Reiteració en la conducta infractora.
- d) Menyspreu manifest dels drets reconeguts en aquesta llei.
- e) Manca de col·laboració en la reparació de la situació fàctica alterada.
- f) La generalització de la infracció de manera que afecti un col·lectiu.

Article 61 Prescripció d'infraccions i sancions

1. Les infraccions establertes en aquesta llei prescriuen:
  - a) Les lleus a l'any.
  - b) Les greus als dos anys.
  - c) Les molt greus als cinc anys.
2. Les sancions imposades d'acord amb aquesta llei prescriuen:
  - a) Les lleus als sis mesos.
  - b) Les greus a l'any.
  - c) Les molt greus als tres anys.

Article 62 Mesures cautelars

L'òrgan competent per iniciar el procediment sancionador podrà adoptar en qualsevol moment mesures cautelars a fi d'assegurar el compliment de la resolució definitiva que hagi de dictar-se. En tot cas podrà decidir:

- a) La suspensió total o parcial de l'activitat.
- b) La clausura de centres, serveis, instal·lacions i establiments.
- c) L'exigència de fiances o caucions en garantia del compliment de previsible sancions.

TÍTOL IV CAPÍTOL II

Art. 56
Art. 57
Art. 58
Art. 59
Art. 60
Art. 61
Art. 62

Article 63 Documentació dels procediments

Els expedients i, en general, la documentació dels procediments d'inspecció i sancionadors, instruits a l'empara d'aquesta llei, hauran de conservar-se íntegrament a les dependències oficials, com a mínim durant deu anys, comptadors des de la data d'inici del procediment.

TÍTOL V EL SERVEI DE SALUT DE LES ILLES BALEARS

Capítol I Disposicions generals

Article 64 Naturalesa

1. El Servei de Salut de les Illes Balears és un ens públic de caràcter autònom, dotat de personalitat jurídica i patrimoni propis, i amb plena capacitat per actuar en el compliment de les seves finalitats, al qual es confia la gestió dels serveis públics sanitaris de caràcter assistencial de les Illes Balears.

2. Aquesta entitat s'adscriu a la conselleria competent en matèria de sanitat.

Article 65 Principis informadors

1. L'organització i el funcionament del Servei de Salut han d'adequar-se als principis de desconcentració, descentralització, coordinació i responsabilitat en la gestió, d'acord amb la concepció integral i integrada del sistema sanitari.

2. Així mateix, l'actuació de l'entitat ha de basar-se en el reconeixement de l'eficiència com un requisit per a l'equitat en la distribució social dels recursos públics, els quals s'han d'administrar tot garantint-ne els drets d'informació i participació dels ciutadans.

3. La llei garanteix l'accessibilitat de tots els usuaris als serveis sanitaris assistencials.

Article 66 Objectius fonamentals

Són objectius fonamentals del Servei de Salut:

- a) Participar en la definició de les prioritats de l'atenció sanitària a partir de les necessitats de salut de la població i donar efectivitat al catàleg de prestacions i serveis que es posarà al servei de la població amb la finalitat de protegir la salut.
- b) Distribuir, de manera òptima, els mitjans econòmics assignats al finançament dels serveis i de les prestacions sanitàries.
- c) Garantir que les prestacions es gestionin de manera eficient.
- d) Garantir, avaluar i millorar la qualitat del servei al ciutadà, tant en l'assistència com en el tracte.
- e) Promoure la participació dels professionals en la gestió del sistema sanitari balear i fomentar la motivació professional.
- f) Fomentar la formació, la docència i la investigació en l'àmbit de la salut.

Article 67 Gestió dels serveis

1. El Servei de Salut ha de desenvolupar les seves funcions en el marc de les directrius i prioritats de la política sanitària general, d'acord amb els criteris generals establerts en la planificació sanitària corresponent.
2. Per al desenvolupament més eficaç de la seva gestió, el Servei pot:
  - a) Exercir les seves funcions directament mitjançant els organismes existents o que es puguin crear a tal efecte, d'acord amb la legislació reguladora del sector públic.
  - b) Formalitzar acords, convenis o altres fórmules de gestió integrada o compartida amb altres entitats públiques o privades, encaminats a una òptima coordinació i al millor aprofitament dels recursos sanitaris disponibles.

Article 68 Relacions amb l'Administració de la comunitat autònoma

1. La conselleria competent en matèria de sanitat orienta i coordina l'actuació del Servei de Salut:
  - a) Participa en els òrgans de govern de l'entitat.
  - b) Estableix plans, programes i directrius de caràcter vinculant.
  - c) Aprova la proposta d'avantprojecte de pressupost de l'entitat.
  - d) Assigna els recursos econòmics en funció dels objectius establerts.
  - e) Exerceix les funcions que autoritzen, avaluadores i de control que estableix l'ordenament jurídic.
  - f) Requereix informació sobre l'actuació de l'entitat.
2. Les relacions ordinàries entre la conselleria i el Servei de Salut es duen a terme:
  - a) Directament entre els òrgans que siguin competents en cada cas en ambdues instàncies.
  - b) Per mitjà dels òrgans de govern de l'entitat en els quals hi ha representació de la conselleria.
  - c) Per mitjà dels òrgans de coordinació i col·laboració que s'estableixin d'acord amb els estatuts de l'entitat.

Capítol II Estructura i organització

Article 69 Estructura i organització

1. El Servei de Salut s'organitza d'acord amb aquesta llei i els seus estatuts.
2. Són òrgans superiors de direcció i gestió del Servei de Salut:
  - a) El Consell General.
  - b) El director general o l'òrgan de direcció que es determini segons el disposat en aquest article.
  - c) El secretari general.
3. La composició del Consell General, presidit pel titular de la conselleria competent en matèria de salut, l'integraran el director general de l'entitat o l'òrgan directiu a què es refereix l'apartat segon d'aquest article, els representats de les administracions territorials de les Illes Balears i la resta de membres que determinin els estatuts.

TÍTOL IV
CAPÍTOL II
Art. 63

TÍTOL V
CAPÍTOL I
Art. 64
Art. 65
Art. 66
Art. 67
Art. 68

CAPÍTOL II
Art. 69

---

4. La direcció del Servei de Salut serà exercida, amb l'acord previ del Consell de Govern i a proposta de la conselleria competent en matèria de salut, per un director general o per un òrgan directiu assimilat en rang, titular del qual serà un funcionari públic per tal de garantir una major imparcialitat i especialització.

5. En el cas que s'opti per l'existència de l'esmentat òrgan directiu diferent del de director general, aquest òrgan tindrà naturalesa directiva d'acord amb el que disposa l'article 5.4 de la Llei 3/2003, de 26 de març, i, en la seva caracterització i nomenament, s'observaran les especialitats següents:

a) Per acord del Consell de Govern i a proposta del conseller competent en matèria de salut es materialitzarà l'opció per l'existència de l'esmentat òrgan directiu. En aquest acord es faran constar les diferents característiques del nou òrgan directiu i, en particular, aquelles que hagin de constar, si escau, en la relació de llocs de treball.

b) Aquest acord determinarà la corresponent modificació de la relació de llocs de treball, d'acord amb el procediment específic regulat en la legislació de funció pública.

c) Sota la vigència de la modificació de la relació de llocs de treball, el conseller competent en matèria de funció pública, a proposta del conseller competent en matèria de salut, farà el nomenament corresponent.

5. El secretari general serà nomenat pel conseller competent en matèria de salut, a proposta del director general de l'entitat.

Capítol III Règim jurídic

Article 70

1. El règim jurídic del Servei de Salut l'estableixen, en el marc de la legislació reguladora del sector públic, aquesta llei i els estatuts.

2. Els estatuts són aprovats per decret del Govern, a proposta del Consell General de l'entitat.

3. El règim de recursos, sense perjudici del que estableix la legislació bàsica de l'Estat en aquesta matèria, s'atén a les regles següents:

a) Els actes del Consell General esgoten la via administrativa.

b) Contra els actes del director general o de l'òrgan de direcció del Servei de Salut es pot interposar recurs d'alçada davant el Consell General, excepte els actes dictats en matèria de responsabilitat patrimonial i de personal estatutari, els quals esgoten la via administrativa.

c) Contra els actes dictats per altres òrgans es pot interposar recurs d'alçada davant el director general.

Article 71 Representació i defensa en judici

1. La representació i la defensa en judici del Servei de Salut correspon preferentment als advocats integrants dels seus serveis jurídics, els quals s'integren en l'escala del cos superior d'avocats de l'Administració de la comunitat autònoma, que es crea en la disposició addicional setena de la present llei. Excepcionalment, en els termes que reglamentàriament s'estableixin, la

representació i la defensa en judici podrà correspondre també als advocats del cos superior d'advocats de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

2. Aquestes funcions es duran a terme sota la direcció de l'òrgan que tenguí atribuïda la competència en matèria de representació i defensa en judici de l'Administració de la comunitat autònoma i en coordinació amb aquest, en els termes que reglamentàriament s'estableixen.

3. Els estatuts determinaran els casos en què la representació i la defensa de l'entitat podrà encarregar-se, mitjançant habilitació, a advocats col·legiats.

TÍTOL V
CAPÍTOL III
Art. 70
Art. 71

CAPÍTOL IV
Art. 72
Art. 73
Art. 74

Capítol IV

Règim financer i pressupostari

Article 72 Pressuposts

1. El Servei de Salut de les Illes Balears compta amb el seu propi pressupost, que s'inclou en els pressuposts generals de la comunitat autònoma.

2. La proposta d'avantprojecte de pressupost del Servei s'elabora per la mateixa entitat d'acord amb les directrius i els criteris de planificació establerts per la conselleria competent en matèria de sanitat, de manera coordinada amb el Pla de salut.

Article 73 Gestió econòmica

1. La gestió econòmica del Servei de Salut de les Illes Balears es basa en els principis de racionalització, simplificació, eficàcia i eficiència de l'organització sanitària.

2. Els òrgans competents han d'adoptar les mesures adients per fer efectius aquests principis en:

- a) Els centres i serveis dependents que han de comptar amb un sistema integrat de gestió que permeti implantar una direcció per a objectius i un control per a resultats, delimitar clarament les responsabilitats de direcció i gestió, i establir un adequat control de qualitat assistencial i de costos.
- b) Els sistemes per formar personal especialista en direcció, gestió i administració sanitària.
- c) L'establiment de mecanismes perquè els centres i serveis esmentats comuniquin periòdicament la informació que s'estableixi reglamentàriament amb la finalitat d'exercir les funcions de control i avaluació.

Article 74 Control financer

1. L'exercici del control financer es realitzarà de manera permanent per la Intervenció General de la comunitat autònoma.

2. No obstant això, el Consell de Govern podrà acordar que el control financer permanent es pugui substituir per la fiscalització prèvia en qualsevol de les modalitats d'aquesta, en els programes i centres on així es determini.

Capítol V Ordenació funcional dels serveis assistencials

§ 1. Llei 5/2003,
de 4 d'abril,
de salut de les
Illes Balears
(BOIB núm. 55, de
22 d'abril de 2003;
BOE núm. 110, de 8
de maig de 2003)

Article 75 Disposicions generals

La prestació de l'assistència sanitària a càrrec dels centres i serveis dependents del Servei de Salut s'adequarà a les prescripcions d'aquest capítol.

Article 76 Atenció sanitària

L'atenció sanitària s'ha de prestar de manera integrada i coordinada a través de programes mèdics preventius, curatius, rehabilitadors, d'higiene i educació sanitària, en els centres i serveis sanitaris, de manera que es garanteixi l'actuació dels recursos apropiats segons les necessitats de salut dels ciutadans i d'acord amb la planificació sanitària.

Article 77 Atenció primària

1. L'atenció primària assumeix la responsabilitat continuada sobre la salut de la població. S'ha de prestar pels professionals d'aquest nivell, i ha de disposar per a això dels mitjans i recursos per a la prevenció, la promoció, el diagnòstic, el tractament i la rehabilitació.

2. L'atenció primària la presten els professionals de l'equip d'atenció primària de la zona de salut corresponent, el qual constitueix el nucli bàsic d'atenció des del qual s'orienta l'atenció compartida, entesa com una continuïtat en els processos d'atenció a la salut, des del primer contacte i amb independència del dispositiu en què aquesta tingui lloc. Aquest equip presta una atenció primària integral, continuada i d'urgència, com també és responsable de les mesures de promoció de salut, prevenció de les malalties i educació sanitària de la població de la zona bàsica de salut.

3. L'equip d'atenció primària ha d'actuar coordinadament amb la conselleria competent en matèria sanitària, especialment en la promoció i defensa de la salut pública, com també en el control i la inspecció sanitària.

Article 78 Atenció especialitzada

1. L'atenció especialitzada presta serveis de caràcter preventiu, assistencial i rehabilitador, en coordinació amb l'atenció primària i la resta de dispositius del Servei de Salut.

2. L'atenció especialitzada es presta fonamentalment pel personal sanitari dels centres hospitalaris i d'altres centres dels serveis públics assistencials. Eventualment es prestarà en àmbits no hospitalaris quan així s'estableixi.

3. L'hospital és l'estructura sanitària bàsica on es desenvolupa l'atenció especialitzada, programada i urgent, tant en règim d'internament com ambulatori, a la població de l'àmbit territorial corresponent.

4. Els serveis hospitalaris poden designar-se com a serveis de referència per a tota la xarxa assistencial, els quals han de comptar amb la màxima especialització i amb la més elevada tecnologia. A aquests serveis poden accedir-hi tots els usuaris del sistema sanitari públic, una vegada superades les possibilitats de diagnòstic i de tractament en altres centres de l'àrea de salut.

Article 79 Coordinació d'altres dispositius assistencials

1. Els òrgans competents han d'establir mesures adequades per garantir la coordinació i la interrelació entre els diferents centres i serveis sanitaris, així com de les diverses unitats i nivells assistencials, tant dins l'àrea de salut, com entre les diferents àrees de salut.

2. L'atenció sociosanitària es prestarà de manera coordinada, d'acord amb les previsions contingudes en el Pla sociosanitari.

3. La xarxa assistencial s'ha de coordinar amb el Banc de Sang i el Banc de Teixits i Ossos de la comunitat. Els bancs comunitaris són els únics proveïdors de sang, hemoderivats, teixits i ossos de la xarxa pública i privada de les Illes Balears.

Article 80 Finalitats dels serveis públics assistencials

Els serveis públics assistencials tenen com a finalitats:

- a) Oferir a la població els mitjans tècnics i humans de diagnòstic, tractament i rehabilitació adequats, sempre que la prestació d'aquests no sigui possible en els nivells d'atenció primària, així com l'atenció d'urgències que correspongui.
- b) Possibilitar l'internament hospitalari als pacients que ho necessitin.
- c) Participar en les campanyes de promoció de la salut, prevenció de malalties, educació sanitària, epidemiològica i d'investigació, d'acord amb les directrius emanades de la conselleria competent en matèria sanitària, per al desenvolupament de la política sanitària general i la dels programes sanitaris de l'àrea de salut que corresponguin.
- d) Prestar l'assistència sanitària en règim de consultes externes.
- e) Col·laborar en la formació del personal sanitari, així com en les comeses d'informació sanitària i estadística, tant del Servei de Salut com de la conselleria competent.

Article 81 Atenció de les urgències i emergències sanitàries

1. L'atenció de la demanda sanitària urgent s'ha de prestar:

- a) A través dels dispositius específics d'urgències i emergències sanitàries de les Illes Balears.
- b) En l'àmbit de l'atenció primària, pel personal sanitari dels centres de salut i, especialment, dels punts d'atenció continuada, coordinadament amb el personal sanitari dels centres hospitalaris i els serveis d'emergències.
- c) En l'àmbit de l'atenció especialitzada, pel personal sanitari dels centres hospitalaris que es determinen com a responsables d'oferir l'assistència a urgències mèdiques, a través de les seves unitats i serveis de cures crítiques i d'urgències.

2. Els dispositius d'urgències i emergències sanitàries es coordinaran amb el Banc de Sang de les Illes Balears, en els casos en què es requereixin aportacions extraordinàries de sang i hemoderivats.

TÍTOL V CAPÍTOL V

Art. 75
Art. 76
Art. 77
Art. 78
Art. 79
Art. 80
Art. 81

---

§ 1. Llei 5/2003,
de 4 d'abril,
de salut de les
Illes Balears
(BOIB núm. 55, de
22 d'abril de 2003;
BOE núm. 110, de 8
de maig de 2003)

Article 82 Marc de relacions

L'administració sanitària de les Illes Balears es relaciona amb els dispositius assistencials privats mitjançant l'exercici de funcions d'ordenació, d'avaluació i d'instruments de col·laboració.

Article 83 Forma de col·laboració

1. La col·laboració de les entitats sanitàries privades amb el Servei de Salut de les Illes Balears s'instrumenta preferentment a través de concerts per a la prestació de serveis sanitaris.

2. Els concerts es regeixen, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat, pel que disposa aquesta llei i, supletòriament, pel que estableix la legislació de contractació administrativa.

3. Les entitats i organitzacions sense fi de lucre tenen preferència en la subscripció de concerts.

4. Els concerts s'han de formalitzar d'acord amb els principis de subsidiarietat respecte dels serveis públics i optimització dels recursos, en igualtat de condicions de qualitat, eficàcia i eficiència en l'atenció sanitària.

Article 84 Requisits i contingut dels concerts

1. Per a la formalització dels concerts, les institucions i entitats que col·laborin amb el Servei de Salut han de reunir els requisits mínims següents:

- a) Acreditació del centre o establiment on es prestaran els serveis.
- b) Acompliment de les normes de comptabilitat, fiscals, laborals i de seguretat social, així com també les disposicions que afectin l'activitat objecte de concert.

2. Els concerts hauran de tenir el contingut mínim següent:

- a) La descripció dels serveis, dels recursos i de les prestacions que es concerten i dels objectius a aconseguir.
- b) El règim d'accés dels usuaris amb cobertura pública que serà gratuït.
- c) El cost dels serveis a concertar i la forma de pagament.
- d) La duració del concert i les causes de renovació o extinció d'aquest.
- e) El procediment d'avaluació dels centres concertats.
- f) El règim d'inspecció dels centres i serveis concertats.
- g) Les conseqüències de l'incompliment.

Article 85 Durada, revisió i extinció dels concerts

1. Els concerts tendran una durada màxima de quatre anys, prorrogables amb els límits establerts a les normes de contractació.

2. Es podrà establir en el concert la possibilitat de revisió en finalitzar cada exercici econòmic amb la finalitat d'adequar les condicions econòmiques i les prestacions a les necessitats de la conjuntura.

3. Els concerts s'extingeixen per les següents causes:

- a) El compliment del termini.
- b) El mutu acord.
- c) L'incompliment de les normes d'acreditació vigents.
- d) L'establiment de serveis sanitaris i complementaris sense autorització.
- e) La violació dels drets dels usuaris dels serveis sanitaris.
- f) L'incompliment greu dels requisits, de les condicions i de les obligacions assolides en el concert.
- g) Qualsevol altra prevista en el concert.

TÍTOL VI **ORDENACIÓ TERRITORIAL SANITÀRIA**

Article 86 Principis de l'ordenació territorial

El Servei de Salut s'organitza territorialment en àrees de salut, sectors sanitaris i zones bàsiques de salut.

Capítol I **Àrees i sectors de salut**

Article 87 Naturalesa de l'àrea de salut

1. L'àrea de salut és la divisió territorial fonamental del Servei de Salut i constitueix el marc de referència per al desenvolupament de programes de la salut i prevenció de les malalties, la gestió dels centres i serveis sanitaris, i l'aplicació de les prestacions del sistema. A més, es configura com l'àmbit de referència per al finançament de les actuacions sanitàries que s'hi desenvolupen.

2. L'aprovació i la modificació dels límits de les àrees de salut es du a terme per decret del Govern, previ informe del Consell General del Servei de Salut i havent oït el Consell de Salut.

3. Cada àrea de salut ha de disposar, com a mínim, d'un hospital públic.

Article 88 Objectius

En el marc de les finalitats assignades al Servei de Salut, l'activitat en les àrees de salut ha d'estar orientada a assegurar:

- a) Una organització funcional dirigida al servei de l'usuari.
- b) La participació dels ciutadans en les actuacions i els programes sanitaris.
- c) Una organització integrada dels serveis de promoció i protecció de la salut, prevenció de la malaltia i atenció primària en l'àmbit comunitari.
- d) L'adequada continuïtat entre l'atenció primària i l'atenció especialitzada i hospitalària.
- e) L'apropament i accessibilitat dels serveis a tota la població.
- f) La gestió dels recursos econòmics assignats a aquesta amb criteris d'economia, de racionalitat i eficiència.
- g) La gestió integral dels nivells assistencials.

TÍTOL V
CAPÍTOL VI
Art. 82
Art. 83
Art. 84
Art. 85

TÍTOL VI
Art. 86

CAPÍTOL I
Art. 87
Art. 88

Article 89 Estructura

1. Les àrees de salut podran estructurar-se com a òrgans desconcentrats del Servei de Salut i organitzar-se d'acord amb els estatuts, els quals hauran de preveure, com a mínim, els òrgans de participació, de direcció i de gestió de les àrees.
2. Les circumstàncies singulars i de doble insularitat de l'illa de Formentera seran considerades per l'administració sanitària en la planificació i gestió de l'assistència sanitària.
3. Les àrees de salut es poden organitzar territorialment en sectors sanitaris, que constituïran estructures funcionals per a la coordinació dels recursos sanitaris de les zones bàsiques de salut.
4. Reglamentàriament es determinarà la composició i el funcionament dels òrgans de gestió i participació de les àrees i dels sectors.

Capítol II Zones bàsiques de salut

Article 90 Zones bàsiques de salut

1. La zona bàsica de salut és el marc territorial i poblacional fonamental per a l'ordenació dels serveis d'atenció primària. Dóna suport a l'atenció sanitària que presta l'equip d'atenció primària i possibilita el desenvolupament d'una atenció integral encaminada a la promoció de la salut, tant individual com col·lectiva, a la prevenció, a la curació i a la rehabilitació.
2. Correspon al Govern mitjançant decret, amb l'informe previ del Consell General del Servei de Salut i havent oït el Consell de Salut, la delimitació de les zones una vegada atesos els factors geogràfics, demogràfics, socials, epidemiològics, de vies de comunicació i de recursos sanitaris.
3. En cada zona es determinarà el municipi cabdal d'acord amb els criteris de l'apartat anterior.

Article 91 Centres de salut

1. Els centres de salut són l'estructura física i funcional on es desenvolupen les activitats pròpies de l'atenció primària en els àmbits de promoció, prevenció, atenció curativa, rehabilitació i reinserció social, així com el de la participació comunitària.
2. Cadascuna de les zones bàsiques de salut ha de comptar amb un d'aquests centres, els quals s'han d'ubicar preferentment en els municipis que siguin capçalera de zona.
3. El centre de salut, com a institució sanitària:
  - a) Assumeix la gestió dels recursos corresponents a l'àmbit d'actuació en el qual opera.
  - b) Coordina els serveis que en depenen.

Disposició addicional primera

Les referències a l'organisme Servei Balear de la Salut que es contenen a l'ordenament jurídic s'han d'entendre referides al Servei de Salut de les Illes Balears.

Disposició addicional segona

1. Correspon al Servei de Salut de les Illes Balears l'exercici de les competències de gestió de les prestacions sanitàries de la Seguretat Social en el marc d'allò que disposa el Reial Decret 1478/2001, de 29 de desembre, de traspàs a la comunitat autònoma de funcions i de serveis de l'INSALUD, i en el termes establerts pel Govern de les Illes Balears.

2. Els béns, els drets, els serveis i el personal dependent de les entitats gestores de la Seguretat Social, objecte del traspàs de funcions i serveis, s'adscriuen al Servei de Salut.

Disposició addicional tercera

1. La Tresoreria General de la comunitat autònoma té al seu càrrec la funció de tresoreria dels ingressos i pagaments del Servei de Salut i els centralitza sigui quina sigui la seva procedència.

2². Reglamentàriament es podrà establir un règim diferent de Tresoreria del previst a l'apartat anterior.

Disposició addicional quarta

En el termini de sis mesos, comptadors des de l'entrada en vigor de la llei, el Govern presentarà al Parlament un projecte de llei regulador de l'estatut del personal sanitari que contempli, d'una manera homogènia, la regulació del personal sanitari propi i del transferit.

Disposició addicional cinquena

El Servei de Salut de les Illes Balears adoptarà les mesures necessàries per a la normalització de l'ús de la llengua catalana en els centres i serveis que en depenen.

Disposició addicional sisena

1. En tots els centres assistencials de caràcter privat, la informació escrita a l'usuari sobre els serveis i les prestacions sanitàries haurà de figurar, com a mínim, en llengua catalana.

2. Així mateix, aquests centres hauran d'estar en condicions d'oferir, igualment en llengua catalana, aquesta informació verbalment.

Aquests deures anteriors seran exigibles a partir dels sis mesos comptadors des de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

Disposició addicional setena

Es modifica el punt setè de la disposició addicional primera de la Llei 2/1989, de 22 de febrer, de la funció pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears, en el sentit d'afegir el següent paràgraf:

TÍTOL VI
CAPÍTOL I
Art. 89

CAPÍTOL II
Art. 90
Art. 91

2. Derogat per Llei 8/2004, de 23 de desembre, de mesures tributàries, administratives i de funció pública.

**§ 1. Llei 5/2003,
de 4 d'abril,
de salut de les
Illes Balears
(BOIB núm. 55, de
22 d'abril de 2003;
BOE núm. 110, de 8
de maig de 2003)**

“Es crea l'escala d'advocats del Servei de Salut de les Illes Balears, que s'integra en el cos superior d'advocats de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.”

Disposició addicional octava

1. Les contraprestacions en concepte de preus per la prestació de serveis sanitaris a terceres persones obligades al pagament o usuaris sense dret a assistència sanitària de la Seguretat Social, en qualsevol centre de la xarxa sanitària pública, tindran el caràcter d'ingressos de dret públic i gaudiran de les prerrogatives per al seu cobrament que a aquests efectes disposa l'article 16 del text refós de la Llei de finances de la comunitat autònoma de les Illes Balears, aprovat pel Decret Legislatiu 1/2005, de 24 de juny.

2. La regulació d'aquests preus s'efectuarà mitjançant ordre del conseller de Salut i Consum, que fixarà el seu règim.

3. L'establiment i la modificació dels preus públics s'efectuaran per resolució del director general del Servei de Salut de les Illes Balears, o de l'òrgan de direcció que es determini segons el que disposa l'article 69 d'aquesta Llei, prèvia autorització del conseller de Salut i Consum.

Disposició transitòria primera³

Derogada.

Disposició transitòria segona

Els drets establerts a les lletres c) i d) de l'article cinquè d'aquesta Llei, només seran exigibles una vegada transcorreguts sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta.

Disposició transitòria tercera

Mentre no es produeixi la integració dels lletrats de l'INSALUD transferits a la comunitat autònoma en l'escala que es crea en la disposició addicional setena, la representació i la defensa en judici del Servei de Salut de les Illes Balears podrà ser exercida pels lletrats esmentats.

Disposició transitòria quarta⁴

Derogada.

Disposició derogatòria

Queden derogades les disposicions d'igual o inferior rang que contradiguin el que s'estableix en la present llei i, en particular, la Llei 4/1992, de 15 de juliol, del Servei Balear de la Salut.

Disposició final

1. Es faculta el Govern de les Illes Balears per dictar les disposicions necessàries en execució i desenvolupament d'aquesta llei.

2. Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

3. Derogada per Llei 8/2004, de 23 de desembre, de mesures tributàries, administratives i de funció pública.

4. Derogada per Llei 6/2007, de 27 de desembre, de mesures tributàries, administratives i de funció pública.

§2. Llei 7/1998, de 12 de novembre, d'ordenació farmacèutica de les Illes Balears

(BOIB núm. 149, de 21 de novembre de 1998;
BOE núm. 299, de 15 de desembre de 1998)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Llei Orgànica 2/1983, de 25 de febrer, de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, atribueix a la Comunitat Autònoma la competència exclusiva en matèria de sanitat i higiene, considerada en el seu concepte constitucional del dret a la protecció de la salut, i en aquest sentit, els poders públics adoptaran les mesures pertinents per assegurar-lo.

Al desenvolupament de les previsions constitucionals respon la Llei 14/1986, general de sanidad, de 25 d'abril, en la qual es consideren les oficines de farmàcia com establiments sanitaris subjectes a planificació sanitària en els termes que estableix la legislació especial de medicaments i farmàcies, planificació l'objectiu de la qual ha d'assegurar a la població la prestació farmacèutica que possibiliti, entre d'altres qüestions, un accés eficaç i racional als medicaments i als productes sanitaris.

La Llei 25/1990, de 20 de desembre, del medicamento, no regulà de manera exhaustiva l'ordenació de les oficines de farmàcia, i es limità a establir alguns principis sobre la matèria, a la vegada que en va trametre la realització a les administracions sanitàries amb competència en la matèria.

Per això, fins a aquest moment la normativa aplicable és el Reial Decret 909/1978, de dia 14 de novembre, que regula, el establecimiento, transmissió o integració de oficinas de farmacia, així com les seves normes de desenvolupament, que han plantejat una excessiva controvèrsia, amb el consegüent pronunciament judicial, atès el desig dels ciutadans i dels propis professionals farmacèutics en pro d'una lliberació de l'establiment d'oficines de farmàcia.

Amb aquest objectiu s'aprovà el Reial Decret-Llei 11/1996, amb la pretensió, entre d'altres, de procedir a la flexibilització de l'obertura d'oficines de farmàcia i, al mateix temps, de procurar garantir l'assistència farmacèutica a tota la població. Conseqüència de l'esmentat reial decret-llei és la Llei 16/1997, de 25 d'abril, de regulació del servei de oficinas de farmacia, promulgada en base a l'acord de convalidació del Reial Decret-Llei 11/1996, pel ple del Congrés de Diputats, que té la consideració de legislació bàsica en la majoria del seu articulats, amb l'objectiu d'atendre les demandes socials mitjançant les mesures que s'hi contenen referides a la definició i funcions de les oficines de farmàcia, l'ordenació territorial de l'assistència farmacèutica, la simplificació i ordenació dels expedients d'autorització d'obertura de les oficines de farmàcia, la regulació de la transmissió d'aquestes, presència del farmacèutic en la dispensació i la flexibilització del règim de jornada i horari d'obertura.

---

§ 2. Llei 7/1998, de 12 de novembre, d'ordenació farmacèutica de les Illes Balears (BOIB núm. 149, de 21 de novembre de 1998; BOE núm. 299, de 15 de desembre de 1998)

Amb aquests antecedents, i atès el caràcter de legislació bàsica de la Llei 16/1997, la constant remissió que s'hi dóna perquè les comunitats autònomes estableixin, entre d'altres qüestions, els criteris específics de planificació farmacèutica, els mòduls de població que difereixin dels fixats en la pròpia llei, la regulació dels diversos procediments d'autoritzacions administratives referents a les obertures i transmissió de les oficines de farmàcia, així com l'adopció de les mesures pertinents conduents a les condicions de prestació dels serveis en el que fa referència a horaris oficials, normes sobre guàrdies, vacances, urgències i d'altres circumstàncies que se'n puguin derivar de la prestació de l'assistència farmacèutica. Tot això desaconsella realitzar desenvolupaments sectorials o parcials per part de la Comunitat Autònoma, pareix més oportuna, en conseqüència, l'aprovació d'una llei que permeti regular d'una forma completa, harmònica i coordinada l'ordenació de la prestació farmacèutica als ciutadans de Balears, no només en l'àmbit de l'atenció a prestar en les oficines de farmàcia, sinó considerada en tots els aspectes globals del dret a la protecció a la salut, amb una concepció integral i integrada de la salut, i per tant s'hi inclourà la prestació en tots els nivells de l'assistència sanitària, ja sigui atenció primària o hospitalària, i fins i tot en els centres sociosanitaris i penitenciaris de la nostra comunitat.

La Llei s'estructura en 4 títols, 78 articles, 4 disposicions addicionals, 4 disposicions transitòries i 2 disposicions finals.

En el títol I s'enuncia l'objecte de la Llei i es defineix el concepte de l'atenció farmacèutica, i s'articula en els nivells d'atenció primària i d'atenció especialitzada, a més dels altres establiments de distribució de medicaments d'ús humà i de distribució i de dispensació de medicaments d'ús veterinari.

El títol II es refereix als establiments i serveis d'atenció farmacèutica i es divideix, a la vegada, en 5 capítols. En el primer s'estableixen les condicions generals d'aquests establiments, que queden sotmesos a la necessitat d'autorització administrativa. El capítol II regula de forma específica les oficines de farmàcia, les quals es defineixen com establiments sanitaris privats d'interès públic, i es contemplem les figures del farmacèutic titular, del regent i del substitut, la presència del qual serà indispensable en l'horari mínim que, també, es fixa amb caràcter general en la Llei, i es contempla l'existència d'horaris ampliats, serveis d'urgència i torns de vacances, si pertoca, que assegurin la garantia de la prestació farmacèutica al ciutadà.

En aquest mateix capítol s'estableix que les oficines de farmàcia, pel que fa a noves autoritzacions, queden subjectes a planificació farmacèutica, en garantia d'un ús racional dels medicaments, així com a possibilitar-ne un adequat nivell de qualitat. La planificació farmacèutica es fa a les zones farmacèutiques com a demarcacions territorials, i seguirà l'esquema de les zones bàsiques de salut, previstes en l'ordenació sanitària de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, si bé en contempla la possibilitat d'agregació o segregació de part d'una zona bàsica de salut, com a conseqüència de les especials circumstàncies geogràfiques que es puguin donar. Per altra part, s'ha de destacar que donada la

distribució de la població en la Comunitat Autònoma, no s'ha classificat en grups en les distintes zones (urbanes, rurals o turístiques), i es consideren en totes les zones farmacèutiques iguals, s'estableix per a totes aquestes una proporció de 2.800 habitants per farmàcia, i s'assenyalen els criteris per computar la població, una vegada que s'ha tengut en compte especialment la incidència en la nostra comunitat de la població flotant, estacional o de temporada (places turístiques i habitatges de segona residència), la qual es considera en uns percentatges en proporció a la seva importància en la vida de la comunitat, ja que no es pot obviar que aquesta població és demandant d'assistència sanitària, inclosa la prestació farmacèutica, que permet, d'aquesta manera, apropar la prestació farmacèutica a la població i, al mateix temps, l'accés de nous professionals.

Per altra banda, en el mateix capítol es preveu la instal·lació d'oficines de farmàcia en els nuclis de població igual o superior a 750 habitants, amb la qual cosa en podran disposar totes les petites poblacions i permetrà completar la xarxa d'assistència farmacèutica, i això tindrà com a conseqüència la millora i l'apropament de la prestació al ciutadà.

S'estableix com a principi general que l'autorització de noves oficines de farmàcia es tramitarà d'acord amb els principis de publicitat, concurrència, transparència i mèrits, mitjançant concurs de mèrits.

En el capítol III es contempla l'establiment de farmàcies en els nuclis que no compten amb oficina de farmàcia, per assegurar la prestació farmacèutica en tot moment.

L'atenció farmacèutica en els centres d'atenció primària es regula en el capítol IV on s'estableix la possibilitat de tenir-la, als quals se'ls atorga una important funció per aconseguir un ús racional del medicament, així com la participació en tots els programes de salut que es desenvolupen en el centre corresponent. En el capítol V, en concordança amb el capítol anterior, es regula l'existència dels serveis de farmàcia i serveis farmacèutics en els centres hospitalaris, i n'és ampliable la possible existència als centres penitenciaris i socio-sanitaris, aspecte no contemplat fins al present moment en la legislació vigent en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Els capítols VI i VII es refereixen, respectivament, als magatzems de distribució de medicaments i als establiments de distribució i dispensació dels medicaments d'ús veterinari i se n'establiran les condicions per al funcionament, si bé s'hi contempla l'exigència d'una direcció farmacèutica per a aquests.

El títol III estableix el règim d'incompatibilitats per evitar l'exercici simultani de professionals als quals se'ls exigeix la seva presència en els diferents centres i establiments regulats en la Llei i finalment el títol IV regula el règim sancionador.

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

§ 2. Llei 7/1998, de 12 de novembre, d'ordenació farmacèutica de les Illes Balears (BOIB núm. 149, de 21 de novembre de 1998; BOE núm. 299, de 15 de desembre de 1998)

Article 1

Aquesta llei té per objecte, en el marc del sistema sanitari, l'ordenació de l'atenció farmacèutica en l'àmbit territorial de les Illes Balears.

Article 2

S'entén per atenció farmacèutica el conjunt d'actuacions desenvolupades en els establiments i serveis que regula aquesta llei, en els quals, sota la responsabilitat d'un farmacèutic, s'asseguri una correcta conservació, distribució, custòdia i dispensació de medicaments en tots els nivells del sistema sanitari, dels quals se'n possibilitarà l'ús racional i es garantirà una adequada assistència farmacèutica a la població.

Article 3

1. L'atenció farmacèutica es durà a terme en tots els nivells del sistema sanitari de Balears, mitjançant els establiments i serveis que es relacionen a continuació:

- a) Nivell d'atenció primària: Es durà a terme a través de les oficines de farmàcia, farmàcies i serveis de farmàcia del sector sanitari públic.
- b) Nivell d'atenció especialitzada: Es desenvoluparà en els centres hospitalaris pels serveis de farmàcia o, si pertoca, pels dipòsits de medicaments.

2. També tendran la consideració d'establiments o serveis sanitaris, i per tant quedaran subjectes a la regulació continguda en aquesta llei, aquells en els quals es realitzin algunes de les activitats següents:

- a) Distribució de medicaments d'ús humà.
- b) Distribució de medicaments d'ús veterinari.
- c) Dispensació de medicaments d'ús veterinari.

TÍTOL II DELS ESTABLIMENTS I SERVEIS D'ATENCIÓ FARMACÈUTICA

Capítol I Condicions generals

Article 4

1. La conservació, distribució, custòdia i dispensació de medicaments únicament es podrà realitzar en els establiments i serveis regulats en aquesta llei, i en les condicions que s'hi estableixin, així com en la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, i en la Llei 25/1990, de 20 de desembre, del medicamento, y en sus respectivas normmas de desarrollo.

2. Queda prohibida la venda ambulat, a domicili, per correspondència o indirecta, de medicaments destinats al consum humà o a l'ús veterinari, així com la intermediació en les activitats esmentades amb finalitat de lucre de terceres persones físiques o jurídiques.

Article 5

Els establiments i serveis inclosos en l'àmbit d'aplicació de la present llei, sense perjudici d'altres requisits que s'estableixin en altres normes específiques aplicables, queden subjectes a:

- a) Autorització administrativa prèvia i, si n'és el cas, de funcionament, per a la creació, instal·lació, obertura, modificació, trasllat o tancament.
- b) La inclusió en el Registre sanitari de centres, establiments i serveis sanitaris de la Conselleria de Sanitat i Consum.
- c) Complir la normativa exigible en el que fa referència a l'eliminació de residus sanitaris.
- d) Complir l'obligació de solidaritat i coordinació en cas de catàstrofe, emergència sanitària o perill per a la salut pública.
- e) Col·laborar amb l'administració sanitària respecte a estadístiques, comunicacions i documentació que aquesta sol·liciti.
- f) Control, inspecció i avaluació de les activitats per part de l'administració pública competent.

Article 6

1. Els establiments regulats en aquesta llei hauran de disposar de l'espai, la distribució funcional, l'equipament material i els recursos humans necessaris que assegurin la qualitat de l'atenció farmacèutica, que hauran de donar d'acord amb la normativa estatal o de les Illes Balears que en sigui d'aplicació.

2. A aquest efecte, mitjançant decret, el Consell de Govern procedirà a establir les condicions sanitàries que han de reunir les oficines de farmàcia, les farmàcies, els serveis de farmàcia d'atenció primària i hospitalària, els dipòsits de medicaments i els establiments de distribució de medicaments de consum humà, de medicaments d'ús veterinari i de dispensació de medicaments d'aquests, així com la resta de requisits tècnics sobre material, utilitatge, superfície mínima dels locals on s'ubiquen i la distribució i els registres i controls dels medicaments i d'altres productes sanitaris que s'hagin d'observar.

Capítol II De les oficines de farmàcia

Secció 1a Disposicions generals

Article 7

1. Les oficines de farmàcia són establiments sanitaris privats, d'interès públic, on el seu farmacèutic titular - propietari, assistit, si n'és el cas, d'ajudants, ha de prestar els següents serveis, a més dels establerts a l'article 5 d'aquesta llei:

- a) L'adquisició, custòdia, conservació i dispensació dels medicaments i productes sanitaris.
- b) La vigilància, el control i la custòdia de les receptes mèdiques dispensades.
- c) Garantir l'atenció farmacèutica als nuclis de població de la seva zona farmacèutica en els quals no hi hagi cap oficina de farmàcia.
- d) L'elaboració de fórmules magistrals i preparats oficials, en els casos i segons els procediments i els controls establerts.

TÍTOL I

- Art. 1
- Art. 2
- Art. 3

TÍTOL II CAPÍTOL I

- Art. 4
- Art. 5
- Art. 6

CAPÍTOL II Art. 7

- e) La informació i el seguiment dels tractaments farmacològics als pacients.
- f) La col·laboració en el control d'ús individualitzat dels medicaments a fi de detectar les reaccions adverses que es puguin produir i notificar-les als organismes responsables de la farmacovigilància.
- g) La col·laboració en els programes que promoguin les administracions sanitàries sobre garantia de qualitat de l'assistència farmacèutica i de l'atenció sanitària, en general, promoció i protecció de la salut, prevenció de la malaltia i educació sanitària.
- h) La col·laboració amb l'administració sanitària en la formació i informació dirigides a la resta de professionals sanitaris i usuaris sobre l'ús racional dels medicaments i productes sanitaris.
- i) L'actuació coordinada amb les estructures assistencials del Servei Balear de la Salut.
- j) La col·laboració amb la docència per a l'obtenció del títol de llicenciat en farmàcia, d'acord amb el que preveuen les directives comunitàries i la normativa estatal i de les universitats per les quals s'estableixen els corresponents plans d'estudi en cadascuna d'aquestes, segons els convenis que a tal efecte es formalitzin.
- k) Qualsevol altra funció que estableixi la normativa estatal o de les Illes Balears.

2. A més del que preveu l'apartat anterior, es podran desenvolupar en les oficines de farmàcia totes aquelles altres funcions de caràcter sanitari que puguin dur-se a terme per part del farmacèutic i per a les quals estigui habilitat amb el corresponent títol.

Article 8

1. Només els farmacèutics podran ser titulars i propietaris d'una oficina de farmàcia.

2. Cada farmacèutic només podrà ser propietari i titular o copropietari i cotitular d'una única oficina de farmàcia. Per a l'adquisició de la condició de cotitular d'un farmacèutic, és requisit imprescindible ser-ne copropietari.

3. El titular o cotitulars d'una farmàcia són els responsables del desenvolupament, en la farmàcia corresponent, de totes les funcions enumerades en els articles 5 i 7 d'aquesta llei.

Article 9

1. La Conselleria de Sanitat i Consum en els casos de mort, incapacitació o absència del propietari, per sentència judicial ferma, autoritzarà el nomenament d'un farmacèutic regent, pel termini màxim de 24 mesos des de la data en què es produeixi una de les circumstàncies anteriorment ressenyades, el qual assumirà les mateixes funcions i responsabilitats professionals que les del titular.

2. La sol·licitud de nomenament del farmacèutic regent s'haurà de formular pels interessats en el termini de 10 dies des que es produeixi la mort o des de la fermesa de la sentència per la qual es declari la incapacitació o declaració de l'absència del titular.

3. Fins que no s'adopti la resolució de l'esmentada conselleria que procedeixi a la designació de regent, es podrà mantenir oberta l'oficina de farmàcia sota la responsabilitat d'un altre farmacèutic, i aquesta circumstància haurà de constar a la sol·licitud del farmacèutic regent.

Article 10

En absència de la sol·licitud a la qual es refereix l'article anterior, o una vegada transcorregut el termini de 24 mesos des que es produeixi el fet causant que motivi el nomenament del farmacèutic regent, la Conselleria de Sanitat i Consum iniciarà expedient de tancament de l'oficina de farmàcia de la qual es tracti.

Article 11

1. La Conselleria competent en matèria de salut ha de nomenar un farmacèutic substituït, prèvia sol·licitud del titular de la farmàcia, en els supòsits que concorrin en el farmacèutic titular o regent circumstàncies de caràcter excepcional i limitades en el temps, com ara baixa per maternitat, malalties que no determinin la incapacitat absoluta del titular o regent, ocupació de càrrec públic o dels òrgans de govern de la corporació col·legial farmacèutica, estudis d'especialització o de formació contínua relacionats directament amb la professió farmacèutica, inhabilitació temporal, o vacances per un període no superior a un mes de l'any.

2. En els casos d'absència del farmacèutic titular o regent de l'oficina de farmàcia, prevists als articles 11 i 13 de la present llei, el farmacèutic adjunt podrà assumir les funcions de farmacèutic substituït, prèvia comunicació a la Conselleria de Sanitat i Consum.

3. El farmacèutic substituït tindrà les mateixes funcions i responsabilitats professionals que el titular o regent.

Article 12

1. A les oficines de farmàcia, per raons de millora del servei o degut al volum i tipus d'activitats que es desenvolupin, amb objecte d'oferir la millor atenció farmacèutica, es podrà comptar amb la col·laboració de farmacèutics adjunts i personal auxiliar, que realitzaran el seu treball sota la direcció del farmacèutic titular, regent o substituït.

2. Reglamentàriament s'establiran els casos on el titular, regent o substituït hagi de comptar amb els farmacèutics adjunts que siguin necessaris per cobrir les necessitats, en els supòsits en què es realitzin horaris més amplis que els assenyalats en aquesta llei com a mínims.

3. Es regularà reglamentàriament l'obligació de disposar en les oficines de farmàcia de farmacèutics adjunts, atès el volum de la dispensació de medicaments i el tipus d'activitats que se'n desenvolupin.

Article 13

1. La presència i actuació professional d'un farmacèutic és condició i requisit inexcusable per a la dispensació al públic de medicaments.

TÍTOL II CAPÍTOL II

- Art. 8
- Art. 9
- Art. 10
- Art. 11
- Art. 12
- Art. 13

2. Dins l'establert en aquesta llei sobre l'horari mínim d'atenció al públic, així com en les seves normes de desenvolupament, serà obligatòria la presència física, si n'és el cas, del farmacèutic titular, regent o substitut responsable de l'oficina de farmàcia.

3. No obstant això, el farmacèutic titular, regent o substitut es podrà absentar de l'oficina de farmàcia per complimentar deures professionals o de caràcter personal que n'hi impedeixin la seva presència, amb la qual cosa la farmàcia haurà de quedar sota la responsabilitat d'un altre farmacèutic. Quan es prevegi que l'absència ha de ser superior a tres dies per alguna de les causes previstes a l'article 11, s'haurà de procedir a sol·licitar el nomenament d'un farmacèutic substitut.

Article 14

Tot el personal que presti serveis en una oficina de farmàcia haurà d'estar degudament identificat.

Article 15

1. Les oficines de farmàcia realitzaran els serveis d'atenció farmacèutica en règim de llibertat i flexibilitat.

2. Tot i això, a l'objecte de garantir l'atenció farmacèutica a la població s'estableixen els següents mínims:

a) Les oficines de farmàcia hauran de romandre obertes al públic un mínim de set hores diàries, de dilluns a divendres.

b) La Conselleria de Sanitat i Consum podrà autoritzar, prèvia sol·licitud del farmacèutic interessat, la reducció de l'horari mínim assenyalat anteriorment, en aquells supòsits que per raons d'estacionalitat o baixa densitat de la població justifiquin aquesta modificació, si bé s'haurà de garantir l'assistència farmacèutica a la població afectada.

c) En els supòsits on es pretengui ampliar l'horari mínim assenyalat anteriorment, hauran de posar aquest fet en coneixement de la Conselleria de Sanitat i Consum, i s'haurà de mantenir l'esmentada ampliació durant tot l'any en el qual se sol·liciti i l'any següent natural al de la data de la comunicació.

d) S'estableixen serveis d'urgència per garantir la prestació farmacèutica fora de l'horari d'obertura de les oficines de farmàcia. Per fixar l'horari i els torns, si pertoca, dels serveis d'urgència, s'hauran de tenir en compte les circumstàncies poblacionals, geogràfiques i el nombre de farmàcies de la zona farmacèutica, i s'hauran d'aprovar anualment per part de la Conselleria de Sanitat i Consum, a proposta del Col·legi Oficial de Farmacèutics de les Illes Balears.

e) Es podran establir torns de vacances en les oficines de farmàcia i es garantirà, en tot cas, l'atenció farmacèutica.

3. L'establiment i les condicions de l'horari mínim, del d'urgència, de l'ampliació d'horaris i dels torns de vacances, si n'és el cas, es regularan per la Conselleria de Sanitat i Consum i garantiran en tot moment l'assistència farmacèutica a tota la població.

Article 16

1. No es podrà realitzar cap tipus de publicitat o promoció, directa i indirecta, de les oficines de farmàcia, amb excepció dels embolcalls i envasos per a productes dispensats en aquestes.

2. Mitjançant decret del Consell de Govern es determinaran les característiques, els requisits i les condicions dels cartells indicadors d'oficines de farmàcia o d'altre tipus de senyalitzacions d'ubicació i localització de les farmàcies.

Secció 2a

De l'ordenació i planificació d'oficines de farmàcia

Article 17

L'autorització de noves oficines de farmàcia estarà subjecta a planificació sanitària per garantir l'atenció farmacèutica a la població, l'ús racional dels medicaments, així com possibilitar-ne un adequat nivell de qualitat.

Article 18

1. La planificació farmacèutica es realitzarà en base a les zones farmacèutiques, que són demarcacions territorials, delimitades en referència a les zones bàsiques de salut previstes en la vigent Ordenació Sanitària de les Illes Balears.

2. Les zones farmacèutiques seran aprovades o modificades, si n'és el cas, mitjançant decret del Consell de Govern, a proposta de la Conselleria de Sanitat i Consum.

3. Per a la delimitació de les zones farmacèutiques es podran agrupar zones bàsiques de salut confrontants per formar una única zona farmacèutica, o segregat part d'una zona bàsica de salut per agregar-se a una altra zona farmacèutica confrontant.

Article 19

1. Les distàncies mínimes entre oficines de farmàcia no podran ser inferiors a 250 metres midats pel camí vial més curt.

2. La distància prevista a l'apartat anterior, haurà de ser observada així mateix respecte dels hospitals, centres de cirurgia ambulatoria, centres de salut i restants centres sanitaris, tots aquests pertanyents al sector públic, tant si estan en funcionament com en fase de construcció. No obstant, no serà d'aplicació aquesta distància respecte d'aquells nuclis de població en els que hi hagi una unitat bàsica de salut i una única oficina de farmàcia, i la població no superi els 1.500 habitants.

Secció 3a

De les autoritzacions de noves oficines de farmàcia

Article 20

El nombre màxim d'oficines de farmàcia d'una zona farmacèutica correspon al mòdul de 2.800 habitants per oficina de farmàcia. Una vegada superada la proporció anterior, es podrà establir una nova oficina de farmàcia per fracció superior a 2.000 habitants.

TÍTOL II CAPÍTOL II

Art. 14
Art. 15
Art. 16
Art. 17
Art. 18
Art. 19
Art. 20

Article 21

A efectes d'establir el còmput d'habitants de cada zona farmacèutica es tendran en compte les següents circumstàncies:

- a) Nombre d'habitants segons el padró municipal vigent en els municipis integrats en la corresponent zona farmacèutica o, si pertoca, de la part del municipi integrat en la zona corresponent.
- b) El quaranta per cent del nombre de les places turístiques de tota la zona farmacèutica, enteses com a tals les places hoteleres i apartaments turístics, acreditats mitjançant certificació emesa per l'òrgan corresponent de la Conselleria de Turisme.
- c) El trenta per cent dels habitatges construïts de segona residència, on es computen quatre habitants per cada habitatge, justificat mitjançant certificacions relatives a cadascun dels municipis integrats en la zona farmacèutica de la qual es tracti, emeses pel secretari del ajuntament o per l'Institut Nacional d'Estadística.
- d) En el supòsit que per autoritzar-se una nova oficina de farmàcia es computin places turístiques i/o habitatges de segona residència en la forma establerta en les lletres b) i c) anteriors, la persona titular de la direcció general competent en matèria de farmàcia, una vegada ateses les necessitats d'atenció farmacèutica de la corresponent zona farmacèutica, podrà delimitar el lloc on s'hagi d'ubicar la nova oficina de farmàcia, la qual, en tot cas, s'haurà d'establir dins la zona acotada, respectant en tot cas, les distàncies mínimes a les que es refereix l'article 19 de la present Llei.

Article 22

1. No obstant el que preveu l'article anterior, per aquells nuclis de població que tinguin el nombre d'habitants computats en la forma prevista a l'article 21, que sigui igual o superior a 750, es podrà autoritzar una nova oficina de farmàcia, si la distància entre la nova oficina i les més properes, ja existents, sigui igual o superior a 1.000 metres, midats pel camí vial més curt.

2. A aquests efectes, es considera nucli de població el conjunt de població independent i aïllat d'altres nuclis que disposin d'oficina de farmàcia.

Article 23

En el cas d'autorització d'una oficina de farmàcia, a tenor del que disposa l'article anterior, la Conselleria de Sanitat i Consum, oït el Col·legi Oficial Farmacèutic de les Illes Balears, podrà determinar el nucli en el qual s'ha d'ubicar l'oficina de farmàcia per assegurar-ne la millor atenció farmacèutica. Secció 4ª Del procediment d'autorització de les oficines de farmàcia

Article 24

1. El procediment d'autorització de noves oficines de farmàcia s'ajustarà al disposat en aquesta llei, a les seves normes de desenvolupament, si n'és el cas, i a les normes generals reguladores del procediment administratiu comú.

2. La competència per a la tramitació i resolució dels procediments d'autorització d'oficines de farmàcia correspon a la Conselleria de Sanitat i Consum.

3. El procediment d'autorització de noves oficines de farmàcia es tramitarà d'acord amb els principis de publicitat, concurrència, transparència i mèrits, mitjançant concurs de mèrits convocat a l'efecte per la Conselleria de Sanitat i Consum, i tindrà caràcter de procediment únic, encara que hi concorrin una pluralitat d'interessats, de manera que només s'entendrà que ha finalitzat quan l'autorització atorgada a qualsevol dels sol·licitants adquireixi plenitud d'efectes amb l'obertura consegüent de la nova oficina de farmàcia.

4. D'acord amb l'establert a l'apartat anterior, quan es produeixi la renúncia, pèrdua o caducitat del dret a l'obertura d'una nova farmàcia per aquell que hagi resultat adjudicatari en el concurs de mèrits corresponent, es procedirà a l'atorgament d'una nova autorització de l'oficina de farmàcia a la persona que segueixi en l'ordre de preferència dels sol·licitants a l'esmentat concurs, sense que sigui necessari convocar-ne un altre, i així successivament fins que es procedeixi a l'obertura de l'oficina de farmàcia o s'esgoti la relació de sol·licitants.

5. No podran participar en el procediment per a l'autorització d'una nova oficina de farmàcia els farmacèutics que tinguin més de 65 anys en el moment de presentació de la corresponent petició.

Tampoc no hi podran participar aquells farmacèutics que hagin transmès la seva titularitat o cotitularitat sobre una oficina de farmàcia, dins el territori de la Unió Europea, en un termini de temps inferior a tres anys respecte al moment de la presentació de la sol·licitud.

6. El titular d'una oficina de farmàcia no la podrà transmetre des del moment en què hagi presentat la sol·licitud en un procediment d'autorització d'una altra farmàcia, i es mantindrà la impossibilitat de transmissió fins que s'esgoti la via administrativa o, si n'és el cas, es resolgui amb caràcter definitiu en la via jurisdiccional, excepte que presentin escrit de renúncia al concurs amb caràcter previ a la transmissió. En el supòsit d'obtenir autorització per a una nova oficina de farmàcia, l'autorització anterior decaurà automàticament, així com el seu dret a la transmissió, per qualsevol títol, de manera que s'haurà de convocar un nou concurs per a la cobertura del seu titular.

7. Malgrat el que preveuen els apartats anteriors, la Conselleria de Sanitat i Consum podrà, mitjançant resolució motivada a l'efecte, retardar l'obertura d'una nova oficina de farmàcia obtinguda per un farmacèutic que sigui a la vegada titular d'una altra, fins que quedi assegurada l'assistència farmacèutica a la població inclosa en la zona d'influència d'aquesta darrera oficina de farmàcia.

Article 25

1. Per decret del Consell de Govern, a proposta de la Conselleria de Sanitat i Consum, oït el Col·legi Oficial de Farmacèutics de les Illes Balears, es fixarà el barem que es considerarà en els concursos de mèrits per a l'atorgament de noves oficines de farmàcia, així com els criteris bàsics de valoració d'aquests.

2. El barem haurà d'incloure la puntuació màxima a considerar en els apartats següents:

- a) Mèrits acadèmics.
- b) Mèrits professionals.
- c) Altres mèrits.

Article 26

El procediment per atorgar l'autorització d'una oficina de farmàcia es podrà iniciar:

- a) D'ofici, per la Conselleria de Sanitat i Consum.
- b) A petició dels òrgans de govern del municipi o municipis que poguessin estar interessats.
- c) A petició del Col·legi Oficial de Farmacèutics de les Illes Balears.
- d) A sol·licitud d'un o més farmacèutics.

Article 27

1. A la sol·licitud d'una nova farmàcia s'ha de fer constar la zona farmacèutica on es pretén ubicar, havent-se d'aportar, endemés, la documentació necessària exigida per aquesta llei.

2. De forma reglamentària es regularà el procediment per a l'obertura d'una nova oficina de farmàcia.

Secció 5a

Dels trasllats de les oficines de farmàcia

Article 28

1. Únicament es podrà traslladar una oficina de farmàcia dins la mateixa zona farmacèutica, amb autorització prèvia de la Conselleria de Sanitat i Consum, en les següents circumstàncies:

- a) Dins el mateix municipi on s'ubica la corresponent oficina de farmàcia i s'observin les limitacions referents a distàncies que preveu aquesta llei.
- b) A un altre municipi de la mateixa zona farmacèutica, sempre que el mòdul de població, després del trasllat, resulti igual o superior a l'establert a l'article 20.

2. No obstant el que preveu l'anterior apartat, no es podrà traslladar una farmàcia a un altre municipi de la mateixa zona en el supòsit que sigui l'única del municipi d'origen.

3. No es podran traslladar fora del nucli de població les oficines de farmàcia obtingudes en la forma prevista a l'article 22.1 d'aquesta llei.

4. Tampoc es podran traslladar, fora de la zona acotada per la Conselleria de Sanitat i Consum, les oficines de farmàcia autoritzades a la forma prevista a l'article 21 d).

Article 29

1. Quan la realització de les obres al local degudes a enfonsament, enrument o enderrocament de l'edifici, suposin el tancament temporal de l'oficina de farmàcia, es podrà autoritzar provisionalment el trasllat a un altre local.

El local provisional haurà de respectar els límits de les distàncies mínimes establerts en aquesta llei.

2. En el supòsit que transcorri el termini pel qual es va autoritzar el trasllat a què fa referència l'apartat anterior sense que hagués retornat a l'emplaçament d'inici, es procedirà al tancament del local provisional. La Conselleria de

Sanitat i Consum podrà adoptar les mesures pertinents per garantir l'atenció farmacèutica en el cas que es tracti de l'única oficina de farmàcia autoritzada en el municipi o en el nucli de població.

Secció 6a

De les obres i modificacions del local

Article 30

Les obres de modificació del local on s'ubica una oficina de la farmàcia que impliquin un desplaçament del centre de la façana que afecti accessos, estaran subjectes a l'autorització prèvia de la Conselleria de Sanitat i Consum.

Secció 7a

Del tancament definitiu o temporal de les oficines de farmàcia

Article 31

Serà preceptiva l'autorització de la Conselleria de Sanitat i Consum per procedir al tancament definitiu d'una oficina de farmàcia, i podrà adoptar-ne, si n'és el cas, les mesures provisionals adequades que conduiran a assegurar l'atenció farmacèutica del municipi o nucli de població afectada pel tancament.

Article 32

La Conselleria de Sanitat i Consum podrà autoritzar, prèvia sol·licitud justificada del titular, el tancament temporal d'una oficina de farmàcia per un termini no superior a un any. Aquest termini podrà prorrogar-se per un període igual si es mantenen les condicions que motivaren el tancament temporal. Igualment, la Conselleria de Sanitat i Consum podrà adoptar les mesures pertinents per garantir l'atenció farmacèutica en el cas que es tracti de l'única oficina de farmàcia autoritzada en el municipi o en el nucli de població.

Secció 8a

De les transmissions de les oficines de farmàcia

Article 33

La transmissió d'una oficina de farmàcia només es podrà realitzar a favor d'un o diversos farmacèutics.

Article 34

La transmissió inter vivos d'una oficina de farmàcia, per qualsevol de les formes admeses en dret, necessitarà autorització administrativa de la Conselleria de Sanitat i Consum, i es podrà transmetre sempre que l'oficina de farmàcia esmentada hagi romàs oberta i, si pertoca, s'hagi mantingut aquesta mateixa titularitat durant el termini de tres anys, excepte que es tracti de mort, jubilació o incapacitació judicial del titular o d'algun dels titulars.

Article 35

1. En el cas de mort del farmacèutic titular d'una oficina de farmàcia, els hereus legals d'aquest podran transmetre-la en el termini màxim de 24 mesos des del dia de la mort, amb la designació prèvia d'un farmacèutic regent en la forma prevista a l'article 9 d'aquesta llei.

TÍTOL II

CAPÍTOL II

Art. 26
Art. 27
Art. 28
Art. 29
Art. 30
Art. 31
Art. 32
Art. 33
Art. 34
Art. 35

2. En el supòsit que algun dels hereus sigui farmacèutic i compleixi amb els altres requisits exigits legalment podrà continuar al front de l'oficina de farmàcia, amb l'autorització prèvia, al respecte, de la Conselleria de Sanitat i Consum.

3. En el supòsit que l'hereu fos el cònjuge o un fill del difunt que es trobàs cursant estudis de farmàcia en un centre universitari oficial en el moment de produir-se la mort, es podrà autoritzar el nomenament d'un farmacèutic regent per un termini que no podrà ser superior en un any al nombre d'anys que li faltin per finalitzar els estudis de llicenciatura en Farmàcia a comptar des de l'any de la defunció. En el supòsit que transcorri el termini anteriorment descrit o es perdin dos cursos consecutivament o tres de forma alternativa, s'haurà de procedir a la seva transmissió o tancament, en un termini màxim de 9 mesos.

Capítol III De les farmacioles farmacèutiques

Article 36

Es podrà autoritzar l'establiment de farmacioles en aquells nuclis de població que no comptin amb una oficina de farmàcia, i seran adscrites preferentment a l'oficina de farmàcia més propera o, per defecte, a una de la zona farmacèutica, si bé cada oficina de farmàcia no podrà tenir més d'una farmaciola adscrita.

Article 37

El farmacèutic titular, regent o substitut, de l'oficina de farmàcia a la qual es trobi adscrita la farmaciola en serà el responsable del funcionament, així com de les tasques de custòdia, conservació i dispensació dels medicaments i productes sanitaris en la forma regulada en aquesta llei.

Article 38

La Conselleria de Sanitat i Consum podrà establir les existències mínimes amb les quals han de comptar les farmacioles farmacèutiques.

Article 39

El procediment d'autorització d'una farmaciola farmacèutica es podrà iniciar:

- a) A petició del batle del municipi al qual pertany el nucli de població on es pretén instal·lar.
- b) A sol·licitud d'un farmacèutic titular d'una oficina de farmàcia de la zona farmacèutica.

Article 40

La farmaciola farmacèutica s'haurà de situar en un local, degudament condicionat, amb una superfície mínima de 30 metres quadrats, amb accés lliure, directe i permanent a la via pública, i no s'hi podrà desenvolupar cap activitat distinta de la pròpia de la farmaciola.

Article 41

Es procedirà al tancament de les farmacioles farmacèutiques quan es procedeixi a l'obertura d'una oficina de farmàcia en el nucli de població en el qual s'ubiquin, sempre que la situació d'aquesta es trobi a una distància inferior a mil metres.

Capítol IV De l'atenció farmacèutica en els centres d'atenció primària

Secció 1a Dels serveis de farmàcia d'atenció primària

Article 42

1. En els centres públics d'atenció primària, l'atenció farmacèutica es podrà dur a terme mitjançant els serveis de farmàcia d'atenció primària.
2. Els serveis de farmàcia d'atenció primària han de garantir en tot moment l'atenció farmacèutica en el centre o centres als quals ha de prestar l'atenció esmentada. Per al seu funcionament serà requisit indispensable la presència d'un farmacèutic.

Article 43

Les funcions que han de realitzar els serveis de farmàcia d'atenció primària són les següents:

- a) L'adquisició, custòdia, conservació i dispensació dels medicaments, així com l'elaboració de les fórmules magistrals i preparats oficials, per a l'aplicació dins aquestes institucions o per a aquells que exigeixin una particular vigilància, supervisió i control de l'equip multidisciplinari d'atenció de salut, segons el que preveu l'article 103 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de Sanidad.
- b) Planificació, coordinació i execució de programes i d'activitats dirigides a fomentar l'ús racional del medicament.
- c) Estudi i planificació d'ús de medicaments en atenció primària i en grups de risc.
- d) La participació en l'elaboració i execució dels programes de promoció de la salut, de prevenció de la malaltia i d'educació sanitària de la població que ha de desenvolupar el centre del qual es tracti.
- e) Participar en els programes d'investigació i assaigs clínics.
- f) Col·laborar amb el sistema de farmacovigilància en la detecció dels efectes adversos dels medicaments.
- g) Vetllar pel compliment de la legislació sobre estupefaents i psicòtrops.
- h) Qualsevol altra que reglamentàriament se li encomani.

Secció 2a Dels dipòsits de medicaments

Article 44

1. Els centres públics d'atenció primària que no comptin amb un servei de farmàcia podran disposar d'un dipòsit de medicaments que haurà d'estar vinculat a un servei de farmàcia d'atenció primària.
2. Els dipòsits de medicaments, a més de la vinculació prevista a l'apartat anterior, hauran d'estar sota la responsabilitat professional d'un farmacèutic.

TÍTOL II CAPÍTOL III

Art. 36
Art. 37
Art. 38
Art. 39
Art. 40
Art. 41

CAPÍTOL IV

Art. 42
Art. 43
Art. 44

§ 2. Llei 7/1998, de 12 de novembre, d'ordenació farmacèutica de les Illes Balears (BOIB núm. 149, de 21 de novembre de 1998; BOE núm. 299, de 15 de desembre de 1998)

Secció 3a

Del procediment d'autorització dels serveis d'atenció primària i dels dipòsits de medicaments

Article 45

La competència per a la tramitació i resolució dels procediments d'autorització de creació, obertura, modificació tancament de les instal·lacions dels serveis de farmàcia d'atenció primària i dels dipòsits de medicaments correspon a la Conselleria de Sanitat i Consum, prèvia sol·licitud de la institució titular dels centres públics d'atenció primària.

Article 46

Mitjançant decret del Consell de Govern s'establiran les condicions dels locals i els requisits tecnicosanitaris que han de reunir els serveis farmacèutics d'atenció primària i els dipòsits de medicaments.

Capítol V

De l'atenció farmacèutica en els centres hospitalaris, penitenciaris i sociosanitaris, i en els centres de cirurgia ambulatòria, mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social i centres d'interrupció voluntària de l'embaràs

Secció 1a

Dels serveis de farmàcia en els centres hospitalaris

Article 47

L'atenció farmacèutica dels centres hospitalaris es durà a terme mitjançant els serveis de farmàcia o, si pertoca, els dipòsits de medicaments d'aquests.

Article 48

1. Els centres hospitalaris que disposin de cent o més llits estaran obligats a disposar d'un servei de farmàcia.

2. També, i amb caràcter excepcional, la Conselleria de Sanitat i Consum establirà l'obligatorietat del servei de farmàcia en aquells centres hospitalaris de menys de cent llits que per raó d'atenció mèdica o farmacèutica, impliquin una especial qualificació en l'ús de medicaments.

Article 49

Els serveis de farmàcia dels centres hospitalaris desenvoluparan les següents funcions:

- a) Assumir la responsabilitat tècnica de l'adquisició, control de qualitat, conservació, cobertura de les necessitats, custòdia i emmagatzemament de medicaments, preparació de fórmules magistrals o preparats oficials, dispensació dels medicaments i productes sanitaris d'aplicació dins el centre i d'aquells altres que exigeixin especial vigilància, supervisió i control per part de l'equip multidisciplinari del centre.
- b) Participació en el procés de selecció de medicaments necessaris per al centre, sota els criteris de qualitat, seguretat i eficàcia d'aquests.
- c) Establiment d'un sistema de distribució de medicaments en el centre que garanteixi la seguretat, rapidesa i control del procés.

- d) Desenvolupar programes de farmacovigilància intrahospitalària.
- e) Custòdia i dispensació dels productes en fase d'investigació clínica.
- f) Implantació d'un sistema d'informació sobre medicaments que proporcioni dades objectives tant al personal sanitari com a la mateixa població assistida en el centre.
- g) Realització d'estudis d'utilització de medicaments.
- h) Desenvolupament de programes de farmacocinètica clínica per establir règims posològics individualitzats en aquells pacients i medicaments que així ho aconsellin.
- i) Formar part de les comissions de centres on puguin ser útils els coneixements dels farmacèutics per a la selecció i avaluació científica dels medicaments i productes sanitaris.
- j) Dur a terme treballs d'investigació en l'àmbit del medicament i dels productes sanitaris i participar en els assaigs clínics, així com tenir cura de la custòdia i aplicació dels productes en fase d'investigació clínica.
- k) Vetllar pel compliment de la legislació sobre estupefaents i psicòtrops.
- l) Col·laborar amb els serveis de farmàcia a nivell d'atenció primària.
- m) Participació en programes de garantia de qualitat assistencial de l'hospital.
- n) Col·laborar en la docència per a l'obtenció del títol de llicenciat en farmàcia, d'acord amb el que preveuen les directives comunitàries i la normativa estatal i de les universitats per les quals s'estableixen els corresponents pla d'estudi en cadascuna d'aquestes, segons els convenis que a tal efecte es formalitzin.
- o) Col·laborar, si pertoca, en els programes de formació FIR (farmacèutics interns residents).

TÍTOL II
CAPÍTOL IV
Art. 45
Art. 46

CAPÍTOL V
Art. 47
Art. 48
Art. 49
Art. 50
Art. 51

Secció 2a

Dels dipòsits de medicaments dels centres hospitalaris

Article 50

1. Els centres hospitalaris que no estiguin obligats a disposar d'un servei de farmàcia, hauran de comptar, com a mínim, amb un dipòsit de medicaments, que estarà vinculat a un servei de farmàcia en el cas dels hospitals del sector públic, i a una oficina de farmàcia establerta en la mateixa zona farmacèutica o a un servei de farmàcia en el supòsit que es tracti d'un hospital del sector privat.
2. En el moment que disposin d'un servei de farmàcia quedarà sense efecte l'autorització per al dipòsit de medicaments.

Article 51

A més de la vinculació establerta a l'article anterior, els dipòsits de medicaments estaran sota la responsabilitat d'un farmacèutic, que tindrà les següents funcions:

- a) Garantir-ne la conservació, custòdia i dispensació per a la seva aplicació dins el centre i dels que exigeixin especial vigilància, supervisió i control per part de l'equip multidisciplinari d'atenció a la salut.
- b) Establir un sistema d'eficàcia i assegurança de distribució dels medicaments en el centre.
- c) Assessorar i informar el personal del centre i els propis pacients en matèria de medicaments, així com realitzar estudis sistematitzats d'utilització dels medicaments.

- d) Col·laborar en l'establiment d'un sistema de vigilància i control de l'ús individualitzat dels medicaments en el centre, amb l'objecte de detectar els possibles efectes adversos i notificar-los al sistema de farmacovigilància.
- e) Formar part de les comissions del centre relacionades amb els medicaments.
- f) Responsabilitzar-se conjuntament amb el titular de l'oficina de farmàcia al qual es trobi vinculat el dipòsit o, si n'és el cas, amb el responsable del servei de farmàcia, de l'existència i del moviment de medicaments, amb l'objecte d'assegurar que quedin cobertes les necessitats del centre.
- g) Vetllar pel compliment de la legislació d'estupefaents i psicòtrops.

Secció 3a

Dels dipòsits de medicaments dels centres socio-sanitaris i penitenciaris

Article 52

1. La conselleria competent en matèria de salut podrà autoritzar l'existència d'un servei farmacèutic als centres socio-sanitaris i penitenciaris. Aquest servei tindrà per objecte adquirir, custodiar, conservar i dispensar medicaments i productes sanitaris únicament a residents o interns del corresponent centre o centres que pertanyin a una mateixa institució, i haurà d'estar sota la responsabilitat d'un farmacèutic.

2. Quan els centres socio-sanitaris i penitenciaris no comptin amb un servei farmacèutic podran sol·licitar autorització per a un dipòsit de medicaments a la Conselleria de Sanitat i Consum. La resolució que autoritzi els dipòsits esmentats, haurà de fer constar la dotació de medicaments i productes sanitaris tenint en compte la població i les patologies més freqüents.

3. Els dipòsits regulats a l'apartat anterior estaran vinculats necessàriament a una oficina de farmàcia ubicada en la mateixa zona farmacèutica. El titular de l'oficina de farmàcia en serà el responsable del funcionament i no podrà estar vinculat més d'un dipòsit a la mateixa oficina de farmàcia.

Secció 3a bis.

Dels serveis de farmàcia i dipòsits de medicaments en els centres de cirurgia ambulatòria, mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social i centres d'interrupció voluntària de l'embaràs

Article 52 bis

1. En els centres de cirurgia ambulatòria, mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social i centres d'interrupció voluntària de l'embaràs als quals es refereix el Reial Decret 1277/2003, de 10 d'octubre, pel qual s'estableixen les bases generals sobre autorització de centres, serveis i establiments sanitaris, es pot autoritzar l'existència d'un servei de farmàcia o d'un dipòsit de medicaments.

2. Els serveis de farmàcia dels centres esmentats en el punt anterior tenen per objecte l'adquisició, custòdia, conservació i dispensació de medicaments i productes sanitaris únicament per a la seva aplicació en el centre corresponent o en els centres pertanyents a una mateixa institució, i han d'estar sota la responsabilitat d'un farmacèutic.

3. En el cas que els centres sanitaris a què es refereix aquest article optin per sol·licitar l'autorització d'un dipòsit de medicaments a la conselleria competent en matèria de sanitat, els esmentats dipòsits han d'estar vinculats necessàriament a una oficina de farmàcia ubicada a la mateixa zona farmacèutica. El titular de l'oficina de farmàcia serà el responsable del seu funcionament, i no podrà estar vinculat més d'un dipòsit a la mateixa oficina de farmàcia.

Secció 4a

Procediment d'autorització i funcionament

Article 53

La competència per a l'autorització de serveis de farmàcia i dipòsits de medicaments, als quals es refereixen els articles anteriors, correspondrà a la Conselleria de Sanitat i Consum.

Article 54

A proposta de l'esmentada conselleria, el Consell de Govern regularà mitjançant decret les condicions dels locals i els requisits tecnosanitaris que han de reunir els serveis de farmàcia i els dipòsits de medicaments contemplats en aquest capítol V.

Article 55

Els serveis de farmàcia, serveis farmacèutics i dipòsits de medicaments, únicament podran dispensar medicaments per a l'aplicació en el propi centre on es trobin situats.

Article 56

El farmacèutic que desenvolupa part de la seva activitat a un centre hospitalari i/o penitenciari haurà d'esser especialista en farmàcia hospitalària.

Article 57

L'organització i el règim de funcionament dels serveis de farmàcia i serveis farmacèutics dels centres hospitalaris, penitenciaris i sociosanitaris, i dels centres de cirurgia ambulatoria, mútues d'accident de treball i malalties professionals de la Seguretat Social i centres d'interrupció voluntària de l'embaràs als quals es refereix el Reial Decret 1277/2003, de 10 d'octubre, pel qual s'estableixen les bases generals sobre autorització de centres, serveis i establiments sanitaris, ha d'assegurar la disponibilitat dels medicaments, per la qual cosa hauran de disposar de la presència, com a mínim, d'un farmacèutic durant tot el temps de funcionament dels serveis, a més del personal sanitari, tècnic i administratiu necessari per al seu bon funcionament.

Capítol VI

Dels magatzems de distribució de medicaments

Article 58

La distribució de medicaments i productes sanitaris en els establiments i serveis d'atenció farmacèutica es podrà dur a terme a través dels magatzems de distribució farmacèutica, i es configurarà la mediació d'aquests com a lliure i voluntària.

TÍTOL II

CAPÍTOL V

Art. 52
Art. 52 bis
Art. 53
Art. 54
Art. 55
Art. 56
Art. 57

CAPÍTOL VI

Art. 58

Article 59

1. L'obertura, el trasllat, la modificació de les instal·lacions, el canvi de titularitat i el tancament de magatzems de medicaments necessitaran autorització prèvia de la Conselleria de Sanitat i Consum.

2. L'autorització d'un magatzem de distribució no inclou l'autorització per a la fabricació de medicaments, ni per a la dispensació directa al públic.

Article 60

Cadascun dels magatzems de distribució de medicaments haurà de disposar d'un director tècnic, que en serà el responsable, i que haurà de ser llicenciat en Farmàcia.

Article 61

Les funcions del director tècnic dels magatzems farmacèutics són les següents:

- a) Custodiar tota la documentació tècnica relativa a l'autorització del magatzem, així com dels protocols d'anàlisis que es realitzin a l'establiment.
- b) Vigilar i controlar els procediments propis del magatzem i analitzar la qualitat i puresa dels productes que s'adquireixin a granel.
- c) Comprovar el compliment de les normes de garantia de qualitat aplicables a la recepció, envasat, etiquetat i distribució al detall dels productes que s'adquireixin a granel.
- d) Garantir l'aplicació i el compliment de les normes legals aplicables en cada moment sobre la bona pràctica de la distribució i verificar i assegurar el manteniment d'un pla d'emergència que garanteixi l'efectiva aplicació de qualsevol retirada del mercat de productes.
- e) Garantir la legitimitat d'origen dels medicaments, substàncies medicinals i d'altres productes farmacèutics que se subministren a través del magatzem.
- f) Supervisar el compliment de la legislació especial sobre estupefaents i psicòtrops.

Article 62

1. Les instal·lacions dels magatzems de distribució reuniran les condicions necessàries perquè en tot moment quedi garantida la correcta conservació i distribució dels medicaments, substàncies i productes sanitaris distribuïts a través d'aquests.

2. Sense perjudici dels requisits que, amb caràcter mínim es puguin establir en la legislació bàsica de l'Estat, per decret del Consell de Govern s'establiran els requisits tècnics i materials que han de reunir els magatzems de distribució de medicaments.

Article 63

1. La Conselleria de Sanitat i Consum elaborarà una llista de productes sanitaris de què, han de disposar com a mínim, en tot moment els magatzems de distribució, amb la finalitat de garantir el principi de continuïtat en la prestació farmacèutica.

2. Els magatzems de distribució estan obligats a complir els serveis d'urgència que s'estableixin per part de la conselleria esmentada, a l'objecte d'atendre les necessitats que puguin sorgir.

Capítol VII

Dels establiments de distribució i dispensació dels medicaments d'ús veterinari

Article 64

1. La distribució de medicaments d'ús veterinari es durà a terme a través de magatzems de distribució, els quals hauran de reunir els requisits tecnosanitaris establerts en la Llei 25/1990, de 20 de desembre, del medicamento, així com en les disposicions que la desenvolupen, i hauran de tenir un director tècnic, llicenciat en Farmàcia.

2. El Consell de Govern regularà mitjançant decret el procediment d'autorització, les condicions dels locals i qualsevol altre requisit.

Article 65

1. Els medicaments veterinaris només seran dispensats per les oficines de farmàcia, per entitats o agrupacions ramaderes i per establiments detallistes que estiguin legalment autoritzats.

2. Només les oficines de farmàcia podran dispensar fórmules magistrals o preparats oficials amb destinació a una explotació ramadera o als animals que figuren en la prescripció.

3. Les entitats o agrupacions ramaderes i els establiments detallistes autoritzats per a la dispensació de medicaments d'ús veterinari hauran de comptar amb un farmacèutic responsable en els termes que se reglamentàriament s'assenyalin. Així mateix, hauran de reunir els requisits i les condicions establertes en la legislació que els sigui d'aplicació.

Article 66

El Consell de Govern podrà autoritzar, per decret, farmàcies de medicaments d'ús veterinari per raons de llunyania i urgència.

TÍTOL III RÈGIM D'INCOMPATIBILITATS

Article 67

Sense perjudici de les incompatibilitats vigents amb caràcter general, l'exercici professional del farmacèutic en els establiments i serveis contemplats en aquesta llei és incompatible amb el següent:

- a) Qualsevol classe d'interès econòmic en els laboratoris farmacèutics.
- b) L'exercici clínic de la medicina, l'odontologia, la veterinària i qualsevol altra activitat que impedeixi la presència física del farmacèutic en l'horari d'atenció al públic en la forma prevista en aquesta llei.
- c) La prestació de l'exercici professional en més d'una oficina de farmàcia o en més d'un establiment i/o servei dels regulats en aquesta llei, i en els que hi figuri com a responsable. S'exceptuen d'aquesta incompatibilitat els establiments dispensadors de medicaments d'ús veterinari previstos en l'apartat 1 de l'article 65 d'aquesta llei.

TÍTOL II CAPÍTOL VI

Art. 59
Art. 60
Art. 61
Art. 62
Art. 63

CAPÍTOL VII

Art. 64
Art. 65
Art. 66

TÍTOL III

Art. 67

TÍTOL IV RÈGIM SANCIONADOR

Capítol I De les infraccions

§ 2. Llei 7/1998, de 12 de novembre, d'ordenació farmacèutica de les Illes Balears (BOIB núm. 149, de 21 de novembre de 1998; BOE núm. 299, de 15 de desembre de 1998)

Article 68

Les infraccions dels preceptes d'aquesta llei i de la normativa que la desenvolupi, seran objecte de les sancions administratives corresponents, sense perjudici de les responsabilitats civils o penals que hi puguin concórrer.

Article 69

Les infraccions es qualifiquen de lleus, greus i molts greus, atenent els criteris següents:

- Risc per a la salut.
- Quantia del benefici obtingut il·lícitament.
- Grau d'intencionalitat.
- Grau d'incidència en la societat de l'alteració produïda i reincidència en la comissió d'infraccions.

Article 70

Són infraccions lleus les següents:

- a) La irregularitat en l'aportació a la administració sanitària de la informació que, d'acord amb la normativa vigent, sigui obligatòria facilitar.
- b) L'incompliment dels horaris d'atenció al públic establerts en la forma prevista en aquesta llei.
- c) Realitzar publicitat de fórmules magistrals o dels preparats oficinals.
- d) L'incompliment del deure de col·laborar amb l'administració sanitària en les tasques d'informació en l'avaluació i control dels medicaments.
- e) Les irregularitats comeses pels professionals farmacèutics en l'observança de la normativa vigent que es produeixin per simple negligència, quan l'alteració i el risc sanitari causat sigui d'escassa entitat i no tengui transcendència directa per a la població.
- f) L'incompliment de les prohibicions contingudes a l'article 4 d'aquesta llei, quan el risc sanitari causat sigui d'escassa entitat i no tengui transcendència directa per a la salut de la població.
- g) No disposar de les existències mínimes de medicaments i productes sanitaris establerta de forma reglamentària, així com en els casos d'emergència o catàstrofe en què sigui obligatori.
- h) Dificultar l'actuació de la inspecció sanitària.
- i) L'incompliment dels requisits, obligacions o prohibicions establerts en aquesta llei i disposicions que la desenvolupin que, en raó dels criteris contemplats en la mateixa, mereixin la qualificació de lleus o no procedeixi la seva qualificació com a greu o molt greu.
- j) Qualsevol altra que tingui la qualificació d'infracció lleu en la normativa especial aplicable en cada cas.

Article 71

Es qualifiquen com a infraccions greus:

- a) El funcionament dels diferents serveis farmacèutics i de les oficines de farmàcia sense la presència i actuació professional del farmacèutic responsable.
- b) El funcionament dels magatzems de distribució de medicaments sense que hi hagi un director responsable nomenat i en activitat, així com l'incompliment per part d'aquest de les funcions inherents al seu càrrec.
- c) No disposar de serveis de farmàcia o dipòsits de medicaments en els centres hospitalaris que resultin obligats a tenir-los.
- d) L'incompliment de les funcions que, d'acord amb el contingut d'aquesta llei, tenen encomanades els titulars dels diferents centres i establiments afectats per aquesta norma.
- e) La no disposició dels recursos humans i de les condicions i els requisits tècnics exigibles, d'acord amb el que es preveu en aquesta llei, així com en les normes de desenvolupament.
- f) La negativa injustificada a dispensar medicaments o productes sanitaris o dispensar-los sense observar el que preveuen les normes que en siguin d'aplicació en cada cas.
- g) Adquirir, conservar i dispensar els medicaments sense observar les condicions exigides.
- h) L'elaboració de fórmules magistrals o de preparats oficials en els establiments no autoritzats per això i/o amb incompliment dels procediments i controls de qualitat legalment establerts.
- i) La informació, promoció i publicitat de medicaments sense observar els requisits exigits en la normativa que en resulti d'aplicació.
- j) Incomplir els serveis d'urgència.
- k) No complir els deures de farmacovigilància.
- l) Qualsevol actuació que limiti la llibertat de l'usuari a la lliure elecció d'oficina de farmàcia.
- m) Vulnerar el dret dels pacients i usuaris a la confidencialitat i intimitat en la dispensació de medicaments o productes sanitaris.
- n) L'incompliment dels preceptes d'aquesta llei relatius a les incompatibilitats.
- o) L'incompliment dels requeriments formulats per l'autoritat sanitària quan es produeixin per primera vegada.
- p) Impedir l'actuació dels serveis de control i inspecció oficials.
- q) Dispensar medicaments en establiments diferents dels autoritzats.
- r) Qualsevol altra que tenguin la qualificació d'infracció greu en la normativa especial aplicable en cada cas.
- s) La modificació per part del titular de l'autorització de qualsevol de les condicions en base a les quals es va atorgar.
- t) La reincidència en la comissió d'infraccions lleus en els darrers tres mesos.
- u) L'incompliment dels requisits, obligacions o prohibicions establertes en aquesta llei i en les disposicions que la desenvolupen que, en raó dels criteris que s'hi contempnen, mereixin la qualificació de greu o no se'n procedeixi a la qualificació com a molt greu.

TÍTOL IV
CAPÍTOL I
Art. 68
Art. 69
Art. 70
Art. 71

Article 72

Es qualificaran com a infraccions molt greus:

- a) La dispensació o distribució de productes que es presentin com a medicaments sense estar legalment reconeguts.
- b) L'incompliment reiterat dels requeriments que formulin l'autoritat sanitària o els seus agents.
- c) Obstrucció a la tasca dels serveis de control i inspecció oficials.
- d) Qualsevol altra actuació que es trobi qualificada d'infracció molt greu en la normativa especial aplicable en cada cas.
- e) La reincidència en la comissió d'infraccions greus en els darrers cinc anys.
- f) L'incompliment dels requisits, obligacions o prohibicions establerts en aquesta llei i en les disposicions que la desenvolupen que, en raó dels criteris contemplats en aquesta, mereixin la qualificació de molt greu.

Capítol II De les sancions

Article 73

1. Les infraccions tipificades en el capítol anterior seran sancionades amb les següents quanties:

- a) Les lleus fins a 500.000 pessetes.
- b) Les greus des de 500.001 fins a 2.500.000 pessetes.
- c) Les molt greus des de 2.500.001 fins a 100.000.000 pessetes, que podrà superar aquesta quantitat fins a cinc vegades el valor dels productes o serveis objecte de la infracció.

2. Les infraccions qualificades com a molt greus podran, a més, ser sancionades amb el tancament de l'establiment o servei del qual es tracti per un termini màxim de cinc anys.

Article 74

No tendran caràcter de sanció la clausura i el tancament d'establiments o serveis regulats en aquesta llei que no comptin amb les autoritzacions prèvies o registres sanitaris preceptius, o la suspensió del seu funcionament fins que no s'esmenin els defectes o es compleixin els requisits exigits per raons de sanitat, higiene o seguretat.

Article 75

Les quanties de les sancions previstes en aquesta llei podran ser revisades i actualitzades per decret del Consell de Govern.

Article 76

Reglamentàriament es determinaran els òrgans competents per imposar les sancions establertes en aquest títol.

Article 77

Les infraccions a què es refereix aquesta llei, qualificades com a lleus, prescriuran a l'any, les qualificades com a greus als dos anys i les molt greus als cinc anys. El termini de la prescripció començarà a comptar des del dia en què s'hagués comès la infracció i s'interromprà des del moment en què el procediment es dirigeixi contra el presumpte infractor.

Article 78

En defecte de normativa específica aplicable, el procediment per a la incoació i tramitació dels expedients administratius sancionadors serà l'establert pel Decret 14/1994, de 10 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament del procediment que s'ha de seguir en l'exercici de la potestat sancionadora en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, o norma que el substitueixi, així com la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règimen jurídico de las administraciones públicas y del procedimiento administrativo común.

Disposició adicional primera

Per acord del Consell de Govern, el conseller de Sanitat i Consum podrà delegar totalment o parcialment en el Col·legi Oficial de Farmacèutics de les Illes Balears la competència de tramitació dels expedients d'autorització de noves oficines de farmàcia, trasllat, modificació i transmissió d'aquestes, l'establiment dels horaris d'atenció al públic i torns d'urgència, així com el nomenament de farmacèutics regents, substituïts o adjunts.

Disposició adicional segona

Amb l'objecte d'instrumentar la col·laboració entre l'administració sanitària i les oficines de farmàcia, es podran subscriure convenis de cooperació amb el Col·legi Oficial de Farmacèutics de les Illes Balears.

Disposició adicional tercera

Als funcionaris pertanyents a l'extingit cos de farmacèutics titulars, integrats en l'escala sanitària del cos facultatiu superior de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, pel que fa referència a les incompatibilitats se'ls aplicarà el mateix règim general que correspon als funcionaris de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Disposició adicional quarta

Ateses les seves especials circumstàncies, la Conselleria de Sanitat i Consum podrà iniciar, d'ofici, el procediment per atorgar l'autorització d'una oficina de farmàcia al Campus de la Universitat de les Illes Balears i als aeroports de Menorca i Eivissa, sense subjecció als mòduls d'habitants i a les distàncies mínimes fixats en aquesta llei.

Disposició transitòria primera

1. Els expedients d'autorització d'una nova oficina de farmàcia iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei, i en els quals no hagués recaigut cap resolució administrativa ferma, es tramitaran d'acord amb l'establert en aquesta, a l'objecte de la qual la Conselleria de Sanitat i Consum adoptarà, d'ofici, la resolució corresponent sobre la procedència d'obertura de noves oficines de farmàcia en les zones farmacèutiques corresponents, i convocarà a tal efecte, si pertoca, un concurs de mèrits.

2. També els expedients iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei, referents a qualsevol altra autorització en relació amb les oficines de farmàcia i la resta d'establiments i serveis que s'hi regulen, en els quals no s'hagués dictat cap resolució ferma en via administrativa, s'ajustaran al que es preveu en aquesta llei.

TÍTOL IV
CAPÍTOL I
Art. 72

CAPÍTOL II
Art. 73
Art. 74
Art. 75
Art. 76
Art. 77
Art. 78

---

§ 2. Llei 7/1998, de 12 de novembre, d'ordenació farmacèutica de les Illes Balears (BOIB núm. 149, de 21 de novembre de 1998; BOE núm. 299, de 15 de desembre de 1998)

Disposició transitòria segona

1. Les farmàcies autoritzades amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei, atorgades en base al que estableix l'article 5. b) del Decret de 31 de maig de 1957, i l'article 3.1.b) del Decret 909/1978, no es podran traslladar fora del nucli en el qual se n'autoritza l'obertura.

2. No obstant el que preveu l'apartat anterior, quan una de les farmàcies a les quals es refereix es vegi afectada en el nombre d'habitants en base al qual es concedí l'autorització com a conseqüència de la instal·lació d'una oficina de farmàcia autoritzada segons el que preveu la present llei, podrà sol·licitar trasllat dins el mateix nucli, sempre que respecti la distància de 500 metres amb qualsevol altra farmàcia, amb excepció de l'oficina de nova instal·lació en el nucli, amb la qual, únicament, haurà de respectar la distància de 250 metres. En el cas que la població que s'hagi d'atendre descendeixi per davall del nombre en base al qual se n'autoritza l'obertura, en podrà sol·licitar, amb l'acreditació prèvia per l'interessat d'aquesta circumstància, el seu trasllat dins la corresponent zona farmacèutica.

Disposició transitòria tercera

Els copropietaris d'oficines de farmàcia hauran de procedir a posar en coneixement de la Conselleria de Sanitat i Consum el percentatge de copropietat, així com la seva identitat en el termini de dos mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

Disposició transitòria quarta

Fins que no es procedeixi al desenvolupament de la reglamentació en relació a les condicions de l'horari mínim, d'urgència, ampliació d'horaris i torns de vacances, si pertoca, es continuarà aplicant el Decret 14/1997, de 23 de gener, pel qual es delega en el Col·legi Oficial de Farmacèutics de les Illes Balears l'establiment d'horaris mínims, torns de guàrdies i vacances en les oficines de farmàcia.

Disposició final primera

S'autoritza el Consell de Govern per dictar totes les disposicions que siguin necessàries per al desenvolupament i aplicació d'aquesta llei.

Disposició final segona

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

§3. Llei 1/1998, de 10 de març, de l'Estatut dels consumidors i usuaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears

(BOIB núm. 37, de 17 de març de 1998;
BOE núm. 113, de 12 de maig de 1998)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

L'article 51 de la Constitució disposa que els poders públics garantiran la defensa dels consumidors i usuaris i en protegiran, mitjançant procediments eficaços, la seguretat, la salut i els legítims interessos econòmics, i que promouran la informació i l'educació dels consumidors i usuaris, fomentaran les seves organitzacions i les escoltaran en les qüestions que puguin afectar-los, en els termes que la llei estableixi.

A fi de complir el mandat constitucional, les Corts Generals aprovaren la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris, que establí el marc general a nivell estatal en aquesta matèria tan recent en el nostre Dret.

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears realitza la funció executiva en matèria de defensa dels consumidors, en el marc de la legislació estatal, des de l'aprovació del nostre Estatut d'Autonomia. Amb l'ampliació de competències operada per Llei Orgànica 9/1994, de 24 de març, s'ha elevat el nivell competencial al desenvolupament legislatiu de la matèria de defensa dels consumidors i dels usuaris, d'acord amb les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general i la política monetària de l'Estat, i les bases i la coordinació general de la Sanitat, en virtut del que disposa l'article 11.12 de l'Estatut.

L'exercici d'aquesta competència requereix la regulació de la matèria de defensa del consumidor i usuari a l'àmbit de la nostra comunitat, concretament per regular les peculiaritats i interessos propis de les Illes Balears, mitjançant una norma de rang legal que desenvolupi el mandat constitucional imposat per la nostra norma fonamental als poders públics a l'article 51.

S'ha aprofitat l'elaboració de la norma per omplir totes aquelles llacunes que la llei estatal conté especialment en el camp de l'actuació administrativa, que necessitaven d'una regulació amb rang legal; també s'han adequat determinades actuacions administratives a les prescripcions contingudes a la Llei 30/1992, del règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. En aquest camp s'han definit les competències de l'Administració autònoma amb vista a la protecció dels consumidors i usuaris a l'àmbit territorial de les Illes Balears.

També s'incorporen les prescripcions de les darreres directives comunitàries en matèria de defensa del consumidor a fi de fer efectives les polítiques de protecció dels consumidors i usuaris de la Unió Europea.

---

§ 3. Llei 1/1998, de 10 de març, de l'Estatut dels consumidors i usuaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 37, de 17 de març de 1998; BOE núm. 113, de 12 de maig de 1998)

La Llei tracta de donar una nova visió al reconeixement dels drets dels consumidors i usuaris ja que s'ha volgut esgotar la regulació del reconeixement d'aquests drets fins allà on l'àmbit competencial de l'Estatut ho permeti.

Destacam com a novetats la protecció prioritària de determinats col·lectius; l'establiment d'un únic model de full de reclamació per a tots els sectors econòmics i professionals; l'afavoriment de la normalització lingüística en l'etiquetatge i les relacions comercials i del foment de l'educació del consumidor en el sistema ordinari d'ensenyament; l'afavoriment del diàleg i de la participació de les associacions de consumidors i usuaris i de les organitzacions empresarials, així com també de les administracions públiques; la consolidació del Consell Balear de Consum; l'obtenció del suport institucional en el Sistema Arbitral de Consum i en la resolució de reclamacions; la creació d'una xarxa d'oficines d'informació al consumidor; i l'establiment de procediments d'inspecció eficaços, amb especial referència a l'adopció de mesures cautelars i preventives, i d'un procediment de vigilància i amonestació per a les infraccions menors, en un marc de coordinació i col·laboració de les administracions públiques.

La Llei pretén aconseguir un elevat grau de protecció dels consumidors i usuaris, mitjançant fórmules de participació i col·laboració amb tots els agents socials, principalment amb les organitzacions de consumidors i usuaris i la coordinació a tots els nivells.

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Objecte de la Llei

La present llei té per objecte garantir la protecció dels drets i dels legítims interessos dels consumidors i usuaris en el territori de les Illes Balears en compliment del mandat contingut a l'article 51 de la Constitució i en l'exercici de les competències que l'Estatut d'Autonomia atribueix a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 2 Concepte de consumidor

1. Als efectes d'aquesta llei es consideren consumidors i usuaris totes aquelles persones físiques o jurídiques que, com a destinataris finals, adquireixen, gaudeixen o utilitzen productes, béns o serveis per al consum o ús personal, familiar o col·lectiu, sempre que el proveïdor sigui una empresa, un professional o la pròpia Administració pública.

2. Als efectes de l'apartat anterior serà considerada proveïdora l'Administració pública quan presti un servei o subministri un bé respecte del qual s'exigeix un preu.

Article 3 Subjectes exclosos

No tendran la consideració de consumidors o usuaris aquells que, sense ser destinataris finals, adquireixin, emmagatzemin, utilitzin o consumeixin béns o serveis amb la finalitat d'integrar-los en els processos de producció, transformació, comercialització o prestació de serveis a tercers.

TÍTOL II DELS DRETS DELS CONSUMIDORS I USUARIS

Capítol I Dret a la protecció de la salut i a la seguretat dels consumidors

Article 4 Drets dels consumidors

En el marc de la Constitució i les lleis es reconeix als consumidors i usuaris:

- a) El dret a ser protegits enfront dels riscos que en puguin afectar la salut i la seguretat.
- b) El dret a la protecció dels seus legítims interessos econòmics i socials.
- c) El dret a la protecció jurídica i a la reparació o indemnització dels danys i perjudicis soferts.
- d) El dret a rebre una informació veraç, correcta i suficient sobre els diferents productes i serveis.
- e) El dret a l'educació i formació en relació amb totes les matèries que puguin afectar-los com a consumidors i usuaris, concebuda de manera integral i a la vegada incloent-hi el respecte al medi ambient.
- f) El dret d'associar-se per a la representació i defensa dels legítims interessos, i de la participació i audiència en consulta en les matèries la regulació de les quals els afecti.
- g) El dret a ser protegits jurídicament, administrativament i tècnicament en les situacions d'inferioritat, subordinació, indefensió o discriminació.

Article 5 Situacions de protecció especial

Els drets dels consumidors i usuaris seran protegits prioritàriament:

- a) Quan guardin relació directa amb productes o serveis d'ús o consum comú, ordinari i generalitzat.
- b) Quan afectin els següents col·lectius: els infants i menors d'edat, les embarassades, els ancians, els malalts, les persones amb capacitats disminuïdes i els turistes o persones desplaçades temporalment de la seva residència habitual.
- c) Amb la finalitat de protegir adequadament els drets dels anteriors col·lectius, els poders públics atendran especialment:
  - La seguretat de les joguines.
  - La idoneïtat dels productes destinats a l'ús dels nins.
  - La composició dels productes alimentaris infantils, el seu etiquetatge i la informació que s'hi ofereix .
  - La seguretat dels aparells i instal·lacions de la llar.
  - La seguretat als parcs públics, locals destinat als nins i zones d'esplai.
  - La regulació de la publicitat que pugui afectar els nins i zones d'esplai.
  - La regulació de la participació de nins en publicitat i de l'emissió de missatges comercials dirigits exclusivament a la població infantil.
  - L'exhibició pública d'imatges, missatges i objectes que puguin afectar la sensibilitat dels nins.
  - Els missatges publicitaris sobre els productes dietètics i sobre la lactància artificial perquè no indueixin a error ni siguin utilitzats per a una informació falsa, tendenciosa o insuficient.

TÍTOL I
Art. 1
Art. 2
Art. 3

TÍTOL II
CAPÍTOL I
Art. 4
Art. 5

---

§ 3. Llei 1/1998, de 10 de març, de l'Estatut dels consumidors i usuaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 37, de 17 de març de 1998; BOE núm. 113, de 12 de maig de 1998)

- Les necessitats específiques dels consumidors de la tercera edat, especialment en matèria de comercialització de béns i de prestació de serveis, considerades les possibles limitacions de qualsevol ordre col·lectiu.
- La integració social com a consumidors i usuaris de persones amb disminucions físiques o psíquiques.

Article 6 Béns de primera necessitat

Seràn objecte d'una especial vigilància i control els béns i productes de primera necessitat i els serveis essencials per a la Comunitat. S'entén per aquests els que, per les característiques especials, resultin bàsics per als consumidors.

Article 7 Irrenunciabilitat dels drets

1. La renúncia prèvia a l'exercici dels drets reconeguts en aquesta llei i les normes complementàries, els actes en frau de llei i els pactes que tinguin per objecte l'exclusió de la seva aplicació són nuls de ple dret, d'acord amb la legislació civil.

2. En cas que hi hagi condicions més favorables per al consumidor en les normes estatals, s'aplicaran aquestes.

Article 8 Marc legal de protecció

1. Els legítims interessos econòmics i socials dels consumidors hauran de ser respectats en els termes establerts en aquesta llei i en la legislació general sobre la defensa dels consumidors i usuaris.

2. Els casos de concurrència entre aquesta normativa i les disposicions civils, mercantils i aquelles que regulen el comerç interior i d'altres que puguin afectar-los, es resoldran d'acord amb el principi de condició més beneficiosa per al consumidor.

Article 9 Mesures per garantir la idoneïtat dels productes

1. Els productes, béns i serveis posats en el mercat a disposició dels consumidors no implicaran cap risc per a la salut o la seguretat.

2. Els riscos que puguin provenir d'un ús previsible dels béns i serveis, tenint en compte la seva naturalesa i les persones a qui estan destinats, s'hauran de posar en coneixement dels consumidors pels mitjans adequats.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les respectives competències, exerciran l'adequada vigilància i control en l'elaboració, utilització i circulació en el seu territori de substàncies, béns, productes i serveis a fi de complir les condicions reglamentàriament exigides per garantir la salut d'acord amb la legislació vigent.

Capítol II

Dret a la protecció dels interessos econòmics i socials

Article 10 Protecció contra els abusos contractuals

Les administracions públiques vetllaran i adoptaran les mesures que siguin de la seva competència per aconseguir el compliment de la legislació vigent amb la finalitat que els consumidors estiguin protegits contra les pràctiques abusives en les transaccions, en especial les contingudes en les condicions generals dels contractes, les pràctiques que comporten l'exclusió dels drets irrenunciables, les condicions de crèdit i altres serveis de caràcter financer, la sol·licitud de pagament de mercaderies no sol·licitades, i perquè el contingut de la publicitat, promoció i oferta dels béns i serveis s'imposi quan s'hagi incorregut en una falta de correspondència amb la realitat en perjudici dels consumidors.

Article 11 Full de reclamacions

1. Tots els comerços, serveis i activitats professionals de les Illes Balears hauran de tenir un mateix model de full de reclamacions a disposició dels consumidors i usuaris.

2. Reglamentàriament s'establiran les característiques del model únic de full de reclamacions, la manera en la qual s'haurà d'informar de la seva existència i el procediment de tramitació d'aquestes reclamacions.

Capítol III

Del dret a la protecció jurídica i a la reparació dels danys i perjudicis soferts

Article 12 Dret a reclamar i a rescabalar-se pels danys i perjudicis soferts

1. Els consumidors tenen dret, d'acord amb la legislació vigent, a la reparació dels danys i perjudicis que puguin patir com a conseqüència de l'adquisició o utilització de béns, productes i serveis.

2. Sense perjudici del dret a acudir directament a la via judicial, els consumidors i les associacions de consumidors es podran dirigir a les administracions públiques a fi de ser atesos i obtenir la informació necessària sobre les formes de protecció dels seus drets i interessos.

Capítol IV

Del dret a la informació del consumidor i usuari

Article 13 Informació sobre productes i serveis

Per garantir el dret a una correcta informació sobre els béns, productes i serveis posats a disposició dels consumidors i usuaris, hauran de dur, de forma verídica i objectiva, una informació veraç, completa i eficaç sobre les seves característiques essencials i utilització.

Article 14 Llengua utilitzada en la informació

1. La informació facilitada al consumidor, a la qual es refereix l'article anterior, haurà de figurar com a mínim en alguna de les dues llengües oficials de la Comunitat Autònoma.

TÍTOL II

CAPÍTOL I

Art. 6
Art. 7
Art. 8
Art. 9

CAPÍTOL II

Art. 10
Art. 11

CAPÍTOL III

Art. 12

CAPÍTOL IV

Art. 13
Art. 14

2. Quan es tracti de productes les dades d'etiquetatge dels quals tinguin rellevància per a la salut o la seguretat de les persones, la informació facilitada figurarà com a mínim en la llengua oficial de l'Estat.

3. No s'exigirà l'establert en l'apartat anterior quan les dades expressades en la llengua pròpia de la Comunitat Autònoma siguin fàcilment intel·ligibles.

Article 15 Contingut mínim de la informació

Els productes i serveis posats a disposició dels consumidors i usuaris compliran les exigències determinades als reglaments d'etiquetatge, presentació i publicitat, i han d'oferir la mínima informació següent:

- a) L'origen, la naturalesa, la composició i la finalitat.
- b) Els additius que, si n'és el cas, duguin incorporats.
- c) La qualitat, la quantitat, la categoria i la denominació usual o comercial, si la tenen.
- d) El preu complet o pressupost, si pertoca; i les condicions jurídiques o econòmiques d'adquisició i utilització, indicant amb claredat i de manera diferenciada el preu del producte o servei i l'import dels increments o descomptes, si n'és el cas, i dels costos addicionals per serveis, accessoris, finançament, ajornament del pagament o similars.
- e) La data de producció o proveïment, el termini recomanat per a l'ús o consum, o data de caducitat.
- f) Les instruccions o indicacions per al correcte ús o consum, advertències i riscos previsibles.

Article 16 Documentació informativa dels habitatges

En els habitatges de nova construcció es facilitarà al comprador una documentació completa subscrita pel venedor, en la qual es detalli, en planta a escala, l'habitatge i el traçat de totes les instal·lacions, en especial aquelles dels subministraments i fluids, els materials utilitzats a la construcció, en especial aquells als quals el comprador no tenguí accés directe.

També es lliuraran al comprador d'un habitatge els documents següents:

- La cèdula d'habitabilitat.
- En els subministraments en què sigui preceptiu, els butlletins de l'instal·lador autoritzat, en especial els d'energia elèctrica i gas.
- El manual d'ús i manteniment de l'habitatge i els seus elements.
- Les garanties i instruccions dels aparells d'ús domèstic instal·lats pel constructor i que formen part de l'habitatge com a elements accessoris.
- I tots els altres documents que siguin de lliurament obligatori per aplicació de la normativa estatal i autonòmica en matèria d'habitatge.

Article 17 Control de l'activitat publicitària

L'activitat publicitària es desenvoluparà d'acord amb els principis d'objectivitat, veracitat i autenticitat, en el marc de la legislació general sobre publicitat. Els poders públics faran ús dels mecanismes que estableixi la legislació vigent per obtenir la cessació o rectificació de la publicitat il·lícita.

Article 18 Oferta, promoció i publicitat

1. L'Administració pública adoptarà les mesures oportunes perquè l'oferta, promoció i publicitat dels productes, activitats o serveis s'ajustin a la seva naturalesa, a les característiques, les condicions, la utilitat o la finalitat, sense perjudici de l'establert en les disposicions de publicitat.

2. En el marc de la legislació de l'Estat, les dades, característiques i condicions que s'inclouen a l'oferta, promoció o publicitat seran exigibles pels consumidors encara que no figurin expressament en el contracte celebrat.

3. No obstant el que disposa l'apartat anterior, si el contracte realitzat tingués clàusules més beneficioses, aquestes s'imposaran sobre el contingut de l'oferta, promoció o publicitat.

Article 19 Ofertes il·lícites

L'Administració autonòmica vetllarà especialment per la protecció de cara a la publicitat, promoció i ofertes il·lícites dirigides a la població en edat infantil o a d'altres col·lectius a què es refereix l'article 5.

Article 20 Actuacions administratives en matèria d'informació

Les administracions públiques que actuïn a l'àmbit territorial de les Illes Balears duran a terme les següents actuacions:

- a) Impulsar la difusió de la informació als consumidors i usuaris, i concertar amb les seves associacions i amb les organitzacions empresarials fórmules de participació activa en les campanyes informatives.
- b) Promoure l'existència d'espais divulgadors sobre el consum en els mitjans de comunicació.
- c) Fomentar, en col·laboració amb les organitzacions empresarials, l'existència de distintius de qualitat per als productes, béns i serveis de les Illes Balears.
- d) Informar els consumidors i usuaris sobre els productes perillosos detectats en el mercat, en les condicions que reglamentàriament s'estableixin.
- e) Promoure la utilització de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en l'etiquetatge dels productes i en la informació dels serveis.

Capítol V

Dret a l'educació i formació dels consumidors i usuaris

Article 21 Educació i formació dels consumidors

1. Les administracions públiques a les Illes Balears vetllaran perquè els ciutadans puguin rebre formació i educació en matèria de consum, conèixer-ne els drets com a consumidors i la manera d'exercir-los amb responsabilitat, com una contribució a la formació integral de la persona.

2. L'educació del consumidor i usuari estarà orientada al coneixement dels seus drets i a l'adequació de les pautes de consum i dirigida a la utilització racional dels recursos, a la incorporació de valors ecològics en les decisions individuals de compra, ús i gaudiment, i a la corresponsabilitat del consumidor en la conservació del medi ambient.

TÍTOL II CAPÍTOL IV

Art. 15
Art. 16
Art. 17
Art. 18
Art. 19
Art. 20

CAPÍTOL V Art. 21

Capítol VI

Participació, representació i consulta de les associacions de consumidors i usuaris

§ 3. Llei 1/1998, de 10 de març, de l'Estatut dels consumidors i usuaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 37, de 17 de març de 1998; BOE núm. 113, de 12 de maig de 1998)

Article 22 Concepte d'associacions de consumidors

1. Als efectes d'aquesta llei, tenen la consideració d'associacions de consumidors i usuaris les entitats sense finalitat de lucre, constituïdes legalment, que tinguin com a objectiu la defensa dels drets i interessos dels consumidors i usuaris.

2. També es consideraran associacions de consumidors i usuaris les entitats constituïdes per consumidors d'acord amb la legislació de cooperatives, entre les finalitats de les quals figuri, necessàriament, l'educació i formació dels socis i estiguin obligats a constituir un fons a tal objecte, segons la legislació específica.

Article 23 Foment de les associacions de consumidors

1. Es reconeixen les associacions de consumidors i usuaris com a via de representació i participació dels consumidors i usuaris. Els poders públics de les Illes Balears fomentaran, en els àmbits respectius, l'associacionisme dels consumidors i usuaris, i promouran el diàleg de les associacions amb les organitzacions empresarials i professionals a través del Consell Balear de Consum i d'altres consells territorials i sectorials.

2. L'Administració autonòmica concertarà amb les associacions de consumidors i usuaris fórmules de participació activa en programes conjunts de protecció als consumidors.

Article 24 Drets de les associacions de consumidors

1. Es reconeixen els següents drets a les associacions de consumidors i usuaris:
- a) Estar presents en els òrgans col·legiats de participació i representades en els consells de caràcter general i sectorial en els quals es tractin assumptes que puguin interessar els consumidors i usuaris, inclòs el Consell Balear de Consum, en la manera que reglamentàriament es determini.
  - b) La legitimació, en el marc de la legislació de procediment administratiu, per promoure com a interessades procediments administratius per a la defensa dels interessos dels consumidors i usuaris en tot l'àmbit territorial de les Illes Balears, i per personar-se en els procediments iniciats per tercers.
  - c) Participar en el Sistema Arbitral de Consum.
  - d) Gaudir del benefici de justícia gratuïta d'acord amb les lleis que ho regulen.
  - e) Accedir a les ajudes i subvencions que convoquin i concedeixin les administracions públiques de les Illes Balears per a la defensa dels consumidors i usuaris, en els termes que reglamentàriament s'estableixin.
  - f) Accedir als beneficis establerts en la legislació específica sobre el voluntariat, una de les àrees d'intervenció del qual és la protecció del consumidor.
  - g) Exigir la rectificació pública de les comunicacions i informacions publicitàries enganyoses o il·lícites i exercir en aquests casos el corresponent dret de rèplica, d'acord amb la normativa vigent.

h) En general, col·laborar amb l'Administració i concertar-hi les actuacions d'interès comú especialment orientades a la satisfacció dels interessos generals.

2. Per poder gaudir dels drets enumerats en els apartats a), c) i e) dels reconeguts en el punt anterior, hauran de figurar inscrites en el registre d'associacions de consumidors que duu la Direcció General de Consum de la Conselleria de Sanitat i Consum del Govern de les Illes Balears, i reunir les condicions i requisits que reglamentàriament s'estableixin per a cada tipus de benefici. En la determinació reglamentària de les condicions i requisits es tindran en compte, entre d'altres, criteris d'implantació territorial, nombre d'associats i programes d'activitats a desenvolupar.

3. Les associacions de consumidors i usuaris queden obligades a aplicar els mitjans d'ajuda i col·laboració que rebin amb aquesta finalitat, exclusivament a la defensa dels consumidors o a l'obtenció dels mitjans instrumentals i personals per aconseguir aquest fi.

4. No podran gaudir dels beneficis als quals al·ludeixen les lletres a), c) i e) de l'apartat primer, les associacions que incloquin com a associats persones jurídiques amb ànim de lucre, o que rebin ajudes o subvencions d'empreses o agrupacions d'empreses proveïdores de béns o serveis als consumidors i usuaris, o que efectuïn publicitat no exclusivament informativa d'aquests béns o serveis.

Article 25 Audiència

1. Serà preceptiva l'audiència en consulta de les associacions de consumidors i usuaris, les organitzacions empresarials i les associacions i col·legis professionals legalment constituïts, radicats en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en el procediment d'elaboració dels reglaments i disposicions administratives de caràcter general que afectin directament els drets i interessos que representen.

2. També serà preceptiva l'audiència en consulta de les associacions de consumidors i usuaris en:

- a) El procediment d'aprovació dels preus i de les tarifes dels serveis, quan afectin directament els consumidors o usuaris i es trobin legalment sotmesos a control de les Administracions públiques de les Illes Balears.
- b) El procediment d'aprovació de les condicions generals dels contractes d'empreses que donin serveis públics en règim de monopoli.
- c) Els casos en què una llei així ho estableixi.

Capítol VII Consell Balear de Consum

Article 26 Consell Balear de Consum

1. El Consell Balear de Consum, adscrit a la Conselleria de Sanitat i Consum, es configura com l'òrgan consultiu, de col·laboració i participació en matèria de consum de les associacions de consumidors i organitzacions empresarials.

TÍTOL II CAPÍTOL VI

Art. 22
Art. 23
Art. 24
Art. 25

CAPÍTOL VII Art. 26

---

2. Seran funcions del Consell informar sobre projectes de disposicions generals que afectin els consumidors i usuaris, promoure iniciatives en relació amb el consum i ús de béns, fomentar el diàleg entre associacions de consumidors i organitzacions empresarials i d'altres que reglamentàriament s'estableixin.
3. Reglamentàriament se n'establiran la composició, la participació i el funcionament.

TÍTOL III **DE L'ACTUACIÓ ADMINISTRATIVA PER A LA PROTECCIÓ** **DE LS CONSUMIDORS I USUARIS**

Capítol I **Actuacions generals**

Article 27 Accions administratives

Les diverses administracions desenvoluparan les actuacions jurídiques, administratives i tècniques que siguin necessàries per a l'efectiva protecció dels consumidors. Entre d'altres duran a terme les següents accions:

- a) Col·laborar i cooperar en la protecció als consumidors i usuaris, i coordinar totes les actuacions amb la finalitat de fer efectiu el principi d'eficàcia en l'activitat administrativa.
- b) Intervenir com a mediadores en la resolució dels conflictes entre els consumidors i empresaris.
- c) Fomentar el Sistema Arbitral de Consum.
- d) Proporcionar als consumidors i usuaris tota classe d'informació sobre els seus drets i d'altres qüestions que els afectin com a tals.
- e) Promoure l'educació i formació dels consumidors i usuaris.
- f) Fomentar l'associacionisme dels consumidors i usuaris.
- g) Col·laborar amb les associacions de consumidors i les organitzacions empresarials en campanyes d'informació i sensibilització de consumidors i empresaris en matèria de consum.
- h) Programar i realitzar actuacions de control i inspecció dels productes, béns i serveis.
- i) Citació dels ciutadans per a la compareixença en les oficines públiques quan sigui necessari per aclarir les actuacions de control i inspecció o les reclamacions, sempre que s'hagués intentat pels mitjans habituals i aquests no haguessin resultat suficients.
- j) Adoptar les mesures cautelars i preventives oportunes per a la protecció dels consumidors i usuaris enfront de cada classe de risc, i d'altres circumstàncies que puguin afectar-ne o perjudicar-ne la generalitat.
- k) Sancionar les conductes que constitueixin infracció a les normes de consum.

Article 28 Especificacions de què han de disposar els productes i serveis

Les administracions públiques adoptaran les mesures necessàries per aconseguir que els productes i els serveis que són objecte de la present llei disposin de les especificacions que determinin la seva qualitat, s'hi ajustin i mantinguin l'adequació a les expectatives d'ús o de consum que ofereixen, i garantiran:

a) Que de conformitat amb la legislació aplicable, el consumidor disposi de la garantia i del corresponent servei postvenda per als béns de consum durador. La garantia, formalitzada per escrit, expressarà necessàriament:

1. El fiador.
2. El beneficiari.
3. L'objecte o contingut de la garantia.

b) L'exactitud en el pes i mida dels productes i el correcte subministrament dels serveis.

c) La correcta i transparent informació sobre els preus dels productes i serveis adquirits al comptat o a terminis.

d) Legalitat dels preus dels recanvis dels béns en aplicar-los a les reparacions i mà d'obra, trasllat i visites.

TÍTOL III
CAPÍTOL I
Art. 27
Art. 28

CAPÍTOL II
Art. 29
Art. 30
Art. 31

Les A.P. fomentaran i procuraran:

- a) L'obtenció individual d'una millor relació qualitat per als béns i serveis subministrats.
- b) La prevenció del malgastament, en particular, en el que es refereix a:
  - El condicionament dels productes.
  - La durada de l'ús dels béns.
  - El problema de reciclatge dels materials.

Capítol II **Resolució de conflictes**

Article 29 Procediment en denúncies i reclamacions

Reglamentàriament es regularà el procediment administratiu de mediació en l'atenció de les denúncies i reclamacions dels consumidors i usuaris, presentades contra empreses, professionals o administracions, sense perjudici de les actuacions d'inspecció i sanció que corresponguin.

El procediment haurà de tenir, com a mínim, una fase d'al·legacions del reclamat i una altra d'informació per al qui reclama.

Article 30 Sistema Arbitral de Consum

La Conselleria de Sanitat i Consum promourà, en el marc de la legislació vigent, el desenvolupament del Sistema Arbitral de Consum i l'adhesió a aquest de les empreses, els professionals i les seves organitzacions, així com de les associacions de consumidors i usuaris de tota la Comunitat Autònoma.

Article 31 Promoció de l'arbitratge de consum en les empreses dependents de les administracions públiques

Les administracions públiques radicades a les Illes Balears propiciaran en els àmbits respectius que les entitats i empreses públiques que en depenguin i les entitats o empreses privades que gestionin serveis públics o en rebin recursos s'afegeixin al Sistema Arbitral de Consum.

§ 3. Llei 1/1998, de 10 de març, de l'Estatut dels consumidors i usuaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 37, de 17 de març de 1998; BOE núm. 113, de 12 de maig de 1998)

Capítol III

Actuacions administratives en matèria d'informació als consumidors i usuaris

Article 32 Oficines d'informació al consumidor

1. Es promourà l'existència d'oficines i departaments de titularitat pública, com a òrgans d'informació i assessorament als consumidors i usuaris, l'àmbit dels quals podrà ser autonòmic, insular, municipal o supramunicipal, i s'atendran els criteris d'eficàcia i eficiència.

2. Aquestes oficines podran tenir un caràcter específic quan estiguin especialitzades en una matèria concreta que pugui afectar els ciutadans com a consumidors o usuaris.

Article 33 Funcions de les oficines d'informació al consumidor

1. Són funcions de les oficines d'informació al consumidor i usuari:
  - a) Informar i orientar els consumidors i usuaris per a l'adequat exercici dels seus drets.
  - b) La recepció i registre de denúncies i reclamacions dels consumidors i usuaris, i la seva remissió a les entitats i organismes corresponents.
  - c) Intercedir en la resolució de conflictes i fomentar el Sistema Arbitral de Consum, com a via de resolució d'aquests i que serveixi de seu, si n'és el cas, dels arbitratges de consum.
  - d) Donar la informació requerida per les administracions públiques a efectes estadístics i de col·laboració en l'actuació de defensa dels consumidors i usuaris.
  - e) Realitzar campanyes informatives i activitats de formació i educació dels consumidors i usuaris.
  - f) Informar sobre les associacions de consumidors i usuaris existents i col·laborar-hi.

2. Queda prohibida tota forma de publicitat expressa o encoberta en les oficines d'informació al consumidor.

Article 34 Col·laboració i cooperació amb les administracions locals

L'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears concertarà amb les entitats locals del territori fórmules de participació activa en els programes conjunts de protecció dels consumidors i de cooperació en matèria de consum amb les administracions locals de tota la Unió Europea.

Capítol IV

Actuacions administratives per a l'educació i formació dels consumidors i usuaris

Article 35 Desenvolupament del dret a l'educació

A l'objecte de fer efectiu el dret a l'educació en matèria de consum, el Govern de la Comunitat Autònoma adoptarà les mesures oportunes per:

- a) Establir la col·laboració necessària amb els òrgans competents, a fi d'incloure l'educació del consumidor dins el currículum ordinari dels centres d'ensenyament, en tots els cicles i nivells de l'educació obligatòria.
- b) Assegurar la formació permanent en matèria de consum del personal

docent, en col·laboració amb els organismes competents en matèria d'educació.

c) Garantir la formació permanent en matèria de consum del personal que exerceixi funcions d'informació i orientació als consumidors.

d) Elaborar i publicar materials didàctics de suport a l'educació i formació dels consumidors i usuaris.

e) Promoure l'edició i difusió de vocabularis especialitzats i d'altres materials que facilitin l'ús de la llengua pròpia de les Illes Balears en els contractes i, en general, en les activitats comercials i professionals.

Capítol V

Control i inspecció dels productes, béns i serveis

TÍTOL III

CAPÍTOL III

Art. 32

Art. 33

Art. 34

CAPÍTOL IV

Art. 35

CAPÍTOL V

Art. 36

Article 36 Coordinació en el control i inspecció

1. Les administracions públiques de les Illes Balears en els respectius àmbits competencials desenvoluparan actuacions de control i inspecció de manera coordinada sobre els béns, productes i serveis posats a disposició dels consumidors i usuaris, per comprovar-ne l'adequació a les normes vigents en matèria de protecció del consumidor i usuari.

2. En especial, s'adoptaran les mesures de vigilància prioritària i continuada per assegurar el compliment de la normativa reguladora sobre:

a) La qualitat dels aliments i begudes i la idoneïtat dels establiments on s'elaborin, manipulin, envasin, emmagatzemin o expedeixin.

b) L'origen, distribució i utilització dels productes tòxics; substàncies, preparats i productes perillosos.

c) La qualitat i la seguretat dels habitatges i les instal·lacions dels serveis comunitaris, com el fluid elèctric, gas, aigua, sanejament i aparells elevadors, així com la idoneïtat dels sistemes de prevenció i extinció d'incendis.

d) La qualitat en els mitjans de transport públic o col·lectiu i, en particular, la seguretat dels menors en el transport escolar.

e) La seguretat en establiments d'hoteleria i restauració, establiments públics i d'altres llocs d'ús o gaudi comunitari, d'esplai o de pràctiques esportives.

f) La composició, grau d'inflamabilitat, toxicitat i normes d'ús dels productes, així com la seguretat, salubritat i qualitat de les joguines i d'altres productes destinats a la infància i a les embarassades.

3. L'Administració autonòmica actuarà coordinadament amb les administracions locals en la realització de les activitats d'inspecció i control.

4. Les actuacions d'inspecció tendran per objecte, preferentment, el control dels béns, productes i serveis considerats com d'ús o consum comú, ordinari i generalitzat.

5. L'actuació inspectora s'ajustarà a les prescripcions establertes legalment en les lleis i reglaments.

Article 37 Procediment de vigilància i amonestació

La detecció per part de la Inspecció de Consum d'accions o omissions que no causen un perjudici directe als consumidors o usuaris, que suposen simples irregularitats que es poden esmenar a requeriment de la inspecció, podran donar lloc a l'obertura d'un procediment de vigilància i, eventualment, a una amonestació al responsable d'aquestes.

Article 38 Del personal inspector

Els inspectors de Consum tendran caràcter d'autoritat en l'exercici de les seves funcions. Per al desenvolupament de l'actuació inspectora podran sol·licitar l'ajuda que resulti necessària de qualsevol altra autoritat o dels seus agents, que els l'hauran de donar.

Article 39 Valor probatori dels fets recollits en acta de la Inspecció de Consum

D'acord amb el que disposa l'article 137 de la Llei 30/1992, del règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, els fets constatats pels inspectors de Consum que es realitzin en acta, tendran valor probatori, sense perjudici de les proves que en defensa dels respectius drets i interessos puguin assenyalar o aportar els administrats.

Article 40 Obligacions dels ciutadans respecte del control i de la inspecció

1. Les persones físiques i jurídiques titulars dels establiments, els seus representants o persones a càrrec de l'establiment en el moment de la inspecció estan obligades a:

- a) Consentir i facilitar les visites d'inspecció i accés a les dependències de l'establiment fins i tot fora de l'horari d'obertura quan sigui necessari per al control de l'activitat que desenvolupen.
- b) Donar tota classe d'informació sobre instal·lacions, productes o serveis, i també les autoritzacions, els permisos i les llicències necessaris per a l'exercici de l'activitat, de manera que permeti al personal inspector comprovar directament les dades aportades.
- c) Tenir a disposició de la inspecció la documentació que serveixi de justificació de les transaccions efectuades, com els contractes, les factures, els albarans, i d'altres documents exigits legalment, així com aquells que siguin necessaris per determinar les responsabilitats pertinents.
- d) Facilitar l'obtenció de còpia o reproducció de la documentació esmentada en els punts anteriors.
- e) Permetre que es practiqui la presa de mostres o que s'efectuï qualsevol altre tipus de control o assaig sobre els productes i béns en qualsevol fase d'elaboració, envasament o comercialització.

2. Les persones físiques o jurídiques i, si pertoca, els seus representants, titulars d'empreses que intervenen en la fabricació, comercialització i venda de béns o prestacions de serveis estan obligades a informar o presentar la documentació que els sigui requerida pels òrgans competents en matèria de consum, a efectes del control de productes i serveis.

3. Serà obligatòria la compareixença dels ciutadans en les oficines públiques en els termes prevists en l'article 27 i).

Article 41 Formació i recursos de la inspecció

Les diverses administracions públiques de les Illes Balears amb competències en la matèria hauran de vetllar perquè la dotació de recursos de la inspecció sigui l'adequada a la funció a realitzar i, en especial, per a la formació continuada del personal inspector.

Article 42 Laboratoris de consum

El Govern de les Illes Balears establirà reglamentàriament el procediment de registre i acreditació dels laboratoris habilitats per a la realització de proves pericials analítiques dels productes d'ús i consum.

Capítol VI

De les mesures cautelars i preventives

Article 43 Mesures cautelars i preventives

L'autoritat competent adoptarà les mesures cautelars o preventives que es considerin oportunes en aquells supòsits on hi hagi clars indicis de vulneració dels drets reconeguts als consumidors, i, en tot cas, en els següents supòsits:

- a) Quan hi hagi clars indicis de risc per a la salut i seguretat dels consumidors i usuaris.
- b) Quan es vulnerin de forma generalitzada els legítims interessos econòmics i socials dels consumidors i usuaris.
- c) Quan es comercialitzin productes amb manca d'etiquetatge obligatori o aquest figuri en una llengua no oficial en la Comunitat Autònoma.

Article 44 Tipus de mesures cautelars

1. Les mesures cautelars podran consistir en:

- a) La immobilització de productes.
- b) La retirada del mercat de productes.
- c) La suspensió de funcionament d'un element de l'establiment o servei.
- d) El tancament d'un establiment o la paralització d'una activitat.
- e) La informació pública en la forma reglamentàriament establerta.

2. Les mesures cautelars i preventives hauran de ser proporcionades a la irregularitat detectada i mantenir-se el temps estrictament necessari per a la realització dels oportuns controls i verificacions en els centres qualificats per això, o el temps que els interessats inverteixin per esmenar el problema o eliminar completament el risc, la qual cosa haurà de ser convenientment verificada per l'autoritat que ordenà la mesura.

Article 45 Procediment d'actuació

Si s'adopten aquestes mesures abans de la iniciació del procediment sancionador, a l'acte de notificació d'aquestes es fixarà un termini màxim d'audiència a l'interessat de cinc dies hàbils, i l'autoritat competent dictarà resolució sobre les mesures adoptades, en el termini de deu dies hàbils.

Article 46 Sistema d'intercanvi d'informació

Si el risc sobrepassàs l'àmbit de les Illes Balears, l'autoritat competent ho posarà en coneixement de l'Administració General de l'Estat i de la resta de les administracions dels territoris de les quals poguessin veure's afectats, a través de les vies i procediments establerts.

TÍTOL III CAPÍTOL V

Art. 37
Art. 38
Art. 39
Art. 40
Art. 41
Art. 42

CAPÍTOL VI

Art. 43
Art. 44
Art. 45
Art. 46

TÍTOL IV DE LA POTESTAT SANCIONADORA

§ 3. Llei 1/1998, de 10 de març, de l'Estatut dels consumidors i usuaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 37, de 17 de març de 1998; BOE núm. 113, de 12 de maig de 1998)

Article 47 Atribució de la potestat sancionadora

1. Correspon a les administracions públiques de la Comunitat Autònoma la potestat sancionadora en matèria de consum, que és exercida pels òrgans administratius que la tenen atribuïda.

2. Les infraccions en matèria de consum comeses en l'àmbit territorial de les Illes Balears seran sancionades, amb tramitació prèvia del corresponent procediment sancionador.

Article 48 Tipificació d'infraccions

Es consideren infraccions en matèria de defensa dels consumidors i usuaris:

1. L'incompliment dels requisits, condicions, obligacions o prohibicions de caràcter sanitari.

2. Les accions o omissions que produeixin o puguin produir risc o dany efectiu per a la salut dels consumidors o usuaris, ja sigui de forma conscient o deliberada, ja per incórrer en negligència o abandonament de les precaucions exigibles en l'activitat, servei o instal·lacions de què es tracti.

3. La inclusió en els contractes d'adhesió o en els documents annexos, de clàusules que excloguin els drets reconeguts als consumidors en les lleis o que resultin manifestament abusives per a aquests o contràries a la bona fe.

4. La utilització de qualsevol mètode de venda que limiti la llibertat d'elecció dels consumidors o que en condicioni la decisió de compra mitjançant tècniques de venda agressives.

5. El frau en la qualitat o quantitat de béns, serveis o subministraments, per addició, substracció o substitució de qualsevol substància o element; i l'adulteració d'aquests per alteració de la composició o qualitat, ja sigui de manera negligent o intencionada.

6. El frau, engany o incompliment en l'oferta, promoció i publicitat dels productes, serveis o activitats destinats als consumidors i usuaris.

7. L'incompliment de les condicions que corresponen a la naturalesa, garantia, acord o reparació dels béns de consum de llarga durada; i en general, qualsevol situació que indueixi a engany o confusió al consumidor o usuari o que disfressi la vertadera naturalesa del bé, servei o proveïment oferts, així com l'exigència del pagament de mercaderies o serveis no sol·licitats.

8. La negativa injustificada a satisfer les demandes del consumidor o usuari produïdes de bona fe o d'acord a l'ús establert, així com qualsevol situació de discriminació respecte de les esmentades demandes.

9. L'incompliment de les normes reguladores de preus; la imposició injustificada de condicions o prestacions accessòries no sol·licitades o de quantitats mínimes; i, en general, qualsevol tipus d'actuació que suposi un increment abusiu dels preus o marges comercials o un desequilibri entre les contraprestacions del contracte.

10. L'incompliment de les normes que exigeixen el registre d'establiments, productes o serveis, la normalització o tipificació d'aquests, l'etiquetatge, envasament i la publicitat de béns, serveis i proveïments i els seus preus.

11. L'incompliment de les disposicions sobre seguretat de béns, productes, serveis i proveïments, sempre que afectin o puguin suposar un risc per al consumidor o usuari.

12. La represàlia, coacció, pressió o desconsideració exercida sobre els funcionaris per influir en l'actuació inspectora.

13. L'obstrucció o negativa a facilitar les funcions d'inspecció, vigilància o informació, així com facilitar dades als inspectors i, en especial, la negativa encaminada a evitar les preses de mostres o a fer ineficaz la inspecció.

14. L'incompliment dels requeriments efectuats pels òrgans administratius, encaminats a l'aclariment dels fets i de les responsabilitats susceptibles de sanció.

15. L'incompliment de les mesures cautelars i preventives adoptades per l'autoritat competent i qualsevol conducta tendent a ocultar, fer desaparèixer o manipular les mercaderies intervingudes.

16. L'incompliment de les condicions establertes per a la defensa dels consumidors i usuaris en les normes reguladores de les vendes fora de l'establiment comercial, vendes ambulants i domiciliàries i vendes a distància, i l'incompliment dels requisits, obligacions i prohibicions regulats en la normativa de vendes en general, per a la protecció dels consumidors i usuaris.

17. L'incompliment dels requisits, obligacions o prohibicions expressament establerts en la normativa en matèria de defensa dels consumidors i usuaris, i disposicions complementàries.

Article 49 Responsabilitat de les infraccions

1. Seran responsables de les infraccions tipificades en aquesta llei les persones físiques o jurídiques que per acció o omissió hi haguessin participat.

2. El fabricant, importador, venedor o proveïdor de productes o serveis als consumidors o usuaris en respon de l'origen, identitat i idoneïtat, i de les infraccions comprovades en aquests.

3. Dels productes a granel serà responsable el tenidor, sense perjudici que es pugui identificar i provar la responsabilitat de l'anterior tenidor o proveïdor.

4. En el supòsit de productes envasats, etiquetats o tancats amb tancament íntegre respon la firma o raó social que figuri a l'etiqueta, presentació o publicitat. Es podrà eximir d'aquesta responsabilitat provant-ne la falsificació o la incorrecta manipulació per tercers, que en seran els responsables.

5. Quan una infracció sigui imputada a una persona jurídica es podran considerar responsables també les persones físiques que integren els seus òrgans rectors o de direcció, així com els tècnics responsables de l'elaboració i control.

TÍTOL IV CAPÍTOL I

Art. 47

Art. 48

Art. 49

---

6. Si en la comissió de la infracció concorren diverses persones, en respondran solidàriament.

Article 50 Qualificació de les infraccions

1. Les infraccions en matèria de consum es qualificaran de lleus, greus o molt greus, en funció de la concurrència dels següents criteris:

- Dany o risc considerable en la salut o seguretat dels consumidors o usuaris.
- Lesió considerable dels interessos econòmics dels consumidors i usuaris.
- Quantia desproporcionada del benefici il·lícit obtingut, relació amb el valor del bé, servei o proveïment.
- Gravetat de l'alteració sanitària produïda.
- Negligència greu o dol.
- Generalització de la infracció quant al nombre de destinataris afectats per aquesta.
- Posició de predomini de l'infractor en el mercat o en qualsevol àmbit que en sigui d'aplicació.
- Que afecti directament un col·lectiu especialment protegit.

2. Es qualificaran de lleus les infraccions que incompleixin els tipus tractats a l'article 48, quan no hi concorri cap dels criteris agreujants esmentats.

3. Seran qualificades greus les conductes tipificades a l'article 48, en aquelles que hi concorri com a mínim un dels criteris agreujants anteriors.

4. Seran infraccions molt greus les conductes tipificades a l'article 48, en les quals es donin dos o més criteris agreujants.

Article 51 Quanties de les sancions de multa

Per la comissió d'infraccions en matèria de defensa del consumidor es podran imposar les següents sancions:

- a) Multa de fins a 500.000 pessetes en cas d'infraccions lleus.
- b) Multa compresa entre les 500.001 i els 2.500.000 pessetes per les faltes greus.
- c) Multa compresa entre els 2.500.001 i els 100.000.000 de pessetes per a les faltes molt greus, i podrà sobrepassar aquesta quantitat fins a arribar al quíntuple del valor dels productes o serveis objecte de la infracció.

Article 52 Criteris de gradació de les sancions

Una vegada qualificades les infraccions com a lleus, greus o molt greus, es graduaran les sancions en grau mínim, mitjà o màxim. En la gradació de les sancions s'hauran d'observar els següents criteris:

1. Agreujants:

- a) Existència d'intencionalitat o reiteració en la conducta infractora.
- b) La naturalesa dels perjudicis causats als consumidors i usuaris.
- c) Reincidència, per comissió en el termini d'un any de més d'una infracció de la mateixa naturalesa quan així hagi estat declarat per resolució ferma.
- d) Amonestació prèvia.
- e) Volum de vendes o de prestació de serveis.
- f) Que afecti a béns d'ús comú o de primera necessitat.

2. Atenuants:

- a) L'esmena posterior dels fets, sempre que es realitzi abans de dictar-se resolució del procediment sancionador.
- b) La reparació efectiva del dany causat a l'usuari o consumidor.

Article 53 Principis de proporcionalitat i efectivitat de les sancions

La imposició de les sancions pecuniàries es farà de manera que la comissió de les infraccions no resulti més beneficiosa per a l'infractor que el compliment de les normes infringides, sempre que respecti el principi de proporcionalitat, i guardi la deguda adequació entre la gravetat del fet constitutiu de la infracció i la sanció a imposar.

Article 54 Altres sancions

1. L'autoritat a la qual correspon resoldre l'expedient podrà acordar, a proposta prèvia de l'instructor i com a sanció, el decomís de la mercaderia adulterada, falsificada, fraudulenta o no identificada i d'aquella que pugui suposar un risc per al consumidor, i serà l'infractor qui pagarà les despeses que originin les operacions d'intervenció, dipòsit, comís i destrucció de la mercaderia.

2. Per raons d'exemplaritat i sempre que concorri alguna de les circumstàncies de risc o dany efectiu per a la salut o seguretat dels consumidors i usuaris o menyscabament dels seus interessos econòmics, reincidència en infraccions greus o molt greus, o acreditada intencionalitat en la comissió de les infraccions, l'autoritat que adopti la resolució del procediment sancionador podrà acordar que es doni publicitat de les sancions imposades, que duran annex el nom de l'empresa i persones naturals o jurídiques responsables, amb expressa indicació de les infraccions comeses. Aquestes dades es publicaran en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i en el Boletín Oficial del Estado, si l'empresa infractora és d'àmbit estatal o internacional, i en els mitjans de comunicació que es considerin oportuns.

3. També es podrà imposar com a sanció el pagament de les anàlisis necessàries per a comprovar la infracció investigada, a l'empresa responsable d'aquesta.

4. A més es podrà procedir al tancament temporal de l'establiment, instal·lació o servei on es va cometre la infracció, pel termini màxim de cinc anys, en aquells casos on es cometi una falta molt greu.

5. En les infraccions en matèria de publicitat, l'òrgan competent per sancionar exigirà a l'infractor, d'ofici o a instància de les organitzacions de consumidors i usuaris, la publicació a compte seu d'un comunicat en el qual es rectifiqui la publicitat efectuada, que s'haurà de realitzar en les mateixes o en similars condicions en què es produí l'actuació sancionada.

Article 55 Prescripció i caducitat

1. Les infraccions en matèria de defensa del consumidor prescriuen als cinc anys. El termini de prescripció comença a comptar des del dia de la comissió de la infracció i s'interromp en el moment en què el procediment es dirigeixi contra el presumpte infractor.

2. L'acció per perseguir les infraccions caducarà quan, una vegada coneguda per l'administració competent per sancionar l'existència d'una infracció i, finalitzades les diligències dirigides a l'aclariment dels fets, o finalitzades les anàlisis inicials, transcorrin sis mesos sense que l'òrgan competent d'aquella ordeni iniciar el procediment sancionador.

3. Les sol·licituds d'anàlisis contradictòries i diriments que fossin necessàries interrompren els terminis de prescripció de l'acció de persecució de la infracció, o de caducitat del procediment ja iniciat, fins que es practiquin.

Article 56 Conservació d'arxius

1. La documentació dels procediments de control, inspecció i reclamacions en matèria de consum podrà ser destruïda una vegada que hagin transcorregut cinc anys des de la data de realització o d'inici, en el supòsit que es tracti de procediments.

2. En el supòsit dels expedients sancionadors i arbitrals el termini esmentat a l'apartat anterior serà de deu anys.

Article 57 Òrgans competents

Els òrgans competents per iniciar, tramitar i resoldre els procediments sancionadors en matèria de consum seran aquells que es determinin reglamentàriament.

TÍTOL V

DE LES COMPETÈNCIES DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Article 58 Coordinació de les competències

1. El Govern de les Illes Balears dirigeix la política de defensa dels consumidors i usuaris, exerceix la potestat reglamentària en la matèria i coordina l'actuació dels consells insulars i de les altres entitats locals en la consecució dels objectius fixats en aquesta llei.

2. A efectes de coordinació de l'actuació de les diverses administracions públiques s'establiran acords entre elles que permetin rendibilitzar els recursos humans i materials dels quals disposin i fer efectiu i eficaç el control del compliment de la normativa vigent.

3. La Direcció General de Consum, de la Conselleria de Sanitat i Consum del Govern de les Illes Balears, serà l'encarregada de la coordinació dels diferents departaments del Govern, amb competències concurrents respecte de la política de defensa dels consumidors i usuaris que s'estableixi per aquest.

4. Reglamentàriament s'establirà una comissió de coordinació en matèria de consum en la qual estaran representades totes les conselleries que puguin tenir competència en matèria de consum i defensa del consumidor i usuari.

Article 59 Atribució de competències

1. Correspon a les diverses conselleries del Govern de les Illes Balears amb competència sectorial en matèria de consum l'execució de la present llei i de les normes que la desenvolupen, i la realització de les actuacions amb subjecció als principis que la inspiren.

2. Les corporacions locals podran exercir concurrentment, amb les conselleries del Govern de les Illes Balears, competències en matèria de defensa del consumidor i usuari, en els termes establerts en la present llei, i la legislació general i específica en la matèria. L'exercici de les competències haurà de ser regulat mitjançant el corresponent reglament o ordenança.

3. En tot cas, les corporacions locals són competents en matèria de defensa del consumidor i usuari respecte de les vendes ambulants i mercats permanents o temporals que es realitzin en el municipi.

Article 60 Col·laboració interadministrativa.

1. Les administracions públiques competents en matèria de defensa dels consumidors i usuaris n'ajustaran l'actuació als principis de col·laboració, cooperació i lleialtat institucional, d'acord amb les regles generals de les relacions interadministratives.

2. Els consells insulars i els ajuntaments proporcionaran a l'Administració de la Comunitat Autònoma la informació necessària per a l'exercici de les seves competències.

3. El Govern de la Comunitat Autònoma podrà establir la col·laboració de les corporacions locals en campanyes concretes de control de productes o serveis.

4. Quan no resulti possible assumir el control establert en els apartats anteriors, els ajuntaments podran sol·licitar l'ajuda dels consells insulars, en els termes establerts en les normes que els regulen i, si no n'hi ha, la dels òrgans del Govern de les Illes Balears.

Article 61 Pla d'objectius

1. El Govern de les Illes Balears, oïdes les conselleries amb competències en matèria de consum, aprovarà anualment un pla d'objectius que establirà les prioritats de l'acció pública en la consecució dels objectius fixats en aquesta llei.

2. Les determinacions del pla tendran caràcter prioritari per a les administracions actuants en relació amb la concessió de subvencions i el finançament de projectes.

3. Anualment el Govern de les Illes Balears trametrà al Parlament una memòria sobre l'aplicació del pla.

Disposició addicional primera

En tot allò que no està previst en aquesta llei i en les normes que la desenvolupin o la complementin, serà d'aplicació la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris.

Disposició addicional segona

S'autoritza el Govern de les Illes Balears per dictar les normes reglamentàries de desenvolupament d'aquesta llei.

TÍTOL IV
CAPÍTOL I
Art. 56
Art. 57

TÍTOL V
Art. 58
Art. 59
Art. 60
Art. 61

**§ 3. Llei 1/1998,
de 10 de març,
de l'Estatut dels
consumidors
i usuaris de
la comunitat
autònoma de les
Illes Balears
(BOIB núm. 37,
de 17 de març de
1998;
BOE núm. 113,
de 12 de maig de
1998)**

Disposició transitòria primera

Fins que no s'aprovi un reglament específic de procediment sancionador en matèria de consum, serà d'aplicació el general de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Disposició transitòria segona

Fins que no es produeixi el necessari desenvolupament reglamentari, seran d'aplicació en aquesta comunitat autònoma els reglaments estatals en la matèria, en especial el Reial Decret 1945/1983, d'infraccions i sancions en matèria de defensa dels consumidors, així com la normativa autonòmica al respecte.

Disposició transitòria tercera

Els fulls de reclamacions seran exigits obligatòriament a tots aquells comerços, serveis i activitats professionals que a l'entrada en vigor de la present llei ja estaven obligats a disposar-ne. Mentre no s'aprovi el model únic, es mantindran els models vigents. El nou model s'implantarà progressivament, d'acord amb un calendari fixat reglamentàriament.

Disposició final

Aquesta llei entrarà en vigor el mes següent al de la publicació en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

§4. Llei 1/2006, de 3 de març, de voluntats anticipades

(BOIB núm. 36, d'11 de març de 2006;
BOE núm. 81, de 5 d'abril de 2006)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

El títol I de la Constitució Espanyola, dedicat als drets i als deures fonamentals, a l'article 10 estableix —entre d'altres— la dignitat de la persona com a fonament de l'ordre públic i de la pau social. I entre els principis rectors de la política social (capítol III), a l'article 43, reconeix el dret a la protecció de la salut.

L'article 10, apartats 14 i 23, de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears atribueix a la comunitat autònoma la competència exclusiva en matèria de sanitat i de conservació, modificació i desenvolupament del dret civil de la comunitat autònoma, respectivament. En virtut d'aquesta competència s'aprova la Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears. La secció 7a del capítol III del títol I —relatiu als drets i als deures dels ciutadans en l'àmbit sanitari— està dedicada al dret a manifestar les voluntats anticipadament, i el seu article 18 regula de manera genèrica les voluntats anticipades.

En base al respecte i a la promoció de l'autonomia de les persones, com a valor en el qual s'ha de fonamentar el desenvolupament de les voluntats anticipades, amb aquesta llei es pretén regular —ara sí de manera detallada— l'exercici d'aquest dret a manifestar quina és la voluntat de la persona quan es troba en una situació en què està impossibilitada de manifestar-la. Precisament per tot això s'ha de destacar que l'eficàcia del document que conté la declaració de voluntat vital anticipada queda condicionada que, arribat el moment, l'atorgant no pugui expressar la seva voluntat; ja que, si pot fer-ho, la seva voluntat manifesta prevaldrà sobre les instruccions prèvies que pugui contenir el document.

El Conveni per a la protecció dels drets humans i la dignitat de l'ésser humà respecte de les aplicacions de la biologia i la medicina —subscrit a Oviedo el 4 d'abril del 1997 i que entrà en vigor l'1 de gener del 2000— estableix expressament la possibilitat que qualsevol persona expressi els seus desigs amb anterioritat a una intervenció mèdica en el cas que, arribat el moment, no estigui en situació d'expressar la seva voluntat. Aquesta declaració de voluntat vital anticipada es configura com un instrument ampli en el qual es poden contenir tant les instruccions expressives que el pacient determini per a una situació en què estigui privat de la seva capacitat de decidir (la qual cosa s'anomena testament vital), com altres possibilitats, com ara les seves opcions personals davant determinades situacions vitals (anomenada comunament història de valors), la designació d'altres persones que duguin a terme la seva voluntat i també la seva decisió expressa respecte d'altres matèries com la donació d'òrgans en el cas de defunció.

**§ 4. Llei 1/2006,
de 3 de març,
de voluntats
anticipades**

**(BOIB núm. 36,
d'11 de març de
2006;**

**BOE núm. 81, de 5
d'abril de 2006)**

Indiscutiblement, es consideraran no donades les instruccions contràries a l'ordenament jurídic. En aquest sentit, interessa destacar que la norma no empara de cap manera l'eutanàsia activa i directa. La Conselleria de Salut i Consum ha de regular el procediment per garantir que es compleixin les instruccions donades i, a més, ha d'habilitar els recursos suficients quan algun facultatiu declari la seva objecció de consciència.

És important destacar que, per exercir el dret a formalitzar una declaració de voluntat vital anticipada, aquesta llei possibilita aquest exercici a qualsevol persona major d'edat amb plena capacitat d'obrar, ja que s'entén que la voluntat manifestada té tal transcendència que excedeix el camp patrimonial. Per això, no es considera oportú donar als menors d'edat emancipats la possibilitat de fer aquesta classe de declaracions —de la mateixa manera que, encara que estiguin assimilats als majors d'edat pel que fa a la capacitat patrimonial, estan privats de la possibilitat d'exercir el dret de sufragi, actiu o passiu.

La formalització del document amb què es plasma aquella voluntat o aquelles instruccions prèvies s'ha de fer davant un notari, davant la persona encarregada del Registre de voluntats anticipades o davant tres testimonis. En aquest darrer supòsit, s'exigeix només que siguin majors d'edat, que tinguin plena capacitat d'obrar i que coneguin la persona atorgant, però no s'estableixen prohibicions a determinades persones per raó de parentiu o de vincle matrimonial, ja que s'entén que a causa de la naturalesa de la declaració de voluntat segurament es faria davant les persones amb les quals es té un vincle afectiu major —que és una condició que es pot presumir habitualment dels parents i dels propparents.

Els destinataris de la voluntat manifestada són els centres mèdics i els professionals sanitaris que han d'atendre la persona atorgant en el moment en què hagin de prescriure o efectuar els actes recollits en aquestes instruccions, altres persones que s'hi puguin veure afectades per raó de la seva professió i els que la persona atorgant ha designat com a representants als documents de voluntats anticipades.

L'article 7 de la llei regula la possible modificació, substitució o revocació del document atorgat, actes per als quals s'exigeixen els mateixos requisits de capacitat que per al seu atorgament.

La norma estableix l'obligatorietat de la inscripció en el Registre de voluntats anticipades de les Illes Balears, que es crea a tal efecte. Amb aquesta fórmula s'ha perseguit garantir l'efectivitat d'aquesta declaració fent-la accessible als responsables de l'atenció sanitària, que en podrien prescindir si no coneguessin que s'ha efectuat tal declaració.

En aquest registre —que ha de funcionar d'acord amb els principis de confidencialitat i de connexió amb el Registre nacional d'instruccions prèvies, creat per l'article 11.5 de la Llei 41/2002, de 14 de novembre, i amb el de donants d'òrgans— s'han d'inscriure els documents d'atorgament, modificació, substitució i aquells pels quals es deixa sense efecte el document de voluntats anticipades. Per la seva funció, és necessari establir els mecanismes que permetin consultar aquest registre a tot el personal sanitari responsable de l'atenció sanitària de qualsevol persona que es trobi en una situació que li impedeixi prendre decisions per ella mateixa en qualsevol moment.

Com a conseqüència de tot el que s'ha exposat, aquesta llei estableix un sistema d'accés i de comunicació d'aquests documents, de manera que la seva existència es pugui detectar amb facilitat i eficàcia.

Art. 1
Art. 2
Art. 3

En la disposició derogatòria única es deroga l'article 18 de la Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears, que regulava de manera esgarriada la declaració de voluntats anticipades.

Per últim, en la disposició final segona es preveu ampliar el termini general de vacatio legis: atesa la necessitat que la Conselleria de Salut i Consum organitzi i posi en funcionament el Registre de voluntats anticipades i pugui fer la campanya de divulgació de la figura, s'entén convenient establir un període de tres mesos des de la publicació de la norma fins al començament de la seva vigència.

Article 1 Concepte de voluntats anticipades

A efectes d'aquesta llei, les voluntats anticipades consisteixen en una declaració de voluntat unilateral emesa lliurement per una persona major d'edat i amb capacitat d'obrar plena, mitjançant la qual s'indica l'abast de les actuacions mèdiques o d'altres que siguin procedents, previstes per aquesta llei, només en els casos en què concorrin circumstàncies que no li permetin expressar la seva voluntat.

Article 2 Contingut

Les voluntats anticipades podran contenir:

- a) La manifestació dels seus objectius vitals i els seus valors personals.
- b) Les indicacions sobre com tenir cura de la seva salut donant instruccions sobre tractaments terapèutics que es volen rebre o evitar, inclosos els de caràcter experimental.
- c) Les instruccions per tal que, en un supòsit de situació crítica i irreversible respecte de la vida, s'eviti el patiment amb mesures terapèutiques adequades, encara que aquestes duguin implícit l'escurçament del procés vital, i que no es perllongui la vida artificialment ni s'endarrereixi el procés natural de la mort mitjançant tractaments desproporcionats.
- d) La decisió sobre el destí dels seus òrgans després de la defunció per a fins terapèutics i d'investigació. En aquest supòsit, no es requereix autorització de cap classe per a l'extracció i la utilització dels òrgans donats.
- e) La designació de la persona o de les persones que representin l'atorgant en els termes d'aquesta llei.
- f) La decisió sobre la incineració, la inhumació o altre destí del cos després de la defunció.

Article 3 Requisits

1. Les voluntats anticipades hauran de constar per escrit.
2. El document de voluntats anticipades ha de portar el nom i els llinatges, el número del DNI o d'un document d'identitat equivalent i la signatura de l'atorgant, així com el lloc i la data de l'atorgament.

**§ 4. Llei 1/2006,
de 3 de març,
de voluntats
anticipades**

**(BOIB núm. 36,
d'11 de març de
2006;**

**BOE núm. 81, de 5
d'abril de 2006)**

Aquest document es pot formalitzar:

- a) Davant notari.
- b) Davant la persona encarregada del Registre de voluntats anticipades.
- c) Davant tres testimonis.

Els testimonis a què es refereix el paràgraf anterior han de ser majors d'edat amb capacitat d'obrar plena i han de conèixer l'atorgant.

3. Si l'atorgant designa un o més representants, hauran de constar, així mateix, al document el nom, els llinatges, el número del DNI o d'un document d'identitat equivalent i la signatura de la persona o de les persones designades, amb l'acceptació expressa de ser-ho. Al igual que els testimonis, el representant o els representants designats hauran de ser majors d'edat i amb plena capacitat d'obrar.

4. Aquest document s'ha d'inscriure en el Registre de voluntats anticipades i, en el seu cas, en el Registre de donants d'òrgans. La inscripció s'ha d'efectuar a petició de l'atorgant, d'un dels testimonis, amb el seu consentiment, que es presumeix excepte en cas d'indicació contrària, o del notari, en cas d'haver-se atorgat el document notarialment. En qualsevol dels casos, la inscripció s'ha de sol·licitar en la forma, els terminis i els requisits que s'estableixin reglamentàriament.

Article 4 Destinataris

Són destinataris de les voluntats anticipades els hospitals, les clíniques, els centres de salut, els dispensaris, els metges o altres persones o organismes als quals correspongui complir la voluntat anticipada que es manifesta.

Article 5 Representants

L'atorgant pot designar un o diversos representants simultanis o successius perquè siguin els interlocutors vàlids a l'hora de dur a terme la voluntat continguda en el document.

La representació atorgada a favor del cònjuge o de la parella estable o de fet queda sense efecte per la interposició d'una demanda de nul·litat, de separació matrimonial o de divorci, o pel cessament de la convivència, a no ser que el declarant manifesti expressament que la representació continua vigent.

Article 6 Compliment de les instruccions

La Conselleria de Salut i Consum ha de regular reglamentàriament el procediment adequat perquè es garanteixi el compliment de les instruccions donades per l'atorgant. En aquest sentit, en el cas que contra el compliment de les instruccions es manifestés l'objecció de consciència de qualque facultatiu, aquest ha de comunicar-ho a l'interessat o al seu representant i a la conselleria que ha de garantir els professionals sanitaris i els recursos suficients per atendre la voluntat manifestada.

Es tindran per no posades les instruccions contràries a l'ordenament jurídic o a la bona pràctica clínica o les que no es corresponguin exactament amb el supòsit de fet que la persona ha previst a l'hora d'emetre-les. En aquests casos, l'incompliment de les instruccions s'ha de motivar i s'ha d'anotar en la història clínica del pacient.

Article 7 Canvis

Les voluntats anticipades es poden modificar, substituir o deixar sense efecte en qualsevol moment, sempre que l'atorgant conservi la seva capacitat, en els termes de l'article 3.

Art. 4
Art. 5
Art. 6
Art. 7
Art. 8

Article 8 Registre de voluntats anticipades

1. Es crea el Registre de voluntats anticipades, dependent de la Conselleria de Salut i Consum, que funciona d'acord amb els principis de confidencialitat i de connexió amb el Registre nacional d'intencions prèvies i amb els de donants d'òrgans.

2. Els establiments sanitaris han de poder accedir al Registre de voluntats anticipades en qualsevol moment, i la Conselleria de Salut i Consum n'ha d'organitzar el funcionament de conformitat amb aquesta exigència de connexió permanent.

Disposició derogatòria

Per la present llei es deroga l'article 18 de la Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears, i qualsevol altra norma que contravingui l'exposat en aquesta llei.

Disposició final primera

S'autoritza el Govern de les Illes Balears per dictar les disposicions necessàries per al desplegament d'aquesta llei.

Disposició final segona

Aquesta llei entrarà en vigor als tres mesos d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§5. Decret 58/2007, de 27 d'abril, de desplegament de la llei de voluntats anticipades de les Illes Balears (BOIB núm. 70, de 10 de maig de 2007)

L'article 30.49 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, atribueix a la comunitat autònoma la competència exclusiva en matèria d'organització, funcionament i control dels centres sanitaris públics i dels serveis de salut; la planificació dels recursos sanitaris; la coordinació de la sanitat privada amb el sistema sanitari públic; la promoció de la salut a tots els àmbits, en el marc de les bases i la coordinació general de la sanitat; i l'ordenació farmacèutica, en el marc del que disposa el número 16.1 de l'article 149 de la Constitució. Així mateix, l'article 31.4 del mateix text legal li atribueix el desenvolupament legislatiu i l'execució en matèria de salut i sanitat. Tot això, sense oblidar la funció executiva de l'article 32.8 sobre productes farmacèutics.

En l'exercici de les competències assolides en l'Estatut d'autonomia es va dictar la Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears, com a l'instrument normatiu més important de la comunitat autònoma per articular-ne el compromís amb els ciutadans, de cara a la protecció d'un aspecte tan essencial de la persona com és la salut, com també la Llei 1/2006, de 3 de març, de voluntats anticipades, la qual es desenvolupa mitjançant aquest Decret.

La Llei de voluntats anticipades defineix aquestes com una declaració de voluntat unilateral, emesa lliurement per un subjecte major d'edat i amb capacitat d'obrar plena, i que indica l'abast de les actuacions mèdiques o d'altres que siguin procedents, només en els casos en què concorrin circumstàncies que no li permetin expressar la seva voluntat. Així mateix regula el contingut, els requisits i els destinataris de la declaració de voluntats anticipades, com també la possibilitat que el declarant pugui atorgar la seva representació a un o a diversos representants, i estableix la base de com procurar l'efectiu compliment de les intencions manifestades en la declaració de voluntats anticipades, per la qual cosa és necessari desenvolupar-les i regular un aspecte tan important com és el tenir cura que la declaració de voluntats anticipades es compleixi quan el facultatiu destinatari s'aculli al seu dret a l'objecció de consciència, i per tant abstenir-se de continuar amb el tractament del pacient.

L'article 8 del text legal esmentat crea el Registre de Voluntats Anticipades de la comunitat autònoma de les Illes Balears que depèn de la Conselleria de Salut i Consum, i el defineix com un registre que funciona d'acord amb els principis de confidencialitat i de connexió amb el Registre Nacional d'Intencions Prèvies, la creació del qual va ser prevista per l'article 11 de la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica, i els de donants d'òrgans, i deixa al desplegament reglamentari posterior l'organització i el funcionament d'aquest, la qual cosa és una de les qüestions que s'han d'assolir mitjançant aquest Decret.

Per tot això, a proposta de la consellera de Salut i Consum, d'acord amb el Consell Consultiu de la comunitat autònoma i havent-ho considerat el Consell de Govern, en la sessió de dia 27 d'abril de 2007 dict el següent

DECRET

Capítol I Les voluntats anticipades

Article 1 Objecte i àmbit d'aplicació

1. Aquest Decret desenvolupa la Llei 1/2006, de 3 de març, de voluntats anticipades i regula l'organització i el funcionament del Registre de Voluntats Anticipades de les Illes Balears, en el qual s'han d'inscriure l'atorgament, la modificació, la substitució i la revocació del document de voluntats anticipades.

2. L'àmbit d'aplicació és el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 2 Formalització

1. Les voluntats anticipades han de constar per escrit.

2. L'encarregat del Registre de Voluntats Anticipades de les Illes Balears ha d'informar i proporcionar als ciutadans i als centres sanitaris el model de document de declaració de voluntats anticipades, que figura a l'annex I del present Decret.

3. En els centres sanitaris públics hi ha d'haver exemplars d'aquest model a l'abast dels ciutadans (annex I).

Article 3 Modificació, substitució i revocació

1. El document de voluntats anticipades pot ser modificat, substituït per un altre o revocat en qualsevol moment per la persona atorgant, sempre que conservi la seva capacitat.

2. En cas de modificació s'ha d'expressar clarament la part modificada i els termes en què s'emeta la voluntat.

Article 4 Objecció de consciència

El facultatiu encarregat de la salut del pacient, en el cas que no pugui dur a terme el contingut de la declaració de voluntats anticipades per motius personals, morals o religiosos ho ha de fer saber a la gerència o direcció del centre, perquè adopti les mesures adients i el contingut de les instruccions prèvies atorgades pel pacient es compleixin.

Capítol II Organització i funcionament del Registre de Voluntats Anticipades de les Illes Balears

Article 5 El Registre de Voluntats Anticipades

1. El Registre de Voluntats Anticipades de les Illes Balears és un òrgan que s'adscriu a la Direcció General d'Avaluació i Acreditació de la Conselleria de Salut i Consum.

CAPÍTOL I

- Art. 1
- Art. 2
- Art. 3
- Art. 4

CAPÍTOL II

- Art. 5

2. El Registre de Voluntats Anticipades de les Illes Balears, ha de comptar amb els recursos humans, materials i telemàtics que siguin necessaris per garantir el seu correcte funcionament i la finalitat per la qual ha estat creat.

3. El Registre de Voluntats Anticipades de les Illes Balears ha de funcionar d'acord amb el principi de confidencialitat, al temps que garanteix la preservació de la intimitat de les persones i el respecte a la Llei orgànica 15/1999, de 13 desembre, de protecció de dades de caràcter personal.

Article 6 Funcions

El Registre de Voluntats Anticipades té les funcions següents:

- a) Inscriure i custodiar els documents de voluntats anticipades.
- b) Informar i assessorar els ciutadans i els centres i professionals sanitaris sobre els efectes i els requisits del document de voluntats anticipades.
- c) Possibilitar l'accés i la consulta dels documents de voluntats anticipades inscrits, de manera àgil i ràpida, per part dels professionals sanitaris encarregats de l'atenció al pacient.
- d) Garantir la interconnexió del Registre de Voluntats Anticipades amb el Registre Nacional d'Instruccions Prèvies previst en la Llei 41/2002 i la seva normativa de desplegament, com també amb la resta de registres de la comunitat autònoma, en el cas que sigui necessari.

Article 7 Sol·licitud d'inscripció

1. Estan legitimats per sol·licitar la inscripció davant el Registre de Voluntats Anticipades la persona que ha d'atorgar les voluntats anticipades, qualsevol dels testimonis davant els quals s'hagi emès la declaració, i el notari que ho autoritza.

2. La sol·licitud d'inscripció ha de contenir, necessàriament, les dades següents: nom, llinatges, número de DNI o d'un document d'identitat equivalent, domicili i telèfon del sol·licitant. El Registre ha de posar a l'abast dels interessats el model normalitzat de sol·licitud d'inscripció, previst a l'annex II d'aquest Decret.

3. Si la declaració de voluntats anticipades s'ha emès davant notari, aquest ha de sol·licitar la inscripció i n'ha de trametre còpia acarada al Registre de Voluntats Anticipades.

4. La sol·licitud d'inscripció en el Registre de Voluntats Anticipades comporta l'autorització per comunicar, o revelar, el contingut del document al professional mèdic o equip sanitari responsable de l'assistència al pacient i, en general, a tots aquells que tenen la condició de destinataris.

Article 8 Procediment d'inscripció

1. El procediment d'inscripció en el Registre de Voluntats Anticipades s'inicia mitjançant la sol·licitud d'inscripció, en els termes prevists en l'article 7 d'aquest Decret.

2. Si la declaració de voluntats anticipades s'ha atorgat davant l'encarregat del Registre, aquest, prèviament a la recepció de la declaració de voluntats anticipades, ha de comprovar el compliment dels requisits de personalitat i capacitat.

3. En el cas de documents de voluntats anticipades emesos davant testimonis, a la sol·licitud d'inscripció s'ha d'adjuntar el document original de voluntats anticipades, una còpia acarada del DNI o d'un document d'identitat equivalent de la persona atorgant i de tots els testimonis, així com la declaració de cadascun dels testimonis que es troben en ple ús de la seva capacitat d'obrar, així com que coneixen la persona atorgant del document de voluntats anticipades, i que va signar el document davant d'aquests en ple ús de les seves facultats, lliurement i sense coaccions.

4. Si la declaració de voluntats anticipades s'ha emès davant notari, aquest ha de comunicar l'existència a l'encarregat del Registre i n'ha de trametre còpia acarada al Registre de Voluntats Anticipades, per a la seva inscripció.

5. Les declaracions de voluntats atorgades amb els requisits establerts a la Llei 1/2006 i al Reglament, remeses al Registre de Voluntats Anticipades han de ser inscrites automàticament. A la inscripció de documents de modificació, substitució o revocació de voluntats anticipades, prèviament atorgades, s'ha d'especificar el lloc, la data i el model de formalització del document que es modifica, substitueix o revoca, com també la voluntat clara i inequívoca de la persona atorgant de modificar, substituir o revocar aquest document. El Registre ha de posar a l'abast dels ciutadans el model de sol·licitud previst a l'annex III d'aquest Decret.

6. El procediment per a la inscripció del document finalitzar mitjançant resolució del director general d'Avaluació i Acreditació que s'ha de notificar a l'atorgant del document de voluntats anticipades.

7. El termini màxim per a la resolució i la notificació del procediment d'inscripció és d'un mes, comptador des de la data en què la sol·licitud d'inscripció hagi tingut entrada en el Registre de Voluntats Anticipades.

8. Contra aquesta resolució es poden interposar els recursos administratius prevists als articles 57 i següents de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears i a la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 9 Inscripció i suports documentals

1. El Registre ha d'admetre documents de voluntats anticipades que constin per escrit, emesos en qualsevol suport que garanteixi la seva autenticitat, integrat i conservació.

2. Les inscripcions en el Registre de Voluntats Anticipades s'han de practicar en suport informàtic, de conformitat amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal.

3. La inscripció en el Registre de Voluntats Anticipades determina la incorporació del document de voluntats anticipades al fitxer automatitzat que la Conselleria de Salut i Consum ha de crear a l'efecte i en el qual s'han d'establir les dades que hi han de constar, com també el seu funcionament.

Article 10 Accés al Registre de Voluntats Anticipades

1. La persona atorgant del document inscrit pot, en qualsevol moment, accedir al Registre de Voluntats Anticipades per revisar el contingut del document. També poden accedir al contingut del document inscrit el representant o representants designats per la persona atorgant.

2. Es garanteix el coneixement de l'existència dels documents de voluntats anticipades inscrits en el Registre de Voluntats Anticipades de les Illes Balears i l'accés al contingut d'aquests al personal dels centres sanitaris i als metges radicats en la comunitat autònoma de les Illes Balears. El metge o l'equip sanitari responsable de l'assistència al pacient té l'obligació de dirigir-se al Registre per tenir coneixement de l'existència o no de document de voluntats anticipades, i en cas afirmatiu, del seu contingut, només en els casos en què concorrin circumstàncies que no permetin al pacient expressar la seva voluntat.

3. Aquest accés s'ha de fer mitjançant comunicació telemàtica amb el fitxer automatitzat del Registre, de manera que es garanteixi la identitat de la persona destinatària de la informació, la integritat de la comunicació, la disponibilitat permanent, la conservació de la informació comunicada i la constància de la transmissió, inclosa la data, i que, a la vegada, garanteixi la confidencialitat de les dades; o bé, salvaguardant les mateixes condicions, mitjançant comunicació directa amb l'encarregat del Registre.

Article 11 Custòdia dels documents de voluntats anticipades

1. El Registre de Voluntats Anticipades ha de custodiar els documents inscrits fins passats cinc anys des de la defunció de la persona atorgant.

2. Els documents revocats i els substituïts per altres nous s'han de destruir en el mateix moment de la inscripció de la revocació o de la substitució.

Disposició addicional primera Convenis amb el Col·legi Notarial de les Illes Balears i el Col·legi Oficial de Metges de les Illes Balears

La Conselleria de Salut i Consum pot formalitzar convenis de col·laboració amb l'Il·lustre Col·legi Notarial de les Illes Balears, per facilitar la transmissió telemàtica de documents de voluntats anticipades autoritzats notarialment, així com també amb el Col·legi Oficial de Metges de les Illes Balears.

Disposició addicional segona Constitució del Registre

El Registre de Voluntats Anticipades i el fitxer automatitzat previst en l'article 9 d'aquest Decret han d'estar constituïts i en funcionament en un termini de sis mesos, comptadors des de l'entrada en vigor d'aquest Decret.

Disposició final primera Habilitació reglamentària

Es faculta la consellera de Salut i Consum per dictar totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i l'execució d'aquest Decret.

Disposició final segona Entrada en vigor

Aquest Decret entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

ANNEX I
MODEL ORIENTATIU DE DOCUMENT DE VOLUNTATS ANTICIPADES

CAPÍTOL II
Art. 10
Art. 11

ANNEX I

Abans d'emplenar aquest document és necessari fer una lectura detinguda de 'les consideracions sobre el document de voluntats anticipades' i cercar l'ajuda i orientació d'un professional per valorar l'abast de les seves decisions.

Respecte als apartats AI, AII i AIII s'entendran com a complementaris i successius, ja que sense l'especificació dels principis i les situacions sanitàries a que es fa referència en els apartats AI i AII, les instruccions de l'apartat AIII no tenen sentit.

Jo ..... major d'edat, sexe .....,
amb DNI/NIE/PASSAPORT núm. .... i amb domicili en .....
.....
Carrer ..... número ..... telèfon ..... amb núm.
de tarja sanitària/CIP ....., nascut el dia ..... a .....,
amb capacitat per prendre una decisió de manera lliure i amb informació suficient
que m'ha permès reflexionar, expresso les voluntats anticipades, que suposen
la MEVA VOLUNTAT ACTUAL, d'acord amb el que disposa la Llei 1/2006, de
3 de març de Voluntats Anticipades, que vull que es tinguin en compte sobre
la meva atenció sanitària quan em trobi en una situació en que, per diferents
circumstàncies derivades del meu estat físic i/o psíquic, no pugui expressar la
meva voluntat:

A. INSTRUCCIONS SOBRE ATENCIONS I TRACTAMENT

A.I. CRITERIS QUE DESIG QUE ES TINGUIN EN COMPTE

(Assenyali les que es corresponguin amb el seu projecte vital)

Pel meu projecte vital la qualitat de vida és un aspecte molt important, i aquesta qualitat de vida la relaciono amb uns supòsits que, a manera d'exemple, podrien ésser els següents:

- La possibilitat de comunicar-me per qualsevol mitjà i relacionar-me amb altres persones.
- El fet de no sofrir dolor important ja sigui físic o psíquic.
- La possibilitat de mantenir una independència funcional suficient que em permeti ésser autònom/a per les activitats pròpies de la vida diària.
- Preferència per no prolongar la vida per sí mateixa en situacions clíniques irreversibles.
- Preferència per romandre en el meu domicili habitual els darrers dies de la meva vida.
- En cas de dubte en la interpretació d'aquest document, desig que es tingui en compte l'opinió del meu representant.
- En cas de trobar-me transitòriament en estat de lucidesa, no desig ser informat sobre el meu diagnòstic fatal.

A.II. SITUACIONS CLÍNiques QUE DESITG ES CONSIDERIN EN AQUEST DOCUMENT.

(Assenyali les que vulgui es tinguin en compte)

Desig que es respectin de forma genèrica els principis esmentats en l'apartat anterior, tant en les situacions mèdiques com en les que s'especifiquen a continuació, però incloent altres.

- Malaltia irreversible que ha de conduir inevitablement en un termini breu a la meua mort
- Estat vegetatiu crònic.
- Estat avançat de la malaltia de pronòstic fatal.
- Estat de demència greu
- Malaltia incurable avançada (malaltia de curs progressiu, gradual, amb divers grau d'afectació a l'autonomia i la qualitat de vida, amb resposta variable al tractament específic, que evolucionarà cap a la mort a mitjan termini)
- Malaltia terminal (Malaltia avançada, en fase evolutiva i irreversible, amb símptomes múltiples, impacte emocional, pèrdua de l'autonomia, amb molt poca o nul·la capacitat de resposta al tractament específic i amb un pronòstic de vida generalment inferior als sis mesos, en un context de fragilitat progressiva).
- Situació d'agonia (La que precedeix a la mort quan aquesta es produeix de forma gradual, i en la qual existeix deteriorament físic intens, debilitat extrema, alta freqüència de trastorns cognitius i de la consciència, dificultat de relació i d'ingesta i pronòstic de vida de dies o hores).

A.III. INSTRUCCIONS SOBRE LES ACTUACIONS SANITÀRIES

El que s'ha assenyalat anteriorment, d'acord amb els criteris i les situacions sanitàries específiques, implica prendre decisions com les següents:

- Desig finalitzar la meua vida sense l'aplicació de tècniques de suport vital, respiració assistida o qualsevol altra mesura extraordinària desproporcionada i fútil que tan sols estigui dirigida a prolongar la meua supervivència artificialment, i que aquestes mesures es retirin, si ja han començat a aplicar-se.
- Que em subministrin els fàrmacs necessaris per a pal·liar al màxim el malestar, el sofriment psíquic i dolor físic que m'ocasiona la meua malaltia.
- Que sense perjudici de la decisió que prengui em garanteixin l'assistència necessària per procurar-me una mort digna.
- Rebuig rebre medicaments o tractaments complementaris i que se'm realitzin proves o procediments diagnòstics, si en res han de millorar la meua recuperació o mitigar els meus símptomes.
- Si estigués embarassada i ocorregués alguna de les situacions descrites en l'apartat AII, vull que la validesa d'aquest document quedi en suspens fins després del part, sempre que això no afecti negativament al fetus.
- Desig que es faciliti als meus éssers estimats i familiars acompanyar-me en el tram final de la meua vida, si ells així ho manifesten i dins les possibilitats del context assistencial.

B. INSTRUCCIONS SOBRE EL DESTÍ DEL COS I DELS ÒRGANS

ANNEX I

B.I. INSTRUCCIONS SOBRE EL MEU COS

(Assenyali les que desitja)

- Desig donar els meus òrgans perquè siguin trasplantats a una altra persona que ho necessiti.
- Desig donar els meus òrgans per a investigació.
- Desig donar el meu cos per a la investigació, inclosa l'autòpsia, quan fos necessària segons criteri facultatiu.
- Desig donar els meus òrgans per a l'ensenyament universitari.
- Desig donar el meu cos per a l'ensenyament universitari.
- Desig donar els meus teixits per a la seva utilització clínica.
- Desig donar els meus teixits per a investigació.
- Desig ser incinerat.
- Desig ser enterrat.
- Oficis funeraris religiosos
- Catòlics.
- Altres religions

V. ALTRES INSTRUCCIONS que, dins aquest context, no siguin contràries a l'ordenament jurídic ni a la lex artis:

.....
.....

VI. DESIGNACIÓ DE REPRESENTANT INTERLOCUTOR (opcional).

D'acord amb l'article 5 de la Llei 1/2006, de 3 de març de Voluntats Anticipades, design com a representant meu perquè actui com interlocutor vàlid i necessari amb el metge o amb l'equip sanitari que m'atendrà en el cas de trobar-me en una situació en que no pugui expressar la meva voluntat, com també si hi hagués dubte en la interpretació del meu projecte vital o dels meus valors sobre la qualitat de vida, i vull que es tenguí en compta l'opinió del mateix. Per això design al Sr/ra.: ....., amb el DNI núm. .... amb domicili al carrer ..... Núm. .... de ..... i telèfon ..... En conseqüència autoritz al meu representant perquè prengui decisions respecte a la meua salut en el cas que jo no pugui fer-ho per mi mateix.

- Sempre que no es contradiguin amb cap de les voluntats anticipades que consten en aquest document.
- Limitacions específiques: .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Data, Firma

§ 5. Decret
58/2007, de
27 d'abril, de
desplegament
de la llei de
voluntats
anticipades de
les Illes Balears
(BOIB núm. 70,
de 10 de maig de
2007)

En cas d'impossibilitat, defunció o renúncia del meu representant interlocutor,
design com a substituït a:

Representant alternatiu o substituït .....
Nom i llinatges .....
Adreça .....
Telèfon .....
Data .....

Firma

VII. DECLARACIÓ DELS TESTIMONIS (a emplenar tan sols quan el document
s'atorgui davant testimonis).

Els sotasignats, majors d'edat, declarem que la persona que signa aquest
document de voluntats anticipades ho ha fet plenament conscient sense que
haguem pogut apreciar cap tipus de coacció en la seva decisió.

Ahora, els sotasignats com a testimonis primer i segon, declaren no mantenir
cap tipus de vincle familiar o patrimonial amb la persona que firma aquest
document.

Testimoni primer:

Nom i llinatges .....
DNI/NIE/Passaport .....
Adreça .....
Signatura .....
Data .....

Testimoni segon:

Nom i llinatges .....
DNI/NIE/Passaport .....
Adreça .....
Signatura .....
Data .....

Testimoni tercer:

Nom i llinatges .....
DNI/NIE/Passaport .....
Adreça .....
Signatura .....
Data .....

VIII. ACCEPTACIÓ DEL REPRESENTANT (OPCIONAL)

Accept la designació i estic d'acord en ser el representant de ..... en cas que aquest no pugui expressar les seves directrius respecte a la seva atenció sanitària. Comprenc i estic d'acord en seguir les directrius expressades en aquest document per la persona que represento. Entenc que la meua representació només té sentit en cas que la persona que represent no pugui expressar per si mateixa aquestes directrius i en cas que no hagi revocat prèviament aquest document, bé en la seva totalitat o en la part que a jo m'afecta.

ANNEX I

Nom i llinatges del representant .....
DNI/NIE/PASSAPORT .....
Signatura del representant .....
Data .....
Direcció .....
Telèfon .....

Nom i llinatges del representant .....
DNI/NIE/PASSAPORT .....
Signatura del representant .....
Data .....
Direcció .....
Telèfon .....

ANNEX II
SOL·LICITUD D'INSCRIPCIÓ D'UN DOCUMENT DE VOLUNTATS
ANTICIPADES

§ 5. Decret
58/2007, de
27 d'abril, de
desplegament
de la llei de
voluntats
anticipades de
les Illes Balears
(BOIB núm. 70,
de 10 de maig de
2007)

Nom i llinatges del declarant: .....
Núm. del DNI, passaport o d'un document d'identitat equivalent: .....
.....
Adreça: .....
Codi Postal: ..... Municipi: .....
Telèfon: .....
Nom i llinatges del representant .....
(sols si és qui presenta la sol·licitud)

SOL·LICITO la inscripció en el Registre de Voluntats Anticipades de les Illes Balears del document contingut en el sobre tancat adjunt a aquesta sol·licitud.

DECLARO conèixer que el Registre de Voluntats Anticipades transmetrà el contingut del document únicament al metge que m'atengui en el moment en que, per la meua situació, no em sigui possible expressar la meua voluntat i sigui precís adoptar decisions clíniques rellevants.

AUTORITZO al Registre a facilitar d'ofici al personal dels centres sanitaris el coneixement de l'existència (no el seu contingut) del document.

- Sí
 NO

(marqueu amb una X el que pertoqui)

Lloc, data i signatura de la persona sol·licitant.

....., ... de ..... de .....

SR./SRA. ENCARREGAT/ADA DEL REGISTRE DE VOLUNTATS
ANTICIPADES DE LES ILLES BALEARS. DIRECCIÓ GENERAL D'AVUACIÓ
I ACREDITACIÓ.

ANNEX III
SOL·LICITUD D'INSCRIPCIÓ DE LA MODIFICACIÓ, SUBSTITUCIÓ O
REVOCACIÓ D'UN DOCUMENT DE VOLUNTATS ANTICIPADES

ANNEX II

ANNEX III

Nom i llinatges de la persona sol·licitant: .....

Núm. del DNI, passaport o d'un document d'identitat equivalent:
.....

Adreça: .....

Codi Postal: ..... Municipi: .....

Telèfon: .....

Nom i llinatges del representant .....

(sols si és qui presenta la sol·licitud)

SOL·LICITO la inscripció en el Registre de Voluntats Anticipades de les Illes Balears del document contingut en el sobre tancat adjunt a aquesta sol·licitud, que té per objecte

- REVOCAR
- SUBSTITUIR
- MODIFICAR

(marqueu amb una X el pertoqui)

el document de voluntats anticipades les dades del qual són les següents:

Lloc i data de formalització: .....

Data de la resolució que autoritzà la seva inscripció en el Registre de Voluntats Anticipades de les Illes Balears: .....

.....

DECLARO conèixer que el Registre de Voluntats Anticipades transmetrà el contingut del document únicament al metge o equip sanitari que m'atengui en el moment en que, per la meva situació, no em sigui possible expressar la meva voluntat i sigui precís adoptar decisions clíniques rellevants.

AUTORITZO al Registre a facilitar d'ofici al personal dels centres sanitaris el coneixement de l'existència (no el seu contingut) del document.

- SÍ
- NO

(marqueu amb una X el que procedeixi)

Lloc, data i signatura de la persona sol·licitant.

....., ... de ..... de .....

SR./SRA. ENCARREGAT/ADADEL REGISTRE DE VOLUNTATS ANTICIPADES DE LES ILLES BALEARS.
DIRECCIÓ GENERAL D'AVUACIÓ I ACREDITACIÓ.

Matèria sociolaboral

6. Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

7. Decret 30/2001, de 23 de febrer, de constitució i règim jurídic del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, modificat pel Decret 9/2005, de 28 de gener.

8. Llei 1/2003, de cooperatives de les Illes Balears, modificada per Llei 7/2005, de 21 de juny.

9. Decret 65/2006, de 14 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament del Registre de Cooperatives de les Illes Balears.

INTRODUCCIÓ

La Constitució estableix, en l'article 149.1.7, la competència exclusiva de l'Estat en matèria de "legislació laboral, sense perjudici que sigui executada pels òrgans de les comunitats autònomes".

L'Estatut d'autonomia disposa, en l'article 30.30, la competència exclusiva de la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria de "cooperatives, pòsits i mutualitats de previsió social complementàries o alternatives al sistema de Seguretat Social, sense perjudici de la legislació mercantil", la competència de desenvolupament legislatiu i execució (art. 31.12) en matèria de "Seguretat Social, exceptuant les normes que configuren el seu règim econòmic" i competències executives (art. 32.11) en matèria de "legislació laboral i formació professional contínua".

Pel que fa a les competències dels consells insulars, l'Estatut estableix, en l'article 71.9, la possibilitat que assumeixin la funció executiva i gestió en matèria de "cooperatives i cambres" dins el seu àmbit territorial.

Les normes materials més destacables en aquesta matèria són:

- Decret 59/1997, de 25 de juliol, pel qual es crea la Mesa del Diàleg Social (BOIB núm. 58, de 13 de maig de 1997), modificat pel Decret 103/2002, de 26 de juliol (BOIB Núm. 98, de 15 d'agost de 2002).
- Decret 80/1998, de 28 d'agost, pel qual es crea el Registre en matèria de Prevenció de Riscos Laborals (BOIB núm. 117, de 12 de setembre de 1998), modificat pel Decret 182/1999, de 13 de novembre (BOIB núm. 107, de 24 d'agost de 1999).
- Decret 11/2000, de 4 de febrer, pel qual es regulen els programes de formació professional ocupacional en l'àmbit de les Illes Balears (BOIB núm. 16 Ext. de 7 de febrer de 2000) modificat pel Decret 39/2000, de 10 de març (BOIB núm. 44, de 6 d'abril de 2000), el Decret 54/2000, de 31 de març (BOIB núm. 42, d'1 d'abril de 2000), i el Decret 21/2003 (BOIB núm. 35, de 15 de març de 2003).
- Decret 39/2000, de 10 de març, de creació i regulació del Consell de Formació Professional de les Illes Balears (BOIB núm. 44, de 6 d'abril de 2000).
- Decret 38/2001, de 9 de març, de creació de l'Institut de Salut Laboral de les Illes Balears (BOIB núm. 33, de 17 de març de 2001). En compliment d'aquesta norma, el Decret 103/2001, de 13 de juliol, (BOIB núm. 88, de 24 de juliol de 2001) configura el Consell de Salut Laboral de les Illes Balears.
- Decret 30/2001, de 23 de febrer, de constitució i règim jurídic del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (BOIB núm. 28, de 6 de març de 2001); modificat pel Decret 9/2005, de 28 de gener (BOIB núm. 17, d'1 de febrer de 2005).
- Decret 44/2001, de 23 de març, pel qual s'aprova la creació del Servei de Prevenció de Riscos Laborals per al personal al servei de l'Administració de les Illes Balears (BOIB núm. 40, de 3 d'abril de 2001), modificat pel Decret 105/2001, de 20 de juliol (BOIB núm. 91, de 31 de juliol de 2001), el Decret 90/2002, de 28 de juny (BOIB núm. 81, de 6 de juliol de 2002), el Decret 138/2002, de 15 de novembre (BOIB núm. 141, de 23 de novembre de 2002).

- Decret 48/2001, de 30 de març, pel qual s'estableix l'obligació del registre i dipòsit d'actes de designació dels delegats de prevenció i de constitució dels comitès de Seguretat i Salut (BOIB núm. 43, de 10 d'abril de 2001).
- Decret 143/2002, de 13 de desembre, pel qual es fixen els òrgans de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears als quals correspon exercir les funcions previstes en el Reial decret 707/2002, de 19 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament sobre el procediment administratiu especial d'actuació de la Inspecció de Treball i Seguretat Social i per a la imposició de mesures correctores d'incompliments en matèria de prevenció de riscos laborals dins l'àmbit de l'Administració general de l'Estat (BOIB núm. 153 Ext., de 23 de desembre de 2002).
- Decret 60/2003, de 13 de juny, pel qual es regula la qualificació de les iniciatives empresarials d'inserció i es crea el Registre d'Iniciatives Empresarials d'Inserció de les Illes Balears. (BOIB núm. 88, de 24 de juny de 2003).
- Decret 65/2006, de 14 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament del Registre de Cooperatives de les Illes Balears (BOIB núm. 104, de 25 de juliol de 2006).
- Decret 81/2008, de 25 de juliol, pel qual es crea i regula l'Observatori del Treball de les Illes Balears (BOIB núm. 108, de 2 d'agost de 2008).
- Decret 83/2008, de 25 de juliol, del règim d'habilitació i d'organització de personal tècnic en prevenció de riscos laborals de la Direcció General de Salut Laboral de la Conselleria de Treball i Formació del Govern de les Illes Balears per a l'exercici de la funció de comprovació de les condicions de seguretat i salut en les empreses i centres de treball (BOIB núm. 106, de 31 de juliol de 2008).
- Decret 53/2009, d'11 de setembre, pel qual es crea la Comissió de Seguiment dels acords del Pacte per la competitivitat, l'ocupació i la cohesió social a les Illes Balears (BOIB núm. 134, de 15 de setembre de 2009).

§6. Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (BOIB núm. 88, de 29 de juny de 2000; BOE núm. 177, de 25 de juliol de 2000)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Els articles 40 i 41, enquadrats dins el capítol III del títol I de la Constitució, relatiu als principis rectors de la política social i econòmica de l'estat social i democràtic de dret, disposen que els poders públics realitzaran una política orientada a la plena ocupació i preveuen la garantia de la formació, la readaptació professional i la protecció en cas de desocupació.

Així mateix, el Conveni número 88 de l'Organització Internacional del Treball, ratificat per Espanya, obliga els estats membres a oferir un servei d'ocupació que compleixi les condicions, recollides posteriorment en la Constitució. Igualment, convé recollir les obligacions derivades de la Carta Social Europea i el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, ambdós ratificats per l'Estat Espanyol el 1980 i el 1977, respectivament, sense prejutjar-ne l'organització, que en tot cas vindrà determinada per la configuració territorial i la distribució de competències de cada estat membre.

El marc anteriorment exposat de protecció internacional -en la qual regeix l'aplicació del principi de subsidiarietat-, i de previsió constitucional, no eximeix sinó que impulsa l'activa participació de la comunitat autònoma que, d'acord amb la competència executiva en matèria de treball i la potestat de regular l'organització, el règim i el funcionament de les seves institucions d'autogovern, previstes en els articles 12.15 i 10.1 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, ha de participar mitjançant la fixació d'unes directrius adequades a les condicions socials i laborals pròpies de les Illes Balears.

La situació actual de les Illes Balears, davant la futura transferència de les competències actualment atribuïdes a l'Institut Nacional d'Ocupació, aconsella la creació d'un servei de gestió de l'ocupació per a les Illes Balears, que amb caràcter d'organisme públic, autònom, gratuït, d'accés universal, participació tripartita i paritària dels agents socials i econòmics en els seus òrgans gestors, definirà la planificació, gestió i coordinació de les actuacions relatives a les polítiques d'ocupació, amb l'efectiva participació dels agents econòmics i socials en la seva organització i funcionament.

El Servei d'Ocupació de les Illes Balears tindrà com a comesa principal ordenar de manera integrada la gestió de la política d'ocupació amb la finalitat de planificar, gestionar i coordinar les polítiques d'ocupació. Exercirà funcions concretes de foment de l'ocupació, informació, orientació, intermediació i formació professional, ocupacional i contínua, dins el marc de la política econòmica general, i constituirà un observatori laboral d'anàlisi i prospecció del mercat de treball, que suposarà un instrument de suport imprescindible per definir i programar adequadament les polítiques de formació i ocupació de l'ens públic.

En relació amb la gestió de l'ocupació es pretén la màxima eficàcia en l'adequada col·locació dels treballadors, alhora que possibilita als ocupadors la contractació dels treballadors apropiats a les necessitats plantejades. Quant a la intermediació laboral es pretén, mitjançant la necessària mobilitat professional, ajustar l'oferta a la demanda d'ocupació en el territori de les Illes, amb la programació adequada de la formació professional vinculada a les necessitats del mercat laboral.

Article 1

Es crea el Servei d'Ocupació de les Illes Balears en l'àmbit de les Illes Balears, com una entitat autònoma, de caràcter administratiu, dotada de personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar, adscrita a la conselleria competent en matèria de treball.

La finalitat de l'entitat creada és la planificació, gestió i coordinació de les polítiques d'ocupació, amb funcions concretes d'informació, d'orientació i d'intermediació en el mercat laboral, el foment de l'ocupació en tots els seus vessants i el desenvolupament de la formació professional ocupacional.

Article 2

1. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears podrà atorgar el caràcter de centre col·laborador a aquelles entitats, de naturalesa pública o privada, que tinguin o pretenguin tenir una dedicació amb els objectius del Servei.

2. Els requisits per a l'adquisició de la condició de centre col·laborador serà la que es determini reglamentàriament

Article 3

1. Els òrgans de govern del Servei d'Ocupació de les Illes Balears són els següents:

- a) El consell general.
- b) La comissió executiva.
- c) El President.
- d) El Vicepresident.
- e) El director.

2. Es podran crear altres òrgans de caràcter participatiu i d'assessorament d'àmbit territorial en la normativa de desplegament d'aquesta llei.

Article 4

La composició i el règim de funcionament del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i dels seus òrgans, seran les que es determinin reglamentàriament, mitjançant decret aprovat pel Consell de Govern, a proposta del titular de la conselleria competent en matèria de treball.

Article 5

1. El consell general és l'òrgan superior col·legiat que estableix les línies mestres d'actuació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, i les seves funcions seran:

- a) Elaborar els criteris d'actuació del Servei.
- b) Emetre informe previ a l'aprovació del Pla d'ocupació de les Illes Balears.

- c) Aprovar el Pla d'actuació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears en el seu àmbit competencial.
- d) Aprovar l'avantprojecte de pressuposts del Servei.
- e) Aprovar la memòria anual del Servei.

Art. 1
Art. 2
Art. 3
Art. 4
Art. 5

2. La comissió executiva és l'òrgan col·legiat de participació tripartit i paritari per al seguiment i assessorament de l'actuació ordinària del Servei i les seves funcions seran:

- a) Definir les línies d'actuació que regiran el funcionament ordinari d'acord amb les directrius del Consell General.
- b) Seguiment i avaluació dels programes d'actuació del Servei, així com de la gestió integral i territorial.
- c) Proposar les mesures que s'estimin necessàries per al millor compliment de les finalitats del Servei.
- d) Conèixer totes les decisions que hagin de ser sotmeses al coneixement o decisió del consell general.
- e) Totes les altres funcions que li siguin encomanades pel consell general.

3. El President és el titular de la conselleria competent en matèria de treball o la persona que es nomeni per decret del Consell de Govern, a proposta del titular de la conselleria. En aquest cas, el president ha de sotmetre la seva gestió a les directrius del conseller competent en matèria de treball.

Li corresponen les següents atribucions:

- a) Ostentar la representació superior del Servei i del Consell General.
- b) Exercir l'autoritat superior per sobre del personal del Servei.
- c) Exercir les funcions que siguin inherents a la condició de president del Consell General.
- d) Dirigir, coordinar i gestionar l'activitat del Servei.
- e) Dirigir l'elaboració i execució del Pla d'Actuació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- f) Coordinar les actuacions del Servei amb les administracions públiques implicades en polítiques d'ocupació i en la formació professional, i, especialment, amb el servei públic estatal d'ocupació.
- g) Autoritzar les despeses, contraure obligacions i ordenar pagaments, de conformitat amb la normativa autonòmica vigent en matèria de finançament de la comunitat autònoma.
- h) Subscriure convenis en aquelles matèries competència del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i ser el seu òrgan de contractació.
- i) Atorgar ajudes i subvencions.

4. El vicepresident és el titular de la Secretaria General de la conselleria competent en matèria de treball o la persona que es nomeni per decret del Consell de Govern, a proposta del titular de la conselleria.

Les seves funcions són:

- a) Substituir al president en casos d'absència, vacant, malaltia o qualsevol altra circumstància que li impedeixi exercir les seves funcions, d'acord amb allò que s'estableixi reglamentàriament.
- b) Gestió patrimonial i dels assumptes generals del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- c) Gestió dels recursos humans, econòmics i jurídics del Servei.
- d) Elaboració del avantprojecte de pressupost del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i control de la gestió del pressupost.

5. El director és l'òrgan executiu ordinari del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i té les següents atribucions:

- a) Auxiliar al president en les activitats per al compliment de les funcions del Servei.
- b) Elaborar i presentar les memòries anuals i els programes d'actuació, així com dirigir l'execució i controlar el compliment adequat.
- c) Dirigir, coordinar, planificar, controlar i proposar les activitats del Servei necessàries per al compliment dels fins i les funcions que té assignades.
- d) Gestionar la intermediació en el mercat laboral de les Illes Balears.
- e) Vetllar per l'utilització racional i eficient dels mitjans materials del Servei.
- f) Executar els acords del Consell General i vetllar per el seu compliment.
- g) Informar al president i al Consell General de totes les qüestions que fan referència a la gestió del Servei.
- h) Executar les funcions que li delegui el president o el Consell General.
- i) En general, totes les altres funcions que li delegui el president.

Article 6

El nomenament i el cessament del director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears es realitzaran mitjançant decrets del Consell de Govern, a proposta del titular de la conselleria amb competències en matèria de treball. El director del servi esmentat tindrà la consideració d'alt càrrec.

Article 7

1. El personal del Servei d'Ocupació de les Illes Balears estarà integrat pel personal de l'Administració de les Illes Balears que hi sigui adscrit, així com pel personal de nou ingrès que s'incorpori d'acord amb la normativa vigent, i pel personal transferit de l'INEM.

2. El procediment d'accés serà el mateix que l'aplicat per a l'ingrés en l'Administració de la comunitat autònoma.

Article 8

El sistema pressupostari del Servei d'Ocupació de les Illes Balears serà l'establert per la Llei 1/1986, de 5 de febrer, de finances de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i per les lleis de pressuposts de cada exercici.

El pressupost del Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'inclourà en els pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears, de manera diferenciada com a secció pressupostària.

Disposició addicional

La Conselleria d'Hisenda i Pressuposts realitzarà les modificacions pressupostàries necessàries per habilitar els crèdits necessaris per a la posada en funcionament del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i l'acompliment d'aquesta llei.

Disposició final primera

S'autoritza el Govern de les Illes Balears per dictar les disposicions reglamentàries per al desplegament i l'aplicació d'aquesta llei.

Disposició final segona

1. Es faculta al Govern de les Illes Balears per adoptar les mesures necessàries per a la dissolució del Consorci per al Desenvolupament de la Formació Ocupacional (CODEFOC).

Art. 6

Art. 7

Art. 8

2. En el moment de la dissolució del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, es subrogarà en els drets i en les obligacions derivats del convenis, contractes i concerts subscrits pel Consorci per al Desenvolupament de la Formació Ocupacional, excepte aquells referits a matèria de personal que s'estaran a allò previst als punts següents.

3. El personal del CODEFOC s'integrarà al Servei d'Ocupació de les Illes Balears conservant tots els seus drets, i s'estarà a allò que estableix el punt 4 d'aquesta disposició.

4. Una vegada aprovada la relació de llocs de treball del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, el personal en relació laboral indefinida del CODEFOC, haurà d'optar per:

- a) Integrar-se com a funcionari interí a la dita relació de llocs de treball.
- b) Continuar com a personal laboral tot mantenint la relació laboral indefinida fins que les seves funcions siguin assumides per funcionaris de carrera d'acord amb un procediment reglat.

Disposició final tercera

Aquesta llei començarà a vigir l'endemà de la seva publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§7. Decret 30/2001, de 23 de febrer, de constitució i règim jurídic del Servei d'Ocupació de les Illes Balears

(BOIB núm. 28, de 6 de març de 2001)

El Parlament de les Illes Balears va aprovar la Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (BOIB núm. 80, de 29 de juny), per la qual es crea un organisme autònom, gratuït, d'accés universal, de participació tripartida i paritària dels agents socials i econòmics en els seus òrgans gestors, que té com a finalitat planificar, gestionar i coordinar les polítiques d'ocupació, amb funcions concretes d'informació, d'orientació i d'intermediació en el mercat laboral, el foment de l'ocupació en totes les seves vessants i el desenvolupament de la formació professional.

Així mateix, el Servei d'Ocupació de les Illes Balears serà l'encarregat de dur a terme la gestió de totes les matèries transferides per l'Institut Nacional d'Ocupació i les que s'acordin amb els serveis estatals o internacionals d'ocupació.

També, per aconseguir les seves finalitats, haurà de tenir en compte els altres òrgans d'àmbit autonòmic que tinguin relació amb les finalitats del Servei, com són ara el Consell de Formació Professional de les Illes Balears i el Consell Econòmic i Social, entre d'altres.

Aquest Decret consta de trenta-sis articles agrupats en un títol preliminar i sis títols, una disposició addicional, cinc disposicions transitòries, una disposició derogatòria i dues disposicions finals.

El títol preliminar, sota la rúbrica de "disposicions generals", al·ludeix a les característiques essencials de l'entitat com són la seva denominació i naturalesa jurídica, els fins i l'objecte, com també els principis d'organització i funcionament i la forma de gestió del Servei d'Ocupació de les Illes Balears com a entitat autònoma de caràcter administratiu, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar.

El títol primer referit als "òrgans" es divideix en dos capítols que regulen els dos tipus d'òrgans que distingeix la Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears; per una banda, els òrgans de govern com són el Consell General, la Comissió Executiva i la Direcció; i de l'altra, els òrgans de caràcter participatiu i d'assessorament amb una regulació dividida en seccions de cadascun d'ells on s'inclouen les comissions insulars d'Ocupació, el Consell Assessor, en una estructura similar a altres entitats de dret públic que integren l'Administració institucional de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

El títol segon, d'un sol article, tracta dels «Òrgans de gestió administrativa», ja que, per acomplir les seves funcions, el Servei d'Ocupació de les Illes Balears, s'estructura en àrees, i es limita a enumerar-les i en deixa l'estructuració interna a una altra norma organitzativa.

El títol tercer amb la denominació de «Règim econòmic i financer» fa referència al patrimoni del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i al seu règim patrimonial, al pressupost de l'entitat, la gestió comptable i el control financer i els recursos econòmics dels quals es proveeix el Servei.

El títol quart titulat "Règim de personal del Servei" fa referència, com el seu nom indica, al personal que integra el Servei d'Ocupació de les Illes Balears i al seu règim jurídic, regulat a la Llei 2/1989, de 22 de febrer, de la funció pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOCAIB núm. 38, de 28 de març) i a l'article 13 de la Llei 3/1989, de 29 de març, abans esmentada.

El títol cinquè amb la rúbrica "Règim jurídic" inclou els fins generals del procediment dels actes emanats del Servei, i del sistema de recursos que en contra es puguin interposar. En segon lloc, fa referència a la representació i defensa en judici dels actes administratius del Servei i al règim de contractació pel qual es regeix l'entitat.

El títol sisè, amb un sol article, fa referència a la "Dissolució" i es remet al que disposa l'article 14 de la Llei 3/1989, de 29 de març, tantes vegades esmentada.

Finalment, les disposicions transitòries del Decret preveuen l'assumpció de competències per part del Servei procedents d'altres òrgans administratius de l'Administració de les Illes Balears i d'altres administracions públiques; la integració del personal del Consorci per al Desenvolupament de la Formació Ocupacional en el Servei d'Ocupació de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa la disposició final segona de la Llei 7/2000, de 15 de juny, com també els terminis d'elaboració de la relació de llocs de treball del Servei i del Reglament intern del Servei.

Per tot això, havent escoltat la Mesa de Diàleg Social, a proposta del conseller de Treball i Formació, amb l'informe previ de la Secretaria General Tècnica, d'acord amb el Consell Consultiu i, havent-ho considerat el Consell de Govern a la sessió de 23 de febrer de 2001,

DECRET

TÍTOL PRELIMINAR DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Denominació, naturalesa i fins

1. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears és una entitat autònoma, de caràcter administratiu, dotada de personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar, el seu àmbit d'actuació és el de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 1 de la Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (BOIB núm. 80, de 29 de juny).

2. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears queda adscrit a la conselleria competent en matèria de treball.

3. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears té, com a finalitat primordial, la planificació, la gestió i la coordinació de les polítiques d'ocupació; amb funcions concretes d'informar, orientar i fer d'intermediaris en el mercat laboral, fomentar l'ocupació en tots els seus vessants i desenvolupar la formació ocupacional.

4. Així mateix, el Servei d'Ocupació de les Illes Balears ha de ser l'encarregat de dur a terme la gestió de totes les matèries transferides per l'Institut Nacional d'Ocupació i les que es decideixin amb els serveis estatals o internacionals d'ocupació.

5. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha de dotar dels mitjans materials i personals necessaris per aconseguir els seus fins, de conformitat amb la normativa vigent.

Article 2 Objecte

L'entitat pot realitzar les accions que consideri convenientes per a l'adequat desenvolupament i compliment dels seus fins i, en particular, amb caràcter enunciatiu i no limitador, les actuacions següents:

1. Coordinar les polítiques actives en matèria de treball i, en concret, intervenir en el mercat de treball a través de la inscripció dels demandants d'ocupació, la gestió de les seves demandes, de les ofertes d'ocupació i de les col·locacions.
2. Gestionar la formació professional ocupacional.
3. Proporcionar la informació i l'orientació professional, com també la gestió d'altres accions de millora de l'ocupació, tendents a aconseguir la total ocupació.
4. Gestionar els programes de les escoles taller, cases d'ofici i tallers d'ocupació.
5. Registrar els contractes de treball realitzats en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
6. Exercir les competències que, sobre agències de col·locació sense ànim de lucre i empreses de treball temporal a les Illes Balears, atribueix la legislació vigent a les autoritats laborals.
7. Col·laborar en les actuacions i en el seguiment de les iniciatives comunitàries relacionades amb les polítiques actives d'ocupació.
8. Contribuir al compliment de les funcions del Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears, proporcionant-li les estadístiques de la seva intervenció en l'àmbit laboral que li és propi.
9. Proporcionar la informació relativa al mercat laboral que permeti contribuir a millorar la planificació, l'execució i el seguiment de la formació professional com a instrument per afavorir la inserció laboral.
10. Examinar i garantir la qualitat del servei prestat, detectant i sancionant les irregularitats de funcionament dels centres associats i col·laboradors.
11. Promocionar els serveis prestats per l'entitat, permetent que tots els usuaris potencials en coneguin l'existència i les prestacions, com també desenvolupar funcionalment el sistema i adaptar-se a les situacions canviants de l'entorn.
12. Garantir la protecció de les dades emplenades pels usuaris del sistema, d'acord amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

13. Gestionar les accions de foment en matèria d'ocupació i formació professional que li encarreguin el Govern de les Illes Balears o altres organismes nacionals o internacionals.

14. Qualsevol altra activitat relacionada o complementària de les assenyalades en els apartats anteriors.

TÍTOL PRELIMINAR

Art. 2

Art. 3

Art. 4

Art. 5

Article 3 Règim jurídic

El Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha de regir pel dret administratiu, d'acord amb el que disposa la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades a la CAIB (BOCAIB núm. 56, de 6 de maig) o norma que la substitueixi.

Article 4 Principis d'organització i funcionament

En la seva organització i funcionament, com també en l'exercici de les seves competències, el Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha d'ajustar als principis següents:

- a) Participació tripartida i paritària dels agents socials i econòmics en els seus òrgans.
- b) Caràcter gratuït i accés universal.
- c) Racionalització i eficàcia en els procediments.
- d) Planificació i coordinació administrativa.
- e) Descentralització i desconcentració en la gestió.
- f) Eficiència en la gestió dels recursos.
- g) Transparència i publicitat en l'actuació administrativa.
- h) Respecte als principis d'igualtat d'oportunitats i no-discriminació.
- i) Col·laboració i coordinació amb la resta d'organismes i administracions públiques, en especial amb el servei públic estatal.

Article 5 Forma de gestió

1. Per acomplir els seus fins, accions i activitats, el Servei ha de poder desenvolupar les seves actuacions en forma de gestió directa, indirecta o mixta, que podrà dur a terme mitjançant la realització de qualsevol classe de convenis, concerts, contractes o acords amb empreses o entitats públiques o privades, en els termes establerts en la legislació vigent.

2. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears ha de poder atorgar el caràcter de centre col·laborador o associat a aquelles entitats, de naturalesa pública o privada, que tinguin, o vulguin tenir, una dedicació coincident amb els objectius de l'organisme, d'acord amb el procediment que serà determinat pel Consell General i en el qual serà preceptiu l'informe de la Comissió Insular d'Ocupació competent.

TÍTOL I ÒRGANS

Article 6 Classes i denominació

El Servei d'Ocupació de les Illes Balears està integrat pels òrgans següents:

- A) Òrgans de Govern de les Illes Balears
  1. El Consell General
  2. La Comissió Executiva
  3. El President
  4. El vicepresident
  5. El director
- B) Òrgans de caràcter participatiu i d'assessorament:
  1. Les comissions insulars d'Ocupació
  2. El Consell Assessor

Capítol I Òrgans de govern

Article 7 El Consell General. Naturalesa i composició

1. El Consell General és l'òrgan superior col·legiat que estableix les línies bàsiques d'actuació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

2. El Consell General està integrat pels membres següents:

- El president.
- El vicepresident.
- El director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- El director general de Treball.
- El director general de Salut Laboral.
- El director general de Formació.
- Dos representants de la comunitat autònoma de les Illes Balears, designats pels titulars de les conselleries competents en matèria d'economia i d'educació, d'entre els seus alts càrrecs.
- Dos representants per cada un dels Consells Insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, designats pel ple corresponent.
- Dos representants dels ajuntaments designats d'entre les associacions de municipis de les Illes Balears.
- Vuit representants de les organitzacions sindicals més representatives a l'àmbit de les Illes Balears, designats per les entitats interessades en proporció a la seva representativitat i d'acord amb el que estableixen els articles 6.2 i 7.1 de la Llei orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de llibertat sindical (BOE núm. 89, de 8 d'agost), o norma que la substitueixi.
- Vuit representants de les organitzacions empresarials més representatives a l'àmbit de les Illes Balears, designats per les entitats interessades en proporció a la seva representativitat i d'acord amb el que estableix la disposició addicional sisena del Reial Decret legislatiu 1/1995, de 24 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'estatut de treballadors (BOE núm. 75, de 29 de març), o norma que la substitueixi.

3. La Presidència correspon al titular de la conselleria competent en matèria de treball o la persona que es nomeni per decret del Consell de Govern, a proposta del titular de la conselleria.

4. La Vicepresidència del Consell General correspon al vicepresident del SOIB.

5. S'ha de nomenar un suplent de cada un dels membres del Consell General que substituiran als titulars en el supòsit de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal, proposats de la mateixa forma que per als membres titulars.

6. El secretari del Consell General és un funcionari del Servei d'Ocupació de les Illes Balears designat pel president a proposta del director, i ha d'assistir a les reunions del Consell, amb veu i sense vot. En el supòsit de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal, ha de ser substituït per un altre funcionari designat pel president a proposta del director.

7. Els membres titulars i suplents del Consell General són nomenats i cessats per ordre del titular de la conselleria competent en matèria de treball, i se n'exceptuen els qui ho siguin pel càrrec que ocupen.

Article 8 Funcions del Consell General

El Consell General del Servei d'Ocupació de les Illes Balears té les funcions següents:

- a) Elaborar els criteris d'actuació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- b) Emetre un informe previ a l'aprovació del Pla d'Ocupació de les Illes Balears.
- c) Aprovar el Pla d'actuació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- d) Aprovar l'avantprojecte de pressuposts del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i elevar-lo a la conselleria competent en matèria de treball.
- e) Aprovar la memòria anual del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- f) Proposar i elevar a la conselleria competent en matèria de treball la modificació del règim jurídic del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- g) Elaborar i elevar a la conselleria competent en matèria de treball, per a la seva aprovació, el Reglament intern del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- h) Proposar a la conselleria competent en matèria de treball projectes normatius relatius a qüestions relacionades amb l'àmbit de les competències del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- i) Qualsevol altra facultat que no correspongui a un altre òrgan o que li sigui assignada per la normativa vigent.

Article 9 Règim de funcionament del Consell General

1. El Consell General del Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha de reunir en sessió ordinària, almenys, una vegada cada sis mesos i sempre que ho consideri el president o quan ho sol·liciti, almenys, la tercera part dels seus membres.

2. El Consell General, per desenvolupar millor les seves funcions, pot delegar competències en el president, en la Comissió Executiva o en el director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, com també concedir apoderaments especials per a casos concrets, sense limitació del nombre de persones.

TÍTOL I
Art. 6

CAPÍTOL I
Art. 7
Art. 8
Art. 9

Article 10 El secretari del Consell General

El Secretari del Consell General té les funcions següents:

- a) Assistir a les reunions del Consell General amb veu i sense vot.
- b) Convocar les sessions per ordre del president, i citar-hi els membres.
- c) Preparar el despatx dels assumptes, redactar i autoritzar les actes de les sessions.
- d) Expedir els certificats dels acords adoptats pel Consell General.
- e) Totes les funcions que siguin inherents a la seva condició de secretari.

Article 11 La Comissió Executiva. Naturalesa i composició

1. La Comissió Executiva és l'òrgan col·legiat de participació, tripartit i paritari, per al seguiment i l'assessorament de l'actuació ordinària del Servei.

2. La Comissió Executiva està integrada pel president, dotze vocals i un secretari.

3. El president del Servei d'Ocupació de les Illes Balears és el president de la Comissió Executiva, que en cas d'absència o malaltia serà substituït pel vicepresident del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

4. Els vocals de la Comissió Executiva són:

- a) El director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- b) Dos representants de la Conselleria de Treball i Formació d'entre els que són membres del Consell General.
- c) Un representat de la comunitat autònoma de les Illes Balears, d'entre els que són membres del Consell General.
- d) Quatre representants designats per les organitzacions sindicals més representatives en l'àmbit de les Illes Balears, d'entre els membres del Consell General.
- e) Quatre representants designats per les organitzacions empresarials més representatives en l'àmbit de les Illes Balears, d'entre els membres del Consell General.

5. Per a cada un dels membres de la Comissió Executiva s'ha de nomenar un suplent que substituirà els titulars en els supòsits de vacants, absència, malaltia o una altra causa legal, proposats de la mateixa manera que per als membres titulars.

6. El president, per raó de la matèria podrà convidar a qualsevol dels directors generals de la Conselleria de Treball i Formació que no siguin membres de la Comissió executiva, que hi assistiran amb veu i sense vot.

7. El vicepresident del Servei assistirà a les reunions de la Comissió Executiva amb veu i sense vot, excepte quan hi assisteixi en substitució del president o d'un altre dels seus membres.

8. El secretari del Consell General serà el secretari de la Comissió Executiva i ha d'assistir a les reunions d'aquesta, exercint les tasques del seu càrrec, amb veu i sense vot. En el supòsit de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal, serà substituït per un funcionari designat pel president a proposta del director del Servei.

9. Els membres titulars i suplents de la Comissió Executiva han de ser nomenats i cessats per ordre del titular de la conselleria competent en matèria de treball, excepte els qui ho siguin per raó del càrrec que ocupen.

Article 12 Funcions de la Comissió Executiva

Són funcions de la Comissió Executiva:

- a) Definir les línies d'actuació que han de regir el funcionament ordinari, d'acord amb les directrius del Consell General.
- b) Fer el seguiment i avaluació dels programes d'actuació del Servei; així com de la gestió integral i territorial.
- c) Proposar les mesures que siguin necessàries per al millor compliment de les finalitats del Servei.
- d) Conèixer quantes decisions siguin sotmeses al coneixement o a la decisió del Consell General.
- e) Coordinar l'actuació de les comissions insulars d'Ocupació.
- f) Exercir les facultats que li delegui el Consell General.

Article 13 El president, el vicepresident i el secretari de la Comissió Executiva

El president, el vicepresident i el secretari de la Comissió Executiva tenen, en el seu àmbit d'actuació, les mateixes funcions precisades, per als seus respectius càrrecs, en aquest títol.

Article 14 Règim de funcionament de la Comissió Executiva

1. La Comissió Executiva del Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha de reunir en sessió ordinària, almenys, una vegada al mes i sempre que la convoqui el president, o quan ho sol·liciti, almenys, la tercera part dels seus membres.

2. La Comissió Executiva, per un adequat funcionament de les seves funcions, pot delegar competències en el president, vicepresident i en el director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, com també concedir apoderaments especials per a casos concrets, sense limitació del nombre de persones.

Article 15 El president del Servei d'Ocupació de les Illes Balears

1. El president del Servei d'Ocupació de les Illes Balears és el titular de la conselleria competent en matèria de treball o la persona que es nomeni per decret del Consell de Govern, a proposta del titular de la conselleria competent en matèria de treball. Assumeix la representació legal del Servei, i cap altre membre se'n podrà arrogar la representació, llevat que el president l'autoritzi expressament.

2. Són funcions del president:

- a) Exercir la representació superior del Servei i del Consell General.
- b) Exercir l'autoritat superior sobre el personal del Servei.
- c) Exercir les funcions que siguin inherents a la condició de president del Consell General.
- d) Dirigir, coordinar i gestionar l'activitat del Servei.
- e) Dirigir l'elaboració i execució del Pla d'Actuació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

TÍTOL I CAPÍTOL I

Art. 10

Art. 11

Art. 12

Art. 13

Art. 14

Art. 15

- f) Coordinar les actuacions del Servei amb les Administracions Públiques implicades en les polítiques d'ocupació i en la formació professional, i, sobretot, amb el servei públic estatal d'ocupació.
- g) Autoritzar despeses, contreure obligacions i proposar pagaments del Servei, de conformitat amb la normativa autonòmica vigent en matèria de finances de la comunitat autònoma.
- h) Subscriure convenis en les matèries de competència del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i ser-ne l'òrgan de contractació.
- i) Concedir ajudes i subvencions.
- j) Convocar i presidir el Consell General, fixar l'ordre del dia, dirigir els debats, dirimir els empats amb el seu vot de qualitat; així com vetllar pel compliment dels acords adoptats.
- k) Firmar les actes de les reunions del Consell General i visar les certificacions expedides pel Secretari.
- l) Conèixer quantes qüestions hagin d'ésser sotmeses a la deliberació o decisió del Consell General.
- m) Anomenar i cessar els responsables de les àrees del Servei.
- n) Dirigir els recursos humans del Servei, d'acord amb la legislació específica.
- o) Subscriure contractes en nom del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- p) Adoptar les mesures necessàries pel control i funcionament del Servei.
- q) Qualsevol altre facultat que no correspongui a un altre òrgan o que li sigui assignada per la normativa vigent.

3. El president pot delegar, amb caràcter permanent o temporal, determinades funcions que li siguin pròpies en el vicepresident i/o en el director del Servei, així com concedir apoderaments especials, per a casos concrets, sense limitació del nombre de persones.

Article 16 El vicepresident del Servei d'Ocupació de les Illes Balears

1. El vicepresident del Servei d'Ocupació de les Illes Balears és l'òrgan directiu encarregat de la gestió dels serveis comuns, el càrrec l'ocupa el titular de la secretaria general de la conselleria competent en matèria de treball o la persona que es nomeni per decret de Consell de Govern, a proposta del titular de la Conselleria de Treball i Formació.

2. Les seves funcions són:

- a) Substituir al president en casos d'absència, vacant, malaltia i qualsevol altra circumstància que li impedeixi exercir les seves funcions, d'acord amb allò que s'estableixi reglamentàriament.
- b) La gestió patrimonial dels béns mobles i immobles i el manteniment de l'inventari del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.
- c) La gestió dels assumptes generals del Servei: Règim interior, manteniment d'instal·lacions i similars.
- d) La gestió dels recursos humans, econòmics i jurídics del Servei.
- e) L'elaboració de l'avantprojecte de pressuposts del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i control de la gestió del pressupost.
- f) La gestió del registre general.

Article 17 El director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears

El director és l'òrgan executiu ordinari del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i n'assumeix la gestió i direcció, i s'ha de subjectar a les directrius i als acords del Consell General, de la Comissió Executiva, del president i del vicepresident,

Article 18 Nomenament i cessament del director

1. El nomenament i cessament del director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha de realitzar mitjançant decret del Consell de Govern, a proposta del titular de la conselleria competent en matèria de treball.

2. El director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears té la consideració de director general.

Article 19 Funcions del director

1. El director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears exercirà les facultats d'administració i gestió ordinària del Servei, i, en general, les funcions executives que, d'aquestes, li siguin assignades per delegació, comissió o apoderament.

2. En particular, d'acord amb les directrius que el president senyali, són atribucions del director les següents:

- a) Auxiliar el president en les activitats pel compliment de les funcions del Servei.
- b) Elaborar i presentar les memòries anuals i els programes d'actuació, així com, dirigir-ne l'execució i controlar-ne el compliment adequat.
- c) Dirigir, coordinar, planificar, controlar i proposar les activitats del Servei necessàries per complir els fins i les funcions que tingui assignades.
- d) Gestionar la intermediació en el mercat laboral de les Illes Balears.
- e) Vetllar per la utilització racional i eficient dels mitjans materials del Servei.
- f) Realitzar les propostes de resolució.
- g) Proposar el nomenament i cessament dels responsables de les àrees del Servei.
- h) Executar els acords del Consell General i vetllar pel seu compliment.
- i) Informar el president i al Consell General de quantes qüestions es refereixin a la gestió del Servei.
- j) Executar les funcions que li delegui el president o el Consell General.
- k) Presidir les reunions del Consell General i de la Comissió Executiva en absència del president i del vicepresident.
- l) En general, totes les altres funcions que corresponguin a la gestió del servei, dintre de les directrius establertes pel president o pel Consell General, o li siguin atribuïdes per aquests.

Article 20 Substitució del director

En el supòsit de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal, les funcions del director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears són assumides, temporalment, pel vicepresident.

TÍTOL I CAPÍTOL I

- Art. 16
  - Art. 17
  - Art. 18
  - Art. 19
  - Art. 20
-

Capítol II Òrgans de caràcter participatiu i d'assessorament

§ 7. Decret
30/2001, de 23
de febrer, de
constitució i règim
jurídic del Servei
d'Ocupació de les
Illes Balears
(BOIB núm. 28, de 6
de març de 2001)

Secció 1a Les comissions insulars d'Ocupació

Article 21 Concepte i funcions

1. En l'àmbit territorial de cada consell insular hi ha d'haver una Comissió Insular d'Ocupació com a òrgan col·legiat de participació, amb funcions consultives en matèria d'ocupació i formació professional en les seves respectives demarcacions territorials, que ha de coordinar la seva actuació sota les directrius de la Comissió Executiva.

2. En l'exercici de les seves funcions, correspon a les comissions insulars d'Ocupació:

- a) Elaborar propostes sobre les polítiques actives d'ocupació que s'han de desenvolupar en el seu àmbit.
- b) Emetre els informes sobre plans o projectes que la Comissió Executiva els demani.
- c) Informar i valorar, preceptivament, els plans locals d'Ocupació.
- d) Fer el seguiment de les accions del Servei d'Ocupació de les Illes Balears a executar en el seu àmbit territorial.
- e) Emetre informes sobre els projectes presentats per les entitats locals al Servei d'Ocupació de les Illes Balears per realitzar obres i serveis d'interès general i social.
- f) Emetre informes sobre les sol·licituds d'escoles taller i cases d'oficis presentades per les entitats locals del seu àmbit territorial.
- g) Emetre informes, en el seu àmbit territorial, per concedir el caràcter de centre col·laborador o associat.
- h) Informar, anualment i amb caràcter preceptiu, sobre les necessitats de formació ocupacional i contínua en el seu àmbit territorial.
- i) Informar preceptivament sobre les propostes de crear comissions de treball insulars o municipals.
- j) Qualsevol altra funció que li sigui encarregada reglamentàriament.

Article 22 Composició

1. Les comissions insulars d'Ocupació han d'estar formades pel president, el vicepresident, catorze vocals i un secretari.

2. El president de la Comissió Insular és el president del consell insular corresponent o la persona que designi.

3. El vicepresident és el director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

4. Els vocals de les comissions insulars d'Ocupació són:

- a) Dos representants del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, designats pel director del Servei.
- b) Dos representants del Consell Insular corresponent, designats pel president d'aquest òrgan.
- c) Quatre representants designats per les organitzacions sindicals amb presència en el Consell General.

d) Quatre representants designats per les organitzacions empresarials amb presència en el Consell General.

e) Dos representants dels ajuntaments del respectiu àmbit territorial, designats per la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears.

5. El secretari de cada una de les comissions insulars, amb veu i sense vot, és el tècnic del Servei d'Ocupació de les Illes Balears que, a aquest efecte, designi el director del Servei a proposta del responsable de l'Àrea de Gestió Administrativa i Serveis. Serà substituït per un funcionari adscrit al Servei, designat de la mateixa manera que l'establerta per al secretari titular.

6. Per a cada un dels vocals de les comissions insulars d'Ocupació s'ha de designar un suplent que substituirà els titulars en els supòsits de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal, proposats de la mateixa manera que per als membres titulars.

7. Els membres titulars i suplents de les comissions insulars d'Ocupació són nomenats i cessats per ordre del conseller competent en matèria de treball, llevat que ho siguin per raó del seu càrrec.

Article 23 Règim jurídic i de funcionament

El Reglament intern del Servei d'Ocupació de les Illes Balears regula el règim jurídic i de funcionament de les comissions insulars d'Ocupació.

Secció 2a El Consell Assessor

Article 24 Creació, funcions i funcionament

1. Per acord del Consell General, a proposta del president, es pot crear un consell assessor de l'entitat amb la finalitat d'involucrar en el seu funcionament els centres associats, els centres col·laboradors, i tots els sectors econòmics i socials.

2. Les funcions d'aquest òrgan són d'assessorament, proposta i consulta que, en cap cas, serà vinculant.

3. El funcionament i la composició d'aquest òrgan s'estableix en el seu reglament, que ha de ser aprovat pel Consell General a proposta del president.

TÍTOL II ÒRGANS DE GESTIÓ ADMINISTRATIVA

Article 25 Àrees del Servei

1. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'estructura en les àrees següents:

- Gestió administrativa i serveis.
- Intermediació laboral.
- Promoció de l'ocupació.
- Formació per a l'ocupació.

2. Les funcions de cada una de les àrees han de ser determinades en el Reglament intern del Servei de l'Ocupació de les Illes Balears.

TÍTOL I
CAPÍTOL II
Art. 21
Art. 22
Art. 23
Art. 24

TÍTOL II
Art. 25

3. Al capdavant de cada àrea hi ha d'haver un responsable amb funcions de direcció i coordinació.

4. Els responsables d'àrea són funcionaris designats pel sistema de lliure designació, a proposta del director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

TÍTOL III RÈGIM ECONÒMIC I FINANCER

Article 26 Patrimoni

Constitueixen el patrimoni del Servei d'Ocupació de les Illes Balears:

- a) Els béns i drets de tota índole, la titularitat dels quals correspongui a l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears i que s'adscriu al Servei d'Ocupació de les Illes Balears per al desenvolupament dels fins que li corresponen.
- b) Els béns i drets que adquireixi amb fons procedents del seu pressupost i dels ingressos que tenguí.
- c) Els béns i drets que, per qualsevol títol, pugui rebre de la comunitat autònoma, d'altres administracions, entitats públiques o privades, o de particulars.

Article 27 Règim patrimonial

1. Els béns que s'adscriu a l'entitat conserven la seva qualificació jurídica original i s'han d'utilitzar únicament per a l'acompliment dels fins prevists.

2. El règim d'adquisició, alienació, venda, permuta, cessió gratuïta o gravamen dels béns del Servei d'Ocupació de les Illes Balears i dels béns adscrits és l'establert a la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades a la comunitat autònoma de les Illes Balears.

En qualsevol cas s'ha d'acomplir el que disposa la normativa autonòmica aplicable en matèria de patrimoni.

Article 28 Pressupost

1. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears ha d'elaborar anualment un programa d'actuació on ha d'indicar els objectius per a l'exercici corresponent, les aportacions o recursos que esperi obtenir per finançar les seves activitats i les inversions a efectuar, de conformitat amb el que disposen la normativa autonòmica vigent en matèria de finances de la comunitat autònoma i les lleis de pressuposts generals de les Illes Balears de cada exercici.

2. El pressupost del Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha d'incloure en els pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears, de manera diferenciada com a secció pressupostària.

3. El Servei d'Ocupació de les Illes Balears ha de gaudir del mateix tractament fiscal que la comunitat autònoma per la seva condició d'administració institucional.

Article 29 Recursos econòmics

El Servei d'Ocupació de les Illes Balears es finançarà amb els recursos següents:

- a) Les assignacions pressupostàries que li corresponen amb càrrec als pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- b) Les subvencions i aportacions de qualsevol classe que li concedeixin els organismes, les entitats, les empreses, o les persones físiques o jurídiques, públiques o privades, de caràcter nacional o internacional.
- c) Els ingressos extraordinaris que pot rebre legalment.
- d) Les participacions o ingressos que provenen dels convenis o concerts que subscrigui amb qualsevol organisme, entitat, empresa o persones jurídiques o privades.
- e) Qualsevol altre ingrés de dret públic o privat que li correspongui d'acord amb el que disposa la legislació vigent.

TÍTOL III

Art. 26
Art. 27
Art. 28
Art. 29
Art. 30

TÍTOL III

Art. 31
Art. 32

Article 30 Control financer i gestió comptable

1. El control financer ordinari de l'entitat l'ha d'efectuar la Intervenció General de la comunitat autònoma, d'acord amb el que estableix la normativa autonòmica vigent en matèria de finances.

2. Així mateix, s'ha d'observar la mateixa normativa en la gestió comptable i financera del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

TÍTOL IV RÈGIM DE PERSONAL DEL SERVEI

Article 31 Personal del Servei d'Ocupació de les Illes Balears

El personal del Servei d'Ocupació de les Illes Balears està integrat per:

- a) Personal laboral i funcionari, de qualsevol tipus, pertanyent a l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears que se li adscriu per prestar-hi serveis.
- b) Personal que s'incorpori al Servei d'acord amb la normativa vigent.
- c) Personal procedent de l'Institut Nacional d'Ocupació i d'altres administracions públiques que s'hi integrin en les condicions previstes en la normativa d'aplicació.

Article 32 Règim jurídic del personal

1. El procediment d'accés del personal del Servei d'Ocupació de les Illes Balears és l'establert en la Llei 2/1989, de 22 de febrer, de la funció pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOCAIB núm. 38, de 28 de març) i de les normes que la despleguen.

2. El règim jurídic del personal esmentat a l'article anterior és l'establert a la Llei 2/1989, de 22 de febrer, de la funció pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears i en les normes que la despleguen.

3. Al personal que depèn de les entitats vinculades al Servei d'Ocupació de les Illes Balears per qualsevol de les fórmules de gestió establertes a l'article 5.1 d'aquest decret no li és d'aplicació el règim jurídic del personal assenyalat a l'apartat anterior d'aquest article; els és d'aplicació el règim jurídic de les entitats de les quals depenen.

TÍTOL V RÈGIM JURÍDIC

§ 7. Decret
30/2001, de 23
de febrer, de
constitució i règim
jurídic del Servei
d'Ocupació de les
Illes Balears
(BOIB núm. 28, de 6
de març de 2001)

Article 33 Actes administratius

1. El règim jurídic que s'aplica als actes emanats del Servei d'Ocupació de les Illes Balears és l'establert a la Llei 5/1984, de 24 d'octubre, de règim jurídic de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOCAIB núm. 18, de 10 de novembre), i la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades a la comunitat autònoma de les Illes Balears.

2. Contra els actes dictats pel director del Servei d'Ocupació de les Illes Balears en l'exercici de les seves competències es pot interposar recurs d'alçada davant el titular de la conselleria competent en matèria de treball o, si pertoca, els recursos procedents d'acord amb la vigent legislació laboral.

3. El termini i el règim dels recursos és l'establert, amb caràcter general, per la normativa vigent en matèria de procediment administratiu, sense perjudici de les especialitats de la legislació laboral, si pertoca.

Article 34 Representació i defensa en judici

La representació i la defensa en judici del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, de conformitat amb la Llei 5/1994, de 30 de novembre, de la representació i defensa en judici de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, en la redacció donada per la Llei 14/1998, de 23 de desembre, correspon a l'escala de lletrats del cos superior de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, sense perjudici de l'habilitació que es pot fer per a casos concrets i amb caràcter excepcional, segons el que disposa l'article 2.1 d'aquest text legal.

Article 35 Contractació

1. El règim de contractació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears és l'establert en la normativa estatal i autonòmica vigent en matèria de contractació administrativa.

2. A aquests efectes, la representació legal de l'entitat correspon al president del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

3. La Mesa de Contractació estarà presidida per qui designi el director del Servei, i en formarà part, al manco, un vocal representant de la Intervenció General de les Illes Balears, un vocal representant de l'Assessoria Jurídica, i dos vocals de l'Àrea promotora de l'expedient.

Actuarà com a secretari de la Mesa de Contractació, el cap de la unitat administrativa que hagi tramitat l'expedient de contractació.

TÍTOL VI DISSOLUCIÓ

Article 36 Causes

L'entitat s'extingirà per les causes previstes a l'article 14 de la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades a la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Disposició addicional única

El Servei d'Ocupació de les Illes Balears pot sol·licitar al Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i al Consell de Formació Professional de les Illes Balears tots els informes que consideri pertinents.

Disposició transitòria primera

En el termini de dos mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Decret, es constituirà el Consell General del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

Disposició transitòria segona

En el termini de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Decret, el president del Servei elevarà al Consell General del Servei d'Ocupació de les Illes Balears la relació de llocs de feina del Servei.

Disposició transitòria tercera

En el termini de tres mesos des de la constitució del Consell General del Servei d'Ocupació de les Illes Balears s'ha d'aprovar el Reglament intern del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

Disposició transitòria quarta

En el termini de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Decret, el Servei d'Ocupació de les Illes Balears exercirà totes les funcions relacionades amb el seu objecte i que fins a la data exercien els diferents òrgans administratius del Govern de les Illes Balears. Així, en el mateix termini, el Servei se subrogarà, qualsevol que en sigui la fase o l'estat en els contractes, convenis i concerts subscrits per la comunitat autònoma de les Illes Balears, que es refereixin a les matèries pròpies del seu objecte social, sense produir, en cap cas, lesió o perjudici a terceres persones interessades, i se subrogarà en els drets i obligacions de la comunitat autònoma, sense perjudici del que disposa la disposició transitòria següent.

Disposició transitòria cinquena

1. De conformitat amb la disposició final segona de la Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, en el termini d'un mes des de la publicació de la relació de llocs de feina i amb l'acord previ dels seus membres, quedarà dissolt el Consorci per al Desenvolupament de la Formació Ocupacional (CODEFOC) i, des d'aquest moment, el Servei d'Ocupació de les Illes Balears se subrogarà en els drets i obligacions derivades dels convenis, contractes i concerts subscrits pel CODEFOC, llevat dels que fan referència al personal, que s'ha de regir d'acord amb el que s'estableix en el número següent.

TÍTOL V

Art. 33

Art. 34

Art. 35

TÍTOL VI

Art. 36

2. En el moment de la dissolució del Consorci per al Desenvolupament de la Formació Ocupacional (CODEFOC), el seu personal s'integrarà en el Servei d'Ocupació de les Illes Balears, i hauran d'exercitar l'opció establerta en el punt 4 de la disposició final segona de la Llei 7/2000, de 15 de juny, de creació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears.

Disposició derogatòria única

Queden derogades les altres normes d'igual o inferior rang que contravinguin el que disposa aquest Decret.

Disposició final primera

S'autoritza el conseller competent en matèria de treball per dictar totes les disposicions que estimi necessàries per al desplegament i l'execució d'aquest Decret.

Disposició final segona

Aquest Decret entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§8. Llei 1/2003, de 20 de març, de cooperatives de les Illes Balears

(BOIB núm. 42, de 29 de març de 2003;

BOE núm. 9, de 16 d'abril de 2003)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

L'article 129.2 de la Constitució Espanyola proclama que “els poders públics han de promoure eficaçment les diverses formes de participació a l'empresa i han de fomentar, mitjançant una legislació adequada, les societats cooperatives. També han d'establir els mitjans per facilitar l'accés dels treballadors a la propietat dels mitjans de producció”. Enquadrat dins el títol VII, Economia i Hisenda, constitueix una declaració programàtica que reafirma, en l'anomenada economia social, la voluntat de promoure el progrés de la cultura i l'economia que assegurí a tothom una qualitat de vida digna, i que estableixi una societat democràtica avançada. Aquestes condicions són indispensables per al desenvolupament d'un estat social i democràtic.

L'article 10.26 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, després de la reforma continguda en la Llei orgànica 3/1999, de 8 de gener, (BOE de 9 de gener de 1999) dóna a la comunitat autònoma competència exclusiva en matèria de cooperatives, sense perjudici que, segons l'article 39.22 de l'Estatut d'autonomia, els consells insulars tinguin la facultat d'assumir les funcions executives i la gestió sobre aquesta matèria dins el seu àmbit territorial. Aquesta circumstància implica que les Illes Balears puguin regular la seva pròpia legislació en matèria de cooperatives segons els criteris que el Parlament de les Illes Balears creguin convenients i adequats.

El Reial decret 99/1996, de 26 de gener, traspasà a la comunitat autònoma de les Illes Balears les funcions i els serveis de l'Administració de l'Estat en matèria de cooperatives.

L'objectiu d'aquesta llei és fomentar la constitució de cooperatives i donar una resposta viable a les demandes de la societat, a més d'aconseguir la consolidació econòmica de les ja existents. Per això, s'ha tractat d'aconseguir una major flexibilització del règim econòmic i societari potenciant fórmules que ajudin a augmentar el finançament d'aquestes entitats.

La Llei s'estructura en 3 títols, amb 152 articles, 11 disposicions addicionals, 4 disposicions transitòries, 1 derogatòria i 3 disposicions finals. A continuació es relaten els aspectes més destacats d'aquesta.

En primer lloc, es defineix conceptualment la societat cooperativa i delimita l'àmbit d'aplicació en funció del domicili i de les activitats que es desenvolupin, amb caràcter principal, dins el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Es fixa en tres el nombre de socis necessaris per crear una cooperativa i s'estableix la possibilitat que la cooperativa pugui realitzar operacions amb tercers no socis, respectant les limitacions de caràcter estatutari, fiscal o sectorial existents.

A continuació la Llei recull el procediment constitutiu de la societat cooperativa des de l'inici fins a l'adquisició de personalitat jurídica, i possibilita que es demani la qualificació prèvia dels estatuts davant el registre de cooperatives de les Illes Balears. A tal efecte, la Llei preveu l'existència del registre de cooperatives i assenjala els principis bàsics que l'han de regir, i en deixa l'ordenació per a un desplegament reglamentari posterior.

Respecte al règim dels socis, la Llei regula aspectes com la capacitat, l'adquisició, els drets i les obligacions dels socis, així com els tipus, i la pèrdua de la condició de soci. És destacable el fet que les administracions i ens públics puguin ser socis d'una cooperativa per prestar serveis públics i exercir la iniciativa econòmica pública.

Els òrgans socials, integrats per l'Assemblea General, el Consell Rector i la Intervenció, constitueixen elements estructurals de la persona jurídica necessaris per al seu funcionament, és configuren com a vehicles de l'expressió i manifestació de la voluntat dels socis i exerceixen el govern i l'administració de la societat.

En relació als aspectes econòmics es regulen el capital social mínim, el règim d'aportacions, l'interès fix i limitat d'aquestes i la seva actualització i transmissió amb criteris que incentiven i faciliten les aportacions tant dels socis com dels associats, respectant la naturalesa i els principis cooperatius. Finalment, es possibilita la creació d'un fons de reserva per a garantir les aportacions dels socis a la cooperativa.

Una novetat d'aquesta llei és la regulació del balanç social que ha de permetre avaluar l'acompliment dels objectius fixats, la participació social, les col·laboracions amb d'altres cooperatives, les aportacions a l'entorn social, així com el diagnòstic de les fortaleces i debilitats de la cooperativa.

Respecte a les classes de cooperatives, la Llei regula i dóna cobertura a les particularitats que caracteritzen les cooperatives agràries, i tracta de promoure i d'incentivar la modernització agrària amb estructures que incorporin les noves tècniques d'explotació i comercialització, així com el caràcter empresarial de la cooperativa agrària. Per una altra banda, la importància de les cooperatives de treball associat i d'habitatges en l'àmbit de les Illes Balears està perfectament acreditada i reconeguda; per tant, és imprescindible potenciar-les mitjançant una legislació adequada per a la seva definitiva consolidació i implantació. També són importants, i així queda reflectit en la Llei, les cooperatives d'iniciativa social encaminades a promoure l'esperit cooperatiu en activitats relacionades amb la sanitat, l'educació, la cultura o la integració laboral de persones que pateixen marginació o exclusió social.

La regulació continguda en aquesta llei potència l'associacionisme de les societats cooperatives i regula les unions i les federacions, garantint l'essència del moviment cooperatiu i facilitant-ne la consolidació, respectant en tot cas l'autonomia i la llibertat d'associació.

Finalment, es regula el corresponent règim sancionador, que conté la tipificació de les infraccions i estableix les correlatives sancions, així com la funció inspectora, per tal de garantir l'aplicació de la regulació continguda al llarg de la llei.

TÍTOL I DE LA SOCIETAT COOPERATIVA

Capítol I Disposicions generals

Article 1 Àmbit d'aplicació

L'àmbit d'aplicació d'aquesta llei comprèn totes les societats cooperatives, unions i federacions que desenvolupin principalment la seva activitat societària al territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears; tot això, sense perjudici que per completar i millorar els fins, puguin realitzar activitats instrumentals i tenir relacions amb tercers fora de l'àmbit territorial de les Illes Balears.

Article 2 Concepte

La societat cooperativa és aquella associació autònoma de persones que s'han unit de forma voluntària per satisfer les seves necessitats i aspiracions econòmiques, socials i culturals en comú, mitjançant una empresa de propietat conjunta i de gestió democràtica.

Les cooperatives estan basades en els valors de l'autoajuda, l'autoresponsabilitat, la democràcia, la igualtat, l'equitat i la solidaritat d'acord amb la tradició dels fundadors. Els socis cooperatius fan seus els valors ètics de l'honestetat, la transparència, la responsabilitat i la vocació social.

L'estructura i funcionament de la societat cooperativa i la participació dels seus membres han d'ajustar-se als principis del cooperativisme que seran aplicats en el marc d'aquesta llei.

Article 3 Principis cooperatius

Els principis cooperatius que informen aquesta llei són els següents:

- a) Adhesió voluntària i oberta.
- b) Gestió democràtica i igualtat per part dels socis.
- c) Participació econòmica dels socis.
- d) Autonomia i independència de les entitats cooperatives.
- e) Interès voluntari i limitat de les aportacions al capital social.
- f) Educació, formació i informació dels membres integrants de les cooperatives.
- g) Cooperació entre cooperatives.
- h) Interès per a la comunitat.

Article 4 Denominació

1. La denominació de la societat ha d'incloure necessàriament les paraules societat cooperativa o la seva abreviatura s. coop.

2. Cap societat cooperativa pot adoptar denominació idèntica a la d'una altra ja preexistent. La inclusió en la denominació de la referència a la classe de cooperatives no és suficient per determinar que no hi ha identitat en la denominació.

3. Les societats cooperatives no poden adoptar noms equívocs o que indueixin a confusió amb relació al seu àmbit, objecte social o classe ni amb un altre tipus d'entitat.

4. El certificat que no hi ha inscrita cap altra societat cooperativa amb idèntica denominació a la cooperativa que es pretén constituir, ha de ser expedit pel Registre de Cooperatives de les Illes Balears.

El certificat que acredita que no hi ha inscrita cap altra societat cooperativa amb idèntica denominació té una vigència màxima de quatre mesos, comptadors des de la data d'expedició.

Article 5 Domicili social

Les societats cooperatives han de tenir el seu domicili social en el territori de les Illes Balears, dintre del qual n'han d'establir la direcció administrativa i empresarial.

Article 6 Operacions amb tercers

1. Les societats cooperatives poden realitzar activitats i serveis cooperativitzats amb tercers no socis sols quan ho prevegin els estatuts i en les condicions i amb les limitacions que estableix aquesta llei per a cada classe de cooperativa i les lleis de caràcter sectorial que hi siguin d'aplicació.

2. Això no obstant, tota societat cooperativa pot ser autoritzada per realitzar o, si pertoca, ampliar activitats i serveis amb tercers, quan per circumstàncies excepcionals no imputables a aquesta en operar exclusivament amb el seus socis o amb tercers dintre dels límits establerts en la Llei en atenció a la classe de cooperativa que es tracti, suposi una disminució d'activitat que posi en perill la viabilitat econòmica. L'autorització ha de fixar el termini i la quantia per realitzar d'aquestes activitats en funció de les circumstàncies que concorrin. La conselleria que tingui atribuïdes les competències en matèria de cooperatives ha de resoldre l'autorització a què es refereix el paràgraf anterior. Quan es tracti de cooperatives de crèdit o assegurances, serà necessari l'autorització de la conselleria competent en la matèria.

3. Els resultats, positius o negatius, que obtinguin les societats cooperatives de les operacions realitzades amb tercers, s'han d'aplicar o imputar al fons de reserva obligatori o al fons de reserva per al reemborsament d'aportacions, d'acord amb el que preveuen els articles 82 i 84 d'aquesta llei.

4. En les societats cooperatives de segon grau, els socis de les quals siguin majoritàriament d'una mateixa classe, s'han d'aplicar a les operacions amb tercers les normes que regulen la classe de societat cooperativa majoritària que integra la de segon grau.

5. Les operacions realitzades entre societats cooperatives que en formen una de segon o d'ulterior grau no tenen la consideració d'operacions amb tercers.

TÍTOL I
CAPÍTOL I

Art. 4
Art. 5
Art. 6
Art. 7

Article 7 Seccions

1. Els estatuts poden preveure la constitució i el funcionament de seccions amb autonomia de gestió i patrimoni separat al si de la cooperativa, per desenvolupar activitats econòmiques específiques, derivades o complementàries al seu objecte social.

Amb aquests efectes, els estatuts han de preveure una junta de socis de la secció, integrada pels que s'hi han adscrit. Se li poden delegar competències pròpies de l'assemblea general sobre les matèries que no afectin el règim general de la societat cooperativa. Els acords adoptats s'han d'incorporar al llibre d'actes de la junta de socis de la secció i obliguen tots els socis que hi estiguin inscrits, incloent-hi els dissidents i els no assistents. Els acords esmentats poden ser impugnats en els termes previstos en aquesta llei.

2. El consell rector de la cooperativa pot acordar motivadament la suspensió dels acords adoptats per la junta de socis de la secció amb efectes immediats i sense perjudici de la seva impugnació d'acord amb l'article 46 d'aquesta llei. Tant l'acord de suspensió com el d'impugnació han de constar en l'ordre del dia de la primera assemblea general que es dugui a terme després de l'acord de suspensió. Aquesta pot deixar sense efecte qualsevol de les mesures adoptades o poden entendre's ratificades en cas contrari.

3. L'afectació del patrimoni de les seccions de les resultes de les operacions que al seu si es realitzin, s'ha d'inscriure en el registre de cooperatives de les Illes Balears, que s'estableix en l'article 16 d'aquesta llei, sense perjudici que consti expressament en el text dels contractes corresponents. En tot cas, persisteix la responsabilitat patrimonial universal de la cooperativa, excussió feta del patrimoni de la secció afectada i amb atenció a les disposicions que regulen la constitució per fases o promocions respecte a les cooperatives d'habitatges.

4. Les seccions han de portar obligatòriament una comptabilitat diferenciada, sense perjudici de la comptabilitat general de la cooperativa, un llibre registre de socis adscrits i un llibre d'actes de la junta de socis de la secció.

5. Les cooperatives que no siguin de crèdit poden regular estatutàriament l'existència d'una secció de crèdit, la qual no gaudirà de personalitat jurídica independent de la que forma part i tindrà limitació expressa de les seves operacions actives i passives al seu si i als seus socis i associats, si pertoca.

6. En el cas que hi hagi seccions de crèdit a les cooperatives, aquestes han de sotmetre anualment els seus estats financers a auditoria externa i no poden incloure en la seva denominació les expressions cooperativa de crèdit, caixa rural o unes altres d'anàlogues, incloent-hi les abreviatures. En allò que li sigui d'aplicació, es regirà per la normativa reguladora de les cooperatives de crèdit.

Article 8 Classes de cooperatives

1. Les cooperatives de primer grau s'han de constituir acollint-se a qualsevol de les classes següents:

- cooperatives de treball associat
- cooperatives de consum
- cooperatives d'habitatges
- cooperatives agràries
- cooperatives d'explotació comunitària de la terra
- cooperatives de serveis
- cooperatives del mar
- cooperatives de transport
- cooperatives d'assegurances
- cooperatives sanitàries
- cooperatives d'ensenyament
- cooperatives de crèdit
- cooperatives d'inserció social.

Amb independència de la seva classe, les cooperatives poden ser denominades i qualificades d'iniciativa social.

2. És d'aplicació a les cooperatives la normativa específica fixada per a la classe de cooperativa de què es tracti, de conformitat amb el capítol XI d'aquesta llei i per les normes de caràcter general establertes en aquest títol. En tot cas, les cooperatives queden subjectes a la legislació específica aplicable en funció de l'activitat empresarial que desenvolupin.

Capítol II De la constitució

Article 9 Personalitat jurídica

1. La societat cooperativa s'ha de constituir mitjançant escriptura pública, que ha d'inscriure's en el registre de cooperatives de les Illes Balears. Amb la inscripció adquireix personalitat jurídica.

2. Els promotors poden optar per sol·licitar la qualificació prèvia del projecte d'estatuts davant el registre de cooperatives de les Illes Balears o atorgar directament l'escriptura pública de constitució.

Article 10 Procés de constitució

1. La cooperativa pot constituir-se o bé celebrant prèviament l'assemblea constituent o bé pel tràmit abreujat de comparèixer els socis promotors davant notari per atorgar directament l'escriptura de constitució.

2. L'assemblea constituent ha d'estar formada pels socis promotors, els quals han d'acomplir necessàriament els requisits que s'exigeixin per adquirir la condició de soci de la societat cooperativa de què es tracti.

El president i el secretari de l'assemblea constituent seran elegits entre els promotors assistents.

3. L'assemblea constituent ha de deliberar i adoptar els acords sobre tots els aspectes que siguin necessaris per atorgar l'escriptura de constitució corresponent.

L'acta ha de recollir almanco els punts següents:

- a) Lloc i data de la reunió.
- b) Relació d'assistents amb les dades establertes per atorgar l'escriptura de constitució de la societat.
- c) Classe de cooperativa que s'ha de constituir.
- d) Aprovació dels estatuts socials.
- e) Designació d'entre els promotors de qui, després d'haver inscrit la societat, han d'ocupar els càrrecs del primer consell rector i l'interventor o els interventors i, si pertoca, els del comitè de recursos.
- f) Forma i terminis en què els promotors han de desemborsar la part de l'aportació obligatòria mínima per ser soci, subscripta i no desemborsada.
- g) Aprovació de la valoració de les aportacions no dineràries, si les hi ha.
- h) Nomenament d'entre els promotors de la persona o persones que, actuant com a gestors, han de realitzar els actes necessaris per inscriure la cooperativa projectada i per atorgar l'escriptura de constitució.

L'acta ha de ser certificada per qui va exercir les funcions de secretari de l'assemblea constituent, amb el vistiplau del seu president.

4. L'escriptura de constitució ha d'atorgar-se en el termini de dos mesos, comptadors des de la data de celebració de l'assemblea constituent o, si pertoca, des de la notificació de l'acord de qualificació prèvia del projecte d'estatuts socials.

Article 11 Nombre mínim de socis

Les cooperatives de primer grau han d'estar integrades com a mínim per tres socis. Les de segon grau almanco per dues cooperatives.

Article 12 Societat cooperativa en constitució

1. Els promotors han de reunir els requisits exigits per adquirir la condició de soci de la cooperativa, d'acord amb les normes establertes en l'article 19 d'aquesta llei per a la classe de cooperativa de què es tracti i en els seus estatuts, i han de realitzar totes les actuacions necessàries per constituir-la.

2. Els promotors de la societat cooperativa en constitució o aquells designats d'entre aquests en l'assemblea constituent, han de subscriure en nom de la societat els actes i els contractes indispensables per constituir-la, així com els que l'assemblea esmentada els encomani expressament, actuant en nom i representació de la futura societat fins que s'inscrigui en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

3. De l'acompliment dels actes i contractes subscrits en nom de la projectada societat cooperativa abans que s'inscrigui, responen solidàriament qui els ha signat.

Les conseqüències que se'n derivin han de ser assumides per la cooperativa després de la seva inscripció, així com les despeses ocasionades per obtenir-la, si han estat necessàries per constituir-se, si s'accepten expressament en el termini de tres mesos des de la inscripció o si han estat realitzades dins de les seves facultats per les persones designades per a això per tots els promotors. En aquests supòsits s'extingeix la responsabilitat solidària a què es refereix el paràgraf anterior, sempre que el patrimoni social sigui suficient per afrontar-los.

TÍTOL I
CAPÍTOL I
Art. 8

CAPÍTOL II
Art. 9
Art. 10
Art. 11
Art. 12

4. Mentre no s'inscriu en el registre, la projectada societat cooperativa ha d'afegir a la denominació les paraules en constitució.

Article 13 Escripura de constitució

1. L'escripura pública de constitució de la societat cooperativa ha de ser atorgada per tots els promotors i s'hi ha d'expressar:

- a) Identitat dels atorgants.
- b) Manifestació que aquests reuneixen els requisits necessaris per ser soci.
- c) Voluntat de constituir una societat cooperativa i la classe de què es tracta.
- d) Acreditació per part dels atorgants d'haver subscrit l'aportació obligatòria mínima al capital social per ser soci i d'haver-la desemborsat almanco en la proporció exigida.
- e) El valor assignat a les aportacions no dineràries, si n'hi ha, fent-hi constar les seves dades registrals, amb detall de les realitzades pels diferents promotors.
- f) Acreditació dels atorgants que l'import total de les aportacions desemborsades no és inferior al del capital social mínim establert estatutàriament.
- g) Identificació de les persones que, en haver inscrit la societat, han d'ocupar els diferents càrrecs del primer consell rector, el d'interventor o interventors i la declaració que no estan sotmesos a causa d'incapacitat o a cap prohibició per exercir-los.
- h) Declaració que no hi ha cap altra entitat amb idèntica denominació.
Amb aquest efecte, s'ha de presentar al notari el certificat acreditatiu expedit pel registre de cooperatives de les Illes Balears.
- i) Estatuts socials.

2. En l'escripura de constitució es poden incloure tots els pactes i condicions que els promotors considerin convenient establir, sempre que no s'oposin al que disposa aquesta llei.

Article 14 Contingut dels estatuts socials

1. En els estatuts s'ha de fer constar almanco:

- a) Denominació de la societat.
- b) Objecte social.
- c) Domicili.
- d) Àmbit territorial d'actuació.
- e) Durada de la societat.
- f) Capital social mínim.
- g) Aportació obligatòria mínima al capital social per ser soci, forma i terminis de desemborsament i els criteris per fixar l'aportació obligatòria que han d'efectuar els nous socis que s'incorporin a la cooperativa.
- h) Forma d'acreditar les aportacions al capital social.
- i) Meritació o no d'interessos per les aportacions obligatòries al capital social.
- j) Classes de socis, requisits per a la seva admissió, per a la baixa voluntària o obligatòria i règim aplicable.
- k) Drets i deures dels socis.
- l) Dret de reemborsament de les aportacions dels socis, així com el seu règim de transmissió.

- m) Normes de disciplina social, tipificació de les faltes i sancions, procediment sancionador i pèrdua de la condició de soci.
- n) Composició del consell rector, nombre d'interventors i, si pertoca, de membres del comitè de recursos, així com la durada dels càrrecs respectius.
- o) S'han d'incloure també les exigències imposades per aquesta llei per a la classe de cooperativa de què es tracti.

2. Sense perjudici del previst en l'apartat anterior, els estatuts socials poden incorporar tota disposició que considerin convenient per al millor desenvolupament de la seva activitat, sempre amb subjecció al que estableix aquesta llei.

3. Qualsevol modificació dels estatuts s'ha de fer constar en escriptura pública, la qual s'ha d'inscriure en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

4. Els estatuts poden ser desplegats mitjançant un reglament de règim intern.

Article 15 Inscripció

1. Els promotors poden sol·licitar al registre de cooperatives de les Illes Balears la qualificació prèvia del projecte d'estatuts.

2. S'ha d'adjuntar a la sol·licitud de la qualificació prèvia esmentada dos exemplars del projecte d'estatuts, certificat que no hi ha inscrita cap altra societat amb idèntica denominació expedida pel registre de cooperatives de les Illes Balears i, si pertoca, acta de l'assemblea constituent.

3. En tot cas, els promotors o les persones que hagin estat designades d'entre aquells a l'efecte en l'escriptura de constitució, han de sol·licitar en el termini de dos mesos des del seu atorgament la inscripció de la societat en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

4. El registre de cooperatives de les Illes Balears ha d'inscriure la societat cooperativa o denegar-ne la inscripció en el termini de seixanta dies des de la presentació de l'escriptura de constitució i ha de notificar a les persones interessades els motius pels quals es denega i els recursos de què disposen contra la resolució. Si no hi ha resolució expressa del registre en el termini esmentat, la sol·licitud s'ha d'entendre desestimada per silenci negatiu.

5. Si la sol·licitud es produeix transcorreguts sis mesos, és precís adjuntar la ratificació de l'escriptura de constitució en document públic. Entre la data de ratificació del document públic i la data de la sol·licitud d'inscripció en el registre de cooperatives no pot transcórrer més d'un mes.

6. Havent transcorregut dotze mesos des de l'atorgament de l'escriptura de constitució sense que s'hagi inscrit la societat, el registre de cooperatives pot denegar la inscripció amb caràcter definitiu.

Capítol III Del registre de cooperatives

§ 8. Llei 1/2003,
de 20 de març, de
cooperatives
de les Illes
Balears
(BOIB núm. 42,
de 29 de març de
2003;
BOE núm. 9, de 16
d'abril de 2003)

Article 16 Organització i eficàcia

1. El registre de cooperatives de les Illes Balears és públic i està adscrit a la conselleria competent en matèria de cooperatives.

El registre de cooperatives de les Illes Balears és únic i tindrà la seva seu a Palma. Es poden establir les delegacions que es considerin convenientes i, en tot cas, n'hi ha d'haver una a Menorca i una altra a Eivissa. Per raó de la matèria hi poden haver altres seccions del registre de cooperatives, en atenció a la seva classe i competència.

2. L'eficàcia del registre de cooperatives de les Illes Balears ve definida pels principis de publicitat formal i material, legalitat, legitimació o presumpció de validesa i d'exactitud, prioritat i tracte successiu.

La publicitat es farà efectiva mitjançant el certificat del contingut dels assentaments expedit pel registre de cooperatives de les Illes Balears o per una simple nota informativa. El certificat serà l'únic mitjà d'acreditar fefaentment el contingut dels assentaments registrals.

Els títols i documents subjectes a inscripció i no inscrits no produeixen efectes davant tercers de bona fe i qui va incórrer en l'omissió no pot invocar-ne la falta d'inscripció.

3. Tots els documents subjectes a inscripció en el registre de cooperatives de les Illes Balears s'han de sotmetre a qualificació, a fi que només hi accedeixin els títols que hagin acomplert els preceptes legals i estatutaris de caràcter imperatiu. La qualificació s'ha de fer en vista dels documents presentats i dels assentaments fets en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

4. Els assentaments del registre de cooperatives de les Illes Balears produeixen efectes mentre no s'inscrigui la declaració d'inexactitud o nul·litat, la qual no pot perjudicar els drets de tercers de bona fe adquirits conforme al contingut del registre.

Article 17 Funcions del registre de cooperatives de les Illes Balears

El registre de cooperatives de les Illes Balears assumeix les funcions següents:

- a) Qualificar, inscriure i certificar els actes als quals es refereix aquesta llei.
- b) Legalitzar els llibres obligatoris de les entitats cooperatives.
- c) Rebre en dipòsit els comptes anuals, així com el certificat acreditatiu del nombre de socis al tancament de l'exercici econòmic.
- d) Rebre en dipòsit, en cas de liquidació de la cooperativa, els llibres i la documentació social.
- e) Expedir certificats sobre la denominació de les cooperatives.
- f) Dictar instruccions i resoldre les consultes que siguin de la seva competència.
- g) Qualsevol altra atribuïda per aquesta llei o per les seves normes de desplegament.

Article 18 Normes supletòries

Quant a terminis, recursos, personar-se en l'expedient, representació i les altres matèries referides al registre de cooperatives de les Illes Balears no regulades expressament en aquesta llei o en les seves normes de desplegament, hi és aplicable la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i de procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, o la que és d'aplicació segons la normativa autonòmica sobre la matèria.

Capítol IV Dels socis

Secció 1a Del règim jurídic

Article 19 Persones que poden ser sòcies

1. Poden ser sòcies tant les persones físiques com les jurídiques, públiques o privades, amb les excepcions específiques que estableix aquesta llei per a cada classe de cooperativa.

Qualsevol administració o ens públic amb personalitat jurídica pot ser soci d'una cooperativa per prestar serveis públics o per exercir atribucions que tingui reconegudes en l'ordenament jurídic i per exercir la iniciativa econòmica pública, sempre que no suposi exercir autoritat pública.

2. Els estatuts han d'establir els requisits necessaris per adquirir la condició de soci, d'acord amb aquesta llei. En tot cas, ningú no pot pertànyer a una cooperativa a títol d'empresari, contractista, capitalista o un altre d'anàleg, respecte d'aquella o dels socis com a tals.

Article 20 Drets dels socis

1. Els socis poden exercir tots els drets reconeguts legalment o estatutàriament.

2. En especial tenen dret a:

- a) Assistir a les reunions, participar en els debats, formular propostes segons la regulació estatutària i votar les propostes que se'ls sotmetin a l'assemblea general i als altres òrgans col·legiats dels quals formin part.
- b) Ser elector i ser elegible per als càrrecs dels òrgans socials.
- c) Participar en totes les activitats de la cooperativa, en especial les formatives i educatives, sense discriminacions.
- d) El retorn cooperatiu, si pertoca.
- e) L'actualització, quan procedeixi, i la liquidació de les aportacions al capital social, així com a percebre interessos per aquestes.
- f) La baixa voluntària.
- g) Rebre la informació necessària per exercir els seus drets i per acomplir les seves obligacions.
- h) La formació professional adequada per realitzar la seva feina, únicament en el cas dels socis treballadors i els socis de treball.

TÍTOL I
CAPÍTOL III
Art. 16
Art. 17
Art. 18

CAPÍTOL IV
Art. 19
Art. 20

Article 21 Obligacions i responsabilitat dels socis

1. Els socis estan obligats a acomplir els deures legals i estatutaris.
2. En especial, els socis tenen les obligacions següents:
  - a) Assistir a les reunions de l'assemblea general i dels altres òrgans als quals siguin convocats.
  - b) Acomplir els acords vàlidament adoptats pels òrgans socials de la cooperativa, sense perjudici del que disposa aquesta llei per al cas que l'acord impliqui assumir obligacions o càrregues greument oneroses no previstes en els estatuts.
  - c) Participar en les activitats cooperativitzades que desenvolupa la societat per acomplir la seva finalitat social en la quantia mínima obligatòria establerta en els seus estatuts. Quan hi hagi causa justificada, el consell rector pot alliberar d'aquesta obligació al soci en la quantia que sigui procedent i segons les circumstàncies que concorrin.
  - d) Guardar secret sobre els assumptes i dades de la cooperativa la divulgació dels quals puguin perjudicar els interessos socials lícits.
  - e) Acceptar els càrrecs per als quals sigui elegit, llevat de causa justa d'excusa.
  - f) Acomplir amb les obligacions econòmiques que li corresponguin.
  - g) No realitzar activitats competitives amb les activitats empresarials que desenvolupi la cooperativa, llevat d'autorització expressa del consell rector.
  - h) Participar en totes les activitats formatives i educatives de la cooperativa.

3. La responsabilitat del soci pels deutes socials està limitada a les aportacions al capital social que hagués subscrit, estiguin o no desemborsades en la seva totalitat.

Això no obstant, el soci que sigui declarat baixa a la cooperativa ha de respondre personalment pels deutes socials, amb l'exclusió prèvia de l'haver social, durant cinc anys des de la pèrdua de la condició de soci, per les obligacions concretes per la cooperativa anteriorment a la seva baixa, fins a l'import reemborsat de les seves aportacions al capital social.

Article 22 Dret d'informació

1. Tot soci de la cooperativa pot exercir el dret d'informació en els termes previstos en aquesta llei, en els estatuts o en els acords de l'assemblea general.
2. El soci té dret com a mínim a:
  - a) Rebre còpia dels estatuts socials i, si n'hi ha, del reglament de règim intern i de les seves modificacions, amb menció expressa del moment de l'entrada en vigor d'aquestes.
  - b) Lliure accés als llibres de registre de socis de la cooperativa i al llibre d'actes de l'assemblea general i, si ho sol·licita, el consell rector ha de proporcionar-li còpia certificada dels acords adoptats en les assemblees generals.
  - c) Rebre del consell rector, si ho sol·licita, una còpia certificada dels acords del consell que l'afectin, individualment o particularment i, en tot cas, que se li mostri i aclareixi, en un termini no superior a un mes, l'estat de la seva situació econòmica en relació amb la cooperativa.

d) Examinar en el domicili social i en aquells centres de treball que determinin els estatuts, en el termini comprès entre la convocatòria de l'assemblea i la seva celebració, els documents que s'hi sotmetran i, en particular, els comptes anuals, l'informe de gestió, la proposta de distribució de resultats i l'informe dels interventors o l'informe d'auditoria, segons els casos.

e) Sol·licitar per escrit anteriorment a la celebració de l'assemblea o verbalment en el seu transcurs, l'ampliació de tota la informació que consideri necessària en relació amb els punts continguts en l'ordre del dia. Els estatuts han de regular el termini mínim d'antelació per presentar en el domicili social la sol·licitud per escrit i el termini màxim en què el consell rector pot respondre fora de l'assemblea, per la complexitat de la petició formulada.

f) Sol·licitar per escrit i rebre informació sobre la marxa de la cooperativa en els termes previstos en els estatuts i, en particular, sobre la que afecti els seus drets econòmics o socials. En aquest supòsit, el consell rector ha de facilitar la informació sol·licitada en el termini d'un mes o, si es considera que és d'interès general, en l'assemblea més pròxima a celebrar, incloent-la en l'ordre del dia.

g) Quan el deu per cent dels socis de la cooperativa o, si aquesta en té més de mil, cent socis sol·licitin per escrit al consell rector la informació que considerin necessària, aquest ha de proporcionar-la també per escrit en un termini no superior a un mes.

3. En els supòsits dels apartats e), f) i g) del punt anterior, el consell rector pot negar la informació sol·licitada mitjançant resolució motivada i per escrit, quan proporcionar-la posi en greu perill els interessos legítims de la cooperativa o quan la petició constitueixi obstrucció reiterada o abús manifest per part dels socis sol·licitants. Això no obstant, aquestes excepcions no són procedents quan la informació hagi de proporcionar-se en l'acte de l'assemblea i aquesta doni suport a la sol·licitud d'informació per més de la meitat dels vots presents i representats i, en els altres supòsits, quan així ho acordi el comitè de recursos o, si de cas en manca, l'assemblea general com a conseqüència del recurs interposat pels socis sol·licitants de la informació.

En tot cas, la negativa del consell rector a proporcionar la informació sol·licitada pot ser impugnada pels sol·licitants pel procediment a què es refereix aquesta llei. A més, respecte als supòsits de les lletres a), b) i c) de l'apartat anterior d'aquest article, poden acudir al procediment previst en la Llei processal civil vigent.

Article 23 Admissió de nous socis

1. Per adquirir la condició de soci, és necessari subscriure l'aportació obligatòria al capital social que li correspongui, efectuar el seu desemborsament en la forma i terminis establerts estatutàriament i abonar, quan procedeixi, la quota d'ingrés d'acord amb el que disposa l'article 77 d'aquesta llei.

2. La sol·licitud per adquirir la condició de soci s'ha de formular per escrit al consell rector, que ha de resoldre i comunicar la seva decisió en un termini no superior a tres mesos, comptador des que s'ha rebut aquella, i ha de donar publicitat de l'acord en la forma establerta estatutàriament. Havent transcorregut el termini sense haver-se adoptat la decisió, s'entén estimada.

3. L'acord d'admissió pot ser impugnat pel nombre de socis i en la forma determinada estatutàriament i és preceptiva l'audiència a la persona interessada.

Havent-se denegat l'admissió, que ha de ser motivada i per escrit, el sol·licitant pot recórrer en el termini d'un mes, comptador des de la data de notificació de l'acord del consell rector, davant el comitè de recursos o, si de cas en manca, davant l'assemblea general. El comitè de recursos ha de resoldre en un termini màxim d'un mes, comptador des de la presentació de la impugnació i l'assemblea general, en la primera reunió que es realitzi. En ambdós supòsits és preceptiva l'audiència a la persona interessada.

L'adquisició de la condició de soci queda en suspens fins que hagi transcorregut el termini per recórrer l'admissió o, si aquesta és recorreguda, fins que resolgui el comitè de recursos o, si pertoca, l'assemblea general.

Article 24 Baixa voluntària del soci

1. El soci pot donar-se de baixa voluntàriament de la cooperativa en qualsevol moment, mitjançant preavis per escrit al consell rector. El termini de preavis, el qual han de fixar els estatuts, no pot ser inferior a tres mesos ni superior a sis. El seu incompliment pot donar lloc a la indemnització de danys i perjudicis corresponent.

La qualificació i la determinació dels efectes de la baixa és competència del consell rector, i qual ha de formalitzar-la en el termini de tres mesos, comptador des de la data d'efecte de la baixa —llevat que els estatuts estableixin un termini diferent—, mitjançant escrit motivat que ha de ser comunicat al soci interessat. Havent transcorregut el termini esmentat sense que el consell rector hagi resolt, el soci pot considerar la seva baixa com a justificada als efectes de la seva liquidació i reemborsament d'aportacions al capital, tot això sense perjudici del que preveu l'article 76 d'aquesta llei.

2. Els estatuts poden exigir el compromís del soci de no donar-se de baixa voluntàriament sense causa justa fins al final de l'exercici econòmic en què vulgui causar baixa, o fins que hagi transcorregut des de la seva admissió el temps que fixin els estatuts, el qual no pot ser superior a cinc anys. Això no obstant, per acord de l'assemblea general es poden establir uns altres compromisos de permanència específics en funció de les obligacions que posteriorment a l'ingrés siguin assumides pels socis a través de l'òrgan esmentat.

Les baixes que es produeixin dins dels terminis de permanència tenen la consideració de baixes no justificades, llevat que el consell rector, atenent les circumstàncies del cas, acordin motivadament el contrari. En cas de baixa injustificada per incompliment del termini de preavis, el consell rector pot entendre com a data d'efectes de la baixa, quant al termini de liquidació i reemborsament d'aportacions, el de l'acabament de tal període.

3. El soci que hagi salvat expressament el seu vot o estigui absent i disconforme amb qualsevol acord de l'assemblea general, que impliqui l'assumpció d'obligacions o càrregues greument oneroses no previstes en els estatuts, pot donar-se de baixa, que té la consideració de justificada, mitjançant escrit dirigit al consell rector dins dels quaranta dies, comptadors des de l'endemà de la recepció de l'acord.

Article 25 Baixa obligatòria del soci

1. S'han de declarar baixa obligatòria els socis que perdin els requisits exigits per ser-ho segons aquesta llei o els estatuts de la cooperativa.

El consell rector, amb l'audiència prèvia de la persona interessada, ha d'acordar la baixa obligatòria o bé d'ofici, o bé a petició de qualsevol altre soci o del mateix afectat.

L'acord del consell rector és executiu des que es notifiqui la ratificació del comitè de recursos o, si de cas en manca, de l'assemblea general, o hagi transcorregut el termini per recórrer davant seu sense haver-ho fet. Això no obstant, pot establir amb caràcter immediat la suspensió cautelar de drets i obligacions del soci fins que l'acord sigui executiu si així ho preveuen els estatuts, els quals han de determinar l'abast de la suspensió esmentada. El soci conserva el dret de vot a l'assemblea general mentre l'acord no sigui executiu.

2. El soci disconforme amb l'acord motivat del consell rector sobre la qualificació i els efectes de la seva baixa pot impugnar-ho mitjançant el procediment establert en l'article 54 d'aquesta llei.

Secció 2a Del soci de treball

Article 26 Concepte

En les societats cooperatives de primer grau que no siguin de treball associat o d'explotació comunitària de la terra i, en les de segon o d'ulterior grau, els estatuts poden preveure l'admissió de socis de treball que siguin persones físiques, l'activitat cooperativitzada dels quals consistirà en la prestació del seu treball personal a la cooperativa.

Article 27 Règim jurídic

1. Són d'aplicació als socis de treball les normes establertes en aquesta llei per als socis treballadors de les cooperatives de treball associat, amb les excepcions establertes en aquesta secció.

2. Els estatuts de les cooperatives que prevegin l'admissió de socis de treball, han de fixar els criteris que n'assegurin la participació equitativa i ponderada en les obligacions i drets de naturalesa social i econòmica.

En tot cas, les pèrdues determinades en funció de l'activitat cooperativitzada de prestació de treball desenvolupada pels socis de treball s'han d'imputar al fons de reserva i, si de cas en manca, als socis usuaris, en la quantia necessària per assegurar als socis de treball una retribució mínima igual al setanta per cent de les retribucions satisfetes a la zona pel mateix treball i, en tot cas, no inferior al salari mínim interprofessional.

3. Si els estatuts preveuen un període de prova per als socis de treball, aquest no és procedent si el nou soci porta a la cooperativa com a treballador per compte d'altri el temps que correspon al període de prova.

TÍTOL I CAPÍTOL IV

Art. 24

Art. 25

Art. 26

Art. 27

---

4. Els socis de treball poden formar part del consell rector en la forma prevista en aquesta llei.

Secció 3a De les normes de disciplina social

Article 28 Principi de tipicitat

Els socis només poden ser sancionats per les faltes tipificades prèviament en els estatuts, que s'han de classificar en lleus, greus i molt greus.

Article 29 Prescripció

1. Les infraccions lleus comeses pels socis prescriuen al mes; les greus, als dos mesos, i les molt greus, als tres mesos.

2. Els terminis començaran a computar-se a partir de la data en què el consell rector va tenir coneixement de la seva comissió i, en tot cas, a l'any d'haverse comès.

3. La prescripció de les infraccions s'interromp per la incoació del procediment sancionador, però només en el cas que en el mateix recaigui resolució d'aquesta, i es notifiqui en el termini de tres mesos des que es va iniciar.

4. El termini s'interromp en incoar-se el procediment sancionador i corre de nou si en el termini de tres mesos no es dicta i notifica la resolució.

Article 30 Procediment sancionador

Els estatuts han d'establir els procediments sancionadors i els recursos que siguin procedents respectant les normes següents:

- La facultat sancionadora és competència indelegable del consell rector.
- En tots els supòsits és preceptiva l'audiència prèvia de les persones interessades, als efectes de la qual aquests han de disposar d'un termini mínim de deu dies per presentar les al·legacions, les quals han de realitzar-se per escrit en els casos de faltes greus o molt greus.
- L'acord de sanció pot ser impugnat en el termini d'un mes, comptador des de la notificació davant el comitè de recursos, el qual ha de resoldre en el termini de dos mesos o, si de cas en manca, davant de l'assemblea general, la qual ha de resoldre en la primera sessió que celebri. Havent transcorregut els terminis esmentats sense haver-se resolt i notificat el recurs, s'entén que aquest ha estat estimat.

En el supòsit que la impugnació no sigui admesa o es desestimi, es pot recórrer en el termini d'un mes des de la seva no admissió o notificació davant del jutge de Primera Instància pel curs processal previst en l'article 46 d'aquesta llei.

Article 31 Suspensió de drets

1. La sanció de suspendre el soci en els seus drets s'ha de regular en els estatuts socials per al supòsit en què el soci estigui al descobert de les seves obligacions econòmiques o no participi en les activitats cooperativitzades.

2. En cap cas aquesta sanció pot afectar els drets següents: informació, percebre retorn, meritació d'interessos per les seves aportacions al capital social i la seva actualització.

Article 32 Expulsió

1. L'expulsió dels socis només és procedent per falta molt greu.
2. L'acord d'expulsió serà executiu després que el ratifiqui el comitè de recursos o, si de cas en manca, l'assemblea general mitjançant votació secreta o quan hagi transcorregut el termini per recórrer davant seu sense haver-ho fet. Això no obstant, pot aplicar-se el règim de suspensió cautelar previst en l'article 25 d'aquesta llei.

Capítol V De l'associat

Article 33 Concepte

1. Els estatuts poden preveure l'existència d'associats a la cooperativa, persones físiques o jurídiques que, sense poder desenvolupar o participar en l'activitat cooperativitzada, poden contribuir a la consecució del seu objecte social mitjançant aportacions al capital. Aquestes aportacions són de caràcter voluntari.
2. Una mateixa persona no pot tenir simultàniament en la mateixa cooperativa la condició de soci i d'associat.

Article 34 Admissió i baixa

1. La sol·licitud d'admissió com a associat s'ha de formular per escrit al consell rector. Aquest resol sense possibilitat de recurs, llevat que el sol·licitant hagi tingut amb anterioritat immediata la condició de soci. En aquest cas pot recórrer davant de l'assemblea general en el termini màxim de vint dies.

Per adquirir la condició d'associat és necessari desemborsar l'aportació econòmica que fixi l'assemblea general a proposta del consell rector. Aquestes aportacions, que formen part del capital social, s'han d'acreditar mitjançant títols nominatius i especials que s'han de reflectir en comptes diferents a les dedicades a les aportacions dels socis.

2. L'associat pot donar-se de baixa voluntàriament a la cooperativa en qualsevol moment, mitjançant comunicació per escrit al consell rector. Això no obstant, els estatuts poden exigir el compromís de l'associat de no donar-se de baixa a la cooperativa fins que hagi transcorregut des de la seva admissió el temps que aquests fixin, el qual no pot ser superior a tres anys.
3. Les cooperatives, mentre tinguin associats, no poden suprimir aquesta figura dels seus estatuts socials.
4. És d'aplicació als associats les normes de disciplina social que regula aquesta llei per als socis, amb les particularitats pròpies del seu règim jurídic.

Article 35 Règim jurídic

1. S'aplica als associats el mateix règim jurídic previst en aquesta llei per als socis, amb les excepcions contingudes en els apartats següents.

TÍTOL I
CAPÍTOL IV
Art. 28
Art. 29
Art. 30
Art. 31
Art. 32

CAPÍTOL V
Art. 33
Art. 34
Art. 35

---

2. En especial, els associats tenen dret a:
  - a) Realitzar noves aportacions de caràcter voluntari al capital social.
  - b) Participar en l'assemblea general amb veu i un conjunt de vots que, sumats entre si, no representin més del trenta per cent de la totalitat dels vots dels socis existents en la cooperativa en la data de la convocatòria de l'assemblea general.
  - c) Percebre l'interès que es pacti per a les seves aportacions al capital social. Aquest no pot ser inferior al percebut pels socis i no pot superar en cinc punts l'interès legal del diner.
  - d) En el cas que ho prevegin els estatuts, ser membre del consell rector en les condicions previstes en l'article 49 d'aquesta llei.
3. Els associats no poden en cap cas:
  - a) Desenvolupar o participar en l'activitat cooperativitzada.
  - b) Percebre retorn cooperatiu.
  - c) Superar en el seu conjunt el quaranta per cent d'aportacions al capital social.
  - d) Actualitzar les seves aportacions al capital social, en els casos en què ho autoritzi la normativa corresponent sobre actualització de balanços.

Capítol VI **Dels òrgans de la societat cooperativa**

Article 36 Determinació

1. Són òrgans necessaris de les societats cooperatives:
  - a) Assemblea general.
  - b) Consell rector.
  - c) Interventors.

2. La societat cooperativa pot preveure l'existència d'un comitè de recursos i unes altres instàncies de caràcter consultiu o assessor, les funcions dels quals han de determinar-se en els estatuts i no poden coincidir en cap cas amb les pròpies dels òrgans socials.

Secció 1a **De l'assemblea general**

Article 37 Assemblea general

1. L'assemblea general constituïda pels socis de la cooperativa i, si pertoca, pels associats és l'òrgan suprem d'expressió de la voluntat social en les matèries el coneixement de les quals li atribueix aquesta llei i els estatuts.

2. Els acords adoptats per l'assemblea general d'acord amb la llei i els estatuts, obliguen tots els socis i associats assistents i els que no han participat en la reunió.

Article 38 Classes d'assemblees generals

1. Les assemblees generals poden ser ordinàries i extraordinàries.

2. L'assemblea general ordinària és aquella que, havent de reunir-se anualment dins dels sis mesos següents al tancament de l'exercici econòmic anterior, té com a objecte la censura de la gestió social, i l'aprovació, si és procedent, del

balanç social, dels comptes anuals i distribució dels excedents o imputació de pèrdues, així com establir la política general de la cooperativa. Sense perjudici d'això avantdit, en l'ordre del dia de l'assemblea general ordinària es pot incloure, a més, qualsevol altre assumpte propi de la cooperativa.

3. Tota assemblea que no fos la prevista en el paràgraf anterior té la consideració d'extraordinària.

4. En el supòsit que l'assemblea general ordinària se celebri fora del termini previst en aquesta llei, aquesta és vàlida, sense perjudici de les responsabilitats que pertocuin al consell rector, tant davant els socis com davant l'entitat.

TÍTOL I CAPÍTOL VI

Art. 36

Art. 37

Art. 38

Art. 39

Article 39 Competències

1. Són competència de l'assemblea general tots els assumptes propis de la cooperativa, encara que la tinguin atorgada uns altres òrgans socials. En aquest darrer supòsit, és necessari que l'acord sigui adoptat per més dels dos terços de socis o associats que estiguin presents o representats en l'assemblea, sempre que aquesta representació sigui superior, alhora, al cinquanta per cent dels socis que formin part de la cooperativa.

2. Són competència exclusiva i indelegable de l'assemblea general els acords que s'hagin d'adoptar sobre les matèries següents:

- a) Nomenar i revocar els membres del consell rector, interventors, liquidadors i membres del comitè de recursos quan ho prevegin els estatuts socials, així com nomenar els auditors de comptes.
- b) Aprovar la gestió social i el balanç social i dels comptes i distribuir els excedents o imputar les pèrdues.
- c) Establir noves aportacions obligatòries, voluntàries i actualitzar les aportacions, així com de les quotes d'ingrés i periòdiques.
- d) Emetre obligacions, títols participatius i uns altres finançaments, segons el que preveu aquesta llei.
- e) Modificar els estatuts socials.
- f) Aprovar i modificar el reglament de règim interior.
- g) Fusionar, escindir, dissoldre i reactivar, si pertoca, la cooperativa.
- h) Aprovar el balanç final de liquidació; constituir cooperatives de primer, segon o ulterior grau; crear, adherir o separar als consorcis, les federacions i les associacions; crear i extingir seccions de la cooperativa; participar en empreses no cooperatives, i constituir grups cooperatius o adherir-s'hi.
- i) Alienar, cedir, traspassar o constituir algun dret real de garantia sobre l'empresa o d'alguna part seva que tingui la consideració de centre de treball o d'alguns dels seus béns, drets o activitats que suposin modificacions substancials en l'estructura econòmica, organitzativa o funcional de la cooperativa.
- j) Exercir l'acció de responsabilitat contra els membres del consell rector, interventors, liquidadors i auditors, així com transigir-hi o renunciar-hi.
- k) Establir la política general de la cooperativa, així com prendre acords respecte de qualsevol acte que fos establert en norma legal o estatutària.

3. Són nuls de ple dret tots els acords que sobre les matèries esmentades siguin adoptats per qualsevol altre òrgan social o de manera diferent a l'establerta en aquesta llei.

4. Sense perjudici de l'avantdit, és competència de l'assemblea general conèixer i resoldre els recursos que, si no hi ha comitè de recursos, es formulin davant seu per persones legitimades per a això.

5. D'acord amb l'article 65 d'aquesta llei, l'assemblea general pot conèixer potestativament dels recursos que se li plantegin.

6. En ambdós supòsits si l'assemblea general no ha resolt expressament en el termini establert en aquesta llei, el recurs s'ha d'entendre estimat.

Article 40 Convocatòria

1. L'assemblea general ordinària ha de ser convocada pel consell rector dins dels sis mesos següents al tancament de cada exercici econòmic. Si transcorre el termini esmentat sense haver-hi convocatòria, la efectuaran els interventors en la forma prevista en l'article 58 d'aquesta llei.

Si transcorre un mes des de l'acabament del termini legal per a la convocatòria sense que cap òrgan social competent l'hagi fet, qualsevol soci o associat pot sol·licitar-la al jutge competent.

Sempre que hi hagi motivació i a petició del consell rector o dels interventors, el termini legal per convocar l'assemblea general ordinària, pot ser prorrogat per l'òrgan competent de l'Administració de la comunitat autònoma, sense perjudici de les facultats conferides als interventors en aquesta llei.

2. El consell rector ha de convocar l'assemblea general extraordinària sempre que ho estimi convenient per als interessos socials i quan ho sol·liciti un nombre de socis o associats que representi almanco el vint per cent dels que formen part de la cooperativa.

En aquest darrer supòsit, la convocatòria s'ha de fer ineludiblement durant els quinze dies següents a la data en què ha estat sol·licitada de forma fefaent al consell rector, i s'ha d'incloure necessàriament en l'ordre del dia tots els assumptes que han estat objecte de petició en la sol·licitud.

Si no es du a terme la convocatòria, els sol·licitants poden efectuar-la lliurant l'ordre del dia al consell rector per informar els socis mitjançant publicació.

3. La convocatòria de l'assemblea general s'ha d'efectuar amb una antelació mínima de quinze dies a la data de la sessió i abans de dos mesos del dia en què es convoca. A aquests efectes, s'ha de notificar a cada soci i a cada associat en la forma que estableixin els estatuts i hi ha de constar justificació documental expedida pel secretari del consell rector de la tramesa de les comunicacions en el termini previst.

Quan la convocatòria de l'assemblea general afecti cooperatives de més de dos-cents cinquanta socis, s'ha de fer mitjançant anunci públic en el domicili social, en cada un dels centres en què desenvolupi l'activitat la cooperativa i en un dels diaris de més circulació de l'illa del domicili social de la cooperativa i, si és procedent, en la forma prevista pels estatuts socials.

4. La convocatòria ha d'expressar clarament: denominació i domicili de la cooperativa; ordre del dia; lloc, dia i hora de la sessió, tant en primera com en segona convocatòria i l'interval de temps entre les dues, d'acord amb els estatuts.

Així mateix, en la convocatòria s'ha de fer constar la relació completa d'informació o documentació que estigui a disposició dels socis en la forma que determinin els estatuts.

Article 41 Constitució i funcionament de l'assemblea general

1. L'assemblea general té caràcter d'universal quan hi són presents o representats tots els socis i associats de la cooperativa i decideixen per unanimitat la seva celebració i els assumptes que s'hi han de tractar.

2. La reunió de l'assemblea general ha de celebrar-se, llevat de la que tingui caràcter d'universal, al lloc on estigui ubicat el domicili social de la cooperativa. Tanmateix, els estatuts poden preveure els criteris que el consell rector ha de tenir en compte per celebrar l'assemblea general en un lloc diferent al del domicili social quan concorri una causa justificada.

Només tenen dret a assistir a l'assemblea general tots els socis i els associats de la cooperativa que ho siguin en la data de l'anunci de la convocatòria, i que en la data de celebració continuïn essent-ho i no estiguin suspesos de l'exercici d'aquest dret.

3. L'assemblea general està vàlidament constituïda quan assisteixin en primera convocatòria, presents o representats, com a mínim la meitat més un dels socis de la cooperativa. En segona convocatòria quan assisteixin, presents o representats, com a mínim un deu per cent dels vots socials o cent vots socials.

Si la cooperativa té associats no queda vàlidament constituïda l'assemblea general quan el total dels vots presents i representats dels socis és inferior a la dels associats.

Correspon al president de la cooperativa o a qui actuï en lloc seu, assistit pel secretari del consell rector, el còmput d'assistència i la declaració que l'assemblea general queda constituïda d'acord amb les previsions establertes a l'efecte.

4. L'assemblea general està presidida pel president del consell rector, que també ho és de la cooperativa o, si de cas en manca, el vicepresident. En absència de tots dos, pel soci que decideixi la mateixa assemblea. Actuarà com a secretari el secretari del consell rector o, si de cas en manca, el soci elegit per l'assemblea general.

Quan en l'ordre del dia figurin assumptes que afectin directament les persones que hagin d'exercir les funcions de president o de secretari, aquestes s'han d'encomanar als socis que l'assemblea elegeixi.

5. Les funcions específiques del president de l'assemblea són:

- a) Fer el còmput d'assistència i proclamar la constitució de l'assemblea general.

- b) Dirigir les deliberacions.
- c) Mantenir l'ordre de la sessió, podent expulsar els assistents que facin obstrucció o faltin al respecte a l'assemblea o a algun dels assistents. L'expulsió ha de ser motivada i s'ha de reflectir a l'acta.
- d) Vetllar per l'acompliment de les formalitats legals.

6. Les votacions han de ser secretes quan tinguin per finalitat l'exclusió d'un soci, l'elecció o la revocació dels membres dels òrgans socials, l'acord per exercir l'acció de responsabilitat contra els membres esmentats, així com l'acord de transigir o de renunciar a l'exercici d'aquesta acció.

Igualment, quan ho sol·licitin un deu per cent dels socis i associats, presents o representats, ho estableixi aquesta llei o els estatuts socials, els acords sobre qualsevol punt de l'ordre del dia s'han d'adoptar mitjançant votació secreta.

7. Els estatuts socials han de regular el procediment a seguir en el cas que en acabar una jornada no finalitzi la celebració d'una assemblea. És competència de l'assemblea acordar la pròrroga o les pròrrogues successives.

8. Si ho preveuen els estatuts socials o ho acorda l'assemblea general, poden assistir a l'assemblea, amb veu i sense vot, persones que no tinguin el caràcter de socis o associats. Aquestes persones poden haver estat convocades pel consell rector o pel president de l'assemblea en considerar convenient la seva assistència. No obstant això, si s'oposen la majoria dels assistents o el punt de l'ordre del dia que es tracti és el relatiu a elecció o revocació de càrrecs no poden assistir-hi.

Article 42 Dret al vot

1. A les cooperatives de primer grau cada soci té dret a un vot.

2. Això no obstant, per al cas de cooperatives agràries, de serveis, de transport i del mar i de segon o d'ulterior grau, els estatuts poden establir el sistema de vot plural en funció del grau de participació de cada soci en l'activitat cooperativitzada, i si pertoca, del nombre de socis de cada entitat associada, sense que cap soci pugui disposar de més d'un terç dels vots totals, llevat que la societat estigui integrada només per tres socis; en aquest cas el límit s'ha d'elevat al quaranta per cent.

3. A les cooperatives de crèdit i assegurances els és d'aplicació l'establert en la normativa especial d'aquestes entitats.

4. En cap cas hi ha vot de qualitat i el conjunt dels vots dels associats no pot assolir el trenta per cent del total dels vots socials.

Article 43 Vot per representant

1. Els socis poden fer-se representar a l'assemblea per un altre soci; aquest, però, no en pot representar més de dos. La representació dels menors d'edat i d'incapacitats s'ha d'ajustar a les normes generals que li siguin d'aplicació.

2. A excepció del soci que cooperativitza el seu treball o del soci que el té impedit per alguna norma específica, els estatuts de les cooperatives, poden preveure

que el soci sigui representat a l'assemblea pel seu cònjuge, o persona amb qui visqués de manera habitual o un altre familiar que tingui plena capacitat d'actuar.

3. Les persones jurídiques que tinguin la condició de socis són representades pels qui tinguin legalment la seva representació o per les persones que designin. No és lícita la representació conferida a una persona jurídica ni l'atorgada a qui la representi.

4. La representació ha d'atorgar-se per escrit i especialment per a cada assemblea. A aquests efectes, els Estatuts han d'establir les previsions que estimin oportunes per verificar l'autenticitat i la suficiència de la representació conferida.

Article 44 Adopció d'acords

1. Els acords de l'assemblea general han de ser adoptats per més de la meitat dels vots vàlidament expressats, llevat que estatutàriament s'hagi establert una majoria qualificada. No són computables els vots en blanc ni les abstencions.

2. Sense perjudici de l'avantdit, és necessària la majoria dels dos terços dels vots presents i representats per a les matèries següents:

- a) Acords de modificació d'estatuts, fusió, escissió i dissolució i, si és procedent, reactivació, així com en els altres supòsits que específicament es prevegin en aquesta llei.
- b) Emissió d'obligacions i uns altres finançaments.
- c) Alienació, cessió o traspàs de l'empresa o d'alguna de les seves parts que tingui la consideració de centre de treball, o d'algun dels seus béns, drets o activitats que suposin modificacions substancials en l'estructura econòmica, organitzativa o funcional de la cooperativa.
- d) Quan així ho prevegin els estatuts socials.

3. L'assemblea general, llevat que s'hagi constituït amb el caràcter d'universal, no pot adoptar acords sobre assumptes que no constin a l'ordre del dia, fora dels referents a la convocatòria d'una nova assemblea general, la realització de censura de comptes per part de membres de la cooperativa o d'una persona externa, l'exercici de l'acció de responsabilitat contra els membres del consell rector o la revocació d'algun càrrec social.

Article 45 Acta de l'assemblea

1. El secretari de l'assemblea general ha de redactar l'acta de la sessió. S'hi ha de fer constar:

- a) Ordre del dia.
- b) Documentació de la convocatòria.
- c) Lloc i data de les deliberacions.
- d) Nombre de socis i, si és procedent, associats, assistents presents o representats.
- e) Existència de quòrum suficient per constituir l'assemblea.
- f) Si se celebra en primera o en segona convocatòria.
- g) Resum dels assumptes debatuts.
- h) Intervencions de les quals s'ha sol·licitat que constin a l'acta.
- i) Resultats de les votacions i text dels acords adoptats.

2. La relació d'assistents ha de figurar al començament de l'acta o a l'annex firmat pel president, secretari i socis que la firmin. Pel que fa als socis representats, s'han d'incorporar a l'annex esmentat els documents que acreditin aquesta representació.

3. El president i el secretari de l'assemblea i un nombre de socis no inferior a tres, elegits per aquest d'acord amb les previsions estatutàries, han d'aprovar l'acta com a últim punt de l'ordre del dia o, si no pot ser, ho ha de fer el president dins dels quinze dies següents a la celebració de l'assemblea, en aquest darrer cas, l'aprovació de l'acta haurà de ser ratificada a l'inici de la propera assemblea. A les cooperatives amb manco de cinc socis és suficient la firma del president, del secretari i d'un soci.

4. L'acta de la sessió ha de transcriure's al llibre d'actes de l'assemblea general en un termini no superior als deu dies següents de la seva aprovació. L'han de firmar el president i el secretari de l'assemblea i les persones que legalment o estatutàriament hagin de fer-ho.

5. Respecte als acords que per la seva naturalesa han de ser inscrits, el consell rector té la responsabilitat de presentar-los al registre en el termini d'un mes a partir de l'endemà de l'aprovació.

6. El consell rector pot requerir la presència d'un notari perquè aixequi acta de l'assemblea general. Està obligat a fer-ho sempre que, amb cinc dies hàbils d'antelació al dia previst perquè es faci l'assemblea, ho sol·liciti un grup de persones sòcies que representin almenys el 20% dels vots socials. En aquest últim cas, els acords només seran eficaços si consten en acta notarial. L'acta no s'ha de sotmetre al tràmit d'aprovació i tindrà la consideració d'acta de l'assemblea general, la qual s'ha d'incorporar al llibre d'actes.

Article 46 Impugnació d'acords

1. Són impugnables, segons les normes i dins dels terminis establerts en aquest article, els acords de l'assemblea general contraris a la llei, oposats als estatuts o els que lesionin els interessos de la cooperativa en benefici d'un o diversos socis, associats o tercers.

No és procedent la impugnació d'un acord social quan hagi estat deixat sense efecte o substituït vàlidament per un altre.

2. Són nuls de ple dret els acords contraris a la llei. Els altres tenen el caràcter d'anul·lables.

3. Estan legitimats per exercir les accions d'impugnació d'acords anul·lables els assistents a l'assemblea que hagin fet constar en acta la seva oposició a la seva celebració o el seu vot contra l'acord adoptat, els socis i els associats absents i els que ha estat il·legítimament privats d'emetre el seu vot.

Sense perjudici de l'avantdit, poden exercir les accions d'impugnació d'acords nuls, a més dels que es relacionen en el paràgraf anterior, els socis o els associats que han votat a favor de l'acord i els que s'han abstenut, així com els tercers que acreditin interès legítim.

Els membres del consell rector, els interventors i els liquidadors estan obligats a exercir les accions d'impugnació contra els acords que siguin contraris a la llei o s'oposin als estatuts de la cooperativa.

4. L'acció d'impugnació dels acords nuls caduca en el termini d'un any, comptador a partir de la data d'adopció de l'acord o de la notificació a les persones interessades absents i, si està subjecte a inscripció al registre, des del dia en què s'ha inscrit.

L'acció d'impugnació dels acords anul·lables caduca als quaranta dies, comptadors de la mateixa manera que en l'apartat anterior.

5. Les accions d'impugnació s'han d'ajustar a les previsions establertes en els articles 118 a 121 del text refós de la Llei de societats anònimes sempre que no s'oposin a les previsions d'aquesta llei. Si a l'escrit de demanda se sol·licita la suspensió cautelar de l'acord impugnat, aquest escrit ha de ser presentat pels interventors o per un nombre de socis que representi, almanco, un vint per cent del total dels vots socials.

La sentència estimatòria de l'acció d'impugnació produeix efectes davant tots els socis, però no afectarà els drets adquirits per tercers de bona fe a conseqüència de l'acord impugnat. Si estigués inscrit, la resolució judicial ha de determinar, a més, la cancel·lació de la inscripció i la de tots els assentaments posteriors que en portin causa.

Article 47 Assemblea general de delegats

1. Quan en una cooperativa concorrin circumstàncies que dificultin la presència simultània de tots els socis i els associats a l'assemblea general per debatre els assumptes i adoptar acords, els estatuts poden establir que les competències de l'assemblea general s'exerceixin mitjançant una assemblea de segon grau, integrada pels delegats designats en juntes preparatòries. Aquestes causes han de ser definides objectivament i expressament.

Els estatuts socials han de regular els criteris d'adscripció dels socis a cada junta preparatòria, facultats per elevar propostes no vinculants, normes per a l'elecció de delegats d'entre els socis presents que no exerceixin càrrecs socials, nombre màxim de vots que pot tenir cadascú a l'assemblea general i caràcter i durada del mandat, que no pot ser superior a tres anys.

Si el mandat és plurianual, els estatuts han de regular un sistema de reunions informatives prèvies i posteriors a l'assemblea de delegats amb els socis adscrits a la junta corresponent.

2. Les convocatòries de les juntes preparatòries i de l'assemblea de delegats han de ser úniques, amb un mateix ordre del dia i amb el règim de publicitat previst en l'article 40 d'aquesta llei. La seva constitució i funcionament s'ha de regir per les normes que regulen l'assemblea general.

3. Llevat que hi assisteixi el president de la cooperativa, les juntes preparatòries han d'estar presidides pel soci elegit d'entre els assistents i hi ha d'informar almanco un membre del consell rector.

4. Si en l'ordre del dia figuren eleccions a càrrecs socials, aquestes podran tenir lloc directament a les juntes preparatòries que se celebrin el mateix dia, si bé el recompte final i la proclamació dels candidats s'ha d'efectuar a l'assemblea general de delegats.

5. L'aprovació diferida de l'acta de cada junta preparatòria ha de realitzar-se en els cinc dies següents a la celebració.

6. Només és impugnable l'acord adoptat per l'assemblea general de delegats, sense perjudici que, per examinar-ne el contingut i validesa, hagin de tenir-se en compte les deliberacions i els acords de les juntes preparatòries.

7. En el que no preveu aquest article i no preveuen els estatuts sobre les juntes preparatòries, s'han d'aplicar les normes establertes per a l'assemblea general.

Secció 2a **Del consell rector**

Article 48 Naturalesa i competències

1. El consell rector és l'òrgan de govern, gestió i representació de la cooperativa, amb subjecció a la llei, als estatuts i a la política fixada per l'assemblea general.

Corresponen al consell rector totes les facultats que no estiguin reservades per la llei o pels estatuts a uns altres òrgans socials, sense perjudici del que preveu l'article 39 d'aquesta llei. Pot acordar la modificació dels estatuts quan aquesta consisteixi en el canvi de domicili social dins del mateix terme municipal.

2. Les facultats representatives del consell rector s'estenen a tots els actes relacionats amb les activitats que integren l'objecte social de la cooperativa, sense que tinguin efectes davant tercers les limitacions que quant a ells puguin contenir els estatuts.

3. El president del consell rector, que també ho és de la cooperativa i, si pertoca, el vicepresident, tenen la representació legal de l'entitat segons les facultats que li atribueixin els estatuts i les expresses que per a la seva execució resultin dels acords de l'assemblea general o del consell rector.

4. El consell rector pot conferir apoderaments a qualsevol persona, expressant-hi amb tota claredat i concreció les facultats representatives, d'administració i de gestió que siguin conferides en l'escriptura de poder corresponent. L'escriptura ha de ser inscrita i també les modificacions o la revocació en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

Article 49 Composició

1. Els estatuts han d'establir la composició del consell rector, el nombre de membres del qual no pot ser inferior a tres ni superior a onze. En tot cas, hi ha d'haver el càrrec de president, de vicepresident i de secretari. Això no obstant, quan la cooperativa tingui tres socis, el consell rector ha d'estar format pel president i pel secretari.

2. Els estatuts poden preveure la reserva de llocs que corresponguin a vocals del consell rector. Aquests s'han de designar d'entre col·lectius de socis configurats en funció de les zones geogràfiques d'activitat cooperativitzada de la societat, o en funció de les activitats que desenvolupa si estan clarament diferenciades; en les cooperatives de treball associat s'han de designar d'acord amb les funcions de les diferents categories professionals dels seus socis, i en les altres classes de cooperatives, en funció del caràcter de soci de treball.

Els estatuts han de preveure la presència en el consell rector de representants de les seccions de la cooperativa, si n'hi ha, determinant la seva forma i proporció. També han de preveure la presència dels associats, amb indicació expressa de si tenen caràcter de conseller ple o de mer representant amb veu però sense vot.

3. En cap supòsit es pot establir reserva dels càrrecs de president i de secretari.

4. Quan la cooperativa tingui més de trenta treballadors amb contracte per temps indefinit, un d'ells ha de formar part del consell rector com a vocal, que ha de ser elegit i revocat pels propis treballadors. El període de mandat i el règim d'aquest són els mateixos que els establerts en el estatuts i en el reglament de règim intern per a la resta de consellers.

Article 50 Elecció

1. Els membres del consell rector han de ser elegits d'entre els socis per l'assemblea general, en votació secreta i per majoria simple.

Quan s'elegeixi una persona jurídica, aquesta ha de designar la persona física que la representi en el consell rector amb caràcter permanent, subsistint la representació mentre no es notifiqui de forma fefaent la seva expressa revocació.

2. Els estatuts poden regular el procediment electoral d'acord amb les normes d'aquesta llei. I, si expressament el preveuen, es pot realitzar l'elecció dels consellers al llarg d'una jornada de manera ininterrompuda, la durada de la qual s'ha d'establir en la convocatòria mitjançant la constitució d'una mesa electoral.

El caràcter d'elegible dels socis no pot subordinar-se a la proclamació de candidats, per la qual cosa si hi ha candidatures s'han d'admetre tant les individuals com les col·lectives. Aquestes últimes no poden tenir el caràcter de tancades.

El nomenament dels consellers té efecte des del moment de la seva acceptació i han de ser presentats per inscriure'ls en el registre de cooperatives dins dels deu dies següents a la data d'acceptació. S'hi ha de fer constar: nom i cognoms, número de DNI o de passaport, domicili, nacionalitat, així com que el conseller no està incurs en cap causa d'incapacitat, inelegibilitat i incompatibilitat previstes en la llei o en els estatuts socials.

3. Els estatuts poden admetre el nomenament com a consellers de persones qualificades i expertes que no tinguin la condició de socis, però aquests no poden excedir un terç del total dels membres del consell rector.

Article 51 Durada, cessament i vacants

1. Els membres del consell rector s'elegeixen pel període que fixin els estatuts socials, sense que en cap cas pugui ser inferior a tres anys ni superior a sis. Els membres poden ser reelegits en períodes successius, llevat que els estatuts estableixin limitacions en aquest sentit.

Els membres del consell rector continuaran exercint el càrrec fins al moment que es produeixi la renovació efectiva, encara que hagi conclòs el període per al qual van ser elegits.

2. El consell rector ha de renovar simultàniament la totalitat dels membres, llevat que els estatuts estableixin renovacions parcials.

3. Les vacants que es produeixin al consell rector han de ser cobertes en la primera immediata assemblea general que se celebri. En el supòsit que la distribució dels càrrecs sigui competència de l'assemblea general, les vacants corresponents al president o secretari han de ser assumides, respectivament, pel vicepresident i pel vocal de més edat fins que se celebri l'assemblea en la qual siguin cobertes. Tot això sense perjudici que els estatuts prevegin l'existència de membres suplents per al supòsit de vacants definitives, amb determinació del seu nombre i de les regles de substitució.

Els suplents han d'exercir la funció dels titulars que substitueixin pel temps que els resti a aquests per a l'exercici del càrrec.

4. Si els càrrecs de president o secretari no poden ser substituïts segons les regles establertes en aquest article o el nombre de membres del consell rector és insuficient per a la seva vàlida constitució, els consellers que restin han de convocar assemblea general per cobrir els càrrecs vacants en un termini no superior a quinze dies des que es produeixi la situació objecte.

Els consellers poden renunciar al càrrec per causa justa, motivada per escrit davant del consell rector i li correspon a aquest acceptar-la. Així mateix, l'assemblea general pot acceptar la renúncia encara que l'assumpte no consti en l'ordre del dia.

5. Els membres del consell rector poden ser cessats en el càrrec per acord de l'assemblea general, encara que no consti com a punt de l'ordre del dia. Hi és necessària la majoria absoluta del total de vots de la cooperativa. Això no obstant, els estatuts socials poden preveure els casos en els quals s'admet una majoria inferior.

Article 52 Organització i funcionament del consell rector

1. Els estatuts o l'assemblea general han de regular l'organització i el funcionament del consell rector, sense perjudici del que estableix aquesta llei per als càrrecs d'elecció directa per part de l'assemblea general, així com les comissions i comitès que es puguin crear i les competències dels consellers delegats.

2. El consell rector ha de ser convocat pel seu president o per qui el substitueixi, bé per iniciativa pròpia, bé a petició de qualsevol conseller i queda constituït

quan hi concorrin la majoria dels membres. Si la sol·licitud no s'atén en el termini de deu dies, el conseller peticionari pot fer la convocatòria sempre que tingui l'adhesió d'almanco un terç del consell.

En ser presents tots els consellers, poden decidir per unanimitat la celebració del consell.

3. Els acords han de ser adoptats per més de la meitat dels vots vàlidament expressats i correspon un vot a cada conseller. En cas d'empat, el vot del president o de qui el substitueixi és diriment.

4. El president i el secretari han de firmar l'acta de la sessió i ha de recollir succintament el contingut dels debats, el text literal dels acords i el resultat de les votacions.

5. L'actuació dels membres del consell rector és de caràcter personalíssim i no poden ser representats per una altra persona.

6. Poden ser convocats per assistir a les sessions del consell sense dret a vot, el director, els interventors i els tècnics de la cooperativa o unes altres persones, la presència de les quals sigui d'interès per a la bona marxa dels assumptes socials.

7. El president, en els supòsits d'emergència o d'urgència, pot adoptar les mesures que estimi imprescindibles per evitar qualsevol dany o perjudici a la cooperativa, encara que aquestes siguin competència del consell rector. En aquest cas, ha de donar compte d'aquestes mesures i del seu resultat a l'immediat consell que se celebri després d'adoptar-les per ratificar-les o rebutjar-les.

Article 53 Delegació de facultats

1. El consell rector, si així ho estableixen els estatuts, pot designar d'entre els seus membres una comissió executiva o un o més consellers delegats, en qui s'ha de delegar de manera permanent o per un període determinat algunes de les seves facultats.

2. Les facultats delegades esmentades han d'arribar al trànsit empresarial ordinari de la cooperativa i són exclusives i indelegables les següents:

- a) Fixar les directrius generals de la gestió.
- b) Presentar a l'assemblea general els comptes de l'exercici, balanç social, informe sobre la gestió i proposar la distribució o assignació dels excedents i imputar les pèrdues.
- c) Atorgar els poders generals.
- d) Autoritzar per prestar avals, fiances o garanties reals a unes altres persones, llevat de l'impost per a les cooperatives de crèdit.
- e) Les que han estat delegades per l'assemblea general a favor del consell rector, llevat que concorri autorització expressa.

3. La delegació de facultats a la comissió executiva o als consellers delegats i la designació dels membres del consell que hagin d'ocupar aquests càrrecs, exigeix per a la seva validesa el vot favorable de la majoria absoluta dels

membres del consell rector, i s'ha d'inscriure en el registre de cooperatives en els termes previstos en l'article 17 d'aquesta llei.

4. El consell rector pot atorgar, així mateix, apoderaments a favor de qualsevol persona, si bé estan sotmesos a les limitacions previstes en l'apartat 2 d'aquest article i a formalitzar-se en escriptura pública.

L'atorgament, la modificació o la revocació de poders de gestió i administració amb caràcter permanent, s'han d'inscriure en el registre de cooperatives d'acord amb el que disposa l'article 17 d'aquesta llei.

Article 54 Impugnació dels acords del consell rector

1. Els acords del consell rector que s'estimin nuls o anul·lables poden ser impugnats en el termini de tres mesos o un mes, respectivament, des de la data de la seva adopció i sense perjudici del que preveu l'apartat 4 d'aquest article.

2. Tots els socis estan legitimats per exercir les accions d'impugnació dels acords nuls, incloent-hi els membres del consell rector que han votat a favor de l'acord i els que s'hi han abstingut.

Per exercir l'acció d'impugnació dels acords anul·lables, estan legitimats els assistents a la reunió del consell que ha fet constar en acta el seu vot contra l'acord adoptat, els absents, els que han estat il·legítimament privats de votar, els interventors i el cinc per cent dels socis.

3. El procediment d'impugnació és el que es preveu per impugnar acords de l'assemblea general.

4. Els terminis d'impugnació es computen si l'impugnant és conseller, des de la data d'adopció de l'acord i en els altres supòsits, des que els impugnants el coneguin, sempre que no hagi transcorregut un any des que es va adoptar.

Article 55 Direcció

1. Els estatuts poden preveure l'establiment d'una direcció integrada per una o per diverses persones amb les facultats i poders conferits en l'escriptura pública corresponent.

El nomenament dels membres de la direcció ha de ser realitzat pel consell rector. S'ha de comunicar a la primera assemblea general que se celebri i ha de constar a l'ordre del dia, juntament amb el cessament i la seva motivació si es produeix abans del termini pactat.

2. Les competències dels membres de la direcció s'estenen als assumptes concernents al gir o trànsit empresarial ordinari de la cooperativa. Els actes de disposició relatius a drets reals, fiances o avals amb càrrec al patrimoni de la cooperativa requereixen sempre l'autorització expressa del consell rector, a excepció d'aquells que formin part de l'activitat pròpia de la cooperativa i sense perjudici del que estableix l'article 53 d'aquesta llei.

3. Els membres de la direcció tenen els deures que dimanin del contracte respectiu. Semestralment, almanco, han de presentar al consell rector un

informe sobre la situació econòmica de la cooperativa i dins del termini de tres mesos, comptadors des del dia de tancament de l'exercici social, la memòria explicativa de la gestió de la societat, el balanç social i els comptes anuals. Així mateix, han de comunicar sense demora al president del consell rector tot assumpte que, a parer seu, requereixi la convocatòria d'aquest òrgan o que, per la seva importància, hagi de ser conegut per aquell. Els membres assisteixen amb veu i sense vot a les sessions del consell rector quan se'ls convoqui a aquest efecte i han d'informar sobre els aspectes de la seva gestió que els siguin sol·licitats.

TÍTOL I
CAPÍTOL VI
Art. 54
Art. 55
Art. 56
Art. 57

Secció 3a

Dels interventors

Article 56 Naturalesa i nomenament

1. Els interventors constitueixen l'òrgan de fiscalització de la cooperativa i exerceixen les seves funcions de conformitat amb aquesta llei i els estatuts i les que no estiguin expressament encomanades a uns altres òrgans socials.

2. Els interventors tenen dret a consultar i comprovar tota la documentació de la cooperativa i fer-hi les verificacions que estimin oportunes.

3. El nombre d'interventors de la cooperativa ha de ser, com a mínim, d'un en les que tinguin manco de vint-i-cinc socis i tres en les de vint-i-cinc o més socis. En tot cas, el nombre d'interventors ha de ser senar.

4. Els estatuts poden preveure l'existència d'interventors suplents. Tant els titulars com els suplents han de ser elegits mitjançant votació secreta i per majoria simple per l'assemblea general de socis de la cooperativa d'entre tots ells. Si es tracta d'una persona jurídica, aquesta ha de nomenar una persona física per a l'exercici de les funcions pròpies del càrrec.

Sense perjudici de l'avantdit, els estatuts poden preveure que com a màxim un terç dels interventors, quan estigui regulada l'existència de més d'un d'ells, siguin nomenats entre tercers no socis que, per la seva qualificació professional o experiència tècnica, contribueixin al més eficaç acompliment de les funcions encomanades a la Intervenció.

5. Per ser eficaç el nomenament dels interventors, se n'exigeix l'expressa acceptació i ha de ser inscrit en el registre de cooperatives d'acord amb l'article 17 d'aquesta llei.

Article 57 Durada, cessament i vacants

1. Els interventors seran elegits pel període que fixin els estatuts socials, sense que en cap cas sigui inferior a tres anys ni superior a sis. Poden ser elegits en períodes successius, llevat que els estatuts estableixin limitacions en aquest sentit.

Els interventors continuen en l'exercici del càrrec fins al moment en què es produeixi la renovació efectiva, encara que hagi conclòs el període per al qual van ser elegits.

2. La renúncia dels interventors ha de ser acceptada per l'assemblea general i es pot formular davant seu fins i tot en el supòsit que no figuri l'assumpte en l'ordre del dia.

Així mateix, poden ser cessats en qualsevol moment per l'assemblea general, mitjançant acord adoptat per la majoria del total dels vots de la cooperativa, encara que no consti com a punt de l'ordre del dia, si bé els estatuts socials poden preveure expressament els casos en què s'admeti una majoria inferior.

Quan es produeixin vacants definitives per qualsevol causa, s'han de cobrir immediatament pels suplents, d'acord amb els estatuts i les normes d'aplicació a l'efecte. En cas de no haver-hi suplents, les vacants s'han de cobrir necessàriament en la primera assemblea general que se celebri. S'ha de dur a terme el mateix procediment en el supòsit de cessament de la totalitat dels interventors o d'un nombre que impedeixi la vàlida constitució de l'òrgan col·legiat. En aquest cas l'assemblea general ha de ser convocada pel consell rector en el termini màxim de quinze dies.

5. En qualsevol dels supòsits en què es produeixin vacants definitives, el substitut ocupa el càrrec pel temps que resti a qui va cessar-hi.

Article 58 Funcions i facultats

1. Els interventors exerceixen les funcions següents:

a) Revisar els comptes anuals i emetre un informe sobre aquests i sobre la proposta de distribució d'excedents o imputació de pèrdues, en el termini establert legalment o el que estigui previst en els estatuts socials, abans de ser sotmeses a l'assemblea general, i llevat que aquestes hagin d'estar subjectes a auditoria externa.

Si hi ha disconformitat entre els interventors, aquests han d'emetre l'informe separatament, sense poder convocar l'assemblea general ordinària mentre aquest no hagi estat emès.

b) Revisar els llibres de la cooperativa i proposar-ne al consell rector, si pertoca, l'adequació a la legalitat.

c) Informar l'assemblea general sobre els assumptes o qüestions que aquesta els ha sotmès.

2. Els interventors per al ple exercici i acompliment de les seves funcions tenen dret a obtenir del consell rector tots els informes i documents que considerin oportuns. També tenen dret a accedir a la documentació social, econòmica i comptable de la cooperativa, i poden encomanar-ne l'examen i la comprovació a un o a diversos dels seus membres o a un expert aliè a l'entitat.

3. D'acord amb l'article 40.1 d'aquesta llei, els interventors han de convocar l'assemblea general ordinària, quan el consell rector ha incomplert les seves obligacions sobre això segons les previsions legals o estatutàries.

4. Els interventors poden sol·licitar al consell rector la convocatòria d'assemblea general extraordinària quan estimin que algun membre del consell incorre en causa d'incompatibilitat, incapacitat o prohibició de les previstes en l'article 61 d'aquesta llei, amb la finalitat que l'assemblea es pronunciï sobre aquest aspecte i destitueixi, si pertoca, el membre del consell rector de qui es tracti.

El consell rector, després d'haver rebut la sol·licitud esmentada, està obligat a convocar l'assemblea en un termini no superior a un mes des de la seva recepció. Havent transcorregut el termini esmentat sense que el consell rector atengui la sol·licitud, els interventors estan facultats per convocar-la, directament o indirectament, perquè es pronunciï sobre l'assumpte.

TÍTOL I
CAPÍTOL VI

Art. 58
Art. 59
Art. 60
Art. 61

Article 59 Limitacions

L'òrgan d'intervenció no pot revelar fora de les vies previstes en els estatuts, ni tan sols als socis de la cooperativa, el resultat de les actuacions o les informacions rebudes.

Article 60 Règim de funcionament

Quan s'han designat tres o més interventors, els acords adoptats per aquest òrgan s'han de prendre per majoria simple dels seus integrants i s'hi ha d'estendre una acta succincta que ha de ser firmada per la majoria dels assistents, sense perjudici del que preveu l'article 58.1 a) d'aquesta llei.

Secció 4a

De les disposicions comunes al consell rector, a la direcció i als interventors

Article 61 Incompatibilitats, incapacitats i prohibicions

1. No poden ser membres del consell rector, ni directors ni interventors:

- a) Els alts càrrecs i personal al servei de les administracions públiques que exerceixin funcions relacionades amb les activitats de les cooperatives en general, o amb les de la cooperativa de què es tracti en particular, llevat que ho siguin en representació de l'ens públic on prestin els seus serveis.
- b) Qui exerceixi per compte propi o d'altri activitats competitives o complementàries a les de la cooperativa, llevat que hi hagi acord exprés del consell rector per autoritzar aquesta activitat.
- c) Els menors d'edat. En les classes de cooperatives que admeten la condició de soci per a aquestes persones, excepte a les cooperatives educacionals, si n'hi ha. En aquest supòsit, la seva limitada capacitat d'actuar és suplerta pels seus representants legals pel que fa a les relacions amb tercers, amb aplicació del règim d'incompatibilitats, incapacitats, prohibicions i responsabilitat previstos en aquesta llei.
- d) Els incapaços segons els termes establerts en la sentència d'incapacitació.

En el cas que es tracti de cooperatives integrades, majoritàriament o exclusivament, per discapacitats psíquics, la seva falta de capacitat és suplerta pels seus tutors d'acord amb les disposicions legals vigents i amb aplicació del règim d'incompatibilitats, incapacitats, prohibicions i responsabilitat previstos en aquesta llei.

- e) Els fallits i concursats no rehabilitats, els qui es trobin impeditos per exercir la feina o càrrec públic i els qui per raó del càrrec no puguin exercir activitats econòmiques lucratives.
- f) Qui en l'exercici de càrrec de la cooperativa ha estat sancionat almanco dues vegades per la comissió de faltes greus o molt greus en conculcar la legislació cooperativa. Es computa aquesta prohibició durant un període de cinc anys, comptadors des de la fermesa de la darrera sanció.

2. Són incompatibles entre si els càrrecs de membres del consell rector, director, interventor i integrants del comitè de recursos. Aquesta incompatibilitat arriba també al cònjuge, a la persona amb qui conviu habitualment i als parents fins al segon grau de consanguinitat o d'afinitat.

Les causes d'incompatibilitat esmentades no són eficaces quan el nombre d'integrants de la cooperativa en el moment de l'elecció de l'òrgan corresponent, és tal que no hi ha socis en qui no concorrin aquestes.

3. Cap dels càrrecs anteriors pot ser exercit simultàniament en més d'una societat cooperativa de primer grau, els objectes socials de les quals compreguin activitats interrelacionades en l'àmbit territorial de la cooperativa, llevat que hi hagi autorització expressa de l'assemblea general. Tampoc no poden exercir-se els càrrecs esmentats simultàniament en més de tres cooperatives de primer grau, qualsevol que sigui el seu objecte social o àmbit.

4. El conseller, director o interventor que incorri en alguna de les incompatibilitats, incapacitats i prohibicions previstes en aquest article ha de ser immediatament destituït a petició de qualsevol soci, sense perjudici de la responsabilitat en què hagi pogut incórrer. En el supòsit d'incompatibilitat entre càrrecs, ha d'optar per un d'ells en el termini de cinc dies des de l'elecció per al segon càrrec i, si no ho fa, serà nul·la aquesta segona designació.

Article 62 Retribució

Els estatuts poden preveure que els membres del consell rector o la intervenció que no tinguin la condició de socis, puguin percebre retribucions per exercir-ne la funció, segons el sistema i criteris fixats per l'assemblea general. Tot això ha de figurar en la memòria anual. Els consellers i els interventors han de ser compensats, en tot cas, per les despeses que els causi l'exercici del càrrec.

Article 63 Responsabilitat

1. Els membres del consell rector, els interventors i el director han de realitzar les seves funcions amb la diligència que correspon a un gestor ordenat de cooperatives i a un representant lleial, i han de guardar secret sobre les dades que tinguin caràcter confidencial encara després d'haver cessat en les seves funcions.

2. Tots ells han de respondre davant la cooperativa i dels socis del perjudici que causin pels actes o omissions contraris a la llei o als estatuts o pels realitzats sense la diligència deguda amb què han d'exercir el càrrec.

3. La responsabilitat dels membres dels òrgans col·legiats davant la cooperativa i els socis és de caràcter solidari, excepte en els supòsits relatius a la intervenció en què els estatuts ha previst responsabilitat mancomunada.

4. La responsabilitat davant tercers té el caràcter que estableix la legislació estatal aplicable al cas.

5. Els membres dels òrgans col·legiats en l'exercici de les seves funcions queden exempts de responsabilitat en els supòsits següents:

a) Els qui, havent assistit a la reunió en què es va adoptar l'acord, acreditin que hi han votat en contra mitjançant constatació expressa d'aquesta

circumstància a l'acta; els qui no han participat en l'execució de l'acord, o els qui han fet tot el convenient per evitar el dany.

b) Els qui provin que no han assistit a la reunió en què s'ha adoptat l'acord i que no han tingut cap possibilitat de conèixer-lo o, havent-lo conegut, han fet tot el convenient per evitar el dany i no han participat en l'execució de l'acord.

c) Els qui acreditin haver proposat al president de l'òrgan l'adopció de les mesures pertinents per evitar el dany o perjudici irrogat a la cooperativa com a conseqüència de la inactivitat de l'òrgan.

TÍTOL I
CAPÍTOL VI
Art. 62
Art. 63
Art. 64
Art. 65

Article 64 Accions de responsabilitat

1. L'acció de responsabilitat contra els membres del consell rector, interventors i director, s'exerceix per la cooperativa amb l'acord previ de l'assemblea general. Aquest s'ha d'adoptar per majoria dels vots socials sense que sigui necessària la inclusió prèvia de l'assumpte en l'ordre del dia.

2. Si no s'obté l'acord esmentat o havent transcorregut tres mesos des de la seva adopció la cooperativa no entaula l'acció de responsabilitat, aquesta pot ser exercida per qualsevol soci en nom i per compte de la societat.

L'acció de responsabilitat contra el director, a més del que preveu el paràgraf anterior, pot ser exercida pel consell rector.

3. L'assemblea general pot en qualsevol moment, amb l'acord previ adoptat per majoria de dos terços dels vots presents i representats, transgir o renunciar en relació amb l'exercici de l'acció de responsabilitat.

4. L'acció de responsabilitat prescriu a l'any des que els fets són coneguts i, en tot cas, als tres anys des que es van produir.

5. Sense perjudici del que estableixen els apartats anteriors, qualsevol soci pot exercitar l'acció pertinent per exigir la reparació dels danys i perjudicis que li han estat causats directament en el seu patrimoni.

Article 65 conflicte d'interessos

1. Quan la cooperativa hagi d'obligar-se amb qualsevol membre del consell rector, direcció, interventors, cònjuges, persona amb qui convisquin habitualment o algun dels seus parents fins al tercer grau de consanguinitat o segon d'afinitat, és necessària l'autorització expressa de l'assemblea general. No és preceptiva aquesta autorització quan es tracta de relacions pròpies de la condició de soci sense perjudici del que preveu l'article 61.2 d'aquesta llei.

2. En cap cas, els socis que es vegin afectats pel conflicte d'interessos poden prendre part en la votació corresponent de l'assemblea.

3. El contracte o acord subscrit sense l'autorització preceptiva és anul·lable, llevat que sigui ratificat expressament per l'assemblea general, i queden protegits els drets adquirits per tercers de bona fe.

Secció 5a D'altres òrgans

§ 8. Llei 1/2003,
de 20 de març, de
cooperatives
de les Illes
Balears
(BOIB núm. 42,
de 29 de març de
2003;
BOE núm. 9, de 16
d'abril de 2003)

Article 66 Comitè de recursos

1. Els estatuts poden preveure l'existència d'un comitè de recursos que tramiti i resolgui tots els recursos que hagi de conèixer per determinació legal o estatutària.

2. La composició i règim de funcionament del comitè de recursos s'han de fixar en els estatuts. Ha d'estar integrat, almanco, per tres membres elegits en votació secreta per l'assemblea general, d'entre els socis amb plenitud de drets. El termini de durada del mandat s'ha de fixar estatutàriament per un període d'entre tres i sis anys i els seus integrants poden ser reelegits.

3. Els acords del comitè de recursos, que són immediatament executius, poden ser potestativament impugnats en el termini de quinze dies des de la notificació de l'acord davant de l'assemblea general en la forma prevista en aquesta llei, sense perjudici que el soci acudeixi directament a l'ordre jurisdiccional que correspongui. La interposició del recurs potestatiu davant de l'assemblea general suspèn el còmput dels terminis previstos per la Llei i aquest s'ha de reprendre després que s'ha pronunciat expressament l'assemblea.

4. Han d'abstenir-se d'intervenir en la tramitació i resolució dels recursos, els membres del comitè que siguin cònjuge del soci o de l'aspirant a soci afectat, els qui convisquin habitualment amb aquests o els qui tinguin, respecte a ells, parentiu de consanguinitat dins del tercer grau, d'afinitat dins del segon, amistat íntima, enemistat manifesta o relació de servei. Així mateix, han d'abstenir-se aquells membres que tinguin relació directa amb l'objecte de recurs.

Article 67 Uns altres òrgans socials. Lletrat assessor

1. Els estatuts poden preveure la creació dels òrgans que estimin convenients per al millor desenvolupament i funcionament de la cooperativa i n'han de determinar el règim d'actuació i competències, sense que en cap cas els siguin atribuïbles les pròpies dels òrgans necessaris.

2. La denominació completa d'aquests òrgans no ha d'incloure a confusió amb la dels òrgans socials necessaris a què es refereix l'article 36 d'aquesta llei.

3. Les cooperatives poden designar per acord de l'assemblea general un lletrat assessor per a exercicis successius. També ho pot fer el consell rector, però en aquest cas el nomenament ha de ser ratificat en la immediata assemblea general vinent.

4. El lletrat assessor, assisteixi o no a les reunions dels òrgans socials, ha de dictaminar en tot cas si són conformes a dret els acords adoptats que siguin susceptibles d'inscripció en qualsevol registre públic. Els certificats d'aquests acords han de portar constància que als llibres d'actes figuren dictaminats pel lletrat assessor. Igualment, ha de dictaminar en tots els assumptes relacionats amb el règim d'altres i baixes i amb l'aplicació de les normes disciplinàries i el seu procediment.

5. L'exercici de la funció de lletrat assessor és incompatible amb qualsevol càrrec dels altres òrgans socials.

El lletrat assessor no pot ser soci de la cooperativa ni mantenir-hi relació comercial o contractual que no siguin les pròpies d'assessorament jurídic o de direcció lletrada de procediments judicials.

6. La naturalesa jurídica de la relació entre el lletrat assessor i la cooperativa pot ser d'arrendament de serveis com a professional independent o de contracte laboral.

7. Les confederacions, les federacions i les unions de cooperatives i les cooperatives de segon grau que incloguin l'assessoria jurídica entre les seves finalitats, poden organitzar, finançar i prestar aquest servei.

8. El lletrat assessor ha de respondre civilment davant la cooperativa, els seus socis i tercers en cas de danys ocasionats per negligència professional en l'emissió de dictàmens que li siguin sol·licitats.

9. En el supòsit previst en l'apartat 6 d'aquest article, quan la vinculació del lletrat assessor amb les entitats referides sigui de contracte laboral, aquestes han de respondre civilment juntament amb els professionals contractats dels perjudicis que es produeixin a les cooperatives en l'exercici del càrrec del lletrat assessor.

Capítol VII **Del règim econòmic**

Secció 1a **De les aportacions socials**

Article 68 Responsabilitat

Els socis no responen personalment dels deutes socials. La seva responsabilitat pels deutes està limitada a les aportacions al capital social que han subscrit, sense perjudici del que preveu l'apartat 1 b) de l'article 76.

Article 69 Capital social

1. El capital social està constituït per les aportacions obligatòries i voluntàries dels socis i dels associats.

2. El capital social mínim per constituir-se i funcionar una cooperativa no pot ser inferior a mil vuit-cents tres euros (1.803 euros). En el moment de la constitució el capital social mínim ha de trobar-se totalment subscrit i desemborsat.

3. Els estatuts poden fixar un capital social mínim superior a l'assenyalat en el punt 2 d'aquest article. També ha d'estar subscrit i desemborsat en la seva totalitat des de l'elevació a públic d'acord social.

Si la cooperativa anuncia al públic la seva xifra de capital social, ha de referir-lo a data concreta i expressar el desemborsat.

TÍTOL I
CAPÍTOL VI
Art. 66
Art. 67

CAPÍTOL VII
Art. 68
Art. 69

4. Les aportacions dels socis i dels associats s'han de realitzar en moneda de curs legal. Això no obstant, si ho preveuen els estatuts o ho acorda l'assemblea general, també poden consistir en béns i en drets susceptibles de valoració econòmica. En aquest cas, el consell rector ha de fixar-ne la valoració, amb l'informe previ d'un o diversos experts independents designats pel consell sobre les característiques i el valor de l'aportació i els criteris utilitzats per calcular-lo. Els consellers han de respondre solidàriament durant cinc anys de la realitat d'aquestes aportacions i del valor que se'ls hagi atribuït. Això no obstant, l'assemblea general, si els estatuts ho preveuen, ha d'aprovar la valoració realitzada pel consell rector.

Si l'aportació consisteix en un dret, el soci aportant ha de respondre de la seva legitimitat i de la solvència del deutor si és de crèdit.

5. A les cooperatives de primer grau, l'import total de les aportacions de cada soci no pot excedir d'un terç del capital social.

6. Les aportacions al capital s'han d'acreditar mitjançant títols nominatius que en cap cas tenen la consideració de títols valors. També poden acreditar-se mitjançant llibretes, cartilles de participació nominatives o anotacions en compte que han de reflectir les aportacions successives o actualitzacions i les deduccions fetes per les pèrdues imputades al soci.

Article 70 Aportacions obligatòries al capital

1. Els estatuts han de fixar l'aportació mínima obligatòria per ser soci de la cooperativa. Poden preveure que la seva quantia sigui igual per a tots els socis o proporcional a l'activitat cooperativitzada desenvolupada o compromesa per cada soci.

Un vint-i-cinc per cent ha de ser desemborsat en el moment de la subscripció i la resta en el termini que estableixin els estatuts o l'assemblea general.

2. L'assemblea general per majoria de dos terços dels vots presents i representats, pot acordar l'exigència de noves aportacions obligatòries, fixant la seva quantia, termini i condicions. Els socis que tinguin desemborsades aportacions voluntàries realitzades anteriorment poden aplicar-les per atendre les aportacions obligatòries exigides.

El soci disconforme pot donar-se justificadament de baixa, amb els efectes i les condicions regulats en aquesta llei.

3. El soci que incorri en morositat en el desemborsament de l'aportació, pot ser suspès dels seus drets societaris fins que en normalitzi la situació. Els estatuts han de preveure'n l'expulsió si no realitza l'aportació requerida en un termini de trenta dies. En tot cas, la cooperativa pot procedir judicialment contra el soci morós.

Article 71 Aportacions al capital dels nous socis

1. L'assemblea general ha de fixar anualment la quantia de l'aportació obligatòria per incorporar nous socis i les condicions i terminis per fer el desemborsament, harmonitzant les necessitats econòmiques de la cooperativa i facilitant la incorporació de nous socis.

2. L'import d'aquestes aportacions no pot superar per a cada classe de soci el valor actualitzat que resulti d'aplicar l'índex de preus al consum de cada any a l'aportació més elevada dins de cada classe de soci.

Article 72 Aportacions voluntàries al capital

1. L'assemblea general pot acordar l'admissió d'aportacions voluntàries realitzades pels socis. L'acord ha d'establir la quantia global màxima, les condicions i el termini de subscripció.

2. Les aportacions voluntàries han de desemborsar-se totalment en el moment de la subscripció i tenen el caràcter de permanència, propi del capital social de què passen a formar part.

Article 73 Remuneració de les aportacions

1. Els estatuts i, si de cas en manquen, l'assemblea general han de determinar la retribució de les aportacions obligatòries desemborsades. Per a les aportacions voluntàries, l'acord d'admissió ha de fixar la remuneració.

2. Les remuneracions estan condicionades a l'existència en l'exercici econòmic de resultats positius.

3. Per a les aportacions dels socis, l'interès fixat per a totes aquestes no pot excedir en cap cas l'interès legal del diner més tres punts.

Article 74 Actualització de les aportacions dels socis

1. El balanç de les cooperatives pot ser actualitzat en els mateixos termes i amb els mateixos beneficis que s'estableixin per a les societats de dret comú, mitjançant acord de l'assemblea general, sense perjudici del que estableix aquesta llei sobre la destinació de la plusvàlua resultant de l'actualització.

2. Quan s'acompleixin els requisits exigits per disposar de la plusvàlua resultant, la cooperativa l'ha de destinar —d'acord amb el que preveuen els estatuts o, si de cas en manquen, per acord de l'assemblea general—, a l'actualització del valor de les aportacions al capital social o a l'increment dels fons de reserva, obligatoris o voluntaris, en la proporció que s'estimi convenient, respectant en tot cas les limitacions que quant a disponibilitat estableixi la normativa reguladora sobre actualització de balanços. Això no obstant, quan la cooperativa tingui pèrdues sense compensar, la plusvàlua s'ha d'aplicar en primer lloc a compensar-les i la resta a les destinacions assenyalades anteriorment.

Article 75 Transmissió de les aportacions

1. Les aportacions poden transmetre's per actes inter vivos únicament a uns altres socis de la cooperativa en els termes que fixin els estatuts i respectant els límits fixats en l'article 69.4 d'aquesta llei.

2. També poden transmetre's per actes mortis causa si els drethavents són socis o, si no ho són, amb l'admissió prèvia com a tals, feta d'acord amb el que disposa l'article 23 d'aquesta llei. En qualsevol altre cas tenen dret a la liquidació del crèdit corresponent a l'aportació social tal com s'estableix en l'article 76 d'aquesta llei.

Article 76 Reemborsament de les aportacions

1. Els estatuts han de regular el dret del soci al reemborsament de les aportacions al capital social en cas de baixa de la cooperativa. El càlcul per liquidar les aportacions s'ha de fer d'acord amb el procés següent:

a) S'ha de determinar el valor teòric actualitzat de l'aportació del soci, aplicant-hi l'índex de preus al consum de cada any des de la seva incorporació a la cooperativa o des de la seva última actualització, si n'hi ha hagut cap.

b) S'han de deduir del valor teòric actualitzat les pèrdues imputades i imputables al soci, així com les deduccions que siguin procedents d'acord amb aquesta llei. Això no obstant, el soci que sigui declarat baixa ha de respondre personalment pels deutes socials, amb l'exclusió prèvia de l'haver social, durant cinc anys des de la pèrdua de la seva condició de soci, dels deutes que es reclamin a la cooperativa i no hagi estat possible imputar-los- hi durant el període que va tenir aquella condició i fins al límit de l'import reemborsat de les seves aportacions al capital social.

c) L'import net resultant de l'apartat b) d'aquest article, s'ha de liquidar amb càrrec a:

c.1) L'aportació al capital acreditat en qualsevol de les formes previstes en aquesta llei.

c.2) Si hi ha un fons de reserva per a reemborsament d'aportacions, en la proporció que li correspongui d'aquest, segons el nombre de socis i dotació que hi ha en el moment de la baixa del soci.

2. En el cas de baixa no justificada per incompliment del període de permanència mínim a què fa referència l'article 24 d'aquesta llei, es pot establir una deducció sobre l'import resultant de la liquidació de les aportacions obligatòries, després d'haver efectuat els ajusts establerts en el punt 1 d'aquest article. Els estatuts han de fixar el percentatge a deduir, sense que aquest pugui superar el trenta per cent.

3. El termini de reemborsament no pot excedir de cinc anys a partir de la data de la baixa o d'un any en cas de mort, liquidable anualment i amb dret a percebre el soci o els seus drethavents l'interès legal del diner sobre la quantitat no reintegrada, sense perjudici del que preveu l'article 107 d'aquesta llei.

Article 77 Aportacions que no formen part del capital social

1. Els estatuts o l'assemblea general poden establir quotes d'ingrés i periòdiques que no integren el capital social ni són reintegrables.

L'import de les quotes d'ingrés dels nous socis no pot ser superior al vint-i-cinc per cent de les aportacions obligatòries dels socis.

2. Els béns de qualsevol tipus lliurats pels socis per a la gestió cooperativa i, en general, els pagaments per obtenir els serveis cooperativitzats, no integren el capital social i estan subjectes a les condicions fixades i contractades amb la cooperativa.

Article 78 Uns altres finançaments

1. Per acord de l'assemblea general, la cooperativa pot emetre obligacions, el règim d'emissió de les quals s'ha d'ajustar a la legislació vigent i en cap cas poden convertir-se en aportacions socials.

2. L'assemblea general pot autoritzar l'emissió de títols participatius, a través del qual el subscriptor realitza una aportació econòmica per un temps determinat, adquirint el dret a la remuneració corresponent que, d'acord amb les condicions que s'estableixin en l'emissió, pot ser en forma d'interès fix, variable o mixt.

3. També poden contractar-se comptes en participació, ajustant-se el seu règim a l'establert en el Codi de Comerç.

Secció 2a

De l'exercici econòmic i de la determinació de resultats

Article 79 Exercici econòmic

1. L'exercici econòmic coincideix amb l'any natural, excepte que hi hagi una disposició contrària en els estatuts i en els casos de constitució, extinció o fusió de la societat.

2. La determinació dels resultats de l'exercici econòmic s'ha de dur a terme d'acord amb la normativa general comptable i també s'hi han de considerar com a despeses les partides següents:

a) L'import dels béns lliurats pels socis per a la gestió cooperativa, en valor no superior als preus reals de liquidació, i l'import de les bestretes laborals als socis treballadors o de treball, imputant-los en el període en el qual es produeixi la prestació de treball.

b) La remuneració de les aportacions al capital social, participacions especials, obligacions, crèdits de creditors i inversions financeres de tot tipus captades per la cooperativa, sigui aquesta retribució fixa, variable o participativa.

3. Han de figurar, separadament, en comptabilitat els resultats extracooperatius derivats de les operacions per l'activitat cooperativitzada realitzada amb tercers no socis, els obtinguts d'activitats econòmiques o fonts alienes a les finalitats específiques de la cooperativa, els derivats d'inversions o participacions financeres en societats o els extraordinaris procedents de plusvàlues que resultin d'operacions d'alienació dels elements de l'actiu immobilitzat, amb les excepcions següents:

a) Els derivats d'ingressos procedents d'inversions o participacions financeres en societats cooperatives, o en societats no cooperatives quan aquestes realitzin activitats preparatòries, complementàries o subordinades a les de la pròpia cooperativa, que es consideren a tots els efectes resultats cooperatius.

b) Les plusvàlues obtingudes per l'alienació d'elements de l'immobilitzat material destinats a l'acompliment de la finalitat social, quan es reinverteixi la totalitat de l'import en nous elements de l'immobilitzat, amb idèntica destinació, dins del termini comprès entre l'any anterior a la data del lliurament o posada a disposició de l'element patrimonial i els tres anys posteriors, sempre que romanguin en el seu patrimoni, llevat de les pèrdues justificades, fins que finalitzi el seu període d'amortització.

4. Per determinar els resultats extracooperatius s'han d'imputar als ingressos derivats d'aquestes operacions, a més de les despeses específiques necessàries per obtenir-los, la part que segons criteris d'imputació fonamentats correspongui de les despeses generals de la cooperativa.

Article 80 Aplicació dels excedents

1. El resultat econòmic procedent de les operacions amb els socis després d'haver deduït les pèrdues de qualsevol naturalesa d'exercicis anteriors i abans de considerar l'impost de societats, constitueix l'excedent cooperatiu i s'ha de destinar, almanco, el vint per cent al fons de reserva obligatori, el cinc per cent al fons d'educació i promoció i el deu per cent, si n'hi ha, al fons de reserva per a retorn d'aportacions.

2. Dels resultats extracooperatius i extraordinaris i els procedents de plusvàlues, després d'haver deduït les pèrdues de qualsevol naturalesa d'exercicis anteriors, i abans de considerar l'impost de societats, s'han de destinar almanco el deu per cent, si n'hi ha, al fons de reserva per a reemborsament d'aportacions i la resta al fons de reserva obligatori.

3. L'excedent cooperatiu que resulta després d'haver aplicat els fons indicats en els punts 1 i 2 d'aquest article i l'impost de societats, constitueix l'excedent net.

4. L'excedent net, després d'haver deduït les dotacions per als fons voluntaris o estatutaris, constitueix l'excedent disponible, i té la destinació que acordi l'assemblea general en cada exercici.

a) Si l'assemblea general decideix un retorn cooperatiu, aquest s'ha d'acreditar en proporció amb les activitats cooperativitzades realitzades pels socis.

b) De l'excedent disponible, els estatuts o l'assemblea general poden reconèixer per als treballadors assalariats de les cooperatives el dret a percebre una retribució de caràcter anual, la quantia de la qual s'ha de fixar en funció dels resultats de l'exercici econòmic. Aquesta retribució té caràcter salarial i és compensable amb el complement de similar naturalesa establert en la normativa laboral aplicable, llevat que sigui inferior al complement esmentat; en aquest cas s'ha d'aplicar aquest darrer.

Article 81 Imputació de les pèrdues

1. Els estatuts han de fixar els criteris per compensar les pèrdues. És vàlid imputar-les a un compte especial per amortitzar-les amb càrrec a resultats positius futurs, dins del termini màxim de set anys.

2. En la compensació de pèrdues la cooperativa ha de subjectar-se a les regles següents:

a) Als fons de reserva voluntaris o estatutaris, si n'hi ha, poden imputar-se la totalitat de les pèrdues.

b) Al fons de reserva obligatori pot imputar-se, com a màxim, el percentatge mitjà del que s'ha destinat als fons legalment obligatoris en els últims cinc anys d'excedents positius, o des de la seva constitució si aquesta no és anterior a cinc anys.

c) La quantia no compensada amb els fons obligatoris, voluntaris o estatutaris s'imputa als socis en proporció amb les operacions, serveis o activitats realitzades per cadascun d'ells amb la cooperativa.

3. Les pèrdues imputades a cada soci s'han d'abonar d'alguna de les formes següents:

- a) Directament o mitjançant deduccions en les seves aportacions al capital social.
- b) Amb càrrec als retorns que puguin correspondre al soci en els set anys següents. Si queden pèrdues sense compensar, han de ser abonades pel soci en el termini màxim d'un mes, comptador des del requeriment exprés efectuat pel consell rector.

Secció 3a

Dels fons socials obligatoris

Article 82 Fons de reserva obligatori

El fons de reserva obligatori destinat a la consolidació, desenvolupament i garantia de la cooperativa no es pot repartir entre els socis. S'han de destinar necessàriament al fons de reserva obligatori:

- a) Els percentatges establerts en l'article 80.1 i 80.2 d'aquesta llei.
- b) Les quotes d'ingrés i periòdiques.

Amb independència dels fons obligatoris regulats en aquesta llei, la cooperativa ha de constituir i dotar els fons que, per la normativa que li resulti d'aplicació, s'estableixin amb caràcter obligatori, en funció de la seva activitat o qualificació.

Article 83 Fons d'educació i promoció

1. El fons d'educació i promoció s'ha de destinar, en aplicació de les línies bàsiques fixades pels estatuts o l'assemblea general, a activitats que compleixin alguna de les finalitats següents:

- a) La formació i educació dels socis i treballadors en els principis cooperatius i en els seus valors, en matèries específiques de la seva activitat societària o laboral i en les altres activitats cooperatives.
- b) La difusió del cooperativisme, la promoció de les relacions intercooperatives, la potenciació de les estructures associatives del moviment cooperatiu i el suport a noves experiències cooperatives pròpies o alienes.
- c) La promoció cultural, professional i assistencial de l'entorn local o de la comunitat en general; la millora de la qualitat de vida i del desenvolupament comunitari, i les accions de protecció mediambiental.

2. S'han de destinar necessàriament al fons d'educació i promoció:

- a) El percentatge establert en l'article 80.1 d'aquesta llei.
- b) Les sancions econòmiques fixades en els estatuts que imposi la cooperativa als seus socis.
- c) Les deduccions sobre les aportacions obligatòries de capital en la baixa no justificada dels socis.

3. El fons d'educació i promoció no es pot embargar ni repartir entre els socis i la seva dotació ha de figurar en el passiu del balanç amb separació de les altres partides.

4. L'import del fons que no s'ha aplicat ha de materialitzar-se dins de l'exercici econòmic següent a aquell en què s'ha efectuat la dotació en comptes d'estalvi, en títols de deute públic o títols de deute públic emesos per la comunitat autònoma de les Illes Balears. Els rendiments financers obtinguts s'han d'aplicar

a la mateixa finalitat. Els dipòsits o títols esmentats no poden ser pignorats ni afectats a préstecs o comptes de crèdit.

5. En tot cas, els imports del fons hauran d'aplicar-se a les accions elegides dins un termini màxim de cinc exercicis econòmics.

Secció 4a Dels fons socials voluntaris

Article 84 Fons de reserva per a reemborsament d'aportacions

1. Si els estatuts socials de la cooperativa l'estableixen, pot constituir-se el denominat fons de reserva per a reemborsament d'aportacions. Aquest fons s'ha d'aplicar en el moment de la baixa del soci de la cooperativa per compensar l'efecte inflacionista que han tingut les seves aportacions al capital social. Les disposicions relatives a aquest fons s'estableixen en l'article 76.c.2) d'aquesta llei.

2. S'han de destinar necessàriament al fons de reserva per a reemborsament d'aportacions, els percentatges establerts en l'article 80.1 i 80.2 d'aquesta llei, fins a assolir el valor teòric actualitzat de totes les aportacions al capital social. A partir d'aquest moment, no s'han d'efectuar les aplicacions d'excedents per a aquest fons.

3. La dotació d'aquest fons ha de figurar en el passiu del balanç de la cooperativa amb separació de les altres partides.

4. L'import del fons de reserva per a reemborsament d'aportacions que no s'hagi aplicat, ha de materialitzar-se dins de l'exercici econòmic següent a aquell en què s'hagi efectuat la dotació en comptes d'estalvi, en títols de deute públic o títols de deute públic emesos per la comunitat autònoma de les Illes Balears. Els rendiments financers obtinguts s'han d'aplicar a la mateixa finalitat. Aquests dipòsits o títols no poden ser pignorats ni afectats a préstecs o comptes de crèdit.

5. També poden destinar-se a aquest fons els excedents disponibles que acordi l'assemblea general.

6. El fons de reserva per a reemborsament d'aportacions no pot tenir una altra destinació diferent al que ha originat la seva constitució.

Capítol VIII De la documentació social i de la comptabilitat

Article 85 Documentació social

1. Les cooperatives han de portar en ordre i al dia els llibres següents:
  - a) Llibre de registre de socis.
  - b) Llibre de registre d'aportacions al capital social.
  - c) Llibre d'actes de l'assemblea general, del consell rector, dels interventors, dels liquidadors i, si pertoca, del comitè de recursos.
  - e) Llibre d'inventaris, comptes anuals i llibre diari.
  - f) Qualsevol altres que siguin exigits per unes altres disposicions legals.

2. Tots els llibres socials i comptables han de ser diligenciats i legalitzats, abans d'emprar-los, pel registre de cooperatives de les Illes Balears.

3. També són vàlids els assentaments i les anotacions realitzats per procediments informàtics o per uns altres procediments adequats que, posteriorment, han de ser enquadrats correlativament per formar els llibres obligatoris. Aquests han de ser legalitzats pel registre de cooperatives de les Illes Balears en el termini de quatre mesos des de la data de tancament de l'exercici.

4. Els llibres i els altres documents de la cooperativa han d'estar sota la custòdia, vigilància i responsabilitat del consell rector, que ha de conservar-los, almanco, durant els cinc anys següents a la transcripció de l'última acta o assentament o a l'extinció dels drets i obligacions que continguin, respectivament.

5. Si els estatuts ho preveuen, la cooperativa ha de confeccionar el balanç social, d'acord amb el que estableix l'article 88 d'aquesta llei.

Article 86 Comptabilitat i comptes anuals

1. Les cooperatives han de portar una comptabilitat ordenada i adequada a la seva activitat, d'acord amb el que estableix el Codi de Comerç i normativa comptable, amb les peculiaritats contingudes en aquesta llei i normes que la despleguin. Les cooperatives poden formular els comptes anuals en model abreujat quan concorrin les mateixes circumstàncies contingudes en els articles 181 i 190 de la Llei de societats anònimes.

2. El consell rector ha de formular obligatòriament, en un termini màxim de tres mesos, comptadors des de la data del tancament de l'exercici social establerta estatutàriament, els comptes anuals, l'informe de gestió i una proposta d'aplicació dels excedents disponibles o d'imputació de pèrdues.

3. L'informe de gestió també ha de recollir les variacions hagudes en el nombre de socis.

4. El consell rector ha de dipositar en el registre de cooperatives de les Illes Balears, en el termini d'un mes des que es van aprovar, un certificat dels acords de l'assemblea general d'aprovació dels comptes anuals i d'aplicació dels excedents o imputació de les pèrdues. Ha d'adjuntar al certificat un exemplar de cada un dels comptes esmentats, l'informe de gestió, l'informe dels interventors de comptes i l'informe dels auditors, quan la societat estigui obligada a auditoria o aquest s'ha fet a petició de la minoria. Si algun o diversos dels comptes anuals s'ha formulat en forma abreujada, s'ha de fer constar en el certificat, juntament amb l'expressió de la causa.

Article 87 Auditoria de comptes

1. Les cooperatives han de sotmetre a auditoria externa els comptes anuals i l'informe de gestió en qualsevol dels casos següents:

- a) Quan així resulti de la Llei d'auditoria o de les seves normes de desplegament.
- b) Quan ho prevegin els estatuts o ho acordi l'assemblea general.
- c) Quan ho estableixi aquesta llei.

TÍTOL I CAPÍTOL VIII

Art. 84

Art. 85

Art. 86

Art. 87

**§ 8. Llei 1/2003,
de 20 de març, de
cooperatives
de les Illes**

**Balears
(BOIB núm. 42,
de 29 de març de
2003;**

**BOE núm. 9, de 16
d'abril de 2003)**

2. Els comptes anuals també han de sotmetre's a auditoria externa quan ho sol·licitin per escrit al consell rector una minoria de socis suficient per poder exigir la convocatòria de l'assemblea general. En aquest supòsit les despeses de l'auditoria externa són a compte de la cooperativa, llevat que l'informe dels auditors reconegui que els comptes auditats no tenen vicis o irregularitats de cap tipus, cas en què s'imputaran als sol·licitants.

3. Correspon a l'assemblea general designar els auditors de comptes i ha de realitzar-se abans que finalitzi l'exercici que s'ha d'auditar, a partir de la data en què l'assemblea va adoptar-hi l'acord.

Article 88 Balanç social

1. El consell rector ha de confeccionar el balanç social de l'exercici, que ha de ser presentat a l'assemblea general, juntament amb els comptes anuals, per al seu coneixement i aprovació.

2. El balanç social pot incorporar aquells indicadors o informes que permetin avaluar la situació de la cooperativa en relació amb els seus socis, a les cooperatives del sector i a la comunitat en general on dugui a terme l'activitat econòmica, establint el grau d'acompliment dels objectius proposats, el nivell de participació social, les col·laboracions hagudes amb altres cooperatives i les aportacions, de tot tipus, de la cooperativa a l'entorn social, així com un informe de les fortaleses i debilitats de la cooperativa.

Capítol IX

De la modificació dels estatuts socials

Article 89 Modificació dels estatuts

1. Qualsevol modificació dels estatuts socials ha de ser adoptada per l'assemblea general, d'acord amb l'establert en l'article 44 d'aquesta llei i exigeix la concurrència dels requisits següents:

- a) Els autors de la proposta han de fer un informe escrit justificant-la.
- b) S'han d'expressar en la convocatòria amb la deguda claredat els aspectes que s'han de modificar.
- c) En l'anunci de la convocatòria ha de constar expressament el dret de tots els socis d'examinar en el domicili social el text íntegre de la modificació proposada i de l'informe justificatiu i de demanar el lliurament o tramesa d'aquests documents.

2. L'acord esmentat s'ha d'eleva a escriptura pública, la qual s'ha d'inscriure en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

3. Si la modificació és per canvi de denominació, canvi de domicili o modificació de l'objecte social, s'ha d'anunciar almanco en un dels diaris de major circulació del domicili social de la cooperativa i abans de la inscripció.

4. Quan la modificació consisteixi en el canvi de classe de la cooperativa o en la modificació de l'objecte social, els socis que hagin votat en contra, o els que no havent assistit a l'assemblea expressin la seva disconformitat per escrit dirigit al

consell rector en el termini de quaranta dies, comptadors des de la inscripció de l'acord en el registre de cooperatives de les Illes Balears, tenen dret a separar-se de la cooperativa, en els mateixos termes que els que disposa l'article 24 d'aquesta llei.

Capítol X **De la fusió, escissió, dissolució i liquidació**

Secció 1a **De la fusió i de l'escissió**

Article 90 Modalitats i efectes

1. Les societats cooperatives poden fusionar-se, mitjançant la creació d'una societat cooperativa o mitjançant l'absorció d'una o més societats cooperatives per una altra, sempre que els objectes socials de cada cooperativa no resultin incompatibles.

2. Les cooperatives que es fusionin en una de nova o que siguin absorbides per una altra ja existent quedaran dissoltes, encara que no entrin en liquidació. Els seus patrimonis han de passar a la societat nova o absorbent, que ha d'assumir els drets i obligacions de les societats dissoltes. Els fons socials, obligatoris o voluntaris de les societats dissoltes passen a integrar-se als corresponents de la societat cooperativa nova o absorbent.

Article 91 Projecte de fusió

1. Els consells rectors de les societats cooperatives que participin en la fusió han de redactar un projecte de fusió que han de subscriure com a conveni previ.

2. El projecte de fusió ha de contenir, almanco, les mencions següents:
- a) La denominació, classe i domicili de les cooperatives que participin en la fusió i de la nova cooperativa, si pertoca, amb totes les seves dades registrals identificatives.
  - b) Sistema per fixar la quantia que es reconeix a cada soci o associat de les societats dissoltes, com a aportacions al capital social de la societat cooperativa nova o absorbent, computant-se, quan n'hi hagin, les reserves voluntàries de caràcter repartible.
  - c) Els drets i obligacions que es reconeixin als socis de les cooperatives extingides en la societat nova o absorbent.
  - d) La data a partir de la qual les operacions de les cooperatives que es fusionin han de considerar-se realitzades, a efectes comptables, per compte de la cooperativa nova o absorbent.
  - e) Els drets que corresponguin en la societat cooperativa nova o absorbent als titulars de títols participatius o altres d'assimilables de les cooperatives que s'extingeixin.

3. Després d'haver aprovat el projecte de fusió, els membres dels consells rectors de les cooperatives que es fusionin s'han d'abstenir de realitzar qualsevol classe d'actes o de concloure qualsevol contracte que pugui comprometre l'aprovació del projecte o modificar substancialment la proporció de la participació dels socis de les cooperatives extingides en la nova o absorbent.

TÍTOL I
CAPÍTOL VIII
Art. 88

TÍTOL I
CAPÍTOL IX
Art. 89

CAPÍTOL X
Art. 90
Art. 91

4. El projecte de fusió queda sense efecte en el supòsit que no hagi estat aprovat per les assemblees generals de les cooperatives que participin en la fusió dins dels sis mesos següents des de la data del projecte.

Article 92 Balanç de la fusió

1. La fusió requereix elaborar un balanç expressament per a l'acte esmentat.
2. Pot considerar-se, tanmateix, balanç de fusió l'últim balanç anual aprovat, sempre que hagi estat tancat dins dels vuit mesos anteriors a la data de la celebració de l'assemblea que ha de resoldre sobre la fusió.
3. La impugnació del balanç de fusió s'ha de sotmetre al règim general de la impugnació dels acords socials.

Article 93 Procediment de fusió

El procediment legal per a la fusió de les societats cooperatives és el següent:

1. L'assemblea general de cada cooperativa degudament convocada ha d'aprovar, d'acord amb l'establert en l'article 44 d'aquesta llei, sense modificacions el projecte de fusió fixat en un conveni previ pels consells rectors respectius. El projecte de fusió s'ha de posar a disposició de cada soci o associat segons el que disposa l'article 22.1 i ha d'anar acompanyat de la documentació següent:

- a) Una memòria del consell rector sobre la conveniència i efectes de la fusió projectada.
- b) Els comptes anuals dels tres darrers exercicis de les societats que participin en la fusió, juntament amb els informes corresponents dels interventors i, si pertoca, dels auditors, sobre la situació econòmica i financera d'aquelles, i la previsible de la cooperativa resultant. A més, s'ha d'adjuntar el balanç de fusió previst en l'article 92.1 d'aquesta llei quan sigui diferent a l'últim balanç anual aprovat.
- c) Un projecte d'estatuts de la nova cooperativa o de les modificacions estatutàries que hagin d'introduir-se en la societat absorbent.
- d) Els estatuts vigents de les cooperatives que intervinguin en la fusió.
- e) Les dades identificatives dels membres dels consells rectors i dels interventors de les cooperatives dissoltes i dels membres proposats per al consell rector i per als interventors de la societat resultant.

2. L'acord de fusió de cada una de les cooperatives ha de ser publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears i en un diari dels de més circulació de la localitat del domicili social de les entitats citades.

3. Els consells rectors de les cooperatives que es fusionin estan obligats a informar l'assemblea general de la seva societat sobre qualsevol modificació important de l'actiu o del passiu esdevinguda en qualsevol d'elles, entre la data de redacció del projecte de fusió i la de reunió de l'assemblea general.

4. La fusió no es pot realitzar abans que transcorri un mes des de la data de l'últim anunci o publicació. Si durant el termini esmentat algun creditor de qualsevol de les societats fusionades, s'oposa per escrit a la fusió, aquesta no es pot dur a terme sense que s'assegurin prèviament o s'abonin del tot els drets del creditor disconforme, que no pot oposar-se al pagament encara que es tracti

de crèdits no vençuts, de conformitat amb la legislació estatal aplicable. En el mateix termini els socis disconformes poden separar-se de la seva cooperativa mitjançant escrit dirigit al president del consell rector, i la cooperativa resultant de la fusió assumirà l'obligació de liquidació i reemborsament de les seves aportacions en la forma regulada en aquesta llei per al cas de baixa justificada.

5. Cada una de les cooperatives queda obligada a continuar el procediment de fusió des del moment en què el projecte hagi estat aprovat per l'assemblea general de totes elles. La normalització de la fusió es farà mitjançant escriptura pública única, en la qual constarà l'acord de fusió aprovat per les respectives assemblees generals de les societats que es fusionin, que ha de contenir el balanç de fusió de les societats que s'extingeixin.

6. Si la fusió es realitza mitjançant la creació d'una nova societat, l'escriptura ha de contenir, a més, les mencions exigides en l'article 13, quan siguin d'aplicació, per constituir-la. Si es realitza per absorció, ha de contenir les modificacions estatutàries que la societat absorbent hagi acordat amb motiu de la fusió. Aquesta escriptura ha de servir per cancel·lar els assentaments de les primeres i inscriure la novament constituïda o les modificacions de l'absorbent en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

Article 94 Escissió

1. L'escissió de la societat cooperativa pot consistir en la dissolució, sense liquidació, mitjançant la divisió del seu patrimoni i del col·lectiu de socis i dels associats en dos o més parts. Cada una d'aquestes s'ha de traspasar en bloc a cooperatives de nova creació, ha de ser absorbida per unes altres ja existents o s'ha d'integrar amb les parts escindides d'unes altres cooperatives en una de nova creació. En aquests dos darrers casos es denomina escissió-fusió.

També pot consistir en la segregació d'una o més parts del patrimoni i del col·lectiu de socis i associats d'una cooperativa sense la dissolució d'aquesta, i el traspàs en bloc o en part o en parts segregades a unes altres cooperatives de nova constitució o ja existents.

2. Són aplicables a les cooperatives participants en l'escissió les normes reguladores de la fusió en aquesta llei i els seus socis, associats i creditors poden exercir els mateixos drets.

3. Només pot acordar-se l'escissió si les aportacions al capital de la cooperativa que s'escindeix es troben íntegrament desemborsades.

Secció 2a **De la dissolució i de la liquidació**

Article 95 Dissolució

Són causes de dissolució de la societat cooperativa:

- a) L'acompliment del termini fixat en els estatuts socials.
- b) La conclusió de l'empresa que constitueix el seu objecte o la impossibilitat de realitzar l'activitat cooperativitzada.
- c) La voluntat dels socis, manifestada mitjançant acord de l'assemblea general, adoptat de conformitat amb el que disposa l'article 44.1 a).

TÍTOL I **CAPÍTOL X**

Art. 92
Art. 93
Art. 94
Art. 95

- d) La reducció del nombre de socis per sota del mínim legalment necessari per constituir la cooperativa, si es manté durant més de dotze mesos.
- e) La reducció de la xifra del capital social per sota del mínim establert estatutàriament, si es manté durant més de dotze mesos.
- f) La fusió i l'escissió, si és procedent.
- g) La fallida.
- h) La inactivitat d'algun dels òrgans socials necessaris o la no-realització de l'activitat cooperativitzada durant dos anys consecutius.
- i) Qualsevol altra causa establerta en la llei o en els estatuts.

Article 96 Eficàcia de les causes de dissolució

1. En haver transcorregut el termini de durada de la societat fixat en els estatuts, aquesta es dissol de ple dret, si no és que anteriorment ha estat prorrogada i inscrita la pròrroga en el registre de cooperatives de les Illes Balears. El soci disconforme amb la pròrroga pot ser declarat baixa en la forma i terminis previstos per a la baixa voluntària, la qual té, en tot cas, la consideració de baixa justificada.

2. Quan concorri una causa de dissolució, llevat de les previstes en els punts c), f) i g) de l'article 95, ha de convocar l'assemblea general en el termini de trenta dies perquè adopti l'acord de dissolució.

Amb aquesta finalitat qualsevol soci o associat pot requerir el consell rector perquè convoqui l'assemblea general, si a parer seu existeixen algunes de les causes de dissolució esmentades. L'assemblea general ha d'adoptar l'acord per la majoria prevista en l'article 44.1.a) d'aquesta llei.

3. El consell rector ha de sol·licitar, i qualsevol interessat pot fer-ho, la dissolució judicial de la cooperativa en els casos següents:

- a) Si no es convoca l'assemblea general.
- b) Si no es reuneix en el termini establert en els estatuts.
- c) Si no pot adoptar l'acord de dissolució.
- d) Si adopta un acord contrari a declarar la dissolució.

4. L'acord de dissolució o la resolució judicial, si pertoca, s'ha de publicar en un dels diaris de més circulació de la província en què tingui el domicili social la cooperativa i en el Butlletí Oficial de les Illes Balears en el termini de trenta dies, comptadors des del dia en què es va adoptar l'acord o es va notificar la resolució.

5. La dissolució s'ha d'inscriure en el registre de cooperatives de les Illes Balears, mitjançant el testimoni de la resolució judicial que la ha declarat o l'escriptura pública on consti l'acompliment de les formalitats i requisits legals i, si pertoca, el nomenament i acceptació dels liquidadors i les facultats que se'ls hagin conferit.

6. La societat cooperativa dissolta ha de conservar la seva personalitat jurídica mentre es realitzi la liquidació. Durant aquest període ha d'afegir-se a la denominació social: en liquidació.

Article 97 Liquidació, nomenament i atribucions dels liquidadors

1. L'assemblea general ha de nomenar els liquidadors en votació secreta i en nombre senar, excepte en el supòsit previst en l'article 95.g) d'aquesta llei. Aquests han d'acceptar els càrrecs com a requisit d'eficàcia.

2. Si transcorre un mes des de la dissolució de la cooperativa sense que s'hagin elegit i acceptat els liquidadors, el consell rector ha de sol·licitar del jutge competent el seu nomenament i aquest càrrec pot recaure en persones no sòcies de la cooperativa. També pot sol·licitar-ho al jutge qualsevol soci de la cooperativa.

El nomenament efectuat pel jutge s'ha d'inscriure en el registre de cooperatives de les Illes Balears, mitjançant el testimoni de la resolució corresponent. El consell rector i la direcció han de cessar en les seves funcions des del nomenament dels liquidadors, a qui han de prestar ajut per fer les operacions de liquidació si són requerits per a això.

3. Els liquidadors han d'efectuar totes les operacions necessàries per liquidar la societat. Durant el període de la liquidació han d'observar-se les disposicions legals i estatutàries aplicables sobre el règim de les assemblees generals, a les quals han de retre compte els liquidadors de la marxa de la liquidació i del balanç corresponent per aprovar-los.

4. Els liquidadors han d'actuar de forma col·legiada i els és d'aplicació les normes sobre elecció, incapacitat, revocació, incompatibilitat i responsabilitat dels membres del consell rector. L'assemblea general pot fixar una retribució per als liquidadors.

5. Són competències dels liquidadors:

- a) Subscriure, juntament amb el consell rector, l'inventari i el balanç de la cooperativa en el moment de l'inici de les seves funcions, referits al dia en què s'inicia la liquidació.
- b) Portar i custodiar els llibres i la correspondència de la societat i vetllar per la integritat del seu patrimoni.
- c) Dur a terme les operacions comercials pendents i totes les que siguin necessàries per a la liquidació de la cooperativa.
- d) Alienar els béns socials.
- e) Reclamar i percebre els crèdits i els dividendes passius al temps d'inici de la liquidació.
- f) Concertar les transaccions i els compromisos que convinguin als interessos socials.
- g) Pagar les persones creadores i les sòcies de manera que s'atenguin les normes que aquesta llei estableix.
- h) Representar la cooperativa per a l'acompliment dels fins a què es refereix aquest article.

En tot cas, han de respectar les competències de l'assemblea general previstes a l'article 39 d'aquesta llei, i han d'estar sotmesos en la seva gestió al control i fiscalització de l'assemblea.

Article 98 Intervenció de la liquidació

1. El deu per cent dels socis i associats a les cooperatives de més de mil, el quinze per cent en les de més de cinc-cents i el vint per cent en la resta pot sol·licitar al jutge competent que designi un o diversos interventors que fiscalitzin les operacions de la liquidació.

2. En aquest cas, no tenen validesa els actes dels liquidadors efectuats sense participació dels interventors.

Article 99 Adjudicació de l'haver social

Per adjudicar l'haver social, s'ha de seguir en tot cas l'ordre següent:

a) S'ha de respectar íntegrament el fons d'educació i promoció.

b) S'han de saldar els deutes socials.

c) S'ha de reintegrar als socis l'import del fons de reserva per al reemborsament d'aportacions en la forma prevista en l'article 84 d'aquesta llei.

d) S'ha de reintegrar als socis i als associats l'import dels altres fons socials voluntaris repartibles que han estat constituïts estatutàriament. A continuació, se'ls han de reintegrar les aportacions al capital social actualitzades o revalorades, començant per les aportacions voluntàries i seguint per les obligatòries.

e) Si hi ha actiu sobrant i el romanent existent del fons d'educació i promoció s'han de posar a disposició de l'administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, que els han de destinar de manera exclusiva a les finalitats d'educació i de promoció de les societats cooperatives de les Illes Balears.

Article 100 Operacions finals

1. En haver finalitzat les operacions d'extinció del passiu, els liquidadors han de formar el balanç final i el projecte de distribució de l'actiu. Tots dos han de ser censurats pels interventors de la cooperativa i, si pertoca, pels interventors a qui fa referència l'article 98 i s'han de sotmetre a l'aprovació de l'assemblea general. La convocatòria d'aquesta assemblea s'ha de publicar en el Butlletí Oficial de les Illes Balears, i en un diari de la localitat en què tingui el seu domicili social la cooperativa.

2. Si fos impossible celebrar l'assemblea general, els liquidadors han de publicar el balanç final i el projecte de distribució després d'haver-los censurat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears i en un diari dels de més circulació de la localitat del domicili social de la cooperativa.

Després d'haver transcorregut sis mesos des de l'última de les publicacions esmentades sense que hagi estat impugnat el balanç davant del jutge competent, s'entén aprovat.

3. Després d'haver finalitzat la liquidació i la distribució de l'haver social, els liquidadors han de sol·licitar en el termini de quinze dies la cancel·lació dels assentaments referents a la societat liquidada al registre de cooperatives de les Illes Balears, presentant escriptura pública on consti el balanç final de la liquidació i les operacions d'aquesta. Finalment, han de dipositar en el registre esmentat els llibres i els documents relatius al trànsit de la cooperativa.

Article 101 Suspensió de pagaments i fallida

1. És d'aplicació a les societats cooperatives la legislació concursal mercantil.
2. S'ha de fer l'assentament en el registre de cooperatives de les Illes Balears de la resolució judicial en virtut de la qual es considera incoat el procediment concursal respecte d'una cooperativa.

Capítol XI De les classes de cooperatives

Secció 1a De les cooperatives de treball associat

Article 102 Objecte i normes generals

1. Són cooperatives de treball associat les que associen a persones físiques que, mitjançant el seu treball a temps parcial o complet, realitzen qualsevol activitat econòmica o professional per produir en comú béns i serveis i els proporciona una ocupació estable.
2. Poden ser socis treballadors totes les persones majors de setze anys que legalment tinguin capacitat per contractar la prestació del seu treball. Els estrangers poden ser socis treballadors d'acord el que preveu la legislació específica sobre la prestació del seu treball a l'Estat espanyol.
3. La pèrdua de la condició de soci treballador provoca el cessament definitiu de la prestació de treball a la cooperativa.
4. Els socis treballadors tenen dret a percebre periòdicament, en termini no superior a un mes, percepcions a compte dels excedents de la cooperativa denominats avançaments laborals, que no tenen la consideració de salari, segons la seva participació en l'activitat cooperativizada.
5. Són d'aplicació en tots els centres de treball de la cooperativa i a tots els socis, les normes sobre salut laboral, i prevenció de riscos laborals, i el que estableix la legislació laboral referent a les limitacions d'edat per a feines nocturnes, insalubres, penoses, nocives o perilloses.
6. El nombre d'hores per any realitzades per treballadors amb contracte de treball per compte d'altri, no pot ser superior al trenta per cent del total d'hores per any realitzades pels socis treballadors. No es computen en aquest percentatge:
  - a) Els treballadors integrats en la cooperativa per subrogació legal i els que s'incorporin en activitats sotmeses a aquesta subrogació.
  - b) Els treballadors que es neguin explícitament a ser socis treballadors.
  - c) Els treballadors que substituïixin socis treballadors o assalariats en situació d'excedència, incapacitat temporal o baixa per maternitat, adopció o acolliment.
  - d) Els treballadors que prestin servei en centres de treball de caràcter subordinat o accessori. S'entén, en tot cas, com a servei prestat en centre de treball subordinat o accessori, el servei prestat directament a l'administració pública o autonòmica i entitats que coadjuvin l'interès general, quan és realitzat en locals de titularitat pública.

TÍTOL I
CAPÍTOL X
Art. 98
Art. 99
Art. 100
Art. 101

CAPÍTOL XI
Art. 102

- e) Els treballadors amb contractes de treball en pràctiques i per a la formació.
- f) Els treballadors contractats en virtut de qualsevol disposició de foment d'ocupació de disminuïts físics o psíquics.
- g) Els treballadors que, per raons vinculades a l'objecte i a la finalitat d'una contractació pública, hagin de ser contractats per prestar adequadament el servei, segons les prescripcions establertes en els plec de condicions economicoadministratives generals o particulars o, si pertoca, en el plec de condicions tècniques.

7. Els estatuts poden fixar el procediment pel qual els treballadors assalariats poden accedir a la condició de socis. El treballador amb contracte de treball per temps indefinit i amb més de tres anys d'antiguitat, ha de ser admès com a soci treballador si ho sol·licita en els sis mesos següents des que va poder exercir aquest dret, sense necessitat de superar el període de prova cooperativa, i si reuneix els altres requisits estatutaris i especialment els relacionats amb la formació cooperativa.

Article 103 Període de prova per a nous socis

1. En les cooperatives de treball associat, els estatuts han d'establir les condicions d'admissió i la necessària formació cooperativa que ha d'impartir-se al soci aspirant. Es pot assignar com a tutor un soci de la cooperativa.

2. El període de prova no pot excedir els sis mesos i l'ha de fixar el consell rector, llevat que l'acompliment del lloc de treball exigeixi condicions professionals especials. En aquest cas, el període de prova pot ser de fins a un any.

3. El nombre dels llocs de treball ocupats per socis treballadors en període de prova no pot excedir un vint per cent del total de socis.

4. Els socis aspirants durant el període de prova tenen els mateixos drets i obligacions que els socis treballadors, amb les particularitats següents:

- a) Poden resoldre la relació per lliure decisió unilateral, facultat que també es reconeix al consell rector de la cooperativa.
- b) No poden ser elegits per ocupar els càrrecs dels òrgans de la cooperativa.
- c) No poden votar en l'assemblea general cap punt que els afecti personalment i directament.
- d) No estan obligats ni facultats per fer aportacions al capital social ni per desemborsar la quota d'ingrés.
- e) No els afecta la imputació de pèrdues que es produeixen en la cooperativa durant el període de prova ni tenen dret al retorn cooperatiu.

Article 104 Règim de treball

1. Els estatuts han de regular, o poden remetre al reglament de règim intern, l'organització bàsica del treball. Han de fer referència com a mínim a: estructura de l'empresa, classificació professional, mobilitat funcional o geogràfica, permisos retribuïts, excedències o qualsevol altra causa de suspensió o extinció de la relació de treball en el règim cooperatiu i, en general, qualsevol altra matèria vinculada als drets i obligacions del soci com a treballador.

2. A proposta del consell rector, l'assemblea general ha d'aprovar anualment el calendari sociolaboral. Ha de contenir: durada de la jornada laboral, descans mínim entre cada jornada i descans setmanal, festes i vacances anuals.

3. Els socis de les cooperatives de treball associat poden prestar serveis a temps total, parcial o amb caràcter estacional.

4. En tot allò que no preveu aquest article, són d'aplicació els drets i garanties legalment establerts en el dret laboral comú.

5. Els socis treballadors estan obligats a afiliar-se en el règim corresponent de la Seguretat Social, d'acord amb el que disposa la normativa bàsica de l'Estat.

TÍTOL I
CAPÍTOL XI
Art. 103
Art. 104
Art. 105
Art. 106

Article 105 Règim disciplinari

1. Els estatuts o l'assemblea general mitjançant el reglament de règim intern han d'establir el marc bàsic del règim disciplinari dels socis treballadors.

2. El règim disciplinari ha de regular els tipus de faltes que puguin produir-se en: prestació del treball, sancions, òrgans i persones amb facultats sancionadores delegades i procediments sancionadors amb expressió dels tràmits, recursos i terminis.

3. L'expulsió dels socis treballadors només pot acordar-la el consell rector. Contra aquesta decisió el soci pot recórrer en el termini de vint dies des de la notificació d'aquesta davant del comitè de recursos o, si no n'hi ha, davant de l'assemblea general. L'acord d'expulsió només és executiu des que l'òrgan corresponent el ratifica o ha transcorregut el termini per recórrer davant d'aquest, encara que el consell rector pot suspendre el soci treballador d'ocupació, però conserva provisionalment tots els drets econòmics. Si el soci ha recorregut i l'òrgan competent per resoldre no ho ha fet, en un termini no superior a un mes des de la data d'interposició del recurs es considera estimat a tots els efectes.

4. La interposició del recurs suspèn el còmput dels terminis per exercir accions davant de la jurisdicció social. Aquest còmput s'inicia de nou a partir de l'endemà de la data en què ha estat desestimat el recurs.

Article 106 Qüestions contencioses

1. Les qüestions contencioses que se susciten entre la cooperativa i els socis treballadors per la seva condició de socis, s'han de resoldre aplicant preferentment aquesta llei, els estatuts i el reglament de règim intern de la cooperativa i, en general, els principis cooperatius. Aquestes qüestions s'han de sotmetre a la jurisdicció de l'ordre social, d'acord amb l'article 2.ñ) del Reial Decret legislatiu 2/1995, de 7 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de procediment laboral.

La remissió a la jurisdicció de l'ordre social atreu competències dels seus òrgans judicials en tots els seus graus, per conèixer tota qüestió contenciosa que se susciti entre la cooperativa de treball associat i el soci treballador relacionada amb els drets i les obligacions derivats de l'activitat cooperativitzada.

2. Els conflictes no basats en la prestació del treball o els seus efectes, ni compromesos els seus drets quan aportant de treball i que pugui sorgir entre qualsevol soci i les cooperatives de treball associat, estan sotmesos a la jurisdicció de l'ordre civil.

3. El plantejament de qualsevol demanda per part d'un soci en les qüestions a què es refereix el punt 1 d'aquest article, exigeix exhaurir la via cooperativa prèvia, durant la qual queda en suspens el còmput de terminis de prescripció o caducitat per exercir accions o afirmar drets. L'òrgan competent ha de resoldre de forma expressa en un termini no superior a trenta dies des de la data de presentació de l'escrit i, si no resol, s'entén estimada la petició del soci treballador.

Article 107 Suspensió i excedències

1. En les cooperatives de treball associat se suspèn temporalment l'obligació i el dret del soci treballador a prestar serveis, perdent els drets i obligacions econòmiques de la prestació per les causes següents:

- a) Incapacitat temporal.
- b) Maternitat o paternitat i adopció i acolliment de menors de sis anys.
- c) Exercici de càrrec públic representatiu o en el moviment cooperatiu que impossibiliti l'assistència a la feina.
- d) Privació de llibertat mentre no hi hagi sentència condemnatòria.
- e) Suspensió d'ocupació i sou per raons disciplinàries.
- f) Causes econòmiques, tècniques organitzatives o de producció i les derivades de força major.
- g) Les consignades vàlidament en els estatuts socials.

En cessar les causes legals de suspensió, el soci treballador recobra la plenitud dels seus drets i obligacions com a soci i té dret a reincorporar-se al lloc de feina reservat.

2. Per a la suspensió per causes econòmiques, tècniques, organitzatives, de producció o de força major l'assemblea general ha de declarar la necessitat que, per alguna d'aquestes causes, passin a la situació de suspensió la totalitat o part dels socis treballadors que integren la cooperativa. També ha de fixar el temps que ha de durar la suspensió i ha de designar els socis treballadors concrets que queden en situació de suspensió. Els socis suspesos estan facultats per sol·licitar la baixa voluntària a l'entitat, que s'ha de qualificar com a justificada.

3. Els socis treballadors que estan inclosos en els supòsits a), b), d) i f) de l'apartat 1 d'aquest article i mentre estan en situació de suspensió, conserven la resta dels seus drets i obligacions com a socis. Els estatuts socials poden establir limitacions als drets en els supòsits c) i g) de l'apartat 1 d'aquest article.

4. Excepte en el supòsit previst en la lletra f) del número 1 d'aquest article, les cooperatives de treball associat poden celebrar contractes de treball de durada determinada per substituir els socis treballadors en situació de suspensió, d'acord amb la legislació estatal aplicable, amb treballadors assalariats sempre que el contracte especifiqui el nom del soci treballador substituït i la causa de la substitució.

5. Els socis treballadors d'una cooperativa de treball associat amb almanco dos anys d'antiguitat a l'entitat, poden gaudir de situacions d'excedència voluntària, sempre que ho prevegin els estatuts socials. També han de determinar els drets i les obligacions.

TÍTOL I
CAPÍTOL XI

Art. 107
Art. 108
Art. 109
Art. 110

Article 108 Baixa obligatòria per causes econòmiques, tècniques, organitzatives, de producció o de força major

1. Quan per causes econòmiques, tècniques, organitzatives, de producció o derivades de força major i per mantenir la viabilitat empresarial de la cooperativa, l'assemblea general consideri convenient reduir amb caràcter definitiu el nombre de socis treballadors de la cooperativa, ha de designar els socis que han de ser declarats baixa. Aquesta té la consideració de baixa obligatòria justificada. L'autoritat laboral ha de constatar les causes esmentades, d'acord amb el que disposa el procediment establert en la legislació estatal aplicable.

2. En aquests casos, la baixa té la consideració d'obligatòria justificada. D'acord amb l'article 76 d'aquesta llei, els socis cessants tenen dret a la devolució de totes les seves aportacions al capital social en el termini màxim d'un any, dividida en mensualitats i conserven el dret preferent al reingrés si en els dos anys següents a la baixa es creen nous llocs de feina de contingut similar al que ocupaven.

Article 109 Successió d'empreses, contractes i concessions

1. Quan una cooperativa se subroga en els drets i obligacions laborals de l'anterior titular, els treballadors afectats per aquesta subrogació poden incorporar-se com a socis treballadors en les condicions establertes en l'article 102.7 d'aquesta llei i, si porten almanco dos anys a l'empresa anterior, no se'ls pot exigir el període de prova.

2. Quan una cooperativa de treball associat cessa per causes no imputables a aquesta en una contracta de serveis o en una concessió administrativa i un nou empresari se'n fa càrrec, els socis treballadors que hi fan feina tenen els mateixos drets i deures que els haurien correspost d'acord amb la normativa vigent, com si haguessin prestat el seu servei a la cooperativa en la condició de treballadors per compte d'altri.

Secció 2a

De les cooperatives de consumidors i d'usuaris

Article 110 Objecte i finalitat social

1. Les cooperatives de consumidors i usuaris tenen com a objecte el subministrament de béns i de serveis adquirits a tercers o produïts per si mateixes per facilitar l'ús o consum dels socis i de qui hi convisquin, amb la finalitat social de facilitar-los el consum o l'ús en les condicions de preu, qualitat i informació al més favorables per als socis, així com l'educació, la formació i la defensa dels drets dels socis en particular i dels consumidors i usuaris en general.

2. Les cooperatives de consumidors i usuaris podran ser considerades com a associacions de consumidors i usuaris en conformitat al que preveu l'article 22 de l'Estatut dels consumidors i usuaris de les Illes Balears.

Article 111 Operacions amb tercers no socis

1. Les cooperatives de consumidors i usuaris poden realitzar operacions cooperativitzades amb tercers no socis, si ho preveuen els estatuts i d'acord amb l'article 6 d'aquesta llei.

2. Els preus dels subministraments i serveis per a tercers no socis han de ser els mateixos que els establerts per als socis.

Article 112 Aplicació d'excedents

Ales cooperatives de consumidors i usuaris, l'aplicació dels resultats econòmics s'ha de realitzar d'acord amb l'article 80 d'aquesta llei en l'exercici següent a la seva meritació, sense perjudici que el retorn cooperatiu s'efectuï necessàriament als socis com a descompte en els imports de les seves operacions amb la cooperativa. Els estatuts han d'establir en cada cas el mètode d'aplicació.

Article 113 Condició i operativitat

1. Les cooperatives de consumidors i d'usuaris tenen la condició de majoristes i poden vendre a la menuda com a minoristes.

2. A tots els efectes s'entén que en el subministrament de béns i de serveis de la cooperativa als seus socis no hi ha pròpiament transmissions patrimonials, sinó que són els mateixos socis els qui, com a consumidors directes, els han adquirit conjuntament a tercers.

3. La mateixa cooperativa es considera a efectes legals com a consumidor directe.

Article 114 Assemblea general

Els estatuts han de regular i desenvolupar en cada cas el procés de participació social en aquelles cooperatives de consumidors i usuaris que tinguin més de mil socis, per garantir el dret d'informació i la seva participació democràtica en les assemblees generals.

Secció 3a

De les cooperatives d'habitatges

Article 115 Objecte i finalitat social

1. Les cooperatives d'habitatges tenen per objecte proveir els socis d'habitatge, edificacions o serveis complementaris, construïts o rehabilitats per tercers, amb la finalitat social d'aconseguir aquests béns en les condicions de preu, qualitat i informació al més favorables per als seus socis.

2. Les cooperatives d'habitatges poden adquirir, parcel·lar i urbanitzar terrenys i, en general, desenvolupar totes les activitats i treballs que calgui per acomplir el seu objecte social.

3. Les cooperatives d'habitatges també poden tenir com a objecte promoure la construcció d'edificis per als socis en règim d'ús i gaudi, ja sigui per a descans o per a vacances, ja siguin destinades a residències per a socis de la tercera edat o amb disminució.

4. En tots els casos, els estatuts han de fixar les normes a què han d'ajustar-se tant els habitatges en propietat com les edificacions per a ús i gaudi, sense perjudici dels altres drets i obligacions dels socis.

5. Les cooperatives d'habitatges poden alienar o arrendar a tercers no socis els locals comercials i les instal·lacions i les edificacions complementàries de la seva propietat però no els habitatges.

6. Dels imports aconseguits per l'alienació dels béns citats en el punt 5 d'aquest article, s'ha de destinar un u per cent a dotar el fons d'educació i promoció i la resta s'ha d'aplicar a reduir el cost de l'habitatge.

7. Dels imports aconseguits per l'arrendament de locals comercials i les edificacions i les instal·lacions complementàries, s'ha de destinar un cinc per cent a dotar el fons d'educació i promoció i la resta a sufragar les despeses comunes de manteniment, conservació i millora.

8. La propietat o l'ús i gaudi dels habitatges i dels locals poden ser adjudicats o cedits als socis mitjançant qualsevol títol admès en dret.

Article 116 Règim dels socis

1. Poden ser socis de les cooperatives d'habitatges les persones físiques, els ens públics, les cooperatives, les caixes d'estalvi i les entitats que no tenen caràcter mercantil.

2. Els estatuts poden preveure en quins casos la baixa del soci és justificada. Per a la resta de casos, poden aplicar-se a les quantitats que ha lliurat el soci per finançar el pagament dels habitatges i locals les deduccions a què es refereix l'article 76.2 d'aquesta llei.

3. Les quantitats a què es refereix el punt 2 d'aquest article i les aportacions del soci al capital social han de reemborsar-se-li en el moment en què sigui substituït en els seus drets i obligacions per un altre soci.

4. Ningú no pot ocupar simultàniament el càrrec de membre del consell rector en més d'una cooperativa d'habitatges.

5. Els membres del consell rector en cap cas poden percebre remuneracions o compensacions per acomplir les obligacions del càrrec, sense perjudici del dret a ser rescabats per les despeses que els originin.

Article 117 Construcció per fases o promocions

1. Si la cooperativa d'habitatges desenvolupa més d'una promoció o una mateixa ho és per fases, s'ha d'ajustar al que disposa l'article 7 d'aquesta llei per a cadascuna.

2. Cada promoció o fase ha d'identificar-se amb una denominació específica. Aquesta ha de figurar de forma clara i destacada en tota la documentació que s'hi relaciona, incloent-hi permisos, inscripcions registrals o llicències administratives i qualsevol contracte celebrat amb tercers.

TÍTOL I CAPÍTOL XI

Art. 111
Art. 112
Art. 113
Art. 114
Art. 115
Art. 116
Art. 117

3. Els béns que integren el patrimoni comptabilitzat d'una promoció o fase no respon dels deutes de les restants.

Article 118 Auditoria de comptes

Les cooperatives d'habitatges, abans de presentar els comptes anuals a l'assemblea general ordinària per estudiar-los i aprovar-los, han de sotmetre'ls a una auditoria externa de comptes sense perjudici del que estableix l'article 87.2 d'aquesta llei. Aquesta obligació legal subsisteix mentre no s'adjudiquen o se cedeixen als socis els habitatges o locals.

Article 119 Transmissió de drets

1. En les cooperatives d'habitatges, el soci que pretengui transmetre inter vivos els seus drets sobre l'habitatge o local —abans d'haver transcorregut cinc anys, o un altre termini superior fixat pels estatuts, que no pot ser superior a deu anys des de la data del lliurament de la possessió de l'habitatge o local—, ha de posar-los a disposició de la cooperativa, que els oferirà als sol·licitants d'admissió com a socis per ordre d'antiguitat.

2. El preu de tempteig ha de ser igual a la quantitat desemborsada pel soci que transmet els seus drets sobre l'habitatge o local, incrementada amb la revalorització que hagi experimentat d'acord amb l'índex de preus al consum, durant el període comprès entre les dates dels diferents desemborsaments parcials i la data de la comunicació a la cooperativa de la intenció del soci de transmetre els seus drets sobre l'habitatge o local.

3. Quan han transcorregut tres mesos des que el soci ha posat en coneixement del consell rector el propòsit de transmetre els seus drets sobre l'habitatge o local, sense que cap sol·licitant d'admissió com a soci faci ús del dret de preferència per adquirir-los, el soci queda autoritzat per transmetre'ls, inter vivos, a tercers no socis.

4. Si en el supòsit a què es refereixen els punts anteriors d'aquest article, el soci no aconsegueix els requisits que s'hi estableixen i transmet a tercers els seus drets sobre l'habitatge o local, la cooperativa, si hi ha sol·licitants d'admissió com a socis, ha d'exercir el dret de retracte i el comprador ha de reemborsar el preu establert en el punt 2 d'aquest article, incrementat amb les despeses a què fa referència l'article 1518.2 del Codi Civil. Les despeses previstes en l'article 1518.1 del Codi Civil són a càrrec del soci que va incomplir el que estableixen els punts anteriors d'aquest article.

5. El dret de retracte pot exercir-se durant un any, comptador des de la inscripció de la transmissió al Registre de la Propietat o, si no s'ha fet, durant tres mesos, comptadors des que el retraient té coneixement de la transmissió.

6. Les limitacions establertes en els punts anteriors d'aquest article no són d'aplicació quan el soci transmet els seus drets sobre l'habitatge o local als seus ascendents o descendents, així com a les transmissions entre cònjuges decretades o aprovades judicialment en els casos de separació o divorci.

Secció 4a De les cooperatives agràries

Article 120 Objecte i finalitat social

1. Són cooperatives agràries les que associen persones físiques, jurídiques, societats rurals menorquines i comunitats de bens, titulars d'explotacions agrícoles, forestals, ramaderes o mixtes i que tenen com a objecte comerciar, proporcionar subministraments, equips productius i serveis o realitzar operacions encaminades a la millora en qualsevol àrea o vessant econòmica o social de les explotacions dels socis, dels seus elements o components de la cooperativa o de la vida en el medi rural.

2. Per acomplir el seu objectiu social, les cooperatives agràries poden desenvolupar, a més de les activitats pròpies d'aquest determinades en els estatuts, aquelles altres que sigui pressupòsit, conseqüència, complement o instrument per a la millora econòmica, tècnica, laboral, ecològica o social de la cooperativa, de les explotacions dels socis, dels elements d'aquestes o del medi rural.

3. Els estatuts de la cooperativa poden exigir com a requisit per adquirir i conservar la condició de soci un compromís d'activitat exclusiva corresponent a l'objecte social d'aquells.

4. Sense perjudici del que estableix l'article 24.2 d'aquesta llei, els estatuts han d'establir el temps mínim de permanència dels socis a la cooperativa, que no pot ser superior a cinc anys. L'incompliment d'aquesta obligació no eximeix el soci de la seva responsabilitat davant tercers, ni de la que ha assumit amb la cooperativa per obligacions i inversions realitzades i no amortitzades.

5. Es poden acordar nous compromisos de permanència obligatoris amb caràcter excepcional per als socis quan l'assemblea general adopti acords que impliquin la necessària permanència o la participació d'aquests en l'activitat de la cooperativa en nivells o terminis nous o superiors als previstos en els estatuts, com ara inversions, ampliació d'activitats, plans de capitalització o similars. En aquests casos, els socis de la cooperativa o de la secció a qui afecti aquest acord poden sol·licitar la baixa a la cooperativa o a la secció de què es tracti. Aquesta baixa té caràcter de justificada en el termini dels quaranta dies següents a l'adopció de l'acord.

6. Si els estatuts ho preveuen, la cooperativa pot incorporar com a socis col·laboradors, aquelles persones, tant físiques com jurídiques, que sense poder realitzar plenament l'activitat cooperativitzada col·laboren en la seva consecució, participant en alguna o en algunes activitats accessòries.

7. Els estatuts o un acord de l'assemblea general han de determinar el règim d'admissió i baixa, així com els drets i obligacions dels socis col·laboradors, si bé el conjunt dels seus vots no pot superar el trenta per cent dels vots socials. Els socis col·laboradors poden elegir un representant al consell rector, amb veu però sense vot, mai superior a un terç d'aquests, i aquest no pot exercir en cap cas els càrrecs de president ni de vicepresident.

TÍTOL I
CAPÍTOL XI
Art. 118
Art. 119
Art. 120

---

8. Quan la cooperativa té a més associats, aquest límit s'ha d'aplicar al conjunt de vots dels col·lectius esmentats.
9. Els socis col·laboradors han de subscriure l'aportació inicial al capital social que fixen els estatuts, però no estan obligats a realitzar noves aportacions obligatòries al capital social, si bé l'assemblea general pot autoritzar-los a fer noves aportacions voluntàries. La suma de les seves aportacions al capital social no pot superar el quaranta per cent dels socis ordinaris. Les aportacions al capital dels socis col·laboradors han de comptabilitzar-se de manera independent a les de la resta de socis.
10. Els estatuts poden regular la forma en què els socis col·laboradors han de participar en la imputació de les pèrdues, així com el dret al retorn cooperatiu.
11. També poden ser socis col·laboradors les cooperatives amb què se subscriu un acord de col·laboració intercooperatiu, en les mateixes condicions establertes en els punts anteriors d'aquest article.
12. Els socis col·laboradors no poden desenvolupar activitats cooperativitzades en competència amb les que desenvolupi la societat cooperativa de la que siguin col·laboradors.

Article 121 Operacions amb tercers

1. Les cooperatives agràries amb activitat comercial, siguin polivalents o especialitzades, poden desenvolupar aquesta activitat i les que hi estiguin connectades, arribant fins i tot directament al consumidor amb productes agraris que no procedeixin de les explotacions de la cooperativa o dels seus socis en els casos següents, sense perjudici del que estableix l'article 6 d'aquesta llei:
- a) En cada exercici econòmic fins a un cinc per cent sobre el total anual facturat per la cooperativa.
  - b) Si ho preveuen els estatuts, el percentatge màxim en cada exercici econòmic pot ser de fins al cinquanta per cent sobre les bases obtingudes d'acord amb el punt 1.a) d'aquest article.
  - c) Quan per circumstàncies no imputables a la cooperativa, aquesta pugui depassar els límits anteriors per haver obtingut l'autorització prevista en aquesta llei.
2. Les cooperatives agràries amb activitat subministradora, única o diferenciada, dirigida a les seves explotacions o a les dels seus membres, poden cedir a tercers no socis productes o serveis dins dels límits i en els supòsits equivalents del punt 1 d'aquest article, sense perjudici de poder fer-ho en tot cas quan es tracti dels romanents ordinaris de l'activitat cooperativa.

Article 122 Votacions

1. Els estatuts de les cooperatives agràries poden optar entre un sistema de vot unitari o un sistema de vot ponderat o plural. En aquest últim supòsit han d'observar-se les regles següents:
- a) S'atorga a cada soci entre un i cinc vots; els estatuts han de regular la ponderació.

b) La distribució de vots a cada soci sempre es fa en funció proporcional a l'activitat o servei cooperativitzat i mai en funció de l'aportació al capital social. En tot cas i amb independència de la ponderació que li correspon, el soci a títol principal sempre té cinc vots.

c) Amb l'antelació suficient a la celebració de cada assemblea general, el consell rector ha d'elaborar una relació en què s'estableixi el nombre de vots socials que correspon a cada soci, prenent com a base les dades de l'activitat o servei cooperativitzat de cadascun referides als tres últims exercicis econòmics. Aquesta relació s'ha d'exposar al domicili social de la cooperativa durant els cinc dies anteriors a la data de celebració de l'assemblea, a efectes de la possible impugnació pel soci disconforme, d'acord el que preveu l'article 54 d'aquesta llei.

d) El reglament de règim interior aprovat per l'assemblea general ha d'establir la relació entre els vots socials i l'activitat cooperativitzada necessària per a la distribució dels vots.

TÍTOL I
CAPÍTOL XI

Art. 121
Art. 122
Art. 123
Art. 124
Art. 125

Secció 5a

De les cooperatives d'explotació comunitària de la terra

Article 123 Objecte i finalitat social

Són cooperatives d'explotació comunitària de la terra les que associen titulars de drets d'ús i aprofitament de terres o uns altres béns immobles susceptibles d'explotació agrària, que cedeixen aquests drets a la cooperativa i que hi presten o no el seus serveis. També poden associar unes altres persones físiques que, sense cedir a la cooperativa drets de gaudi sobre béns, hi presten serveis per a l'explotació en comú dels béns cedits pels socis i dels altres que posseeixi la cooperativa per qualsevol títol, així com desenvolupar les activitats recollides en l'article 120 d'aquesta llei, tot això encaminat a la millora, en qualsevol àrea o vessant econòmica o social de totes les explotacions sota l'emparament de la cooperativa, dels seus elements o components, de la pròpia cooperativa o de la vida en el medi rural.

Article 124 Operacions amb tercers

Les cooperatives d'explotació comunitària de la terra poden realitzar operacions amb tercers en els mateixos termes i amb les mateixes condicions establertes en aquesta llei per a les cooperatives agràries.

Article 125 Règim dels socis

1. Poden ser socis de les cooperatives d'explotació comunitària de la terra:

a) Les persones físiques, jurídiques, societats rurals menorquines i comunitats de béns, titulars de drets d'ús i aprofitament de terra o altres béns immobles susceptibles d'explotació agrària que cedeixin aquests drets a la cooperativa, prestant-hi o no serveis i que, en conseqüència, tenen simultàniament la condició de socis que cedeixen el gaudi de béns a la cooperativa i de socis treballadors, o únicament la primera.

b) Les persones físiques que, sense cedir a la cooperativa drets de gaudi sobre béns, hi prestin serveis. Aquestes tenen únicament la condició de socis treballadors.

2. És d'aplicació als socis treballadors de les cooperatives d'explotació comunitària de la terra, que cedeixin o no simultàniament el gaudi de béns a

la cooperativa, les normes establertes en aquesta llei per als socis treballadors de les cooperatives de treball associat, amb les excepcions contingudes en aquesta secció.

3. El nombre d'hores per any realitzades per treballadors amb contracte de treball per compte d'altri no pot superar els límits establerts en l'article 102 d'aquesta llei.

Article 126 Cessió de l'ús i aprofitament de béns

1. Els estatuts han d'establir el temps mínim de permanència a la cooperativa dels socis en la condició que cedeixen l'ús i aprofitament de béns, que no pot ser superior a quinze anys.

2. Havent acomplert el termini de permanència a què es refereix el punt 1 d'aquest article, si els estatuts ho preveuen, poden establir-se nous períodes successius de permanència obligatòria, per terminis no superiors a cinc anys. Aquests terminis s'apliquen automàticament, llevat que el soci comuniqui la seva decisió de ser declarat baixa, amb una anticipació mínima de sis mesos a l'acabament del termini de permanència obligatòria respectiu.

En tot cas, el termini per reemborsar les aportacions al capital social ha de començar a computar-se des de la data en què acabi l'últim termini de permanència obligatòria.

3. Encara que, per qualsevol causa, el soci cessi en la cooperativa en la seva condició que cedeix el gaudi de béns, la cooperativa pot conservar els drets d'ús i aprofitament que van ser cedits pel soci pel temps que falti per acabar el període de permanència obligatòria d'aquest a la cooperativa. La cooperativa si fa ús d'aquesta facultat ha d'abonar en compensació al soci cessant la renda mitjana de la zona dels béns esmentats.

4. L'arrendatari i la resta de titulars d'un dret de gaudi poden cedir l'ús i l'aprofitament dels béns pel termini màxim de durada del seu contracte o títol jurídic sense que això sigui causa de desnonament o de resolució d'aquest.

En aquest supòsit, la cooperativa pot dispensar de l'acompliment del termini estatutari de permanència obligada sempre que el titular dels drets d'ús i aprofitament es compromet a cedir-los pel temps que abasti el seu títol jurídic.

5. Els estatuts han d'assenyalar el procediment per obtenir la valoració dels béns susceptibles d'explotació en comú.

6. Cap soci no pot cedir a la cooperativa l'usdefruit de terres o d'uns altres béns immobles que excedeixin del terç del valor total dels integrats a l'explotació, llevat que es tracti d'ens públics o societats, en el capital social de les quals els ens públics participin majoritàriament.

7. Els estatuts poden regular el règim d'obres, millores i servituds que puguin afectar els béns, el gaudi dels quals ha estat cedit i siguin conseqüència del pla d'explotació comunitària d'aquests. La regulació estatutària comprèn el règim d'indemnitzacions que siguin procedent a conseqüència d'aquestes obres,

millores i servituds. Si els estatuts ho preveuen i el soci que cedeix el gaudi té titularitat suficient per autoritzar la modificació, no pot oposar-se a la realització de l'obra o millora o a la constitució de la servitud. Quan sigui necessari per al normal aprofitament del bé afectat, la servitud s'ha de mantenir, encara que el soci cessi en la cooperativa o l'immoble canviï de titularitat, sempre que aquesta circumstància s'hagi fet constar al document de constitució de la servitud. En tot cas, és d'aplicació la facultat de variació recollida en el paràgraf segon de l'article 545 del Codi Civil.

Per adoptar acords relatius al que estableix aquest punt, és necessari que la majoria prevista en l'article 44 d'aquesta llei comprengui el vot favorable dels socis que representin, almanco, el cinquanta per cent de la totalitat dels béns, l'ús i el gaudi dels quals hagi estat cedit a la cooperativa.

8. Els estatuts poden establir normes per les quals els socis que hagin cedit a la cooperativa l'ús i aprofitament de béns, quedin obligats a no transmetre a tercers drets sobre aquests béns que impedeixin el de l'ús i aprofitament d'aquests per la cooperativa durant el temps de permanència obligatòria del soci.

9. El soci que sigui baixa obligatòria o voluntària a la cooperativa, qualificada de justificada, pot transmetre les seves aportacions al capital social de la cooperativa al seu cònjuge, ascendents o descendents, si aquests són socis o adquireixen tal condició en el termini de tres mesos des de la baixa d'aquell.

Article 127 Règim econòmic

1. Els estatuts han de fixar l'aportació obligatòria mínima al capital social per ser soci, distingint la que ha de realitzar en la seva condició que cedeix el gaudi de béns i en la de soci treballador.

2. El soci que, tenint la doble condició que cedeix el gaudi de béns i de soci treballador, sigui declarat baixa en una, té dret al reemborsament de les aportacions realitzades en funció de la condició en què cessa a la cooperativa, sigui aquesta la que cedeix béns o la de soci treballador.

3. Els socis en la seva condició de socis treballadors perceben bestretes laborals, d'acord amb que s'estableix per a les cooperatives de treball associat. En la seva condició que cedeix l'ús i aprofitament de béns a la cooperativa, perceben per aquesta cessió la renda usual a la zona per a finques anàlogues. Les quantitats percebudes per les bestretes laborals i rendes ho són a compte dels resultats finals, en l'exercici de l'activitat econòmica de la cooperativa.

A efectes del que estableix l'article 79.2.a) d'aquesta llei tant les bestretes laborals com les rendes esmentades tenen la consideració de despeses deduïbles.

4. Els retorns cooperatius s'han d'acreditar als socis d'acord amb les normes següents:

- a) Els excedents disponibles que tinguin el seu origen en els béns inclosos a l'explotació per títols diferents a la cessió a la cooperativa del seu gaudi

pels socis, s'han d'imputar a qui tinguin la condició de socis treballadors, d'acord amb les normes establertes per a les cooperatives de treball associat.

b) Els excedents disponibles que tinguin el seu origen en els béns, el gaudi dels quals hagi estat cedit pels socis a la cooperativa, s'han d'imputar als socis en proporció amb la seva respectiva activitat cooperativa, en els termes que s'assenyalen a continuació:

b.1) L'activitat consistent en la cessió a favor de la cooperativa del gaudi de les finques ha de ser valorada necessàriament en el moment de la cessió.

b.2) L'activitat consistent en la prestació de treball pel soci ha de ser valorada d'acord amb el salari del conveni vigent per al seu lloc de feina, encara que hagi percebut bestretes laborals de quantia diferent.

5. La imputació de les pèrdues s'ha de realitzar d'acord amb les normes establertes en el punt 4 d'aquest article.

Això no obstant, si l'explotació dels béns, el gaudi dels quals ha estat cedit pels socis dona lloc a pèrdues, les que corresponguin a l'activitat cooperativitzada de prestació de treball sobre els béns esmentats, s'han d'imputar en la seva totalitat als fons de reserva i, si no n'hi ha, als socis en la seva condició de qui cedeix el gaudi de béns, en la quantia necessària per garantir als socis treballadors una compensació mínima igual al setanta per cent de les retribucions satisfetes a la zona per un treball igual i, en tot cas, no inferior a l'import del salari mínim interprofessional.

Secció 6a De les cooperatives de serveis

Article 128 Objecte

1. Són cooperatives de serveis les que associen a persones físiques o jurídiques, titulars d'explotacions industrials o de serveis i a professionals o artistes que exerceixin la seva activitat per compte propi i que tenen per objecte prestar subministraments i serveis, produir béns i realitzar operacions encaminades a la millora econòmica i tècnica de les activitats professionals o de les explotacions dels socis.

2. No pot ser classificada com a cooperativa de serveis aquella, en que els socis i en l'objecte de la qual concorrin circumstàncies o peculiaritats que permetin classificar-la d'acord amb el que estableix una altra de les seccions d'aquest capítol.

3. No obstant el que estableixen els punts 1 i 2 d'aquest article, les cooperatives de serveis poden realitzar activitats i serveis cooperativitzats amb tercers no socis, fins a un cinquanta per cent del volum total de l'activitat cooperativitzada realitzada amb els socis.

Secció 7a

De les cooperatives de la mar

Article 129 Objecte i finalitat social

1. Són cooperatives de la mar les que associen a pescadors, armadors d'embarcacions, confraries, organitzacions de productors pesquers, titulars de vivers i, en general, a persones físiques o jurídiques titulars d'explotacions dedicades a activitats pesqueres, i a professionals per compte propi de les activitats esmentades, i que tenen per objecte prestar subministraments i serveis, així com realitzar operacions, encaminades a la millora econòmica, tècnica o social de les activitats professionals, de les explotacions dels socis, de la pròpia cooperativa i del medi marí.

2. Per acomplir el seu objecte social, les cooperatives de la mar poden desenvolupar, a més de les activitats d'aquest objecte, determinades en els estatuts, aquelles altres que sigui pressupòsit, conseqüència, complement o instrument per a la millora econòmica, tècnica, laboral, ecològica o social de la cooperativa, de les explotacions dels socis, dels seus elements d'aquestes, de les activitats professionals, o del medi marí.

3. És d'aplicació a les cooperatives de la mar el que preveu sobre operacions amb tercers en l'article 121 d'aquesta llei.

4. L'àmbit d'aquesta classe de cooperatives s'ha de fixar estatutàriament.

Secció 8a

De les cooperatives de transport

Article 130 Objecte

1. Són cooperatives de transportistes les que associen a persones físiques o jurídiques, titulars d'empreses de transport o professionals que puguin exercir en qualsevol àmbit, fins i tot local, l'activitat de transportistes, de persones o coses o mixt i que tenen per objecte prestar serveis i subministraments i realitzar operacions encaminades a la millora econòmic i tècnic de les explotacions dels socis.

Les cooperatives de transportistes també poden realitzar aquelles activitats per a les quals es troben expressament facultades per la Llei 16/1987, de 30 de juliol, d'ordenació dels transports terrestres en els termes que s'hi estableixen.

2. Les cooperatives de transportistes poden desenvolupar operacions amb tercers no socis, d'acord amb el que estableix la secció 6a per a les cooperatives de serveis.

Secció 9a

De les cooperatives d'assegurances

Article 131 Normativa aplicable

Són cooperatives d'assegurances les que exerceixen l'activitat asseguradora als rams i amb els requisits establerts en la legislació de l'assegurança i, amb caràcter supletori, en la Llei de cooperatives.

TÍTOL I
CAPÍTOL XI
Art. 128
Art. 129
Art. 130
Art. 131

Secció 10a De les cooperatives sanitàries

§ 8. Llei 1/2003,
de 20 de març, de
cooperatives
de les Illes
Balears
(BOIB núm. 42,
de 29 de març de
2003;
BOE núm. 9, de 16
d'abril de 2003)

Article 132 Objecte i normes aplicables

1. Són cooperatives sanitàries les que desenvolupen la seva activitat a l'àrea de la salut i poden estar constituïdes pels prestadors de l'assistència sanitària, pels seus destinataris o pels uns i pels altres. Poden realitzar també activitats complementàries i connexes fins i tot de tipus preventiu, general o per a grups o col·lectius determinats.

2. A les cooperatives sanitàries els és d'aplicació les normes establertes en aquesta llei per a les de treball associat o per a les de serveis, segons sigui procedent, quan els socis siguin professionals de la medicina. Quan els socis siguin els destinataris de l'assistència sanitària s'han d'aplicar a la societat les normes sobre cooperatives de consumidors i usuaris. Quan es donin les condicions previstes en l'article 140 d'aquesta llei, s'ha d'aplicar la normativa sobre cooperatives integrals. Si estiguessin organitzades com a empreses asseguradores, s'han d'ajustar, a més, a la normativa esmentada en l'article 131 d'aquesta llei.

Quan per imperatiu legal no puguin desenvolupar l'activitat asseguradora, aquesta ha de ser realitzada per societats mercantils que siguin propietat, almanco majoritària, de les cooperatives sanitàries. Als resultats derivats de la participació de les cooperatives sanitàries en aquestes societats mercantils els és d'aplicació el que disposa l'article 79.3 d'aquesta llei.

3. Quan una cooperativa de segon grau integri almanco una cooperativa sanitària, aquella pot incloure en la seva denominació el terme sanitària.

Secció 11a De les cooperatives d'ensenyament

Article 133 Objecte i normes aplicables

1. Són cooperatives d'ensenyament les que desenvolupen activitats docents, en diferents nivells i modalitats. Poden realitzar també, com a complementàries, activitats extraescolars i connexes, així com prestar serveis que facilitin les activitats docents.

2. A les cooperatives d'ensenyament els és d'aplicació les normes establertes en aquesta llei per a les cooperatives de consumidors i usuaris, quan associïn als pares dels alumnes, als seus representants legals o als propis alumnes.

3. Quan la cooperativa d'ensenyament associï a professors i a personal no docent i de serveis, li és d'aplicació les normes d'aquesta llei que regulen les cooperatives de treball associat.

Secció 12a De les cooperatives de crèdit

TÍTOL I CAPÍTOL XI

Art. 132
Art. 133
Art. 134
Art. 135
Art. 136

Article 134 Objecte i normes aplicables

1. Quan les cooperatives tinguin per objecte atendre les necessitats de finançament dels seus socis i de tercers mitjançant l'exercici de les activitats pròpies de les entitats de crèdit, s'han de denominar cooperatives de crèdit.

2. Les cooperatives de crèdit poden fer tota classe d'operacions actives, passives i de serveis a les altres entitats de crèdit, i han d'atendre preferentment les necessitats financeres dels seus socis, a fi de complir millor els seus fins cooperatius.

3. Les cooperatives de crèdit s'han de regular per les normes especials d'aquesta secció i per les altres disposicions generals d'aquesta llei, sense perjudici de les normes bàsiques de l'Estat ni de les autonòmiques que els siguin aplicables.

4. Poden adoptar la denominació de caixa rural les societats cooperatives de crèdit que tinguin com a activitat principal la prestació de serveis financers en el medi rural.

Article 135 Constitució

La sol·licitud de constitució d'una cooperativa de crèdit ha de estar subscripta per un grup de promotors del qual n'han de formar part, almenys, cinc persones jurídiques que desenvolupin l'activitat pròpia del seu objecte social de manera ininterrompuda des d'almenys dos anys abans de la data de constitució, o per persones físiques, d'acord amb la normativa estatal aplicable.

Per constituir una caixa rural, el grup promotor ha d'incloure, almenys, dues cooperatives, una de les quals ha de ser agrària, o cinquanta socis persones físiques titulars d'explotacions agràries.

Article 136 Règim econòmic

1. Les aportacions inicials al capital social de la cooperativa s'han de fer en efectiu metàl·lic i s'han de desemborsar, almenys un cinquanta per cent, en el moment de la constitució, i la resta, dins el termini màxim de dos anys, o abans, si ho exigeix el compliment del coeficient de solvència. El capital social mínim ha d'estar completament desemborsat en tot cas.

Les aportacions esmentades s'han d'acreditar en títols nominatius, dels quals cada soci n'ha de posseir almenys un. Els estatuts han de determinar el valor nominal de cada títol, com també el nombre mínim de títols que han de posseir els socis, segons la naturalesa jurídica i el compromís d'activitat que han assumit dins els límits que s'estableixen en l'apartat 2 d'aquest article. Tots el títols han de tenir el mateix valor nominal.

2. L'import total de les aportacions de cada soci no pot excedir del vint per cent del capital social quan es tracti d'una persona jurídica i el dos i mig per cent quan es tracti d'una persona física. En cap cas el conjunt de persones jurídiques que no tinguin la condició de societat cooperativa no pot posseir més del cinquanta per cent del capital social.

**§ 8. Llei 1/2003,
de 20 de març, de
cooperatives
de les Illes**

Balears

**(BOIB núm. 42,
de 29 de març de
2003;**

**BOE núm. 9, de 16
d'abril de 2003)**

3. No s'han d'abonar interessos per les aportacions al capital social quan el resultat de l'exercici econòmic, després d'haver computat, si n'és el cas, les pèrdues d'exercicis anteriors, no hagi estat positiu i no hi hagi reserves a lliure disposició suficients per satisfer-los, llevat d'autorització de l'òrgan o de l'entitat competent segons la legislació estatal i d'informe favorable de l'òrgan autonòmic competent en matèria de cooperatives.

4. Les aportacions al capital social s'han de reemborsar als socis només quan no es produeixin una cobertura insuficient del capital social obligatori, reserves i coeficient de solvència. Tampoc no es poden practicar reemborsaments durant els cinc primers anys, comptadors des de la constitució de la cooperativa, llevat que legalment o reglamentàriament s'hagi previst la possibilitat d'autorització expressa.

5. De conformitat amb la normativa estatal aplicable, les cooperatives de crèdit poden fer operacions actives amb tercers no socis fins un màxim del cinquanta per cent dels seus recursos totals. En aquest percentatge no s'han de computar les operacions realitzades per les cooperatives de crèdit amb els socis de les cooperatives associades, les de col·locació dels excessos de tresoreria en el mercat interbancari, ni l'adquisició de valors i actius financers de renda fixa que es puguin adquirir per cobrir els coeficients legals o per col·locar els excessos de tresoreria.

6. El que s'ha disposat en aquest article s'han d'entendre de conformitat amb l'establert en la legislació estatal aplicable.

Article 137 Control i inspecció

1. Amb independència del que estableix al respecte la legislació estatal, les cooperatives de crèdit estan sotmeses a les normes generals que regulin les facultats d'ordenació, de control, d'inspecció i de disciplina que sobre aquestes escaiguin a les autoritats d'ordre econòmic de l'Administració, pel seu caràcter d'entitats de crèdit.

2. Les línies bàsiques de l'aplicació del fons destinats a educació i promoció acordades per l'assemblea general de la cooperativa s'han de sotmetre a aprovació de la conselleria competent en matèria de cooperatives, que ha de requerir l'informe previ de la conselleria competent en matèria de política financera i, en el cas de les caixes rurals, a més, el de la conselleria competent en matèria d'agricultura.

Secció 13a

De les cooperatives d'iniciativa social

Article 138 Objecte i normes aplicables

1. Seran qualificades cooperatives d'iniciativa social aquelles que sense ànim de lucre i amb independència de la seva classe, tenen per objecte social la prestació de serveis relacionats amb:

1.1. Serveis socials

- a) Família.
- b) Infantesa i adolescència.
- c) Persones grans.
- d) Persones amb discapacitat.

- e) Dona.
- f) Minories ètniques i immigració.
- g) Uns altres grups o sectors en què es puguin manifestar situacions de risc o exclusió social.

1.2. Salut

Alcohòlics i toxicòmans.

1.3. Joventut

Protecció de la joventut.

1.4. Educació

Educació especial.

1.5. En general, necessitats socials no ateses.

2. En el supòsit que l'objecte social de la cooperativa inclogui, a més, activitats diferents a les pròpies de la iniciativa social, aquelles han de ser accessòries i subordinades a aquestes. La cooperativa ha de portar una comptabilitat separada per a un i per a l'altre tipus d'activitats.

3. Per ser qualificada i inscrita com a cooperativa de treball associat d'iniciativa social, ha de fer constar expressament en els estatuts l'absència d'ànim de lucre. Amb aquesta finalitat ha d'acomplir els requisits següents:

- a) Els resultats positius que es produeixin en un exercici econòmic no poden ser distribuïts entre els socis.
- b) Les aportacions dels socis al capital social, tant obligatòries com voluntàries, no poden meritjar un interès superior a l'interès legal del diner, sense perjudici de la seva possible actualització.
- c) El caràcter gratuït de l'acompliment dels càrrecs del consell rector, sense perjudici de les compensacions econòmiques procedents per les despeses en què puguin incórrer els consellers en l'acompliment de les seves funcions.
- d) Les bestretes societàries i les retribucions dels treballadors per compte d'altri no poden superar el cent cinquanta per cent de les retribucions que en funció de l'activitat categoria professional, estableixi el conveni col·lectiu aplicable al personal assalariat del sector.
- e) L'incompliment de qualsevol dels anteriors requisits determina la pèrdua de la condició de cooperativa d'iniciativa social i ha de passar a regir-se plenament pel que es disposa amb caràcter general per a les cooperatives de treball associat.

4. Aquestes cooperatives han d'expressar a més en la seva denominació la indicació iniciativa social, amb caràcter previ a la qualificació i a la inscripció en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

5. L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha de considerar aquestes cooperatives entitats sense finalitats lucratives a tots els efectes.

6. Les entitats i organismes públics poden participar en qualitat de socis en la forma en que estatutàriament pugui establir-se.

Secció 14a De les cooperatives d'inserció social

Article 139 Objecte i normes aplicables

1. S'anomenen cooperatives d'inserció social, las que, sense ànim de lucre i amb independència de la seva classe, tenen per objecte atendre els seus membres, pertanyents a col·lectius de discapacitats físics o psíquics, menors i ancians amb mancances familiars i econòmiques, i qualsevol altre grup o minoria exclosos socialment, facilitant-los la seva integració plena en la societat.

2. Poden ser socis d'aquestes cooperatives, les persones indicades en el número 1 com els seus tutors, personal tècnic, professional i d'atenció, així com entitats públiques i privades.

3. Els socis discapacitats poden estar representats en els òrgans socials pels qui tinguin atribuïda la seva representació legal.

4. Els estatuts han de regular necessàriament el funcionament d'aquestes cooperatives, incorporant-hi d'una forma especial les potencialitats dels valors cooperatius per a la consecució de la seva finalitat social.

5. Per ser qualificada i inscrita com cooperativa d'inserció social ha de fer constar expressament en els seus estatuts l'absència d'ànim de lucre, acomplint amb aquest efecte els requisits que s'estableixen en la disposició addicional segona d'aquesta llei.

6. A tots els efectes, la Administració pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears considera aquestes cooperatives com entitats sense fins lucratius.

7. Serà d'aplicació, per aquestes cooperatives, les normes de la present llei relatives a la classe de cooperatives a què pertanyen.

Secció 15a De les cooperatives integrals

Article 140 Objecte i normes aplicables

Es denominen cooperatives integrals aquelles que, amb independència de la classe, la seva activitat cooperativitzada és doble o plural, acomplint les finalitats socials pròpies de diverses classes de cooperatives en una mateixa societat, d'acord amb els seus estatuts i acomplint el que es regula per a cada una de les seves activitats. En els casos esmentats, l'objecte social és plural i es beneficia del tractament legal que li correspon per l'acompliment d'aquestes finalitats.

En els òrgans socials de les cooperatives integrals ha d'haver sempre representació de les activitats integrades a la cooperativa. Els estatuts poden reservar el càrrec de president o vicepresident a una determinada modalitat de socis.

Capítol XII
De les cooperatives de segon i ulterior grau
i altres formes de col·laboració econòmica

TÍTOL I
CAPÍTOL XII
Art. 139
Art. 140
Art. 141

Article 141 Cooperatives de segon i ulterior grau

1. Per a l'acompliment i desenvolupament de finalitats comunes d'ordre econòmic, dos o més cooperatives de la mateixa o diferent classe poden constituir cooperatives de segon o ulterior grau.
2. Els estatuts han d'incloure l'enumeració de les facultats essencials que, per ser precises per al desenvolupament de l'objectiu social, quedin transferides als òrgans de la cooperativa esmentada. Quan la cooperativa es constitueixi amb finalitats d'integració empresarial, els estatuts han de determinar les àrees d'activitat empresarial integrades, les bases per a l'exercici de la direcció unitàries del grup i les característiques d'aquest.
3. A les cooperatives de segon o ulterior grau formades per cooperatives agràries, poden ser socis, sense superar-ne el vint-i-cinc per cent del total, les societats agràries de transformació integrades per titulars d'explotacions agràries i/o per treballadors agrícoles.
4. A les assemblees d'aquestes cooperatives, cada cooperativa soci la representarà el seu president respectiu. També la pot representa un altre soci d'aquesta, si és designat a tal efecte per a cada assemblea per acord del seu consell rector.
5. Els membres del consell rector, els interventors de comptes, els membres del comitè de recursos i els liquidadors de les cooperatives de segon o ulterior grau, han de ser elegits per l'assemblea d'entre els seus socis.
6. Els retorns que percebin les cooperatives socis, així com els interessos que meritin de les seves aportacions al capital social no tenen la consideració de beneficis extracooperatius.
7. En el supòsit de liquidació de la cooperativa de segon o ulterior grau, el fons de reserva obligatori s'ha de transferir al fons de la mateixa naturalesa de cada una de les cooperatives que la constitueixin, així com la resta de l'haver líquid resultant, distribuïnt-se tot això entre les cooperatives soci en proporció amb el volum de l'activitat cooperativitzada desenvolupada per cada una d'elles durant els últims cinc anys o, en el seu defecte, des de la seva constitució, no tenint ell mateix caràcter de benefici extracooperatiu.
8. Les aportacions obligatòries al capital social d'una cooperativa de segon o ulterior grau s'han de realitzar en funció a l'activitat cooperativa compromesa amb aquella per cada soci.
9. La distribució dels excedents, tant si són positius com si registren pèrdues, s'han d'acordar en funció a l'activitat cooperativitzada compromesa estatutàriament, després d'haver realitzat la imputació que procedeixi als fons obligatoris.

10. Els estatuts han de fixar els criteris o mòduls que defineixen l'activitat cooperativa.

11. Les cooperatives de segon i ulterior grau s'han de regir pel que disposa aquest article, i en el seu defecte, per les normes de caràcter general d'aquesta llei.

Article 142 Grup cooperatiu

1. S'entén per grup cooperatiu als efectes d'aquesta llei el conjunt format per diverses societats cooperatives de qualsevol classe, i que té per objecte la definició de polítiques empresarials i el seu control, la planificació estratègica de l'activitat dels socis i la gestió dels recursos i activitats comunes.

2. Els estatuts del grup cooperatiu han de determinar les facultats d'administració i gestió que ha de tenir la seva entitat cap de grup, les instruccions del qual són d'acompliment obligat per a les cooperatives agrupades, de manera que es produeix una unitat de decisió en l'àmbit de les facultats esmentades.

3. L'emissió d'instruccions pot afectar diferents àmbits de gestió, administració o govern, entre els quals es poden incloure:

- a) L'establiment a les cooperatives de base, de normes estatutàries o reglamentàries comunes.
- b) L'establiment de relacions associatives entre les cooperatives de base.
- c) El compromís d'aportació periòdica de recursos calculats en funció de la seva respectiva evolució empresarial o compte de resultats.

4. Els compromisos generals assumits davant del grup han de formalitzar-se per escrit, sigui en els estatuts de l'entitat cap de grup, si és societat cooperativa, o mitjançant un altre document contractual. Se n'hi ha d'incloure la duració si aquesta és limitada, el procediment per modificar-lo i per separar una cooperativa i l'exercici de les facultats que s'acorda atribuir a l'entitat cap de grup. La modificació, ampliació o resolució dels compromisos indicats pot efectuar-se, si així s'ha establert, mitjançant acord de l'òrgan màxim de l'entitat cap de grup. El document contractual ha d'eleva-se a escriptura pública.

5. L'acord d'integració en un grup cooperatiu s'anotarà al full corresponent de cada societat cooperativa en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

6. La responsabilitat derivada de les operacions que realitzin directament amb tercers les societats cooperatives integrades al grup, no afecta el grup ni les altres cooperatives que l'integrin.

Article 143 Altres formes de col·laboració econòmica i social

1. Les cooperatives de qualsevol tipus i classe poden constituir societats, agrupacions, consorcis i unions entre si o amb altres persones físiques o jurídiques, públiques o privades, i formalitzar convenis o acords per aconseguir millor el seu objectiu social i per defensar els seus interessos.

2. Les cooperatives poden subscriure amb altres acords intercooperatius per aconseguir els seus objectius socials. En virtut d'aquests, la cooperativa i els seus socis poden realitzar operacions de subministrament, lliuraments de productes

o serveis a l'altra cooperativa signant de l'acord. Aquests fets tenen la mateixa consideració que les operacions cooperativitzades amb els propis socis. Els resultats d'aquestes operacions s'han d'imputar d'acord amb el que disposa l'article 80.1 d'aquesta llei.

TÍTOL I
CAPÍTOL XII
Art. 142
Art. 143

TÍTOL II DE L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA I DE LES SOCIETATS COOPERATIVES

TÍTOL II
CAPÍTOL I
Art. 144
Art. 145

Capítol I Del foment del cooperativisme

Article 144 Principi general

La comunitat autònoma de les Illes Balears en aplicació de l'article 129.2 de la Constitució Espanyola, ha d'assumir com a matèria d'interès públic la promoció, estímulo i desenvolupament de les societats cooperatives i de les seves estructures d'integració econòmica i representativa, amb absolut respecte a la seva llibertat i autonomia.

A aquests efectes, els poders públics de les Illes Balears han de protegir, estimular i incentivar l'activitat que desenvolupin les societats cooperatives mitjançant l'adopció de mesures que afavoreixin la inversió empresarial, la creació d'ocupació, l'elevació del nivell de formació socioprofessional i preparació tècnica dels socis, i l'associacionisme cooperatiu.

Per a l'acompliment de que s'ha dit, l'Administració autònoma ha d'actuar a través de la conselleria competent en matèria de cooperatives, dotant-la dels recursos i serveis necessaris per a l'acompliment de les seves finalitats de promoció, difusió, formació, inspecció i registre, sense perjudici de la coordinació que hi pertoqui amb la resta de conselleries o administracions vinculades amb l'activitat econòmica que desenvolupin les cooperatives.

Article 145 Altres mesures

1. Les federacions o associacions de cooperatives que contribueixin a la promoció de l'interès general de les Illes Balears mitjançant el desenvolupament de les seves funcions, poden ser reconegudes d'utilitat pública pel Govern autòmic, d'acord i amb els efectes que estableixi la normativa vigent.
2. El Govern de les Illes Balears ha d'adoptar les mesures convenients per a la difusió i ensenyament del cooperativisme als diferents nivells educatius, afavorint la creació de cooperatives d'ensenyament en els centres docents.
3. Especialment s'ha de promoure i donar suport a la constitució de cooperatives de segon o ulterior grau i qualsevol altra forma d'integració que tendeixi a reforçar els vincles cooperatius. Les cooperatives que concentrin les seves empreses per fusió o per constitució d'altres cooperatives de segon o ulterior grau, així com mitjançant unions d'empresaris o agrupacions d'interès econòmic han de gaudir de tots els beneficis atorgats per la normativa autònoma que es relacionin amb l'agrupació esmentada o concentració d'empreses, al seu grau màxim.

4. Les cooperatives han de gaudir de prioritat en cas d'empat en els concursos i subhastes per adjudicar els contractes de l'Administració vinculada a la comunitat autònoma de les Illes Balears.

5. Per acomplir les seves finalitats específiques, les cooperatives d'habitatges de promoció social tenen dret a adquirir terrenys de gestió pública pels procediments d'adjudicació directa previstos en la normativa d'aplicació.

6. Les societats cooperatives de les Illes Balears que participin en els procediments de contractació, o contractin amb les administracions públiques ubicades en les Illes Balears, només han d'aportar el vint-i-cinc per cent de les garanties que hagin de constituir.

7. Les societats cooperatives de les Illes Balears tenen la condició de majoristes en la distribució o en la venda. Això no obstant, poden vendre a la menuda i distribuir com a detallistes, independentment de la qualificació que els correspon a efectes fiscals.

Igualment, no tenen la consideració de vendes els lliuraments de béns i prestacions de serveis proporcionades per les cooperatives als seus socis, ja sigui produïdes tant per les cooperatives com pels seus socis o adquirides a tercers per acomplir les seves finalitats socials.

8. Es consideren activitats cooperatives internes i tenen caràcter d'operacions de transformació primària, les que realitzin les cooperatives agràries i les d'explotació comunitària de la terra, així com les cooperatives de segon o ulterior grau que les agrupin, amb productes o matèries que estiguin destinats exclusivament a les explotacions dels socis.

9. En la promoció de cooperatives s'ha de valorar de manera especial i singular, la seva capacitat de generar ocupació.

10. Així mateix, s'ha de promoure la creació de cooperatives, l'activitat de les quals consisteixi en la prestació de serveis encaminats a la satisfacció d'un interès públic o social.

11. L'Administració ha de garantir la participació i la representació del sector cooperatiu en tots els òrgans i meses de diàleg social i econòmic.

Capítol II **De la inspecció, les infraccions, les sancions, la intervenció i la desqualificació**

Article 146 Inspecció de les societats cooperatives

Correspon a la conselleria competent en matèria de cooperatives la potestat de la funció inspectora en relació a l'acompliment d'aquesta llei.

La funció inspectora sobre l'acompliment de la legislació cooperativa, així com el seu desplegament estatutari, segons el que preveu aquesta llei, l'ha d'exercir la conselleria competent mitjançant la Inspecció de Treball i Seguretat Social, sense perjudici de les funcions inspectores que corresponguin a altres conselleries en funció de la legislació específica aplicable.

Article 147 Infraccions

1. Les cooperatives són subjectes responsables de les accions i omissions contràries a la Llei o als Estatuts, amb independència de la responsabilitat dels membres dels seus òrgans socials en allò que els sigui imputable amb caràcter solidari o personal, bé de forma directa o perquè pugui ser exigida a través de derivació de responsabilitat.

TÍTOL II
CAPÍTOL II
Art. 146
Art. 147

2. Són infraccions lleus l'incompliment de les obligacions o la vulneració de les prohibicions imposades per aquesta llei que no suposin un conflicte greu entre parts, no interrompin l'activitat social i no puguin ser qualificades de greus o molt greus:

- a) No tenir o no portar al dia els llibres socials o els llibres de comptabilitat obligatoris per un termini superior a 6 mesos, comptats des del darrer assentament fet.
- b) Incomplir l'obligació de lliurar a les persones sòcies els títols o les llibretes de participació que acreditin llurs aportacions socials.

3. Són infraccions greus:

- a) Incomplir l'obligació d'inscriure els nomenaments i les renovacions dels càrrecs i tots els altres actes que hagin de ser registrats.
- b) No respectar els drets que, en matèria d'informació, estableixen els articles 20 i 22 d'aquesta llei, en els casos establerts per llei, pels estatuts o per un acord de l'Assemblea General.
- c) No dipositar els comptes anuals i les auditories, d'acord amb el que disposa l'article 86 d'aquesta llei, en els termes que estableix la legislació corresponent.
- d) Superar els límits per a la contractació amb tercers per compte aliè.

4. Son infraccions molt greus:

- a) Abonar a les persones sòcies en actiu, retorns cooperatius en funció de llur aportació al capital i no en proporció a les operacions, els serveis o les activitats cooperativitzades que hagin dut a terme.
- b) Vulnerar les disposicions legals i estatutàries o els acords de l'assemblea general sobre la imputació de pèrdues de l'exercici econòmic.
- c) No destinar els recursos corresponents al fons de reserva obligatori i al fons d'educació i promoció cooperativa, en els casos i per l'import establerts per llei, pels estatuts o per un acord de l'assemblea general.
- d) No destinar els fons irrepartibles, o l'haver líquid resultant de la liquidació, d'acord amb allò que preveu aquesta llei en els casos de liquidació, fusió i escissió de la cooperativa.
- e) Destinar a finalitats diferents de les que la Llei determina els recursos del fons d'educació i promoció cooperativa, i el fons de reserva obligatòria.
- f) Incomplir l'obligació de sotmetre els comptes de l'exercici a verificació mitjançant auditoria externa, si ho estableixen aquesta llei o els estatuts socials, ho acorden l'assemblea general o el consell rector, o ho sol·licita el 20 per cent de les persones sòcies de la cooperativa.
- g) Incomplir les normes legals i estatutàries que regulen l'actualització de les aportacions socials i la destinació del resultat de regularitzar el balanç de la cooperativa.
- h) Incomplir les normes legals i estatutàries relatives a l'objecte i la finalitat de la cooperativa.

- i) Encobrir, sota la fórmula de societat cooperativa, finalitats pròpies de les societats mercantils.
- j) La paralització de l'activitat cooperativitzada, o la inactivitat dels òrgans durant dos anys.
- k) La transgressió de les disposicions imperatives o prohibitives de la Llei de cooperatives, quan se comprovi connivència per lucrar-se o per obtenir fictíciament subvencions o bonificacions fiscals.

5. Les infraccions lleus, greus o molt greus es graduaran a efectes de la seva sanció corresponent en funció de la negligència i intencionalitat, falsedat, incompliment de les advertències prèvies i requeriments de la inspecció, nombre de socis afectats, perjudici causat, repercussió social i dimensió de la cooperativa.

6. Les infraccions prescriuran: les lleus als tres mesos, les greus als sis mesos, les molts greus a l'any. Els terminis es comptaran des de la data en què s'hagin comès.

Article 148 Sancions

1. Les sancions per les infraccions tipificades en els articles anteriors poden imposar-se en grau mínim, mitjà o màxim atenent aquests criteris:

- a) Nombre de socis afectats.
- b) Repercussió social.
- c) Engany o falsedat.
- d) Negligència.
- e) Capacitat econòmica.
- f) Incompliment de les advertències i els requeriments previs dels inspectors.

2. Quan l'acta de l'inspector que iniciï l'expedient sancionador avalui la infracció en grau mitjà o màxim, hi ha de consignar els criteris que fonamenten la graduació efectuada. Basta un únic criteri per proposar-ne el grau mitjà i dos per al grau màxim. Aquests criteris s'han de fer constar igualment en la resolució administrativa corresponent.

Quan no es consideri rellevant amb aquests efectes cap dels criteris enumerats anteriorment o no consti en els actes administratius esmentats en el paràgraf anterior, la sanció s'imposarà en grau mínim.

3. Les sancions s'han de graduar de la forma següent:

- a) Infraccions lleus:
  - De grau mínim: de seixanta a cent cinquanta euros (de 60 a 150 euros).
  - De grau mitjà: de cent cinquanta un a tres-cents euros (de 151 a 300 euros).
  - De grau màxim: de tres-cents un a sis-cents euros (de 301 a 600 euros).
- b) Infraccions greus:
  - De grau mínim: de sis-cents un a mil dos-cents euros (de 601 a 1.200 euros).
  - De grau mitjà: de mil dos-cents un a dos mil euros (1.201 a 2.000 euros).

- De grau màxim: de dos mil un a tres mil euros (2.001 a 3.000 euros).

c) Infraccions molt greus:

- De grau mínim: de tres mil un a sis mil euros (3.001 a 6.000 euros).
- De grau mitjà: de sis mil un a trenta mil euros (6.001 a 30.000 euros).
- De grau màxim: de trenta mil un a seixanta mil euros (de 30.001 a 60.000 euros).

4. Les sancions imposades per infraccions molt greus, quan siguin fermes s'han de fer públiques en la forma que es determini reglamentàriament .

5. Si s'aprecia reincidència, la quantia de les sancions consignades en aquest article pot incrementar-se fins al doble del grau de la sanció corresponent o de la infracció comesa, sense excedir en cap cas el límit màxim previst per a les infraccions molt greus.

6. Les infraccions han de ser sancionades, a proposta de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, pel director general de qui depengui el registre de cooperatives de les Illes Balears i pel conseller competent en matèria de cooperatives, quan s'acordi la desqualificació.

7. En la tramitació dels expedients és d'aplicació la normativa específica en matèria d'infraccions i sancions a l'ordre social.

Article 149 Desqualificació

1. La desqualificació de la societat cooperativa implica la seva dissolució.

2. Són causes de desqualificació:

- a) Les causes de dissolució, excepte les derivades de l'acompliment del terme fixat en els estatuts, de fusió o escissió o d'acord de l'assemblea general.
- b) Les transgressions molt greus de les disposicions imperatives d'aquesta llei quan provoquin o puguin provocar importants perjudicis econòmics o socials que suposin vulneració reiterada i essencial dels principis cooperatius.

3. Quan la direcció general competent en matèria de cooperatives adverteixi una causa de desqualificació, ha de requerir la cooperativa perquè la esmeni en un termini no superior a sis mesos des de la notificació o la publicació del requeriment. L'incompliment del requeriment origina la incoació de l'expedient de desqualificació.

4. El procediment per desqualificar s'ha d'ajustar al que s'estableix per a l'exercici de la potestat sancionadora regulat en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, amb les particularitats següents:

- a) La conselleria competent en matèria de cooperatives és competent per acordar la desqualificació, mitjançant resolució motivada, amb l'audiència prèvia de la cooperativa afectada i l'informe preceptiu de la direcció general competent.

b) La resolució administrativa de desqualificació es pot revisar per via judicial i, si es recorre, no serà executiva mentre no hi recaigui sentència ferma.

5. La desqualificació, una vegada ferma, s'ha d'inscriure en el registre de cooperatives de les Illes Balears.

6. La resolució administrativa de desqualificació ha de nomenar un interventor de la liquidació.

TÍTOL III DE L'ASSOCIACIONISME COOPERATIU

Article 150 Principis generals

1. Les societats cooperatives poden associar-se lliurement i voluntàriament per defensar i promocionar els seus interessos, constituint unions i, si és procedent, federacions. Tot això sense perjudici d'acollir-se a qualsevol altra fórmula associativa conforme a les normes que regulin el dret d'associació.

2. Les societats agràries de transformació i les associacions agràries poden integrar-se, encara que no tinguin la condició de societats cooperatives, a les federacions i associacions de cooperatives agràries, sense poder ser-hi majoritàries. És requisit indispensable perquè es produeixi aquesta integració que les societats esmentades estiguin formades, únicament, per socis titulars d'algun dret que porti aparellat l'ús o gaudi d'explotacions agràries, així com les constituïdes per treballadors del camp.

Article 151 Competències

1. Correspon a les unions, federacions o associacions de federacions:
  - a) Representar els membres que associen d'acord amb el que estableixen els estatuts.
  - b) Exercir la conciliació en els conflictes sorgits entre les societats cooperatives que associïn, o entre aquestes i els seus socis, quan així ho sol·licitin ambdues parts voluntàriament.
  - c) Organitzar serveis d'assessorament, auditoria, assistència jurídica o tècnica i totes les que siguin convenients per als interessos dels seus afiliats.
  - d) Participar en les institucions i organismes de l'Administració pública que afectin el perfeccionament del règim legal relacionat amb les cooperatives, així com en els organismes que tinguin competència o funcions respecte de l'ordenació socioeconòmica.
  - e) Fomentar la promoció i formació cooperativa.
  - f) L'exercici de qualsevol altra activitat d'anàloga naturalesa.
2. La constitució d'una unió, federació, associació de federacions o adhesió a una altra ja existent, requereix l'acord de l'assemblea general, que s'ha d'enviar a la federació en el supòsit d'adhesió.
3. Les unions, federacions i associacions de federacions estan obligades a sotmetre els seus comptes a auditoria quan siguin beneficiàries de subvencions, d'acord amb el que preveu la Llei 19/1988 d'auditories de comptes.

4. A les unions, federacions i associacions els és d'aplicació el previst expressament en aquest títol i, subsidiàriament, si així procedeix per la seva naturalesa, el contingut general d'aquesta llei. Sense perjudici d'això, no li són d'aplicació les normes relatives a incompatibilitats, incapacitats i prohibicions, així com les relatives a infraccions i sancions previstes en aquesta llei.

5. Les unions, federacions i associacions de federacions han de comunicar al registre de cooperatives de les Illes Balears, dins del termini d'un mes següent a l'acabament de cada semestre, les baixes i altes dels seus afiliats o federats que s'ha produït en el transcurs del semestre, adjuntant, en els casos d'alta, certificat de l'acord d'associació.

Article 152 Procediment de constitució

1. Les unions, federacions i associacions de federacions constituïdes, a l'empara d'aquesta llei, per adquirir personalitat jurídica han de dipositar, per mitjà dels seus promotors, en el registre de cooperatives de les Illes Balears, una escriptura pública que ha de contenir:

- a) Relació d'entitats promotores.
- b) Certificat de l'acord d'associació de l'assemblea general de cada entitat.
- c) Composició dels òrgans de representació i govern de l'entitat.
- d) Certificat que acrediti la inexistència d'una altra entitat amb denominació coincident.
- e) Els estatuts socials.

2. Els estatuts socials han de contenir:

- a) Denominació.
- b) Domicili, àmbit territorial i funcional d'actuació de l'entitat.
- c) Òrgans socials, funcionament i règim de provisió electiva dels seus càrrecs.
- d) Regulació del dret de vot, havent d'establir limitacions al vot plural si n'hi ha.
- e) Requisits i procediments per adquirir i perdre de la condició d'afiliat.
- f) Règim de modificació d'estatuts, fusió, dissolució i liquidació de l'entitat.
- g) Règim econòmic de l'entitat que estableixi el caràcter, procedència i destinació dels seus recursos, així com els mitjans que permetin als associats conèixer la situació econòmica de l'entitat.
- h) Comptabilitat adequada a la seva activitat, règim d'aprovació del pressupost d'ingressos i despeses i d'aprovació dels comptes anuals, balanç i liquidació del pressupost.

3. El registre de cooperatives de les Illes Balears ha de disposar, en el termini de trenta dies i per una sola vegada, la publicitat del dipòsit o el requeriment als seus promotors, perquè en el termini d'uns altres trenta dies esmenin els defectes observats.

Després d'haver transcorregut aquest termini, el registre de cooperatives n'ha de disposar la publicitat o n'ha de rebutjar el dipòsit mitjançant resolució fonamentada exclusivament en la manca d'algun dels requisits mínims o defectes en la documentació presentada a què es refereix aquest títol.

La publicitat del dipòsit s'ha d'efectuar en el Butlletí Oficial de les Illes Balears. L'entitat adquireix personalitat jurídica i plena capacitat d'actuar en el moment de la publicació del dipòsit.

La modificació dels estatuts de les unions, federacions i associacions de federacions cooperatives ja constituïdes, s'ha d'ajustar al procediment regulat en aquest apartat.

Disposició addicional primera Còmput de terminis

En les relacions de les cooperatives amb els seus socis, el còmput dels terminis establerts en aquesta llei es realitza en la forma prevista en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, excepte en els supòsits en què la Llei en disposi expressament una altra cosa.

En els terminis assenyalats en aquesta llei per dies, es computen com hàbils, i els fixats per mesos o anys s'han de computar de data a data.

Si en el mes del venciment no hi ha dia equivalent al dia d'inici del còmput, s'ha d'entendre que el termini expira l'últim dia del mes.

Quan l'últim dia del termini és inhàbil, s'ha d'entendre prorrogat al primer dia hàbil següent.

Disposició addicional segona Qualificació com a entitats sense ànim de lucre

1. El règim tributari aplicable a les societats cooperatives qualificades com a entitats sense ànim de lucre en l'àmbit territorial d'aquesta llei és l'establert en la Llei 20/1990, de 19 de desembre, de règim fiscal de cooperatives.

2. Les cooperatives que d'acord amb aquesta llei són qualificades com a societats cooperatives sense ànim de lucre, en els seus estatuts han de fixar de forma expressa el següent:

- a) Els resultats positius que es produeixin en un exercici econòmic no poden ser distribuïts entre els seus socis.
- b) Les aportacions dels socis al capital social, tant obligatòries com voluntàries, no poden meritjar un interès superior a l'interès legal del diner, sense perjudici de la seva possible actualització.
- c) L'acompliment dels càrrecs del consell rector tenen caràcter gratuït, sense perjudici de les compensacions que procedeixin per les despeses en què puguin incórrer els consellers en l'acompliment de les seves funcions.
- d) Les retribucions dels socis treballadors, o en el seu cas, dels socis de treball i dels treballadors per compte d'altri no poden superar el cent cinquanta per cent de les retribucions de l'activitat i de la categoria professional, que estableixi el conveni col·lectiu aplicable al personal assalariat del sector.

Disposició addicional tercera Drets dels cònjuges

Sempre que en aquesta llei es fa referència als drets dels cònjuges dels socis, ha d'entendre's que els mateixos es fan extensius a les parelles de fet quan així ho prevegi la legislació vigent.

Disposició addicional quarta Beneficis fiscals

Resulten d'aplicació a les entitats regulades per aquesta llei els beneficis fiscals, aranzelaris i de qualsevol altra índole establerts en la legislació estatal en tot el que no s'oposi a aquesta llei.

Les cooperatives han de designar lliurement el notari que autoritzi tot els actes i contractes dels quals siguin part, excepte en els supòsits en què intervinguin persones o organismes subjectes a torn de repartiment. Els aranzels notarials, quan l'escriptura pública o qualsevol altre instrument públic vinguin imposats per la legislació cooperativa, tenen una reducció igual a la que es concedeix a l'Estat.

Disposició addicional cinquena Quantia de les sancions

El Govern de les Illes Balears, a proposta del conseller competent en matèria de cooperatives, pot actualitzar la quantia de les sancions establertes en l'article 148 d'aquesta llei, tenint en compte la variació dels índexs de preus al consum.

Disposició addicional sisena Arbitratge

Les discrepàncies o controvèrsies que puguin plantejar-se en les cooperatives, entre el consell rector o els apoderats, el comitè de recursos i els socis, fins i tot en el període de liquidació, poden ser sotmeses a arbitratge de dret regulat per la Llei 36/1998, de 5 de desembre, d'arbitratge. Això no obstant, si la discrepància afecta substancialment els principis cooperatius poden acudir a l'arbitratge d'equitat.

Disposició addicional setena Creació d'un òrgan assessor i consultiu

El Govern de les Illes Balears ha de crear un òrgan de caràcter consultiu i de participació, col·laboració i coordinació entre el moviment cooperatiu i l'Administració pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Disposició addicional vuitena Normes especials

Les cooperatives han d'estar subjectes al que estableix la Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris, les altres disposicions sobre aquesta matèria i les disposicions sanitàries i assistencials que li siguin d'aplicació.

Disposició addicional novena Mesures de foment per crear ocupació

Totes les normes o incentius sobre treballadors per compte d'altri que tinguin per objecte consolidar i crear feines estables, tant les relatives a la Seguretat Social com a les modalitats de contractació, són d'aplicació als socis treballadors de les cooperatives de treball social i als socis de treball de les altres classes de cooperatives segons les previsions que regulin aquestes matèries en la legislació estatal competent, o la legislació que tingui aquestes competències.

Disposició addicional desena

Els estatuts de les cooperatives de les Illes Balears, qualsevol que sigui la seva classe o data de constitució, no poden ser aplicats en contradicció amb el que disposa aquesta llei per considerar-se nuls.

Disposició addicional onzena

Els socis treballadors de les cooperatives de treball associat o similars, han de gaudir dels beneficis de la seguretat social de conformitat amb la legislació estatal aplicable al cas, si bé poden optar entre la modalitat d'assimilats a treballadors per compte d'altri en el règim general de la Seguretat Social, o en els règims especials que procedeixi d'acord amb la seva activitat, o com a treballadors autònoms en el règim especial de treballadors autònoms. L'opció ha de ser exercida en els estatuts socials.

Disposició transitòria primera Expedients en tramitació i aplicació temporal de la llei

Els expedients en matèria de cooperatives iniciats abans de la vigència d'aquesta llei, s'han de tramitar i resoldre d'acord amb les disposicions previstes en la Llei 3/1987, general de cooperatives, llevat que els seus estatuts hagin estat adaptats a la Llei 27/1999, de 16 de juliol, en aquest cas li són d'aplicació les normes contingudes en aquest darrer text legal. D'igual manera, les cooperatives en liquidació s'han de sotmetre fins a la seva extinció a la legislació que li sigui aplicable segons el que preveu aquesta disposició.

Disposició transitòria segona Adaptació dels estatuts

1. Les cooperatives de les Illes Balears que s'hagin constituït abans de l'entrada en vigor de la present Llei han de presentar en el registre de cooperatives els seus estatuts adaptats a aquesta Llei abans del 31 de juliol de 2005.

2. L'acord d'adaptació dels estatuts haurà de ser adoptat per l'assemblea general, i serà suficient el vot a favor de la meitat més un dels socis presents i representats.

3. Una vegada superat el termini establert a l'apartat 1, si les cooperatives no compleixen la seva obligació de presentar els estatuts adaptats en el registre de cooperatives, quedaran dissoltes de ple dret, i entraran en període de liquidació.

Disposició transitòria tercera Anotacions registrals

Mentre no entri en vigor el reglament del registre de cooperatives de les Illes Balears, resulten d'aplicació les disposicions vigents fins a la data en matèria registral.

Disposició transitòria quarta Certificat de denominacions

Mentre no s'acompleixin les previsions de l'article 109 de la Llei 27/1999, de 16 de juliol, de cooperatives, el certificat negatiu de denominació ha de ser sol·licitat a la secció central del registre de cooperatives dependent del Ministeri de Treball i Afers Socials.

Disposició derogatòria única

Es deroga el Decret 146/1989, de 30 de novembre, relatiu a societats cooperatives, publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears núm. 157, de 21 de desembre.

Disposició final primera Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor al mes de la seva publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Disposició final segona Normes per aplicar i desplegar la llei

Es faculta el Govern de les Illes Balears perquè, a proposta de la Conselleria competent en matèria de cooperatives, dicti totes les disposicions que siguin precises per aplicar i desplegar aquesta llei. En tot cas, el Govern de les Illes Balears ha d'aprovar, en el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, el reglament d'organització i funcionament del registre de cooperatives de les Illes Balears.

Disposició final tercera Dret aplicable

Les societats cooperatives de les Illes Balears s'han de regir per les previsions contingudes en aquesta llei, reglaments de desplegament i els seus estatuts socials.

§9. Decret 65/2006, de 14 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament del Registre de Cooperatives de les Illes Balears (BOIB núm. 104, de 25 de juliol de 2006)

La disposició final segona de la Llei 1/2003, de 20 de març, de cooperatives de les Illes Balears (BOIB núm. 42, de 29 de març), faculta el Govern de les Illes Balears perquè dicti totes les disposicions que siguin necessàries per aplicar i per desplegar la Llei i li imposa l'obligació d'aprovar el Reglament d'organització i funcionament del Registre de Cooperatives de les Illes Balears.

En compliment d'aquesta obligació, el Reglament que s'aprova com a annex d'aquest Decret configura el Registre de Cooperatives de les Illes Balears com una unitat administrativa de caràcter públic i gratuït, adscrita a la Direcció General de Treball de la Conselleria de Treball i Formació, que actua d'acord amb els principis de legalitat, legitimació o presumpció de validesa i exactitud, publicitat material i formal, prioritat i tracte successiu per tal de garantir la seguretat jurídica de les societats cooperatives i de terceres persones interessades.

La Llei de cooperatives dedica el capítol III del títol I al Registre de Cooperatives; aquest capítol assenyala els principis pels quals s'ha de regir el Registre, com també les seves funcions principals. A més, la Llei inclou al llarg del seu articulat nombroses referències a l'activitat registral. Per desenvolupar aquestes previsions, el Reglament desplega en sis capítols el contingut de la Llei.

En el capítol I, el Reglament delimita la competència i les funcions del Registre. El capítol II determina els principis que han de regir l'actuació registral. El capítol III es dedica a l'organització i al funcionament del Registre i és constituït per tres seccions referides als llibres i als fitxers que el componen, als tipus d'assentament que es duen a terme i al procediment d'inscripció i de publicitat. El capítol IV regula la inscripció de societats cooperatives i dels seus actes i es divideix en tres seccions referides, respectivament, a actes inscripcionals i normes comunes, a la inscripció de la constitució de la societat cooperativa i a la inscripció d'altres actes registrals. El capítol V fa referència a la inscripció de les entitats associatives de cooperatives. Finalment, el capítol VI tracta de les altres actuacions del Registre, que divideix en dues seccions: la primera, sobre les anotacions registrals, que inclouen la legalització de llibres i el dipòsit de comptes, entre d'altres, i la segona, que fa referència al procediment d'expedició dels certificats negatius de denominació. També s'hi inclou una disposició transitòria sobre la necessitat de sol·licitar els certificats negatius de denominació al Registre de Societats Cooperatives del Ministeri de Treball i Afers Socials mentre no es compleixin les previsions de la Llei estatal de cooperatives.

Per tot això, a proposta del conseller de Treball i Formació, atès el dictamen del Consell Econòmic i Social, d'acord amb el Consell Consultiu de les Illes Balears i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió del dia 14 de juliol de 2006.

Article únic Aprovació

S'aprova el Reglament d'organització i funcionament del Registre de Cooperatives de les Illes Balears.

Disposició transitòria primera Règim transitori de procediments

Els expedients registrals en matèria de cooperatives iniciats abans que entri en vigor aquest Reglament s'han de tramitar i de resoldre d'acord amb el Reial decret 136/2002, d'1 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament del Registre de Societats Cooperatives (BOE núm. 40, de 15 de febrer).

Disposició transitòria segona Certificat negatiu de denominacions

El certificat negatiu de denominació s'ha de sol·licitar al Registre de Societats Cooperatives del Ministeri de Treball i Afers Socials, d'acord amb el que preveu la disposició transitòria quarta de la Llei de cooperatives, fins que es compleixin les previsions de l'article 109 de la Llei estatal 27/1999, de 16 de juliol, de cooperatives, relatiu a la regulació de l'emissió del certificat negatiu de denominació per part del Registre estatal de Societats Cooperatives amb la coordinació prèvia del Registre Mercantil Central i amb els altres registres de cooperatives.

Disposició final primera Facultats d'execució

Es faculta el conseller de Treball i Formació perquè dicti totes les disposicions que es considerin necessàries per aplicar i executar aquest Reglament.

Disposició final segona Legislació supletòria

En tot allò que no estableix aquest Reglament, és aplicable la Llei 1/2003, de 20 de març, de cooperatives de les Illes Balears (BOIB núm. 42, de 29 de març); la Llei estatal 27/1999, de 16 de juliol, de cooperatives (BOE núm. 170, de 17 de juliol), i el seu Reglament del Registre de Societats Cooperatives; la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 44, de 3 d'abril), i la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (BOE núm. 285, de 27 de novembre), modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener (BOE núm. 12, de 14 de gener).

Disposició final tercera Entrada en vigor

Aquest Decret entrarà en vigor en el termini d'un mes comptador des de la seva publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

ANNEX
REGLAMENT D'ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DEL REGISTRE DE
COOPERATIVES DE LES ILLES BALEARS

Capítol I
Normes generals

§ 9. Decret
65/2006, de 14
de juliol, pel
qual s'aprova
el Reglament
d'organització
i funcionament
del Registre de
Cooperatives de
les Illes Balears
(BOIB núm. 104,
de 25 de juliol de
2006)

Article 1 Objecte

1. Aquest Reglament té per objecte desplegar la regulació que sobre l'organització i el funcionament del Registre de Cooperatives de les Illes Balears conté el capítol III del títol I de la Llei 1/2003, de 20 de març, de cooperatives de les Illes Balears (articles 16 a 18).

2. Totes les referències del text a la Llei de cooperatives s'han d'entendre fetes a la norma esmentada.

Article 2 Naturalesa

1. El Registre de Cooperatives funciona amb caràcter de desconcentració i es configura com una unitat administrativa de caràcter públic i gratuït. S'adscriu a la conselleria competent en matèria de cooperatives.

2. D'acord amb el que estableix l'article 16.1 de la Llei de cooperatives, el Registre de Cooperatives de les Illes Balears és únic i té la seva seu a Palma. Se'n poden establir les delegacions que es considerin convenients; en tot cas, n'hi ha d'haver una a Menorca i una altra a Eivissa.

Article 3 Àmbit d'aplicació

1. El Registre és competent respecte de les cooperatives de primer, segon i ulterior grau regulades en el títol I de la Llei de cooperatives, que tinguin el domicili social a les Illes Balears i desenvolupin principalment la seva activitat societària en el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears, com també respecte de les entitats associatives constituïdes a l'empara del títol III de la mateixa Llei.

2. A aquests efectes, s'entén que l'activitat esmentada es fa principalment a la comunitat autònoma de les Illes Balears quan les cooperatives o les entitats associatives desenvolupin la seva activitat principal en aquesta comunitat autònoma.

En la inscripció inicial de la societat, aquesta circumstància es deduirà dels estatuts. Si posteriorment varia el fur registral, s'haurà d'acreditar la modificació mitjançant un certificat de l'entitat cooperativa amb relació a l'activitat efectiva, pel contingut de la modificació estatutària o per qualsevol mitjà de prova vàlid en dret.

Article 4 Funcions

D'acord amb l'article 17 de la Llei de cooperatives, el Registre de Cooperatives de les Illes Balears ha d'exercir les funcions següents:

- a) Qualificar, inscriure i certificar els actes als quals es refereix la Llei de cooperatives i aquest Reglament.
- b) Legalitzar els llibres obligatoris de les entitats cooperatives.

- c) Rebre en dipòsit els comptes anuals, com també el certificat acreditatiu del nombre de socis al tancament de l'exercici econòmic.
- d) Rebre en dipòsit, en cas de liquidació de la cooperativa, els llibres i la documentació socials.
- e) Expedir certificats sobre la denominació de les cooperatives.
- f) Dictar instruccions i resoldre les consultes que siguin de la seva competència.
- g) Qualsevol altra funció que li atribueixi la Llei de cooperatives, com també les altres que estableix aquest Reglament.

Capítol II **Principis generals del registre**

Article 5 Eficàcia del registre

De conformitat amb l'article 16.2 de la Llei de cooperatives, l'eficàcia del Registre de Cooperatives de les Illes Balears és definida pels principis de legalitat, legitimació o presumpció de validesa i d'exactitud, publicitat formal i material, prioritat i tracte successiu, que el regeixen.

Article 6 Legalitat

La qualificació a què s'han de sotmetre tots els documents subjectes a inscripció en el Registre, segons l'article 16.3 de la Llei de cooperatives i amb les determinacions que recull l'article 30 d'aquest Reglament, ha de comprendre la legalitat de les formes extrínseques dels documents dels quals se sol·licita la inscripció, com també la legitimació de qui els atorgui o subscrigui i la validesa del contingut que en resulta i dels assentaments del Registre.

Article 7 Presumpció d'exactitud i validesa

1. Es presumeix que el contingut de les inscripcions i anotacions del Registre és exacte i vàlid, d'acord amb l'article 16.4 de la Llei de cooperatives. Els seus assentaments produeixen plens efectes i es presumeix que els drets adquirits en virtut d'aquests són conformes a dret.

2. La inscripció no convalida els actes i els contractes que, de conformitat amb les lleis, siguin nuls de ple dret.

3. La declaració d'inexactitud o nul·litat dels assentaments del Registre no ha de perjudicar els drets de terceres persones adquirits de bona fe en virtut d'un acte o contracte vàlid d'acord amb el contingut del Registre.

4. La cancel·lació de la inscripció o anotació per resolució administrativa o sentència judicial ferma determinarà que decaiguin totes les inscripcions o anotacions que derivin de les cancel·lades i siguin contradictòries amb aquelles.

Article 8 Publicitat material i formal

1. En aplicació de l'article 16.2 de la Llei de cooperatives, el Registre de Cooperatives de les Illes Balears és públic i es presumeix que el contingut dels seus llibres és conegut per tothom sense que, en cap cas, se'n pugui invocar ignorància. Els actes subjectes a inscripció i no inscrits no produeixen efectes respecte de terceres persones de bona fe. La persona que va incórrer en l'omissió d'inscripció no la podrà invocar a favor seu.

ANNEX **CAPÍTOL I**

- Art. 1
- Art. 2
- Art. 3
- Art. 4

CAPÍTOL II

- Art. 5
  - Art. 6
  - Art. 7
  - Art. 8
-

2. La publicitat s'ha de fer efectiva mitjançant un certificat o per qualsevol de les formes de manifestació a què es refereix l'article 27 d'aquest Reglament.

3. El Registre de Cooperatives de les Illes Balears ha de col·laborar amb els altres registres públics i, especialment, amb el Registre Mercantil i els altres registres de cooperatives.

Article 9 Prioritat i tracte successiu

1. El Registre ha d'aplicar el principi de tracte successiu, de manera que no es pot produir una inscripció o anotació sense la dels actes previs d'inscripció o anotació que sigui preceptiva, quan condicionin el contingut de l'acte el registre del qual se sol·liciti.

2. No es poden inscriure actes amb data igual o anterior a altres actes ja inscrits quan continguin acords incompatibles amb aquests últims o que els contradiguin.

3. Les inscripcions registrals s'han de fer segons l'ordre de presentació dels documents al Registre i són preferents els que hi accedeixin primer respecte dels que s'hi presentin amb posterioritat.

Article 10 Obligatorietat de la inscripció

1. La inscripció en el Registre de Cooperatives té caràcter obligatori en els supòsits que estableixen expressament la Llei de cooperatives i aquest Reglament.

2. Les inscripcions de constitució, modificació dels estatuts, fusió, escissió, dissolució, liquidació i extinció, com també la reactivació, tenen caràcter constitutiu; en els altres casos, tenen caràcter declaratiu.

3. El fet d'incomplir l'obligació d'inscripció és constitutiu d'infracció greu, d'acord amb el que disposa l'article 147.3.a) de la Llei de cooperatives.

Capítol III Organització i funcionament

Secció 1a Organització

Article 11 Llibres del Registre

1. El Registre de Cooperatives de les Illes Balears es compon dels llibres i dels fitxers següents:

- a) Llibre diari
- b) Llibre d'inscripció de societats cooperatives
- c) Llibre d'inscripció d'associacions cooperatives
- d) Fitxer auxiliar (informàtic) de control de legalització de llibres
- e) Fitxer auxiliar (informàtic) de dipòsit de comptes

2. Tots els llibres s'han de diligenciar i segellar. La informació que continguin els llibres i els fitxers, l'ha de conservar el Registre i s'ha d'usar per complir les tasques de publicitat registral.

3. Els llibres d'inscripció s'han de formar per fulls mòbils, que s'han de numerar de forma correlativa, agrupats en toms.

4. Cada entitat cooperativa ha de disposar d'un número correlatiu d'identificació registral i d'un full personal en el qual s'han d'inscriure tots els assentaments. Els annexos del full necessaris per fer les inscripcions o les anotacions preceptives s'han d'identificar amb el mateix número seguit de lletres ordenades alfabèticament.

Article 12 Llibre diari

En el llibre diari s'han de reflectir les entrades de documentació del Registre. S'ha de compondre per fulls mòbils, numerats correlativament.

Article 13 Llibre d'inscripció de societats cooperatives

1. En el llibre d'inscripció de societats cooperatives s'han de registrar els actes a què es refereix la Llei de cooperatives i que indiquen, a títol enumeratiu, els articles 21 i 22 d'aquest Reglament.

2. S'ha d'obrir un full registral a cada societat cooperativa constituïda, en el qual han de constar les dades d'identificació següents: número d'inscripció de la societat i, si pertoca, número amb què figurava inscrita en el Registre anterior; denominació social; domicili social; classe de cooperativa; objecte social; número de classificació nacional d'activitats econòmiques; càrrecs socials (consell rector, òrgan d'intervenció i la designació, si escau, de comissions executives o consellers delegats); nombre inicial de socis i capital social mínim.

Article 14 Llibre d'inscripció d'associacions cooperatives

1. En el llibre d'inscripció d'associacions cooperatives s'han de registrar els actes següents: dipòsit de l'escriptura de constitució, modificació dels estatuts associatius, renovació dels càrrecs dels òrgans de representació i administració, i acord de dissolució i nomenament de liquidadors. A més, hi poden constar les altes i les baixes d'entitats associades; a aquests efectes, s'ha de presentar un certificat de l'acord d'adhesió o de baixa adoptat pel consell rector, en el termini d'un mes des que s'hagi produït.

2. S'ha d'obrir un full per a cada entitat constituïda en què s'ha de fer constar el número d'inscripció, la denominació, el domicili social, la classe i el nombre inicial de socis que constitueixen l'associació, com també, si escau, el nombre d'entitats associades o federades.

Article 15 Fitxer informàtic de legalització de llibres

1. El Registre de Cooperatives de les Illes Balears ha de disposar d'un fitxer informàtic per anotar les legalitzacions que s'efectuïn dels llibres obligatoris de les cooperatives. En el fitxer hi ha de constar la classe de llibre legalitzat, el nombre que fa dels legalitzats de la mateixa classe, la data de legalització i qualsevol altra dada que permeti el control efectiu del llibre legalitzat.

2. Les cooperatives podran presentar els llibres de forma telemàtica en aplicació dels articles 85.3 de la Llei de cooperatives, que estableix la validesa dels assentaments i anotacions efectuats per procediments informàtics o altres procediments adients amb la consegüent enquadernació correlativa posterior i

---

ANNEX
CAPÍTOL II
Art. 9
Art. 10

CAPÍTOL III
Art. 11
Art. 12
Art. 13
Art. 14
Art. 15

---

la seva legalització pel Registre de Cooperatives de les Illes Balears, que s'ha de fer de conformitat amb allò que disposa l'article 44 d'aquest Reglament.

Article 16 Fitxer informàtic de comptes dipositats

Cada cooperativa inscrita ha de disposar d'una fitxa informàtica en què han de constar els comptes anuals que es dipositin, la qualificació efectuada pel Registre i les incidències corresponents. També hi ha de figurar la presentació del certificat que acrediti el nombre de socis al tancament de l'exercici econòmic.

Secció 2a Assentaments registrals

Article 17 Tipus d'assentaments

1. Els assentaments que es facin en els llibres del Registre tenen caràcter d'inscripcions o d'anotacions. Els actes d'inscripció obligatòria de conformitat amb la Llei de cooperatives i amb aquest Reglament tenen forma d'inscripció. El dipòsit de comptes anuals i la resta d'actes s'han de registrar mitjançant anotacions.

2. Les inscripcions i les anotacions posteriors poden cancel·lar-ne altres d'anteriors si així es deriva del seu contingut.

3. Les inscripcions i les cancel·lacions corresponents s'han de numerar de manera correlativa d'acord amb l'ordre cronològic de producció. Les anotacions i les cancel·lacions s'han d'identificar mitjançant lletres ordenades alfabèticament.

Article 18 Extensió dels assentaments

1. L'extensió dels assentaments s'ha de fer per extracte i hi ha de constar, almenys, la classe d'acte, la naturalesa del document objecte d'inscripció, el contingut de l'acte i, si pertoca, la resolució favorable a la inscripció.

2. Els actes relatius al dipòsit de comptes han d'indicar el tipus de document dipositat, la data de dipòsit, l'exercici econòmic i l'arxiu en què es diposita la documentació.

Article 19 Rectificació d'errors i revisió d'ofici

1. Si amb posterioritat a la inscripció d'un acte es constaten errors materials de fet o aritmètics, el Registre haurà de dur a terme, d'ofici o a instància de la persona interessada, la rectificació registral pertinent, d'acord amb el que estableixen l'article 56 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, i l'article 105 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, la qual cosa s'ha de comunicar a les persones interessades.

2. Si, després de la inscripció d'un acte, el Registre estima la concurrència de supòsit de nul·litat o anul·labilitat, s'haurà de procedir de la forma que regulen els articles 102 i 103 de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, en relació amb els articles 54 i 55 de la Llei de règim jurídic de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes

Balears. Abans de promoure la modificació registral corresponent, el Registre ho ha de comunicar a la societat afectada perquè presenti les al·legacions que consideri oportunes en el termini d'un mes.

Secció 3a Procediment

Article 20 Iniciativa d'inscripció

1. Les sol·licituds d'inscripció d'actes que afectin les societats i les associacions cooperatives, les han de dur a terme la persona interessada o qui la representi. Per a la constitució inicial, la representació correspon a tots els promotors o als designats en l'escriptura de constitució.

2. La inscripció en el Registre dels actes que derivin de sentència judicial, resolucions administratives fermes o laudes arbitrals s'ha de fer d'ofici en tenir coneixement de les comunicacions de l'òrgan judicial, administratiu o arbitral que va adoptar els acords o les resolucions corresponents.

Article 21 Inscripció mitjançant escriptura pública

Les persones interessades a què es refereix l'apartat 1 de l'article anterior han d'adjuntar a la sol·licitud una còpia autoritzada i una còpia simple de l'escriptura pública corresponent en els casos següents:

- a) Constitució (article 9 de la Llei de cooperatives).
- b) Modificació d'estatuts (articles 13 i 14 de la Llei de cooperatives).
- c) Fusió pròpia o per absorció i escissió (article 93 de la Llei de cooperatives).
- d) Acord de dissolució de la cooperativa i nomenament de l'òrgan de liquidació i liquidació de la societat (articles 90 i següents de la Llei de cooperatives).
- e) Nomenament o cessament de persones membres de la direcció (articles 50 i 51 de la Llei de cooperatives).
- f) Atorgaments de poders i delegacions de facultats, i també les seves modificacions, la revocació i la substitució (article 53 de la Llei de cooperatives).
- g) Constitució i altres supòsits assenyalats en els apartats anteriors en la mesura que siguin aplicables a les federacions de cooperatives, les confederacions i els grups cooperatius (article 152 de la Llei de cooperatives).
- h) Tots els altres, quan així ho determinin la Llei de cooperatives i aquest Reglament.

Article 22 Inscripció mitjançant un certificat

Els nomenaments i els cessaments de càrrecs del consell rector, de les persones que ocupin la intervenció de comptes i, si escau, el nomenament i el cessament d'altres òrgans socials, com també tots els altres actes que s'han de presentar per inscriure'ls en el Registre, segons els articles 50, 51 i 56 de la Llei de cooperatives, i per als quals, per la seva naturalesa, no sigui necessària una escriptura pública, es poden fer mitjançant un certificat emès per la persona que ocupi la secretaria, amb el vistiplau de qui ocupi la presidència del consell rector.

ANNEX CAPÍTOL III

Art. 16
Art. 17
Art. 18
Art. 19
Art. 20
Art. 21
Art. 22

Article 23 Legitimació per elevar a públics els documents

1. Està legitimat per elevar a escriptura pública els documents inscriptibles en el Registre de Cooperatives de les Illes Balears qui tingui la facultat de certificar, o bé qualsevol persona membre del consell rector, amb el nomenament vigent i inscrit en el Registre, quan hagi estat facultada expressament per fer-ho en els estatuts socials o en la mateixa reunió en què s'hagin pres els acords.

2. També estarà legitimada qualsevol persona amb l'atorgament previ de l'escriptura de poder oportuna, que podrà ser general, per a tot tipus d'acords, o específica, per a un acord en concret.

Article 24 Inscripció d'ofici

1. S'han de registrar les resolucions administratives fermes que suposin la desqualificació d'una societat cooperativa, com també les sentències recaigudes en recursos contenciosos administratius derivats de resolucions de desqualificació.

2. També s'ha de registrar d'ofici el contingut resolutori de les sentències de l'ordre contenciós administratiu recaigudes en relació amb resolucions administratives en matèria de registre d'actes relatius a societats cooperatives.

3. Les sentències fermes de la jurisdicció civil i mercantil tindran l'efecte registral que correspongui si es refereixen als supòsits que preveu l'article 28 d'aquest Reglament. A aquests efectes, les persones interessades han de presentar al Registre el testimoni literal de la sentència i de la seva fermesa.

4. Així mateix, s'han de presentar al Registre per inscriure'ls-hi els nomenaments judicials relatius a declaració del concurs, supressió de facultats d'administració dels òrgans societaris, nomenament d'administradors judicials, sentència aprovatòria del conveni, conclusió del concurs, obertura de liquidació, declaració de dissolució, com també tots els actes que assenyali amb aquesta finalitat la legislació concursal.

5. També s'han de presentar per inscriure'ls en el Registre els laudes recaiguts en l'arbitratge a què es refereix la disposició addicional sisena de la Llei de cooperatives.

Article 25 Correcció i esmena de la sol·licitud

Si la sol·licitud d'inscripció presentada no reuneix els requisits formals exigibles, s'haurà de requerir les persones sol·licitants perquè n'esmenin els defectes en el termini de deu dies. Si no ho fan en el termini i en la forma escaient, el Registre considerarà que desisteixen de la sol·licitud, amb la resolució que així ho declari i amb l'arxivament de les actuacions.

Article 26 Resolució de la inscripció

1. La direcció general competent en matèria de cooperatives ha de dictar una resolució administrativa de qualificació favorable de la documentació objecte d'inscripció.

2. Si l'acte objecte d'inscripció no s'ajusta a dret o no s'ha atès el requeriment d'esmenes a què es refereix l'article 25 d'aquest Reglament, la direcció general ha de dictar una resolució denegatòria o de desistiment, segons pertoqui, de la inscripció i ha d'arxivar les actuacions.

3. En tot cas, la resolució ha de ser motivada; contra aquesta resolució es pot interposar recurs d'alçada davant el conseller o consellera competent en matèria de cooperatives, la qual cosa ha de constar en la resolució, amb la indicació del termini per presentar-lo, d'acord amb allò que estableixen la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears i la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, ja esmentades.

4. El termini per resoldre i per notificar la resolució de la inscripció de la constitució de la cooperativa és de seixanta dies, comptadors des de la presentació de l'escriptura de constitució, d'acord amb el que estableix l'article 15.4 de la Llei de cooperatives. Si no hi ha una resolució expressa en aquest termini, la sol·licitud s'ha d'entendre desestimada per silenci negatiu.

ANNEX
CAPÍTOL III
Art. 23
Art. 24
Art. 25
Art. 26
Art. 27

CAPÍTOL IV
Art. 28

Article 27 Publicitat dels assentaments del Registre

1. El certificat és l'únic mitjà fefaent per acreditar el contingut dels actes inscrits en el Registre i s'ha d'expedir a instància de qui demostrï tenir interès en l'acte objecte de registre, de conformitat amb l'article 16.2 de la Llei de cooperatives i amb els articles 30 a 34 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. El certificat literal es podrà fer a través de qualsevol mitjà mecànic de reproducció.

2. D'acord amb allò que estableix l'article 16.2 de la Llei de cooperatives, la publicitat del Registre es pot fer també mitjançant la simple nota informativa dels assentaments del Registre o la seva fotocòpia compulsada, com també mitjançant l'exhibició dels assentaments registrals, quan així se sol·liciti o no concorri la condició de persona interessada.

3. Les sol·licituds de certificats o notes s'han d'adreçar al Registre de Cooperatives de les Illes Balears i s'han de motivar.

Capítol IV **Inscripció de societats cooperatives i dels seus actes**

Secció 1a **Actes inscriptibles i normes comunes**

Article 28 Actes registrables

1. És obligatòria la inscripció en el Registre de Cooperatives dels actes següents:
- a) La constitució de la societat cooperativa.
  - b) La modificació dels estatuts socials i la seva adaptació a la Llei de cooperatives.
  - c) L'atorgament, la modificació o la revocació dels poders generals de gestió, d'administració i de direcció atorgats pel consell rector.
  - d) El nomenament i el cessament dels membres del consell rector, dels interventors, dels interventors judicials i liquidadors, com també els dels consellers delegats quan se'ls atorguin facultats pròpies dels òrgans anteriors.
  - e) Els acords de fusió i d'escissió de societats cooperatives.
  - f) La dissolució de la societat.
  - g) La reactivació de la cooperativa.
  - h) L'extinció de la societat cooperativa.

- i) L'acord d'integració en un grup cooperatiu i l'acta notarial de la seva formalització.
- j) La desqualificació ferma de la cooperativa.
- k) En el cas de les cooperatives de crèdit, el nomenament i el cessament del director general i, si escau, dels membres de les comissions executives, comissions mixtes i consellers delegats, com també la creació i la supressió de les seves sucursals.
- l) Qualsevol altres a què obligui la legalitat aplicable.

2. És potestativa la inscripció dels actes de nomenament dels òrgans de caràcter consultiu o assessor creats i regulats voluntàriament en els estatuts socials de l'entitat.

3. El Registre ha de donar compliment registral de les sentències de l'ordre contenciós administratiu que recaiguin en relació amb les resolucions administratives en matèria d'actes de registre, de les sentències fermes de la jurisdicció civil i mercantil quan afectin actes subjectes a inscripció obligatòria i dels laudes recaiguts en l'arbitratge a què es refereix l'article 24 d'aquest Reglament.

Article 29 Requisits dels documents presentats per registrar

1. Per procedir a la qualificació i, si escau, a l'assentament registral que correspongui, els documents presentats han de complir els requisits formals següents:

- a) Si els actes s'han de formalitzar mitjançant una escriptura pública, aquesta última haurà d'incloure els elements que siguin obligats per a cada cas en aplicació de la Llei de cooperatives i d'altres normes legals aplicables.
- b) En els actes societaris que es refereixen a l'atorgament o a la modificació de poders generals de gestió i de direcció, les facultats conferides s'han de transcriure a l'instrument públic corresponent i se n'ha d'expressar l'abast i l'amplitud, com també les dades d'identificació de les persones apoderades, amb la presentació d'una còpia autoritzada de l'escriptura pública corresponent.
- c) En els actes formalitzats per certificació societària relatius als nomenaments de membres de l'òrgan de govern, interventors, comitè de recursos o liquidadors de la societat, s'han de fer constar les dades d'identificació personal de cada un, l'acceptació del càrrec de banda de la persona interessada i, si escau, la declaració de no incórrer en cap dels supòsits de l'article 61 de la Llei de cooperatives.

2. Els documents a què es refereixen els apartats anteriors s'han d'acompanyar de la sol·licitud corresponent que ha de subscriure el president o la presidenta de la cooperativa o la persona designada en l'escriptura de constitució.

3. El Registre, quan ho estimi necessari, pot autenticar les signatures que figurin en els certificats que es presentin o, si escau, disposar que siguin legitimades notarialment per les persones interessades.

Article 30 Qualificació

1. Admesa a tràmit la sol·licitud, el Registre de Cooperatives de les Illes Balears ha de qualificar l'acte objecte d'inscripció registral a l'efecte de garantir que només accedeixen al Registre els títols que compleixin els preceptes legals i estatutaris de caràcter imperatiu.

2. La qualificació dels documents, exigida en l'article 16.3 de la Llei de cooperatives, s'ha de fer en virtut de l'aplicació del principi de legalitat, d'acord amb l'article 6 d'aquest Reglament, i s'ha de basar en els documents presentats, mitjançant l'estudi de la seva adequació jurídica i del compliment de les formalitats exigibles en la forma prevista en la Llei esmentada, en aquest Reglament i en altres normes de caràcter imperatiu, entenent-se limitada als sols efectes d'inscripció.

3. La resolució de qualificació s'ha de dictar en els termes que estableix l'article 26 d'aquest Reglament.

Secció 2a

Inscripció de la constitució de la societat cooperativa

Article 31 Constitució

1. La inscripció en el Registre de la constitució d'una societat cooperativa és obligatòria i determina l'adquisició de la seva personalitat jurídica, tal com disposen l'article 9.1 de la Llei de cooperatives i l'article 28 d'aquest Reglament.

2. La denominació de les societats inscrites en el Registre a què es refereix aquest Reglament han d'incloure necessàriament les paraules «Societat Cooperativa» o l'abreviatura «s. Coop.», de conformitat amb allò que prescriu l'article 4 de la Llei de cooperatives.

3. En el procés de constitució de les societats cooperatives s'ha d'observar allò que fixa el capítol II del títol I de la Llei de cooperatives i allò establert en els capítols XI i XII del mateix títol per a cada classe de cooperativa. A aquests efectes, s'han de tenir en compte les circumstàncies següents:

a) Tal com exigeix l'article 11 de la Llei de cooperatives, no es poden constituir cooperatives integrades per menys de tres socis. Les cooperatives de segon grau han d'estar integrades, almenys, per dues cooperatives.

b) El capital social mínim fixat en els estatuts socials s'ha de trobar completament subscrit i desemborsat en el moment de la constitució. Aquest fet s'ha d'acreditar mitjançant la incorporació en l'escriptura corresponent d'un certificat expedit per l'entitat de crèdit en què s'hagi dipositat el capital.

c) Les cooperatives d'iniciativa social han d'expressar en la denominació la indicació «iniciativa social», prèviament a la qualificació i a la inscripció en el Registre de Cooperatives de les Illes Balears.

Article 32 Sol·licitud, qualificació i inscripció

1. La sol·licitud d'inscripció de la constitució en el Registre correspon a tots els promotors o a les persones designades en l'escriptura de constitució i s'ha de fer en els terminis prevists en l'article 15 de la Llei de cooperatives.

2. L'escriptura pública de constitució l'han d'atorgar tots els promotors i ha d'expressar, com a mínim, els punts que estableix l'article 13 de la Llei de cooperatives. En els estatuts socials hi han de constar, almenys, els punts que determina l'article 14 de la mateixa Llei.

3. El Registre ha de qualificar i, si pertoca, inscriure l'escriptura de constitució. La inscripció només es pot denegar quan l'escriptura de constitució i els seus estatuts no s'ajustin a les prescripcions necessàries de la Llei de cooperatives. La inscripció en el Registre produeix la classificació de la cooperativa en alguna de les classes previstes en el capítol XI del títol I de la Llei de cooperatives, segons la descripció que els estatuts socials facin de l'activitat de la societat.

Article 33 Qualificació prèvia

1. D'acord amb el que estableix l'article 15, apartats 1 i 2, de la Llei de cooperatives, els promotors poden sol·licitar al Registre la qualificació prèvia del projecte d'estatuts. A aquests efectes, han de presentar la sol·licitud corresponent i adjuntar-hi dos exemplars del projecte d'estatuts, el certificat d'inexistència d'una altra societat amb idèntica denominació expedit pel Registre i, si pertoca, l'acta de l'assemblea constituent.

2. El projecte d'estatuts i la resolució que els qualifiqui favorablement s'han de tornar als promotors amb l'oportuna diligència perquè els incorporin en l'escriptura pública.

3. La qualificació prèvia és vinculant per al Registre.

Secció 3a Inscripció d'altres actes registrals

Article 34 Nomenament i cessament de membres electes dels òrgans socials

1. La sol·licitud d'inscripció de nomenament i de cessament dels membres del consell rector i d'interventors s'ha de fer en el termini dels deu dies següents a la data d'acceptació dels càrrecs, d'acord amb el que estableix el paràgraf tercer de l'article 50.2 de la Llei de cooperatives. En la sol·licitud s'han de fer constar el nom i els llinatges, el número de DNI o de passaport, el domicili, la nacionalitat, com també el fet que el conseller o consellera no incorre en les causes d'incapacitat, inelegibilitat i incompatibilitat previstes en la llei o en els estatuts socials.

2. A la sol·licitud s'ha d'adjuntar un certificat de nomenament i de cessament, el qual ha d'expedir la persona responsable de la secretaria i ha de visar qui ocupi la presidència, les signatures dels quals s'han de legitimar notarialment o les ha d'autenticar la funcionària o el funcionari adscrit a la unitat administrativa del Registre de Cooperatives.

3. Si el cessament dels membres dels òrgans socials es fa per renúncia, el certificat haurà d'indicar la data de la seva presentació, com també l'acceptació per part de l'òrgan que correspongui. Si es fa per revocació, el certificat haurà de mencionar expressament la causa de la destitució.

4. Si algun nomenament com a conseller o interventor recau en persones qualificades i expertes que no tinguin la condició de socis d'acord amb el que preveuen els articles 50.3 i 56.4, segon paràgraf, de la Llei de cooperatives, s'haurà de fer constar aquesta circumstància.

5. Si els estatuts preveuen que hi hagi suplents per a algun òrgan de la societat cooperativa, el Registre no admetrà la inscripció de la renovació de l'òrgan si no consta l'elecció del suplent corresponent.

**ANNEX
CAPÍTOL IV**

Art. 33
Art. 34
Art. 35
Art. 36
Art. 37

Article 35 Delegació de facultats i apoderaments

1. La delegació de facultats del consell rector en una comissió executiva o en un o més consellers delegats que estableix l'article 53 de la Llei de cooperatives, s'ha de presentar per a la inscripció en el Registre de Cooperatives en el termini d'un mes des de l'adopció de l'acord. En la sol·licitud d'inscripció s'ha de fer constar la majoria obtinguda en l'acta de designació, les dades identificatives dels membres en qui s'ha delegat, les facultats que es deleguen, com també si la delegació és permanent o per un període determinat, amb indicació, en aquest cas, de la seva durada.

2. Els apoderaments que atorgui el consell rector de conformitat amb els articles 48.4 i 53.4 de la Llei de cooperatives, com també la seva modificació i la seva revocació, s'han de presentar a inscripció en el Registre en el termini d'un mes des de la formalització de l'escriptura pública, la qual ha d'expressar de manera clara i concreta les facultats representatives d'administració i de gestió que s'han conferit.

Article 36 Modificació d'estatuts

1. Complint el que mana l'article 89.2 de la Llei de cooperatives, la inscripció de la modificació d'estatuts socials s'ha de fer mitjançant una escriptura pública, que ha de contenir la certificació de l'acta de l'acord de modificació i el text íntegre de la modificació aprovada, com també l'acreditació que s'ha complert el que estableix l'article 89 de la Llei de cooperatives. El termini de presentació de la sol·licitud d'inscripció és d'un mes des de l'atorgament de l'escriptura pública.

2. Si la modificació estatutària consisteix en un canvi de domicili social en l'àmbit territorial de les Illes Balears, la inscripció es podrà fer en virtut d'un certificat de l'acord de l'assemblea general expedit de conformitat amb allò que estableix l'article 34.2 d'aquest Reglament.

3. Si la modificació afecta la denominació de l'entitat, l'escriptura pública ha d'incorporar el certificat de denominació a què es refereix l'article 51 d'aquest Reglament.

Article 37 Fusió i escissió

1. La inscripció de la fusió s'ha de fer mitjançant una escriptura pública atorgada pels representants legals de les societats cooperatives que es fusionen, la qual ha d'incloure la manifestació que els socis han disposat de la informació a què es refereix l'article 91 de la Llei de cooperatives; s'hi han d'identificar els socis que, si escau, hagin exercitat el dret de separació i les condicions de reemborsament de les seves aportacions; també s'hi ha d'incorporar una declaració sobre la manca d'oposició a la fusió per part dels creditors de les

cooperatives participants o, en cas contrari, la relació de creditors que s'hi oposen, import dels seus crèdits i de les garanties atorgades per satisfer-los. L'escriptura també ha d'incorporar l'acord de fusió aprovat per les respectives assemblees generals, el balanç de fusió de les societats que s'extingeixen i un exemplar de cada un dels anuncis a què es refereix l'article 93.2 de la Llei de cooperatives. Si la fusió es fa a través de la creació d'una cooperativa nova, l'escriptura haurà d'indicar, a més, les mencions exigides en l'article 13 de la mateixa Llei, quan siguin aplicables, per constituir-la. Si es fa per absorció, l'escriptura haurà de contenir les modificacions estatutàries que la societat absorbent hagi acordat amb motiu de la fusió.

2. La sol·licitud d'inscripció de la fusió s'ha de presentar davant el Registre en el termini de dos mesos a partir de l'atorgament de la fusió.

3. Un cop inscrita l'escriptura de fusió en el Registre, s'han de cancel·lar els assentaments de les cooperatives extingides tal com determina l'article 93.6 de la Llei de cooperatives.

4. D'acord amb l'article 94.2 de la Llei de cooperatives, la inscripció de l'escissió de societats cooperatives s'ha de regir per les normes establertes per a la fusió, si resulten compatibles. En l'escriptura pública s'ha d'incorporar la certificació acreditativa del total del desemborsament de les aportacions subscrietes pels socis de la cooperativa escindida.

Article 38 Dissolució i liquidació

1. La inscripció de la dissolució de les societats cooperatives que estableixen l'article 95 i concordants de la Llei de cooperatives, s'ha de fer mitjançant una escriptura pública o un testimoni judicial de la sentència ferma per la qual es declara la dissolució de la societat. Si la cooperativa s'ha constituït per un temps determinat, el Registre n'haurà d'inscriure d'ofici la dissolució, excepte quan se n'hagi inscrit la pròrroga de durada abans del compliment del termini de durada establert inicialment. Per inscriure la dissolució per desqualificació cal tenir en compte allò que preveu l'article 41 d'aquest Reglament.

2. El termini per sol·licitar la inscripció de la sol·licitud és d'un mes des de l'atorgament de l'escriptura pública de l'acord de dissolució, la qual ha de recollir expressament la causa o les causes que la motiven, de conformitat amb el que estableix l'article 95 de la Llei de cooperatives. A més, s'ha d'adjuntar l'acreditació de la publicació de l'anunci de dissolució en un dels diaris de més circulació de la comunitat autònoma de les Illes Balears i en el Butlletí Oficial de les Illes Balears, en compliment del que disposa l'article 95 de la Llei esmentada.

3. El nomenament i l'acceptació dels liquidadors, com també el cessament, s'ha d'inscriure en el Registre d'acord amb el procediment fixat en l'article 34 d'aquest Reglament o, si pertoca, en virtut d'una resolució judicial. El nomenament pot ser simultani o posterior a la dissolució.

4. Per a la inscripció i el cessament dels interventors de la liquidació a què es refereix l'article 98 de la Llei de cooperatives, és necessària la resolució judicial corresponent.

5. D'acord amb l'article 100 de la Llei de cooperatives, una vegada acabada la liquidació i la distribució de l'haber social, els liquidadors han de presentar una escriptura pública en la qual consti el balanç final de la liquidació i les seves operacions i han de sol·licitar al Registre de Cooperatives de les Illes Balears la cancel·lació dels assentaments referents a la societat liquidada en el termini de quinze dies des de l'atorgament de l'escriptura.

6. En l'escriptura, a més del balanç final de la liquidació i les seves operacions, hi han de constar les manifestacions dels liquidadors següents:

- a) Que els interventors de la cooperativa, i, si pertoca, els interventors a què es refereix l'article 98 de la Llei de cooperatives, han censurat el balanç final i el projecte de distribució de l'actiu i que han estat sotmesos a l'assemblea general o, si escau, publicats en el Butlletí Oficial de les Illes Balears i en un dels diaris de més circulació de la localitat del domicili social de la cooperativa.
- b) Que ha transcorregut el termini per impugnar l'acord a què es refereix l'article 100.2, segon paràgraf, de la Llei de cooperatives sense que s'hagin presentat impugnacions o que sigui ferma la sentència que les hagi resolt.
- c) Que s'han satisfet els deutes socials íntegrament o que s'han consignat, cas en què s'ha d'indicar la identitat dels creditors, imports dels crèdits i entitat en què s'han consignat.
- d) Que s'han reintegrat als socis l'import del fons de reserva per al reemborsament de les aportacions, com també altres fons socials voluntaris i les aportacions al capital social actualitzades o revalorades.
- e) Si pertoca, que s'ha posat a disposició de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears l'import de l'actiu sobrant i el romanent existent del Fons d'Educació i Promoció.

Article 39 Procediments concursals

1. D'acord amb l'article 101 de la Llei de cooperatives, s'han d'inscriure en el Registre les resolucions judicials en virtut de les quals es considera incoat el procediment que recull la Llei estatal 22/2003, de 9 de juliol, concursal (BOE núm. 164, de 10 de juliol), respecte d'una cooperativa.

2. La inscripció i la cancel·lació dels actes relatius a resolucions judicials que constitueixin, modifiquin o extingeixin les situacions concursals que afectin la cooperativa s'han de fer d'ofici en virtut de manament judicial, que ha de presentar al Registre la representació processal a la qual s'hagin lliurat.

Article 40 Desqualificació

1. La inscripció de la resolució administrativa de desqualificació a què es refereix l'article 149 de la Llei de cooperatives i de les sentències recaigudes en via de revisió judicial s'ha de fer d'ofici quan la resolució o la sentència que la confirmi sigui ferma.

2. Mentre la resolució de desqualificació no sigui ferma, s'ha de fer la corresponent anotació en el foli obert a la cooperativa.

Capítol V Inscripció d'associacions cooperatives

§ 9. Decret 65/2006, de 14 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i funcionament del Registre de Cooperatives de les Illes Balears (BOIB núm. 104, de 25 de juliol de 2006)

Article 41 Dipòsit de l'escriptura de constitució de les unions, federacions i associacions de federacions

1. Les unions, les federacions i les associacions de federacions de societats cooperatives a què es refereix el títol III de la Llei de cooperatives han de dipositar en el Registre l'escriptura pública de constitució, el contingut de la qual s'ha d'ajustar a allò que determina l'article 152 de la Llei esmentada.

2. La sol·licitud de dipòsit s'ha de presentar per mitjà dels seus promotors en el termini de dos mesos des de l'atorgament de l'escriptura.

3. El Registre de Cooperatives ha de disposar la publicitat del dipòsit en el Butlletí Oficial de les Illes Balears en el termini de trenta dies i per una sola vegada, o ha de rebutjar el dipòsit mitjançant una resolució fonamentada exclusivament en la manca dels requisits exigits legalment. No obstant això, es pot requerir per una sola vegada els socis promotors perquè, en un termini de trenta dies, esmenin els defectes observats en la documentació presentada.

Article 42 Adquisició de la personalitat jurídica i inscripció

1. D'acord amb l'article 152 de la Llei de cooperatives, les unions, les federacions i les associacions de federacions adquireixen personalitat jurídica i capacitat d'obrar plena en el moment de la publicació del dipòsit.

2. Adquirida la personalitat jurídica, el Registre ha de procedir a l'obertura del full registral i a la inscripció del dipòsit en el llibre d'inscripcions d'associacions cooperatives.

Article 43 Altres actes inscripcionables

1. La inscripció de la modificació d'estatuts socials de les unions, les federacions i les associacions de federacions ha de seguir el procediment que fixa l'article 36 d'aquest Reglament.

2. La inscripció dels acords de renovació de càrrecs de representació i d'administració i dels acords de dissolució i de nomenament de liquidadors, ha de seguir el procediment que fixa aquest Reglament per a les societats cooperatives.

Capítol VI Altres actuacions del registre

Secció 1a Anotacions registrals

Article 44 Legalització de llibres societaris

1. Les societats cooperatives han de legalitzar i diligenciar els llibres societaris i comptables que assenyala l'article 85 de la Llei de cooperatives en el Registre de Cooperatives de les Illes Balears.

2. La legalització dels llibres ha de ser prèvia a la seva utilització i s'han de presentar completament en blanc amb folis numerats correlativament, tant si estan enquadernats com si estan formats per fulls mòbils. Els llibres comptables formats per fulls mòbils s'han d'enquadernar després de fer-hi les anotacions, de manera que no sigui possible substituir-ne els folis. Han de tenir un primer foli en blanc; els altres s'han de numerar correlativament i per l'ordre cronològic que correspongui a les anotacions que s'hi han fet, amb els espais en blanc anul·lats convenientment. En aquest supòsit, s'han de presentar en el Registre en el termini de quatre mesos des de la data de tancament de l'exercici econòmic. Si la legalització se sol·licita fora del termini indicat, s'ha de fer constar aquesta circumstància en la diligència del llibre i en el fitxer auxiliar de legalitzacions.

ANNEX
CAPÍTOL V
Art. 41
Art. 42
Art. 43

CAPÍTOL VI
Art. 44
Art. 45

3. La sol·licitud de legalització, que s'ha de formular d'acord amb l'article 20 d'aquest Reglament, ha d'incloure les dades registrals de l'entitat, la classe de llibre i el número de llibre que correspongui entre els de la seva classe, l'expressió de si està en blanc o si s'ha format mitjançant l'enquadernació de fulls anotats i el seu nombre, la data d'obertura i, si pertoca, la data de tancament dels darrers llibres legalitzats de la mateixa classe. Les entitats cooperatives només poden sol·licitar la legalització dels llibres quan hagin presentat a inscripció el títol de constitució. En tot cas, per legalitzar els llibres s'ha d'haver fet la inscripció esmentada.

4. Rebuda la sol·licitud, el Registre ha de comunicar a la persona sol·licitant la data a partir de la qual s'han de retirar els llibres, amb la indicació que si no es retiren en el termini de quatre mesos des de la presentació es trametran per correu i a càrrec de l'entitat cooperativa al seu domicili.

5. El Registre ha de fer la legalització per mitjà d'una diligència i de segellat. En la diligència, que s'ha d'estendre en el primer full en blanc, hi ha de constar la denominació de l'entitat, la classe de llibre, el número que li correspon dels de la seva classe, el nombre de folis que el componen i la data de la diligència. El segellat s'ha de fer en tots els folis mitjançant estampillat, perforació mecànica o qualsevol altre procediment que garanteixi l'autenticitat de la legalització.

6. Si la sol·licitud s'ha fet en la forma deguda i els llibres reuneixen els requisits establerts en aquest Reglament, el Registre els ha de legalitzar en el termini dels quinze dies següents a la seva presentació. També s'ha de fer l'anotació corresponent i s'ha d'estendre la diligència oportuna al peu de la sol·licitud. Si s'aprecien defectes que impedeixin la legalització dels llibres, aquest fet s'ha de comunicar a la persona sol·licitant mitjançant un escrit en el qual han de constar els motius de la denegació i s'han de retornar els llibres presentats. En cas de disconformitat amb els defectes indicats, les persones interessades poden formular les al·legacions que estimin oportunes en el termini d'un mes des de la notificació de la denegació.

Article 45 Dipòsit de comptes

1. De conformitat amb l'article 86 de la Llei de cooperatives, el consell rector ha de dipositar en el Registre de Cooperatives, en el termini d'un mes des que es van aprovar, un certificat dels acords de l'assemblea general d'aprovació dels comptes anuals i d'aplicació dels excedents o imputació de les pèrdues.

La certificació ha d'expressar també si els comptes s'han formulat de manera abreujada així com preveu l'article 86.1 de la Llei de cooperatives i si la cooperativa està obligada a auditar els comptes d'acord amb el que estableix l'article 87 de la mateixa Llei. També s'ha d'indicar que els comptes i l'informe de gestió els han signat tots els membres de l'òrgan d'administració; en cas de manca d'alguna signatura, se n'ha d'expressar la causa. El certificat l'ha d'expedir el secretari o secretària i l'ha de visar el president o presidenta, les signatures dels quals s'han de legitimar notarialment o les ha d'autenticar el Registre.

2. A aquests efectes s'hi ha d'adjuntar la documentació següent:

- a) Sol·licitud formulada d'acord amb l'article 20 d'aquest Reglament.
- b) Un exemplar dels comptes anuals que han d'incloure el balanç, el compte de pèrdues i guanys i la memòria, com també un exemplar de l'informe de gestió, que han de signar en el marge de tots els fulls els membres de l'òrgan d'administració de la cooperativa.
- c) Informe de la intervenció de la cooperativa, excepte quan els comptes s'hagin auditat externament, cas en què s'ha de presentar l'informe d'auditoria. En ambdós casos, els informes els ha de signar la persona que hagi dut a terme la fiscalització o l'auditoria.
- d) Certificat que acrediti el nombre de socis, en el qual s'han d'expressar les altes i les baixes produïdes durant l'exercici. Les persones titulars de la secretaria i de la presidència han de signar el certificat.

3. La qualificació del dipòsit de comptes anuals abasta exclusivament la comprovació que els ha aprovat l'assemblea general, la constància de les signatures preceptives i la presentació de la documentació a què es refereix l'apartat anterior.

4. Els comptes anuals dipositats en el Registre s'han de conservar durant els sis anys següents a la formalització del dipòsit. Transcorregut aquest període, s'han de destruir.

Article 46 Autorització sobre operacions amb terceres persones

1. Les autoritzacions per a la realització o l'ampliació d'activitats i serveis amb terceres persones a què es refereix l'article 6.2 de la Llei de cooperatives s'han d'anotar en el full obert a la cooperativa en el llibre d'inscripció.

2. L'anotació s'ha de fer en virtut de la resolució dictada per la conselleria competent en matèria de cooperatives i, si es tracta de cooperatives de crèdit o assegurances, per la conselleria competent en la matèria.

Article 47 Integració en un grup cooperatiu

1. L'acord d'integració en un grup cooperatiu dels que estableix l'article 142 de la Llei de cooperatives s'ha d'anotar en el full corresponent a cada societat cooperativa mitjançant la presentació de l'escriptura pública del document contractual corresponent.

2. La sol·licitud d'inscripció s'ha de fer en el termini d'un mes des de l'atorgament de l'escriptura.

Article 48 Suspensió d'activitats d'una societat cooperativa

Quan una societat cooperativa suspengui les seves activitats per un termini superior a un any, ho ha de comunicar al Registre perquè aquest últim faci l'anotació corresponent, la qual tindrà efectes en relació amb allò que estableixen els articles 147.4.j) i 148 de la Llei de cooperatives.

Article 49 Infraccions i sancions

1. Les sancions administratives fermes per infraccions molt greus que regula l'article 147.4 de la Llei de cooperatives, en els termes del text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social, aprovat per mitjà del Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost (BOE núm. 189, de 8 d'agost), s'han de comunicar al Registre de Cooperatives de les Illes Balears.

2. Amb aquesta finalitat, l'òrgan administratiu que imposi la sanció, una vegada que sigui ferma, n'ha de lliurar un certificat literal al Registre, que ha de procedir a la corresponent anotació registral pel termini de la prescripció de la sanció i l'ha de cancel·lar automàticament en vèncer.

Secció 2a Denominacions

Article 50 Certificats de denominació

1. Les entitats cooperatives en constitució o que pretenguin modificar la seva denominació han d'obtenir del Registre de Cooperatives de les Illes Balears el certificat segons el qual no figura inscrita una altra entitat cooperativa amb denominació idèntica, de conformitat amb l'article 4.4 de la Llei de cooperatives.

2. La sol·licitud del certificat de denominació s'ha de formular per mitjà d'un escrit de les persones interessades i pot incloure totes les denominacions que considerin oportunes.

3. El Registre ha d'emetre el certificat en el termini de deu dies. Si se sol·liciten diverses denominacions, s'ha de resoldre segons l'ordre de prioritat que aparegui en la sol·licitud.

4. El certificat original i vigent s'ha de protocol·litzar en l'escriptura de constitució o de modificació estatutària; la denominació de l'entitat que figuri en l'escriptura ha de coincidir exactament amb la que consti en el certificat.

5. No cal sol·licitar el certificat negatiu de denominació quan l'entitat que resulti d'una fusió o escissió adopti com a denominació la de l'entitat extingida o absorbida.

Article 51 Forma de les denominacions

1. En la denominació social de les societats cooperatives hi han de figurar necessàriament els termes «societat cooperativa» o l'abreviatura «s. coop.».

2. Les denominacions de les societats cooperatives han d'estar formades amb lletres de l'alfabet de qualsevol de les llengües oficials espanyoles. En la seva denominació es poden incloure expressions numèriques i es poden usar parèntesis i cometes, com també signes ortogràfics; no obstant això, la

inclusió d'aquests signes no implica diferenciació. Tampoc no serà suficient per determinar que no hi ha identitat en la denominació, la inclusió en la denominació de la referència a la classe de cooperativa.

3. Es poden usar inicials en tota o en una part de la denominació de la societat, sempre que vagin abans dels termes «societat cooperativa» o de la seva abreviatura i no coincideixin amb abreviatures de cap forma social.

4. Les societats cooperatives no poden adoptar noms equívocs o que indueixin a confusió amb relació al seu àmbit, objecte social o classe ni amb altre tipus d'entitat.

Article 52 Vigència dels certificats

1. De conformitat amb l'article 4.4 de la Llei de cooperatives, el certificat negatiu de denominació té una vigència màxima de quatre mesos comptadors des de la data en què l'hagi expedit el Registre. Si transcorre aquest termini sense fer la inscripció de l'entitat, el certificat negatiu caducarà i s'arxivarà d'ofici.

2. El certificat ha de ser vigent en la data de sol·licitud de la inscripció de la constitució o modificació estatutària.

Article 53 Cancel·lació de les denominacions

1. Les denominacions d'entitats inscrites només es poden cancel·lar en virtut d'una resolució judicial ferma, de liquidació i extinció o canvi de denominació de la societat corresponent.

2. En els casos de liquidació i extinció o canvi de denominació, la cancel·lació s'ha de fer d'ofici quan s'hagi inscrit en el Registre la liquidació i l'extinció o la modificació d'estatuts del canvi de denominació.

Acció Social

RÈGIM GENERAL

DONA

DISCAPACITATS

MENORS I FAMÍLIA

ESPORT

DROGODEPENDÈNCIES

JOVENTUT

TERCERA EDAT

EMIGRACIÓ I
IMMIGRACIÓ

COOPERACIÓ I
VOLUNTARIAT

Introducció

La configuració dels drets socials s'ha redefinit a partir de la reforma de l'Estatut d'autonomia duta a terme per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer.

Actualment, l'article 16 estableix el següent:

“1. Els poders públics de les Illes Balears defensaran i promouran els drets socials dels ciutadans de les Illes Balears, que representen un àmbit inseparable del respecte dels valors i drets universals de les persones i que constitueixen un dels fonaments cívics del progrés econòmic, cultural i tecnològic de la comunitat autònoma.

2. Mitjançant una llei del Parlament s'elaborarà la Carta dels Drets Socials de la comunitat autònoma de les Illes Balears, com a expressió de l'espai cívic de convivència social dels ciutadans de les Illes Balears, que contindrà el conjunt de principis, drets i directrius que informen l'actuació pública de les administracions públiques de les Illes Balears en l'àmbit de la política social.

3. En tot cas, l'actuació de les administracions públiques de les Illes Balears s'haurà de centrar primordialment en els àmbits següents: la defensa integral de la família; els drets de les parelles estables; la protecció específica i la tutela social del menor; la no-discriminació i els drets de les persones dependents i de les seves famílies a la igualtat d'oportunitat, la seva participació i protecció, a la integració i a l'accessibilitat universal en qualsevol àmbit de la vida pública, social, educativa i econòmica; la protecció i l'atenció integral de les persones majors per a la promoció de la seva autonomia personal i de l'envelliment actiu que els permeti una vida digna i independent i el seu benestar social i individual; l'articulació de polítiques que garanteixin la participació de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural; l'assistència social a les persones que pateixin marginació, pobresa o exclusió social; la igualtat de drets d'homes i dones en tots els àmbits, en particular en matèria d'ocupació i treball; la protecció social contra la violència, especialment la violència de gènere; els drets i l'atenció social contra la violència, especialment la violència de gènere; els drets i l'atenció social dels immigrants amb residència permanent a la comunitat autònoma de les Illes Balears.

4. Les administracions públiques, en el marc de les seves competències respectives, promouran les condicions necessàries perquè els drets socials dels ciutadans de les Illes Balears i dels grups i col·lectius en què s'integren siguin objecte d'una aplicació real i efectiva”.

Aquest article està vinculat amb els articles 1.1, 9.2 i 10.2 de la Constitució Espanyola, en la mesura que estableixen, respectivament, la definició de l'Estat com a social i democràtic de dret, el principi d'igualtat material i la dignitat de la persona.

D'altra banda, l'Estatut conté disposicions que recullen específicament drets a les persones dependents (art. 19), el dret a l'accés a un habitatge digne (art. 22) i que es refereixen a la pobresa i inserció social (art. 21).

Pel que fa als drets de les persones dependents, l'Estatut recull, en l'article 19, que les "administracions públiques de les Illes Balears, segons la Carta de Drets Socials, garantiran en tot cas a tota persona dependent el dret a les prestacions públiques necessàries per assegurar la seva autonomia personal, la seva integració socioprofessional i la seva participació en la vida social de la comunitat", i que, a més, "procuraran a les persones dependents la seva integració per mitjà d'una política d'igualtat d'oportunitats, desenvolupant mesures d'acció positiva, i garantiran l'accessibilitat espacial de les instal·lacions, els edificis i els serveis públics" i que "garantiran l'ús de la llengua de signes pròpia de les persones sordes, que haurà de ser objecte d'ensenyament, protecció i respecte".

En relació amb la regulació d'aquests drets, cal tenir en compte que l'1 de gener de 2007 va entrar en vigor la Llei estatal 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, que té per objecte, d'acord amb el seu article 1, "regular les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat en l'exercici del dret subjectiu de la ciutadania a la promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, amb la col·laboració i la participació de totes les administracions públiques i la garantia per l'Administració General de l'Estat d'un contingut mínim comú de drets per a tots els ciutadans en qualsevol part del territori de l'Estat espanyol". Aquesta llei ha estat desenvolupada pel Reial Decret 504/2007, de 20 d'abril, pel qual s'aprova el barem de valoració de les situacions de dependència, pel Reial Decret 614/2007, d'11 de maig, pel qual s'estableix el nivell mínim de protecció del sistema per a l'autonomia personal i atenció a la dependència garantit per l'Administració General de l'Estat, i pel Reial Decret 615/2007, d'11 de maig, pel qual es regula la Seguretat Social de les persones que tenen cura d'altres en situació de dependència.

En relació amb la pobresa i la inserció social, l'article 21 de l'Estatut estableix que "a fi de combatre la pobresa i facilitar la inserció social, els poders de les Illes Balears garanteixen el dret dels ciutadans de les Illes Balears en estat de necessitat a la solidaritat i a una renda mínima d'inserció en els termes prevists en la llei". En aquest sentit, el Decret 117/2001, de 28 de setembre, regula la renda mínima d'inserció.

I, pel que fa al dret a un habitatge digne, l'article 22 de l'Estatut estableix que "les administracions públiques de les Illes Balears garantiran el dret d'accés a un habitatge digne dels ciutadans de les Illes Balears. Per llei es regularan les ajudes per promoure aquest dret, especialment en favor dels joves, de les persones sense mitjans, de les dones maltractades, de les persones dependents i d'aquelles altres en el qual cas estiguin justificades les ajudes".

En relació amb la regulació de competències, aquestes varen ser assumides per la comunitat autònoma a través de la Llei orgànica 9/1992, de 23 de desembre, sobre la base de l'article 148.1.20 de la Constitució Espanyola, tot i que i l'article 149.1.17 reserva per a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació bàsica i règim econòmic de la Seguretat Social, sens perjudici de l'execució dels seus serveis per les comunitats autònomes.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia estableix la competència exclusiva de la Comunitat Autònoma en matèria d'esport i lleure (art. 30.12), joventut (art. 30.13), tercera edat (art. 30.14), acció i benestar social (art. 30.15), protecció social de la família i conciliació de la vida familiar i laboral (art. 30.16) i integració social i econòmica de l'immigrant (art. 30.49). I competències executives en matèria d'immigració, en els termes prevists en la Constitució i la legislació de l'Estat (art. 32.18). I, pel que fa als consells insulars, l'article 70 de l'Estatut estableix que són competències pròpies d'aquests consells, a més de les que siguin atribuïdes per la legislació estatal, "els serveis socials i assistència social, el desenvolupament comunitari i la integració, la política de protecció i atenció a persones dependents, complements de la Seguretat Social no contributiva, voluntariat social, polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de pobresa o necessitat social" (art. 70.4), "la tutela, acolliment i adopció de menors" (art. 70.8), "l'esport i lleure i el foment i promoció de les activitats esportives i d'oci" (art. 70.9), "joventut, disseny i aplicació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut" (art. 70.16) i "polítiques de gènere, conciliació de la vida familiar i laboral, dona" (art. 70.20).

Finalment, cal esmentar que, a banda de la contextualització en el sistema de competències, es destaquen, a l'inici de cada bloc de normes, les principals normes materials en cada àmbit que complementen les que apareixen publicades en la present recopilació.

Règim General

10. Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears

Lista de normes complementàries:

- Decret 128/2002, de 18 d'octubre, pel qual es regula el sistema de prestacions d'acció social a favor del personal docent no universitari de les Illes Balears (BOIB núm. 127, de 22 d'octubre de 2002), desenvolupat per l'Ordre de 22 d'octubre de 2002 (BOIB núm. 130, de 29 d'octubre de 2002).
- Decret 117/2001, de 28 de desembre, sobre la renda mínima d'inserció (BOIB núm. 120, de 6 d'octubre de 2001).
- Decret 74/1997, de 21 de maig, pel qual es regula la Comissió Interdepartamental de Serveis Socials de la Comunitat Autònoma (BOIB núm. 72, de 12 de juny de 1997).
- Decret 14/1996, de 25 de gener, pel qual es regula de manera urgent i transitòria l'acció social per als funcionaris i el personal laboral dels hospitals General i Psiquiàtric (BOIB núm. 17, de 6 de febrer de 1996).
- Decret 135/1995, de 12 de desembre, pel qual es regula l'acció social dels funcionaris i del personal laboral de la comunitat autònoma (BOIB núm. 160, de 26 de desembre de 1995), modificat pel Decret 26/1996, de 19 de febrer (BOIB núm. 34, de 16 de març de 1996) i desenvolupat per l'Ordre de 2 de gener de 1997 (BOIB núm. 22, de 17 de febrer de 1996).
- Decret 16/1988, de 25 de febrer, de creació de la Comissió de coordinació d'Acció Social (BOIB núm. 31, de 12 de març de 1988), modificat pel Decret 38/1989, de 31 de març (BOIB núm. 50, de 25 d'abril de 1989), pel Decret 33/1995, de 23 de març (BOIB núm. 42, de 6 d'abril de 1995) i pel Decret 73/1997, de 21 de maig (BOIB núm. 72, de 12 de juny de 1997).
- Decret 44/1988, de 28 d'abril, de creació dels Registres de Centres, Serveis i Entitats dedicades a l'acció social (BOIB núm. 57, de 12 de maig de 1988).
- Decret 13/1988, d'11 de febrer, pel qual es regulen la composició i funcions del Consell Superior d'Acció Social (BOIB núm. 256, de 27 de febrer de 1988), modificat pel Decret 28/1989, de 31 de març (BOIB núm. 50, de 25 d'abril de 1997) i pel Decret 72/1997, de 21 de maig (BOIB núm. 72, de 12 de juny de 1997).
- Acord del Ple del Consell Insular de Mallorca, de 15 de setembre de 2003, pel qual s'aprova la constitució de l'Institut de Serveis Socials i Esportius de Mallorca i dels estatuts que han de regir el seu funcionament (BOIB núm. 133, de 23 de setembre de 2003).
- Acord del Ple del Consell Insular de Mallorca, de 31 de juliol de 1995, pel qual s'aprova el Reglament del Consell d'Acció Social del Consell Insular de Mallorca (BOIB núm. 114, de 12 de setembre de 1995).

§10. Llei 4/2009, d'11 de juny de serveis socials de les Illes Balears

(BOIB núm. 89, de 18 de juny de 2009;

BOE núm. 163, de 7 de juliol de 2009)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

En les societats democràtiques, la política social té per objecte reduir les desigualtats i millorar les condicions de vida del conjunt de la població amb la finalitat de facilitar l'exercici dels drets de la ciutadania i de fomentar la cohesió i el progrés social.

Les administracions públiques s'han dotat d'instruments per aconseguir aquests objectius i finalitats: el sistema de salut, l'educatiu, el judicial, el de pensions, el d'ocupació, les polítiques d'habitatge i el de serveis socials. La feblesa en el finançament públic dels serveis socials per part de totes les administracions ha fet impossible desenvolupar un sistema que doni resposta al conjunt de les necessitats socials. De tots els sistemes del benestar social, el de serveis socials és el que presenta més mancances en el seu desenvolupament.

La construcció d'una societat de progrés ve determinada en bona part pel grau de cohesió social, que es basa en la igualtat d'oportunitats i en la promoció social i individual. Els serveis socials són un instrument per afavorir l'autonomia de les persones, per millorar les condicions de vida, per eliminar situacions d'injustícia social i per afavorir la inclusió social.

La llei ha de contribuir a resoldre aquesta situació de partida en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

I

En l'exercici de les competències atribuïdes per l'article 10.12 de la Llei Orgànica 2/1983, de 25 de febrer, per la qual es va aprovar l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, el Parlament va aprovar, l'any 1987, la Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social, per desplegar el mandat i els principis recollits a la Constitució Espanyola en aquest àmbit, en els articles 9, 14, 39, 40, 41, 48, 49 i 50.

Aquesta llei, que com la resta de lleis autonòmiques promulgades en aquella època, contenia declaracions de principis i mandats generalistes, ha permès que s'hagi produït, transcorreguts vint anys, un notable avanç en les polítiques socials, perquè a l'empara d'aquesta s'ha anat posant en marxa un conjunt d'accions de protecció social pública adreçades a facilitar el desenvolupament de les persones i dels grups, a satisfer mancances i a prevenir i pal·liar els factors i les circumstàncies que produeixen marginació i exclusió social.

La Llei 9/1987 es va completar amb l'aprovació d'altres normes amb rang legal: l'any 1988, la Llei 3/1998, de 18 de maig, del voluntariat de les Illes Balears, i l'any 1999, la Llei 4/1999, de 31 de març, reguladora de la funció inspectora i sancionadora en matèria de serveis socials.

Tanmateix, aquestes normes, com les de la resta de les comunitats autònomes, partien d'una idea assistencial en la prestació dels serveis socials segons la qual la ciutadania no gaudiria d'un verdader dret a obtenir els serveis que necessitès per millorar la seva qualitat de vida i, en definitiva, per aconseguir el benestar que propugna la Constitució —a més, el pas del temps, la posada en marxa de nous serveis, la modernització dels existents i la dinàmica de canvi social han posat de manifest les mancances d'aquestes lleis autonòmiques, especialment quant a definició conceptual i configuració d'un sistema de serveis socials, a la seva ordenació, estructuració i finançament, a la tipificació de les prestacions, a la delimitació de competències i a la necessària coordinació de tots els agents implicats.

II

Els principis que informen la Llei de serveis socials tenen el seu origen en l'article 25 de la Declaració Universal dels Drets Humans de les Nacions Unides de 1948, que proclama: 'Tota persona té dret a un nivell de vida que li asseguri, a ella i també a la seva família, la salut i el benestar, i en especial l'alimentació, el vestit, l'habitatge, l'assistència mèdica i els serveis socials necessaris'.

Igualment s'han tengut en compte els principis establerts en la Convenció Internacional dels Drets de les Persones amb Discapacitat de les Nacions Unides.

L'article 14 de la Carta Social Europea disposa: 'Per tal d'assegurar l'exercici efectiu del dret a beneficiar-se dels serveis socials, les parts es comprometen a fomentar i organitzar serveis que, emprant mètodes de treball social, contribueixin al benestar i al desenvolupament de les persones i dels grups en la comunitat, com també a la seva adaptació a l'entorn social'.

L'article 9.2 de la Constitució Espanyola ordena als poders públics 'promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en els quals s'integra siguin reals i efectives; remoure els obstacles que impedeixin o dificultin la seva plenitud, i facilitar la participació de tota la ciutadania en la vida política, econòmica, cultural i social'.

L'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears —Llei Orgànica 1/2007, de 28 de febrer— estableix en l'article 12 els principis rectors de l'activitat pública, i disposa que les institucions pròpies de la comunitat autònoma han de promoure, entre d'altres, la cohesió social i l'accés als serveis públics i el dret a la protecció social.

El títol II de l'Estatut, relatiu als drets i els deures i les llibertats de la ciutadania de les Illes Balears, fa referència als àmbits objecte de protecció i de garantia de drets. Aquests drets, que vinculen tots els poders públics, tenen el seu origen en els instruments internacionals de protecció de drets humans individuals i col·lectius, i en particular en la Declaració de Drets Humans; en els pactes internacionals de drets civils i polítics i de drets econòmics, socials i culturals; en la Convenció Europea de Drets de l'Home i Llibertats Fonamentals; i en la Carta Social Europea.

**§ 10. Llei 4/2009,
d'11 de juny de
serveis socials
de les Illes
Balears**
(BOIB núm. 89, de
18 de juny de 2009;
BOE núm. 163, de 7
de juliol de 2009)

El títol III de l'Estatut, sobre les competències de la comunitat autònoma de les Illes Balears, inclou com a competències exclusives d'aquesta —article 30— la tercera edat; l'acció i el benestar social; el desenvolupament comunitari i la integració; el voluntariat social; els complements de la Seguretat Social no contributiva; les polítiques de protecció i suport a les persones amb discapacitats físiques, psíquiques i sensorials; les polítiques d'atenció a persones dependents; i les polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de pobresa o necessitat social. Amés, també són competència de la comunitat autònoma la protecció social de la família; la conciliació de la vida familiar i laboral; les polítiques de gènere i protecció de menors; i les activitats que es vehiculen a través del sistema de serveis socials.

L'article 70 de l'Estatut determina que, entre d'altres, són competències pròpies dels consells insulars: els serveis socials i l'assistència social; el desenvolupament comunitari i la integració; la política de protecció i atenció a persones dependents; els complements de la Seguretat Social no contributiva; el voluntariat social; i les polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de pobresa o necessitat social. Així mateix, els consells tenen competències en tutela, acolliment i adopció de menors, i en polítiques de gènere, conciliació de la vida familiar i laboral, i dona.

Per tant, el nou marc competencial sorgit de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears requereix una adequació normativa en l'àmbit dels serveis socials per tal de reforçar el protagonisme local i les noves estructures organitzatives en la prestació de serveis, i també l'actuació coordinada i participada de totes les instàncies del sistema.

Els municipis, com a entitats locals bàsiques de l'organització territorial, són instruments fonamentals en les polítiques de serveis socials per la seva proximitat a la ciutadania. L'article 26 de la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, atorga als municipis, a més de les competències derivades de la legislació bàsica de l'Estat i de l'exercici de les que puguin ser delegades, 'la regulació i prestació dels serveis d'atenció a les persones, dels serveis socials públics d'assistència primària i foment de les polítiques d'acollida de les persones immigrades' i 'la regulació i desenvolupament de procediments, estructures organitzatives i polítiques per a la participació ciutadana en la vida local, així com elaboració i aprovació de programes de foment del voluntariat i associacionisme'.

Per altra part, la Llei 36/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, ha donat un nou impuls als serveis socials, ja que ha generat drets subjectius i ha ordenat racionalment el sector i les seves prestacions.

III

Les Illes Balears s'han caracteritzat pels importants ritmes de creixement econòmic i els elevats nivells d'activitat i ocupació. Però a la nostra societat també es generen processos socials i econòmics que fan que determinats grups es trobin en risc d'exclusió perquè no poden accedir als recursos socials ni exercir els seus drets i les seves obligacions de la mateixa manera que la majoria de la població. A les Illes Balears es donen amb especial rellevància situacions de vulnerabilitat social, per la qual cosa es fa evident la necessitat de potenciar les polítiques públiques de lluita contra aquesta situació. Precisament per aquest motiu, la Llei ha de donar resposta no només a les situacions extremes de necessitat, sinó que ha de fomentar les actuacions de caire preventiu entre el conjunt de la població.

IV

La realitat social de les Illes Balears ha estat objecte d'importants canvis des de l'aprovació de la Llei 9/1987. En els darrers vint anys s'han generat processos socials que han transformat la fisonomia de la nostra societat, han plantejat nous reptes i han fet aflorar noves situacions de necessitat. El creixement demogràfic accelerat, l'envelliment de la població, la diversitat de les famílies i els nuclis de convivència, les noves borses de pobresa, el risc de desigualtats personals, col·lectives o territorials, les situacions de dependència que viuen moltes persones i la complexitat que comporta per a les famílies, i els canvis en el mercat laboral en són alguns exemples.

S'han produït canvis significatius també en la consolidació de la concertació social, en la concepció i l'expansió de serveis públics, i en la tipologia de serveis i recursos posats a disposició de la ciutadania. Les administracions públiques han iniciat un procés de modernització que té a veure amb l'eficàcia, l'eficiència, la prestació de serveis en l'entorn més proper a la ciutadania, des de criteris de qualitat, amb uns recursos humans i tècnics amb més capacitat de resposta a una realitat canviant.

La posada en marxa de nous serveis, la modernització dels existents i la dinàmica de canvi social han posat de manifest les mancances de l'actual Llei de serveis socials quant a definició conceptual i configuració d'un sistema de serveis socials, al seu ordenament, estructuració i finançament, a la tipificació de prestacions, a la delimitació de competències i a la necessària coordinació de tots els agents implicats.

La situació actual dels serveis socials a les Illes Balears es caracteritza per la feblesa del sistema, molt relacionada amb la manca de pressupost, que porta a la saturació. El desenvolupament del sistema de serveis socials ha generat grans diferències en la dotació de recursos en els àmbits territorial i sectorial. Tot això ha fet que es treballàs sobre les situacions de greu necessitat, amb el que això suposa d'estigmatització de serveis i de la població usuària. El resultat de tot plegat és que hi ha grans diferències en l'accés als recursos per part de la ciutadania de les Illes Balears.

**§ 10. Llei 4/2009,
d'11 de juny de
serveis socials
de les Illes
Balears**
(BOIB núm. 89, de
18 de juny de 2009;
BOE núm. 163, de 7
de juliol de 2009)

Per tot això es feia indispensable escometre una nova regulació a través d'una norma que reconegui la universalitat en l'accés als serveis socials que, d'una banda, respongui a la realitat actual i que, d'altra, avanci cap a la consecució del que s'ha denominat el 'quart pilar' de l'estat del benestar, junt amb la salut, l'educació i el sistema nacional de pensions. D'aquesta manera, la llei autonòmica preveu, per primera vegada, l'aprovació de carteres de serveis, que inclouran les prestacions a les quals la ciutadania tindrà dret, dret subjectiu que podrà exigir a les administracions que en són competents i, en darrera instància, davant els tribunals, la qual cosa elimina el caràcter assistencialista dels serveis socials. A més, s'introdueixen elements homogeneïtzadors a tots els territoris de la comunitat autònoma, amb la finalitat de garantir a la ciutadania unes prestacions mínimes i unes condicions bàsiques de qualitat de serveis, amb independència de l'illa o del municipi en el qual visquin o rebin la prestació. Igualment, aquesta llei pretén escometre la reorganització dels serveis socials, introduint una distinció entre zona bàsica de serveis socials i àrees de serveis socials. Aquestes darreres es configuren com l'àmbit d'actuació d'una nova figura, els centres de serveis socials, la creació dels quals pretén millorar l'atenció primària.

La norma que s'aprova aposta clarament per la planificació, responsabilitat de les administracions públiques de les Illes Balears, que es considera un element fonamental per aconseguir actuacions ordenades i coordinades que permetin dur a terme polítiques realment eficaces i eficients. Així mateix, també ho fa per la participació cívica, tot considerant que són els diferents agents socials, les persones usuàries dels serveis i la població en general, els que millor poden trametre les necessitats socials, i reconeix la pluralitat dels agents que convergeixen en la provisió de serveis, encara que sense oblidar la responsabilitat pública de garantir prestacions a la ciutadania, i dins aquest reconeixement, la importància de les entitats socials representatives dels diferents col·lectius als quals s'adreça aquesta llei. Per acabar, pretén donar un impuls qualitatiu important a la millora de la qualitat dels serveis, introduint avaluacions dels serveis amb indicadors objectius que permetin mesurar no sols aspectes materials i funcionals, sinó també els relatius a la satisfacció de les persones usuàries.

Els canvis en els models familiars i les dificultats per compatibilitzar la vida laboral i familiar introdueixen nous factors en aquesta situació, que fan imprescindible una revisió dels sistemes tradicionals dels serveis socials per assegurar una adequada prestació d'atencions a les persones que ho necessitin.

La necessitat de garantir a la ciutadania un marc estable de recursos i serveis obliga a intervenir en aquest àmbit amb una llei que configuri una nova modalitat de prestació social, i que amplii i complementi l'acció protectora de la comunitat autònoma de les Illes Balears que faci que l'atenció social es constitueixi com a vertader dret subjectiu per a les persones usuàries dels serveis socials.

Es tracta, per tant, de configurar un nou desplegament dels serveis socials de les Illes Balears que potenciï el progrés del model de l'estat social que consagra la Constitució Espanyola, i d'aconseguir el compromís de tots els poders públics

per promoure i dotar els recursos necessaris per fer efectiu un sistema de serveis socials de qualitat, garantista i plenament universal.

S'ha optat per refondre en una sola llei la regulació dels serveis socials, el règim d'autoritzacions, homologacions i acreditacions, el règim competencial i organitzatiu, i una àmplia regulació del sistema d'inspeccions i del règim sancionador, en el benentès que això facilita la comprensió global i l'aplicació de tot el sistema.

VI

La llei consta de 139 articles, agrupats en nou títols, a més de 3 disposicions addicionals, 3 disposicions transitòries, 1 de derogatòria i 18 disposicions finals.

VII

El títol I, capítol I, conté les disposicions de caràcter general que han de conduir a l'aplicació de la norma, com són l'objecte, els objectius que han de perseguir els poders públics en aquest àmbit, el seu àmbit d'aplicació i els principis rectors del sistema. Pel que fa a aquests darrers, la norma introdueix principis innovadors, reflex d'una altra concepció dels serveis socials. S'hi introdueixen per primera vegada els principis de solidaritat, atenció personalitzada, normalització, promoció de l'autonomia, avaluació en la planificació i qualitat. A més, es redefeixen els principis d'universalitat i igualtat. El principi d'universalitat evoluciona cap a una nova consideració dels serveis socials com a drets subjectius de les persones. El mateix succeeix amb el principi d'igualtat, que concreta un dels objectius de la norma: garantir un nivell mínim de prestacions homogènies a totes les persones en el territori de la comunitat autònoma, independentment del municipi o l'illa on visquin. Finalment, el capítol I conté la definició del sistema de serveis socials, constituït per les prestacions tècniques i econòmiques, els plans, els programes i els equips tècnics de titularitat pública i privada.

El capítol II d'aquest títol conté per primera vegada en la legislació autonòmica el catàleg de drets i deures de les persones destinatàries dels serveis socials, i regula els drets i deures específics de les persones usuàries dels serveis residencials.

El títol II regula el sistema públic de serveis socials, vertader nucli de la llei, en la mesura que s'orienta principalment a promoure el benestar social de la població, responsabilitat eminentment pública, recollint novetats cridades a produir importants repercussions en l'àmbit dels serveis socials, la principal de les quals és el reconeixement del dret subjectiu de la ciutadania a aquests serveis.

El títol es divideix en quatre capítols. El capítol I recull la definició del sistema públic de serveis socials, en el qual s'integren tant els de titularitat estricta de les administracions públiques com els concertats amb les entitats d'iniciativa social o privada.

El capítol II s'ocupa de l'estructura del sistema públic de serveis socials, i ofereix per primera vegada en una norma amb rang legal una regulació completa dels diferents nivells d'atenció a la comunitat autònoma. Així, defineix els serveis socials comunitaris, amb una subclassificació en serveis socials comunitaris bàsics i serveis socials comunitaris específics, i estableix les funcions de cada un. Els segueixen els serveis socials especialitzats, la seva definició i les funcions, i finalment es regula la relació entre els diferents nivells d'atenció social.

El capítol III regula les prestacions tècniques, econòmiques i tecnològiques, els programes, els projectes i les prestacions del sistema públic de serveis socials, i conté una de les grans novetats de la norma: les carteres de serveis socials, en les quals es recolliran els serveis als quals podran accedir les persones destinatàries d'aquesta llei. En primer lloc, es regula la cartera bàsica de serveis socials, que ha d'aprovar el Govern, el contingut de la qual delimiten les competències pròpies del Govern segons disposa l'Estatut d'Autonomia. Aquesta cartera serà complementada per les que han d'establir els consells insulars, també en el marc de les seves competències estatutàries. Les entitats locals podran establir les seves carteres de serveis, que seran a la vegada, complementàries i addicionals de les anteriors dins el seu àmbit territorial. Seran les carteres de serveis socials, en establir el caràcter garantit o no de les prestacions que recullin i els requisits per accedir-hi, les que configuraran el dret subjectiu de la ciutadania als serveis.

El capítol IV regula de manera específica la planificació, tant la general, com la d'àmbit insular i local, amb una referència especial al pla estratègic de serveis socials de les Illes Balears i als plans sectorials.

El títol III s'ocupa del règim competencial i organitzatiu, que es divideix en tres capítols. El capítol I s'ocupa de les competències de les administracions públiques de les Illes Balears i regula, d'acord amb l'Estatut d'Autonomia, les competències del Govern de les Illes Balears, les de la conselleria que tenguin assignades les competències en matèria de serveis socials, les dels consells insulars i les dels municipis.

El capítol II recull, per primera vegada en una norma de rang legal, l'organització territorial dels serveis socials, i estableix els principis d'organització i els distints àmbits d'actuació. Estructura el territori, a efectes dels serveis socials, en zones bàsiques, àrees i illes. S'encomana l'atenció social de les zones bàsiques a les unitats de treball social, i els serveis socials especialitzats tenen com a referent territorial les àrees.

El capítol III regula la coordinació, la consulta i la col·laboració interadministrativa, mitjançant la creació d'un seguit d'òrgans de coordinació, en la secció 1a, i sistemes de col·laboració, en la secció 2a. El principal òrgan de coordinació és el Consell de Coordinació de Benestar Social, integrat per les administracions públiques de les Illes Balears. El Comitè d'Avaluació de Necessitats de Serveis Socials, integrat per experts en la matèria, es configura com un òrgan tècnic d'estudi i el Comitè d'Ètica de Serveis Socials ho fa com a òrgan col·legiat consultiu, interdisciplinari i independent. La Conferència Sectorial de Serveis Socials es crea com a estructura permanent de col·laboració interadministrativa.

A més dels sistemes jurídics tradicionals de col·laboració entre les administracions públiques, crea un instrument que garantirà la disponibilitat de la informació relativa a totes les prestacions i les carteres de serveis socials, això és el sistema informatiu de serveis socials.

El títol IV, denominat 'La participació en els serveis socials i els òrgans de participació', s'ocupa d'un altre dels principis rectors d'aquesta llei, el de la participació cívica, considerada fonamentalment en l'àmbit dels serveis socials, fins al punt d'establir com a principi general que, sempre que sigui possible, les decisions relatives al sistema de serveis socials s'han d'adoptar comptant amb la participació ciutadana. Per fer-ho, s'estableixen canals de participació i els consells de serveis socials dels tres àmbits administratipolítics que configuren la comunitat autònoma, i que són el Consell de Serveis Socials de les Illes Balears, els consells de serveis socials insulars i els consells de serveis socials locals. Al llarg del títol, se'n regulen les funcions, l'organització, el funcionament i l'estructura. S'estableixen els processos de participació, i es fa especial esment del voluntariat, regulat per la Llei 3/1998, de 18 de maig, del voluntariat de les Illes Balears.

El títol V fa una referència especial al personal professional dels serveis socials i introdueix la figura de la persona professional de referència, l'existència de la qual s'estableix com un dret de les persones en relació amb els serveis socials. El seu paper és orientar i acompanyar la persona en tot el procés d'intervenció social. També fa referència al necessari caràcter interprofessional d'aquesta intervenció amb l'objectiu d'aconseguir que sigui integral.

Cal destacar les mesures de suport i protecció als professionals, sobretot la formació contínua a la qual es comprometen les administracions públiques competents.

El títol VI regula el finançament del sistema públic de serveis socials, corresponsabilitat del Govern de les Illes Balears, dels consells insulars i de les entitats locals, encara que també es preveuen altres possibles fonts de finançament. Cal destacar que la llei assenyala, com no pot ser d'altra manera per tal d'assegurar el dret subjectiu de la ciutadania a les prestacions reconegudes a les carteres com a garantides, que els crèdits que les financen han de tenir caràcter ampliable. S'aborda també el finançament d'infraestructures, que es vinculen a la planificació, tenint en compte els plans estratègics. Quant al finançament dels serveis socials comunitaris bàsics, l'Administració de la comunitat autònoma es compromet a finançar-los com a mínim el 50 % mitjançant convenis plurianuals. El finançament de les prestacions garantides per la legislació estatal en matèria de dependència, ho seran amb càrrec al seu finançament específic. Els serveis socials comunitaris específics i els serveis socials especialitzats seran finançats per l'administració que en sigui titular. Les administracions públiques han de garantir l'accés universal als serveis socials bàsics, i es preveu la participació de les persones usuàries en el finançament dels serveis, segons s'estableixi a les carteres de serveis.

El títol VII d'aquesta llei fa referència a l'iniciativa privada que actua en l'àmbit dels serveis socials. La realitat actual exigeix la coparticipació dels diferents agents públics i privats en la satisfacció de les necessitats socials de la població,

tot i que la responsabilitat última recaigui en les administracions públiques. El principi constitucional d'igualtat i no-discriminació, i també el de lliure competència establert en el Tractat de la Comunitat Europea, exigeixen que el text de la norma, tot i reconeixent l'important paper de les entitats d'iniciativa social, prevegi mesures que no vulneren aquests principis.

El capítol I conté els principis generals aplicables a les entitats d'iniciativa privada de serveis socials, i els drets fonamentals i les obligacions que hi són aplicables.

El capítol II regula les condicions per poder integrar-se en la xarxa pública, i dur a terme actuacions en l'àmbit dels serveis socials, junt amb les classes d'autoritacions administratives necessàries, els requisits mínims i el procediment de concessió, manteniment, revocació i suspensió, que han de ser objecte d'un desplegament reglamentari detallat. Totes les dades i els actes administratius que regulen les activitats de les entitats, els centres i els serveis de serveis socials, han de constar fidelment en el Registre Unificat de Serveis Socials, que es crea en aquesta llei, i que ho és de totes les administracions públiques competents en la matèria a les Illes Balears.

Finalment, el capítol III regula el règim de l'acreditació administrativa, que s'estableix com a requisit per a aquelles entitats d'iniciativa privada que pretenguin prestar serveis que formen part de la xarxa pública de serveis socials, i alhora en exigència per a la mateixa administració com a titular i prestadora de serveis socials.

El títol VIII fa referència específicament a la qualitat dels serveis socials, i estableix en el capítol I un grapat de mesures invocades a millorar-la, entre les quals destaca l'obligatorietat que s'imposa al Govern de les Illes Balears per elaborar un pla de qualitat integrat en el pla estratègic de serveis socials en col·laboració amb els consells insulars.

Com a part i instrument d'implantació de criteris de qualitat en els serveis socials, s'estableix el foment de la formació contínua del personal professional del sector, i l'impuls de la recerca i innovació tecnològica.

Finalment, el títol IX s'ocupa de la inspecció i del règim sancionador, instruments indispensables per garantir el compliment de la llei. Està dividit en tres capítols: disposicions generals, procediment i infraccions i sancions.

Des de la perspectiva dels principis inspiradors, la llei manté l'esperit i gran part de la lletra de la Llei 4/1999. Aquesta antiga llei quedarà derogada i substituïda per la present. Això, i el fet de no disposar d'una llei autonòmica general d'inspecció i sancions, ha dut com a conseqüència la necessitat d'una regulació completa de tot el que fa referència a aquesta matèria, i especialment al procediment.

S'enuncia que la vigilància del compliment de la normativa de serveis socials encomanada a la inspecció cerca, en primer lloc, garantir els drets de les persones usuàries, assegurar la qualitat dels serveis i supervisar i garantir l'adequada utilització dels fons públics, a més d'assessorar i informar tant les entitats com les persones usuàries dels serveis socials.

Defineix el perfil tècnic del personal d'inspecció amb el grau d'exigència que correspon a l'especificitat i la delicadesa de la funció d'inspecció, i també a la consideració que es fa del personal inspector com a agent de l'autoritat.

S'han considerat i tingut en compte tant els principis del dret penal, dels quals participa el procediment administratiu sancionador, com els que estableix el títol IX de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. Igualment, s'han incorporat les experiències de les administracions públiques de la comunitat autònoma que han exercit aquestes funcions inspectores i sancionadores en aplicació de la Llei 4/1999.

El capítol II desplega el procediment administratiu, des de les actuacions prèvies a l'inici en sentit estricte i els actes pertinents conduents a la resolució i la finalització del procediment.

En el capítol III es recullen les infraccions i la tipologia dels subjectes que en són responsables, incloses les comeses per les persones usuàries, i les sancions aplicables corresponents, els criteris per a la graduació i, finalment, l'execució de les sancions.

Respecte dels recursos administratius i jurisdiccionals, es fa una remissió expressa a la normativa general de cada administració competent en matèria de serveis socials, atesa l'organització politicoadministrativa especial de la comunitat autònoma.

Finalment, els serveis socials que estiguin dirigits a les persones amb discapacitat hauran de complir el que s'estableix en la Convenció Internacional dels Drets de les Persones amb Discapacitat de les Nacions Unides, publicada en el BOE del 21 d'abril i que és vigent a l'Estat espanyol des del 3 de maig de 2008. En especial els serveis socials hauran d'estar orientats que les persones amb discapacitat puguin viure de forma independent i siguin inclosos en la comunitat.

TÍTOL I **DISPOSICIONS GENERALS**

Capítol I **Objecte de la llei, principis i definició del sistema** **de serveis socials de les Illes Balears**

Article 1 Objecte

1. L'objecte d'aquesta llei és regular i ordenar el sistema de serveis socials de les Illes Balears per tal de promoure-hi i garantir-hi l'accés universal, i contribuir al benestar i a la cohesió social.

2. També és objecte d'aquesta llei configurar un sistema de serveis socials que doni resposta a les necessitats de les persones, tot potenciant-ne l'autonomia i la qualitat de vida.

Article 2 El sistema de serveis socials

1. El sistema de serveis socials està integrat pel conjunt de recursos, equipaments, projectes, programes i prestacions de titularitat pública i privada destinats a la finalitat que estableix l'article 3.

2. El sistema públic de serveis socials està integrat pels serveis socials de titularitat pública i els de titularitat privada acreditats i contractats per les administracions públiques d'acord amb el que estableix aquesta llei. Tots aquests serveis configuren conjuntament la xarxa de serveis socials d'atenció pública de les Illes Balears.

3. Els serveis socials de titularitat privada participen en l'acció social mitjançant l'acompliment d'activitats i prestacions de serveis socials, d'acord amb el que estableixen aquesta llei i les normes que la despleguin, i sota la inspecció i el control que es descriuen en el títol IX.

4. Els serveis socials tenen com a finalitat assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la vida mitjançant la cobertura de llurs necessitats personals bàsiques i de les necessitats socials, en el marc de la justícia social, l'equitat, la cohesió territorial i el benestar de les persones.

5. Els serveis socials s'adrecen especialment a prevenir les situacions de risc, a compensar els dèficits de suport social i econòmic de situacions de vulnerabilitat i de dependència, i a promoure actituds i capacitats que facilitin la integració social de les persones.

6. El sistema de serveis socials ha de funcionar de forma integrada i coordinada en xarxa, d'acord amb el marc normatiu que estableixen aquesta llei i les disposicions que la despleguin.

7. Els serveis socials s'han de coordinar amb tots els sistemes o subsistemes que incideixen en la qualitat de vida, com són els de salut, educatius, culturals, d'ocupació, d'habitatge, urbanístics, judicials i d'altres.

Article 3 Objectius de les polítiques de serveis socials

L'actuació dels poders públics en matèria de serveis socials persegueix els objectius següents:

- a) Millorar la qualitat de vida i promoure la normalització, la participació i la integració social, política, econòmica, laboral, cultural i educativa i de salut de totes les persones.
- b) Promoure l'autonomia personal, familiar i dels grups.
- c) Fomentar la cohesió social i la solidaritat.
- d) Prevenir i atendre les situacions de vulnerabilitat de les persones i dels grups en situació d'exclusió social.
- e) Promoure el respecte a les diferències en les formes de vida o tipus de cultura, sempre que aquestes no atemptin contra els drets fonamentals de les persones; afavorir la convivència de les persones i dels grups socials i promoure la tolerància, el respecte i la responsabilitat en les relacions personals i familiars.

- f) Detectar, prevenir i atendre les necessitats derivades de la dependència amb l'objectiu de promoure l'autonomia de les persones.
- g) Promoure la participació de la comunitat en la resolució de les necessitats socials i en particular de les entitats representatives dels col·lectius desfavorits.
- h) Fer dels serveis socials un factor productiu fonamental i generador d'ocupació de qualitat, i normalitzar l'activitat econòmica del sector; així mateix, promoure la responsabilitat social del teixit empresarial en la millora de la resposta a les necessitats socials.
- i) Afavorir la igualtat efectiva de les persones, eliminant discriminacions per raó de sexe o de discapacitat, o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social arbitrària, i impulsant polítiques d'integració laboral per a les persones amb qualsevol tipus de discapacitat.
- j) Vetllar pel respecte dels principis ètics de la intervenció social, impulsant polítiques d'integració laboral per a les persones amb qualsevol tipus de discapacitat.
- k) Detectar i atendre les situacions de manca de recursos bàsics i les necessitats socials tant de les persones com dels grups i la comunitat en general.
- l) Promoure la integració respecte de la identitat, la llengua i la cultura pròpies d'aquesta comunitat autònoma, sens perjudici del que disposen els apartats anteriors.
- m) Fer possible una atenció social territorialitzada i equilibrada entre les diferents illes i municipis de les Illes Balears, de manera que l'accés als serveis per part dels ciutadans sigui equitatiu per a tots els ciutadans de les Illes Balears.

Article 4 Principis rectors dels serveis socials

El sistema públic de serveis socials es regeix pels principis següents:

- a) Responsabilitat pública. Els poders públics assumeixen la responsabilitat de donar resposta als problemes socials, per la qual cosa assignen els necessaris recursos financers, humans i tècnics; regulen i supervisen els recursos privats i públics destinats a la matèria objecte d'aquesta llei, i asseguren la prestació de serveis amb qualitat tant a l'àmbit públic com privat.
- b) Universalitat i igualtat. Els serveis públics han de garantir a tothom el dret d'accés als serveis socials i l'ús efectiu en condicions d'igualtat, equitat i justícia distributiva.
- c) Equitat territorial. Els poders públics han de garantir la igualtat de les prestacions de serveis socials a la ciutadania de tot l'àmbit territorial de les Illes Balears.
- d) Descentralització i desconcentració. Els consells insulars, les mancomunitats i els municipis han d'aproximar tant com sigui possible els serveis a la ciutadania, mitjançant la zonificació territorial i la descentralització.
- e) Planificació. Les administracions públiques s'han de regir per criteris de planificació en el desenvolupament del sistema públic de serveis socials.
- f) Coordinació. Els serveis socials s'han de fonamentar en l'actuació coordinada entre els diversos sistemes de benestar social, que inclouen l'educació, la salut, les pensions, la feina i l'habitatge, entre les diferents administracions públiques amb competències en aquests àmbits, i entre

aquestes i la societat civil organitzada, amb la finalitat d'establir actuacions coherents i programes d'actuació conjunts.

g) Prevenció. El sistema de serveis socials ha d'orientar principalment les actuacions i els serveis per tal d'evitar el risc que es produeixin situacions de necessitat social.

h) Globalitat. Aquest principi s'entén com la prestació de serveis integrals per cobrir les necessitats socials en els aspectes de prevenció, atenció, promoció i inserció.

i) Normalització i integració. Per aconseguir-ho els serveis socials actuen mitjançant l'organització i la utilització de recursos bàsics per satisfer les necessitats, i a través de recursos específics només quan sigui necessari.

j) Avaluació dels processos i els resultats. L'avaluació continuada dels processos i els resultats està indicada per aconseguir una gestió eficaç i eficient del sistema públic de serveis socials.

k) Solidaritat. A més de garantir la prestació de serveis socials, els poders públics han de fomentar la solidaritat entre els distints col·lectius de persones, i també la col·laboració del voluntariat i el teixit associatiu en el desenvolupament d'iniciatives que afavoreixin la cohesió social.

l) Participació cívica. Els poders públics han de promoure i garantir la participació de les persones, els grups i les entitats en el funcionament del sistema.

m) Participació de la ciutadania en la programació, l'avaluació i el control en tots els nivells administratius de les Illes Balears, i també en el seguiment i l'avaluació dels centres prestadors de serveis socials, mitjançant els mecanismes que s'estableixin.

n) Qualitat. Els serveis socials han d'aplicar sistemes de qualitat als programes, les actuacions i les prestacions per tal d'assegurar que els recursos i els serveis que actuen a les Illes Balears s'adaptin a les necessitats socials, així com al desenvolupament comunitari, i hi donen resposta.

o) Intervenció comunitària. El sistema públic de serveis ha de promoure la intervenció en l'àmbit comunitari amb la voluntat de prioritzar les accions preventives i d'aconseguir processos d'inserció social íntimament lligats a l'entorn social i més proper a la ciutadania.

p) Atenció personalitzada. Els serveis socials han d'assegurar una atenció personalitzada mitjançant la valoració integral de la situació personal, familiar i comunitària de la persona usuària.

q) Foment de l'autonomia personal. Els serveis socials han de facilitar que les persones disposin de les condicions adequades per desenvolupar els projectes vitals, dins la unitat de convivència que desitgin, d'acord amb la naturalesa dels serveis i llurs condicions d'utilització.

r) Respecte pels drets de la persona. Les actuacions en matèria de serveis socials han de respectar sempre la dignitat de la persona i els seus drets fonamentals reconeguts en la Declaració Universal dels Drets Humans, en la Carta Social Europea, en els convenis internacionals i en la Constitució Espanyola.

Article 5 Persones destinatàries dels serveis socials

1. El sistema de serveis socials s'ofereix a tota la població.

2. Són titulars del dret a accedir al sistema de serveis socials establert en aquesta llei les persones nacionals dels estats membres de la Unió Europea i també les persones estrangeres no comunitàries residents.

3. També poden accedir al sistema de serveis socials les persones estrangeres que es trobin a les Illes Balears i tinguin la condició d'exiliats, refugiats o apàtrides, d'acord amb el que estableixin la legislació vigent i els tractats i convenis internacionals i, si no n'hi ha, d'acord amb el principi de reciprocitat.

4. El que disposen els punts anteriors s'entén sens perjudici dels requisits addicionals que estableixin les disposicions que regulin l'accés a determinades prestacions.

5. En tot cas, les persones que es trobin a les Illes Balears en una situació de necessitat personal bàsica poden accedir a les prestacions del sistema de serveis socials que permetin atendre aquesta situació. El personal professional dels serveis socials l'han de valorar d'acord amb la seva gravetat, precarietat o peremptorietat.

Article 6 Situacions amb necessitat d'atenció prioritària

Són destinatàries dels serveis socials, amb caràcter prioritari, les persones que estiguin en alguna o algunes de les situacions següents:

- a) Discapacitat física, psíquica o sensorial.
- b) Dificultats d'integració familiar o comunitària derivades de malalties mentals i malalties cròniques.
- c) Dificultats d'integració social vinculades a condicions laborals precàries, desocupació i pobresa.
- d) Necessitat social, com la relacionada amb la manca d'habitatge o amb la desestructuració familiar.
- e) Vulnerabilitat, risc o desemparament per a la gent gran, els infants i les persones adolescents.
- f) Violència masclista i les diverses manifestacions de violència familiar.
- g) Discriminació per raó de sexe, lloc de procedència, discapacitat, malaltia, ètnia, cultura o religió o per qualsevol altra raó.
- h) Dificultat d'integració familiar o comunitària derivada de la drogodependència i d'altres addiccions.
- i) Vulnerabilitat, exclusió i aïllament socials.
- j) Problemes de convivència i de cohesió social.
- k) Urgències socials.
- l) Emergències socials per catàstrofe.

Capítol II Drets i deures

Article 7 Drets de les persones destinatàries dels serveis socials

Les persones destinatàries dels serveis socials tenen els drets següents:

- a) Dret a accedir al sistema de serveis socials en condicions d'igualtat sense discriminació per raó de lloc de naixement, idioma, ètnia, sexe, orientació sexual, estat civil, situació familiar, edat, discapacitat, religió, ideologia, opinió o qualsevol altra condició personal o social.

TÍTOL I
CAPÍTOL I
Art. 5
Art. 6

CAPÍTOL II
Art. 7

b) Dret a rebre informació suficient i verídica, en termes comprensibles, sobre les prestacions i els recursos disponibles i sobre els requisits necessaris per accedir als serveis, i també sobre altres recursos de protecció social i sobre les competències de les administracions públiques en aquest àmbit. Per fer-ho efectiu, s'ha de disposar dels ajuts i els suports necessaris per comprendre la informació que els sigui donada si tenen dificultats derivades del desconeixement de la llengua, si tenen alguna discapacitat o per altres raons que ho justifiquin.

c) Dret a rebre la valoració de la seva situació i, si és procedent, la valoració de les necessitats socials dels familiars o de les persones que en tenen cura, en un llenguatge clar i entenedor.

d) Dret a disposar d'un pla individual d'atenció personal o familiar d'acord amb la valoració de la seva situació, que han d'aplicar tècnicament professionals mitjançant procediments reconeguts i acreditats.

e) Dret a estar informades del procés d'intervenció social i a participar en l'elecció dels serveis o les prestacions entre les opcions que els presentin les administracions, sempre que aquests fets no vagin en contra del normal desenvolupament de l'atenció o perjudiquin a qualsevol de les parts que hi intervenen.

f) Dret a rebre informació prèvia amb relació a qualsevol intervenció que els afecti, per tal que hi puguin donar consentiment específic i lliure. El consentiment ha de ser en tot cas per escrit quan la intervenció impliqui ingrés en

un centre residencial. El consentiment de les persones incapacitades i de les persones menors d'edat s'atorga de conformitat amb el procediment legalment establert per a aquests casos.

g) Dret a renunciar a les prestacions i als serveis concedits en els termes establerts per la legislació vigent, llevat que la renúncia afecti els interessos de les persones menors d'edat o de persones incapacitades o presumptament incapaces.

h) Dret a la confidencialitat respecte de la informació que coneguin els serveis socials, d'acord amb la legislació de protecció de dades de caràcter personal.

i) Dret a l'accés, en qualsevol moment, al seu expedient individual, d'acord amb el que estableix la legislació vigent, i en tot el que no vulneri el dret a la intimitat de terceres persones.

j) Dret a l'assignació de personal professional de referència, en els termes establerts reglamentàriament.

k) Dret a la participació regulada en el títol IV d'aquesta llei.

l) Dret a rebre serveis de qualitat i a conèixer els estàndards establerts a aquest efecte.

m) Dret a suggerir i a fer reclamacions.

n) Dret a domiciliar-se sempre que es compleixin els requisits establerts a la normativa vigent.

o) Dret a la continuïtat de la prestació dels serveis en les condicions establertes o convingudes.

p) Dret a ser orientades cap a altres recursos alternatius que siguin necessaris.

q) La resta de drets que estableixi la normativa reguladora dels centres i serveis.

Article 8 Deures de les persones usuàries dels serveis socials

Les persones destinatàries dels serveis socials tenen els deures següents:

- a) Complir les normes, els requisits, les condicions i els procediments establerts en les prestacions i els serveis; seguir el programa d'atenció i les orientacions que s'hagin acordat amb el personal professional competent, i comprometre's a participar activament en el procés.
- b) Facilitar informació verídica sobre les circumstàncies personals, familiars i econòmiques, sempre que el seu coneixement sigui necessari per valorar i atendre la seva situació, i també comunicar les variacions que es produeixin.
- c) Destinar la prestació econòmica a la finalitat per a la qual fou concedida.
- d) Acudir a les entrevistes a les quals les citi el personal professional dels serveis socials.
- e) Contribuir al finançament del cost del servei quan es tengui capacitat econòmica i així s'estableixi normativament.
- f) Informar sobre qualsevol canvi que es produeixi quant a la seva situació personal, familiar, social i econòmica, que pugui donar lloc a modificar, suspendre o extingir la prestació.
- g) Complir el reglament de règim intern.
- h) Signar el contracte assistencial pertinent amb l'entitat prestadora del servei.
- i) La resta de deures que estableixi la normativa reguladora dels centres i serveis.

TÍTOL I
CAPÍTOL II
Art. 8
Art. 9

Article 9 Drets específics de les persones usuàries de serveis residencials

1. Les persones usuàries de serveis residencials tenen, a més dels drets reconeguts en l'article 7, els següents:

- a) Dret a l'exercici de la llibertat individual per romandre en el servei i sortir-ne, tenint en compte el que estableixi la legislació vigent respecte de les persones menors d'edat, les persones incapacitades i les persones sotmeses a mesures judicials d'internament.
- b) Dret a conèixer el reglament intern del servei i a disposar-ne d'una còpia.
- c) Dret a conèixer amb caràcter previ a l'ingrés l'informe públic en el qual es detallen els resultats de l'avaluació periòdica a la qual estan sotmesos els serveis residencials.
- d) Dret a rebre una atenció personalitzada d'acord amb les seves necessitats específiques, des d'una perspectiva interdisciplinària, per aconseguir un desenvolupament adequat.
- e) Dret a la comunicació privada i secreta, tant dins com fora del centre, excepte en el cas de disposició contrària per resolució judicial.
- f) Dret a la intimitat i a la privacitat en les diferents accions de la vida quotidiana.
- g) Dret a considerar com a domicili el centre residencial on viuen, amb garantia de tots els serveis i drets, i a mantenir la seva relació amb l'entorn familiar i social.
- h) Dret a l'accés a un sistema intern de recepció, seguiment i resolució de suggeriments i queixes.
- i) Dret a mantenir objectes personals significatius per personalitzar l'entorn on viuen, respectant els drets de la resta de persones.

- j) Dret a exercir lliurement els drets polítics, respectant el funcionament normal de l'establiment i la llibertat de les altres persones.
- k) Dret a la pràctica religiosa que no alteri el funcionament normal de centre, sempre que s'exerceixi des del respecte a la llibertat de les altres persones.
- l) Dret a obtenir facilitats per fer la declaració de voluntats anticipades, d'acord amb la legislació vigent.
- m) Dret a participar en la presa de decisions del centre que els afectin individualment o col·lectivament per mitjà del que estableixen la normativa i el reglament de règim intern, i associar-se per afavorir la participació.
- n) Dret a no ser sotmeses a cap tipus d'immobilització o de restricció física o tractament farmacològic sense la seva autorització, amb l'excepció que hi hagi perill imminent per a la seguretat física de la persona usuària o de terceres persones, o que hi hagi prescripció facultativa, en ambdós casos sota supervisió.
- o) Dret a conèixer el preu dels serveis que es reben i, si pertoca, de la contraprestació que els correspon satisfer.

2. El reglament intern del servei pot desplegar i concretar la manera d'exercir els drets que reconeix aquest article, respectant-ne sempre el contingut essencial i sense restringir els efectes que es deriven de llur reconeixement per les lleis.

TÍTOL II EL SISTEMA PÚBLIC DE SERVEIS SOCIALS

Capítol I Definició del sistema públic de serveis socials

Article 10 Definició

1. El sistema públic de serveis socials està integrat pel conjunt de recursos, prestacions, activitats, programes, projectes i equipaments destinats al benestar social de la població, de titularitat del Govern de les Illes Balears, dels consells insulars i de les entitats locals, i també els que l'administració contracti amb les entitats d'iniciativa social, mercantil o civil.
2. El sistema públic de serveis socials funciona de manera integrada i coordinada en xarxa, d'acord amb el marc normatiu comú que regula les activitats de serveis socials.
3. El sistema s'orienta a detectar, prevenir i atendre les situacions de vulnerabilitat i a treballar les situacions de necessitats descrites en l'article 6 d'aquesta llei.

Capítol II L'estructura dels serveis socials

Article 11 Estructura

1. El sistema públic de serveis socials s'organitza en forma de xarxa per treballar en coordinació, en col·laboració i amb el diàleg entre tots els actors que intervenen en el procés d'atenció a les persones, i s'estructura en serveis socials comunitaris i en serveis socials especialitzats. Els primers comprenen serveis comunitaris bàsics i serveis comunitaris específics.

2. La xarxa de serveis socials d'atenció pública és integrada pel conjunt de les entitats, els serveis i els centres de serveis socials de les Illes Balears que estan acreditats per l'Administració autonòmica per gestionar les prestacions incloses en aquesta llei o en la cartera de serveis socials.

Article 12 Els serveis socials comunitaris

1. Els serveis socials comunitaris són el primer nivell del sistema públic de serveis socials. Constitueixen el punt d'accés immediat als serveis socials i la garantia de proximitat a les persones usuàries i als àmbits personal, familiar i social.

2. Els serveis socials comunitaris tenen un caràcter polivalent i preventiu per fomentar l'autonomia de les persones perquè visquin dignament, atenent les diferents situacions de necessitat en què es troben o que es puguin presentar. Els serveis socials comunitaris han de donar respostes preferentment en l'àmbit propi de la convivència i la relació de les persones destinatàries dels serveis.

3. Els serveis socials comunitaris s'organitzen territorialment.

4. Els serveis socials comunitaris s'han de coordinar amb el nivell d'atenció especialitzada i amb altres serveis que operin en el mateix territori, especialment els de salut, educació, cultura, ocupació i habitatge, per afavorir una intervenció global a les persones.

Article 13 Serveis socials comunitaris bàsics

1. Els serveis socials comunitaris bàsics tenen un caràcter universal, obert i polivalent, constitueixen el canal normal d'accés al sistema de serveis socials, i garanteixen la universalitat del sistema i la seva proximitat a les persones usuàries i als àmbits familiar i social.

2. Els serveis socials bàsics es desenvolupen des de centres de serveis socials polivalents, mitjançant equips multidisciplinaris, integrats pel personal professional necessari per complir les seves funcions, amb l'estructura directiva i de suport tècnic i administratiu que s'estableixi per reglament.

3. Quan un sol municipi no pugui garantir els requeriments tècnics i humans dels serveis socials comunitaris, establerts reglamentàriament, els serveis socials municipals es podran gestionar mancomunadament o mitjançant qualsevol altra fórmula de cooperació interadministrativa, per poder disposar així de les condicions tècniques que assegurin la qualitat de la intervenció. Els consells insulars han de donar suport a aquest procés de coordinació de recursos.

Article 14 Funcions dels serveis comunitaris bàsics

Corresponen als serveis socials comunitaris les funcions següents:

- a) Detectar les situacions de risc i de necessitat personal, familiar i comunitària en llur àmbit territorial.
- b) Valorar les situacions de necessitat i fer-ne el diagnòstic social, des d'una perspectiva interdisciplinària, que es fa a petició de la persona usuària, del seu entorn familiar, de convivència o social o a petició d'altres serveis de la xarxa pública de serveis socials.

TÍTOL II
CAPÍTOL I
Art. 10

CAPÍTOL II
Art. 12
Art. 13
Art. 14

- c) Oferir informació, orientació i assessorament a les persones amb relació als drets i els recursos socials i a les actuacions socials a què poden tenir accés.
- d) Elaborar un pla d'intervenció comunitària que doni resposta a les necessitats detectades i avaluar-lo periòdicament.
- e) Acomplir les actuacions preventives, el tractament social i les intervencions necessàries en situacions de necessitat social, i fer-ne l'avaluació.
- f) Intervenir en els nuclis familiars o de convivència en situació de necessitat social, especialment si hi ha menors.
- g) Proposar i establir el programa individual d'atenció a la dependència i de promoció de l'autonomia personal, excepte en les situacions en què la persona estigui ingressada de manera permanent en un centre de la xarxa pública. En aquests darrers casos, l'han d'elaborar els serveis de treball social del centre de la xarxa pública.
- h) Revisar el programa individual d'atenció a la dependència i de promoció de l'autonomia personal, quan correspongui.
- i) Impulsar projectes comunitaris i programes transversals, especialment els que cerquen la integració i la participació socials de les persones, les famílies, les unitats de convivència i els grups en situació de risc.
- j) Fomentar la participació activa de la ciutadania mitjançant estratègies socioeducatives que impulsin la solidaritat i la cooperació social organitzada.
- k) Prestar serveis d'ajuda a domicili, teleassistència i suport a la unitat familiar o de convivència, en coordinació amb els serveis sanitaris a domicili.
- l) Prestar serveis d'intervenció socioeducativa no residencial per a infants i adolescents.
- m) Orientar l'accés als serveis socials especialitzats, especialment els d'atenció diürna, tecnològica i residencial.
- n) Promoure mesures d'inserció social, laboral i educativa.
- o) Gestionar prestacions d'urgència social
- p) Aplicar protocols de detecció, prevenció i atenció davant maltractaments a persones dels col·lectius més vulnerables.
- q) Gestionar la tramitació de les prestacions econòmiques d'àmbit municipal i les altres que li siguin atribuïdes.
- r) Coordinar-se amb els serveis socials especialitzats, amb els equips professionals dels altres sistemes de benestar social, amb les entitats del món associatiu i amb les que actuen en l'àmbit dels serveis socials.

Article 15 Els serveis socials comunitaris específics

Els serveis socials comunitaris específics, sens perjudici de la seva orientació polivalent i comunitària, oberta a tota la població del seu àmbit territorial, han de desenvolupar programes i gestionar centres orientats a col·lectius amb problemàtiques identificades i singulars, procurar-ne la normalització i la reincorporació socials o actuar com a espai de trànsit a un servei especialitzat.

Article 16 Funcions dels serveis socials comunitaris específics

Els serveis socials comunitaris específics tenen aquestes funcions:

- a) El desenvolupament de programes i activitats per prevenir l'exclusió de grups vulnerables de característiques homogènies i facilitar-los la inserció i la normalització socials.

b) L'atenció directa a col·lectius amb dèficits d'autonomia o en risc d'exclusió que es troben a l'àmbit comunitari o en centres de caràcter no residencial o residencial temporal.

c) Intervenir en els nuclis familiars o de convivència en situació de necessitat social, especialment si hi ha menors.

d) Aplicar protocols de detecció, prevenció i atenció davant maltractaments a persones dels col·lectius més vulnerables.

TÍTOL II
CAPÍTOL II

Art. 15

Art. 16

Art. 17

Art. 18

Article 17 Els serveis socials especialitzats

1. Els serveis socials especialitzats s'organitzen atenent la tipologia de les necessitats, per tal de donar resposta a situacions i necessitats que requereixen una especialització tècnica o la disposició de recursos determinats.

2. Els serveis socials especialitzats es presten per mitjà d'entitats, centres, serveis, programes i recursos adreçats a persones i col·lectius que, d'acord amb llurs necessitats, requereixen una atenció particularitzada.

3. Els serveis socials especialitzats s'organitzen en forma de xarxa sobre dels nuclis de població i la incidència de les necessitats que atenen.

4. Els serveis socials especialitzats inclouen els equips tècnics de valoració, que tenen com a funció principal valorar i diagnosticar les situacions de necessitat social que no pot abordar un servei social comunitari, tenint en compte els corresponents informes de derivació dels serveis socials comunitaris, i que determinen l'accés a altres prestacions del sistema.

Article 18 Funcions dels serveis socials especialitzats

Corresponen als serveis socials especialitzats les funcions següents:

a) Donar suport tècnic als serveis socials comunitaris i col·laborar-hi, en les matèries de la seva competència.

b) Valorar i diagnosticar les situacions de necessitat social, tenint en compte, si s'escau, els informes de derivació corresponents.

c) Oferir un tractament especialitzat a les persones en situació de necessitat que no puguin atendre els serveis socials comunitaris corresponents o intervenir amb relació a aquestes persones.

d) Acomplir actuacions preventives de situacions de risc i necessitat social corresponents al seu àmbit de competència.

e) Valorar i determinar l'accés a prestacions econòmiques pròpies d'aquest nivell d'actuació, d'acord amb el marc legal específic.

f) Promoure, establir i aplicar mesures d'inserció social, laboral, educativa i familiar.

g) Fer el seguiment i l'avaluació de les mesures de protecció, i elaborar i controlar els plans de millora.

h) Gestionar centres, equipaments, programes, projectes i prestacions específics.

i) Coordinar-se amb els serveis socials comunitaris, amb els equips professionals dels altres sistemes de benestar social, amb les entitats associatives i amb les que actuen en l'àmbit dels serveis socials especialitzats.

j) Aplicar protocols de detecció, prevenció i atenció davant maltractaments a persones dels col·lectius més vulnerables.

Article 19 Relació entre els nivells d'atenció

1. La relació entre els nivells d'atenció ha de respondre a criteris de complementarietat, des d'una actuació coordinada per aconseguir objectius comuns, o bé integrada en el cas que les actuacions reclamin la intervenció conjunta d'ambdós nivells. En tot cas, la intervenció coordinada o integrada s'ha de concretar en protocols d'actuació per a cada un dels procediments de treball. Igualment, s'ha de treballar coordinadament per a l'ús i l'extensió de l'expedient de treball social informatitzat.

2. La responsabilitat en la coordinació dels casos als quals s'apliquen prestacions bàsiques és sempre dels serveis socials comunitaris, mentre que els serveis especialitzats han de complementar la intervenció amb l'aplicació de les prestacions corresponents al seu nivell. Els serveis socials especialitzats són els responsables de la coordinació dels casos que resideixen a serveis especialitzats.

3. Amb la finalitat d'assolir els objectius que fixen els punts 1 i 2 d'aquest article, s'ha d'establir per reglament que cada persona o unitat de convivència que accedeixi a la xarxa de serveis socials d'atenció pública ha de tenir assignat un professional de referència, que s'ha de procurar que sigui sempre el mateix i que preferentment ha de ser un treballador o una treballadora social dels serveis socials comunitaris bàsics o dels serveis socials comunitaris específics. El professional de referència té les funcions de canalitzar les diverses prestacions que la persona o la unitat de convivència necessita, vetllar per la globalitat de les intervencions i per la coordinació entre els equips professionals de serveis socials i les altres xarxes de benestar social, afavorir la presa de decisions i agilitarles.

Capítol III

Elements del sistema públic de serveis socials

Article 20 Prestacions del sistema públic de serveis socials

1. Són prestacions del sistema públic de serveis socials les actuacions, les intervencions tècniques, els programes, els projectes, els mitjans i les ajudes econòmiques i tecnològiques que s'ofereixen a persones i que es destinen a complir les finalitats que estableix l'article 3 d'aquesta llei.

2. Les prestacions del sistema públic de serveis socials poden ser tècniques, econòmiques o tecnològiques.

Article 21 Prestacions tècniques

1. Les prestacions tècniques són els serveis i les intervencions que duen a terme els equips professionals que s'adrecen a la prevenció, el diagnòstic, la valoració, la protecció, la promoció de l'autonomia, l'atenció i la inserció de les persones, les unitats de convivència i els grups en situació de necessitat social.

2. Es poden prestar, amb caràcter temporal o permanent, en el domicili, en l'entorn de la persona usuària, de forma ambulatoria i a centres. En aquest darrer cas poden ser de règim diürn, de règim nocturn, de règim residencial o d'altres.

3. Les prestacions tècniques poden ser garantides o no garantides, segons el que estableix el capítol III d'aquest títol.

4. Són prestacions tècniques les actuacions i intervencions següents que duen a terme els equips professionals:

- a) La informació sobre els recursos socials més adequats disponibles i sobre com accedir-hi.
- b) L'orientació sobre els mitjans més adequats per respondre a les necessitats plantejades.
- c) L'assessorament i el suport a les persones i els grups que necessiten l'actuació social.
- d) La valoració singularitzada i el diagnòstic social de les situacions personals, de convivència i familiars, i de les demandes socials.
- e) La intervenció professional i el tractament social orientats al compliment de les finalitats dels serveis socials.
- f) La protecció jurídica i social de les persones menors d'edat en situació de risc i de desemparament.
- g) La protecció jurídica i social de les persones amb capacitat limitada.
- h) L'atenció residencial substitutiva de la llar.
- i) L'atenció diürna
- j) L'atenció nocturna.
- k) L'atenció domiciliària.
- l) Les que s'estableixin en la cartera de serveis socials.
- m) Qualsevol altra orientada al compliment de les finalitats dels serveis socials.

5. L'aplicació de qualsevol tipus de prestació social ha d'anar acompanyada de l'aplicació de prestacions tècniques, idònies en cada cas.

Article 22 Prestacions econòmiques

1. Són prestacions econòmiques les aportacions dineràries que tenen com a finalitat atendre determinades situacions de necessitat en què es troben les persones que no disposen de recursos econòmics suficients per fer-hi front i no estan en condicions d'aconseguir-ne o rebre'n d'altres fonts.

2. Les prestacions econòmiques es poden atorgar amb caràcter de dret subjectiu, dret de concurrència o urgència social.

Article 23 Prestacions tecnològiques

Són prestacions tecnològiques les que per mitjà d'un producte atenen les necessitats socials de la persona i es poden associar amb altres prestacions. Tenen aquesta consideració les prestacions següents:

- a) L'assistència tecnològica i la teleassistència domiciliària.
- b) Les ajudes instrumentals destinades a mantenir o millorar l'autonomia personal, o a afavorir la inserció social.
- c) Les de naturalesa semblant que s'estableixin normativament.

Article 24 La cartera de serveis socials

1. La cartera de serveis socials és l'instrument que determina el conjunt de prestacions del sistema públic de serveis socials, incloent-hi totes les prestacions tècniques, econòmiques i tecnològiques.

TÍTOL II
CAPÍTOL II
Art. 19

CAPÍTOL III
Art. 20
Art. 21
Art. 22
Art. 23
Art. 24

---

2. Cada administració competent ha de redactar la seva cartera de serveis socials en el marc de la distribució de competències vigent, les quals s'han de coordinar en el marc de la Conferència Sectorial.

3. La cartera de serveis socials ha de definir cada tipus de prestació, la població a la qual va destinada, l'establiment o l'equip professional que l'ha de gestionar, els perfils i les ràtios del personal professional de l'equip i els estàndards de qualitat. En tots els casos, ha de garantir l'accés a les prestacions amb el suport de l'administració, tenint en compte criteris de progressivitat en la renda i les necessitats de les persones usuàries.

4. Les prestacions garantides són exigibles com a dret subjectiu d'acord amb el que estableix la cartera de serveis socials, que ha d'incloure, almenys, la necessitat d'una valoració professional prèvia i d'una prova objectiva que n'acrediti la necessitat.

5. L'accés a les prestacions no garantides es fa d'acord amb el que estableix la cartera de serveis socials i d'acord amb els crèdits pressupostaris assignats, i aplicant-hi els principis objectius de prelación i concurrència.

6. La persona usuària pot haver de participar en el pagament del cost de les prestacions que comportin substitució de la llar, alimentació, vestit, neteja de la llar i allotjament, d'acord amb el que estableix el títol VI i amb els criteris que fixen la cartera de serveis socials i la normativa aplicable.

7. La cartera no preveurà mai una rebaixa de les prestacions i dels serveis atorgats als ciutadans en el moment de l'aprovació de la llei, ni una minva en el finançament dels consells insulars i ajuntaments per a la seva aplicació.

Article 25 Prestacions bàsiques garantides

La cartera de serveis garantirà la resposta immediata a les situacions d'emergència social i les prestacions que donin cobertura a les necessitats bàsiques de les persones beneficiàries d'aquesta llei.

Es consideren necessitats bàsiques:

1. L'allotjament, l'alimentació i el vestit.
2. L'accessibilitat a la informació i als recursos del sistema dels serveis socials, sense que la mancança de recursos econòmics ni les limitacions físiques ni intel·lectuals de la persona puguin impedir-ho.

Article 26 La cartera bàsica de serveis socials

1. La cartera bàsica de serveis socials s'ha de confeccionar per la conselleria competent en matèria d'affers socials i s'ha d'aprovar per decret del Consell de Govern.

2. La cartera bàsica de serveis socials té una vigència quadriennal. No obstant això, es pot revisar anticipadament d'acord amb el que estableixin les lleis de pressuposts.

3. El Govern de les Illes Balears, en el procés d'elaboració i revisió de la cartera bàsica de serveis socials, ha de garantir la participació cívica i de les

administracions implicades, d'acord amb el que estableix aquesta llei, i ha de disposar en qualsevol cas dels informes del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears i del Comitè d'Avaluació de Necessitats de Serveis Socials.

Article 27 Carteres de serveis socials d'àmbit insular i local

1. Els consells insulars han d'establir les seves carteres de serveis socials, el contingut de les quals ha de ser complementari i addicional del de la cartera bàsica que aprovi el Govern de les Illes Balears.
2. Les entitats locals poden establir les seves carteres de serveis, el contingut de les quals ha de ser complementari i addicional del contingut de les que aprovin el Govern de les Illes Balears i els consells insulars.

Article 28 Criteris d'intervenció

1. El sistema públic de serveis socials ha d'ajustar la seva actuació a projectes o programes individuals, familiars, de convivència, de grup o comunitaris, d'acord amb les circumstàncies concurrents, per aconseguir millor la prevenció, l'atenció social i la inserció.
2. Les actuacions de serveis socials han de garantir per a cada persona, grup o unitat de convivència la globalitat i la integritat de les intervencions, i han d'aplicar els recursos de la manera més adequada.
3. Correspon a les administracions públiques competents la valoració de les situacions de necessitat de les persones per a l'accés als serveis socials comunitaris i especialitzats.
4. La persona usuària, motivadament i dins el desplegament reglamentari, té dret a escollir el centre proveïdor del servei entre els de la xarxa de serveis socials d'atenció pública i els gestionats en règim de servei públic, d'acord amb la naturalesa del servei, la disponibilitat de places i la valoració del professional de referència assignat.

Capítol IV Planificació

Article 29 Planificació general

La planificació general correspon a l'Administració autonòmica de les Illes Balears, en col·laboració amb els consells insulars en el marc de la Conferència Sectorial de Serveis Socials, mitjançant l'elaboració dels plans estratègics de serveis socials de les Illes Balears i dels plans sectorials d'àmbit general.

Article 30 Planificació d'àmbit insular i local

1. La planificació d'àmbit insular correspon als consells insulars, d'acord amb l'anàlisi de necessitats i recursos, tot respectant la planificació general.
2. La planificació en l'àmbit de les entitats locals correspon a aquestes, d'acord amb l'anàlisi de necessitats i recursos, tot respectant la planificació general i la insular.

TÍTOL II
CAPÍTOL III
Art. 25
Art. 26
Art. 27
Art. 28

CAPÍTOL IV
Art. 29
Art. 30

Article 31 Criteris per a la planificació

1. Tots els plans han d'incloure una avaluació d'impacte de gènere i una memòria econòmica que en garanteixi l'aplicació, i han de ser modificats periòdicament d'acord amb l'avaluació sistemàtica dels seus objectius i del seguiment de l'aplicació.

2. Els procediments per elaborar els plans han de garantir la participació de les administracions competents per executar-los, dels òrgans de participació i cooperació prevists en aquesta llei i, en el cas dels plans sectorials, de les persones afectades pel pla.

Article 32 El pla estratègic de serveis socials de les Illes Balears

1. El pla estratègic de serveis socials de les Illes Balears ordena el conjunt de mesures, recursos i actuacions necessaris per aconseguir els objectius de la política de serveis socials, d'acord amb el que estableix aquesta llei. Té una vigència màxima de quatre anys.

2. El pla estratègic s'ha de confeccionar des de l'anàlisi de les necessitats existents i la demanda social de prestacions, els objectius de cobertura i les previsions necessàries per elaborar la cartera de serveis

3. L'avaluació del pla, de caràcter anual, ha de donar lloc a un informe públic que ha d'estar a disposició de les entitats locals, les persones usuàries i la ciutadania en general.

4. Correspon a la conselleria competent en matèria de serveis socials l'elaboració del pla estratègic de serveis socials amb la col·laboració dels consells insulars en el si de la Conferència Sectorial de Serveis Socials, i al Govern, aprovar-lo.

5. El Govern ha de trametre el pla al Parlament de les Illes Balears abans d'aprovar-lo perquè s'hi pronunciï.

Article 33 Els plans sectorials

1. Els plans sectorials han de desplegar les previsions del pla estratègic de serveis socials en determinades actuacions socials, amb una visió sectorial de la població.

2. S'han d'elaborar tenint en compte les diferents situacions de necessitat d'atenció social, d'acord amb el que estableix l'article 6 d'aquesta llei. Poden tenir caràcter transversal i vigència plurianual, i poden preveure la creació d'observatoris.

3. La conselleria competent en matèria d'afers socials ha d'elaborar els plans sectorials amb la col·laboració dels consells insulars en el si de la Conferència Sectorial de Serveis Socials, i el Govern de les Illes Balears els ha d'aprovar.

TÍTOL III
RÈGIM COMPETENCIAL I ORGANITZATIU

Capítol I
Competències de les administracions públiques

Article 34 Responsabilitats públiques

1. Correspon a l'Administració autonòmica, als consells insulars i als municipis exercir les competències en matèria de serveis socials d'acord amb el que estableixen l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, aquesta llei i la legislació sobre règim local, de manera que s'asseguri el funcionament correcte del sistema públic de serveis socials.

2. Sens perjudici de les competències que d'acord amb la llei els corresponen, els consells insulars també poden exercir competències pròpies de l'Administració autonòmica, mitjançant els procediments previstos en la legislació sobre règim jurídic de les administracions públiques.

3. Sens perjudici de les competències que d'acord amb la llei els corresponen, els municipis també poden exercir competències pròpies de l'Administració autonòmica i dels consells insulars, mitjançant els procediments previstos en la legislació sobre règim jurídic de les administracions públiques.

Article 35 Competències del Govern de les Illes Balears

1. Correspon al Govern de les Illes Balears:

- a) Adoptar les iniciatives legislatives en matèria de serveis socials i ferne el desplegament normatiu, per establir els principis generals sobre la matèria que assegurin l'equilibri i la cohesió territorial entre totes les illes.
- b) Aprovar els plans estratègics de serveis socials de les Illes Balears i els plans sectorials d'àmbit autonòmic, tenint en compte les propostes de la Conferència Sectorial de Serveis Socials, i trametre'ls al Parlament de les Illes Balears perquè s'hi pronunciï.
- c) Aprovar la cartera de serveis d'àmbit autonòmic, d'acord amb el que estableix l'article 24 d'aquesta llei i amb les propostes de la Conferència Sectorial de Serveis Socials.
- d) Establir els criteris i els estàndards mínims de qualitat dels diversos serveis socials.
- e) Crear, mantenir i gestionar equipaments i programes experimentals d'àmbit autonòmic.
- f) Estudiar i investigar les necessitats i les problemàtiques plantejades en el camp dels serveis socials en l'àmbit de les Illes Balears.
- g) Implantar els sistemes d'informació, elaboració d'estadístiques i avaluació de la qualitat i els resultats dels serveis socials en l'àmbit de les Illes Balears.
- h) Establir els criteris i les fórmules de coordinació general del sistema i de coordinació transversal entre els departaments del Govern de les Illes Balears quan sigui necessari per a la millor gestió i eficàcia de la política de serveis socials.

TÍTOL II
CAPÍTOL IV
Art. 31
Art. 32
Art. 33

TÍTOL III
CAPÍTOL I
Art. 34
Art. 35

- i) Mantenir relacions amb l'Administració General de l'Estat o les entitats gestores de la Seguretat Social, tant les estatals com les d'altres comunitats autònomes, dins el marc de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.
- j) Articular els plans i els programes de serveis socials que formalitzin conjuntament l'Administració General de l'Estat i l'Administració autonòmica de les Illes Balears. No obstant això, els consells insulars poden formular davant la conselleria competent en matèria de serveis socials del Govern de les Illes Balears propostes de projectes de gestió directa o promoguts per entitats locals o altres institucions, perquè s'incloguin en els plans i programes esmentats.
- k) Organitzar i gestionar el Registre Unificat de Serveis Socials de les Illes Balears
- l) Exercir les potestats d'inspecció i de sanció respecte d'entitats, centres i serveis suprainsulars inclosos en l'àmbit competencial de l'Administració autonòmica de les Illes Balears.
- m) Crear, organitzar, finançar i gestionar els programes i els centres de serveis socials que per la seva naturalesa siguin de caràcter suprainsular.
- n) Organitzar la formació en l'àmbit dels serveis socials.
- o) Exercir drets i deures sobre les fundacions i associacions de caràcter benèfic-assistencial, que siguin de caràcter particular, en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma.
- p) Les altres competències que li atribueixen expressament aquesta i altres lleis.

2. L'exercici de les competències de les lletres b), c), d), f) i g) s'ha de coordinar mitjançant la Conferència Sectorial de Serveis Socials regulada en l'article 47 d'aquesta llei.

Article 36 Competències de la conselleria que té assignades les funcions en matèria de serveis socials

Correspon a la conselleria competent en matèria de serveis socials:

- a) Adoptar les mesures necessàries per executar les directives que estableixi el Govern de les Illes Balears en matèria de serveis socials, i per desplegar-ne i executar-ne les disposicions i els acords
- b) Elaborar el pla estratègic de serveis socials i els plans sectorials.
- c) Elaborar la cartera de serveis i aplicar les mesures necessàries per aplicar-la.
- d) Col·laborar i cooperar amb els consells insulars i els municipis en l'aplicació de les polítiques de serveis socials.
- e) Crear, mantenir, avaluar i gestionar els centres, serveis, recursos, equipaments, projectes i programes relatius als serveis socials d'àmbit suprainsular
- f) Exercir les funcions de registre, autorització, garantia de qualitat i acreditació dels serveis socials d'àmbit suprainsular.
- g) Exercir la inspecció, el control i l'exercici de la potestat sancionadora en matèria de serveis socials en relació amb els centres i serveis d'àmbit suprainsular, llevat de les potestats expressament reconegudes al Govern de les Illes Balears.
- h) Gestionar les prestacions de serveis socials que li corresponguin d'acord amb la llei.

- i) Establir instruments de recollida d'informació i tractar-la estadísticament als efectes de les polítiques de serveis socials, i establir els elements bàsics i comuns del sistema d'informació social.
- j) Establir els criteris i els principis generals per al finançament, la concertació i la compra de serveis.
- k) Promoure i fomentar les fórmules de gestió conjunta dels serveis socials de competència local i insular, sens perjudici de l'activitat que correspongui als consells insulars.
- l) Fomentar la participació ciutadana, l'associacionisme, el voluntariat i altres fórmules d'ajuda mútua, d'acord amb les administracions locals, quan siguin d'àmbit suprainsular.
- m) Desenvolupar els programes formatius adreçats al personal encarregat de la prestació dels serveis socials.
- n) Fomentar l'estudi i la recerca en l'àmbit dels serveis socials.
- o) Qualsevol altra competència atribuïda per disposició legal o reglamentària, i també les que siguin necessàries per desenvolupar i executar la política de serveis socials que no estiguin expressament atribuïdes a un altra conselleria del Govern de les Illes Balears o a una altra administració pública.
- p) Fomentar la iniciativa social i empresarial, que fomenti l'excel·lència mitjançant la prestació de serveis de qualitat.

Article 37 Competències dels consells insulars

Correspon als consells insulars:

- a) Estudiar, planificar i programar les necessitats que s'han de cobrir en el seu àmbit territorial, mitjançant els plans estratègics i sectorials d'àmbit insular.
- b) Exercir la potestat reglamentària en els termes prevists en la normativa vigent.
- c) Col·laborar amb el Govern de les Illes Balears en l'elaboració de l'estadística de serveis socials i en la implantació del sistema informatiu dels serveis socials.
- d) Col·laborar amb el Govern de les Illes Balears en la coordinació i el control de les activitats de serveis socials, dins el seu àmbit territorial, en les condicions que es determinin reglamentàriament
- e) Facilitar assistència tècnica i assessorament als ajuntaments i les mancomunitats de municipis, com també a altres entitats públiques o privades sense ànim de lucre que formin part de la xarxa pública de serveis socials.
- f) Desenvolupar els serveis socials especialitzats d'acord amb els criteris de la seva programació i els establerts en la planificació general del Govern de les Illes Balears.
- g) Donar suport tècnic i professional als serveis socials comunitaris i col·laborar-hi en la implantació de les prestacions bàsiques.
- h) Crear, organitzar i gestionar els centres o serveis que per la seva naturalesa i característiques tinguin caràcter insular o supramunicipal.
- i) Concedir, gestionar i tramitar les prestacions econòmiques incloses en les competències pròpies en matèria de serveis socials, i aquelles que se'ls encomanin dins el marc de la planificació general del Govern de les Illes Balears.

- j) Registrar, autoritzar i inspeccionar les entitats, els centres i els serveis de serveis socials d'àmbit municipal o insular.
- k) Concertar la gestió de serveis socials, en el seu àmbit territorial, amb entitats públiques o privades, de conformitat amb aquesta llei i la resta de la normativa vigent aplicable.
- l) Crear i gestionar els registres insulars de serveis socials i col·laborar en el manteniment del Registre Unificat de Serveis Socials de les Illes Balears.
- m) Concedir ajuts institucionals per al manteniment i la funcionalitat operativa de centres per a la prestació de serveis directes i l'atorgament d'ajuts públics destinats a executar determinats projectes.
- n) Organitzar la formació en l'àmbit dels serveis socials.
- o) Determinar, gestionar i concedir prestacions tecnològiques.
- p) Fomentar la participació ciutadana, l'associacionisme, el voluntariat i altres fórmules d'ajuda mútua, d'acord amb les administracions locals, quan siguin d'àmbit insular.
- q) Altres funcions que els atribueixin l'Estatut d'Autonomia i la legislació estatal o autonòmica en matèria de serveis socials.

Article 38 Competències dels municipis

1. Correspon als municipis:

- a) Crear, organitzar i gestionar els serveis socials que considerin necessaris dins el seu municipi, tant propis com delegats per altres administracions, d'acord amb la cartera de serveis socials i el pla estratègic corresponent, i els plans estratègics autonòmic i insular.
- b) Estudiar i detectar les necessitats dins el seu àmbit territorial.
- c) Establir centres i serveis que constitueixen l'àmbit propi dels serveis socials comunitaris.
- d) Aprovar la cartera de serveis municipals.
- e) Definir les zones bàsiques i les àrees en el seu àmbit municipal.
- f) Col·laborar amb el Govern de les Illes Balears i el consell insular corresponent en l'elaboració d'estadístiques i mapes de serveis socials en el seu àmbit territorial.
- g) Col·laborar amb el Govern de les Illes Balears i el consell insular corresponent en la coordinació, el control i la inspecció de les activitats en matèria de serveis socials, dins el seu àmbit territorial, en les condicions que es determinin reglamentàriament.
- h) Concertar la gestió de serveis socials, en el seu àmbit territorial, amb entitats públiques o privades d'acord amb la normativa vigent i les disposicions que la despleguin.
- i) Fomentar la coordinació i la integració, en el seu àmbit territorial, dels serveis socials amb altres sistemes de protecció social.
- j) Exercir les funcions que els deleguin el Govern de les Illes Balears o el consell insular corresponent en les condicions que s'acordin en un conveni amb aquesta finalitat.
- k) Mantenir actualitzat el sistema informatiu de les persones usuàries de serveis socials comunitaris.
- l) Aplicar els protocols d'actuació que resultin dels plans sectorials.
- m) Fomentar la participació de la ciutadania, el teixit associatiu i el voluntariat social en la prevenció i la resolució dels problemes en matèria de serveis socials.

n) Facilitar la promoció i la creació dels centres i serveis que constitueixen l'àmbit propi dels serveis socials especialitzats, en coordinació amb el consell insular corresponent, d'acord amb la cartera de serveis socials i el pla estratègic corresponents.

o) Participar en l'elaboració dels plans i programes dels consells insulars i de l'Administració autonòmica, i en l'aprovació de plans estratègics de serveis socials i plans sectorials d'àmbit municipal.

p) Organitzar la formació en l'àmbit dels serveis socials.

2. A més de les funcions que es relacionen al punt anterior, pel que fa al municipi de Palma també serà d'aplicació el que s'estableix a la Llei 23/2006, de 20 de desembre, de capitalitat de Palma.

Capítol II **Organització territorial**

Article 39 Principis de l'organització territorial

1. Els serveis socials s'organitzen territorialment d'acord amb els principis següents:

- a) Descentralització.
- b) Desconcentració.
- c) Proximitat a la ciutadania.
- d) Eficàcia en el compliment i la satisfacció de les necessitats socials.
- e) Eficiència en l'ús dels recursos públics.
- f) Equilibri i equitat territorial.
- g) Accessibilitat a la informació i als serveis socials.
- h) Coordinació i treball en xarxa.

2. L'organització territorial dels serveis socials s'estableix en el pla estratègic de serveis socials que aprovi el Govern de les Illes Balears, en els plans estratègics insulars i en els plans municipals.

Article 40 Les unitats territorials

1. El territori de les Illes Balears, a efectes de la prestació de serveis socials, s'estructura en zones bàsiques, àrees i illes.

2. La zona bàsica és la divisió territorial de menys població, que en tot cas no ha de ser superior a 20.000 habitants. Pot estar constituïda per un o diversos barris d'un municipi o per un o diversos municipis amb característiques de proximitat i homogeneïtat. Constitueix el marc territorial per a la prestació dels serveis socials comunitaris.

3. L'àrea és la divisió territorial constituïda per l'agrupació de dues o més zones bàsiques confrontants. El nombre d'habitants d'una àrea no ha de ser en cap cas superior a 100.000 habitants. Constitueix el marc territorial dels serveis socials especialitzats.

4. L'illa comprèn totes les àrees corresponents a cada una de les illes de la comunitat autònoma. És el marc de referència per a serveis que per la seva especificitat són d'àmbit insular, sens perjudici de l'especificitat de Formentera.

TÍTOL III
CAPÍTOL I
Art. 38

CAPÍTOL II
Art. 39
Art. 40

**§ 10. Llei 4/2009,
d'11 de juny de
serveis socials
de les Illes**

Balears

(BOIB núm. 89, de
18 de juny de 2009;
BOE núm. 163, de 7
de juliol de 2009)

5. La ubicació i l'organització de centres i serveis s'ha de dur a terme en relació amb aquesta divisió territorial. Els municipis poden establir acords de manera mancomunada o mitjançant qualsevol altra forma de cooperació interadministrativa per a la prestació dels serveis socials propis, sens perjudici dels imperatius en matèria de prestacions bàsiques de competència municipal que defineix aquesta llei.

Article 41 Les unitats de treball social

1. Les unitats de treball social són les responsables de l'atenció social directa, polivalent i comunitària als residents a la zona bàsica.

2. Cada unitat de treball social ha d'estar integrada, com a mínim, pels perfils professionals següents: treballador o treballadora social, treballador o treballadora familiar, educador o educadora social i auxiliar administratiu o administrativa.

3. La distribució de les unitats de treball social s'ha de definir reglamentàriament a partir de criteris poblacionals, de dispersió interna dels municipis i altres.

4. Acada municipi de les Illes Balears han de prestar servei una o més unitats de treball social, que s'han de coordinar amb els serveis socials comunitaris específics.

5. La funció principal de les unitats de treball social és facilitar l'accés de tota la població a les carteres de serveis socials.

6. La composició de les unitats de treball establerta al punt 2 d'aquest article es pot incrementar en les àrees d'atenció preferent, tant en el nombre com en el tipus de perfil professional. S'han d'establir reglamentàriament la llista d'àrees d'atenció preferent, les línies d'intervenció que s'han de desenvolupar més ajustades a cada cas, els espais de coordinació entre les distintes administracions i les dotacions necessàries per dur a terme les intervencions.

7. La zonificació de les unitats de treball social s'establirà facilitant la coordinació amb el Sistema de Salut, de tal manera que s'estableixin mesures de coordinació sociosanitària.

Article 42 Àmbit territorial de prestació dels serveis especialitzats

1. Atenent els principis de l'organització territorial establerts en l'article 17 d'aquesta llei, la prestació de serveis socials especialitzats té com a àmbit territorial de referència l'àrea de serveis socials.

2. Els serveis socials especialitzats dependents d'un consell insular tenen com a àmbit territorial d'actuació les àrees que s'hi assignin o l'illa.

3. Els serveis socials especialitzats dependents d'un municipi tenen com a àmbit d'actuació el terme municipal corresponent, sens perjudici que es puguin establir acords entre municipis o amb altres administracions que puguin ampliar el seu àmbit territorial.

Capítol III
Coordinació i col·laboració interadministrativa

Article 43 Disposició general

1. El Govern de les Illes Balears i la conselleria competent en matèria de serveis socials han de vetllar per garantir la coordinació i la integració adequades del sistema de serveis socials amb els altres sistemes que contribueixen al benestar de les persones, i han d'adoptar les mesures necessàries en relació amb això.
2. Les mesures de coordinació s'adrecen especialment als àmbits de salut, educació, ocupació, justícia, habitatge i cultura.

Secció 1a
Òrgans de coordinació

Article 44 El Consell de Coordinació de Benestar Social

1. El Consell de Coordinació de Benestar Social és l'òrgan encarregat de coordinar les polítiques públiques en matèria de serveis socials, vetllar per la seva equitat territorial i articular-les amb els sistemes educatiu, de salut, de cultura, d'ocupació, d'habitatge i de justícia.
2. El Consell de Coordinació de Benestar Social té composició mixta i està integrat per les persones representants del Govern de les Illes Balears, dels consells insulars i dels municipis, per mitjà de les seves associacions representatives.
3. Se n'ha de regular reglamentàriament el nombre de membres, el funcionament i les atribucions.
4. Les administracions públiques i els organismes integrants han de nomenar les persones que són les seves representants d'acord amb les seves normes competencials i de procediment.

Article 45 El Comitè d'Avaluació de Necessitats de Serveis Socials

1. El Comitè d'Avaluació de Necessitats de Serveis Socials és l'òrgan tècnic encarregat d'estudiar les necessitats socials de la població i d'avaluar l'eficiència i la qualitat del sistema de serveis socials.
2. El componen persones expertes que designen el Govern de les Illes Balears i les altres administracions competents en matèria de serveis socials.
3. Se n'han de regular reglamentàriament la composició, el nombre de membres, el funcionament i les atribucions, les quals tenen caràcter consultiu.
4. Les administracions públiques integrants han de designar-hi les persones que són les seves representants d'acord amb les seves normes competencials i de procediment.

TÍTOL III
CAPÍTOL II
Art. 41
Art. 42

CAPÍTOL III
Art. 43
Art. 44
Art. 45

Article 46 El Comitè d'Ètica de Serveis Socials

1. El Comitè d'Ètica de Serveis Socials de les Illes Balears és un òrgan col·legiat consultiu, interdisciplinari i independent. Les seves finalitats són sensibilitzar el personal dels serveis i centres respecte de la dimensió ètica en la pràctica que desenvolupen, garantir el dret de les persones al respecte a la seva personalitat, dignitat humana i intimitat, sense cap discriminació, i identificar, analitzar i avaluar els aspectes ètics de la pràctica social.

2. Se n'ha de regular reglamentàriament la composició amb criteris de pluralitat. Està integrat per professionals de prestigi reconegut en l'àmbit dels serveis socials, que han de proposar els col·legis professionals respectius, la Universitat de les Illes Balears i el Consell Econòmic i Social.

3. Les entitats que l'integren han de designar-hi les persones que són les seves representants d'acord amb les seves normes competencials i de procediment.

Article 47 La Conferència Sectorial de Serveis Socials

1. Es crea la Conferència Sectorial de Serveis Socials, com a estructura permanent de col·laboració, per a la deliberació en comú dels ens implicats, i amb aquestes finalitats:

- a) Proposar plans estratègics i sectorials en matèria de serveis socials.
- b) Elaborar fórmules concretes de nova regulació i de revisió de la normativa vigent.
- c) Elaborar els projectes mitjançant la coordinació de totes les institucions segons el seu grau de competència.
- d) Ponderar la totalitat dels interessos públics implicats, quan una activitat o servei superi l'àmbit dels interessos propis dels consells insulars o incideixi o condicioni, de manera rellevant, l'exercici de les competències autonòmiques.
- e) Convenir paràmetres d'homogeneïtzació tècnica en els aspectes que corresponguin.
- f) Presentar informes i propostes per obtenir subvencions d'àmbit estatal, per a les administracions competents en matèria de serveis socials en àmbit de les Illes Balears.

2. La Conferència Sectorial de Serveis Socials està integrada pel conseller o la consellera del Govern de les Illes Balears competent en la matèria, que la presideix, i pels consellers o les conselleres competents de cada consell insular.

3. La Conferència s'ha de reunir, com a mínim, dos cops l'any i quan ho sol·liciti, almenys, una de les institucions representades o ho determini el president o la presidenta. Pot assistir a les sessions el personal tècnic que cada una de les institucions integrants consideri oportú.

4. La Conferència Sectorial de Serveis Socials exerceix únicament funcions deliberants, consultives i de proposta. La fixació d'una posició comuna, que s'ha d'obtenir per unanimitat de tots els membres, adopta la forma de recomanació.

5. La Conferència Sectorial de Serveis Socials ha d'elaborar i aprovar el seu reglament de funcionament.

6. Aquests mecanismes de col·laboració són també d'aplicació als procediments d'elaboració d'instruments de planificació d'àmbit autonòmic.

7. El Govern de les Illes Balears, quan hi hagi interessos autonòmics afectats que excedeixin l'àmbit insular, pot fixar directrius de coordinació, en l'exercici de llur potestat normativa.

Aquestes directrius tenen per objecte establir les condicions mínimes de qualitat dels centres i serveis de serveis socials, i també garantir la igualtat entre tota la ciutadania de les Illes Balears, amb la finalitat última d'evitar que puguin produir-se situacions de discriminació per motius de residència en els diferents àmbits territorials insulars.

8. Quan el Govern de les Illes Balears, en el supòsit assenyalat al punt anterior, iniciï el procediment d'elaboració de directrius per a la coordinació de les competències, el conseller o la consellera competent en la matèria ha d'establir la convocatòria de la sessió de la Conferència Sectorial de Serveis Socials.

Secció 2a

Col·laboració interadministrativa

Article 48 Col·laboració entre les administracions públiques

1. El Govern de les Illes Balears, els consells insulars i els municipis col·laboren en l'aplicació de les polítiques de serveis socials, d'acord amb les competències respectives, mitjançant els instruments establerts en la legislació general sobre règim jurídic i procediment administratiu, en la legislació sobre consells insulars i en la legislació de règim local.

2. La col·laboració interadministrativa inclou, en tot cas, l'establiment per conveni de fórmules de gestió conjunta dels serveis i la creació d'ens de gestió mitjançant consorcis o altres modalitats legalment establertes.

3. L'Administració autonòmica ha d'impulsar la creació d'òrgans de col·laboració interadministrativa per tal de garantir que les diferents actuacions públiques en matèria de serveis socials es produeixin a partir de la informació recíproca, la consulta i la coordinació entre l'Administració autonòmica, els consells insulars i els municipis. Aquests òrgans han d'estar integrats per les persones representants de les administracions que en formin part.

4. L'Administració autonòmica i els consells insulars han de fomentar la creació de mancomunitats i altres fórmules de gestió conjunta que facilitin l'exercici de les competències locals en l'àmbit dels serveis socials.

5. Els consells insulars han de promoure la delegació o altres fórmules de gestió en els ajuntaments o en les mancomunitats, en l'àmbit de la demarcació territorial respectiva, de les funcions dels serveis en matèria de serveis socials que satisfacin preferentment un interès local i la gestió dels quals pugui ser assumida per aquests, d'acord amb l'ordenació vigent del Sistema Balear de Serveis Socials i del Sistema de la Seguretat Social en l'àmbit de les Illes Balears.

Article 49 Sistema informatiu de serveis socials

1. El sistema informatiu de serveis socials garanteix la disponibilitat de la informació relativa a totes les prestacions i a les carteres de serveis socials.

2. El sistema integra totes les dades relatives a l'atenció social de les persones usuàries del sistema públic de serveis socials, amb els objectius d'evitar duplicitats i millorar l'atenció a les persones destinatàries dels serveis socials.

3. Els agents que intervenen en la prestació de serveis socials i tota la ciutadania tenen dret a accedir al sistema i a utilitzar-lo, d'acord amb la normativa vigent.

4. La configuració del sistema es regeix pel principi de descentralització en el subministrament de les dades i el seu tractament per part de les diferents administracions i entitats implicades.

5. L'Administració autonòmica ha de garantir l'existència d'un sistema informatiu social comú, compartit i compatible, com també la coordinació del sistema, establint els criteris comuns als quals s'han d'ajustar el contingut i les condicions d'accés d'una manera òptima i adequada en tot moment a les noves tecnologies.

6. L'Administració autonòmica ha d'avançar cap a la integració del sistema informatiu de serveis socials amb els altres sistemes informàtics dels serveis de salut i d'ocupació.

7. El sistema informatiu social es fonamenta en els principis de descentralització, interoperativitat i fiabilitat. En l'accés i la utilització del sistema s'ha de garantir, en tot cas, la privacitat de les dades personals protegides constitucionalment i legalment, i també la seguretat de les comunicacions en l'intercanvi d'informació sobre dades de caràcter personal entre els agents del sistema que siguin necessàries per accedir a les prestacions.

8. Totes les dades del sistema informatiu social s'han de recollir, compilar, analitzar i presentar desglossades per sexes, i han de ser útils, vàlides, fiables, comprovables, comparables i actualitzades perquè les pugui aprofitar el personal professional per a la gestió, per a investigacions acadèmiques, estudis i anàlisis estadístiques, i per a la planificació de polítiques públiques.

9. La creació i el funcionament del sistema informatiu social s'han de regular per reglament, d'acord amb els principis establerts en aquest article.

TÍTOL IV LA PARTICIPACIÓ EN ELS SERVEIS SOCIALS I ELS ÒRGANS DE PARTICIPACIÓ

TÍTOL III
CAPÍTOL III
Art. 49

TÍTOL IV
Art. 50
Art. 51
Art. 52

Article 50 Principis generals

1. El sistema de serveis socials, per a la consecució dels seus fins, compta amb la participació de la ciutadania al llarg de tot el cicle comprès entre la planificació, la gestió i l'avaluació de la seva actuació. Sempre que sigui possible, les decisions relatives al sistema de serveis socials s'han de prendre amb la participació de la ciutadania.

2. La finalitat de la participació és integrar la deliberació entre les administracions i els diversos actors de la societat civil en els processos de presa de decisions, per tal de millorar el sistema de serveis socials i enfortir el capital social.

3. Els objectius de la participació són la implicació de tota la societat en els assumptes socials, la prevenció de la fragmentació social, la innovació en la prestació dels serveis i el reforçament de les xarxes socials de suport, com també aconseguir l'autonomia, la llibertat i l'apoderament de la ciutadania, aquest darrer entès com el procés pel qual una persona o un grup social adquireix o rep els mitjans per enfortir el seu potencial en termes econòmics, polítics o socials.

Article 51 Els canals de participació

1. La participació en el sistema de serveis socials s'articula mitjançant els òrgans de participació que estableix aquesta llei, els processos participatius o qualsevol altra acció que sigui pertinent.

2. La forma habitual de participar en els òrgans de participació és mitjançant entitats associatives.

3. La composició dels òrgans de participació s'ha d'establir per reglament prenent com a base criteris objectius i procurant que hi siguin presents les administracions competents en el territori, les organitzacions sindicals i patronals, els col·legis professionals, les persones usuàries dels serveis socials i les entitats socials més representatives, tant de tipus general, de caràcter cívic, ciutadà i veïnal, com específiques de dones, de gent gran, de persones amb discapacitat o d'altres col·lectius ciutadans, i també les entitats d'iniciativa social i mercantil del sector dels serveis socials.

4. Per aconseguir la paritat de gènere, els òrgans de participació cívica que estableix aquesta llei han de procurar que els membres representin dones i homes, de manera que cap dels dos sexes no tengui una representació inferior al 40% sobre el total de membres de cada òrgan de participació.

Article 52 Òrgans de participació ciutadana i associativa

S'estableixen els òrgans de participació següents:

- a) El Consell de Serveis Socials de les Illes Balears.
- b) Els consells de serveis socials insulars.
- c) Els consells de serveis socials locals.

Article 53 Naturalesa del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears

1. El Consell de Serveis Socials de les Illes Balears és l'òrgan consultiu i de participació social en matèria de serveis socials en l'àmbit de les Illes Balears. Està adscrit a la conselleria competent en matèria d'afers socials i està constituït pels representants del Govern de les Illes Balears, dels consells insulars, dels ajuntaments, de les associacions de persones usuàries, de les entitats que col·laborin en la gestió de serveis socials, de les entitats representatives dels interessos de la ciutadania, dels col·legis professionals, de les organitzacions patronals i sindicals més representatius, i de la Universitat de les Illes Balears.

2. La composició, l'organització i el funcionament s'han de determinar reglamentàriament.

Article 54 Funcions del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears

1. Corresponen al Consell de Serveis Socials de les Illes Balears les funcions següents:

- a) Deliberar sobre la situació i l'orientació general dels serveis socials a les Illes Balears.
- b) Emetre un informe anual sobre l'estat dels serveis socials i trametre'l al Govern perquè en doni compte al Parlament.
- c) Debatre sobre els projectes de normativa general autonòmica i els projectes de plans d'actuació, plans sectorials i plans estratègics en matèria de serveis socials d'àmbit autonòmic abans que s'aprovin, i emetre'n informes preceptius.
- d) Debatre sobre els avantprojectes autonòmics de pressupost i la seva liquidació en matèria de serveis socials, i la cartera de serveis socials de l'Administració autonòmica, i emetre'n informes.
- e) Fer el seguiment de l'execució dels plans, els programes i els pressuposts d'àmbit autonòmic.
- f) Formular propostes i recomanacions per millorar la prestació dels serveis socials.
- g) Deliberar sobre les qüestions que el conseller o la consellera competent en matèria de serveis socials sotmeti a la seva consideració.
- h) Fer públics els seus informes.
- i) Valorar l'evolució dels diferents instruments de planificació.
- j) Les funcions que li atribueixin les lleis o els reglaments.

2. La conselleria competent en matèria de serveis socials ha d'informar periòdicament el Consell de Serveis Socials de les Illes Balears de les actuacions següents:

- a) Les sancions greus i molt greus imposades per incompliment de la normativa de serveis socials i, amb caràcter urgent, les que comportin la suspensió temporal o definitiva d'un servei.
- b) La concessió de subvencions i ajuts a entitats privades de serveis socials.
- c) Els convenis i els acords que subscrigui el Govern de les Illes Balears amb administracions públiques i amb entitats privades de serveis socials.
- d) Les sol·licituds i les demandes rebudes en els diversos sectors i serveis, especificant-ne el nombre.

3. El Consell de Serveis Socials de les Illes Balears ha de complir les seves funcions en el ple o en comissió, d'acord amb el que s'estableixi.

Article 55 Organització i funcionament del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears

1. S'han de regular reglamentàriament l'organització i el funcionament, el sistema de presa d'acords, i la composició, el nombre de membres i el sistema de designació i substitució del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears.

2. El Consell de Serveis Socials de les Illes Balears s'ha de reunir, com a mínim, dues vegades l'any arran de la convocatòria del conseller o la consellera competent en matèria de serveis socials, que n'és el president o la presidenta.

3. El conseller o la consellera competent en matèria de serveis socials, o l'alt càrrec en qui delegui, pot anar acompanyat de les persones al servei de l'Administració autonòmica que siguin pertinents segons les matèries sobre les quals s'hagi de tractar, com a assessores.

4. La conselleria competent en matèria de serveis socials ha de posar a disposició del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears els mitjans personals i materials necessaris perquè pugui complir les seves funcions. Una persona al servei del Govern de les Illes Balears, adscrita a la conselleria competent en matèria de serveis socials, ha d'exercir les funcions del secretari o la secretària.

5. Per raons de matèria poden incorporar-se temporalment al Consell representants d'altres conselleries del Govern, representants d'altres entitats o experts.

Article 56 Estructura del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears

1. El Consell de Serveis Socials de les Illes Balears s'estructura en els òrgans següents:

- a) El president o la presidenta.
- b) El ple.
- c) Les comissions funcionals.
- d) Les comissions sectorials.

2. El ple tracta de les matèries estratègiques més importants per al sistema de serveis socials, especialment de les relacionades amb la planificació i els pressuposts.

3. Les comissions funcionals segueixen, d'una manera permanent, el desenvolupament de la gestió i la programació dels serveis socials.

4. Les comissions sectorials tracten, d'una manera especialitzada, de la planificació, la programació i l'ordenació de sectors concrets dels serveis socials.

5. El nombre i les funcions de les comissions s'han de determinar en el reglament de règim intern que aprovi el ple, el qual, així mateix, ha de regular la relació entre el ple i les comissions. També es poden crear comissions temporals per deliberar sobre projectes concrets.

TÍTOL IV

Art. 53

Art. 54

Art. 55

Art. 56

Article 57 Els consells de serveis socials insulars

1. En l'àmbit territorial de cada consell insular s'ha de crear un consell de serveis socials com a òrgan consultiu i de participació. Com a mínim hi ha d'haver representants del consell insular corresponent, dels ajuntaments, de la conselleria del Govern de les Illes Balears competent en matèria d'afers socials, de les entitats, les associacions i els col·legis professionals que treballen en l'àmbit dels serveis socials, de les associacions de persones usuàries del seu àmbit territorial, i també dels sindicats i les organitzacions patronals més representatius.
2. Cada consell insular ha d'establir reglamentàriament la composició, l'organització, les funcions i el funcionament dels consells de serveis socials d'àmbit insular.

Article 58 Els consells de serveis socials municipals o de mancomunitats

1. Els municipis de més de 20.000 habitants han de constituir un consell municipal de serveis socials. La resta d'ajuntaments i les mancomunitats de municipis també poden constituir-ne un opcionalment.
2. Els consells municipals de serveis socials són òrgans consultius de participació comunitària per a l'assessorament i la consulta en matèria de serveis socials en els municipis.
3. És competència del municipi o la mancomunitat determinar la composició i el règim de funcionament dels consells municipals de serveis socials.
4. En els consells municipals de serveis socials hi ha d'haver representants dels ens locals, de les persones usuàries, de les entitats representatives dels interessos ciutadans, empresarials, sindicals i professionals, i de les entitats d'iniciativa social del seu àmbit territorial.

Article 59 Processos de participació

1. Les administracions competents en matèria de serveis socials han d'establir processos de participació que assegurin el debat ciutadà des de l'accés a tota la informació pertinent i amb el compromís de retorn de l'administració.
2. En els centres públics on es prestin serveis socials o s'acompleixin activitats socials i en els privats que rebin finançament públic, s'hi han d'establir processos de participació democràtica de les persones usuàries o de les seves famílies així com ho estableixi el reglament de règim intern.
3. La ciutadania i les entitats que intervenen en processos de participació tenen dret a accedir a la informació necessària per complir les seves funcions.
4. Els membres dels òrgans consultius poden accedir a la documentació de la qual disposa l'administració, d'acord amb la legislació.

Article 60 El voluntariat social

1. Les administracions públiques han de promoure i fomentar la participació solidària i altruista de la ciutadania en actuacions de voluntariat a través d'entitats públiques o d'iniciativa social.

2. L'activitat voluntària no implica en cap cas relació de caràcter laboral o mercantil o contraprestació econòmica, i té sempre un caràcter complementari de l'atenció professional. Conseqüentment, no pot substituir la tasca que correspongui a una funció professional d'acord amb l'ordenament jurídic i, a aquest efecte, l'Administració ha d'establir els mecanismes de control adequats.

3. El règim jurídic d'actuació del voluntariat social és el que estableix la Llei 3/1998, de 18 de maig, del voluntariat de les Illes Balears, i les disposicions que la substitueixin, modifiquin o complementin.

TÍTOL IV

Art. 57
Art. 58
Art. 59
Art. 60

TÍTOL V

Art. 61
Art. 62

TÍTOL V EL PERSONAL PROFESSIONAL DELS SERVEIS SOCIALS

Article 61 Disposició general

1. L'organització del sistema públic de serveis socials ha de tenir el personal suficient amb la formació, la titulació, els coneixements, les capacitats, les aptituds i l'estabilitat laboral i el reconeixement social i laboral que calgui per garantir l'eficiència, l'eficàcia i la qualitat en la prestació dels serveis socials.

2. S'han d'establir reglamentàriament les titulacions i les ràtios de cada equip de treball multiprofessional que actuï en els serveis socials, i les principals funcions de cada un dels seus components, que s'han d'establir d'acord amb els objectius i les característiques de cada servei, tot garantint una cobertura adient i un tracte digne a les persones destinatàries.

3. L'organització dels i de les professionals de serveis socials ha de seguir un criteri interdisciplinari per oferir una atenció integrada.

4. El personal professional del sistema de serveis socials ha de participar en la planificació, el seguiment de la gestió i l'avaluació dels serveis socials. Els i les professionals de serveis socials han de formar part dels òrgans de participació d'acord amb el que estableixen aquesta llei i els reglaments que la despleguen.

Article 62 Cobertura de necessitats

1. L'organització del sistema públic de serveis socials ha de garantir la disponibilitat i l'adscripció del personal professional estable, acreditat laboralment i necessari per a una atenció social de qualitat segons la població, les característiques geogràfiques del territori i les necessitats específiques que s'hagin d'atendre, sota el principi de la unitat de la xarxa de serveis socials d'atenció pública. En aquesta organització, s'hi ha de cercar l'equitat en l'atenció a les persones independentment de la classe del servei i s'ha d'assolir l'homogeneïtzació dels perfils amb relació a les funcions que s'han de complir.

2. S'han de determinar per reglament els indicadors quantitius, qualitius i d'equilibri territorial que s'han d'aplicar perquè els serveis socials comunitaris i especialitzats es cobreixin adequadament.

3. Les valoracions del personal professional de serveis socials són vinculants pel que fa a l'assignació dels recursos públics disponibles, en els termes que s'estableixen per reglament. Així mateix, s'ha de garantir la intervenció

professional necessària per fer el seguiment de l'evolució de la situació personal o familiar objecte de l'atenció social.

Article 63 Mesures de suport i protecció als professionals

1. Les administracions responsables del sistema públic de serveis socials han de garantir als i a les professionals la supervisió, el suport tècnic i la formació permanent que els permeti donar una resposta adequada a les necessitats i les demandes de la població. Aquesta formació s'ha de portar a terme en el marc de les mesures i les actuacions que estableix el títol VIII d'aquesta llei.

2. Les administracions competents en la gestió dels serveis socials poden adoptar, amb relació al seu personal, mesures destinades a protegir la identitat i les altres circumstàncies personals, si cal, per complir les funcions encomanades i per prestar correctament el servei.

3. Els i les professionals de serveis socials s'han d'integrar en equips tècnics, comunitaris i especialitzats, que han de tenir el suport administratiu i els mitjans materials necessaris i les condicions laborals adequades per acomplir amb eficàcia, eficiència i qualitat la seva tasca professional.

4. Les administracions competents en matèria de serveis socials han d'adoptar mesures de prevenció i atenció davant situacions provocades per factors psicosocials que afectin l'estat emocional, cognitiu, fisiològic i de comportament dels i de les professionals.

Article 64 Professional de referència

1. El o la professional de referència té com a funció canalitzar els diferents serveis i prestacions que necessiti la persona usuària o la unitat de convivència, tot assegurant la globalitat i la coordinació de totes les actuacions, en els termes que estableix l'article 19.2 d'aquesta llei.

2. L'organització del personal ha d'incloure les mesures necessàries per garantir l'assignació del professional de referència, procurant la continuïtat de l'atenció que proporciona a la persona usuària o a la unitat de convivència.

Article 65 Deontologia professional

1. Els i les professionals de serveis socials han de complir els deures relatius a la deontologia professional.

2. Els deures relatius a la deontologia professional s'han d'incloure en els criteris de qualitat a què fa referència l'article 94 d'aquesta llei, tenint en compte, si escau, les normes sobre deontologia dels col·legis professionals corresponents.

TÍTOL VI FINANÇAMENT DEL SISTEMA PÚBLIC DE SERVEIS SOCIALS

Article 66 Fonts del finançament

El sistema públic de serveis socials es finança amb les aportacions dels pressuposts de la comunitat autònoma de les Illes Balears, les aportacions finalistes en serveis socials dels pressuposts de l'Estat, les aportacions dels pressuposts dels consells insulars, les aportacions dels pressuposts dels

ajuntaments i altres ens locals, les herències intestades si correspon heretar a les administracions públiques de les Illes Balears, les obres socials de les caixes d'estalvis, les aportacions d'altres entitats privades i les de les persones usuàries, i qualssevol altres aportacions.

Article 67 Principis del finançament

1. Les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir els recursos necessaris per assegurar el dret de la ciutadania a rebre les prestacions que se li reconeixin en les carteres de serveis socials i per assegurar el funcionament dels serveis de la seva competència, i consignar en els pressuposts les quantitats necessàries per a això.

2. Les administracions públiques de les Illes Balears han de consignar en els seus pressuposts els crèdits necessaris per finançar els serveis socials bàsics i els especialitzats, les prestacions garantides, les prestacions subjectes a limitació pressupostària i els altres programes, projectes i prestacions de serveis socials, d'acord amb les competències que els atribueixen l'Estatut d'Autonomia i les lleis.

3. Els crèdits que les administracions públiques de les Illes Balears consignin en els seus pressuposts per finançar les prestacions garantides són ampliables, d'acord amb el que estableixi la llei de pressuposts corresponent o la norma reguladora.

4. Les administracions competents en matèria de serveis socials han de tenir en compte el principi de prioritat pressupostària que, per als infants, estableixen l'article 4 de la Convenció sobre els Drets de l'Infant i la Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral d'atenció i dels drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears.

5. La prestació dels serveis socials de responsabilitat pública ha d'assegurar-se mitjançant qualsevol modalitat que garanteixi a la persona usuària l'accés al servei, i s'ha de donar preferència a la dotació de serveis a tot el territori.

Article 68 Finançament de les prestacions

Els pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears, els pressuposts dels consells insulars i els pressuposts de les entitats locals han de preveure anualment els crèdits necessaris per finançar les prestacions garantides incloses en la cartera de serveis socials respectiva, a fi d'assegurar els drets subjectius de la ciutadania. En el cas que aquests crèdits siguin insuficients per finançar les prestacions garantides, s'han d'ampliar.

Article 69 Finançament d'infraestructures

1. Es poden finançar únicament, amb càrrec als pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears, les infraestructures privades de serveis socials que estiguin previstes en els plans estratègics de serveis socials de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears i que estiguin registrades i compleixin amb els requisits de la normativa vigent.

2. Les infraestructures públiques previstes en els plans estratègics de serveis socials de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears tenen

---

TÍTOL V

Art. 63
Art. 64
Art. 65

TÍTOL VI

Art. 66
Art. 67
Art. 68
Art. 69

**§ 10. Llei 4/2009,
d'11 de juny de
serveis socials
de les Illes
Balears**

(BOIB núm. 89, de
18 de juny de 2009;
BOE núm. 163, de 7
de juliol de 2009)

prioritat en els plans de finançament que s'estableixin en els pressuposts generals de la comunitat autònoma.

3. Es poden finançar únicament, amb càrrec als pressuposts generals dels consells insulars, les infraestructures privades de serveis socials que estiguin previstes en els plans estratègics de serveis socials i que estiguin registrades i compleixin amb els requisits de la normativa vigent.

4. La participació en el finançament per part del Govern de les Illes Balears ha de tenir en compte els costos derivats de la doble insularitat.

Article 70 Finançament dels serveis socials comunitaris bàsics

1. El finançament dels serveis socials comunitaris bàsics i dels programes que prestin és a càrrec de la comunitat autònoma de les Illes Balears, dels consells insulars i de les entitats locals de les Illes Balears.

2. L'aportació de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears s'ha d'establir en convenis plurianuals amb les entitats locals titulars dels serveis socials comunitaris bàsics, i en cap cas no pot ser inferior al 50% del cost dels programes que estableix aquesta llei. El cofinançament per part de les administracions titulars dels serveis comunitaris bàsics variarà proporcionalment en funció de criteris poblacionals, de dispersió interna dels municipis i altres variables. La manera de determinar el cost dels programes i l'establiment de criteris diferents per a les zones d'actuació preferent s'han de regular reglamentàriament, tenint en compte el que disposa l'article 41 d'aquesta llei.

3. En tot cas, les prestacions que garanteix la legislació estatal sobre dependència que s'incloguin dins els programes s'han de finançar íntegrament amb càrrec al seu finançament específic.

4. Per rebre el finançament previst al punt anterior, les entitats locals han de justificar la realització de totes les actuacions incloses en els convenis.

Article 71 Finançament dels centres de serveis socials comunitaris específics

1. El finançament dels centres de serveis socials comunitaris específics correspon a l'administració que en sigui titular, llevat dels casos que de manera excepcional s'estableixin en els plans estratègics de serveis socials de les Illes Balears.

2. Per als casos excepcionals prevists al punt anterior, el finançament de les administracions públiques de les Illes Balears s'ha d'establir en un conveni de col·laboració amb l'entitat insular o local corresponent, el pagament del qual ha de quedar afectat a la justificació d'haver dut a terme totes les actuacions que s'hi prevegin.

Article 72 Finançament dels serveis socials especialitzats

1. El finançament dels serveis socials especialitzats correspon a l'administració que en sigui titular.

2. Cada administració pública titular de serveis socials especialitzats ha de decidir el sistema de provisió dels serveis, dins del marc reglamentari, d'acord amb criteris d'economia, eficiència i eficàcia.

3. L'administració pública titular ha de finançar els serveis socials especialitzats corresponents a prestacions garantides a totes les persones que siguin titulars de serveis acreditats dins de la xarxa de serveis socials d'atenció pública, d'acord amb els mòduls que es fixin en la cartera de serveis socials i en el pla estratègic de serveis socials.

4. Les administracions públiques titulars del servei han de fixar en la cartera de serveis socials el mòdul social i, si s'escau, la participació de les persones usuàries en cada tipus de servei social especialitzat.

5. S'entén per mòdul social el cost dels serveis d'atenció social que són sempre a càrrec de l'Administració.

Article 73 Obligacions de l'Administració

1. Les administracions han de garantir l'accés universal als serveis socials bàsics i han de tendir a la seva gratuïtat, tenint en compte que la persona usuària pot haver de participar en el finançament dels serveis socials, d'acord amb el que estableix aquesta llei.

2. També han de garantir l'accés universal a les prestacions de servei garantides i el finançament del mòdul social d'aquestes prestacions, d'acord amb la cartera de serveis socials.

3. Les administracions han de garantir un nivell de finançament proporcional a la demanda de serveis i a les necessitats existents, i adequat per a la prevenció de les futures necessitats i per al desenvolupament i l'execució d'altres programes i prestacions de serveis socials.

4. L'Administració de la comunitat autònoma ha de fixar l'import del mòdul social i la participació de la persona usuària en el cost dels serveis de què és titular aquesta administració.

Article 74 Participació de les persones usuàries en el finançament

1. Les carteres de serveis socials han d'establir en quin tipus de prestacions del sistema públic de serveis socials han de participar les persones usuàries.

2. S'han de fixar reglamentàriament els criteris per determinar la quantia de la participació de les persones usuàries, que han de respectar en tot cas el criteri de la capacitat econòmica de la persona usuària i el d'universalitat, de manera que cap persona no pugui quedar sense atenció per falta de mitjans econòmics, i que han de tenir en compte la naturalesa del servei, el seu cost i el sector de població a qui s'adreça.

3. La fixació de les quanties concretes de la participació correspon, dins el respecte als criteris establerts en la cartera de serveis socials i en les disposicions de desplegament d'aquesta llei, a l'administració titular de cada un dels serveis que comportin aquesta obligació, i s'ha de publicar en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

TÍTOL VI

Art. 70

Art. 71

Art. 72

Art. 73

Art. 74

---

4. La fixació de la participació de les persones usuàries ha de tenir en compte la normativa específica dels àmbits estatal, autonòmic, insular i local.

TÍTOL VII LA INICIATIVA PRIVADA

Capítol I Disposicions generals

Article 75 Principis generals

1. Als efectes d'aquesta llei s'han de considerar entitats d'iniciativa privada de serveis socials les persones físiques i jurídiques que tenen com a finalitat, i activitat prioritària, la prestació de serveis socials. Així mateix, les entitats, els centres i els serveis que els prestin han d'obtenir i mantenir les autoritzacions administratives que es disposen en aquesta llei i han d'estar inscrits en el Registre Unificat de Serveis Socials.

2. Els requisits exigits quant a autoritzacions i registres en aquest títol també són exigibles als centres i serveis de titularitat pública.

Article 76 Formes d'iniciativa privada

1. Les entitats d'iniciativa privada de serveis socials poden ser d'iniciativa social i d'iniciativa mercantil.

2. Als efectes d'aquesta llei, es consideren entitats d'iniciativa social les fundacions, les associacions, les entitats de voluntariat i altres entitats i institucions sense ànim de lucre que compleixin els requisits que estableix l'article 75 d'aquesta llei.

3. Als efectes d'aquesta llei, es consideren entitats d'iniciativa mercantil les persones físiques i jurídiques privades amb ànim de lucre que compleixin els principis i requisits que estableix l'article 75 d'aquesta llei.

Article 77 Drets i deures de la iniciativa privada

1. Les entitats d'iniciativa privada de serveis socials que compleixin els requisits d'autorització que disposen aquesta llei i la normativa que la desplegui tenen dret a actuar en l'àmbit dels serveis socials.

2. Les entitats d'iniciativa privada de serveis socials tenen dret a acreditar els seus serveis i a accedir als beneficis que se'n derivin, en els termes que estableixen aquesta llei i la normativa que la desplegui.

3. Les entitats d'iniciativa privada de serveis socials estan obligades a sotmetre's a les actuacions de comprovació i avaluació que duguin a terme les administracions públiques competents de les Illes Balears respecte del compliment dels requisits d'autorització i acreditació, i tenen dret que aquestes actuacions es facin d'acord amb un procediment amb totes les garanties.

Capítol II Autorització i registre

Secció 1a Autoritzacions administratives

Article 78 Règim de l'autorització administrativa

1. Per poder prestar serveis socials a les Illes Balears és necessari estar inscrit en el registre que estableix l'article 84 d'aquesta llei.

2. Per poder prestar serveis socials a les Illes Balears que formin part de la xarxa pública de serveis socials, és necessari, a més d'estar inscrits en el registre que estableix l'article 84 d'aquesta llei, obtenir i mantenir les autoritzacions administratives que fixa l'article següent, que tenen com a finalitat garantir el compliment d'uns requisits i d'uns estàndards mínims de qualitat.

3. Les persones físiques o jurídiques que sense tenir la consideració d'entitats de serveis socials, perquè no sigui aquesta la seva activitat principal, pretenguin dur-la a terme en aquest àmbit, han d'obtenir l'autorització administrativa que estableix l'article 83 d'aquesta llei.

Article 79 Classes d'autoritzacions administratives

D'acord amb l'actuació que s'hagi de desenvolupar, és necessari obtenir alguna o algunes de les autoritzacions administratives següents:

- a) Autorització per crear, construir i modificar substancialment els centres on s'hagin de prestar serveis socials.
- b) Autorització per al funcionament dels serveis socials i per als canvis de titularitat o modificació de les funcions i els objectius.
- c) Autoritzacions provisionals per a supòsits excepcionals, quan es prevegin ubicacions temporals.
- d) Autorització per a la suspensió i el cessament d'activitat dels serveis.
- e) Qualsevol altra que es determini reglamentàriament segons el tipus d'activitat, centre o servei social.

Article 80 Requisits mínims per obtenir les autoritzacions administratives

Per a cada tipus de servei, l'administració pública competent ha d'establir reglamentàriament els requisits mínims per poder obtenir una autorització administrativa.

En tot cas, aquesta regulació ha d'incloure els aspectes següents:

- a) Les condicions d'edificació, emplaçament i condicionament exigibles a les infraestructures on s'han de prestar els serveis.
- b) Les condicions materials, de seguretat i d'equipament exigibles als serveis segons la seva naturalesa.
- c) Els requisits de titulació del personal, i també el seu nombre mínim, segons el nombre de persones que s'han d'atendre i el grau d'ocupació.
- d) La presentació d'una memòria i un pla d'actuació en què s'especifiquin el règim d'intervenció, la forma de desenvolupar els programes d'atenció i la metodologia i els procediments d'execució.

TÍTOL VII
CAPÍTOL I
Art. 75
Art. 76
Art. 77

CAPÍTOL II
Art. 78
Art. 79
Art. 80

Article 81 Procediment de concessió de les autoritzacions

1. El procediment de concessió de les autoritzacions administratives que estableix aquesta llei s'inicia a instància de part.
2. El procediment s'ha d'establir reglamentàriament i ha d'incloure, almenys, la realització d'una visita del personal de l'administració pública competent en matèria de serveis socials, a la qual ha d'acudir una persona representant de l'entitat sol·licitant i de la qual ha d'aixecar-se acta. També ha d'incloure l'establiment d'un període d'al·legacions per si en l'acta es detecten incompliments que impedeixen atorgar l'autorització sol·licitada.
3. Transcorregut el termini establert reglamentàriament per resoldre i notificar sobre la sol·licitud presentada, les persones interessades han d'entendre desestimades per silenci administratiu les seves sol·licituds.

Article 82 Manteniment, revocació i suspensió de les autoritzacions

1. Per mantenir les autoritzacions atorgades, és un requisit necessari complir sempre els requisits mínims als quals fa referència l'article 80 d'aquesta llei i mantenir uns estàndards mínims de qualitat dels serveis que es presten.
2. Els estàndards mínims s'han d'establir reglamentàriament i s'han d'aconseguir segons indicadors quantitius i qualitius que tinguin en compte aspectes relatius a l'estructura dels serveis, als recursos humans, a l'avaluació objectiva del servei prestat i a la satisfacció de les persones usuàries.
3. Incomplir els requisits mínims i els estàndards de qualitat pot donar lloc a revocar o a suspendre l'autorització concedida, amb la incoació prèvia del procediment que s'estableixi reglamentàriament, el qual ha de garantir en tot cas l'audiència a la persona interessada.
4. La suspensió o la revocació de l'autorització de funcionament impliquen, així mateix, la supressió de les dades registrals recollides en el Registre Unificat de Serveis Socials.

Secció 2a Autoritzacions especials

Article 83 Autoritzacions específiques

1. Les persones físiques i jurídiques que no tinguin la consideració d'entitats d'iniciativa privada de serveis socials, d'acord amb el que disposa l'article 75 d'aquesta llei, però que prevegin la realització d'actuacions de l'àmbit dels serveis socials, han d'obtenir, per poder dur-les a terme, una autorització específica atorgada per l'administració pública competent en matèria de serveis socials, que té validesa únicament per a l'actuació declarada en sol·licitar l'autorització.
2. Els requisits mínims i el procediment per obtenir aquestes autoritzacions s'han d'establir reglamentàriament.
3. En l'àmbit de les Illes Balears, s'ha de crear una secció en el Registre Unificat de Serveis Socials per a les autoritzacions específiques, que s'ha de desplegar reglamentàriament.

4. L'autorització específica possibilita que aquestes entitats concorrin a les convocatòries de subvencions que aproven les administracions públiques competents en matèria de serveis socials.

Secció 3a **Registre Unificat**

Article 84 Registre Unificat de Serveis Socials

1. Es crea el Registre Unificat de Serveis Socials per a totes les administracions públiques competents a les Illes Balears, en el qual han de constar:

- a) Els serveis que formen part de la xarxa de serveis socials.
- b) Els centres que formen part de la xarxa de serveis socials.
- c) Les administracions públiques i les entitats d'iniciativa privada de serveis socials que són titulars d'aquests centres i serveis o els gestionen.
- d) Els centres i serveis que formen part de la xarxa de serveis socials d'atenció pública.
- e) La relació de contractes i/o resolucions establerts entre les administracions públiques competents i les entitats privades.
- f) Les incidències que es produeixen com a conseqüència de l'exercici de les funcions d'inspecció i sanció establertes per les lleis i les incidències que afecten el règim d'autorització administrativa.
- g) La composició actualitzada dels òrgans de govern i d'administració de les entitats.
- h) Els comptes anuals auditats de les entitats privades acreditades.

2. Les dades que ha de contenir el Registre Unificat de Serveis Socials i el procediment d'inscripció, modificació i cancel·lació d'aquestes s'han d'establir reglamentàriament i s'han d'indicar les que tenen caràcter públic.

3. Per poder rebre subvencions amb càrrec als pressuposts generals de les administracions públiques de les Illes Balears, les entitats titulars de centres o serveis han d'estar-hi inscrites.

Capítol III **Acreditació administrativa**

Article 85 Règim de l'acreditació administrativa

Per poder formar part de la xarxa pública de serveis socials, els serveis que presten les entitats d'iniciativa privada de serveis socials han de complir les condicions necessàries per obtenir l'acreditació administrativa prèvia.

Article 86 Requisits mínims per a l'acreditació

1. Les condicions exigibles per disposar de l'acreditació administrativa s'han d'establir reglamentàriament, tenint en compte les característiques especials que tinguin els serveis que presten les entitats d'iniciativa social. Els indicadors que s'estableixin han d'incloure, com a mínim, els aspectes següents:

- a) Els establerts en l'article 82.2 d'aquesta llei, i s'ha d'exigir un nivell de qualitat superior al que s'estableixi per mantenir les autoritzacions administratives.
- b) La qualitat en l'ocupació del personal professional.
- c) L'aportació d'informació economicofinancera i de gestió.

TÍTOL VII
CAPÍTOL II
Art. 81
Art. 82
Art. 83
Art. 84

CAPÍTOL III
Art. 85
Art. 86

2. Les administracions públiques competents en matèria de serveis socials han de comprovar, abans que es dicti la resolució que declara l'aptitud d'un servei per optar a l'acreditació, que el servei compleix les condicions necessàries per obtenir les autoritzacions administratives previstes en aquesta llei i per inscriure-la en el Registre Unificat de Serveis Socials.

3. Contra la resolució que denegui la possibilitat d'iniciar el procediment d'acreditació es poden interposar els recursos administratius que estableix la legislació vigent.

Article 87 Procediment de concessió de l'acreditació administrativa

1. El procediment per obtenir l'acreditació administrativa per part de les entitats d'iniciativa privada de serveis socials s'inicia a instància de part.

2. El procediment s'ha d'establir reglamentàriament i ha de preveure, almenys, la realització d'una visita del personal de l'administració pública competent en matèria de serveis socials, a la qual ha d'acudir una persona representant de l'entitat sol·licitant i de la qual s'ha d'aixecar acta. S'ha d'establir un període d'al·legacions per si en l'acta es reflecteix que el servei no compleix els requisits necessaris per obtenir l'acreditació sol·licitada.

3. Transcorregut el termini previst reglamentàriament per resoldre i notificar sobre la sol·licitud presentada, s'ha d'entendre desestimada per silenci administratiu.

Article 88 Manteniment, suspensió i revocació de l'acreditació administrativa

1. Perquè les entitats d'iniciativa privada de serveis socials puguin mantenir l'acreditació administrativa és necessari que el servei compleixi els estàndards de qualitat que s'estableixin reglamentàriament en cada moment en desplegament del títol VIII d'aquesta llei, i que se sotmeti a avaluacions periòdiques del seu nivell de qualitat. El procediment d'avaluació s'ha d'establir reglamentàriament.

2. Incomplir els estàndards de qualitat pot donar lloc a revocar o a suspendre l'acreditació concedida, amb la incoació prèvia del procediment corresponent, que s'ha d'establir reglamentàriament i en el qual s'ha de garantir en tot cas l'audiència a la persona interessada.

3. El cessament de l'activitat del servei implica, així mateix, revocar l'acreditació concedida.

Article 89 Règim d'actuació de les entitats d'iniciativa privada

1. Les entitats d'iniciativa privada, en la seva condició d'entitats prestadores de serveis socials, poden gestionar serveis socials de titularitat pública, mitjançant la formalització del contracte corresponent amb l'administració competent. Això no suposa la pèrdua ni la modificació de la naturalesa de servei de la xarxa de serveis socials de responsabilitat pública.

2. Els contractes que les entitats d'iniciativa privada subscriuen amb l'administració han d'estipular les funcions de control, seguiment i avaluació de la seva execució. L'Administració ha de vetllar especialment per garantir la qualitat i els estàndards mínims de prestació dels serveis.

3. La contractació de serveis socials per part de l'Administració es regeix pels principis de publicitat, concurrència, igualtat i no-discriminació, d'acord amb la normativa de contractes del sector públic. Això no obstant, en tots els casos en què sigui possible, s'han d'establir els criteris de preferència en l'adjudicació de contractes als quals fa referència la disposició addicional sisena de la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic.

Article 90 Subvencions a entitats d'iniciativa social

1. Les administracions públiques de les Illes Balears i els ens locals competents en matèria de serveis socials poden atorgar subvencions i altres ajuts a les entitats d'iniciativa social per coadjuvar en el compliment de les seves activitats de serveis socials.

2. Les polítiques de convenis de col·laboració, subvencions i ajuts han d'establir-se d'acord amb el contingut i la finalitat dels plans de serveis socials elaborats segons aquesta llei, i han de dirigir-se fonamentalment a la creació, el manteniment, la millora i la modernització dels centres, a la promoció i el desenvolupament de programes i activitats de serveis socials, i a la promoció d'accions formatives i d'activitats d'investigació i desenvolupament relacionades amb els serveis socials; amb el benentès que aquestes accions evitaran discriminar o empitjorar la igualtat d'oportunitats de totes les entitats privades que prestin serveis concertats amb l'Administració.

3. Els ajuts i les subvencions han d'atorgar-se d'acord amb els principis de publicitat, concurrència i igualtat, sens perjudici de les excepcions previstes en la pròpia normativa general de subvencions.

4. Les entitats beneficiàries de finançament públic han de destinar-lo a les finalitats previstes i han d'informar l'Administració de la seva aplicació. Han de fixar-se per reglament les condicions necessàries per garantir la transparència i la responsabilitat en la gestió privada dels fons públics.

5. Com a excepció del que disposa la legislació balear reguladora de les subvencions, es poden fer, amb caràcter general, pagaments anticipats de les subvencions concedides amb càrrec als crèdits de matèries de l'àmbit de serveis socials, atesa la naturalesa d'aquests ajuts.

Aquests pagaments suposen el lliurament de fons amb caràcter previ a la justificació, com a finançament necessari per poder dur a terme les actuacions inherents a les subvencions atorgades i la consecució de la finalitat per a la qual es varen concedir.

En aquests casos, el règim de garanties que han d'aportar els beneficiaris s'ha d'establir en les disposicions que fixin les bases reguladores corresponents o, si s'escau, en la normativa que sigui d'aplicació.

Article 91 Acreditació dels serveis de titularitat pública

1. Els serveis de titularitat pública, independentment que es gestionin directament o per mitjà d'una entitat d'iniciativa privada, han d'estar acreditats.

2. El procediment per acreditar aquests serveis s'ha d'establir reglamentàriament.

3. Quan l'administració titular del servei no el gestioni directament, ha d'establir les mesures oportunes per assegurar que l'entitat que ho faci dugui a terme totes les actuacions necessàries perquè el servei estigui acreditat. És causa de resolució del contracte que amb aquesta finalitat s'hagi establert el fet que l'entitat privada incompleixi les mesures i els requeriments que efectui l'administració titular en aquest sentit.

TÍTOL VIII LA QUALITAT, LA FORMACIÓ I LA RECERCA EN L'ÀMBIT DELS SERVEIS SOCIALS

Capítol I La qualitat dels serveis socials

Article 92 Disposicions generals

1. Les administracions públiques han d'impulsar la implantació de sistemes de gestió de la qualitat dels serveis.

2. La qualitat és un principi rector del sistema de serveis socials i un dret de les persones usuàries. S'ha de basar en les noves modalitats i tècniques prestacionals disponibles per permetre que els serveis socials millorin i s'adaptin d'una manera continuada.

3. La qualitat de les condicions laborals i socials dels treballadors i les treballadores dels serveis socials contribueix a definir-ne la qualitat.

Article 93 Àmbit d'aplicació

Les normes sobre qualitat dels serveis socials s'apliquen a la iniciativa pública i privada en matèria de serveis socials i obliguen les administracions competents, les entitats d'iniciativa privada i el personal professional i les persones i entitats proveïdores de serveis socials.

Article 94 Establiment dels criteris de qualitat

1. Correspon al Govern de les Illes Balears, amb la participació dels consells insulars, establir els criteris i els estàndards mínims i òptims de qualitat de les activitats i les prestacions de serveis socials.

2. També correspon al Govern de les Illes Balears establir els mecanismes d'avaluació i garantia del compliment dels criteris de qualitat.

Article 95 Pla de qualitat

1. El pla de qualitat és l'instrument bàsic per assegurar el desenvolupament i l'aplicació dels criteris de qualitat, i forma part del pla estratègic de serveis socials.

2. El pla de qualitat ha de fomentar la formació continuada, la innovació i la millora continuada de les activitats i les prestacions socials, i l'estabilitat laboral del personal professional. També ha de promoure la màxima participació de tots els sectors implicats en la detecció d'insuficiències i la proposta de solucions.

3. El pla de qualitat, d'acord amb el que s'estableixi per reglament, ha d'incloure almenys els continguts següents:

- a) La definició dels objectius de qualitat.
- b) Els instruments i els sistemes de millora globals o sectorials.
- c) Els estudis d'opinió i els resultats dels procediments de participació de les persones usuàries i les seves famílies.
- d) Els requisits de qualitat exigibles a les activitats i prestacions socials corresponents a la xarxa de serveis socials d'atenció pública.
- e) Els mecanismes i els sistemes d'avaluació de l'assoliment dels objectius.

4. El contingut del pla de qualitat és el marc de referència per establir els criteris i els estàndards òptims de qualitat a què fa referència l'article anterior.

Els òrgans consultius corresponents del Govern de les Illes Balears i de la conselleria

competent en matèria de serveis socials han d'emetre un dictamen sobre el pla de qualitat.

TÍTOL VIII

CAPÍTOL I

Art. 92

Art. 93

Art. 94

Art. 95

CAPÍTOL II

Art. 96

Art. 97

Art. 98

Capítol II

La formació i la recerca

Article 96 La formació del personal professional

1. Les administracions públiques, en el marc de les seves competències en matèria de serveis socials, han de fomentar la realització d'activitats i programes encaminats a la formació permanent i la millora contínua dels coneixements i les capacitats i habilitats del personal professional del sistema públic de serveis socials.

2. S'han de promoure activitats específiques dissenyades per a la formació teòrica i pràctica de les persones cuidadores no professionals que duguin a terme actuacions directes d'atenció i cura de persones.

Article 97 Planificació de les activitats formatives

1. Les activitats i els programes de formació s'han d'enquadrar en el marc del pla estratègic de serveis socials i s'han d'encaminar a l'actualització de coneixements i al desenvolupament de qualitats i estratègies per tal de millorar l'atenció social de la ciutadania.

2. Les administracions públiques poden dur a terme l'acció formativa del personal professional dels serveis socials directament o mitjançant convenis de col·laboració amb centres públics o privats.

Article 98 La recerca i la innovació tecnològica

1. Les administracions públiques en el marc de les seves competències en matèria de serveis socials han d'impulsar la recerca científica i la innovació tecnològica en l'àmbit dels serveis socials.

2. La recerca i les actuacions d'innovació tecnològica s'han de dur a terme seguint els criteris que estableixi el Comitè d'Avaluació de Necessitats de Serveis Socials, i tenen com a finalitat primordial conèixer les necessitats actuals i futures d'atenció social de la ciutadania, els factors i les causes que

incideixen en aquestes necessitats, i l'estudi dels sistemes organitzatius, de gestió i econòmics dels serveis socials existents i dels que es puguin implantar en el futur.

Article 99 La col·laboració en la recerca

La recerca en l'àmbit dels serveis socials es pot fer en col·laboració i coordinació amb centres d'investigació públics i privats, les universitats i les obres socials de les caixes d'estalvis. Per fer-ho, la conselleria competent en matèria de serveis socials pot crear observatoris d'anàlisi de la realitat social, centres de documentació o altres recursos o serveis que possibilitin l'activitat investigadora.

TÍTOL IX INSPECCIÓ I RÈGIM SANCIONADOR

Capítol I Disposicions generals: inspecció i control

Article 100 Actuacions sotmeses a inspecció

Estan sotmeses a la inspecció i al control de les administracions competents en matèria de serveis socials totes les actuacions que duguin a terme les entitats públiques i privades que es trobin dins l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei.

Article 101 Funcions bàsiques de la inspecció

1. Correspon a les unitats i als serveis que tinguin atribuïdes les competències d'inspecció vetllar pel compliment de la normativa vigent en matèria de serveis socials per:

- a) Garantir els drets de les persones usuàries dels serveis socials.
- b) Assegurar la qualitat de les prestacions mitjançant la verificació del compliment de les condicions funcionals i materials i de les activitats de les entitats, els serveis i els establiments de serveis socials, com també el compliment de la normativa en matèria d'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques, dins l'àmbit de les competències dels departaments respectius.
- c) Supervisar i garantir la finalitat i la utilització adequada dels fons públics concedits a les persones físiques o jurídiques i a les entitats públiques o privades que actuen en l'àmbit dels serveis socials.

2. Així mateix, han d'assumir, amb criteris d'oportunitat, les funcions següents:

- a) Assessorar i informar les entitats, les persones usuàries de serveis socials i les persones que les representen legalment sobre els seus drets i deures.
- b) Col·laborar amb els òrgans i les entitats competents en matèria de serveis socials dels diferents àmbits territorials, mitjançant l'elaboració d'informes o l'aportació de dades, per tal de millorar la regulació, la planificació o la gestió dels serveis socials.

Article 102 Planificació i procediment d'inspecció

1. La inspecció d'entitats, serveis i establiments de serveis socials a què es refereix aquesta llei s'ha de desenvolupar preferentment d'acord amb la planificació que estableixen les administracions competents en matèria de serveis socials.

No obstant això, les entitats, els serveis i els establiments de serveis socials s'han d'inspeccionar periòdicament, i les actuacions d'inspecció s'inicien d'ofici, ja sigui per iniciativa pròpia de l'òrgan competent, per ordre superior, per petició raonada d'altres òrgans o per denúncia.

2. Els plans han d'incloure la coordinació i la col·laboració entre les unitats d'inspecció de les diverses administracions públiques de les Illes Balears.

3. Les actuacions d'inspecció s'han d'adequar al procediment i a les regles d'actuació que s'estableixin reglamentàriament.

Article 103 El personal d'inspecció

1. Exerceix la inspecció personal funcionari degudament acreditat, que ocupi llocs de feina que comportin l'exercici de funcions d'inspecció i que estigui adscrit a òrgans administratius que en tinguin atribuïda la competència.

2. El personal d'inspecció ha de tenir els coneixements i la titulació adequats per dur a terme de manera eficaç les comeses que té assignades, en els termes que legalment i reglamentària es determinin.

3. Les funcions d'inspecció no poden ser exercides per persones que gestionin o tinguin interessos econòmics en l'entitat, els serveis o els establiments de serveis socials que s'inspeccionin, o en siguin propietàries.

4. En l'exercici de les seves funcions, el personal d'inspecció té la consideració d'agent de l'autoritat i pot sol·licitar la col·laboració d'altres autoritats o de personal funcionari quan sigui necessari per desenvolupar la seva activitat.

5. El personal funcionari dels serveis d'inspecció ha de portar un document acreditatiu de la seva condició, que ha d'exhibir en l'exercici d'aquestes tasques.

6. Les persones que siguin titulars, responsables o gestores d'entitats, de serveis o d'establiments de serveis socials tenen el deure de col·laborar amb el personal d'inspecció i facilitar-li l'exercici de les comeses que té assignades. En particular, estan obligades a facilitar l'examen dels documents, dels llibres i de les dades estadístiques que siguin preceptius reglamentàriament, i també en el cas que aquestes dades es tractin informàticament. També han de subministrar tota la informació necessària per conèixer el compliment de la normativa vigent en matèria de serveis socials, sens perjudici del que disposa l'article 124 d'aquesta llei.

7. Per tal de garantir els drets de les persones usuàries, el personal d'inspecció està facultat per accedir lliurement en qualsevol moment, després d'identificar-se i sense necessitat de notificació prèvia, a totes les entitats, els serveis i els establiments de serveis socials subjectes a les prescripcions d'aquesta llei, i també per efectuar tota mena de comprovacions materials, de qualitat i comptables. El personal d'inspecció també pot accedir a tots els espais de les entitats, els serveis o els establiments de serveis socials, entrevistar-se particularment amb les persones usuàries o les persones que les representen legalment i dur a terme les actuacions que siguin necessàries per complir les funcions assignades.

TÍTOL VIII
CAPÍTOL II
Art. 99

TÍTOL IX
CAPÍTOL I
Art. 100
Art. 101
Art. 102
Art. 103

Article 104 Deures del personal d'inspecció

1. En l'exercici de les seves funcions, el personal d'inspecció ha d'observar el deure de respecte i consideració degut a les persones interessades i al públic en general, i ha de prendre les mesures necessàries per protegir-ne la intimitat.
2. El personal d'inspecció ha d'exercir les seves funcions de manera que no es dificulti, més enllà del que sigui necessari, el bon funcionament dels establiments i els serveis inspeccionats.
3. Si la inspecció té coneixement de fets que poden constituir o ser delictes, falta o infracció administrativa d'altres àmbits competencials, ho ha de comunicar a l'òrgan competent i s'ha d'atènyer al que disposa l'article 123 d'aquesta llei.

Article 105 Actes de la inspecció

1. De cada actuació d'inspecció, i una vegada efectuades les comprovacions i les investigacions oportunes, se n'ha d'estendre una acta en què s'han de fer constar, com a mínim, les dades següents:

- a) El lloc, la data i l'hora de les actuacions.
- b) La identificació de la persona que fa la inspecció.
- c) La identificació de l'entitat, el servei o l'establiment de serveis socials inspeccionat, i també de la persona davant qui s'efectua la inspecció.
- d) La descripció dels fets, les manifestacions i les circumstàncies que es considerin rellevants i, en tot cas, dels que puguin ser demostratius de la comissió d'una infracció. En aquest darrer cas, s'han d'indicar les disposicions i els preceptes suposadament infringits.
- e) La documentació o els elements de judici que s'incorporen a l'acta o que recull el personal d'inspecció.
- f) La conformitat o disconformitat de la persona davant la qual s'efectua la inspecció respecte del contingut de l'acta.

2. La inspecció s'ha d'efectuar, sempre que sigui possible, en presència de la persona titular o responsable de l'entitat, el servei o l'establiment de serveis socials inspeccionat, a la qual s'ha de sol·licitar que signi l'acta. S'hi ha de deixar constància de la negativa a signar, i se li ha de lliurar una còpia de l'acta.

3. No obstant el que disposa el punt anterior, el personal d'inspecció actuant pot mantenir, amb caràcter reservat i sense la presència de la persona que hagi de signar l'acta, les entrevistes que consideri oportunes amb les persones usuàries i el personal dels establiments o serveis inspeccionats.

4. Els fets que directament constati el personal d'inspecció que es formalitzin en una acta, amb observança dels requisits establerts en aquest article, es presumeixen certs i tenen valor probatori sens perjudici de les proves que puguin assenyalar o aportar les persones interessades en defensa dels seus drets o interessos.

Article 106 Actes d'advertiment

1. Quan els fets detectats consisteixen en deficiències o incompliments de la normativa dels quals no es puguin derivar danys o perjudicis per a les persones interessades, el personal d'inspecció pot formular l'assessorament o els advertiments necessaris.

2. En aquest cas, s'ha de substituir l'acta a què es refereix l'article 105 anterior per una acta d'avertiment en què s'ha de deixar constància del següent:

- a) Les deficiències o els incompliments de la normativa detectats.
- b) L'assessorament o els advertiments formulats.
- c) Les actuacions necessàries per esmenar les deficiències i el termini en què s'han de dur a terme.

Article 107 Requeriments a les entitats públiques

1. Quan l'establiment o el servei inspeccionat sigui de titularitat pública, el personal d'inspecció actuant ha d'incloure en l'acta corresponent un requeriment formal d'esmena de deficiències o d'adequació a la legalitat, que ha de confirmar l'òrgan competent de l'Administració de les Illes Balears i s'ha de comunicar a l'entitat pública titular de l'establiment o servei en el termini de quinze dies.

2. No es pot acordar la iniciació del procediment sancionador contra una entitat pública fins que no s'hagin comprovat les circumstàncies següents:

- a) La recepció del requeriment per l'autoritat o el personal funcionari competents.
- b) La manca d'execució de les actuacions requerides o la inexistència o la insuficiència de les raons al·legades per no atendre el requeriment.
- c) L'acabament del termini fixat prèviament per complir el requeriment.

Capítol II Procediment

Article 108 Procediment

El procediment sancionador que han d'aplicar els òrgans competents per iniciar, instruir i resoldre els expedients sancionadors en matèria de serveis socials és el que estableix la normativa del procediment sancionador aplicable en els àmbits de competència de les administracions públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears. Aquest procediment s'ha d'aplicar respectant els principis generals en matèria sancionadora que estableix la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 109 Competència

1. La competència per imposar les sancions que estableix aquesta llei a les entitats correspon, en l'àmbit del Govern de les Illes Balears, a la persona titular de la conselleria competent en matèria de serveis socials, excepte en el supòsit de tancament definitiu del centre i sanció econòmica superior a tres-cents mil euros, que correspon al Consell de Govern.

2. Els consells insulars han de determinar reglamentàriament els òrgans competents per a l'exercici de la potestat sancionadora en l'àmbit dels serveis socials.

3. La competència per imposar les sancions que estableix aquesta llei a les persones usuàries o beneficiàries d'una prestació correspon a la persona titular de l'òrgan administratiu que ha concedit la prestació.

TÍTOL IX
CAPÍTOL I
Art. 104
Art. 105
Art. 106
Art. 107

CAPÍTOL II
Art. 108
Art. 109

Article 110 Actuacions prèvies

1. Amb caràcter previ a la iniciació de l'expedient sancionador, l'òrgan competent per iniciar-lo pot ordenar l'obertura d'un període d'informació prèvia per aclarir els fets, amb la finalitat de conèixer les circumstàncies del cas concret i la conveniència d'iniciar o no el procediment.

2. La informació prèvia pot tenir caràcter reservat i la seva durada no pot ser superior a un mes, llevat d'acord exprés de la seva pròrroga per un altre termini determinat.

3. No es considerarà iniciat el procediment sancionador per les actuacions d'inspecció, per les actes o els documents en què es plasmin, per la verificació d'anàlisis o controls de l'administració, ni per les actuacions prèvies a què fa referència el punt anterior. El procediment s'iniciarà mitjançant l'acord establert en l'article 112 d'aquesta llei.

Article 111 Actuacions en cas de risc imminent i mesures provisionals

1. Si en el decurs de la inspecció s'aprecia raonablement l'existència de risc imminent de danys o perjudicis greus per a les persones usuàries, el personal d'inspecció actuant ha de proposar a l'òrgan competent que adopti les mesures cautelars o de precaució corresponents, exigibles per raons d'urgència inajornable.

2. En qualsevol cas, el personal d'inspecció pot ordenar a les persones que siguin titulars o responsables d'establiments de serveis socials que adoptin les mesures provisionals que raonablement siguin imprescindibles per salvaguardar la salut i la seguretat de les persones usuàries, que ha de confirmar o rectificar l'òrgan competent.

3. L'òrgan competent per resoldre pot adoptar en qualsevol moment, mitjançant un acord motivat, les mesures de caràcter provisional que siguin adients per assegurar l'eficàcia de la resolució que es pugui dictar, l'acompliment de la finalitat del procediment i la defensa dels interessos generals; per evitar el manteniment dels efectes de la infracció; i, en qualsevol cas, per assegurar el compliment de la legalitat.

4. Les mesures de caràcter provisional poden consistir en la suspensió total o parcial d'activitats; la clausura temporal dels centres, els serveis, els establiments o les instal·lacions; la prestació de fiances; o la suspensió temporal dels serveis per raons de sanitat, higiene o seguretat de les persones usuàries.

5. Les mesures provisionals han d'ajustar-se, en qualsevol cas, tant en intensitat com en proporcionalitat, a les necessitats i als objectius que es pretenguin garantir en cada supòsit concret.

6. Prèviament a la resolució que estableixi les mesures provisionals, que s'ha de dictar en el termini màxim de deu dies, s'ha de donar audiència a la persona interessada per un període mínim de cinc dies hàbils, excepte que hi hagi necessitat peremptòria d'adoptar aquesta decisió sense aquest tràmit, cosa que ha d'apreciar motivadament l'òrgan competent. En aquest cas, s'ha de ratificar la mesura cautelar adoptada, igualment en el termini de deu dies, després de

donar audiència a la persona interessada en el mateix termini de cinc dies, comptador des que s'ha adoptat la mesura.

Article 112 Inici del procediment

1. Els procediments sancionadors s'inicien sempre d'ofici mitjançant un acord de l'òrgan competent, per pròpia iniciativa o com a conseqüència d'una ordre superior, a petició raonada d'altres òrgans o per denúncia.

2. L'acord d'inici s'ha de formalitzar amb el contingut mínim següent:

- a) Identificació de la persona o persones presumptament responsables.
- b) Els fets que motiven la incoació del procediment exposats succintament, la qualificació provisional dels fets, amb indicació de la infracció o infraccions que es puguin haver comès i les sancions que els corresponguin, sens perjudici del que resulti de la instrucció.
- c) La persona que ha d'instruir i, si escau, la que ha d'exercir de secretària del procediment, amb indicació expressa del règim de recusació.
- d) L'òrgan competent per resoldre l'expedient i la norma que li atribueix la competència, amb indicació de la possibilitat que la persona presumptament responsable pugui reconèixer voluntàriament la seva responsabilitat, amb els efectes que estableix l'article 114 d'aquesta llei.
- e) Les mesures de caràcter provisional que hagi aprovat i/o ratificat l'òrgan competent per iniciar el procediment sancionador, sens perjudici de les que es puguin adoptar durant el procediment, de conformitat amb l'article anterior.
- f) Indicació del dret a formular-hi al·legacions i del dret d'audiència en el procediment, i també els terminis per exercir-lo.
- g) Termini màxim per resoldre el procediment.

3. L'acord d'inici s'ha de comunicar a l'òrgan instructor, a qui s'han de traslladar totes les actuacions que hi hagi sobre això, i s'ha de notificar a la persona denunciant, si s'escau, i a les persones interessades, entenent en tot cas com a tal la persona presumptament infractora.

4. En la notificació s'ha d'advertir les persones interessades que si no presenten al·legacions sobre el contingut de l'acord d'inici del procediment en el termini previst, aquest acord pot ser considerat com a proposta de resolució, sempre que contengui un pronunciament precís sobre la responsabilitat imputada.

Article 113 Al·legacions

1. Les persones interessades disposen d'un termini de quinze dies per aportar les al·legacions, els documents o les informacions que considerin adients i, si s'escau, proposar prova indicant els mitjans dels quals es valdran. En la notificació de l'inici del procediment s'ha d'indicar a les persones interessades aquest termini.

2. Després de dur a terme la notificació a què fa referència el punt anterior, l'òrgan instructor del procediment ha de fer d'ofici totes les actuacions que siguin necessàries per examinar els fets i ha de sol·licitar les dades i informacions que siguin rellevants per determinar, si s'escau, l'existència de fets constitutius d'infracció.

TÍTOL IX
CAPÍTOL II
Art. 110
Art. 111
Art. 112
Art. 113

3. Si, com a conseqüència de la instrucció del procediment, es modifica la determinació inicial dels fets, la seva qualificació, les sancions imposables o les responsabilitats susceptibles de sanció s'han de notificar al presumpte infractor en la proposta de resolució.

Article 114 Reconeixement voluntari de la responsabilitat

Si la persona presumptament infractora reconeix voluntàriament la seva responsabilitat, l'òrgan instructor ha d'elevat l'expedient a l'òrgan competent per resoldre el procediment, sens perjudici que pugui continuar la tramitació si hi ha indicis raonables de frau o encobriment d'altres persones o entitats o si la qüestió suscitada per la incoació del procediment és d'interès general.

Article 115 Prova

1. Rebudes les al·legacions o transcorregut el termini establert per presentar-les, l'òrgan instructor pot establir l'obertura d'un període de prova per un termini no superior a trenta dies ni inferior a deu.

2. S'han de practicar d'ofici o s'han d'admetre a proposta de la persona presumptament responsable totes les proves que siguin adients per determinar els fets i les possibles responsabilitats, i només es poden rebutjar les que es declarin improcedents perquè no poden alterar, atesa la seva relació amb els fets, la resolució final a favor de la persona presumptament responsable.

3. Els fets que constati el personal funcionari que tengui reconeguda la condició d'autoritat i que es formalitzin en un document públic observant els requisits legals pertinents, tenen valor probatori, sens perjudici de les proves que en defensa dels seus drets i interessos puguin assenyalar o aportar a la ciutadania.

4. Les proves tècniques i les anàlisis contradictòries o diriments que proposin les persones interessades interrompen el termini per resoldre el procediment, des que se sol·licitin i mentre es duen a terme i se n'incorporen els resultats a l'expedient.

5. Quan la valoració de les proves practicades pugui constituir l'element bàsic de la decisió que es prengui en el procediment, perquè es tracta d'una peça imprescindible per a l'avaluació dels fets, s'ha d'incloure en la proposta de resolució.

Article 116 Proposta de resolució i audiència

1. Finalitzada, si s'escau, la pràctica de la prova, l'òrgan instructor del procediment ha de formular la proposta de resolució. S'hi han de fer constar motivadament els fets, amb especificació dels que es considerin provats i la seva qualificació jurídica exacta; s'hi ha de determinar la infracció que, si s'escau, constitueixen, la persona o les persones que en siguin responsables i la sanció que es proposa imposar; i s'ha de pronunciar sobre les mesures provisionals que s'hagin adoptat al llarg del procediment o bé s'hi ha de proposar la declaració que no hi ha infracció o responsabilitat.

2. La proposta de resolució s'ha de notificar a les persones interessades, amb indicació que l'expedient és a la seva disposició. La notificació s'ha d'acompanyar d'una relació dels documents que figuren en l'expedient a fi que

les persones interessades puguin obtenir còpies dels que estimin convenients. Se'ls ha de concedir un termini de quinze dies per formular-hi al·legacions i per presentar els documents i les informacions que considerin pertinents davant l'òrgan instructor del procediment.

3. Amb excepció del supòsit que estableix l'article 112.4 d'aquesta llei, es pot prescindir del tràmit d'audiència quan no constin en el procediment ni siguin tinguts en compte altres fets ni altres al·legacions ni proves que les adduïdes, si s'escau, per la persona interessada.

4. La proposta de resolució s'ha de traslladar immediatament a l'òrgan competent per resoldre el procediment, juntament amb tots els documents, les al·legacions i les informacions que hi constin.

Article 117 Actuacions complementàries

1. Abans de dictar la resolució, l'òrgan competent per resoldre pot decidir, mitjançant un acord motivat, la realització de les actuacions complementàries indispensables per resoldre el procediment.

2. L'acord de realització d'actuacions complementàries s'ha de notificar a les persones interessades, les quals disposen d'un termini de set dies per formular-hi les al·legacions que estimin oportunes. Les actuacions complementàries s'han de practicar dins un termini no superior a quinze dies. El termini per resoldre el procediment s'ha de suspendre fins que s'acabin les actuacions complementàries. No tenen la consideració d'actuacions complementàries els informes que precedeixen immediatament la resolució final del procediment.

Article 118 Resolució

1. L'òrgan competent ha de dictar la resolució una vegada rebuts l'expedient amb la proposta de resolució, els escrits d'al·legacions i, si n'és el cas, les actuacions complementàries.

2. La resolució ha de ser motivada i ha de decidir totes les qüestions que plantegin les persones interessades i totes aquelles derivades del procediment.

3. En la resolució no es poden acceptar fets diferents dels determinats a la fase d'instrucció del procediment, excepte els que resulten, si s'escau, d'aplicar el que disposa l'article anterior, independentment de la diferent valoració jurídica. No obstant això, quan l'òrgan competent per resoldre consideri que la infracció revesteix més gravetat que la determinada a la proposta de resolució, s'ha de notificar al presumpte infractor perquè presenti les al·legacions que consideri adients, per a la qual cosa disposa d'un termini de quinze dies.

4. Les resolucions dels procediments sancionadors, a més de contenir els elements establerts en la normativa bàsica, han d'incloure la valoració de les proves practicades i, especialment, de les que constitueixen els elements bàsics de la decisió, han de fixar els fets i, si n'és el cas, la persona o les persones responsables, la infracció o les infraccions comeses i la sanció o les sancions que s'imposen, o bé la declaració que no hi ha infracció o responsabilitat, resoldre sobre les mesures provisionals adoptades, i els recursos administratius i jurisdiccionals que legalment siguin procedents.

5. La resolució és executiva quan adquireix fermesa a la via administrativa.
6. En la resolució s'han d'adoptar, si n'és el cas, les mesures cautelars necessàries per garantir-ne l'eficàcia mentre no sigui executiva.
7. La imposició de la sanció no exclou la indemnització eventual de danys i perjudicis que pugui correspondre a la persona o les persones sancionades.

Article 119 Termini màxim per resoldre i notificar el procediment

1. El termini màxim per dictar i notificar la resolució expressa al procediment sancionador és d'un any des de la data de la resolució administrativa per la qual s'incoa l'expedient.

2. L'òrgan competent per resoldre, d'ofici o a instància de l'òrgan instructor, pot aprovar, mitjançant una resolució administrativa motivada i per causa degudament justificada, una ampliació del termini màxim aplicable, que no excedeixi de la meitat de l'establert inicialment.

Article 120 Procediment simplificat

1. Per a l'exercici de la potestat sancionadora, en el supòsit que l'òrgan competent per iniciar el procediment consideri que hi ha elements de judici suficients per qualificar la infracció de lleu, s'ha de tramitar el procediment simplificat que es regula en aquest article.

2. La iniciació es produeix per acord de l'òrgan competent, en el qual s'ha d'especificar el caràcter simplificat del procediment i s'ha de comunicar a l'òrgan instructor corresponent i, simultàniament, s'ha de notificar a la persona interessada.

3. Dins el termini de quinze dies a partir de la comunicació i la notificació de l'acord d'iniciació, l'òrgan instructor i les persones interessades han d'efectuar, respectivament, les actuacions preliminars, i han d'aportar les al·legacions, els documents i les informacions que estimin convenients i, si n'és el cas, la proposició i pràctica de la prova.

4. Transcorregut aquest termini, l'òrgan instructor ha de formular la proposta de resolució de conformitat amb el que disposa l'article 116 d'aquesta llei o, si aprecia que els fets poden ser constitutius d'infracció greu o molt greu, ha de decidir que es continuï tramitant el procediment general, cosa que s'ha de notificar a les persones interessades perquè, en el termini de deu dies, proposin prova si ho consideren oportú.

5. El procediment s'ha de trametre a l'òrgan competent per resoldre, el qual n'ha de dictar la resolució. El procediment s'ha de resoldre en el termini màxim de sis mesos des que es va iniciar.

Article 121 Reducció de la sanció

1. La multa imposada es redueix en un 30% de la quantia quan la persona infractora aboní la resta de la multa i l'import total de les indemnitzacions que, si n'és el cas, provinquin dels danys i perjudicis que se li imputin, tot això en el termini màxim d'un mes comptador a partir de l'endemà que s'hagi notificat

la resolució en què s'imposa la sanció, i, a més, manifesti per escrit la seva conformitat amb la sanció imposada i amb la indemnització reclamada.

2. La previsió de reducció de les sancions no s'aplica quan la sanció s'imposa per una infracció molt greu.

Article 122 Prescripció

1. Les infraccions molt greus tipificades en aquesta llei prescriuen al cap de quatre anys; les greus, al cap de tres anys; i les lleus, al cap d'un any. Aquest termini comença a comptar des de la data en què es comet la infracció.

2. Les sancions imposades per infraccions molt greus prescriuen als quatre anys; les greus, als tres anys; i les lleus, a l'any. Aquest termini comença a comptar des de l'endemà que esdevingui ferma la resolució per la qual s'imposa la sanció.

Article 123 Concurrència amb l'ordre jurisdiccional penal

1. Si les infraccions poden ser constitutives de delictes o falta, l'òrgan competent ho ha de comunicar al Ministeri Fiscal o a l'òrgan judicial que correspongui. En aquest cas, si hi ha identitat de subjecte, fets i fonaments, s'ha de suspendre el procediment una vegada que l'autoritat judicial hagi comunicat que s'ha iniciat el procés penal.

2. La comunicació al Ministeri Fiscal o a l'òrgan judicial o el fet que aquests iniciïn les actuacions no afecta el compliment immediat de les mesures cautelars adoptades en els casos de risc greu per a la seguretat o la salut de les persones usuàries. Les mesures cautelars adoptades han de ser ratificades o revocades per l'òrgan judicial competent tan bon punt s'iniciïn les actuacions corresponents, una vegada oït el Ministeri Fiscal.

3. Una vegada que s'hagi dictat la resolució judicial, l'òrgan competent per iniciar el procediment ha de decidir el que sigui procedent i ho ha de comunicar a les persones interessades.

4. En tot cas, els fets declarats provats per resolució judicial penal ferma vinculen els òrgans administratius respecte dels procediments sancionadors que substancien.

Capítol III Infraccions administratives

Secció 1a Infraccions i subjectes responsables

Article 124 Infraccions

1. Constitueixen infraccions administratives en matèria de serveis socials les accions o les omissions dels diferents subjectes responsables contràries a la normativa legal o reglamentària, tipificades i sancionades en aquest títol.

2. Les infraccions es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

TÍTOL IX
CAPÍTOL II
Art. 119
Art. 120
Art. 121
Art. 122
Art. 123

CAPÍTOL III
Art. 124

3. Les infraccions i les sancions tipificades en la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, es qualificaran i sancionaran d'acord amb el que estableix aquesta llei. En allò no regulat a la normativa específica de dependència, s'aplicarà el que es disposa en aquest títol.

Article 125 Subjectes responsables de la infracció

1. Són subjectes responsables de les infraccions que tipifica aquesta llei les persones físiques o jurídiques que gestionen els serveis o establiments socials o en són titulars, i el personal de gestió i directiu d'aquests. També poden ser responsables les persones que assumeixin les funcions d'administració, gerència, direcció o responsabilitat en algun àmbit concret del servei.

2. Les obligacions que s'imposen a diverses persones conjuntament impliquen la responsabilitat solidària d'aquestes. Si, una vegada iniciat un procediment sancionador, canvia la titularitat del servei, les persones físiques o jurídiques que passin a ser titulars o a exercir les funcions a què es refereix el punt 1 en la prestació del servei n'han de respondre subsidiàriament.

3. Les persones titulars dels serveis dels quals no duguin a terme la gestió han de respondre subsidiàriament per les accions i omissions del personal gestor.

4. Són responsables de les infraccions que tipifiquen els articles 134, 135 i 136 d'aquesta llei les persones usuàries de serveis públics o beneficiàries de prestacions públiques.

Article 126 Obligacions de les entitats

1. Les entitats titulars o de gestió de serveis i establiments socials i les persones que són responsables han de prestar els serveis d'acord amb els requeriments exigits i han de vetllar perquè, en la prestació del servei, es respectin els drets de les persones usuàries i s'apliqui la normativa, amb la diligència que exigeix la naturalesa de l'activitat que es du a terme, tot entenent que el bé jurídic protegit és l'interès i el benestar integral de la persona usuària.

2. Les entitats titulars de serveis i establiments socials han de comparèixer, mitjançant les persones que són les seves representants o mitjançant les persones responsables de la prestació del servei, a les oficines de l'Administració a requeriment de la inspecció de serveis socials; han de facilitar l'exercici de la inspecció, i han d'acomplir els requeriments de l'Administració amb relació al compliment de la normativa i, si escau, en els termes convinguts.

Secció 2a

Tipologia d'infraccions de les entitats

Article 127 Infraccions lleus

Les infraccions lleus de les entitats són les següents:

- a) No disposar del llibre de registre de persones usuàries dels serveis o no tenir-lo degudament actualitzat d'acord amb els requisits exigits per la normativa reguladora.
- b) Modificar sense autorització o incomplir les condicions que han motivat l'autorització administrativa de funcionament, si no s'incompleixen les condicions materials o funcionals legalment exigitables.

- c) Incomplir l'obligació legalment establerta de formació del personal o d'informació per a l'exercici de les seves funcions respecte de la persona usuària.
- d) Incomplir la normativa reguladora de les condicions materials i funcionals mínimes que han de complir els serveis i els establiments, si l'incompliment no posa en perill la salut o la seguretat de les persones usuàries i si aquesta llei no tipifica expressament aquestes infraccions de greus o molt greus.
- e) No tenir adaptats a la normativa vigent el reglament de règim intern o el document de contracte assistencial amb la persona usuària.
- f) No ajustar la informació publicada al tauler d'anuncis a la realitat del funcionament del servei o l'establiment, si no es causa un perjudici greu a les persones usuàries.
- g) No tenir actualitzat o amb el contingut requerit l'expedient assistencial.
- h) Vulnerar els drets legalment reconeguts a les persones usuàries de serveis socials i especialment, respecte de les persones usuàries dels serveis socials residencials, els relatius a la disposició i al coneixement del reglament intern del servei, a l'existència d'un sistema de recepció i resolució de queixes i suggeriments, a la comunicació a la persona usuària del preu del servei i la contraprestació que ha de satisfer, i a la tinença d'objectes personals significatius per a la persona usuària.
- i) Actuar en l'àmbit dels serveis socials sense disposar de l'autorització administrativa específica regulada en l'article 83 d'aquesta llei.
- j) Canviar la titularitat dels serveis sense autorització administrativa prèvia.
- k) Impedir l'exercici del dret de participació cívica als serveis socials en els termes establerts en el títol IV d'aquesta llei.
- l) No implantar o executar correctament qualsevol dels programes dels serveis socials comunitaris establerts en aquesta llei en els termes que exigeixen les disposicions que la despleguin i la cartera de serveis socials d'àmbit autonòmic.

TÍTOL IX
CAPÍTOL III

Art. 125
Art. 126
Art. 127
Art. 128

Article 128 Infraccions greus

Són infraccions greus de les entitats les següents:

- a) No tenir el programa individualitzat d'atenció i activitats, els protocols d'actuació o els registres preceptius, incomplir-ne el contingut o que aquests no s'ajustin a la normativa vigent.
- b) No disposar de reglament de règim intern o no aplicar-lo, no haver subscrit el contracte assistencial amb la persona usuària o incomplir-ne els pactes, o que aquests no s'ajustin a la normativa.
- c) No mantenir l'establiment i l'equipament en les condicions degudes d'higiene, salubritat i confort.
- d) No establir els nutrients i els valors calòrics necessaris en els àpats programats pel personal responsable higienicosanitari o que aquests no s'ajustin a la programació establerta.
- e) Incomplir o modificar el règim de preus sense complir el procediment adient.
- f) No tenir tauler d'anuncis, tenir-ne però no ajustar la informació publicada a la realitat del funcionament del servei o l'establiment, o publicar-hi informació que no s'ajusti al que estableix la normativa.
- g) No tenir l'expedient assistencial de cada persona usuària amb el contingut requerit.

**§ 10. Llei 4/2009,
d'11 de juny de
serveis socials
de les Illes**

Balears

(BOIB núm. 89, de
18 de juny de 2009;
BOE núm. 163, de 7
de juliol de 2009)

- h) Incomplir o modificar la normativa reguladora d'accés als serveis.
- i) Superar el límit d'ocupació de persones usuàries en espais d'ús comú, activitats i convivència d'acord amb els criteris establerts per la normativa reguladora de les condicions materials mínimes dels establiments.
- j) No comparèixer a les oficines de l'Administració quan ho sol·liciti la inspecció de serveis socials amb un requeriment degudament notificat o no aportar la documentació sol·licitada en el requeriment, obstruint així la tasca d'inspecció de l'Administració.
- k) Vulnear el dret de la persona usuària a ser informada dels aspectes assistencials i de salut i a prendre part dels òrgans de participació democràtica, si n'hi ha, o posar dificultats per al gaudi dels drets reconeguts per aquesta llei, si no són infraccions tipificades de molt greus.
- l) Imposar dificultats injustificades per al gaudi dels drets reconeguts per les lletres b), d), g), h), i), m) i o) de l'article 9 d'aquesta llei.
- m) No tenir cura de la roba i els estris d'ús personal de les persones usuàries.
- n) Incomplir el deure de confidencialitat de les dades personals, familiars o socials de les persones destinatàries que estiguin en poder dels serveis socials.
- o) Impedir l'exercici de la llibertat individual en l'ingrés, la permanència i la sortida d'un centre residencial, llevat del que estableix a aquest efecte la legislació vigent per a les persones menors d'edat i les impossibilitades.
- p) No proporcionar a les persones usuàries de serveis residencials una atenció especialitzada i integral, de manera continuada i d'acord amb les seves necessitats específiques.
- q) Incomplir els drets de les persones usuàries dels serveis residencials relatius al respecte a la intimitat, el secret de les comunicacions, l'exercici de la pràctica religiosa, la consideració del centre com el domicili i el manteniment de la relació amb el seu entorn familiar i social.
- r) Actuar en l'àmbit dels serveis socials sense disposar de l'autorització administrativa prèvia necessària per a la modificació substancial dels centres on s'hagin de prestar serveis socials, o per al funcionament dels serveis esmentats, i tampoc de l'autorització per a la modificació substancial de les funcions i els objectius d'aquests, i en els casos en què així estigui establert, sense l'autorització provisional regulada en l'article 79 d'aquesta llei.
- s) Cessar en la prestació d'un servei social autoritzat sense haver obtingut l'autorització administrativa prèvia corresponent.
- t) Actuar com a servei social del sistema públic sense disposar de l'acreditació necessària.
- u) Falsejar les dades necessàries per obtenir les autoritzacions administratives o l'acreditació, i en especial les relatives a la personalitat i al caràcter social o mercantil de l'entitat, les concerns a les característiques materials, d'equipament i de seguretat, i a les condicions d'edificació, emplaçament i condicionament dels centres, i les relatives als requisits de titulació i ràtios del personal d'atenció i direcció, i al compliment dels estàndards de qualitat exigits en cada cas.
- v) No sotmetre's a les actuacions de comprovació i avaluació de les condicions de concessió de les autoritzacions i de l'acreditació, impedir-les o obstaculitzar-les sempre que no comporti infracció molt greu.

x) Incomplir la normativa reguladora dels requisits i dels estàndards de qualitat que han de complir els serveis per poder funcionar o estar acreditats.

y) Deixar els serveis o l'establiment sense el personal responsable que asseguri que el servei continua prestant-se correctament.

Article 129 Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus de les entitats les següents:

a) Deixar els serveis o l'establiment sense el personal responsable que asseguri que el servei continua prestant-se correctament, si això comporta perjudicis greus o molt greus a les persones usuàries.

b) Incomplir els requeriments de l'Administració per a l'aplicació de les mesures correctores imposades, si això comporta perjudicis greus per a les persones usuàries.

c) Incomplir la normativa reguladora de la qualificació i la dedicació del personal o no garantir l'atenció directa continuada, si això comporta perjudicis greus per a les persones usuàries.

d) Superar el límit d'ocupació de persones usuàries o de llits en un dormitori, instal·lar llits o altres mobles per dormir en un espai inadequat per utilitzar com a dormitori, o efectuar nous ingressos de persones residents després d'haver-se notificat una resolució administrativa de tancament.

e) No tenir l'establiment adequat al grau de dependència de les persones usuàries o obstaculitzar-los llibertat de moviments o el contacte amb l'exterior.

f) Exercir qualsevol forma de pressió sobre les persones usuàries, familiars o denunciants a fi de perjudicar l'acció inspectora.

g) Prestar els serveis o canviar-ne la ubicació sense autorització administrativa, o modificar-ne el contingut amb relació a l'autorització, incomplint les condicions materials o funcionals.

h) Prestar serveis socials o de contingut similar als inclosos en la tipologia de serveis socials ocultant-ne la naturalesa per eludir l'aplicació de la legislació vigent en la matèria.

i) Incomplir la normativa reguladora de les condicions materials i funcionals mínimes que han de complir els serveis i els establiments, si l'incompliment posa en perill la salut o la seguretat de les persones usuàries.

j) Tractar les persones usuàries de manera discriminatòria o sense la consideració o el respecte deguts a la seva dignitat, intimitat o situació psíquica i física, ja sigui de paraula, per acció o per omissió.

k) Imposar a les persones usuàries un horari totalment inadequat quant al descans o als àpats d'acord amb els estàndards de vida socialment admesos.

l) Imposar dificultats injustificades a les persones usuàries per al gaudi dels drets reconeguts per les lletres a), e), f), j), k), l) i n) de l'article 9 d'aquesta llei.

m) Incomplir les condicions relatives a la higiene, la salut i les dietes de les persones usuàries, a l'organització i l'administració correctes dels medicaments i a l'accés als recursos sanitaris necessaris.

n) Actuar amb falta de transparència i claredat en l'administració i la custòdia dels béns de les persones usuàries, si, per raó de la seva situació física o psíquica, els directors o les directores, els administradors i les administradores o les persones responsables actuen com a persones guardadores de fet.

- o) Servir aliments en quantitat insuficient o que no compleixin les condicions higièniques, dietètiques, nutritives i de valor calòric correctes, o sense tenir una cura especial en els àpats triturats.
- p) Obstaculitzar l'acció d'inspecció dels serveis implicant l'accés a l'establiment, les dependències i els documents o posant-hi traves, i obstaculitzar la comunicació lliure amb les persones usuàries, treballadores o responsables.
- q) Falsejar dades a la inspecció de serveis socials.
- r) Prestar serveis socials ocultant-ne la naturalesa a fi d'eludir l'aplicació de la legislació vigent en la matèria.
- s) sotmetre les persones usuàries dels serveis a qualsevol tipus d'immobilització o restricció física o tractament farmacològic sense prescripció mèdica i supervisió, excepte en el supòsit que hi hagi perill imminent per a la seguretat física de la persona usuària o de terceres persones.
- t) sotmetre les persones usuàries dels serveis a maltractaments físics o psíquics.
- u) Exercir coaccions o amenaces i també qualsevol altra forma de pressió greu sobre el personal inspector, o les persones denunciants, usuàries o familiars.
- v) Incomplir la normativa reguladora dels requisits mínims i dels estàndards de qualitat que han de complir els serveis per poder funcionar i continuar mantenint en el temps les condicions de concessió de les autoritzacions administratives o de l'acreditació, quan l'incompliment posi en perill la salut o la seguretat de les persones usuàries.

Secció 3a

Sancions administratives per a les entitats

Article 130 Sancions administratives

Les infraccions establertes en el capítol anterior donen lloc a la imposició de les sancions següents:

- a) Infraccions lleus: amonestació per escrit o multa de fins a 12.000 euros.
- b) Infraccions greus: multa de 12.001 euros a 60.000 euros.
- c) Infraccions molt greus: multa de 60.001 euros a 600.000 euros.

Article 131 Multes coercitives

1. En tots aquells casos en els quals la infracció consisteixi en l'omissió d'alguna conducta o actuació exigible legalment, la sanció ha d'anar acompanyada d'un requeriment en què es detallin tant les actuacions concretes que ha de dur a terme la persona infractora per a la restitució de la situació a les condicions legalment exigibles, com el termini de què disposa per a això.

2. Si la infracció que és objecte d'un expedient suposa un risc greu per a la seguretat o la salut de la persona usuària, el requeriment a què es refereix el punt anterior es pot efectuar en qualsevol moment del procediment. Si s'incompleix, en el supòsit que l'esmena pugui ser executada per una persona diferent de l'obligada, l'Administració l'ha d'executar subsidiàriament a càrrec de la persona obligada.

3. Quan la persona obligada no compleix dins el termini i en la forma escaient el que estableix el requeriment corresponent, l'òrgan competent per sancionar pot acordar la imposició de multes coercitives.

4. Les multes coercitives poden ser reiterades per lapses de temps no inferiors a un mes i la quantia no pot excedir el 30% de la quantia de la multa imposada com a sanció. Aquesta quantia s'ha de fixar tenint en compte els criteris següents:

- a) El retard en el compliment de l'obligació d'esmenar la infracció.
- b) L'existència d'intencionalitat o reiteració en l'incompliment de les obligacions.
- c) La naturalesa dels perjudicis causats.

5. En cas d'impagament, les multes coercitives són exigibles per via de constrenyiment una vegada transcorreguts trenta dies hàbils des de la notificació.

6. Les multes coercitives són independents i compatibles amb les sancions que es puguin imposar.

Article 132 Sancions accessòries

1. En les infraccions molt greus també es poden acumular les sancions següents:

- a) La inhabilitació per a l'exercici de les activitats previstes en aquesta llei durant els cinc anys següents, amb la revocació consegüent, si s'escau, de l'autorització administrativa corresponent o de l'acreditació.
- b) La inhabilitació dels directors o les directores dels centres com a tals durant els cinc anys següents.
- c) La prohibició de finançament públic per un període d'entre un i cinc anys.
- d) La suspensió temporal, total o parcial del servei per un període màxim d'un any.
- e) La cessació definitiva, total o parcial del servei, que porta implícita la revocació de l'autorització administrativa corresponent i, si s'escau, de l'acreditació.
- f) La inhabilitació per fer contractes amb les administracions públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears per un termini d'un a cinc anys.
- g) La pèrdua de l'acreditació concedida per un període d'entre dos i cinc anys.

2. L'òrgan sancionador pot acordar que es doni publicitat a les sancions imposades, una vegada que esdevinguin fermes en via administrativa, mitjançant la publicació dels noms de les persones físiques o jurídiques responsables, amb indicació expressa de les infraccions comeses. S'han de publicar en el Butlletí Oficial de les Illes Balears i en els mitjans de comunicació social que es considerin adequats.

Article 133 Graduació de les sancions

1. Per a la concreció i la graduació de les sancions que sigui procedent imposar, s'ha d'adequar degudament la sanció a la gravetat del fet constitutiu d'infracció, considerant especialment els criteris següents:

- a) El grau d'intencionalitat o negligència en la comissió de la infracció.

TÍTOL IX CAPÍTOL III

Art. 130

Art. 131

Art. 132

Art. 133

- b) Els perjudicis de qualsevol ordre que s'hagin pogut causar i la situació de risc creada o mantinguda per a persones i béns, i el seu caràcter permanent o transitori.
- c) La reincidència o la reiteració en la comissió de les infraccions.
- d) La transcendència econòmica i social de la infracció.
- e) El compliment per part de l'entitat infractora de la normativa infringida per iniciativa pròpia abans d'iniciar-se el procediment sancionador.
- f) Qualsevol forma de discriminació que hagi pogut comportar la infracció.
- g) L'incompliment reiterat de les advertències o recomanacions prèvies de la inspecció de serveis socials.

2. En els supòsits en els quals el benefici econòmic aconseguit com a conseqüència de la comissió de la infracció superi la quantia de la sanció establerta en aquesta llei, aquesta s'eleva fins a la quantia necessària perquè superi entre el 10% i el 25% del benefici obtingut.

3. Si la infracció comesa deriva de l'incompliment de la normativa vigent en matèria de preus, la resolució sancionadora pot incloure un pronunciament sobre el pagament a les persones usuàries d'una indemnització per una quantia equivalent a l'import de les quanties indegudament percebudes.

4. Si se sanciona un establiment per falta d'autorització administrativa, la multa que, si escau, s'imposi es pot incrementar un 10% per cada persona usuària que hi hagi ingressat des de l'inici de l'expedient.

5. L'objectiu de la sanció ha de ser la correcció de les distorsions i dels perjudicis causats.

Secció 4a

Tipologia d'infraccions de les persones usuàries. Infraccions i sancions de les persones usuàries o beneficiàries de prestacions socials

Article 134 Infraccions lleus

Són infraccions lleus de les persones usuàries o beneficiàries de prestacions les següents:

- a) No facilitar a l'entitat o a l'òrgan de l'administració corresponent les dades que els requereixin.
- b) No comparèixer en la data fixada davant de l'òrgan gestor de la prestació quan aquest els ho requereixi.
- c) Mostrar falta de consideració i de respecte cap al personal del centre, les altres persones usuàries o les visitants.
- d) Incomplir els preceptes del reglament de règim intern l'incompliment dels quals no estigui tipificat com a falta greu o molt greu.

Article 135 Infraccions greus

Són infraccions greus de les persones usuàries o beneficiàries de prestacions les següents:

- a) Reincidir en la comissió d'infraccions lleus.
- b) Falsejar dades a l'Administració.
- c) No comunicar a l'Administració els canvis o les alteracions de les circumstàncies o dels requisits que varen determinar la concessió de la prestació.

- d) Produir danys a les instal·lacions del centre.
- e) Alterar greument la convivència al centre.

Article 136 Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus de les persones usuàries o beneficiàries de prestacions les següents:

- a) Reincidir en la comissió d'infraccions greus.
- b) Falsejar dades a l'Administració si la falsedat ha estat determinant per accedir a la prestació.
- c) Tenir un comportament incívic o agressiu, d'una manera continuada, que suposi un risc per a la resta de persones usuàries i per al personal i que faci inviable la convivència al centre.
- d) Incomplir els pactes del contracte assistencial.
- e) No destinar la prestació a la finalitat per a la qual s'ha concedit.

Article 137 Sancions per infraccions de les persones usuàries

1. Les infraccions lleus es poden sancionar amb una amonestació o una multa per un import de fins a la meitat de l'indicador públic de renda d'efectes múltiples (IPREM).

2. Les infraccions greus es poden sancionar amb la suspensió de la condició de persona usuària o beneficiària de la prestació, o amb el trasllat a un altre centre, per un període màxim de dotze mesos.

3. Les infraccions molt greus es poden sancionar amb l'extinció de la prestació o del servei o amb el trasllat definitiu.

Secció 5a Execució de les sancions

Article 138 Finalitat de l'import de les sancions

1. La persona sancionada, a criteri de l'òrgan sancionador, pot destinar l'import de les sancions de caràcter econòmic directament a la millora dels serveis que presta.

En aquest cas, ha d'acreditar que ha esmenat totes les infraccions objecte de sanció abans que es dicti la resolució de sanció.

2. L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha de destinar els ingressos derivats de la imposició de les sancions establertes per aquesta llei a la millora de la qualitat i a la cobertura de la xarxa de serveis socials d'atenció pública.

3. Les altres administracions públiques competents han d'acordar la finalitat dels ingressos derivats de la imposició de sancions a la finalitat que considerin més adient.

Article 139 Recursos

Contra les resolucions que es dictin en els procediments sancionadors es poden interposar els recursos administratius i jurisdiccionals que legalment siguin procedents.

TÍTOL IX CAPÍTOL III

Art. 134

Art. 135

Art. 136

Art. 137

Art. 138

Art. 139

**§ 10. Llei 4/2009,
d'11 de juny de
serveis socials
de les Illes**

Balears

(BOIB núm. 89, de
18 de juny de 2009;
BOE núm. 163, de 7
de juliol de 2009)

Disposició addicional primera Centres i serveis de titularitat pública

Els centres i serveis de titularitat pública han de complir els requisits establerts d'acord amb la seva tipologia, han d'estar inscrits en el Registre Unificat de Serveis Socials, han d'acreditar-se i s'han de sotmetre a les actuacions de la inspecció tant en cas d'explotació directa com concertada mitjançant qualsevol fórmula que s'estableixi legalment.

Disposició addicional segona Consell Insular de Formentera

El Consell Insular de Formentera, amb l'acord previ del seu òrgan de govern, i per raons d'eficàcia, pot unificar les funcions de planificació, participació, coordinació i consulta en un únic òrgan, del qual ha de regular la composició, el nombre de membres, l'organització i el funcionament.

Disposició addicional tercera

Mentre no s'aprovin el pla estratègic de serveis socials de les Illes Balears ni els plans sectorials prevists en aquesta llei, el Consell de Govern podrà aprovar, per l'especial rellevància derivada de la seva projecció social, projectes concrets de construcció, ampliació o modificació de centres vinculats a matèries objecte de la normativa d'aplicació en serveis socials, l'aprovació dels quals durà implícites la declaració d'utilitat pública i la necessitat d'ocupació dels béns, les instal·lacions i els serveis que s'hagin previst en el projecte, als efectes del que preveu la legislació sobre expropiació forçosa.

Disposició transitòria primera Pervivència dels reglaments

Mentre no es dictin els reglaments de desplegament d'aquesta llei, en matèria de centres i serveis són d'aplicació el Decret 66/1999, de 4 de juny, pel qual s'aprova el Reglament regulador del Sistema Balear de Serveis Socials, i el Decret 123/2001, de 19 d'octubre, de definició i regulació de les condicions mínimes d'obertura i funcionament dels centres i serveis de persones majors, modificat pel Decret 10/2007, de 16 de febrer.

Disposició transitòria segona Expedients sancionadors en tràmit

Els expedients en tràmit a la data d'entrada en vigor d'aquesta llei continuen la seva tramitació d'acord amb la normativa vigent en el moment d'iniciarse. Únicament respecte dels expedients sancionadors, s'ha de tenir en compte la normativa més beneficiosa per a la persona infractora.

Disposició transitòria tercera Pervivència del Registre Central de Serveis Socials

Fins que no es creï el Registre Unificat, se n'aprovi el desplegament reglamentari i es posi en funcionament, s'ha de mantenir com a registre oficial el que hi ha actualment, que es continua regint per les seves normes.

Les entitats, els centres i els serveis inscrits en el registre actual disposen d'un any per actualitzar les seves dades i acomodar-se al Registre Unificat, una vegada que entri en funcionament. Transcorregut aquest termini, s'anul·laran totes les dades i inscripcions no actualitzades.

Disposició derogatòria

Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquesta llei, ho contradiguin o hi siguin incompatibles i, en

especial, sens perjudici de la disposició transitòria primera i la disposició final primera d'aquesta llei:

- a) La Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social de les Illes Balears.
- b) La Llei 4/1999, de 31 de març, reguladora de la funció inspectora i sancionadora en matèria de serveis socials de les Illes Balears.
- c) El Decret 66/1999, de 4 de juny, pel qual s'aprova el Reglament regulador del Sistema Balear de Serveis Socials, exceptuant-ne els títols relatius a centres i serveis, que romandran vigents mentre no es dictin els reglaments de desplegament d'aquesta llei.
- d) El Decret 48/1997, de 7 de febrer, de creació del Consell Social de persones majors de les Illes Balears
- e) El Decret 123/2001, de 19 de octubre, de definició i regulació de les condicions mínimes d'obertura i funcionament dels centres i serveis de persones majors, modificat pel Decret 10/2007, de 16 de febrer, exceptuant-ne els títols relatius a centres i serveis, que romandran vigents mentre no es dictin els reglaments de desplegament d'aquesta llei.

Disposició final primera Serveis socials comunitaris bàsics i específics d'àmbit supràinsular

El Govern de les Illes Balears, a proposta del conseller o la consellera competent en matèria de serveis socials, i segons els tràmits i les consultes previs que estableix aquesta llei, ha d'aprovar el reglament de principis generals i coordinació dels serveis socials comunitaris bàsics, titulacions i ràtios, i de la figura del professional de referència i la seva relació amb les persones usuàries, en el termini màxim de dotze mesos des que entri en vigor aquesta llei.

Disposició final segona Serveis socials comunitaris bàsics i específics d'àmbit insular

Els consells insulars, amb els tràmits procedents previs, han d'aprovar les normes reglamentàries de l'estructura directiva i de suport tècnic i administratiu, dels requeriments tècnics i humans dels serveis socials comunitaris bàsics i específics, titulacions i ràtios, com també de la figura del professional de referència i la seva relació amb les persones usuàries, en el termini màxim de divuit mesos des que entri en vigor aquesta llei.

Disposició final tercera Cartera bàsica de serveis socials de les Illes Balears

El Govern de les Illes Balears, a proposta del conseller o la consellera competent a matèria de serveis socials, ha d'aprovar dins el termini de divuit mesos des que entri en vigor aquesta llei la cartera bàsica de serveis socials de l'Administració autonòmica a què fa referència l'article 26 d'aquesta llei, amb els tràmits i les consultes previs establerts.

Disposició final quarta Carteres bàsiques de serveis socials dels consells insulars

En el termini de dos anys des que entri en vigor aquesta llei, s'ha d'aprovar la cartera bàsica de serveis socials dels consells insulars a què fa referència l'article 27.1 d'aquesta llei, amb l'excepció del Consell Insular de Formentera, que disposa d'un termini màxim de quatre anys des de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

**§ 10. Llei 4/2009,
d'11 de juny de
serveis socials
de les Illes**

Balears

(BOIB núm. 89, de
18 de juny de 2009;
BOE núm. 163, de 7
de juliol de 2009)

Disposició final cinquena Pla estratègic de les Illes Balears

El primer pla estratègic de serveis socials de les Illes Balears serà presentat pel conseller o la consellera competent en matèria de serveis socials al Consell de Govern per aprovar-lo en el termini de divuit mesos des que s'aprovi aquesta llei, i s'ha de presentar al Parlament immediatament perquè s'hi pronunciï. Ha d'incloure preceptivament el pla de qualitat del Govern de les Illes Balears.

Disposició final sisena Òrgans de coordinació

1. El Consell de Coordinació de Benestar Social, que regula l'article 44 d'aquesta llei, s'ha de constituir en el termini de vuit mesos des que entri en vigor.

2. El Comitè d'Avaluació de Necessitats de Serveis Socials, que regula l'article 45 d'aquesta llei, s'ha de constituir en el termini de vuit mesos des que entri en vigor.

3. El Comitè d'Ètica, que regula l'article 46 d'aquesta llei, s'ha de constituir en el termini de vuit mesos des que entri en vigor.

Disposició final setena La Conferència Sectorial

La Conferència Sectorial, que estableix l'article 47 d'aquesta llei, s'ha de constituir en el termini d'un mes des que entri en vigor.

Disposició final vuitena Sistema Informatiu

D'acord amb els principis que estableix l'article 49 d'aquesta llei, en el termini de vint-i-quatre mesos des que entri en vigor, s'ha de crear el Sistema Informatiu de Serveis Socials.

Disposició final novena El Consell de Serveis Socials de les Illes Balears

El Govern de les Illes Balears, a proposta del conseller o la consellera competent en matèria de serveis socials, ha d'aprovar per decret el desplegament reglamentari del Consell de Serveis Socials que regulen els articles 53 i següents d'aquesta llei en el termini de dos anys des que entri en vigor, i s'ha de constituir en el termini dels tres mesos següents. Mentrestant, exerceixen les funcions de participació i consulta els òrgans que va crear la Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social de les Illes Balears.

Disposició final desena Autoritzacions de centres i serveis d'àmbit supràinsular

El Govern de les Illes Balears, a proposta del conseller o la consellera competent en matèria de serveis socials, i amb els tràmits i les consultes previs que estableix aquesta llei, ha d'aprovar en el termini màxim de deu mesos des que entri en vigor aquesta llei els reglaments de principis generals, per tal de desplegar els requisits i el procediment per a l'autorització dels centres i serveis de serveis socials en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Disposició final onzena Autoritzacions de centres i serveis d'àmbit insular

El Govern i els consells insulars, amb els tràmits procedents previs, han d'aprovar en el termini màxim de dotze mesos des que entri en vigor aquesta llei les normes reglamentàries per fixar els requisits i el procediment per a l'autorització dels centres i serveis de serveis socials del seu àmbit respectiu.

Disposició final dotzena Registre Unificat de Serveis Socials

El Govern de les Illes Balears, a proposta del conseller o la consellera competent en matèria de serveis socials, i amb els tràmits i les consultes previs que estableix aquesta llei, ha d'aprovar el reglament de principis generals i coordinació i el reglament propi del Registre Unificat, secció suprainsular, i desplegar els requisits i el procediment per a la inscripció de les entitats, els centres i els serveis de serveis socials en l'àmbit suprainsular en el termini màxim de vint-i-quatre mesos des que entri en vigor aquesta llei.

Disposició final tretzena Registre Unificat d'àmbit insular

Els consells insulars, amb els tràmits previs procedents, ha d'aprovar les normes reglamentàries del Registre Unificat, secció insular, per fixar els requisits i el procediment per a la inscripció de les entitats, els centres i els serveis de serveis socials d'àmbit insular en el termini màxim de trenta mesos des que entri en vigor aquesta llei.

Disposició final catorzena Registre d'autoritzacions específiques

Les administracions competents del desplegament reglamentari, tant dels requisits i el procediment d'inscripció com del registre d'entitats, centres i serveis, han de tenir en compte les normes referides a les autoritzacions específiques regulades a l'article 83 d'aquesta llei, i s'hi han d'incloure.

Disposició final quinzena Acreditació d'entitats d'iniciativa privada

El Govern de les Illes Balears, a proposta del conseller o la consellera competent en matèria de serveis socials, i amb els tràmits i les consultes previs que estableix aquesta llei, ha d'aprovar el reglament de principis generals i el reglament propi, i desplegar els requisits i el procediment per a l'acreditació de les entitats d'iniciativa privada, d'àmbit suprainsular, a què es refereix el capítol III del títol VII d'aquesta llei, en el termini màxim de vint-i-quatre mesos des que entri en vigor aquesta llei.

Disposició final setzena Acreditació d'entitats d'iniciativa privada d'àmbit insular

Els consells insulars, amb els tràmits previs procedents, han d'aprovar les normes reglamentàries per fixar els requisits i el procediment per a l'acreditació de les entitats d'iniciativa privada d'àmbit insular, a què es refereix el capítol III del títol VII d'aquesta llei, en el termini màxim de trenta mesos des que entri en vigor aquesta llei.

Disposició final dissetena Potestat reglamentària

Es faculta el Govern de les Illes Balears per dictar les disposicions reglamentàries que siguin necessàries per desplegar i aplicar aquesta llei, dins el marc competencial que estableix l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

Disposició final divuitena Entrada en vigor

Aquesta llei entrarà en vigor als dos mesos d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Dona

11. Llei 12/2006, de 20 de setembre, per a la dona.

12. Llei 5/2000, de 20 d'abril, de creació de l'Institut Balear de la Dona.

13. Llei 6/2002, de 21 de juny, de modificació de la Llei 8/1986, de 22 de novembre, electoral de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Llista complementària de normes:

- Decret 109/2001, de 3 d'agost, d'organització i funcionament de l'Institut Balear de la Dona (BOIB núm. 54, de 29 d'abril de 2000; BOE núm. 118, de 17d e maig de 2000).
- Decret 49/2008, de 18 d'abril, de creació del Consell de Participació de la Dona de les Illes Balears (BOIB núm. 56, de 24 d'abril de 2008).
- Reglament (Consell Insular de Menorca) del Consell de Participació de les Dones de Menorca (BOIB núm. 157, de 27 d'octubre de 2009)
- Ordre de 4 d'abril de 2003, per la qual s'estableixen les bases reguladores per concedir ajuts públics destinats a fomentar la participació de la dona en el mercat de treball (BOIB núm. 51, de 12 d'abril de 2003).
- Ordre de 19 de març de 2002, per la qual es regulen els ajuts per afavorir la inserció laboral de les dones i la conciliació de la vida familiar i laboral (BOIB núm. 38, de 28 de març), modificada per l'Ordre de 10 de juny de 2002 (BOIB núm. 77, de 27 de juny), per l'Ordre de 10 de setembre de 2002 (BOIB núm. 119, de 3 d'octubre) i per l'Ordre de 30 d'octubre de 2002 (BOIB núm. 136, de 12 de novembre).

**§11. Llei 12/2006, de 20 de setembre, per a la Dona
(BOIB núm. 135, de 26 de setembre de 2006;
BOE núm. 248, de 17 d'octubre de 2006)**

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La igualtat de drets entre dones i homes es configura com una necessitat essencial per a la societat democràtica.

La Declaració Universal dels Drets Humans de les Nacions Unides, de l'any 1948, representa la primera vegada en la història en què s'estableix la igualtat entre sexes com a dret fonamental.

A partir de llavors, des de tots els nivells normatius es recull l'objectiu fonamental de la igualtat.

El mateix article 1.1 de la Constitució Espanyola propugna la igualtat com a valor superior de l'ordenament jurídic; l'article 9.2 de la Carta Magna formula el mandat exprés als poders públics perquè promoguin les condicions perquè la igualtat de les persones i dels grups siguin reals i efectives, i l'article 14, entre els drets fonamentals, recull el de la igualtat i prohibeix qualsevol discriminació per raó de sexe.

D'altra banda, la Llei Orgànica 2/1983, de 25 de febrer, per la qual s'aprova l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, a l'article 9, ordena a les institucions d'autogovern la promoció de la llibertat, la justícia, la igualtat i el progrés socioeconòmic entre les ciutadanes i els ciutadans de les Illes Balears i, a l'article 10.14, atribueix a la comunitat autònoma la competència exclusiva sobre acció i benestar social, desenvolupament comunitari i integració.

En l'àmbit de la Unió Europea, l'article 3.2 del Tractat d'Amsterdam proclama que una de les missions de la Unió Europea és la igualtat entre dones i homes i insisteix en la no-discriminació per raó de sexe.

Igualment destaca en l'àmbit internacional la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona, aprovada per l'Assemblea General de l'ONU el 18 de desembre del 1979, que adopta mesures amb la finalitat de contribuir a l'establiment de la igualtat real entre les dones i els homes, alhora que atorga legitimitat a les accions positives per superar la discriminació de les dones. Aquesta convenció permet als estats establir mesures normatives que tinguin per finalitat assolir la igualtat real, fomentant i impulsant la igualtat d'oportunitats entre la dona i l'home.

Com a conseqüència d'aquests compromisos, es va aprovar la Llei 5/2000, de 20 d'abril, de creació de l'Institut Balear de la Dona, i en l'exercici de les seves funcions, es procedí a l'aprovació de tres plans d'actuació per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.

II

Això no obstant, tot i que són importants els èxits aconseguits, la situació de desigualtat entre la dona i l'home és un fet notori i indiscutible en la nostra societat. Per tant, com a resposta al compromís de la nostra comunitat autònoma d'aprofundir en la defensa de la igualtat i en la superació i la interdicció de la discriminació per raó de sexe, sorgeix la necessitat d'ampliar el marc legal de les polítiques autonòmiques d'igualtat entre dones i homes, tant pel que fa als principis d'actuació com a les actuacions concretes. En compliment d'aquesta finalitat s'aprova aquesta llei.

La regulació en una normativa única permet que, en el marc de les competències de la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria de règim local (article 11.2 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears) i d'organització de les seves institucions d'autogovern (article 10.1 de l'Estatut), la llei sigui aplicable a totes les administracions públiques de les Illes Balears i a les persones físiques i jurídiques privades en els termes que estableix.

Quant als principis d'actuació, la llei garanteix la vinculació de la totalitat dels poders públics de les Illes Balears en el compliment de la transversalitat, entesa com l'aplicació de la perspectiva de gènere i del principi d'igualtat entre dones i homes en totes les activitats i les polítiques i en tots els àmbits, intentant aconseguir l'eliminació de totes les discriminacions i de tots els perjudicis causants d'aquestes discriminacions.

Aquesta obligació, pel fet d'afectar tots els poders públics, implica la coordinació necessària entre l'Administració de la comunitat autònoma, la dels consells insulars i els ajuntaments.

La llei té vocació d'universalitat, es dirigeix a totes les persones, ja que configura la consecució de la igualtat d'oportunitats i de drets entre dones i homes com un objectiu per al desenvolupament social.

Així mateix s'hi recull com a principi el de la planificació, i es configuren els plans com a instruments imprescindibles per incorporar el principi d'igualtat i la integració de la perspectiva de gènere a l'actuació administrativa.

III

A més, s'hi aborden àmbits d'actuacions, en els quals es preveuen mesures concretes.

S'hi regulen actuacions en l'àmbit educatiu, laboral, social, de la salut, de l'esport, de les noves tecnologies i dels mitjans de comunicació, i la participació de la dona en els assumptes públics.

Les mesures relatives a l'àmbit educatiu es dirigeixen al foment de l'educació per a la igualtat dins el marc dels principis generals del sistema educatiu regulats a la Llei Orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació, a la Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, i a la Llei Orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació.

**§ 11. Llei
12/2006, de 20 de
setembre, per a
la Dona
(BOIB núm. 135, de
26 de setembre de
2006;
BOE núm. 248, de
17 d'octubre de
2006)**

Les actuacions en l'àmbit laboral són considerades de la màxima importància per tal com la independència econòmica és un dels factors necessaris per a la igualtat. L'accés a l'ocupació i les accions que fomenten aquest accés són una de les prioritats sobre les quals s'han de basar les mesures per a la igualtat, però també la igualtat de retribucions i les condicions de feina, la promoció professional i la possibilitat de conciliar la vida familiar amb la vida laboral són pilars bàsics sobre els quals descansa la política comunitària plasmada en les diferents directives en l'aplicació del principi d'igualtat, entre les quals destaquen la Directiva 76/207/CEE, de 9 de febrer, sobre la igualtat de tracte en l'accés a l'ocupació, la formació, la promoció professional i les condicions de treball, modificada per la Directiva 2002/73/CE, de 23 de setembre del 2002; la Directiva 86/113/CEE, d'11 de desembre, sobre la igualtat en l'exercici d'activitat autònoma, incloses les agrícoles, i la protecció de la maternitat; la Directiva 92/85/CEE, de 19 d'octubre, relativa a l'aplicació de mesures per promoure la millora de la seguretat i salut en el treball de la dona embarassada, que hagi donat a llum o en període de lactància; i la Directiva 96/34/CE, de 3 de juny, relativa a l'acord marc sobre permís parental (UNICE, CEEP i CES).

Pel que fa a la negociació col·lectiva estructural, es tenen en compte els acords i les recomanacions que deriven de l'ANC 2003 i l'ANC 2005.

En l'àmbit social requereix atenció especial tot allò relatiu a la violència contra les dones, mitjançant l'adopció de mesures de protecció de la dona dins el marc de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, i també la situació de les dones amb discapacitat i en situació d'exclusió social, com a conseqüència de maltractament, la prostitució, les drogoaddiccions, la immigració o per la seva condició d'exrecluses, o per qualsevol altra condició personal o del seu entorn.

Així mateix s'estableixen mesures per atendre la dedicació de les persones, gairebé en exclusiva, que tenen cura de persones dependents, ja sigui població infantil o de major edat, o amb discapacitat, per tal de fomentar la incorporació d'aquestes dones al mercat de treball i possibilitar la conciliació.

Quant a les noves tecnologies, es fomenta la participació activa de la dona en la nova societat del coneixement, eliminant les barreres que hi dificulten el seu accés.

D'altra banda, s'aprofita la capacitat de les noves tecnologies de la informació per fer possible que dones i homes puguin conciliar la vida familiar i laboral, oferint-los noves possibilitats en el seu desenvolupament personal i social i en la seva carrera professional.

Pel que fa als mitjans de comunicació és necessari que s'acabi amb la diferència de rols o funcions socials basats en el gènere, així com amb els programes o la publicitat atemptatoris dels valors constitucionals, amb atenció especial a la dignitat de la dona.

A més, les administracions públiques han d'aprofitar la potencialitat dels mitjans de comunicació com a potents mecanismes de difusió de valors i principis de no-discriminació i d'igualtat entre dones i homes, i també fomentar la difusió de continguts basats en un enfocament de gènere.

Finalment, aquesta llei es refereix a les institucions de protecció del dret a la igualtat de dones i homes, sense perjudici de l'organització de l'Institut Balear de la Dona, que gaudeix de regulació específica.

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

TÍTOL I
Art. 1
Art. 2
Art. 3

Article 1 Objecte i finalitat

Aquesta llei té per objecte regular de forma integral la situació de la dona en els distints àmbits amb la finalitat de fer efectiu el principi d'igualtat de dones i homes a les Illes Balears, establir els principis generals que han d'orientar aquesta igualtat, determinar les accions bàsiques que s'han d'implantar i també completar l'organització administrativa de la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en l'àmbit de les Illes Balears.

Article 2 Principis generals

Els principis generals que han de regir i orientar qualsevol actuació en matèria d'igualtat entre dones i homes són els següents:

- a) Igualtat de tracte: es consideren contràries a l'ordenament jurídic les actuacions públiques o els comportaments privats que siguin discriminatoris.
- b) Igualtat d'oportunitats: es garanteix l'exercici efectiu per part de dones i d'homes, en condicions d'igualtat, dels drets polítics, civils, econòmics, socials i culturals, i de la resta de drets fonamentals que es reconeixin en les normes. A efectes d'aquesta llei, la igualtat d'oportunitats s'ha d'entendre referida no només a les condicions de partida o inici en l'accés al poder i als recursos i beneficis, sinó també a les condicions per a l'exercici i el control efectius d'aquells.
- c) Acció positiva: és l'estratègia destinada a promoure la consecució de la igualtat real i efectiva entre dones i homes mitjançant l'adopció de mesures específiques a través de mecanismes proporcionats i adequats o congruents amb aquesta finalitat
- d) Transversalitat: és l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes en totes les activitats i en la planificació, l'execució i el seguiment de totes les polítiques i en tots els àmbits.

Article 3 Dret a la maternitat

La protecció de la maternitat és una necessitat social que els poders públics de les Illes Balears assumeixen i reconeixen políticament. Atès que la maternitat és un bé insubstituïble, totes les càrregues i les cures que suposa, la gravidesa, el part, la criança i la socialització de les filles i els fills, han de rebre ajuts directes de les institucions públiques de les Illes Balears, a fi de no constituir discriminació carregosa per a les dones. En aquest sentit el Govern de les Illes Balears ha d'aplicar totes les seves competències per aconseguir que es materialitzi, a la pràctica, el dret esmentat i la maternitat deixi de ser una càrrega exclusiva de les mares i un motiu de discriminació per a les dones. Des de l'aprovació d'aquesta llei tot tractament desfavorable, relacionat amb dones embarassades i amb les funcions relacionades amb la maternitat, serà considerat discriminació per raó de sexe.

Article 4 Àmbit d'aplicació

1. Aquesta llei és d'aplicació en tot l'àmbit territorial de les Illes Balears, en totes les actuacions relatives a planificació, accions, gestió i execució d'actuacions en matèria d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes.

2. Concretament, aquesta llei s'ha d'aplicar a:

- a) L'administració autonòmica, les entitats autònomes i empreses públiques i vinculades a la comunitat autònoma.
- b) L'administració dels consells insulars, els organismes autònoms i els ens públics que en depenen o hi estan vinculats.
- c) L'administració local, els organismes autònoms i els ens públics que en depenen o hi estan vinculats.

3. Els principis generals d'aquesta llei són d'aplicació a tots els poders públics de les Illes Balears, als òrgans estatutaris i a la Universitat de les Illes Balears. Als efectes d'aquesta llei, es consideren poders públics, tots els nivells de poder públic, qualsevol que en sigui la naturalesa, que tinguin encomanat el desplegament d'una activitat, competència o atribució pública a les Illes Balears.

4. Així mateix, els principis generals d'aquesta llei són d'aplicació a les entitats privades que subscriguin contractes o convenis de col·laboració o siguin beneficiàries dels ajuts o les subvencions que concedeixen els poders públics i, en general, a totes les actuacions que promouen o duen a terme persones físiques i jurídiques privades, en els termes que s'estableixen en aquesta llei.

Article 5 Principis rectors de l'acció administrativa

1. Els poders públics de les Illes Balears han d'adoptar les mesures apropiades per modificar els patrons socioculturals de conducta assignats en funció del sexe, amb la finalitat d'eliminar els prejudicis, els usos i els costums de qualsevol índole basats en la idea d'inferioritat o en funcions estereotipades de dones i homes contràries al principi d'igualtat.

2. En qualsevol cas els poders públics als quals s'apliqui aquesta llei s'han de regir en matèria d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes pels principis següents:

- a) L'estratègia dual entesa com la complementarietat de mesures d'acció positiva i les que responguin a la transversalitat de gènere.
- b) La planificació com a marc d'ordenació estable en matèria d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes a les Illes Balears que garanteixi la coherència, la continuïtat i l'optimització dels recursos en totes les accions que es duiguin a terme en aquesta matèria.
- c) La coordinació com la gestió ordenada de competències en matèria d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes per tal d'augmentar-ne l'eficàcia.

3. Així mateix els poders públics tenen l'obligació de promoure la col·laboració amb altres institucions públiques i privades, estatals i internacionals per garantir la igualtat entre dones i homes.

Article 6 Plans d'igualtat entre dones i homes

1. A fi de fer efectiu el principi d'igualtat entre la dona i l'home els poders públics han de dur a terme una planificació de les actuacions per a la igualtat entre dones i homes.

2. Les funcions d'ordenació, planificació i programació dins de l'Administració de la comunitat autònoma corresponen a l'Institut Balear de la Dona, sense perjudici de les competències que tinguin atribuïdes altres òrgans d'aquesta.

3. Els plans generals d'igualtat entre dones i homes que aprovi el Govern de les Illes Balears han de contenir els objectius i les línies d'actuació que ha de desenvolupar l'administració autonòmica en aquesta matèria, amb consulta prèvia amb els agents socials més representatius en el marc de la Mesa de Diàleg Social o òrgan equivalent i especialment al Consell de Participació de la Dona.

Article 7 Estadístiques i estudis

Amb la finalitat de fer efectives les disposicions contingudes en aquesta llei i que es garanteixi la integració de manera eficaç de la perspectiva de gènere en l'activitat ordinària, els poders públics de les Illes Balears, en l'elaboració d'estudis i estadístiques, han de fer el següent:

- a) Incloure sistemàticament la variable de sexe en les estadístiques, les enquestes i la recollida de dades que duguin a terme.
- b) Establir i incloure en les operacions estadístiques nous indicadors que possibilitin un coneixement millor de les diferències en els valors, els rols, les situacions, les condicions, les aspiracions i les necessitats de dones i homes, i la manifestació i la interacció d'aquests en la realitat que s'analitzi.
- c) Dissenyar i introduir els indicadors i els mecanismes necessaris que permetin el coneixement de la incidència d'altres variables la concurrència de les quals resulta generadora de situacions de discriminació múltiple en els diferents àmbits d'intervenció.
- d) Dur a terme mostres prou àmplies a fi que les diverses variables incloses puguin ser explotades i analitzades d'acord amb la variable de sexe.
- e) Explotar les dades de què disposen de manera que es puguin conèixer les diferents situacions, condicions i aspiracions i necessitats de dones i homes en els diversos àmbits d'intervenció.
- f) Revisar i, si pertoca, adequar les definicions estadístiques existents per tal de contribuir al reconeixement i a la valoració de la feina de les dones i evitar l'estereotipatge de determinades ocupacions.
- g) En els projectes de llei presentats al Parlament de les Illes Balears i en totes les normatives dictades per les distintes administracions, s'adjuntarà un informe sobre el seu impacte de gènere, elaborat per l'Institut Balear de la Dona.

TÍTOL I

Art. 4

Art. 5

Art. 6

Art. 7

TÍTOL II L'ACTUACIÓ ADMINISTRATIVA PER A PROMOURE LA IGUALTAT EN DIFERENTS ÀREES D'INTERVENCIÓ

Capítol I L'educació per a la igualtat

Article 8 Ideari educatiu. La coeducació

L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències, ha de garantir la pràctica de la coeducació, entesa com a model d'ensenyament basat en la formació en igualtat entre els sexes, el rebuig de qualsevol forma de discriminació i la garantia d'una orientació acadèmica i professional que integri de manera real les diferències entre nines i nins, sense cap jerarquia entre els valors que representa cadascun. Per això, des del sistema coeducatiu d'ensenyament s'ha de potenciar la igualtat real de dones i d'homes, en totes les dimensions: curricular, escolar i d'altres.

Article 9 Dret a l'educació i a la igualtat

1. Les administracions públiques han d'adoptar les mesures necessàries per garantir l'oferta d'ensenyament no reglat especialment per a les dones de les zones rurals, amb l'objectiu que desenvolupin les seves capacitats en relació amb la salut, les microempreses, l'agricultura i els seus drets legals. Així mateix, han d'emprendre accions de divulgació per fomentar la participació de la dona en programes de formació d'adults.

2. L'administració educativa de les Illes Balears ha de promoure actuacions de formació, divulgació i foment per aconseguir la sensibilització de la comunitat escolar de les Illes Balears en la igualtat d'oportunitats.

Article 10 L'educació i la conciliació familiar i laboral

Les administracions públiques, dins l'àmbit de les seves respectives competències i en col·laboració amb les associacions de mares i pares d'alumnes, han de promoure l'adopció de forma progressiva de les mesures necessàries per garantir l'ampliació de l'horari d'obertura dels centres públics que imparteixen educació infantil i educació primària per atendre les necessitats de les famílies a causa de l'horari laboral de la mare i el pare. S'han d'atendre preferentment els drets de les famílies monoparentals.

Article 11 Formació per a la igualtat

1. En matèria educativa, l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha d'establir i fomentar els mecanismes de formació, control i seguiment, adaptats als diferents nivells d'ensenyament per implantar i garantir la igualtat de sexes en el sistema educatiu de les Illes Balears mitjançant l'aprovació i el seguiment de l'execució de plans anuals de coeducació a cada nivell educatiu.

2. Especialment l'Observatori per a la Convivència Escolar ha de vetllar per l'efectivitat del principi d'igualtat en l'àmbit escolar, d'acord amb el que disposa la seva normativa específica.

3. S'ha de vetllar perquè en tota la normativa educativa s'utilitzin termes que puguin servir per designar grups formats per persones d'ambdós sexes i, en tot cas, s'ha d'evitar la invisibilitat de les dones per mitjà del llenguatge.

4. Des dels diferents centres de professorat s'han d'organitzar activitats de formació per garantir la igualtat entre sexes.

Article 12 Promoció a la universitat de la igualtat d'oportunitats

A aquest efecte, les administracions públiques, dins l'àmbit de les seves respectives competències, han de subscriure convenis de col·laboració amb les universitats per fomentar la creació de càtedres i projectes docents o d'investigació i innovació, amb un enfocament de gènere.

Article 13 Promoció de la igualtat en els centres educatius

1. No s'han d'admetre en els centres docents sostinguts amb fons públics o privats les desigualtats entre l'alumnat sustentades en creences, ideologies, tradicions o pràctiques consuetudinàries transmissores, directament o indirecta, d'una distribució estereotipada de papers entre els sexes o d'una imatge de dominació d'un sexe sobre l'altre en qualsevol àmbit de la vida.

2. En els reglaments interns dels centres educatius s'han de definir les mesures de correcció de comportaments sexistes.

Capítol II Igualtat en l'àmbit laboral

Article 14 Accés a l'ocupació en condicions d'igualtat

Aquesta llei empara totes les mesures adequades per al compliment de la igualtat en l'accés a l'ocupació. En particular, els poders públics i les administracions públiques de les Illes Balears han d'establir la corresponsabilitat del treball domèstic, la conciliació de les responsabilitats familiars, personals i laborals, per possibilitar l'assumpció de responsabilitats familiars sense perjudici del seu dret a la feina, per millorar el nivell d'ocupació de les dones, facilitar-ne la reincorporació al mercat laboral i fomentar l'autoocupació de les dones, tot això per tal d'assolir progressivament l'estabilitat laboral de la dona.

Article 15 Mesures de foment de l'ocupació. Pla d'ocupació

1. Amb la finalitat de fomentar la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en l'àmbit laboral, el Govern de les Illes Balears ha d'incorporar un pla d'acció per a l'ocupació de les dones en el marc del Pla d'ocupació de les Illes Balears, comprensiu del treball per compte propi i per compte d'altri, amb la inclusió de mesures específiques per afavorir l'accés de les dones a la primera feina.

2. Les administracions públiques han d'incorporar als plans d'ocupació o als instruments equivalents mesures específiques d'igualtat per afavorir l'accés de les dones a la seva primera feina, facilitar l'accés a una feina a dones majors de 45 anys que no hagin treballat mai fora de la llar, i afavorir el retorn al mercat de treball a les dones que el van abandonar per atendre la seva descendència, persones majors i altres persones dependents a càrrec seu.

3. S'han d'establir i activar programes integrals de formació professional, de foment de l'ocupació i la conciliació de la vida familiar i laboral per incorporar les dones a llocs de treball, professions i sectors de l'economia balear en els quals estiguin infrarepresentades.

TÍTOL I CAPÍTOL I

Art. 8
Art. 9
Art. 10
Art. 11
Art. 12
Art. 13

CAPÍTOL II

Art. 14
Art. 15

§ 11. Llei
12/2006, de 20 de
setembre, per a
la Dona
(BOIB núm. 135, de
26 de setembre de
2006;
BOE núm. 248, de
17 d'octubre de
2006)

Article 16 Plans d'igualtat a les empreses

1. L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha d'incentivar les empreses que estableixin plans d'igualtat l'objectiu dels quals sigui corregir les desigualtats pel que fa al sexe, que incorporin mesures innovadores per fer realitat la igualtat a les seves organitzacions i que proporcionin serveis que facilitin la conciliació de la vida familiar i laboral del personal al seu servei, d'acord amb la normativa laboral vigent en la matèria.

2. Als efectes d'aquesta llei, es consideren plans d'igualtat aquells documents en els quals es vertebrin les estratègies de les entitats per a la consecució real i efectiva del principi d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i que necessàriament han de contenir mesures concretes per fer efectiu aquest principi.

3. Per obtenir els beneficis que prevegin les diferents administracions públiques, l'Institut Balear de la Dona o els òrgans equivalents d'altres administracions públiques han de visar els plans d'igualtat de les empreses. Anualment han de presentar davant aquest institut un informe d'avaluació de resultats.

4. Les empreses o les organitzacions participades majoritàriament amb capital públic han d'elaborar un pla d'igualtat.

Article 17 Mesures d'inclusió social

Els poders públics i les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir que les mesures de suport a la inserció laboral tinguin en compte especialment les dones amb situació d'exclusió social o de risc d'aquesta, entre altres supòsits, víctimes de la violència de gènere, per haver exercit la prostitució, extoxicòmanes, dones exinternes en un centre penitenciari, immigrants i, en general, dones en situació de risc d'exclusió social per qualsevol causa personal o del seu entorn.

Article 18 Igualtat i dones amb discapacitat

Els poders públics i les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir que les mesures de foment de la inserció laboral tinguin en compte especialment les dones amb discapacitat, sobretot en els aspectes que puguin redundar a millorar el seu estat de salut o a evitar-ne l'empitjorament, i també en la conciliació familiar i la criança de les filles i els fills.

Article 19 Foment a la creació i millora d'empreses

Amb l'objectiu de fomentar l'empresariat entre les dones, amb independència de les convocatòries de subvencions corresponents, les administracions públiques han de facilitar informació, assessorament i orientació per a l'autoocupació i l'activitat empresarial de les dones.

Article 20 Conciliació de la vida familiar i laboral

1. Les administracions públiques poden promoure l'ampliació de la xarxa d'escoles infantils i centres d'educació preescolar, la creació de guarderies infantils laborals a les empreses o prestacions econòmiques equivalents. Tot això, per tal de fer compatible, en els períodes extraescolars, la feina amb la maternitat i la paternitat a les treballadores i als treballadors amb descendència de menys de tres anys d'edat i amb infants majors de tres anys en període de vacances.

2. Igualment, les administracions públiques han d'establir serveis d'ajuda a domicili per a l'atenció de menors i de persones majors o dependents per facilitar la conciliació de la vida laboral de les persones a càrrec de les quals es trobin.

Article 21 Flexibilitat d'horaris, teletreball i treball a domicili

Les administracions públiques han d'incentivar les empreses que facilitin la inclusió, en els convenis col·lectius d'empresa, d'acords sobre la flexibilitat d'horaris i modalitats de prestació de serveis diferents del presencial segons les necessitats familiars del personal al seu servei.

Article 22 Permisos parentals

Per fomentar el permís parental compartit, l'Administració de la comunitat autònoma ha de posar en marxa campanyes de sensibilització i prendre mesures que incentivin les empreses i el personal al seu servei.

Article 23 La discriminació salarial

La conselleria competent en matèria de treball ha d'utilitzar i ha de promoure instruments adequats al servei de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, per tal que es compleixi el principi d'igualtat de remuneració pel valor de la feina, siguin dones o homes.

Article 24 L'assetjament sexual i moral contra les dones

En l'àmbit de les seves competències respectives, els poders públics han de promoure i vetllar perquè les empreses, en les relacions laborals, respectin el codi de conducta contra l'assetjament sexual i moral d'acord amb la legislació vigent en la matèria.

Article 25 La igualtat en la negociació col·lectiva

1. L'Administració de la comunitat autònoma, mitjançant la conselleria competent en matèria de treball, ha d'informar sobre l'aplicació del principi d'igualtat de sexe. Quan s'observi l'existència d'un conveni que contingui clàusules que puguin ser contràries al principi d'igualtat reconegut en la Constitució Espanyola i desplegat en aquesta llei, l'autoritat competent ha d'adoptar les mesures oportunes establertes en la legislació laboral sense perjudici de l'autonomia de la voluntat de les parts negociadores.

2. Els poders públics han de potenciar la participació de les dones en la negociació col·lectiva.

Article 26 Atribucions sobre infraccions i sancions en l'ordre social

La conselleria competent en matèria de treball, mitjançant la Inspecció de Treball i Seguretat Social, en virtut de la dependència funcional que disposa la Llei 42/1997, de 14 de novembre, ordenadora de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, ha de vetllar pel compliment de la normativa laboral sobre tutela antidiscriminària. Aquest objectiu s'ha de dur a terme especialment mitjançant la participació i la col·laboració de l'administració autonòmica en la Conferència Sectorial d'Assumptes Laborals i en la Comissió Territorial de la Inspecció de Treball i Seguretat Social i mitjançant els acords i objectius que es concertin en els òrgans esmentats.

TÍTOL I CAPÍTOL II

Art. 16
Art. 17
Art. 18
Art. 19
Art. 20
Art. 21
Art. 22
Art. 23
Art. 24
Art. 25
Art. 26

Article 27 Subvencions

No poden ser beneficiàries de subvencions, bonificacions o de qualsevol tipus d'ajuda pública de l'Administració de la comunitat autònoma i dels organismes o de les entitats que en depenen, les persones físiques o jurídiques sancionades o condemnades per resolució administrativa o sentència judicial fermes per discriminació salarial, assetjament moral o qualsevol tipus de tracte desigual, per raó de sexe, en l'àmbit de les relacions laborals, durant un període de 5 anys. Mentre la resolució administrativa o la resolució judicial no siguin fermes, s'ha de suspendre cautelarment l'ajuda, excepte si se'n garanteix de forma suficient el reintegrament.

Article 28 Foment de l'ocupació de les dones en el medi rural i en el sector pesquer

1. Els poders públics han d'adoptar, dins de les seves competències, les mesures per eliminar la discriminació contra les dones en el medi rural i en el sector pesquer, i han de fomentar-ne l'ocupació, amb la finalitat d'assegurar en condicions d'igualtat la seva participació en els beneficis d'aquests sectors productius.

2. Amb aquesta finalitat, els poders públics han d'adoptar les mesures necessàries per facilitar a les dones l'accés i el manteniment de la titularitat o la cotitularitat d'empreses dels sectors agrari i pesquer.

Capítol III Família i igualtat

Article 29 Pla integral de suport a la família

Les administracions públiques, amb la finalitat de millorar el benestar de les famílies, han d'incloure en la planificació de les seves actuacions en matèria de família i infància mesures dirigides a fomentar la corresponsabilitat i l'exercici conjunt de les càrregues familiars i a procurar la igualtat real de dones i homes en l'esfera de les tasques domèstiques.

Article 30 L'atenció de les persones dependents

Les administracions públiques han d'establir mesures de suport a famílies amb persones dependents, ja siguin menors, persones majors o persones amb discapacitat, mitjançant ajudes directes, centres adequats per atendre les diferents necessitats o l'assistència domiciliària.

Article 31 La feminització de la pobresa

1. Amb la finalitat d'evitar la situació de marginalitat o pobresa de les famílies monoparentals causada, entre altres supòsits, per l'impagament reiterat de les pensions fixades per conveni aprovat judicialment o per les resolucions judicials de nul·litat, separació o divorci i a favor dels fills o les filles extramatrimonials, les administracions públiques han de planificar ajuts dirigits especialment a aquest col·lectiu.

2. Especialment, s'ha de tenir en compte la situació de les dones viudes, amb responsabilitats familiars o sense, de les mares fadrines i de les dones amb càrregues familiars, per evitar que caiguin en situació de desemparament, i en qualsevol cas quan els seus ingressos siguin inferiors al salari mínim interprofessional.

Capítol IV Igualtat i societat de la informació

Article 32 Accés a les noves tecnologies

1. Els poders públics han de facilitar l'accés de les dones al maneig de les noves tecnologies de la comunicació i de la informació.
2. Per això, han de promoure programes específics que involucrin les dones en la societat de la informació per mitjà de programes formatius que permetin adquirir coneixements en el maneig de les noves tecnologies.
3. Els poders públics han d'adoptar, per evitar qualsevol tipus de discriminació, les mesures necessàries per eradicar les barreres que dificultin l'accés de les dones a la utilització dels diversos recursos de comunicació i d'informació.

Article 33 Campanyes d'informació i d'igualtat per a dones amb discapacitat

Els poders públics en totes les campanyes d'informació sobre les mesures i les normes establertes en la llei, en especial les de sensibilització contra la violència de gènere, han de vetllar per la utilització dels mitjans adequats per fer arribar els seus missatges a les dones amb discapacitat.

Article 34 Foment de la participació femenina

Els poders públics han de promoure una major representació de les dones en llocs tècnics i de disseny de tecnologies de la informació i en programes que estimulin i eliminin obstacles per a la seva participació en aquest àmbit.

Capítol V Igualtat i mitjans de comunicació

Article 35 Foment de la igualtat en els mitjans de comunicació

Els mitjans de comunicació de titularitat pública, els que subvencionin les administracions públiques de les Illes Balears i aquells en què aquestes participin han de transmetre en la seva programació una imatge plural i no estereotipada de les funcions de les dones i dels homes en la societat.

Article 36 Programació i valors constitucionals

En la programació dels mitjans de comunicació esmentats a l'article anterior s'han de promoure la igualtat, la tolerància, el respecte, el rebuig a la violència, la dignitat de les persones i els valors constitucionals.

Article 37 Observatori de publicitat no sexista de les Illes Balears

1. S'ha de crear l'Observatori de publicitat no sexista de les Illes Balears adscrit a l'Institut Balear de la Dona.
2. L'Observatori té funcions de control, de seguiment, consultives i d'assessorament en aquesta matèria.
3. Les administracions públiques de les Illes Balears han de vetllar, de manera específica, pel compliment del principi d'igualtat i no-discriminació en la publicitat en els mitjans de comunicació de titularitat pública, i en els que subvencionin o hi participin.

TÍTOL I
CAPÍTOL II
Art. 27
Art. 28

CAPÍTOL III
Art. 29
Art. 30
Art. 31

CAPÍTOL IV
Art. 32
Art. 33
Art. 34

CAPÍTOL V
Art. 35
Art. 36
Art. 37

---

§ 11. Llei
12/2006, de 20 de
setembre, per a
la Dona
(BOIB núm. 135, de
26 de setembre de
2006;
BOE núm. 248, de
17 d'octubre de
2006)

Article 38 Programes i campanyes contra la violència de gènere

Els mitjans de comunicació de titularitat pública, els que subvencionin les administracions públiques de les Illes Balears i aquells en què participin han d'emetre programes que tendeixin a eradicar totes les formes de violència de gènere i han de fer periòdicament campanyes institucionals de sensibilització contra aquesta.

Article 39 Ús no sexista del llenguatge

Els poders públics han de vetllar per eradicar l'ús sexista del llenguatge en els mitjans de comunicació social. A aquest efecte s'han de dur a terme campanyes de formació i informació del personal d'aquests mitjans.

Capítol VI La violència contra les dones

Article 40 Prevenció de la violència contra les dones

En l'àmbit de les seves competències i amb l'objectiu d'eradicar la violència contra les dones, les administracions públiques han d'establir mesures per prevenir la violència de gènere, tot promovent la investigació de les causes que la produeixen, duent a terme campanyes de sensibilització, potenciant la formació específica dels diferents professionals i oferint gratuïtament programes de mediació familiar especialitzada per resoldre els conflictes que puguin sorgir en situacions de crisi o de ruptura familiar.

Article 41 Assistència a les víctimes de la violència de gènere

1. En l'àmbit de les seves competències, les administracions públiques de les Illes Balears han d'oferir assistència jurídica i psicològica especialitzada a les víctimes de la violència de gènere. Aquesta assistència ha de ser gratuïta quan s'acrediti la insuficiència de recursos.

2. Així mateix, el Govern de les Illes Balears ha de crear o acordar la integració de l'administració autonòmica en consorcis o altres figures jurídiques amb altres administracions públiques o institucions públiques o privades, amb la finalitat de lluitar contra la violència envers les dones.

Article 42 Personació de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears en els procediments per maltractaments

El Govern de les Illes Balears pot acordar la personació de l'administració autonòmica, mitjançant l'Advocacia de la comunitat autònoma de les Illes Balears o d'advocats col·legiats, habilitats a aquest efecte, en els judicis penals per violència contra les dones, en especial en els que es causi la mort o lesions greus a dones residents a les Illes Balears, sempre d'acord amb el que estableix la legislació processal.

Article 43 Protocols d'actuació en els casos de maltractaments

L'Administració de la comunitat autònoma ha d'adoptar protocols d'actuació la finalitat dels quals sigui garantir una actuació coordinada i eficaç dels òrgans i de les entitats que intervinguin o prestin assistència en els supòsits de maltractaments. En aquests protocols s'ha de tenir en compte el que estableix el Pla d'igualtat d'oportunitats.

Article 44 Prestacions per a habitatges

Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar perquè les dones víctimes de maltractaments que hagin hagut d'abandonar el seu domicili tinguin accés preferent als habitatges socials o, si s'escau, tinguin preferència per percebre una prestació econòmica específica per llogar un habitatge quan no disposin de recursos propis suficients.

Article 45 Protecció de les víctimes de maltractaments

Les administracions públiques han d'adoptar sistemes especials de protecció a les víctimes de maltractaments en les situacions en què es presumeixi que puguin ser objecte d'un risc físic greu.

Article 46 Obligacions dels centres i dels serveis sanitaris i de serveis socials

1. El personal dels centres i dels serveis sanitaris i de serveis socials ha d'informar l'administració competent sobre els fets que puguin suposar l'existència de situacions de violència o de risc de violència contra les dones. Específicament, estan obligats a assabentar l'Administració de la comunitat autònoma mitjançant l'Institut Balear de la Dona dels fets i de les circumstàncies que permetin presumir l'existència de maltractaments, i amb el coneixement previ de la víctima.

2. En els concerts que subscriguin amb entitats privades per prestar assistència sanitària i serveis socials s'han de recollir expressament les obligacions de comunicació i denúncia contingudes en aquest article, i també s'ha de consignar com a causa de resolució dels concerts l'incompliment greu o reiterat d'aquestes obligacions.

Article 47 Obligacions dels centres escolars

1. Les persones responsables dels centres escolars, els consells escolars i el personal educatiu estan obligats a comunicar a l'administració competent els fets que puguin suposar l'existència de situacions de violència o risc de violència contra les alumnes. Especialment estan obligats a assabentar l'Administració de la comunitat autònoma mitjançant l'Institut Balear de la Dona dels fets i de les circumstàncies que permetin presumir l'existència de maltractaments, i amb el coneixement previ de la víctima.

2. En els concerts educatius amb titulars de centres privats s'han d'explicitar, a més de les obligacions descrites en la normativa bàsica de concerts, les obligacions de comunicació, denúncia i col·laboració contingudes en aquest article, l'incompliment greu o reiterat de les quals pot ser objecte de resolució dels concerts.

Article 48 Reeduació de les persones agressores

En l'àmbit de les seves competències respectives, les administracions públiques de les Illes Balears han d'establir les mesures dirigides a reeducar les persones agressores, tot oferint-los assistència i tractament específics com a manera de prevenir noves conductes violentes.

TÍTOL I
CAPÍTOL V
Art. 38
Art. 39

CAPÍTOL VI
Art. 40
Art. 41
Art. 42
Art. 43
Art. 44
Art. 45
Art. 46
Art. 47
Art. 48

Capítol VII Salut

§ 11. Llei
12/2006, de 20 de
setembre, per a
la Dona
(BOIB núm. 135, de
26 de setembre de
2006;
BOE núm. 248, de
17 d'octubre de
2006)

Article 49 Mesures d'acció positiva per promoure i protegir la salut de les dones

1. En l'àmbit de les seves competències respectives, les administracions públiques de les Illes Balears han de prestar una atenció especial als problemes específics de salut pública que afecten la dona, especialment en els àmbits de la promoció de la salut, de la prevenció, de la investigació i de les estadístiques i els estudis.

2. Particularment, les administracions públiques han de tenir una consideració especial en relació amb factors de risc i patologies laborals que afecten les dones.

3. Així mateix, les administracions públiques han de desenvolupar i fomentar la informació sobre trastorns alimentaris i l'establiment de programes integrals d'educació sexual -destinats especialment a l'adolescència- que promoguin l'assumpció de pràctiques sexuals responsables.

4. Queda garantit el respecte als drets fonamentals de les dones per sobre de qualsevol condició cultural, religiosa o sexual, per tal d'impedir que es duguin a terme pràctiques que atemptin contra la integritat de nines i dones.

Capítol VIII Lleure i esport

Article 50 Igualtat en l'accés al lleure i a l'esport

1. En l'àmbit de les seves competències, les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir a les nines i a les dones l'accés a una pràctica esportiva no sexista.

2. Igualment, han de fomentar i facilitar que les dones puguin accedir a activitats de lleure.

TÍTOL III IGUALTAT, PARTICIPACIÓ SOCIAL I POLÍTICA

Article 51 Participació social

Els poders públics han de promoure i facilitar la participació de les dones en els moviments associatius donant-los suport, per la qual cosa es constituirà el Consell de Participació de la Dona, a fi d'afavorir l'associacionisme i la participació, i perquè sigui un òrgan de consulta i assessorament en els temes que puguin afectar les dones.

Les administracions públiques vetllaran especialment pel benestar i la protecció socials de les dones de la tercera edat i fomentaran la seva participació en la vida política, econòmica, social i cultural.

Article 52 Representació equilibrada de dones i d'homes

1. El Parlament de les Illes Balears i els altres òrgans estatutaris han de procurar que hi hagi una presència equilibrada de dones i homes en el nomenament o en la designació de persones per constituir o formar part d'òrgans o institucions.

2. Pel que fa a les candidatures electorals, cal cenyir-se al que disposa la Llei electoral de les Illes Balears.

Article 53 Espais electorals

Les administracions públiques han de fomentar el debat electoral sobre les qüestions de perspectiva de gènere, mitjançant l'increment del 10% del temps gratuït de propaganda electoral en cada mitjà de comunicació de titularitat pública i en els diferents àmbits de programació que aquells tinguin, concedit a les diferents candidatures que concorrin a les eleccions autonòmiques, sempre que el destinin íntegrament a l'explicació del seu programa sobre aquestes qüestions. La Junta Electoral de les Illes Balears ha de distribuir l'increment de temps gratuït d'acord amb els criteris establerts en la Llei electoral de les Illes Balears.

Article 54 Subvencions electorals

Les subvencions electorals de la comunitat autònoma reconegudes per la Llei s'han d'incrementar en un 10% per als escons obtinguts per dones. Aquest mateix percentatge s'ha d'aplicar en la subvenció per a cada un dels vots aconseguits per les candidatures amb representació equilibrada de dones i homes. Aquestes previsions han de respectar el règim general que determina la Llei electoral de les Illes Balears.

TÍTOL IV IGUALTAT I ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

Article 55 Foment de la composició equilibrada del personal

Les administracions públiques de les Illes Balears fomentaran la composició equilibrada entre dones i homes en el personal al seu servei, mitjançant les mesures contingudes en aquest títol, les que estableixi la legislació sobre funció pública i les que acordin els convenis col·lectius.

Article 56 Igualtat en l'accés i en la promoció interna

Les administracions públiques de les Illes Balears han d'establir plans plurianuals de formació amb la finalitat de promoure -dins el respecte als principis de mèrit i capacitat- l'accés de les dones als llocs de feina i la promoció interna en la funció pública.

Article 57 L'assetjament sexual i moral

En l'àmbit de les seves competències respectives, les administracions públiques han d'incorporar i aplicar en les relacions el codi de conducta contra l'assetjament sexual i moral d'acord amb la legislació vigent en la matèria.

Article 58 Llenguatge no sexista als textos administratius

Les administracions públiques de les Illes Balears han d'establir els mitjans necessaris perquè la redacció de qualsevol norma o text administratiu respecti les normes relatives a la utilització d'un llenguatge no sexista.

**TÍTOL I
CAPÍTOL VII
Art. 49**

**CAPÍTOL VIII
Art. 50**

**TÍTOL III
Art. 51
Art. 52
Art. 53
Art. 54**

**TÍTOL IV
Art. 55
Art. 56
Art. 57
Art. 58**

Article 59 Garanties d'exercir els drets de conciliació

Les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir que el personal al seu servei exerceixi els drets de conciliació reconeguts en la normativa aplicable. Amb aquesta finalitat, s'han de dur a terme campanyes de conscienciació que tendeixin a la valoració positiva del personal al seu servei que exerceixi aquests drets de conciliació.

Article 60 Composició equilibrada dels tribunals examinadors

Quan les administracions públiques de les Illes Balears designin membres de tribunals de proves selectives d'accés a l'ocupació pública, han de procurar la presència equilibrada entre dones i homes.

Article 61 Actuacions especials en casos d'infrarepresentació

1. Quan en un cos, una escala, un grup o una categoria de les administracions públiques de les Illes Balears es verifiqui la infrarepresentació del sexe femení en l'oferta d'ocupació pública, s'ha d'establir que, si concorren mèrits iguals entre dos candidats o més, s'han de seleccionar les dones, llevat que hi hagi motius no discriminatoris per preferir l'home una vegada considerades objectivament totes les circumstàncies concurrents en els candidats d'ambdós sexes.

2. Hi ha infrarepresentació quan al cos, a l'escala, al grup o a la categoria hi hagi una diferència percentual d'almenys vint punts entre el nombre de dones i el nombre d'homes.

Article 62 Garanties de l'efectivitat de la igualtat retributiva

Les administracions públiques de les Illes Balears han de garantir la igualtat de retribucions salarials i extrasalarials entre dones i homes en l'àmbit de l'ocupació pública per satisfer el principi de «mateixa retribució per feina del mateix valor».

Article 63 Pla de formació del personal de l'Administració en la igualtat

Les administracions públiques de les Illes Balears han d'incloure en els plans de formació continuada del seu personal continguts relatius a la igualtat a fi de difondre de manera sistemàtica els instruments i la normativa sobre la igualtat, per afavorir la sensibilització en aquesta matèria.

Article 64 Mesures de protecció contra la violència de gènere

Els poders públics, dins l'àmbit de les seves competències, han de garantir a les dones víctimes de violència de gènere l'exercici, entre d'altres, del dret a la reducció o a la reordenació del seu temps de feina, a la mobilitat geogràfica i a l'excedència, en els termes que es determinin dins la legislació específica en aquesta matèria.

Article 65 Foment de la igualtat en l'àmbit de la contractació administrativa

1. Els òrgans de contractació de l'Administració de la comunitat autònoma han d'indicar en els plecs de clàusules administratives particulars la preferència en l'adjudicació dels contractes per les proposicions que presentin les empreses que comptin amb un pla d'igualtat que ha d'haver visat prèviament l'Institut Balear de la Dona o un òrgan equivalent d'altres administracions públiques, sempre que aquestes proposicions igualin en els seus termes les més avantatjoses des del punt de vista dels criteris objectius que serveixin de base per a l'adjudicació.

2. Sense perjudici del que estableix l'apartat anterior, l'òrgan de contractació pot incloure en els plecs l'obligació de la persona titular del contracte d'aplicar mesures destinades a promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes a l'hora de fer la prestació. Aquestes mesures s'han d'incloure en l'anunci de licitació.

TÍTOL V

INSTITUCIÓ DE PROTECCIÓ DE LA IGUALTAT ENTRE DONES I HOMES

Article 66 La Sindicatura de Greuges

La Sindicatura de Greuges, en la manera i en les condicions establertes per la normativa reguladora, ha de vetllar especialment pel compliment per part de les administracions públiques de les previsions establertes en aquesta llei.

Disposició transitòria única

Mentre no s'hagin posat en marxa els organismes i les mesures previstes a la llei, l'Institut Balear de la Dona ha de vetllar pel compliment del que disposa aquesta llei, a la vegada que s'han de mantenir els plans i les mesures d'igualtat existents, que s'han d'adaptar, en tant que sigui possible, al que preceptua aquesta llei.

Disposició derogatòria única

Queden derogades totes les normes de rang igual o inferior a aquesta llei que s'oposin al que s'hi estableix.

Disposició final primera

S'autoritza el Govern de les Illes Balears i les conselleries competents per raó de la matèria per dictar les disposicions que siguin necessàries per desplegar i aplicar aquesta llei.

Disposició final segona

1. En el termini d'un any, comptador des que entri en vigor aquesta llei, els òrgans competents de l'administració pública han de promoure les modificacions necessàries per al compliment del que disposa aquesta llei.

2. Sens perjudici del que estableix l'apartat anterior, l'obligació establerta per a les empreses o organitzacions participades majoritàriament amb capital públic relativa a l'elaboració de plans d'igualtat s'ha de complir en el termini màxim de quatre anys.

Disposició final tercera

Aquesta llei entrarà en vigor als vint dies d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

TÍTOL IV

Art. 59

Art. 60

Art. 61

Art. 62

Art. 63

Art. 64

Art. 65

TÍTOL V

Art. 66

§12. Llei 5/2000, de 20 d'abril, de l'Institut Balear de la Dona⁵

(BOIB núm. 54, de 29 d'abril de 2000;
BOE núm. 118, de 17 de maig de 2000)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La igualtat com a dret bàsic gaudeix d'un ampli patrocini constitucional. Així, l'article 1.1 la propugna com a valor superior de l'ordenament jurídic; a l'article 9.2 es formula mandat exprés als poders públics perquè la facin efectiva i a l'article 14, pel principi d'igualtat davant la Llei, es proscriu qualsevol discriminació per raó de sexe. D'altra banda, l'Estatut d'autonomia, a l'article 9, ordena a les institucions públiques promoure la llibertat, la justícia, la igualtat i el progrés socioeconòmic entre els ciutadans de les Illes Balears i, a l'article 10.14, atribueix a la comunitat autònoma la competència exclusiva sobre acció i benestar social, i desenvolupament comunitari i integració.

Això significa que el dret fonamental a la igualtat no pot ni ha de ser concebut únicament com un dret subjectiu, sinó que, a més, presenta una dimensió objectiva que el transforma en un component estructural bàsic que ha d'informar l'ordenament jurídic sencer. Per aquest motiu, els poders públics estan obligats, en l'àmbit de les funcions i competències respectives, a aconseguir que la implantació i el gaudi d'aquest dret fonamental siguin reals i efectius, en qualsevol sector de l'ordenament en què sigui afectat. Per tant, dins del marc d'aquells preceptes constitucionals merament declaratius, la realitat del nostre temps reclama una tasca activa de les administracions públiques i, també, una implicació adequada de la comunitat balear per superar el dèficit democràtic que comporta la desigualtat entre homes i dones a les Illes Balears.

La certesa que les societats més avançades socialment i culturalment són aquelles on les dones han assolit les majors quotes de representativitat, participació i autonomia personal; la necessitat imperiosa d'implicar la ciutadania en la superació i l'eliminació d'hàbits, costums, tradicions i estructures socials més propis d'èpoques passades que de l'actual, així com la constatació que, en el pla estrictament jurídic, la igualtat veta la discriminació però no prohibeix la diferenciació, són les raons fonamentals que impulsen el Parlament a l'adopció de mesures que possibilitin la igualtat real entre dona i home en tots els àmbits.

Fidel a aquest propòsit, aquesta llei crea un organisme autònom que es denominarà Institut Balear de la Dona, i preveu, al llarg del seu articulat, no tant sols la creació d'aquest Institut, sinó l'afirmació de les seves finalitats i de les funcions que desenvoluparà.

Els òrgans de govern de l'Institut Balear de la Dona seran la seva direcció i el Consell Rector, òrgan col·legiat en el qual hi haurà representats els consells insulars, l'Administració de la comunitat autònoma i les associacions de dones; tot això, amb l'objectiu d'afavorir la implicació i la participació de la totalitat

5. Aquesta llei ha estat desenvolupada pel Decret 109/2001, de 3 d'agost, d'organització i funcionament de l'Institut Balear de la Dona (BOIB núm. 96, de 12 d'agost de 2001).

de les institucions representades i de l'associacionisme femení. Per acabar, aquesta llei recull normes que fan referència al patrimoni, al personal i al règim pressupostari de l'Institut. Tot això serà desplegat oportunament mitjançant les disposicions reglamentàries que en dicti el Govern de les Illes Balears.

Art. 1
Art. 2
Art. 3

Article 1 Naturalesa i règim jurídic

1. Es crea l'Institut Balear de la Dona com a entitat autònoma de caràcter administratiu amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar, adscrit a la conselleria amb competències en matèria de benestar social, de conformitat amb el que disposa l'article 1.a) de la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses vinculades de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

2. L'Institut Balear de la Dona es regirà pel que disposa aquesta llei, les normes que la despleguin i la resta de disposicions que li siguin d'aplicació.

Article 2 Fins

L'Institut Balear de la Dona té com a finalitats bàsiques, elaborar i executar les mesures necessàries per fer efectius els principis d'igualtat de l'home i de la dona, impulsar i promoure la participació de la dona en tots els àmbits i eliminar qualsevol forma de discriminació de la dona a les Illes Balears.

Article 3 Funcions

Són funcions de l'Institut Balear de la Dona:

- a) Elaborar directrius destinades a aconseguir els fins proposats i impulsar que els distints poders públics de la comunitat autònoma els apliquin .
- b) Estudiar la situació de la dona en la vida política, econòmica, cultural i social a les Illes Balears, i promoure especialment els estudis que serveixin de base per elaborar polítiques d'igualtat.
- c) Realitzar el seguiment de la legislació vigent i la seva aplicació i, si és procedent, elaborar les propostes de reformes legislatives dirigides a eliminar els obstacles que dificultin o impedeixin la igualtat real entre ambdós sexes.
- d) Emetre informes i dictàmens en el curs d'elaboració de disposicions legals generals que afectin la dona, promogudes pel Govern de les Illes Balears, pel Parlament i pels consells insulars.
- e) Impulsar les mesures de coordinació necessària entre els programes d'actuació que incideixin en la situació de la dona, desplegats pels diversos poders públics de la comunitat autònoma.
- f) Promoure i proposar a les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències, l'execució de projectes i l'impuls de mesures, amb la participació de totes les instàncies implicades, relatives a:

- Una educació no sexista.
- La incorporació de la dona al món laboral sense cap mena de discriminació.
- La salut de la dona.
- La participació de la dona en la vida pública.
- La protecció jurídica i social de la dona.
- El tractament de la dona en els mitjans de comunicació i en la publicitat.
- La promoció i el foment de la dona al món de l'esport.

g) Assessorar els distints departaments del Govern de les Illes Balears i col·laborar-hi per aconseguir els fins proposats i, en particular, instar els consells insulars i els ajuntaments i proposar-los activitats complementàries a les de l'Institut d'acord amb el que disposa aquesta llei.

h) Crear, fomentar i coordinar la prestació de serveis a favor de la dona, preferentment els dirigits a aquelles que tinguin especial necessitat d'ajut.

i) Realitzar campanyes de sensibilització, promoció i difusió, per tal d'informar la ciutadania sobre els problemes de la dona.

j) Establir relacions i formes de participació amb ens i organismes que, pels seus fins i funcions, contribueixen a la consecució dels fins de l'Institut, així com amb institucions o organismes anàlegs d'altres comunitats autònomes, de l'Estat i de la comunitat internacional.

k) A través de l'Institut es podran rebre i canalitzar les denúncies formulades en casos de discriminació de fet o de dret per raó de sexe.

l) Qualsevol altra funció que, relacionada amb els seus fins, se li pugui encomanar.

Article 4 Pla d'actuació, informe i memòria anual

1. L'Institut presentarà al Govern de les Illes Balears, per aprovar-lo a l'inici de cada legislatura, un pla de mesures dirigit a eliminar les traves que impedeixin o dificultin la igualtat real entre ambdós sexes, per aplicar-lo en l'àmbit de les Illes Balears.

2. També, dins el primer trimestre de cada any natural, l'Institut presentarà al Govern de les Illes Balears un informe sobre la situació de la dona a Balears i una memòria sobre l'actuació dels poders públics en aquest àmbit, on es farà referència al grau d'acompliment dels objectius del pla esmentat.

3. Tant el pla com l'informe i la memòria es trametran al Parlament de les Illes Balears així com als consells insulars i ajuntaments de la comunitat autònoma.

Article 5 Òrgans de l'Institut

L'Institut Balear de la Dona es regeix pels òrgans següents:

a) El Consell Rector.

b) La Direcció de l'Institut.

Article 6 Membres del Consell Rector

1. El Consell Rector és l'òrgan col·legiat de govern i de direcció de l'Institut.

2. El Consell Rector actuarà en Ple i en Comissió Permanent, la seva composició, funcions i règim de funcionament es determinaran reglamentàriament. En qualsevol cas, tindran presència en el Ple els membres següents: representants de cada un dels grups parlamentaris, representants de cada un dels consells insulars, representants designats per la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB), i representants de les diferents associacions de dones que tinguin el seu àmbit d'actuació a les Illes Balears.

3. El Consell Rector ajustarà el seu funcionament i el règim d'adopció d'acords a allò que disposa el capítol II del títol II de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener.

Article 7 Direcció de l'Institut

1. La Direcció de l'Institut assumeix la gestió i la direcció de l'entitat amb subjecció a les directrius i acords emanats del Consell Rector i de la seva Presidència.

2. El nomenament i el cessament en el càrrec es farà per decret del Consell de Govern, a proposta del titular de la conselleria amb competències en matèria de benestar social, i tindrà la consideració d'alt càrrec.

Article 8 Patrimoni

El règim patrimonial estarà subjecte al que disposen la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la Llei 11/1990, de 17 d'octubre, de patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la Llei 1/1986, de 5 de febrer, de finances de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i aquelles altres disposicions que, per raó de la matèria, hi siguin d'aplicació.

Article 9 Personal

El personal de l'Institut estarà integrat pel personal de l'Administració de les Illes Balears que hi sigui adscrit i pel personal de nou ingrés que s'hi incorpori d'acord amb la normativa vigent.

Article 10 Fons de finançament

L'Institut Balear de la Dona disposa per a l'exercici de les seves funcions dels recursos econòmics següents:

1. Els assignats amb càrrec als pressuposts de la comunitat autònoma.
2. Les subvencions i aportacions voluntàries d'entitats i particulars.
3. Els béns i drets que constitueixen el seu patrimoni, així com els possibles rendiments.
4. Els beneficis que, si n'és el cas, s'obtinguin de l'activitat pròpia del servei.
5. Qualsevol altres recursos que li puguin ser atribuïts legalment.

Article 11 Pressupost

1. El sistema pressupostari de l'Institut es regularà per la Llei de finances de la comunitat autònoma de les Illes Balears i per les lleis de pressuposts generals de cada exercici.

2. El pressupost de l'Institut s'inclourà dins els pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears, de manera diferenciada com a secció pressupostària.

Disposició transitòria

1. En el termini de tres mesos des que comenci a vigir aquesta llei, el Govern de les Illes Balears adoptarà les mesures organitzatives i executives per a la constitució dels òrgans rectors i l'inici del funcionament de l'Institut Balear de la Dona.

2. Mentrestant no s'iniciï el funcionament de l'Institut Balear de la Dona, la Comissió Interdepartamental de la Dona continuarà exercint les seves funcions corresponents.

Art. 4
Art. 5
Art. 6
Art. 7
Art. 8
Art. 9
Art. 10
Art. 11

**§ 12. Llei 5/2000,
de 20 d'abril, de
l'Institut Balear
de la Dona**
(BOIB núm. 54, de
29 d'abril de 2000;
BOE núm. 118,
de 17 de maig de
2000)

Disposició final primera

S'autoritza el Govern de les Illes Balears per dictar les disposicions reglamentàries per al desplegament i l'aplicació d'aquesta llei.

Disposició final segona

Es faculta el Govern de les Illes Balears per a l'adopció de les mesures adients per a la supressió de la Comissió Interdepartamental de la Dona, així com per determinar-ne els recursos materials i personals que s'hagin d'integrar en l'Institut Balear de la Dona.

Disposició final tercera

La Conselleria d'Hisenda i Pressuposts realitzarà les modificacions pressupostàries necessàries per habilitar els crèdits necessaris per a l'acompliment del que preveu aquesta llei.

Disposició final quarta

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§13. Llei 6/2002, de 21 de juny, de modificació de la Llei 8/1986, de 22 de novembre, electoral de la comunitat autònoma de les Illes Balears

(BOIB núm. 79, de 2 de juliol de 2002;
BOE núm. 170, de 17 de juliol de 2002)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Constitució espanyola en l'article 1 apartat primer, després de proclamar l'Estat social i democràtic de dret, propugna com a valors superiors del nostre ordenament jurídic la llibertat, la igualtat, la justícia i el pluralisme polític. La igualtat destaca com el primer dels drets recollits en l'extens elenc de drets i llibertats que preveu el capítol II del títol I de la Constitució. El mateix article 23, sobre el dret fonamental d'accés als càrrecs i a les funcions públiques amb els requisits que les lleis assenyalin, suposa una translació clara del principi d'igualtat reconegut a l'article 14.

L'apreciació del contingut del principi d'igualtat i les seves manifestacions, tal com ho demostra la jurisprudència del Tribunal Constitucional, ha evolucionat sensiblement. Així, des de la consideració inicial de la igualtat com la prohibició de qualsevol tipus de diferència, s'ha passat a considerar el criteri de la discriminació raonable, amb l'objecte d'avaluar la necessitat d'establir algunes diferenciacions sobre la base d'uns fets concrets per acabar, finalment, admetent alguns casos de l'anomenada discriminació positiva.

L'escassa representació de les dones en els òrgans decisoris és, entre altres coses, el resultat del seu accés tardà a la igualtat cívica i civil, com també dels obstacles a la realització de la seva pròpia independència econòmica, i de les dificultats per conciliar la vida professional i la familiar.

Molts han estat i són els esforços internacionals i europeus encaminats a pal·liar aquesta circumstància. Entre aquests esforços s'ha d'esmentar la Convenció de 18 de desembre de 1979, sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona, com també les actuacions desenvolupades per la Unió Europea, de les quals es pot destacar, per l'especificitat en la matèria, la recomanació del Consell de la Unió Europea, de 2 de desembre de 1996, relativa a la participació equilibrada de les dones i dels homes en els processos de presa de decisions.

Malgrat tots els esforços, els progressos són lents i la feble representació de les dones en els llocs de decisió constitueix una pèrdua per al conjunt de la societat, que pot impedir que es tinguin plenament en compte els interessos i les necessitats del conjunt de la població. Així, una participació equilibrada de les dones i dels homes en els processos de presa de decisions és un requisit democràtic, i pot generar diferents idees, valors i comportaments en el sentit d'aconseguir una societat més justa i equilibrada.

L'article 9.2 de la Carta Magna recull rotundament que és tasca de tots els poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguin reals i efectives, com també ho és remoure els obstacles que n'impedeixin o en dificultin la plenitud, i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, social i cultural.

§ 13. Llei 6/2002, de 21 de juny, de modificació de la Llei 8/1986, de 22 de novembre, electoral de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 79, de 2 de juliol de 2002; BOE núm. 170, de 17 de juliol de 2002)

Els poders públics d'aquesta comunitat autònoma, complint el mandat de l'article 9.2 de la Constitució, consideren necessària i legítima una intervenció per via legislativa per minvar aquesta situació d'inferioritat. Així, amb la reforma de la normativa electoral autonòmica que avui es presenta es pretén, amb una mesura pionera en l'Estat espanyol però que ja ha estat utilitzada en el dret comparat europeu, com és el cas de l'Assemblea Nacional Francesa, facilitar al màxim l'accés igual d'homes i dones al mandat electoral i, per tant, a les funcions electives.

La reforma consisteix en una modificació puntual de la Llei 8/1986, de 26 de novembre, electoral de la comunitat autònoma; en concret la modificació dels articles 16 i 17, amb la finalitat de possibilitar una presència equilibrada d'homes i dones en les candidatures electorals al Parlament de les Illes Balears, sense obviar per això el transcendent paper que en aquesta matèria juguen els partits polítics que, com a vies de la participació política, estructurats i organitzats de manera democràtica, han d'interioritzar-la i aplicar-la a l'hora de confeccionar les candidatures corresponents.

La finalitat última d'aquesta reforma és propugnar una vertadera democràcia de gènere, apostant per una mesura d'acció positiva, que trenqui amb la dinàmica actual alhora que suposi el revulsiu necessari perquè sigui realitat la participació equitativa de la dona en la vida política.

Article 1

L'article 16 de la Llei 8/1986, de 26 de novembre, electoral de la comunitat autònoma de les Illes Balears, passa a tenir la redacció següent:

"Article 16:

1. En cada circumscripció la junta electoral de zona corresponent és la competent per a totes les actuacions previstes en relació amb la presentació i proclamació de les candidatures.
2. Per a presentar candidatures, les agrupacions d'electors necessitaran, almenys, la firma de l'1% dels inscrits en el cens electoral de la circumscripció. Cada elector només podrà donar suport a una agrupació electoral.
3. La presentació de candidatures s'ha de fer entre el quinzè i el vintè dia posterior a la convocatòria, mitjançant llistes que han d'incloure tants de candidats com escons a elegir per cada circumscripció i, a més, tres suplents a les candidatures d'onze o més diputats i dos a la resta, i n'han d'expressar l'ordre de col·locació.
- 4². Per fer efectiu el principi d'igualtat en la participació política, les candidatures electorals han de tenir una presència equilibrada d'homes i dones. Les llistes s'integraran per candidats d'un i d'altre sexe, ordenats de forma alternativa.
5. Devora el nom dels candidats es pot fer constar la condició d'independent o, en cas de coalicions electorals, la denominació del partit al qual pertany cada un.

6. Aquest apartat es troba en situació de suspensió de vigència i aplicació, decretada per la provisió de 15 d'octubre de 2002 i mantinguda mitjançant la interlocutòria de 14 de gener de 2003 (BOIB núm. 15, d'1 de febrer).

6. No es poden presentar candidatures amb símbols que reproduïxin la bandera o l'escut de la comunitat autònoma, dels consells insulars o dels ajuntaments.”

Art. 1
Art. 2

Article 2

L'article 17 de la Llei 8/1986, de 26 de novembre, electoral de la comunitat autònoma de les Illes Balears passa a tenir la redacció següent:

“1. Les juntes electorals de zona han d'inscriure les candidatures presentades, hi han de fer constar la data i l'hora de la presentació i han d'expedir un document acreditatiu d'aquest tràmit. El secretari ha d'atorgar un número correlatiu a cada candidatura, segons l'ordre de presentació, i aquest ordre s'ha de guardar a totes les publicacions.

2. Tota la documentació s'ha de presentar per triplicat. El primer exemplar ha de quedar a la junta electoral de zona, el segon s'ha de remetre a la Junta Electoral de les Illes Balears i el tercer s'ha de retornar al representant de la candidatura, i s'hi ha de fer constar la data i l'hora de la presentació.”

Disposició derogatòria

Queden sense efecte totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquesta llei.

Disposició final

Aquesta llei començarà a vigir l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Persones amb discapacitats

14. Llei 5/1999, de 31 de març, de cans guia.

15. Llei 3/1993, de 4 de maig, de millora de l'accessibilitat i supressió de les barreres arquitectòniques.

16. Decret 20/2003, de 28 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament de supressió de barreres arquitectòniques.

Lista complementària de normes:

- Decret 36/1991, de 18 d'abril, de creació, de 18 d'abril, de creació del consorci per a la protecció i acollida de disminuïts psíquics profunds de Balears (BOIB núm. 9, de 21 de gener de 1997), modificat pel Decret 155/1996, de 19 de juliol (BOIB núm. 99, de 8 d'agost de 1996), pel Decret 38/2002, de 15 de març (BOIB núm. 35, de 21 de març de 2002) i pel Decret 183/2003, de 21 de novembre (BOIB núm. 167, de 21 de desembre de 2003).
- Decret 141/2000, de 13 d'octubre, pel qual s'atribueix a l'Institut d'Afers Socials la gestió dels programes inclosos en el Pla gerontològic i en el Pla d'acció integral per a persones amb discapacitat (BOIB núm. 129, de 21 d'octubre de 2000).
- Decret 53/2001, de 30 de març, pel qual es crea i regula el Consell de Persones amb Discapacitat de les Illes Balears (BOIB núm. 44, de 12 d'abril de 2001).
- Decret 36/2004, de 16 d'abril, pel qual es regula l'accés, la promoció interna i la provisió de llocs de treball de persones amb discapacitat a la funció pública de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 58, de 27 d'abril de 2004), modificat pel decret 119/2008, de 7 de novembre (BOIB núm. 160 de 13 de novembre de 2008).

§14. Llei 5/1999, de 31 de març, de cans guia

(BOIB núm. 45, de 10 d'abril de 1999;

BOE núm. 106, de 4 de maig de 1999)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

El principi d'igualtat consagrat a l'article 14 de la Constitució Espanyola requereix per a la seva efectiva realització assegurar a tots els ciutadans l'accessibilitat i la utilització dels espais públics. En aquest sentit, l'article 9.2 atribueix als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups dins dels quals s'integra siguin reals i efectives, remoure els obstacles que puguin impedir o dificultin la seva plenitud, i facilitar la participació de tots els ciutadans a la vida política, econòmica, cultural i social. De forma específica, la Constitució a l'article 49 inclou com a principi rector de la política social i econòmica, realitzar una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals s'haurà de prestar l'atenció especialitzada que requereixin i els empararan especialment perquè puguin gaudir dels drets que el títol I atorga a tots els ciutadans.

De forma anàloga, el nostre Estatut d'Autonomia a l'article 9 atribueix a les institucions d'autogovern, en compliment de les finalitats que els són pròpies, promoure la llibertat, la justícia, la igualtat i el progrés socioeconòmic entre tots els ciutadans de les Illes Balears, així com la participació d'aquests a la vida política, cultural, econòmica i social. D'altra banda, l'article 10 preveu com a competències exclusives: l'acció i benestar social (núm.14), l'ordenació del territori, l'urbanisme i l'habitatge (núm. 3), les obres públiques dins el territori de la comunitat autònoma que no siguin d'interès general de l'Estat (núm. 4), i el transport per ferrocarril, carreteres i camins (núm 5).

En l'exercici d'aquestes competències el Govern de les Illes Balears des de fa temps desenvolupa diverses accions per fer real una política efectiva d'integració social. Fruit d'aquesta política és la Llei 9/1987, d'11 de febrer d'acció social, que a l'article 2 defineix el sistema d'acció social com les actuacions orientades a proporcionar els mitjans de prevenció, d'informació, d'atenció i d'ajuda per a aquelles persones que, a causa de les dificultats de desenvolupament en la societat, tals com disminucions físiques, psíquiques o sensorials, les necessitin, sempre que reuneixin els requisits que s'estableixen reglamentàriament. D'altra banda l'article 10.b preveu com a servei social específic la rehabilitació i la integració dels disminuïts físics, psíquics i sensorials, per tal de possibilitar-ne la integració social, prevenir, en allò que sigui possible, les disminucions i eliminar les barreres que n'impedeixin el normal desenvolupament a la societat. Com a conseqüència d'aquestes previsions es va dictar la Llei 3/1993, de 4 de maig, per a la millora de l'accessibilitat i de la supressió de les barreres arquitectòniques a l'àmbit de les Illes Balears, amb la finalitat d'ampliar el procés d'integració de les persones amb limitacions, fer les ciutats més accessibles i millorar així la qualitat de vida de tota la població.

Dins aquesta línia normativa que apunta cap a la consecució d'una efectiva integració social i d'una discriminació positiva a favor dels disminuïts físics i

sensorials s'enquadra aquesta llei, que afegeix un intent de sensibilització, per part dels poders públics, de la societat que, en molts casos dificulta l'exercici efectiu dels drets dels disminuïts, en aquest cas de les persones amb deficiències visuals.

Dos són els capítols que integren aquesta llei. Dins el capítol I, dedicat a les disposicions de caràcter general, es regulen els requisits i les condicions per al reconeixement de la condició de ca de guia, el dret al lliure accés, la deambulació i la permanència a qualsevol lloc públic o de titularitat privada que sigui obert al públic, de les persones amb deficiència visual que vagin acompanyades de ca de guia, i, com a contrapartida, les seves obligacions. El capítol II regula el règim sancionador per fer efectiu el compliment dels drets i de les obligacions recollits a la llei.

CAPÍTOL I

Art. 1

Art. 2

Art. 3

Capítol I Disposicions de caràcter general

Article 1 Objecte de la llei

Aquesta llei té per objecte garantir l'exercici del dret al lliure accés de les persones afectades per disfuncions visuals, totals o parcials, que s'hagin de fer acompanyar de ca de guia, en igualtat de condicions amb les persones que no pateixen aquesta deficiència visual, tant als llocs públics com als que essent de titularitat privada siguin oberts al públic, sempre que siguin de la competència de les diferents administracions de les Illes Balears.

Les prescripcions referents al dret d'admissió o prohibició d'entrada d'animals en general, tant als llocs públics, com als que essent de titularitat privada siguin oberts al públic quedaran limitades pel que disposa aquesta llei.

Les persones ensinistradores dels centres homologats, quan vagin acompanyades de ca de guia, tindran els mateixos drets que aquesta llei reconeix als deficients visuals acompanyats de ca de guia durant les fases d'instrucció i de seguiment del ca de guia. Igualment tindran les mateixes obligacions que les fixades per a les persones usuàries del ca de guia.

Article 2 Definició de ca de guia

Es considerarà ca de guia aquell ca que, havent estat ensinistrat a un centre oficialment homologat a l'efecte, hagi conclòs el seu ensinistrament, i hagi adquirit així les aptituds necessàries per a l'acompanyament, la conducció i l'auxili de persones afectades per disfuncions visuals, totals o parcials, i que hagi estat reconegut i identificat com a ca de guia de la forma que s'estableix a l'article següent.

Article 3 Reconeixement i identificació; pèrdua i suspensió de la seva condició.

1. Per al reconeixement de la condició de ca de guia serà necessari:

- a) Acreditació que el ca ha adquirit les aptituds d'ensinistrament necessàries per a dur a terme les funcions d'acompanyament, de conducció i d'auxili de les persones amb deficiència visual.
- b) Acreditació del compliment de les condicions higièniques i sanitàries a les quals es refereix l'article següent.
- c) Identificació de la persona usuària del ca de guia.

2. Cada ca de guia haurà de ser identificat com a tal en tot moment, mitjançant la col·locació a qualsevol lloc i de forma visible del distintiu oficial corresponent, sense perjudici de les altres identificacions que li corresponen com a animal de l'espècie canina previstes a la legislació autonòmica vigent.

3. Una vegada reconeguda la condició de ca de guia, i sense perjudici del que disposen els paràgrafs següents, es mantindrà al llarg de tota la vida d'aquest.

4. L'animal podrà perdre la condició de ca de guia quan manifesti incapacitat per a l'exercici de la seva tasca. En tot cas, podrà perdre-la quan manifesti qualque tipus de comportament agressiu.

5. La pèrdua de la condició de ca de guia només es podrà declarar mitjançant el procediment que es determini reglamentàriament, el qual, en tot cas, haurà d'exigir el corresponent certificat veterinari.

6. Es consideraran senyals de malaltia, que suspendran l'exercici del drets reconeguts en aquesta llei, els següents:

- a) Signes febrils.
- b) Alopècies anormals.
- c) Deposicions diarreïques.
- d) Secrecions anormals.
- e) Senyals de paràsits cutanis.
- f) Ferides, en funció de la seva grandària i aspecte.

7. Correspondrà a la conselleria competent en matèria d'acció social, el reconeixement, la pèrdua i la suspensió de la condició de ca de guia, així com la seva identificació mitjançant la concessió del distintiu oficial corresponent.

8. La documentació oficial acreditativa de la condició de ca de guia només podrà exigir-se a la persona titular, per l'autoritat competent o pel responsable del servei que s'estigui emprant en cada cas. En cap cas no es pot exigir l'esmentada documentació de forma arbitrària o no raonada, ni imposar més condicions que les establertes en aquesta llei.

9. Als supòsits d'estada temporal de deficients visuals no residents a les Illes Balears, usuaris de ca de guia, serà vàlid el reconeixement d'aquesta condició i el distintiu concedit per l'administració pública corresponent.

Article 4 Condicions higièniques i sanitàries

1. Els cans de guia hauran de complir les mesures higièniques i sanitàries a què es troben sotmesos els animals domèstics en general, que són previstes a la legislació autonòmica vigent. A més hauran de complir les següents:

- a) No patir cap malaltia transmissible a l'home, entenent per això, les incloses al quadre d'antropozoonosi vigent a cada moment.
- b) Estar vacunats de ràbia, en tractament periòdic d'equinococosi, exempts de paràsits interns i externs i haver donat resultat negatiu a les proves de leishmaniosi, leptospirosi i brucel·losi.

2. L'acreditació de la manca de les malalties a què es refereix l'apartat anterior es realitzarà mitjançant certificat veterinari.

3. Per mantenir la condició de ca de guia serà necessari un reconeixement periòdic cada sis mesos, on s'acrediti el compliment de les condicions higièniques i sanitàries a què fa referència el punt 1 d'aquest article.

Article 5 Determinació dels llocs públics i dels llocs que essent de titularitat privada són oberts al públic

Als efectes del que s'estableix a l'article 1 d'aquesta llei tindran la consideració de llocs públics o llocs que, essent de titularitat privada, són oberts al públic els següents:

- 1) Els definits per la legislació urbanística viària aplicable a cada moment com passos de vianants, per a vianants o de gaudiment exclusiu per a vianants.
- 2) Els llocs d'esbargiment a l'aire lliure, inclosos les platges, els parcs públics i els jardins.
- 3) Els centres oficials de tot tipus i titularitat, l'accés als quals no es trobi tancat al públic en general.
- 4) Els establiments comercials i mercantils de tot tipus.
- 5) Els centres assistencials i sanitaris, públics i privats.
- 6) Els centres d'ensenyament de tot grau i matèria, públics i privats.
- 7) Les oficines i els despatxos de professionals liberals.
- 8) Les instal·lacions esportives.
- 9) Els centres d'esplai i de temps lliure.
- 10) Les residències, els centres i els clubs per a l'atenció de la tercera edat.
- 11) Els centres religiosos.
- 12) Els museus i les sales d'exposicions o de conferències.
- 13) Els establiments hotelers, els apartaments, els balnearis, els campaments, els albergs, i qualsevol altre establiment destinat en general a proporcionar, mitjançant preu, habitació o residència a les persones.
- 14) Els restaurants, els bars, les cafeteries, els parcs aquàtics, els parcs d'atraccions, els zoològics i qualsevol altre lloc o establiment obert al públic on es prestin serveis directament relacionats amb el turisme.
- 15) Els ports i els aeroports, les estacions d'autocar i de tren, les parades de vehicles lleugers de transport públic.
- 16) Qualsevol transport col·lectiu d'ús públic de titularitat pública o d'ús públic de titularitat privada i els serveis urbans i interurbans de transports en vehicles lleugers, inclòs el servei de taxi.
- 17) En general, qualsevol altre lloc, local o establiment d'ús públic o d'atenció al públic.

Article 6 Exercici del dret

1. El dret d'accés reconegut a l'article 1.1 d'aquesta llei comporta la permanència il·limitada i constant del ca de guia al costat de l'usuari. Aquest dret té com a excepció el supòsit de greu perill imminent per a terceres persones, per a la mateixa persona ajudada pel ca de guia o per a la integritat del mateix ca de guia.

2. El dret d'accés, la deambulació i la permanència als transports es regirà per la legislació autonòmica vigent en matèria de supressió de barreres arquitectòniques i a més a més per les següents consideracions:

a) El deficient visual, acompanyat de ca de guia tindrà preferència en la reserva del seient més ampli, amb major espai lliure al seu entorn o vora el passadís, segons el mitjà de transport de què es tracti.

b) Quan el deficient visual acompanyat de ca de guia utilitzi el servei de lliteres, es procurarà reservar-n'hi una de les inferiors.

c) En els serveis urbans i interurbans de transport en vehicles lleugers, el ca de guia haurà d'anar a la part de darrere del vehicle, als peus de la persona deficient visual.

No obstant això, i a discreció de la persona deficient visual, podrà ocupar el seient davanter dret, amb el ca de guia al seus peus, en els següents supòsits:

- Quan es tracti de llargs recorreguts.

- Quan dues persones deficients visuals i acompanyades dels seus respectius cans de guia viatgin juntes.

Article 7 Despeses econòmiques

L'accés, la deambulació i la permanència dels cans de guia de la forma establerta en aquesta llei, no podrà implicar, en cap cas, despesa per aquest concepte per a la persona usuària del ca de guia, ni tampoc l'obligació d'haver de realitzar gestió suplementària injustificada.

Article 8 Obligacions de la persona usuària del ca de guia

Tota persona usuària d'un ca de guia és responsable del compliment de les obligacions assenyalades en aquesta llei i, en particular, és obligada a:

1) Dur al damunt i exhibir, quan li sigui demanada, la documentació de reconeixement de la condició de ca de guia assenyalada amb anterioritat.

2) Tenir cura de la higiene i de la sanitat del ca de guia amb extremada diligència i sotmetre'l als controls sanitaris descrits en aquesta llei.

3) Controlar i fer complir els principis i els criteris de respecte, defensa i protecció del ca de guia.

4) Fer servir exclusivament el ca de guia per a aquelles funcions específiques per a les quals fou ensinistrat.

5) Complir i respectar les normes d'higiene i seguretat a vies i a llocs públics o d'ús públic, dins les possibilitats de la persona usuària.

6) Mantenir subscripta una pòlissa de responsabilitat civil per prevenir eventuals danys a terceres persones causats pel ca de guia.

Capítol II

Règim sancionador

Article 9 Infraccions

Constitueixen infraccions administratives de la matèria objecte d'aquesta llei els incompliments i les inobservances dels diferents subjectes responsables, tipificades i sancionades en aquesta. Aquests comportaments seran sancionats d'acord amb el que disposa aquesta llei.

Article 10 Subjectes responsables

1. Únicament seran subjectes responsables de les infraccions tipificades en aquesta llei els autors d'aquestes.

2. Són autores de les infraccions les persones físiques o jurídiques que realitzin els fets tipificats per aquesta llei per si mateixes, conjuntament o mitjançant una altra a qui facin servir com a instrument, exceptuant-ne els casos d'obediència laboral deguda, en aquest cas serà responsable de la infracció la persona responsable d'aquests.

3. Tindran també la consideració d'autores:

a) Les persones que cooperin en la seva execució mitjançant una acció sense la qual la infracció no s'hagués pogut dur a terme.

b) Les persones físiques o jurídiques que organitzin les activitats o explotin els establiments, les persones titulars de la corresponent llicència o, si pertoca, els responsables de l'entitat pública o privada titular del servei, quan aquests incompleixin el deure de prevenir la comissió per un altre de les infraccions tipificades en aquesta llei.

CAPÍTOL I

Art. 7

Art. 8

CAPÍTOL II

Art. 9

Art. 10

Art. 11

Article 11 Classificació de les infraccions

1. Les infraccions establertes en aquesta llei es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

2. Són infraccions lleus:

a) Totes aquelles conductes que sense infringir els drets reconeguts en aquesta llei i en la normativa que la desplegui, dificultin el seu exercici.

b) L'exigència de forma arbitrària o sense motiu de la presentació de la documentació acreditativa de la condició de ca de guia, així com l'exigència de condicions addicionals a les assenyalades en aquesta llei i en la normativa que la desplegui.

c) L'incompliment de qualsevol de les obligacions que l'article 8 d'aquesta llei atribueix a la persona usuària del ca de guia.

d) Qualsevol infracció de les disposicions que conté aquesta llei i la normativa que la desplegui i que no estigui tipificada com a falta greu o molt greu.

3. Són infraccions greus:

a) Impedir l'accés, la deambulació i la permanència de les persones amb deficiència visual que vagin acompanyades de ca de guia a qualsevol dels llocs definits a l'article 5 d'aquesta llei quan aquests siguin de titularitat privada.

b) El cobrament de despeses contravenint l'establert a l'article 7 d'aquesta llei.

c) La comissió de tres faltes lleus amb imposició de sanció per resolució ferma dins el període d'un any.

4. Són infraccions molt greus:

a) Impedir l'accés, la deambulació i la permanència de les persones amb deficiència visual que vagin acompanyades de ca de guia a qualsevol dels llocs definits a l'article 5 d'aquesta llei quan aquests siguin de titularitat pública.

b) Privar de forma intencionada, a una persona deficient visual del seu ca de guia, sempre que aquest fet no constitueixi infracció penal.

c) La comissió de tres faltes greus amb imposició de sanció per resolució ferma dins el període d'un any.

Article 12 Sancions

1. Les infraccions lleus se sancionaran amb multa de 20.000 a 50.000 PTA.
2. Les infraccions greus se sancionaran amb multa de 50.001 a 500.000 PTA.
3. Les infraccions molt greus se sancionaran amb multa de 500.001 a 2.000.000 PTA.

Article 13 Afectació del producte de les sancions.

El producte obtingut de les sancions pecuniàries imposades d'acord amb aquesta llei queda afectat al finançament de les actuacions de l'Administració, i concretament al de les actuacions dels organismes que en depenen, en matèria de serveis socials.

Article 14 Responsabilitat civil i graduació de les sancions

La imposició d'una sanció no exclou la responsabilitat civil ni la possible indemnització de danys i perjudicis que puguin derivar-se del que disposa la legislació vigent.

La determinació de l'import de la sanció es farà d'acord al principi de proporcionalitat i considerant especialment el grau de culpabilitat i intencionalitat, la naturalesa dels perjudicis causats, el risc que s'hagi provocat i la reincidència.

Als efectes d'aquesta llei hi haurà reincidència quan es dictin dues resolucions fermes pel mateix fet dins el període de dos o tres anys per fets de diferent naturalesa dins el mateix període.

Article 15 Procediment aplicable

El procediment aplicable per a l'exercici de la potestat sancionadora regulada en aquesta llei serà el previst amb caràcter general per a l'Administració de les Illes Balears, sense perjudici que es pugui regular per decret un procediment específic que desplegui aquesta llei.

Article 16 Òrgans competents.

La instrucció dels expedients sancionadors correspondrà a la unitat administrativa de la Direcció General d'Acció Social que tingui encomanada aquesta tasca.

Sempre que es tracti d'infraccions i sancions regulades en aquesta llei, l'òrgan competent per resoldre els procediments sancionadors i per imposar les sancions corresponents o declarar, en el seu cas, la no responsabilitat o la inexistència d'infracció administrativa, és el director general que tingui atribuïdes aquestes funcions en la conselleria competent en matèria d'acció social.

En la resolució dels expedients sancionadors es tindran en compte els informes que emetin els departaments afectats per raó de la matèria o, en el seu cas, les corporacions locals, a sol·licitud de l'òrgan competent per resoldre l'expedient sancionador.

Article 17 Prescripció de les infraccions i sancions.

1. Les infraccions prescriuen als dos anys, a l'any o als sis mesos, segons es tracti, respectivament, de les tipificades com a molt greus, greus o lleus.

2. Les sancions prescriuen als dos anys, a l'any o als sis mesos, segons es tracti, respectivament, de les tipificades com a molt greus, greus o lleus.

3. El termini de prescripció de les infraccions serà comptador a partir del dia en què la infracció s'hagués comès. Interromprà la prescripció, la iniciació, amb coneixement de la persona interessada, del procediment sancionador, i es reprendrà el termini de prescripció si l'expedient sancionador estigués paralitzat durant més d'un mes per causa no imputable al presumpte responsable.

4. El termini de prescripció de les sancions serà comptador a partir del dia següent a aquell en què esdevingui ferma la resolució per la qual s'imposa la sanció. Interromprà la prescripció la iniciació, amb coneixement de la persona interessada, del procediment d'execució, tornant a començar el termini si aquell està paralitzat durant més d'un mes per causa no imputable al presumpte responsable.

Disposició addicional primera

Es faculta el Govern de les Illes Balears per dictar les normes necessàries per desplegar aquesta llei i, en concret, per establir les condicions i els requisits necessaris per al reconeixement, la pèrdua i la suspensió de la condició de ca de guia i el disseny del distintiu oficial, així com per dictar un reglament destinat a l'homologació dels centres d'ensinistrament. Aquesta normativa s'haurà d'aprovar abans del termini d'un any des de la publicació d'aquesta llei.

Disposició addicional segona.

Es faculta el Govern de les Illes Balears per actualitzar les quanties de les sancions establertes a l'article 12 d'aquesta llei.

Disposició addicional tercera.

El Govern de les Illes Balears promourà i realitzarà campanyes informatives i educatives dirigides a la població en general amb l'objectiu de sensibilitzar-la pel que fa a les persones deficients visuals que es facin ajudar de ca de guia perquè la seva integració sigui real i efectiva.

Disposició addicional quarta.

Als efectes de la present llei, tindran la consideració de centres d'ensinistrament de cans de guia, els reconeguts com a tals per la Organització Nacional de Ciegos Españoles.

Disposició transitòria primera

Els cans de guia existents a l'actualitat hauran d'adequar-se als requisits de reconeixement i d'identificació prevists en aquesta llei i en la normativa que la desplegui dins els sis mesos següents a la data d'entrada en vigor de la normativa que la desplegui.

CAPÍTOL II

Art. 12

Art. 13

Art. 14

Art. 15

Art. 16

Art. 17

**§ 14. Llei 5/1999,
de 31 de març, de
cans guia
(BOIB núm. 45, de
10 d'abril de 1999;
BOE núm. 106, de 4
de maig de 1999)**

Disposició transitòria segona

1. En el termini de nou mesos comptadors des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, les corporacions locals hauran d'adequar, dins de l'àmbit de les seves competències, la seva normativa a les prescripcions d'aquesta llei.
2. En el termini de nou mesos comptadors des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, els ajuntaments obriran un cens de cans de guia a l'àmbit del seu municipi.

Disposició final

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat al Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§15. Llei 3/1993, de 4 de maig, de millora de l'accessibilitat i supressió de les barreres arquitectòniques

(BOIB núm. 62, de 20 de maig de 1993;
BOE núm. 197, de 18 d'agost de 1993)

I

El principi d'igualtat consagrat a l'article 14 de la Constitució espanyola comporta assegurar a tots els ciutadans l'accessibilitat i la utilització dels espais públics, els edificis i locals de pública concurrència i, alhora, permetre la gradual eliminació de les barreres arquitectòniques ja existents, i això constitueix un dels objectius fonamentals de l'actuació pública amb la intenció d'afavorir aquesta igualtat de tots els ciutadans. Atesa la importància que la supressió de les barreres arquitectòniques té en el procés de la total integració social no sols de les persones afectades de disminucions, sinó de totes aquelles que pateixen una mobilitat reduïda, es considera imprescindible d'aprovar una Llei que garanteixi l'accessibilitat a l'entorn urbà, als edificis i mitjans de transport públic, de fomentar aquest objectiu, de controlar el compliment del que es disposa en la norma, i d'establir així mateix un règim sancionador en cas d'incompliment.

II

L'article 9 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per Llei Orgànica 2/1983, de 25 de febrer, estableix que les institucions d'autogovern, en compliment de les finalitats que els són pròpies, promouran la igualtat entre els ciutadans de les Illes Balears com a principi de la Constitució. Així mateix, l'article 10 de l'Estatut atribueix a la Comunitat Autònoma competència exclusiva en matèria d'ordenació del territori, urbanisme i habitatge. D'acord amb el que s'ha exposat, la finalitat de la llei present es de fer ciutats més accessibles i de millorar la qualitat de vida de tota la població, per tal d'ampliar el procés d'integració de les persones amb limitacions, que ha tingut el punt de partida en la Llei estatal 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social dels disminuïts.

III

A través de 40 articles, agrupats en un títol preliminar i tres títols, es regulen el control previ dels projectes d'obra i les disposicions sobre el disseny i l'execució per a la supressió de barreres arquitectòniques urbanístiques, en l'edificació i els mitjans de transport (títol I).

És de destacar el règim sancionador que figura al títol II i que es remet a la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de Disciplina Urbanística.

Es crea el Consell Assessor per a la millora de l'Accessibilitat i de la supressió de les Barreres Arquitectòniques (títol III) com a òrgan de col·laboració entre les diferents administracions públiques i les entitats que agrupen persones amb mobilitat reduïda amb la finalitat d'aconseguir una adequada col·laboració entre aquestes institucions.

§ 15. Llei 3/1993, de 4 de maig, de millora de l'accessibilitat i supressió de les barreres arquitectòniques (BOIB núm. 62, de 20 de maig de 1993; BOE núm. 197, de 18 d'agost de 1993)

A les tres disposicions addicionals s'hi regula l'elaboració en el termini d'un any dels catàlegs d'espais i edificis de titularitat pública que s'han d'adaptar a la llei present, l'habilitació al Govern de la Comunitat Autònoma per al desplegament reglamentari, així com l'actualització periòdica de les sancions econòmiques.

A les quatre disposicions transitòries es fixa un termini suficient per a l'adequació gradual a la llei dels espais públics i dels edificis ja construïts i dels mitjans de transport públics per donar-li efectivitat, el seguiment de la qual correspondrà al Consell Assessor per a la Millora de l'Accessibilitat i de la supressió de les Barreres Arquitectòniques. Així mateix, s'hi regula la resolució dels expedients i del termini de prescripció de les infraccions i de les sancions molt greus, fins que no s'adapti la normativa sancionadora autonòmica a la legislació bàsica.

TÍTOL PRELIMINAR

Article 1

La present llei té per objecte de garantir l'accessibilitat a l'entorn urbà, als edificis i als mitjans de transport, a les persones amb mobilitat reduïda o que pateixin qualsevol d'altra limitació; l'eliminació de les barreres que la dificultin, el foment en tots els àmbits socials d'aquest objectiu i el control efectiu del compliment del que s'hi disposa.

Article 2

El que s'estableix en aquesta llei serà aplicable a totes les actuacions públiques o privades en el transport o en matèria urbanística o d'edificació que suposin una nova construcció, una ampliació o una reforma suficientment important, per permetre simultàniament l'eliminació dels elements que hi impedeixen l'accessibilitat.

Article 3

Als efectes de la llei present, en relació amb els conceptes que se citen, s'haurà d'entendre:

- a) Per accessibilitat: la qualitat que té un medi en el qual s'han eliminat les barreres arquitectòniques o s'hi han establert alternatives.
- b) Per barrera arquitectònica: obstacle físic, impediment o similar, que impedeix o limita el moviment de les persones o l'autonomia personal i que es pot trobar en un marc urbanístic, en l'edificació o en els mitjans de transport.
- c) Per itinerari practicable: el recorregut o el camí accessible.
- d) Per ajuda tècnica: els instruments que utilitza la persona com a suporten el desplaçament i els mitjans mecànics o estàtics que complementen o fan possible l'accessibilitat.
- e) Per persona amb mobilitat reduïda: aquella que tengui una disminució que temporalment o permanentment li impedeixi o dificulti el desplaçament.

Article 4

Seràn degudament senyalitzats els llocs que puguin comportar perill per a les persones de mobilitat reduïda.

Article 5

El sistema d'alarma o d'emergència comptarà amb senyals lluminoses sonores intermitents. Amb caràcter general la informació es donarà de forma escrita, sonora o tàctil, d'acord amb el que estableix la llei present i les disposicions que la desenvolupin.

Article 6

El símbol internacional d'accessibilitat serà d'obligada instal·lació en els llocs, espais, edificis i mitjans de transport públics, on no hi hagi barreres arquitectòniques, s'hi donin alternatives o hi hagi un itinerari practicable.

TÍTOL PRELIMINAR

- Art. 1
- Art. 2
- Art. 3
- Art. 4
- Art. 5
- Art. 6

TÍTOL I CAPÍTOL I

- Art. 7
- Art. 8

TÍTOL I DISPOSICIONS SOBRE EL DISSENY I L'EXECUCIÓ PER A LA SUPRESSIÓ DE BARRERES ARQUITECTÒNIQUES

Capítol I Barreres arquitectòniques urbanístiques

Secció 1a Disposicions de caràcter general

Article 7

1. Les prescripcions que contenguin els plans generals d'ordenació urbana, les normes subsidiàries i els altres instruments de planejament i execució que les despleguin, i també els projectes d'urbanització, de dotació de servies, d'obres i d'instal·lacions hauran de garantir l'accessibilitat i la utilització amb caràcter general dels espais d'ús públic i observaran les determinacions i els criteris bàsics establerts en el present capítol.

2. Per a l'atorgament de tot tipus de llicències i autoritzacions serà indispensable el compliment de les prescripcions de la llei present i s'hauran de denegar en el cas contrari.

3. Els plecs de condicions dels contractes administratius contindran clàusules d'adequació al que es disposa en aquesta llei .

Article 8

1. Les barreres arquitectòniques urbanístiques poden originar-se en:

- a) Els elements de la urbanització.
- b) El mobiliari urbà.

2. Es considera element d'urbanització qualsevol component de les obres d'urbanització, entenent per tals obres les referents a: pavimentació, proveïment i distribució d'aigua, sanejament, drenatge, distribució d'energia elèctrica, gas, telefonia i telemàtica, enllumenat públic, jardineria i totes aquelles altres que materialitzen les indicacions del planejament urbanístic.

3. S'entén per mobiliari urbà el conjunt d'objectes existents en les vies i en els espais lliures públics, superposats o adossats als elements d'urbanització o edificació, de manera que modificar-los o traslladar-los no hi genera alteracions substancials d'aquelles, tals com semàfors, pals de senyalització i similars,

cabines telefòniques, fonts públiques, papereres, parasols, marquesines, quioscs, jocs infantils i qualssevol altres de naturalesa anàloga.

Secció 2a

Disposicions sobre el disseny dels elements d'urbanització

Article 9 Itineraris per a vianants

El disseny i el traçat dels itineraris públics destinats al trànsit de vianants s'han de fer de manera que els desnivells no arribin a graus d'inclinació que en dificultin la utilització a persones amb mobilitat reduïda, i que disposin d'una amplària tal que dues persones puguin creuar-se, una de les dues, en cadira de rodes.

En tot cas, hauran de disposar en tot el recorregut d'una amplària mínima, lliure de qualsevol obstacle, que permeti passar una persona en cadira de rodes.

Article 10 Paviments

1. Els paviments dels itineraris per a vianants seran durs, antilliscants i sense ressaltos.

2. Les reixes i els registres situats en aquests itineraris estaran enrasats amb el paviment circumdant i l'enreixat serà perpendicular al sentit de la marxa.

3. Els arbres que se situïn en aquests itineraris tindran cobertes les garangoles amb reixes o altres elements enrasats amb el paviment circumdant.

4. En una altària màxima de 2'20 metres per damunt del trespol no podran sobresortir arbusts, branques o similars, mes enllà de la vertical del límit de la zona ajardinada, la qual es considera que es la delimitada per la vorada definida a l'article 15.2.

5. Els arbres que tinguin el tronc inclinat i suposin un obstacle seran enreixats i, si això no es possible, senyalitzats adequadament.

Article 11 Guals

1. Als efectes de la llei present, es consideren dos tipus de guals:

- a) Els destinats a l'entrada i sortida de vehicles a través d'itineraris per a vianants.
- b) Els destinats específicament a la supressió de barreres arquitectòniques en els itineraris per a vianants.

2. Els primers es dissenyaran de manera que els itineraris per a vianants que hi creuin no quedin afectats per pendents longitudinals o transversals superiors a les tolerades per a persones amb mobilitat reduïda. En aquests guals no s'admetrà el tipus de rajola especial per a persones amb visibilitat reduïda.

3. Els segons s'hauran de dissenyar de manera que els dos nivells a comunicar s'enllacin per un plànol inclinat de pendent longitudinal i transversal adequat a persones amb mobilitat reduïda. Quan sigui possible, l'amplària ha de permetre el pas simultani de dues persones en cadira de rodes i seran pavimentats amb llosetes especials perquè les persones amb visibilitat reduïda els localitzin fàcilment.

4. Reglamentàriament es definiran les pendents màximes permeses axí com les amplàries mínimes dels guals a que fa referència l'article present.

Article 12 Passos de vianants

1. En els passos de vianants se salvarà el desnivell entre la voravia i la calçada amb un gual de les característiques indicades a l'article 11.3. Aquests se situaran sempre enfrontats.

2. Si en el recorregut del pas de vianants es necessari creuar una illeta intermèdia a les calçades rodades, aquesta es retallarà i rebaixarà fins a 2 centímetres d'altària en una amplària igual a la del pas de vianants.

3. Si el pas, per la longitud que té, s'ha de fer en dos temps amb parada intermèdia, la illeta tindrà una amplària mínima que permeti que un transeünt en cadira de rodes romangui a resguard de la circulació rodada.

4. Les illetes intermèdies a què fan referència els dos apartats anteriors seran pavimentades amb rajoles especials per a persones amb visibilitat reduïda

5. En els encreuaments de carrers de configuració atípica s'instal·larà una franja de guia tàctil d'una vorada a l'altra per la línia mitjana del pas de transeünts. Aquesta franja consistirà en una lleu sobre-elevació d'una amplària de 5 centímetres i una alçada de 6 mil·límetres. Aquesta banda serà detectable temptejant a dreta o esquerra amb el bastó.

6. En els espais exteriors que no tinguin façanes, es disposarà una franja de 30 centímetres de lloseta especial paral·lela a la vorada per advertir a la persona amb visibilitat reduïda que ha de variar el seu rumb.

Article 13 Escales

1. Les escales es faran de manera que tinguin una dimensió confortable d'estesa i frontal que en faciliti la utilització per persones amb mobilitat reduïda.

2. L'amplària lliure ha de permetre el pas simultani de dues persones.

3. Al començament i al final de les escales a la zona del replà s'instal·laran elements de color i textura que contrastin amb el paviment general, en una franja o longitud igual al frontal de l'escala i una amplada de 30 centímetres, cosa que en permetrà la detecció per les persones amb reducció de visibilitat.

4. Les escales han de tenir arrambadors als dos costats, que hauran de ser continus i perllongar-se com a mínim 45 centímetres, mes enllà del principi i del final d'aquestes i sempre hauran de ser rematats cap endins o cap avall per eliminar riscos.

5. L'estesa es construirà en material antilliscant sense ressalts sobre el frontal.

6. Les escales de llarg recorregut s'hauran de partir i s'hi introduiran replans intermedis.

7. Es prohibeixen dins els itineraris de transeünts els desnivells constituïts per un graó únic, que haurà de ser substituït per una rampa.

TÍTOL I CAPÍTOL I

Art. 9
Art. 10
Art. 11
Art. 12
Art. 13

Article 14 Rampes

1. Les rampes, com a elements que dins un itinerari per a vianants permeten salvar desnivells pronunciats o pendents superiors als de l'itinerari mateix, s'ajustaran als criteris que s'especifiquen a continuació.

2. El pendent, tant el longitudinal com el transversal, no arribarà a graus d'inclinació que en dificultin la utilització per persones amb mobilitat reduïda. El pendent longitudinal quedarà també limitat en funció de la longitud del tram.

3. Les rampes dels itineraris per a vianants hauran de tenir arrambadors i proteccions als dos costats que serveixin de suport i evitin la sortida accidental de cadires de rodes i bastons.

4. L'amplària lliure permetrà el pas simultani de dues persones, una en cadira de rodes, excepte que hi hagi un recorregut alternatiu, en el qual cas es podrà reduir l'amplària al pas d'una cadira de rodes.

5. Qualsevol tram d'escala dins un itinerari per a vianants s'haurà de complementar amb una rampa o amb d'altres mitjans mecànics.

6. No es consideren rampes les superfícies amb un pendent inferior al 5%.

7. Reglamentàriament es definiran el pendent màxim, l'amplària mínima i la resta de característiques de les rampes a que fa referència aquest article.

Article 15 Parcs, jardins, places i espais lliures públics

1. Els itineraris per a vianants en parcs, jardins, places i espais lliures públics en general s'ajustaran als criteris assenyalats als articles precedents.

2. Les zones ajardinades i les bardisses seran sempre delimitades per una vorada de 5 centímetres d'alçada mínima o per un canvi de textura del paviment que permeti a les persones amb visibilitat reduïda localitzar-les. Es prohibeixen les delimitacions amb cables, cordes o similars.

3. Els lavabos públics que es disposin en aquests espais hauran de ser accessibles a persones amb mobilitat reduïda. Les dependències d'aquests lavabos s'ajustaran a allò que indica l'article 25 referent a lavabos en edificis públics.

Article 16 Aparcaments

1. En totes les zones d'estacionament de vehicles lleugers els ajuntaments reservaran, permanentment i tan prop com sigui possible dels accessos per a vianants, places degudament senyalitzades per a vehicles que transportin persones amb mobilitat reduïda.

2. Els accessos per a vianants a aquestes places compliran les condicions establertes en els articles anteriors per a itineraris de vianants.

3. Les dimensions mínimes de les places seran les que en permetin la correcta utilització per persones amb mobilitat reduïda, incloses aquelles que es desplacen en cadires de rodes.

Secció 3a Disseny i ubicació del mobiliari urbà

Article 17 Elements de senyalització i d'enllumenat

1. Els senyals de trànsit, els semàfors, els pals d'enllumenat públic o qualsevol element de senyalització se situaran devora la vorada quan la voravia tengui una amplària superior a 1,5 metres. Si es inferior, aniran arrambats a la paret, amb els discs senyalitzadors a una alçada superior a 2,20 metres del nivell més baix de la voravia.

2. No podrà instal·lar-se cap obstacle a l'espai de les voravies comprès dins el pas per a vianants.

3. En els passos per a vianants amb semàfors manuals, el polsador per accionar el canvi del llum s'haurà de situar a una alçada accessible, no superior a 1,20 metres, per tal que una persona en cadira de rodes el pugui manipular.

4. Els semàfors per a vianants instal·lats en vies públiques, el volum del trànsit rodat o la perillositat objectiva de les quals ho aconsellin així, hauran d'estar equipats per a emetre un senyal sonor i suau, intermitent i sense estridències o de sistemes tàctils, que serveixi de guia a les persones amb visibilitat reduïda quan s'obri el pas als vianants.

Article 18 Elements urbans diversos

Qualsevol element instal·lat en la via pública serà ubicat de tal manera que permeti un espai lliure de circulació per a vianants amb una amplària mínima de 1,50 metres i una altura mínima de 2,20 metres.

Article 19 Protecció i senyalització de les obres en via pública

1. Els bastiments, les sèquies o qualsevol altre tipus d'obres en la via pública s'hauran de senyalitzar, protegir i dotar de llums vermells que han de romandre encesos les nits. Aquests elements s'han de disposar de manera que les persones amb visibilitat reduïda puguin detectar a temps l'existència d'un obstacle, i han d'incloure tots els materials i ormetjos arreglats. Per creuar les sèquies, s'han de disposar unes planxes convenientment adossades, l'amplària mínima de les quals es determinarà reglamentàriament.

2. Quan per motiu d'obres hi hagi bastiments en les vies públiques, s'haurà de garantir un trànsit correcte per a vianants lliure d'obstacles, l'amplària mínima de l'espai lliure es determinarà reglamentàriament.

Capítol II Barreres arquitectòniques en l'edificació

Secció 1a Disposicions de caràcter general

Article 20

Els edificis i les instal·lacions d'us i interès públic i de nova planta, hauran de permetre l'accés i l'ús a les persones amb disminucions i s'ajustaran a les prescripcions de caràcter general que s'indiquen en els articles següents.

TÍTOL I CAPÍTOL I

Art. 14
Art. 15
Art. 16
Art. 17
Art. 18
Art. 19

CAPÍTOL II Art. 20

§ 15. Llei 3/1993, de 4 de maig, de millora de l'accessibilitat i supressió de les barreres arquitectòniques (BOIB núm. 62, de 20 de maig de 1993; BOE núm. 197, de 18 d'agost de 1993)

Article 21

Els allotjaments turístics, de mes de trenta unitats d'allotjament, hauran de disposar d'una unitat d'allotjament per a persones amb mobilitat reduïda, per cada cinquanta unitats d'allotjament o fracció que tengui l'establiment, sense perjudici de l'accessibilitat a tots els locals i zones comunes.

Article 22

A les zones exteriors o interiors, destinades a garatges i a aparcament d'ús públic serà necessari reservar permanentment, tan prop com sigui possible dels accessos per a vianants, places degudament senyalitzades per a vehicles que transportin persones amb mobilitat reduïda.

Article 23

Un dels accessos a l'interior de l'edificació com a mínim haurà d'estar desproveït de barreres arquitectòniques que impedeixin o dificultin l'accessibilitat de les persones amb mobilitat reduïda.

En el cas d'un conjunt d'edificis i instal·lacions, un, com a mínim, dels itineraris per a vianants que els uneixin entre si i amb la via pública haurà de complir les condicions establertes en la llei present per a aquests itineraris.

Reglamentàriament es definiran l'amplària mínima i la resta de característiques dels accessos sense barreres arquitectòniques.

Article 24

Els espais de comunicació horitzontal dins les àrees d'ús públic tindran unes característiques tals que permetin el desplaçament i la maniobra de tota mena de persones disminuïdes. Els desnivells hauran de ser salvats mitjançant rampes de les característiques indicades a l'article 14. Les dependències i els espais situats en àrees d'ús públic es dissenyaran de manera que se'n garanteixin l'accés i la mobilitat interior a les persones amb alguna disminució. La comunicació vertical entre àrees d'ús públic s'haurà de realitzar, com a mínim, a través d'un element constructiu o mecànic, accessible i utilitzable per les persones amb mobilitat reduïda.

Les escales, com a element utilitzable per determinades persones disminuïdes, s'ajustaran als criteris especificats a l'article 13.

Article 25

Els serveis higiènics d'ús públic disposaran, com a mínim, d'un lavabo que compleixi les condicions que en permetin la utilització a tot tipus de persones amb mobilitat reduïda; les portes aniran senyalitzades amb l'anagrama internacional en relleu i en un contrast intens de color. A aquest efecte es tindran en compte els requisits específics següents:

- a) Els buits i els espais d'accés i també els passos o distribuïdors interiors tindran les dimensions suficients per a permetre el desplaçament i la maniobra d'una persona en cadira de rodes.
- b) Les portes de vidre hauran d'estar dotades a una alçada de 1,60 metres d'alguna marca que les identifiqui com a tals perquè puguin ser detectades per persones amb visibilitat reduïda.
- c) Els aparells sanitaris, que estaran dotats d'elements auxiliars de subjecció que en permetin la utilització per les persones amb mobilitat

reduïda, tindran al ser voltant l'espai necessari, lliure de tot obstacle, que, en tot caso, en permeti l'aproximació i l'ús correcte. Reglamentàriament es definiran les dimensions mínimes i les altres característiques dels serveis higiènics a què fa referència aquest article.

Article 26

En tots aquells elements de la construcció i en el serveis i les instal·lacions d'ús general, se'n garantirà la fàcil utilització per persones amb alguna disminució.

Secció 2a

Disposicions sobre edificacions d'habitatges

Article 27

1. Als efectes de la llei present es consideren dins un edifici d'habitatges, instal·lacions o serveis utilitzables per persones amb mobilitat reduïda dos tipus de espais; els adaptats i els practicables.

- Un espai, una instal·lació o un servei es considera adaptat quan s'ajusta a tots els paràmetres que per via reglamentària s'establiran.
- Un espai, una instal·lació o un servei es considera practicable quan no s'ajusta als paràmetres establerts, però no n'impedeix la utilització de manera autònoma per persones amb mobilitat reduïda.

2. Els edificis d'habitatges en què sigui obligatòria la instal·lació d'ascensos han de tenir, com a mínim, un itinerari practicable que uneixi els habitatges amb l'exterior i amb les dependències d'ús comunitari que estiguin al seu servei.

Article 28

Els edificis en què hi hagi habitatges per a disminuïts hauran de tenir adaptats:

- a) Els elements comuns d'accés a aquests habitatges.
- b) Les dependències d'ús comunitari al servei d'aquests habitatges.
- c) Un itinerari per a vianants, com a mínim, que uneixi l'edificació amb la via pública, amb serveis o edificacions annexos o amb edificis veïnats.
- d) Els interiors d'aquests habitatges.

Article 29

Amb l'objectiu de garantir a les persones amb mobilitat reduïda l'accés a un habitatge, en les programacions anuals de les de promoció pública es reservarà un percentatge suficient, del volum total, d'acord amb la demanda existent, de la manera que reglamentàriament s'estableixi.

Els promotors privats d'habitatges de protecció oficial hauran de reservar en els projectes que presentin per a la seva aprovació la proporció mínima que s'estableixi reglamentàriament per a persones amb mobilitat reduïda.

Els promotors privats d'habitatges de protecció oficial podran substituir les adaptacions interior dels habitatges reservats per a persones amb mobilitat reduïda per l'atorgament, en sol·licitar la qualificació definitiva, d'un aval bancari suficient que garanteixi la realització de les obres necessàries per a les adaptacions corresponents.

TÍTOL I CAPÍTOL II

Art. 21
Art. 22
Art. 23
Art. 24
Art. 25
Art. 26
Art. 27
Art. 28
Art. 29

Capítol III
Barreres arquitectòniques en els mitjans de transport

§ 15. Llei 3/1993, de 4 de maig, de millora de l'accessibilitat i supressió de les barreres arquitectòniques (BOIB núm. 62, de 20 de maig de 1993; BOE núm. 197, de 18 d'agost de 1993)

Article 30

Els mitjans de transport públics de passatgers, adaptats a persones amb mobilitat reduïda, especificaran a cada parada l'horari del servei amb números àrabs en relleu i s'hi assenyalarà el símbol d'accessibilitat.

Article 31

Les estacions de ferrocarrils i d'autobusos comptaran amb un equip de megafonia i amb un plafó visual mitjançant el qual es pugui informar els viatgers de les arribades o les sortides i també de qualssevol altres incidències o notícies.

Article 32

Els projectes de nova construcció o de reestructuració de les estacions de ferrocarrils i les d'autobusos i el material mòbil s'hauran d'ajustar als requisits següents:

- a) Les escales i els elements superposats o adossats a vestíbuls, passets i andanes observaran les prescripcions establertes en els articles 9 a 14 de la llei present.
- b) Les zones de la vorera de les andanes de les estacions se senyalitzaran amb una franja de 80 centímetres de textura distinta a la del paviment existent, amb la finalitat que les persones amb visió reduïda pugin detectar a temps el canvi de nivell entre l'andana i les vies.
- c) En els espais de recorregut intern en que s'hagin de sortejar torniquets o altres mecanismes, hi ha d'haver un pas alternatiu que permeti el pas d'una persona amb mobilitat reduïda.
- d) Com a mínim, una de les portes d'entrada i sortida d'accés fins a les andanes tindrà una amplària que permeti el pas d'una persona en cadira de rodes. Aquesta porta serà situada el més prop possible dels altres accessos.

Article 33

1. En autobusos urbans, interurbans i ferrocarrils s'hauran de reservar per a persones amb mobilitat reduïda, com a mínim, tres seients per cotxe, pròxims a les portes d'entrada i adequadament senyalitzats. En aquest lloc es col·locarà, com a mínim, un timbre d'avís de parada fàcilment accessible.

2. El pis de tos i cadascun dels vehicles de transport serà antilliscant.

3. En autobusos urbans i interurbans, amb la finalitat d'evitar que les persones amb mobilitat reduïda creuin tot el vehicle, aquestes podran desembarcar per la porta d'entrada, si es troba més pròxima a la taquilla de control.

Article 34

En les poblacions que reglamentàriament es determini hauran d'existir vehicles especials o taxis condicionats, que cobreixin les necessitats de desplaçament de persones amb mobilitat reduïda.

Article 35

1. Es facilitaràn l'accés d'entrada als mitjans de transport públics necessaris per a persones disminuïdes i la seva utilització, i també l'espai físic necessari per a la ubicació de tots els escrits o ajudes tals com: bastons, crosses, cadires de rodes, cans guies i qualsevol altres aparells o mecanismes de que vagin proveïdes les persones afectades.

2. Els vehicles han de tenir les barres o els agafalls continus i al llarg de tot el vehicle.

3. Les màquines marcadores de bonobús estaran normalitzades i situades sempre en el mateix lloc del vehicle.

4. Els vehicles hauran d'incorporar un sistema acústic d'anunci d'aturades.

Article 36

1. Amb la finalitat que els disminuïts puguin estacionar el vehicle sense veure's obligats a efectuar desplaçaments llargs, els ajuntaments hauran de:

- a) Permetre que les persones amb dificultats de mobilitat aparquin els seus vehicles més temps de l'autoritzat en el llocs de temps limitat.
- b) Reservar en les proximitats dels edificis públics i en tots aquells llocs on es comprovi que és necessari, places d'aparcament per mitjà de senyals de trànsit complementats per un disc addicional que reproduceixi el símbol internacional d'accessibilitat.
- c) Proveir les persones que puguin beneficiar-se de les facilitats exposades en els apartats anteriors, d'una targeta que contengui, com a mínim, el símbol d'accessibilitat, la matrícula del vehicle i el nom del titular.

TÍTOL II RÈGIM SANCIONADOR

Article 37

Constituiràn infracció administrativa i seran sancionables, d'acord amb la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de Disciplina Urbanística i amb el que es determina en el present títol, les accions o omissions que contravinguin les normes sobre accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques.

Article 38

Les infraccions es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

1. Són infraccions lleus les referides al manteniment dels elements de l'accessibilitat i la resta d'infraccions no qualificades com a greus o molt greus.

2. Són infraccions greus:

- a) Les que incompleixin les normes sobre supressió de barreres arquitectòniques urbanístiques en les obres d'urbanització i en el mobiliari de nova construcció, ampliació y reforma d'espais destinats a ús públic; i en la construcció, ampliació y reforma d'edificis de propietat pública o privada, destinats a serveis públics o que l'ús dels quals impliqui la concurrència de públic, i sobre els mitjans de transport públic de passatgers.
- b) Les que impedeixin l'accés a centres o espais de titularitat de les administracions públiques.

TÍTOL I CAPÍTOL III

- Art. 30
- Art. 31
- Art. 32
- Art. 33
- Art. 34
- Art. 35
- Art. 36

TÍTOL II

- Art. 37
- Art. 38

§ 15. Llei 3/1993, de 4 de maig, de millora de l'accessibilitat i supressió de les barreres arquitectòniques (BOIB núm. 62, de 20 de maig de 1993; BOE núm. 197, de 18 d'agost de 1993)

c) Les que suposin greu perill o afectin greument la seguretat de les persones.

3. Són infraccions molt greus la comissió de tres o més infraccions greus.

Article 39

1. Les infraccions lleus se sancionaran amb multa de 25.000 a 500.000 pessetes, les infraccions greus amb multa de 500.001 a 10.000.000 de pessetes, i les infraccions molt greus de 10.000.001 a 25.000.000 de pessetes⁷.

2. Per a la graduació de l'import de la sanció a imposar es tendran en compte els criteris següents:

- a) L'existència d'intencionalitat o reiteració.
- b) La naturalesa dels perjudicis causats.
- c) La reincidència de l'infractor, per comissió en el termini d'un any de més d'una infracció de la mateixa naturalesa, quan així hagi estat declarat per resolució ferma.
- d) El cost econòmic derivat de les obres d'accessibilitat necessàries i el grau de culpa de cadascun dels infractors.

3. Amb independència de la imposició de sancions econòmiques podran prendre's mesures accessòries, per a la qual cosa s'instarà els organismes competents.

4. L'esmena de les deficiències objecte de sanció, en el termini assenyalat a la resolució, podrà donar lloc a la condonació parcial de la sanció imposada, a instància de l'interessat.

TÍTOL III

DEL CONSELL ASSESSOR PER A LA MILLORA DE L'ACCESSIBILITAT I DE LA SUPRESSIÓ DE LES BARRERES ARQUITECTÒNIQUES

Article 40

1. Es crea el Consell Assessor per a la millora de l'Accessibilitat i de la supressió de les Barreres Arquitectòniques, adscrit a la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori, com a òrgan de col·laboració entre administracions públiques i de participació de les associacions de persones amb mobilitat reduïda.

2. Les funcions seran de col·laboració, assessorament, informació, proposta de criteris i foment de l'accessibilitat.

3. El Consell de Govern, a proposta del Conseller competent, determinarà mitjançant decret l'organització, la composició i les funcions del Consell Assessor per a la millora de l'Accessibilitat i de la supressió de les Barreres Arquitectòniques.

7. Vid. quantitats expressades en euros a l'article 31 del Decret 20/2003, de 28 de febrer (§16).

Disposició addicional primera

En el termini d'un any les administracions públiques elaboraran un catàleg d'espais i edificis de titularitat seva pendents d'adaptació, que serà remès al Consell Assessor per a la millora de l'Accessibilitat i de la supressió de les Barreres Arquitectòniques.

Disposició addicional segona

Reglamentàriament es definiran els paràmetres i les normes de disseny en desplegament del que es disposa en la llei present, i les obres de reforma o ampliació susceptibles d'aplicació d'aquesta, així com la prioritat de les actuacions que se'n derivin.

Disposició addicional tercera

1. En el termini no superior a 15 anys s'hauran d'adequar a la llei present els següents espais i edificis construïts o projectats abans que aquesta comenci a vigir:

- a) Carrers, parcs, jardins, places i espais públics.
- b) Edificis d'accés al públic de titularitat pública.
- c) Edificis d'accés al públic de titularitat privada.
- d) Igualment, s'hauran d'adequar, en el mateix termini, els mitjans de transport públic de passatgers.

2. La Comunitat Autònoma reservarà anualment en el seus pressuposts una partida d'inversió per a la supressió de barreres arquitectòniques en espais, instal·lacions, edificis o mitjans de transport dels quals tenguí la titularitat o dels quals faci ús.

3. Els ajuntaments elaboraran plans especials d'actuació amb l'objecte d'adaptar progressivament les vies públiques, els parcs, els jardins i la resta d'espais d'ús públic. Amb aquesta finalitat, els pressuposts generals de les entitats locals contindran les assignacions necessàries per finançar les adaptacions esmentades.

4. L'exempció del compliment del que es determina a l'apartat 1, per motius de caràcter històric-artístic, impossibilitat material o d'altra raó, serà resolta pel conseller competent per raó de la matèria, amb informe previ del Consell Assessor per a la millora de l'Accessibilitat i de la supressió de les Barreres Arquitectòniques.

Disposició transitòria segona

El Consell Assessor per a la millora de l'Accessibilitat i de la supressió de les Barreres Arquitectòniques farà el seguiment del que es determina a la disposició anterior.

Disposició transitòria tercera

Els plans generals d'ordenació urbana, les normes subsidiàries i altres instruments de planejament s'adaptaran al que es determina en la llei present en un termini no superior a 5 anys.

TÍTOL II
Art. 39

TÍTOL III
Art. 40

**§ 15. Llei 3/1993,
de 4 de maig,
de millora de
l'accessibilitat
i supressió de
les barreres
arquitectòniques
(BOIB núm. 62,
de 20 de maig de
1993;
BOE núm. 197, de
18 d'agost de 1993)**

Disposició transitòria quarta

En tant no s'adapti la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de Disciplina Urbanística, a la legislació bàsica regulada per la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común, la resolució dels expedients corresponents a infraccions molt greus correspondrà a l'òrgan que tenguí la competència per a resoldre els expedients referits a infraccions greus. El termini de prescripció de les infraccions i de les sancions molt greus serà el que s'estableix a l'article 73 de la Llei de Disciplina Urbanística.

Disposició derogatòria

Queden derogades totes les disposicions d'igual o inferior rang que contradiguin el que es disposa a la llei present.

Disposició final primera

En el termini d'un any, el Govern de la Comunitat Autònoma aprovarà les disposicions reglamentaries de desplegament de la llei present.

Disposició final segona

Aquesta llei entrarà en vigor el dia següent al de la publicació en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

§16. Decret 20/2003, de 28 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament de supressió de barreres arquitectòniques

(BOIB núm. 36, de 18 de març de 2003)

L'aplicació de la Llei 3/1993, de 4 de maig, i el Decret 96/1994, de 27 de juliol, per a la millora de l'accessibilitat i la supressió de les barreres arquitectòniques per a tota la població i, específicament, per a les persones amb mobilitat reduïda o qualsevol altra limitació, ha estat una de les prioritats de les actuacions públiques en els darrers anys.

El creixent envelliment de la població de les Illes Balears està convertint l'accessibilitat de l'entorn en una necessitat sentida cada vegada més per un major nombre de persones.

Vista l'experiència pràctica obtinguda des de l'entrada en vigor de la Llei i del Reglament per a la millora de l'accessibilitat i de la supressió de les barreres arquitectòniques, es fa necessari modificar el Reglament, fent-ne una nova publicació, sense disminuir les prestacions aconseguides, plasmant les experiències obtingudes durant aquests anys i solucionant les errades i mancances detectades en l'anterior.

Per dur a terme aquesta modificació del Reglament s'han tengut en compte les consideracions del Consell Econòmic i Social, les del Consell Consultiu, les de les associacions de persones amb mobilitat reduïda, com també les de les distintes associacions de professionals en la matèria: arquitectes, arquitectes tècnics, enginyers, enginyers tècnics d'obres públiques, constructors, promotors immobiliaris, etc.

Per tot això, amb els informes previs de la Secretaria General Tècnica, del Consell Econòmic i Social, i d'acord amb el Consell Consultiu, a proposta del conseller d'Obres Públiques, Habitatge i Transports, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de 28 de febrer de 2003,

DECRET

TÍTOL PRELIMINAR DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Objecte i fins

Aquest Decret, sens dubte, ens beneficia a tots; no és una norma destinada a una minoria, tot i que hi hagi persones greument afectades de disminució física. Aquest Reglament amplia el concepte d'afectats a tots els ciutadans, pateixen de mobilitat reduïda o no. Perquè ningú no pot escapolar-se de sofrir circumstancialment reduccions en la seva mobilitat, principalment les derivades de malalties o la vellesa, i no oblidant el transport d'infants petits en cotxets, es fa necessari l'existència efectiva d'aquest Reglament, que té com a objectiu primordial l'establiment dels paràmetres que assegurin a totes les persones la utilització dels béns i serveis de la societat.

Article 2 Àmbit d'aplicació

Aquest Reglament és aplicable a totes les actuacions públiques o privades en matèria de transport, urbanisme o edificació que es facin dins l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears, i que suposin una nova construcció, una ampliació, reformes o rehabilitacions integrals.

Així mateix, serà obligatori complir-lo quan es canviï l'ús en els locals establerts en el quadre del punt 2.1 de l'annex 2 i en els edificis d'habitatges.

Article 3 Definicions

A l'efecte d'aquest Reglament, en relació amb els conceptes que s'hi esmenten, s'ha d'entendre per:

Accessibilitat: la qualitat que té un mitjà en el qual s'han eliminat les barreres arquitectòniques o en el qual s'han establert alternatives, i que permet a qualsevol persona utilitzar-lo.

Adaptació: la qualitat d'un espai, una instal·lació o un servei quan s'ajusta als requeriments funcionals i dimensionals que en garanteixen la utilització autònoma i amb comoditat per a les persones amb mobilitat reduïda.

Practicabilitat: la qualitat d'un espai, una instal·lació o un servei quan sense ajustar-se a tots els requeriments esmentats abans, això no n'impedeix la utilització de manera autònoma per a les persones amb mobilitat reduïda.

Barrera arquitectònica: l'obstacle físic, impediment o similar, que impedeix o limita el moviment de les persones o l'autonomia personal i que pugui trobar-se en un marc urbanístic, en l'edificació o en els mitjans de transport.

Itinerari per a vianants: àmbit o espai de pas destinat al trànsit de vianants el recorregut del qual permet accedir als espais d'ús públic i edificacions de l'entorn.

Banda lliure per a vianants: part de l'itinerari per a vianants, lliure d'obstacles, de sortints i de mobiliari urbà.

Pas de vianants: espai del carrer, destinat que els vianants puguin travessar-lo.

Guals per a vianants: zona o zones modificades de la voravia i de l'encintat de la voravia per establir una continuïtat entre la cota de la voravia i del carrer i facilitar el moviment dels vianants.

Guals per a vehicles: zona o zones modificades de la voravia per permetre el pas de vehicles entre els aparcaments o garatges i el carrer.

Pendent longitudinal d'un itinerari per a vianants: inclinació respecte del pla horitzontal del terreny, voravia, o qualsevol estructura de pas, en el sentit de la marxa.

Pendent transversal d'un itinerari per a vianants: inclinació respecte del pla horitzontal del terreny, voravia, o qualsevol estructura de pas, perpendicular al sentit de la marxa.

Rampa: pla inclinat que permet superar una diferència de cota brusca.

Persona amb mobilitat reduïda: aquella que té una disminució que temporalment o permanentment li impedeix o li dificulta el desplaçament. Entre d'altres, les persones amb disminució física, deficients visuals, deficients auditius, persones majors, persones amb cotxets per a infants petits i persones amb comunicació reduïda.

Ajut tècnic: els instruments que utilitza la persona com a suport en el desplaçament i els mitjans mecànics o estàtics que complementen o possibiliten l'accessibilitat.

Ús públic: la utilització o l'accés a espais, instal·lacions, edificis o serveis, comuns a les persones, sense limitació prèvia, i especialment els d'accés o de concurrència de públic.

Es consideren vies i espais lliures d'ús públic als efectes de barreres arquitectòniques urbanístiques i en l'àmbit d'aplicació d'aquest Reglament:

- a) Els que formen part del domini públic i són destinats a l'ús o al servei públic.
- b) Els que formen part de béns de propietat privada, susceptibles de ser utilitzats pel públic en general amb motiu de les funcions que hi desenvolupa algun ens públic, directament o indirectament.
- c) Els que formen part de béns de propietat privada afectes a alguna servitud a l'ús públic.
- d) També es considera espai lliure d'ús públic aquell susceptible de ser utilitzat pel públic en general, sigui o no sigui mitjançant el pagament d'un preu, quota o similar.

Es consideren edificis públics als efectes de barreres arquitectòniques en l'edificació i en l'àmbit d'aplicació d'aquest Reglament:

- a) Els que estan afectes a un servei públic.
- b) Els que pertanyen privatament a l'Estat, a la comunitat autònoma, a entitats locals, o a altres entitats de caràcter públic o amb participació majoritària de caràcter públic.

Es considera que un edifici de titularitat pública o privada és destinat a l'ús públic quan un espai, instal·lació o servei d'aquest és susceptible de ser utilitzat per una pluralitat indeterminada de persones per a la realització d'activitats d'interès social o pel públic en general.

Es consideren espais d'ús comunitari aquells que estan al servei d'un conjunt d'espais privats i a disposició dels seus usuaris.

Reforma o rehabilitació integral: són les obres que proporcionen a tot l'edifici o local d'ús públic condicions suficients d'habitabilitat o les que modifiquen la distribució de l'edifici, encara que no afectin l'estructura.

Article 4 Senyalització de perills

Han d'estar degudament senyalitzats els llocs que puguin comportar perill per a les persones amb mobilitat reduïda, d'acord amb el que indiquen el punt 1.3.3. de l'annex 1 i 4.4, 4.5 i 4.6 de l'annex 4.

Les portes de vidre han d'estar dotades d'alguna marca que les identifiqui, d'acord amb el que assenjala el punt 2.2 de l'annex 2, a fi que puguin ser detectades per persones amb visibilitat reduïda.

Article 5 Sistemes d'alarma i d'emergència

1. Els sistemes d'alarma i d'emergència han de disposar de senyals lluminosos i sonsors intermitents.

2. Amb caràcter general, la informació s'ha de donar de manera escrita i tàctil o sonora, d'acord amb el que estableixen aquest Reglament i les disposicions de l'annex 4.

Article 6 Símbol d'accessibilitat

El símbol internacional d'accessibilitat, les característiques del qual s'estableixen a l'annex 5 d'aquest Decret, és d'instal·lació obligada en els llocs, espais, edificis i mitjans de transport en els quals no hi ha barreres arquitectòniques, s'hi donin alternatives o hi hagi un itinerari adaptat o practicable.

TÍTOL I

DISPOSICIONS SOBRE EL DISSENY I EXECUCIÓ PER A LA MILLORA DE L'ACCESSIBILITAT I SUPRESSIÓ DE BARRERES ARQUITECTÒNIQUES

Capítol I

Barreres arquitectòniques urbanístiques

Secció 1a

Disposicions de caràcter general

Article 7 Obligacions generals

1. Tots els plans generals d'ordenació urbana, les normes subsidiàries i complementàries, els plans urbanístics i/o d'ordenació del litoral, com també els instruments de planejament i d'execució que els desenvolupin, inclosos els projectes d'urbanització, de dotació de serveis, d'obres i d'instal·lacions, han de contenir les prescripcions necessàries per garantir les condicions d'accessibilitat previstes en aquest Reglament.

2. Els ajuntaments i la resta d'entitats públiques que aprovin els instruments de planejament o execució a què fa referència el paràgraf anterior i atorguin les llicències d'obres, d'activitat i altres autoritzacions, han de tenir cura de l'estricta compliment de les prescripcions de la Llei i d'aquest Reglament, i han de denegar les que no s'hi ajustin.

3. Els plecs de condicions dels contractes administratius han de contenir clàusules d'adequació al que disposen la Llei i aquest Reglament.

4. Per poder visar els col·legis professionals els plans i projectes, els tècnics col·legiats han de constatar en els projectes el compliment d'aquest Reglament.

5. Els serveis tècnics de les distintes administracions que informen sobre plans, projectes, llicències o autoritzacions, han de tenir cura especialment del compliment d'aquesta normativa.

Article 8 Classes de barreres arquitectòniques urbanístiques

1. Les barreres arquitectòniques urbanístiques poden originar-se en:

- a) Els elements de la urbanització.
- b) El mobiliari urbà.

2. Es considera element d'urbanització qualsevol component de les obres d'urbanització, i s'entenen com a obres les referents a: pavimentació, proveïment i distribució d'aigua, sanejament, drenatge, distribució d'energia elèctrica, gas, telefonia i telemàtica, enllumenat públic, jardineria i totes aquelles altres que materialitzen les indicacions del planejament urbanístic.

3. S'entén per mobiliari urbà el conjunt d'objectes existents a les vies i espais lliures públics, superposats o adossats als elements d'urbanització o edificació, de manera que modificar-los o traslladar-los no els genera alteracions substancials, com són ara semàfors, pals de senyalització, faroles, textos, pilons i similars, cabines telefòniques, fonts públiques, bústies, parquímetres, papereres, para-sols, bancs, marquesines, quioscos, jocs infantils i qualssevol de naturalesa anàloga.

Secció 2a

Disposicions sobre el disseny dels elements d'urbanització

Article 9 Itineraris per a vianants

1. El disseny i el traçat dels recorreguts d'ús públic o comunitari destinats al trànsit de vianants s'han de fer mitjançant itineraris de vianants adaptats, d'acord amb les condicions establertes a l'annex 1 i les disposicions de l'annex 4 d'aquest Reglament.

2. Les escales, com a element utilitzable per determinades persones amb limitacions, si no disposen de recorregut alternatiu adaptat, s'han d'adaptar d'acord amb el que indica l'annex I punt 1.2.4.

Article 10 Parcs, jardins, places, espais lliures públics i platges

1. Els itineraris per a vianants en parcs, jardins, places i espais lliures públics en general s'han d'ajustar als criteris assenyalats a l'annex 1 i 4 i als articles precedents.

2. Les zones enjardinades en contacte amb zones de circulació de persones que tinguin un desnivell superior a 20 centímetres, han d'estar sempre delimitades per una vorada de 5 centímetres d'alçada mínima o per un canvi de textura del paviment que en permeti la localització a les persones amb visibilitat reduïda. Es prohibeixen les delimitacions efectuades només amb cables, cordes o similars, sempre que no formin part d'una barana.

TÍTOL PRELIMINAR

- Art. 4
- Art. 5
- Art. 6

TÍTOL I CAPÍTOL I

- Art. 7
- Art. 8
- Art. 9
- Art. 10

3. Els arbres que se situïn en aquests itineraris han de tenir coberts els escocells amb reixes o altres elements enrasats amb el paviment circumdant, excepte si l'itinerari té una banda lliure per a vianants d'una amplària superior a 150 centímetres.

4. A l'espai entre el paviment i un plànol paral·lel a aquest situat a una altura de 210 centímetres no poden sobresortir arbusts, branques o similars, més enllà de la vertical del límit de la zona de jardí, que es considera que és la delimitada per la vorada definida a l'article 10.2. S'ha de parlar especialment a la poda d'arbres, les branques dels quals es trobin a altures inferiors a l'establerta.

5. Els arbres que tinguin el tronc inclinat més de vint graus i suposin un obstacle s'han de senyalitzar adequadament.

6. L'itinerari fronterer amb la platja, com també l'accés a l'arena han de ser accessibles, d'acord amb els criteris assenyalats a l'annex 1.

7. En cas que hi hagi transport públic tant urbà com interurbà, la parada més pròxima a les passarel·les que permeten l'accés a la platja ha de complir les condicions especificades en el punt 3.1.2 de l'annex 3 i l'annex 4 punts 4.4 i 4.5.

8. Han d'estar adaptades les passarel·les, rampes i qualsevol altre element, permanent o de temporada, l'objecte del qual sigui permetre l'accés a les platges i a les zones de bany, que s'han d'ajustar als paràmetres de l'annexa I punt 1.2.9.

Article 11 Serveis higiènics en vies i espais lliures d'ús públic

Els serveis higiènics en vies i espais lliures d'ús públic han de disposar, com a mínim, d'una cambra higiènica adaptada, han de complir els requisits establerts a l'annex 1 punt 1.2.8 i han d'estar senyalitzats d'acord amb l'annex 4 punt 4.3.

Article 12 Aparcaments

1. En totes les zones d'estacionament de vehicles lleugers, els ajuntaments han de reservar, permanentment i tan a prop dels accessos per a vianants com sigui possible, places adaptades d'acord amb segons el punt 1.2.7 de l'annex 1.

2. La reserva de places per a persones amb mobilitat reduïda i la situació d'aquestes han de ser les següents:

a) Aparcaments en vies públiques a les zones delimitades pel planejament urbanístic com a zones d'aparcament: una plaça, més una altra per cada 33 places; tan a prop dels accessos com sigui possible, que asseguri que cap vehicle no pugui tancar el pas i l'accés a la vorera i que eviti el desplaçament per la calçada.

b) Garatges i aparcaments d'ús públic: una plaça obligatòria i una més per cada 33 places d'aparcament; tan a prop com sigui possible dels accessos, de l'ascensor o, si n'és el cas, de la rampa, que no pot ser la mateixa d'entrada i sortida d'automòbils.

3. Els accessos per a vianants a aquestes places han de complir les condicions establertes en els articles anteriors i, especialment, el que es determina a l'article 9, itineraris per a vianants.

4. Les places d'aparcament a què fa referència aquest article s'han de senyalitzar pintant en el terra el símbol internacional d'accessibilitat i s'ha de col·locar verticalment el corresponent senyal de reserva d'aparcament per a vehicles conduïts o que transportin persones amb mobilitat reduïda, i és obligatori per aparcar-hi, l'acreditació mitjançant la targeta d'aparcament indicada a l'article 28.

Article 13 Disseny i ubicació de mobiliari urbà

En cada espai lliure d'ús públic adaptat, al menys la meitat dels elements del mobiliari urbà per a cada ús diferenciat, han de ser adaptats, han de complir els requisits establerts a l'annex 1 punts 1.3.1 i 1.3.2 i han d'estar integrats amb els altres elements no adaptats.

L'itinerari d'apropament a aquests elements de mobiliari ha de ser adaptat d'acord amb les condicions establertes a l'apartat 1.1 de l'annex 1.

Article 14 Obres en via pública: protecció i senyalització

Totes les obres que es facin en via pública han d'assegurar l'accessibilitat en tot l'itinerari a fi que puguin ser utilitzats per tots els ciutadans.

Per tant, s'han de dotar aquests itineraris d'elements de protecció i senyalització adequats perquè siguin segurs i accessibles per a tots, d'acord amb el que indiquen l'annex 1 punt 1.3.3 i annex 4 punts 4.4.1 i 4.5.

Capítol II Barreres arquitectòniques en l'edificació

Secció 1a Disposicions sobre edificacions d'ús públic

Article 15 Edificis de titularitat pública

Tots els edificis, instal·lacions i espais d'ús públic, de titularitat pública i els de nova construcció han d'estar adaptats i s'han d'ajustar al contingut d'aquest capítol i dels annexos 2 i 4 punts 4.4.2 i 4.5.

Article 16 Edificis de titularitat privada

Tots els edificis, instal·lacions i espais d'ús públic de nova construcció de titularitat privada han de tenir adaptats els espais d'ús comunitari, i s'han d'ajustar a les condicions especificades en els annexos 2 i 4 punts 4.4.2 i 4.5.

De la mateixa manera, han de complir les prescripcions de l'apartat anterior els edificis i locals d'ús públic de titularitat privada que sol·licitin llicència de reforma integral, canvi d'ús o ampliació que superi el 50% de la superfície edificada existent.

Article 17 Allotjaments turístics

1. Els allotjaments turístics de més de trenta unitats d'allotjament han de disposar d'una unitat adaptada d'allotjament per a persones amb mobilitat reduïda i per cada cinquanta unitats més d'allotjament o fracció que tenguin l'establiment s'ha d'afegir una altra unitat adaptada, d'acord amb el que indiquen l'annex 2, punts 2.4.5, 2.4.6, 2.4.7, 2.4.8. i l'annex 4, punts 4.4.2 i 4.5.

TÍTOL I CAPÍTOL I

Art. 11
Art. 12
Art. 13
Art. 14

CAPÍTOL II

Art. 15
Art. 16
Art. 17

2. Han de estar adaptats segons l'annex 2, punts 2.1, 2.2 i 2.4.1, 2.4.2, 2.4.3, 2.4.4, 2.4.5, i l'annex 4, punts 4.4.2 i 4.5, tots els locals d'ús públic, espais públics, zones comunes, piscines, jardins i similars dels establiments hotelers i allotjaments turístics de nova planta.

3. Quan es reformin integralment els establiments turístics s'han de fer practicables o adaptades les zones reservades al públic.

4. Els establiments a què fa referència aquest article han de disposar, a les zones interiors o exteriors destinades a garatges i aparcaments públics, la mateixa proporció de places d'aparcament per a persones amb mobilitat reduïda que de places d'allotjament adaptades segons l'annex 2, punt 2.4.4.

Article 18 Edificis destinats a residències per a persones majors i persones amb mobilitat reduïda

Els edificis destinats a residència per a persones majors i persones amb mobilitat reduïda han de tenir adaptades totes les unitats d'allotjament i les dependències comunitàries que estiguin al servei d'aquestes persones, d'acord amb l'annex 2, punts 2.2 i 2.4, i l'annex 4, punts 4.4.2 i 4.5.

Article 19 Edificis destinats a oci, cultura i esportius

1. Els establiments i recintes en els quals es desenvolupen esdeveniments esportius, les sales de projeccions cinematogràfiques i teatres, els palaus de congressos, les sales de conferències i, en general, els locals d'espectacles i activitats anàlogues, han de disposar d'espais reservats d'ús preferent per a persones amb mobilitat reduïda, d'acord amb el que indica l'annex 2, punt 2.4.8.

2. Els escenaris i les tarimes han de ser accessibles a través d'un itinerari adaptat.

3. El nombre mínim de places per reservar estarà en funció de l'aforament:

Fins a 100 places: 2 places d'ús preferent.

De 101 a 500 places : 5 places d'ús preferent.

De 501 a 1.000 places : 6 places d'ús preferent.

De 1.001 a 2.500 places : 7 places d'ús preferent.

De 2.501 a 5.000 places : 8 places d'ús preferent.

Més de 5.001 places: 10 places, més 1 per cada fracció de 1.000 places a partir de les 5.000.

Secció 2a

Disposicions sobre edificacions d'habitatges

Article 20 Obligacions generals

1. Han de ser adaptats, d'acord amb l'annex 2, punts 2.2 i 2.4, els edificis de nova construcció on hi hagi habitatges per a persones amb mobilitat reduïda, sempre que aquests edificis no siguin d'habitatges en filera, que només ho serà l'habitatge corresponent i l'itinerari que els uneix.

2. Han de tenir un itinerari practicable, segons les condicions de l'annex 2, punt 2.3, i han de disposar d'ascensor:

- a) Els edificis d'habitatges de nova construcció de més de 7,50 metres d'alçada, amidats segons l'indicat en el Decret 145/1997 de 21 de novembre, punt IV-3 de condicions d'habitabilitat, sempre que aquests edificis no siguin d'un sol habitatge.
- b) Els edificis objecte de rehabilitació integral, de més de 7,50 metres d'alçada, amidats segons l'indicat en el Decret 145/1997 de 21 de novembre, de condicions d'habitabilitat, sempre que aquests edificis no siguin d'un sol habitatge.
- c) Els edificis en què es modifiqui l'ús, sempre que aquests edificis siguin de més de 7,50 metres d'alçada, amidats segons l'indicat en el Decret 145/1997, de 21 de novembre, de condicions d'habitabilitat.
- d) Els edificis on sigui obligatòria la instal·lació d'ascensor, han de disposar un itinerari practicable entre el carrer i l'entrada als habitatges, segons les condicions de l'apartat 2.3 de l'annex 2.5.

Article 21 Programació d'habitatges adaptats

1. Amb l'objecte de garantir a les persones amb mobilitat reduïda l'accés a un habitatge, a les promocions d'habitatges de promoció pública s'ha de reservar un percentatge suficient d'habitatges adaptats segons l'indicat a l'annex 2, punt 2.4.9, del volum total, d'acord amb el que preveuen els apartats següents.

2. En totes les promocions d'habitatges que facin les administracions públiques, empreses públiques, organismes autònoms o patronats públics, s'ha de reservar, com a mínim, la proporció següent d'habitatges adaptats, segons l'indicat a l'annex 2, punt 2.4.9:

Promocions fins a 100 habitatges, el 4% del nombre total d'habitatges, i completar la fracció al nombre superior.

Promocions superiors a 100 habitatges, les que corresponguin als cent habitatges, incrementades amb un 1% aplicable a les que sobrepassin els cent habitatges, i completar la fracció al nombre superior.

Entre:

- 1 i 25 ..... 1 habitatge
- 26 i 50 ..... 2 habitatges
- 51 i 75 ..... 3 habitatges
- 76 i 100 ..... 4 habitatges
- 101 i 200 ..... 5 habitatges
- 201 i 300 ..... 6 habitatges

3. Els promotors privats d'habitatges de protecció oficial han de reservar en els projectes que presentin per a l'aprovació la proporció mínima següent d'habitatges adaptats per a persones amb mobilitat reduïda, i han de complir el que indica l'annex 2, punt 2.4.9:

- a) En programacions de 33 a 66 habitatges: 1 habitatge.
- b) En programacions de 67 a 100 habitatges: 2 habitatges.
- c) En programacions de 101 a 200 habitatges: 3 habitatges.
- d) En programacions de més de dos-cents habitatges: als tres habitatges esmentats a l'apartat anterior, se'ls ha de sumar un habitatge més per cada 50 habitatges o fracció superior als dos-cents.

4. Els promotors privats d'habitatges de protecció oficial poden substituir les adaptacions específiques de cada discapacitat, a l'interior dels habitatges reservats per a persones amb mobilitat reduïda, per l'atorgament, en sol·licitar-ne la qualificació definitiva, d'un aval bancari suficient que garanteixi la realització de les obres necessàries per a les adaptacions corresponents. L'import de l'aval serà del 10% del preu màxim autoritzat de venda.

5. L'aval es podrà cancel·lar un cop expedida la qualificació definitiva, quan es presenti a la Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transports l'escriptura de compravenda de l'habitatge esmentat a favor d'una persona amb mobilitat reduïda o hagi transcorregut el termini d'un any, comptador des d'aquella qualificació, i s'acrediti, d'acord amb el que disposa l'apartat 7 d'aquest article, que no hi ha demanda d'aquest tipus d'habitatge.

6. Per cada unitat d'habitatge adaptat és preceptiva la reserva d'una plaça d'aparcament de les característiques indicades a l'annex 2 punt 2.4.4, sempre que l'edifici disposi de garatge o aparcaments.

7. A l'efecte de les reserves previstes, la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge de la Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transports del Govern de les Illes Balears ha d'elaborar un registre de sol·licituds d'habitatges per a persones amb mobilitat reduïda i s'han de comunicar als inscrits les promocions que es facin en els distints municipis.

Capítol III Barreres arquitectòniques en els mitjans de transport

Article 22 Accessibilitat en els transports públics

Els transports públics de viatgers, sense perjudici de la seva adaptació progressiva a les mesures tècniques resultants dels avanços tecnològics acreditats per la seva eficàcia, han d'aplicar les prescripcions establertes en aquest capítol, tenint en compte, també, els criteris fixats en els paràmetres de referència que consten en els annexes 3 i 4.

Les administracions públiques competents en l'àmbit del transport públic de la comunitat autònoma de les Illes Balears han d'elaborar i mantenir permanentment actualitzat un pla de supressió de barreres i d'utilització i adaptació progressiva dels transports públics col·lectius.

Article 23 Normes d'aplicació general a tots els mitjans de transport públic

Tots els mitjans de transport públic de viatgers situats en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears han de poder ser utilitzats per les persones amb mobilitat reduïda.

Igualment, en tots els mitjans de transport públic en l'àmbit de competència de les actuacions públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears s'ha de reservar l'espai físic necessari per tal que puguin deixar tots aquells utensilis o ajudes, com bastons, croses, cadires de rodes, cotxets d'infants petits i qualsevol altre aparell o mecanisme que constitueixi una ajuda tècnica.

Així mateix, s'ha de facilitar l'accés de gossos pigall a qualsevol tipus de transport col·lectiu que sigui públic o d'ús públic i als serveis urbans i interurbans de transports d'automòbils lleugers que siguin competència de les administracions de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Les estacions, com també les terminals de transports públics de més d'una línia i cada una d'elles en més d'un itinerari, situades en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma han d'estar adaptades segon l'indicat a l'annex 3 i han de disposar d'un equip de megafonia amb el qual s'informi els viatgers de les arribades o sortides, i també de qualsevol altra incidència o notícia. Igualment, han de disposar de mecanismes d'informació i senyalització visual que garanteixin l'accés a la informació esmentada a les persones amb dificultats d'audició, d'acord amb el que s'indica a l'annex 4, punts 4.4 i 4.5.

Els itineraris d'accés han de ser adaptats en les condicions establertes en el capítol 1, i pel que fa a l'edificació, els són aplicables el capítol 2 i els seus annexos.

Els rètols han d'estar a una alçada suficient del terra per tal que puguin ser vistos per les persones amb cadires de rodes en moments d'afluència de públic, segons l'annex 4, punt 4.4.1.

Article 24 Estacions de transport ferroviari

Les estacions de transport ferroviari situades en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears i, pel que fa als espais d'accés a les instal·lacions, les zones d'unió entre els espais de servei i l'espai d'accés als vehicles han de ser adaptats segons l'indicat a l'annex 3, punt 3.1.3.

Article 25 Parades d'autobús

Les parades d'autobús en el transport urbà i interurbà situades en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears han de ser adaptades, segons el punt 3.1.2 de l'annex 3.

Article 26 Adaptacions dels vehicles

1. Els vehicles adaptats han de complir el que indica l'annex 3, punt 3.2.
2. Els vehicles han de tenir les barres o agafadors continus i al llarg de tot el vehicle.
3. Les màquines marcadors de BONOBUÉS han d'estar normalitzades i situades sempre en el mateix lloc del vehicle.
4. Els vehicles han d'incorporar un sistema acústic i visual d'anunci de parades.

Article 27 Vehicles especials i taxis

A les poblacions, hi ha d'haver vehicles especials o taxis condicionats que cobreixin les necessitats de desplaçament de persones amb mobilitat reduïda, d'acord amb les proporcions següents:

- a) En els municipis on es presti servei de taxi, com a mínim, un taxi o vehicle ha de ser condicionat.

TÍTOL I CAPÍTOL III

- Art. 22
  - Art. 23
  - Art. 24
  - Art. 25
  - Art. 26
  - Art. 27
-

- b) En els municipis la població dels quals estigui compresa entre 25.000 i 50.000 habitants, com a mínim, dos taxis o vehicles.
- c) En els municipis de població compresa entre 50.001 i 100.000 habitants, com a mínim, quatre taxis o vehicles.
- d) En aquells municipis de població superior a 100.000 habitants, als quatre anteriors, se n'afegirà un més com a mínim per cada fracció de cada 50.000 habitants d'excés sobre els 100.000.

Article 28 Estacionament de vehicles i concessió de targetes per a persones amb greus problemes de mobilitat

Amb la finalitat que les persones amb mobilitat reduïda puguin estacionar el vehicle sense veure's obligades a efectuar desplaçaments llargs, els ajuntaments han de lliurar a les persones que tinguin la condició legal de minusvàlids i que, a més tinguin acreditats greus problemes de mobilitat per tenir temporalment o permanentment limitada la capacitat de desplaçar-se, una targeta d'aparcament per a persones amb greus problemes de mobilitat, que dóna dret a:

- Aparcar els seus vehicles més temps de l'autoritzat en els llocs de temps limitat.
- Utilitzar les places d'aparcament reservades a persones amb mobilitat reduïda.

a) La targeta d'aparcament, com a document acreditatiu dels drets esmentats abans, s'ha d'ajustar al model comunitari uniforme amb les característiques establertes en aquest article.

b) La sol·licitud de la targeta s'ha de fer a l'ajuntament del municipi en què estigui empadronat la persona sol·licitant, mitjançant un imprès normalitzat que, a aquest efecte, ha d'editar la conselleria competent en matèria de transports. Els estrangers que tinguin reconeguda la situació de resident a Espanya poden obtenir la targeta, d'acord amb el que preveuen els acords subscrits amb els seus respectius estats i, si no, en funció del principi de reciprocitat.

A la sol·licitud s'ha d'acompanyar:

- Fotocòpia acarada del DNI.
- Certificat de la condició legal de minusvàlid.
- Dictamen sobre l'existència de greus problemes de mobilitat.
- Fotocòpia acarada de la targeta de residència en el cas que la persona sol·licitant sigui estrangera.

c) Una vegada presentada la sol·licitud a l'ajuntament corresponent, i si es detecta la falta d'alguns dels documents necessaris, s'ha de requerir la persona sol·licitant perquè en el termini de deu dies esmeni l'error, d'acord amb el que preveu l'article 71.1 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, amb indicació que, si no ho fa així, se'l tindrà per desistit de la seva sol·licitud, i s'arxivarà sense cap altre tràmit.

d) Per unificar els criteris de concessió de les targetes, el dictamen sobre l'existència de greus problemes de mobilitat l'han d'emetre els equips de valoració i orientació corresponents de l'Institut Balear d'Afers Socials, i s'hi ha d'aplicar el barem establert en l'annex 4 de l'Ordre ministerial de 8 de març de 1984.

Aquest dictamen, que l'ha de sol·licitar la persona interessada, és preceptiu i vinculant per a la resolució de la petició de la targeta.

En la valoració efectuada per l'Institut Balear d'Afers Socials ha de constar el termini per a la revisió, en el supòsit que la qualificació de la disminució sigui provisional.

e) La concessió de la targeta correspon a l'ajuntament de la localitat en què resideix la persona sol·licitant i la tramitació s'ha d'ajustar a les disposicions de caràcter general que regulen el procediment administratiu.

f) La targeta té un període de validesa de cinc anys des de la data d'expedició en el supòsit que el dictamen de valoració de problemes de mobilitat tingui caràcter definitiu, la qual cosa fa que pugui sol·licitar-se'n la renovació. En el cas que la disminució sigui provisional, el període de validesa de la targeta és de sis mesos prorrogables, amb el límit de cinc anys.

g) Per a la renovació de la targeta, s'ha de seguir el mateix procediment que per concedir-la.

h) Quan es denegui la targeta hi ha d'haver motiu i en contra d'aquest es podrà interposar recurs ordinari, si pertoca, en el termini d'un mes comptador des de la data en què es notifiqui o publiqui.

En el supòsit que el recurs es fonamenti en la impugnació del dictamen sobre la limitació de mobilitat, l'ajuntament competent ha de sol·licitar a l'Institut Balear d'Afers Socials la revisió de l'expedient de valoració i aquest ha de contestar bé confirmant, bé modificant el dictamen esmentat i adjuntant-ne un nou.

i) A la targeta han de constar: el símbol d'accessibilitat; l'escut de la comunitat autònoma de les Illes Balears; l'indicatiu de l'Estat espanyol dins del símbol de la Unió Europea, el cercle de dotze estrelles; el nom del titular de la targeta; la data d'expedició i el número de targeta, i s'ha d'acomodar a les característiques establertes en aquest article.

j) La targeta és personal i intransferible i la pot utilitzar el seu titular o un altre conductor, sempre que acompanyi el titular.

k) La targeta s'ha d'exposar en el vehicle de manera clarament visible des de l'exterior.

l) L'ús indegut de la targeta pot ser sancionat d'acord amb el títol II, article 30, d'aquest Reglament. L'ús indegut i de manera reiterada provada degudament pot propiciar-ne la retirada per l'òrgan que la concedeix, amb la conseqüent pèrdua dels drets inherents per part del seu titular.

m) La targeta concedida per l'entitat local, d'acord amb el procediment establert, té validesa en tots els municipis de les Illes Balears.

n) Les targetes concedides dins el territori de la Comunitat Europea tenen els mateixos beneficis que les de la comunitat autònoma de les Illes Balears

TÍTOL II RÈGIM DE SANCIONS

§ 16. Decret 20/2003, de 28 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament de supressió de barreres arquitectòniques (BOIB núm. 36, de 18 de març de 2003)

Article 29 Infraccions

D'acord amb la Llei 3/1993, de 4 de maig, per a la millora de l'accessibilitat i de la supressió de les barreres arquitectòniques, constitueixen infracció administrativa i es poden sancionar, d'acord amb la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, amb la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de disciplina urbanística i amb el que determina aquest títol, les accions o omissions que contravinguin les normes sobre millora de l'accessibilitat i supressió de les barreres arquitectòniques que conté l'esmentada Llei 3/1993, de 4 de maig.

Article 30 Classificacions de les infraccions

Les infraccions es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

1. Són infraccions lleus:

- a) Les que fan referència al manteniment dels elements d'accessibilitat; estan incloses dins el manteniment d'elements d'accessibilitat les deficiències reparables fàcilment.
- b) La resta d'infraccions no qualificades com a greus o molt greus. Utilitzar indegudament la targeta d'aparcament per a persones amb mobilitat reduïda no s'ha d'entendre com a infracció greu o molt greu, sinó lleu.

2. Són infraccions greus:

- a) Les que incompleixen les normes sobre supressió de barreres arquitectòniques en les obres d'urbanització i en mobiliari urbà de nova construcció, ampliació i reforma d'espais destinats a ús públic i en la construcció, ampliació i reforma d'edificis de propietat pública o privada, destinats a serveis públics o l'ús dels quals impliqui la concurrència de públic i sobre els mitjans de transport públic de passatgers.
- b) Les que impedeixen l'accés a centres o a espais de titularitat de les administracions públiques.
- c) Les que suposen greu perill o afecten greument la seguretat de les persones.

3. Són infraccions molt greus la comissió de tres o més infraccions greus.

Article 31 Sancions

1. Les infraccions lleus s'han de sancionar amb multa de 150,25-euros a 3005,06-euros; les infraccions greus s'han de sancionar amb multa de 3005,07-euros a 60.101,21- euros, i les infraccions molt greus, de 60.101,22-euros a 150.253,02-euros.

2. Per a la graduació de l'import de la sanció s'han de tenir en compte els criteris següents:

- a) L'existència d'intenció o de reiteració.
- b) La naturalesa dels perjudicis causats.
- c) La reincidència de l'infractor, per comissió en el termini d'un any de més d'una infracció de la mateixa naturalesa, quan així hagi estat declarat per resolució ferma.
- d) El cost econòmic derivat de les obres d'accessibilitat necessàries i el grau de culpa de cada uns dels infractors.

3. Amb independència de la imposició de sancions econòmiques es poden prendre mesures accessòries, com l'obligació de reposició, la pèrdua de subvencions o ajuts, entre d'altres, per a la qual cosa s'ha d'instar els organismes competents.

4. L'esmena de les deficiències objecte de sanció, en el termini assenyalat a la resolució pot donar lloc a la condonació parcial de la sanció imposada, a instància de la persona interessada.

Article 32 Procediment de sancions

El procediment de sancions en aplicació d'aquest títol s'ha d'ajustar al que estableix el Decret 14/1994, de 10 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament del procediment a seguir per l'Administració de la comunitat autònoma en l'exercici de la potestat de sancions.

Article 33 Competència

1. D'acord amb el que estableix la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, els batles i els consells insulars són competents per iniciar els expedient corresponents, tramitar-los i resoldre'ls.

2. En la resolució dels expedients relatius a infraccions molt greus, és competent l'òrgan que ho sigui de les infraccions greus.

3. De la resolució dels expedients sancionadors s'ha de donar trasllat perquè en tenguí coneixement al Consell Assessor per a la Millora de l'Accessibilitat i l'Eliminació de Barreres Arquitectòniques.

Article 34 Persones responsables

1. A les obres i altres actuacions que s'executin sense la llicència municipal preceptiva quan l'activitat s'hagi d'ajustar a les previsions de Llei 3/1993, de 4 de maig, o amb inobservança de les clàusules de la llicència amb relació a les matèries regulades per la Llei 3/1993, de 4 de maig, s'ha de sancionar el promotor, l'autor del projecte, l'empresari constructor de les obres i els tècnics directors de les obres.

2. A les obres emparades en una llicència municipal el contingut de la qual constituís una infracció greu o molt greu de la Llei 3/1993, de 4 de maig, són també sancionats el facultatiu que hagi informat favorablement sobre el projecte i els membres de la corporació que hagin votat a favor de l'atorgament de la llicència sense els informes previs preceptius o quan aquests informes eren desfavorables per raó de la infracció esmentada.

Article 35 Prescripció de les infraccions i de les sancions

Atès que el títol II de la Llei 3/1993, de 4 de maig, per a la millora de l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques, es contreu quant al règim sancionador a la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de disciplina urbanística, el termini de prescripció de les infraccions és també el de vuit anys, com preveu l'article 73 de la mateixa Llei 10/1990, de 23 d'octubre.

TÍTOL II

Art. 29

Art. 30

Art. 31

Art. 32

Art. 33

Art. 34

Art. 35

---

§ 16. Decret 20/2003, de 28 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament de supressió de barreres arquitectòniques (BOIB núm. 36, de 18 de març de 2003)

TÍTOL III DEL CONSELL ASSESSOR PER A LA MILLORA DE L'ACCESSIBILITAT I DE LA SUPRESSIÓ DE LES BARRERES ARQUITECTÒNIQUES

Capítol I De les seves funcions

Article 36 Del Consell

El Consell Assessor per a la Millora de l'Accessibilitat i la Supressió de Barreres Arquitectòniques, adscrit a la Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transports, actua com a òrgan col·legiat de col·laboració entre distintes administracions públiques i de participació de les associacions de persones amb mobilitat reduïda.

Article 37 Funcions del Consell

Són funcions del Consell Assessor per a la Millora de l'Accessibilitat i Supressió de les Barreres Arquitectòniques les següents:

- a) Les de col·laboració, assessorament, informació, proposició de criteris i foment de l'accessibilitat amb caràcter general i, especialment, respecte de les administracions públiques.
- b) El seguiment de l'adequació a aquest Reglament dels espais i edificis a què fa referència la disposició transitòria primera d'aquesta disposició.
- c) El seguiment de la partida d'inversió anual en els pressuposts de la comunitat autònoma per a la supressió de barreres arquitectòniques en espais, instal·lacions, edificis o mitjans de transport dels quals tengui la titularitat o dels quals faci ús.
- d) El seguiment de les assignacions dels pressuposts de les entitats locals per finançar les adaptacions.
- e) El seguiment dels plans especials d'actuació dels ajuntaments amb l'objecte d'adaptar progressivament les vies públiques, els parcs, els jardins i la resta d'espais d'ús públic.
- f) La informació preceptiva, abans de la resolució del conseller competent, sobre l'exempció del compliment del que estableix la Llei 3/1993, de 4 de maig, i aquest Reglament per motius de caràcter historicoartístic, impossibilitat material o inviabilitat.
- g) El coneixement i la informació sobre projectes de disposicions generals que afectin la millora de l'accessibilitat i l'eliminació de les barreres arquitectòniques.
- h) La promoció d'iniciatives relatives a la millora de l'accessibilitat i a l'eliminació de barreres arquitectòniques.

Article 38 Col·laboració administrativa

A l'efecte del compliment del que preveuen els apartats c, d i e de l'article anterior, les respectives administracions públiques han de trametre anualment al Consell la informació necessària.

Capítol II Dels seus membres

Article 39 Composició del Consell

Formen el Consell els membres següents:

- a) El conseller d'Obres Públiques, Habitatge i Transports, que en serà el president.
- b) El director general d'Arquitectura i Habitatge, que en serà el vicepresident.
- c) Un representant de la Direcció General d'Obres Públiques.
- d) Un representant de la Conselleria de Salut i Consum, designat pel seu conseller.
- e) Un representant de la Conselleria d'Economia, Comerç i Indústria, designat pel seu conseller.
- f) Un representant de la Conselleria de Turisme, designat pel seu conseller.
- g) Un representant per cada consell insular, designat pel Plenari.
- h) Un representant de l'Administració estatal, designat pel delegat del Govern a la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- i) Un representant de la Federació d'Entitats Locals de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- j) Un representant de l'Institut Balear d'Afers Socials.
- k) Dos representants de les federacions o associacions de persones amb mobilitat reduïda.
- l) Un representant de les federacions o associacions de persones amb visibilitat reduïda.
- m) Un representant de les federacions o associacions de persones amb comunicació reduïda.
- n) Un representant de cada un dels següents col·legis professionals: arquitectes, arquitectes tècnics, enginyers de camins, canals i ports, enginyers industrials, enginyers tècnics industrials, enginyers tècnics d'obres públiques i advocats.
- o) Un representant de l'associació de promotors.
- p) Un representant de l'associació de constructors.
- q) Un secretari, amb veu i sense vot, designat pel conseller d'Obres Públiques, Habitatge i Transports d'entre el personal de la seva Conselleria.

Article 40 Designació de membres

Els representants a què es refereixen els apartats i, j, k, l, m de l'article anterior seran designats cada dos anys pels respectius ens als quals representen, que han d'informar de l'acord el president del Consell. En el supòsit que no hi hagi acord entre els ens, el conseller d'Obres Públiques Habitatge i Transports nomenarà els representants corresponents d'entre les proposicions que es facin.

Capítol III Del seu funcionament

Article 41 Reunions

El Consell s'ha de reunir amb caràcter ordinari com a mínim cada tres mesos i amb caràcter extraordinari quan el convoqui el seu president, a iniciativa pròpia o a sol·licitud de, com a mínim, cinc membres del Consell.

TÍTOL III
CAPÍTOL I
Art. 36
Art. 37
Art. 38

CAPÍTOL II
Art. 39
Art. 40

CAPÍTOL III
Art. 41

Article 42 Convocatòria

Es competència del president convocar les reunions del Consell, amb deu dies d'antelació com a mínim, i fixar-ne l'ordre del dia, tenint en compte les peticions formulades pels membres del Consell. El termini de convocatòria pot reduir-se en cas d'urgència.

Article 43 Constitució

Per a la constitució vàlida del Consell, a l'efecte de la realització de sessions, deliberacions i presa d'acords, es requerirà, en primera convocatòria, la presència del president i secretari o, si n'és el cas, de qui els substitueixin, i la meitat, com a mínim, dels seus membres. El Consell quedarà vàlidament constituït, una hora més tard, en segona convocatòria, amb la presència de, com a mínim, un terç dels membres.

Article 44 Acords i votacions

1. Els acords s'adopten per majoria de vots.
2. A sol·licitud de com a mínim la tercera part dels membres presents es pot sol·licitar l'acord per a votació dels informes emesos, fent constar, si es creu oportú, l'existència de vots particulars.

Article 45 Comissions, grups de treball i compareixences

1. El Consell podrà constituir comissions, grups de treball o ponències tècniques per a la preparació de reunions o l'estudi de temes concrets d'interès per al compliment de les seves funcions. Així mateix, podrà delegar-hi determinades funcions, excepte les dels apartats c, d, f i g de l'article 37.

2. Es podrà acordar la sol·licitud de compareixença en el Consell, de les comissions o els grups de treball, de tècnics, assessors o experts quan es consideri necessària per raó de la matèria a tractar.

Article 46 Dietes

L'assistència a les reunions del Consell dóna dret a la percepció de dietes en les condicions i els requisits exigits per la legislació vigent.

Article 47 Reglament intern

El Consell ha d'establir, si ho creu necessari, el seu propi reglament intern de funcionament en el marc de l'establert en aquest article i en el capítol II del títol II de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, que hi serà d'aplicació supletòria.

TÍTOL IV SOBRE EL CATÀLEG D'ACTUACIONS I LES SEVES PRIORITATS

Article 48 Elaboració del catàleg

D'acord amb el que estableix la disposició addicional primera de la Llei 3/1993, de 4 de maig, les administracions públiques han d'elaborar un catàleg d'espais lliures d'ús públic i edificis de la seva titularitat pendents d'adaptació, que s'ha de remetre al Consell Assessor per a la Millora de l'Accessibilitat i de la Supressió de les Barreres Arquitectòniques.

Article 49 Prioritats

En relació amb les obres necessàries per a la consecució de l'accessibilitat i la supressió de les barreres arquitectòniques, són prioritàries les actuacions següents:

- a) Les que s'hagin d'efectuar en béns de titularitat i d'ús públic.
- b) Les que s'hagin d'efectuar en béns de titularitat pública i d'ús privat.
- c) Les que s'efectuïn en béns de titularitat privada destinats a ús públic.
- d) Les que s'efectuïn en béns de titularitat privada destinats a ús privat.

Article 50 Drets de preferència

Han de gaudir de preferència en l'atorgament de subvencions, ajuts econòmics i obtenció de crèdits que concedeixi la comunitat autònoma de les Illes Balears:

- a) Els projectes de promoció pública o privada que prevegin la supressió de les barreres arquitectòniques en l'edificació, el transport, les platges i zones d'oci.
- b) Els projectes de nova edificació o reestructuració que incloguin habitatges per a persones amb mobilitat reduïda.
- c) Les obres i les instal·lacions especials de rehabilitació que qualsevol persona amb mobilitat reduïda hagi d'efectuar en el seu habitatge habitual o en l'accés a aquest.

Disposició transitòria única

1. D'acord amb l'apartat primer de la disposició transitòria primera de la Llei 3/1993, de 4 de maig, abans del 21 de maig de l'any 2008 s'han d'adequar a aquest Reglament els mitjans de transport, els espais lliures d'ús públic i els edificis construïts o projectats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Decret:

- a) Carrers, parcs, jardins, places i espais públics.
- b) Edificis d'accés al públic de titularitat pública.
- c) Edificis d'accés al públic de titularitat privada.
- d) Els mitjans de transport públic de passatgers.

2. Tendran el mateix termini establert a l'apartat anterior els edificis en construcció, els projectes d'edificació que tinguin sol·licitada llicència de construcció i els projectes d'edificació a càrrec dels pressupostos generals de les administracions públiques presentats a supervisar abans de l'entrada en vigor d'aquest Decret, sempre que tinguin l'obligació de complir amb el títol I, capítol II, secció 1a i 2a.

3. L'exempció del compliment del que es determina a l'apartat 1 i 2, per motius de caràcter historicoartístic, condicions físiques del terreny, impossibilitat material o un altre motiu, està condicionada a la presentació d'un projecte que ho justifiqui, i es resoldrà en un termini màxim d'1 mes pel conseller competent en la matèria, amb l'informe previ del Consell Assessor per a la Millora de l'Accessibilitat i de la Supressió de les Barreres Arquitectòniques, el qual s'haurà d'emetre en un termini màxim de dos mesos.

4. El projecte anual de pressupostos de la comunitat autònoma de les Illes Balears, presentat pel Govern al Parlament, ha de reservar una partida d'inversió per a la supressió de barreres arquitectòniques en espais, instal·lacions, edificis o mitjans de transport dels quals tinguin la titularitat o dels quals faci ús.

TÍTOL III CAPÍTOL III

Art. 42
Art. 43
Art. 44
Art. 45
Art. 46
Art. 47

TÍTOL IV

Art. 48
Art. 49
Art. 50

---

§ 16. Decret 20/2003, de 28 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament de supressió de barreres arquitectòniques (BOIB núm. 36, de 18 de març de 2003)

---

5. Els mitjans de transport, els espais lliures d'ús públic i els edificis construïts, els quals s'hagin fet accessibles segons el que indica el Decret 96/1994, de 27 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament per a la millora de l'accessibilitat i la supressió de barreres arquitectòniques, no han de complir amb el termini del 21 de maig de 2008 establert a la disposició transitòria primera, apartat 1.

Disposició addicional

El Govern de les Illes Balears ha d'adoptar les mesures oportunes per dotar de mitjans personals i materials les conselleries competents per a l'execució del que disposa aquest Decret, especialment en relació amb el Consell Assessor per a la Millora de l'Accessibilitat i de la Supressió de les Barreres Arquitectòniques.

Disposició derogatòria

Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin a allò que disposa aquest Decret i, de manera expressa, es deroga el Decret 96/1994, de 27 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament per a la millora d'accessibilitat i la supressió de les barreres arquitectòniques.

Disposició final primera

Es faculta el conseller d'Obres públiques, Habitatge i Transports per dictar totes les disposicions que siguin necessàries en aplicació i desplegament d'aquest Reglament.

Disposició final segona

Aquest Decret entrarà en vigor als sis mesos d'haver-se publicat en el BOIB.

Menors i Família

17. Llei 18/2001, de 19 de desembre, de parelles estables.

18. Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral de l'atenció i dels drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears.

19. Llei 18/2006, de 22 de novembre, de mediació familiar.

20. Decret 66/2008, de 30 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei 18/2006, de 22 de novembre, de mediació familiar.

21. Decret 40/2006, de 21 d'abril, pel qual es regulen els procediments d'acolliment familiar, d'adopció i de determinació d'idoneïtat

Llista complementària de normes:

- Decret 45/2006, de 12 de maig, pel qual es crea l'Observatori Permanent de suport a la família de les Illes Balears (BOIB núm. 74, de 12 de maig de 2006).
- Decret 18/2005, de 18 de febrer, pel qual es crea i es regula l'organització i funcionament de la Comissió Interdepartamental de Seguiment del Pla integral de suport a la família (BOIB núm. 34, de 26 de febrer de 2005), modificat pel Decret 44/2006, de 12 de maig (BOIB núm. 74, de 23 de maig de 2006).
- Decret 15/2003, pel qual es crea el Consell de la Infància i Família de les Illes Balears i es regula el seu funcionament, modificat pel Decret 10/2006, de 10 de febrer (BOIB núm. 24, de 18 de febrer de 2006).
- Decret 45/2002, de 22 de març, pel qual s'ordenen l'acreditació i l'habilitació de les entitats col·laboradores en matèria de menors infractors (BOIB núm. 39, de 30 de març de 2002).
- Decret 16/1997, de 30 de gener, pel qual es crea l'Oficina dels Drets del Menor (BOIB núm. 21, de 18 de febrer de 1997), modificat pel Decret 83/1998, d'11 de setembre (BOIB núm. 121, de 22 de setembre) i pel Decret 25/2000, de 25 de febrer (BOIB núm. 29, de 7 de març de 2000).
- Decret 46/1997, de 15 d'abril, pel qual es regulen els requisits per a l'acreditació i l'habilitació de les entitats col·laboradores de l'Administració en matèria de guarda de menors i integració familiar (BOIB núm. 45, d'abril de 1997).
- Decret 187/1996, d'11 d'octubre, pel qual es regula l'habilitació i activitats d'entitats col·laboradores de mediació familiar en matèria d'adopció internacional (BOIB núm. 187, de 14 de novembre de 1996).
- Decret 98/1994, de 21 de setembre, pel qual es regula l'habilitació per actuar com a entitat col·laboradora (BOIB núm. 127, de 28 d'octubre), desenvolupat per l'Ordre de 21 de novembre de 1994 (BOIB núm. 149, de 6 de desembre de 1994).

§17. Llei 18/2001, de 19 de desembre, de parelles estables

(BOIB núm. 156, de 29 de desembre de 2001;

BOE núm. 14, de 16 de gener de 2002)⁸

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La protecció social, econòmica i jurídica de la família es configura, a l'article 39 de la Constitució espanyola, com un dels principis rectors que vinculen l'actuació dels poders públics. Aquest article no s'inclina per cap model preferent de família, la qual cosa fa necessària una interpretació àmplia d'aquest concepte, en consonància amb la realitat social, la resta de l'articulat i l'esperit de la Constitució.

L'article 32 de la Constitució, en preveure el dret a contreure matrimoni, també preveu el dret a no contreure'l, cosa que no afecta el dret que tot home i tota dona tenen de constituir, mitjançant una unió efectiva i estable, una comunitat de vida que, amb fills o sense, suposi la creació d'una família.

Tradicionalment, la forma de manifestar aquesta unió estable ha estat el matrimoni, però actualment es presenten altres fórmules familiars, en constant augment i cada cop més acceptades per la societat. El fet de que dues persones, amb independència de l'orientació sexual de la seva relació, comparteixin la seva vida en una relació afectiva anàloga a la conjugal, cosa que marca la diferència amb altres tipus de convivència, produeix una sèrie de drets i deures entre els seus components, en relació a tercers i cap a la societat en general, qüestions que també mereixen una protecció per part dels poders públics i que no poden quedar al marge del dret positiu⁹.

La manca de legislació en aquesta matèria ha provocat injustícies en el camp civil, administratiu, fiscal, social i penal, que han provocat situacions de desemparament que no troben resposta suficient en l'aplicació anàloga per part dels òrgans jurisdiccionals.

Els drets al lliure desenvolupament de la personalitat i a la igualtat davant la Llei, pedres angulars del nostre ordenament jurídic, demanden dels poders públics la promoció de les condicions perquè siguin reals i efectius per a tots els ciutadans i els grups en què s'integren.

La Resolució del Parlament Europeu de 8 de febrer de 1994, sobre la igualtat de drets dels homosexuals i de les lesbianes d'Europa, reitera la convicció que tots els ciutadans tenen dret a un tracte idèntic amb independència de la seva orientació sexual, i impel·leix els estats membres a prendre les mesures necessàries per evitar tractes discriminatoris en àmbits jurídics i administratius per raó de la orientació sexual.

8. Aquesta llei es complementa amb el Decret 112/2002, de 30 d'agost, pel qual es crea el Registre de Parelles Estables de les Illes Balears i se'n regula l'organització i gestió (BOIB núm. 156, de 29 de desembre), modificat pels decrets 140/2002, de 13 de desembre (BOIB núm. 151, de 17 de desembre) i 184/2003, de 21 de novembre (BOIB núm. 167, de 2 de desembre).

9. La Llei 13/2005, d'1 de juliol, de modificació de Codi civil (BOE núm. 157, de 2 de juliol), atorga la possibilitat de contraure matrimoni a persones del mateix sexe).

En aquest sentit, diverses iniciatives legislatives, tant a nivell nacional des d'algunes comunitats autònomes, com des de diversos països europeus, han regulat amb major o menor amplitud, el règim jurídic de les parelles estables, amb independència de l'orientació sexual d'aquestes.

La regulació dels distints aspectes afectats pel model de parella elegit s'ha ajustat al marc de competències de les Illes Balears, raó que ha impedit el tractament de qüestions que pertanyen a l'esfera del dret penal, laboral i de seguretat social. Així mateix, s'ha considerat oportú fer-ne una regulació consonant amb la Compilació de Dret Civil de les Illes Balears.

Tot això, sobre la base d'un profund estudi jurídic que ha aprofitat les aportacions i l'experiència de la normativa comparada, com també el resultat de diversos estudis sociològics i de consultes realitzades a entitats representatives, ha conduït al reconeixement de determinats efectes de la relació de parella en l'esfera civil, patrimonial, fiscal i de funció pública que, sense suposar en cap moment una còpia adulterada de la figura tradicional del matrimoni, constitueix la creació d'un règim jurídic específic per a les parelles estables, en el qual s'ha eliminat qualsevol discriminació per raó de la orientació sexual d'aquestes, i que descansa en un evident consens social.

II

El títol I estableix l'àmbit de aplicació de la Llei i descriu quin és el concepte, a efectes d'aquesta norma, de parella estable, tot respectant l'autonomia de la voluntat de les parts per a constituir-se voluntàriament com a tal o de mantenir-se al marge del règim que s'hi preveu.

La relació de drets i deures adquirits en aquesta regulació en formar part d'una unió estable, fins i tot de tipus successori, justifica el concepte de parella estable pel qual aposta aquesta Llei, que la diferencia substancialment d'altres models autonòmics actualment vigents.

El contingut de la relació de parella es regula en el títol II de la Llei. Un punt important que s'ha de destacar es la potestat reconeguda als membres de la parella de regular vàlidament les relacions personals i patrimonials derivades de la convivència, tot i que s'hi preveu un règim legal supletori. Així mateix, es tracten els efectes de l'extinció de la parella, ja sigui en vida dels membres, ja sigui per causa de mort, i s'incorpora en un article el règim successori d'aplicació.

Les disposicions addicionals preveuen equiparacions de drets i obligacions respecte dels cònjuges, sempre dins del marc de l'esfera de competències autonòmiques, mentre que les disposicions finals encomanen al Govern autonòmic la regulació i posada en marxa del Registre de Parelles Estables de les Illes Balears i remetent a una futura regulació o a una adequació normativa en matèries fiscals i administratives.

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

§ 17. Llei
18/2001, de 19 de
desembre,
de parelles
estables
(BOIB núm. 156,
de 29 de desembre
de 2001;
BOE núm. 14, de 16
de gener de 2002)

Article 1 Objecte i àmbit d'aplicació

1. Constitueix l'objecte de aquesta Llei la regulació del règim jurídic de les parelles estables de les Illes Balears, i s'entenen com a tals les unions de dues persones que convisquin de manera lliure, pública i notòria, en una relació d'afectivitat anàloga a la conjugal.

2. Perquè els sigui d'aplicació aquesta Llei, els membres de la parella han de complir els requisits i les formalitats que s'hi preveuen, no estar sota cap impediment que afecti algun d'ells o a la seva relació, i inscriure's voluntàriament en el Registre de Parelles Estables de les Illes Balears. La inscripció en aquest Registre té caràcter constitutiu.

Article 2 Capacitat i requisits personals

1. Poden constituir parella estable als efectes de aquesta Llei els majors d'edat i els menors emancipats. Això no obstant, no poden constituir parella estable:

- Els que estiguin lligats per vincles matrimonials.
- Els parents en línia recta per consanguinitat o adopció.
- Els col·laterals per consanguinitat o adopció fins al tercer grau.
- Els que formin parella estable amb una altra persona inscrita i formalitzada degudament.

2. Per poder acollir-se a aquesta Llei, com a mínim un dels dos membres ha de tenir el veïnatge civil a les Illes Balears i s'exigeix la submissió expressa d'ambdós al règim que estableix.

Article 3 Inexistència de parentesc

La formació de una parella estable no genera cap relació de parentesc entre cada un dels seus membres i els parents de l'altre.

TÍTOL II CONTINGUT DE LA RELACIÓ DE PARELLA

Article 4. Regulació de la convivència

1. Els membres de la parella poden regular vàlidament per qualsevol forma admesa en dret, oral o escrita, les relacions personals i patrimonials derivades de la convivència, com també els drets i deures respectius. També poden regular les compensacions econòmiques per al cas d'extinció de la convivència, amb el límit dels drets mínims que estableix aquesta Llei, els quals són irrenunciables fins al moment en què són exigibles.

2. No pot pactar-se la constitució de una parella estable amb caràcter temporal ni sotmesa a condició. Així mateix, són nuls els acords contraris al dret i els que limitin la igualtat de drets que corresponen a cada membre de la parella.

Article 5. Règim econòmic de la parella

1. Si no hi ha pacte, cada un dels convivents ha de contribuir al sosteniment de les càrregues familiars en proporció als seus recursos econòmics, i s'entén com a contribució el treball per a la família.

2. Tenen la consideració de despeses per al sosteniment de les càrregues familiars les necessàries per al manteniment de la parella i dels fills, comuns o no, que convisin amb ells, d'acord amb els usos socials i el nivell de vida de la parella, i especialment:

- a) Les originades en concepte d'aliments, en el sentit més ampli.
- b) Les de conservació de l'habitatge u altres béns d'ús de la parella.
- c) Les originades per les atencions de previsions mèdiques i sanitàries.

No es consideren despeses comunes les derivades de la gestió i de la defensa dels béns propis de cada membre, ni les que, en general, corresponen a l'interès exclusiu d'un dels membres de la parella.

2. Cada membre de la parella respon amb els seus béns del compliment de les obligacions que hagi contret. Tot i així, de les causades per l'aixecament de les càrregues familiars, n'és subsidiàriament responsable l'altre membre, sempre que siguin adequades a l'ús social i al nivell econòmic de la parella.

3. Cada membre de la parella conserva el domini, el gaudi i la administració dels seus béns, com també dels que adquireixi durant la convivència.

Article 6 Dret d'aliments

Els membres de la parella estable tenen l'obligació de prestar-se aliments, i se'ls ha de reclamar amb prioritat sobre qualsevol altra obligada legalment.

Article 7 Exercici d'accions, drets i deures

Els membres d'una parella estable s'entenen equiparats a la posició dels cònjuges quant a l'aplicació de les disposicions relacionades amb la tutela, la curatela, la incapacitació, la declaració d'absència i la de prodigalitat.

Article 8 Extinció de la parella estable

1. Les parelles estables s'extingeixen per les causes següents:

- a) Per mutu acord.
- b) Per voluntat d'un dels membres, notificada de forma fefaent a l'altre.
- c) Pel cessament efectiu de la convivència durant un període superior a un any.
- d) Pel matrimoni d'un dels membres.
- e) Per la mort o la declaració de mort d'un dels integrants.

2. Els dos membres de la parella estan obligats, encara que sigui de manera separada, a deixar sense efecte la declaració formal que s'hagin atorgat.

3. L'extinció de la parella estable implica la revocació dels poders que qualsevol dels membres hagués fet a favor de l'altre.

Article 9 Efectes de l'extinció en vida

1. Quan la convivència cessi, qualsevol dels membres pot reclamar de l'altre el pagament d'una pensió periòdica, sempre que la necessiti per atendre adequadament el seu manteniment i es trobi en un dels casos següents:

- a) Que la convivència hagi disminuït la capacitat del sol·licitant per obtenir ingressos.
- b) Que la cura de fills comuns al seu càrrec impedeixi o dificulti seriosament la realització d'activitats laborals.

TÍTOL I

- Art. 1
- Art. 2
- Art. 3

TÍTOL II

- Art. 4
- Art. 5
- Art. 6
- Art. 7
- Art. 8
- Art. 9

2.El convivent perjudicat pot reclamar una compensació econòmica quan la convivència hagi suposat una situació de desigualtat patrimonial entre ambdós membres de la parella que impliqui un enriquiment injust i s'hagi donat un dels supòsits següents:

a) Que el convivent hagi contribuït econòmicament o amb el seu treball a l'adquisició, la conservació o millora de qualsevol dels béns comuns o privatis de l'altre membre de la parella.

b) Que el convivent s'hagi dedicat amb exclusivitat o de manera principal a la realització de treball per a la família.

Article 10 Exercici dels drets

1.La reclamació dels drets que recull l'article anterior s'ha de fer en el termini d'un any des de l'extinció de la parella.

2.El dret de pensió previst en el punt 1.a) de l'article anterior s'extingeix en un termini de tres anys, comptadors des del pagament de la primera pensió, per les causes generals d'extinció del dret d'aliments, i en el supòsit que el receptor contraguí matrimoni, constitueixi parella estable o visvisqui en relació afectiva anàloga a la conjugal amb una altra persona.

El dret que preveu el punt 1.b) de l'article anterior, s'extingeix quan l'atenció als fills cessi per qualsevol motiu o aquests arribin a la majoria d'edat o s'emancipin, llevat dels supòsits d'incapacitació.

1.La pensió pot ser modificada o extingida en el supòsit que canviïn les circumstàncies que la produïren.

2.El pagament de la compensació que preveu el punt 2 de l'article anterior, s'ha de fer efectiu en un termini màxim de tres anys, amb l'interès legal que s'hagi reconegut. S'ha de pagar en metàl·lic, llevat que hi hagi acord entre les parts o decisió judicial per causa justificada que n'estableixi el pagament en béns.

3.La pensió i la compensació són compatibles, però la reclamació s'ha de fer conjuntament perquè es pugin ponderar adequadament.

Article 11 Guarda i règim de visita dels fills

1.En el supòsit de ruptura de la convivència en vida d'ambdós membres de la parella, aquests poden acordar el que considerin oportú quant a la guarda i custòdia dels fills comuns, el règim de visites, de comunicació i d'estades. No obstant això, el jutge pot moderar equitativament el que s'acordi, quan ho consideri lesiu per a un dels membres de la parella o per als fills.

2.Si no hi ha pacte, el jutge o la jutgessa ha d'acordar el que consideri procedent respecte dels fills, en benefici seu i amb l'audiència prèvia d'aquests si tenen suficient judici i, en tot cas, dels majors de dotze anys.

Article 12. Efectes de l'extinció per mort o declaració de mort

Quan l'extinció de la parella estable sigui per mort d'un dels convivents, el supervivent té els drets següents:

a) Dret a la propietat de les robes, el mobiliari i els estris que constitueixen l'aixovar de l'habitatge comú, sense que computin en l'haver hereditari. Se n'entenen exclosos els objectes artístics o històrics, els béns de procedència familiar i els de valor extraordinari atès el nivell de vida de la parella.

b) Si el causant era arrendatari de l'habitatge, el convivent té dret a subrogar-se en els termes que estableix la legislació sobre arrendaments urbans.

Article 13. Règim successori

Tant en els supòsits de la successió testada, com en els d'intestada, el convivent que sobrevisqui al membre de la parella premort té els mateixos drets que la Compilació de Dret Civil balear preveu al cònjuge vidu.

TÍTOL II

Art. 10

Art. 11

Art. 12

Art. 13

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Disposició addicional primera

Els membres d'una parella estable que estiguin sotmesos al règim estatutari dels funcionaris de la Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears o al règim del personal laboral al servei d'aquesta, s'han d'entendre equiparats, quant a drets i obligacions, als cònjuges, dins el marc de l'esfera de competències autonòmica.

Disposició addicional segona

Els drets i les obligacions establerts per als cònjuges en el marc normatiu de competències de les Illes Balears s'han d'entendre d'igual aplicació per als membres d'una parella estable.

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera

1. En el termini d'un mes comptador des de la publicació d'aquesta llei en el Butlletí Oficial de les Illes Balears, el Govern de les Illes Balears ha d'aprovar un decret pel qual es creï i es reguli l'organització i la gestió del Registre de Parelles Estables de les Illes Balears.

2. S'han d'inscriure necessàriament en el Registre de Parelles Estables de les Illes Balears les declaracions formals de constitució de parelles estables, les modificacions i les extincions, qualsevol que en sigui la causa.

Disposició final segona

La comunitat autònoma de les Illes Balears, en el marc de la seves competències normatives, ha de regular per llei el tractament fiscal específic per als membres de les parelles estables previstes en aquesta norma i ha d'equiparar-ne el règim, en la mesura que sigui possible, al dels cònjuges.

Disposició final tercera

S'habilita el Govern de les Illes Balears perquè dicti les disposicions administratives necessàries per al desplegament de aquesta llei.

Disposició final quarta

Aquesta llei entrarà en vigor al mes següent d'haver-la publicada en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

**§18. Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral de
l'atenció i dels drets
de la infància i l'adolescència a les Illes Balears**
(BOIB núm. 163, de 18 de novembre de 2006;
BOE núm. 297, de 13 de desembre de 2006)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

L'article 39 de la Constitució Espanyola assenyala que els poders públics han d'assegurar la protecció social, econòmica i jurídica de la família, i estableix que els infants han de gaudir de la protecció prevista en els acords internacionals que vetllen pels seus drets.

Per altra banda, i en la mateixa línia de protecció de les persones menors d'edat, diversos tractats internacionals, entre els quals destaca per la seva transcendència la Convenció sobre els drets de l'infant, adoptada per l'Assemblea General de Nacions Unides el 20 de novembre del 1989, i ratificada l'any següent per Espanya mitjançant l'instrument de ratificació de 30 de novembre del 1990, reconeixen una sèrie de drets i obliguen els poders públics dels estats part a adoptar mesures legislatives que garanteixin l'establiment de sistemes de protecció de persones menors d'edat que estiguin en situació de risc, desemparament, marginació, explotació, etc. Així mateix i en l'àmbit europeu, la Resolució A3-0172/92 del Parlament Europeu va aprovar la Carta europea dels drets de l'infant.

En aplicació d'aquests manaments constitucionals i internacionals, l'Estat espanyol ha dictat diverses normes la finalitat de les quals és reconèixer i garantir els drets a les persones menors d'edat. Entre aquestes, destaquen les lleis de modificació del Codi Civil: així, la Llei 21/1987, d'11 de novembre, de modificació de determinats articles del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil en matèria d'adopció, i molt especialment, la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor i de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil.

De tot això, podem afirmar que la publicació i les modificacions d'aquestes lleis al llarg dels darrers anys han anat plasmant en l'ordenament jurídic, amb un gran encert, el canvi de consciència social sobre el protagonisme que juguen les persones menors d'edat en la societat, singularment un canvi qualitatiu ja que se'ls atorga la condició de subjectes actius i titulars de drets que desenvolupen i exerceixen des del seu àmbit personal i social.

És indiscutible que les persones menors d'edat en l'exercici que fan dels seus drets es troben, a causa de la seva minoria d'edat, en una situació de major vulnerabilitat que les adultes. D'aquí deriva la necessitat de proporcionar-los una protecció específica, jurídica i administrativa que signifiqui un plus respecte de la generalitat de la ciutadania.

A l'àmbit de les Illes Balears, i en virtut de l'article 16 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears; de l'article 5.1.a) de la Llei Orgànica 9/1992, de 23 de desembre, de transferència de competències a les comunitats autònomes que hi varen accedir per la via de l'article 143 de la Constitució; del Reial Decret 2170/1993, de 10 de desembre, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria de protecció de menors; de l'article 10.33 de la Llei Orgànica 9/1994, de 24 de març, de reforma de l'Estatut d'Autonomia, i de la posterior reforma operada per la Llei Orgànica 3/1999, de 8 de gener, per la qual l'apartat 33 de l'article 10 de l'Estatut passà a ser l'apartat 35; a més del marc general que estableix la Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social, es dictaren dues disposicions legals que afecten directament les persones menors d'edat a la comunitat autònoma: la Llei 6/1995, de 21 de març, d'aplicació de les mesures judicials sobre menors infractors, i la Llei 7/1995, de 21 de març, de guarda i protecció de menors desemparats.

No obstant això, en l'actualitat i per aconseguir les condicions afavoridores que garanteixin a les persones menors d'edat que es trobin en el territori de les Illes Balears, amb independència de quina sigui la seva situació administrativa, l'exercici i el desenvolupament dels drets que els corresponen, es fa necessària una norma de caràcter integral que reguli els drets i les obligacions de les persones menors d'edat i els mecanismes d'actuació dels poders públics.

Es considera inherent a una norma com aquesta reunir i fer explícites les obligacions que vinculen tots els poders públics, les institucions i entitats que desenvolupen una activitat dirigida a la població infantil o que repercuteix, directament o indirecta, als pares o a les mares i als familiars, a les persones menors d'edat, i a la societat en general.

El concepte d'integralitat, per garantir la seva eficàcia, ha d'assignar competències, atribuir responsabilitats, planificar actuacions i facilitar la col·laboració i la coordinació de les diferents administracions, institucions, entitats, professionals i ciutadans.

II

Pel que fa a l'estructura i al contingut de la llei, es divideix en vuit títols, dues disposicions addicionals, dues de transitòries, una de derogatòria i dues de finals.

En el títol I es fixen les disposicions generals entre les quals destaca l'aplicació d'aquesta llei a totes les persones menors d'edat que es trobin en el territori de les Illes Balears, amb independència de quina sigui la seva situació administrativa, a la vegada que es regulen els principis rectors que han de regir les actuacions públiques i privades en l'exercici de les competències en matèria de promoció i protecció dels drets de les persones menors d'edat.

El títol II regula la distribució de competències entre les administracions públiques de les Illes Balears que tenen competències en matèria de menors: l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, els consells insulars i els ajuntaments. Aquesta distribució de competències s'ha dut a

---

§ 18. Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral de l'atenció i dels drets de la infància i l'adolescència a les Illes Balears (BOIB núm. 163, de 18 de novembre de 2006; BOE núm. 297, de 13 de desembre de 2006)

---

terme amb un escrupolós respecte tant a les lleis de transferències dictades pel Parlament a favor dels consells insulars, com a la normativa de règim local.

Els drets i els deures de les persones menors d'edat regulats en el títol III es configuren com els veritables protagonistes de la norma, la qual pretén no solament el reconeixement de drets, sinó també establir els mecanismes de protecció corresponents.

La raó que justifica aquest reconeixement és que les persones menors d'edat, tant a l'ordenament intern com a l'internacional, han deixat de ser considerades persones incapaces, futures persones, per convertir-se en titulars d'una sèrie de drets de contingut anàleg al de les persones majors d'edat en uns casos, i en d'altres, adaptats a les seves necessitats.

És per això que a més dels drets reconeguts per la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor (que recull bàsicament els drets fonamentals de tots els espanyols i les espanyoles adaptats a la realitat social i jurídica de les persones menors d'edat), se'n reconeixen d'altres a l'àmbit educatiu, sanitari, sociocultural, de benestar social, etc.

L'objectiu d'aquesta llei no és solament el reconeixement formal de drets a les persones menors d'edat, sinó també garantir un sistema de protecció eficaç pel que fa a les vulneracions d'aquests drets. S'estableixen una sèrie de prohibicions respecte d'activitats que poden suposar un atemptat contra els drets dels quals són titulars les persones menors d'edat, a la vegada que imposa a les administracions públiques de les Illes Balears una sèrie d'obligacions que tenen per objectiu l'exercici efectiu dels seus drets i el desenvolupament de programes de prevenció de situacions de maltractaments físics, psíquics o abusos sexuals, i també de qualsevol situació que pugui interpretar-se com a explotació de les persones menors d'edat.

També s'estableixen una sèrie de deures a les persones menors d'edat en els àmbits familiar, educatiu, social i mediambiental.

El títol IV regula la protecció social i jurídica de la persona menor d'edat, que s'entén com el conjunt d'actuacions socials i jurídiques per atendre les seves necessitats que tendeixin a garantir-ne el desenvolupament integral i a promoure una vida familiar normalitzada. Aquest títol es fonamenta en la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, estableix el marc d'intervenció en matèria de protecció de menors i diferencia les situacions de risc de les situacions de desemparament de la persona menor d'edat, basada en la intensitat de la intervenció administrativa i del major o menor grau d'intromissió que aquesta representa en l'esfera de la persona menor d'edat i de la seva família.

El títol V estableix els criteris d'actuació i les modalitats d'execució de les mesures que dicten els jutjats de menors, tenint en compte la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, i el reglament que la desplega.

S'estableixen les actuacions que en matèria d'aplicació de mesures judicials sobre persones menors infractores corresponen a l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears i l'execució d'aquestes mesures.

TÍTOL I
Art. 1

L'organització institucional es regula en el títol VI, en el qual destaquen tres institucions: la Sindicatura de Greuges, el Consell de la Infància i la Família de les Illes Balears -que, amb funcions de consulta i proposta, es constitueix com un fòrum de debat i de diàleg de totes les institucions i entitats implicades en matèria de menors- i la Comissió Interinsular de Protecció de persones menors d'edat, que té com a objectiu fixar criteris d'aplicació de la normativa vigent i avaluar l'estratègia en matèria de protecció de menors.

El títol VII es dedica a la iniciativa social i a les institucions col·laboradores. És evident que la protecció i la divulgació dels drets de les persones menors d'edat no és una tasca exclusiva dels poders públics, per tant destaca el paper que han de jugar les institucions privades tant pel que fa al foment i a la divulgació dels drets de les persones menors d'edat com a la seva col·laboració en matèria de protecció de persones menors d'edat.

Finalment, el títol VIII estableix un règim d'infraccions i sancions contra aquelles conductes que suposin vulneració dels drets reconeguts a les persones menors d'edat, com també contra aquelles que suposin l'incompliment de les obligacions que aquesta llei imposa a pares i mares, a les persones que exerceixen la tutela, la guarda o la representació de les persones menors d'edat, i també a les entitats que tenen entre les seves finalitats la protecció de les persones menors d'edat.

En definitiva, es tracta d'una norma que, posant especial atenció en el sistema de protecció de la persona menor d'edat i en el reconeixement dels seus drets, pretén regular amb caràcter general l'atenció integral que s'ha de prestar en els àmbits de la prevenció, la protecció i l'execució de les mesures de protecció i reforma.

Aquesta llei serà un instrument útil per millorar les condicions de vida de les persones menors d'edat que es trobin en el territori de les Illes Balears, amb independència de quina sigui la seva situació administrativa i, especialment, d'aquelles més necessitades de protecció social i jurídica.

TÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Objecte

L'objecte d'aquesta llei és assegurar la protecció integral de les persones menors d'edat mitjançant el reconeixement i la garantia dels drets de què són titulars, l'establiment d'un sistema integral que les protegeixi en tots els àmbits i la fixació dels principis que han de regir l'actuació de les entitats responsables de la seva atenció.

Article 2 Àmbit d'aplicació

1. Aquesta llei s'aplica a totes les persones menors d'edat que es trobin en el territori de les Illes Balears, amb independència de quina sigui la seva situació administrativa.

També és d'aplicació a les institucions i a les persones físiques o jurídiques assentades a les Illes Balears i que en virtut d'obligació legal o en el desenvolupament de les seves activitats tinguin relació amb les persones menors d'edat i els seus drets, en els termes establerts en aquesta llei i a la resta de legislació que hi sigui d'aplicació.

2. S'entén per minoria d'edat el període de vida comprès entre el naixement i la majoria d'edat fixada per llei. Als efectes d'aquesta llei i de les seves disposicions de desenvolupament, s'entén per infància el període de vida de les persones comprès des del naixement i l'edat de dotze anys, i per adolescència, des dels dotze anys fins a la majoria d'edat fixada a l'article 12 de la Constitució.

3. En el cas que per l'aplicació de la llei personal de la persona menor d'edat, aquesta assoleixi la majoria d'edat abans del que estableix la legislació espanyola, li són d'aplicació els preceptes d'aquesta llei, en tot allò que li sigui favorable, fins que compleixi els divuit anys.

Article 3 Modalitats de l'atenció a les persones menors d'edat

L'atenció a les persones menors d'edat es du a terme mitjançant:

- Les accions de promoció i defensa dels seus drets.
- Les actuacions per a la prevenció de les situacions de desavantatge personal i social de les persones menors d'edat.
- L'acció de protecció en els casos de risc de desemparament o de desemparament.
- Les accions per tal d'evitar, si n'és el cas, la intervenció en persones menors d'edat i adolescents en situació de conflicte social.
- La intervenció d'orientació prioritàriament educativa i de reinserció de les persones menors d'edat infractores.
- Les accions dirigides a la prevenció del conflicte especialment dins l'àmbit educatiu.

Article 4 Principis

En l'exercici de les competències en matèria de promoció i protecció dels drets de les persones menors d'edat, les actuacions públiques i privades s'han d'ajustar als principis rectors següents:

- S'ha d'afavorir l'interès superior de la persona menor d'edat davant qualsevol altre interès legítim que hi pugui concórrer.
- S'ha de vetllar perquè les persones menors d'edat exerceixin els seus drets, particularment el dret a ser escoltades en aquelles decisions que els incumbeixin.
- S'ha de garantir l'aplicació del principi d'igualtat, eliminant qualsevol discriminació per raó de naixement, sexe, raça, religió, origen nacional, ètnic o social, idioma, opinió, discapacitat física, psíquica o sensorial, condició social o econòmica de les persones menors d'edat o de les seves famílies, o qualsevol altra circumstància discriminatòria.
- S'han de tenir en compte les circumstàncies personals, congènites o

---

TÍTOL I

Art. 2
Art. 3
Art. 4
Art. 5

---

sobrevingudes que afectin les condicions de vida i el desenvolupament de qualsevol persona menor d'edat, i s'han de promoure els mecanismes de compensació necessaris per assegurar el principi d'igualtat d'oportunitats, en especial entre al·lots i al·lotes i entre adolescents, i el respecte a les diferències.

e) S'han de potenciar les actuacions preventives i la detecció precoç d'aquelles circumstàncies que puguin suposar situacions d'explotació, indefensió, inadaptació, marginació, abandonament, maltractament actiu o passiu de qualsevol tipus, desavantatge social o conculcació d'algun dels drets que tinguin reconeguts les persones menors d'edat.

f) S'ha de garantir que les actuacions que s'ofereixen per part de les administracions públiques, així com el conjunt d'activitats que es desenvolupin per part de totes les entitats públiques i privades, tinguin un caràcter eminentment educatiu.

g) S'ha d'impulsar el desenvolupament d'una política integral d'atenció i protecció a les persones menors d'edat que activi els recursos per a la cobertura de les necessitats bàsiques de salut, educació, habitatge, cultura, oci i la compensació de tota mancança que pugui impedir o limitar el desenvolupament personal i social i l'autonomia de la persona menor d'edat.

h) S'han de fomentar en les persones menors d'edat els valors de tolerància, solidaritat, respecte, igualtat, participació i, en general, els principis democràtics de convivència establerts a la Constitució Espanyola i a l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

i) Els poders públics han d'establir i aplicar els criteris de coordinació interinstitucional que impedeixin la duplicitat d'actuacions per satisfer el mateix servei i han de limitar les actuacions que afectin la intimitat personal o familiar a aquelles indispensables que resultin d'interès per a la persona menor d'edat.

j) S'ha de garantir la confidencialitat de les actuacions que es realitzin en interès i defensa de la persona menor d'edat.

k) S'ha de procurar una major eficàcia de l'acció protectora mitjançant una planificació integral de totes les actuacions dirigides al sector d'infància i joventut d'àmbit autonòmic, insular i local.

l) S'han d'afavorir les relacions intergeneracionals, propiciant el voluntariat de les persones majors i de la joventut per col·laborar en activitats amb persones menors d'edat.

m) S'ha de fomentar, mitjançant campanyes de divulgació i la promoció de mesures positives, la solidaritat i la sensibilitat social davant de totes les qüestions relacionades amb les persones menors societat civil en defensa dels seus drets i llibertats.

Article 5 Interpretació de la llei

La interpretació de les disposicions d'aquesta llei, la de les normes que la despleguin i la de les que regulin les activitats que es dirigeixin a l'atenció de persones menors d'edat, s'han de fer de conformitat amb els tractats internacionals dels quals Espanya sigui part i, especialment, d'acord amb la Convenció dels Drets de l'Infant de les Nacions Unides de 20 de novembre del 1989. En tot cas, aquesta interpretació s'ha d'orientar al benestar i al benefici de la persona menor d'edat com a expressió del seu superior interès.

§ 18. Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral de l'atenció i dels drets de la infància i l'adolescència a les Illes Balears (BOIB núm. 163, de 18 de novembre de 2006; BOE núm. 297, de 13 de desembre de 2006)

Article 6 Col·laboració institucional

1. Les autoritats i el personal al servei de les administracions públiques de les Illes Balears que tinguin coneixement de l'incompliment de les previsions d'aquesta llei o de la conculcació de qualsevol dels drets dels quals siguin titulars les persones menors d'edat, han d'adoptar immediatament totes les mesures que siguin necessàries per aconseguir el cessament d'aquestes actuacions d'acord amb les atribucions que legalment els corresponguin. En la resta dels supòsits, han de posar la situació en coneixement de l'autoritat competent en la matèria.

2. Totes les administracions públiques incloses dins l'àmbit d'aplicació de la llei cooperaran en la detecció de les situacions de risc, desemparament, inadaptació o desajust social, en la seva investigació i en la intervenció acordada per a les persones menors d'edat afectades. En l'atenció, el seguiment i el suport hauran de ser assegurats de manera prioritària, puntual, completa i coordinada pels seus respectius programes, serveis i recursos tant durant l'execució de les mesures contemplades en aquesta llei, com una vegada finalitzada la mesura, i han de contribuir a la culminació o al reforçament del procés d'integració familiar i social d'aquests.

Article 7 Prioritat pressupostària

Les administracions públiques de les Illes Balears, a l'àmbit de les seves competències, han de tenir, entre les seves prioritats pressupostàries, les activitats de promoció, atenció, protecció, formació, lleure, participació i integració de les persones menors d'edat.

TÍTOL II

COMPETÈNCIES DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES DE LES ILLES BALEARS

Capítol I

Administracions competents

Article 8 Competències i funcions de les administracions públiques de les Illes Balears

1. Les administracions públiques de les Illes Balears amb competències en matèria de persones menors d'edat són:

- a) La comunitat autònoma de les Illes Balears.
- b) Els consells insulars.
- c) Els ajuntaments de les Illes Balears i les entitats locals d'àmbit inferior al municipal.
- d) Les entitats supramunicipals de les Illes Balears i altres entitats locals.

2. Les administracions territorials esmentades al punt anterior podran actuar a través de les entitats autònomes, les empreses públiques i la resta d'entitats de dret públic per tal de gestionar les polítiques, els programes i les accions en matèria de persones menors d'edat.

3. Les administracions públiques esmentades als apartats anteriors poden exercir les funcions que suposin prestació de serveis públics mitjançant la gestió directa o indirecta d'aquests serveis.

Capítol II Administració de la comunitat autònoma

Article 9 Govern de les Illes Balears

El Govern de les Illes Balears té la iniciativa legislativa i exerceix la funció executiva i la potestat reglamentària per garantir l'atenció i els drets de la persona menor d'edat, d'acord amb l'establert a la Llei 4/2001, de 14 de març, del Govern de les Illes Balears, i a la Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de tutela, acolliment i adopció de menors.

Article 10 Potestat reglamentària normativa

Correspon al Govern de les Illes Balears l'exercici de la potestat reglamentària normativa sobre les competències assumides pels consells insulars d'acord amb el que disposa la Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de tutela, acolliment i adopció de menors, amb subjecció a les limitacions establertes als apartats 1 i 2 de l'article 49 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, i, en especial, el desplegament reglamentari dels procediments necessaris per a la formalització dels expedients administratius de protecció de persones menors d'edat.

Article 11 Potestats genèriques en matèria de protecció de persones menors d'edat

El Govern de les Illes Balears, en matèria de protecció de persones menors d'edat, es reserva les potestats, els serveis, les funcions i les actuacions genèriques següents:

- a) La coordinació dels consells insulars en l'exercici de la competència transferida en matèria de tutela, acolliment i adopció, amb les facultats connexes i aquelles en les quals es concreta, atès el tenor del títol IV de la Llei 8/2000, de 27 d'octubre, de consells insulars. La fixació, el seguiment i l'avaluació de les directrius d'obligat compliment per a aquesta coordinació.
- b) La gestió de les estadístiques autonòmiques.
- c) L'estudi, la investigació, les publicacions, els congressos, els plans de formació dels professionals, els programes experimentals i els plans de promoció i protecció de les persones menors d'edat i dels seus drets, d'àmbit autonòmic.
- d) La representació i les relacions amb altres comunitats autònomes, amb l'Administració General de l'Estat i amb organismes internacionals, i també programes de cooperació amb els anteriors. Les relacions internacionals sobre adopció i acolliment familiar, sense perjudici de les competències de l'Administració General de l'Estat.

Article 12 Potestats específiques en matèria de protecció de persones menors d'edat

El Govern de les Illes Balears es reserva l'exercici de les accions legals pertinents en defensa dels drets de les persones menors d'edat en els termes que determina la Llei Orgànica 1/1996, de 15 gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil.

TÍTOL I

Art. 6

Art. 7

TÍTOL II

CAPÍTOL I

Art. 8

CAPÍTOL II

Art. 9

Art. 10

Art. 11

Art. 12

Article 13 Potestats en aplicació de les mesures judicials sobre persones menors d'edat infractores

1. L'administració autonòmica, mitjançant la conselleria competent en matèria de persones menors d'edat, té atribuïdes, per desplegar i aplicar aquesta llei, referent a l'execució de les mesures que adopten els jutges i les jutgesses de persones menors d'edat en les seves resolucions, les funcions següents:

- a) L'execució material de les mesures que adopten els jutges i les jutgesses de persones menors d'edat en les seves resolucions.
- b) La provisió dels recursos materials i personals necessaris per a l'execució de mesures judicials imposades, sense perjudici de poder sol·licitar la col·laboració d'altres administracions.
- c) La creació, la direcció, l'organització i la gestió dels serveis, les institucions i els programes adequats per garantir l'execució correcta de les mesures establertes a la legislació d'aplicació.
- d) L'autorització, el registre, l'homologació, la inspecció i l'avaluació dels serveis i centres amb els quals formalitzi convenis o acords per a l'aplicació de determinades mesures judicials.
- e) La comunicació al Ministeri Fiscal i al jutge o a la jutgessa de persones menors d'edat de l'execució de les mesures judicials i extrajudicials imposades i del seguiment d'aquestes mesures.
- f) La planificació, l'elaboració i l'avaluació dels programes d'actuació en aquesta matèria.
- g) La sensibilització de l'opinió pública mitjançant l'organització de campanyes de divulgació en defensa de l'atenció i dels drets i els deures de les persones menors d'edat que hagin comès alguna infracció penal, a efectes de la seva reinserció social, amb subjecció a la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal i la resta de normativa vigent en matèria de persones menors d'edat.

2. En relació amb la coordinació amb les altres administracions amb competències sobre la matèria serà d'aplicació el que disposen els articles 15.2 i 18.2 d'aquesta llei.

Article 14 Planificació

1. En el marc de la planificació general, el Consell de Govern de les Illes Balears ha d'aprovar el primer any de cada legislatura un pla integral d'atenció a la infància i a l'adolescència, aplicable per un període no inferior a tres anys revisables periòdicament i amb la finalitat de poder implementar en cada moment programes i accions que donin resposta a les necessitats de les persones menors d'edat d'acord amb l'edat i les circumstàncies.

2. El Pla integral d'atenció a la infància i a l'adolescència de les Illes Balears ha de tenir en compte les disposicions de la Convenció sobre els Drets de l'Infant i s'ha d'inspirar en els principis de responsabilitat pública, universalitat, integració, intervenció normalitzada, pluralitat, cooperació interinstitucional, solidaritat i participació.

3. El Pla integral d'atenció a la infància i a l'adolescència s'ha d'elaborar en coordinació entre els diferents òrgans competents de les conselleries afectades, amb els consells insulars i les entitats locals en l'àmbit de les seves competències, en col·laboració amb les entitats públiques o privades

relacionades amb la matèria de persones menors d'edat, i ha de concretar les actuacions que han de desenvolupar les diferents administracions públiques a les Illes Balears durant el seu període de vigència.

Capítol III Consells insulars

Article 15 Competències dels consells insulars

D'acord amb la Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de tutela, acolliment i adopció de menors, i sense perjudici d'altres competències que l'ordenament jurídic vigent els atribueixi, els consells insulars de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa i Formentera:

1. Tenen la funció executiva i la gestió de les competències que havien estat atribuïdes al Govern de la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria de tutela, acolliment i adopció de persones menors d'edat, excepte les potestats genèriques i específiques determinades en els articles 11 i 12 de d'aquesta llei, i, en particular:

- a) Iniciar, ordenar, tramitar i resoldre els expedients de declaració de situació de risc en una persona menor d'edat, i establir les actuacions de protecció tendents a reduir el risc o a suprimir-ho, regulades actualment a l'article 17 de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil.
- b) Dur a terme les actuacions de protecció i la vigilància sobre l'exercici adequat de la pàtria potestat o de la tutela sobre persones menors d'edat, en concurrència amb altres administracions, regulades actualment a l'article 12 de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil.
- c) Atendre de manera immediata les persones menors d'edat en situació de desemparament i dur a terme les actuacions protectores jurídiques i materials immediates, regulades actualment a l'article 14 de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil, i a l'article 61 d'aquesta llei.
- d) Iniciar, detectar, si s'escau, ordenar, tramitar i resoldre els expedients de protecció en els casos de possible desemparament de persones menors d'edat, que regulen actualment els articles 10, 11, 13, 16 i 18 de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil, l'article 172 del Codi Civil i els articles 56 i 59 a 65 d'aquesta llei.
- e) Assumir la tutela de persones menors d'edat en situació de desemparament i dur a terme les actuacions jurídiques i materials necessàries per al seu desenvolupament a favor de la persona menor d'edat, regulades actualment a l'article 172 del Codi Civil i als articles 63, 65 i 66 d'aquesta llei.
- f) Assumir la guarda de persones menors d'edat d'acord amb el que estableixen l'article 172.2 del Codi Civil, els articles 67 a 71, 80 i 81 d'aquesta llei, i l'article 19 de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil.

TÍTOL II
CAPÍTOL II
Art. 13
Art. 14

CAPÍTOL III
Art. 15

g) En els casos d'assumpció de la tutela o guarda, gestionar totes les actuacions protectores concurrents en benefici de les persones menors d'edat d'acord amb la legislació vigent, com ara les prestacions que regula la legislació protectora de la Seguretat Social per a les persones menors d'edat, establertes actualment en el Reial Decret Legislatiu 1/1994, de 20 juny, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

h) Exercir accions civils i penals en benefici de les persones menors d'edat amb expedient de protecció, bé directament al jutjat, bé mitjançant la intervenció del Ministeri Fiscal, regulades actualment a l'article 158 del Codi Civil i concordants, a l'article 66 d'aquesta llei i a la disposició addicional tercera de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil.

i) Exercir la tutela en casos de persones menors d'edat estrangeres desemparades d'acord amb el que en disposa, actualment, l'article 10.3 de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil, i dur a terme les actuacions que se'n derivin.

j) Iniciar, ordenar, tramitar i resoldre els acolliments familiars, inclosa la preparació de la proposta judicial d'acolliment familiar, si s'escau, a favor de persones menors d'edat amb expedient de protecció, que regulen actualment els articles 173 i 173 bis del Codi Civil, l'article 20 de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil, i els articles 72 a 78 d'aquesta llei.

k) Iniciar, ordenar, tramitar i resoldre els expedients de famílies sol·licitants d'acolliment familiar, d'acord amb la normativa a què fa referència l'apartat anterior.

l) Iniciar, ordenar, tramitar i resoldre per a la formació de la proposta prèvia d'adopció, a favor de persones menors d'edat amb expedient de protecció, que regulen actualment els articles 175 a 180 del Codi Civil, l'article 24 de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil, i l'article 79 d'aquesta llei.

m) Iniciar, ordenar, tramitar i resoldre els expedients de famílies sol·licitants d'adopció, inclosa l'expedició del certificat de declaració d'idoneïtat, que regulen actualment els articles 176.2 del Codi Civil i concordants.

n) Iniciar, ordenar, tramitar i resoldre sobre la idoneïtat en els expedients de famílies sol·licitants d'adopció internacional, inclosa l'expedició del certificat d'idoneïtat, que regulen actualment els articles 9.5 del Codi Civil i l'article 25 de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil.

o) Defensar les mesures adoptades en l'exercici de la protecció de persones menors d'edat (guarda, tutela, denegació de guarda, acolliments i proposta d'adopció, entre d'altres) davant el jutjat de primera instància competent i davant la resta d'instàncies judicials, mitjançant els seus serveis i d'acord amb la legislació processal vigent.

p) Exercir les facultats, les funcions i les obligacions pròpies de l'autoritat central espanyola, que determinen actualment el Conveni relatiu a la

protecció de l'infant i a la cooperació en matèria d'adopció internacional, realitzat a l'Haia el 29 de maig del 1993, d'acord amb el que disposen els seus articles 6, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 i concordants.

q) Exercir les facultats, les funcions i les obligacions pròpies de l'administració competent en matèria d'acreditació, habilitació, inspecció, suspensió i revocació de l'habilitació de les entitats col·laboradores en matèria de guarda de persones menors d'edat, en l'àmbit del seu territori, regulades actualment en el Decret 46/1997, de 21 març, pel qual s'ordena, en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears, l'establiment i la regulació dels requisits per a l'acreditació i l'habilitació de les entitats col·laboradores de l'administració en matèria de guarda de persones menors d'edat i integració familiar.

r) Exercir les facultats, les funcions i les obligacions pròpies de l'administració competent en matèria d'acreditació, habilitació, inspecció, suspensió i revocació de l'habilitació de les entitats col·laboradores en matèria d'adopció internacional, en l'àmbit del seu territori, regulades actualment al Decret 187/1996, d'11 octubre, regulador de l'habilitació i de les activitats que han de realitzar les entitats col·laboradores de mediació familiar en matèria d'adopció internacional.

s) Exercir les funcions i les obligacions pròpies de l'administració autonòmica en matèria de tutela, acolliment i adopció de persones menors d'edat, a l'àmbit territorial de cada consell insular, regulades actualment en la Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social de les Illes Balears, sense perjudici de les facultats pròpies dels municipis, regulades en la seva normativa bàsica específica i en la mateixa Llei 9/1987.

2. Els consells insulars, en l'àmbit territorial de la seva competència, per a l'aplicació d'aquesta llei i pel que fa a l'atenció socioeducativa a persones infractores menors d'edat penal, han de col·laborar amb l'administració autonòmica en l'aplicació de mesures judicials quan les persones menors d'edat siguin subjectes a una actuació de protecció o quan les circumstàncies aconsellin la intervenció dels serveis de protecció.

Article 16 Normativa reguladora

1. En l'exercici de les competències recollides a la Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de tutela, acolliment i adopció de menors, els consells insulars han d'ajustar el seu funcionament al règim que s'hi s'estableix i també a la Llei 8/2000, de 27 d'octubre, de consells insulars, a la Llei 30/1992, de 26 novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i a la legislació que emani del Parlament de les Illes Balears que hi sigui d'aplicació o, subsidiàriament, a la legislació estatal.

2. En l'exercici de les actuacions protectores, els consells insulars s'han d'ajustar al que preceptua la Llei Orgànica 1/1996, de 15 gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil, als convenis internacionals en la matèria subscrits per Espanya i a la legislació sectorial autonòmica o estatal que els sigui d'aplicació.

3. Els consells insulars tenen potestat reglamentària organitzativa per regular el seu propi funcionament.

Article 17 Funcions de coordinació i informació mútua

1. Sense perjudici del que disposa l'article 110 d'aquesta llei i de la coordinació general a què fa referència el títol IV de la Llei 8/2000, de 27 d'octubre, de consells insulars, el Govern de les Illes Balears i els consells insulars poden acordar els mecanismes adequats de coordinació i informació mútua en les matèries objecte de tutela, acolliment i adopció de persones menors d'edat.

2. El Govern de les Illes Balears i els consells insulars han de cooperar en l'àmbit de la informació sobre el funcionament general del sistema de protecció a la infància, en l'atenció a persones menors d'edat i en altres accions relatives a persones menors d'edat i en els aspectes que suposin una millora del sistema de protecció a la infància.

3. Els consells insulars han de posar en coneixement del Govern de les Illes Balears totes les dades que siguin necessàries per a la formació, la gestió i el control dels registres que a continuació s'esmenten, i també qualsevol altra dada convenient a efectes estadístics:

- a) Registre autonòmic de centres d'acolliment residencial de persones menors d'edat.
- b) Registre autonòmic de protecció de persones menors d'edat.
- c) Registre autonòmic d'adopcions.

S'han de regular reglamentàriament el funcionament i l'organització dels registres esmentats en el paràgraf anterior.

Capítol IV Corporacions locals

Article 18 Competències dels ajuntaments

1. Sense perjudici d'altres competències que l'ordenament jurídic vigent els atribueixi, en especial la legislació reguladora de les bases de règim local, correspon als ajuntaments com a entitats administratives més pròximes als ciutadans:

- a) Assumir la responsabilitat més immediata sobre el benestar de les persones menors d'edat i la promoció de les accions que afavoreixin el desenvolupament de la comunitat local i molt especialment dels seus membres més joves, i procurar garantir-los l'exercici dels seus drets, oferint-los la protecció adequada i exercint una acció preventiva eficaç.
- b) Sensibilitzar l'opinió pública mitjançant l'organització de campanyes de divulgació i la promoció de mesures positives a l'àmbit comunitari en defensa dels drets de la persona menor d'edat.
- c) Individualment o agrupats en mancomunitats, subscriure convenis de col·laboració d'acord amb la seva capacitat de gestió tècnica i de recursos econòmics amb els consells insulars i el Govern de les Illes Balears per exercir l'acció protectora de les persones menors d'edat que es trobin en situació de risc o en situació de conflicte social.
- d) El foment al seu territori de la iniciativa social, la participació ciutadana i el voluntariat de les persones menors d'edat i la població en general en relació amb totes les actuacions regulades per aquesta llei.

2. Els ajuntaments, a l'àmbit territorial de la seva competència, per a l'aplicació d'aquesta llei i pel que fa a l'atenció socioeducativa a persones infractores menors d'edat penal, han de col·laborar amb l'administració autonòmica per aplicar mesures judicials quan aquestes mesures hagin de desenvolupar-se a l'àmbit territorial dels ajuntaments.

TÍTOL II
CAPÍTOL III
Art. 17

CAPÍTOL IV
Art. 18

TÍTOL III
CAPÍTOL I
Art. 19
Art. 20
Art. 21

TÍTOL III RECONeixEMENT I PROTECCIó DELS DRETS I DELS DEURES DE LES PERSONES MENORS D'EDAT

Capítol I Protecció genèrica

Article 19 Mesures per facilitar l'exercici dels drets

1. Les persones menors d'edat tenen dret a rebre de les administracions públiques de les Illes Balears l'assistència adequada per a l'exercici efectiu dels seus drets i que se'n garanteixi el respecte.

2. Per defensar i garantir els seus drets la persona menor d'edat pot:

- a) Sol·licitar la protecció i la tutela de l'entitat pública competent.
- b) Posar en coneixement del Ministeri Fiscal les situacions que consideri que atemptin contra els seus drets a fi que aquest promogui les accions oportunes.
- c) Plantejar les seves queixes i denúncies davant l'administració pública competent, davant del Defensor o la Defensora del Poble o, si pertoca, davant el Defensor o la Defensora del Menor, en els termes establerts legalment.
- d) Sol·licitar els recursos socials disponibles de les administracions públiques de les Illes Balears.

Article 20 Obligacions dels progenitors o de les persones que exerceixen la tutela o la guarda de les persones menors d'edat

1. La responsabilitat primordial en la criança, l'educació i la formació integral de les persones menors d'edat correspon als progenitors titulars de la pàtria potestat o, si s'escau, a les persones que n'exerceixen la tutela o la guarda, d'acord amb el que disposa la legislació vigent.

2. Els progenitors o les persones que n'exerceixen la tutela o la guarda tenen l'obligació d'exercir responsablement les seves funcions, sense perjudici de l'actuació subsidiària de les administracions públiques, en els termes establerts legalment.

Article 21 Suport a la maternitat i a la paternitat i a la conciliació de la vida familiar i laboral

1. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències respectives, han d'oferir als progenitors i a les persones que exerceixen la tutela o la guarda, els mitjans d'informació i formació adequats amb la finalitat de fer possible el compliment de les seves responsabilitats, tenint sempre en compte les característiques de la persona menor d'edat i fomentant actituds educatives i de respecte als seus drets.

2. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències respectives, han d'adoptar les mesures que afavoreixin la conciliació de la vida familiar i la laboral, i també la integració familiar de la persona menor d'edat.

Capítol II Drets

Article 22 Declaració genèrica

A més dels drets reconeguts a tots els ciutadans i totes les ciutadanes a la Constitució i als tractats internacionals dels quals Espanya sigui part, les persones menors d'edat gaudiran de garanties per a l'exercici dels drets que es reconeixen de forma expressa al títol III de la llei present.

Secció 1a Prevenció del maltractament i de l'explotació

Article 23 Dret a la prevenició dels maltractaments i de l'explotació

Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències respectives, han de desenvolupar programes destinats a adoptar mesures preventives per evitar que es produeixin situacions de maltractaments físics o psíquics, abusos sexuals, ús i tràfic d'estupefaents, drogues tòxiques i substàncies psicotròpiques, mendicitat infantil, explotació laboral i venda de persones menors d'edat o qualsevol altra circumstància que pugui interpretar-se d'explotació d'aquestes.

Secció 2a Dret a la integració i a la identitat

Article 24 Dret a la integració

Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències respectives, han d'establir les mesures necessàries per facilitar la realització personal completa i la integració social i educativa de totes les persones menors d'edat i, en especial, d'aquelles que per les seves circumstàncies físiques, psíquiques o socials especials puguin ser susceptibles d'un tracte discriminatori.

Article 25 Dret a la identitat

1. Els centres d'atenció sanitària on es produeixin naixements han d'establir les garanties necessàries per a la identificació inequívoca de les persones nounades.

2. Quan les persones que siguin obligades legalment a inscriure el naixement d'un infant en el Registre Civil no ho facin, les administracions públiques de les Illes Balears han d'adoptar les mesures necessàries per aconseguir que es dugui a terme aquest tràmit.

3. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències respectives, han de vetllar per la conservació de les dades relatives a les persones menors d'edat que hagin estat separades de la seva família biològica, de manera que, en arribar a la majoria d'edat i si ho sol·liciten, puguin accedir a la informació sobre els seus orígens.

Secció 3a

Atenció a la primera infància

Article 26 Dret a l'atenció a la primera infància

1. Als efectes d'aquesta llei, s'entenen per serveis d'atenció a la primera infància, sigui quina en sigui la denominació, aquells que acullen persones menors de sis anys i no estan autoritzats com a centres d'educació infantil.

2. Correspon als serveis d'atenció a la primera infància:

- a) Assegurar en tot cas l'atenció des del punt de vista de la salut, la seguretat i l'educació.
- b) Ser accessibles a totes les persones menors d'edat, sense cap discriminació.
- c) Comptar amb la participació activa dels progenitors i de les persones menors d'edat ateses.
- d) Adequar l'organització interna i el funcionament dels serveis d'acord amb les necessitats i la població infantil atesa i amb el seu benestar i els horaris de les famílies.

3. Per via reglamentària s'han de determinar les condicions mínimes d'acreditació, formació, titulació i capacitació del personal, i també el funcionament, el control i el seguiment dels serveis d'atenció a la primera infància.

Secció 4a

Honor, intimitat i pròpia imatge

Article 27 Dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge

1. D'acord amb el que estableix la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil:

- a) Les persones menors d'edat tenen dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge. Aquest dret comprèn també la inviolabilitat del domicili familiar i de la correspondència, i també el secret de les comunicacions.
- b) La difusió d'informació o la utilització d'imatges o del nom de les persones menors d'edat en els mitjans de comunicació que puguin implicar una intromissió il·legítima en la seva intimitat, honra o reputació, o que sigui contrària als seus interessos determinarà la intervenció del Ministeri Fiscal, que immediatament ha d'instar les mesures cautelars i de protecció previstes a la llei i ha de sol·licitar les indemnitzacions que corresponguin pels perjudicis causats.
- c) Es considera intromissió il·legítima en el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge de la persona menor d'edat qualsevol utilització de la seva imatge, el seu nom o el relat detallat de la seva història en els mitjans de comunicació que pugui implicar menyscapte de la seva honra o reputació, o que sigui contrària als seus interessos fins i tot si consta el consentiment de la persona menor d'edat o dels seus representants legals.

TÍTOL III

CAPÍTOL II

Art. 22
Art. 23
Art. 24
Art. 25
Art. 26
Art. 27

Sense perjudici de les accions de les quals siguin titulars les persones que representin legalment la persona menor d'edat, correspon en tot cas al Ministeri Fiscal exercir-les, que podrà actuar d'ofici o a instància de la persona menor d'edat o de qualsevol persona interessada, física, jurídica o entitat pública.

2. Els progenitors, les persones que exerceixen la tutela o la guarda de les persones menors d'edat i els poders públics han de respectar aquests drets i els han de protegir davant possibles atacs de tercers.

Secció 5a Llibertat ideològica

Article 28 Dret a la llibertat ideològica

1. La persona menor d'edat té dret a la llibertat d'ideologia, de consciència i de religió.

2. L'exercici dels drets que dimanen d'aquesta llibertat té únicament les limitacions que prescriu la llei i el respecte dels drets i les llibertats fonamentals de les altres persones.

3. Els progenitors o les persones que exerceixen la tutela o la guarda tenen el dret i el deure de cooperar perquè la persona menor d'edat gaudeixi aquesta llibertat de manera que contribueixi al seu desenvolupament integral.

Secció 6a Llibertat d'expressió

Article 29 Dret a la llibertat d'expressió

1. Les persones menors d'edat gaudeixen del dret a la llibertat d'expressió en els termes constitucionalment prevists. Aquesta llibertat d'expressió té també el seu límit en la protecció de la intimitat i la imatge de la persona menor d'edat recollida en aquesta llei.

2. En especial, el dret a la llibertat d'expressió de les persones menors d'edat s'estén:

- a) A la publicació i la difusió de les seves opinions.
- b) A l'edició i la producció de mitjans de difusió.
- c) A l'accés als ajuts que les administracions públiques estableixin amb aquesta finalitat.

3. L'exercici d'aquest dret pot estar subjecte a les restriccions que prevegi la llei per garantir el respecte dels drets de les altres persones o la protecció de la seguretat, la salut, la moral o l'ordre públic.

Secció 7a Promoció i protecció de la salut

Article 30 Dret a la promoció de la salut

1. Totes les persones menors d'edat que es trobin al territori de les Illes Balears tenen lliure accés al servei sanitari públic.

2. Totes les persones menors d'edat que neixin o resideixin a les Illes Balears tenen dret a la detecció i al tractament precoç de malalties congènites, i també de les deficiències psíquiques i físiques, únicament amb els límits que el marc legal vigent, l'ètica, la tecnologia i els recursos existents imposin al sistema sanitari.

3. Totes les persones menors d'edat que neixin o resideixin a les Illes Balears tenen dret a ser immunitzades contra les malalties infectocontagioses d'acord amb els criteris establerts per l'autoritat sanitària.

4. Les persones menors d'edat tenen dret a no ser sotmeses a experiments. En el supòsit que sigui necessari sotmetre la persona menor d'edat a proves o a intervencions per detectar o tractar malalties, el dret a decidir correspon als progenitors o, si n'és el cas, a les persones que n'exerceixen la tutela o la curatela. L'opinió de la persona menor d'edat ha de ser presa en consideració, d'acord amb la seva edat i el seu grau de maduresa, segons el que estableixen les lleis civils. Quan hi hagi disparitat de criteris entre els representants legals de la persona menor d'edat, la institució sanitària i les persones menors d'edat, l'autorització última s'ha de sotmetre a l'autoritat judicial.

5. Totes les persones menors d'edat tenen dret a:

- a) Rebre informació sobre la salut en general i la pròpia en particular.
- b) Rebre informació sobre el tractament mèdic a què hagin de ser sotmeses, en un llenguatge adequat a la seva edat, maduresa i estat psicològic i afectiu.
- c) Rebre, si pateixen maltractaments físics o psíquics, una protecció especial de caràcter sanitari assistencial i cautelar preferent, segons requereixi cada cas específic.

Article 31 Obligacions de les administracions públiques en matèria de protecció de la salut

1. Les persones titulars i el personal sanitari dels serveis de salut són especialment obligats a posar en coneixement de les entitats públiques competents, dels organismes competents en matèria de protecció de persones menors d'edat, de l'autoritat judicial o del Ministeri Fiscal, els fets que puguin suposar l'existència de situacions de desprotecció o indici de maltractament de les persones menors d'edat.

2. L'administració sanitària de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha de garantir una atenció especial a les persones menors d'edat, per la qual cosa s'ha de regular la provisió dels recursos humans i tècnics necessaris, amb especial atenció a les necessitats de la infància i l'adolescència amb problemàtica de salut mental, procurant una dotació suficient tant de recursos ambulatoris com residencials. En les instal·lacions sanitàries hi ha d'haver espais amb una ubicació i una conformació adequades a les necessitats específiques de la persona menor d'edat. Especialment quan sigui necessari l'internament, s'hi ha de possibilitar l'existència d'espais adaptats a les persones menors d'edat.

3. Durant l'hospitalització els infants i els i les adolescents tenen dret a estar acompanyats dels progenitors o de les persones que n'exerceixin la tutela o la guarda, i a prosseguir la seva formació escolar.

En cas que es consideri que la companyia dels progenitors o de les persones que n'exerceixin la tutela o la guarda pot perjudicar o obstaculitzar de manera seriosa i comprovada el tractament de les persones menors d'edat, els sanitaris hauran de fer un informe, complet i adequat, dels motius que justifiquen la privació del dret i hauran de valorar periòdicament la seva evolució, amb l'objecte de garantir que recuperen el dret a estar acompanyades de la forma més ràpida possible.

4. Des del moment del naixement s'han de proveir totes les persones menors d'edat nascudes a les Illes Balears de la cartilla de salut infantil corresponent, en la qual s'han d'incloure les principals accions de salut que els siguin necessàries. Aquest document ha de recollir els aspectes que reglamentàriament es determinin.

5. S'han de fer campanyes de prevenció de les malalties més comunes en la infància, insistint sobretot en la prevenció dels accidents domèstics.

6. Totes les persones menors d'edat incloses en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei tenen dret a l'aplicació de les tècniques i els recursos de millora i rehabilitació de les seqüeles que hagin pogut tenir a causa de malalties adquirides o congènites o per accident.

Secció 8a Serveis socials

Article 32 Dret d'accés al Sistema Públic de Serveis Socials

1. Totes les persones menors d'edat tenen dret a accedir al Sistema Públic de Serveis Socials.

2. A les persones menors d'edat amb discapacitat se'ls han de proporcionar els mitjans i els recursos necessaris que els facilitin el major grau d'integració en la societat que les seves condicions els permetin. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències respectives, han de vetllar pel ple exercici d'aquest dret, tenint en compte les necessitats econòmiques d'aquestes persones menors d'edat.

3. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències respectives, poden establir ajuts públics a favor de les persones menors d'edat estrangeres que resideixin a les Illes Balears, sempre que ho requereixin com a mitjà de foment de la seva integració social, lingüística i cultural, sense obviar la seva pròpia identitat cultural i tenint en compte les seves necessitats econòmiques.

Secció 9a Educació

Article 33 Dret a l'educació

1. En els termes establerts a la legislació bàsica de l'Estat, totes les persones menors d'edat tenen dret a l'educació i a rebre una formació integral que garanteixi el ple desenvolupament de les seves capacitats, de la identitat personal des que neixen, des del si de la família, amb la col·laboració de les administracions públiques de les Illes Balears.

2. Les persones menors d'edat que estiguin en situació d'especial risc socioeducatiu han de rebre una atenció educativa preferent i tenen dret a l'assistència i a la formació necessàries que els permetin un adient desenvolupament i la realització personal.

Article 34 Educació especial

Les persones menors d'edat amb necessitats educatives especials tenen dret a l'assistència i la formació específica per a un desenvolupament i una realització personal adients, que els permetin integrar-se socialment, desenvolupar-se, realitzar-se personalment i accedir a un lloc de feina dins del context més normalitzat possible.

Article 35 Principis d'actuació administrativa

Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències respectives, han de vetllar perquè:

- a) Les persones menors d'edat accedeixin a l'educació en igualtat d'oportunitats i rebin l'orientació educativa, professional i personal necessària per incorporar-se plenament a la vida ciutadana.
- b) Es promogui la participació de l'alumnat i s'afavoreixi l'associacionisme escolar, tant en l'àmbit escolar com en el social, i la col·laboració amb les famílies o els representants en el procés educatiu de les persones menors d'edat per garantir el seu dret al seguiment i a la participació a l'educació escolar.

Article 36 Obligacions de les administracions públiques en relació amb l'educació

1. Les administracions públiques de les Illes Balears han de vetllar pel compliment de l'escolaritat obligatòria en les edats que s'estableixin a la legislació educativa vigent. S'han de coordinar i emprendre les accions necessàries per fomentar l'assistència regular als centres d'ensenyament, evitar l'absentisme escolar i afavorir la integració escolar. Per aquest fi, l'administració educativa ha d'elaborar, amb la col·laboració dels consells insulars i els ajuntaments, programes de prevenció, control i seguiment de l'absentisme i l'abandonament escolar.

2. Els centres educatius han de comptar amb les instal·lacions docents i esportives adequades al desenvolupament integral de les persones menors d'edat que els garanteixin una educació en condicions de qualitat i seguretat.

Les administracions públiques de les Illes Balears competents en matèria d'educació vetllaran per l'existència de recursos, mitjans, materials i instal·lacions que garanteixin el desenvolupament de l'activitat educativa en condicions de qualitat i seguretat.

3. Les persones titulars i el personal dels centres docents són obligats a posar en coneixement de les entitats públiques competents en matèria de protecció de persones menors d'edat, de l'autoritat judicial o del Ministeri Fiscal, aquells fets que puguin suposar l'existència de situacions d'absentisme escolar, de desprotecció o d'indici de maltractament de persones menors d'edat, i també a col·laborar-hi per evitar i resoldre aquestes situacions en interès d'aquestes.

§ 18. Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral de l'atenció i dels drets de la infància i de l'adolescència a les Illes Balears (BOIB núm. 163, de 18 de novembre de 2006; BOE núm. 297, de 13 de desembre de 2006)

4. L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha de propiciar i vetllar, si s'escau, perquè al llarg del període d'escolaritat obligatòria els projectes educatius curriculars dels centres educatius prevegin, entre d'altres:

- a) La realitat social, natural i cultural del seu entorn més pròxim, i en especial, la de les Illes Balears.
- b) L'educació en valors que fomentin, individualment, una consciència ètica i moral en l'alumnat, i, col·lectivament, valors en consonància amb els principis i les normes establerts a la Constitució i a l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. Així com les actuacions tendents a fomentar el respecte, la convivència i la igualtat.
- c) La instauració de mecanismes de resolució de conflictes, prevenció de la violència escolar i foment de la mediació.
- d) El desenvolupament de mecanismes eficaços d'integració intercultural a partir de la infància.

5. L'administració educativa vetllarà pel compliment de les garanties establertes al Reial Decret 1774/2004, de 30 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal del menor.

Secció 10a Cultura

Article 37 Dret a l'accés a la cultura

Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències respectives, a iniciativa pròpia o en col·laboració amb altres entitats públiques o privades, han de fomentar:

- a) La realització d'activitats culturals i artístiques dirigides a les persones menors d'edat.
- b) L'accés als béns i als mitjans culturals de les Illes Balears, afavorint el coneixement dels seus valors, de la seva història i de les seves tradicions.
- c) El coneixement i la participació de les persones menors d'edat en la cultura i les arts, propiciant-ne l'acostament i l'adaptació a les seves diferents etapes evolutives.
- d) L'accés de les persones menors d'edat als serveis d'informació, documentació, biblioteques i altres serveis culturals públics.

Secció 11a Lleure, esport, associacionisme i participació social

Article 38 Dret al lleure, a l'esport, a l'associacionisme i a la participació social

1. Totes les persones menors d'edat tenen dret al joc, a l'esport i al lleure com a elements essencials del seu desenvolupament.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències respectives, tenen l'obligació de promoure formes alternatives de lleure i en especial aquelles que afectin als i a les adolescents durant el temps de cap de setmana i festius.

3 No poden exigir-se drets de retenció, de pròrroga, de formació, de compensació o anàlegs per als esportistes menors de setze anys, entre entitats assentades a la comunitat autònoma de les Illes Balears. Per als esportistes majors de setze anys i per a la resta dels casos es poden establir drets de tal naturalesa segons els criteris i els requisits establerts per la legislació vigent a cada moment.

4. Les persones menors d'edat tenen el dret d'associació que, en especial, comprèn:

- a) El dret a formar part d'associacions i organitzacions juvenils dels partits polítics i sindicats, d'acord amb la llei i els estatuts.
- b) El dret a promoure associacions infantils i juvenils i a inscriure-les de conformitat amb la llei. Les persones menors d'edat poden formar part dels òrgans directius d'aquestes associacions.

Per tal que les associacions infantils i juvenils puguin obligar-se civilment han d'haver nomenat, d'acord amb els seus estatuts, un representant legal amb capacitat plena.

Quan la pertinença d'una persona menor d'edat o dels seus pares o de les persones que exerceixen la tutela o la guarda a una associació impedeixi o perjudiqui el desenvolupament integral de la persona menor d'edat, qualsevol persona interessada, física o jurídica, o entitat pública, pot dirigir-se al Ministeri Fiscal perquè promogui les mesures jurídiques de protecció que estimi necessàries.

5. Les persones menors d'edat tenen dret a participar en reunions públiques i manifestacions pacífiques, la convocatòria de les quals es faci en els termes que estableix la llei.

En els mateixos termes, tenen també dret a promoure-les i a establir-ne la convocatòria amb el consentiment exprés dels progenitors o de la persona que n'exerceix la tutela o la guarda.

6. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències respectives, han de promoure la participació i l'associacionisme de les persones menors d'edat, com a element de desenvolupament personal i social. Igualment han de promoure, mitjançant organitzacions no governamentals d'infància i joventut, el suport d'espais i canals de protagonisme i de participació social de les persones menors d'edat. Per a això, han d'emprendre accions de conscienciació i promoció en col·laboració amb les organitzacions no governamentals i les institucions públiques i privades.

7. Les administracions públiques, dins el marc de la planificació urbanística general, han de preveure la creació d'espais de lliure accés per al joc, el lleure i l'esport de les persones menors d'edat.

Article 39 Prevenció dels efectes nocius de les sectes

Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències respectives, han de posar en marxa programes d'informació i prevenció dirigits a advertir dels efectes perjudicials en l'àmbit educatiu, cultural i social de l'activitat de les sectes i d'altres grups que tinguin com a finalitat alterar l'equilibri psíquic o que utilitzin mitjans per alterar-lo.

Secció 12a Medi ambient

§ 18. Llei
17/2006, de 13
de novembre,
integral de
l'atenció i dels
drets
de la infància i
l'adolescència a
les Illes Balears
(BOIB núm. 163, de
18 de novembre de
2006;
BOE núm. 297, de
13 de desembre de
2006)

Article 40 Dret a gaudir d'un medi ambient adequat

1. Qualsevol persona menor d'edat té dret a desenvolupar-se en un medi ambient saludable i no deteriorat en el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves respectives competències, han de promoure:
  - a) L'adopció de les mesures adequades per protegir-lo, conservar-lo i millorar-lo.
  - b) El respecte i el coneixement de la natura per part de les persones menors d'edat.
  - c) L'elaboració de programes formatius, divulgatius i de conscienciació sobre el reciclatge de residus, l'ús responsable de recursos naturals i, en especial, de les energies netes.
3. Igualment, s'ha de promoure que les persones menors d'edat coneguin i aprenguin a respectar el seu entorn urbà i rural.

Secció 13a Informació i publicitat

Article 41 Dret a la informació i a la publicitat

Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències respectives, han de realitzar programes informatius i formatius destinats específicament a les persones menors d'edat, salvaguardant el dret a la recepció d'informació veraç, plural i respectuosa amb els principis constitucionals.

Article 42 Prohibicions i limitacions

1. Queda prohibit vendre, llogar, exhibir i oferir a persones menors d'edat publicacions, vídeos, videojocs o qualsevol altre material audiovisual de contingut pornogràfic, d'apologia de qualsevol forma de la delinqüència, d'exaltació de la violència o que la inciti, contraris als drets reconeguts per l'ordenament jurídic o que resultin perjudicials per al desenvolupament de la seva personalitat, i també emetre'ls o projectar-los en locals o espectacles als quals estigui permesa l'assistència de la persona menor d'edat, i la seva difusió per qualsevol mitjà entre persones menors d'edat.
2. En els establiments en els quals s'ofereixin serveis telemàtics s'han d'instal·lar els mitjans tècnics de contingut necessaris per limitar l'accés de les persones menors d'edat a aquelles pàgines el contingut de les quals resulti perjudicial per al desenvolupament de la seva personalitat, d'acord amb el que es disposi reglamentàriament.

Article 43 Emissions de ràdio i televisió

La programació de les emissores de ràdio i televisió de les quals sigui titular qualsevol de les administracions públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears o a les quals aquestes hagin d'atorgar un títol habilitador, i també els espais de promoció d'aquestes, han d'ajustar-se a les regles següents:

- a) Els programes infantils s'han d'emetre en un horari adequat al creixement i al desenvolupament personal de les persones menors d'edat.
- b) A les franges horàries usuals d'audiència infantil, els continguts de l'emissió i la seva expressió han d'adequar-se i fer-se compatibles amb les necessitats derivades del desenvolupament i la formació de les persones menors d'edat.
- c) En aquestes franges horàries no s'han d'emetre programes, escenes o missatges que puguin perjudicar el desenvolupament físic o psíquic de les persones menors d'edat, ni aquells que fomentin l'odi, el menyspreu o la discriminació per raó de qualsevol circumstància d'índole personal, familiar, social o per raó de gènere.
- d) L'emissió de programes susceptibles de perjudicar greument el desenvolupament psíquic de les persones menors d'edat i, en tot cas, d'aquells que continguin elements o escenes de pornografia o violència gratuïta, només pot fer-se en les franges horàries reglamentàriament assenyalades a l'efecte, i ha de ser objecte d'advertència sobre el contingut per mitjans acústics i, si s'escau, òptics.

Article 44 Mitjans de comunicació social

Els mitjans de comunicació social que emetin o publiquin al territori de les Illes Balears han de tractar amb especial cura la informació que afecti les persones menors d'edat, i han d'evitar difondre noms, imatges o dades que permetin identificar-les quan apareguin com a víctimes, testimonis o inculpades en causes penals, o quan es divulguin fets relatius a la seva vida privada i que n'afectin la reputació i el bon nom.

Article 45 Publicitat

La publicitat dirigida a les persones menors d'edat que es divulgui en el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears s'ha de sotmetre als límits que reglamentàriament s'estableixin, atenent especialment els principis següents:

- a) Cal adaptar el llenguatge i els missatges als nivells de desenvolupament dels col·lectius infantils als quals es dirigeixin.
- b) Les representacions d'objectes han de reflectir la realitat quant al format, els moviments i la resta d'atributs.
- c) Els missatges no poden establir diferències o discriminacions per raó del consum de l'objecte anunciat.
- d) Els anuncis han d'indicar el preu de l'objecte anunciat en els termes de la legislació vigent.
- e) No es pot formular una promesa de lliurament de béns o serveis que impliquin el compliment de condicions no expressades de forma explícita.
- f) S'ha d'evitar difondre idees d'inferioritat o superioritat de qualsevol sexe, raça o origen ètnic.

TÍTOL III CAPÍTOL II

- Art. 40
- Art. 41
- Art. 42
- Art. 43
- Art. 44
- Art. 45

Article 46 Publicitat televisiva

1. La publicitat que emetin les emissores de ràdio i televisió de les quals sigui titular qualsevol de les administracions públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears o a les quals aquestes hagin d'atorgar un títol habilitador, no ha de contenir imatges o missatges que puguin perjudicar moralment o físicament les persones menors d'edat, i ha de respectar els principis següents:

- a) No pot incitar les persones menors d'edat a comprar un producte o servei explotant-ne la seva inexperiència, ni a persuadir els seus progenitors o les persones que n'exerceixen la tutela o la guarda perquè ho facin.
- b) En cap cas no ha d'explotar l'especial confiança de les persones menors d'edat en els seus progenitors, en el professorat o en altres persones.
- c) No pot, sense causa justificada, presentar les persones menors d'edat en situacions perilloses o que atemptin contra la seva integritat.

2. Queda prohibida la publicitat indirecta, no diferenciada o encoberta durant l'emissió de programes dirigits a persones menors d'edat.

Article 47 Publicitat en què participen persones menors d'edat

La utilització de persones menors d'edat en anuncis publicitaris s'ha de sotmetre als principis següents:

- a) Qualsevol escenificació publicitària en la qual participin persones menors d'edat ha d'evitar missatges que incitin el consum compulsiu.
- b) No es permet la utilització de persones menors d'edat per anunciar productes, béns i serveis que els estiguin prohibits.
- c) La utilització de la seva imatge no ha d'atemptar contra la dignitat de les persones menors d'edat com a persones ni contra els drets que els reconeix l'ordenament jurídic vigent.

Secció 14a

Establiments i espectacles públics

Article 48 Establiments i espectacles públics

1. Es prohibeix l'entrada i la permanència de persones menors d'edat als establiments, locals o recintes següents:

- a) A aquells en què tinguin lloc activitats o espectacles violents, pornogràfics o de contingut perjudicial per al desenvolupament correcte de la seva personalitat.
- b) A casinos, sales de bingo, locals dedicats exclusivament a l'explotació de màquines recreatives amb premis en metàl·lic i a la utilització de màquines de joc amb premis en metàl·lic, jocs de sort, envit o atzar.
- c) Als dedicats exclusivament a venda i subministrament de begudes alcohòliques, en els casos i amb l'abast establert a la legislació específica d'aquesta matèria.
- d) A aquells en els quals tinguin lloc competicions o espectacles esportius el reglament dels quals prevegi la producció de danys físics per a qualsevol dels participants, la pràctica de les quals queda així mateix prohibida a les persones menors d'edat.
- e) A qualsevol altre que determini la normativa específica en la matèria.

2. Es prohibeix la participació activa de les persones menors d'edat en espectacles i festeigs públics que comportin situacions de perill que hagin de ser conscientment i voluntàriament assumides pels intervinents.

3. La intervenció d'artistes menors d'edat en espectacles destinats al públic s'ha de sotmetre a les condicions i als permisos que estableixi la normativa laboral, en matèria d'educació i sanitària, sense perjudici de la salvaguarda dels drets que reconeix aquesta llei.

4. L'entrada i la permanència de persones menors d'edat en sales de festa, discoteques, sales de ball i sales de joventut, es realitzarà conforme al que preveu la legislació o la reglamentació específica d'espectacles públics i activitats recreatives.

TÍTOL III
CAPÍTOL II

Art. 46
Art. 47
Art. 48
Art. 49
Art. 50
Art. 51

Secció 15a
Consum

Article 49 Protecció en matèria de consum

Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències respectives, han de vetllar perquè els drets i els interessos de les persones menors d'edat com a consumidors amb característiques i necessitats específiques, gaudeixin d'una defensa i una protecció especials.

Article 50 Informació en matèria de consum

1. Els productes o serveis els destinataris dels quals siguin les persones menors d'edat han d'anar proveïts de la informació legalment establerta.

2. En cap cas aquests productes o serveis no poden incloure engany, error o confusió quant a l'origen, les característiques físiques, les prestacions, l'ús, el moviment, la resta d'atributs i la manera d'usar-los.

3. Els productes i els serveis destinats a les persones menors d'edat no han d'implicar riscos per a la seva salut i seguretat, llevat dels determinats com a admissibles en condicions normals i previsibles d'utilització per la normativa general aplicable.

4. Poden establir-se reglamentàriament limitacions a les promocions de venda destinades a persones menors d'edat.

5. Les administracions públiques de les Illes Balears, dins de l'àmbit de les seves competències respectives, han de controlar les pràctiques comercials que manipulin les persones menors d'edat per a la venda encoberta o enganyosa d'articles de consum.

6. Les administracions públiques, dins l'àmbit de les seves competències respectives, promouran la formació de les persones menors d'edat dins l'etapa escolar, per tal d'afavorir hàbits de consum racionals i els coneixements necessaris per a la defensa dels seus drets com a consumidors.

Article 51 Accés a les begudes alcohòliques i al tabac

1. Les persones menors d'edat tenen prohibit l'accés a begudes alcohòliques i tabac en els termes que determina la normativa específica en aquesta matèria.

2. Es prohibeix consumir, vendre o subministrar aquests productes als centres d'educació, a les instal·lacions destinades a activitats per a persones menors

---

§ 18. Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral de l'atenció i dels drets de la infància i l'adolescència a les Illes Balears (BOIB núm. 163, de 18 de novembre de 2006; BOE núm. 297, de 13 de desembre de 2006)

---

d'edat i als llocs que estableix la legislació específica. Aquesta prohibició ha de constar en llocs visibles.

Article 52 Accés a altres productes o serveis perjudicials per a la salut de les persones menors d'edat

Es prohibeix vendre o subministrar a persones menors d'edat qualsevol producte diferent dels esmentats a l'article anterior que pugui causar dependència física o psíquica, encara que sigui per un ús inadequat, o que produeixi efectes perjudicials per a la seva salut o per al lliure desenvolupament de la seva personalitat.

Article 53 Prevenció de les conseqüències associades al consum de drogues

Correspon a les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències respectives, la realització d'actuacions, la posada en marxa i el desenvolupament de programes d'informació i educació sanitària de la població sobre les substàncies que puguin generar dependència, i engregar programes de prevenció i atenció de la drogodependència.

**Secció 16a
Dret a ser escoltada**

Article 54 Dret a ser escoltada

1. La persona menor d'edat té dret a ser escoltada en tots els àmbits que l'afectin, especialment en l'àmbit familiar i en qualsevol procediment administratiu o judicial en el qual estigui directament implicada i que condueixi a una decisió que n'afecti l'esfera personal, familiar o social.

En els procediments judicials, les compareixences de les persones menors d'edat s'han en fer de la forma establerta dins el marc processal vigent.

2. S'ha de garantir que la persona menor d'edat pugui exercir aquest dret per si mateixa o mitjançant la persona que designi perquè la representi, quan tingui seny suficient.

Això no obstant, quan no sigui possible o no convingui a l'interès de la persona menor d'edat, es pot conèixer la seva opinió per mitjà dels seus representants legals, sempre que no siguin part interessada ni tinguin interessos contraposats als de la persona menor d'edat, o per mitjà d'altres persones que per la seva professió o relació d'especial confiança amb ella puguin transmetre-la objectivament.

3. Quan la persona menor d'edat sol·liciti ser escoltada directament o per mitjà de la persona que la representi, la denegació de l'audiència ha de ser motivada i s'ha de comunicar al Ministeri Fiscal i a les persones menors d'edat afectades o interessades.

Capítol III Deures

Article 55 Deures de les persones menors d'edat

A més de les obligacions que la legislació civil imposa a les persones menors d'edat envers els seus progenitors o les persones que n'exerceixen la tutela o guarda, i en relació amb la participació en la vida familiar, aquestes tenen, entre d'altres, els deures següents:

- a) Mantenir una actitud d'aprenentatge positiva durant el procés d'ensenyament obligatori, per contribuir així a la seva formació i al ple desenvolupament de la seva personalitat, i assistir al centre docent i respectar-hi les normes de convivència.
- b) Assumir i complir els deures, les obligacions i les responsabilitats inherents o conseqüents a la titularitat i a l'exercici dels drets que els són reconeguts, de manera que això els en possibiliti un gaudi més eficaç i en faciliti, al seu torn, el ple exercici per les altres persones menors d'edat.
- c) Mantenir un comportament cívic d'acord amb les exigències de convivència de la societat, basades en la tolerància i en el respecte als drets de les altres persones.
- d) Respectar el medi ambient i col·laborar en la seva conservació i millora.
- e) Col·laborar activament d'acord amb les seves possibilitats en les tasques domèstiques a fi de contribuir al benestar familiar.

TÍTOL III
CAPÍTOL II
Art. 52
Art. 53
Art. 54

CAPÍTOL III
Art. 55

TÍTOL IV
CAPÍTOL I
Art. 56
Art. 57

TÍTOL IV PROTECCIÓ SOCIAL I JURÍDICA DE LA PERSONA MENOR D'EDAT

Capítol I Disposicions generals

Article 56 Concepte

1. Als efectes d'aquesta llei, s'entén per protecció de la persona menor d'edat el conjunt de mesures i actuacions que es dirigeixen a garantir l'exercici efectiu dels drets reconeguts a la infància com a col·lectiu, i les destinades a prevenir i intervenir a les situacions de desprotecció en què es puguin trobar les persones menors d'edat, per tal de garantir el seu desenvolupament integral i promoure la seva inserció dins un context social i familiar normalitzat.

2. Constitueixen situacions de desprotecció social de la persona menor d'edat les de risc i les de desemparament.

Article 57 Drets específics de les persones menors d'edat protegides

La persona menor d'edat subjecta a la protecció, juntament amb els drets que aquesta llei i la resta de l'ordenament jurídic reconeixen a totes les persones menors d'edat, serà titular específicament dels següents:

- a) A ser protegida, fins i tot amb l'oposició dels seus pares, una vegada es constati la situació de risc o de desemparament.
- b) Atenir coneixement de la seva situació personal, de les mesures a adoptar, de la seva durada i del seu contingut, i dels drets que li corresponen; per això es facilitarà una informació veraç, comprensible, adequada a les seves condicions, contínua i el més completa possible al llarg del procés d'intervenció.

c) A ser escoltada per expressar la seva opinió i, sempre que tengui dotze anys complerts o maduresa i capacitat suficients, a participar en la presa de decisions sobre el seu cas, tot això sense perjudici dels supòsits en què hagi de prestar el seu consentiment de conformitat amb l'establert a la legislació civil.

d) A ser considerada subjecte actiu en la recerca i la satisfacció de les seves necessitats havent totes les administracions públiques de les Illes Balears de promoure i garantir, socialment i jurídicament, la seva autonomia personal.

e) Ala seguretat jurídica i emocional proporcionades per una tramitació el més eficaç i ràpida possible, que impedeixi la prolongació de les mesures de caràcter provisional, evitant les intrusions en l'esfera de la seva intimitat més enllà de l'estrictament precís i restringint al mínim imprescindible les limitacions a la seva capacitat d'obrar i les interferències en la seva vida i en la de la seva família.

f) A romandre a la seva família sempre que sigui possible i, en el supòsit d'haver estat separada d'aquesta, que es consideri el seu retorn a aquella quan les circumstàncies ho permetin i, si això no fos viable, a incorporar-se tot d'una que sigui possible a un altre nucli familiar, així com a mantenir contactes amb el grup d'origen i amb altres persones significatives per a ella, sempre que això no interfereixi o perjudiqui la finalitat protectora.

g) A disposar dels mitjans que facilitin la seva integració social des del respecte a la seva identitat cultural i d'idioma.

h) Que la seva família rebi l'ajuda i el suport suficients perquè pugui atendre-la en condicions mínimes adequades.

i) A conèixer, en els supòsits d'acolliment, en funció de la seva edat i la seva capacitat, la seva història personal i familiar i, si ha estat separada de la seva família d'origen de manera definitiva, els seus antecedents culturals i socials, que seran en tot cas respectats.

j) A la total confidencialitat i reserva sobre les seves circumstàncies personals i de la seva família, llevat de l'estrictament necessari per assegurar una intervenció eficaç i sempre en el seu interès.

k) A relacionar-se directament amb el Ministeri Fiscal i amb els responsables tècnics i administratius de la seva protecció.

Article 58 Criteris d'actuació

1. L'actuació social i jurídica de les administracions públiques a la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria de protecció de persones menors d'edat, a més dels principis que estableix l'article 4 d'aquesta llei, s'ha d'exercir d'acord amb els criteris següents:

a) Els generals del sistema públic de serveis socials recollits a la legislació vigent en matèria d'acció social de les Illes Balears.

b) La prevenció i la reparació de situacions de risc amb l'establiment dels serveis adequats per a tal finalitat, l'exercici de la guarda i, en els casos de desemparament, l'assumpció de la tutela per ministeri de la llei.

c) El respecte a l'autonomia personal de les persones menors d'edat, a la seva llibertat i dignitat.

d) La limitació de la intervenció administrativa al mínim necessari per garantir una adequada protecció, per tal d'interferir el menys possible a la vida de la persona menor d'edat i de la seva família.

- e) La participació de la persona menor d'edat dins les seves capacitats, i la dels seus pares si és de l'interès de la persona menor d'edat, en la presa de decisions i sobre les mesures i actuacions de possible aplicació, així com en el desenvolupament d'aquestes.
- f) La prioritat de la intervenció a l'entorn familiar per tal de facilitar el manteniment del nin i de la nina i de l'adolescent en el seu medi sociofamiliar.
- g) Quan sigui necessària la separació, es disposaran recursos alternatius, treballant per al retorn amb la família tot d'una que sigui possible. Si la separació és definitiva, es procurarà la seva incorporació el més aviat possible a un altre nucli familiar idoni, procurant que els germans es mantinguin plegats i que, si els resulta beneficiós, puguin mantenir contacte amb el seu grup d'origen.
- h) La subsidiarietat respecte de les funcions de parentesc.
- i) L'objectivitat, la imparcialitat i la seguretat jurídica en l'actuació protectora garantint el caràcter col·legiat i interdisciplinari en l'adopció de mesures.
- j) La confidencialitat en la tramitació dels expedients de l'acció protectora.
- k) La garantia del caràcter eminentment educatiu de totes les mesures que s'adoptin en la seva acció protectora.
- l) La sensibilització del conjunt de la societat davant les situacions d'indefensió de les persones menors d'edat i la promoció de la participació i la solidaritat social.

2. En l'avaluació de la situació i en el seguiment de les mesures adoptades, l'administració competent podrà recaptar la col·laboració d'altres administracions, així com de qualssevol altres organismes o institucions públics o privats que es considerin convenients, els quals vindran obligats a prestar-la sempre que resulti possible en funció de les atribucions de l'òrgan requerit.

Article 59 Deure de comunicació i denúncia

1. Qualsevol persona que tingui notícia d'una situació de possible desprotecció de la persona menor d'edat, sense perjudici de prestar-li immediatament l'auxili que necessiti, té el deure de posar-ho en coneixement de l'autoritat judicial o administrativa, que n'ha de garantir la reserva i la confidencialitat degudes.
2. Aquest deure és especialment exigible a aquelles persones que tinguin notícia d'aquestes situacions per raó de la seva professió o del seu càrrec.
3. Si els pares o les mares, les persones que els substitueixin en l'exercici de les funcions pròpies de la pàtria potestat, o qualsevol altra persona impedeixen l'estudi o l'execució de les mesures de protecció, l'administració competent sol·licitarà del Ministeri Fiscal o de l'autoritat judicial l'adopció de les mesures necessàries per fer-les efectives, sense perjudici de les intervencions immediates que siguin necessàries en el supòsit de perill per a la integritat de la persona menor d'edat.
4. En qualsevol cas s'ha d'actuar amb la reserva deguda i evitar qualsevol interferència innecessària en la vida de la persona menor d'edat.
5. Per garantir la implicació dels professionals i particulars que intervenen en el procés, es mantindrà reservadament la seva identitat.

§ 18. Llei
17/2006, de 13
de novembre,
integral de
l'atenció i dels
drets
de la infància i
l'adolescència a
les Illes Balears
(BOIB núm. 163, de
18 de novembre de
2006;
BOE núm. 297, de
13 de desembre de
2006)

Article 60 Concepte i situació de risc

1. Es considera situació de risc aquella en la qual, a causa de circumstàncies personals o familiars o per influència del seu entorn, la persona menor d'edat es veu perjudicada en el seu desenvolupament personal o social de manera que, sense assolir l'entitat, la intensitat o la persistència que fonamentarien la declaració de desemparament i l'assumpció de la tutela per ministeri de la Llei, sigui necessària la intervenció de les administracions competents per eliminar, reduir o compensar les dificultats i evitar el desemparament.

2. Constitueixen situacions de risc:

a) La falta d'atenció física o psíquica de la persona menor d'edat per part dels seus progenitors o de la persona que n'exerceix la tutela o la guarda, que suposi perjudici lleu per a la seva salut física o emocional, distracció no greu de les seves necessitats principals o obstaculització per exercir els seus drets, quan s'estimi, per la seva naturalesa o per la repetició dels episodis, la possibilitat de la seva persistència o l'agreuament dels seus efectes.

b) La dificultat seriosa que les persones referides a l'apartat anterior tinguin per dispensar adequadament a la persona menor d'edat l'atenció física i psíquica esmentada, malgrat la seva voluntat de fer-ho, quan això suposi els efectes descrits a l'apartat esmentat.

c) La utilització del càstig físic o emocional sobre la persona menor d'edat que, sense constituir episodi sever o patró crònic de violència, perjudiqui el seu desenvolupament.

d) Les mancances de qualsevol tipus que, atès que no poden ser compensades adequadament en l'àmbit familiar, ni impulsades des d'aquest perquè es tractin a través dels serveis i recursos normalitzats, comportin, malgrat que comencin o siguin lleus, indicadors desencadenants o afavoridors de la marginació, la inadaptació o la desprotecció de la persona menor d'edat.

e) La desescolarització o l'absentisme escolar habitual o sense justificació durant el període obligatori.

f) Qualsevol altres de les que estableix l'apartat primer que, si persisteixen, poden evolucionar i derivar en desemparament de la persona menor d'edat.

Article 61 Valoració de la situació de risc

1. En les situacions de risc, els serveis socials de les entitats locals, juntament amb els serveis sanitaris i els educatius, són fonamentals per a la seva detecció, recepció i anàlisi, i per determinar en un primer moment la intervenció necessària sobre els factors que les provoquen.

2. D'acord amb el que disposa l'article 18 d'aquesta llei, els ajuntaments desenvoluparan les actuacions de prevenció, atenció i reinserció que siguin necessàries enquadrades en els programes corresponents.

3. Una vegada apreciada la situació de risc d'una persona menor d'edat, es comunicarà de manera fefaent a l'administració pública competent en matèria de protecció de persones menors d'edat, per tal de tramitar, si n'és el cas, els expedients de declaració d'aquesta situació.

Article 62 Col·laboració dels pares o de les persones que els substitueixin

Els pares o les persones que els substitueixin en l'exercici de les funcions pròpies de la pàtria potestat són obligats a col·laborar activament, segons la seva capacitat, en l'execució de les mesures de protecció esmentades en la resolució de la situació de risc.

TÍTOL IV
CAPÍTOL II
Art. 60
Art. 61

CAPÍTOL III
Art. 63
Art. 64

Capítol III Situacions de desemparament

Article 63 Concepte i situacions de desemparament

1. Constitueix una situació de desemparament la que es produeix de fet, a causa de l'incompliment o de l'impossible o inadequat exercici dels deures de protecció establerts per les lleis per a la guarda de les persones menors d'edat, o quan aquestes quedin privades de la necessària assistència moral o material d'acord amb el que s'estableix a la legislació vigent.

2. Sense perjudici del que disposa el paràgraf anterior, es consideren situacions de desemparament, que ha d'apreciar en tot cas l'autoritat administrativa competent, les següents:

- a) Els maltractaments d'ordre físic o psíquic, en qualsevol de les seves manifestacions. També tenen aquesta consideració els abusos sexuals, les situacions d'explotació i qualssevol altres de naturalesa anàloga.
- b) La inexistència de les persones a qui legalment corresponen les funcions de guarda.
- c) L'absència de reconeixement de la filiació, així com la renúncia d'ambdós progenitors de les obligacions i dels drets que tenen envers la persona menor d'edat.
- d) La negligència en l'atenció física, psíquica o emocional de la persona menor d'edat de manera sistemàtica i greu.
- e) Qualsevol altra situació de desprotecció que suposi la privació de la necessària assistència a la persona menor d'edat i tenguin el seu origen en l'incompliment o en l'inadequat exercici de la pàtria potestat o dels deures de guarda, i que aconselli o faci necessària la separació de la persona menor d'edat del context familiar.
- f) El subministrament de substàncies tòxiques o psicotròpiques.
- g) La inducció a la mendicitat i a la delinqüència.

Article 64 Valoració i necessitat del procediment

Tant la declaració de la situació de desemparament com l'adopció de qualsevol mesura de protecció hauran de ser acordades mitjançant resolució motivada, amb proposta o informe previs de l'equip tècnic i, amb excepció dels supòsits d'urgència, amb observança del procediment regulat en els articles següents.

Article 65 Iniciació del procediment

1. El procediment s'iniciarà d'ofici per l'entitat pública, per d'ordre judicial, a iniciativa del Ministeri Fiscal, a demanda de la persona menor d'edat, a sol·licitud dels pares o dels tutors o de les tutores, o quan l'entitat pública, a través dels seus serveis o de notificació, informe o comunicació de l'autoritat o els seus o les seves agents, funcionaris o funcionàries, professionals o ciutadans o ciutadanes, tenguin coneixement que una persona menor d'edat pot trobar-se en situació de risc o desemparament.

2. Les notificacions de l'autoritat o els seus o les seves agents i els informes de funcionaris o funcionàries i professionals hauran de cursar-se per escrit, i la demanda de la persona menor d'edat, la sol·licitud dels pares i dels tutors o de les tutores i la comunicació de qualsevol altra persona en la condició de simple ciutadà o ciutadana, es podran fer per escrit, verbalment o de qualsevol altra forma que possibiliti la seva comprensió i comprovació, sempre que en quedi constància clara de la recepció.

3. Es podran sol·licitar els informes socials, mèdics, psicològics i policials que es considerin necessaris en l'exercici de les competències.

Article 66 Comprovacions inicials i investigació prèvia

1. En funció de les dades disponibles o de la comunicació rebuda, i d'acord amb el disposat reglamentàriament, es determinaran els casos i terminis en què es faran les primeres indagacions per a la comprovació inicial dels fets i la investigació prèvia que dugui a reunir tota la informació disponible. Tot amb l'objecte de confirmar la possible concurrència d'una situació de desprotecció, avançar una primera valoració sobre la seva entitat i importància i establir el tipus d'actuació necessària.

2. Sempre que sigui possible, les comprovacions inicials comprendran una primera trobada amb la persona menor d'edat i els pares, tutors o tutores o guardadors o guardadores, per part d'una persona professional tècnica, sempre procurant evitar innecessàries intromissions en la esfera de la intimitat.

3. Totes les actuacions descrites als punts anteriors, de les quals quedarà completa i puntual constància per escrit, s'hauran de concloure en el menor temps possible, donant per entès que són suficients si es constata que la situació de la persona menor d'edat és crítica, exigeix una intervenció urgent o implica un risc greu i imminent per a la seva integritat física o psíquica. En aquest moment s'actuarà amb mesures cautelars dins un procediment d'urgència. Si es conclou que la situació no és d'intervenció urgent, no existeix risc immediat per a la persona menor d'edat, ni es preveu que s'agreugi la situació a curt termini, la fase prèvia podrà perllongar-se el temps necessari, per abordar amb garanties l'avaluació del cas.

Article 67 Instrucció i procediment

1. Durant la instrucció del procediment es duran a terme les entrevistes, exploracions, visites domiciliàries i tota la resta d'actuacions que es considerin oportunes per a la valoració de la persona menor d'edat, les seves necessitats i les seves circumstàncies sociofamiliars.

2. La persona menor d'edat serà escoltada si té suficient seny i, en tot cas, quan sigui major de 12 anys.

3. Sempre que sigui possible seran igualment escoltats els pares, els tutors o les tutores o els guardadors o les guardadores que podran fer les alegacions que estimin oportunes. En cas de no ser possible, s'hauran de fer constar els motius a l'expedient.

Article 68 Arxiu o continuació de les actuacions

1. Finalitzada la fase de comprovació inicial i d'investigació, si no es confirma la situació de desprotecció, s'acordarà el tancament de les actuacions i s'ordenarà l'arxiu de l'expedient mitjançant resolució motivada, que serà comunicada a les persones interessades, i impugnable davant la jurisdicció civil sense necessitat de reclamació prèvia en via administrativa.

2. Si es confirma l'existència o la possibilitat de desprotecció, s'acordarà la continuació de les actuacions i es disposarà el que sigui oportú per a l'avaluació del cas.

Article 69 Mesures d'urgència i procediment sumari

1. Si de la primera informació disponible o com a resultat del que es pugui concloure de les comprovacions inicials i de la investigació prèvia, es pot constatar la situació crítica en què es troba la persona menor d'edat, es considera que hi ha un risc greu i imminent per a la seva integritat física o psíquica o es dedueix la necessitat d'una intervenció sense demora, es procedirà a intervenir tot d'una, amb les mesures cautelars necessàries dins un procediment sumari.

2. Si hi ha obstrucció per part dels responsables de la persona menor d'edat de les primeres actuacions o comprovacions o manca de col·laboració, si aquests comportaments posen en risc la seguretat de la persona menor d'edat, i la negativa a participar en l'execució de les mesures dictades, quan faciliti el manteniment, la cronificació o l'agreujament de la situació de desprotecció, podrà fonamentar la declaració formal de desemparament mitjançant el procediment sumari esmentat.

3. La tramitació continuarà, posteriorment, de conformitat amb l'establert en el procediment ordinari, a fi de completar la instrucció, confirmar la declaració de desemparament o declarar l'extinció de la tutela inicialment constituïda.

Article 70 Proposta de resolució

Efectuada la corresponent valoració per l'equip tècnic s'emetrà un informe on es proposarà l'adopció de les mesures de protecció adients al cas, si s'escau.

Article 71 Resolució, notificació i control judicial

1. La declaració de la situació de risc o desemparament i l'adopció de les mesures de protecció adients seran adoptades per l'òrgan competent mitjançant resolució motivada.

2. Les resolucions administratives dictades en matèria de protecció de persones menors d'edat seran comunicades al Ministeri Fiscal i notificades als pares, tutors o tutores o guardadors o guardadores de la persona menor d'edat en el

---

TÍTOL IV CAPÍTOL III

Art. 65
Art. 66
Art. 67
Art. 68
Art. 69
Art. 70
Art. 71

---

termini més breu possible i, en tot cas, dins les 48 hores següents a la declaració de desemparament i a l'assumpció de la tutela.

3. Les resolucions a què es refereix l'apartat anterior seran recurribles davant la jurisdicció civil en els termes establerts a la legislació vigent.

Article 72 Auxili judicial i policial

1. Quan per l'oposició dels pares, tutors o tutores, o guardadors o guardadores de la persona menor d'edat, o per l'existència de qualsevol altre impediment greu, s'obstaculitzi o s'impossibiliti la investigació del cas o l'execució de les mesures de protecció ja acordades, se sol·licitarà de l'autoritat judicial que disposi tot allò que sigui necessari per fer-les efectives. Tot això, sense perjudici de realitzar totes aquelles intervencions immediates que puguin dur-se a terme per evitar els riscos per a la vida o la integritat de la persona menor d'edat i per garantir l'exercici dels seus drets essencials.

2. També podrà demanar-se la cooperació i l'assistència de les forces i cossos de seguretat quan les actuacions d'investigació no puguin dur-se a terme o les mesures protectores acordades no puguin executar-se amb els mitjans de què disposa l'autoritat administrativa competent.

Article 73 Tutela de l'òrgan competent

1. L'òrgan competent, si ho creu pertinent, pot sol·licitar a l'autoritat judicial la privació de la pàtria potestat o la remoció de la tutela, i també pot exercir les accions civils i penals necessàries tendents a la defensa dels interessos de la persona menor d'edat.

2. En cas que l'autoritat judicial resolgui la privació de la pàtria potestat o la remoció de la tutela, l'òrgan competent ha d'assumir totes les funcions tutelars sobre la persona menor d'edat, mentre no es constitueixi la tutela segons les regles generals del Codi Civil, la persona menor d'edat no sigui adoptada, no s'emancipi o no arribi a la majoria d'edat.

3. L'assumpció de les funcions tutelars per part de l'òrgan competent, en virtut de sentència ferma, es desenvoluparà amb els límits establerts a la legislació vigent i, en tot cas, de la manera determinada a la resolució judicial.

4. Les persones menors d'edat desemparades i que la tutela dels quals la tenguí assumida l'administració, rebran immediatament una primera atenció per a la seva observació i diàleg en el centre de primera acollida, en règim d'acolliment en família externa o aliena en llar funcional o amb acolliment professional o centre terapèutic.

En el cas que les persones menors d'edat estiguin a centres de primera acollida, la seva durada en aquests no podrà ser superior a sis mesos i, excepcionalment, fins a vuit mesos. Durant aquest període es proposarà, per part del personal tècnic del Servei del Menor, un programa de feina per establir si la persona menor d'edat ha de continuar tutelada i en quines condicions o s'ha d'iniciar un retorn i en quines condicions.

Article 74 Guarda voluntària de persones menors d'edat

1. Sense perjudici del que estableix l'article 172.2 del Codi Civil, quan ho acordi el jutge o la jutgessa en els casos que legalment procedeixi o quan les persones que n'exerceixen la pàtria potestat o la tutela prevegin el futur desemparament d'una persona menor d'edat, perquè no el poden atendre temporalment per causes involuntàries o de força major, han de posar en coneixement de l'òrgan públic competent aquesta circumstància a fi que l'administració competent en matèria de protecció de persones menors d'edat adopti immediatament les mesures que siguin necessàries per a la seva atenció adequada.

2. En aquests casos, l'òrgan competent, una vegada constatat el risc de futur desemparament de la persona menor d'edat, en pot assumir la guarda durant el temps necessari, sense necessitat d'incoar cap procediment de desemparament.

3. Durant el temps en el qual l'administració pública competent en protecció de persones menors d'edat exerceixi la guarda d'una persona menor d'edat, n'ha d'acordar l'atenció per mitjà d'alguna de les següents modalitats:

- a) Atendre-la en un centre d'acolliment residencial.
- b) Promoure un acolliment familiar.

4. La situació de guarda temporal voluntària cessa quan les persones que la van sol·licitar manifesten la seva voluntat de recuperar-la, una vegada comprovada la desaparició de les causes que van motivar la seva assumpció. Si la situació que motiva la guarda temporal no s'ha resolt, l'administració competent ha d'iniciar el procediment de desemparament, recollit als articles 64 i següents d'aquesta llei, per mantenir la guarda de la persona menor d'edat.

5. Si una vegada desaparegudes les circumstàncies objectives que van justificar la resolució de guarda per l'òrgan competent, els pares no sol·liciten la recuperació de la guarda, pot iniciar-se el procediment de desemparament recollit als articles 64 i següents d'aquesta llei.

Article 75 Contribució a la guarda voluntària

Els pares o la persona que exerceix la tutela de la persona menor d'edat en situació de guarda voluntària per l'administració competent en matèria de protecció de persones menors d'edat, han de prestar la col·laboració que els sol·licitin els equips tècnics en l'aplicació de les mesures adequades i han de col·laborar en tot o en part al sosteniment de les càrregues econòmiques que es derivin de la seva cura i atenció, en la forma que es determini reglamentàriament, atenent la seva capacitat econòmica.

Capítol IV Mesures de protecció

Secció 1a Règim general

§ 18. Llei
17/2006, de 13
de novembre,
integral de
l'atenció i dels
drets
de la infància i
l'adolescència a
les Illes Balears
(BOIB núm. 163, de
18 de novembre de
2006;
BOE núm. 297, de
13 de desembre de
2006)

Article 76 Classes de mesures de protecció

1. L'òrgan competent pot adoptar, amb subjecció al que preceptuen aquesta llei i la legislació civil aplicable, qualsevol de les mesures següents de protecció de la persona menor d'edat:

a) La declaració de risc amb el manteniment de la persona menor d'edat al seu propi nucli familiar o de parentesc, seguit d'un pla de treball que prevegi ajudes de caràcter econòmic, educatiu, assistencial o terapèutic per part dels serveis competents.

Aquest tipus de mesures, atès que no comporten separació de la persona menor d'edat del seu entorn, s'han de prendre prioritàriament respecte de les restants recollides en aquest article.

b) L'assumpció de la tutela per ministeri de la llei, amb la declaració prèvia de la situació de desemparament de la persona menor d'edat.

c) L'acolliment residencial.

d) L'acolliment familiar.

e) La proposta d'adopció davant l'òrgan judicial competent.

f) Qualsevol altra que redundi en interès de la persona menor d'edat, ateses les seves circumstàncies personals, familiars i socials.

2. S'han d'establir i regular reglamentàriament els criteris dels procediments per declarar les situacions de desemparament i per adoptar i executar les mesures en situacions de desprotecció.

3. S'han de desplegar reglamentàriament els procediments d'acolliment familiar, d'adopció i de determinació de la idoneïtat

Article 77 Durada de les mesures

1. La durada de les mesures de protecció ha de ser la mínima per aconseguir els objectius que es persegueixen amb aquestes.

2. En qualsevol cas les mesures són revisables periòdicament en funció de l'evolució del cas, com a mínim cada sis mesos.

Article 78 Causes d'extinció de les mesures

1. Les mesures descrites a l'article 76 s'extingeixen per la concurrència de qualsevol de les causes següents:

a) Haver transcorregut el període (o la pròrroga) de durada establert a la resolució que la va constituir.

b) Resolució de l'òrgan competent, fonamentada en la desaparició de les circumstàncies que la varen motivar o en la necessitat de substituir-la per una altra classe de mesura protectora.

c) Constitució de tutela ordinària sobre la persona menor d'edat.

d) Resolució judicial.

e) Adopció de la persona menor edat.

f) Emancipació de la persona menor d'edat per concessió judicial.

- g) Majoria d'edat.
- h) Defunció de la persona menor d'edat.

2. En els supòsits a), b) i d), l'òrgan que acordi l'extinció pot instar els equips tècnics competents a elaborar un programa de reinserció sociofamiliar que garanteixi i detalli els ajuts de qualsevol tipus necessaris per dur-lo a terme. Aquests ajuts s'han de regir pels principis establerts a la legislació vigent en matèria d'acció social i pels acords o els convenis als quals els consells insulars corresponents arribin amb les altres administracions públiques i amb entitats col·laboradores.

TÍTOL IV
CAPÍTOL IV

Art. 76
Art. 77
Art. 78
Art. 79
Art. 80
Art. 81

Secció 2a

Règim comú de l'acolliment

Article 79 Constitució

1. Els acolliments es constitueixen mitjançant una resolució de l'òrgan de l'entitat pública competent per a la protecció de les persones menors d'edat de les Illes Balears o mitjançant una resolució judicial segons el que estableix la regulació estatal vigent.

2. La resolució ha de ser motivada i ha d'establir el tipus d'acollida, la manera en què s'ha d'exercir i la durada.

Article 80 Règim general

1. Sempre que sigui possible i favorable a l'interès de les persones menors d'edat, l'acollida de germans s'ha de confiar a una mateixa persona, família, entitat col·laboradora o centre d'acollida residencial.

2. L'entitat pública competent que tingui menors sota la seva guarda o tutela ha d'informar els progenitors o la persona que n'exerceix la tutela o la guarda sobre la situació de les persones menors d'edat quan no hi hagi una resolució judicial que ho prohibeixi.

3. S'ha de facilitar la comunicació entre la persona menor d'edat i la seva família natural per possibilitar que s'hi reintegri en el futur.

4. Els drets de visita i comunicació amb la família natural poden ser restringits per l'administració per una causa tècnica motivada, sense perjudici d'instar l'òrgan judicial que els suspengui.

5. El règim d'acolliment s'ha d'exercir sota la vigilància, l'assessorament i l'ajuda de l'òrgan competent i sota la superior vigilància del Ministeri Fiscal.

Article 81 Tipus d'acolliment

1. L'acolliment pot ser familiar o residencial.

2. D'acord amb els articles 173 i 173 bis del Codi Civil, els acolliments familiars poden seguir una d'aquestes modalitats:

- a) Acolliment familiar simple.
- b) Acolliment familiar permanent.
- c) Acolliment familiar preadoptiu.

Secció 3a
Acolliment familiar simple i acolliment familiar permanent

Article 82 Supòsits en els quals són procedents

1. S'han de constituir prioritàriament quan la persona menor d'edat en situació de desprotecció hagi de ser separada del seu entorn de parentesc, i se n'ha de confiar la guarda a una família o a una persona que sigui idònia per a això.
2. Per determinar la idoneïtat de les persones o les famílies s'ha de valorar l'edat, l'aptitud educadora, la situació familiar, la motivació i qualsevol altra circumstància que garanteixi el desenvolupament integral de la personalitat de la persona acollida.
3. L'acolliment familiar simple és de caràcter transitori i es dóna si la situació de l'infant o de l'adolescent fa preveure la possibilitat de reinserció a la seva família o mentre s'adopta una altra mesura de protecció més estable.
4. Si l'edat o altres circumstàncies de l'infant o adolescent i la seva família ho aconsellen i sempre amb l'informe favorable dels serveis d'atenció al menor, s'adoptarà l'acolliment familiar permanent. En aquest cas, l'entitat pública amb competències en aquesta matèria podrà sol·licitar al Jutjat de Menors les facultats inherents a la tutela per a les famílies acollidores i sempre en atenció al benefici superior de l'infant o de l'adolescent.

Article 83 Contingut

1. La persona menor d'edat acollida s'integra plenament a la vida de la família, amb el deure de respecte i obediència, i gaudirà dels drets reconeguts per la present llei.
2. Les persones que reben una persona menor d'edat en acolliment tenen el deure de tenir-ne cura, tenir-la en la seva companyia, alimentar-la, educar-la i procurar-li una formació integral.
3. En el supòsit d'un acolliment familiar simple, aquest s'ha de constituir amb una durada determinada i ha de tenir en compte els criteris específics següents:
  - a) Acceptació de la durada màxima de l'acolliment familiar de dos anys, prorrogables per resolució motivada.
  - b) Absència d'expectativa d'adopció.
  - c) Acceptació de la relació de les persones menors d'edat amb les seves famílies biològiques, quan es consideri possible i adequat a les seves necessitats.
4. En el supòsit d'un acolliment familiar permanent, aquest s'ha de constituir amb una durada indeterminada i ha de tenir en compte els criteris específics següents:
  - a) Acceptació de l'acolliment familiar sense límit temporal predeterminat. No hi ha una previsió de retorn amb la família biològica, però sí una possible relació.
  - b) Absència d'expectativa d'adopció.
  - c) Acceptació de la relació de la persona menor d'edat amb la seva família biològica, quan es consideri possible i adequat a les seves necessitats.
5. L'acolliment es formalitzarà per escrit i haurà d'incloure els extrems continguts a l'article 173 del Codi Civil.

Article 84 Extinció

1. Aquesta mesura de protecció s'extingeix per les causes generals contingudes als articles 78 d'aquesta llei i 173.4 del Codi Civil i per aquestes altres:

- a) Mort, absència o incapacitat de la persona acollidora.
- b) Quan la integració, l'adaptació o la convivència de la persona menor d'edat a la família acollidora no ha estat positiva.

2. En aquests supòsits, l'òrgan competent ha de decidir sobre si es manté la mateixa mesura en una altra família o persona idònia o si se substitueix per una d'alternativa.

3. En tot cas, serà necessària resolució judicial de cessació de l'acolliment si aquest règim ha estat acordat pel Jutjat de Menors.

Secció 4a

Acolliment familiar preadoptiu i proposta prèvia d'adopció

Article 85 Acolliment familiar preadoptiu

1. Quan sigui necessari establir un període d'adaptació de les persones menors d'edat a la família abans de presentar la proposta d'adopció, l'òrgan competent pot formalitzar un acolliment familiar preadoptiu sempre que les persones acollidores compleixin els requisits necessaris per adoptar, hagin estat seleccionades per adoptar la persona menor d'edat i hagin donat a l'òrgan competent el seu consentiment a l'adopció.

2. La persona o les persones que acullin persones menors d'edat han de ser declarades idònies i manifestar per escrit el seu consentiment a l'òrgan competent amb caràcter previ a la resolució.

3. L'acolliment familiar preadoptiu serà objecte de seguiment per professionals que comprovaran l'atenció i la integració adequades de la persona menor d'edat a la seva família.

4. L'acolliment familiar preadoptiu també es podrà formalitzar en el moment en què l'òrgan competent presenti la seva proposta d'adopció de l'infant o de l'adolescent davant l'autoritat judicial, sempre que les persones acollidores compleixin els requisits necessaris per ser adoptants, hagin estat seleccionades per adoptar, hagin donat el seu consentiment i la persona menor d'edat es trobi en situació jurídica favorable per ésser adoptada.

Article 86 Proposta prèvia d'adopció

1. Transcorregut el període de durada de l'acolliment establert en la resolució que la va constituir sense que s'hagi revisat ni prorrogat aquesta mesura o en qualsevol moment anterior si ho determina l'òrgan competent, aquest pot iniciar l'expedient de la proposta d'adopció corresponent, d'acord amb la secció sisena d'aquest capítol.

2. A la proposta prèvia han de constar i s'han d'acreditar els aspectes continguts al Codi Civil i a la Llei d'enjudiciament civil.

TÍTOL IV CAPÍTOL IV

Art. 82
Art. 83
Art. 84
Art. 85
Art. 86

Secció 5a Acolliment residencial

§ 18. Llei
17/2006, de 13
de novembre,
integral de
l'atenció i dels
drets
de la infància i
l'adolescència a
les Illes Balears
(BOIB núm. 163, de
18 de novembre de
2006;
BOE núm. 297, de
13 de desembre de
2006)

Article 87 Supòsits en els quals és procedent

1. L'acolliment residencial s'ha d'acordar per decisió judicial o mitjançant una resolució administrativa. S'ha de constituir subsidiàriament i confiar la persona menor d'edat a una entitat pública o privada col·laboradora acreditada quan, sense perjudici del que estableix l'article 74.3.a), l'òrgan competent entengui que la persona menor d'edat en situació de desprotecció ha de ser separada del seu entorn familiar i quan hi concorri qualsevol d'aquestes circumstàncies:

- a) Que es prevegi que la situació de desprotecció serà transitòria.
- b) Que els equips tècnics competents a què es refereix l'article 71 d'aquesta llei desaconsellin l'acolliment familiar.
- c) Que no hi hagi famílies o persones idònies, en els termes de l'article 80 d'aquesta llei, per acollir-la.
- d) Que, encara que hi concorrin els requisits per a l'acolliment familiar preadoptiu, aquest no s'hagi constituït.

2. Excepcionalment, en els casos d'urgència en què no es pugui acudir a l'autoritat administrativa o judicial, l'ingrés de la persona menor d'edat s'ha de dur a terme malgrat tot i s'ha de comunicar la incidència a l'òrgan competent tan aviat com sigui possible perquè estudiï la situació de la persona menor d'edat i resolgui el que pertoca.

3. Qualsevol ingrés en acolliment d'una persona menor d'edat en un centre s'ha de notificar immediatament per escrit als progenitors no privats de la pàtria potestat o a les persones que n'exerceixen la tutela o la guarda, i s'ha de comunicar al Ministeri Fiscal.

4. Els criteris de selecció dels centres d'acolliment residencial de persones menors d'edat s'ha d'establir reglamentàriament, però en qualsevol cas han de ser totalment oberts, integrats en un barri o en una comunitat i organitzats de manera que s'adeqüin a les característiques i necessitats de la persona menor d'edat i permetin una atenció personalitzada.

5. L'acolliment residencial de persones menors d'edat amb deficiències o discapacitats físiques o psíquiques greus o amb alteracions psiquiàtriques, que estiguin subjectes a mesures de protecció, s'ha de dur a terme en centres específics on s'ha de garantir un nivell adequat de prestacions assistencials, d'acord amb les seves necessitats.

Article 88 Contingut

1. El director o la directora del centre d'acolliment residencial de persones menors d'edat amb mesures de protecció exerceix, per delegació de l'òrgan competent, les facultats inherents a la guarda de les persones menors d'edat que s'hi trobin acollides.

2. El centre d'acolliment residencial ha de dispensar a la persona menor d'edat un tracte afectiu i l'atenció i l'educació necessàries. El personal dels centres d'acolliment residencial ha de tenir la titulació acadèmica corresponent a la seva professió, la competència i la preparació adequades.

3. Almenys durant l'any següent a la sortida de les persones menors d'edat d'un centre d'acolliment residencial, l'administració pública competent en matèria de protecció de persones menors d'edat n'ha de fer un seguiment -aplicant-hi l'ajuda tècnica necessària- amb la finalitat de comprovar que la seva integració social sigui correcta. L'entitat competent en matèria de protecció de persones menors d'edat podrà demanar la col·laboració dels serveis socials de les administracions locals, així com de qualssevol altres organismes i institucions públiques o privades que es considerin convenients.

TÍTOL IV
CAPÍTOL IV

Art. 87
Art. 88
Art. 89
Art. 90

---

4. Els centres d'acolliment residencial ubicats a les Illes Balears, de l'administració pública competent en matèria de protecció de persones menors d'edat o dependents d'una entitat col·laboradora acreditada, han d'estar autoritzats segons la normativa vigent. Amb aquesta finalitat, s'han de regular reglamentàriament els requisits que han de complir respecte de les condicions arquitectòniques, de seguretat, sanitàries, d'equipament, de personal, organitzatives, de funcionament intern, de programació i intervenció socioeducatives, d'atenció i participació, i qualsevol altra que es consideri d'interès en benefici de les persones menors d'edat.

Article 89 Reglamentació interna

1. Tots els centres i els serveis d'atenció a les persones menors d'edat s'han de regir per un reglament de règim intern o de funcionament, en el qual cal tenir presents els criteris i els principis d'aquesta llei, amb la finalitat que tant les persones menors d'edat com els progenitors o les persones que n'exerceixen la guarda coneguin de manera clara els seus drets i les seves obligacions.

2. Tots els reglaments de règim intern han de ser aprovats per l'administració pública competent en matèria de protecció de persones menors d'edat.

Article 90 Requisits reglamentaris

1. Els reglaments esmentats en els articles anteriors han d'establir, com a mínim:

- a) Els sistemes pedagògics i d'observació que s'han d'adoptar i les etapes previstes per a la reinserció.
- b) La qualificació i les funcions de cada un dels professionals dels centres i el funcionament de l'equip educatiu.
- c) La metodologia del treball educatiu i la documentació que permeti fer un seguiment sistemàtic de les intervencions i de la seva avaluació.
- d) El règim de visites i de contactes amb l'exterior.
- e) La relació amb l'autoritat administrativa o judicial corresponent i el sistema d'informes.
- f) L'abast de les intervencions educatives.

2. D'acord amb l'apartat anterior, la documentació de què ha de disposar el centre ha de ser, com a mínim, aquesta:

- a) El projecte general de centre.
- b) El reglament d'organització i funcionament del centre.
- c) El pla anual, el pressupost i la memòria de gestió.
- d) El projecte educatiu individual de la persona menor d'edat.

Article 91 Classificació i tipus de centres d'acolliment residencial

1. Els centres d'acolliment residencial poden ser, segons la titularitat:
  - a) Centres de titularitat pública, de gestió directa de l'administració pública competent en matèria de protecció de persones menors d'edat.
  - b) Centres de titularitat privada amb contracte o concert amb l'entitat pública competent en matèria de protecció de persones menors d'edat, a les quals corresponen l'autorització, l'acreditació, l'habilitació i la inspecció.
2. Segons el tipus de programa d'atenció residencial, els centres d'acolliment residencial poden ser:
  - a) Centres d'atenció de dia: destinats a persones menors d'edat a les quals s'hagi apreciat una situació de risc caracteritzada per l'existència d'un perjudici en el desenvolupament personal o social que no sigui prou greu per justificar la seva separació del nucli familiar i que necessitin durant algun període del dia el suport socioeducatiu, psicològic o de qualsevol altra índole que es consideri necessari per promoure els factors de protecció i per permetre la interacció de la persona menor d'edat amb la comunitat i la família.
  - b) Centres de primera acollida: centres de caràcter integral que proporcionen l'atenció immediata i transitòria a persones menors d'edat que, davant d'una possible situació de desprotecció, requereixin la sortida urgent del seu medi familiar, amb la necessitat d'un diagnòstic que orienti les mesures que ha d'adoptar l'entitat pública competent en matèria de protecció de persones menors d'edat.
Cal procurar una estada de la persona menor d'edat tan breu com sigui possible i evitar que es prolongui més enllà de l'imprescindible.
L'ingrés d'una persona menor d'edat en un centre de primera acollida ha d'estar motivat, de manera ordinària, mitjançant una resolució administrativa de l'òrgan competent de protecció de persones menors d'edat.
En els casos d'atenció immediata, l'ingrés pot efectuar-se en virtut d'una diligència policial, judicial o del Ministeri Fiscal, que s'ha de notificar a l'òrgan competent en protecció de persones menors d'edat tan aviat com sigui possible.
  - c) Centres d'acolliment per a persones menors d'edat estrangeres no acompanyades: destinats a acollir persones menors d'edat adolescents estrangeres que presentin desprotecció familiar total i requereixin un recurs residencial específic a causa de les dificultats d'inserció motivades per les diferències idiomàtiques, culturals i socials; a aquestes persones menors d'edat els serà d'aplicació l'establert a la normativa específica en matèria d'estrangeria i especialment sobre les actuacions administratives per dur a terme i regularitzar la seva estada.
  - d) Centres d'acolliment residencial: destinats a acollir persones menors d'edat en situació de guarda o tutela amb necessitats residencials a mitjan i a llarg termini.
Els centres s'han d'ubicar a residències, pisos, habitatges i llars en funció de l'edat i les característiques de les persones usuàries.
  - e) Centres residencials d'atenció a la primera infància: destinats a les necessitats específiques de les persones menors d'edat de fins a 3 anys que requereixin una actuació protectora fora del context familiar.

f) Centres de preparació per a l'emancipació: destinats a persones menors d'edat en situació de guarda o tutela, preferentment d'entre 16 i 17 anys, per iniciar un procés de desinternament gradual per tal d'aconseguir-ne l'autonomia i la integració social o afavorir-ne l'autonomia personal, social i laboral plenes.

g) Centres residencials d'acció educativa especial: destinats a l'atenció integral especialitzada de persones menors d'edat amb discapacitat, amb problemes de salut mental o problemes greus de conducta que necessitin una atenció residencial per motiu de guarda o tutela, d'acord amb la resolució de l'autoritat competent.

Els centres residencials especials poden acollir persones menors d'edat amb diagnòstic específic que no puguin integrar-se en un altre nucli de convivència.

TÍTOL IV
CAPÍTOL IV

Art. 91

Art. 92

Art. 93

Art. 94

Secció 6a
Adopció

Article 92 Adopció de persones menors d'edat

1. Mitjançant la proposta d'adopció es promou la plena integració de la persona menor d'edat a una nova família, una vegada s'ha constatat la inviabilitat de la reintegració i la permanència definitiva de la persona menor d'edat al seu nucli familiar d'origen, sense perjudici de l'establert a l'article 176.2 del Codi Civil.

2. En els casos d'acolliment familiar preadoptiu previ s'estarà al que es disposa a l'article 86 d'aquesta llei.

3. L'adopció s'ha de constituir mitjançant una resolució judicial, que sempre ha de tenir en compte l'interès de la persona menor d'edat adoptada i la idoneïtat de la persona o de les persones adoptants per exercir la pàtria potestat.

4. Les actuacions administratives requerides per promoure un expedient d'adopció o d'adopció internacional s'han d'ajustar en qualsevol cas a la regulació establerta a l'ordenament jurídic vigent.

Article 93 Criteris d'aplicació

1. Es promourà l'adopció de la persona menor d'edat quan, realitzada l'exhaustiva valoració de la seva situació i de les seves circumstàncies i constatada la inviabilitat de la reintegració o la permanència definitiva de la persona menor d'edat al seu nucli familiar d'origen, respongui al seu interès i sigui la mesura més adequada per atendre les seves necessitats.

2. Amb independència de les actuacions que s'hagin de dur a terme davant el jutge o la jutgessa, l'autoritat competent constatarà amb caràcter previ la voluntat de l'adoptant major de 12 anys i valorarà l'opinió de la persona menor d'edat que, sense tenir 12 anys, tingui la maduresa i la capacitat suficients.

Article 94 Reserva i confidencialitat

Totes les actuacions administratives es duran a terme amb la reserva i la confidencialitat necessàries i s'evitarà en particular que la família biològica d'origen conegui les dades de la família adoptant.

Article 95 Adopció internacional

1. En matèria d'adopció internacional, corresponen a l'entitat pública competent:

- a) La recepció i la tramitació de les sol·licituds, directament o mitjançant entitats acreditades degudament.
- b) L'expedició dels certificats d'idoneïtat i l'expedició del compromís de seguiment i, si s'escau, la tramesa al país corresponent dels informes de seguiment.
- c) L'acreditació, el control, la inspecció i l'elaboració de directrius d'actuació de les entitats que facin funcions de mediació en el seu àmbit territorial. Les funcions de mediació que han de fer les entitats acreditades són les següents:

1r. Informació i assessorament a les persones interessades en matèria d'adopció internacional.

2n. Intervenció en la tramitació d'expedients d'adopció davant les autoritats competents, tant espanyoles com estrangeres.

3r. Assessorament i suport a les persones sol·licitants d'adopció en els tràmits i en les gestions que han de fer a Espanya i a l'estranger.

Només poden ser acreditades les entitats sense ànim de lucre inscrites en el registre corresponent, que tinguin com a finalitat en els seus estatuts la protecció de persones menors d'edat, que disposin dels mitjans materials i dels equips pluridisciplinaris necessaris per desenvolupar les funcions encomanades i que estiguin dirigides i administrades per persones qualificades per la seva integritat moral i per la seva formació en l'àmbit de l'adopció internacional.

Les entitats públiques poden retirar l'acreditació concedida, mitjançant un expedient contradictori, a les entitats de mediació que deixin de complir les condicions que hagin motivat la concessió de l'acreditació o que amb la seva actuació infringeixin l'ordenament jurídic.

2. La comunicació entre les autoritats centrals espanyoles competents i les autoritats competents d'altres estats s'ha de coordinar d'acord amb el Conveni relatiu a la protecció de l'infant i a la cooperació en matèria d'adopció internacional, subscrit a l'Haia el 29 de maig del 1993 i ratificat per Espanya mitjançant l'Instrument de 30 de juny del 1995.

3. En les adopcions internacionals no es poden produir mai beneficis financers diferents dels imprescindibles per cobrir les despeses estrictament necessàries.

4. Les entitats públiques competents han de crear un registre de reclamacions formulades per les persones que acudeixin a les entitats acreditades d'aquest article.

5. La persona o les persones adoptants d'una persona menor d'edat estrangera han de comunicar a l'entitat pública competent l'arribada d'aquesta a Espanya, i han de sotmetre's a les actuacions de seguiment que exigeixi la normativa del país d'origen de la persona menor d'edat adoptada.

Capítol V Registres

Article 96 El registre autonòmic de centres d'acolliment residencial de persones menors d'edat

El registre autonòmic de centres d'acolliment residencial de persones menors d'edat, amb funcions d'inscripció, control, inventari i manteniment de les dades relatives a aquests centres, ha de ser únic per a tota la comunitat autònoma i ha de tenir caràcter reservat. La custòdia i la gestió s'han d'encomanar al Govern de les Illes Balears a través de la conselleria competent en la matèria.

Article 97 El registre autonòmic de protecció de persones menors d'edat

El registre autonòmic de protecció de persones menors d'edat, amb funcions d'inscripció, control, inventari i manteniment de les dades relatives a les guardes, les tuteles i els acolliments, ha de ser únic per a tota la comunitat autònoma i ha de tenir caràcter reservat amb subjecció a la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal. La custòdia i la gestió s'han d'encomanar al Govern de les Illes Balears a través de la conselleria competent en la matèria. Aquest registre ha de tenir les seccions següents:

- a) Secció primera: guardes.
- b) Secció segona: tuteles.
- c) Secció tercera: acolliments.

Article 98 El registre autonòmic d'adopcions

El registre autonòmic d'adopcions, amb funcions d'inscripció, control, inventari i manteniment de les dades relatives a les adopcions, ha de tenir caràcter únic per a tota la comunitat autònoma, ha de ser reservat, amb subjecció a la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal, i la custòdia i la gestió s'han d'encomanar al Govern de les Illes Balears a través de la conselleria competent en la matèria.

Aquest registre ha de tenir les seccions següents:

- a) Secció primera: sol·licituds d'adopció nacional i internacional.
- b) Secció segona: certificats d'idoneïtat.
- c) Secció tercera: propostes prèvies d'adopció i tramitacions d'adopció internacional.

Article 99 Organització i funcionament

L'organització i el funcionament dels registres esmentats s'han de desplegar reglamentàriament, la qual cosa s'ha d'efectuar d'acord amb els principis següents:

- a) Intimitat, confidencialitat i obligació de reserva respecte de les inscripcions que hi hagi a qualsevol de les seccions del registre.
- b) Accés del Ministeri Fiscal en el compliment de les funcions que té encomanades legalment.

Article 100 Els registres insulars

1. Els consells insulars han d'assabentar el Govern de les Illes Balears de totes les dades necessàries per a la formació, la gestió i el control dels registres que s'esmenten a continuació i de qualsevol altra dada convenient a efectes estadístics:

- a) Registre autonòmic de centres d'acolliment residencial de persones menors d'edat.

TÍTOL IV
CAPÍTOL IV
Art. 95

CAPÍTOL V
Art. 96
Art. 97
Art. 98
Art. 99
Art. 100

§ 18. Llei
17/2006, de 13
de novembre,
integral de
l'atenció i dels
drets
de la infància i
l'adolescència a
les Illes Balears
(BOIB núm. 163, de
18 de novembre de
2006;
BOE núm. 297, de
13 de desembre de
2006)

- b) Registre autonòmic de protecció de persones menors d'edat.
- c) Registre autonòmic d'adopcions.

2. Els consells insulars, a l'àmbit territorial respectiu, han de crear i gestionar els seus propis registres insulars de centres d'acolliment residencial de persones menors d'edat, de protecció de persones menors d'edat i d'adopcions, respecte de les matèries que són competència seva.

3. Els registres insulars han de tenir l'estructura, l'organització i el funcionament assenyalats als articles anteriors, amb especial subjecció a la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

TÍTOL V **ACTUACIONS EN MATÈRIA DE PERSONES MENORS D'EDAT** **INFRACTORES**

Capítol I **Disposicions generals**

Article 101 Competències

1. Correspon a l'administració autonòmica de les Illes Balears, a través de la conselleria competent en matèria de persones menors d'edat, l'execució material de les mesures que imposen els jutjats de menors en aplicació de la legislació reguladora de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat.

2. A aquest efecte, li corresponen la creació, l'organització, la gestió, la inspecció i el control dels serveis, de les institucions i dels programes necessaris per executar adequadament les mesures que imposen els jutjats competents en matèria de menors.

Article 102 Criteris d'actuació

L'Administració de la comunitat autònoma ha d'exercir les seves funcions sota el criteri genèric i superior de la defensa de l'interès de la persona menor d'edat, pels principis que estableix la legislació general reguladora d'aquesta matèria i sota els criteris específics següents:

- a) El caràcter fonamentalment educatiu de la seva intervenció.
- b) El reforçament de la inserció de la persona menor d'edat en la societat o la promoció de la seva reinserció.
- c) Els programes d'atenció i tractament a la persona menor d'edat adaptats a les necessitats i a les característiques individuals de les persones menors d'edat ateses.
- d) La intervenció integral sobre la persona menor d'edat, atenent les seves circumstàncies personals, formatives, familiars i socials.
- e) La normalització i la responsabilització progressives de la persona menor d'edat, atenent fonamentalment la seva edat.
- f) El respecte als drets que li siguin reconeguts, llevat dels que resultin afectats per la mesura imposada i pel contingut de la resolució judicial.

Article 103 Àmbit d'execució

Als efectes del que estableix aquest títol, el terme menor es refereix a totes les persones a les quals els sigui aplicable la legislació vigent en matèria de responsabilitat penal de les persones menors d'edat, que no hagin complert 18 anys, sense perjudici del que estableixen els articles 4 i 15 de la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal del menor, quan hi sigui aplicable.

Article 104 Col·laboració en l'execució

1. Per executar les mesures que dicten els jutjats de menors, l'Administració de la comunitat autònoma ha de disposar dels recursos de les xarxes ordinàries dels sistemes sanitari, educatiu i de serveis socials, sempre afavorint l'actuació coordinada dels organismes i de les institucions públiques amb competències en aquesta matèria.

2. L'Administració de la comunitat autònoma pot subscriure convenis de col·laboració amb associacions o entitats sense ànim de lucre o amb altres comunitats autònomes quan l'atenció adequada a la persona menor d'edat ho requereixi. Així mateix, ha de fomentar la participació i la col·laboració de les entitats públiques i privades, tot establint reglamentàriament els cursos per fer-les efectives. Els acords que en aquest sentit es puguin establir han de seguir els principis de cooperació, col·laboració i eficàcia, sense que això suposi cedir la titularitat o la responsabilitat.

Capítol II Prevenició

Article 105 Principis generals

1. La prevenició de les conductes de conflicte social de les persones menors d'edat ha de tenir una valoració primordial. Per a això s'han d'establir els programes, les actuacions i les intervencions necessaris per promoure i desenvolupar activitats de prevenició amb persones menors d'edat en risc de conflicte social, que incideixin sobre les seves alternatives de lleure, formació, promoció ocupacional, convivència familiar i totes les que contribueixin a una socialització millor.

2. A aquests efectes, l'Administració de la comunitat autònoma podrà promoure convenis de col·laboració amb altres administracions i entitats privades interessades a desenvolupar accions preventives.

Article 106 Actuacions

Una vegada detectada una situació de risc de conflicte social en què es trobi una persona menor d'edat, l'Administració de la comunitat autònoma ha de facilitar, per si mateixa, en col·laboració amb altres administracions o mitjançant convenis, alguna de les mesures següents, sense perjudici d'altres actuacions adequades:

- a) Assistència a activitats de caràcter compensatori o complementari a les activitats escolars.
- b) Assistència a activitats o tallers preparatoris per a la integració sociolaboral.
- c) Incorporació a programes de prevenició o atenció a les addiccions.

TÍTOL V
CAPÍTOL I
Art. 101
Art. 102
Art. 103
Art. 104

CAPÍTOL II
Art. 105
Art. 106

---

d) Participació en programes de resolució de conflictes, de mediació, d'habilitats socials i de comunicació, o qualsevol altre que faciliti la millora de les relacions socials.

e) Accés als serveis d'assistència especialitzada necessaris.

Capítol III Execució de les mesures

Article 107 Finalitat de les mesures

La finalitat de les mesures ha de ser estimular el procés evolutiu de la persona menor d'edat amb vista a aconseguir que superi les dificultats en l'ordre personal i social i que recuperi els recursos de relació amb si mateixa i amb l'entorn. Així mateix, ha d'estar dirigida a procurar el desenvolupament integral de la persona menor d'edat i la inserció social efectiva.

Article 108 Tipus de mesures

1. Les mesures susceptibles de ser imposades a la persona menor d'edat poden ser, sempre depenent de les circumstàncies, les cautelars adoptades de conformitat amb l'article 28 de la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal del menor, i les mesures adoptades en sentència ferma que indica l'article 7.1 de la Llei esmentada.

2. L'Administració de la comunitat autònoma ha d'informar el Ministeri Fiscal i la persona menor d'edat sobre les activitats o els recursos complementaris a l'execució de les mesures.

Article 109 Medi obert

1. L'Administració de la comunitat autònoma ha de disposar de serveis especialitzats per complir les mesures en medi obert acordades per resolució judicial.

2. Les mesures en medi obert s'han d'executar d'acord amb el que determini la resolució judicial i sobre la base de la programació de la intervenció elaborada a aquest efecte.

3. S'ha d'assignar cada cas a un tècnic o a una tècnica, que se n'ha de responsabilitzar i ha de coordinar tota la intervenció.

4. En la intervenció, d'orientació primordialment educativa i de finalitat integradora, cal procurar el treball en equip, l'orientació multidisciplinària, la participació coordinada dels dispositius, dels recursos normalitzats i també dels serveis socials de base i sectorials, i la col·laboració de professionals especialitzats quan calgui.

5. Sempre que la naturalesa i el contingut de les actuacions concretes ho permetin, aquestes s'han de dur a terme en el medi familiar i social de la persona menor d'edat infractora.

6. Els procediments d'actuació, genèrics i específics, en l'execució de les diferents mesures en medi obert s'han d'establir reglamentàriament.

7. Durant l'execució s'han d'elaborar els informes de seguiment, d'avaluació i de revisió de cada cas amb la periodicitat que s'estableixi reglamentàriament, i els altres que determini la legislació vigent o demani l'autoritat judicial o el Ministeri Fiscal.

8. S'ha d'oferir a la persona menor d'edat tractament ambulatori, quan així es resolgui, als centres de salut, a les unitats de salut mental, als centres de dia i a tots els centres que s'habilitin per a això.

9. Quan la resolució judicial estableixi la mesura d'acolliment per una altra persona o per un altre nucli familiar, l'Administració de la comunitat autònoma ha de garantir la idoneïtat de les persones acollidores.

TÍTOL V
CAPÍTOL III

Art. 107
Art. 108
Art. 109
Art. 110
Art. 111
Art. 112
Art. 113

Article 110 Mesures privatives de llibertat

1. L'Administració de la comunitat autònoma ha d'executar la resolució judicial d'ingrés o d'internament en un centre, en funció e la mesura decretada.

2. Qualsevol que sigui el règim acordat, s'han de dur a terme funcions educatives i pedagògiques dirigides a la reeducació de les persones menors d'edat per facilitar-lo l'evolució personal i la integració social i laboral, que s'han de plasmar en projectes socioeducatius individuals adaptats a les característiques psicològiques i socials de cada persona menor d'edat ingressada.

Article 111 Mediació, conciliació i reparació extrajudicial

L'Administració de la comunitat autònoma ha de fomentar les diferents alternatives per a la resolució de conflictes en l'àmbit prejudicial, per la qual cosa disposa de la col·laboració de les diferents administracions, especialment de les corporacions locals. Per a això, sense perjudici de les competències dels equips tècnics de la Fiscalia de Menors, l'Administració de la comunitat autònoma pot posar a disposició del Ministeri Fiscal i dels jutjats de menors, si s'escau, els programes necessaris per dur a terme les funcions de mediació, conciliació i reparació extrajudicial.

Article 112 Seguiment de les mesures

L'Administració de la comunitat autònoma ha de fer el seguiment de l'execució de les mesures acordades judicialment, siguin quin siguin el centre, la institució o el o la professional als quals se n'encomani l'execució material.

Article 113 Modificació de mesures

Sense perjudici de les competències del jutge o la jutgessa de menors, quan, com a producte del seguiment esmentat a l'article anterior, s'aprecii que han variat o han desaparegut les condicions expressades a la resolució judicial com a fonament o justificació per a la imposició de la mesura, o quan s'entenguin assolits els objectius fixats o es consideri la impossibilitat d'assolir-los, l'Administració de la comunitat autònoma ha d'elaborar un informe motivat on proposi el més adequat per a l'interès superior de la persona menor d'edat sobre la modificació, la substitució o el desistiment sense efecte de la mesura en compliment, a fi que el jutge de menors resolgui el que resulti procedent.

§ 18. Llei
17/2006, de 13
de novembre,
integral de
l'atenció i dels
drets
de la infància i
l'adolescència a
les Illes Balears
(BOIB núm. 163, de
18 de novembre de
2006;
BOE núm. 297, de
13 de desembre de
2006)

Capítol IV Centres de persones menors d'edat

Article 114 Classes de centres

1. L'Administració de la comunitat autònoma ha de disposar de centres per executar les mesures d'internament, incloses, si n'és el cas, les d'internament terapèutic, que es podran complir en règim tancat, semiobert i obert.
2. En aquests centres s'han d'executar igualment les mesures d'internament de cap de setmana.

Article 115 Organització interna

1. Els centres han d'estar orientats a afavorir la integració social i familiar de la persona menor d'edat, tot potenciant les activitats que permetin la seva participació social activa.
2. Han de comptar amb un pla anual d'actuació en el qual s'han d'indicar els programes, les iniciatives i els recursos que serviran per garantir la consecució dels objectius de les mesures que imposin els jutjats de menors.
3. El personal dels centres d'acolliment residencial ha de tenir la titulació acadèmica corresponent a la seva professió, la competència i la preparació adequades.
4. Es dictarà per aquests centres un reglament de règim intern i funcionament, d'acord amb el que disposa la normativa vigent en matèria de responsabilitat penal de les persones menors d'edat.

Article 116 Supervisió i inspecció

1. L'Administració de la comunitat autònoma, mitjançant la conselleria competent en matèria de persones menors d'edat, ha d'exercir les funcions d'inspecció per garantir que l'actuació dels centres i dels seus o de les seves professionals es dugui a terme amb respecte als drets i a les garanties de les persones menors d'edat internades.
2. Les persones menors d'edat poden sol·licitar comunicació amb l'òrgan d'inspecció competent.

TÍTOL VI ORGANITZACIÓ INSTITUCIONAL

Capítol I Sindicatura de Greuges

Article 117 La Sindicatura de Greuges

1. La Sindicatura de Greuges, en la manera i en les condicions establertes per la normativa reguladora, ha de vetllar especialment pel compliment per part de les administracions públiques de les previsions establertes en aquesta llei.
2. A tal efecte es podrà nomenar un defensor o una defensora de la infància i l'adolescència adjunt o adjunta a la Sindicatura de Greuges.

Capítol II Consell d' Infància i Família de les Illes Balears

Article 118 Objecte, funcions i composició

1. El Consell d' Infància i Família de les Illes Balears és l'òrgan col·legiat de composició mixta i multidisciplinària adscrit a la conselleria competent en matèria d'infància i família del Govern de les Illes Balears, que exerceix funcions de consulta i proposta i que constitueix un fòrum de debat per promoure i facilitar la participació, la consulta i el diàleg de totes les institucions i entitats implicades en aquesta matèria.

2. Les competències, l'estructura i el règim de funcionament del Consell d' Infància i Família de les Illes Balears s'han d'establir reglamentàriament.

Capítol III Comissió interinsular de protecció de persones menors d'edat

Article 119 Objecte, funcions i composició

1. La Comissió interinsular de protecció de persones menors d'edat és un òrgan col·legiat que té per objecte unificar els criteris d'aplicació de la normativa vigent en aquest moment o en el futur i també planificar i avaluar l'estratègia en matèria de protecció de persones menors d'edat que s'ha d'aplicar en l'àmbit de les Illes Balears. Així mateix, té facultats per interpretar i fixar criteris d'aplicació de la normativa i per formular propostes per assegurar la protecció social, econòmica i jurídica de les persones menors d'edat.

2. La Comissió interinsular de protecció de persones menors d'edat ha de ser integrada pels membres següents:

- a) El president o la presidenta, que ha de ser la persona titular de la conselleria del Govern competent en la matèria o la persona en qui delegui.
- b) Quatre vocals: tres que nomenaran els consells insulars, un per cada consell, i un, que actuarà de secretari o secretària de la comissió, nomenat o nomenada pel conseller o per la consellera de la comunitat autònoma competent en la matèria.

3. La Comissió s'ha de reunir com a mínim una vegada l'any i quan ho sol·liciti almenys una de les institucions representades o quan ho determini el president o la presidenta. A les sessions hi poden assistir els i les vocals acompanyats o acompanyades dels tècnics i de les tècniques que considerin oportuns, que tenen veu però no vot.

4. La Comissió Interinsular de Protecció de persones menors d'edat ha d'elaborar i aprovar el seu reglament de funcionament.

TÍTOL V
CAPÍTOL IV
Art. 114
Art. 115
Art. 116

TÍTOL VI
CAPÍTOL I
Art. 117

CAPÍTOL II
Art. 118

CAPÍTOL III
Art. 119

TÍTOL VII INICIATIVA SOCIAL I INSTITUCIONS COL-LABORADORES

§ 18. Llei
17/2006, de 13
de novembre,
integral de
l'atenció i dels
drets
de la infància i
l'adolescència a
les Illes Balears
(BOIB núm. 163, de
18 de novembre de
2006;
BOE núm. 297, de
13 de desembre de
2006)

Article 120 Foment de la iniciativa social

1. Les administracions públiques de les Illes Balears, a l'àmbit de les competències respectives, han de fomentar les iniciatives socials que contribueixin a divulgar i estendre els drets de les persones menors d'edat.

2. Així mateix, poden concedir subvencions o subscriure convenis amb entitats privades per promoure i fomentar accions que es considerin d'interès per al desenvolupament dels drets de les persones menors d'edat.

3. Amb caràcter anual, el Govern de les Illes Balears podrà atorgar premis per distingir les persones, els grups o les entitats que hagin destacat especialment per l'activitat desenvolupada o per la seva contribució al foment de la protecció i la defensa dels drets de les persones menors d'edat a les Illes Balears.

Les bases, la composició del jurat i la resta d'aspectes de la concessió d'aquests premis s'han de determinar reglamentàriament, i correspon al Consell d'Infància i Família de les Illes Balears fer-ne les propostes o les candidatures.

Article 121 Entitats d'integració familiar

1. Són entitats d'integració familiar totes les que, sense tenir ànim de lucre, desenvolupin funcions de mediació en els procediments d'acolliment familiar donant suport a la convivència familiar de les persones menors d'edat, sigui a la seva família biològica o no.

2. Els consells insulars poden habilitar com a entitats col-laboradores les entitats d'integració familiar que compleixin els requisits que s'estableixin reglamentàriament.

3. Les entitats col-laboradores d'integració familiar poden ser habilitades per accomplir les funcions següents:

- a) Acolliment residencial temporal de persones menors d'edat.
- b) Intervenció tècnica especialitzada, social, educativa, psicològica, etc., tant individual com de suport a la convivència i de mediació en conflictes familiars.
- c) Mediació en processos d'acolliment familiar.
- d) Mediació en procediments d'adopció que es desenvolupin a les Illes Balears.
- e) Mediació en procediments d'adopció o acolliment que es desenvolupin en altres països. En aquest cas, l'entitat habilitada té la consideració d'entitat col-laboradora d'adopció internacional de conformitat amb les disposicions reglamentàries.

4. Es crea el Registre d'entitats col-laboradores d'integració familiar, adscrit a la conselleria competent en matèria de menors i família, amb funcions d'anotació, constància i control d'aquestes entitats el desplegament reglamentari del qual correspon al Govern de les Illes Balears. A aquest registre li serà d'aplicació la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

TÍTOL VIII INFRACIONS I SANCIONS

Capítol I Inspecció

TÍTOL VII

Art. 120

Art. 121

TÍTOL VIII CAPÍTOL I

Art. 122

Art. 123

Art. 124

Art. 125

Article 122 Inspecció

Al l' àmbit territorial de les Illes Balears, les administracions públiques competents han de vetllar perquè es compleixi el que disposen aquesta llei i la normativa que la desplegui, i han de destinar els mitjans personals i materials necessaris per exercir la funció inspectora.

Article 123 Funcions de la inspecció

La inspecció en matèria de persones menors d'edat ha d'exercir les funcions següents:

- a) Vigilar i comprovar el compliment dels preceptes d'aquesta llei i de les normes que la despleguin.
- b) Assessorar i informar sobre les disposicions en matèria de persones menors d'edat.
- c) Tramitar la documentació que correspongui a l'exercici de la funció inspectora.
- d) Verificar els fets que, eventualment, els particulars denunciïn i que puguin ser constitutius d'infracció.
- e) Qualsevol altra funció que se li atribueixi legalment o reglamentàriament.

Article 124 Actuacions de seguiment

1. L'administració competent que tingui atribuït l'exercici de funcions de seguiment en matèria de persones menors d'edat ha de comprovar periòdicament d'ofici o a instància de part que les condicions en què es presten els serveis en matèria de persones menors d'edat i de les instal·lacions on es presten s'adeqüen a les disposicions vigents.

2. Després de l'actuació de seguiment s'ha d'emetre l'informe corresponent, que s'ha de traslladar a l'òrgan competent perquè adopti les mesures que consideri oportunes.

Article 125 Habilitació i facultats dels inspectors i de les inspectores

1. La funció inspectora en matèria de persones menors d'edat l'ha d'exercir el personal funcionari adscrit a l'òrgan administratiu que tingui atribuïda la competència i els llocs de feina que s'hagin designat per exercir la funció inspectora. Els inspectors i les inspectores tenen la consideració d'autoritat en l'exercici d'aquesta funció i gaudeixen de la protecció i de les atribucions establertes en la legislació vigent.

2. L'administració pública competent pot habilitar personal funcionari per exercir les funcions inspectores en els casos en què calgui reforçar les actuacions d'inspecció.

3. Per dur a terme les seves funcions inspectores, els inspectors i les inspectores i el personal funcionari habilitat poden requerir la informació i la documentació que considerin necessària per verificar el compliment de la normativa vigent,

i poden accedir lliurement i sense avís previ als locals i a les instal·lacions subjectes a aquesta llei.

4. El personal funcionari que dugui a terme funcions d'inspecció és obligat a identificar-se en l'exercici d'aquesta, a mostrar les credencials que acreditin la seva condició i a guardar secret i sigil professional respecte dels fets dels quals s'assabenti en l'exercici de la seva funció.

5. L'Administració de la comunitat autònoma exerceix la funció inspectora en les matèries de la seva competència recollides en aquesta llei; l'exercici de la competència recau en els òrgans que a aquest efecte designin les conselleries competents en matèria de sanitat, educació, serveis socials, esports, interior, defensa dels consumidors, medi ambient, innovació i noves tecnologies, quan la infracció es produeixi al seu àmbit competencial d'actuació, d'acord amb el que estableixen els decrets d'estructura orgànica de les conselleries competents. En els supòsits no atribuïts específicament a una conselleria, la funció inspectora correspon a les direccions generals competents en matèria de persones menors d'edat.

6. Els ajuntaments i els consells insulars exerceixen la funció inspectora en les matèries pròpies de la seva competència que estableix aquesta llei. La determinació de l'òrgan inspector concret s'ha de fer d'acord amb la seva normativa pròpia.

7. Les actuacions inspectores s'han de dur a terme amb subjecció estricta al que disposin aquesta llei i les normes que la despleguin.

Article 126 Actes d'inspecció

1. Una vegada enllestida l'activitat inspectora, el resultat s'ha de fer constar documentalment en una acta d'inspecció, en la qual s'han de constatar les presumptes infraccions previstes legalment, així com l'absència d'infraccions.

2. Els fets recollits en les actes d'inspecció formalitzades legalment es presumeixen certs, sense perjudici de les proves que puguin aportar les persones interessades en defensa dels seus drets i interessos.

Capítol II Infraccions

Article 127 Infraccions administratives i subjectes responsables

1. Es consideren infraccions administratives a aquesta llei les accions o les omissions tipificades i sancionades en aquest títol.

2. Són subjectes responsables de les infraccions administratives les persones físiques o jurídiques a les quals siguin imputables les accions o les omissions constitutives d'infraccions tipificades en aquesta llei.

Article 128 Infraccions lleus

Constitueixen infraccions lleus les accions i omissions següents, sempre que no hagin de ser qualificades com a greus o molt greus d'acord amb els articles 129 i 130 d'aquesta llei:

a) Que les persones titulars dels centres o serveis, o el personal al seu servei no facilitin el tractament i l'atenció que, d'acord amb la seva finalitat, corresponen a les necessitats de les persones menors d'edat, sempre que no se'n derivin perjudicis per a aquestes.

b) Totes les accions o les omissions que suposin l'incompliment de la normativa sobre autorització, registre i actualització de dades, acreditació, inspecció i funcionament de les entitats, dels serveis i dels centres que tinguin com a finalitat l'atenció a les persones menors d'edat.

c) No disposar, en els centres en què sigui preceptiu, de reglament de règim interior o incomplir-ne greument el contingut.

d) Que els progenitors o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de persones menors d'edat no gestionin una plaça escolar per a una persona menor d'edat en període d'escolarització.

e) Que els progenitors o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de persones menors d'edat no procurin, en el període d'escolarització obligatòria, que les persones menors d'edat assisteixin al centre escolar quan disposin d'una plaça i sense cap causa que ho justifiqui.

TÍTOL VIII
CAPÍTOL I
Art. 126

CAPÍTOL II
Art. 127
Art. 128
Art. 129

Article 129 Infraccions greus

Constitueixen infraccions greus les accions i les omissions següents, sempre que no hagin de ser qualificades com a molt greus d'acord amb l'article 130 d'aquesta llei:

a) Cometre la tercera infracció lleu en el termini d'un any, quan les dues anteriors hagin estat objecte de sanció per infracció lleu.

b) Utilitzar les persones menors d'edat en activitats publicitàries o espectacles que aquesta llei els prohibeixi.

c) Permetre l'entrada de persones menors d'edat a establiments, locals o recintes on els estigui prohibit l'accés d'acord amb l'article 48.1 d'aquesta llei.

d) Permetre la participació activa de persones menors d'edat als espectacles o a les festes públiques a què fa referència l'article 48.2 d'aquesta llei.

e) Vendre, llogar, subministrar, exhibir o oferir a persones menors d'edat les publicacions a les quals es refereix l'article 42 d'aquesta llei.

f) Vendre, llogar, difondre o projectar, subministrar o oferir a les persones menors d'edat el material audiovisual a què es refereix l'article 42 d'aquesta llei.

g) Incomplir el que estableix aquesta llei sobre la programació i les emissions de ràdio i televisió, i sobre l'ús i l'accés a sistemes de telecomunicació i telemàtics.

h) Incomplir el que estableix aquesta llei en matèria de publicitat i consum.

i) Cometre les accions i les omissions previstes en les lletres a) i d) de l'article anterior quan se'n derivin perjudicis greus per a les persones menors d'edat.

j) No assabentar l'administració pública competent o una altra autoritat pública la possible situació de risc o de desamparament en què es pugui trobar un infant o un o una adolescent, de conformitat amb el que disposa aquesta llei i amb l'article 13 de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil.

k) No posar a disposició de l'administració pública competent o d'una altra autoritat pública o de la família, en el termini de vint-i-quatre hores, un infant o un o una adolescent que es trobi abandonat, extraviat o escapat de casa seva.

l) Incomplir les resolucions que dicti l'entitat pública competent en l'exercici de les seves competències.

m) Excedir-se en les mesures correctores a infants sotmesos a mesures judicials o a la limitació dels seus drets més enllà del que s'hagi establert en les decisions judicials o en les normes que regulin el funcionament intern dels centres i les institucions on es trobin, efectuades per les persones responsables, els treballadors i les treballadores o els col·laboradors i les col·laboradores dels centres o de les institucions.

n) Rebre una persona menor d'edat aliena a la família de les persones amb la intenció de la seva futura adopció, sense la intervenció de l'òrgan competent de l'entitat pública.

o) Impedir, els progenitors o les persones que n'exerceixin la tutela o la guarda, que una persona menor d'edat en període d'escolarització obligatòria assisteixi al centre escolar quan disposi d'una plaça i sense cap causa que ho justifiqui.

p) Obrir, tancar o engegar el funcionament d'un servei o d'un centre d'atenció a persones menors d'edat sense haver obtingut prèviament l'autorització administrativa oportuna.

q) Que els titulars dels centres o dels serveis d'atenció a persones menors d'edat o el personal al seu servei impedeixin, obstrueixin o dificultin de qualsevol manera les funcions d'inspecció i de control.

r) Intervenir amb funcions de mediació per a l'acolliment familiar i per a l'adopció internacional sense estar acreditat o habilitat.

s) Cometre totes les accions o les omissions no previstes en els apartats anteriors que suposin incomplir les normes sobre autorització, registre, acreditació, inspecció i funcionament de les entitats, dels serveis i dels centres que tinguin com a finalitat l'atenció a les persones menors d'edat, sempre que impliquin una conducta de caràcter dolós o siguin materialment danyoses per a les persones menors d'edat o destinàries d'aquelles.

t) Que les persones titulars de centres o serveis d'atenció a persones menors d'edat sense ànim de lucre, o el personal al seu servei, emparin o exerceixin pràctiques lucratives.

u) Que les entitats col·laboradores que actuïn en règim de concert amb qualsevol de les administracions públiques amb competències en matèria de persones menors d'edat a l'àmbit de les Illes Balears, percebin quantitats no autoritzades com a contraprestació pels serveis d'atenció a les persones menors d'edat o a les seves famílies.

v) Que el centre o el personal sanitari incompleixi l'obligació d'identificar la persona nounada, d'acord amb l'article 25 d'aquesta llei.

w) Que els professionals que intervinguin en la protecció de les persones menors d'edat incompleixin el deure de confidencialitat i reserva respecte de les dades personals d'aquestes.

x) Cometre qualsevol infracció dels drets reconeguts en aquesta llei no recollida expressament en aquest article.

Article 130 Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus:

- a) La comissió de la tercera infracció greu en el termini d'un any, quan les dues anteriors hagin estat objecte de sanció per infracció greu.
- b) Les accions o les omissions previstes a l'article anterior quan se'n derivin danys per als drets de la persona menor d'edat de reparació impossible o difícil.
- c) La infracció greu tipificada a la lletra n) de l'article anterior quan hi hagi hagut preu, engany o perill manifest per a la integritat física o psíquica de la persona menor d'edat.
- d) La infracció greu tipificada a la lletra r) de l'article anterior quan hi hagi hagut preu, engany o perill manifest per a la integritat física o psíquica de la persona menor d'edat.
- e) Les infraccions greus tipificades a les lletres b) i h) de l'article anterior quan hi hagi hagut preu, engany o perill manifest per a la integritat física o psíquica de la persona menor d'edat.

Capítol III Sancions

Article 131 Sancions

Les infraccions establertes en aquesta llei s'han de sancionar de la manera següent:

- a) Infraccions lleus: amonestació per escrit o multa de fins a 3.000 euros
- b) Infraccions greus: multes des de 3.001 euros fins a 30.000 euros.
- c) Infraccions molt greus: multes des de 30.001 euros fins a 600.000 euros.

Article 132 Altres sancions

Independentment de les multes que es puguin imposar d'acord amb l'article anterior, en els supòsits d'infraccions greus o molt greus i segons les circumstàncies que hi concorrin es poden imposar les sancions accessòries següents:

- a) Tancament total o parcial del centre de protecció fins a un any per a les infraccions greus; tancament total o parcial de fins a dos anys o tancament definitiu per a les infraccions molt greus.
- b) Prohibició de finançament públic durant un temps de fins a cinc anys, d'acord amb la normativa autonòmica vigent en la matèria.
- c) Inhabilitació per desenvolupar funcions i activitats similars o per exercir càrrecs de caràcter anàleg fins a un termini de cinc anys.
- d) Difusió pública de la sanció imposada en les condicions fixades per l'autoritat sancionadora quan el responsable de la infracció sigui algun mitjà de comunicació social.

Article 133 Gradació de les sancions

Una vegada qualificades les infraccions, les sancions s'han de graduar d'acord amb la reiteració, el grau d'intencionalitat o de negligència, la gravetat dels perjudicis causats ateses les circumstàncies de la persona menor d'edat i la rellevància o la transcendència social que hagin assolit.

TÍTOL VIII
CAPÍTOL II
Art. 130

CAPÍTOL III
Art. 131
Art. 132
Art. 133

Article 134 Reincidència

Es produeix reincidència quan la persona responsable de la infracció hagi estat sancionada mitjançant una resolució ferma per la comissió d'una altra infracció de la mateixa naturalesa en el termini d'un any comptador des de la notificació d'aquella.

Article 135 Finalitat de l'import de les sancions

Les administracions públiques actuants, a l'àmbit de les competències respectives, han de destinar els ingressos derivats de la imposició de les sancions establertes en aquesta llei a l'atenció i a la protecció de les persones menors d'edat.

Article 136 Prescripció de les infraccions i de les sancions

1. Les infraccions tipificades en aquesta llei prescriuen al cap d'un any si són lleus; al cap de tres, si són greus; i al cap de cinc, si són molt greus, sempre comptadors des del dia en què s'hagin comès. En els assumptes d'activitat continuada o plural, s'entén que és el dia en què aquesta acaba o en què es va fer l'últim acte.

2. Les sancions imposades per infraccions molt greus prescriuen al cap de cinc anys; les imposades per infraccions greus, al cap de tres; i les imposades per infraccions lleus, al cap d'un any.

Article 137 Procediment aplicable

1. Les infraccions dels preceptes d'aquesta llei han de ser objecte de les sancions administratives corresponents, amb la instrucció prèvia de l'expedient oportú i sense perjudici de les responsabilitats civils que puguin derivar-se d'aquests fets.

2. El procediment sancionador és el que regeixi amb caràcter general a l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

3. Els ajuntaments i els consells insulars exerceixen la potestat sancionadora en les matèries pròpies de la seva competència que estableix aquesta llei. La determinació de l'òrgan sancionador concret s'ha de fer d'acord amb la normativa pròpia.

4. L'Administració de la comunitat autònoma exerceix la potestat sancionadora en les matèries que estableix aquesta llei a la seva competència; l'exercici de la competència recau en els òrgans que a aquest efecte designin les conselleries competents en matèria de sanitat, educació, serveis socials, esports, interior, defensa dels consumidors, medi ambient, innovació i noves tecnologies, quan la infracció es produeixi al seu àmbit competencial d'actuació, d'acord amb el que estableixen els decrets d'estructura orgànica de les conselleries competents. En els supòsits no atribuïts específicament a una conselleria, la potestat sancionadora correspon a la conselleria competent en matèria de menors.

Article 138 Mesures cautelars

1. L'òrgan competent per resoldre pot adoptar en qualsevol moment, mitjançant un acord motivat, les mesures de caràcter provisional que assegurin l'eficàcia de la resolució que pugui recaure, evitar el manteniment dels efectes de la infracció

i les exigències dels interessos generals. En qualsevol cas, s'han d'adoptar les mesures necessàries per salvaguardar la integritat física i psíquica de la persona menor d'edat.

2. Les mesures cautelars s'han d'ajustar a la intensitat, la proporcionalitat i les necessitats dels objectius que es pretenguin garantir en cada cas concret.

Article 139 Concurrencia d'actuacions amb l'ordre jurisdiccional penal

1. En els supòsits en què la conducta pugui ser constitutiva de delictes, l'administració ha de passar el tant de culpa a la jurisdicció competent i s'ha d'abstenir de seguir el procediment sancionador mentre l'autoritat judicial no dicti una sentència ferma, decreti el sobreseïment i l'arxiu de les actuacions o el Ministeri Fiscal efectui la devolució de l'expedient.

2. La pena imposada per l'autoritat judicial exclou la imposició d'una sanció administrativa.

3. En el cas que no es consideri que hi ha hagut delictes, l'administració ha d'iniciar o continuar l'expedient sancionador basant-se en els fets que els tribunals hagin considerat provats.

Article 140 Altres responsabilitats

Si, com a conseqüència de la resolució d'un procediment sancionador, es deriven responsabilitats administratives o d'una altra índole per als progenitors o per a les persones que exerceixen la tutela o la guarda de persones menors d'edat, se n'ha d'informar el Ministeri Fiscal amb la finalitat de depurar possibles responsabilitats civils.

Article 141 Recursos

Contra les resolucions recaigudes en els procediments sancionadors es poden interposar els recursos administratius i jurisdiccionals que legalment siguin procedents.

Article 142 Publicitat de les sancions

En el cas d'infraccions greus o molt greus, l'òrgan competent ha d'acordar en la resolució de l'expedient sancionador que es publiquin en el Butlletí Oficial de les Illes Balears les sancions imposades una vegada que aquestes hagin adquirit fermesa.

Disposició addicional primera

D'acord amb el que disposa l'article 137 d'aquesta llei en relació amb l'article 4.1.1 del Decret 14/1994, de 10 de febrer, pel qual s'aprova el reglament del procediment a seguir per l'Administració de la comunitat autònoma en l'exercici de la potestat sancionadora, es regirà pel procediment establert en aquest reglament l'exercici de la potestat sancionadora dels consells insulars i de les altres corporacions locals en matèries de les quals la competència normativa correspongui a la comunitat autònoma sense perjudici de les especialitats pròpies d'organització.

TÍTOL VIII CAPÍTOL III

Art. 134
Art. 135
Art. 136
Art. 137
Art. 138
Art. 139
Art. 140
Art. 141
Art. 142

Disposició addicional segona

Es crea l'Observatori de la infància i l'adolescència a les Illes Balears, adscrit a la conselleria competent en matèria de menors, per desenvolupar actuacions d'investigació, estudi i anàlisi tècnica de les matèries relacionades amb l'atenció i els drets de les persones menors d'edat. La composició, els objectius i el règim de funcionament s'han d'establir reglamentàriament.

Disposició transitòria primera

Mentre no es disposi el que estableix l'article 117 de la Llei, el director o la directora de l'Oficina de Defensa dels Drets dels Menors ha d'exercir les funcions que estableixen el Decret 16/1997, de 30 de gener, i les disposicions que el modifiquen, i també el que disposa aquesta Llei.

Disposició transitòria segona

En el termini màxim de sis mesos des que entri en vigor aquesta Llei, s'han de revisar les situacions i les mesures de protecció adoptades fins llavors, amb la finalitat d'adequar-les a les disposicions d'aquesta norma.

Disposició derogatòria única

1. Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquesta Llei i en particular:

- a) La Llei 6/1995, de 21 de març, d'aplicació de les mesures judicials sobre menors infractors.
- b) La Llei 7/1995, de 21 de març, de guarda i protecció de menors desemparats.

2. Les referències que al llarg de l'articulat de la Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències en matèria de tutela, acolliment i adopció de menors als consells insulars, es fan a la Llei 7/1995, de 21 de març, de guarda i protecció de menors desemparats, s'han d'entendre substituïdes per aquesta llei.

Disposició final primera

Es faculta el Consell de Govern de les Illes Balears per dictar les disposicions necessàries per desplegar i executar aquesta Llei.

Disposició final segona

Aquesta Llei entrarà en vigor als vint dies d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears. Així mateix, s'ha de publicar en el Boletín Oficial del Estado.

§19. Llei 18/2006, de 22 de novembre, de mediació familiar

(BOIB núm. 170, de 30 de novembre de 2006;

BOE núm. 303 de 20 de desembre de 2006)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La família constitueix el nucli fonamental de desenvolupament de les persones i és també el centre de problemàtiques diverses, entre les quals destaquen els conflictes familiars. La mediació familiar es presenta com un instrument que possibilita la conciliació de manera amistosa en els conflictes que puguin sorgir al si de la família per preservar-ne l'estabilitat.

L'activitat mediadora encara no compta, certament, amb tradició en l'ordenament jurídic espanyol, però ja s'ha revelat com un mecanisme eficaç per solucionar extrajudicialment conflictes en les relacions de parella, paternofiliars i, en general, en discòrdies familiars i en relacions de convivència.

En la segona meitat de la dècada dels setanta del segle passat, es va iniciar la tècnica de la mediació per conciliar conflictes familiars als Estats Units i posteriorment a Europa.

És en aquest context on hem de referir-nos forçosament a la Recomanació R(98)1 del Comitè de Ministres als estats membres sobre la mediació familiar, aprovada el 21 de gener de 1998, que encarrega als governs dels estats membres: 'I) Instituir o promoure la mediació familiar o, si no, reforçar la mediació familiar existent. II) Adoptar o reforçar totes les mesures que considerin necessàries per assegurar la posada en marxa dels principis següents per a la promoció i la utilització de la mediació familiar com a mitjà apropiat de resolució dels conflictes familiars'. Aquesta recomanació es justifica en la constatació del nombre creixent de conflictes familiars, particularment els que deriven de la separació o el divorci, la qual cosa fa necessari trobar un curs de conciliació a fi d'assegurar la protecció de l'interès superior del menor i l'interès de tot el grup familiar. Els principis que enumera la recomanació europea han inspirat aquesta llei de mediació familiar.

Altres vies de solució de conflictes al marge dels tribunals de justícia es van desenvolupant i incentivant a l'àmbit internacional i van prenent protagonisme els denominats sota la sigla ADR (Alternative Dispute Resolution) en matèries com el dret dels consumidors o el dret mercantil internacional. Recordem els instruments arbitrals com a alternativa al procés judicial, que en la Recomanació 12/1986 del Comitè de Ministres del Consell d'Europa postula que 'l'arbitratge pugui constituir una alternativa més accessible i més eficaç a l'acció judicial'.

Aquestes alternatives es justifiquen no només en la necessitat de trobar mecanismes ràpids, flexibles i menys costosos que evitin el col·lapse a les oficines judicials, sinó en l'alternativa de potenciar l'autonomia privada en l'intent d'aconseguir una crispació menor.

II

§ 19. Llei 18/2006, de 22 de novembre, de mediació familiar (BOIB núm.170, de 30 de novembre de 2006; BOE núm. 303 de 20 de desembre de 2006)

L'article 39 de la Constitució Espanyola estableix que 'els poders públics asseguruen la protecció social, econòmica i jurídica de la família', així com la protecció integral dels fills. En l'article 148.20 possibilita a les comunitats autònomes assumir aquesta competència.

Singularment, la Llei 15/2005, de 8 de juliol, per la qual es modifiquen el Codi Civil i la Llei d'enjudiciament civil en matèria de separació i divorcis, introdueix una nova regla 7a en l'article 770 de la Llei d'enjudiciament civil que assenyala que les parts poden sol·licitar de comú acord la suspensió del procés per sotmetre's a la mediació familiar.

L'estructura de l'ordenament jurídic espanyol permet legislar sobre aquestes matèries en establir un sistema d'atribució de competències a les comunitats autònomes, assumides pels seus estatuts d'autonomia respectius.

En l'exercici d'aquestes competències, han legislat sobre la mediació familiar els parlaments de Catalunya (Llei 1/2001, de 15 de març), de Galícia (Llei 4/2001, de 31 de maig), de la Comunitat Valenciana (Llei 7/2001, de 26 de novembre) i de les Illes Canàries (Llei 15/2003, de 8 d'abril).

L'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears (EAIB) —aprovat per la Llei Orgànica 2/1983, de 25 de febrer— assumeix (article 10.14) la competència exclusiva en matèria d'acció i benestar social, que abasta no només la protecció de la família sinó molt especialment la de menors.

Desenvolupant aquesta competència, el Parlament de les Illes Balears va aprovar la Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social, l'article 10 de la qual enumera els serveis socials específics, entre els quals hi ha l'apartat a): 'la protecció i suport a la família, a la infància i a la joventut, mitjançant accions tendents a la seva protecció, orientació i assessorament procurant la solució de situacions carencials i la prevenció de la marginació, així com el foment de la convivència'. La mediació familiar entesa com l'activitat que pretén aconseguir solucions entre persones d'una mateixa família o grup convivencial que estan en conflicte —que preserva la unitat i fins i tot evita els efectes danyosos d'una ruptura— és una mesura que es pot emmarcar dins la protecció i el suport a la família, regulats en l'article 10.a). Aquesta és la finalitat d'aquesta llei.

A més, l'article 10.23 de l'Estatut d'Autonomia assumeix també la competència exclusiva sobre la conservació, la modificació i el desenvolupament del dret civil propi, que atorga l'article 149.1.8 de la Constitució Espanyola.

III

Aquesta llei s'estructura en un títol preliminar i dos títols. El títol preliminar dedica tres articles a les disposicions generals, en els quals es descriu que s'entén mediació com a activitat i s'enumeren els principis que sempre han de presidir aquesta activitat, seguint la recomanació europea esmentada. L'article 3 regula l'àmbit d'aplicació de la llei, que se circumscriu al territorial.

Allò més nou i també essencial d'aquesta llei és la divisió en dos títols diferenciats, referents als àmbits del dret públic i del dret privat. El títol I regula els aspectes de dret civil de la institució i el contracte de mediació familiar. El títol II es dedica a l'àmbit públic i ordena l'organització administrativa del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.

El títol I es divideix en quatre capítols i constitueix la part més nova respecte a les lleis de mediació familiar de les comunitats autònomes de Catalunya, Galícia, Comunitat Valenciana i Canàries, en regular la figura del contracte de mediació familiar, a l'empara de la competència legislativa en matèria de dret civil propi (article 10.23 EAIB).

S'adopta la forma contractual perquè és la que s'adapta a aquesta institució d'acord amb la seva naturalesa jurídica. En cas de no regular-se expressament i atesa la novetat de la figura, s'hauria de recórrer a l'analogia amb altres contractes —per exemple, el contracte d'arrendament de serveis o el contracte de mandat.

En les lleis de mediació familiar esmentades no s'ha regulat el contracte de mediació com a punt de partida de l'activitat mediadora, per la qual cosa el resultat ha estat una norma de caràcter públic que necessitarà recórrer a figures anàlogues per a la seva regulació completa.

Aquestes situacions no són noves, tal com recorda l'extingit contracte de compromís (article 1820 del Codi Civil, derogat), que formulava una remissió a les normes reguladores de la transacció, per la qual cosa aquesta insuficiència normativa va determinar l'aprovació de la Llei d'arbitratges, de 22 de gener de 1953, que mantenia la naturalesa contractual.

La reforma de la vigent Llei d'arbitratge no entra a regular l'acord contractual subjacent. Tanmateix, com es desprèn de l'exposició de motius —ja que serà possible, d'ara endavant, que la submissió a àrbitres es faci valer dins el procés judicial de manera que el tribunal s'abstingui de conèixer al començament, i no al final, de l'esmentat procés, com ocorria a conseqüència de configurar com a excepció dilatòria l'al·legació de compromís—, la doctrina no dubta a afirmar que hi ha latent un acord contractual previ. Aquesta és la naturalesa de l'anomenat 'conveni arbitral' (article 5.1).

Aquesta llei no ha volgut defugir la regulació del contracte que està latent en les lleis vigents que regulen la mediació, de tal manera que tanca la seva normativa reguladora per evitar haver d'acudir a l'analogia per dirimir els conflictes que es puguin suscitar entre els subjectes que hi intervenen, i a més proporciona seguretat jurídica en l'aplicació d'una figura nova —i, per això, mancada de pronunciaments jurisprudencials i d'estudis doctrinals.

L'article 4 (capítol I) ofereix el concepte de contracte de mediació familiar, pel qual una part —anomenada mediador familiar— s'obliga a canvi d'un preu a acomplir l'encàrrec que li fa l'altra part —els familiars en conflicte— de col·laborar en l'intent d'aplanar els punts de discrepància amb la finalitat que els familiars puguin arribar a acords.

Les parts del contracte són dues: una és el mediador familiar, que ha de complir els requisits que li exigeix l'article 29 sobre la capacitat d'obrar i no s'ha de trobar en cap causa d'incompatibilitat prevista per l'article 11. L'altra part contractual és sempre plural: són els subjectes que, units per una relació familiar o convivencial anàloga a la familiar, estan en conflicte i tenen la capacitat que els exigeix l'article 5.

En efecte, a més dels subjectes units per una relació de parentiu —siguin parents per consanguinitat o adopció o tinguin una relació per afinitat—, s'han volgut incloure altres relacions de convivència anàlogues a la familiar. Per això es poden sotmetre a la mediació familiar no només els conflictes sorgits entre subjectes units per relacions de convivència more uxorio, sinó també els que sorgeixen en les relacions de convivència anàlogues a la familiar, amb el benentès que serà beneficiós acudir a la mediació en els desacords que puguin sorgir en casos d'acolliments familiars de menors o en acolliments de persones majors. (Si bé encara no estan regulats per llei, la Resolució de la consellera de Presidència i Esports del 3 de febrer de 2004 que regula els ajuts econòmics individuals destinats a sufragar les despeses i l'assistència de persones majors en règim d'acolliment a un domicili particular permet aquestes convivències.)

L'article 5 regula la capacitat per atorgar el contracte de mediació —que és la d'obrar—, exceptuant la dels subjectes als quals se n'exigeix una altra de diferent per constituir la seva relació. Són els supòsits de la parella matrimonial —en què és suficient la requerida per contreure matrimoni— i de la parella estable constituïda, que és la determinada per la Llei autonòmica 18/2001, de 19 de desembre, de parelles estables.

L'estructura contractual de la mediació familiar exigeix que els subjectes en conflicte triïn el mediador familiar de comú acord i que aquest ho accepti. Així doncs, l'article 6 se separa d'altres lleis de mediació en les quals la designació de la persona mediadora és competència de l'administració. Només defectivament, l'administració ha de designar la persona mediadora quan els subjectes de la part familiar en conflicte ho sol·licitin de comú acord, segons l'article 27.e).

L'article 8 no enumera tots els supòsits que poden ser objecte del conflicte per al qual se sol·licita la mediació, sinó que els circumscriu a la matèria pròpia del dret de família que sigui disponible i susceptible de ser plantejada judicialment. Es tracta d'evitar els processos de família o reduir-ne l'abast mitjançant l'activitat mediadora. A tall d'exemple, serien objecte de mediació totes les situacions que donen lloc als processos regulats en el llibre IV de la Llei d'enjudiciament civil sobre filiació, menors i matrimoni, ja sigui per raó d'aliments entre parents o qualsevol altra situació anàloga sorgida en les relacions de convivència.

L'àmplia llibertat de les parts —derivada de l'estructura contractual— permet ajustar l'activitat mediadora als seus interessos concrets, que poden ser molt heterogenis, per la qual cosa l'article 9.d permet organitzar la programació del desenvolupament de les actuacions mediadores com considerin convenient, amb un termini màxim de tres mesos. L'article 10 admet, excepcionalment, una pròrroga d'uns altres tres.

El contracte s'ha de formalitzar per escrit, i les parts que l'atorguen han de fer constar una sèrie de circumstàncies que enumera l'article 9. Aquesta exigència es fonamenta en la finalitat de permetre a l'Administració de la comunitat autònoma dur a terme treballs d'estadística d'una institució tan nova.

El capítol II es divideix en dues seccions, en les quals s'estableix una sèrie d'obligacions que equilibren els interessos entre les parts. Es fa referència especial a les obligacions que, alhora, són principis que regeixen la mediació, amb la finalitat d'assegurar que es compleixin.

Té importància especial l'article 18, que desenvolupa l'article 28, el qual possibilita el benefici de gratuïtat, cosa que potencia l'aspecte d'acció social que ha de dur a terme el Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.

El capítol III regula els acords entre els subjectes que estan en conflicte i que posen fi a la mediació. Els acords a què arribin els subjectes de la part familiar poden ser a iniciativa dels subjectes en conflicte o poden ser el resultat d'una proposta de la persona medidora que els subjectes de la part familiar acceptin, ja sigui totalment o parcialment. Aquests acords s'han de fixar per escrit i els han de signar els subjectes de la part en conflicte i la persona medidora a l'efecte d'acreditar la seva intervenció.

Ara bé, l'execució jurídica dels acords queda fora del contracte de mediació; per això l'article 19 preveu la possibilitat de passar dels acords presos entre els subjectes en conflicte a pactes formals. Per tant, els acords produeixen els efectes que els reconegui la legislació que hi sigui aplicable; i d'acord amb el principi d'adequació entre acte i forma, l'atorgament de cada títol en sentit material s'ha d'atorgar en el títol formal que preveu la legislació per a cada un d'ells.

Si la part en conflicte no arriba a cap acord i han conclòs el termini fixat i la pròrroga per dur a terme l'activitat medidora, es posa fi al contracte. L'article 23 exigeix que es faci constar per escrit la causa de la seva impossibilitat.

El capítol IV regula l'extinció del contracte. Com a conseqüència de l'àmplia llibertat contractual que regeix el contracte de mediació familiar, l'article 24 permet múltiples causes d'extinció d'acord amb la seva naturalesa.

El títol II regula l'organització administrativa del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.

El capítol I, l'article 25 del qual crea el Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears, en regula l'organització i el funcionament, que remet al desplegament reglamentari tenint en compte el caràcter pluriinsular de la comunitat autònoma. L'article 27 enumera les funcions per aconseguir el seu objecte.

El capítol II regula els requisits per ser medidor familiar, en l'article 29, i els centres que poden ser reconeguts per desenvolupar l'activitat medidora.

L'article 30 tracta sobre els centres de mediació familiar, que per ser reconeguts han de ser creats al si d'una entitat pública o privada o bé per col·legis

---

**§ 19. Llei
18/2006, de 22
de novembre, de
mediació familiar
(BOIB núm.170, de
30 de novembre de
2006;
BOE núm. 303 de
20 de desembre de
2006)**

---

professionals, i han d'estar integrats per mediadors inscrits prèviament en el Registre de Mediadors del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears. L'article 31 en regula les obligacions.

En el capítol III es creen el Registre de Mediadors i el Registre de Centres de Mediació, dependents del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.

Finalment, el capítol IV regula el règim sancionador, amb les remissions pertinents a la Llei 4/1999, de 31 de maig, reguladora de la funció inspectora i sancionadora en matèria de serveis socials.

Acaba amb una disposició addicional que inclou un ampli ventall de matèries que s'han de desplegar reglamentàriament. La disposició final primera autoritza el Govern de les Illes Balears a dur a terme aquest desplegament reglamentari, en un termini no superior a sis mesos. La disposició final segona preveu un termini de vacatio legis de vint dies comptador des de la publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

TÍTOL PRELIMINAR DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Finalitat

La mediació familiar persegueix la solució extrajudicial de conflictes sorgits al si de la família amb l'assistència de professionals qualificats i imparcials que facin de mediadors entre els subjectes per possibilitar vies de diàleg i obtenir acords justs, duradors i estables, amb l'objecte d'evitar que es plantegin processos judicials, de posar fi als que ja s'hagin iniciat o de reduir-ne l'abast.

Article 2 Principis rectors

Els principis que regeixen la mediació són:

- a) Bona fe: la bona fe ha de presidir l'actuació de tots els subjectes que intervenen en la mediació.
- b) Voluntarietat: la mediació no es pot imposar; els subjectes de la part en conflicte han d'acollir-s'hi lliurement i, una vegada iniciada, poden desistir en els termes prevists en aquesta llei.
- c) Neutralitat: la persona mediadora ha d'ajudar a aconseguir la conciliació dels subjectes en conflicte sense imposar criteris propis en la seva presa de decisions, encara que pot oferir-los propostes de solució.
- d) Imparcialitat: en la seva actuació, la persona mediadora no pot tenir designi anticipat o prevenció a favor o en contra d'algun dels subjectes de la part familiar en conflicte.
- e) Confidencialitat: la persona mediadora i la part familiar en conflicte tenen el deure de mantenir la reserva sobre els fets coneguts.
- f) Immediatesa: els subjectes en conflicte tenen el deure d'assistir en persona a les reunions de mediació; és a dir, no es poden valer de representants o intermediaris.
- g) Flexibilitat: el procediment de mediació familiar s'ha de desenvolupar d'una manera flexible i antiformalista, donat el seu caràcter voluntari, a excepció dels requisits mínims establerts en aquesta llei.

Article 3 Àmbit d'aplicació

L'àmbit d'aplicació d'aquesta llei és territorial i afecta les actuacions de mediació familiar que es duguin a terme a les Illes Balears amb la participació d'un mediador inscrit en el Registre de Mediadors de les Illes Balears.

TÍTOL I EL CONTRACTE DE MEDIACIÓ FAMILIAR

Capítol I Naturalesa i forma del contracte de mediació

Article 4 Concepte

Mitjançant el contracte de mediació, una persona anomenada mediador familiar s'obliga a prestar els serveis d'informació, orientació i assistència, sense facultat decisòria pròpia, a compte i per encàrrec dels subjectes que, pertanyent a una mateixa família o grup convivencial, estan en conflicte i que s'obliguen a retribuir els seus serveis amb la finalitat d'intentar arribar a acords.

Article 5 Requisits de capacitat

La capacitat exigida a les parts del contracte és la general per contractar, excepte per als subjectes units per matrimoni —als quals s'exigeix la mateixa capacitat que per contreure'l— i per als subjectes que formen parella estable — que per constituir-se requereixen la mateixa capacitat que exigeix la Llei autonòmica 18/2001, de 19 de desembre, de parelles estables.

Article 6 Facultat d'elecció de la persona mediadora

Els subjectes de la part en conflicte tenen la facultat de triar la persona mediadora de comú acord.

Article 7 Del nombre de persones mediadores

La mediació podrà dur-se a terme amb la intervenció d'una o més persones mediadores, que actuaran de forma coordinada, depenent de la complexitat de la temàtica o perquè així ho decideixin les parts en conflicte.

Article 8 Matèries

1. No hi ha contracte de mediació sense conflicte familiar. Els subjectes que se sotmeten a la mediació han de determinar l'extensió de les matèries sobre les quals pretenen arribar a un acord amb l'ajuda de la persona mediadora.

2. En qualsevol cas, les qüestions que es poden sotmetre a la mediació familiar s'han de referir sempre i necessàriament a matèries de dret civil de família, que siguin disponibles per les parts d'acord amb aquest dret i que siguin susceptibles de ser plantejades judicialment.

Article 9 Forma i contingut

1. El contracte s'ha d'atorgar per escrit i hi han de constar:
  - a) Les circumstàncies personals de les persones que l'atorguen, tot consignant-ne el nom i els llinatges; el document nacional d'identitat (o un document equivalent); la majoria d'edat —o, si no, l'emancipació— i la residència habitual. També se n'han de consignar la condició civil de casat, solter, vidu, separat o divorciat; la circumstància de constituir parella

TÍTOL PRELIMINAR

- Art. 1
- Art. 2
- Art. 3

TÍTOL I CAPÍTOL I

- Art. 4
- Art. 5
- Art. 6
- Art. 7
- Art. 8
- Art. 9

estable, de fet o grup convivencial; i, si pertoca, també s'ha d'expressar el règim econòmic matrimonial o de la parella.

b) Les circumstàncies personals del mediador familiar i el seu número de registre. Si pertany a un centre de mediació d'un col·legi professional o d'una entitat pública o privada, n'ha de ressenyar també les dades d'identificació.

c) La determinació del conflicte pel qual s'atorga el contracte i de les qüestions que seran l'objecte de la mediació, així com les instruccions, si n'hi ha.

d) La programació del desenvolupament de les actuacions de mediació que es considerin necessàries, així com la planificació i la durada aproximada. S'ha de fer constar si la persona mediadora s'ha d'ajudar d'altres professionals.

e) La data i la signatura de les parts. Se n'han d'estendre tantes còpies com persones integrin les parts contractants.

2. Una vegada signat el contracte, la persona mediadora ha de lliurar a l'altra part un plec que contengui els principis pels quals es regeix la mediació i els drets i les obligacions d'ambdues parts.

Article 10 Durada

La durada del procediment de mediació familiar dependrà de la naturalesa i la conflictivitat de les qüestions a tractar no podent ser superior a tres mesos, a comptar des del dia de la sessió inicial. La persona mediadora i les parts podran acordar, si així ho consideren adient, la pròrroga de l'esmentat termini pel temps que la persona mediadora consideri necessari en relació amb l'expectativa d'acord existent.

Article 11 Causes d'incompatibilitat

No es poden atorgar contractes de mediació, excepte quan hi hagi acord dels integrants de la part familiar:

a) Amb mediadors familiars que hagin intervingut com a professionals en interès d'algun subjecte en conflicte.

b) Amb mediadors familiars units amb vincle de parentiu, de consanguinitat o d'adopció fins al quart grau o d'afinitat amb qualsevol dels subjectes, ni els que tinguin amistat íntima o enemistat manifesta amb algun d'ells.

c) El mediador no pot actuar posteriorment, en cas de litigi, sobre les mateixes qüestions sotmeses a la mediació familiar.

d) Tampoc no el poden atorgar els mediadors familiars units amb vincle de parentiu per consanguinitat o adopció fins al quart grau o d'afinitat amb algun dels subjectes ni els que tinguin amistat íntima o enemistat manifesta amb algun d'ells.

Article 12 Dret supletori

En tot el que no preveu aquesta llei, el contracte de mediació es regeix supletòriament per les normes generals de les obligacions i dels contractes que no siguin contràries als principis que informen el dret civil balear.

Article 13 Jurisdicció competent

Totes les qüestions litigioses derivades de la relació contractual de mediació corresponen a la jurisdicció civil competent segons la legislació processal aplicable, sense perjudici de les sancions administratives que hi pertoquin.

Capítol II De les obligacions del contracte

Secció 1a De les obligacions de la persona mediadora

Article 14 Obligació principal

En acceptar el contracte, la persona mediadora queda obligada a acomplir el seu encàrrec i respon dels danys i perjudicis que ocasioni a la part familiar en l'execució del contracte.

Article 15 Obligacions complementàries

Són obligacions de la persona mediadora:

- a) Informar i motivar suficientment tots els subjectes de la part familiar per concloure els acords que posin fi al conflicte.
- b) Exercir les seves obligacions atenent els interessos de la família i l'interès superior dels fills, en particular dels menors i dels discapacitats.
- c) Acomplir el seu encàrrec de manera lleial i diligent d'acord amb els principis que regeixen la mediació.
- d) Redactar els escrits que exigeix aquesta llei i la normativa de desplegament, si n'hi ha.

Article 16 Deure de secret i confidencialitat

1. La persona mediadora queda subjecta al deure de secret i confidencialitat.
2. S'exceptuen del que disposa el punt anterior:
  - a) La informació que no sigui personalitzada i s'utilitzi per a finalitats de formació, investigació o estadística.
  - b) La que comporti una amenaça per a la vida o la integritat física o psíquica d'una persona.

Secció 2a Obligacions de la part familiar

Article 17 Obligacions

Són obligacions dels subjectes de la part familiar en conflicte:

- a) Assistir personalment a les reunions de mediació sense representants ni intermediaris.
- b) Valorar les propostes de la persona mediadora i proposar-li contrapropostes, si pertoquen, amb la finalitat d'obtenir acords.
- c) Satisfer les compensacions econòmiques o honoraris al mediador familiar, llevat que tenguin el benefici de gratuïtat, així com les despeses ocasionades per la mediació.

Article 18 Gratuïtat

Tenen el benefici de la gratuïtat les persones que compleixin les condicions necessàries per gaudir del benefici d'assistència jurídica gratuïta.

TÍTOL I
CAPÍTOL I
Art. 10
Art. 11
Art. 12
Art. 13

CAPÍTOL II
Art. 14
Art. 15
Art. 16
Art. 17
Art. 18

§ 19. Llei
18/2006, de 22
de novembre, de
mediació familiar
(BOIB núm.170, de
30 de novembre de
2006;
BOE núm. 303 de
20 de desembre de
2006)

Article 19 Efecte

Els acords entre els subjectes de la part familiar en conflicte produeixen els efectes que els reconegui la legislació que els resulti aplicable, segons la naturalesa de cada un d'ells i una vegada atorgats en la forma pública o privada o seguits els procediments que aquella exigeixi i quan, a més, es compleixin tots els requisits de validesa i eficàcia que aquella imposi.

Article 20 Contingut

1. Els acords que pot adoptar la part familiar en conflicte no han d'excedir mai de les matèries enumerades en l'article 8 d'aquesta llei. Necessàriament han de tenir com a objecte el que s'hagi determinat en el contracte de conformitat amb l'article 9, llevat que tots els subjectes amplii'n de comú acord la matèria a qüestions connexes a les determinades prèviament.

2. Aquests acords es poden prendre a iniciativa de la part familiar o poden ser el resultat de propostes de la persona mediadora acceptada pels subjectes de la part en conflicte. Aquesta acceptació pot ser total o parcial.

3. En qualsevol cas, els acords que s'adoptin han de tenir com a prioritat l'interès superior del menor i de les persones discapacitades i el benestar dels fills.

Article 21 Protecció de l'interès de determinades persones

Els acords a què arribin les parts garantiran la màxima protecció per a les persones menors o incapaces mitjançant l'establiment de les condicions més adients per a la salvaguarda dels seus interessos personals i patrimonials.

Article 22 Formalització

1. La persona mediadora ha de redactar els acords i els subjectes de la part familiar i el mediador els han de signar per acreditar la seva intervenció. S'han de lliurar tants exemplars de l'escrit com subjectes interessats; un dels exemplars ha de quedar en poder de la persona mediadora.

2. Si els subjectes de la part en conflicte arriben a algun acord parcial, el poden formalitzar en qualsevol moment sense esperar la resolució de les altres qüestions pendents, sempre que siguin divisibles jurídicament.

Article 23 Impossibilitat d'acord

Quan venci el contracte o la pròrroga sense que s'hagi arribat a cap acord entre els subjectes en conflicte, la persona mediadora ho ha de fer constar en un escrit signat per les parts on assenyali les causes d'aquesta impossibilitat.

Capítol IV Extinció del contracte de mediació

Article 24 Causes d'extinció

1. El contracte de mediació s'extingeix:
  - a) Per la mort o la incapacitació de la persona mediadora o per la seva suspensió o inhabilitació en l'exercici de la mediació, i també per la mort o la incapacitació d'algun dels familiars en conflicte.
  - b) Per l'acord mutu de les parts en qualsevol moment de la vigència del contracte. Si l'acord de les parts dóna fi al contracte, ha de constar en un escrit signat per cada un dels subjectes que intervenen en la relació contractual.
  - c) Per la decisió unànime de tots els subjectes de la part familiar en conflicte. Perquè tenguí efecte s'ha de comunicar fefaentment a la persona mediadora.
  - d) Pel desistiment d'algun dels familiars en conflicte. Aquest desistiment s'ha d'efectuar de bona fe. Hi ha mala fe quan, havent-se creat les expectatives de solució a les parts, se separa del contracte a l'efecte de perjudicar les altres persones que hi intervenen o de dilatar un procediment en curs. En aquest cas, ha de respondre dels danys i perjudicis causats a les altres persones que hi intervenen.
  - e) Per la renúncia de la persona mediadora, sempre que hi hagi alguna causa justificada i ho comuniqui per escrit a l'altra part expressant-hi aquesta causa.
  - f) Per la impossibilitat apreciada per la persona mediadora d'arribar a un acord entre els membres de la part familiar en conflicte.
2. La persona mediadora ha d'estendre un document sobre les causes apreciades que fonamenten aquesta impossibilitat i ha de posar aquest document en coneixement de la part familiar.

TÍTOL II ORGANITZACIÓ ADMINISTRATIVA DEL SERVEI DE MEDIACIÓ DE LES ILLES BALEARS

Capítol I El Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears

Article 25 Objecte i naturalesa

Mitjançant aquesta llei es crea el Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears com a entitat sense personalitat jurídica pròpia i adscrita a la conselleria competent en matèria de família. Té per objecte promoure, administrar i facilitar l'accés de la ciutadania a la mediació familiar.

Article 26 Organització i funcionament

L'organització i el funcionament del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears s'han de regular per via reglamentària, tenint en compte especialment el caràcter pluriinsular d'aquesta comunitat autònoma amb la finalitat de crear-ne les delegacions insulars corresponents.

TÍTOL I
CAPÍTOL III
Art. 19
Art. 20
Art. 21
Art. 22
Art. 23

CAPÍTOL IV
Art. 24

TÍTOL II
CAPÍTOL I
Art. 25
Art. 26

**§ 19. Llei
18/2006, de 22
de novembre, de
mediació familiar
(BOIB núm.170, de
30 de novembre de
2006;
BOE núm. 303 de
20 de desembre de
2006)**

Article 27 Funcions

Per acomplir el seu objecte, les funcions del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears són:

- a) Fomentar, facilitar i difondre l'accés a la mediació familiar regulada en aquesta llei a l'àmbit de les Illes Balears, i especialment en els àmbits professionals afectats per aquesta llei.
- b) Estudiar els avanços en les tècniques de mediació familiar.
- c) Coordinar i gestionar el Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades i el Registre de Mediadors.
- d) Homologar la formació específica en matèria de mediació familiar, als efectes d'inscriure les persones mediadores i d'habilitar-les per exercir la professió.
- e) Designar la persona mediadora a instància dels subjectes de la part en conflicte quan no arribin a un acord els familiars en conflicte.
- f) Promoure i col·laborar en els cursos i en els estudis destinats a la formació especialitzada dels mediadors familiars.
- g) Elaborar una memòria anual en la qual es recullin totes les activitats dutes a terme pel Servei de Mediació.
- h) Col·laborar amb els poders públics elaborant estudis, propostes i estadístiques i emetent els informes que li requereixi la persona titular de la conselleria a la qual està adscrit.
- i) Reconèixer i gestionar el dret a la gratuïtat de la mediació a les persones que puguin obtenir-lo.

Article 28 Gratuïtat

1. L'examen de les sol·licituds del benefici de gratuïtat i reconeixement d'aquest dret correspon al Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.

2. La gratuïtat de la mediació s'atribueix individualment segons la capacitat econòmica de cada subjecte.

3. Si hi ha subjectes que gaudeixin del benefici i d'altres que no, aquests han d'abonar la part proporcional del cost de la mediació.

4. Si s'aconsegueix un acord o es dona per finalitzada la mediació sense arribar a un acord i un o diversos dels subjectes de la part en conflicte gaudeixen del dret de gratuïtat, no es pot concedir de nou aquest dret als mateixos beneficiaris en iniciar-se una altra mediació amb el mateix objecte del conflicte fins que hagi transcorregut un termini de dos anys, sense perjudici que el Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears aprecii circumstàncies especials d'alteració substancial de les que varen donar lloc a la mediació.

5. En els supòsits de gratuïtat, la compensació econòmica de les persones mediadores s'ha d'establir reglamentàriament.

Capítol II De les persones mediadores i dels centres de mediació

Article 29 Requisits de les persones mediadores

1. Poden ser mediadores les persones llicenciades o diplomades en dret, psicologia, pedagogia, psicopedagogia, treball social o educació social que, tenint capacitat d'obrar i sense incórrer en cap causa d'incompatibilitat de l'article 11, acreditin l'aprofitament d'una formació en matèria de mediació familiar que estableixi i homologui el Govern de les Illes Balears mitjançant el desplegament reglamentari.

2. El mediador s'ha d'inscriure en el Registre de Mediadors del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.

Article 30 Centres de mediació

1. Són centres de mediació reconeguts:

- a) Els creats per col·legis professionals, inscrits en el Registre de Centres de Mediació i integrats per col·legiats inscrits en el Registre de Mediadors del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.
- b) Els creats per entitats privades, legalment constituïdes i inscrites en el Registre de Centres de Mediació, i integrats per mediadors inscrits prèviament en el Registre de Mediadors del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.
- c) Els creats per entitats públiques, inscrits en el Registre de Centres de Mediació i integrats per mediadors dependents d'una administració pública que estiguin inscrits prèviament en el Registre de Mediadors.

2. Els centres de mediació familiar creats per col·legis professionals o entitats públiques o privades es consideren inclosos dins el camp d'actuació dels serveis socials especialitzats en el sector de família.

Article 31 Obligacions dels centres de mediació

Els centres de mediació reconeguts d'acord amb els requisits que exigeix aquesta llei tenen les obligacions següents:

- a) Inscriure's en el Registre de Centres de Mediació.
- b) Disposar d'un llibre de registre de les persones mediadores que prestin serveis al seu centre, que han d'estar inscrites prèviament en el Registre de Mediadors del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears. També l'han de complimentar i actualitzar correctament.
- c) Disposar d'un llibre de registre dels usuaris del centre, que ha de ser confidencial. També tenen l'obligació de complimentar-lo i actualitzar-lo correctament.
- d) Trametre al Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears una memòria anual de les activitats dutes a terme pel centre.
- e) Donar publicitat als preus corresponents a l'activitat mediatora.

TÍTOL II
CAPÍTOL I
Art. 27
Art. 28

CAPÍTOL II
Art. 29
Art. 30
Art. 31

Capítol III Registre de Mediadors i Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades

Article 32 Creació i adscripció

Mitjançant aquesta Llei es creen el Registre de Mediadors i el Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades, que depenen del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears de la conselleria que tenguin la competència en matèria de família.

Capítol IV Règim sancionador

Article 33 Incompliment de deures i obligacions

Quan l'incompliment del mediador familiar i dels centres de mediació dels deures i les obligacions continguts en aquesta Llei suposi actuacions o omissions constitutives d'infracció, això donarà lloc a les sancions que corresponguin a cada cas.

Article 34 De les infraccions de la persona mediadora

Són infraccions de la persona mediadora:

- a) Incomplir el deure de confidencialitat i de secret professional.
- b) No abstenir-se de la funció mediadora en els supòsits d'incompatibilitats prevists en aquesta Llei.
- c) Cobrar honoraris a les persones que tenguin reconegut el dret de gratuïtat de la mediació familiar.
- d) Incomplir els deures de redactar i lliurar als subjectes de la part familiar els escrits prevists en aquesta Llei.
- e) No proporcionar a les parts en conflicte informació i assessorament adequats.
- f) Incomplir el deure d'imparcialitat i de neutralitat.
- g) Adoptar acords contraris a dret, especialment els que siguin lesius per als interessos dels menors i dels discapacitats.
- h) L'abandonament injustificat de la mediació.

Article 35 Tipus d'infracció de la persona mediadora

Els tipus d'infracció són els següents:

- a) Constitueix infracció lleu la fixada en l'apartat c) de l'article 34.
- b) Són infraccions greus les establertes en els apartats b), d) i e) de l'article 34.
- c) Són infraccions molt greus les fixades en els apartats a), f), g) i h) de l'article 34.

Article 36 De les sancions a la persona mediadora

Les sancions són les següents:

- a) Les infraccions lleus se sancionen amb una advertència al mediador familiar per escrit.
- b) Les infraccions greus se sancionen mitjançant la inhabilitació de la persona mediadora durant un període d'un dia fins a un any.
- c) Les infraccions molt greus se sancionen imposant a la persona mediadora la inhabilitació durant un període d'un any fins a cinc anys.

Article 37 Gradació de les sancions a la persona mediadora

Per a la gradació de les sancions s'han de tenir en compte especialment les circumstàncies següents:

- a) La intencionalitat de l'infractor.
- b) La reiteració de la conducta infractora i la reincidència.
- c) Els perjudicis causats, així com la naturalesa de la situació de risc generada o mantinguda en relació amb les persones o els béns.
- d) La transcendència econòmica i social dels fets, així com el nombre d'afectats per la conducta infractora.
- e) L'incompliment de les advertències i dels requeriments formulats pel Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.
- f) La reparació espontània dels danys causats o el compliment espontani de la legalitat per part de l'infractor, sempre que es produeixi abans de la resolució del procediment sancionador.

TÍTOL II
CAPÍTOL III
Art. 32

CAPÍTOL IV
Art. 33
Art. 34
Art. 35
Art. 36
Art. 37
Art. 38
Art. 39

Article 38 De les infraccions dels centres de mediació

Són infraccions dels centres de mediació creats d'acord amb els requisits d'aquesta llei:

- a) No estar inscrits en el Registre de Centres del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.
- b) No disposar d'un llibre de registre de mediadors del centre, així com no complimentar-lo ni actualitzar-lo.
- c) Inscriure en el llibre de registre de mediadors del centre persones no inscrites prèviament en el Registre de Mediadors del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.
- d) No disposar d'un llibre de registre d'usuaris del centre, així com no complimentar-lo ni actualitzar-lo.
- e) Faltar a la confidencialitat sobre la identitat de les persones registrades en el llibre d'usuaris.
- f) No trametre al Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears la memòria anual de les activitats dutes a terme pel centre de mediació.
- g) No donar publicitat als preus dels serveis de mediació.
- h) Prestar serveis de mediació intentant ocultar la seva vertadera naturalesa amb la finalitat d'eludir l'aplicació de la legislació vigent.

Article 39 Tipus d'infracció dels centres de mediació

1. Són infraccions lleus:

- a) No tenir complimentat correctament ni actualitzat el llibre de registre d'usuaris del centre.
- b) No tenir complimentat correctament ni actualitzat el llibre de registre de mediadors del centre.
- c) No donar suficient publicitat als preus dels serveis de mediació.
- d) No trametre al Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears la memòria anual.

2. Són infraccions greus:

- a) No disposar del llibre de registre de mediadors del centre.
- b) No disposar del llibre de registre d'usuaris del centre.

3. Són infraccions molt greus:

- a) Prestar serveis de mediació intentant ocultar la seva vertadera naturalesa amb la finalitat d'eludir l'aplicació de la legislació vigent.
- b) Realitzar l'activitat de centre de mediació sense estar inscrits prèviament en el Registre de Centres del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.
- c) Tenir inscrits en el llibre de registre de mediadors del centre professionals no inscrits en el Registre de Mediadors del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.
- d) Faltar a la confidencialitat sobre la identitat de les persones registrades en el llibre d'usuaris.

Article 40 De les sancions als centres de mediació

1. Per infraccions lleus es poden imposar les sancions de:

- a) Advertència per escrit.
- b) Multa de 300,506 euros a 6.010,121 euros.

2. Per infraccions greus es pot imposar multa de 6.010,127 euros a 30.050,605 euros.

3. Per infraccions molt greus es pot imposar multa de 30.050,611 euros a 120.202,402 euros.

4. Les infraccions greus i les molt greus poden determinar la imposició d'aquestes sancions accessòries:

- a) Suspensió temporal de l'autorització per actuar com a centre de mediació durant un període d'un any a un màxim de cinc anys.
- b) Tancament definitiu del centre.

5. Per a la gradació en la imposició de les sancions s'ha de tenir en compte el que estableix l'article 37.

6. Les quanties fixades en aquest article poden ser revisades pel Govern de les Illes Balears d'acord amb la Llei autonòmica 4/1999, de 31 de maig, reguladora de la funció inspectora i sancionadora en matèria de serveis socials.

Article 41 Prescripció

Les infraccions i les sancions previstes en aquesta llei prescriuen en els terminis i d'acord amb les regles de còmput que fixa la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 42 Potestat sancionadora

L'exercici de la potestat sancionadora en la matèria que és l'objecte d'aquesta llei s'ha d'exercir de conformitat amb el procediment previst en la Llei 4/1999. En allò no previst en aquesta llei s'ha de seguir el que estableix la Llei 30/1992, sense perjudici de les accions civils i penals que hi pertocuin.

Disposició addicional única

S'han de desplegar reglamentàriament totes les normes relatives a 1) l'organització del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears; 2)

l'organització, el funcionament i la publicitat del Registre de Mediadors i del Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades; 3) la capacitació de mediadors i les seves obligacions administratives amb el Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears; 4) els requisits de creació i organització que han de complir els centres de mediació per inscriure's. Així com totes les normes el desplegament reglamentari de les quals sigui necessari.

TÍTOL II
CAPÍTOL IV
Art. 40
Art. 41
Art. 42

Disposició final primera

S'autoritza el Govern de les Illes Balears perquè, a proposta del conseller o de la consellera titular del departament que tenguí competència en matèria de família i en un termini no superior a sis mesos, dicti les disposicions necessàries per al desplegament i l'execució d'aquesta llei.

Disposició final segona

Aquesta llei entra en vigor als vint dies d'haver estat publicada en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§20. Decret 66/2008, de 30 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei 18/2006, de 22 de novembre, de mediació familiar
(BOIB núm. 79, de 5 de juny de 2008)

La Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, atribueix en els articles 30.15 i 30.16 la competència exclusiva a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, d'una banda, en matèria d'acció i benestar social, i, de l'altra, en matèria de protecció social de la família i conciliació de la vida familiar i laboral.

Per desplegar aquesta competència, que la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, per la qual s'aprova l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, li atribuïa en l'article 10.14, el Parlament de les Illes Balears va aprovar la Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social. Aquesta norma inclou entre els serveis socials específics 'la protecció i suport a la família, a la infància i a la joventut, mitjançant accions tendents a la seva protecció, orientació i assessorament procurant la solució de situacions carencials i la prevenció de la marginació, així com el foment de la convivència'.

La mediació familiar es configura com un instrument per tal de dur a terme la protecció i el suport a la família. És per això que es va promulgar la Llei 18/2006, de 22 de novembre, de mediació familiar. Aquesta norma es divideix en dues parts diferenciades, referents als àmbits de dret públic i de dret privat.

El títol I regula els aspectes de dret civil de la institució de la mediació familiar i el contracte de mediació. Atès que es tracta d'una institució de naturalesa contractual privada, la Llei no preveu el desplegament reglamentari d'aquest contracte.

El títol II es dedica a l'àmbit públic i ordena l'organització administrativa del Servei de Mediació de les Illes Balears. Aquesta matèria, típicament administrativa, sí que ha de ser objecte de desplegament reglamentari.

És per això que la disposició addicional única de la Llei 18/2006 ordena el desplegament reglamentari de les normes relatives a: a) l'organització del Servei de Mediació de les Illes Balears; b) l'organització, el funcionament i la publicitat del Registre de Centres de Mediadors i del Registre de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades; c) la capacitació de mediadors i mediadores i les seves obligacions administratives amb el Servei de Mediació de les Illes Balears, i d) els requisits de creació i organització que han de complir els centres de mediació per inscriure-s'hi.

Per altra banda, i per tal de garantir el dret a la tutela judicial efectiva reconeguda en l'article 24 de la Constitució espanyola, es reconeix el benefici de la gratuïtat a les persones que compleixin els requisits que estableix la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta.

Per això, d'acord amb el Consell Consultiu de les Illes Balears, de conformitat amb el que estableix l'article 38.1 de la Llei 4/2001, de 14 de març, del Govern de les Illes Balears, a proposta de la consellera d'Afers Socials, Promoció i Immigració, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de dia 30 de maig de 2008,

---

CAPÍTOL I

Art. 1
Art. 2
Art. 3

DECRET**Capítol I**
Disposicions generals**Secció 1a**
Conceptes i matèries objecte de mediació**Article 1 Concepte de mediació familiar**

La mediació familiar és un procés que persegueix la solució extrajudicial de conflictes sorgits en el si de la família o grup de convivència amb l'assistència de professionals qualificats i imparcials que facin de mediadors entre els subjectes, per possibilitar vies de diàleg i obtenir acords justs, duradors i estables per tal d'evitar que es plantegin processos judicials, de posar fi als que ja s'hagin iniciat o de reduir-ne l'abast.

Article 2 Concepte de contracte de mediació familiar

Mitjançant el contracte de mediació, una persona anomenada mediador familiar o mediadora familiar s'obliga a prestar els serveis d'informació, orientació i assistència, sense facultat decisòria pròpia, a compte i per encàrrec dels subjectes que pertanyen a una mateixa família o grup de convivència en conflicte i que s'obliguen a retribuir els seus serveis amb la finalitat d'intentar arribar a acords.

Article 3 Matèries objecte de mediació familiar

Poden ser matèria de mediació familiar:

- a) Les mesures personals i patrimonials derivades de la separació, el divorci, la nul·litat civil del matrimoni i el reconeixement civil d'una sentència eclesiàstica de nul·litat o d'una decisió pontifícia de matrimoni rat i no consumat.
- b) L'execució de les mesures judicials adoptades en un procediment de separació, divorci, nul·litat civil del matrimoni i reconeixement civil d'una sentència eclesiàstica de nul·litat o d'una decisió pontifícia de matrimoni rat i no consumat.
- c) La modificació, per circumstàncies sobrevingudes, de les mesures personals i patrimonials establertes en un conveni regulador o en una resolució judicial ferma dictada en els procediments esmentats en les lletres a i b.
- d) El dret d'aliments entre parents.
- e) Les qüestions relatives a l'exercici de la pàtria potestat, la tutela o la curatela.
- f) Les qüestions relatives a l'adopció o l'acolliment, especialment les relatives a l'exercici de la pàtria potestat, la guarda i custòdia, el règim de visites, les pensions i els usos de l'habitatge familiar.

g) Aquelles altres qüestions que es derivin o siguin conseqüència de les relacions paternofiliars i familiars, i que siguin disponibles per les parts d'acord amb el dret de família i susceptibles de ser plantejades judicialment.

Article 4 Subjectes que poden sol·licitar la mediació familiar

Poden sol·licitar la mediació:

- a) Persones unides per vincle matrimonial.
- b) Persones que formen una parella estable.
- c) Persones no unides per vincle matrimonial i no que constitueixin parella estable: les qüestions que es plantegin en l'exercici de la potestat respecte dels fills comuns.
- d) Persones unides per altres relacions de parentiu quan siguin titulars del dret d'aliments.
- e) Titulars de la pàtria potestat, la tutela o la curatela.
- f) Família acollidora, persones acollides i família biològica.
- g) Família adoptant, persones adoptades i família biològica.

Secció 2a

Organització i funcionament del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears

Article 5 El Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears

1. El Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears és un òrgan adscrit a la conselleria competent en matèria de família, que exerceix les funcions que li atribueix la Llei 18/2006.

2. La persona responsable del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears és el director o directora general competent en matèria de família del Govern de les Illes Balears.

Article 6 Mitjans personals i materials

1. L'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha d'adscriure els mitjans materials i personals necessaris per al funcionament correcte del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.

2. El personal adscrit al Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears és el que es determina en la relació de llocs de feina de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 7 Delegacions insulars del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears

1. Tenint en compte el caràcter pluriinsular de la comunitat autònoma de les Illes Balears, es creen les delegacions insulars següents:

- a) Delegació Insular a Mallorca.
- b) Delegació Insular a Menorca.
- c) Delegació Insular a Eivissa.
- d) Delegació Insular a Formentera.

2. Aquestes delegacions estan adscrites a la conselleria competent en matèria de família.

Article 8 Procediment per designar la persona mediadora

1. Els subjectes en conflicte tenen la facultat de triar la persona mediadora de comú acord. A aquest efecte, el Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears ha de posar a disposició de les persones interessades la llista de persones mediadores inscrites en el Registre de Mediadors, que depèn d'aquest Servei.

2. En el supòsit que els subjectes en conflicte no arribin a un acord respecte de la persona mediadora, correspon al Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears designar-la. En aquest cas, el Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears no pot designar cap de les persones mediadores que prèviament hagin rebutjat les parts en conflicte.

3. En aquest supòsit, les parts en conflicte han de presentar una sol·licitud que s'ha d'ajustar al model normalitzat de designació de mediador o mediadora davant el Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.

4. La persona mediadora es designa, d'acord amb els criteris d'ordre temporal de les inscripcions en el Registre i de rotació entre totes les persones agrupades, segons els partits judicials en els quals les persones mediadores desenvolupin la seva activitat.

5. El director o directora general competent en matèria de família ha de dictar una resolució de designació de la persona mediadora en el termini de deu dies comptadors des de l'endemà que s'hagi presentat la sol·licitud. En la resolució de designació s'hi han d'especificar les matèries objecte de mediació familiar.

6. Aquesta resolució s'ha de notificar a les persones interessades i a la persona mediadora designada.

7. La persona mediadora que hagi estat designada i no pugui ser localitzada per dur a terme la mediació, una vegada que se li hagi notificat de manera fefaent segons les dades que consten en el Registre de Mediadors, perd el torn que li correspon i passa al final de la llista del torn de rotació.

8. La persona mediadora disposa d'un termini de cinc dies hàbils des de la notificació per acceptar la designació. L'acceptació s'ha de dur a terme per qualsevol mitjà que permeti tenir-ne constància. En aquest termini pot declinar la mediació per les causes d'incompatibilitat que estableix la llei o per voluntat pròpia, o pot ser recusada per alguna de les parts en conflicte.

Secció 3a

Dret a la gratuïtat de la mediació

Article 9 Mediació gratuïta

1. D'acord amb el que disposa l'article 28 de la Llei 18/2006, les persones sol·licitants que compleixin o puguin complir la condició de beneficiàries del dret d'assistència gratuïta de conformitat amb els criteris que estableix la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, han de sol·licitar davant el Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears el reconeixement de la mediació gratuïta, i adjuntar a la sol·licitud, si s'escau, la documentació acreditativa.

CAPÍTOL I

Art. 4

Art. 5

Art. 6

Art. 7

Art. 8

Art. 9

2. El Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears ha de comprovar la informació i ha de sol·licitar la que consideri oportuna per tal de verificar l'exactitud i la realitat de les dades que declarin les persones sol·licitants.

3. Després d'analitzar la sol·licitud i els documents justificatius, l'òrgan competent ha de resoldre, en el termini màxim de trenta dies comptadors des de la data de recepció de la sol·licitud o de l'esmena dels defectes observats, sobre el reconeixement de la mediació gratuïta, i comunicar-ho a les persones interessades i a la persona mediadora designada.

4. Si les persones sol·licitants han iniciat un procés judicial en matèria de família i han obtingut el reconeixement del dret de justícia gratuïta, l'òrgan competent ha de concedir automàticament el reconeixement de la mediació gratuïta, amb la justificació documental prèvia.

5. En el supòsit establert en l'apartat anterior, en el cas que el dret de justícia gratuïta estigui pendent de resolució, l'òrgan competent no pot resoldre sobre la gratuïtat de la mediació fins que aquella no es resolgui.

Article 10 Gestió de la mediació gratuïta

L'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears pot subscriure convenis i acords de col·laboració amb els col·legis professionals i amb altres entitats públiques per prestar el servei de mediació gratuïta per tal de garantir la prestació i la forma de retribució del servei.

Article 11 Retribució de la persona mediadora en els supòsits de mediació gratuïta

Mitjançant una resolució del conseller o consellera competent en matèria de família s'han de fixar les quantitats a què tenen dret les persones mediadores en els supòsits en què les parts tinguin reconegut el dret a la mediació gratuïta, i amb la meitat d'aquestes quantitats si solament una de les parts té reconegut aquest dret. En la resolució s'ha de distingir quan la mediació és parcial o total, i també el supòsit que només s'hagi dut a terme una sessió.

Capítol II

Capacitació de les persones mediadores i les seves obligacions administratives amb el Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears

Secció 1a

Capacitació de les persones mediadores

Article 12 Requisits de les persones mediadores

1. Per inscriure's en el Registre de Mediadors, són requisits indispensables:
  - a) Posseir una llicenciatura en dret, psicologia, pedagogia o psicopedagogia, o una diplomatura en treball social o educació social, o posseir el grau equivalent que d'acord amb les directrius de l'Espai Europeu d'Educació Superior s'estableixi.
  - b) Acreditar la formació necessària d'acord amb el que estableix aquest Decret.
2. El mediador o mediadora s'ha d'inscriure en el Registre de Mediadors del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.

Article 13 Formació de les persones mediadores

Les persones mediadores han de tenir una formació específica homologada pel Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears i impartida pels col·legis professionals o per centres docents universitaris, que consisteix a superar amb aprofitament cursos amb una durada mínima de 300 hores teòriques i 60 de pràctiques, no acumulables, i un requisit mínim del 80 % d'assistència, i han de tenir el contingut següent:

1. Aspectes jurídicoeconòmics sobre dret de família i menors relacionats amb la mediació familiar, als quals s'ha de dedicar un mínim del 10 % d'hores del total del curs.
2. Aspectes psicològics i socials, als quals s'ha de dedicar un mínim del 10 % d'hores del total del curs.
3. Aspectes teòrics de la mediació familiar i el conflicte, als quals s'ha de dedicar un màxim del 60 % d'hores del total del curs.
4. Aspectes de la pràctica de la mediació familiar, als quals s'ha de dedicar un mínim del 20 % d'hores del total del curs.
5. Sistemes d'avaluació
  - 5.1 Presentació i defensa d'un treball tutoritzat.
  - 5.2 Assistència mínima sobre el nombre d'hores del curs del 80 %.
  - 5.3 Avaluació continuada sobre els coneixements adquirits, mitjançant la presentació de treballs parcials o a criteri dels docents, respecte de la participació a classe i en els espais pràctics.

Article 14 Homologació de la formació

1. Els col·legis professionals esmentats en l'article 17 d'aquest Decret, els centres docents universitaris i les altres administracions públiques poden sol·licitar l'homologació de cursos de formació per a persones mediadores. Les sol·licituds s'han d'adreçar al Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears. En la sol·licitud, hi han de constar el nom i les dades professionals de la persona que dirigeixi el curs, i també l'adreça postal, el telèfon, el fax i l'adreça electrònica de la secretaria del curs. S'hi ha d'adjuntar una memòria que ha d'incloure les dades següents:

- a) Programa del curs, amb especificació dels objectius, la durada i el contingut de les matèries que s'hi han d'impartir.
- b) Ressenya de la metodologia, si es fan pràctiques o s'exposen casos pràctics.
- c) Relació del personal docent, amb indicació de les seves dades personals i professionals. El professorat ha d'acreditar prèviament a la impartició del curs formació específica en els àmbits de la seva docència.

2. La sol·licitud d'homologació s'ha de presentar al Registre del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears o en qualsevol dels llocs que determina l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

3. L'homologació de la formació s'atorga mitjançant una resolució del director o directora general competent en matèria de família, dictada en el termini màxim de dos mesos comptadors des de l'endemà d'haver presentat la sol·licitud. La resolució ha de ser motivada i pot ser objecte de recurs d'alçada davant el conseller o consellera competent en matèria de família en el termini d'un mes comptador des de l'endemà que s'hagi notificat, d'acord amb els articles 107,

---

CAPÍTOL I

Art. 10

Art. 11

CAPÍTOL II

Art. 12

Art. 13

Art. 14

---

114 i 115 de la Llei 30/1992, i l'article 58 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

4. La responsabilitat civil o administrativa és exclusivament de l'entitat organitzadora dels cursos de formació.

Article 15 Cursos de formació

1. Els col·legis professionals, els centres docents universitaris i les altres administracions públiques han de notificar al Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears, amb una antelació mínima de quinze dies a la data d'inici de la formació, prèviament homologada, el nombre previst d'alumnes, el calendari, l'horari i la localització de les aules on s'impairtarà.

2. Els col·legis professionals, els centres docents universitaris i les altres administracions públiques que hagin obtingut l'homologació de la formació ho han de fer constar en els títols dels programes de formació, els certificats, els diplomes i les acreditacions que emetin en acabar el curs, i en tots els mitjans que utilitzin per difondre l'activitat formativa.

Secció 2a

Obligacions administratives de les persones mediadores amb el Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears

Article 16 Obligacions administratives de les persones mediadores

Les persones mediadores tenen les obligacions administratives següents:

- a) Inscriure's en el Registre de Mediadors.
- b) Comunicar al Registre de Mediadors la modificació de qualsevol de les dades objecte d'inscripció.
- c) Trametre al Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears una còpia del contracte signat per la persona mediadora i la part familiar. En tot cas, s'ha de respectar la confidencialitat de les dades de caràcter personal en els termes que estableix la normativa vigent.
- d) Trametre al Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears, mitjançant un model normalitzat, les dades relatives a cada mediació, a efectes estadístics i de comprovació. Aquestes dades, com que tenen caràcter personal, han d'estar protegides.
- e) Subministrar al Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears totes les dades que siguin exigibles segons la normativa vigent.

Capítol III

Requisits de creació i organització dels centres de mediació

Article 17 Centres de mediació

D'acord amb el que disposa l'article 30 de la Llei 18/2006, són centres de mediació reconeguts:

- a) Els creats pels col·legis professionals d'advocats, de psicòlegs, de pedagogs, de psicopedagogs, de treballadors socials o d'educadors socials, inscrits en el Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades i integrats pels col·legiats inscrits en el Registre de Mediadors del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.

b) Els creats per entitats privades, legalment constituïdes i inscrites en el Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades i integrats per les persones mediadores inscrites prèviament en el Registre de Mediadors del Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears.

c) Els creats per entitats públiques inscrites en el Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades i integrats per les persones mediadores dependents d'una administració pública que estiguin prèviament inscrits en el Registre de Mediadors del Servei de Mediació de les Illes Balears.

CAPÍTOL II

Art. 15

Art. 16

CAPÍTOL III

Art. 17

Art. 18

Art. 19

Article 18 Requisits de constitució

1. Per constituir un centre de mediació creat per un col·legi professional és necessari l'acord de l'òrgan de govern competent segons els estatuts, en el qual es manifesti la voluntat de constituir un centre de mediació.

2. Perquè una entitat privada pugui constituir un centre de mediació, el seu objecte social ha d'incloure necessàriament la gestió de procediments d'assumptes de caràcter familiar referits a matèries de dret civil de família, que siguin disponibles per les parts d'acord amb aquest dret i susceptibles de ser plantejades judicialment.

3. Perquè una entitat pública pugui constituir un centre de mediació, és necessari un acte administratiu o una norma reglamentària de creació que ha de dictar l'òrgan competent.

Article 19 Procediment de reconeixement com a centre de mediació

1. L'atorgament del reconeixement com a centre de mediació correspon a la conselleria competent en matèria de família, i el procediment per obtenir-lo s'inicia mitjançant la sol·licitud corresponent, que dóna lloc a la instrucció d'un expedient que s'ha de tramitar, exceptuant les especialitats que puguin esdevenir-se, per les normes del procediment administratiu comú.

2. Les entitats interessades en el reconeixement han de presentar la sol·licitud corresponent, que ha de signar el representant legal, adreçada a la conselleria competent en matèria de família. La presentació es pot dur a terme per qualsevol dels mitjans que estableixen la Llei 30/1992 i la Llei 3/2003.

3. A la sol·licitud, s'hi han d'adjuntar els documents següents:

a) Certificat, poder o qualsevol altre document que acrediti la representació legal de la persona que la signa.

b) Document que acrediti la voluntat del col·legi professional, l'entitat privada o l'entitat pública de crear un centre de mediació.

c) Certificat que acrediti la inscripció en els registres corresponents a la seva naturalesa.

d) Relació dels mitjans materials de què disposa per dur a terme les seves funcions.

e) Relació del personal de què disposa amb una descripció detallada de la seva titulació i categoria professional, i indicació el número de registre de les persones mediadores en el Registre de Mediadors de les Illes Balears.

---

§ 20. Decret
66/2008, de 30
de maig, pel
qual s'aprova el
Reglament de
desplegament
de la Llei
18/2006, de 22
de novembre, de
mediació familiar
(BOIB núm. 79, de
5 de juny de 2008)

Capítol IV
Organització, funcionament i publicitat del Registre de Mediadors i del
Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats
Públiques o Privades

Secció 1a
Disposicions comunes

Article 20 Procediment d'inscripció

1. Les persones interessades a inscriure's en el Registre de Mediadors o en el Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades han de presentar una sol·licitud segons el model normalitzat, juntament amb la documentació que s'hi indica, al Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears, sense perjudici del que disposa l'article 38.4 de la Llei 30/1992.

2. En el cas que la documentació exigida sigui incompleta o defectuosa, el Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears ha de requerir la persona o l'entitat sol·licitant perquè en un termini de deu dies presenti els documents preceptius o esmeni els defectes observats, amb indicació que si no ho fa, d'acord amb el que disposa l'article 71 de la Llei 30/1992, es considerarà que desisteix de la seva petició, amb la resolució prèvia que s'ha de dictar en els termes que estableix l'article 42 de la mateixa Llei.

3. Correspon al Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears resoldre les sol·licituds d'inscripció en el termini màxim de dos mesos des que la persona interessada hagi presentat la sol·licitud. Si transcorregut aquest termini no se n'ha dictat una resolució expressa, la sol·licitud s'ha d'entendre estimada.

4. Contra aquesta resolució es pot interposar un recurs d'alçada davant el conseller o consellera competent en matèria de família en el termini d'un mes comptador des de l'endemà que s'hagi notificat.

5. En el cas de resolució expressa d'estimació de la sol·licitud o d'estimació per silenci, el Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears ha d'inscriure d'ofici la persona sol·licitant en el registre que pertochi.

Article 21 Organització dels registres

1. Els registres han de disposar materialment d'un llibre diari i d'un fitxer auxiliar, els quals s'han de portar en suport informàtic.

2. Les inscripcions s'han de fer seguint l'ordre temporal d'autorització de la persona mediatadora o del Centre de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades.

3. La persona encarregada dels registres ha de fer les inscripcions, ha de vetllar perquè funcionin correctament i hi ha de facilitar l'accés de totes les persones interessades.

Article 22 Publicitat i validesa del Registre de Mediadors i del Registre de Centres de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades

Els actes inscrits en el Registre de Mediadors i en el Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades es consideren autèntics i vàlids. Les dades que són objecte d'inscripció són públiques, excepte les lletres f, g, h i i de l'article 25 i les lletres c, d i e de l'article 26.

CAPÍTOL IV

Art. 20

Art. 21

Art. 22

Art. 23

Art. 24

Art. 25

Article 23 Accés al Registre de Mediadors i al Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades i consulta d'aquests registres

1. El Registre de Mediadors i el Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades són públics, i l'accés s'exerceix en els termes i les condicions que disposen l'article 37 de la Llei 30/1992 i l'article 38 de la Llei 3/2003.

2. Per consultar-los, es pot accedir al Registre de Mediadors i al Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades mitjançant procediments telemàtics. Les dades que contenen ambdós registres es poden consultar igualment al Servei de Mediació de les Illes Balears.

3. La consulta es fa mitjançant una sol·licitud per escrit de la persona interessada adreçada al Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears, en la qual s'han d'indicar les causes que justifiquen la petició de la consulta. La resolució per la qual es denegui l'accés s'ha de motivar.

Secció 2a Registre de Mediadors

Article 24 Concepte i funcions

1. El Registre de Mediadors, el gestiona el Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears i constitueix un instrument per conèixer, controlar, ordenar i organitzar les persones mediadores que hi estan inscrites, i per fer-ne publicitat.

2. En aquest Registre s'han d'inscriure totes les persones que compleixin els requisits per ser mediadores.

Article 25 Inscripcions i anotacions en el Registre de Mediadors

1. En el foli registral de cada persona mediadora s'ha de fer constar:

- a) L'alta de la persona mediadora, amb indicació del nom i els llinatges, el domicili i el telèfon; s'hi ha de fer constar igualment l'adreça electrònica, el fax o qualsevol altre mitjà que pugui acreditar la recepció de les notificacions, i els domicilis on es durà a terme la mediació.
- b) La titulació i l'activitat professional de la persona mediadora.
- c) Els partits judicials en què està inscrita.
- d) La data de la inscripció i, si s'escau, de les pròrrogues.
- e) Les dates de les altes i les baixes voluntàries.
- f) L'inici de procediments disciplinaris.
- g) Les mesures cautelars o definitives adoptades en els procediments disciplinaris.
- h) El sobreseïment o l'arxivament dels expedients disciplinaris iniciats.
- i) Les sancions imposades en l'exercici de les seves funcions.

2. Les persones mediadores inscrites tenen l'obligació de comunicar al Registre qualsevol modificació de les dades que hi consten.

Secció 3a
Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals
i d'Entitats Públiques o Privades

Article 26 Inscripció i anotacions en el Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades

1. Els centres de mediació reconeguts tenen l'obligació d'inscriure's en el Registre de Centres de Mediació de Col·legis Professionals i d'Entitats Públiques o Privades.

2. En el foli registral de cada centre de mediació de col·legis professionals i d'entitats públiques o privades, s'hi ha de fer constar:

- a) L'alta del centre de mediació del col·legi professional, de l'entitat pública o privada, amb indicació de la denominació, el domicili i el telèfon. També cal fer-hi constar l'adreça electrònica, el fax o qualsevol altre mitjà que pugui acreditar la recepció de les notificacions.
- b) Els partits judicials en què estan inscrites les persones mediadores integrades en aquestes entitats.
- c) L'inici de procediments disciplinaris.
- d) Les mesures cautelars o definitives adoptades en els procediments disciplinaris.
- e) El sobreseïment o l'arxivament dels expedients disciplinaris iniciats.
- f) La suspensió temporal de l'autorització per actuar com a centre de mediació.
- g) El tancament definitiu del centre de mediació.

3. Els centres de mediació inscrits tenen l'obligació de comunicar al Registre qualsevol modificació de les dades que hi consten.

Capítol V
Potestat sancionadora

Article 27 Exercici de la potestat sancionadora

1. L'exercici de la potestat sancionadora s'ha d'exercir de conformitat amb el procediment que estableix la Llei 4/1999, de 31 de març, reguladora de la funció inspectora i sancionadora en matèria de serveis socials. En tot allò que no prevegi aquesta norma s'ha d'atenir al que estableix la Llei 30/1992, sense perjudici de les accions civils i penals que hi pertocuin.

2. En el cas que el procediment sancionador acabi amb la imposició d'una sanció a una persona medidora que pertanyi a un centre públic o privat, o a un col·legi professional, s'ha de comunicar el resultat del procediment al centre corresponent perquè adopti les mesures pertinents en l'àmbit de les seves competències.

Disposició transitòria única

Durant el primer any d'entrada en vigor d'aquest Decret, el Servei de Mediació Familiar de les Illes Balears pot inscriure en el Registre de Mediadors les persones que acreditin els extrems següents:

- a) Tenir el títol en dret, psicologia, pedagogia, psicopedagogia, treball social o educació social.
- b) Acreditar una formació especialitzada en matèria de mediació familiar, amb un mínim de 155 hores no acumulables, impartida per un col·legi professional, un centre docent universitari, les altres administracions públiques o associacions inscrites en el Registre d'Associacions que tinguin entre les seves finalitats la promoció i el desenvolupament de la mediació.
- c) Acreditar dos anys d'exercici de la professió en tasques relacionades amb la mediació familiar durant els últims cinc anys. En el cas d'haver-la desenvolupat com a personal al servei de les administracions públiques, l'acreditació s'ha de fer mitjançant un certificat d'aquestes d'haver exercit durant aquests anys funcions de les professions que són susceptibles d'acreditació.

Disposició final primera

Es faculta el conseller o consellera competent en matèria de menors i família perquè dicti les disposicions necessàries per desplegar aquest Decret.

Disposició final segona

Aquest Decret comença a vigir l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

CAPÍTOL IV
Art. 26

CAPÍTOL V
Art. 27

---

§ 21. Decret 40/2006, de 21 d'abril, pel qual es regulen els procediments d'acolliment familiar, d'adopció i de determinació d'idoneïtat (BOIB núm. 62, de 29 d'abril de 2006)

---

§21. Decret 40/2006, de 21 d'abril, pel qual es regulen els procediments d'acolliment familiar, d'adopció i de determinació d'idoneïtat (BOIB núm. 62, de 29 d'abril de 2006)

En virtut de l'aprovació de la Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de tutela, acolliment i adopció de menors, els consells insulars passaren a ser les entitats públiques competents en matèria de protecció de menors i es reservà al Govern de les Illes Balears la potestat reglamentària normativa.

Dins la tasca que va dur a terme l'extingida Conselleria de Benestar Social, a fi d'establir i delimitar el marc jurídic en què s'ha d'assolir un sistema de protecció de menors adequat i comptant amb l'experiència i les necessitats dels consells insulars, es va aprovar el Decret 45/2003, de 2 de maig, regulador dels acolliments familiars i l'adopció (BOIB núm. 65, de 10 de maig), que estableix el procediment que s'ha de seguir per valorar la idoneïtat de les famílies que sol·liciten l'acolliment familiar i l'adopció nacional i internacional, reflecteix les modificacions introduïdes per la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, i tracta de proporcionar una resposta adequada i ordenada a la creixent demanda i a la sensibilització social per a les figures de l'acolliment familiar i les adopcions, i, en especial, per a l'adopció internacional.

Al mateix temps, es va adaptar el procediment establert en aquest Decret a la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, amb les modificacions que estableix la Llei 4/1999, de 13 de gener.

Cal tenir en compte la important responsabilitat dels poders públics de garantir la selecció d'un nucli familiar acollidor o adoptant idoni per a les necessitats dels menors. A més, hi ha un increment constant del nombre de sol·licituds d'adopcions i acolliments familiars i la necessitat d'establir uns criteris tècnics que permetin valorar d'una forma més adequada i objectiva les famílies sol·licitants d'acolliment familiar i l'adopció, com també els criteris de preferència en la tramitació de les sol·licituds. Amb l'objectiu de garantir el dret a la integració familiar, s'ha considerat convenient, seguint a més les recomanacions de la Comissió d'Adopció Internacional del Senat, introduir modificacions que recullin aquestes indicacions.

Com a modificació significativa destaca la eliminació com a requisit de la diferència generacional entre el sol·licitant de l'adopció i l'adoptat. S'incorpora també, en la fase inicial del procés de valoració de l'aptitud de les famílies per l'acolliment familiar preadoptiu i l'adopció, la referència a que en el supòsit que les persones sol·licitants tinguin fills biològics o adoptats, o estiguin en període de gestació, no s'iniciarà la tramitació fins transcorregut un any des del naixement o des de l'adopció amb referència expressa a que s'ha d'actuar de la mateixa manera si es produeix qualsevol fet o situació traumàtica per als membres del nucli familiar.

Per altra banda es modifiquen els requisits pel que fa a les sol·licituds d'adopció, aprofitant per aportar una nova sistemàtica que faciliti la comprensió de la norma, pel que fa a l'adopció internacional, s'afegeix un nou article relatiu als tràmits posteriors a la preassignació del menor i finalment a nivell de procediment es regulen les causes d'arxiu provisional i definitiu de l'expedient.

Per això, d'acord amb el Consell Consultiu, d'acord amb el que estableix l'article 38.1 de la Llei 4/2001, de 14 de març, del Govern de les Illes Balears, a proposta de la consellera de Presidència i Esports, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de dia 21 d'abril de 2006

TÍTOL I
Art. 1
Art. 2
Art. 3
Art. 4

DECRET

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Objecte

L'objecte d'aquest Decret és regular el procediment que les entitats públiques competents en matèria de protecció de menors, o les entitats que habilitin a aquest efecte, han de seguir per valorar la idoneïtat de la persona o persones que sol·liciten acolliment familiar i adopció nacional i internacional, d'acord amb la legislació vigent.

Article 2 Àmbit d'aplicació

L'àmbit d'aplicació d'aquest Decret el constitueix el territori de les Illes Balears, amb independència del consell insular competent per tramitar el procediment.

Article 3 Entitats públiques competents

Els consells insulars són els ens públics competents, en virtut de la Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars, en matèria de tutela, acolliment i adopció de menors.

Article 4 Principis rectors

Els consells insulars, a més dels principis que estableix la legislació vigent per a l'exercici de l'acció protectora, han de tenir consideració especial amb els principis següents:

- Suport familiar com a principal recurs de caràcter preventiu, per tal de garantir el dret del menor a romandre en el nucli familiar originari en condicions que en permetin el desenvolupament integral.
- Primacia de l'interès del menor i dels seus drets, en especial el dret a la integració familiar, sobre qualsevol altre interès de persones que hi puguin concórrer.
- Preponderància de la integració familiar sobre l'acolliment en institucions.
- Evitar, sempre que sigui possible i es valori com a fet positiu per als menors, la separació de germans i procurar que els aculli una mateixa família.
- Afavoriment de la permanència del menor en el seu context sociocultural, i procurar-ne l'acolliment dins la família extensa, llevat que sigui contrari a l'interès del menor.
- Foment de la informació, la formació i el respecte com a garanties d'una integració familiar correcta.

TÍTOL II ACOLLIMENT FAMILIAR SIMPLE I PERMANENT

Capítol I Acolliment familiar simple

Secció 1a Disposicions generals

§ 21. Decret 40/2006, de 21 d'abril, pel qual es regulen els procediments d'acolliment familiar, d'adopció i de determinació d'ideïtat (BOIB núm. 62, de 29 d'abril de 2006)

Article 5 Concepte

Mitjançant l'acolliment familiar simple, que es pot fer en família extensa, en família aliena, amb professionals o en llar funcional, s'atorga la guarda d'un menor a una persona o a diverses, amb l'obligació de tenir-ne cura, alimentar-lo, educar-lo, procurar-li una formació integral durant un període de temps predeterminat i integrar-lo en una vida familiar que substitueixi o complementi temporalment la família biològica.

Article 6 Suport a l'acolliment

Les persones i les famílies acollidores de menors que en tinguin la guarda legal poden rebre prestacions econòmiques per atendre les despeses derivades de la cobertura de les necessitats bàsiques i específiques dels menors acollits. Aquestes prestacions s'han de sotmetre a la fiscalització i a la inspecció corresponents segons la normativa legal vigent que hi sigui aplicable.

Article 7 Menors susceptibles d'acolliment familiar simple

1. D'aquest acolliment, en són susceptibles els menors que tinguin una estructura familiar de referència però que no puguin ser atesos temporalment pels seus pares i que tinguin pronòstic de superació a curt termini, o quan s'hagi de fer una valoració i un diagnòstic de la situació familiar i personal del menor per adoptar una mesura de caràcter més estable.

2. S'ha de sol·licitar el consentiment i la col·laboració dels progenitors del menor per a l'acolliment, i s'ha de prioritzar la formalització administrativa sobre la judicial.

3. S'ha de prioritzar l'acolliment en la família extensa del menor, tret que sigui contrari al seu interès. En el cas que l'acolliment hagi de fer-se amb una família aliena, s'ha de donar preferència a famílies de l'entorn més pròxim del menor malgrat que no hi ha relació de parentiu, tret que sigui contrari al seu interès.

4. S'ha de demanar l'opinió del menor quan tingui judici suficient i, en qualsevol cas, a partir dels dotze anys. S'ha de valorar aquesta opinió mitjançant l'informe tècnic oportú.

Article 8 Acolliment familiar simple en família extensa

1. Als efectes d'aquest Decret s'entén per família extensa el nucli de persones que tenen relacions de parentiu amb el menor fins al quart grau. Per tant, l'acolliment familiar simple en família extensa es constitueix quan les persones acollidores del menor formen part del seu entorn familiar més pròxim fins a aquest quart grau de parentiu.

2. El consell insular, com a entitat pública competent, ha de valorar els aspectes següents de la família acollidora: la relació prèvia existent amb el menor, l'interès demostrat pel seu benestar, la capacitat de preservar-lo de les condicions que en el seu cas determinaren la desprotecció i l'actitud educativa amb els fills propis, amb la finalitat de comprovar que no hi hagi factors de risc per al menor.

3. En el cas d'acolliment en família extensa no és necessari el procés de valoració que regula la secció 2a d'aquest capítol, tot i que s'ha de fer una valoració general de la capacitat per a l'acolliment proposat.

Article 9 Acolliment familiar simple en família aliena

1. L'acolliment familiar simple en família aliena es constitueix amb persones o famílies que no pertanyen al nucli familiar ni hi tenen relació de parentiu, i han estat seleccionades d'acord amb els criteris establerts en aquest capítol.

2. S'entén per família de l'entorn més pròxim la integrada per la persona o les persones que pertanyen al medi més proper en el qual es desenvolupa el menor (veïnats, amics de la família...). En aquest cas no és necessari el procés de valoració que regula la secció 2a d'aquest capítol, tot i que s'ha de fer una valoració general de la capacitat per a l'acolliment proposat.

Article 10 Acolliment familiar simple en llar funcional i acolliment professionalitzat

1. L'acolliment familiar simple en llar funcional es constitueix mitjançant l'atorgament de la guarda del menor a la persona responsable del nucli de convivència.

A aquest efecte, es considera acolliment familiar simple en llar funcional la unitat de convivència formada per un o més adults, una vegada superats els requisits i els processos de formació que s'estableixin per l'administració pública competent en la matèria. Els titulars de la unitat de convivència s'han de fer càrrec de la guarda d'un nombre màxim de 6 menors en un ambient i una estructura semblants a la familiar. En el cas d'acollir grups de germans, es pot incrementar el nombre d'infants acollits.

2. L'acolliment professionalitzat és aquell que es constitueix amb persones que per la seva formació tinguin la qualificació necessària per atendre la cura d'un menor de necessitats especials.

Secció 2a

Procediment de valoració de l'aptitud de la persona o persones per a l'acolliment familiar simple

Article 11 Sol·licituds

1. La persona o persones que sol·licitin l'acolliment d'un menor s'han d'adreçar a l'entitat pública competent del seu territori de residència mitjançant l'imprès de sol·licitud corresponent, en el qual han de fer constar les dades personals i la voluntat d'acollir temporalment un menor.

TÍTOL II CAPÍTOL I

Art. 5
Art. 6
Art. 7
Art. 8
Art. 9
Art. 10
Art. 11

2. Només s'accepten les sol·licituds de la persona o persones que compleixin les condicions següents:
  - a) Tenir residència habitual i legal en l'àmbit territorial del consell insular al qual s'adreça la sol·licitud, llevat dels casos en què circumstàncies motivades ho aconsellin, una vegada que l'equip tècnic hagi estudiat el cas.
  - b) Ser major d'edat amb plena capacitat jurídica i d'actuar.
3. L'entitat pública competent, mitjançant els serveis i els òrgans territorials competents, ha d'iniciar un únic expedient en la demarcació territorial corresponent al lloc de residència de les persones sol·licitants, que es pot completar amb informes de les entitats públiques competents de llocs de residència anteriors de la persona sol·licitant.
4. Les persones sol·licitants han d'adjuntar a l'imprès de la sol·licitud:
  - a) Fotocòpia compulsada del DNI, del passaport o del NIE.
  - b) Fotografia de mida de carnet.
  - c) Certificat d'empadronament.
  - d) Certificat d'antecedents penals.
  - e) Fitxa de dades normalitzada (que es facilita).
  - f) Certificat mèdic en el qual s'acrediti l'estat de salut físic i psíquic. En cas de malaltia, se n'ha de fer constar el diagnòstic i el pronòstic, i també el grau de discapacitat, si n'hi ha.
  - g) Certificat de matrimoni o convivència.
  - h) Si pertoca, la sentència o resolució judicial de separació, divorci o de qualsevol causa matrimonial en la qual hagin esta part.
  - i) Fotocopia compulsada del llibre o llibres de família
  - j) Les persones sol·licitants estrangeres, pel que fa als documents assenyalats en les lletres a), d) i g), han de presentar els documents anàlegs degudament traduïts i legalitzats.

Article 12 Fase inicial

1. Els equips tècnics de l'entitat pública competent han d'examinar la sol·licitud i la documentació adjunta. L'òrgan competent ha de dictar la resolució sobre la incoació d'expedient i n'ha d'iniciar, si s'escau, el procés de valoració.
2. Contra la resolució de denegació d'incoació es pot interposar recurs davant la jurisdicció civil, sense necessitat de reclamació prèvia, segons estableix l'article 780.1 de la Llei d'enjudiciament civil, en relació amb l'article 120 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 13 Fase de valoració i formació

1. En el procediment de valoració de les persones sol·licitants s'han de fer un mínim de dues entrevistes amb els equips tècnics de l'entitat pública competent o de les entitats autoritzades per tal de:
  - a) Valorar els aspectes personals i familiars.
  - b) Valorar els aspectes socials i de l'entorn.
  - c) Fer la valoració psicològica. Amb la finalitat d'aconseguir més objectivitat en la valoració es poden incloure un qüestionari i unes proves psicomètriques.

2. De les dues entrevistes, una s'ha de fer a la seu del servei o de l'entitat autoritzada que es determini i l'altra, al domicili de la família. En determinats casos, es pot ampliar, de manera motivada, el nombre d'entrevistes fins a cinc.

3. En qualsevol moment de la fase de valoració es poden requerir motivadament documents o dades addicionals que l'equip tècnic consideri necessaris per completar la valoració.

4. Durant aquest procediment, s'ha de fer, en qualsevol cas, una visita al domicili de les persones sol·licitants, que ha d'incloure aspectes relacionats amb la valoració del seu entorn social, personal i familiar. En tot cas, s'ha de dur a terme el retorn d'informació i de conclusions de les entrevistes.

5. Les persones sol·licitants han d'assistir durant aquest procediment a un mínim de deu hores de sessions formatives impartides per l'entitat pública de menors o per les entitats col·laboradores que es determinin. S'han d'establir els mecanismes de supervisió adients d'aquesta formació.

6. El procediment de valoració, l'han de dur a terme els equips tècnics de l'entitat pública competent o les entitats autoritzades.

Article 14 Durada del procediment

1. La durada del procediment ha de ser d'un màxim de sis mesos, comptadors des de la data en que la sol·licitud hagi tingut entrada en el registre de l'òrgan competent per a la seva tramitació fins a la resolució sobre la idoneïtat.

Entre una entrevista i la següent han de transcórrer un mínim de quinze dies.

2. Excepcionalment, a proposta de l'equip tècnic i per resolució de l'òrgan competent, es pot escurçar el termini de quinze dies entre entrevistes quan la família o la persona sol·licitant acceptin menors amb característiques especials o en acolliments d'urgència en família extensa o grups de germans que, en el moment de la sol·licitud, necessitin un acolliment familiar simple.

Article 15 Criteris de valoració

1. La valoració s'ha de fer de manera ponderada, excepte si es detecta un factor excloent per si mateix. Els criteris que han de tenir en compte els equips tècnics per fer una valoració favorable de les persones o famílies per a l'acolliment familiar simple són:

a) Amb relació a les característiques personals dels candidats:

1r. Estabilitat emocional individual o com a parella.

2n. Estabilitat temporal de la parella: es valora el temps de convivència.

3r. Nivell de tolerància a la frustració. Ajornament en el temps de les necessitats de gratificació afectiva.

4t. Flexibilitat de les actituds i la capacitat d'adaptació personal davant situacions noves.

5è. Autonomia personal: capacitat de prendre decisions i d'elaborar criteris propis.

6è. Moment d'estabilitat personal i familiar adequat per incorporar-hi un nou membre.

TÍTOL II CAPÍTOL I

Art. 12

Art. 13

Art. 14

Art. 15

7è Capacitat d'elaboració de les experiències traumàtiques viscudes per la persona a la família. Es valoren el grau de superació i les possibles repercussions en un acolliment familiar futur.

8è Condicions de salut i l'esperança de vida que no impedeixin l'atenció present i futura del menor acollit.

9è Absència de malalties o discapacitats físiques, psíquiques i sensorials inhabilitadores per atendre el menor acollit.

10è Actitud positiva i disponibilitat per al seguiment i l'orientació en el procés d'integració del menor i la família.

- b) En relació amb la capacitat educativa i amb la competència parental:
  - 1r. Bona capacitat afectiva i empàtica amb els menors.
  - 2n. Capacitat de posar límits i capacitat de contenció.
  - 3r. Capacitat de comunicació: tenir una xarxa relacional àmplia, i un entorn social permeable a favor de les diferències i de la diversitat sociocultural.
  - 4t. Voluntat de col·laborar i acceptar el seguiment i l'assessorament tècnic del procés.
  - 5è Nivell de competència i experiència educativa.
- c) En relació amb les circumstàncies socioeconòmiques:
  - 1r. Condicions suficients de l'habitatge.
  - 2n. Estabilitat econòmica suficient per cobrir les necessitats de l'infant.
- d) En relació amb la motivació:
  - 1r. Motivacions respecte de l'acolliment familiar diferents a les de l'adopció.
  - 2n. Voluntat d'acollir compartida per tot el nucli familiar que hi conviu.
  - 3r. Motivació de servei i ajuda als menors.
- e) En relació amb el menor i amb la família biològica i la competència parental:
  - 1r. Capacitat educativa assumida com a complementària de la família biològica del menor.
  - 2n. Capacitat per facilitar la relació del menor amb la família biològica, acceptant les relacions que hi siguin necessàries.
  - 3r. Acceptació dels orígens, la identitat i la cultura de menor i de la família biològica i respecte envers aquests.
  - 4t. Capacitat de col·laborar en la reintegració del menor en la seva família biològica.

2. S'estableix com a criteri no reconvertir una sol·licitud d'adopció en un acolliment familiar simple ni permanent, i viceversa.

Article 16 Conclusió del procediment

1. El procediment de valoració i formació conclou amb una resolució de l'òrgan competent sobre la idoneïtat o no per a l'acolliment, basada en la proposta de l'equip tècnic, en la qual han de constar les característiques o les circumstàncies del menor o dels menors per als quals les persones sol·licitants hagin estat valorades favorablement, segons la valoració atorgada per l'equip tècnic o per les entitats autoritzades. Les famílies o les persones valorades favorablement han de quedar inscrites en el registre que ha de mantenir al dia cada entitat pública competent.

2. Les característiques i les circumstàncies d'adequació del menor i la valoració de les persones sol·licitants s'han de concretar en:

- a) Edat.
- b) Grup de germans.
- c) Salut.
- d) Actitud positiva davant la família biològica del menor i acceptació de la relació entre el menor i la família biològica.
- e) Possibilitat d'acceptar menors amb característiques especials.
- f) Qualsevol altra característica que els tècnics considerin recomanable.

3. La manca de resolució en el termini de sis mesos, el qual s'estableix en l'article 14 d'aquest Decret, té efectes desestimatoris. Contra la resolució es pot interposar recurs davant la jurisdicció civil, sense haver de fer una reclamació administrativa prèvia, segons estableix l'article 780.1.i) de la Llei d'enjudiciament civil, en relació amb l'article 120 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 17 Criteris d'assignació d'un menor i documentació que s'ha de presentar

1. Els criteris d'assignació d'un menor a una família o a una persona acollidora valorada com a apta i inscrita en el registre corresponent queden establerts de la manera següent:

- a) L'assignació de la família o de la persona acollidora s'ha de fer sempre en interès del menor i a partir de les seves necessitats i de les seves particularitats.
- b) En les propostes d'acolliment familiar simple, amb la finalitat de facilitar la vinculació existent del menor amb la seva família biològica, s'ha de valorar la proximitat dels nuclis familiars, només quan d'acord amb la situació del menor es prevegi la reinserció en la seva pròpia família.
- c) L'actitud favorable o l'acceptació de les condicions generals que afectin l'acolliment del menor. L'entitat pública competent ha d'informar la família o les persones sobre les condicions de salut, educatives i psicoafectives referents al menor.
- d) S'ha d'evitar la separació dels germans, llevat que en el seu interès estigui justificat.
- e) L'edat del menor acollit ha de ser preferentment inferior a la dels fills propis de la família o persona acollidora. Per als menors d'entre 12 i 18 anys, el criteri d'edat s'ha d'establir segons les necessitats dels menors i l'acceptació d'aquests.

2. Des del moment en què a les famílies o a la persona a qui fa referència l'apartat 1 d'aquest article se'ls assigni un menor, cal que presentin a l'entitat pública competent la documentació següent, excepte que ja s'hagi aportat anteriorment d'acord amb el que disposa l'article 14.2 i no hagin variat les circumstàncies personals dels sol·licitants:

- a) Certificat literal de la inscripció de naixement.
- b) Certificat literal de naixement d'altres fills, si en tenen.
- c) Fotocòpia compulsada del llibre de família.
- d) Certificat literal d'inscripció de matrimoni o certificat que acrediti la convivència, o certificat del Registre de Parelles Estables.

- e) Documentació que motivadament l'equip tècnic consideri necessària (que acrediti la situació laboral, econòmica i patrimonial, etc.)
- f) Informe mèdic sobre la situació actual de cada una de les persones sol·licitants, en què quedi reflectit que no pateixen malalties o deficiències inhabilitadores que els impossibilitin d'atendre adequadament un menor.
- g) Si pertoca, sentència o resolució judicial de separació, divorci o de qualsevol causa matrimonial en la qual hagin estat part.
- h) En el cas de variacions en qualsevol dels documents esmentats en l'article 11 cal sol·licitar-los una altra vegada.

Article 18 Requisits de formalització i cessament

Els requisits i la modalitat de formalització de l'acolliment familiar, una vegada valorada i realitzada l'assignació del menor a una família acollidora, són els que estableix la legislació civil i processal vigent.

Així mateix, el cessament d'aquest acolliment familiar simple s'ha de fer d'acord amb el que estableix la legislació civil i processal aplicable.

Capítol II

Acolliment familiar permanent

Article 19 Concepte

1. Amb l'acolliment familiar permanent s'atorga la guarda d'un menor a una persona o a un nucli familiar amb l'obligació de tenir-ne cura, alimentar-lo, educar-lo, procurar-li una formació integral i exercir el contingut de les facultats tutelars que, si pertoqueu, se li concedeixin judicialment.

2. L'acolliment familiar permanent gaudeix de les mateixes característiques i formalitats constitutives que l'acolliment familiar simple contingut en el capítol anterior, si bé es constitueix amb una durada indeterminada i tenint en compte els criteris específics següents:

- a) Acceptació de l'acolliment familiar sense límit temporal predeterminat. No hi ha una previsió de retorn amb la família biològica però sí una relació amb ella.
- b) Absència d'expectativa d'adopció.
- c) Acceptació de la relació del menor amb la seva família biològica.

Article 20 Menors susceptibles d'acolliment familiar permanent

Són susceptibles d'integrar-se en un acolliment familiar permanent els menors dels quals l'equip tècnic de l'entitat pública competent valori la inviabilitat de tornar amb la família biològica i les circumstàncies dels quals en desaconsellin l'adopció.

Article 21 Procediment de valoració

1. Les famílies o les persones que sol·licitin l'acolliment d'un menor s'han d'adreçar a l'entitat pública competent del seu territori de residència mitjançant l'imprès de sol·licitud corresponent, en el qual han de fer constar les dades personals i la voluntat d'acollir permanentment un menor.

2. Les sol·licituds s'han de tramitar per ordre rigorós de presentació. No obstant això, tenen caràcter preferent les sol·licituds que facin constar la disposició d'acollir menors que es trobin en alguna de les situacions següents:

- a) Reagrupació de germans.
- b) Grups de tres o més germans.
- c) Menors amb discapacitats o problemes de salut especials
- d) Menors de més de set anys d'edat.
- e) Menors amb antecedents clínics hereditaris de risc
- f) Menors amb altres necessitats especials.

3. El procediment de valoració de la idoneïtat ha de ser l'establert per a l'acolliment familiar simple.

TÍTOL III ACOLLIMENT FAMILIAR PREADOPTIU I ADOPCIÓ

Capítol I Acolliment familiar preadoptiu

Article 22 Concepte

1. L'acolliment familiar preadoptiu suposa confiar la guarda d'un menor a una persona o a una família per a l'adopció o com a pas previ a l'adopció, tot assumint les mateixes obligacions que les establertes per a l'acolliment familiar simple i permanent.

2. L'acolliment familiar preadoptiu s'ha de promoure quan es prevegi la impossibilitat de reinserció del menor a la família biològica i es consideri necessària per a la seva atenció, la seva situació i les seves circumstàncies personals, la integració plena en un altra família mitjançant la creació de vincles de filiació.

Article 23 Menors susceptibles d'acolliment familiar preadoptiu

1. Per establir que un menor és susceptible d'integrar-se en un acolliment preadoptiu, en el seu expedient ha de constar, mitjançant informes dels equips tècnics i la documentació que ho fonamenti, que el menor es troba en una situació adequada per ser adoptat.

2. Per efectuar un acolliment preadoptiu, s'ha d'acudir necessàriament al banc de sol·licitants d'adopció. El procediment de valoració de les famílies sol·licitants s'ha de dur a terme d'acord amb la tramitació, els criteris i els requisits que s'estableixen per a l'adopció (capítol II del títol III).

Capítol II Adopció

Article 24 Competència

Correspon als consells insulars la gestió dels procediments d'adopció en l'àmbit territorial respectiu i l'elaboració de les propostes prèvies d'adopció, tret dels supòsits en què no es requereixi d'acord amb l'article 176.2 del Codi Civil.

TÍTOL II
CAPÍTOL I
Art. 18

CAPÍTOL II
Art. 19
Art. 20
Art. 21

TÍTOL III
CAPÍTOL I
Art. 22
Art. 23

CAPÍTOL II
Art. 24

Capítol III
Procediment de valoració de l'aptitud de les famílies
per a l'acolliment familiar preadoptiu i l'adopció

§ 21. Decret
40/2006, de 21
d'abril, pel qual
es regulen els
procediments
d'acolliment
familiar,
d'adopció i de
determinació
d'idoneïtat
(BOIB núm. 62, de
29 d'abril de 2006)

Article 25 Sol·licituds

1. La persona o les persones interessades en l'adopció d'un menor han d'adreçar la sol·licitud a l'entitat pública competent mitjançant l'imprès corresponent, en el qual han de constar les dades personals i la voluntat d'adoptar un menor. Aquesta sol·licitud s'ha d'inscriure en el registre corresponent.

2. A l'escrit de sol·licitud, s'hi ha d'adjuntar necessàriament:

- a) Fotografia de mida de carnet.
- b) Certificat d'antecedents penals.
- c) Fotocòpia compulsada del DNI, del passaport o del NIE.
- d) Fitxa de dades normalitzada (que se'ls facilita).
- e) Certificat d'empadronament.
- f) En el cas de persones estrangeres, s'ha de presentar la documentació que acrediti que compleixen els requisits de capacitat segons la seva pròpia llei nacional per poder ser reconeguda l'adopció.
- g) Certificat mèdic de cada persona sol·licitant en el qual s'acrediti l'estat de salut físic i psíquic. En cas de malaltia, se n'han de fer constar el diagnòstic i el pronòstic, i també el grau de discapacitats, si n'hi ha.
- h) Certificat de matrimoni o de convivència.
- i) Si pertoca, la sentència o resolució judicial de separació, divorci o de qualsevol causa matrimonial en la qual hagin esta part.
- j) Fotocòpia compulsada del llibre o llibres de família
- k) Certificat d'empresa d'ingressos o relacions laborals.
- l) Certificat de l'Agència Tributària de la declaració del patrimoni i de l'IRPF del darrer exercici.
- m) Les persones sol·licitants estrangers han de presentar els documents anàlegs degudament traduïts i legalitzats.

3. L'entitat pública competent ha d'iniciar un únic expedient en la demarcació territorial corresponent al lloc de residència dels sol·licitants, i gestionar el trasllat d'expedient en cas de canvi de residència de les persones sol·licitants, amb la sol·licitud prèvia de les persones interessades.

4. Únicament s'accepten sol·licituds de famílies o persones que compleixen els requisits que estableix la legislació aplicable i que tenen la residència habitual i legal en l'àmbit territorial del consell insular al qual s'adreça la sol·licitud.

5. Les sol·licituds s'han de tramitar per rigorós ordre de presentació. No obstant això, té caràcter preferent la tramitació de sol·licituds que facin constar la disposició d'adoptar menors que es trobin en alguna de les situacions següents:

- a) Reagrupació familiar, perquè les persones sol·licitants són familiars del menor o dels menors proposats per adopció, o perquè ja tenen adoptat un menor que és familiar del menor en situació d'adopció.
- b) Acceptació de grups de tres o més germans.
- c) Acceptació de menors amb discapacitats o problemes greus de salut especials.
- d) Acceptació de menors de més de set anys.

- e) Acceptació de menors amb antecedents clínics hereditaris de risc.
- f) Acceptació de menors amb altres necessitats especials.

Article 26 Fase inicial

1. La sol·licitud i la documentació adjunta, les han d'examinar els serveis corresponents. S'ha de dictar una resolució motivada d'incoació o de denegació de la incoació de l'expedient i n'han d'iniciar, si pertoca, el procés de valoració.
2. En el supòsit que les persones sol·licitants tinguin fills biològics, o estiguin en període de gestació, no s'iniciarà la tramitació fins transcorregut un any des del naixement o des de l'adopció. S'ha d'actuar de la mateixa manera si es produeix qualsevol fet o situació traumàtica per als membres del nucli familiar.
3. Contra la resolució de denegació de la incoació es pot interposar recurs davant la jurisdicció civil, sense necessitat de reclamació prèvia, segons estableix l'article 780.1. de la Llei d'enjudiciament civil, en relació amb l'article 120 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 27 Fase de valoració i formació

1. Les persones sol·licitants que no acceptin el procediment de valoració, el seguiment o duguin a terme qualsevol conducta que suposi ocultació, falsejament o obstrucció a la instrucció de l'expedient s'han de considerar no idònies per a l'adopció, sense perjudici de les responsabilitats legals en què puguin incórrer.
2. En el procediment de valoració de les persones sol·licitants s'han de fer un mínim de dues entrevistes amb els equips tècnics de l'entitat pública competent o l'entitat privada que aquesta autoritzi. Una de les dues entrevistes s'ha de fer a la seu de l'entitat i l'altra, en el domicili de la família. La valoració s'ha de centrar en:
  - a) Els aspectes personals i familiars.
  - b) Els aspectes socials i de l'entorn.
  - c) L'aspecte psicològic. Amb la finalitat d'aconseguir més objectivitat es poden incloure qüestionaris i proves psicomètriques.
3. L'entrevista que s'ha de fer en el domicili familiar dels sol·licitants ha d'incloure aspectes relacionats amb la valoració del seu entorn social. En qualsevol cas, s'ha de fer el retorn d'informació i de conclusions de les entrevistes.
4. Excepcionalment, els professionals poden fixar un màxim de dues entrevistes més si durant el procediment de selecció aprecien dificultats perquè les persones sol·licitants s'adeqüin als criteris que especifica l'article 29 d'aquest Decret.
5. Així mateix, en qualsevol moment de la fase de valoració es poden requerir motivadament documents o dades addicionals que l'equip tècnic consideri necessaris per completar-ne la valoració.
6. Durant el procés tècnic de valoració i preparació, és obligatori assistir als cursos de formació que les entitats públiques competents estableixin a aquest efecte amb una durada mínima de deu hores. S'han d'establir els mecanismes de supervisió adients d'aquesta formació.

7. Quan durant el procediment de valoració es produeixin canvis en les circumstàncies personals i familiars que aconsellin ajornar la valoració definitiva, s'ha de paralitzar temporalment l'expedient.

Article 28 Durada del procediment

La durada del procediment és d'un màxim de sis mesos, comptadors des de la data en que la sol·licitud hagi tingut entrada en el registre de l'òrgan competent per a la seva tramitació fins a la notificació de la resolució sobre la idoneïtat. Entre una entrevista i la següent han de transcórrer un mínim de quinze dies.

Article 29 Criteris de valoració

1. La valoració s'ha de fer de manera ponderada llevat que es detecti la presència d'un factor per si mateix exclouent. Els criteris que han de tenir en compte els equips tècnics competents per fer una valoració favorable de les persones o les famílies per a l'adopció són:

a) Amb relació a les circumstàncies personals de les persones sol·licitants:

1r. Salut física i psíquica satisfactòria, i no patir malalties o incapacitats que impedeixin l'atenció completa que requereix un menor.

2n. Estabilitat en la relació de parella: es valora el temps de convivència mínima de dos anys i l'existència de família extensa amb capacitat i voluntat de suport, amb la qual es mantenen relacions estables i positives.

3r. En cas d'infertilitat o d'esterilitat de la parella, que el fet de viure aquesta circumstància no interfereixi en la possible adopció.

4t. Que l'edat sol·licitada del menor s'adeqüi a la dels sol·licitants.

5è En la valoració de l'edat s'han de tenir en consideració les condicions de salut dels sol·licitants, la disponibilitat de temps per dedicar als menors i també la resta de condicionats materials, laborals o de context familiar que garanteixin un bon procés en el temps i un bon pronòstic de futur.

6è Capacitat de respectar les necessitats afectives del menor i fer-les prevaler davant les seves necessitats immediates de gratificació afectiva; és a dir, un grau important de tolerància de la frustració.

7è Flexibilitat d'actituds i adaptabilitat a les noves situacions, concretament a les que planteja l'adopció.

8è. Autonomia personal: capacitat de prendre decisions i d'elaborar criteris propis.

9è. Capacitat d'elaboració de les experiències traumàtiques viscudes per la persona en la família. S'ha de valorar el grau de superació i les possibles repercussions en una futura adopció.

10è Moment d'estabilitat personal i familiar adequat per a la incorporació d'un nou membre.

11è. Actitud positiva per a la formació i l'acceptació del seguiment i l'assessorament tècnic.

b) Amb relació a les circumstàncies familiars i socials:

1r. Vida familiar estable i activa.

2n. Entorn relacional favorable a la integració del menor adoptat, sense que es detectin signes d'aïllament social.

3r. Entorn social i relacional adequat.

- c) Amb relació a les circumstàncies socioeconòmiques:
- 1r. Estabilitat econòmica i laboral que garanteixi una atenció adequada al menor.
  - 2n. Habitatge en condicions adequades.
- d) Amb relació a l'aptitud educadora i la competència dels pares:
- 1r. Aptitud educadora adequada: capacitat de contenir i posar límits, poca rigidesa educativa i bona capacitat de comunicació amb els menors.
  - 2n. Bona capacitat comprensiva i empàtica amb els menors.
  - 3r. Capacitat i habilitat d'adaptació als menors susceptibles de ser adoptats i de comprensió de les seves necessitats.
  - 4t. Capacitat de cobrir les necessitats de desenvolupament d'un menor.
  - 5è. Entorn familiar que pugui donar suport al treball educatiu.
  - 6è. Nivell de maduresa intel·lectual suficient per proporcionar al menor un desenvolupament integral.
- e) Amb relació a la motivació:
- 1r. Motivació que impliqui la inclusió del menor com a fill propi.
  - 2n. En el cas de parelles, que aquestes motivacions siguin compartides per ambdues persones.
  - 3r. En el cas que els sol·licitants tinguin ja altres fills o familiars convivint en el mateix domicili, el desig d'adoptar ha de ser igualment comprès i compartit per aquestes persones.
- f) En relació amb el menor i la seva família biològica:
- 1r. Acceptació i respecte de les característiques personals del menor.
  - 2n. Acceptació i respecte de la història, la identitat i la cultura del menor.
  - 3r. Capacitat d'acceptar els vincles afectius o relacions que en casos excepcionals hi pugui haver entre el menor i la seva família biològica.
  - 4t. Capacitat de la família per acompanyar el menor en tot el procés evolutiu de conèixer l'adopció i d'acceptar-la.
  - 5è. Actituds que afavoreixin una identificació positiva del menor i dels seus orígens.
  - 6è. Flexibilitat en el projecte d'adopció (sexe, edat, salut, ètnia i germans).

2. S'han de considerar no idònies per a l'adopció les persones sol·licitants que per les circumstàncies personals i familiars no ofereixen les garanties suficients per a l'atenció adequada del menor adoptat.

Article 30 Conclusió del procediment

1. El procés de formació i valoració acaba amb un informe tècnic que emet l'entitat competent, o l'entitat que aquesta autoritzi. Aquest informe ha de recollir les característiques del menor o dels menors que se'ls puguin assignar, que s'ha de concretar en:

- a) Edat màxima i mínima del menor o menors adoptables per cada família.
- b) Nombre de germans que la família està disposada a adoptar i capacitada per fer-ho
- c) Acceptació de característiques diferencials etnicoculturals.
- d) Acceptació de característiques especials de salut psíquica i física.
- e) Qualsevol menció que es consideri tècnicament recomanable.

2. Atès l'informe esmenat al punt anterior, l'entitat pública competent ha de dictar la resolució d'idoneïtat o de no-idoneïtat corresponent. Aquesta resolució s'ha de notificar a les persones interessades, amb indicació expressa dels recursos que hi puguin interposar en contra. Així mateix, s'ha d'estendre la inscripció corresponent en el registre que pertorqui.

3. La manca de resolució en el termini de sis mesos, que estableix l'article 28 d'aquest Decret, té efectes desestimatoris. Contra la resolució desestimatoria expressa o tàcita, es pot interposar recurs davant la jurisdicció civil, sense necessitat de reclamació prèvia, segons estableix l'article 780.1. de la Llei d'enjudiciament civil, en relació amb l'article 120 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

4. La resolució d'idoneïtat té un període de validesa de divuit mesos comptadors des que s'hagi dictat i mentre les circumstàncies que la varen generar no variïn. La persona declarada idònia per adoptar està obligada a informar l'entitat pública sobre les variacions significatives de les seves circumstàncies que puguin donar lloc a canvis en aquesta declaració. Per renovar-la o per variar-la per a un altre país, s'ha d'iniciar un altre procediment, aquesta vegada abreujat, per al qual s'han de validar, si n'hi ha, els informes i les diligències ja practicades, actualitzades degudament mitjançant un màxim de dues entrevistes.

Article 31 Criteris d'assignació

1. Quan un menor necessiti integració familiar mitjançant una adopció, els equips tècnics de l'entitat pública competent han de proposar que s'assigni a una de les famílies inscrites en el registre corresponent i qualificades com a idònies, d'acord amb el procediment següent:

- a) Cal determinar les característiques específiques del menor que s'ha de beneficiar de l'adopció. Segons aquestes característiques, s'han de determinar idealment les característiques o el perfil de la família que millor s'adapti a les del menor.
- b) S'han d'analitzar les famílies inscrites en el registre per ordre cronològic d'inscripció i s'han de descartar les que no s'adaptin al perfil prefixat.
- c) De les sol·licituds restants, se n'ha de cercar la primera que compleixi el perfil i se n'ha d'actualitzar la situació en relació amb les circumstàncies i les necessitats del menor.

2. Una vegada que hagi conclòs el procés, se n'ha d'eleva la proposta de resolució a l'òrgan competent.

3. D'aquest procediment, se n'ha d'estendre una acta amb menció especial dels motius que justifiquin l'exclusiu dels sol·licitants descartats en l'assignació. Aquesta acta s'ha de trametre al jutjat competent com a part integrant de la proposta prèvia d'adopció elaborada a aquest efecte.

4. Si una família o persona sol·licitant, sense causa justificada, renuncia a l'assignació d'un menor, se n'ha de requerir una nova valoració de la idoneïtat.

TÍTOL IV ADOPCIÓ INTERNACIONAL

Capítol I Generalitats

Article 32 Entitat competent

1. Ateses les competències que exerceixen en matèria de menors, els consells insulars són l'entitat competent en el seu territori respectiu per exercir les funcions que determina l'article 25 de la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, i les derivades de la seva condició d'autoritat central a l'efecte que estableix el conveni relatiu a la protecció al menor i la cooperació en matèria d'adopció internacional signat a la Haia el 29 de maig de 1993.

2. La tramitació de l'expedient d'adopció s'ha de formalitzar d'acord amb el procediment establert en aquest conveni, sempre que l'estat d'origen del menor l'hagi subscrit. Si aquest conveni no és aplicable, la tramitació s'ha de fer d'acord amb la legislació que estableix cada un dels estats intervinents.

Article 33 Objecte

S'han de tramitar de conformitat amb aquest procediment les sol·licituds d'adopció en les quals les persones adoptants siguin residents en el territori de cada consell insular i el menor adoptable sigui resident i nacional de país estranger.

Article 34 Països receptors

D'acord amb les informacions i les recomanacions que emeti l'Estat espanyol o les autoritats internacionals competents, les entitats competents han d'elaborar una llista (actualitzada mensualment) de països amb els quals els consells insulars estan en disposició de tramitar les adopcions.

Capítol II Procediment de valoració de la idoneïtat

Article 35 Sol·licituds

1. Les persones residents a les Illes Balears que vulguin obtenir la idoneïtat per adoptar un menor d'origen estranger han d'adreçar les sol·licituds per a un país concret, a l'òrgan competent de cada consell insular, d'acord amb el que estableix l'article 32.1 d'aquest Decret.

2. Les sol·licituds s'han d'inscriure en el registre corresponent i s'han de tramitar per rigorós ordre cronològic.

3. En el supòsit que les persones sol·licitants tinguin fills biològics o adoptats, o estiguin en període de gestació, no s'iniciarà la tramitació fins transcorregut un any des del naixement o des de l'adopció. S'ha d'actuar de la mateixa manera si es produeix qualsevol fet o situació traumàtica per als membres del nucli familiar.

TÍTOL III
CAPÍTOL III
Art. 31

TÍTOL IV
CAPÍTOL I
Art. 32
Art. 33
Art. 34

CAPÍTOL II
Art. 35

4. Quan la sol·licitud d'adopció internacional sigui relativa a un país per al qual no compleixen els requisits legals, s'ha de dictar immediatament una resolució de no-incoació.

Article 36 Procediment

1. El procediment de valoració de les persones sol·licitants per determinar la idoneïtat per a l'adopció internacional és el mateix que estableix aquest Decret per a l'acolliment preadoptiu i l'adopció. Per tant, l'obtenció de la declaració d'idoneïtat és requisit previ per tramitar el procediment d'adopció internacional amb les especificacions següents:

- a) S'estableix el mínim d'una entrevista més, específica per al país on se sol·licita fer l'adopció.
- b) Dins els criteris per valorar, s'han de tenir en consideració especial l'acceptació de les diferències racials i culturals que el menor adoptat pugui presentar i la no-predeterminació del sexe del menor, a més d'altres criteris que estableixi l'autoritat competent de l'estat d'origen del menor o el consell corresponent.

2. S'estableix un període de valoració i formació específica per a l'adopció internacional —inclosa la referent a les característiques del país— d'una durada mínima de 15 hores.

Article 37 Durada del procediment

S'estableix un període màxim de sis mesos per dur a terme el procediment descrit comptadors des de que la sol·licitud hagi tingut entrada en el registre de l'òrgan competent per a la seva tramitació fins a la notificació de la resolució sobre la idoneïtat i hi ha d'haver un període mínim de quinze dies entre una entrevista i la següent.

Article 38 Resolució d'idoneïtat

1. Finalitzat el procés, l'òrgan competent, basant-se en la documentació aportada, els informes emesos com a conseqüència del procediment de valoració dut a terme i un informe relatiu al compliment o no dels requisits legals per tramitar al país de destinació de l'expedient, ha de resoldre sobre la idoneïtat o la no-idoneïtat de les persones sol·licitants. De la resolució, se n'ha de prendre nota en el registre corresponent.

2. La idoneïtat sempre ha de fer referència al país per al qual es va fer la sol·licitud i pot contenir les especificitats i les limitacions que es considerin oportunes. A més, s'han de tenir en compte els formats, els models i els criteris de la legislació del país d'origen del menor.

3. La resolució que en declari la idoneïtat o la no-idoneïtat s'ha de notificar degudament a les persones interessades, amb expressa indicació dels recursos que els assisteixen per impugnar-la.

4. La manca de resolució en el termini de sis mesos, que estableix l'article 37 d'aquest Decret, té efectes desestimatoris. Contra la resolució esmentada es pot interposar recurs davant la jurisdicció civil, sense necessitat de reclamació administrativa prèvia, segons s'estableix a l'article 780.1.i de la Llei

d'enjudiciament civil, en relació amb l'article 120 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

5. La resolució d'idoneïtat té validesa durant un període de divuit mesos comptadors des que s'hagi dictat i mentre les circumstàncies que la varen generar no variïn. La persona declarada idònia per adoptar està obligada a informar l'entitat pública sobre les variacions significatives de les seves circumstàncies que puguin donar lloc a canvis en aquesta declaració. Per renovar-la o per variar-la per a un altre país, s'ha d'iniciar un altre procediment, aquesta vegada abreujat, per al qual s'han de validar, si n'hi ha, els informes i les diligències ja practicades, actualitzades degudament mitjançant un màxim de dues entrevistes.

6. Els informes negatius que emetin l'entitat col·laboradora en matèria d'adopció internacional o l'equip tècnic del consell Insular, mentre es tramita l'adopció, poden donar lloc a suspendre procés i a revisar la idoneïtat.

7. Les persones directament afectades per una resolució de no-idoneïtat no poden plantejar una nova sol·licitud fins que hagin transcorregut divuit mesos comptadors des de la data de la resolució ferma.

Article 39 Tramitació de l'expedient de les persones sol·licitants al país d'origen del menor

1. Una vegada notificada la resolució d'idoneïtat, les persones sol·licitants han d'indicar la via de tramitació que cal seguir, d'entre aquestes:

- a) Mitjançant l'entitat col·laboradora d'adopció internacional (ECAI) degudament habilitada per cada un dels consells insulars. Hi són aplicables les especificitats contingudes en la normativa que regula les entitats col·laboradores en matèria d'adopció internacional.
- b) Mitjançant les autoritats centrals previstes en el conveni de la Haia o mitjançant el ministeri competent de l'administració general de l'estat, que l'ha de trametre a l'autoritat central del país estranger que s'indiqui.
- c) En el cas que la persona o les persones sol·licitants vulguin tramitar el seu expedient a un país mitjançant una ECAI i no n'hi hagi cap d'habilitada al seu territori de residència, es pot sol·licitar una autorització per contractar el serveis d'una ECAI d'una altra comunitat autònoma.

2. En cap cas no s'han de lliurar els certificats d'idoneïtat, els informes psicosocials o el compromís de seguiment directament a les persones interessades perquè facin personalment la tramitació.

3. Quan es lliuri algun tipus de còpia dels documents esmentats, bé per traduir-los o bé arran del que preceptua la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, cal esmentar expressament la invalidesa als efectes de tramitació.

4. S'entenen desistits els expedients que, per causes imputables als sol·licitants, estiguin paralitzats durant un període superior a sis mesos.

TÍTOL IV CAPÍTOL II

Art. 36
Art. 37
Art. 38
Art. 39

Article 40 No emissió d'idoneïtat

No s'iniciarà el procediment ni es resoldrà sobre la idoneïtat, quan amb anterioritat a la sol·licitud o abans d'haver-ne finalitzat el procés de valoració les persones interessades han fet ja l'adopció al país estranger per al qual la sol·liciten. En aquest cas, la situació del menor s'ha de posar en coneixement del ministeri fiscal i de les autoritats competents en matèria d'estrangeria, sense perjudici d'adoptar les mesures de protecció que escaiguin pel que fa al menor.

Article 41 Tramitacions simultànies

1. Només s'admet la tramitació d'adopció internacional per a un sol país.

2. Iniciats els tràmits de la sol·licitud, és necessari finalitzar o cancel·lar el procés d'adopció per poder iniciar una nova tramitació al mateix país o en un altre. En cas de finalització per adopció, ha de transcórrer un any per iniciar els tràmits per al mateix país o per a un altre.

3. No obstant això, poden presentar simultàniament una sol·licitud d'adopció a les Illes Balears i una altra d'internacional.

4. En el cas que el país d'origen del menor hagi acceptat la tramitació d'un expedient i aquest país tanqui temporalment l'adopció internacional, es pot mantenir la sol·licitud i iniciar un nou expedient en un altre país. En aquest cas, l'acceptació de l'assignació d'un menor implica paraitzar l'altre expedient durant almenys un any.

Article 42 Tràmits posteriors a la preassignació del menor

1. L'autoritat central del país d'origen o l'ECAI, si s'escau, ha de comunicar als consells insulars la preassignació d'un menor a una família. En el cas que el procediment d'adopció es tramiti en un estat que no hagi subscrit el conveni de la Haia i sense que hi hagi intervingut una entitat col·laboradora d'adopció internacional acreditada, les persones adoptants han de comunicar la preassignació del menor a l'entitat competent de cada consell insular per tal de continuar la tramitació.

2. Aquesta preassignació, l'han d'aprovar els consells insulars i és condició necessària que s'ajusti al perfil de menor descrit en el certificat d'idoneïtat.

3. Una vegada aprovada, es necessària l'acceptació expressa de les persones sol·licitants per continuar el procés d'adopció.

4. En el cas que una família renunciï a la preassignació d'un menor que s'ajusti al perfil autoritzat, se n'ha de fer una altra valoració d'idoneïtat.

5. L'entitat competent ha de resoldre sobre l'acceptació de la preassignació i ho ha de comunicar a l'autoritat central del país estranger directament o mitjançant l'ECAI.

6. Així mateix, l'ECAI o els adoptants han de comunicar l'entrada del menor en el territori insular, el reconeixement del registre civil corresponent i l'adquisició de la nacionalitat.

7. Cada consell insular ha de fer el seguiment dels menors adoptats a l'estranger, amb la periodicitat establerta a la legislació del país d'origen del menor i ha de trametre l'informe o els informes adients a l'autoritat competent del país d'origen del menor. En els casos en què els seguiments es facin per mitjà de les ECAI, els informes necessiten el vistiplau de l'entitat competent en cada illa, abans de trametre'l.

TÍTOL IV
CAPÍTOL II
Art. 40
Art. 41
Art. 42

TÍTOL V **REGISTRES**

TÍTOL V
Art. 43

Article 43 Registres

Reglamentàriament i per desplegar el que estableix la Llei 8/1997, s'han d'establir els registres pertinents, que han de contenir seccions específiques per recollir les dades de l'activitat protectora regulada en aquest Decret.

TÍTOL VI
Art. 44

TÍTOL VI **ARXIVAMENT DE L'EXPEDIENT**

Article 44

1. Són causes d'arxivament definitiu de l'expedient de les persones sol·licitants les que determina per a la finalització del procediment la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

2. Són causes d'arxivament provisional:

- a) Embaràs de la sol·licitant fins que el nadó hagi complert un any.
- b) Mort d'una de les persones sol·licitants fins que n'hagi transcorregut un any.
- c) Adopció d'un menor d'una altra comunitat autònoma o mitjançant una adopció internacional, fins que hagi transcorregut un any des de l'arribada del menor.
- d) Existència provada de problemes greus en la parella, amb l'audiència prèvia amb aquesta.

3. L'arxivament provisional no suposa perdre l'antiguitat de l'expedient un cop reiniciat.

Disposició adicional primera

La persona o persones sol·licitants d'acolliment o d'adopció que canviïn de residència estan obligades a informar i acreditar aquesta circumstància al consell insular que tramiti l'expedient inicialment. Aquest, a petició de les persones interessades ha de trametre l'original a la entitat pública competent que designin, i n'ha d'arxivar una còpia compulsada.

Disposició adicional segona

En el cas de trasllat d'expedients entre els consells insulars per canvi de residència legal de les persones sol·licitants, s'ha de conservar l'antiguitat de l'expedient. S'ha de seguir la tramitació en el consell insular de residència i s'ha de respectar l'ordre cronològic d'iniciació.

---

§ 21. Decret 40/2006, de 21 d'abril, pel qual es regulen els procediments d'acolliment familiar, d'adopció i de determinació d'idoneïtat (BOIB núm. 62, de 29 d'abril de 2006)

Disposició transitòria única

Aquest Decret és aplicable a tots els expedients iniciats i encara no resolts a partir de la data d'entrada en vigor.

Disposició derogatòria única

Aquesta disposició deroga el Decret 45/2003, de 2 de maig, pel qual es regulen els acolliments familiars i l'adopció.

Disposició final primera

Es faculta el conseller competent en matèria de menors i família perquè dicti les disposicions necessàries per desplegar aquest Decret.

Disposició final segona

Aquest Decret comença a vigir l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Llista complementària de normes:

- Decret 23/1984, de 22 de març, pel qual s'estableix el Registre d'associacions esportives (BOIB núm. 7, de 9 de maig de 1984), modificat pel Decret 185/1999, de 27 d'agost (BOIB núm. 114, de 9 de setembre de 1999).
- Decret 33/2004, de 2 d'abril, pel qual es regulen les federacions esportives (BOIB núm. 47, de 3 d'abril de 2004), modificat i parcialment derogat pel Decret 86/2008, d'1 d'agost
- Decret 147/1997, de 21 de novembre, pel qual es regulen la constitució i funcionament dels clubs esportius (BOIB núm. 151, de 6 de desembre de 1997).
- Decret 86/2008, d'1 d'agost, pel qual es despleguen i es regulen els processos electorals de les federacions esportives de les Illes Balears (BOIB núm. 111, de 9 d'agost de 2008).
- Decret 2/2009, de 16 de gener, pel qual es regulen les activitats de formació esportiva que imparteixen les federacions esportives a les Illes Balears (BOIB núm. 13, de 27 de gener de 2009).

**§22. Llei 14/2006, de 17 d'octubre,
de l'esport a les Illes Balears**
(BOIB núm. 151, de 26 d'octubre de 2006;
BOE núm. 285 de 29 de novembre de 2006)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

De conformitat amb el marc de distribució competencial dissenyat per la Constitució Espanyola del 1978, a l'empara de l'article 148.1.19a, la comunitat autònoma de les Illes Balears va assumir, d'acord amb l'article 10.12 de l'Estatut d'Autonomia, la plena competència en matèria d'esport i lleure.

En ús d'aquestes competències constitucionals, sense obviar, d'altra banda, l'atribució de competències en matèria d'esports als consells insulars amb l'aprovació de la Llei 6/1994, de 13 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de patrimoni històric, de promoció sociocultural, d'animació sociocultural, de dipòsit legal de llibres i d'esports, i per l'interès que suposa la promoció de l'esport en general per a un territori o per a un país, es va promulgar la Llei 3/1995, de 21 de febrer, de l'esport balear, que va suposar un pas legislatiu innovador molt important a la nostra comunitat autònoma.

Des de l'any 1995 fins a la data, les administracions públiques de les Illes Balears han assumit una responsabilitat important en la promoció de l'esport i en el desenvolupament de les seves activitats, tot atorgant un paper de primer ordre als i a les nostres esportistes i a l'autoregulació del model associatiu, cosa que obliga a elaborar un nou marc legal adequat a aquesta evolució i en el qual, sens dubte, es podran desenvolupar els projectes esportius de futur.

L'evolució de l'esport, en la seva expressió més àmplia, és una realitat a les Illes Balears. L'augment de les instal·lacions públiques i privades, el suport institucional a la millora de les condicions d'accessibilitat i l'alt interès del sector privat per oferir espais de qualitat han provocat un augment quantitatiu i qualitatiu de l'esport a la nostra comunitat autònoma.

L'esport, entès com l'expressió de l'activitat física, reglada o no, és un bé per a la societat i cal tenir-ne cura, potenciar-lo i possibilitar que tota la ciutadania de les Illes tingui opcions de practicar-lo, de forma individual o formant part de les diferents i necessàries organitzacions esportives que el gestionen i que són igualment valorades i necessàries en la societat.

Al llarg del cicle vital de l'ésser humà transcorren diferents etapes, i és difícil determinar quina és la més adequada per iniciar la pràctica d'un esport. Les persones evolucionen en la vida aplicant uns valors i uns conceptes que s'assimilen i s'aprenen a poc a poc. Així, una persona neix i creix en el seu entorn. En la seva etapa infantil juga, però és durant l'etapa escolar quan transforma el joc en activitat física, sense una opció clara, però practicant

diferents esports segons les circumstàncies i l'entorn. Posteriorment, un joc concret es converteix en afecció i s'hi identifica, i es troba més còmode en la pràctica d'una sola modalitat o, a tot estirar, dues. En la seva evolució, pot sentir la necessitat d'associar-se a petits clubs de barri o a escoles, generalment més pròximes al domicili, i fins i tot introduir-se en un club esportiu i, alhora, en una federació. Les entitats ofereixen les seves instal·lacions, privades o públiques, i, amb l'ajuda de família, personal tècnic i altres persones afins, la persona inicia una etapa de maduresa esportiva, la competició, que pot arribar a dur-la, en alguns casos, fins a aconseguir el cim de l'esport. Amb els seus èxits i la seva imatge, facilitarà la incorporació a la pràctica esportiva, en especial de menors i adolescents, que la veuran com el model que han de seguir. La promoció de l'esport, amb el suport del sector públic i la iniciativa privada, motivarà les diferents generacions perquè adoptin una filosofia de vida en la qual es respecti el medi ambient que ens envolta; una cultura que necessita d'una formació i, sobretot, les diverses possibilitats per al futur laboral que són subjacents a l'esport i que suposen, en definitiva, un benefici per a la nostra societat. El nou text possibilita tot aquest procés humà i social.

És desig d'aquesta llei que la cultura de l'esport s'estengui i s'implanti entre les persones i les institucions, i, en general, en la societat balear, que ja ha demostrat el valor cultural i formatiu de l'esport i de la seva pràctica en qualsevol forma i manera possibles.

L'element central d'aquesta nova llei és la persona en la seva condició d'esportista, d'atleta. Ni les administracions, ni els elements dinamitzadors de la societat serien capaços d'assolir les seves metes sense l'esforç i la dedicació que els esportistes posen per ser els millors. Ells són l'eix en el qual han de creuar-se les diferents iniciatives, competències, atribucions i facultats.

El desenvolupament de l'activitat esportiva i l'associacionisme en clubs esportius han respectat els estaments que conformen les federacions i han posat en marxa una lògica descentralització de les competències cap a les entitats locals.

Aquesta llei pretén proporcionar un marc legal adequat a aquesta situació i als ideals esportius de la nostra comunitat autònoma, perquè mitjançant l'esport i la seva pràctica tant en l'àmbit competitiu com en els àmbits bàsic, elemental, formatiu i casual, la societat i els éssers humans augmenten la seva consideració cultural i social. L'esport, en determinades situacions, i l'administració n'és plenament conscient, és un magnífic vehicle de futur per a la nostra societat i ha estat àmpliament demostrat que les societats més modernes i més racionals tenen models esportius plenament desenvolupats, sobretot basats en l'efectivitat i la gestió, que és, sens dubte, el segon gran element en què es basa aquesta llei de l'esport: la gestió eficaç i adequada.

II

Així, sobre la base d'aquests dos grans pilars, la persona en la seva condició d'esportista i l'eficàcia en la gestió esportiva, s'ha construït aquest nou text, que aporta les novetats que breument es descriuen.

En el títol I, relatiu a les disposicions generals, s'estableixen l'objecte i l'àmbit d'aplicació de la llei amb una especial referència a la funció social de l'activitat física i l'esport i la seva contribució al desenvolupament i a la formació integral de les persones, la millora de la seva qualitat de vida i el reconeixement dels valors que comporta la pràctica de l'esport, juntament amb una relació de definicions que ajuden a la comprensió global del text.

Regula també aquest títol les finalitats a les quals s'ha d'orientar l'activitat de les administracions públiques de les Illes Balears en matèria d'esports, i també els principis que han de regir les polítiques esportives.

En el títol II, com a novetat important, es defineixen amb absoluta claredat i concreció aquelles competències típicament administratives que deté l'administració i que són, sens dubte, la seva principal responsabilitat. Aquesta llei pretén redefinir les funcions públiques en l'esport, consagrant les entitats que intervenen com el que són, entitats purament privades, amb la seva lògica capacitat d'autoregulació, i reconeixent les vertaderes competències administratives, reservades en l'ús del mandat constitucional i estatutari a l'administració. Una excessiva presència pública en l'esport, una sobredimensionada intervenció administrativa, en ocasions, en comptes d'ajudar, sol alentir el lògic desenvolupament del sector. Era necessari, doncs, establir les competències públiques i definir-les.

Aquest títol tracta de l'organització administrativa peculiar de les Illes Balears i defineix les competències dels diferents nivells de responsabilitat administrativa i política, de manera que l'estructura organitzativa disposi dels elements necessaris d'agilitat i eficàcia, respectant i fent una clara referència a la *insularitat+ de la comunitat autònoma, element fonamental que incideix en tots els sectors esportius i que per la seva pròpia naturalesa exigeix de les administracions i de les diferents organitzacions, la sensibilitat necessària per preveure les solucions als problemes que en el futur immediat pugui generar aquesta realitat històrica.

El títol III regula l'activitat esportiva en els seus diferents vessants: l'esportiu, l'escolar, l'universitari, el desenvolupat en el medi natural, etc. S'ha tingut un interès especial per regular el dret a l'esport per a les persones amb qualsevol tipus, nivell i grau de discapacitat, que no es va incloure a la llei anterior i que ha estat especialment incorporat i, sens dubte, serà desenvolupat com un dels grans reptes d'aquesta comunitat.

Aquest títol posa també l'accent en un nou model d'esport d'alt nivell a l'àmbit de la nostra comunitat autònoma, adaptat als temps canviants als quals estam constantment sotmesos.

També recull els esports autòctons propis de la comunitat autònoma i de la nostra història i cultura.

El títol IV, reservat als i a les esportistes i a la competició esportiva, és una altra de les grans novetats d'aquesta llei: l'element humà i l'organització esportiva competitiva. S'atorga carta de naturalesa jurídica a les persones que intervenen

en el món de l'esport i que, precisament, el fan possible: els i les esportistes, els tècnics i les tècniques, els jutges i les jutgesses o els i les àrbitres, etc.

Regula així mateix de forma decidida i amb visió de futur aquest vincle jurídic, de vegades incomprès però absolutament necessari pel que representa de protecció, que és la llicència esportiva, mitjançant la qual es podrà acreditar en el futur la condició d'esportista.

Significa una gran novetat, per diverses raons, el títol V, que regula les entitats esportives. La primera, perquè estableix una nova definició de les associacions esportives en les seves diferents formes. La segona, perquè en aquesta nova redefinició del model associatiu se cerquen horitzons molt més professionals i efectius. D'aquesta manera, les estructures s'obren i es permet la participació de les entitats lucratives, autèntics motors de futur en el món de l'esport, moltes de les quals, ja en l'actualitat, actuen camuflant-se en la seva pròpia realitat i convertint-se en entitats esportives virtuals.

Sense cap dubte, és aquest un gran repte, però necessari, ja que l'evolució en el món de l'esport necessita dels impulsos d'organitzacions que el moviment econòmic hagi fet àgils i modernes, sense perdre el marc propi i genuí de les entitats sense ànim de lucre de les associacions esportives que regula aquesta llei. S'ha fet una passa decisiva cap endavant en permetre que, en les organitzacions associatives de caire esportiu, també hi col·laborin les entitats mercantils amb vocació i futur en l'esport de les Illes Balears.

El títol VI afronta aspectes de futur necessaris en relació amb la regulació, la planificació i els efectes del Registre d'Entitats Esportives de les Illes Balears, i els límits i els criteris que han d'integrar-ne el desplegament reglamentari.

En el títol VII es regulen les titulacions, la formació i la investigació en l'esport i per l'esport, i el títol VIII conté una de les grans novetats d'aquesta llei, que consisteix en la creació i la regulació de l'Assemblea Balear de l'Esport, òrgan consultor en què han d'estar representats tots els agents de la societat esportiva de les Illes Balears.

El títol IX regula la medicina esportiva i la política, tant de prevenció com de control i regulació, del complex món del dopatge esportiu, que és, sens dubte, i serà encara més en aquest nou segle, un element especialment rellevant.

És també innovadora la regulació de la Comissió Antidopatge i de la Comissió contra la Violència en l'Esport, amb la confiança que s'erigeixin ambdues com els motors administratius reguladors de la lluita contra el dopatge a l'esport, i també de les actuacions i de la prevenció de la violència, en qualsevol de les seves formes i actituds.

A les instal·lacions i les infraestructures esportives, el seu ús, el respecte envers el medi natural i a les diferents responsabilitats que conflueixen en aquest gran tema, juntament amb l'accessibilitat i l'eliminació de barreres o obstacles que dificultin la lliure circulació de persones amb discapacitat, s'hi refereix el títol X, que regula també temes tan importants com el cens d'instal·lacions esportives i la seguretat en aquestes instal·lacions.

El títol XI regula la potestat sancionadora en matèria administrativa esportiva per infraccions de caire administratiu amb una remissió expressa a la normativa administrativa sancionadora de caràcter general i a l'específica en el cas de confluïr amb infraccions vinculades al control d'espectacles públics.

Aquesta potestat, amb les especificitats pròpies regulades en aquesta llei, apareix clarament diferenciada de la jurisdicció esportiva regulada en el títol XII.

S'estableix així una distinció entre la potestat sancionadora administrativa esportiva del títol XI i la jurisdicció esportiva regulada en el títol XII, que s'estén als àmbits disciplinari, competitiu i electoral.

Destaca d'aquest títol XII una exhaustiva tasca de regulació de les infraccions i les sancions de la conducta esportiva, dels procediments ordinari i d'urgència en matèria disciplinària i en l'àmbit competitiu i, finalment, l'establiment d'un complet sistema de recursos. Tot això amb independència de la referència expressa que fa aquesta llei al fet que la impugnació dels actes i els acords dels òrgans de govern i representació de les associacions, les agrupacions esportives i les federacions esportives que no afectin les matèries relacionades amb la disciplina esportiva, la competició o la matèria electoral, s'hagin d'impugnar davant de la jurisdicció ordinària.

Sense cap mena de dubte, és la disciplina esportiva i tot el seu entorn normatiu un altre element de gran novetat a la llei, ja que, amb criteris de simplicitat i de facilitat per a les associacions i els comitès de disciplina, s'ha elaborat un nou marc disciplinari que, de ben segur, ajudarà molt aquest sector en ocasions tan complex.

Defugint de classificacions històriques, com són, en definitiva, les definicions conceptuals dels diferents àmbits disciplinaris, s'ha convergit en un criteri únic que simplifica enormement la tasca dels òrgans que han d'administrar precisament aquesta justícia esportiva, i, amb la simplicitat, també arriben l'eficàcia i les garanties jurídiques necessàries. A més, aquesta norma, especialment en aquest títol, ha pres la iniciativa i ha regulat els grans principis disciplinaris de manera que tot això sigui un suport tant per als comitès com per als jutges i les jutgesses. Hi ha una relació exhaustiva d'infraccions, les seves sancions, els procediments i les grans qüestions que han d'intervenir en qualsevol assumpte disciplinari esportiu, sense oblidar tampoc la darrera novetat, que és la creació del Tribunal Balear de l'Esport, que pretén exercir com a darrera instància administrativa i que cercarà també, per la via de l'arbitratge, la mediació i la consulta, aconseguir que els assumptes i les controvèrsies que tinguin l'origen en el món esportiu quedin i es tractin dins l'àmbit esportiu de les Illes Balears, amb la celeritat que es requereix i l'experiència de què es disposa.

Aquest text legal significarà un suport legislatiu important per a l'esport a les Illes Balears, el suport legal necessari per afrontar els nous reptes que l'esport requereix per poder progressar i en el qual l'administració desitja poder col·laborar. Amb el necessari desplegament reglamentari de la llei, es podrà constatar que l'aplicació pràctica de molts conceptes legals introduïts ara ha estat encertada.

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

TÍTOL I
Art. 1
Art. 2
Art. 3
Art. 4

Article 1 Objecte i àmbit d'aplicació de la llei

L'objecte d'aquesta llei és:

- Definir els objectius i els principis generals de l'esport a les Illes Balears i ordenar-ne el règim jurídic i l'organització institucional.
- Promoure els mecanismes necessaris per implantar, estendre i fomentar la cultura de l'esport en totes les seves manifestacions, en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma.

Article 2 Dret a l'esport

1. Totes les persones físiques, en l'àmbit territorial de les Illes Balears, tenen dret a la pràctica de l'esport, d'acord amb les condicions i els requisits que s'estableixen en aquesta llei i les disposicions que la despleguin.

2. Les administracions, dins l'àmbit de les seves competències, han de garantir l'accés de la ciutadania en igualtat de condicions i oportunitats a la pràctica de l'esport.

Article 3 Funció social de l'esport

1. L'activitat física i l'esport són funcions socials que contribueixen al desenvolupament i a la formació integral de les persones i a la millora de la seva qualitat de vida.

2. La consideració de l'esport com a funció social es fonamenta en el reconeixement dels valors següents la pràctica dels quals comporta:

- La dimensió educativa i formativa, que propicia el desenvolupament complet i harmònic de l'ésser humà.
- La contribució a l'adquisició d'hàbits saludables en les persones i a la millora de la salut pública de la població.
- L'aportació a la generació d'actituds i compromisos cívics i solidaris.
- La transcendència com a factor que contribueix a la cohesió i la integració socials en una comunitat.
- La significació com a motor de desenvolupament econòmic i del benestar col·lectiu en un territori.

Article 4 Definicions

Als efectes d'aquesta llei, s'entén per:

- Esportista: Qualsevol persona física que practiqui alguna modalitat esportiva encara que no participi en competicions o no formi part d'una associació esportiva.
- Esportista professional: Esportista que es dedica a la pràctica de l'esport voluntàriament de forma retribuïda.
- Esportista no professional: Esportista que es dedica a la pràctica de l'esport dins o no de l'àmbit d'una entitat esportiva de la qual únicament percep la compensació de les despeses derivades de la seva pràctica esportiva.
- Jutge o jutgessa, o àrbitre o àrbitra: És l'esportista que ha rebut la formació i la preparació específiques per poder actuar com a tal en qualsevol competició esportiva. Aquesta condició s'ha de documentar mitjançant la federació esportiva corresponent.

- e) Tècnic o tècnica: L'esportista que qualifiqui o habiliti com a tal la federació esportiva respectiva o l'administració mitjançant el títol corresponent.
- f) Activitat esportiva no competitiva: Aquella activitat que duen a terme persones físiques de manera individual o col·lectiva amb l'única finalitat d'aconseguir una major qualitat de vida i benestar social.
- g) Competició esportiva: Prova o conjunt de proves que organitza habitualment una entitat reconeguda oficialment d'acord amb un conjunt de regles o normes concretes emanades dels òrgans esportius competents i acceptades lliurement per les persones que hi participen.
- h) Competició oficial: L'esdeveniment esportiu que així qualifiqui la federació esportiva de les Illes Balears corresponent, llevat dels de caràcter professional, la qualificació dels quals correspon a l'administració competent.
- i) Modalitat esportiva o esport: Activitat, en la majoria dels casos de caràcter físic, lliure i voluntària, practicada de manera individual o col·lectiva, habitualment en forma de competició i sota una normativa reglamentària assumida pels òrgans federatius autonòmics, estatals o internacionals.
- j) Disciplines esportives: Es consideren disciplines esportives d'un esport o d'una modalitat esportiva totes les que es puguin crear des d'un concepte principal i que assumeixin les federacions esportives de les Illes Balears inscrites en el Registre d'Entitats Esportives de la direcció general competent en matèria d'esports.
- k) Especialitat esportiva: Prova pròpia de la reglamentació esportiva específica de cada modalitat o de cada disciplina esportiva, que regula la federació corresponent.
- l) Esdeveniment esportiu: Aquella activitat que qualifiqui d'esportiva la federació corresponent i que formi part integrant del calendari de competicions de cada esport o modalitat esportiva.

Article 5 Objectius i finalitats

Els objectius i les finalitats de les polítiques esportives de les administracions públiques de les Illes Balears són les següents:

- a) Fomentar, ordenar, promoure i difondre el coneixement de l'esport i de qualsevol activitat física basada en la millora i la protecció de la salut.
- b) Vetllar per la consecució d'una pràctica esportiva saludable.
- c) Promoure l'esport en tots els àmbits i facilitar els mitjans que permetin practicar-lo, amb la finalitat d'obtenir una millor qualitat de vida i un major benestar social, i també un hàbit beneficiós per a la salut.
- d) Reconèixer l'esport com a element bàsic integrant de la nostra cultura i desenvolupar les modalitats esportives autòctones pròpies de les Illes Balears.
- e) Formular, promoure i executar programes especials per a l'educació física i esportiva de les persones amb discapacitat i dels sectors socials més desfavorits, per tal que tothom tingui més facilitats i oportunitats de practicar l'esport i, mitjançant aquest, adquireixi una major sensibilitat social i cultural.
- f) Promoure les condicions que afavoreixin la igualtat de la dona en l'esport i la seva incorporació en tots els nivells esportius, tècnics i directius.
- g) Prohibir l'explotació dels i de les esportistes, de manera que se n'impedeixi o no se'n garanteixi l'accés en igualtat d'oportunitats i condicions, com també dels seus drets i llibertats.

h) Ordenar i difondre el coneixement i l'ensenyament de l'esport, fomentar les escoles esportives que formin adequadament i perfeccionin amb continuïtat i competència les persones participants en qualsevol dels nivells possibles, i tenir cura especialment de la pràctica esportiva en edat escolar i universitària, tant pel que fa a l'ensenyament públic com al privat o concertat.

i) Fomentar, regular i protegir l'associacionisme esportiu.

j) Promoure i planificar l'esport de competició i d'alt nivell autonòmic, en col·laboració amb les federacions esportives i altres autoritats competents en la matèria, i vetllar perquè es practiqui d'acord amb els principis del moviment olímpic, de respecte envers el contrincant i de joc net.

k) Facilitar i promoure el patrocinis esportiu i la col·laboració empresarial en l'àmbit de les activitats i de les competicions esportives.

l) Formar adequadament i de manera completa el personal tècnic professional necessari per aconseguir augmentar la qualitat tècnica de l'esport en general, amb una actualització constant i un perfeccionament permanent dels coneixements en tots els nivells, les categories i les especialitats.

m) Vetllar pel control mèdic i sanitari adequat dels i de les esportistes i de les persones implicades en l'activitat esportiva.

n) Vetllar per la seguretat de les instal·lacions i de les activitats esportives que s'hi facin, i prendre les mesures més idònies per a la garantia física i la salut de qui les practiquen, del públic i de la resta de persones implicades en l'organització de l'activitat esportiva, i per a la cobertura necessària de rics.

o) Adoptar i, si s'escau, exigir la cobertura de qualsevol contingència o risc de les persones participants a les diverses competicions esportives.

p) Promoure adequadament una xarxa bàsica d'instal·lacions esportives amb els equipaments necessaris per a tot el territori de les Illes Balears.

q) Vetllar perquè les administracions locals, mitjançant els òrgans urbanístics competents, incloguin en els plans i les normes d'ordenació urbanística generals, parcials i especials, les reserves d'espai suficients per cobrir les necessitats socials i col·lectives d'equipaments esportius.

r) Aprofitar adequadament el medi natural per a les activitats esportives més adequades, tant competitives com d'esbarjo i oci, regular-les per a la preservació i la salvaguarda dels recursos que la pròpia natura ofereix i vetllar per la seguretat dels i de les esportistes que hi participin.

s) Promoure i difondre l'esport que es practica tant individualment com col·lectivament, i també, pel que fa a les seleccions autonòmiques, en els àmbits supraautonòmics.

t) Fomentar els organismes competents perquè estableixin bonificacions, beneficis i exempcions tributàries per afavorir el desenvolupament de l'esport.

Article 6 Principis generals

Els principis que han de regir les polítiques esportives de les administracions públiques de les Illes Balears són els següents:

a) La coordinació i la complementarietat entre les administracions públiques i entre aquestes i les entitats esportives o altres entitats de promoció de l'esport.

§ 22. Llei 14/2006,
de 17 d'octubre,
de l'esport a les
Illes Balears
(BOIB núm. 151,
de 26 d'octubre
de 2006;
BOE núm. 285 de
29 de novembre
de 2006)

- b) La coherència de totes les actuacions de les administracions públiques amb els valors i les finalitats que estableix aquesta llei.
- c) La planificació de l'activitat pública en matèria d'esports, amb participació de les entitats esportives i de la resta d'organitzacions de promoció de l'esport.

Article 7 Principis informadors de la legislació en matèria esportiva

1. Els valors, les finalitats i els principis que conté aquesta llei vinculen i informen totes les actuacions en matèria d'esports de l'Administració de la comunitat autònoma, i les que, en aquest àmbit, desenvolupin els consells insulars i els ens locals de les Illes Balears.

2. La cultura de l'esport és una filosofia de vida que es basa en les qualitats humanes, en la voluntat i en l'esperit, i que té com a principals objectius la superació personal i col·lectiva i el respecte als altres.

TÍTOL II ORGANITZACIÓ INSTITUCIONAL

Capítol I Administració esportiva de les Illes Balears

Article 8 Administració esportiva de les Illes Balears

Són administracions esportives de les Illes Balears:

- a) L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- b) L'administració dels consells insulars.
- c) Les administracions locals.

Article 9 La comunitat autònoma de les Illes Balears

1. A la comunitat autònoma de les Illes Balears li correspon l'exercici de les competències que determina aquesta llei i la coordinació amb les administracions esportives estatals.

2. La distribució de competències en matèria d'esports entre les administracions de les Illes Balears és l'establerta a l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, a la Llei de transferències als consells insulars i a aquesta llei.

3. El màxim òrgan de direcció de l'administració esportiva de la comunitat autònoma de les Illes Balears és la conselleria que tingui atribuïdes les competències en matèria d'esport.

Article 10 Competències de l'Administració de la comunitat autònoma

Correspon a l'Administració de la comunitat autònoma en l'exercici de les seves competències:

- 1. Amb caràcter general:
  - a) Reconèixer amb caràcter oficial les noves modalitats i disciplines esportives en l'àmbit de la comunitat autònoma.
  - b) Homologar, autoritzar i crear les titulacions esportives en l'àmbit balear, així com ordenar i organitzar les ensenyances esportives en aquest àmbit i expedir els corresponents títols que les acrediten, sense perjudici de les

competències de l'Estat i de les universitats en aquesta matèria.

- c) Instituir i regular les distincions esportives de la comunitat autònoma.
- d) Convocar i regular els programes de promoció esportiva d'àmbit balear, que es duren a terme amb col·laboració amb els consells insulars, així com les fases finals de les competicions que incloquin els programes esmentats.
- e) Crear òrgans, comitès i assemblees que contribueixin de manera eficaç al foment, al desenvolupament i a la protecció de l'esport a l'àmbit de les Illes Balears.
- f) Prevenir i controlar el dopatge esportiu i la violència a l'esport, qualsevol que sigui l'àmbit de què es tracti, en col·laboració amb les federacions esportives i altres administracions públiques.
- g) Promoure la formació i la investigació científica en l'àmbit de l'esport, mitjançant la creació i la regulació de centres de tecnificació i rendiment esportiu en col·laboració, si pertoca, amb altres administracions i amb les federacions esportives.
- h) Promoure la creació d'agrupacions de municipis i consorcis a fi de prestar serveis i programes comuns per al foment de l'esport i de racionalitzar els mitjans disponibles.
- i) Exercir la potestat sancionadora i disciplinària en l'àmbit administratiu esportiu.
- j) Fomentar l'esport d'alt nivell.

2. En relació amb les entitats esportives:

- a) Atorgar el reconeixement oficial de les federacions esportives de les Illes Balears i autoritzar-ne i revocar-ne motivadament la inscripció en el Registre d'Entitats Esportives de les Illes Balears.
- b) Autoritzar i revocar motivadament la inscripció de clubs esportius, associacions esportives, agrupacions esportives i societats anònimes esportives en el Registre d'Entitats Esportives de les Illes Balears.
- c) Establir criteris que marquin la línia que s'ha de seguir en la concessió de subvencions a entitats esportives i conèixer els programes d'actuació i els balanços econòmics de les entitats que perceben qualsevol tipus d'ajuda de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- d) Gestionar el Registre d'Entitats Esportives de les Illes Balears.

3. En relació amb les instal·lacions esportives:

- a) Planificar les instal·lacions esportives que es considerin necessàries a l'àmbit de les Illes Balears, en col·laboració amb les administracions supraautonòmiques, els consells insulars i les administracions locals, per a l'elaboració d'un pla coordinador d'establiments i instal·lacions esportius.
- b) Elaborar i gestionar un cens d'instal·lacions esportives existents a les Illes Balears per tal de fomentar-ne l'ús.
- c) Participar, amb les entitats interessades, en la creació de xarxes especials d'instal·lacions d'alta competició o tecnificació, i en la conservació, la programació i l'administració, i coordinar-les.

4. En relació amb les competicions:

- a) Autoritzar les competicions esportives que així ho requereixin, de qualsevol àmbit, que es desenvolupin a les Illes Balears.

TÍTOL I
Art. 7

TÍTOL II
CAPÍTOL I
Art. 8
Art. 9
Art. 10

b) Regular tot el que estigui relacionat amb la participació d'equips d'esportistes que, com a representants de les Illes Balears, participin en competicions i altres activitats, en col·laboració amb les federacions esportives de les Illes Balears.

c) Determinar, conjuntament amb les federacions esportives i els centres d'alt nivell, les persones i els components en general de les diferents seleccions autonòmiques de cada esport o modalitat esportiva.

d) Establir els mitjans necessaris per facilitar els desplaçaments dels i de les esportistes de les Illes Balears entre les illes de la comunitat autònoma per assistir a les competicions oficials dels diferents calendaris federatius.

Article 11 Competències dels consells insulars

Correspon a l'administració dels consells insulars, en els àmbits territorials respectius, a més de les establertes a la Llei 6/1994, de 13 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de patrimoni històric, de promoció sociocultural, d'animació sociocultural, de dipòsit legal de llibres i d'esports, l'exercici de les competències següents:

a) Col·laborar, dins el seu àmbit territorial, amb les altres administracions i amb les entitats en el bon desenvolupament de l'esport base.

b) Executar la legislació que dicti a aquest efecte la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria de foment i promoció de l'esport.

c) Planificar, en col·laboració amb la resta d'administracions públiques, fomentar i executar els programes d'esport escolar i d'esport per a tothom.

d) Impulsar delegacions insulars de les federacions esportives reconegudes per aquestes a l'àmbit de les Illes Balears i assessorar-les pel que fa als aspectes que puguin ser d'utilitat, en coordinació amb la federació esportiva corresponent.

e) Definir, planificar i executar els programes adreçats a una major pràctica esportiva en els diferents àmbits i sectors socials, i participar-hi.

f) Vetllar, en el marc de les competències referides a l'ordenació del territori insular, pel compliment de les previsions urbanístiques sobre reserva d'espais i qualificacions de zones per a la pràctica de l'esport i l'emplaçament d'equipaments esportius.

g) Cooperar amb les administracions locals en la creació, la construcció, l'ampliació i la millora de les instal·lacions esportives.

h) Proposar a l'administració autonòmica diferents mesures de planificació, estructura i organització de l'esport en tots els nivells i sectors del seu àmbit territorial.

i) Promoure agrupacions de municipis i crear consorcis a fi de prestar serveis i programes comuns per al foment de l'esport.

j) Informar l'administració autonòmica de la creació de comitès comarcals en l'àmbit insular per a l'organització d'activitats esportives i tècniques reglades.

k) Establir la programació i el desenvolupament dels sistemes d'iniciació tecnicoesportiva dels i de les esportistes i els seguiments mèdics i científics corresponents.

l) Elaborar, aprovar i executar els plans insulars d'establiments i instal·lacions esportives.

m) Establir i finançar la participació d'esportistes que com a representants de cada consell insular participin en competicions autonòmiques, en col·laboració amb les seves delegacions insulars.

- n) Organitzar i regular competicions i manifestacions esportives, sense perjudici de les federacions i del Comitè Olímpic Espanyol.
- o) Elaborar els censos de les instal·lacions esportives d'àmbit insular.
- p) Exercir la titularitat dels gabinets insulars de medicina esportiva i la coordinació dels gabinets locals de medicina esportiva.
- q) Exercir qualsevol altra competència que els confereixi aquesta llei o la normativa que la desplegui.

TÍTOL II
CAPÍTOL I
Art. 11
Art. 12

CAPÍTOL II
Art. 13
Art. 14

Article 12 Competències dels ajuntaments

Correspon als ajuntaments de les Illes Balears:

- a) Executar els programes de desenvolupament i foment de l'activitat físicoesportiva.
- b) Elaborar i executar els plans municipals d'equipaments esportius, així com el seu registre en el municipi i en la conselleria competent en la seva matèria.
- c) Cooperar en la realització dels censos d'instal·lacions esportives.
- d) Elaborar i tramitar, dins dels instruments urbanístics corresponents, les reserves de dotació destinades a l'establiment d'instal·lacions esportives.
- e) Controlar i inspeccionar les instal·lacions públiques i privades i garantir la responsabilitat civil derivada de l'ús públic de les instal·lacions. L'activitat de control i inspecció és durà a terme d'acord amb la normativa vigent en matèria de llicències d'activitat.
- f) Organitzar i promoure esdeveniments esportius.
- g) Vetllar pel compliment d'aquesta llei i també de les ordenances municipals en matèria esportiva que afectin el municipi.
- h) Atorgar llicència a les instal·lacions i l'explotació d'establiments destinats a la pràctica de qualsevol tipus o modalitat d'activitat esportiva.
- i) Exercir qualsevol altra competència que els confereixi aquesta llei i la normativa que la desplegui.

Capítol II Relacions interadministratives

Article 13 Principis de les relacions interadministratives

Les competències en matèria d'activitat física i esport de les diferents administracions públiques de les Illes Balears s'han d'exercir sota els principis de cooperació, col·laboració, coordinació, descentralització i informació multilateral, d'acord amb el que disposa l'article 3 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 14 Tècniques instrumentals

En aplicació d'aquests principis, s'han d'utilitzar les tècniques que estableix la legislació vigent, especialment l'establiment de convenis i de conferències sectorials, la creació de consorcis d'acord amb el que disposa el títol I de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i la Llei 8/2000, de 27 d'octubre, de consells insulars, i dins del que determina aquesta llei, i s'ha de procurar la col·laboració necessària entre les diferents administracions.

TÍTOL III ACTIVITATS ESPORTIVES

Capítol I Activitat esportiva lliure i espontània

Article 15 Activitat esportiva lliure i espontània

Les administracions esportives de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, i amb la col·laboració, si s'escau, d'altres entitats i organitzacions, públiques o privades, han de facilitar alternatives i mitjans per practicar l'activitat física i esportiva no competitiva que, lliurement i espontàniament, duguin a terme les persones físiques, individualment o col·lectivament, amb l'objectiu principal de promoure hàbits saludables i aconseguir una major qualitat de vida.

Article 16 Esport entre sectors socials vulnerables

Les administracions esportives de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han d'impulsar els mecanismes més apropiats per a promoure la pràctica de l'activitat física i l'esport entre els sectors socials més vulnerables, amb una atenció especial al col·lectiu de persones immigrants.

Capítol II Activitat esportiva escolar

Article 17 Foment de la participació a l'àmbit escolar

Sense perjudici del currículum de l'educació física, obligatori a les diferents etapes i nivells del sistema educatiu d'acord amb la legislació vigent, les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han de fomentar la participació de la població en edat escolar en activitats esportives, el seu ensenyament i la seva pràctica en tots els centres escolars de les Illes Balears com a element fonamental de l'educació i el desenvolupament dels escolars.

Article 18 Concepte i finalitat de l'esport escolar

Als efectes d'aquesta llei es considera esport escolar aquella activitat esportiva organitzada que practica, en horari no lectiu, la població en edat escolar.

La pràctica de l'esport escolar ha de ser preferentment poliesportiva i ha de garantir que la població escolar conegui la pràctica de diverses modalitats esportives d'acord amb la seva aptitud física i edat.

Article 19 Programa d'esport escolar

1. L'administració esportiva de la comunitat autònoma ha d'aprovar el programa d'esport escolar, en el qual s'ha de determinar el conjunt d'activitats físicoesportives que s'han d'implantar per fomentar la pràctica de l'activitat esportiva organitzada en l'àmbit de la població en edat escolar.

2. L'administració esportiva de la comunitat autònoma, en l'elaboració del programa de l'esport escolar, ha d'afavorir la participació dels consells insulars i els ens locals de les Illes Balears, de les entitats esportives de la comunitat autònoma i, si s'escau, d'altres entitats públiques i privades interessades en el desenvolupament de l'esport en aquest sector de població.

§ 22. Llei 14/2006,
de 17 d'octubre,
de l'esport a les
Illes Balears
(BOIB núm. 151,
de 26 d'octubre
de 2006;
BOE núm. 285 de
29 de novembre
de 2006)

3. El programa de l'esport escolar s'ha d'orientar a complementar la formació integral dels i de les escolars, al desenvolupament harmònic de la seva personalitat, a l'adquisició d'hàbits saludables, a l'educació cívica i en valors, i també a la consecució de les condicions físiques adequades que els permetin, en el futur, una pràctica esportiva avançada.

4. En els programes de l'esport escolar, i tenint en compte la funció integradora i de cohesió social de l'activitat física i esportiva en aquest àmbit, s'ha de promoure i facilitar la participació conjunta, en les activitats projectades, dels i de les escolars amb algun tipus de discapacitat amb la resta d'alumnat. Si la integració en activitats conjuntes és inviable, s'han implantar les mesures específiques per als diferents col·lectius amb discapacitat d'acord amb les necessitats detectades.

Article 20 Administracions esportives a l'esport escolar

1. L'execució dels programes d'esport escolar correspon, en els àmbits territorials respectius, a les administracions esportives de les Illes Balears que, en cada cas, tinguin atribuïda la competència.

2. Les administracions esportives competents han de canalitzar la pràctica esportiva escolar mitjançant els centres docents, les federacions esportives de les Illes Balears i, si s'escau, altres entitats esportives o de promoció de l'esport.

Capítol III Esport universitari

Article 21 Concepte d'esport universitari

1. Als efectes d'aquesta llei es considera activitat esportiva universitària l'activitat física i esportiva que practiquen exclusivament els membres de la comunitat universitària, d'acord amb els programes esportius que aprovi cada universitat.

2. En el marc de la seva autonomia, correspon a cada universitat l'organització i el foment de l'activitat física i esportiva en el seu àmbit, de conformitat amb els programes i mitjançant l'estructura organitzativa que consideri adequada, sense perjudici de la coordinació amb les federacions esportives de les Illes Balears de les modalitats esportives respectives.

Article 22 Col·laboració amb les universitats

L'administració esportiva de la comunitat autònoma ha de col·laborar amb les universitats radicades a les Illes Balears en les activitats de foment i promoció de l'activitat física i de l'esport, i també en l'organització i la realització d'activitats esportives no enquadrades en competicions oficials d'àmbit federatiu. Aquesta col·laboració, si s'escau, pot fer-se extensiva a l'elaboració de programes específics dirigits a la participació en competicions oficials

TÍTOL III
CAPÍTOL I
Art. 15
Art. 16

CAPÍTOL II
Art. 17
Art. 18
Art. 19
Art. 20

CAPÍTOL III
Art. 21
Art. 22

Capítol IV Esport adaptat

§ 22. Llei 14/2006,
de 17 d'octubre,
de l'esport a les
Illes Balears
(BOIB núm. 151,
de 26 d'octubre
de 2006;
BOE núm. 285 de
29 de novembre
de 2006)

Article 23 Esport adaptat

1. Les administracions esportives de les Illes Balears, en els àmbits competencials respectius, han de promoure i fomentar la pràctica de l'activitat física i l'esport de les persones amb discapacitats físiques, psíquiques, sensorials o mixtes, estiguin o no integrades en el moviment paralímpic.
2. Les administracions esportives competents han d'afavorir la implantació de moviments associatius per a la promoció i la pràctica de l'activitat física i esportiva de les persones amb discapacitat.
3. Les administracions esportives de les Illes Balears, en l'exercici de les seves competències, han d'impulsar les mesures adequades per afavorir la capacitació específica de tècnics i tècniques per a la preparació esportiva de les persones amb discapacitat, participin o no en activitats esportives de competició.

Capítol V Esports autòctons

Article 24 Esports autòctons

1. Les administracions esportives de les Illes Balears han de promoure la recuperació, el manteniment, la pràctica i el desenvolupament dels esports autòctons, propis de la comunitat autònoma, en col·laboració amb les entitats reconegudes oficialment en aquest àmbit.
2. Als efectes d'aquesta llei, són esports autòctons de les Illes Balears el tir de fona i el trot, enquadrats, respectivament, a la Federació Balear de Tir de Fona i a la Federació Balear de Trot, i aquells altres que en un futur reconegui oficialment l'administració esportiva de la comunitat autònoma.

Capítol VI Activitat esportiva en el medi natural

Article 25 Activitat esportiva en el medi natural

L'administració esportiva autonòmica, amb la col·laboració de les conselleries competents i les administracions locals i insulars amb competències en matèria d'ordenació del territori, urbanisme, medi ambient i turisme, ha de promoure l'existència d'informació actualitzada del règim de prohibicions, limitacions i requisits necessaris per a la pràctica d'activitats esportives en el medi natural, i ha de vetllar perquè es compleixi estrictament, per tal d'afavorir-hi la pràctica dels diferents esports.

Capítol VII
Activitat esportiva d'alt nivell en l'àmbit de la
comunitat autònoma de les Illes Balears

Article 26 Concepte d'activitat esportiva d'alt nivell en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears

Es considera activitat esportiva d'alt nivell en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, la pràctica esportiva que constitueixi un factor essencial per al desenvolupament esportiu a les Illes Balears, per l'estímul que representa per a l'esport de base i també per la seva funció representativa en qualsevol de les seves manifestacions o dels seus àmbits.

Article 27 Qualificació esportiva d'alt nivell. Plans esportius

1. El Govern de les Illes Balears ha d'establir reglamentàriament els criteris, les condicions i els requisits per poder qualificar un o una esportista d'alt nivell en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

2. L'administració esportiva de la comunitat autònoma ha de controlar, impulsar i promocionar l'activitat esportiva d'alt nivell a les Illes Balears, mitjançant els plans esportius corresponents.

Article 28 Centres específics. Programes i projectes especials complementaris

1. Per seleccionar, preparar i tecnificar els i les esportistes d'alt nivell a l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, l'administració esportiva de la comunitat autònoma pot impulsar la creació de centres específics d'alt nivell autonòmic.

2. Els programes de tecnificació i els projectes especials d'entrenament seran complementaris als d'alt nivell en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears establerts a l'article anterior.

Article 29 Beneficis de l'esportista d'alt nivell

1. La qualificació d'un o d'una esportista d'alt nivell a l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears comporta, en els termes que determini l'Administració de la comunitat autònoma, la possibilitat que l'esportista, per facilitar-li la consecució dels objectius esportius que persegueix, pugui accedir als beneficis següents:

- a) Concessió d'ajudes econòmiques.
- b) Compatibilitat dels estudis amb l'activitat esportiva mitjançant l'adopció de mesures acadèmiques especials.
- c) Exempció dels requisits esportius que s'estableixin reglamentàriament en les proves d'accés a estudis conduents a l'obtenció del títol de tècnic o tècnica esportius.
- d) Reserva d'una quota de places per accedir a estudis universitaris o no universitaris, sempre que es compleixin els requisits acadèmics necessaris.
- e) Altres beneficis que s'estableixin reglamentàriament.

TÍTOL III
CAPÍTOL IV
Art. 23

CAPÍTOL V
Art. 24

CAPÍTOL VI
Art. 25

CAPÍTOL VII
Art. 26
Art. 27
Art. 28
Art. 29

§ 22. Llei 14/2006, de 17 d'octubre, de l'esport a les Illes Balears (BOIB núm. 151, de 26 d'octubre de 2006; BOE núm. 285 de 29 de novembre de 2006)

2. El Govern de les Illes Balears ha d'impulsar l'adopció de les disposicions oportunes i la materialització dels acords necessaris perquè els i les esportistes d'alt nivell a l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears puguin gaudir d'unes condicions d'ocupació compatibles amb l'entrenament i la participació en competicions oficials, i facilitar-los així l'accés i la permanència en el mercat laboral.

TÍTOL IV ESPORTISTES I COMPETICIÓ ESPORTIVA

Capítol I Esportistes, tècnics i tècniques, jutges i jutgesses i àrbitres

Article 30 Classes d'esportistes

D'acord amb el que disposa l'article 3 d'aquesta llei, a l'àmbit de la competició esportiva els i les esportistes es classifiquen en professionals i no professionals.

Article 31 Esportistes amb tecnificació específica

Els tècnics i les tècniques, els jutges i les jutgesses i els i les àrbitres, com a esportistes, necessiten d'una tecnificació específica d'acord amb cada esport i federació.

Capítol II Protecció a l'esportista

Article 32 Protecció a l'esportista

El Govern de les Illes Balears ha de vetllar per l'assistència i la protecció dels i de les esportistes, tot facilitant-los una formació esportiva adequada, la defensa dels seus interessos i l'accés, si s'escau, a plans especials d'entrenament i preparació.

Article 33 Esportista al món laboral

El Govern de les Illes Balears impulsarà els acords que facilitin als i a les esportistes d'alt nivell unes condicions d'ocupació compatibles amb l'entrenament i la participació en competicions oficials, per tal de fomentar amb aquesta mesura i amb altres la incorporació al món laboral dels i de les esportistes d'alt nivell a l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 34 Límits a la percepció dels drets de compensació

Les federacions esportives, amb l'autorització prèvia de la conselleria competent en matèria esportiva de l'administració autonòmica, poden ordenar, establir i regular en els seus estatuts els límits a la percepció dels drets de compensació entre entitats de les Illes Balears, amb el respecte a les diferents normatives reguladores dels drets dels i de les esportistes menors d'edat i sense que, en cap cas, no puguin veure's lesionats els drets legítims dels i de les esportistes.

Capítol III Llicències esportives

Article 35 Caràcter acreditatiu de la llicència

Als efectes legals que corresponguin i tenint en compte els beneficis que puguin derivar-se'n, la pràctica de l'activitat física i de l'esport, en qualsevol de les seves accepcions, com a esportista, jutge o jutgessa, àrbitre o àrbitra i com a tècnic o tècnica, ha d'acreditar-se mitjançant una llicència esportiva, que ha d'expedir la federació esportiva corresponent.

Article 36 Caràcter obligatori de la llicència

1. Per participar en activitats o competicions esportives regulades en aquesta llei, és obligatori estar en possessió d'una llicència federativa, universitària o escolar, d'acord amb les condicions que s'estableixin a les disposicions de desenvolupament d'aquesta llei.

2. Les federacions esportives de les Illes Balears, en els estatuts respectius, poden qualificar les modalitats esportives pròpies o, si s'escau, les disciplines, de manera que sigui necessària la llicència obligatòria.

Article 37 Expedició

Per a la pràctica organitzada de l'esport, entenent com a pràctica organitzada als efectes d'aquesta llei la que es du a terme sota la tutela, l'organització o el patrocini d'una entitat oficialment reconeguda i inscrita, també és necessari que l'esportista disposi de la llicència esportiva expedida per la federació esportiva corresponent. El procediment per expedir-la i les característiques d'aquesta llicència s'han de desplegar reglamentàriament, i les federacions esportives els han d'incorporar als seus estatuts.

Article 38 Contingut mínim. Llicències esportives

La llicència ha de contenir, com a mínim, una cobertura que garanteixi les eventuals indemnitzacions, la responsabilitat civil adequada als riscos que suposi l'activitat i l'assistència sanitària. Per via reglamentària, han de regular-se les llicències temporals.

Capítol IV Competicions

Article 39 Classes de competicions

Als efectes d'aquesta llei, les competicions esportives que es facin a les Illes Balears es classifiquen en federades i no federades.

Article 40 Competicions federades

Són competicions de caràcter federat les que promoguin, organitzin o tutelin les federacions esportives de les Illes Balears. Aquestes competicions poden ser d'àmbit internacional, estatal, autonòmic, insular i local, amb participació d'esportistes professionals o no professionals.

Article 41 Competicions no federades

Són competicions no federades les que promogui o organitzi qualsevol entitat oficialment reconeguda, i tenen la consideració d'homologades si prèviament les ha acceptat la federació esportiva corresponent.

TÍTOL IV
CAPÍTOL I
Art. 30
Art. 31

CAPÍTOL II
Art. 32
Art. 33
Art. 34

CAPÍTOL III
Art. 35
Art. 36
Art. 37
Art. 38

CAPÍTOL IV
Art. 39
Art. 40
Art. 41

Article 42 Programa oficial de les competicions

Constitueixen únicament el programa oficial de les competicions de les Illes Balears les que així qualifiquin les federacions de les Illes Balears en la seva programació anual, que s'ha de comunicar a la conselleria competent en matèria d'esport.

Article 43 Competició oficial

Corresponen a la conselleria competent en matèria esportiva la declaració i la qualificació com a oficial d'una competició de caràcter professional.

TÍTOL V ENTITATS ESPORTIVES

Capítol I Clubs esportius

Article 44 Concepte

1. Es considera club esportiu aquella associació privada amb personalitat jurídica pròpia i capacitat d'obrar que, sense ànim de lucre, té com a objectius bàsics el foment, el desenvolupament i la pràctica continuada de l'activitat física i de l'esport.

2. Els clubs esportius són integrats per persones físiques i, excepcionalment, d'acord amb el que estableix l'article següent, poden formar-ne part persones jurídiques.

Article 45 Règim jurídic

1. Els clubs esportius s'han de regir, en totes les qüestions relatives a la constitució, la inscripció, l'organització i el funcionament, per aquesta llei, per les disposicions que la despleguin, pels estatuts i els reglaments i pels acords que adoptin vàlidament els seus òrgans.

2. Una disposició reglamentària ha de preveure la possibilitat que les persones jurídiques reconegudes legalment i entre els objectius de les quals figurin la promoció i la pràctica de l'activitat física i esportiva, puguin integrar-se en els clubs esportius.

3. Les normes dels estatuts dels clubs esportius, que han de regular els extrems que es determinin reglamentàriament, n'han de configurar l'estructura interna i el règim de funcionament d'acord amb principis democràtics i representatius.

4. Són òrgans de govern i de representació necessaris en els clubs esportius l'assemblea general i el president o la presidenta. El president o la presidenta, si no hi ha cap altre òrgan de gestió i administració, ha d'exercir aquestes funcions, a més de les de representació que tingui atribuïdes.

Article 46 Règim jurídic especial

Els clubs esportius que, per la seva pròpia naturalesa, s'organitzin mitjançant una estructura interna simplificada, poden gaudir d'un règim jurídic especial que s'ha de desplegar per reglament. A aquest efecte, tan sols és exigible que, a la

constituïció d'aquests clubs esportius, s'identifiquin les persones fundadores, el nom, el domicili, la finalitat i la submissió a la normativa esportiva que hi sigui d'aplicació.

Capítol II

Seccions esportives de les entitats no esportives

Article 47 Inscripció al Registre d'Entitats Esportives de les seccions

Les entitats no esportives legalment constituïdes i inscrites que inclouen entre les seves activitats el foment i la pràctica de l'activitat física i de l'esport, poden gaudir dels drets i dels beneficis esportius que disposin les normes reglamentàries aplicables, mitjançant l'anotació al Registre d'Entitats Esportives de les Illes Balears de la secció esportiva corresponent en la forma que reglamentàriament es desplegui.

Capítol III

Agrupacions esportives

Article 48 Concepte

S'entén per agrupació esportiva, a efectes d'aquesta llei, l'entitat privada amb personalitat jurídica i capacitat d'obrar i amb domicili a les Illes Balears, sense ànim de lucre, integrada per persones físiques o jurídiques o per persones físiques i jurídiques, amb la finalitat de desenvolupar, fomentar i practicar les modalitats o disciplines esportives existents o aquelles que puguin ser-ho en el futur i no estiguin assumides ni incloses en les federacions esportives de les Illes Balears.

Article 49 Reconeixement

Només es pot reconèixer a l'àmbit territorial de les Illes Balears una agrupació esportiva per a cada modalitat o disciplina esportiva que no assumeixi cap federació esportiva de les Illes Balears.

Article 50 Règim jurídic

El règim jurídic de les agrupacions esportives s'ha de determinar reglamentàriament i s'ha d'inspirar en el dels clubs esportius o en el de les federacions esportives.

Article 51 Inscripció en el Registre d'Entitats Esportives de les agrupacions. Efectes de la inscripció. Transformació en federació.

1. Les agrupacions esportives s'han d'inscriure en el Registre d'Entitats Esportives de les Illes Balears.
2. Les agrupacions esportives poden transformar-se en federacions esportives transcorregut un any natural des que s'hagin inscrit en el Registre d'Entitats Esportives de les Illes Balears, si compleixen, en el moment que pertoqui, els requisits que estableix aquesta llei i el seu desenvolupament reglamentari per constituir-se com a tals.
3. Una vegada reconeguda la nova federació esportiva, l'agrupació esportiva s'ha de dissoldre i s'ha de traspasar a la nova federació tant el romanent que es generi de la liquidació com tots els actius i passius existents.

TÍTOL IV
CAPÍTOL IV
Art. 42
Art. 43

TÍTOL V
CAPÍTOL I
Art. 44
Art. 45
Art. 46

CAPÍTOL II
Art. 47

CAPÍTOL III
Art. 48
Art. 49
Art. 50
Art. 51

4. Una vegada transformada en federació, els constituents de l'agrupació esportiva dissolta constituïran el cens de la nova federació esportiva creada.

Capítol IV Federacions esportives

Article 52 Concepte i funcions

1. Les federacions esportives de les Illes Balears són entitats privades, sense afany de lucre, d'interès públic i social, dedicades a la promoció, la gestió, la regulació i l'ordenació tècnica de les corresponents modalitats esportives, i a la coordinació de la pràctica dels esports específics reconeguts dins l'àmbit de les Illes Balears, constituïdes bàsicament per clubs esportius, agrupacions esportives i altres entitats privades que entre les seves finalitats incloguin el foment i la pràctica de l'activitat física i esportiva, i constituïdes també, si s'escau, per esportistes, tècnics i tècniques, jutges i jutgesses, àrbitres o altres representats de persones físiques.

2. Les federacions esportives de les Illes Balears gaudeixen de personalitat jurídica i capacitat d'obrar plenes per acomplir les seves finalitats.

3. A més de les funcions pròpies, les federacions esportives de les Illes Balears poden exercir funcions públiques de caràcter administratiu, cas en què actuen com a agents col·laboradors de l'administració esportiva competent.

Article 53 Funcions públiques delegades de caràcter administratiu

1. L'administració esportiva de les Illes Balears pot delegar a les federacions esportives de les Illes Balears en l'ús de les seves competències i sota criteris de coordinació i tutela les funcions següents:

a) L'ordenació, la qualificació i la supervisió de les competicions esportives respecte de les federacions esportives de les Illes Balears i sempre que en els estatuts i reglaments respectius així es determini, llevat de les competicions de tipus professional, que continuen sent competència i funció pròpia de l'administració esportiva de les Illes Balears.

b) L'exercici de la potestat disciplinària en els termes prevists en aquesta llei.

2. A més de les funcions establertes a l'apartat 1 d'aquest article, reglamentàriament es podran determinar altres funcions públiques administratives que, per delegació, i sota els criteris, la tutela i el control de l'administració esportiva competent, poden exercir les federacions esportives de les Illes Balears.

3. De conformitat amb els supòsits i els procediments legals i reglamentaris establerts a l'efecte, l'administració esportiva competent pot suspendre o anul·lar els acords i els actes que dictin les federacions esportives de les Illes Balears en l'exercici de les funcions públiques de caràcter administratiu que siguin contraris a l'ordenament jurídic o als seus estatuts i reglaments. Això s'entén sense perjudici de la facultat de suspensió i anul·lació dels acords i actes federatius per part de l'autoritat judicial competent.

Article 54 Reconeixement

1. Únicament es podrà reconèixer, a l'àmbit territorial de les Illes Balears, una federació esportiva per a cada esport, modalitat esportiva o conjunt de modalitats esportives que deriven d'un concepte o un objecte principal o hi estan connectats.

2. S'exceptuen les federacions poliesportives dedicades al foment, a l'organització i a la pràctica de diferents modalitats en les quals s'integren únicament esportistes amb discapacitats físiques, psíquiques, sensorials o mixtes.

Article 55 Constitució d'una nova federació esportiva

1. Per constituir una nova federació esportiva balear es requereix l'existència prèvia i la pràctica habitual d'un esport específic o una modalitat esportiva que no hagi assumit cap altra federació esportiva balear reconeguda com a tal o que no constitueix una disciplina derivada d'una altra modalitat esportiva.

2. S'ha d'establir reglamentàriament el nombre d'entitats o de promotors necessari per sol·licitar el reconeixement oficial d'una nova federació esportiva balear.

Article 56 Sol·licitud de reconeixement

1. Autoritzar o denegar la sol·licitud de reconeixement d'una nova federació esportiva balear correspon a l'administració esportiva competent, que ha de resoldre valorant la concurrència de les circumstàncies següents:

- a) Que el Comitè Olímpic Internacional o una federació esportiva d'àmbit autonòmic, estatal, continental o mundial hagin reconegut la modalitat esportiva.
- b) Que la nova federació esportiva balear sigui el resultat de la transformació d'una agrupació esportiva constituïda prèviament i inscrita com a tal en el Registre d'Entitats Esportives de les Illes Balears.
- c) Que la federació esportiva proposada tingui capacitat organitzativa suficient i sigui, de manera autònoma, viable econòmicament.

2. A més de les circumstàncies establertes a l'apartat anterior, se'n poden determinar reglamentàriament d'altres que l'administració esportiva competent ha d'atendre per autoritzar o denegar la sol·licitud de reconeixement d'una nova federació esportiva balear.

Article 57 Revocació del reconeixement

1. L'administració esportiva competent podrà revocar el reconeixement de les federacions esportives de les Illes Balears que en un moment determinat deixin de complir els requisits establerts, per llei o reglament, per al seu reconeixement oficial, i ha de garantir, en tot cas, l'audiència a les federacions afectades.

2. La revocació del reconeixement d'una federació esportiva balear comporta:
- a) La cancel·lació d'ofici de la inscripció en el Registre d'Entitats Esportives de les Illes Balears.
  - b) La pèrdua de la titularitat de tots els drets de la federació i de les funcions que tinguin encomanades en virtut d'aquesta llei.
  - c) L'obligació de dissolució.

TÍTOL V CAPÍTOL IV

Art. 52

Art. 53

Art. 54

Art. 55

Art. 56

Art. 57

d) En tot cas, el seu patrimoni net, si n'hi hagués, es destinarà al foment i a la pràctica de l'activitat esportiva.

§ 22. Llei 14/2006, de 17 d'octubre, de l'esport a les Illes Balears (BOIB núm. 151, de 26 d'octubre de 2006; BOE núm. 285 de 29 de novembre de 2006)

Article 58 Incoació del procediment de revocació

Incoar un procediment per revocar el reconeixement legal d'una federació esportiva balear comporta la suspensió cautelar motivada del pagament de les subvencions que se li hagin atorgat.

Article 59 Normativa de les federacions esportives supraautonòmiques

Les normes i els reglaments de les federacions esportives supraautonòmiques només són aplicables a les federacions esportives de les Illes Balears i, si pertoca, als seus clubs esportius i a les entitats membres, en matèria disciplinària i competitiva, quan actuïn o participin en competicions oficials dels àmbits supraautonòmics.

Article 60 Requisits previs al reconeixement legal

Perquè una federació esportiva balear tingui el reconeixement legal, és necessari que prèviament s'hagin aprovat els estatuts per l'assemblea general, que l'administració esportiva de les Illes Balears els hagi ratificat i que hagi quedat inscrita en el Registre d'Entitats Esportives de les Illes Balears.

Article 61 Coordinació amb l'administració autonòmica esportiva

Les federacions esportives de les Illes Balears han de dirigir i regular les activitats pròpies de les seves modalitats esportives desenvolupades a les Illes Balears en coordinació amb l'administració autonòmica esportiva.

Article 62 Estructura mínima

En les federacions esportives de les Illes Balears hi ha d'haver, com a mínim, aquests òrgans:

- a) Un òrgan de govern, denominat assemblea general.
- b) Un òrgan de gestió i administració, que pot ser de caràcter unipersonal i que coincideixi amb l'òrgan de representació, o col·legiat, en el qual cas es denomina junta directiva.
- c) Un òrgan de representació, la titularitat del qual exerceix el president o la presidenta de la federació.

Article 63 Assemblea general

L'assemblea general és el màxim òrgan de govern d'una federació esportiva, i els seus acords vinculen tots els seus membres.

Article 64 Junta directiva

1. La junta directiva és l'òrgan de gestió i administració de la federació, llevat que per previsió estatutària el president o la presidenta n'hagi assumit totes les funcions de gestió i administració, d'acord amb el que estableix l'article 62 d'aquesta llei.

2. La junta directiva té encomanades les funcions de gestió administrativa i econòmica dels assumptes federatius, que ha de desenvolupar d'acord amb les directrius que emanin del president o de la presidenta, o de l'assemblea general, si n'és el cas.

3. El president o la presidenta nomena i cessa lliurement els i les membres de la junta directiva, llevat que en els estatuts s'estableixi que l'elecció correspon a l'assemblea general.

Article 65 Presidència

1. El president o la presidenta de la federació n'assumeix la representació legal i executa els acords que adopta l'assemblea general i, si s'escau, la junta directiva, presideix i dirigeix les sessions d'aquests òrgans, i decideix, en cas d'empat, amb el seu vot de qualitat.

2. Si el president o la presidenta és també l'òrgan unipersonal de gestió i administració de la federació, ha d'exercir també les funcions de gestió administrativa i econòmica dels assumptes federatius.

3. L'assemblea general elegeix el president o la presidenta d'entre els seus membres per sufragi lliure, secret i directe.

Article 66 Règim jurídic

La constitució, el règim jurídic, les activitats i el funcionament de les federacions esportives s'han de regir per les disposicions d'aquesta llei, per les normes reglamentàries que els siguin d'aplicació i pels seus estatuts i reglaments interns.

Article 67 Potestat disciplinària

Les federacions esportives de les Illes Balears només tenen potestat disciplinària sobre les persones que formen part de l'estructura orgànica i estatutària, i sobre totes les persones físiques o jurídiques que hi estiguin afiliades.

Article 68 Règim economicopatrimonial

Les federacions esportives de les Illes Balears s'han d'acollir al règim de pressupost i patrimoni propis i han de sotmetre's a les auditories financeres i de gestió en la manera que reglamentàriament es determini.

Article 69 Pressupost

1. Les federacions esportives de les Illes Balears han d'aprovar anualment el pressupost de l'exercici i la liquidació d'aquest.

2. Els pressuposts que les federacions esportives de les Illes Balears aprovin han de ser equilibrats.

3. En cap cas no es poden aprovar pressuposts deficitaris sense l'autorització expressa de l'administració esportiva competent.

4. En el cas que una federació esportiva de les Illes Balears tingui un dèficit pressupostari superior al 25% del pressupost aprovat per l'assemblea general, i aquesta situació n'impedeixi o en menyscabi el desenvolupament del programa esportiu, l'administració esportiva competent pot acordar mesures cautelars de control i fiscalització per assegurar i mantenir el funcionament de l'ens esportiu.

TÍTOL V CAPÍTOL IV

Art. 58

Art. 59

Art. 60

Art. 61

Art. 62

Art. 63

Art. 64

Art. 65

Art. 66

Art. 67

Art. 68

Art. 69

---

§ 22. Llei 14/2006, de 17 d'octubre, de l'esport a les Illes Balears (BOIB núm. 151, de 26 d'octubre de 2006; BOE núm. 285 de 29 de novembre de 2006)

Article 70 Informació de programes i activitats

Les federacions esportives de les Illes Balears han d'informar l'administració esportiva de les Illes Balears dels seus programes i de les seves activitats, tant dels d'àmbit autonòmic com dels d'àmbit estatal o internacional.

Capítol V Fundacions

Article 71 Fundacions

Les fundacions legalment inscrites que tinguin entre els seus objectius la promoció i la difusió de l'esport es poden inscriure en el Registre d'Entitats Esportives de les Illes Balears i afiliar-se a les federacions esportives i a les agrupacions esportives, en la forma que es determini reglamentàriament.

Article 72 Règim jurídic

Les fundacions s'ha de regir per la legislació específica en la matèria, ja sigui d'àmbit estatal o autonòmic.

Capítol VI Societats anònimes esportives

Article 73 Societats anònimes esportives

Els clubs esportius o els seus equips professionals, amb domicili a les Illes Balears, que participin en competicions esportives oficials de caràcter professional i àmbit estatal, han d'adoptar la forma de societat anònima esportiva i han d'incloure en la seva denominació social l'abreviatura *SAD+.

Article 74 Règim jurídic

Les societats anònimes esportives s'han de regir per la legislació estatal específica en la matèria.

Capítol VII Eficàcia en la gestió esportiva

Article 75 Gestió esportiva eficaç

La política d'ajudes econòmiques i tècniques que l'administració esportiva de les Illes Balears du a terme amb les entitats esportives que regula aquesta llei ha d'inspirar-se, entre d'altres criteris, en el principi de gestió eficaç. Amb aquest propòsit, l'administració ha d'establir els controls i les auditories necessaris que acreditin que les diferents entitats esportives no només han justificat els suports econòmics rebuts, sinó que el seu ús i la seva finalitat s'emmarquen en les planificacions i en els projectes de futur corresponents.

Article 76 Responsabilitat i estructura dels òrgans de gestió i administració

Els òrgans de gestió i administració de les entitats que regula aquesta llei han de responsabilitzar-se de la seva gestió i presentar davant l'administració esportiva de les Illes Balears una estructura adequada a la seva capacitat i als seus objectius.

Capítol VIII Declaració d'utilitat pública

Article 77 Declaració d'utilitat pública

1. Les federacions esportives de les Illes Balears, integrades en les federacions esportives espanyoles, són entitats d'utilitat pública.
2. Els clubs esportius, amb domicili a les Illes Balears, que participin en competicions oficials d'àmbit estatal poden ser reconeguts d'utilitat pública, sempre que l'administració esportiva de la comunitat autònoma de les Illes Balears incoï, a instància de la part interessada, l'expedient corresponent i emeti un informe favorable en les condicions legals i reglamentàries establertes i que es puguin establir.
3. La declaració o el reconeixement d'utilitat pública, a més dels beneficis que l'ordenament general atorga, dóna dret a:
  - a) L'ús de la qualificació d'utilitat pública a continuació del nom de l'entitat.
  - b) La prioritat en l'obtenció de recursos en els plans i programes de promoció esportiva de l'administració estatal i de l'administració autonòmica o local, així com també dels ens o les institucions públiques que en depenen.
  - c) L'accés preferent al crèdit oficial.

TÍTOL VI REGISTRE D'ENTITATS ESPORTIVES DE LES ILLES BALEARS

Article 78 Naturalesa i objecte del Registre

1. El Registre d'Entitats Esportives de les Illes Balears és una oficina pública de l'administració esportiva de la comunitat autònoma, que té per objecte la inscripció de les entitats esportives i de les seccions esportives d'entitats no esportives que tinguin la seu social a la comunitat autònoma de les Illes Balears.
2. També podran ser objecte d'inscripció altres entitats, en els termes que reglamentàriament es determinin, en atenció a les necessitats socials, als canvis normatius d'altres sectors de l'ordenament jurídic i a les demandes reals del conjunt d'elements que integren la pràctica esportiva.

Article 79 Beneficis de la inscripció

La inscripció de qualsevol entitat reconeguda per aquesta llei en comporta el reconeixement legal, i és requisit essencial per optar als ajuts o al suport que l'administració esportiva de la comunitat autònoma de les Illes Balears concedeixi.

Article 80 Desenvolupament reglamentari. Altres beneficis

1. S'han de regular reglamentàriament els aspectes que siguin d'obligat compliment per a les associacions i entitats que hagin d'inscriure-s'hi, així com el règim de funcionament propi del Registre.
2. El Registre d'Entitats Esportives de les Illes Balears ha de donar protecció al nom i, si s'escau, als símbols de les entitats inscrites, i així mateix ha de donar fe de les dades que s'hi continguin.

TÍTOL V
CAPÍTOL IV
Art. 70

CAPÍTOL V
Art. 71
Art. 72

CAPÍTOL VI
Art. 73
Art. 74

CAPÍTOL VII
Art. 75
Art. 76

CAPÍTOL VIII
Art. 77

TÍTOL VI
Art. 78
Art. 79
Art. 80

TÍTOL VII TITULACIONS, FORMACIÓ I INVESTIGACIÓ EN L'ESPORT BALEAR

Capítol I Formació tecnicoesportiva

Article 81 Formació tecnicoesportiva

Per dur a terme activitats d'ensenyament, direcció, gestió, entrenament i qualsevol altres relacionades amb l'activitat física i l'esport, s'exigeix la titulació establerta per a cada cas a les disposicions vigents.

Article 82 Titulacions esportives

L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, sense perjudici de les competències de l'Estat en matèria de títols acadèmics i professionals i dins del propi marc legal i de competències vigent, ha d'expedir les titulacions esportives corresponents d'acord amb els plans d'estudis que aprovi l'òrgan competent. L'intrusisme en matèria de titulacions i la seva suplantació per títols no homologats s'ha de sancionar en via administrativa, sense perjudici de les responsabilitats penals que se'n puguin derivar.

Article 83 Col·laboració en matèria de formació

Les federacions esportives de les Illes Balears han de col·laborar amb l'administració autonòmica en la formació de personal tècnic esportiu i en les altres accions formatives que es determinin per via reglamentària.

Capítol II Escola Balear de l'Esport

Article 84 Escola Balear de l'Esport

1. L'Escola Balear de l'Esport és el centre docent de l'administració esportiva de la comunitat autònoma de les Illes Balears amb les competències necessàries per impartir i autoritzar l'ensenyament i la formació esportius, sense perjudici de les competències que, en matèria d'ensenyament reglat, corresponguin a un altre departament de la conselleria corresponent.

2. L'Escola Balear de l'Esport comparteix la responsabilitat i el control de la tecnificació esportiva amb l'autoritat competent en l'àmbit balear, i la seva gestió és conjunta amb les federacions autonòmiques implicades en programes esportius de tecnificació.

3. L'Escola Balear de l'Esport ha de supervisar conjuntament amb la conselleria corresponent l'aplicació dels plans esportius.

Capítol III Centres esportius d'alt nivell autonòmic

Article 85 Centres esportius d'alt nivell autonòmic

Per preparar els i les esportistes d'alt nivell a l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, l'administració autonòmica de les Illes Balears, directament o mitjançant convenis amb qualssevol altres ens públics i acords amb ens privats, ha d'impulsar la creació i el funcionament de centres esportius d'alt nivell autonòmic.

§ 22. Llei 14/2006,
de 17 d'octubre,
de l'esport a les
Illes Balears
(BOIB núm. 151,
de 26 d'octubre
de 2006;
BOE núm. 285 de
29 de novembre
de 2006)

Article 86 Programes de tecnificació i projectes especials d'entrenament

Els programes de tecnificació i els projectes especials d'entrenament han de ser elaborats pels centres esportius amb la col·laboració de les federacions esportives. L'administració esportiva autonòmica de les Illes Balears els ha d'aprovar.

Capítol IV

Centres privats d'ensenyament de personal tècnic esportiu

Article 87 Centres privats d'ensenyament de personal tècnic esportiu

La formació del personal tècnic esportiu es pot fer en centres privats dotats dels recursos educatius, humans i materials necessaris que es regulen a la normativa vigent per garantir un ensenyament de qualitat. L'obertura i el funcionament d'aquests centres privats requereixen l'autorització administrativa en les condicions que legalment i reglamentàriament es fixin i sempre en coordinació amb la planificació que a aquests efectes aprovin les federacions esportives corresponents.

Capítol V Investigació

Article 88 Investigació

L'administració esportiva les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències, ha d'impulsar la investigació científica i tècnica relacionada amb l'activitat física i l'esport, i també el seu desenvolupament tecnològic, d'acord amb l'evolució europea i mundial en aquest camp.

TÍTOL VIII ASSEMBLEA BALEAR DE L'ESPORT

Article 89 Objectius de l'Assemblea Balear de l'Esport

Es constitueix l'Assemblea Balear de l'Esport amb el doble objectiu de, per una part, facilitar la participació global de la societat balear i la ciutadania en la configuració i el desenvolupament de la política esportiva i, d'altra part, assessorar en matèria esportiva l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 90 Estructura interna

1. L'Assemblea Balear de l'Esport, que presideix el president o la presidenta del Govern de les Illes Balears o la persona en qui delegui, és integrada per representants de l'administració esportiva de la comunitat autònoma de les Illes Balears, insular i municipal, per totes les federacions esportives de les Illes Balears legalment inscrites i per la resta d'entitats que participen en el desenvolupament de l'esport a les Illes Balears, per esportistes i persones vinculades a l'esport, i també per persones de reconegut prestigi i qualificació en l'àmbit de l'esport.

2. Es podran crear comissions sectorials per tractar determinades matèries on estaran representats els estaments afectats.

**TÍTOL VII
CAPÍTOL I**
Art. 81
Art. 82
Art. 83

CAPÍTOL II
Art. 84

CAPÍTOL III
Art. 85
Art. 86

CAPÍTOL IV
Art. 87

CAPÍTOL V
Art. 88

TÍTOL VIII
Art. 89
Art. 90

Article 91 Desenvolupament reglamentari

La composició, les competències, el funcionament i el règim de sessions de l'Assemblea Balear de l'Esport s'han de determinar per reglament, que ha d'aprovar la conselleria competent en matèria esportiva.

Article 92 Premis esportius

1. El Govern de les Illes Balears atorgarà premis, que es poden emmarcar en la concessió d'altres premis generals, destinats a guardonar anualment aquelles persones, aquells grups o aquelles entitats que s'hagin distingit especialment per l'activitat desenvolupada o per la seva contribució al foment de l'esport a les Illes Balears.

2. Les bases, la composició del jurat i els altres aspectes de la concessió d'aquests premis s'han d'establir per via reglamentària, i correspon a l'Assemblea Balear de l'Esport fer-ne les propostes o candidatures.

TÍTOL IX MEDICINA ESPORTIVA, DOPATGE ESPORTIU I VIOLÈNCIA EN ESPECTACLES ESPORTIUS

Capítol I Medicina esportiva i investigació científica

Article 93 Medicina esportiva i investigació científica

1. El Govern de les Illes Balears ha de promoure la investigació i l'especialització en el camp de la medicina esportiva, especialment en els aspectes preventius, per tal de protegir i millorar la salut dels i de les esportistes, i ha de vetllar especialment per la protecció, el control i la cobertura medicosanitària dels i de les esportistes en general, amb especial atenció a les persones integrades a programes de tecnificació i als i a les esportistes considerats d'alt nivell a l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

2. L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears pot subscriure convenis de col·laboració amb les administracions locals i insulars per a la prestació i el desenvolupament dels serveis medicoesportius municipals.

3. El Govern de les Illes Balears, en col·laboració amb les administracions locals i insulars i amb les entitats i associacions esportives o amb qualsevol altre tipus d'organització interessada en el món de l'esport, ha de promoure l'esport com a hàbit de salut i ha de facilitar l'activitat esportiva lliure i espontània, tot oferint el màxim d'opcions al major nombre de persones perquè puguin ocupar adequadament el seu temps lliure i l'activitat esportiva no competitiva.

4. El Govern de les Illes Balears ha de vetllar per l'assistència i la protecció dels i de les esportistes i ha de procurar que, a l'àmbit de les seves competències, gaudeixin d'una atenció medicosanitària adequada a l'exercici de l'activitat esportiva.

5. Es crea la Comissió de Medicina Esportiva i d'Investigació Científica de les Illes Balears per assessorar, orientar cap a la prevenció, recomanar i regular les condicions de les revisions mèdiques i garantir l'adequada gestió dels centres mèdics esportius que es creïn en l'àmbit de les administracions públiques competents en aquesta matèria.

La comissió ha de garantir la pràctica saludable de l'esport per a la millora de les condicions sociosanitàries dels i les esportistes de les Illes Balears.

Les funcions, la composició i el funcionament de la Comissió de Medicina Esportiva i d'Investigació Científica de les Illes Balears es determinaran per via reglamentària.

TÍTOL VIII

Art. 91

Art. 92

TÍTOL IX**CAPÍTOL I**

Art. 93

CAPÍTOL II

Art. 94

Art. 95

Art. 96

CAPÍTOL III Art. 97

Capítol II **Dopatge esportiu i control de mètodes prohibits**

Article 94 Mesures de prevenció, control i repressió antidopatge

El Govern de les Illes Balears, en col·laboració amb les federacions esportives de les Illes Balears i amb el Consell Superior d'Esports, ha de promoure i impulsar la investigació i l'establiment de mesures de prevenció, control i sanció per la utilització de substàncies o mètodes prohibits que alterin indègudament la capacitat física o els resultats esportius, d'acord amb la normativa estatal en vigor.

Article 95 Llista de substàncies i mètodes prohibits

En totes les competicions i activitats esportives que tinguin lloc a les Illes Balears, és d'aplicació la llista de substàncies, grups farmacològics prohibits i mètodes no reglamentaris destinats a augmentar artificialment les capacitats físiques dels i de les esportistes o a modificar els resultats de les competicions, aprovada i publicada pel Consell Superior d'Esports.

Article 96 Controls antidopatge

Els i les esportistes que participin a competicions i activitats esportives a les Illes Balears tenen l'obligació de sotmetre's als controls antidopatge en els supòsits i les condicions que s'estableixin reglamentàriament. Les anàlisis de les mostres preses en els controls antidopatge han de fer-se en laboratoris reconeguts oficialment que han de disposar de les autoritzacions preceptives atorgades per l'autoritat sanitària competent.

Capítol III **Comissió Antidopatge de l'Esport de les Illes Balears**

Article 97 Estructura i funcionament

Es crea la Comissió Antidopatge de l'Esport de les Illes Balears, integrada per representants del Govern de les Illes Balears, representants de les federacions esportives de les Illes Balears i persones de reconegut prestigi en els àmbits científic, esportiu i jurídic. El funcionament de la comissió s'ha de determinar per reglament, així com el desplegament de les seves funcions i les mesures de prevenció contra el dopatge.

Article 98 Funcions

Independentment del desplegament reglamentari posterior, les funcions de la Comissió Antidopatge de l'Esport de les Illes Balears són, entre d'altres, les següents:

- a) Valorar i estudiar les actuacions en l'àmbit esportiu pel que fa a temes vinculats amb el dopatge.
- b) Col·laborar amb les administracions competents en la prevenció, el control i la repressió de l'ús de substàncies prohibides i mètodes no reglamentaris destinats a augmentar artificialment la capacitat física dels i de les esportistes o a modificar els resultats de la competició.
- c) Instar les federacions esportives de les Illes Balears perquè incoïn expedients disciplinaris i, si s'escau, presentin recursos davant del Tribunal Balear de l'Esport contra les resolucions disciplinàries d'aquestes federacions.
- d) Proposar sancions al Tribunal Balear de l'Esport, en els termes prevists en aquesta llei i en les normes que la despleguin.
- e) Qualsevol altra funció que se li encomani.

Capítol IV

Violència derivada dels espectacles esportius

Article 99 Violència derivada dels espectacles esportius

1. Els espectacles esportius tenen la consideració d'espectacles públics i els és aplicable la normativa vigent en matèria d'espectacles públics.

2. El Govern de les Illes Balears ha d'actuar per prevenir tot tipus d'accions i manifestacions de violència i xenofòbia que tinguin l'origen en activitats esportives en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, i ha de fomentar en tot moment l'esperit olímpic i esportiu.

3. Aquesta llei no menyscaba ni limita l'exercici competencial per part de l'Administració General de l'Estat de les seves actuacions en matèria de protecció de la seguretat ciutadana i l'exercici de les llibertats públiques, així com totes les matèries que siguin competència exclusiva de l'Estat.

Capítol V

Comissió contra la Violència a l'Esport de les Illes Balears

Article 100 Creació de la Comissió

Es crea la Comissió contra la Violència a l'Esport de les Illes Balears per prevenir qualsevol tipus d'acció o manifestació de violència, racisme o xenofòbia, o que la pugui generar, com a conseqüència d'activitats o competicions esportives en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma les Illes Balears.

Article 101 Funcions i composició

Les funcions i la composició de la Comissió contra la Violència a l'Esport de les Illes Balears s'han de determinar per reglament, i han d'incloure necessàriament la possibilitat d'arbitrar les mesures que tendeixin a impedir l'entrada als espectacles i a les competicions esportius d'aquelles persones que puguin provocar situacions de violència de tipus individual o col·lectiu en qualsevol de les seves formes.

Article 102 Funcionament

La Comissió contra la Violència a l'Esport de les Illes Balears pot proposar a les autoritats competents, a les federacions esportives de les Illes Balears i al Tribunal Balear de l'Esport la incoació d'expedients disciplinaris i sancionadors.

El funcionament de la Comissió s'ha de regular per reglament, i també el desplegament de les seves funcions i les mesures de prevenció contra la violència a l'esport.

TÍTOL X INSTAL·LACIONS I INFRAESTRUCTURES ESPORTIVES

Capítol I Instal·lacions esportives. Disposicions comunes

Article 103 Definició d'instal·lació esportiva

S'entén per instal·lació esportiva qualsevol espai obert o tancat, infraestructura, immoble, equipament o espai natural d'ús esportiu dotat de les condicions suficients per practicar-hi activitat esportiva o d'entrenament, amb independència de la seva titularitat pública o privada.

Article 104 Col·laboració amb altres administracions

L'administració competent en matèria esportiva ha de col·laborar amb les institucions educatives i amb les entitats locals, perquè els centres d'ensenyament puguin disposar de les instal·lacions esportives polivalents necessàries per a les activitats d'educació física i la pràctica esportiva.

Article 105 Instal·lacions esportives dels centres d'ensenyament

L'administració competent en matèria esportiva ha de procurar la utilització de les instal·lacions esportives dels centres d'ensenyament fora de l'horari lectiu, sense detriment de les activitats de caràcter voluntari que les associacions de pares i mares o els consells escolars programin en horari extraescolar.

Article 106 Activitats d'entrenament a les instal·lacions esportives

L'activitat d'entrenament, basada en la preparació tècnica o física per a l'èxit d'una eficiència major en la pràctica de les diverses modalitats esportives, ha de ser objecte d'atenció preferent en l'ús de les instal·lacions, encara que subordinada a la de competició.

Article 107 Accessibilitat als equipaments esportius

El Govern de les Illes Balears ha de vetllar perquè els equipaments esportius siguin accessibles i no tinguin barreres o obstacles que dificultin la lliure circulació de persones amb discapacitat. Així mateix, els espais esportius han d'estar equipats perquè aquestes persones els puguin utilitzar de manera adequada, sempre que ho permeti la naturalesa dels esports a què es destinin aquests espais.

TÍTOL IX
CAPÍTOL III
Art. 98

CAPÍTOL IV
Art. 99

CAPÍTOL V
Art. 100
Art. 101
Art. 102

TÍTOL X
CAPÍTOL I
Art. 103
Art. 104
Art. 105
Art. 106
Art. 107

Capítol II Planificació en matèria d'instal·lacions esportives

§ 22. Llei 14/2006, de 17 d'octubre, de l'esport a les Illes Balears (BOIB núm. 151, de 26 d'octubre de 2006; BOE núm. 285 de 29 de novembre de 2006)

Article 108 Pla director sectorial d'instal·lacions esportives

El Pla director sectorial d'instal·lacions esportives de les Illes Balears, a proposta de la conselleria corresponent, ha d'aprovar el Pla director sectorial d'instal·lacions esportives de les Illes Balears com a instrument de planificació i ordenació, per atendre les necessitats de la població en matèria d'instal·lacions esportives, segons la llei vigent.

Article 109 Contingut mínim del Pla director sectorial d'instal·lacions esportives

El Pla director sectorial d'instal·lacions esportives de les Illes Balears ha de contenir, entre d'altres, les determinacions següents:

- a) La infraestructura esportiva bàsica determinada per la necessitat d'instal·lacions, tenint en compte la població, el nombre de persones usuàries potencials, la seva ubicació i l'interès per a l'activitat física i l'esport.
- b) Les característiques i les condicions mínimes dels terrenys i les instal·lacions esportives, segons la normativa que en permeti l'homologació per a competicions oficials.
- c) Les condicions higienicosanitàries i de seguretat que han de complir les instal·lacions o els equipaments esportius.
- d) Les mesures de caràcter ecològic que garanteixin el respecte al medi ambient.
- e) La previsió de la cobertura necessària de demanda de serveis complementaris de caràcter esportiu per a les persones que visitin les Illes.
- f) Les condicions mínimes d'accessibilitat i servei de transports públics com a forma d'unió entre els municipis a fi de mancomunar instal·lacions.
- g) Els requisits de les instal·lacions i els establiments destinats a la pràctica de qualsevol tipus d'activitat físicoesportiva.

Capítol III Cens d'instal·lacions esportives

Article 110 Característiques generals

1. L'administració autonòmica de les Illes Balears ha d'elaborar i gestionar un cens detallat d'instal·lacions esportives, amb les seves característiques tècniques, amb la finalitat d'identificar-les i controlar-les, i ha de facilitar l'elaboració del Pla director sectorial d'instal·lacions esportives de les Illes Balears. A aquests efectes, totes les persones que siguin titulars d'instal·lacions esportives ubicades a les Illes Balears han de facilitar a l'administració esportiva autonòmica les dades necessàries per elaborar i actualitzar el cens.

2. La inclusió en el cens autonòmic d'instal·lacions esportives és un requisit imprescindible per dur a terme competicions oficials i per percebre subvencions en l'àmbit autonòmic o ajudes públiques de caràcter esportiu.

3. El cens ha d'actualitzar-se segons la periodicitat que s'estableixi reglamentàriament.

Article 111 Contingut mínim

El cens d'instal·lacions esportives ha de contenir, com a mínim, les dades següents:

- a) La ubicació territorial.
- b) La titularitat i el caràcter.
- c) L'estat de conservació i els serveis amb què compta.
- d) La capacitat i les condicions d'accessibilitat per a persones amb alguna discapacitat.
- e) Les modalitats esportives que s'hi puguin dur a terme i el caràcter homologat o no de la instal·lació per les autoritats esportives competents.
- f) L'acreditació d'estar en possessió de les llicències administratives i les cobertures d'assegurances que s'exigeixin legalment.

Capítol IV

Seguretat en instal·lacions esportives

Article 112 Obligacions del públic i dels titulars d'instal·lacions esportives

1. Sense perjudici de la normativa general que sigui aplicable, amb la finalitat de promoure la seguretat i la protecció dels i de les esportistes i del públic, no es permet l'accés a les instal·lacions esportives d'ús públic a les persones que intentin introduir:

- a) Pancartes, símbols, emblemes o llegendes que, pel contingut o la significació, puguin incitar a la violència.
- b) Armes o objectes utilitzables com a elements per agredir.
- c) Bengales o focs d'artifici pirotècnics.
- d) Els objectes o els instruments establerts reglamentàriament.
- e) Begudes alcohòliques.

2. Les persones que siguin titulars de la instal·lació són obligades a retirar immediatament els objectes esmentats a l'apartat anterior. Si no ho fan, se'ls ha d'aplicar el règim sancionador que estableix aquesta llei.

3. Així mateix, el públic ha de complir les obligacions establertes a la normativa vigent en matèria de llicències integrades d'activitat i d'espectacles públics.

Article 113 Assegurança de responsabilitat civil

1. Les persones que siguin titulars públics o privats d'instal·lacions esportives d'ús públic han de comptar amb una assegurança de responsabilitat civil que cobreixi els danys i els perjudicis que es derivin de l'ús de les instal·lacions. A les instal·lacions de titularitat pública es pot substituir l'assegurança de responsabilitat civil per un altre sistema de cobertura de danys i perjudicis.

2. En el cas d'activitats extraordinàries singulars o excepcionals subjectes a autorització administrativa és d'aplicació el que disposa la normativa autonòmica vigent en matèria d'emergències pel que fa a la prevenció en espectacles públics.

Article 114 Revisions de l'equipament

A les instal·lacions esportives d'ús públic ubicades a les Illes Balears han de fer-se revisions periòdiques de l'equipament esportiu, fix o mòbil. La persona que sigui titular de la instal·lació ha de comprovar, sota la seva responsabilitat, que l'equipament està en perfecte estat i que compleix els requisits tècnics de seguretat que exigeix la normativa sectorial aplicable.

TÍTOL X
CAPÍTOL II
Art. 108
Art. 109

CAPÍTOL III
Art. 110
Art. 111

CAPÍTOL IV
Art. 112
Art. 113
Art. 114

§ 22. Llei 14/2006, de 17 d'octubre, de l'esport a les Illes Balears (BOIB núm. 151, de 26 d'octubre de 2006; BOE núm. 285 de 29 de novembre de 2006)

TÍTOL XI POTESTAT SANCIONADORA EN MATÈRIA ADMINISTRATIVA ESPORTIVA

Capítol I Exercici de la potestat sancionadora

Article 115 Òrgans competents i normativa aplicable

1. L'exercici de la potestat sancionadora en matèria administrativa esportiva correspon a l'administració esportiva autonòmica sobre qualsevol persona física o jurídica, per la comissió de les infraccions administratives tipificades en aquesta llei.

2. Són d'aplicació els principis generals de la potestat sancionadora establerts a la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 116 Funció inspectora

1. La funció inspectora en matèria d'esports l'ha d'exercir el personal funcionari adscrit a l'òrgan administratiu que tingui atribuïda la competència i els llocs de treball del qual hagin estat designats per a l'exercici de la funció inspectora. L'Administració de la comunitat autònoma, dins l'àmbit de les seves competències, pot habilitar el seu personal tècnic per exercir aquesta funció inspectora.

2. En l'exercici de les seves funcions inspectores tenen la consideració d'autoritat i gaudeixen com a tals de la protecció i de les atribucions que estableixi la normativa vigent.

Article 117 Règim de responsabilitat

1. Es poden sancionar per fets constitutius d'infraccions administratives en matèria esportiva les persones físiques i jurídiques que en siguin responsables per dol, culpa o simple negligència.

2. Les infraccions dels preceptes d'aquest títol són objecte de les sancions administratives corresponents, amb la instrucció prèvia de l'expedient oportú i sense perjudici de les responsabilitats civils i penals que es puguin derivar d'aquests fets.

3. En els casos que la conducta sigui constitutiva de delictes o falta, l'administració ha de passar el tant de culpa a la jurisdicció competent i s'ha d'abstenir de continuar el procediment sancionador mentre l'autoritat judicial no dicti sentència ferma, en decreti el sobreseïment o l'arxiu de les actuacions, o el Ministeri Fiscal retorni l'expedient.

La pena que imposi l'autoritat judicial exclou la imposició de la sanció administrativa. En el cas que no s'estimi l'existència de delictes, l'administració ha d'iniciar o continuar l'expedient sancionador, basant-se en els fets que els tribunals considerin provats.

Capítol II
Infraaccions administratives en matèria esportiva

Article 118 Qualificació de les infraaccions. Procediment aplicable

1. Les infraaccions administratives en matèria esportiva poden ser molt greus, greus o lleus.
2. El procediment sancionador és el que regeixi amb caràcter general a l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 119 Infraaccions molt greus

Són infraaccions molt greus:

- a) La realització d'activitats i la prestació de serveis relacionats amb l'esport en condicions que puguin afectar greument la salut i la seguretat de les persones.
- b) L'incompliment dels deures relacionats amb l'obligació de dissoldre una federació esportiva una vegada se n'hagi revocat el reconeixement oficial.
- c) La introducció i l'exhibició de pancartes, símbols, emblemes o llegendes que impliquin incitació a la violència o xenofòbia a les instal·lacions o a altres llocs on es realitzin competicions o actes esportius. Les persones que els organitzin són obligades a retirar-los immediatament.
- d) La introducció a les instal·lacions on tinguin lloc competicions esportives de tota classe de substàncies estupefaents o psicotròpiques, o de begudes alcohòliques, així com de qualsevol altra substància prohibida per llei.
- e) L'incompliment de les normes que regulen els espectacles esportius que n'impedeixi el desenvolupament normal i origini o produeixi perjudicis importants als i a les participants o al públic assistent.
- f) La desobediència reiterada de les ordres o les disposicions de les autoritats governatives respecte de les condicions d'aquests espectacles esportius sobre qüestions que n'afectin el desenvolupament normal i adequat.
- g) L'intrusisme i la intromissió en l'expedició de les titulacions.
- h) La realització d'activitats d'ensenyament, gestió, entrenament i qualsevol de les activitats relacionades amb l'activitat física i l'esport sense la titulació establerta en cada cas per la normativa vigent.
- i) El trencament de sancions imposades per infraaccions greus o molt greus.
- j) La venda d'alcohol i tabac a les instal·lacions esportives.

Article 120 Infraaccions greus

Són infraaccions greus:

- a) L'encobriment de l'ànim lucratiu per mitjà d'entitats esportives sense ànim de lucre.
- b) La negativa o la resistència a facilitar l'actuació inspectora.
- c) La comissió dolosa de danys a les instal·lacions esportives i al mobiliari o als equipaments esportius.
- d) L'incompliment d'alguna de les obligacions o condicions establertes en aquesta llei en matèria de llicències, instal·lacions esportives, titulació dels tècnics i de les tècniques i control mèdic i sanitari.

TÍTOL XI
CAPÍTOL I
Art. 115
Art. 116
Art. 117

CAPÍTOL II
Art. 118
Art. 119
Art. 120

- e) L'incompliment, per part de les entitats esportives legalment inscrites en el Registre d'Entitats Esportives, de qualsevol de les obligacions establertes en els articles 69 i 76 d'aquesta llei.
- f) La utilització indeguda de denominacions o la realització d'activitats pròpies o exclusives de les federacions esportives.
- g) L'organització d'activitats esportives en edat escolar no autoritzades per l'òrgan competent.
- h) La contravençió de sancions imposades per infraccions lleus.
- i) Les conductes descrites en les lletres a), b), d) i f) de l'article anterior, quan no hi concorrin les circumstàncies de perjudici, risc o perill en el grau establert.
- j) La desobediència de les ordres o disposicions de les autoritats governatives relatives a les condicions dels espectacles esportius sobre qüestions que n'afectin el desenvolupament normal i adequat.
- k) L'incompliment en els recintes esportius de les mesures de control sobre l'accés i la permanència o el desallotjament, les substàncies prohibides, així com la introducció, la intervenció i la retirada d'objectes prohibits, inclosos bengales o focs artificials o d'altres artificis pirotècnics en els recintes esportius.

Article 121 Infraccions lleus

Són infraccions lleus:

- a) L'incompliment d'alguna de les obligacions o condicions que estableixen aquesta llei i la normativa que la desplegui, si la infracció no té la consideració de infracció molt greu o greu.
- b) La descurança i l'abandó en la conservació i la cura dels locals socials i de les instal·lacions esportives.

Article 122 Efectes de les infraccions

1. Les infraccions administratives en matèria esportiva poden donar lloc a:
  - a) La imposició d'alguna de les sancions establertes en aquest capítol.
  - b) L'obligació d'indemnitzar pels danys i els perjudicis causats.
  - c) L'adopció de totes les mesures que siguin necessàries per restablir l'ordre jurídic infringit i anul·lar els efectes produïts per la infracció.
  - d) La reposició de la situació alterada per part de la persona infractora al seu estat original.
2. Poden adoptar-se, com a mesures cautelars, l'expulsió o la prohibició d'accés als recintes esportius, al marge de les mesures que estableix l'article 130 d'aquesta llei.

Capítol III Sancions

Article 123 Classes de sancions

Per raó de les infraccions tipificades en aquesta llei, poden imposar-se les sancions següents:

- a) Multa.
- b) Suspensió de l'activitat.
- c) Suspensió de l'autorització.
- d) Revocació definitiva de l'autorització.
- e) Clausura temporal o definitiva d'instal·lacions esportives.

- f) Prohibició d'accés a instal·lacions esportives.
- g) Inhabilitació per organitzar activitats esportives.
- h) Cancel·lació de la inscripció o l'anotació en el Registre d'Entitats Esportives de les Illes Balears.

Article 124 Sancions per infraccions molt greus

Corresponen a les infraccions molt greus:

- a) Multa de 6.010,13 a 60.101,21 euros.
- b) Suspensió de l'activitat per un període d'un a quatre anys.
- c) Suspensió de l'autorització administrativa per un període d'un a quatre anys.
- d) Revocació definitiva de l'autorització.
- e) Clausura de la instal·lació esportiva per un període d'un a quatre anys.
- f) Clausura definitiva de la instal·lació esportiva.
- g) Prohibició d'accés a qualsevol instal·lació esportiva per un període d'un a quatre anys.
- h) Inhabilitació per organitzar activitats esportives per un període d'un a quatre anys.

Article 125 Sancions per infraccions greus

Corresponen a les infraccions greus:

- a) Multa de 601,02 a 6.010,12 euros.
- b) Suspensió de l'activitat fins a un màxim d'un any.
- c) Suspensió de l'autorització administrativa fins a un màxim d'un any.
- d) Clausura de la instal·lació esportiva fins a un màxim d'un any.
- e) Prohibició d'accés a qualsevol instal·lació esportiva fins a un màxim d'un any.
- f) Inhabilitació per organitzar activitats esportives fins a un màxim d'un any.
- g) Cancel·lació de la inscripció o l'anotació en el Registre d'Entitats Esportives de les Illes Balears.

Article 126 Sancions per infraccions lleus

Correspon a les infraccions lleus una multa de 60,10 a 601,01 euros.

Article 127 Gradació de les sancions

En la determinació de la sanció que s'ha d'imposar, l'òrgan competent ha de procurar la deguda adequació entre la gravetat del fet constitutiu de la infracció i la sanció aplicada, per a la gradació de la qual s'han de tenir en compte els criteris següents:

- a) L'existència d'intencionalitat.
- b) La reincidència per la comissió en el termini d'un any de més d'una infracció de la mateixa naturalesa, i que així hagi estat declarada per resolució ferma.
- c) La naturalesa dels perjudicis causats i, si s'escau, dels riscos que han suportat els i les particulars.
- d) El preu i els danys morals.
- e) El fet que hi hagi hagut advertiments previs de l'administració.
- f) El benefici il·lícit obtingut.
- g) L'esmena, durant la tramitació de l'expedient, de les anomalies que varen originar la incoació del procediment.

TÍTOL XI
CAPÍTOL II
Art. 121
Art. 122

CAPÍTOL III
Art. 123
Art. 124
Art. 125
Art. 126
Art. 127

---

§ 22. Llei 14/2006,
de 17 d'octubre,
de l'esport a les
Illes Balears
(BOIB núm. 151,
de 26 d'octubre
de 2006;
BOE núm. 285 de
29 de novembre
de 2006)

Article 128 Prescripció de les infraccions i sancions

1. Les infraccions i les sancions que tipifica i estableix aquesta llei prescriuen en els terminis següents:

- a) Les molt greus, als dos anys.
- b) Les greus, a l'any.
- c) Les lleus, als sis mesos.

2. El termini de prescripció de les infraccions comença a comptar des del mateix dia en què s'hagin comès, i el de les sancions, l'endemà del dia en què la resolució mitjançant la qual s'imposi la sanció esdevingui ferma.

3. La prescripció s'interromp per l'inici, amb el coneixement de la persona interessada, del procediment sancionador, en el cas de les infraccions, i del procediment d'execució, en el cas de les sancions. El termini de prescripció que resti per vèncer es reprèn si aquests procediments romanen paralitzats durant més de dos mesos per causa no imputable a la persona infractora o presumpta infractora.

4. En les infraccions derivades d'una activitat contínua, la data inicial del còmput és la d'acabament de l'activitat o la de l'últim acte mitjançant el qual la infracció s'ha consumat.

5. No prescriuen les infraccions en les quals la conducta tipificada suposi una obligació de caràcter permanent per al o per a la titular.

Article 129 Incompatibilitat de sancions

1. En cas que per la mateixa conducta, i sempre que es pugui considerar com un esdeveniment del joc, es depurin responsabilitats de caràcter esportiu, se suspendrà el procediment sancionador fins a la resolució de l'expedient esportiu, com a màxim durant dos mesos, i es continuarà en cas que no hi hagi sanció.

2. En cas que els fets no es puguin considerar com un esdeveniment del joc, la imposició de sancions per les infraccions tipificades en el capítol III d'aquest títol no impedeix, si és procedent i tenint en compte el diferent fonament, la depuració de responsabilitats disciplinàries de caràcter esportiu.

Article 130 Mesures cautelars

1. En qualsevol moment del procediment, l'òrgan competent per iniciar l'expedient pot decidir, mitjançant un acte motivat, les mesures cautelars de caràcter provisional que assegurin l'eficàcia de la resolució final que pugui recaure en el procediment esmentat, que s'han de notificar a la persona interessada.

2. Les mesures a les quals fa referència l'apartat anterior, que no tenen caràcter de sanció, poden consistir en:

- a) Prestació de fiances.
- b) Suspensió temporal de serveis, activitats o autoritzacions.
- c) Tancament d'instal·lacions esportives.

Article 131 Vinculació dels ingressos derivats de sancions

Els ingressos derivats de la imposició de les sancions que estableix aquest títol s'han de destinar al compliment dels objectius bàsics que determina aquesta llei i, especialment, a l'aplicació en matèries de formació, investigació, medicina esportiva i lluita contra el dopatge i la violència en l'esport.

Capítol V

Infraaccions vinculades al control d'espectacles esportius

Article 132 Règim general de les infraaccions vinculades al control d'espectacles esportius

1. Les infraaccions vinculades al control d'espectacles esportius, la prohibició, la suspensió, el tancament i l'adopció de les mesures de seguretat que es considerin necessàries, s'han de regir pel que disposa la normativa vigent en matèria d'espectacles públics.

2. D'acord amb el que estableix l'apartat anterior, i sense perjudici de les competències reservades a l'Estat en matèria de seguretat ciutadana, el règim sancionador de les infraaccions que s'indiquen a continuació s'ha de regir pel que estableix la normativa vigent en matèria d'espectacles públics:

- a) L'incompliment de les mesures de seguretat i d'higiene en matèria esportiva que suposi un risc greu per a les persones o per als seus béns.
- b) La comissió de danys a les instal·lacions esportives i al mobiliari o als equipaments esportius.
- c) La introducció de tota classe d'armes i d'objectes susceptibles de ser utilitzats com a tals en instal·lacions on es facin competicions o actes esportius.
- d) La venda de qualsevol tipus de begudes alcohòliques en les instal·lacions en què tinguin lloc competicions esportives.
- e) L'accés del públic als camps o llocs d'actuació dels i de les esportistes mentre duri l'espectacle esportiu, llevat que sigui previst o que ho exigeixi la naturalesa de l'activitat.
- f) La participació violenta en baralles i desordres públics en els recintes esportius o als voltants, que ocasionin danys o riscos greus a les persones o als béns.
- g) La manca de l'assegurança de responsabilitat civil quan sigui preceptiva i, especialment, la infracció dels articles 115 i 116 d'aquesta llei.

TÍTOL XII JURISDICCIO ESPORTIVA

Capítol I Concepte i extensió

Article 133 Àmbit de la jurisdicció esportiva

La jurisdicció esportiva s'exerceix en tres àmbits: el disciplinari, el competitiu i l'electoral.

TÍTOL XI CAPÍTOL IV

Art. 128
Art. 129
Art. 130
Art. 131

CAPÍTOL V Art. 132

TÍTOL XII CAPÍTOL I Art. 133

Article 134 Extensió de la potestat jurisdiccional esportiva

1. La potestat jurisdiccional esportiva, en l'àmbit disciplinari, s'estén a:
  - a) Conèixer de les infraccions de les regles del joc o de la competició.
  - b) Conèixer de les infraccions de les normes generals i específiques de conducta i convivència esportives.
2. En l'àmbit de la competició, la potestat jurisdiccional esportiva s'estén a conèixer de les qüestions que afecten:
  - a) L'organització i l'accés a la competició.
  - b) La concessió de llicències esportives i de competició.
3. En l'àmbit electoral, la potestat jurisdiccional esportiva s'estén a conèixer de les decisions que adoptin els òrgans competents dels clubs, les agrupacions i les federacions esportives en relació amb les processos electorals, des que comencen fins que finalitzen, i, en general, a controlar els altres procediments que, atès el que s'estableix en els estatuts i els reglaments de les entitats esportives, poden afectar la composició dels òrgans de govern, administració i representació.

Article 135 Concepte d'infracció de les regles del joc o de la competició

Als efectes d'aquesta llei, són infraccions de les regles del joc o de la competició les accions o les omissions que en el transcurs del joc o de la competició en vulneren, n'impedeixen o en pertorben el desenvolupament normal.

Article 136 Concepte d'infracció de les normes de la conducta i la convivència esportives

Als efectes d'aquesta llei, són infraccions de les normes de la conducta i la convivència esportives les accions o les omissions tipificades, amb caràcter general, en el capítol IV d'aquest títol i les altres que els clubs, les agrupacions i les federacions esportives determinin en els seus estatuts i reglaments.

Capítol II **Potestat disciplinària esportiva**

Article 137 Concepte

S'entén per potestat disciplinària esportiva la facultat d'investigar i, si s'escau, imposar sancions als subjectes que intervinguin en l'organització esportiva en ocasió d'infraccions de les regles del joc o la competició i de les normes generals esportives, inclòs l'àmbit electoral.

Article 138 Òrgans competents

L'exercici de la potestat disciplinària esportiva correspon:

- a) Als jutges o a les jutgesses i als o a les àrbitres, durant el desenvolupament dels partits, les proves o les activitats esportives, amb subjecció a les regles que disposen els reglaments de cada modalitat esportiva.
- b) Als clubs esportius i a la resta de les associacions i entitats esportives sobre els seus socis i les seves sòcies o associats i associades, esportistes, tècnics i tècniques, directius i directives i administradors i administradores, d'acord amb el que n'estableixen els estatuts i les normes reglamentàries.
- c) A les federacions esportives de les Illes Balears i a les agrupacions esportives sobre totes les persones que formen part de la seva estructura,

incloent-hi, a aquests efectes, els clubs esportius, les altres associacions i els seus esportistes, tècnics i tècniques, directius i directives, administradors i administradores, jutges i jutgesses o àrbitres i, en general, sobre totes aquelles persones i entitats que, en la condició de federades, sòcies o afiliades, desenvolupen la modalitat esportiva corresponent a l'àmbit de la comunitat autònoma.

d) A les lligues professionals de caràcter autonòmic sobre les societats esportives que participen en competicions oficials de caràcter professional i sobre els seus directius i les seves directives o administradors i administradores.

e) Al Tribunal Balear de l'Esport sobre les mateixes persones i entitats que les federacions esportives de les Illes Balears, sobre aquestes mateixes i els seus directius i les seves directives i sobre les lligues professionals, sempre que siguin d'àmbit autonòmic o inferior.

TÍTOL XII

CAPÍTOL I

Art. 134

Art. 135

Art. 136

CAPÍTOL II

Art. 137

Art. 138

Art. 139

Art. 140

CAPÍTOL III

Art. 141

Article 139 Règim de recursos

Contra els actes i les resolucions que adoptin els òrgans esmentats a l'article anterior es poden interposar els recursos establerts en el capítol IX d'aquest títol.

Article 140 Competència de la jurisdicció ordinària

1. L'òrgan suprem jurisdiccional esportiu en aquests àmbits és el Tribunal Balear de l'Esport, que s'ha de regir per aquesta llei i per les normes que la despleguin.

2. La impugnació dels actes i els acords de caràcter associatiu dels òrgans de govern i representació de les associacions, les agrupacions esportives i les federacions esportives que no estiguin afectats a les matèries relacionades amb la disciplina esportiva, amb la competició o amb la matèria electoral s'han d'impugnar davant de la jurisdicció ordinària.

Capítol III **Disciplina esportiva**

Article 141 Previsions estatutàries i reglamentàries de les federacions esportives

En relació amb la disciplina esportiva, les disposicions estatutàries o reglamentàries de les federacions esportives de les Illes Balears han d'establir inexcusablement, amb ple respecte per les disposicions contingudes en aquesta llei, les qüestions següents:

- a) Un sistema tipificat d'infraccions de les regles del joc específiques de cada federació, que en determini el caràcter de molt greu, greu o lleu.
- b) Un sistema tipificat d'infraccions de la conducta esportiva, d'acord amb el que estableix aquesta llei. Si les disposicions estatutàries o reglamentàries federatives tipifiquen les mateixes infraccions de la conducta esportiva ja recollides en aquest títol, la qualificació d'aquestes segons la gravetat ha de coincidir amb la gradació que s'estableix en aquest títol.
- c) Un sistema de sancions proporcional al d'infraccions tipificades.
- d) La determinació de les causes modificatives de la responsabilitat i els requisits de l'extinció i la prescripció.

e) El compliment dels principis legals establerts respecte del procediment sancionador, especialment els relatius a la prohibició d'imposar una doble sanció pels mateixos fets i de sancionar per infraccions tipificades posteriorment al moment en què s'hagin comès, i l'aplicació dels efectes retroactius favorables.

f) Els procediments disciplinaris de tramitació i imposició, si pertoca, de sancions que garanteixin el respecte del tràmit d'audiència de les persones interessades.

g) Un sistema de recursos contra les resolucions dictades en exercici de la potestat disciplinària.

Capítol IV **Relació d'infraccions de la conducta esportiva**

Article 142 Qualificació de les infraccions

Les infraccions es classifiquen en molt greus, greus i lleus.

Article 143 Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus :

a) Les agressions a jutges i jutgesses, àrbitres, jugadors i jugadores, públic, tècnics i tècniques, directius i directives i altres autoritats esportives, si causen lesions que suposin un detriment de la integritat corporal o de la salut física o mental de la persona agredida.

b) Els comportaments antiesportius que impedeixin la realització d'un partit, d'una prova o competició o que obliguin a suspendre'ls temporalment o definitivament.

c) Les intimidacions o coaccions realitzades contra àrbitres, jutges i jutgesses, tècnics i tècniques, directius i directives i altres autoritats esportives.

d) La desobediència manifesta de les ordres i les instruccions que emanin de jutges i jutgesses, àrbitres, directius i directives i d'altres autoritats esportives.

e) Els abusos d'autoritat i la usurpació d'atribucions.

f) La violació del secret en assumptes que es coneuguin per raó del càrrec.

g) Els actes de rebel·lia contra els acords de federacions, agrupacions i clubs esportius.

h) Els actes dirigits a predeterminar no esportivament el resultat d'un partit, una prova o una competició.

i) L'alineació indeguda, la incompareixença no justificada o la retirada d'una prova, un partit o una competició.

j) El consum de substàncies o fàrmacs destinats a augmentar artificialment la capacitat física de l'esportista i la pràctica d'activitats o la utilització de mètodes antireglamentaris que modifiquin o alterin els resultats d'una competició o una prova.

k) La promoció del consum de substàncies o fàrmacs o la incitació a consumir-ne o a practicar o utilitzar els mètodes als quals fa referència la lletra j) anterior.

l) Els actes dirigits a predeterminar o alterar els resultats de les eleccions dels càrrecs de representació o direcció dels clubs esportius i les federacions esportives, i tots aquests que impedeixin o pertorbin el desenvolupament dels processos electorals dels clubs esportius i de les

federacions esportives de les Illes Balears.

m) El trencament de la sanció imposada per una infracció greu o molt greu.

n) Els incompliments dels acords de les assemblees generals o les juntes de socis i sòcies de les federacions o associacions i clubs esportius, així com dels reglaments electorals i d'altres disposicions estatutàries o reglamentàries.

o) La no-convocatòria, en els terminis o les condicions legals, de forma sistemàtica i reiterada, dels òrgans col·legiats de les federacions o les juntes de socis i sòcies dels clubs esportius i qualsevol altra associació esportiva.

p) L'incompliment de les resolucions fermes dictades pel Tribunal Balear de l'Esport.

q) La utilització i l'ús incorrectes dels fons privats de les associacions i els clubs esportius i de les federacions esportives de les Illes Balears, així com de les subvencions, els crèdits, els avals i la resta d'ajuts rebuts de l'Estat i de les comunitats autònomes o dels ajuntaments i altres corporacions de dret públic. Les infraccions administratives en matèria de subvencions s'han de regir pel procediment sancionador específic regulat a la normativa vigent en matèria de subvencions.

r) Els actes, les manifestacions i qualsevol tipus de conducta que, directament o indirectament, indueixin a la violència o la incitin.

s) Les que, amb aquest caràcter, estableixin les associacions, les agrupacions i les federacions com a infraccions de la conducta esportiva i que siguin específiques de l'esport de què es tracti.

TÍTOL XII
CAPÍTOL IV

Art. 142

Art. 143

Art. 144

Article 144 Infraccions greus

Són infraccions greus:

a) Les agressions a què fa referència l'article anterior a la lletra a), si impliquen una gravetat menor, segons el mitjà utilitzat o el resultat produït.

b) Els insults i les ofenses a jutges i jutgesses, àrbitres, tècnics i tècniques, directius i directives i d'altres autoritats esportives, o contra el públic assistent i altres esportistes o competidors i competidores.

c) Les conductes que alterin el desenvolupament normal d'un partit, una prova o una competició.

d) L'incompliment d'ordres, convocatòries o instruccions emanades de jutges i jutgesses, àrbitres, tècnics i tècniques, directius i directives i d'altres autoritats esportives.

e) Els actes notoris i públics que atemptin contra el decòrum o la dignitat esportiva.

f) L'exercici d'activitats públiques o privades declarades incompatibles amb l'activitat o la funció esportiva desenvolupada.

g) El trencament de la sanció per infracció lleu.

h) L'actitud passiva en el compliment de les obligacions de prevenir la violència en els espectacles públics i de lluitar-hi en contra, i també en la investigació i el descobriment de la identitat de les persones responsables d'actes violents.

i) Les que amb aquest caràcter estableixin les associacions, les agrupacions i les federacions com a infraccions de la conducta esportiva.

Article 145 Infraccions lleus

Són infraccions lleus:

- a) Les observacions formulades a jutges i jutgesses, àrbitres, tècnics i tècniques, directius i directives i altres autoritats esportives en l'exercici de les seves funcions, de forma que suposin una incorrecció lleu.
- b) La incorrecció lleu amb el públic o amb altres jugadors i jugadores o competidors i competidores.
- c) L'actitud passiva en el compliment de les ordres i les instruccions rebudes de jutges i jutgesses, àrbitres, tècnics i tècniques, directius i directives i resta d'autoritats esportives en l'exercici de les seves funcions.
- d) L'incompliment de les normes esportives per negligència o distracció, llevat que constitueixi una infracció greu o molt greu.
- e) Les que amb aquest caràcter estableixin les associacions, les agrupacions i les federacions com a infraccions de la conducta esportiva.

Capítol V

Relació de sancions per infraccions de la conducta esportiva

Article 146 Qualificació de les sancions

Per raó de les infraccions tipificades en aquesta llei, poden imposar-se les sancions següents:

- a) Avís.
- b) Amonestació pública.
- c) Suspensió o inhabilitació temporal.
- d) Privació definitiva o temporal dels drets d'associat o associada.
- e) Privació de la llicència federativa.
- f) Inhabilitació a perpetuïtat.
- g) Multa.
- h) Clausura del terreny de joc o recinte esportiu.
- i) Prohibició d'accés als estadis i als recintes esportius.
- j) Pèrdua del partit o desqualificació a la prova.
- k) Pèrdua de punts o de llocs a la classificació.
- l) Pèrdua o descens de categoria o divisió.

Article 147 Sancions per infraccions molt greus

Corresponen a les infraccions molt greus les sancions següents:

- a) Inhabilitació a perpetuïtat.
- b) Privació definitiva de la llicència federativa.
- c) Privació definitiva dels drets d'associat o associada.
- d) Suspensió o inhabilitació temporal per un període d'un a quatre anys o, si s'escau, per un període d'una a quatre temporades.
- e) Privació del dret d'associat o associada per un període d'un a quatre anys.
- f) Multa de fins a 1.500 euros.
- g) Pèrdua o descens de categoria o divisió, pèrdua de punts o llocs a la classificació, o clausura del terreny de joc o del recinte esportiu per un període de quatre partits a una temporada, segons correspongui.
- h) Pèrdua del partit o desqualificació de la prova.
- i) Prohibició d'accés als estadis o als recintes esportius per un període d'un any o més, fins a cinc.

Article 148 Sancions per infraccions greus

Corresponen a les infraccions greus les sancions següents:

- a) Suspensió o inhabilitació per un període d'un mes a un any o, si s'escau, de cinc partits a una temporada.
- b) Privació dels drets d'associat o associada per un període d'un mes a un any.
- c) Multa de fins a 1.000 euros.
- d) Pèrdua del partit o desqualificació a la prova o clausura del terreny de joc o recinte esportiu, d'un a tres partits, segons correspongui.
- e) Prohibició d'accés als estadis o recintes esportius per un període d'un mes a un any.

Article 149 Sancions per infraccions lleus

Corresponen a les infraccions lleus les sancions següents:

- a) Suspensió per un període no superior a un mes o un període d'un a quatre partits.
- b) Multa de fins a 500 euros.
- c) Privació dels drets d'associat o associada per un període màxim d'un mes.
- d) Prohibició d'accés als estadis o recintes esportius per un període màxim d'un mes.
- e) Avís.
- f) Amonestació pública.

Capítol VI Disposicions comunes

Article 150 Sanció de multa

La sanció de multa només pot imposar-se a les entitats esportives i a les persones infractores que percebin una retribució econòmica per la seva tasca. El no pagament de les multes determina la suspensió per un període ni inferior ni superior al de la suspensió que pot imposar-se per cometre una infracció de la mateixa gravetat que la que determina la imposició de la sanció econòmica.

Article 151 Simultaneïtat de les sancions

Les sancions de multa, pèrdua del partit, descompte de punts a la classificació, pèrdua de categoria o divisió i prohibició d'entrar als estadis o recintes esportius poden imposar-se simultàniament a qualsevol altra sanció.

Article 152 Alteració del resultat del partit, de la prova o de la competició

En cas que s'imposi una sanció que impliqui la pèrdua del partit o la desqualificació de la prova, o si s'imposa una sanció per una infracció que tingui per objecte la predeterminació, mitjançant preu, acord o intimidació, del resultat d'un partit, una prova o una competició, o si la infracció és de les tipificades a la lletra j) de l'article 143, els òrgans disciplinaris titulars de la potestat sancionadora estan facultats per alterar el resultat del partit, la prova o la competició si pot determinar-se que, si no s'hagués produït la infracció, el resultat hauria estat diferent.

TÍTOL XII
CAPÍTOL IV
Art. 145

CAPÍTOL V
Art. 146
Art. 147
Art. 148
Art. 149

CAPÍTOL VI
Art. 150
Art. 151
Art. 152

Article 153 Circumstàncies agreujants de la responsabilitat

Són circumstàncies que agreugen la responsabilitat:

- a) La reiteració.
- b) La reincidència.
- c) El preu.
- d) El perjudici econòmic ocasionat.

Article 154 Concepte de reiteració i de reincidència

1. Hi ha reiteració si l'autor o l'autora d'una infracció ha estat sancionat o sancionada en una mateixa temporada per una altra que es penalitzi amb una sanció igual o superior, o per més d'una que es penalitzi amb una sanció inferior.

2. Hi ha reincidència si l'autor o l'autora d'una infracció ha estat sancionat o sancionada durant una mateixa temporada per un fet de la mateixa o anàloga naturalesa al que s'ha de sancionar.

Article 155 Circumstàncies atenuants de la responsabilitat

Són circumstàncies atenuants:

- a) La provocació suficient, immediatament anterior a la comissió de la infracció.
- b) El penediment espontani. No es considera penediment espontani el que es produeix una vegada que s'hagi iniciat el procediment disciplinari.

Article 156 Gradació de les sancions pels òrgans disciplinaris

Els òrgans disciplinaris poden, en l'exercici de la seva funció, aplicar la sanció al grau que considerin convenient, tenint en compte la naturalesa dels fets, les circumstàncies personals de la persona responsable, les conseqüències de la infracció i la concurrència de circumstàncies atenuants o agreujants.

Article 157 Formes d'extinció de la responsabilitat disciplinària

La responsabilitat disciplinària s'extingeix per:

- a) Compliment de la sanció.
- b) Prescripció de les infraccions o de les sancions.
- c) Mort de la persona inculpada.
- d) Aixecament de la sanció.
- e) Pèrdua de la condició d'esportista, d'àrbitre o àrbitra, de tècnic federat o tècnica federada o de membre del club esportiu o de l'associació esportiva de què es tracti. En aquest darrer cas, si la pèrdua de la condició és voluntària, aquest supòsit d'extinció de la responsabilitat disciplinària té efectes merament suspensius si qui està subjecte a procediment disciplinari en tràmit o ha estat sancionat recupera en qualsevol modalitat esportiva, i dins d'un termini de tres anys, la condició amb què quedava vinculat a la disciplina esportiva. En aquest cas, el temps de suspensió de la responsabilitat disciplinària no es computa a efectes de la prescripció de les infraccions ni de les sancions.

Article 158 Prescripció de les infraccions i de les sancions

1. Les infraccions lleus prescriuen al mes; les greus, a l'any; i les molt greus, als tres anys d'haver estat comeses.

2. El termini de prescripció de les infraccions comença a comptar el dia en què s'han comès, s'interromp en el moment en què s'acorda iniciar el procediment i torna a comptar si l'expedient roman paralitzat per causa no imputable a la persona infractora durant més de dos mesos o si l'expedient conclou sense que la persona infractora hagi estat sancionada.

3. Les sancions prescriuen al mes si han estat imposades per infracció lleu; a l'any, si ho han estat per infracció greu; i als tres anys, si ho han estat per infracció molt greu.

4. El termini de prescripció de la sanció comença a comptar l'endemà que esdevingui ferma la resolució per la qual s'ha imposat o, si la sanció havia començat a complir-se, el dia en què se n'ha violat el compliment.

Article 159 Execució de les sancions

Les sancions imposades són immediatament executives, sense que les reclamacions o els recursos que s'hi interposin en contra en paralitzin o suspenguin l'execució, llevat que, després d'haver interposat el recurs, l'òrgan encarregat de resoldre'l acordi, a instància de part, la suspensió de l'execució de la sanció imposada en algun d'aquests casos:

- a) Si hi concorre una causa de nul·litat de ple dret de la sanció imposada.
- b) Si no suspendre-la pot suposar danys o perjudicis d'impossible o difícil reparació.
- c) Si hi ha aparença de bon dret en favor de la persona que presenta el recurs.
- d) Si no suspendre-la pot provocar la impossibilitat d'aplicar la resolució del recurs.

Capítol VII Procediments en matèria disciplinària

Secció 1a Disposicions generals

Article 160 Instrucció prèvia

Per imposar sancions per qualsevol tipus d'infracció o omissió, és preceptiva la instrucció prèvia d'un expedient disciplinari, d'acord amb el procediment establert en aquesta llei o d'acord amb el que estableixin els estatuts o reglaments del club esportiu o de l'associació esportiva o de la federació corresponent.

Article 161 Principis generals en el procediment en matèria disciplinària

Els estatuts o reglaments del club esportiu i de les entitats esportives de les Illes Balears han d'ajustar-se als principis generals dels procediments disciplinaris, de manera que regulin i respectin el tràmit d'audiència de les persones interessades, respectin el dret de la presumpta persona infractora a conèixer, abans que finalitzi el tràmit d'audiència, l'acusació que s'ha formulat en contra seva, i respectin el dret de les persones interessades en l'expedient a formular les al·legacions que creguin pertinents, a recusar l'instructor o la instructora i el secretari o la secretària de l'expedient per causa legítima, si són nomenats, i a proposar les proves que tendeixin a demostrar les al·legacions i que guardin relació amb el que és objecte d'enjudiciament.

TÍTOL XII CAPÍTOL VI

Art. 153
Art. 154
Art. 155
Art. 156
Art. 157
Art. 158
Art. 159

CAPÍTOL VII

Art. 160
Art. 161

Secció 2a Procediment d'urgència

§ 22. Llei 14/2006, de 17 d'octubre, de l'esport a les Illes Balears (BOIB núm. 151, de 26 d'octubre de 2006; BOE núm. 285 de 29 de novembre de 2006)

Article 162 Àmbit d'aplicació

1. Els procediments disciplinaris iniciats per infraccions susceptibles de ser qualificats d'infracció lleu o greu, quan requereixin la intervenció immediata dels òrgans disciplinaris per raó del desenvolupament normal del joc, la prova o la competició o sigui necessària i justificada una intervenció ràpida dels comitès jurisdiccionals, poden tramitar-se pel procediment d'urgència que estableixin els reglaments de les diferents federacions o, si no, pel procediment d'urgència que regula aquesta llei.

2. El procediment d'urgència que estableixin les diferents federacions per imposar les sancions a què fa referència l'apartat anterior ha de regular, en qualsevol cas, la forma i els terminis preclusius per al compliment del tràmit d'audiència i reconèixer el dret de la persona infractora a conèixer, abans que caduqui el tràmit d'audiència, l'acusació que s'hagi formulat en contra seva, com també el dret a fer les al·legacions que consideri pertinents, a recusar els i les membres del comitè o òrgan disciplinari que tingui atribuïda la potestat sancionadora i a proposar proves que tendeixin a demostrar els fets en què la persona infractora basi la seva defensa.

Article 163 Iniciació

1. El procediment d'urgència s'inicia mitjançant l'acta del partit, la prova o la competició que reflecteixi els fets que puguin donar lloc a la sanció, que han de signar l'àrbitre o l'àrbitra o qui estigui oficialment encarregat d'estendre-la i els competidors i les competidores o els seus representants, si es tracta d'esports de competició individual, o els representants dels clubs esportius o els seus delegats i delegades, si es tracta de competició per equips.

2. El procediment d'urgència també pot iniciar-se mitjançant una denúncia de la part interessada prevista a l'acta del partit o realitzada posteriorment, sempre que la denúncia es registri a les oficines de la federació corresponent dins del segon dia hàbil següent al dia en què hagi tingut lloc el partit, la prova o la competició.

3. En el supòsit que els fets que puguin donar lloc a sanció no estiguin reflectits a l'acta del partit, de la prova o de la competició, sinó mitjançant un annex o document similar, en el qual no hi hagi constància que la persona infractora en coneix el contingut, el procediment s'inicia en el moment en què tingui entrada a la federació corresponent l'annex de l'acta del partit o el document en què quedin reflectits els fets objecte d'enjudiciament. Els annexos de les actes dels i de les àrbitres tenen el mateix valor probatori i la mateixa presumpció de veracitat que les actes.

Article 164 Audiència, al·legacions i prova

1. Una vegada iniciat el procediment per la denúncia de la part interessada o com a conseqüència d'un annex de l'acta del partit o document similar, s'ha de traslladar immediatament la denúncia, l'annex o el document a les persones interessades.

2. Les persones interessades, en el termini de dos dies hàbils següents al dia que se'ls lliura l'acta del partit, de la prova o de la competició, en el cas especificat a l'article 163.1, o en el termini de dos dies hàbils següents al dia en què s'hagi notificat la denúncia, l'annex o el document similar, a què fa referència l'article 163, punts 2 i 3, poden formular, verbalment o per escrit, les al·legacions o manifestacions que, en relació amb els fets imputats en l'acta, la denúncia o l'annex o document similar, considerin convenients al seu dret i poden, dins del mateix termini, proposar o aportar també, si s'escau, les proves pertinents per demostrar les seves al·legacions, si tenen relació amb els fet imputats.

TÍTOL XII
CAPÍTOL VII

Art. 162

Art. 163

Art. 164

Art. 165

Art. 166

Art. 167

---

3. Si les persones interessades proposen alguna prova per a la pràctica de la qual es requereix l'ajuda de l'òrgan competent per resoldre l'expedient, aquest, abans de dictar la resolució pertinent, si estima procedent la pràctica de la prova, ha d'ordenar que es practiqui, ha de disposar el que sigui necessari perquè es dugui a terme el més aviat possible, com a màxim dins el termini de tres dies hàbils comptadors a partir del dia en què s'hagi acordat dur-la a terme, i ha de notificar a les persones interessades el lloc i el moment en el qual es practicarà, si la prova requereix la seva presència.

Article 165 Resolució i notificació

1. Si no es practiquen proves o una vegada practicades, les admeses, o ha transcorregut el termini establert per practicar-les, l'òrgan competent, en el termini màxim de cinc dies, ha de dictar la resolució en la qual, de forma succinta, han d'indicar-se els fets imputats, els preceptes infringits i els que habiliten la sanció que s'imposi. Si les persones interessades han sol·licitat la pràctica de proves i l'òrgan ho considera improcedent, han d'indicar-s'hi els motius de la denegació de les proves.

2. La resolució a què fa referència l'apartat anterior ha de notificar-se a les persones interessades, amb indicació dels recursos que puguin formular-s'hi en contra, del termini per interposar-los i de l'òrgan davant el qual s'han d'interposar.

Secció 3a

Procediment ordinari

Article 166 Àmbit d'aplicació

Excepte en els casos tipificats als articles 162 i següents, per enjudiciar les infraccions, ha de procedir-se d'acord amb el que s'estableix per al procediment ordinari que es regula a continuació.

Article 167 Iniciació

1. El procediment per enjudiciar les infraccions s'inicia amb l'acord de l'òrgan competent, d'acord amb el que disposa l'article 138 d'aquesta llei, d'ofici, per la denúncia de la part interessada o a requeriment de la direcció general competent en matèria esportiva o del Tribunal Balear de l'Esport.

2. Les denúncies han de contenir la identitat de la persona o de les persones que les presentin, la relació dels fets que puguin constituir infracció i la data en què es varen cometre, i, sempre que sigui possible, la identificació de les possibles persones responsables.

Article 168 Actuacions prèvies

L'òrgan competent, abans d'acordar l'inici del procediment, pot ordenar, amb caràcter previ, les investigacions i les actuacions necessàries per determinar si hi concorren circumstàncies que justifiquin l'expedient, especialment pel que fa a determinar els fets susceptibles de motivar la incoació de l'expedient, a identificar la persona o les persones que puguin resultar responsables dels fets, i a la resta de circumstàncies.

Article 169 Resolució d'inici

1. L'òrgan competent, després de rebre la denúncia o el requeriment per incoar un expedient i una vegada practicades les actuacions prèvies que consideri pertinents, ha de dictar la resolució d'inici de l'expedient si entén que els fets que es denunciïn poden constituir infracció. En cas contrari, ha de dictar la resolució oportuna en què s'acordi la improcedència d'iniciar l'expedient, que s'ha de notificar a qui ha presentat la denúncia o el requeriment per iniciar aquest expedient.

2. No pot interposar-se recurs contra la resolució que acordi l'inici de l'expedient. Contra la que acordi la improcedència de l'inici pot interposar-se recurs davant l'òrgan superior, en el termini de tres dies hàbils, a comptar des de l'endemà de la notificació.

3. La resolució en què s'acordi l'inici del procediment ha de contenir el nomenament de l'instructor o de la instructora que ha d'encarregar-se de tramitar l'expedient, i el del secretari o de la secretària que ha d'assistir l'instructor o la instructora en la tramitació, a més d'una relació succinta dels fets que motiven l'inici de l'expedient, la possible qualificació, la identificació de les persones presumptament responsables i les sancions que podrien correspondre'ls, sense perjudici del que resulti de la instrucció de l'expedient.

Article 170 Abstenció i recusació

A l'instructor o a la instructora i al secretari o a la secretària els són d'aplicació les causes d'abstenció i recusació que estableix la legislació de l'Estat per al procediment administratiu comú. Les persones interessades poden exercir el dret de recusació en el termini de tres dies hàbils a comptar des de l'endemà que s'hagi notificat la resolució d'inici de l'expedient davant el mateix òrgan que l'hagi dictada, el qual ha de resoldre sobre la recusació en el termini dels tres dies hàbils següents.

Article 171 Pràctica de la prova

1. En la resolució que acordi l'inici del procediment, ha de concedir-se a les persones interessades un termini de sis dies hàbils, a comptar des de l'endemà de la notificació, perquè puguin proposar per escrit la pràctica de totes les diligències de prova que puguin conduir a aclarir els fets i a l'enjudiciament adequat.

2. Una vegada transcorregut el termini establert a l'apartat anterior, l'instructor o la instructora, mitjançant la resolució corresponent, pot ordenar la pràctica de les proves que, proposades o no per les persones interessades, siguin rellevants per al procediment i la resolució. Per aquest motiu, a la mateixa resolució, l'instructor o la instructora ha d'obrir a prova l'expedient durant un

termini no superior a vint dies hàbils ni inferior a cinc, i ho ha de comunicar a les persones interessades, a les quals se'ls han de notificar la resolució, el lloc, el moment i la forma de practicar cada prova.

3. Contra la resolució de l'instructor o de la instructora que denegui la pràctica d'una prova que hagin proposat les persones interessades, aquestes poden recórrer a l'òrgan competent per resoldre l'expedient en el termini de tres dies hàbils, a comptar des de l'endemà que s'hagi notificat la resolució. L'òrgan competent, dins els cinc dies hàbils següents, ha de resoldre sobre l'admissió o el rebuig de la prova proposada i, en cas que l'admeti, ha de resoldre el que sigui procedent per a la pràctica corresponent.

TÍTOL XII CAPÍTOL VII

Art. 168
Art. 169
Art. 170
Art. 171
Art. 172
Art. 173
Art. 174

Article 172 Proposta de l'òrgan instructor

1. Una vegada transcorregut el termini fixat per practicar les proves, l'instructor o la instructora, en el termini de deu dies hàbils comptadors des de l'endemà d'acabar el termini de pràctica de les proves, ha de proposar el sobreseïment i l'arxiu de l'expedient si considera que no hi ha motius per formular cap plec de càrrecs, o, en cas contrari, ha de formular un plec de càrrecs, on han de reflectir-se els fets imputats, les circumstàncies concurrents i les infraccions corresponents que puguin constituir motiu de sanció, juntament amb la proposta de resolució.

2. La proposta de sobreseïment i arxiu de l'expedient o, si s'escau, el plec de càrrecs i la proposta de resolució han de notificar-se a les persones interessades perquè, en el termini de deu dies hàbils a comptar des de la notificació, puguin examinar l'expedient i presentar per escrit les al·legacions que considerin convenients en defensa dels seus drets o interessos.

3. Una vegada transcorregut aquest termini, l'instructor o la instructora ha d'elevat l'expedient a l'òrgan competent perquè el resolgui, el qual ha de mantenir o reformar la proposta de resolució ateses les al·legacions que formulin les persones interessades, per a la deliberació i la decisió de l'expedient.

Article 173 Resolució

La resolució de l'òrgan competent posa fi a l'expedient i ha de dictar-se en el termini màxim de deu dies hàbils comptadors des de l'endemà que l'expedient s'hagi elevat a l'òrgan competent.

Secció 4a

Procediment jurisdiccional en l'àmbit competitiu

Article 174 Procediment simplificat

Tots els expedients que s'incoïn d'ofici o a instància de part en matèria pròpia de la jurisdicció i que afectin qüestions relatives a l'organització de la competició, poden tramitar-se mitjançant un procediment simplificat, en el qual s'han de tenir en compte, com a mínim, les fases procedimentals següents:

- a) Incoació i notificació suficient, que permeti a les parts interessades i a les que es considerin afectades per la decisió final acreditar-ne la recepció.
- b) Termini d'al·legacions, proposició de prova i pràctica d'aquesta.
- c) Resolució final i comunicació en els termes especificats abans a les parts que hi intervenen, amb especificació dels recursos pertinents, del termini per interposar-los i de l'òrgan davant el qual s'han d'interposar.

Capítol VIII

Qüestions generals que afecten els procediments disciplinaris

§ 22. Llei 14/2006, de 17 d'octubre, de l'esport a les Illes Balears (BOIB núm. 151, de 26 d'octubre de 2006; BOE núm. 285 de 29 de novembre de 2006)

Article 175 Mesures provisionals

Una vegada iniciat qualsevol procediment, l'òrgan competent per incoar-lo pot adoptar, amb subjecció al principi de proporcionalitat, les mesures provisionals que siguin pertinents per assegurar l'eficàcia de la resolució que es dicti.

Article 176 Acord d'adopció de mesures provisionals

1. L'adopció de mesures provisionals pot produir-se en qualsevol moment del procediment, d'ofici o a petició raonada de l'instructor o de la instructora, mitjançant acord motivat, que ha de notificar-se a les persones interessades.

2. Contra l'acord d'adopció de qualsevol mesura provisional, pot interposar-se recurs davant l'òrgan competent per resoldre el recurs, en el termini de tres dies hàbils, comptadors des de l'endemà que es notifiqui l'acord en el qual s'adopti la mesura.

Article 177 Règim de recursos

Contra les resolucions dictades en els procediments als quals es refereix aquest títol, pot interposar-se recurs davant l'òrgan competent per resoldre'l, en el termini de tres dies hàbils, comptadors des de l'endemà d'haver-se notificat la resolució.

Article 178 Trasllet del recurs

Una vegada interposat el recurs, l'òrgan competent per resoldre'l ha de traslladar-lo immediatament a les altres persones interessades perquè, si s'escau, puguin impugnar-lo en el termini de dos dies hàbils.

Article 179 Pràctica de la prova del recurs

Si en el recurs o la impugnació es demana la pràctica de proves indegudament denegades per l'òrgan que hagi dictat la resolució impugnada o es demana la pràctica de proves de les quals la part que les proposi no n'hagi pogut tenir notícia abans de dictar-se la resolució impugnada, l'òrgan competent, abans de resoldre el recurs, ha de pronunciar-se sobre la pràctica de la prova sol·licitada i, en cas que acordi de practicar-la, ha d'adoptar les mesures que siguin necessàries perquè es practiqui en el termini màxim de sis dies hàbils, amb intervenció de les parts, si la prova ho requereix.

Article 180 Resolució del recurs

Una vegada transcorregut el termini establert a l'article 179, si no s'ha sol·licitat cap prova o, si s'escau, no s'ha practicat la que ha estat admesa o ha transcorregut el termini sense que s'hagi practicat, l'òrgan competent per resoldre el recurs ha de dictar la resolució oportuna en el termini màxim de deu dies, que s'ha de notificar a les persones interessades, a les quals s'han d'indicar els recursos que puguin interposar-se en contra, el termini per interposar-los i l'òrgan davant el qual s'han d'interposar.

Article 181 Efectes de l'absència de resolució expressa

En cas que hagi transcorregut el termini establert a l'article anterior sense que s'hagi dictat resolució expressa, s'entén que el recurs ha estat desestimat i es deixa expedida la via contenciosa administrativa.

Capítol IX Recursos

Article 182 Òrgans competents

Es pot interposar recurs contra els actes i les resolucions que, d'acord amb el que estableix l'article 139 d'aquesta llei, adoptin els òrgans competents dels clubs, de les associacions i de les federacions esportives de les Illes Balears si s'han exhaurit, respectivament, la via associativa i la federativa, segons el règim següent:

- a) Si són resolucions definitives dictades per l'òrgan competent dels clubs esportius en matèria disciplinària esportiva, s'ha d'interposar davant el comitè d'apel·lació de la federació balear corresponent a l'activitat esportiva principal de l'entitat si es tracta de clubs esportius federats, o directament davant el Tribunal Balear de l'Esport si estan constituïts com a clubs esportius de lleure, en el termini dels deu dies hàbils següents al de la notificació de la resolució objecte de recurs.
- b) Si són decisions adoptades pels òrgans electorals dels clubs esportius, s'ha d'interposar davant el comitè d'apel·lació de la federació balear corresponent a l'activitat esportiva principal de l'entitat si es tracta de clubs esportius federats, o directament davant el Tribunal Balear de l'Esport si estan constituïts com a clubs esportius, en el termini dels tres dies hàbils des que s'hagi notificat l'acord objecte de recurs o des que s'entengui desestimada tàcitament la reclamació perquè no s'ha dictat cap resolució expressa en el termini establert.
- c) Si són decisions adoptades pels òrgans electorals de les federacions i les agrupacions esportives de les Illes Balears, s'ha d'interposar davant el Tribunal Balear de l'Esport, en el termini de tres dies hàbils des que s'hagi notificat l'acord objecte de recurs o des que la reclamació s'entengui desestimada tàcitament perquè no s'ha dictat cap resolució expressa en el termini establert.
- d) Si són resolucions dictades pels comitès d'apel·lació de les federacions esportives de les Illes Balears, en l'àmbit de la seva competència revisora en matèria electoral, disciplinària esportiva i competitiva, s'ha d'interposar davant el Tribunal Balear de l'Esport, en el termini dels deu dies hàbils des de la notificació de l'acord objecte de recurs o des que el recurs inicial s'hagi d'entendre desestimat tàcitament perquè no s'ha dictat cap resolució expressa dins del termini establert.
- e) Si són resolucions definitives adoptades pels òrgans competents de les entitats esportives de les Illes Balears en matèria disciplinària associativa, o qualsevol altra decisió que emani dels òrgans de govern i representació, s'ha d'interposar davant l'autoritat judicial, sense perjudici del que estableix l'article 191 d'aquesta llei, per a la resolució extrajudicial dels conflictes en l'esport.

Article 183 Executivitat de les resolucions

Les decisions que acordin amb caràcter immediat els jutges i les jutgesses o els i les àrbitres durant el desenvolupament d'un partit referides a les infraccions de les regles del joc i la conducta esportiva són immediatament executives, sense perjudici que, d'acord amb les característiques pròpies de cada modalitat esportiva, els reglaments federatius estableixin un sistema posterior de reclamacions, fonamentades en l'existència d'un error material manifest.

TÍTOL XII CAPÍTOL VIII

Art. 175
Art. 176
Art. 177
Art. 178
Art. 179
Art. 180
Art. 181

CAPÍTOL IX

Art. 182
Art. 183

§ 22. Llei 14/2006, de 17 d'octubre, de l'esport a les Illes Balears (BOIB núm. 151, de 26 d'octubre de 2006; BOE núm. 285 de 29 de novembre de 2006)

Article 184 Concepte

1. El Tribunal Balear de l'Esport és l'òrgan suprem jurisdiccional esportiu en els àmbits electoral, competitiu i disciplinari a les Illes Balears, que, amb el suport material, de personal i pressupostari de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, actua amb total autonomia i independència i decideix, en última instància en via administrativa, sobre les qüestions electorals, competitives i disciplinàries esportives de la seva competència establertes en aquesta llei i en les disposicions reglamentàries que la despleguin.

2. Les resolucions del Tribunal Balear de l'Esport poden ser objecte de recurs davant l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu.

Article 185 Composició

1. El Tribunal Balear de l'Esport és integrat per nou membres i un secretari o una secretària amb veu i sense vot, tots llicenciats en dret i, preferentment, amb experiència en matèria esportiva.

2. Els càrrecs són honorífics, si bé els i les membres del Tribunal tenen dret a rebre les dietes d'assistència a les reunions, les de desplaçament i una compensació per cada ponència assignada, que ha de fixar Govern de les Illes Balears.

Article 186 Nomenament dels i de les membres

Els i les membres del Tribunal Balear de l'Esport són nomenats i nomenades pel conseller o la consellera competent en matèria esportiva:

- a) Tres, a proposta de la direcció general competent en matèria d'esports.
- b) Tres, a proposta de l'Assemblea Balear de l'Esport.
- c) La resta, a proposta de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de les Illes Balears.

Article 187 Elecció del president o de la presidenta i del vicepresident o de la vicepresidenta i nomenament del secretari o de la secretària

1. Una vegada designats els i les membres del Tribunal Balear de l'Esport, han d'eleger d'entre ells un president o una presidenta i un vicepresident o una vicepresidenta, que ha de ratificar l'administració esportiva de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

2. El secretari o la secretària del Tribunal Balear de l'Esport ha de ser designat o designada per la direcció general competent en matèria d'esports entre el personal de l'administració autonòmica i ha de ser llicenciat o llicenciada en dret.

Article 188 Durada del mandat i causes de suspensió i destitució

1. Els i les membres del Tribunal Balear de l'Esport tenen un mandat de quatre anys renovables i cessen en el càrrec quan finalitza el termini per al qual han estat designats i designades, una vegada que s'han designat els nous membres.

2. En cas que els i les membres del Tribunal deixin d'assistir a les reunions per causa no justificada per un període superior a tres mesos, incorrin en

actuacions irregulars manifestes o els sigui d'aplicació alguna de les causes que n'impedeixen l'exercici de funcions públiques, el o la titular de la conselleria competent en matèria d'esports els pot substituir, suspendre o destituir mitjançant una resolució motivada.

Article 189 Vacants

1. En cas de vacant d'un o d'una membre titular del Tribunal Balear de l'Esport, aquesta es cobreix de la mateixa forma en què es va designar el o la membre vacant. Si es tracta del president o la presidenta o del vicepresident o la vicepresidenta, una vegada coberta la vacant, el Tribunal els ha d'eleger perquè els pugui ratificar el o la titular de la direcció general competent en matèria d'esports.

2. Si queden vacants alhora la presidència i la vicepresidència del Tribunal Balear de l'Esport, mentre no se'n produeixi la substitució, ocupa la presidència el o la vocal de més edat, i la vicepresidència, el segon o la segona vocal de més edat.

Article 190 Funcionament

El Tribunal Balear de l'Esport funciona en ple o en comissió permanent.

Article 191 Funcions

1. El Tribunal Balear de l'Esport també pot actuar per resoldre de forma inapel·lable, mitjançant l'arbitratge, les qüestions dispositives que li sotmetin, de comú acord, les persones interessades. L'arbitratge pot ser d'equitat o de dret, i les persones interessades poden sotmetre a la decisió del Tribunal qüestions litigioses perquè les resolgui complint els principis d'igualtat i contradicció, i qüestions dubtoses perquè les decideixi amb caràcter vinculant.

2. El Tribunal Balear de l'Esport pot emetre, amb caràcter no vinculant, notes o informes jurídics sobre qualsevol qüestió que li consultin les persones físiques o jurídiques, o l'administració.

3. Així mateix, el Tribunal Balear de l'Esport pot actuar per la via de la mediació entre les parts en totes aquelles qüestions vinculades amb el món de l'esport que li siguin sotmeses per convenció voluntària entre les parts i que no afectin qüestions de tipus disciplinari ni de dopatge esportiu.

Article 192 Aprovació de preus públics

El conseller o la consellera competent en matèria d'esports ha d'aprovar els preus públics que hagi de percebre el Tribunal Balear de l'Esport pels serveis d'arbitratge, de consultes instades per persones físiques o jurídiques diferents de l'administració i de mediació.

Article 193 Desenvolupament reglamentari

Les funcions dels i de les membres del Tribunal Balear de l'Esport, les normes de procediment, les competències i atribucions del ple i de la comissió permanent del Tribunal, així com també el règim d'incompatibilitats, s'han de regular per reglament. El ple del Tribunal ha d'aprovar el reglament que s'ha de publicar adequadament.

TÍTOL XII CAPÍTOL X

Art. 184
Art. 185
Art. 186
Art. 187
Art. 188
Art. 189
Art. 190
Art. 191
Art. 192
Art. 193

---

§ 22. Llei 14/2006, de 17 d'octubre, de l'esport a les Illes Balears (BOIB núm. 151, de 26 d'octubre de 2006; BOE núm. 285 de 29 de novembre de 2006)

Disposició addicional Preus públics

En el termini de tres mesos comptadors des de l'entrada en vigor d'aquesta llei s'han d'aprovar els preus públics als quals fa referència l'article 192 anterior.

Disposició transitòria primera Vigència temporal de la normativa vigent

En la mesura que no es promulguin les disposicions de caràcter general a les quals fa referència la disposició final primera d'aquesta llei, continuen en vigor les normes reglamentàries existents, mentre no s'hi oposin.

Disposició transitòria segona ,Adaptació de la normativa de les entitats esportives

Les disposicions estatutàries i reglamentàries de les entitats esportives incloses en aquesta llei s'han d'adaptar al que s'hi disposa en els terminis que es determinin a les normes que la despleguin.

Disposició transitòria tercera Dret transitori

Els procediments sancionadors i disciplinaris iniciats a l'empara de la legislació anterior s'han de continuar tramitant d'acord amb aquesta fins que es resolguin definitivament, excepte que la persona o l'entitat objecte d'aquests sol·liciti que es tramitin d'acord amb la nova llei perquè la considera més favorable.

Disposició transitòria quarta Assumpció de competències per part de l'Assemblea Balear de l'Esport

Totes les competències que la Llei 3/1995, de 21 de febrer, de l'esport balear, va atribuir a la Unió de Federacions Balears les ha d'assumir l'Assemblea Balear de l'Esport des del moment mateix de la seva constitució.

Disposició transitòria cinquena Funcionament del Comitè Balear de Disciplina Esportiva

Mentre no es constitueixi el Tribunal Balear de l'Esport n'ha d'exercir les funcions el Comitè Balear de Disciplina Esportiva.

Disposició derogatòria única Normativa derogada

1. Queda derogada la Llei 3/1995, de 21 de febrer, de l'esport balear.

2. Així mateix queden derogades totes les normes de rang igual o inferior en el que contradiguin aquesta llei o s'hi oposin.

Disposició final primera Desenvolupament de la llei

S'autoritza el Govern de les Illes Balears perquè dicti les disposicions reglamentàries necessàries per desplegar i aplicar aquesta llei.

Disposició final segona Entrada en vigor

Aquesta llei entrarà en vigor als vint dies d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Drogo- dependències

23. Llei 4/2005, de 29 d'abril, sobre drogodependències i altres addiccions a les Illes Balears.

§23. Llei 4/2005, de 29 d'abril, sobre drogodependències i altres addiccions a les Illes Balears

(BOIB núm. 71, de 10 de maig de 2005;
BOE núm. 131 de 2 de juny de 2005)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

L'article 43 de la CE estableix com a un dels principis rectors de l'Estat el dret a la protecció de la salut, i correspon als poders públics l'organització i la tutela de la salut pública, tant des de l'òptica de la prevenció com de les prestacions i dels serveis necessaris per a aquesta. En aquest marc de reconeixement de drets socials, la drogodependència i les conductes addictives figuren com a un dels fenòmens socials i sanitaris més importants en aquest inici del segle XXI.

Aquesta problemàtica no s'ha de centrar exclusivament en allò que el fenomen de l'addicció representa per als poders públics en matèria de responsabilitat o de tutela únicament, sinó que ha de vetllar pel que significa per a l'individu, per la limitació que determina per a la seva llibertat, i en aquests casos es parla d'una patologia de la llibertat.

Es fa necessari des dels poders públics promoure normatives específiques que regulin i sancionin l'ús, l'abús o la dependència a les esmentades drogues, així com el desenvolupament de polítiques sanitàries, socials i laborals dirigides tant a la prevenció com a l'atenció d'aquestes.

Aquesta actuació s'ha de centrar en la rapidesa de les intervencions i en les anàlisis d'aquestes com un fenomen canviant, sotmès a l'aparició constant de noves drogues capaces d'integrar-se ràpidament dins dels grups socials més vulnerables, els joves principalment, i promogut i afavorit per l'associació d'aquestes a determinades activitats com l'oci, entre altres. Això no pot, no obstant deixar d'entendre com a tals distintes substàncies socialment acceptades, que s'inclouen en aquesta llei com és el tabac i deixa l'alcohol –per les especials característiques –per a un desenvolupament normatiu independent.

§ 23. Llei 4/2005, de 29 d'abril, sobre drogodependències i altres addicions a les Illes Balears (BOIB núm. 71, de 10 de maig de 2005; BOE núm. 131 de 2 de juny de 2005)

Si bé és conegut des de l'antiguitat l'ús de substàncies per a la producció d'efectes psicofísics, els primers abordatges al tractament del problema i de l'enteniment del fenomen com a tal apareixen a Espanya en la dècada dels vuitanta.

Des de la creació del Pla nacional sobre drogues, l'any 1984, el Govern de les Illes Balears ha exercit la responsabilitat de la coordinació de les actuacions en matèria de drogodependències a través de la conselleria competent en matèria sanitària. Aquestes actuacions s'han integrat parcialment en els successius plans autonòmics d'actuacions sobre drogodependències que s'han anat desenvolupant des del 1993.

Fins ara, també s'han regulat, tant a l'àmbit estatal com autonòmic, distints aspectes relacionats amb les drogodependències: Ordre del conseller de Sanitat, de 7 de gener del 1986, de regulació dels tractaments de deshabitució amb metadona; Decret 45/86, de 15 de maig, de creació de la Comissió territorial sobre drogues de les Illes Balears i Decret 23/91, de 7 de març, pel qual es regula la Comissió de la comunitat autònoma de les Illes Balears d'acreditació, avaluació i control de centres o serveis de tractament amb opiàcis.

També la Llei 9/1987, d'11 de febrer, d'acció social, defineix com a serveis socials específics els encaminats a proporcionar suport, prestacions tècniques i reinserció social, entre altres col·lectius, als toxicòmans. Per la seva part, el Decret 66/1999, de 4 de juny, pel qual s'aprova el Reglament regulador del sistema balear de serveis socials, defineix com a servei social tota activitat, de caràcter general o especialitzat, que es presta amb caràcter regular i permanent per part d'una entitat de serveis socials, dirigida a proporcionar els mitjans de prevenció, informació, orientació, atenció i ajuda, entre d'altres, a les persones, les famílies o els col·lectius que, per raó de dificultats de desenvolupament i d'integració en la societat, manca d'autonomia personal, problemes familiars o marginació social, necessiten de l'esforç col·lectiu i solidari.

Transcorreguts cinc anys des de l'aprovació pel Parlament de l'últim Pla autonòmic de drogues, atès que el problema de les drogodependències en els darrers anys s'ha transformat en un fet social molt ample i complex, on convergeixen sensibilitats i interessos molts diferents, que requereixen una resposta organitzada del còmput de la societat, així com la multiseectorietat implicada en l'actuació sobre les drogues i les seves conseqüències, es fa necessària la promulgació d'una norma amb categoria de llei que asseguri la coordinació i la integració dels recursos que aporten les diferents administracions i la iniciativa social.

L'objectiu és establir i regular una actuació efectiva en el marc de les competències que l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears i la resta de normativa de caràcter estatal assignen a les nostres administracions.

L'article 43 de la Constitució Espanyola reconeix el dret a la protecció de la salut i estableix que és competència dels poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i de les prestacions i serveis necessaris. També indica que els poders públics han de fomentar l'educació sanitària.

La Llei Orgànica 2/1983 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears (modificada per la Llei Orgànica 3/1999, de 8 de gener), en el títol II destaca com a competències exclusives, entre d'altres, les d'acció i benestar socials, desenvolupament comunitari i integració, i sanitat i higiene; casinos, jocs i apostes, amb exclusió de les apostes mútues esportives benèfiques; espectacles i activitats recreatives; publicitat, sense perjudici de les normes dictades per l'Estat per a sectors i mitjans específics; protecció i tutela de menors. En l'exercici d'aquestes competències, correspon a la comunitat autònoma la potestat legislativa, la potestat reglamentària i la funció executiva.

La Llei 8/2000, de 27 d'octubre, de consells insulars atorga als consells el govern, l'administració i la representació dels interessos corresponents als respectius àmbits territorials. De manera més específica, els assigna la funció de l'ordenament i la regulació que correspon a les àrees i als sectors de la seva competència, la cooperació amb els serveis municipals i la gestió de les competències delegades i encomanades.

Per altra banda, l'article 25 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, estableix que els municipis han d'exercir, en els termes de la legislació de l'Estat i de les comunitats autònomes, competències sobre la protecció de la salut pública i la prestació dels serveis socials i de promoció i reinserció social.

En aquesta llei s'ha procurat recollir també les recomanacions, tècniques i jurídiques, dels organismes internacionals de les Nacions Unides, en concret de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) i de la UNESCO, del Consell d'Europa i d'altres institucions de la Unió Europea, així com els manaments de la legislació bàsica estatal.

III

Aquesta llei neix amb l'esperit de convertir-se en una eina que faciliti la coordinació i estableixi les distintes funcions en matèria de prevenció i tractament entre els diferents òrgans de l'Administració, com entre aquests i les entitats privades o les iniciatives particulars.

Pretén, així, escometre de manera integral l'abordatge multidisciplinar de tots els aspectes relacionats amb l'ús, abús o dependència de drogues, i establir com a finalitat l'optimització dels recursos tant sanitaris com socials i laborals.

Només des de aquesta integració i des de l'estreta col·laboració entre els diferents sectors implicats, es pot planificar i dur a terme tant el disseny del catàleg dels recursos existents com el desenvolupament de les mesures específiques a prendre, quant a la prevenció, al tractament, a la rehabilitació i a la reinserció del drogodependent.

Aquest concepte d'integració pretén que el fenomen de la drogodependència s'entengui com una malaltia més dins el nostre marc social, abordable amb els mateixos mitjans materials i humans i amb la mateixa consideració i el mateix rigor científic i terapèutic que la resta de prestacions del nostre sistema sanitari públic. La individualització en el tractament ha de ser l'eix sobre el qual ha de basar-se l'actuació en matèria sanitària, ha d'articular aquesta activitat des del suport a la investigació biomèdica en la matèria, i ha de realitzar polítiques sanitàries en matèria de salut pública basades en la promoció de la salut, que incideixen tant en la conscienciació de la població en general, com de les persones afectades sobre els hàbits saludables de vida.

IV

La present llei s'articula en un títol preliminar i tres títols amb el contingut següent:

Títol preliminar. Disposicions generals. Aquest títol comprèn l'objecte i l'àmbit d'aplicació de la llei, les definicions relatives a les drogues i altres addiccions, els principis rectors de les actuacions que es despleguin a la comunitat autònoma de les Illes Balears; els drets dels usuaris dels serveis i centres relacionats amb drogodependències i altres addiccions, així com la seva garantia; i la protecció dels menors que tenen relació amb persones que pateixen problemes de dependència.

Títol I. Mesures relatives a les drogodependències i altres addiccions. Aquest títol comprèn sis capítols.

El primer capítol regula les mesures de prevenció en general, considerant la prevenció com l'eix principal de les actuacions administratives i fixant uns objectius generals de les administracions públiques en aquesta matèria. Després regula els principis rectors en els diferents àmbits d'actuació de les administracions públiques i assenyala quines són les mesures a adoptar en cadascun d'aquests àmbits.

El segon capítol està dedicat a les mesures especials de prevenció i control del consum del tabac. Estableix limitacions a la promoció i publicitat d'aquesta droga, així com limitacions a la venda i al consum, i finalitza amb el reconeixement del dret de preferència dels no fumadors i la obligació de la conselleria competent en matèria de sanitat d'elaborar un pla d'actuacions contra el tabaquisme.

El tercer capítol està dedicat a un trastorn addictiu, el joc patològic. En aquesta matèria s'estableixen unes mesures de control, i es preveu la creació d'un registre de persones que tenen prohibit l'accés als locals de joc, per tal de prevenir els trastorns que se'n deriven.

El capítol quart preveu les actuacions relatives a altres drogues, com ara, estupefaents i psicòtrops, substàncies químiques i inhalants i coles. Es preveuen, concretament, mesures per evitar l'ús de substàncies en l'àmbit esportiu que augmentin de manera artificial la capacitat física dels esportistes i produeixin danys a la salut.

El capítol cinquè està dedicat a l'atenció de les persones amb addiccions. Estableix uns principis bàsics, regula els centres i serveis, públics o privats, d'atenció als drogodependents i a les persones que pateixen trastorns addictius, considera la incorporació social com a part indissoluble del procés d'atenció del drogodependent, i finalment preveu tres nivells d'assistència.

El capítol sisè regula la recerca i la formació en aquesta matèria, i finalitza amb la previsió de creació d'un observatori de drogues i altres addiccions.

Títol II. Organització i competències de les administracions públiques. El capítol primer regula les competències que assumeixen cadascuna de les administracions públiques de les Illes Balears en aquesta matèria: comunitat autònoma, consells insulars i municipis.

El capítol segon preveu com a òrgans de coordinació, el coordinador sobre drogues de les Illes Balears, òrgan unipersonal, integrat en la conselleria competent en matèria de sanitat, la Comissió Institucional en matèria de drogues, creada també per l'esmentada conselleria, i finalment les comissions insulars de coordinació, òrgans col·legiats creats pels respectius consells insulars.

El capítol tercer regula els instruments de planificació i participació així com el moviment associatiu i la iniciativa social. El principal instrument de planificació és el Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears, vinculant per a totes les administracions públiques i incorporat a l'ordenament jurídic com a norma reglamentària.

Títol III. Règim sancionador. En aquest títol queda definida la infracció administrativa, es tipifiquen les infraccions, classificades en lleus, greus i molt greus, s'estableixen com a responsables tant les persones físiques com jurídiques, es preveuen les sancions, el règim de prescripció, les mesures cautelars i les competències per la imposició de sancions.

Finalment, cal indicar que la llei consta d'un total de 60 articles, quatre disposicions addicionals, una transitòria, una derogatòria i dos finals.

TÍTOL PRELIMINAR DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Objecte i àmbit d'aplicació de la llei

1. La present llei té per objecte:

- a) L'ordenació i la regulació de totes les competències, activitats i funcions en matèria de drogodependències i altres addiccions de les administracions públiques de les Illes Balears, entitats privades i institucions per aconseguir la necessària cooperació i coordinació entre aquestes en l'atenció integral als ciutadans, mitjançant la prevenció de les conductes descrites en aquesta llei, i l'assistència i la incorporació social de les persones que pateixen problemes de drogodependència i altres addiccions.
- b) La configuració dels instruments de planificació, coordinació i participació.

2. Queden excloses de l'objecte i de l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei les addiccions derivades de la ingestió de begudes alcohòliques, a les quals és d'aplicació la normativa específica de les Illes Balears.
3. L'àmbit d'aplicació de la present llei és el següent:
  - a) L'àmbit territorial de les Illes Balears.
  - b) Totes les persones que es trobin en el territori de les Illes Balears. Els no residents quan es trobin en el territori de les Illes Balears tenen dret a l'atenció en la manera i les condicions previstes a la legislació i als convenis nacionals i internacionals que siguin aplicables.
  - c) Les administracions públiques de les Illes Balears.
  - d) Qualsevol altra entitat o institució, pública o privada, quan així ho estableixi aquesta llei.

Article 2 Definicions

1. Es considera droga, als efectes d'aquesta llei, qualsevol substància natural o de síntesi, que, introduïda dins l'organisme, pugui modificar una o més funcions de la persona, la percepció de la realitat així com la seva capacitat volitiva, i sigui capaç de generar addicció o dependència i comporti efectes nocius per a la salut i el benestar individual i social.

2. En el marc d'aquesta llei es consideren activitats i instruments addictius els que poden generar alteracions de comportament i dependència psicològica. En qualsevol cas tenen aquesta consideració:

- a) Les màquines de joc o recreatives amb premi programat i d'atzar.
- b) Els jocs d'atzar i les apostes.
- c) Altres dispositius que poden generar dependència psicològica.

3. S'entén per:

- a) Trastorn addictiu: Patró desadaptat de comportament provocat per la dependència psíquica, física o de les dues classes, a una substància o conducta determinada, i que repercuteix negativament en les àrees psicològica, física, familiar o social de la persona i del seu entorn.
- b) Drogodependència: Trastorn addictiu, causat per l'acció recíproca entre un organisme viu i una droga, que es caracteritza per modificacions en el comportament i per altres reaccions que comprenen sempre un impuls irremissible per consumir droga en manera continuada o periòdica a fi d'experimentar-ne els efectes psíquics o físics i, de vegades, per evitar el malestar produït per la seva privació. Els fenòmens de tolerància poden estar o no presents. Un individu pot ser dependent de més d'una droga. No s'entén per consum de drogues l'ús terapèutic adequat i beneficiós de les substàncies amb prescripció i supervisió mèdica.
- c) Previsió: És el conjunt d'actuacions dirigides a eliminar o modificar els factors de risc associats al consum de drogues o a altres conductes addictives, amb la finalitat d'evitar que aquestes es produeixin, se'n retardi l'inici, o bé que no es converteixin en un problema per a la persona o el seu entorn social.

d) Atenció: Són totes aquelles mesures dirigides a donar cobertura sanitària, psicològica i social a les persones afectades per drogodependències i altres trastorns addictius, com a conseqüència de l'ús o abús de les substàncies, les activitats o els instruments descrits en els apartats anteriors, i que recull:

Assistència: Part del procés d'atenció orientada a la desintoxicació i al tractament de les malalties i trastorns físics i psicològics causats pel consum o que hi estan associats, que inclou tots els tractaments que permetin una millora de les condicions de vida dels pacients. En l'assistència s'inclouen els processos de desintoxicació, deshabitució, reducció de riscos, la reducció de danys i els programes lliures de droga.

Desintoxicació: Procés terapèutic que té com a objectiu la interrupció de la intoxicació produïda per una substància psicoactiva exògena a l'organisme.

Deshabitució: Conjunt de tècniques terapèutiques encaminades a l'aprenentatge d'estratègies que permeten enfrontar-se als factors de riscos associats al trastorn addictiu, amb l'objectiu final d'eliminar-ne la dependència.

Programes lliures de drogues: Conjunt d'intervencions flexibles i àmplies per a drogodependents i les seves famílies, l'objectiu final de les quals és l'abandonament total de les drogues d'una manera progressiva per facilitar la seva reinserció en la societat. Aquests programes no utilitzen drogues substitutives en el marc de les seves intervencions.

Reducció de riscos: Estratègies d'intervenció orientades a modificar les conductes susceptibles d'augmentar els efectes especialment greus per a la salut associats a l'ús de drogues o productes addictius.

Reducció de danys: Estratègies d'intervenció dirigides a disminuir els efectes especialment negatius que poden produir algunes formes d'ús de drogues, o les patologies associades.

Rehabilitació: És la fase de l'atenció que s'orienta a la recuperació o a l'aprenentatge d'estratègies i comportaments que permetin o facilitin la incorporació social.

Incorporació social: Procés d'inserció o reinserció de la persona que pateix una drogodependència o una altra addicció, en el medi familiar, social, educatiu i laboral amb unes condicions que li permetin dur una vida autònoma i responsable en igualtat de condicions que la resta de ciutadans.

4. Dins l'àmbit d'aquesta llei es consideren drogues institucionalitzades o socialment acceptades les que es poden adquirir i consumir legalment.

Article 3 Principis rectors

Les actuacions que en matèria de drogodependències i altres addiccions es despleguen a la comunitat autònoma de les Illes Balears, han de seguir els principis rectors següents:

- a) Universalitat: totes les persones tenen el dret de rebre les prestacions del sistema i d'utilitzar els serveis necessaris per fer front a la seva addicció.
- b) Equitat: totes les persones han de poder accedir als serveis en igualtat de condicions.
- c) Accessibilitat: tots els usuaris han de disposar de serveis adequats en tot el territori de les Illes Balears, amb independència del lloc de residència.
- d) Participació: garantia, foment i suport de la participació comunitària en la formulació de les polítiques d'atenció a les drogodependències i en l'aplicació de les mesures de prevenció, assistència i incorporació dels drogodependents.
- e) Qualitat: els serveis han de satisfer les necessitats i les demandes amb uns nivells equiparables als establerts a les recomanacions dels organismes nacionals i internacionals, i han de tenir en compte l'opinió dels professionals del sector i les expectatives dels ciutadans, dels familiars i dels usuaris.
- f) Globalitat: consideració dels aspectes sanitaris, psicològics, socials i educatius, amb un abordatge individual, de grups socials i comunitaris, des d'una perspectiva integral i interdisciplinària.
- g) Transversalitat: coordinació i cooperació intersectorial i interinstitucional.
- h) Normalització i integració: utilització de les xarxes i dels recursos d'atenció normalitzats amb atenció a l'entorn familiar i social.
- i) Responsabilitat pública i coordinació institucional d'actuacions: basada en els principis de planificació, desconcentració, descentralització i autonomia en la gestió dels programes i serveis, així com la participació activa de les entitats i dels usuaris afectats en el disseny de les polítiques d'actuació.
- j) Promoció activa d'hàbits de vida saludables i una cultura de la salut.
- k) La consideració, a tots els efectes, de les drogodependències i altres addiccions com a malalties comunes amb repercussions en les esferes biològica, psicològica i social de la persona, així com a l'entorn familiar o de convivència de les persones.
- l) La consideració de les polítiques i actuacions preventives en matèria de drogodependències i altres addiccions de manera prioritària a l'hora de dissenyar els programes d'actuació definits en els plans d'actuació de drogodependències.
- m) Avaluació contínua dels resultats dels programes i de les actuacions en matèria de drogodependència i altres addiccions.
- n) Així mateix, s'ha de potenciar la coordinació dels programes i de les actuacions en matèria de drogodependència i altres addiccions amb plans sectorials, i de manera especial amb els de la sida, de salut mental i sociosanitari.

Article 4 Dels drets

Els usuaris dels serveis i centres públics i privats relacionats amb les drogodependències o altres addiccions tenen els drets següents:

- a) A la informació sobre els serveis a què poden accedir en cada moment, requisits i exigències que planteja el seu tractament.

- b) A la confidencialitat.
- c) A rebre un tractament adequat des d'un centre autoritzat.
- d) A la voluntarietat per iniciar i acabar un tractament.
- e) A la informació completa i comprensible sobre el procés de tractament que segueix, així com a rebre informe per escrit sobre la seva situació i el tractament que ha seguit o està fent.
- f) A la igualtat d'accés als dispositius assistencials.
- g) Al respecte de la seva personalitat, dignitat i intimitat, sense que se'ls pugui discriminar per cap causa.

TÍTOL PRELIMINAR

- Art. 3
- Art. 4
- Art. 5
- Art. 6

TÍTOL I CAPÍTOL I

Art. 7

Article 5 Contingut dels drets

1. El Govern de les Illes Balears pot establir reglamentàriament el contingut i l'abast dels drets reconeguts a l'article anterior.

2. Els centres d'atenció als drogodependents i a persones amb altres addiccions han de disposar d'informació accessible sobre els drets dels pacients i de fulls de reclamacions i suggeriments, a més de mitjans per informar el públic i per atendre les seves reclamacions.

Article 6 Protecció dels menors

1. Les administracions públiques han de vetllar per la protecció dels menors, i de manera específica, en els casos d'indefensió, maltractaments o violència produïts per la vinculació parental o tutorial del menor amb persones amb problemes de dependències, tant a substàncies com a altres tipus d'addiccions.

2. D'acord amb el que preveu l'apartat anterior, els centres i serveis que formen part de la Xarxa d'atenció a drogodependències tenen l'obligació de notificar als serveis de protecció de menors qualsevol situació d'indefensió, maltractaments o violència que els afecti i que puguin conèixer en el curs d'un tractament. Ambdós serveis han de treballar conjuntament per resoldre aquestes situacions. En qualsevol cas, davant un possible conflicte d'interessos preval l'interès del menor.

3. Els establiments sanitaris i les administracions competents en matèria de protecció de menors han d'establir mecanismes de protecció reforçada de la informació relativa a aquells casos d'intoxicació per qualsevol tipus de drogues relacionada amb menors de 18 anys.

TÍTOL I MESURES RELATIVES A LES DROGODEPENDÈNCIES I ALTRES ADDICCIONS

Capítol I De les mesures generals de prevenció

Secció 1a De la prevenció en general

Article 7 Mesures preventives des de l'Administració

La prevenció és l'eix central i prioritari de l'actuació de les administracions públiques de les Illes Balears en matèria de drogues i conductes addictives, en el marc de la promoció de la salut.

Article 8 Objectius generals

Dins el marc de les seves competències, les administracions públiques han de fomentar, desenvolupar, promoure, donar suport, coordinar, controlar i avaluar tota classe de programes i actuacions que tinguin per objectius:

- a) Conèixer els problemes relacionats amb el consum de drogues i les conductes addictives.
- b) Donar informació contrastada a la població general sobre les substàncies i les conductes que poden generar dependència, els seus efectes i les conseqüències derivades del seu ús o abús.
- c) Intervenir sobre els factors de risc o de protecció, tant psicològics i conductuals, com familiars, socials i ambientals que incideixen en l'aparició del problema, i afavorir el desenvolupament d'actituds, hàbits i valors positius cap a la salut i la vida.
- d) Evitar o, si pertoca, retardar l'edat d'inici del consum de drogues, així com l'adquisició de conductes addictives.
- e) Disminuir la presència, la promoció i la venda de drogues així com els riscos i les conseqüències del consum de drogues i altres addiccions, amb especial atenció en aquells consums que tinguin repercussions més greus per a la salut i per al benestar social.
- f) Educar per a la salut i augmentar les alternatives i les oportunitats per adoptar tipus de vida més saludables.
- g) Modificar les actituds i els comportaments de la població en general respecte de les drogodependències i altres addiccions i generar una consciència social solidària i participativa.
- h) Donar suport a les organitzacions socials per tal d'implicar-les també en aquest àmbit.
- i) Promoure la formació de professionals sanitaris en aquesta matèria.

Secció 2a

Dels diferents àmbits d'actuació de les administracions públiques

Article 9 Principis rectors

1. Les actuacions desenvolupades en matèria de prevenció de les drogodependències i altres addiccions per les administracions públiques de les Illes Balears, en col·laboració amb les entitats privades i institucions, han d'estar emmarcades dins un àmbit general de promoció i educació per a la salut.
2. S'han d'afavorir aquelles actuacions encaminades a la protecció de la població enfront de les drogues i altres addiccions, mitjançant la promoció de pautes d'acció alternatives i la potenciació de la sensibilitat social sobre el fenomen de les drogodependències conjuntament amb el foment de la responsabilitat individual sobre la pròpia salut i la de la comunitat.
3. Els programes preventius s'han de dirigir preferentment a sectors concrets de la població i han de combinar el seu caràcter educatiu orientat a la modificació d'actituds i hàbits, amb la promoció de comportaments incompatibles amb el consum. Aquests programes han de ser sistemàtics en les seves actuacions, permanents en el temps i susceptibles de ser avaluats.

4. Les administracions públiques, cada una en l'àmbit de les seves competències, han de procurar un desenvolupament urbà equilibrat, basat en els criteris de solidaritat, igualtat i racionalitat, i contribuir així a l'eliminació de focus de marginació i a la regeneració del teixit urbà i social, com a factor de superació de les condicions que incideixen en l'aparició de les drogodependències i altres trastorns addictius.

5. Els criteris per a l'homologació i l'autorització dels programes de prevenció s'han de determinar per ordre dels titulars de les conselleries competents, segons l'àmbit d'actuació, a proposta del coordinador sobre drogues de les Illes Balears.

TÍTOL I
CAPÍTOL I

Art. 8
Art. 9
Art. 10
Art. 11

Article 10 Actuacions informatives

1. Les administracions públiques, en col·laboració amb els mitjans de comunicació social, han de promoure el desenvolupament de campanyes informatives sobre els efectes de les drogues i les altres addiccions, amb la finalitat de modificar actituds i hàbits negatius i afavorir l'adopció d'estils de vida saludables. També han de promoure els intercanvis entre professionals de la promoció de la salut i de la informació per tal de millorar la informació general sobre les drogues i altres addiccions en els mitjans de comunicació.

Per al compliment d'aquest objectiu, la conselleria competent en matèria de drogodependències ha de disposar d'espais gratuïts de publicitat en els mitjans de titularitat pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears, amb un màxim del 5 per 100 del temps destinat a publicitat a cada una de les franges horàries que determini en funció del públic destinatari de les campanyes i durant tot el temps que durin.

2. La conselleria competent en matèria sanitària, a través de l'organisme públic encarregat de desenvolupar la política en matèria de drogodependències, ha de facilitar informació actualitzada i apropiada als usuaris i professionals sanitaris, de serveis socials, d'educació i del medi laboral, sobre aquelles substàncies que poden produir dependència, i els ha d'assessorar i facilitar orientació sobre la prevenció i el tractament de les drogodependències i altres trastorns addictius.

3. Els ens locals, en els seus respectius àmbits territorials, han de dur a terme accions d'informació i educació de la població en les matèries regulades per aquesta llei, d'acord amb les directrius d'actuació establertes en el Pla d'actuacions sobre drogodependències per l'òrgan comunitari competent en matèria de drogodependències.

Article 11 Actuacions en el àmbit docent

1. La conselleria competent en matèria d'educació, en col·laboració amb la competent en matèria sanitària, s'ha de responsabilitzar de la introducció de l'educació per a la salut a tots els centres docents no universitaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

2. Els programes d'educació per a la salut a què es refereix l'apartat anterior han d'incloure continguts específics sobre la prevenció de les drogodependències i d'altres addiccions adequats al cicle escolar en què es despleguen.

3. A l'àmbit escolar, la prevenció de les drogodependències i altres addiccions ha de recollir actuacions dirigides a tota la comunitat educativa. Les activitats han d'estar integrades en les activitats escolars dels centres i dirigides pel professorat, en el marc del projecte de centre.

4. El Govern de les Illes Balears, en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears, promourà l'adopció de mesures per augmentar i millorar la formació dels estudiants i la formació d'especialistes universitaris en aspectes vinculats amb l'educació per a la salut i, especialment, sobre drogodependències i altres addiccions.

Article 12 Actuacions preventives dins l'àmbit comunitari

1. Els programes de prevenció comunitària:

a) Han de desenvolupar intervencions per promoure la mobilització, la implicació i la participació de les institucions i organitzacions de la pròpia comunitat.

b) També han de recollir actuacions coordinades entre els serveis sanitaris i socials, les associacions de pares i mares i altres entitats socials, dirigides a fomentar les habilitats educatives, a incrementar la competència dels pares i les mares, i a promoure la implicació de la família en les activitats escolars i comunitàries.

c) Han de potenciar la millora de les habilitats personals i de convivència juntament amb una política global d'alternatives, tot impulsant-ne alternatives de formació professional, ocupació, serveis socioculturals i activitats d'oci i temps lliure.

2. Pel que fa a la prevenció a l'àmbit comunitari, es consideren prioritàries:

a) La prevenció dirigida a la població infantil i juvenil, sobretot a aquells col·lectius que per les seves característiques personals o per les condicions del seu entorn, estiguin exposats a factors de risc.

b) El treball amb les famílies multiproblemàtiques, i amb els pares i les mares d'infants i joves identificats com a d'alt risc, de manera coordinada entre els serveis socials i l'àmbit educatiu.

3. Els plans municipals d'actuacions sobre drogodependències han de recollir els programes de prevenció dins l'àmbit comunitari que s'hagin de desenvolupar en el municipi, en coordinació i de conformitat amb els criteris i les directrius del Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears.

4. Les institucions responsables de les polítiques juvenils han de promoure la formació i la capacitació específica en matèria de prevenció dels animadors socioculturals, monitors de temps lliure, educació a través d'iguals i altres mediadors socials en l'àmbit de la joventut.

Article 13 Actuacions relatives als establiments destinats a espectacles i activitats recreatives

1. Les administracions públiques, amb la col·laboració de les organitzacions empresarials del sector, han de promoure mesures i actuacions per protegir la salut dels usuaris dels establiments, locals i instal·lacions destinats a espectacles i activitats recreatives.

2. A més de la revisió i la millora de les condicions de seguretat i higiene exigibles per a la llicència d'obertura d'aquesta classe d'establiments, l'administració i les empreses han de procurar conjuntament:

- a) La formació del personal per donar respostes ràpides i efectives davant els problemes que pugui ocasionar l'abús de qualsevol substància tòxica o addictiva.
- b) L'aplicació de mesures concretes de prevenció i reducció de riscos derivats de l'abús de drogues i altres substàncies i productes que puguin causar dependència.

TÍTOL I
CAPÍTOL I

Art. 12
Art. 13
Art. 14
Art. 15
Art. 16

Article 14 Actuacions a l'àmbit familiar i juvenil

1. La conselleria competent en matèria sanitària ha de col·laborar amb les altres àrees de l'Administració per tal de poder integrar l'educació per a la salut i la prevenció de les drogodependències en els àmbits educatius no acadèmics i, de manera específica, en els àmbits juvenils i de lleure.

2. Les intervencions, els programes i els materials destinats a la prevenció de l'abús de les drogodependències i altres addiccions a l'àmbit familiar i juvenil han de ser informats prèviament per la conselleria competent en matèria sanitària.

Article 15 Actuacions a l'àmbit judicial i penitenciari

El Govern de les Illes Balears, en l'àmbit de les seves competències:

1. Ha de col·laborar amb l'Administració penitenciària per a la realització de programes d'educació sanitària i d'atenció a reclusos amb problemes de dependència i a les seves famílies i ha d'impulsar programes d'assistència mèdica, jurídica, psicològica i social a les persones drogodependents que es troben a l'espera o immerses en un procediment judicial en el marc de la jurisdicció penal, en col·laboració amb l'Administració de Justícia. També ha de promoure programes que facilitin la incorporació social i laboral de reclusos i recluses drogodependents o amb altres addiccions en acabar la seva condemna.

2. Ha de proporcionar, a través de recursos públics o privats acreditats, alternatives per a les demandes de compliment de mesures de seguretat, suspensió de l'execució de la pena o compliment de pena en un centre terapèutic formulades per l'Administració de Justícia.

3. A l'àmbit de la justícia juvenil ha de desenvolupar programes d'educació per a la salut i de tractament terapèutic per als menors amb problemes de dependència en coordinació amb tots els organismes implicats.

Article 16 Actuacions a l'àmbit laboral

1. El Govern de les Illes Balears ha d'impulsar la realització de programes de prevenció i assistència de drogodependències i altres addiccions, i ha d'implantar programes de detecció precoç mitjançant els serveis sanitaris normalitzats de les empreses. En el disseny, l'execució i l'avaluació d'aquests programes poden participar-hi els sindicats, les organitzacions empresarials, els serveis de prevenció i també els consells de salut laboral en les empreses i institucions.

2. La conselleria competent en matèria de treball ha de potenciar els acords entre organitzacions empresarials i sindicats encaminats:
- A la modulació de les potestats disciplinàries que reconeix la legislació laboral en els casos derivats de l'abús de les drogues, quan la persona afectada es posi en tractament.
  - A la reserva dels llocs de treball dels treballadors i de les treballadores drogodependents durant el seu procés de tractament.
3. El Govern de les Illes Balears, a través del procediment que s'estableixi reglamentàriament, pot declarar empreses saludables i solidàries aquelles que destaquin per la protecció de la salut dels treballadors i per la seva col·laboració en el procés de reinserció laboral dels drogodependents. També, pel mateix procediment, pot establir les mesures i els incentius que estimulin la participació empresarial.

Capítol II

De les mesures especials de prevenció i control del consum del tabac

Secció 1a

Limitacions a la promoció i publicitat de tabac

Article 17 De la publicitat

Sense perjudici del que estableix la legislació estatal de publicitat, la promoció i la publicitat tant directa com indirecta de tabac haurà de respectar, en qualsevol cas, les següents limitacions:

- La publicitat exterior de tabac no pot ser visible des dels centres educatius, ni estar a menys de cent metres dels seus accessos. S'entén per publicitat exterior aquella capaç d'atreure mitjançant imatge o so l'atenció de les persones que es trobin a les vies i zones públiques. Queden exclosos d'aquesta prohibició els senyals indicatius propis dels punts de producció i venda legalment autoritzats que, no obstant això, estaran sotmesos a les altres prohibicions i limitacions establertes reglamentàriament.
- No està permès que els missatges publicitaris de tabac s'associïn a una millora del rendiment físic o psíquic, a l'èxit social ni a efectes terapèutics.
- Així mateix, queda prohibit oferir una imatge negativa de l'abstinència.
- Els missatges publicitaris de tabac no poden suggerir que el consum pot contribuir a l'èxit sexual o laboral, a incrementar l'atractiu sexual o a superar problemes d'inadaptació social, d'ansietat o conflictes interns.
- Tot l'establert en els apartats anteriors s'estén a la publicitat directa o indirecta, fins i tot inclou la d'objectes o productes que per la seva denominació, grafisme, manera o lloc de presentació o qualsevol altra causa pugui representar una publicitat encoberta de tabac.
- Les administracions radicades a les Illes Balears no han d'utilitzar com a suport informatiu o publicitari objectes relacionats amb el tabac.

Article 18 De la publicitat en els mitjans de comunicació social

Els diaris, revistes i altres publicacions impreses, els mitjans de registre i reproducció gràfica o de so, així com les publicacions i informacions difoses per pàgines web o qualsevol altre mitjà electrònic, editats a les Illes Balears, estan sotmesos a la limitació següent:

Quan vagin dirigits a menors de 18 anys, no poden incloure publicitat de tabac en aquests mitjans. A la resta de casos, la publicitat de tabac no pot aparèixer a portades, pàgines o seccions d'esports, en els espais dirigits a menors de 18 anys i a les pàgines o seccions dedicades a passatemps.

TÍTOL I
CAPÍTOL II
Art. 17
Art. 18
Art. 19
Art. 20

Article 19 De les prohibicions relatives a la publicitat

Es prohibeix expressament la publicitat directa o indirecta del tabac:

- a) Dirigida als menors de 18 anys.
- b) En els centres i en les dependències de les administracions públiques a les Illes Balears.
- c) En els centres i serveis sanitaris, socio-sanitaris i de serveis socials.
- d) En els centres d'ensenyament públics i privats.
- e) En les sales de cinema i espectacles públics destinats a menors de 18 anys.
- f) En els mitjans de transport públic i en les sales d'espera d'aquests transports.
- g) En tots els llocs en què n'estigui prohibida la venda i el consum, establerts en aquesta llei.
- h) En la via pública, quan hi hagi una distància inferior a cent metres entre l'anunci publicitari i algun dels tipus dels centres recollits en els apartats d) i e) del present article.
- i) En la resta de centres, llocs i espais en què per raons sanitàries es determini reglamentàriament.

Article 20 Limitacions a la promoció

1. Les activitats de promoció de tabac a les fires, exposicions, mostres i activitats semblants, s'han de realitzar en espais diferenciats quan tenguin lloc dins altres manifestacions públiques. En aquestes activitats no està permès l'oferiment gratuït a menors de 18 anys. Tampoc no està permès l'accés als espais diferenciats als menors de 18 anys si no van acompanyats per majors d'edat.

2. No pot realitzar-se el patrocini o finançament d'activitats esportives ni culturals, que vagin dirigides a menors de 18 anys, per part de persones físiques o jurídiques l'activitat principal de les quals sigui la fabricació, venda, promoció o distribució de tabac, si això comporta la publicitat del patrocini, difusió de marques, símbols o imatges relacionades amb tabac.

3. Està prohibida la promoció de tabac mitjançant la distribució d'informació a les bústies, correu, telèfon i, en general, a través de qualsevol missatge que s'envii a un domicili, llevat que vagi dirigit nominalment a majors de 18 anys.

4. Està prohibida la promoció de tabac mitjançant la difusió a menors d'edat, per qualsevol mitjà de prospectes, cartells, invitacions i qualsevol classe d'objecte on s'esmentin les seves marques, les seves empreses productores o els establiments on es consumeix.

Secció 2a Limitacions a la venda i del consum de tabac

§ 23. Llei 4/2005,
de 29 d'abril, sobre
drogodependències
i altres addicions a
les Illes Balears
(BOIB núm. 71, de 10
de maig de 2005;
BOE núm. 131 de 2 de
juny de 2005)

Article 21 De les limitacions de la venda i del consum de tabac

1. Queda prohibida la venda i el subministrament de tabac i dels productes que afavoreixin l'hàbit de fumar als menors de 18 anys en el territori de les Illes Balears.

2. La venda de tabac a través de màquines automàtiques només es pot fer en establiments tancats. A la superfície frontal de la màquina ha de constar de manera visible la prohibició del seu ús a menors de 18 anys i que el tabac és nociu per a la salut. El titular de l'establiment on estiguin situades les màquines expenedores és el responsable del compliment d'aquesta prohibició.

3. No es permet la venda ni el subministrament de tabac a:

- a) Centres i dependències de les administracions públiques.
- b) Centres sanitaris, sociosanitaris i de serveis socials, a excepció de l'hospital psiquiàtric i de les àrees psiquiàtriques dels hospitals de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- c) Centres educatius.
- d) Centres o instal·lacions esportives.
- e) Establiments o sales recreatives de tipus 'A' o els autoritzats exclusivament per a l'explotació de màquines recreatives sense premi.
- f) Transports col·lectius o d'ús públic.
- g) Centres de menors.

4. Tenen la consideració d'espais lliures de fum, i per tant no s'hi pot fumar, els llocs següents:

- a) Totes les dependències de les administracions públiques, llevat d'aquelles que es troben a l'aire lliure.
- b) Centres sanitaris, sociosanitaris i de serveis socials a excepció del hospital psiquiàtric i de les àrees psiquiàtriques dels hospitals de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- c) Centres educatius.
- d) Centres infantils i juvenils d'esplai i oci.
- e) Centres comercials, oficines d'entitats financeres i llocs de feina en locals tancats, excepte en les zones reservades no destinades a la venda o a l'atenció al públic.
- f) Locals on s'elaboren, manipulen o venen aliments. S'exceptuen d'aquesta prohibició els locals destinats principalment al consum dels aliments, en els espais expressament reservats per a fumadors. Així mateix, s'exceptuen els espais expressament reservats per a fumadors de les zones dels edificis de les administracions públiques, dedicades a les activitats pròpies dels bars, cafeteries o restaurants, l'explotació de les quals hagi estat autoritzada mitjançant concessió. Es prohibeix fumar als manipuladors d'aliments durant el seu servei.
- g) Sales de cinema, teatre i altres espectacles públics en locals tancats.
- h) Centres o instal·lacions esportives cobertes.
- i) Vehicles i mitjans de transport col·lectiu o d'ús públic, especialment els destinats al transport escolar, i tots els que transporten menors de 18 anys o persones malaltes.

- j) Estacions d'autobusos, aeroportuàries i marítimes ubicades en locals tancats.
- k) Ascensors i elevadors.
- l) Llocs de feina on hi ha major risc per a la salut dels treballadors per combinar la nocivitat del tabac amb el perjudici ocasionat pel contaminant industrial.
- m) Biblioteques, museus i sales o espais tancats dedicats a la lectura, exposicions, conferències i altres activitats culturals de naturalesa similar.
- n) Tots aquells que determini reglamentàriament el Govern.

TÍTOL I
CAPÍTOL II
Art. 21
Art. 22
Art. 23

CAPÍTOL III
Art. 24

---

5. A tots els establiments i vehicles on es prohibeix fumar, s'ha de col·locar en llocs visibles la senyalització de prohibició de fumar.

6. Les empreses titulars dels establiments, vehicles i mitjans de transport descrits a l'apartat 4 d'aquest article són responsables de l'exacte compliment d'aquestes prohibicions i obligacions.

Article 22 Dret de preferència dels no fumadors

En cas de conflicte, i en atenció a la promoció i defensa de la salut, el dret de les persones no fumadores, en les circumstàncies en què puguin veure's afectades pel consum de tabac, preval sobre el dret a fumar.

Article 23 Pla d'actuacions contra el tabaquisme

1. La Conselleria competent en matèria sanitària ha d'elaborar un pla d'actuacions contra el tabaquisme que ha de recollir mesures preventives contra l'hàbit de fumar en tots els àmbits, ha de promoure la informació i l'assistència de les persones que presenten afeccions psíquiques i físiques per dependència al tabac, i ha de fomentar programes i actuacions per evitar i abandonar el seu hàbit.

2. A més de les mesures i limitacions reflectides en aquesta llei, la conselleria competent en matèria sanitària pot proposar la determinació d'altres espais sense fum i les mesures complementàries que siguin necessàries per preservar la salut dels no fumadors.

Capítol III **De les actuacions sobre el joc patològic**

Article 24 El joc patològic

1. El joc patològic, com a trastorn addictiu, mereix un interès especial per part dels sistemes educatiu, sanitari i social.

2. El Govern de les Illes Balears ha de promoure la sensibilització i la informació a tots els col·lectius sobre el potencial addictiu dels jocs d'atzar, i ha de fomentar l'assistència i el suport psicològic i social de les persones afectades.

3. El Govern de les Illes Balears ha de regular la publicitat del joc, tant en l'interior com en l'exterior dels locals i en els mitjans de comunicació.

4. En qualsevol cas, per tal de prevenir els trastorns derivats del joc patològic:
- No poden entrar a les sales de joc, casinos i bingos, ni participar en els jocs i apostes, ni usar màquines amb premi programat i d'atzar, els menors de 18 anys i les persones que presenten símptomes d'embraguesa o d'intoxicació per drogues o altres símptomes de disminució de la seva capacitat volitiva.
  - En el frontal de les màquines amb premi programat i d'atzar, s'ha de fer constar de manera visible, la indicació següent: 'L'ús d'aquesta màquina pot crear addicció al joc i està prohibit per als menors de 18 anys'. El titular de l'establiment on estiguin instal·lades aquestes màquines és el responsable del compliment d'aquesta prohibició.
  - Els titulars de casinos, bingos i sales de joc, els operadors d'aquestes màquines, i els titulars dels establiments on estiguin instal·lades, poden prohibir l'ús o l'accés a les màquines i la participació en els jocs i en les apostes a les persones sobre les quals tenguin sospites raonables de dependència patològica. A més tenen prohibit:
    - Concedir crèdits o avançar quantitats en metàl·lic a compte als jugadors.
    - Concedir bonificacions o jugades gratuïtes als usuaris

5. Tenint en compte el secret professional i el dret constitucional a l'intimidat el Govern de les Illes Balears ha de crear reglamentàriament un registre de persones que tenen l'accés prohibit als locals de joc que ha d'incloure com a mínim:

- Les persones que ho sol·licitin per elles mateixes o a través dels seus representants legals.
- Les persones que pateixen una addicció patològica al joc, a petició dels seus familiars amb dependència econòmica directa justificada documentalment.
- Les persones afectades per una resolució judicial en aquest sentit.

Capítol IV

De les actuacions sobre altres drogues i altres addiccions

Article 25 Control d'estupefaents i psicòtrops

La conselleria competent en matèria sanitària ha de controlar la producció, la prescripció i la dispensació de substàncies estupefaents i psicòtrops dins del marc de la legislació vigent, així com la venda de productes naturals amb efectes psicòtrops.

Article 26 Control de substàncies químiques

1. L'Administració, en el marc de les seves competències, ha de regular normativament les condicions i la presentació per a la venda de substàncies i productes comercials que puguin produir efectes nocius per a la salut i crear dependència, amb la finalitat d'evitar-ne l'ús com a drogues.

2. Els productes que contenen aquestes substàncies no es poden presentar de manera que pel seu color, forma, grafisme o altres circumstàncies puguin atraure especialment l'atenció dels menors.

Article 27 Inhalants i coles

1. Es prohibeix la venda a menors de 18 anys de coles i altres productes químics que puguin produir efectes nocius per a la salut i creïn dependència o produeixin efectes no desitjables.

2. La conselleria competent en matèria sanitària ha de determinar reglamentàriament la relació de productes a què es refereix aquest article.

Article 28 Substàncies d'abús a l'esport

1. Es prohibeix la prescripció i la dispensació de fàrmacs a les pràctiques esportives que augmentin, de manera artificial, la capacitat física i que produeixin danys a la salut, tot exceptuant-ne aquells casos justificats de necessitat terapèutica.

2. El Govern de les Illes Balears, en el marc de les seves competències, ha d'adoptar les mesures apropiades per eliminar l'ús de les substàncies prohibides pels organismes esportius nacionals i internacionals.

3. El Govern de les Illes Balears ha d'adoptar les mesures escaients per al control i la inspecció de la distribució i la venda de les substàncies que es puguin desviar per al seu ús il·lícit per millorar-ne el rendiment esportiu.

Article 29 Autolimitació

El Govern de les Illes Balears, a través de la conselleria competent en matèria sanitària, ha de promoure la formalització de convenis de col·laboració amb empreses fabricants i distribuïdores de tabac i jocs d'atzar, destinats a l'autolimitació de la publicitat d'aquestes substàncies i d'aquests productes.

Capítol V

De l'atenció a les persones amb addiccions

Secció 1a

Dels principis bàsics

Article 30 Principis bàsics

A les Illes Balears, el model d'atenció de drogodependències i altres addiccions, s'ha d'adaptar als principis bàsics següents:

1. L'oferta terapèutica ha de ser accessible i diversificada, professionalitzada i de caràcter interdisciplinar. Aquesta oferta s'ha de fer a partir dels serveis sanitaris i socials establerts, amb el suport dels recursos específics que calguin. S'ha de fonamentar en programes assistencials basats en la persona com a individu i amb flexibilitat d'objectius terapèutics.

2. L'atenció s'ha de prestar preferentment integrada en el medi més proper a l'hàbitat de la persona i del seu entorn sociofamiliar, amb una ordenació territorial que garanteixi la cobertura assistencial a tota la població de la comunitat autònoma.

3. Les administracions públiques han de garantir l'assistència sanitària i psicosocial de les persones amb problemes d'addicció i a les seves famílies, en condicions d'equitat amb altres malalties, per assegurar la qualitat i l'eficiència

---

TÍTOL I **CAPÍTOL IV**

Art. 25
Art. 26
Art. 27
Art. 28
Art. 29

CAPÍTOL V **Art. 30**

---

dels diferents serveis i programes integrats en la xarxa pública assistencial integrada en el sistema sanitari i de serveis socials.

4. Les administracions competents en aquesta matèria han de procurar una provisió de recursos adequada a les necessitats d'assistència i la seva integració, coordinació orgànica i funcional. Les administracions competents poden complementar l'oferta pública a través de convenis i contractes amb els recursos privats degudament acreditats.

5. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, han de vetllar per:

a) Estimular la demanda assistencial i el contacte de les persones amb problemes de dependència amb els dispositius assistencials del sistema, tot garantint-ne el lliure accés i la gratuïtat de les prestacions.

b) Impulsar els programes d'inserció social com a objectiu del procés d'atenció, a través de la coordinació i el treball conjunt dels serveis assistencials i de reinserció social.

c) Donar assistència i suport a les famílies afectades.

d) Millorar els nivells de salut i de qualitat de vida de les persones drogodependents i d'altres conductes addictives.

e) Potenciar una cultura social afavoridora de la solidaritat i la col·laboració de la comunitat en l'assistència i integració social i que inclogui un rebuig del consum de drogues o una decisió responsable envers l'ús, juntament amb el respecte de les persones dependents.

f) Conèixer l'evolució dels productes, de les formes de consum i de les característiques dels consumidors per tal de poder anticipar-se a les necessitats i adaptar els programes i serveis a les noves demandes emergents.

Secció 2a

Centres, serveis i programes d'atenció públics

Article 31 Centres i serveis d'atenció integrats en la xarxa pública

1. El sistema d'atenció i integració social del drogodependent o de la persona amb altra addicció es configura com una estructura assistencial de titularitat pública diversificada. En aquesta estructura hi participen coordinadament tots els centres i serveis generals, especialitzats i específics del sistema de salut i del sistema de serveis socials, complementats, si n'és el cas, amb els recursos privats d'iniciativa social degudament autoritzats.

2. S'ha de potenciar la coordinació d'aquests centres i serveis d'atenció als drogodependents i altres addiccions amb els recursos d'atenció sanitària i social.

3. Els centres i serveis d'atenció a les drogodependències i altres addiccions han d'estar sotmesos a un règim d'autorització d'acord amb la normativa vigent. Els centres i serveis també han d'estar subjectes a les mesures d'inspecció, control i informació estadística, sanitària i altres que estableixi la legislació vigent.

4. La conselleria competent en matèria sanitària ha d'establir una història clínica unificada per a tots els centres i serveis d'assistència i reinserció, que reculli la informació mínima necessària per tal que, tot respectant-ne els requisits de confidencialitat dels usuaris, faciliti la coordinació entre centres i serveis, el processos de derivació i respongui a les necessitats del sistema d'informació sobre drogodependències i altres conductes addictives.

5. Segons les característiques de la dependència, el tractament pot realitzar-se amb caràcter ambulatori o en règim d'ingrés tant hospitalari com a altres centres de tipus sociosanitari o específics d'atenció a drogodependències.

6. Els hospitals que es determinin reglamentàriament, del sector públic o privats vinculats a través de conveni, han de disposar d'una unitat de desintoxicació de persones que pateixen alguna drogodependència. Per a la designació d'aquests hospitals s'ha d'atendre a criteris geogràfics, de densitat de població i d'existència de nuclis de risc, que definirà el Pla d'actuacions sobre drogodependències.

Article 32 Programes d'atenció

1. El Govern de les Illes Balears ha de fomentar la recerca i la implantació de noves tècniques i programes terapèutics i d'inserció que puguin contribuir a la millora de l'eficàcia i l'eficiència dels serveis.

2. S'ha de vetllar per l'existència de programes i serveis adequats a les diferents tipologies de problemes i d'usuaris, a les diverses etapes de motivació i als distints nivells i objectius del tractament, des de programes de reducció de riscs i de danys fins a programes lliures de drogues. Els usuaris de tots aquests programes i serveis tenen dret a rebre l'assistència mèdica, psicològica i social que necessitin.

3. El Govern ha de fomentar activitats d'educació sanitària, assessorament i suport psicològic a persones amb drogoaddiccions i trastorns addictius i als seus familiars.

4. S'han de promoure programes de promoció de la salut orientats de manera prioritària a col·lectius de risc i a les seves famílies. Aquests programes ha d'incloure activitats d'educació per a la salut, vacunació, informació i profilaxi d'aquelles malalties que tenen gran impacte per a la salut pública.

5. S'ha de fomentar la creació de programes específics dirigits a la població drogodependent d'alta cronicitat i màxim risc sanitari. Aquests usuaris poden accedir també a altres recursos assistencials per tal d'atendre les seves necessitats mèdiques, psicològiques, educatives o socials.

6. La xarxa d'assistència a drogodependències ha d'incorporar programes específics d'atenció a l'abús i a la dependència de qualsevol substància i a altres conductes addictives, com la ludopatia i altres dependències conductuals.

Secció 3a

Autorització i registre de centres i serveis d'atenció als drogodependents

§ 23. Llei 4/2005, de 29 d'abril, sobre drogodependències i altres addiccions a les Illes Balears (BOIB núm. 71, de 10 de maig de 2005; BOE núm. 131 de 2 de juny de 2005)

Article 33 Autorització de centres i serveis

1. Totes les entitats, els centres i els serveis, públics o privats, dedicats a la recerca i a la prevenció de les drogodependències i altres addiccions i a l'assistència i reincorporació dels drogodependents han de tenir la corresponent autorització de la conselleria competent en matèria sanitària, i s'han d'inscriure en el registre corresponent.

2. L'autorització a què es refereix l'apartat anterior suposa l'habilitació d'aquestes entitats per subscriure concerts i rebre subvencions de les administracions públiques de les Illes Balears.

3. El Govern de les Illes Balears ha d'establir reglamentàriament els requisits i procediments per a l'autorització administrativa dels centres i serveis esmentats a l'apartat anterior.

4. En qualsevol cas, aquests centres i serveis han de disposar com a mínim de:

- a) Director o responsable del centre o servei.
- b) Personal tècnic qualificat en les àrees de salut, social, psicològica, laboral, i si n'és el cas, educativa, que s'ha de definir reglamentàriament d'acord amb el tipus de centre de què es tracti.
- c) Documents escrits sobre els programes d'actuació que han de dur a terme, amb detall dels mètodes i de les tècniques que han de fer servir i els objectius que persegueixen.
- d) Un reglament de règim intern o condicions de funcionament i d'accés dels usuaris, que necessàriament ha d'incloure el compliment dels drets i dels deures dels usuaris estipulats en aquesta llei.
- e) Un registre d'usuaris, expedients personals, registre d'ingressos i altes, llibre o fulls de reclamació a disposició dels usuaris i dels seus familiars, i règim de preus dels diferents serveis quan es tracti de centres privats.

Article 34 Entitats privades i socials

1. Els centres de titularitat privada es poden integrar a la xarxa pública d'atenció a les drogodependències i altres addiccions a través de convenis, concerts i altres maneres previstes a l'ordenament jurídic, sempre que s'adeqüin als objectius i a la programació establerta en el Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears.

2. Tots els centres i serveis d'atenció a drogodependències i trastorns addictius gestionats per entitats privades, associacions o particulars que subscriuguin concerts i convenis o es beneficiïn d'ajudes de les administracions públiques de les Illes Balears, han d'actuar coordinadament amb l'òrgan administratiu responsable del Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears.

Article 35 Registre d'entitats, centres i serveis

La conselleria competent en matèria sanitària ha de crear un registre unificat d'entitats, centres i serveis dedicats a la recerca i a la prevenció de les drogodependències i altres addiccions i a l'assistència i a la incorporació social dels afectats.

Secció 4a

La incorporació social

Article 36 Criteris d'actuació

1. La incorporació social forma part indissoluble del procés d'atenció del drogodependent. Des del primer moment de l'acollida del pacient, s'ha de treballar amb l'objectiu de la inserció.

2. La incorporació social ha de ser integral. Per això, qualsevol dels models d'intervenció que s'apliqui ha de tenir com a objectiu promoure la millora de la qualitat de vida i assolir actituds i hàbits d'autonomia personal, autoestima i responsabilitats.

3. El procés d'incorporació social ha d'utilitzar principalment els recursos normalitzats de la comunitat.

Article 37 Els programes d'incorporació social

Les administracions públiques, d'acord amb els respectius marcs competencials, han de vetllar per l'adequada reinserció social de la persona drogodependent o amb altra addicció en el seu entorn i per l'assessorament i suport psicològic i social continuat dels seus familiars. De manera específica han de promoure:

- Acords entre institucions i entitats per tal d'aconseguir una atenció global a les necessitats de salut i d'integració dels usuaris.
- Programes destinats a cobrir les necessitats específiques dels drogodependents.
- La coordinació entre els programes assistencials i els específics d'incorporació social per tal d'assegurar un abordatge integral i continuat.
- El Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears ha de definir les mesures i actuacions bàsiques que han de tenir els programes i serveis d'integració social.

Secció 5a

Nivells d'assistència

Article 38 Nivells assistencials

1. L'atenció a les drogodependències i altres addicions s'estructura en tres nivells bàsics d'intervenció:

- El primer nivell està format pels serveis d'atenció primària de salut i de serveis socials, serveis d'urgència sanitària i programes que es puguin desenvolupar per a la informació, orientació, motivació, diagnòstic i detecció primerenca.
- El segon nivell, específic per a drogodependències, està format per equips ambulatoris interdisciplinaris, que tenen com a funció específica el disseny i el desenvolupament dels plans terapèutics individualitzats. La seva oferta inclou el tractament de totes les dependències i incorpora tots els programes terapèutics que es puguin realitzar de manera ambulatoria.
- El tercer nivell ha d'oferir els programes i serveis necessaris per a les persones que, per les característiques de la seva dependència o les seves circumstàncies personals, requereixin un tipus d'atenció o de serveis sanitaris i socials que no es poden subministrar de manera ambulatoria.

TÍTOL I

CAPÍTOL V

Art. 33
Art. 34
Art. 35
Art. 36
Art. 37
Art. 38

2. Les funcions bàsiques de cada nivell, la tipologia i les classes de centres i serveis que comprenen, els circuits terapèutics i la jerarquització dels recursos, les condicions d'accés i derivació de drogodependents i persones amb altres addiccions, així com els nivells d'intervenció, han de ser els que determini i desenvolupi el Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears.

Capítol VI **De la recerca i la formació**

Article 39 Recerca

El Govern de les Illes Balears, a través de l'òrgan encarregat de desenvolupar la política sobre drogodependències, ha de promoure:

- a) Enquestes periòdiques i estudis epidemiològics, sanitaris, econòmics i socials per conèixer la incidència, la prevalença i la problemàtica de les drogodependències i altres addiccions a la nostra comunitat.
- b) Línies de recerca, bàsica i aplicada, en l'àmbit de la prevenció, l'assistència, el tractament i la formació en matèria de drogodependències i altres addiccions.
- c) Un sistema d'informació, coordinat i integrat en les respectives xarxes assistencials, per tal d'obtenir i analitzar les dades que facilitin l'assessorament i l'orientació necessaris sobre la prevenció i el tractament de les drogodependències i altres addiccions.

Article 40 Formació

1. El Govern de les Illes Balears, en col·laboració amb les administracions locals, la Universitat de les Illes Balears, els col·legis i les associacions professionals i científiques, els sindicats, les entitats públiques i privades especialitzades en drogodependències i les organitzacions empresarials, ha de determinar accions formatives interdisciplinàries dels col·lectius relacionats amb la prevenció, l'assistència i la incorporació social de les persones drogodependents o amb altres addiccions.

2. Igualment, ha de fomentar la formació especialitzada en matèria de drogodependències i altres addiccions, a través de programes específics de formació postgraduada en la Universitat de les Illes Balears o mitjançant acords de col·laboració amb altres institucions i entitats, que garanteixi una especialització adequada i un nombre suficient de professionals que intervenen en l'atenció dels drogodependents.

3. Les administracions públiques tindran cura especial en la promoció, la informació i la formació del voluntariat social, de manera que fomentin la millora de la participació ciutadana en els programes i actuacions sobre drogodependències.

Article 41 Observatori de drogues i altres addiccions

1. El Govern de les Illes Balears ha de crear l'Observatori de drogues i altres addiccions.

2. L'Observatori de drogues i altres addiccions ha de coordinar la promoció i la realització d'estudis, investigacions i documentació en aquesta matèria.

3. El Govern de las Illes Balears ha de desenvolupar reglamentàriament les funcions de l'Observatori.

TÍTOL II
ORGANITZACIÓ I COMPETÈNCIES
DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Capítol I
Competències de les administracions públiques

Secció 1a
De la comunitat autònoma de les Illes Balears

TÍTOL I
CAPÍTOL VI
Art. 39
Art. 40
Art. 41

TÍTOL II
CAPÍTOL I
Art. 42
Art. 43

Article 42 Competències del Govern de les Illes Balears

1. El Govern de les Illes Balears, a través de la conselleria competent en matèria de sanitat, ha de desenvolupar les funcions de planificació general de les mesures i actuacions previstes en aquesta llei, i de coordinació de les funcions i dels serveis que en aquesta matèria desenvolupin les administracions públiques de les Illes Balears i les entitats públiques i privades, així com la seva avaluació.

2. El Govern de les Illes Balears ha d'impulsar una política global preventiva que, mitjançant actuacions coordinades de la comunitat i les administracions públiques, incideixin sobre tots els factors afavoridors del consum de drogues i del desenvolupament d'altres trastorns addictius en la societat.

3. El Govern de les Illes Balears ha d'aprovar els plans d'actuacions sobre drogodependències i tabaquisme de les Illes Balears.

4. Nomenar el coordinador de drogues de les Illes Balears a proposta del/de la titular de la conselleria competent en matèria de sanitat.

Article 43 Competències de la conselleria competent en matèria de sanitat

Corresponen a la conselleria competent en matèria de sanitat, entre altres, les competències següents:

- a) L'elaboració dels plans d'actuacions sobre drogodependències i tabaquisme de les Illes Balears.
- b) L'aprovació de l'estructura i el funcionament de la Comissió institucional en matèria de drogues de les Illes Balears i de les comissions tècniques previstes en aquesta llei.
- c) L'elaboració i la proposta, per a la seva aprovació pel Consell de Govern, de la normativa d'autorització de centres i serveis, i d'homologació, autorització de materials i programes de prevenció.
- d) L'establiment d'un sistema centralitzat d'informació i documentació sobre drogodependències i altres addiccions, que permeti fer el seguiment i una avaluació continuada del consum de drogues i de la problemàtica associada.
- e) L'autorització, el control i la inspecció dels centres i serveis regulats en la present llei.
- f) La gestió del sistema públic d'atenció als drogodependents i a les persones amb altres addiccions.

Secció 2a

Competències dels ens territorials

§ 23. Llei 4/2005, de 29 d'abril, sobre drogodependències i altres addiccions a les Illes Balears (BOIB núm. 71, de 10 de maig de 2005; BOE núm. 131 de 2 de juny de 2005)

Article 44 Els consells insulars

Sense perjudici de les altres actuacions que els pugui atribuir la legislació vigent, corresponen als consells insulars, en el respectiu àmbit territorial:

1. La constitució de les comissions insulars de coordinació.
2. La col·laboració amb la conselleria competent en matèria de sanitat en la planificació i coordinació de les actuacions en matèria de drogues i altres addiccions per a cada illa.
3. L'elaboració i l'aprovació de plans insulars sobre drogodependències que desenvolupin per a cada illa la provisió de programes i serveis segons les prioritats i els criteris establerts en el Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears.
4. L'assessorament i el suport a les corporacions locals en l'elaboració dels seus plans i programes sobre drogodependències i altres addiccions en el marc del Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears.
5. El suport tècnic i econòmic en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius als municipis de menys de 20.000 habitants.
6. La direcció i la coordinació dels programes de prevenció a l'àmbit comunitari, d'acord amb les previsions del Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears.
7. La participació en els programes i serveis d'assistència en els termes que figuren en el Pla d'actuacions sobre drogodependències.
8. La creació i el manteniment dels centres de serveis socials d'àmbit supramunicipal específics per a drogodependents i per a persones amb altres addiccions, segons les previsions del Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears i dels altres plans que en les matèries regulades en la present llei s'aprovin pel Govern de les Illes Balears.
9. La prestació dels serveis específics d'incorporació social dels drogodependents i de les persones amb altres addiccions en els municipis de menys de 20.000 habitants.
10. La promoció de la participació social i el suport a les institucions privades que operin en el seu àmbit territorial.

Article 45 Els municipis

1. Sense perjudici de les que els pugui atribuir la legislació vigent, són actuacions de tots els municipis en el seu àmbit territorial:

- a) Participar en la planificació i la coordinació de les actuacions en matèria de drogues que es duen a terme en el municipi.
- b) Desenvolupar les polítiques específiques de prevenció en matèria de drogodependències, fonamentalment en l'àmbit familiar i comunitari.

- c) Procurar la integració social dels consumidors de drogues i desenvolupar els plans de formació professional i d'ocupació d'aquest col·lectiu.
- d) Vetllar, en el marc de les seves competències, pel compliment de les diferents mesures de control que estableix la present llei i la legislació estatal.
- e) Són competències dels municipis de més de 20.000 habitants:
- Elaborar, aprovar i executar els plans municipals d'actuacions sobre drogodependències, en coordinació i de conformitat amb els criteris establerts pel Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears.
  - Procurar la formació i el reciclatge en matèria de drogues i altres addiccions del personal al servei de la pròpia Administració municipal i donar suport a les associacions i entitats que duguin a terme, en el municipi, els programes i les actuacions que preveu el Pla autonòmic de drogues de les Illes Balears.
  - Promocionar la participació social en aquesta matèria en el seu àmbit territorial.

2. Els municipis de menys de 20.000 habitants també han de dur a terme el que preveu l'apartat anterior, per ells mateixos o de manera mancomunada, si no tenen la suficient capacitat econòmica i de gestió.

3. En el cas que el Govern de les Illes Balears habiliti línies de subvenció destinades a finançar les activitats de les corporacions locals relacionades amb la lluita contra les drogodependències i altres addiccions, només poden ser destinatàries de la subvenció les entitats locals que desenvolupin actuacions de la seva competència i que comptin amb el corresponent pla de drogodependències.

Capítol II La coordinació

Secció 1a El coordinador sobre drogues de les Illes Balears

Article 46 Naturalesa i característiques

1. El coordinador sobre drogues de les Illes Balears és l'òrgan unipersonal encarregat de la coordinació de les actuacions en matèria de drogues que es duen a terme a les Illes Balears, i de la gestió dels recursos específics que hi destini l'Administració.

2. El coordinador sobre drogues de les Illes Balears ha d'estar integrat en la conselleria competent en matèria sanitària, que li ha de donar suport amb els mitjans personals, econòmics i administratius que siguin necessaris per desenvolupar-ne la funció.

Article 47 Funcions i objectius

El coordinador sobre drogues de les Illes Balears té com a objectiu fonamental el disseny i l'elaboració del Pla d'actuacions sobre drogodependències i la seva gestió, d'acord amb les directrius establertes a la present llei.

TÍTOL II
CAPÍTOL I
Art. 44
Art. 45

CAPÍTOL II
Art. 46
Art. 47

Secció 2a
Altres òrgans de coordinació

§ 23. Llei 4/2005, de 29 d'abril, sobre drogodependències i altres addicions a les Illes Balears (BOIB núm. 71, de 10 de maig de 2005; BOE núm. 131 de 2 de juny de 2005)

Article 48 Comissió Institucional en matèria de drogues de les Illes Balears

1. La conselleria competent en matèria de sanitat ha de crear i regular una comissió institucional de les diverses administracions amb competències en matèria de drogues, que ha de tenir com a funcions principals les següents:

- a) Conèixer i informar, abans de la seva aprovació, el Pla sobre drogodependències de les Illes Balears.
- b) Valorar les necessitats generades pels problemes derivats de l'ús de drogues i altres addiccions a les Illes Balears.
- c) L'assessorament, l'orientació i la proposta relatiu a aspectes de prevenció, tractament, rehabilitació i reinserció a drogodependents.
- d) La planificació i coordinació dels recursos de prevenció, tractament, rehabilitació i reinserció que disposen les administracions públiques en matèria de drogodependències, així com d'aquells recursos que pertanyen a institucions de titularitat privada que reben fons públics en l'àmbit de la comunitat autònoma.
- e) L'estudi, l'anàlisi i la sistematització de tota la informació que sobre drogodependències, en els seus diferents aspectes, es produeixi a les Illes Balears.
- f) Qualsevol altra que, en l'àmbit de les seves competències, se li pugui atribuir reglamentàriament per al compliment dels seus fins.

2. Així mateix, ha de regular les comissions tècniques que siguin adients, a les quals hi poden participar les entitats que treballin en el camp de les drogodependències i altres addiccions.

Article 49 Comissions insulars de coordinació

1. Els consells insulars han de constituir les corresponents comissions de coordinació de les actuacions en matèria de drogues i altres addiccions en els respectius àmbits territorials.

2. Correspon a cada consell regular l'estructura, el funcionament i la composició d'aquestes comissions, de les quals sempre ha de formar part el coordinador sobre drogues de les Illes Balears i una representació equilibrada de les administracions i entitats de més implantació en el respectiu territori insular.

3. Les comissions insulars de coordinació, a més d'aquelles que els pugui atribuir el Consell Insular en el respectiu àmbit territorial, tenen les funcions següents:

- a) Proposar a la Comissió institucional en matèria de drogues de les Illes Balears els criteris, les prioritats o les actuacions que considerin pertinents per millorar i harmonitzar el Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears.
- b) Coordinar i fer el seguiment de l'aplicació de les mesures i actuacions previstes pel Pla sobre drogues de les Illes Balears en els respectius territoris insulars.
- c) Elaborar i presentar a la Comissió institucional en matèria de drogues de les Illes Balears una memòria anual de les actuacions realitzades en aquesta matèria.

Capítol III Instruments de planificació i participació

Secció 1a

El Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears

Article 50 Naturalesa i característiques

1. El Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears és l'instrument de referència per a la planificació i l'ordenació de totes les actuacions en matèria de drogues i altres addiccions que es duuguin a terme en l'àmbit de les Illes Balears.

2. El Pla autonòmic ha de ser vinculant per a totes les administracions públiques, entitats privades i institucions que duuguin a terme actuacions en matèria de drogodependències o altres addiccions, per a les persones que presentin aquests problemes, i per al seu entorn.

3. El Pla autonòmic té caràcter temporal i la seva revisió està prevista en el mateix pla.

Article 51 Contingut del Pla

1. El Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears té, com a mínim, el següent contingut:

- a) Anàlisi de la problemàtica del consum de drogues a les Illes Balears.
- b) Objectius, prioritats, criteris bàsics d'actuació i objectius específics.
- c) Definició dels programes mínims que s'han de dur a terme.
- d) Responsabilitats i funcions de les administracions públiques, entitats privades i institucions.
- e) Definició de la xarxa de serveis, recursos, programes i centres dels circuits d'atenció i dels nivells d'intervenció.
- f) Recursos necessaris per assolir els objectius del Pla.
- g) Estratègies d'avaluació.
- h) Pla director i de gestió.

2. El Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears ha d'especificar de manera qualitativa i quantitativa, segons les possibilitats tècniques, els objectius, les prioritats i les estratègies per tal de poder avaluar l'impacte i els resultats.

Article 52 Elaboració i aprovació del Pla

1. L'elaboració del Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears correspon a la conselleria competent en matèria de sanitat, que l'ha de redactar d'acord amb les directrius que estableix aquesta llei, i segons les prioritats en matèria de drogues que assenyalí el Govern de les Illes Balears i el Pla nacional sobre drogues.

2. El Pla autonòmic serà aprovat pel Govern de les Illes Balears, a proposta del titular de la conselleria competent en matèria sanitària, i una vegada publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears, les seves determinacions s'han d'incorporar a l'ordenament jurídic com a disposicions reglamentàries, i en conseqüència han de vincular totes les administracions públiques i entitats privades i institucions que duen a terme actuacions en matèria de drogodependències o altres addiccions.

TÍTOL II
CAPÍTOL II
Art. 48
Art. 49

CAPÍTOL III
Art. 50
Art. 51
Art. 52

Secció 2a Participació social

§ 23. Llei 4/2005,
de 29 d'abril, sobre
drogodependències
i altres addicions a
les Illes Balears
(BOIB núm. 71, de 10
de maig de 2005;
BOE núm. 131 de 2 de
juny de 2005)

Article 53 Foment del voluntariat i la participació social

1. Les administracions públiques han de promoure la participació de les associacions ciutadanes en les actuacions de recerca, prevenció, atenció i incorporació social dels dependents a través de subvencions, concerts, convenis o qualsevol altra modalitat.

2. Han de fomentar, de manera preferent, el voluntariat social dels dependents en procés d'inserció que col·laborin en les activitats esmentades o en altres de caràcter cívic i social.

3. Les administracions públiques ha de mantenir línies estables de coordinació i col·laboració amb les associacions ciutadanes que desenvolupin iniciatives relacionades amb les necessitats socials que plantegen les dependències.

TÍTOL III RÈGIM SANCIONADOR

Article 54 Règim d'infraccions i sancions

1. Són infraccions administratives en l'àmbit de les drogodependències les accions i les omissions tipificades en aquesta llei, sense perjudici de les responsabilitats civils, penals o d'un altre ordre que puguin concórrer.

2. El règim d'infraccions i sancions que conté aquest títol s'entén sense perjudici de l'aplicació de règims específics que preveu la legislació estatal sobre seguretat ciutadana, defensa dels consumidors i usuaris, publicitat, sanitat i medicaments, i serveis socials.

3. En els supòsits en què les infraccions puguin ser constitutives de delictes, l'Administració ha de passar el tant de culpa a l'òrgan judicial competent o al Ministeri Fiscal, i s'ha d'abstenir de seguir el procediment sancionador mentre l'autoritat judicial no dicti sentència ferm o resolució que posi fi al procediment.

4. De no haver-se estimat l'existència de delictes, l'Administració ha de continuar l'expedient sancionador en base als fets que els tribunals hagin considerat provats.

5. Les mesures administratives que hagin estat adoptades per salvaguardar la salut s'han de mantenir mentre l'autoritat judicial no efectui cap pronunciament sobre aquestes.

Article 55 Tipus d'infraccions

1. Les infraccions es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

2. Són infraccions lleus:

- a) L'incompliment dels requisits, les obligacions o les prohibicions especificats en aquesta llei i en les normes de desenvolupament, quan no tinguin una repercussió greu en la salut de les persones, o quan no hi concorrin circumstàncies agreujants.

b) Les tipificades com a faltes greus en les quals concorrin circumstàncies atenuants o s'hagin comès per negligència, sempre que no hagin produït danys a la salut.

3. Són infraccions greus:

- a) Les que es produeixen per manca de controls i precaucions exigibles en l'activitat, el servei o la instal·lació de què es tracti.
- b) L'incompliment dels requisits, les obligacions i les prohibicions especificats en aquesta llei i en les normes de desenvolupament sempre que tinguin una repercussió greu per a la salut de les persones o hi concorrin circumstàncies agreujants.
- c) L'obertura i el funcionament d'un centre, o la modificació de la seva capacitat assistencial, sense disposar de la preceptiva autorització d'obertura i funcionament, però que compleixi amb els requisits establerts en les normes d'aplicació.
- d) Dificultar l'exercici dels drets de les persones drogodependents i amb addiccions reconegudes en aquesta llei o en les normes de desenvolupament.
- e) L'incompliment de les obligacions de subministrar dades, facilitar informació, prestar col·laboració o qualsevol altra manera d'obstrucció a les actuacions dels serveis d'inspecció.
- f) L'incompliment dels requeriments específics formulats per les autoritats o els seus agents.
- g) La reincidència en la comissió de més d'una infracció lleu en el termini d'un any.

4. Són infraccions molt greus:

- a) L'incompliment dels requisits, les obligacions o les prohibicions especificats en aquesta llei o en les normes de desenvolupament sempre que tinguin una repercussió molt greu per a la salut de les persones.
- b) Les accions intencionadament contràries als drets reconeguts en aquesta llei o en les normes de desenvolupament que comporten un dany o perjudici notori en la salut.
- c) L'obertura i el funcionament, el trasllat, la modificació de la capacitat assistencial o el tancament d'un centre, sense disposar de la preceptiva autorització administrativa i que no compleixin amb els requisits exigits en la normativa.
- d) La negativa absoluta a facilitar informació o prestar col·laboració, o facilitar informació falsa a les autoritats o als seus agents.
- e) L'incompliment reiterat dels requeriments específics formulats per les autoritats o els seus agents.
- f) L'amenaça, represàlia o qualsevol altra manera de pressió sobre les autoritats o els seus agents.
- g) La reincidència en la comissió de més d'una infracció greu en el termini de dos anys.

Article 56 Responsables

1. Són responsables de les infraccions les persones físiques o jurídiques que siguin autores de les conductes o omissions descrites en aquest títol.

TÍTOL II
CAPÍTOL III
Art. 53

TÍTOL III
Art. 54
Art. 55
Art. 56

2. La responsabilitat pot exigir-se també als subjectes que, sense tenir la consideració d'autors, tenen el deure de prevenir la infracció quan no han adoptat les mesures necessàries per evitar la comissió de la infracció.
3. Han de respondre també del pagament de la sanció les persones següents:
  - a) Els propietaris de l'establiment, siguin persones físiques o jurídiques, han de respondre solidàriament del pagament de les sancions derivades de les infraccions comeses pels seus empleats o dependents.
  - b) L'anunciant, l'empresari creador de la publicitat i l'empresari difusor de la publicitat han de respondre solidàriament del pagament de les sancions derivades d'infraccions previstes en aquesta llei en matèria de publicitat.
  - c) Els pares o tutors han de respondre solidàriament del pagament de les sancions derivades de les infraccions comeses per persones menors d'edat.
  - d) Els administradors de les persones jurídiques han de respondre subsidiàriament del pagament de les sancions derivades de les infraccions comeses per aquestes.

Article 57 Règim de sancions

1. A les infraccions establertes en aquest títol corresponen les sancions següents:
  - a) A les infraccions lleus, multa de fins a sis mil (6.000 euros) euros.
  - b) A les infraccions greus, multa d'entre sis mil un (6.001 euros) fins a seixanta mil (60.000 euros) euros.
  - c) A les infraccions molt greus, multa d'entre seixanta mil un (60.001 euros) fins a un milió (1.000.000 euros) euros.
2. La quantia de les multes s'ha de graduar tenint en compte els criteris de risc per a la salut, la gravetat de l'alteració sanitària produïda, el benefici il·lícit obtingut, la naturalesa dels perjudicis causats, el grau d'intencionalitat i la reiteració de la conducta infractora.
3. Es pot acordar com a sanció accessòria el comís de productes que poden causar risc per la salut.
4. A més de les sancions previstes per la comissió d'infraccions greus i molt greus, poden imposar-se les sancions següents:
  - a) En els casos d'especial gravetat i transcendència per a la salut pública o persistència de la infracció, l'òrgan competent pot acordar com a sanció complementària la suspensió de l'activitat de l'empresa, el servei o l'establiment fins a un màxim de cinc anys, o la clausura de centres, serveis, instal·lacions i establiments.
  - b) La suspensió o supressió de qualsevol ajuda o subvenció econòmica que el particular o l'entitat infractora hagi obtingut o sol·licitat a qualsevol de les administracions públiques de les Illes Balears.

Article 58 Prescripció d'infraccions i sancions

1. Les infraccions establertes en aquesta llei prescriuen:
  - a) Les lleus a l'any
  - b) Les greus als dos anys
  - c) Les molt greus als tres anys

2. Les sancions imposades d'acord amb aquesta llei prescriuen:

- a) Les lleus a l'any
- b) Les greus als dos anys
- c) Les molt greus als tres anys

Article 59 Mesures cautelars de l'autoritat

No té caràcter de sanció al tancament o la suspensió provisional d'activitat dels establiments que no compten amb la preceptiva autorització o que no s'ajusten als termes o a les condicions amb què va ser concedida, fins que no s'hagin esmenat les deficiències o es compleixin els requisits exigibles en les normes d'aplicació.

Article 60 Competència per a la imposició de sancions

Reglamentàriament s'han de determinar els òrgans competents per imposar les sancions establertes en aquest títol.

Disposició addicional primera

El Govern de les Illes Balears pot actualitzar, mitjançant decret, les quantitats de les sancions fixades en aquesta llei.

Disposició addicional segona

1. En el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, el Govern de les Illes Balears ha d'aprovar el Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears.

2. En el termini de tres mesos des de l'aprovació del Pla d'actuacions sobre drogodependències de les Illes Balears, els consells insulars han d'aprovar els plans insulars sobre drogodependències prevists en aquesta llei.

3. En el termini de sis mesos des de l'aprovació dels plans insulars, els municipis han d'aprovar els respectius plans municipals prevists en aquesta llei.

Disposició addicional tercera

En el termini de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, els consells insulars han de constituir les comissions insulars de coordinació, i la conselleria competent en matèria sanitària, la Comissió institucional en matèria de drogues de les Illes Balears.

Disposició addicional quarta

L'exercici de les funcions que s'atribueixen en la present llei a la conselleria competent en matèria de sanitat, pot desenvolupar-les directament o a través d'òrgans o ens que en depenguin, i se'ls pot atribuir la gestió de les actuacions en matèria de drogodependència i altres addicions regulades en la present llei.

Disposició transitòria

No serà d'aplicació l'establert a l'article 21.3 de la present llei a les zones dels edificis de les administracions públiques, dedicats a les activitats pròpies dels bars, cafeteries o restaurants, l'explotació de les quals hagi estat autoritzada mitjançant concessió vigent a l'entrada en vigor de la present llei.

TÍTOL III

Art. 57

Art. 58

Art. 59

Art. 60

**§ 23. Llei 4/2005,
de 29 d'abril, sobre
drogodependències
i altres addicions a
les Illes Balears
(BOIB núm. 71, de 10
de maig de 2005;
BOE núm. 131 de 2 de
juny de 2005)**

Disposició derogatòria

Queden derogades totes aquelles disposicions d'igual o inferior rang que contradiguin aquesta llei.

Disposició final primera

S'autoritza el Govern de les Illes Balears perquè dicti les disposicions necessàries per al desplegament d'aquesta llei.

Disposició final segona

Aquesta llei entrarà en vigor en haver transcorregut dos mesos des de la seva publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Joventut

24.Llei 10/2006, de 26 de juliol, integral de la joventut

Llista complementària de normes:

- Llei 2/1985, de 28 de març, del Consell de Joventut de les Illes Balears (BOIB núm. 12, de 30 d'abril de 1985; BOE núm. 202, de 23 d'agost de 1985), modificada per la Llei 6/1986, de 4 de juny (BOIB núm. 19, de 20 de juny de 1986; BOE núm. 181, de 30 de juliol de 1986).
- Decret 16/1984, de 23 de febrer, sobre reconeixement d'escoles d'educadors de temps lliure (BOIB núm. 5, de 20 de març de 1984), modificat pel Decret 187/1999, de 27 d'agost (BOIB núm. 114, de 9 de setembre de 1999) i desenvolupat per l'Ordre de 27 de novembre de 1984 (BOIB núm. 20, de 20 de desembre de 1984).
- Decret 113/1998, de 18 de desembre, de desplegament de la Llei 2/1985 (BOIB núm. 3, de 7 de gener de 1999).
- Decret 35/1999, de 9 d'abril, pel qual es creen i es regulen la Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove i el cens de la Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove (BOIB núm. 49, de 20 d'abril de 1999), desenvolupat per l'Ordre de 23 de març de 2000 (BOIB núm. 43, de 4 d'abril de 2000) i l'Ordre de 2 de juny de 1999 (BOIB núm. 81, de 24 de juny de 1999).
- Decret 56/2005, de 20 de maig, pel qual es regula l'organització i funcionament de la Comissió Interdepartamental per a l'elaboració de polítiques de Joventut (BOIB núm. 83, de 31 de maig de 2005).
- Decret 129/2005, de 16 de desembre, pel qual es regulen les activitats de temps lliure infantils i juvenils (BOIB núm. 192, de 24 de desembre de 2005).
- Decret 32/2006, de 31 de març, pel qual es regula l'Institut Balear de la Joventut (BOIB núm. 51 ext., de 6 d'abril de 2006), modificat pel Decret 77/2008, de 4 de juliol (BOIB núm. 96, de 10 de juliol de 2008).
- Decret 33/2006, de 31 de març, pel qual es regula l'Institut de la Joventut de Mallorca (BOIB núm. 51 ext., de 6 d'abril de 2006).
- Decret 34/2006, de 31 de març, pel qual es regula l'Institut de la Joventut d'Eivissa i Formentera (BOIB núm. 51 ext., de 6 d'abril de 2006).
- Decret 35/2006, de 31 de març, pel qual es regula l'Institut de la Joventut de Menorca (BOIB núm. 51 ext., de 6 d'abril de 2006).

§24. Llei 10/2006, de 26 de juliol, integral de la Joventut

(BOIB núm. 109, de 3 d'agost de 2006;
BOE núm. 224, de 19 de setembre de 2006)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

L'article 48 de la Constitució Espanyola del 1978 estableix que els poders públics han de promoure les condicions per a la participació lliure i eficaç de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural.

L'article 10.13 de la Llei Orgànica 2/1983, de 25 de febrer, per la qual s'aprova l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, estableix que la comunitat autònoma de les Illes Balears té la competència exclusiva en matèria de joventut.

En virtut d'aquesta competència exclusiva, la comunitat autònoma de les Illes Balears ha anat dictant, fins ara, una sèrie de disposicions reglamentàries en àmbits molt concrets d'actuació, fonamentalment relacionades amb les activitats de turisme juvenil, temps lliure i informació juvenil. Com a exemples es poden citar el Decret 16/1984, de 23 de febrer, sobre reconeixement d'escoles d'educadors de temps lliure; el Decret 56/2005, de 20 de maig, pel qual es regula la Comissió Interdepartamental per a l'Elaboració de Polítiques de Joventut; el Decret 29/1990, de 5 d'abril, pel qual es regulen les activitats de temps lliure infantils i juvenils; el Decret 158/1997, de 12 de setembre, pel qual es regula el Carnet Jove, i el Decret 5/1999, de 9 d'abril, pel qual es creen i es regulen la Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove i el Cens de la Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove, alguns dels quals estan en procediment de modificació, i tot això sense perjudici d'algunes altres normes de desplegament de rang inferior. Així, únicament s'ha regulat per llei el Consell de la Joventut de les Illes Balears.

Aquesta normativa responia a les tendències generals a l'Estat espanyol sobre les polítiques de joventut, centrades fonamentalment en el temps lliure. No obstant això, aquesta línia s'ha anat modificant i, en els darrers anys, s'ha imposat una altra concepció de les polítiques de joventut, que pressuposen, sobretot, la coordinació de les diferents polítiques sectorials que afecten la joventut i la incorporació de noves temàtiques coincidents amb els canvis produïts en la societat i l'evolució del mateix col·lectiu de joves, com són la immigració, l'oci juvenil, la promoció dels valors, l'emancipació basada en l'accés a l'ocupació i l'habitatge, l'educació i la formació, Europa, etc.

De tot això es dedueix la necessitat d'aprovar aquesta llei integral de joventut, capaç d'establir un marc normatiu i competencial per desenvolupar les polítiques juvenils, i també ordenar els serveis i les activitats, en l'àmbit de la comunitat de les Illes Balears, que tingui per destinatari el jovent, amb la finalitat d'obtenir un desenvolupament efectiu i la protecció dels seus drets. Igualment, l'aprovació d'aquesta llei se sustenta en la necessitat d'introduir un règim d'inspecció i

sancionador en l'àmbit del temps lliure i la joventut, del qual mancava la nostra comunitat i que resulta imprescindible per poder garantir el compliment de tots els requeriments normatius.

II

Aquesta llei pretén ser una norma innovadora, que parteix d'un model de política de joventut de transició afirmativa inspirat en les polítiques integrals, dirigides a respondre integralment de les necessitats nuclears i perifèriques dels joves i de les joves dins un marc estratègic de referència global.

Per això, encara que aquesta llei principalment és d'aplicació als joves de les Illes Balears amb edats compreses d'entre els 14 i els 30 anys, es preveu establir altres límits, mínims i màxims, per als programes en els quals, per la seva naturalesa o objectiu, s'estimi necessari.

La llei aposta per l'adopció d'una perspectiva transversal basada en la interdepartamentalitat (per a una concreta combinació de les polítiques de joventut explícites -les desenvolupades per la Direcció General de Joventut- i les implícites -desenvolupades per altres departaments de la comunitat autònoma de les Illes Balears-), i la interinstitucionalitat entre les administracions implicades i la incidència dels agents socials que actuen directament o indirectament sobre la joventut.

És important destacar que, per definir el contingut de la llei, s'han tingut en compte, fonamentalment, les conclusions extretes de l'estudi sociològic realitzat entre el 2004 i el 2005 sobre la realitat social dels joves i de les joves de les Illes Balears, de forma que es parteix de les necessitats i les expectatives detectades, principalment en relació amb la qüestió de l'emancipació dels joves i de les joves.

Igualment, s'ha tingut en compte la importància de les noves tecnologies de la informació per obrir espais de diàleg amb i per als joves, crear fòrums de discussió facilitar la feina en xarxa entre els i les joves i entre les organitzacions de la joventut. Les noves tecnologies de la comunicació també poden ser utilitzades pels joves i per les joves per accedir a la informació i poden ser una eina educativa per al seu desenvolupament i la seva integració en la societat; tot això, d'acord amb les conclusions de la UNESCO en aquesta matèria. Però també s'ha considerat un objectiu d'aquesta llei tenir en consideració els problemes que el ràpid desenvolupament d'Internet pot crear, sobretot quant als menors -que són el grup més vulnerable d'entre els usuaris de la xarxa-, tal com ha detectat i recomanat la UNICEF.

Per una altra banda, es detecta, com a constant en aquesta llei, la preocupació perquè la mobilitat dels joves i de les joves entre les Illes i amb la Península, fonamentalment, no sigui un impediment perquè tots els joves i els joves de les Illes, independentment d'on resideixin, accedeixin en condicions d'igualtat als serveis establerts.

Igualment hi ha en la llei una preocupació per promoure les condicions que facin real i efectiva la igualtat de l'home i la dona, de forma que tinguin igualtat d'oportunitats. De forma concreta, es preveu en matèria d'educació (impulsant programes que promoguin la igualtat d'oportunitats entre homes i dones en tots els àmbits) i en l'ocupació (garantint l'accés de la dona al món laboral en condicions de igualtat de tracte i d'oportunitats respecte dels homes), i s'aprecia en la preferència per persones amb càrregues familiars, en el desenvolupament de mesures en matèria d'habitatge, en la política sobre família, etc.

III

Pel que fa a l'estructura de la llei, es divideix en 8 títols, 94 articles, 3 disposicions addicionals, 3 de transitòries, 1 de derogatòria i 4 de finals.

El títol preliminar estableix l'objecte de la llei i les definicions principals, els objectius de les polítiques de joventut, l'àmbit d'aplicació general, els supòsits d'àmbit d'aplicació especial i també els principis rectors de les polítiques juvenils. Com s'ha dit, es presta una atenció especial als obstacles que causa la doble insularitat, per aconseguir l'homogeneïtat de serveis entre tots els joves i les joves de les Illes Balears.

El títol I regula les competències de les administracions públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears i l'organització administrativa a l'àmbit autònom. Aquesta regulació tracta d'articular els diferents àmbits d'actuació de les administracions, sobretot tenint en compte una probable pròxima transferència de competències als consells insulars. Com a novetat remarcable, destaca la creació de l'Institut Balear de la Joventut, com a empresa pública, que té com a objecte genèric la coordinació i l'execució de la política autònoma en matèria de joventut i lleure.

Destaca també la institucionalització dels plans autònoms de joventut, dels quals es regula la forma d'elaboració. La llei també estableix l'obligatorietat de plans insulars de joventut i la possibilitat que els ajuntaments elaborin els seus propis plans d'aplicació al seu municipi. S'estableix el principi de transversalitat com a principi rector en l'organització en matèria de joventut.

Els títols II i III es destinen a regular el conjunt de polítiques de promoció i integració de la joventut, definides com totes aquelles actuacions i iniciatives destinades a possibilitar-ne l'emancipació i el desenvolupament personal, i també a promoure i fomentar la integració i la participació efectives de la joventut en la vida política, econòmica, social i cultural. D'entre les polítiques previstes, destaquen especialment les que tenen per objecte l'emancipació dels joves i de les joves, sobretot en relació amb l'habitatge, l'educació i l'ocupació, i per això, es regulen en un títol propi.

Però també es preveuen polítiques (agrupades en el títol III) en relació amb altres sectors materials com la salut, la cultura, l'esport, l'oci, la família. A més, tal com s'ha esmentat, i com a novetat respecte de la resta de normatives autònòmiques sobre joventut, s'introdueix un article sobre joventut i societat digital, que respon a les recomanacions del Consell de la Unió Europea de 24 de maig de 2005, sobre la base del Llibre Blanc sobre la Joventut de la Comissió Europea, i també del Decàleg de drets de la infància a Internet.

El títol IV, que se subdivideix en set capítols, regula les línies de promoció juvenil, atesa la inexistència en aquest moment d'una norma amb rang de llei que reguli tots aquests serveis que incideixen en els ciutadans.

El primer capítol es destina a la Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove i al Cens, s'hi recullen les normes existents sobre la informació juvenil, actualitzant els principis de la Carta Europea d'Informació Juvenil de l'European Youth Information and Counseling Agency (ERYICA) –Agència Europea per a la Informació i l'Assessorament dels Joves-, que va aprovar a Bratislava -República Eslovaca- el 19 de novembre del 2004 la 15a Assemblea General de l'Agència Europea d'Informació i Assessorament per als Joves (ERYICA); i s'hi inclouen noves funcions per al Centre Balear d'Informació i Documentació per a la Joventut.

Altres capítols inclouen la formació en el temps lliure infantil i juvenil, recullen la necessitat de reconeixement oficial i l'elaboració d'un cens d'escoles d'educació de temps lliure infantil i juvenil de les Illes Balears i l'homologació de títols d'altres comunitats autònomes. També es fa referència als programes i certàmens d'activitats culturals i artístiques; a les activitats de turisme juvenil i a la mobilitat dels joves i de les joves; a les activitats de temps lliure infantil i juvenil, la regulació dels quals n'estableix bàsicament la definició i els requisits generals, i la subjecció a autorització administrativa; a les instal·lacions juvenils, únicament quant a la seva definició i classificació o als tipus d'usuaris; i remet al desplegament reglamentari els règims d'autorització, les característiques i els requisits mínims. En aquesta matèria es crea la Xarxa d'Instal·lacions Juvenils de les Illes Balears, amb el seu corresponent cens. Dins la xarxa general s'integra autònomament la Xarxa d'Albergs Juvenils de les Illes Balears, als quals és d'aplicació la normativa sobre alberguisme de la Federació Internacional d'Albergs Juvenils (IYHF). I, en darrer lloc, es regulen els carnets per a joves, en què, com a novetat, es reconeix a les administracions locals la possibilitat de promoure i gestionar carnets per als joves del seu àmbit territorial amb l'objectiu que puguin gaudir dels avantatges en l'accés als diferents béns i serveis dels territoris respectius en la forma en què es determini a la regulació que els creï.

El títol V es dedica a regular la promoció de l'associacionisme i la participació juvenil. Com a notes destacades i novetats, cal esmentar: a) es modifica el règim actual de les entitats que poden tenir accés al Cens d'entitats juvenils i d'entitats prestadores de serveis a la joventut; b) es permet la cancel·lació d'ofici de la inscripció d'una entitat quan aquesta no presenti en els terminis establerts reglamentàriament el resum de la memòria d'activitats de l'any anterior; c) es fomenta, a més de les formes organitzades de participació juvenil, la participació de joves no associats. Amb aquest objectiu s'ofereixen eines i formació per a la promoció del treball en xarxa amb l'administració i per facilitar la seva participació en relació amb les polítiques de joventut.

El títol VI es refereix als recursos i al finançament de les polítiques de joventut i també fa referència a qüestions relacionades amb les subvencions en matèria de joventut.

Ja s'ha esmentat que es regula en aquesta llei per primera vegada el règim sancionador en matèria de joventut i temps lliure en el títol VII, la qual cosa

resulta imprescindible per poder actuar de forma eficaç, sobretot davant situacions en què els interessos dels menors i la seva seguretat es troben en perill. S'hi estableixen la inspecció, les infraccions i les sancions.

En darrer lloc, les disposicions addicionals, transitòries i finals tanquen una llei que suposa un important pas endavant en les polítiques de joventut de la comunitat autònoma de les Illes Balears, una presa en consideració, en definitiva, de la importància d'atendre les necessitats i les expectatives d'aquest col·lectiu i de donar-li el protagonisme que li correspon.

TÍTOL PRELIMINAR DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Objecte

1. Constitueix l'objecte d'aquesta llei establir un marc normatiu i competencial per al desenvolupament de les polítiques de joventut, i també ordenar els serveis i les activitats que promouen i organitzen persones físiques i jurídiques, públiques i privades, en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, que tinguin per destinatari el jovent, amb la finalitat d'obtenir un desenvolupament i una protecció efectius dels seus drets.

2. A l'efecte d'aquesta llei, s'entén per joventut el col·lectiu social divers i heterogeni, amb uns drets i deures atesos i considerats des de la perspectiva de la plena ciutadania.

3. Igualment, a l'efecte del que disposa aquesta llei, s'entén per política de joventut el conjunt d'actuacions i iniciatives destinades a possibilitar l'emancipació i el desenvolupament personal del jovent, i també a promoure'n i fomentar-ne la integració i participació efectives en la vida política, econòmica, social i cultural.

Article 2 Polítiques de joventut

1. Les polítiques en matèria de joventut les ha de dur a terme, en l'àmbit de les Illes Balears, l'administració pública que, en cada cas, tingui atribuïda la competència. En tot cas, han d'estar presidides principalment pel principi de col·laboració interinstitucional i de coordinació entre les diferents administracions que, de forma directa o indirecta, puguin actuar sobre la matèria.

2. Els programes i les accions de les polítiques de joventut han de promoure les condicions que facin real i efectiva la igualtat de l'home i la dona en tots els àmbits; han de prestar una atenció especial, en l'àmbit social, a corregir les desigualtats entre els joves i les d'aquests davant altres sectors de població; igualment, s'ha de posar un èmfasi especial entre els i les joves més desfavorits, en especial en aquells amb problemes d'adaptació, amb discapacitats i en situació o risc d'exclusió social. En l'àmbit econòmic i cultural les polítiques de joventut han d'atendre especialment els i les joves amb menys recursos. En l'àmbit territorial, s'han de potenciar els programes i les accions que afavoreixin l'intercanvi i la mobilitat dels joves i de les joves entre les illes, amb altres comunitats i ciutats autònomes i amb Europa fonamentalment.

3. Les polítiques de joventut han de perseguir bàsicament:

- a) Afavorir la participació activa dels joves i de les joves en la societat.
- b) Fomentar l'associacionisme juvenil.
- c) Promoure valors de solidaritat, tolerància i cultura de la pau, garantir als joves els canals i els accessos a la informació i a les tecnologies de la informació i la comunicació, i també protegir-los davant informacions i materials perjudicials per al seu benestar, el seu desenvolupament i la seva integritat i educació.
- d) Garantir una educació pública, gratuïta i de qualitat a qualsevol edat i a qualsevol espai, sigui formal o no formal, creant les condicions necessàries per possibilitar aquest accés a tota la ciutadania.
- e) Establir les mesures necessàries de formació i informació en aspectes mediambientals, dirigides a aconseguir un desenvolupament sostenible des de tots els aspectes de la societat.
- f) Promoure, fomentar i garantir les mesures necessàries per la defensa i el foment de la llengua i la cultura catalanes, pròpies de les Illes Balears, a tots els àmbits de la societat, com a tret característic propi i com a eina d'integració de la població nouvinguda.
- g) Fomentar la mobilitat del jovent entre les illes, amb altres comunitats i ciutats autònomes i amb Europa fonamentalment.
- h) Possibilitar l'emancipació del jovent i l'autonomia personal dels joves i de les joves mitjançant l'accés a una ocupació i a un habitatge dignes, a una formació i a una educació adients, a les noves tecnologies i també a fomentar hàbits de vida i d'oci i ocupació del temps lliure saludables.
- i) Impulsar polítiques de promoció de la salut i hàbits saludables entre els joves que permetin, així mateix, un major coneixement sobre les conductes de risc en aquells aspectes que els afecten especialment com són la sexualitat, les drogodependències i la nutrició.
- j) Afavorir la integració social d'aquells col·lectius de joves amb una doble dificultat per aconseguir-la, prestant una especial atenció als joves immigrants i a les dones joves.
- k) Promoure, fomentar i garantir les mesures necessàries per la defensa i el foment de la llengua i la cultura catalanes entre la joventut.

TÍTOL PRELIMINAR

- Art. 1
- Art. 2
- Art. 3
- Art. 4

Article 3 Àmbit d'aplicació general

1. Aquesta llei és d'aplicació als joves i a les joves amb veïnatge administratiu en qualsevol dels municipis de les Illes Balears, amb edats compreses entre els 14 i els 30 anys, ambdues incloses, si bé poden establir-se altres límits, mínims i màxims, per a aquells programes o actuacions en què, per la seva naturalesa o objectiu, s'estimi necessari.

2. També és d'aplicació a les persones físiques i jurídiques, públiques i privades, que duguin a terme activitats en el territori de les Illes Balears o prestin serveis que afectin, directament o indirectament, els joves i les joves balears.

Article 4 Àmbit d'aplicació especial

1. A l'efecte d'aquesta llei també tenen la consideració de joves de les Illes Balears totes les persones d'edats compreses entre els marges establerts a l'apartat 1 de l'article anterior, amb residència temporal fora de les Illes Balears per raó de la seva formació, sempre que acreditin aquesta darrera circumstància i haver residit a les Illes Balears almenys 5 anys i que el seu darrer veïnatge administratiu ha estat en algun municipi de les Illes Balears.

2. Així mateix, es poden incloure a l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei, per accedir als serveis i altres prestacions que hi estableixen, en les condicions que reglamentàriament s'estableixin, els residents a l'estranger, d'edats compreses entre els marges establerts a l'article 3, descendents fins al tercer grau en línia recta per consanguinitat de ciutadans espanyols oriünds de les Illes Balears, en la mesura que tenen la condició de balears als efectes de la legislació sobre comunitats balears assentades fora del territori de la comunitat autònoma.

3. Els ciutadans de la Unió Europea poden accedir als serveis i a la resta de prestacions que s'estableixin en aquesta llei o a la normativa que la desplegui en iguals condicions que els espanyols. Els estrangers extracomunitaris s'han de supeditar als acords i als convenis internacionals i al principi de reciprocitat, com també al que estableix la normativa estatal per a la immigració o els drets i les llibertats dels estrangers.

4. El que s'estableix en aquest article s'entén sense perjudici del reconeixement per part de l'administració que correspongui, i amb l'abast que reglamentàriament s'estableixi, de situacions singulars que per la seva especial naturalesa requereixin l'accés als serveis i a la resta de prestacions que es regulen en aquesta llei o en la normativa que la desplegui.

Article 5 Iniciativa pública i privada

1. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives i tenint en compte el principi de coordinació entre aquestes, han d'exercir les accions necessàries per acomplir tot el que disposa aquesta llei. Per això, les administracions públiques han de comptar amb el suport i la participació de la societat civil, de les entitats i dels interlocutors lliurement establerts (CJIB) i han de vetllar per garantir-ne la participació.

2. Les administracions públiques de les Illes Balears han de potenciar i protegir la iniciativa social que, respectant la planificació general que s'estableixi, promogui el desenvolupament del jovent de les Illes, especialment aquella que ho faci sense ànim de lucre i que promoguin els mateixos joves. A aquest efecte, les administracions públiques de les Illes Balears donaran el suport tècnic i financer necessari a aquestes iniciatives.

Article 6 Principis rectors

1. Els principis rectors de la política de joventut que dugui a terme qualsevol administració pública de les Illes Balears han de ser els següents:

- a) La universalitat, de forma que les accions en política de joventut es dirigeixin a la generalitat de joves als quals es refereixen els articles 3 i 4, sense distinció de sexe, ètnia, origen, edat, estat civil, ideologia, creences, orientació sexual o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- b) La transversalitat, com a orientació i coordinació de línies i mesures dutes a terme des dels diferents departaments d'una administració especialitzats en determinats sectors de població, com és la joventut, amb aquells altres amb competències en sectors d'activitat.
- c) La igualtat d'oportunitats: tots els joves i les joves tenen dret a accedir en igualtat d'oportunitats als programes i a les accions que els afectin, i l'administració pot elaborar programes d'acció positiva dirigits

a determinats sectors de la població juvenil. S'ha de prestar una atenció especial a promoure la igualtat d'oportunitats entre homes i dones, a eliminar els obstacles causats per la doble insularitat per aconseguir l'homogeneïtat de serveis entre els joves i les joves de les Illes Balears, sota els principis de solidaritat i subsidiarietat, i a evitar, en la mesura que sigui possible, la duplicitat d'intervencions i recursos.

d) La participació juvenil, fomentant la implicació dels joves i les joves en la societat en general. Les administracions públiques han de desenvolupar mesures per promoure els processos d'intervenció dels joves i les joves en la planificació, el desenvolupament, l'execució i l'avaluació de les polítiques de joventut.

e) La integritat, entesa com la implicació de la societat en el seu conjunt, i en especial de les distintes administracions públiques i dels agents socials, i dels pares, les mares i els tutors dels menors en l'articulació de mesures en benefici dels joves i les joves.

f) La coordinació entre totes les administracions públiques amb competències en matèria de joventut, entesa com la gestió ordenada d'aquestes competències, establint òrgans de coordinació en els àmbits que determina aquesta llei, per aconseguir la màxima eficàcia en l'aplicació de les polítiques de joventut.

g) La planificació, mitjançant l'elaboració de plans de joventut que estableixin els objectius i les accions que han de dur a terme les administracions públiques i els mateixos joves durant un període concret, per tal de garantir la coherència, l'eficàcia i l'optimització dels recursos en totes les accions que es facin.

h) La descentralització, tant funcional com territorial, mitjançant transferències i delegacions de competències, amb l'objectiu d'apropar les accions als beneficiaris i garantir-ne l'eficàcia i l'execució plenes.

i) La solidaritat, amb l'objectiu de superar totes les condicions i les circumstàncies que creïn marginació i desigualtat entre els joves i les joves i fomentar la solidaritat en les relacions entre els joves i les joves i altres grups socials, intentant superar les condicions que creen marginació i desigualtats.

j) L'equitat, entesa com la creació de condicions perquè tots els joves i les joves de les Illes Balears tinguin oportunitats de rebre els serveis amb qualitat, per eliminar els efectes de la desigualtat social, territorial i econòmica.

k) El desenvolupament de valors democràtics, mitjançant la promoció de programes i accions que tendixin a potenciar la convivència, la llibertat, la igualtat, la tolerància i la solidaritat.

2. Les administracions públiques han de promoure l'adopció de normes de qualsevol rang i de plans específics, la dotació suficient dels recursos financers, materials, tècnics i humans, i també la implantació de sistemes de qualitat i avaluació necessaris per dur a terme de manera eficaç aquestes polítiques.

TÍTOL I
COMPETÈNCIES DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES
DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS
I DE L'ORGANITZACIÓ ADMINISTRATIVA A L'ÀMBIT AUTONÒMIC

Capítol I
Competències de les administracions i les seves funcions

Article 7 Les administracions públiques

Les administracions públiques de les Illes Balears amb competències en matèria de joventut són:

- a) L'Administració autonòmica de les Illes Balears.
- b) Els consells insulars.
- c) Els ajuntaments de les Illes Balears i les entitats locals d'àmbit territorial inferior al municipal.
- d) Les entitats supramunicipals de les Illes Balears i altres entitats locals.
- e) Les entitats autònomes, les empreses públiques i la resta d'entitats de dret públic que creï qualsevol administració pública per gestionar les polítiques, els programes i les accions de joventut.

Article 8 Competències de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears

Corresponen a l'Administració autonòmica les competències següents en matèria de joventut i lleure:

- a) Regular reglamentàriament, amb la participació del Consell de la Joventut de les Illes Balears, les condicions dels centres, les instal·lacions, els serveis, les activitats i els programes de la joventut, i, en general, totes les matèries que regula aquesta llei o incloses dins les competències de joventut i lleure.
- b) Elaborar, aprovar i, si n'és el cas, modificar, amb la participació del Consell de la Joventut de les Illes Balears, la planificació global de les polítiques juvenils en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, mitjançant el Pla autonòmic de joventut de les Illes Balears, i propiciar la coordinació i la cooperació entre les diferents administracions públiques i la participació dels joves i de les associacions juvenils i els seus interlocutors.
- c) Promoure, desenvolupar, gestionar i coordinar les diferents accions dirigides al joventut des de tots els àmbits de l'Administració autonòmica, en matèria d'habitatge, ocupació, cultura, educació, salut, lleure i temps lliure, informació juvenil, turisme juvenil, formació en el temps lliure, promoció dels joves i de les joves artistes de les Illes Balears, associacionisme o qualsevol altra que tingui el joventut de les Illes Balears com a destinatari, i també coordinar les polítiques juvenils de les Illes Balears i aquestes amb les d'altres àmbits territorials.
- d) Ordenar, inscriure i gestionar tots els censos i registres d'abast autonòmic relatius a entitats, instal·lacions, escoles i serveis existents en matèries objecte d'aquesta llei.
- e) Ordenar i gestionar les estadístiques autonòmiques.
- f) Determinar els currículums i els requisits de les diverses titulacions de temps lliure i informació juvenil d'àmbit autonòmic, expedir-ne els

§ 24. Llei 10/2006, de 26 de juliol, integral de la Joventut (BOIB núm. 109, de 3 d'agost de 2006; BOE núm. 224, de 19 de setembre de 2006)

títols corresponents i regular les corresponents convalidacions respecte d'altres titulacions, i també les homologacions i els reconeixements amb titulacions d'altres comunitats autònomes o estats.

g) Dur a terme els estudis, les investigacions, les publicacions, els congressos, els plans de formació dels professionals i els programes experimentals de joventut i lleure d'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, i, en general, tot allò que sigui d'interès que contribueixi a la formació integral dels joves i de les joves o que serveixi per conèixer la realitat juvenil, en col·laboració, si n'és el cas, amb les entitats i les administracions competents.

h) Col·laborar en l'actuació de les corporacions locals i dels consells insulars en aquests àmbits i donar-hi suport.

i) Prestar suport al teixit associatiu juvenil com a vehicle principal de transmissió dels valors democràtics de tolerància, solidaritat i respecte a la diversitat, sense excloure altres formes de participació i garantint que el CJIB pugui desenvolupar les tasques per a les quals ha estat creat.

j) Promoure l'accés segur, saludable i de qualitat a la societat virtual i potenciar l'educació en valors democràtics en relació amb les actuacions que els joves i les joves hi facin.

k) Vetllar pel compliment del que es disposa en aquesta llei i en el seu desplegament reglamentari.

l) Promoure i fomentar el voluntariat entre el jovent, com a expressió de participació social i solidària.

m) Qualsevol altra competència establerta en virtut d'una norma amb rang de llei.

Article 9 Competències dels consells insulars

1. Sense perjudici d'altres competències que l'ordenament jurídic vigent els atribueixi, corresponen als consells insulars les competències següents en matèria de joventut i lleure:

a) Coordinar els serveis municipals que afecten l'àrea de joventut i lleure per garantir una prestació integral i adequada a la totalitat del territori de cada illa.

b) Assistir des dels punts de vista jurídic, econòmic, formatiu i tècnic en matèria de joventut i lleure els municipis, especialment els de menor capacitat econòmica i de gestió, i col·laborar-hi d'acord amb els recursos que el Govern de les Illes Balears transfereixi als consells insulars per aquest motiu.

c) Prestar serveis públics en matèria de joventut i lleure de caràcter supramunicipal.

d) Elaborar, aprovar i, si n'és el cas, modificar el Pla insular de joventut, mitjançant un procediment que garanteixi la participació del Consell de la Joventut de les Illes Balears, dels consells de la joventut del seu àmbit territorial, de les associacions juvenils i dels mateixos joves en general.

e) Elaborar i gestionar els programes i les accions juvenils d'àmbit insular, tant els propis com els que se'ls hagin delegat o transferit.

f) Elaborar estudis i publicacions que siguin d'interès per al jovent en l'àmbit insular.

g) El foment i el suport tècnic, econòmic i formatiu dels consells insulars de la Joventut.

h) Prestar suport al teixit associatiu juvenil insular com a forma prioritària de fomentar la participació del jovent, sense excloure altres formes de participació.

i) Establir programes i accions que facilitin l'autonomia personal del jovent i promoguin hàbits de vida saludables i actituds responsables, solidàries i de respecte a la diversitat.

j) Qualsevol altra competència que els atribueixi una norma amb rang de llei o la normativa que desplegui aquesta.

2. Els consells insulars poden assumir, dins l'àmbit territorial respectiu, mitjançant la transferència corresponent de competències així com dels mitjans econòmics suficients, i amb les limitacions que es determinin en la llei que reguli com a pròpies, la funció executiva, la funció reglamentària i la gestió en matèries de joventut i lleure.

Article 10 Competències dels ajuntaments

1. Sense perjudici d'altres competències que l'ordenament jurídic vigent els pugui atribuir, corresponen als ajuntaments i, si n'és el cas, a altres entitats locals d'àmbit inferior o superior al municipal, en el seu àmbit territorial, les competències següents en matèria de joventut:

a) Participar en la planificació en els àmbits autonòmic i insular de les polítiques juvenils i impulsar les actuacions que es duguin a terme en l'àmbit municipal.

b) Elaborar, de forma potestativa, plans i programes d'àmbit municipal en relació amb el jovent.

c) Gestionar les polítiques juvenils que els corresponguin com a conseqüència dels convenis i altres instruments de col·laboració que subscriuguin amb tal finalitat amb l'Administració autonòmica o amb els consells insulars.

d) Dur a terme activitats culturals, esportives i d'ocupació dels temps lliure del jovent del municipi

e) Qualsevol altres competències que els atribueixi una norma amb rang de llei.

2. D'acord amb els principis establerts a l'article 6 i atesa la seva proximitat amb el jovent, els ajuntaments han de tractar de promoure la participació juvenil en l'àmbit del municipi i de fomentar la participació ciutadana en la prevenció i la resolució dels problemes juvenils detectats en el seu territori, i de fomentar-ne la implicació en la societat en general. Igualment, han de donar suport tècnic, econòmic i formatiu als consells locals de la joventut.

3. Mitjançant els serveis d'informació juvenil que els municipis creïn i mantinguin, amb el reconeixement previ pel procediment establert reglamentàriament, els ajuntaments poden prestar informació al jovent de forma que puguin orientar i assessorar la població jove del seu municipi, entre d'altres, en les matèries que regula aquesta llei.

4. Igualment, els ajuntaments poden col·laborar amb l'Administració autonòmica i els consells insulars en l'elaboració dels estudis d'àmbit autonòmic i insular, i també elaborar anàlisis pròpies de detecció de les necessitats del col·lectiu jove en el seu àmbit territorial i, en general, tots els estudis que ajudin a conèixer millor aquesta població i a cercar les millors solucions.

5. Els ajuntaments poden constituir entitats supramunicipals per a una gestió més eficaç de les accions juvenils.

Capítol II **Organització administrativa a l'àmbit autonòmic**

Article 11 Conselleria competent en matèria de joventut

Correspon a la conselleria competent en matèria de joventut coordinar i executar accions d'aquest sector d'activitat administrativa. Concretament, aquesta conselleria és competent per:

1. Elaborar, fer el seguiment i avaluar els plans autonòmics de joventut amb la col·laboració del CJIB.
2. Articular els plans i els programes en matèries de joventut i lleure competència d'aquesta conselleria que es formalitzin conjuntament entre l'Administració de l'Estat i l'autonòmica.
3. Representar el Govern de les Illes Balears en qualsevol manifestació supracomunitària i, especialment, davant l'Administració de l'Estat i la seva administració instrumental i, si n'és el cas, davant les institucions de la Unió Europea o d'altres organitzacions internacionals.
4. Fer arribar al jovent la informació, la documentació i l'assessorament que necessita per desenvolupar les seves iniciatives, exercitar els seus drets i assolir la seva emancipació i el seu desenvolupament personal.
5. Desenvolupar conjuntament amb el Consell de la Joventut de les Illes Balears la promoció de l'activitat associativa i la participació juvenil, i facilitar-li les eines i els recursos econòmics, tècnics, d'infraestructures i materials necessaris.
6. Promoure mesures a favor del jovent de Mallorca, de Menorca, d'Eivissa i de Formentera que en facilitin la mobilitat.
7. Ordenar, inscriure i gestionar el Cens d'entitats juvenils i d'entitats prestadores de serveis a la joventut de les Illes Balears.
8. Donar suport al desenvolupament de les iniciatives i dels projectes de les associacions juvenils inscrites en el cens esmentat al punt anterior i dels joves i de les joves en general.
9. Impulsar la prestació de serveis a la joventut tant des del sector públic com des del privat i prioritzar les entitats sense ànim de lucre.
10. Potenciar la promoció sociocultural de la joventut.
11. Programar i fer activitats de promoció i de divulgació de l'obra de joves artistes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera en el conjunt de les Illes Balears i de projecció dels seus treballs més enllà del seu territori.
12. Ordenar, gestionar i reconèixer els diferents serveis de la Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove, de conformitat amb la reglamentació respectiva, i gestionar-ne el cens.
13. Gestionar el Centre Balear d'Informació i Documentació per a la Joventut com a centre de referència a les Illes Balears i capçalera de la Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove.
14. Expedir les titulacions en matèria d'informació juvenil en els diferents nivells formatius.
15. Planificar, gestionar, crear, explotar i mantenir els albergs, les residències, els campaments, les cases de joventut i les instal·lacions juvenils, en general, que siguin de titularitat de l'Administració autonòmica.

TÍTOL I
CAPÍTOL I
Art. 10

CAPÍTOL II
Art. 11

16. Gestionar i promoure productes, serveis i activitats relacionats directament o indirectament amb el turisme juvenil.
17. Autoritzar i revocar l'autorització dels centres, les instal·lacions, els serveis i els programes per a la joventut que es creïn a la comunitat autònoma de les Illes Balears d'acord amb el que estableix aquesta llei i la normativa que la desplegui, i també gestionar-ne el cens respectiu.
18. Fomentar les relacions i la cooperació entre els organismes encarregats de la temàtica juvenil d'altres comunitats autònomes, de l'Estat, de la Unió Europea i de l'àmbit internacional.
19. Planificar, coordinar i executar els programes en matèria de joventut, lleure i voluntariat finançats o cofinançats amb fons procedents de l'Administració General de l'Estat i la Unió Europea, i fer-ne el seguiment i avaluar-los.
20. Potenciar el desenvolupament d'activitats de temps lliure, camps de treball, turisme i intercanvis internacionals del jovent, especialment en els programes de la Unió Europea.
21. Organitzar viatges i activitats de turisme de caire cultural i educatiu en condicions avantatjoses per als joves de les Illes Balears.
22. Autoritzar i revocar el reconeixement de les escoles d'educadors de temps lliure.
23. Donar suport a les escoles de formació d'educadors en el lleure infantil i juvenil, especialment a les constituïdes des de la mateixa xarxa associativa.
24. Expedir titulacions en matèria de temps lliure en l'àmbit autonòmic.
25. Fixar els continguts dels programes oficials de formació en les escoles d'educació en el lleure infantil i juvenil i dels programes de formació d'informadors juvenils.
26. Assegurar un sistema de control de qualitat i reciclatge a les escoles de formació d'educadors en el lleure infantil i juvenil.
27. Contribuir amb totes les administracions i entitats públiques i privades al desenvolupament de les polítiques integrals de la joventut.
28. Inspeccionar i, si s'escau, sancionar d'acord amb aquesta llei en relació amb la matèria de joventut.

Article 12 L'Institut Balear de la Joventut (IBJove)

1. En l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears, l'Institut Balear de la Joventut, com a empresa pública de les definides a l'article 1.b.1) de la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades a la comunitat autònoma de les Illes Balears, amb caràcter d'entitat de dret públic, personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'actuar, té com a objectiu genèric coordinar i executar la política autonòmica en matèria de joventut i lleure.
2. L'Institut Balear de la Joventut s'adscriu a la conselleria competent en matèria de joventut. Pot dur a terme, en règim de dret privat, qualsevol tipus d'activitat que sigui necessària per acomplir les seves finalitats.
3. Li és aplicable aquesta llei, la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades a la comunitat autònoma de les Illes Balears, i la legislació general que hi sigui aplicable.

4. Les funcions, l'organització i el règim de funcionament d'aquest institut s'han de determinar reglamentàriament.

Capítol III

Organització transversal en matèria de joventut i plans de joventut

Article 13 Coordinació d'accions en matèria de joventut

L'Administració autonòmica ha d'establir la coordinació d'accions en matèria de joventut d'acord amb les bases següents:

- a) Les mesures que desenvolupen les distintes conselleries, que afectin la joventut, es poden acompanyar d'altres mesures a favor d'aquesta, mitjançant la conselleria competent en matèria de joventut.
- b) La conselleria competent en matèria de joventut, per la seva pròpia naturalesa transversal, pot articular mesures de foment, d'informació, de formació, etc., en qualsevol matèria sempre que tingui com a persones beneficiàries exclusives els joves i les joves, amb la coordinació i el vistiplau de la conselleria competent per raó de la matèria.
- c) En aquells supòsits en què s'arbitrin mesures d'intervenció, el destinatari exclusiu de les quals sigui el col·lectiu juvenil, ha de comptar amb la coordinació adequada per mitjà de la Comissió Interdepartamental per a l'elaboració de polítiques de joventut descrita en l'article següent.
- d) En tot cas, l'orientació metodològica de les accions destinades als joves des de les distintes conselleries del Govern de les Illes Balears ha de comptar necessàriament amb l'assessorament de la conselleria competent en matèria de joventut.

Article 14 Comissió Interdepartamental per a l'elaboració de polítiques de joventut

1. La Comissió Interdepartamental per a l'elaboració de polítiques de joventut, adscrita a la conselleria competent en matèria de joventut, és l'òrgan específic de coordinació, consulta i proposta en l'àmbit de la programació i l'execució de les polítiques que, en matèria de joventut, promou el Govern de les Illes Balears des de les distintes conselleries en els àmbits a què fa referència aquesta llei.

2. La Comissió Interdepartamental per a l'elaboració de polítiques de joventut té com a funcions, a més de les que reglamentàriament se li puguin atribuir, les següents:

- a) Assegurar l'aplicació correcta de les polítiques per a la joventut que facin des de les diverses conselleries.
- b) Proposar mesures que es puguin integrar en el Pla autonòmic de joventut i fer-ne el seguiment.
- c) Establir els continguts transversals que s'esmenten en el títol II d'aquesta llei.
- d) Vetllar pel seguiment i el compliment efectiu de les mesures transversals que s'acordin.

3. La composició, l'organització i el funcionament d'aquest òrgan s'han de regular reglamentàriament, assegurant en tot cas la presència del Consell de la Joventut de les Illes Balears com a membre de la Comissió Interdepartamental.

TÍTOL I
CAPÍTOL II
Art. 12

CAPÍTOL III
Art. 13
Art. 14

Article 15 Planificació i programació d'actuacions

1. Amb l'objectiu de fomentar l'atenció a la joventut i coordinar les accions respectives, les administracions públiques de les Illes Balears han de dur a terme una planificació de les actuacions que es dirigeixin al jovent. En aquests plans i programes s'ha d'establir l'assignació pressupostària de les diferents actuacions previstes.

2. Per coordinar les accions i els serveis en matèria de joventut, el Govern de les Illes Balears, els consells insulars i, optativament, els ajuntaments han de dur a terme aquests plans de joventut:

- a) Pla autonòmic de joventut de les Illes Balears, que ha d'elaborar el Govern de les Illes Balears
- b) Plans insulars de joventut, que han d'elaborar els consells insulars.
- c) Plans municipals de joventut, que pot elaborar qualsevol ajuntament per al seu àmbit territorial, de forma facultativa.

3. Les administracions públiques indicades han d'elaborar, amb la participació del Consell de la Joventut de les Illes Balears, els plans de joventut corresponents per a períodes no inferiors a tres anys, revisables periòdicament. Aquestes planificacions han d'establir mesures relatives als àmbits específics dirigits al jovent, sense que hi hagi dependència d'objectius i accions entre les distintes administracions, si bé és necessari donar audiència a les administracions afectades per a l'adequada coordinació, col·laboració i optimització de recursos.

Article 16 Elaboració dels plans autonòmics de joventut de les Illes Balears

1. Les funcions d'ordenació, coordinació, planificació i programació dins el Govern de les Illes Balears, en els àmbits que estableix aquesta llei, corresponen a la conselleria competent en matèria de joventut, sense perjudici de les competències que tinguin atribuïdes altres òrgans de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears i de les corporacions locals.

2. La conselleria competent en matèria de joventut, mitjançant la direcció general competent, i mitjançant un procediment que garanteixi la participació del Consell de la Joventut de les Illes Balears, dels mateixos joves i de tots els sectors afectats, ha d'elaborar una proposta inicial que ha d'aprovar posteriorment la Comissió Interdepartamental.

3. Una vegada la Comissió Interdepartamental ha aprovat la proposta del pla, el titular de la conselleria competent en matèria de joventut l'ha de trametre al Consell de Govern perquè l'aprovi.

Article 17 Contingut dels plans autonòmics de joventut

1. Els continguts prioritaris dels plans autonòmics de joventut han d'atendre tots els sectors esmentats en els títols II i III d'aquesta llei.

2. Les àrees establertes en l'apartat anterior s'han de subdividir en mesures que, a la vegada, han de contenir les accions o actuacions concretes que s'hagin de dur endavant. Aquestes accions han de complir les característiques següents:

- a) Caràcter transversal, si afecten diferents àrees o impliquen més d'una conselleria.
- b) Caràcter integral, si impliquen més d'una administració pública.

- c) Finançament adient.
- d) Avaluació i seguiment de l'acció i els seus efectes futurs.
- e) Han de tenir com a destinatari concret el col·lectiu jove inclòs en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei.

3. Els plans de joventut han de tenir en compte, de manera especial, tant en la filosofia com en els objectius i les mesures concretes, la realitat plurinsular de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 18 Anàlisi de necessitats i seguiment d'actuacions

1. L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha de promoure, principalment des del Centre Balear d'Informació i Documentació per als Joves, la realització d'estudis i l'establiment de mecanismes que permetin obtenir dades fiables i actuals sobre aspectes rellevants que afectin el col·lectiu jove, amb l'objectiu de conèixer i atendre les seves necessitats i inquietuds. Com a mínim, s'ha de fer un estudi sociològic cada quatre anys, que s'ha de centrar en els aspectes més importants que determina aquesta llei.

2. La planificació, la programació i l'execució de les actuacions que es duguin a terme en el marc del que disposa aquesta llei han de prendre en consideració els resultats de les anàlisis de necessitats i del seguiment i l'avaluació dels plans que s'han desenvolupat.

TÍTOL II POLÍTIQUES PER A L'EMANCIPACIÓ DELS JOVES I LES JOVES

Capítol I Joventut i formació i educació

Article 19 Principis inspiradors de la política d'educació adreçada al jovent

La política educativa ha d'anar encaminada a garantir el dret a l'educació del jovent i s'ha de basar en el ple desenvolupament de la personalitat dels joves i de les joves, en els principis democràtics i en les llibertats fonamentals. Així, s'ha de promoure l'educació en valors com la pau, la solidaritat, la responsabilitat, la cultura de l'esforç, la igualtat d'oportunitats, la participació i la no discriminació. En aquest sentit, s'ha de tenir en compte, especialment, el foment de l'educació en la igualtat, que s'ha de dur a terme mitjançant programes específics que impulsin els aspectes següents:

- a) La promoció de la igualtat d'oportunitats entre homes i dones en tots els àmbits.
- b) El rebuig d'actituds racistes i xenòfobes i qualsevol altra discriminació o comportament violent per motius de sexe, raça, origen, edat, opinió, religió, estat civil, creences, orientació sexual, discapacitat, llengua o qualsevol altra circumstància personal o social.

Article 20 Educació formal i educació no formal

1. L'Administració autonòmica de les Illes Balears ha d'establir les accions de connexió entre l'educació formal o reglada i l'anomenada *no formal+. Les accions en matèria d'educació no formal s'han de desenvolupar segons el que estableix aquesta llei, sense perjudici del que disposen altres lleis de l'àmbit educatiu. A l'efecte d'aquesta llei, s'entén per activitats educatives integrades

**TÍTOL I
CAPÍTOL III**
Art. 15
Art. 16
Art. 17
Art. 18

**TÍTOL II
CAPÍTOL I**
Art. 19
Art. 20

dins l'àmbit de l'educació no formal, aquelles que es promouen des de la societat civil, on els educadors no estan inserits en una estructura jerarquizada i on els educands són tota la població, que es dona amb una intencionalitat educativa i una planificació i metodologia d'ensenyament i d'aprenentatge, sempre que aquestes ocorrin fora de la regulació oficial d'àmbit educatiu, i en general, del sistema educatiu institucional.

Així mateix, l'Administració autonòmica de les Illes Balears, conscient que una de les problemàtiques més greus en matèria educativa és el fracàs escolar, arbitrarà mesures i hi destinarà recursos encaminats a lluitar per la reducció del fracàs escolar mitjançant programes que, en el marc de l'educació no formal, possibilitin la millora del rendiment escolar.

2. La conselleria competent en matèria d'educació ha d'executar les mesures relacionades amb l'educació formal dels joves introduint aspectes sobre educació per a la participació i educació de valors, així com els aspectes següents en relació amb l'educació no formal:

- a) Executar programes i activitats complementàries que afavoreixin la reincorporació al sistema educatiu i/o l'accés a l'ocupació, i també el desenvolupament d'activitats pedagògiques que en general redundin en una major qualitat de l'educació, prioritzant aquells programes destinats a pal·liar el fracàs escolar i a fomentar recursos que permetin una segona oportunitat a aquells joves que han abandonat els estudis reglats i desitgin reprendre'ls.
- b) Planificar, a partir de l'estudi de la situació laboral a l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, una oferta formativa que faciliti la inserció laboral dels joves i de les joves.

Article 21 Objectiu i funcions de l'educació adreçada al jovent

1. En relació amb la seva actuació, els objectius de l'Administració autonòmica pel que fa a l'educació són:

- a) Promoure totes les mesures necessàries per garantir la finalització de l'educació obligatòria de tots els joves i les joves i fomentar l'accés posterior a la formació professional, al Batxillerat i als estudis superiors per tal de formar el jovent de les Illes Balears de la millor forma possible per al seu futur.
- b) Possibilitar la simultaneïtat entre estudis i feina.
- c) Establir sistemes de coordinació que millorin la informació acadèmica amb els serveis d'orientació educatius i universitaris.
- d) Establir programes d'integració escolar i social de les persones immigrades, inserint-les en l'aprenentatge de la llengua catalana i de la castellana, en cas que sigui necessari.
- e) Millorar els sistemes d'ajudes a l'estudi, especialment per al jovent procedent d'unitats familiars amb rendes baixes.
- f) Facilitar l'accés als estudis fora de la pròpia illa, en igualtat de condicions entre tots els joves i les joves, quan no s'hi puguin cursar.
- g) Fomentar l'associacionisme a l'educació formal i no formal.

2. La conselleria competent en matèria de joventut té les funcions següents:

- a) Promoure el desenvolupament de programes educatius, estudis, investigacions i materials didàctics en àmbits no atesos pel sistema

educatiu reglat, amb l'objectiu de promoure els valors que estableix aquesta llei, la formació tècnica en el jovent i l'adquisició d'hàbits saludables.

b) Planificar i executar mesures relatives a l'educació formal i no formal destinades als joves.

c) Regular, promoure i expedir titulacions en matèries de formació de mediadors juvenils, de l'àmbit de l'educació no formal almenys, en relació amb la formació en el temps lliure i amb la informació juvenil.

d) Promoure la participació juvenil com un dels principals agents en l'àmbit de l'educació.

e) Crear un sistema permanent de reconeixement recíproc de crèdits entre els àmbits de l'educació formal i la no formal interrelacionats, en la forma que reglamentàriament s'estableixi.

3. L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha de col·laborar amb la Universitat de les Illes Balears per donar a conèixer i fomentar els estudis que s'hi imparteixen, com també la resta dels seus serveis i programes d'interès per a la joventut.

Capítol II Joventut i ocupació

Article 22 Foment de l'ocupació juvenil i accés al mercat laboral

1. L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha de dur a terme programes específics adreçats a facilitar al jovent l'adquisició d'experiència laboral, l'accés a la primera ocupació i la creació d'ocupació estable, i a cobrir altres necessitats que puguin sorgir en el seu itinerari d'inserció laboral. En tot cas, ha de prevaler l'estabilitat laboral, la igualtat d'oportunitats i la no discriminació per motiu de sexe, ètnia o qualsevol altra circumstància.

2. L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha d'elaborar, amb la participació del Consell de la Joventut de les Illes Balears, plans i mesures destinats a fomentar l'ocupació juvenil. Per aconseguir aquests objectius, l'Administració autonòmica ha d'establir els instruments de col·laboració que consideri adients amb altres administracions, amb entitats sense ànim de lucre i amb altres agents integrants del teixit productiu i la societat civil en general.

Article 23 Línies d'actuació en política d'ocupació jove

La conselleria competent en matèria de treball ha d'adoptar mesures en relació amb l'ocupació del jovent, en les quals s'han de tenir en compte els aspectes següents:

a) Potenciar itineraris d'inserció laboral, amb especial atenció a la formació per accedir al mercat laboral.

b) Fomentar ajudes a la contractació per compte aliè, per tal de promoure la contractació de joves en llocs de feina estables i indefinits.

c) Desenvolupar l'autoocupació juvenil i les iniciatives emprenedores i empresarials, i donar suport a la creació d'empreses per part de joves mitjançant incentius, línies de crèdit preferent i qualsevol altre mecanisme que sembli adient, especialment aquelles que es duguin a terme en sectors com l'artesania, l'arquitectura tradicional i els valors etnogràfics.

d) Garantir l'accés de la dona al món laboral en condicions d'igualtat de tracte i d'oportunitats respecte dels homes, i fomentar especialment

TÍTOL II
CAPÍTOL I
Art. 21

CAPÍTOL II
Art. 22
Art. 23

la formació i la inserció laboral de joves amb discapacitat, de dones embarassades, de joves en atur de llarga durada i altres grups que presentin una problemàtica específica.

e) Potenciar la vinculació de les persones que reben la formació amb el món laboral mitjançant les pràctiques en centres públics i en empreses privades. Per això, s'han d'establir els mecanismes que permetin ajustar aquestes pràctiques als objectius per als quals s'han dissenyat.

f) Promoure mecanismes de coordinació entre l'Administració i els ocupadors per conèixer les necessitats reals del mercat laboral quant a formació.

g) Promoure espais de trobada entre l'Administració i el món empresarial, i també amb representants dels joves i les joves (Consell de la Joventut de les Illes Balears i òrgans adients dels sindicats) per conèixer de primera mà les necessitats reals del mercat laboral i fonamentalment del col·lectiu jove quant a formació i ocupació.

h) Promoure l'accés del jovent a unes pràctiques i a una feina dignes i adequades als estudis realitzats, un cop acabat el període educatiu i en condicions laborals adequades. Per als joves i les joves que tinguin alguna mancança educativa o hagin abandonat els estudis s'han de preveure mesures que els facilitin la formació per tal de poder accedir a un lloc de feina adient i digne.

i) Fomentar l'associacionisme i molt especialment la sindicació dels joves i de les joves a l'àmbit de l'ocupació.

j) Qualsevol altra actuació en aquest àmbit que pugui beneficiar la joventut.

Capítol III Joventut i habitatge

Article 24 L'habitatge com a base de l'emancipació

1. L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha de facilitar els processos d'autonomia personal del jovent i, de forma complementària a l'actuació en l'àmbit de la formació i l'ocupació, ha de desenvolupar una política activa per facilitar l'accés del jovent a un habitatge digne.

2. Als efectes del que estableix l'article 3.1 d'aquesta llei, en els programes i plans d'habitatge adreçats a facilitar-ne l'accés al jovent de les Illes Balears, tenen aquesta consideració les persones que no superin els 35 anys.

Article 25 Línies d'actuació en polítiques d'habitatge jove

1. La conselleria competent en matèria d'habitatge, en la seva actuació envers el jovent, ha de tenir en compte els objectius següents:

a) Fomentar programes per oferir assessorament, informació i suport al jovent en l'accés a l'habitatge, tant en règim de lloguer com en règim de propietat.

b) Facilitar al jovent l'accés a la compra, l'autoconstrucció, la rehabilitació o el lloguer del primer habitatge.

c) Facilitar l'accés del jovent a habitatges que pertanyen a les xarxes públiques i establir, en les promocions públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears, un percentatge d'habitatges reservat per a joves.

d) Establir incentius perquè el jovent adquireixi o llogui habitatges.

e) Establir incentius per als propietaris que rehabilitin els seus habitatges

desocupats per destinar-los a l'arrendament, quan l'inquilí tingui la condició de jove en el moment de formalitzar el contracte.

f) Establir incentius a promotors d'entre 18 i 35 anys per rehabilitar habitatges.

g) Qualsevol altra actuació en aquest àmbit que pugui beneficiar la joventut.

2. En el desenvolupament d'aquestes mesures han de tenir una consideració especial els sectors de la població juvenil més necessitats, com poden ser les persones amb discapacitats, les que tenen fills o altres familiars a càrrec seu, les dones embarassades o les persones amb menys recursos econòmics.

3. Per aconseguir aquests objectius en matèria d'habitatge, l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears pot establir els instruments de col·laboració que consideri adients amb altres administracions públiques i amb empreses, especialment amb les entitats locals i les entitats financeres, respectivament.

TÍTOL II
CAPÍTOL III
Art. 24
Art. 25

TÍTOL III
CAPÍTOL I
Art. 26

TÍTOL III

ALTRES POLÍTIQUES DE PROMOCIÓ I INTEGRACIÓ DE LA JOVENTUT

Capítol I

Hàbits saludables

Article 26 Joventut i salut

1. L'Administració autonòmica de les Illes Balears, mitjançant la conselleria competent en matèria de sanitat, fonamentalment, ha de dur a terme programes específics per al jovent amb l'objectiu de millorar la salut pública i la promoció d'hàbits saludables. Amb el mateix objectiu, s'han d'establir, igualment, mesures i accions dirigides als pares, a les mares i als tutors, i als mediadors juvenils, com són tècnics, informadors, dinamitzadors, orientadors, responsables d'entitats i qualssevol altres relacionats amb l'entorn del jovent.

2. L'Administració autonòmica ha de desenvolupar, en col·laboració amb els pares, les mares i els tutors quant als menors i, en general, amb la resta de les administracions públiques competents i d'entitats privades, especialment les entitats sense ànim de lucre, programes d'hàbits saludables:

- a) De prevenció i de tractament de drogo dependències.
- b) D'educació afectiva i sexual.
- c) De prevenció i tractament de malalties de transmissió sexual.
- d) De prevenció d'embarassos no desitjats.
- e) De prevenció i tractament de trastorns alimentaris.
- f) De prevenció d'accidents de trànsit.
- g) De qualsevol altra qüestió relacionada amb la salut que sigui d'especial interès per al jovent.

3. S'han de desenvolupar, principalment, les accions i els programes adreçats a la consecució d'aquests objectius:

- a) Prevenir i protegir la salut integral del jovent i fomentar hàbits saludables i prevenir els riscos laborals.

- b) Oferir atenció sanitària d'acord amb els problemes i les necessitats de salut propis d'aquesta població.
- c) Adquirir hàbits basats en la prudència i el respecte a les normes vials, amb l'objectiu de prevenir accidents de trànsit i millorar l'educació i la seguretat vial.
- d) Adquirir eines per resoldre conflictes.

4. L'Administració autonòmica ha de promoure l'establiment de llocs o centres on els joves i les joves puguin ser assessorats directament sobre qüestions relacionades amb la sexualitat i rebin l'atenció necessària de forma confidencial i gratuïta.

5. L'Administració autonòmica ha de promoure campanyes de sensibilització i educació i ha de desenvolupar programes orientats a l'adquisició d'hàbits de consum responsables i saludables. Les accions en matèria de consum adreçades al jovent han de tenir per objecte la seva formació i educació, amb la finalitat de contribuir a la difusió dels seus drets com a consumidors i usuaris i promoure el seu exercici de forma responsable, crítica i solidària.

Capítol II **Oci, temps lliure, cultura i esport**

Article 27 Oci i temps lliure

L'Administració autonòmica ha de desenvolupar accions per a l'educació en l'ús saludable del temps lliure. Per això, ha d'adoptar les mesures següents:

- a) Promoure programes específics en relació amb els camps de treball, els intercanvis juvenils, internacionals i nacionals, viatges culturals i educatius i turisme juvenil, campaments juvenils i activitats de vacances.
- b) Vincular el temps lliure a la participació, en qualsevol dels seus àmbits: especialment cultural, social i esportiu
- c) Potenciar la xarxa d'instal·lacions juvenils i la seva utilització com a centres de promoció d'activitats i trobades per a joves.
- d) Informar sobre activitats, transports, viatges i productes turístics específicament dissenyats per a joves i promoure la creació d'aquests productes.
- e) Promoure alternatives d'oci nocturn saludables.
- f) Facilitar, en general, l'accés de la població juvenil a serveis de caràcter recreatiu, cultural i esportiu.
- g) Fomentar les associacions juvenils.

Article 28 Joventut i cultura

1. La política que en matèria de cultura adrexi l'Administració autonòmica al jovent s'ha d'inspirar, paral·lelament, en la política en matèria d'educació i formació, en el ple desenvolupament cultural i de la personalitat humana, en els principis democràtics i les llibertats fonamentals, i s'ha d'ajustar a l'àmbit competencial autonòmic, tot i que pot establir acords amb els consells insulars com a principals administracions competents en matèria cultural. Amb la finalitat d'impulsar el desenvolupament integral de la joventut, s'ha de fomentar la creació cultural i artística i la investigació científica.

2. Per això, s'han de desenvolupar les mesures següents:

- a) Impulsar programes de promoció i acords amb institucions públiques i entitats privades, especialment amb les entitats sense ànim de lucre, de caràcter autonòmic, estatal i internacional per desenvolupar activitats culturals, artístiques i científiques.
- b) Promoure campanyes d'animació a la lectura i a la creació literària.
- c) Dissenyar programes específics que potenciïn la creativitat, la innovació, la participació i la promoció del jovent en el món cultural, i establir la coordinació necessària entre els programes que en aquest sentit desenvolupin les distintes administracions. En la mateixa línia d'actuació, l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha d'impulsar els processos de creació artística i cultural en els àmbits de la música, la creació literària, les arts escèniques i les arts plàstiques, entre d'altres, i ha de promoure certàmens en l'àmbit autonòmic per impulsar joves artistes de les Illes Balears i difondre les seves obres en l'àmbit estatal.
- d) Fomentar la creació d'espais culturals juvenils entesos com els espais integrals que permeten les trobades de joves i afavorir l'accés a locals d'assaig de teatre, música, dansa i l'aprofitament d'instal·lacions per fer-hi tallers d'arts plàstiques i per dur-hi a terme actes de caràcter artístic i cultural.
- e) Fomentar l'apropament del jovent al coneixement de la ciència i dels avançaments científics i afavorir l'accés i la difusió entre la població juvenil del patrimoni cultural de les Illes Balears, amb visites guiades a museus, monuments històrics, exposicions i teatres, i d'altres activitats similars.
- f) Fomentar el coneixement de la cultura pròpia de les Illes Balears.
- g) Fomentar l'associacionisme en l'àmbit de la cultura.
- h) Fomentar el coneixement i l'ús de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en qualsevol dels àmbits socials.
- i) Qualsevol altra actuació en aquest àmbit que pugui beneficiar la joventut.

Article 29 Joventut i esport

1. En el marc de la política que desenvolupa l'Administració autonòmica de promoure hàbits de vida saludables, s'ha de prestar una atenció especial a l'esport adreçat al jovent com a instrument educatiu, de promoció de valors i que contribueix a mantenir i millorar la salut.

2. La conselleria competent en matèria d'esports, en col·laboració amb altres administracions i amb associacions juvenils, ha de fomentar la pràctica de l'esport entre el jovent, mitjançant l'adopció de les mesures següents:

- a) Promoure la utilització d'instal·lacions esportives en centres educatius en horaris no lectius i, en general, promoure l'ús de les instal·lacions esportives tant públiques com privades, ampliant els horaris a tots els joves i les joves, com a alternativa d'oci saludable.
- b) Potenciar línies d'ajudes i subvencions en programes i serveis esportius la destinatària dels quals siguin específicament la joventut.
- c) Fomentar la formació per a la pràctica esportiva.
- d) Impulsar certàmens i competicions esportives juvenils, i també el desenvolupament d'activitats orientades a persones amb discapacitats físiques o psíquiques.
- e) Qualsevol altra actuació que, en matèria d'esport, pugui beneficiar el jovent.

§ 24. Llei 10/2006, de 26 de juliol, integral de la Joventut (BOIB núm. 109, de 3 d'agost de 2006; BOE núm. 224, de 19 de setembre de 2006)

Article 30 Joventut i medi ambient

1. Les actuacions que en matèria de medi ambient dugui a terme l'Administració autonòmica adreçades al jovent s'han d'inspirar en la sensibilització, l'educació i la formació per assolir un ús sostenible dels recursos naturals, i el manteniment i la millora de la qualitat de vida.

2. Per això s'han de dur a terme les accions següents:

- a) Promoure programes de formació i d'iniciatives adreçades a l'educació ambiental, i també d'activitats específiques de coneixement i contacte amb la natura.
- b) Fomentar les associacions juvenils en l'àmbit del medi ambient.
- c) Promoure programes i activitats destinats a l'ús d'espais naturals i d'instal·lacions a l'aire lliure per a les associacions juvenils i per als joves i les joves en general.
- d) Fomentar la reducció, la reutilització o el reciclatge així com l'ús d'energies renovables.
- e) Qualsevol altra actuació necessària per reforçar el grau de compromís de la joventut amb el medi ambient.

Article 31 Joventut i societat digital

1. L'Administració autonòmica ha de potenciar l'accés gratuït a Internet així com acostar els espais digitals a la població jove, especialment aquella que està en situació de risc d'exclusió social. Així mateix ha de fomentar la participació digital com a mitjà d'expressió, de comunicació i d'integració social, sense deixar de banda els trets d'identitat cultural propis de les Illes Balears.

2. L'Administració autonòmica, en col·laboració amb la resta d'administracions públiques competents i d'entitats privades, ha de promoure:

- a) Programes informàtics per tal de convertir l'accés a les noves tecnologies en una qüestió segura (mitjançant la certificació *Internet segura+ o altres programes) tant pel que fa als continguts (informació), com pel que fa a les possibles agressions que provinguin dels programes de comunicació (xats, fòrums, etc.). Així mateix, ha de promoure, mitjançant els serveis d'informació jove, programes que potenciïn l'alfabetització informacional per tal que el jovent aprengui a utilitzar la informació d'una manera saludable.
- b) Els valors democràtics de comportament (llenguatge no sexista, solidari, multicultural i sostenible) als entorns virtuals. Així, s'ha de promoure l'ús responsable dels sistemes tecnològics, la informació i els programes informàtics, la netiqueta (ètica dins la xarxa) i l'ús positiu d'aprenentatge permanent, de col·laboració, de consecució d'objectius i de productivitat.
- c) La formació, bàsica i contínua, per a tècnics en joventut i mediadors de joves i, en general, per a tots els professionals que treballen en els diferents àmbits que afecten el jovent, mitjançant el desenvolupament de cursos d'educació no formal en línia (plataforma d'aprenentatge virtual), amb vistes a potenciar la igualtat d'oportunitats quant a l'adquisició de coneixements sense distinció de lloc de residència.

- d) La participació activa del jovent i de les associacions juvenils, sobre temes específics a partir de les possibilitats que ofereixen les tecnologies de la comunicació i informació: fòrums o qualsevol altra línia de diàleg i comunicació de la societat digital pels mitjans tecnològics adients.
- e) L'accés i l'adequació de continguts d'interès pel jovent a l'entorn web a partir de llocs web amb informació específica i general per als joves i les joves, digitalització de materials, dossiers i documents de manera sistemàtica, creació de repositoris de fàcil accés i ús.
- f) La participació del jovent en tots els estats del procés de la informació *infoparticipació+.

Article 32 Joventut i noves tecnologies

1. L'Administració autonòmica ha de dur a terme accions per universalitzar l'accés a les noves tecnologies de la comunicació i informació per part del jovent, especialment les persones que tenen discapacitat o estan en situació de risc.

2. La conselleria competent en matèria de telecomunicacions, en col·laboració amb la conselleria competent en matèria de joventut, ha de desenvolupar línies de promoció que facilitin l'accés a les xarxes telemàtiques amb la finalitat de:

- a) Universalitzar l'accés del jovent a les noves tecnologies de la informació i de la comunicació.
- b) Desenvolupar accions informatives i formatives que acostin el jovent a la societat de la informació, potenciïn les habilitats informacionals, l'alfabetització informacional i una visió crítica i lliure de les noves tecnologies.
- c) Elaborar programes i mecanismes per protegir el jovent a Internet.
- d) Donar suport a la dotació de centres juvenils (serveis d'informació juvenil, casals de joves, consells de joventut, etc.) de recursos tecnològics generals i altres amb sistemes d'accés a l'ordinador per a joves amb discapacitats, i també promoure la creació de ciberespais, especialment a barrriades desfavorides.
- e) Donar suport a les xarxes i al treball en xarxa, com a mitjà de participació del jovent dins les associacions i la promoció dels valors de solidaritat i cooperació, a més de construir una societat de la informació centrada en la persona, per compartir la informació i el coneixement amb altres persones, comunitats i societats.

Article 33 Joventut, medi rural, pesca i sectors tradicionals

1. L'Administració autonòmica ha de desenvolupar mesures que afavoreixin la permanència dels joves i les joves en els nuclis rurals i ha de prestar una atenció especial a la potenciació de joves agricultors, ramaders, aqüicultors i pescadors, i també al nou assentament del jovent en àrees rurals.

2. En aquest sentit, s'han d'adoptar mesures a favor del jovent per aconseguir els següents objectius:

- a) Potenciar la incorporació del jovent a les explotacions agràries, ramaderes i pesqueres o d'aqüicultura.
- b) Promoure la integració del jovent en cooperatives agràries o en altres tipus de formes associatives similars.

- c) Dur a terme activitats de formació en matèria agrària, ramadera, forestal, pesquera o d'aqüicultura.
- d) Establir iniciatives vinculades a l'agroturisme.
- e) Establir iniciatives d'autoocupació en matèries com l'artesanaria, l'arquitectura tradicional i els valors etnogràfics.

Article 34 Joventut i voluntariat

A l'àmbit de les Illes Balears, s'ha de promoure el voluntariat entre la joventut d'acord amb el que estableix la normativa vigent sobre la matèria i s'han d'impulsar actuacions i programes que tinguin com a objectiu donar suport a la creació d'associacions orientades al servei voluntari europeu, accions innovadores en la creació de xarxes de solidaritat i cooperació, i processos específics de formació i preparació de joves en l'esperit voluntari, i que els fomentin.

Article 35 Joventut i família

1. El Govern de les Illes Balears, mitjançant la direcció general competent en matèria de família, ha de desenvolupar mesures encaminades al reconeixement i al suport de les famílies joves, ateses la seva funció com a institució bàsica de la societat i les dificultats a què s'enfronten en les primeres etapes d'emancipació.

2. S'ha de prestar una atenció especial a les famílies joves, els membres de les quals no superin els 30 anys i, en particular, a aquelles amb dificultats econòmiques i monoparentals, així com a les dones joves embarassades.

3. El suport a la família s'ha de plasmar, preferentment, en aquests aspectes:
- a) Oferir mesures per facilitar l'accés a l'habitatge, ja sigui en règim de lloguer o de propietat.
  - b) Oferir assessorament especial en temes relacionats amb la família i les relacions familiars.
  - c) Crear unes condicions favorables perquè els homes i les dones puguin tenir fills, mitjançant mesures per facilitar la conciliació de la vida familiar, la laboral, i de formació dels joves i les joves amb fills.
  - d) Incentivar la instal·lació i l'aprofitament de centres d'educació infantil en els centres de feina públics i privats.
  - e) Promoure programes d'ajuda i suport per a mares i pares joves amb responsabilitats familiars no compartides o amb parts múltiples.
  - f) Promoure programes de suport i col·laboració amb associacions i institucions.

Capítol IV Mobilitat juvenil

Article 36 Mobilitat juvenil

1. L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha de promoure polítiques per fomentar la mobilitat per a tota la joventut de qualsevol de les illes, per garantir-ne la igualtat d'oportunitats, sobretot en relació amb els estudis, la formació, els programes i les activitats de participació social, amb l'exercici dels seus drets a l'associacionisme i a la participació en els òrgans suprainsulars, i amb el seu enriquiment cultural mitjançant els intercanvis i el turisme juvenil.

2. Les administracions han d'articular mecanismes que facilitin la mobilitat geogràfica del jovent a les distintes fases de la seva formació, amb la finalitat de potenciar-ne la visió intercultural, les inquietuds investigadores i la formació més enllà de l'àmbit del seu entorn quotidià, per tal d'enriquir la seva construcció personal i el seu futur professional.

3. Per tal de complementar els currículums acadèmics del jovent amb coneixements i matèries no recollides en els seus estudis, s'han de promoure l'adhesió i la col·laboració amb projectes educatius d'especial rellevància tant d'àmbit interinsular, com estatal i internacional.

TÍTOL IV LÍNIES DE PROMOCIÓ JUVENIL

Capítol I Serveis d'informació jove

Article 37 Concepte i principis de la informació juvenil

1. S'entén per informació juvenil, als efectes d'aquesta llei, l'activitat de recerca, recopilació, tractament i difusió de la informació per al jovent, i també l'orientació i l'assessorament prestats al jovent en els serveis d'informació jove.

2. La informació juvenil s'ha de basar en els principis generals establerts en la Carta ERYICA i en aquells altres que generin els òrgans competents d'àmbit autonòmic, estatal o europeu en matèria d'informació juvenil, i, expressament, en els principis següents:

- a) Igualtat. L'accés a la informació s'ha d'establir en condicions d'igualtat per a tots els joves i les joves, sense que hi pugui haver cap discriminació per raó d'ubicació, origen, sexe, religió, classe social o altres circumstàncies o condicions personals o socials.
- b) Independència. La informació ha de ser independent i objectiva i ha de respondre a les demandes o necessitats que expressin els usuaris i se n'ha d'excloure qualsevol interès particular i ideològic.
- c) Qualitat. La informació l'ha de facilitar de manera professional personal format a l'efecte. En tot cas, la informació ha de ser completa, precisa, actualitzada i pràctica, i se n'ha de garantir l'objectivat mitjançant el pluralisme i la contrastació en la utilització de les fonts d'informació.
- d) Atenció personal. L'atenció a l'usuari ha de ser personalitzada i adaptada a la demanda. La informació i l'assessorament han de respectar la confidencialitat i l'anonimat de l'usuari.

Article 38 La Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove (Infojove)

1. Per assegurar la canalització correcta de la informació juvenil, en l'àmbit territorial de les Illes Balears existeix la Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove (Infojove), que es constitueix pel conjunt d'activitats d'informació, d'orientació i d'assessorament dirigides als joves i prestades directament al públic, promogudes i desenvolupades per entitats públiques o privades, l'objecte de les quals coincideixi amb les accions descrites, prèviament reconegudes o censades oficialment.

TÍTOL III
CAPÍTOL III
Art. 34
Art. 35

CAPÍTOL IV
Art. 36

TÍTOL IV
CAPÍTOL I
Art. 37
Art. 38

La Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove (Infojove) serà gestionada pel Govern de les Illes Balears juntament amb els consells insulars als quals s'hagin transferit les competències de joventut.

2. La informació, l'orientació i l'assessorament que es prestin per mitjà dels serveis d'informació jove han de versar sobre totes les matèries que siguin d'interès per als joves i les joves que no siguin constitutives de delictes, i no es poden establir discriminacions o limitacions de cap índole.

3. La Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove s'integra per:

- a) El Centre Balear d'Informació i Documentació per a la Joventut.
- b) Els centres d'informació jove.
- c) Els punts d'informació jove.
- d) Les unitats d'informació jove.
- e) Les assessories per a joves.

4. El reconeixement, els objectius, les funcions i els requisits i les condicions de funcionament d'aquests serveis s'han de determinar reglamentàriament.

Article 39 El Centre Balear d'Informació i Documentació per a la Joventut

1. El Centre Balear d'Informació i Documentació per a la Joventut està adscrit a la conselleria competent en matèria de joventut i és el representant de la comunitat autònoma de les Illes Balears en les tasques de coordinació, col·laboració i cooperació amb tots els serveis de la Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove i també de la inspecció.

2. Els objectius primordials del Centre Balear d'Informació i Documentació per a la Joventut són informar, orientar, assessorar i investigar sobre tots els temes que puguin ser d'interès per a la joventut. En concret, li corresponen les funcions següents:

- a) Representar les Illes Balears en les relacions de col·laboració, coordinació i cooperació que s'estableixin amb organismes similars de les diferents administracions públiques.
- b) Promoure la creació de nous serveis d'informació.
- c) Dur a terme el tractament de la informació juvenil, sobretot en format informàtic i digitalitzar materials d'interès per als joves de manera sistemàtica.
- d) Informar preceptivament sobre la creació de nous serveis d'informació.
- e) Promoure la creació i l'avaluació d'espais comuns de la Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove.
- f) Col·laborar amb els serveis d'informació pel que fa a l'aportació de material de consulta i publicacions.
- g) Formar i reciclar el personal informador de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- h) Promoure i coordinar, si pertoca, l'edició de publicacions de tipus informatiu que siguin d'interès per als joves en general.
- i) Promoure dins la Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove el desenvolupament de les noves tecnologies informàtiques i l'aplicació d'aquestes, per millorar la qualitat de la informació i difondre-la més entre la joventut.

j) Analitzar, estudiar i resoldre les qüestions que afectin els serveis d'informació jove.

k) Cooperar amb les distintes administracions públiques i els organismes, nacionals i internacionals, dedicats a tasques informatives i documentals.

l) Cooperar amb les distintes entitats i associacions que duguin a terme programes relacionats amb els joves i les joves i, molt especialment, amb els més desfavorits.

m) Ampliar, dotar i actualitzar la biblioteca específica de polítiques i programes de joventut i constituir un centre documental sobre la realitat del món dels joves i de les joves en cada moment.

n) Investigar i analitzar els canvis que es produeixen sobre aquest sector de la població.

o) Difondre la informació, les anàlisis i els estudis realitzats i promoure publicacions, periòdiques o no, sobre la situació de la joventut.

p) Potenciar l'intercanvi d'informació entre les institucions, els investigadors, els professionals i els agents que intervenen en el treball amb joves.

q) Donar documentació a les institucions i als organismes i assessorar-los en matèries que afecten la joventut, com a conseqüència de la seva tasca general d'informació i documentació.

r) Promoure l'anàlisi del conflicte juvenil, en totes les diverses manifestacions, coordinant esforços i plantejaments amb l'Observatori per a la Convivència Escolar en els centres educatius de les Illes Balears.

s) Promoure la coordinació efectiva amb la UIB, en especial amb els grups d'investigació dedicats als joves i a les joves.

Article 40 Cens de la Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove

1. El Cens de la Xarxa Balear de Serveis d'Informació Jove, dependent de la conselleria competent en matèria de joventut, és l'instrument de coneixement, planificació, ordenació i publicitat en el qual s'han d'inscriure, d'acord amb els requisits i en les condicions que s'estableixen reglamentàriament, els centres, els punts i les unitats d'informació, i les assessories per a joves.

2. Per inscriure-s'hi és necessari que s'hagi obtingut prèviament el reconeixement com a servei d'informació jove en els termes en què reglamentàriament es determini

Capítol II Formació en el temps lliure infantil i juvenil

Article 41 Formació en el temps lliure infantil i juvenil

1. Les administracions competents han de promoure, impulsar i coordinar la formació i la investigació en l'àmbit de l'educació no formal en el temps lliure infantil i juvenil.

2. S'ha de regular reglamentàriament el contingut dels programes formatius encaminats a l'obtenció de les titulacions que, en matèria d'educació en el temps lliure infantil i juvenil, s'estableixin en l'àmbit de les Illes Balears.

3. Per les característiques específiques d'aquest tipus d'escoles de formació i per la importància de la població final destinatària, les institucions responsables

de la inspecció i del seguiment seran especialment vigilants en el compliment de normativa i les obligacions de les escoles i del seu professorat.

Article 42 Cens d'escoles d'educació de temps lliure infantil i juvenil de les Illes Balears

1. El Cens d'escoles d'educació de temps lliure infantil i juvenil de les Illes Balears, dependent de la conselleria competent en matèria de joventut, és l'instrument de coneixement, planificació, ordenació, inspecció i publicitat en el qual s'han d'inscriure, d'acord amb els requisits i en les condicions que s'estableixen reglamentàriament, les escoles d'educadors de temps lliure infantil i juvenil.

2. Per inscriure-s'hi és necessari que prèviament s'hagi obtingut el reconeixement oficial com a escola d'educadors de temps lliure infantil i juvenil. Les escoles d'educadors de temps lliure infantil i juvenil causaran baixa del cens i perdran el seu reconeixement si no compleixen els requisits i les condicions establerts reglamentàriament, previ informe del servei d'inspecció d'escoles d'educadors de temps lliure infantil i juvenil.

3. Es poden reconèixer com a escoles d'educadors de temps lliure infantil i juvenil totes les escoles que, promogudes per la iniciativa pública o privada, tinguin per objecte la formació, el perfeccionament i l'especialització dels educadors en les activitats i tècniques orientades a la promoció i a la utilització adequada de l'oci i el temps lliure infantil i juvenil, d'acord amb els programes oficials de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

4. Les escoles d'educadors de temps lliure juvenil poden tenir àmbit insular o autonòmic, segons tinguin centres en una o més illes.

Article 43 Homologació de títols

Els títols o diplomes que en matèria d'educació del temps lliure juvenil expedeixi l'Administració autonòmica de les Illes Balears es poden homologar amb les titulacions corresponents que expedeixi l'Estat o les altres comunitats autònomes d'acord amb el procediment que reglamentàriament s'estableixi.

Capítol III

Programes i certàmens d'activitats culturals i artístiques

Article 44 Promoció cultural i artística

Amb la finalitat d'impulsar el desenvolupament integral de la joventut, les administracions competents han de fomentar la creació i la participació cultural i artística, tant en l'àmbit de les Illes Balears com en l'exterior, mitjançant l'adopció de les actuacions següents:

- a) El disseny i l'execució de programes específics que donin suport a la creativitat, la participació i la promoció del jovent en el món cultural i artístic mitjançant l'organització de trobades, certàmens, tallers, cursos i altres activitats.
- b) La promoció mitjançant programes itinerants de l'obra de joves artistes balears en les altres illes i també en altres comunitats autònomes.

c) El foment de la creació d'espais culturals juvenils com a espais integrals que permetin la trobada dels joves i de les joves i l'accés a locals d'assaig de música, dansa i la realització de tallers d'arts plàstiques i escèniques, entre d'altres.

d) El suport a la formació i la divulgació de l'obra dels joves i les joves artistes i a les associacions culturals i artístiques formades per joves.

e) La promoció i l'incentiu a la col·laboració de les entitats privades, en activitats de desenvolupament cultural i artístic.

f) La promoció de la creació sociocultural en la llengua pròpia de les Illes Balears i també la promoció d'una cultura popular i moderna feta per joves.

Capítol IV

Activitats de turisme juvenil i mobilitat del jovent

Article 45 Mesures per afavorir la mobilitat geogràfica del jovent

1. L'Administració autonòmica, en col·laboració amb els consells insulars i els ajuntaments, ha de promoure mesures que facilitin la mobilitat geogràfica en favor del jovent mitjançant intercanvis juvenils i activitats de cooperació en aquests àmbits:

a) En l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, per garantir la igualtat d'oportunitats entre els joves i les joves, desenvolupant i potenciant de manera particular el turisme intern, el suport als joves i, en particular, als mediadors juvenils i als membres de les associacions juvenils, per a la realització d'estudis, cursos, jornades, activitats de participació, etc.

b) En l'àmbit d'altres comunitats, ciutats autònomes i països, per incrementar la comprensió de la diversitat cultural contribuint a la promoció del respecte als drets humans.

2. Així mateix, s'han de dur a terme actuacions d'organització de viatges i activitats de caire cultural i educatiu en condicions avantatjoses per als joves de les Illes Balears.

Capítol V

Activitats de temps lliure infantil i juvenil

Article 46 Activitats de temps lliure infantil i juvenil

1. Als efectes d'aquesta llei, s'entenen per activitats de temps lliure infantil i juvenil aquelles activitats, adreçades als infants i joves, fins a l'edat que es determini reglamentàriament, que tinguin la finalitat d'afavorir la participació social, la diversió, la formació, el descans i les relacions dels seus participants, en execució d'un programa o projecte educatiu i que es facin dins l'àmbit de l'educació no formal amb la durada mínima que s'estableixi reglamentàriament. S'hi inclouen les activitats de temps lliure que es fan amb menors d'edat als casals i als centres infantils i juvenils de temps lliure, de caràcter públic o privat, que tenen el mínim de funcionament setmanal continuat que es determini reglamentàriament.

2. De la mateixa forma s'han de determinar els tipus, les característiques i les condicions en què s'han de desenvolupar aquestes activitats.

TÍTOL IV
CAPÍTOL II
Art. 42
Art. 43

CAPÍTOL III
Art. 44

CAPÍTOL IV
Art. 45

CAPÍTOL V
Art. 46

3. Cadascuna de les activitats de temps lliure que, per les seves característiques, restin subjectes a aquesta normativa, han de comptar amb un equip de dirigents, format pel director responsable de l'activitat i pels monitors. Reglamentàriament es determinarà el nombre mínim de monitors que ha d'haver en proporció al de participants.

4. El director de l'activitat, que en tot cas ha de tenir més de 18 d'anys, ha d'estar en possessió del títol de director d'activitats de temps lliure infantil i juvenil. Igualment, per desenvolupar activitats de monitor de temps lliure s'ha de tenir el títol de monitor d'activitats de temps lliure infantil i juvenil. No obstant això, reglamentàriament es podran determinar altres titulacions o formacions com a aptes per permetre exercir de director o monitor de temps lliure.

Article 47 Activitats excloses

S'exclouen de les activitats de temps lliure infantil i juvenil:

- a) Les que tenen caràcter familiar.
- b) Les que duen a terme joves a títol particular i en les quals no concorri cap entitat formalment constituïda ni en la planificació ni en el desenvolupament.
- c) Qualsevol altra que es determini reglamentàriament.

Article 48 Promotors

Poden ser organitzadors de les activitats de temps lliure infantil i juvenil els organismes públics competents i les entitats privades amb o sense ànim de lucre i també les persones físiques amb capacitat jurídica i d'actuar que desenvolupin sempre un programa o projecte educatiu d'activitats de temps lliure infantil i juvenil que fomenti la formació i educació en valors, els drets humans, la cohesió social i la igualtat entre homes i dones.

Article 49 Requisits necessaris per desenvolupar activitats de temps lliure infantil i juvenil i formació exigible

1. Les activitats de temps lliure infantil i juvenil han de complir les condicions que reglamentàriament es determinin per a cada tipus d'activitat.

2. Les activitats que es duguin a terme en instal·lacions juvenils degudament autoritzades s'han de comunicar a l'administració competent amb l'antelació que es determini reglamentàriament.

3. La resta d'activitats de temps lliure, és a dir, les que no es facin en instal·lacions autoritzades i, especialment, les activitats que es duguin a terme a l'aire lliure (acampades i marxes per etapes) i qualsevol activitat de temps lliure d'aventura o d'esports de risc o que suposin la utilització de material específic, com ara cordes d'escalada, embarcacions, arcs, vehicles amb motor o material aeri, estan subjectes a autorització administrativa, d'acord amb el règim jurídic que s'estableixi reglamentàriament.

4. En qualsevol cas, serà imprescindible disposar en el desenvolupament d'una activitat del personal titulat o qualificat en matèria de temps lliure en la proporció que s'estableixi reglamentàriament, tenint en compte el nombre de participants de l'activitat, a més dels mitjans materials precisos per dur-la a terme.

Capítol VI Instal·lacions juvenils

Article 50 Instal·lacions juvenils

1. Als efectes d'aquesta llei, es consideren instal·lacions juvenils aquelles que són de titularitat de persones físiques o jurídiques, públiques o privades, que es troben al servei dels infants i joves, i que en faciliten la convivència, l'allotjament, la formació, la participació en activitats socials i culturals o la utilització adequada del temps lliure. Han de comptar necessàriament amb un projecte educatiu per desenvolupar, sempre destinat a una millor formació integral dels infants i joves. Queden excloses d'aquesta llei les instal·lacions que no tinguin caràcter d'allotjament i no tinguin una orientació exclusiva per a infants i joves.

2. Les instal·lacions juvenils es classifiquen en instal·lacions d'allotjament i en instal·lacions sense allotjament

3. Entre les instal·lacions d'allotjament es consideren les següents:

a) Alberg juvenil: establiment que, de forma permanent o temporal, es destina a donar allotjament de manera individual o col·lectiva, preferentment a joves alberguistes titulars dels carnets corresponents o a grups de joves en el marc d'una activitat de temps lliure o formativa. Excepcionalment, en determinades condicions que s'han d'establir reglamentàriament, s'hi pot donar allotjament a famílies, adults i grups d'infants. Aquestes instal·lacions s'han d'incloure en la Xarxa d'Albergs Juvenils dins la d'Instal·lacions Juvenils de les Illes Balears.

b) Campament juvenil: equipament a l'aire lliure en el qual l'allotjament es fa mitjançant tendes de campanya o altres elements portàtils similars, amb una sèrie d'elements fixos, degudament condicionats per desenvolupar activitats d'oci i temps lliure per a infants i joves i que s'inclou en la Xarxa d'Instal·lacions Juvenils de les Illes Balears.

c) Casa de colònies: edifici que, permanentment o temporalment, es destina a donar allotjament a grups d'infants o de joves participants en activitats educatives en el temps lliure, culturals i d'oci, en les condicions que reglamentàriament es determinen i que s'inclou en la Xarxa d'Instal·lacions Juvenils de les Illes Balears.

d) Residència juvenil: instal·lació de caràcter cultural i formatiu al servei dels joves i de les joves que, per raons d'estudi o feina, es veuen obligats a allotjar-se fora del domicili familiar almenys un trimestre

4. En les instal·lacions juvenils sense allotjament s'inclouen les granges escola o aules de natura, els casals o centres infantils o juvenils de temps lliure, els espais per a joves i aquells altres que es determinin reglamentàriament.

5. El Govern de les Illes Balears pot determinar reglamentàriament quines altres instal·lacions per a infants i joves s'han d'ajustar a les disposicions d'aquesta llei.

Article 51 Persones usuàries

1. Les instal·lacions infantils i juvenils d'allotjament estan destinades a infants, a joves fins a 30 anys i a grups d'infants i joves, per dur-hi a terme activitats educatives en el temps lliure i activitats d'oci i formatives. Aquests en són, per

TÍTOL IV
CAPÍTOL V
Art. 47
Art. 48
Art. 49

CAPÍTOL VI
Art. 50
Art. 51

tant, els principals usuaris, llevat que els titulars limitin l'edat per als usuaris de la instal·lació o per a la participació en determinades activitats o serveis que promoguin, dintre del marge d'edat establert anteriorment.

2. Malgrat això, les persones de 30 anys o majors poden utilitzar les instal·lacions en les condicions que es determinin reglamentàriament.

3. D'acord amb l'article 50.1, les instal·lacions que no tenen caràcter d'allotjament i no estiguin constituïdes de forma exclusiva per a infants i joves, resten sotmeses a la normativa pròpia del tipus de construcció de què es tracti, sense perjudici que puguin acollir la realització d'activitats de temps lliure d'infants i joves, a sol·licitud d'aquests o dels seus representants o de les associacions a les quals pertanyen, amb les condicions que es determinen per a aquestes activitats en la normativa de temps lliure.

Article 52 Autorització, característiques i requisits mínims

1. Les instal·lacions juvenils estan subjectes a autorització administrativa i han de complir el que estableix aquesta llei i la normativa que la desplegui, sense perjudici del compliment de les disposicions establertes en la normativa general sanitària, alimentària, de seguretat, medi ambient, supressió de barreres arquitectòniques i qualsevol altra legislació sectorial que hi sigui aplicable.

2. S'han d'establir reglamentàriament les característiques i les condicions bàsiques que han de complir els diferents tipus d'instal·lacions juvenils. En tot cas, aquestes condicions han incloure l'establiment d'un pla d'emergència i la contractació d'una assegurança de responsabilitat civil per cobrir els riscos derivats de la utilització de la instal·lació davant d'usuaris i tercers amb els límits que es determinin reglamentàriament.

Article 53 Xarxa d'Instal·lacions Juvenils de les Illes Balears i Xarxa d'Albergs Juvenils de les Illes Balears

1. Totes les instal·lacions destinades a activitats amb infants i joves regulades en aquesta llei, tant si són de titularitat pública com privada, s'integren, una vegada obtinguda l'autorització de funcionament corresponent, en la Xarxa d'Instal·lacions Juvenils de les Illes Balears.

2. La conselleria competent en matèria de joventut ha d'adoptar un logotip com a distintiu de la Xarxa d'Instal·lacions Juvenils de les Illes Balears, que s'ha de fer servir en la senyalització de les instal·lacions.

3. El conjunt d'albergs juvenils dependents de la comunitat autònoma de les Illes Balears i aquells que obtinguin el reconeixement en la forma establerta anteriorment, conformen la Xarxa d'Albergs Juvenils de les Illes Balears, com a secció dins la Xarxa d'Instal·lacions Juvenils, a la qual és aplicable la normativa sobre alberguisme de la Federació Internacional d'Albergs Juvenils (IYHF).

4. Per al reconeixement i la inscripció d'un alberg de joventut en la Federació Internacional d'Albergs Juvenils, en la Federació Europea d'Albergs de Joventut o en qualsevol altra organització interregional o internacional d'aquestes característiques, és un requisit imprescindible que l'alberg formi part prèviament de la Xarxa d'Albergs Juvenils de les Illes Balears.

Article 54 Cens de la Xarxa d'Instal·lacions Juvenils de les Illes Balears

Es crea el Cens de la Xarxa d'Instal·lacions Juvenils de les Illes Balears, dependent de la conselleria competent en matèria de joventut, com a instrument de coneixement, planificació, ordenació i publicitat en el qual s'han d'inscriure, d'ofici o a instància de part, les instal·lacions juvenils de titularitat pública i privada que compleixin els requisits i les condicions que s'estableixen reglamentàriament.

Capítol VII Carnets per a joves

Article 55 Objectiu

Per tal de facilitar i promoure certs avantatges per al jovent en l'accés als diferents béns i serveis de caràcter cultural, esportiu, recreatiu, de consum, de transport, de turisme i d'altres de similars, s'han de desenvolupar i promoure diversos carnets dirigits als joves.

Article 56 Condicions i contingut de les prestacions dels carnets per a joves

1. Els requisits i les condicions en què els joves i les joves poden gaudir dels avantatges en l'accés als diferents béns i serveis s'han de determinar reglamentàriament.

2. El contingut d'aquests avantatges i prestacions és el que s'estableixi en els acords que l'Administració autonòmica de les Illes Balears subscriu amb les diferents entitats prestadores dels béns i serveis, i també el que es reconegui en virtut d'altres acords o convenis dels quals sigui beneficiària la joventut de les Illes Balears.

Article 57 Import econòmic dels carnets per a joves

L'expedició dels carnets per a joves pot implicar el pagament, per part de les persones usuàries, del preu públic que en el seu cas s'estableixi.

Article 58 Gestió dels carnets per a joves

1. La conselleria competent en matèria de joventut ha de dur a terme la gestió dels carnets per a joves, sense perjudici que, mitjançant les fórmules jurídiques que corresponguin, puguin exercir aquesta gestió altres entitats públiques o privades.

2. Els consells insulars i les administracions locals poden promoure i gestionar carnets per a joves del seu àmbit territorial amb l'objectiu que puguin gaudir dels avantatges en l'accés als diferents béns i serveis del territori respectiu en la forma que es determini en la regulació que els creï.

TÍTOL IV
CAPÍTOL VI
Art. 52
Art. 53
Art. 54

CAPÍTOL VII
Art. 55
Art. 56
Art. 57
Art. 58

TÍTOL V PROMOCIÓ DE L'ASSOCIACIONISME I LA PARTICIPACIÓ JUVENIL

§ 24. Llei 10/2006, de 26 de juliol, integral de la Joventut (BOIB núm. 109, de 3 d'agost de 2006; BOE núm. 224, de 19 de setembre de 2006)

Article 59 Formes organitzades de participació juvenil

A efectes d'aquesta llei, es consideren formes organitzades de participació juvenil:

- a) Les entitats juvenils, que inclouen les associacions juvenils del Reial Decret 397/1988, de 22 d'abril, pel qual es regula la inscripció registral de les associacions juvenils, i les seves federacions, com també les altres entitats i organitzacions que representin interessos per a la joventut, d'acord amb el que en determina l'article 61.1.
- b) Altres entitats i organitzacions que prestin serveis a la joventut.
- c) El Consell de la Joventut de les Illes Balears.
- d) Els consells de la joventut de caràcter insular i local.

Article 60 El Cens d'entitats juvenils i d'entitats prestadores de serveis a la joventut

La direcció general competent en matèria de joventut ha d'elaborar un cens d'entitats juvenils i d'entitats prestadores de serveis a la joventut, en què s'han d'inscriure totes les que ho sol·licitin i que compleixin els requisits establerts reglamentàriament.

Article 61 Requisits per tenir accés al Cens d'entitats juvenils i d'entitats prestadores de serveis a la joventut

1. Es poden inscriure en el Cens d'entitats juvenils i d'entitats prestadores de serveis a la joventut:

- a) Les associacions juvenils i les federacions o unions de qualsevol tipus d'associacions juvenils legalment constituïdes i registrades com a tals d'acord amb el Reial Decret 397/1988, de 22 d'abril, pel qual es regula la inscripció registral de les associacions juvenils.
- b) Les associacions i les federacions o unions de qualsevol tipus d'associacions legalment constituïdes que tinguin almenys el 50% de joves (d'entre 14 i 30 anys) entre els seus socis, i comptin amb una junta directiva en la qual la meitat dels components no superin els 30 anys.
- c) Les entitats prestadores de serveis a la joventut legalment constituïdes, que encara que no compleixin els requisits anteriors prestin serveis habitualment, sense ànim de lucre, a joves de fins a 30 anys.
- d) Les seccions juvenils d'entitats, associacions, partits polítics, sindicats i parròquies amb òrgans de decisió propis i que estiguin reconeguts com a grups juvenils per les entitats respectives, sigui quina en sigui la denominació i la naturalesa jurídica.

2. No obstant això, no es poden inscriure al cens les associacions i entitats que siguin específicament de tipus docent i esportiu.

3. Per tenir accés al cens, les formes organitzades de participació juvenil descrites a l'apartat anterior han de complir, amb caràcter general, els requisits següents:

- a) Estar legalment constituïdes i registrades davant l'òrgan competent.
- b) No tenir ànim de lucre.
- c) Tenir una estructura interna i un règim de funcionament democràtics.

d) Tenir unes finalitats d'interès general per a la joventut, com la participació dels joves i de les joves en la vida política, social, econòmica i cultural; la promoció d'activitats juvenils en l'àmbit de les Illes Balears; la promoció, la formació, la integració social i la defensa dels drets dels joves i de les joves; l'oci i el temps lliure de la joventut, etc.

4. A més dels requisits establerts en l'apartat anterior, les seccions juvenils d'altres col·lectius socials, polítics o sindicals han de:

- a) Tenir reconeguts estatutàriament autonomia funcional i organitzativa, i govern propi, per als assumptes específicament juvenils.
- b) Assegurar que els socis o afiliats de la secció juvenil ho siguin de forma voluntària, per acte exprés d'afiliació i s'identifiquin com a tal.
- c) Garantir que la representació de la secció juvenil correspongui a òrgans propis.

5. S'han de determinar reglamentàriament les condicions i el procediment per accedir al Cens.

Article 62 La inscripció en el Cens

El Cens serveix d'instrument de coneixement, planificació, ordenació i publicitat i la inscripció s'hi ha de fer, dins l'àmbit autonòmic, d'ofici, una vegada que s'hagi resolt favorablement la inclusió de l'entitat respectiva.

Article 63 Cancel·lació de la inscripció

1. Quan una entitat inscrita incompleixi les condicions pertinents per a la seva permanència en el Cens, se'n pot acordar la cancel·lació, tant d'ofici com a instància de la part interessada. Igualment es pot cancel·lar d'ofici la inscripció d'una entitat quan aquesta no presenti en els terminis determinats reglamentàriament el resum de la memòria d'activitats prevista en la norma.

2. En ambdós casos, s'ha d'instruir prèviament l'expedient corresponent i s'ha de donar audiència a la persona interessada.

Article 64 El Consell de la Joventut de les Illes Balears i els consells locals, comarcals i insulars de la joventut

1. El CJIB té com a objectiu propiciar la participació de la joventut en el desenvolupament social, polític, econòmic i cultural de la comunitat autònoma de les Illes Balears i es regeix per la seva pròpia llei.

2. Els consells de la joventut locals, comarcals i insulars són les entitats independents i democràtiques en el funcionament i en l'organització, integrades per associacions juvenils, que es constitueixen amb la finalitat de promoure iniciatives que assegurin la participació del jovent del seu àmbit en les decisions i les mesures que els afecten, fomentar l'associacionisme juvenil i representar el jovent davant les distintes institucions de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

3. Els consells de la joventut locals, comarcals i insulars són entitats de dret privat, que gaudeixen de personalitat jurídica pròpia i que tenen plena capacitat per complir les seves finalitats.

TÍTOL V

Art. 59

Art. 60

Art. 61

Art. 62

Art. 63

Art. 64

4. Els consells de la joventut tenen caràcter local, comarcal o insular, segons l'àmbit territorial, les activitats que desenvolupin i les associacions que en formin part:

- a) Un consell de la joventut local és el que és format per associacions juvenils que actuen en un mateix municipi.
- b) Un consell de la joventut comarcal és el que està format per associacions juvenils que tenen el seu àmbit d'actuació en una mateixa comarca o en nuclis de població propers.
- c) Un consell de la joventut insular és el que és format per les associacions juvenils i els consells locals que tenen el seu àmbit d'actuació en una mateixa illa.

5. La constitució i el règim jurídic i econòmic dels consells de la joventut locals i insulars s'ha de determinar reglamentàriament.

Article 65 Altres formes de participació

Amb independència de les formes organitzades de participació juvenil, el personal professional, els voluntaris i, en general, qualsevol jove, encara que no estigui associat, poden participar en els programes de joventut mitjançant diverses fórmules que garanteixin un mitjà de comunicació fluid amb l'Administració, gratuït i disponible per a qualsevol jove sense excepció. Amb aquesta finalitat, s'han d'oferir eines i formació per a la promoció del treball en xarxa amb l'Administració i per a facilitar la participació del jovent en relació amb les polítiques de joventut.

Article 66 Voluntariat juvenil

1. El voluntariat juvenil constitueix l'expressió de la participació activa dels joves i les joves en la vida social des de la solidaritat, el compromís i la diversitat. Les formes organitzades descrites en aquest títol configuren un mecanisme rellevant en l'àmbit del voluntariat juvenil.

2. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han de fomentar la participació dels joves en les activitats de voluntariat.

TÍTOL VI

RECURSOS I FINANÇAMENT DE LES POLÍTIQUES DE JOVENTUT

Article 67 Finançament

Les polítiques, els programes i les accions juvenils s'han de finançar mitjançant les aportacions pressupostàries de l'Estat, de la Unió Europea, del Govern de les Illes Balears, dels consells insulars i de les altres corporacions locals, de les contribucions dels usuaris i, així mateix, mitjançant qualsevol aportació econòmica admesa en dret que, si n'és el cas, es produeixi.

Article 68 Règim pressupostari de la comunitat autònoma de les Illes Balears

1. En els pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears s'han de consignar anualment, com a mínim, els crèdits necessaris per a les actuacions següents:

- a) El desenvolupament del Pla autonòmic de la joventut.

- b) El funcionament ordinari del Consell de la Joventut de les Illes Balears.
- c) Les activitats contingudes en els convenis subscrits amb els consells insulars i altres corporacions locals i entitats privades, quan hi figurin compromisos de despesa plurianual, en el percentatge que correspongui a l'Administració autonòmica.

2. En qualsevol cas, els departaments del Govern de les Illes Balears que, per raó de la seva competència funcional, incideixin en l'àmbit juvenil, han de reservar el crèdit necessari per desenvolupar els projectes i les accions per a la joventut segons les prescripcions que es continguin en el Pla autonòmic de la joventut i, amb caràcter orientador, en aquesta llei.

Article 69 Seguiment de les polítiques de joventut

1. Atesa la naturalesa transversal de la competència de joventut i per a un seguiment millor dels plans estratègics de joventut, es poden prendre les mesures convenients per fer el seguiment dels crèdits aplicables a les diferents accions previstes en el pla corresponent, de qualsevol secció pressupostària.

2. En qualsevol cas, abans del 31 de gener de cada any, els responsables de les accions incloses en els plans aprovats estan obligats a trametre a la direcció general competent en matèria de joventut, per tal de poder elaborar els informes anuals sobre el seguiment del pla, un informe en què s'han d'indicar l'aplicació i el compliment o no de les mesures previstes, la despesa efectuada durant l'any immediatament anterior i qualsevol suggeriment de modificació convenientment motivat.

Article 70 Ajudes a entitats en matèria de joventut

1. Els programes que duguin a terme les entitats públiques i privades, amb especial esment a les que siguin sense ànim de lucre, que formin part de les xarxes d'informació i formació juvenil a què fa referència el títol IV, han de comptar amb el suport de l'administració amb competències per autoritzar-los.

2. Igualment, les administracions competents han d'establir línies d'ajuda per al manteniment de la vida associativa de les associacions juvenils del seu àmbit territorial inscrites en el Cens d'entitats juvenils i entitats prestadores de serveis a la joventut i per al foment de les activitats relacionades amb la joventut que es considerin d'interès públic.

Article 71 Règim pressupostari dels consells insulars i de les altres corporacions locals

Els consells insulars i els municipis i les altres corporacions locals han d'establir en els pressuposts les dotacions necessàries per finançar les prestacions en matèria juvenil que siguin de la seva competència.

Article 72 Preus dels serveis juvenils

1. El règim de preus dels serveis destinats al jovent que estableixin les diferents administracions públiques (incloses en les línies de promoció juvenil), els ha de regular normativament l'administració competent. Per als serveis d'iniciativa privada, se n'ha d'escoltar la proposta dels titulars.

TÍTOL V

Art. 65

Art. 66

TÍTOL VI

Art. 67

Art. 68

Art. 69

Art. 70

Art. 71

Art. 72

---

§ 24. Llei 10/2006, de 26 de juliol, integral de la Joventut (BOIB núm. 109, de 3 d'agost de 2006; BOE núm. 224, de 19 de setembre de 2006)

2. En cap cas les contraprestacions econòmiques de les persones usuàries no poden ser superiors al cost efectiu del servei, que s'ha de calcular deduint les aportacions a fons perdut o les subvencions de les administracions públiques.

3. Els preus dels serveis i productes que les administracions públiques destinin al jovent han de preveure reduccions o, fins i tot exempcions totals, tenint en compte criteris de rendes inferiors a determinats barems, família nombrosa, grau de discapacitat o altres circumstàncies de caràcter social.

Article 73 Col·laboració amb l'Administració de l'Estat i altres institucions

El Govern de les Illes Balears ha de col·laborar amb l'Administració General de l'Estat i amb les institucions públiques que siguin competents en matèria de joventut amb la finalitat d'unir esforços en la consecució d'objectius comuns.

Article 74 Col·laboració amb entitats

1. Les polítiques de joventut de les administracions han de fomentar la participació i la col·laboració de fundacions, associacions i altres entitats públiques o privades en la realització dels objectius d'aquestes polítiques.

2. Aquesta col·laboració s'ha de formalitzar mitjançant convenis, de conformitat amb el que disposa la normativa aplicable a aquests instruments jurídics. En tot cas, per aquests convenis, les entitats s'han de comprometre a complir la normativa pública que afecti l'objectiu acordat i, així mateix, a trametre en qualsevol moment i a petició de l'administració actuant, tota la informació que sobre l'execució del conveni es consideri necessària.

TÍTOL VII RÈGIM SANCIONADOR

Capítol I La inspecció

Article 75 La inspecció

1. En l'àmbit territorial de les Illes Balears, l'administració pública competent ha de vetllar pel compliment del que disposa aquesta llei i la normativa que la desplegui, i ha de destinar els mitjans personals i materials necessaris per a l'exercici de la funció inspectora, sense perjudici de l'activitat que en aquesta matèria puguin desenvolupar altres administracions en els respectius àmbits materials de competència.

2. Són principis de la inspecció en matèria de joventut la coordinació, la independència i l'autonomia respecte dels serveis i les activitats a què es refereix aquesta llei. En el cas concret de la inspecció d'activitats de temps lliure, s'ha de promoure la coordinació entre les diferents conselleries o les administracions públiques implicades per al desenvolupament en l'exercici de l'activitat inspectora.

Article 76 Les funcions d'inspecció

La inspecció en matèria de joventut, sense perjudici de les activitats inspectores que regulin altres lleis, ha d'exercir les funcions següents:

- a) Vigilar i comprovar el compliment dels preceptes continguts en aquesta llei i en les normes que la despleguin.

- b) Informar, formar i assessorar sobre el que disposa aquesta llei i la resta de normativa en matèria de joventut i temps lliure.
- c) Tramitar la documentació que correspongui en l'exercici de la funció inspectora.
- d) Verificar els fets que, eventualment, els particulars hagin reclamat o denunciat i que puguin ser constitutius d'infraccions.
- e) Assegurar el control sobre el desenvolupament d'activitats juvenils per a l'organització de les quals s'hagi concedit qualsevol tipus d'ajuda pública i informar d'aquestes activitats els òrgans administratius competents.
- f) Qualsevol altra funció que, mitjançant norma legal o reglamentària, s'estableixi.

TÍTOL VI

Art. 73

Art. 74

TÍTOL VII

CAPÍTOL I

Art. 75

Art. 76

Art. 77

Art. 78

Article 77 Habilitació i facultats de personal inspector

1. La funció inspectora en matèria de joventut i temps lliure, l'han d'exercir funcionaris adscrits a l'òrgan administratiu que tingui atribuïda la competència, els llocs de feina dels quals hagin estat designats per a l'exercici de la funció inspectora. Aquests funcionaris tenen la consideració d'autoritat en l'exercici d'aquesta funció i gaudeixen de la protecció i de les atribucions establertes en la normativa vigent.

2. L'administració pública competent, quan sigui necessari reforçar els mecanismes d'inspecció que determina aquesta llei, pot habilitar temporalment, entre els seus funcionaris, inspectors en matèria de joventut i temps lliure. Els funcionaris habilitats han de rebre formació específica en les matèries relacionades amb l'objecte de la funció inspectora.

3. Per dur a terme les funcions pròpies de la inspecció, els inspectors i els funcionaris habilitats poden requerir la informació i la documentació que considerin necessària per verificar el compliment de la normativa vigent en matèria de joventut i temps lliure, i accedir, lliurement i sense avis previ, als locals, a les instal·lacions juvenils, a les activitats i als serveis sotmesos a aquesta normativa.

4. Els funcionaris que duguin a terme una activitat d'inspecció estan obligats a identificar-se en l'exercici d'aquesta, a mostrar les credencials que n'acrediten la condició i a guardar secret i sigil professional sobre els fets dels quals tinguin coneixement per raó de la seva activitat.

5. Els serveis d'inspecció, per complir millor les seves funcions, poden sol·licitar la cooperació del personal i dels serveis dependents d'altres conselleries o administracions públiques, i també la col·laboració de les forces i els cossos de seguretat, quan sigui necessari.

6. Les actuacions inspectores s'han de dur a terme amb estricta subjecció al que disposa aquesta llei i a les normes que la despleguin.

Article 78 Actes d'inspecció

1. Un cop finalitzada l'activitat inspectora, el resultat s'ha de fer constar documentalment en una acta d'inspecció, en la qual s'ha de constatar tant la comissió presumpta d'una o diverses infraccions legalment previstes, si n'és el cas, com l'absència d'aquestes.

2. Els fets continguts en les actes d'inspecció formalitzades legalment es presumeixen certs, sense perjudici de les proves que poden aportar les persones interessades en defensa dels seus drets i interessos.

Article 79 Actuacions de seguiment

1. El personal de l'administració competent que tingui atribuït l'exercici de funcions de seguiment en matèria de joventut i temps lliure ha de comprovar periòdicament, d'ofici o a instància de part, que les condicions en les quals es presten els serveis en matèria de joventut i en les quals es troben les instal·lacions juvenils s'adeqüen a les disposicions vigents.

2. Encara que les actuacions de seguiment no tenen la consideració d'activitats d'inspecció, es poden tenir en compte a efecte d'iniciar-les.

3. Després de les actuacions de seguiment, se n'ha d'emetre l'informe corresponent, que s'ha de traslladar a l'òrgan administratiu que en sigui competent als efectes oportuns.

Capítol II Les infraccions

Article 80 Classificació de les infraccions

Les infraccions en matèria de joventut i temps lliure es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

Article 81 Infraccions lleus

1. Són infraccions lleus amb caràcter general:

- a) Les accions i les omissions dels responsables que vulnerin la normativa en matèria de joventut i temps lliure i no es tipifiquin en aquesta llei com a greus o molt greus.
- b) L'incompliment per part de les persones usuàries dels centres i serveis de les normes de respecte mutu, solidaritat i participació, quan aquestes conductes no suposin una alteració en el funcionament o la convivència dels centres, els serveis o els programes.
- c) La falta d'exhibició en un lloc visible del centre o de l'establiment dels distintius, els anuncis o la documentació d'exposició pública preceptiva; la negativa a facilitar informació sobre aquests, o l'exhibició sense complir les formalitats exigides en la normativa vigent.

2. En matèria de formació juvenil, les infraccions lleus són:

- a) No dur a terme les tasques informatives, formatives, administratives i d'avaluació que reglamentàriament es determinin.
- b) Impartir formació per part de personal que no tingui les titulacions exigides per fer aquesta tasca.
- c) Incomplir lleument el programa determinat quant a nombre d'hores o respecte de les matèries que s'han impartir.

3. En matèria d'informació juvenil, les infraccions lleus són:

- a) No dur a terme les tasques informatives, documentals, formatives, d'assessorament, de difusió i d'avaluació que reglamentàriament es determinin, en el marc de la Xarxa Infojove.

- b) Incomplir l'obligació de notificar els canvis que es produeixin al Centre Balear de Coordinació.
- c) Incomplir els compromisos adquirits amb el Centre Balear de Coordinació.
- d) No subministrar la informació que sol·liciti el Centre Balear de Coordinació per actualitzar de manera adequada les dades de la xarxa.

TÍTOL VII
CAPÍTOL I
Art. 79

CAPÍTOL II
Art. 80
Art. 81
Art. 82

- 4. En matèria de carnet jove, són infraccions lleus:
  - a) Incomplir, per part d'entitats públiques o privades, els compromisos adquirits amb l'administració pública competent.
  - b) Emetre, per les entitats autoritzades, carnets per als joves promoguts per l'administració pública competent, sense ajustar-se a la normativa que en regula l'expedició.
- 5. En matèria d'instal·lacions juvenils, són infraccions lleus:
  - a) Mantenir i conservar els locals i les instal·lacions juvenils en un estat deficient quan no sigui falta greu o molt greu.
  - b) Utilitzar locals i instal·lacions juvenils per a finalitats diferents o per persones que no comptin amb l'autorització administrativa.
  - c) Excedir els límits d'ocupació permesa sense risc per a la seguretat.
- 6. En matèria d'activitats de temps lliure, són infraccions lleus:
  - a) No comunicar a l'administració competent la informació necessària quan sigui obligatori fer-ho.
  - b) No disposar, en el lloc on es desenvolupi l'activitat, de l'autorització administrativa o de la comunicació corresponent, de les pòlisses d'assegurances de responsabilitat civil, de l'autorització pertinent dels propietaris o de qualsevol altra documentació exigible per la reglamentació.
  - c) No comptar amb tots els recursos declarats per a l'obtenció de l'autorització administrativa, en el marc de la realització d'activitats de temps lliure.
  - d) Incomplir els terminis temporals fixats per al desenvolupament d'activitats de temps lliure.
  - e) Incomplir de forma lleu les condicions de l'activitat que es varen comunicar a l'administració o, si n'és el cas, sobre la base de les quals es va autoritzar l'activitat: horaris, lloc i tipus d'activitats, monitors, objectius, tipus i edats dels participants o projecte educatiu.
  - f) No disposar de la relació dels participants a l'activitat.

Article 82 Infraccions greus

- 1. Amb caràcter general, són infraccions greus:
  - a) Dificultar o entorpir l'exercici de la funció inspectora, sense arribar a impedir-la.
  - b) El mal estat de conservació i manteniment dels centres, si produeix incomoditat a les persones usuàries o disminueix la higiene exigible.
  - c) Mostrar deficiències manifestes i generalitzades en la prestació dels serveis.
  - d) No observar, els usuaris dels centres o serveis, les normes establertes en el reglament intern corresponent, quan generin una alteració en el funcionament o en la convivència del centre o servei.

e) Prestar un servei, dur a terme una activitat o tenir oberta una instal·lació o un centre, subjectes a autorització prèvia preceptiva segons aquesta llei, que s'estigui tramitant però que encara no s'hagi obtingut.

f) Falsificar dades en les sol·licituds i comunicacions amb l'administració.

g) Les infraccions previstes com a lleus quan concorri alguna de les següents circumstàncies:

1a. Que s'hagi ocasionat un perill per a la salut o la seguretat de les persones usuàries de les activitats, els serveis o les instal·lacions juvenils.

2a. Quan s'hagi ocasionat un risc per a la salut o la seguretat o s'hagi causat un dany físic o psíquic que no es pugui qualificar de greu però afecti un gran nombre de persones.

2. En matèria de formació, són infraccions greus:

a) Incomplir de forma important els programes formatius o els currículums que estableixi l'administració pública competent.

b) Incomplir la normativa reguladora dels requisits necessaris per establir escoles de temps lliure.

c) Incomplir reiteradament els terminis establerts per comunicar o lliurar la documentació exigida en la normativa.

d) No observar les obligacions estipulades per a les escoles en la normativa corresponent.

3. En matèria d'informació juvenil, les infraccions greus són:

a) No facilitar als joves informació, documentació i assessorament dins l'àmbit d'actuació del servei d'informació juvenil.

b) Dur a terme les tasques d'informació juvenil mitjançant personal que no compti amb les titulacions exigides.

c) Incomplir la normativa reguladora dels requisits i les instal·lacions necessaris per l'establiment de serveis d'informació juvenil.

d) Incomplir ocasionalment algun principi de la Carta ERYICA.

4. En matèria de carnet jove, és infracció greu expedir carnets per a joves promoguts per l'administració pública competent sense tenir-ne l'autorització corresponent.

5. En matèria d'instal·lacions juvenils:

a) No disposar d'una assegurança de responsabilitat civil i d'altres que puguin ser obligatòries.

b) No tenir el pla d'emergència corresponent.

c) Permetre de forma no ocasional l'excés d'ocupació permesa si no comporta un risc per a les persones o els béns.

6. En matèria d'activitats de temps lliure:

a) No disposar, en el desenvolupament d'una activitat, del personal qualificat o del personal titulat en matèria de temps lliure d'acord amb les condicions que es regulen reglamentàriament, així com incomplir de forma greu els requisits referents a la seva qualificació i dedicació

b) Incomplir les normes vigents en matèria de seguretat.

c) No disposar de l'autorització del pare, de la mare o del tutor del participant en l'activitat quan sigui necessària.

- d) Abandonar el director l'activitat sense causa justificada o per més de 24 hores sense designar substitut.
- e) Incomplir de forma important les condicions de l'activitat que es varen comunicar a l'administració o, si n'és el cas, sobre la base de les quals es va autoritzar l'activitat: horaris, tipus d'activitats, monitors, objectius, tipus i edats dels participants o altres determinacions que hagin pogut afectar aquesta autorització.
- f) Actuar una persona com a director o monitor, sense comptar amb les titulacions exigides per dur a terme d'aquestes tasques.
- g) No disposar d'assegurança de responsabilitat civil per cobrir l'activitat.

Article 83 Infraccions molt greus

1. Amb caràcter general, són infraccions molt greus:

- a) La negativa o obstaculització que impedeixi la funció inspectora sempre que l'obstrucció es dugui a terme mitjançant resistència reiterada, coacció, amenaces greus, violència o qualsevol altra forma de pressió il·lícita sobre els funcionaris actuants.
- b) Les previstes com a greus quan hi ha un risc greu per a la salut o la seguretat o greu dany físic o psíquic i afecti un gran nombre de persones usuàries de les activitats, dels serveis o de les instal·lacions juvenils.
- c) La destinació dels centres o les instal·lacions de joventut i temps lliure transferides o delegades a altre fi que l'establert com a l'objecte de la transferència o, en tot cas, a activitats o serveis no vinculats, en exclusiva, a la joventut.
- d) La realització, en la prestació dels serveis o en la realització de les activitats destinades a la joventut, d'actuacions que promoguin o suposin el racisme, la xenofòbia, la violència contra les dones o, en general, qualsevol tipus de discriminació o comportament violent per motius de gènere, raça, origen, edat, opinió, religió, estat civil, creences, opció sexual, discapacitat, llengua o qualsevol altra circumstància personal o social o d'altres comportaments contraris als valors democràtics i, especialment, als drets fonamentals i a les llibertats públiques.
- e) L'organització o la tolerància d'activitats il·legals en els centres, els serveis i les instal·lacions per a la joventut, per part dels seus responsables, sense perjudici d'altres responsabilitats que se'n puguin derivar.
- f) La prestació d'un servei, la realització d'una activitat o l'obertura o el funcionament d'una instal·lació o centre, subjectes a autorització prèvia preceptiva segons aquesta llei, sense haver-la sol·licitat.
- g) Les modificacions essencials en les condicions del centre, el servei o l'activitat respecte de les que varen ser objecte d'autorització, sense haver obtingut la de la modificació.
- h) L'incompliment de qualsevol norma sobre locals o instal·lacions o el deteriorament de l'estat general o d'algun element determinat de la instal·lació o la realització de qualsevol acció o omissió negligent que suposi la contravenció dels deures i les condicions establertes en la legislació ordenadora que impliqui un perill o risc greu per a la salut o la seguretat de les persones o que hagi causat un dany físic o psíquic greu a les persones usuàries de les activitats, els serveis o les instal·lacions juvenils.
- i) Vulnerar el dret a la intimitat personal i els altres drets fonamentals de les persones usuàries dels serveis, de les instal·lacions o de les activitats juvenils.

j) Conculcar la dignitat de les persones usuàries de serveis i instal·lacions i dels participants a les activitats de temps lliure, o imposar condicions o càrregues humiliants per a l'accés o el gaudi de les prestacions.

2. En matèria d'instal·lacions juvenils, són infraccions molt greus:

- a) Destinar la instal·lació autoritzada com a juvenil a la realització d'activitats turístiques o permetre'n la comercialització per mitjans turístics.
- b) Permetre l'excés d'ocupació permesa si comporta un risc per a les persones o els béns.
- c) Incomplir qualsevol norma sobre locals o instal·lacions que signifiqui un risc greu per a la seguretat de les persones.

3. En matèria de formació en el lleure i en informació juvenil, són infraccions molt greus:

- a) Acreditar la condició d'apte de persones sense que hagin superat el curs o les pràctiques corresponents.
- b) Desenvolupar cursos amb una periodicitat inferior a l'exigida en la normativa.

4. En matèria d'informació juvenil, és infracció molt greu incomplir reiteradament o de forma molt greu algun principi de la Carta ERYICA.

5. En matèria d'activitats de temps lliure, és infracció molt greu ometre o aplicar de manera negligent les prestacions de caràcter tècnic, econòmic o assistencial que corresponguin a les necessitats bàsiques de les persones usuàries d'activitats de temps lliure conformement a la finalitat del centre o servei respectiu, sempre que es produeixi una lesió dels drets o dels interessos legítims d'aquestes persones usuàries.

Capítol III Les sancions

Article 84 Tipologia de les sancions

1. Les infraccions en matèria de joventut i temps lliure donen lloc a imposar les sancions següents:

- a) Advertència escrita.
- b) Multa.

2. A més de les previstes en l'apartat anterior, es poden imposar com a accessòries les sancions següents:

- a) Clausura temporal o definitiva de la instal·lació, l'escola de temps lliure o el servei d'informació.
- b) Inhabilitació temporal o definitiva del personal titulat en els àmbits de promoció juvenil regulat en aquesta llei.
- c) Suspensió dels efectes de l'autorització per prestar serveis o per dur a terme activitats pel temps que es determini en la resolució del procediment sancionador o la seva revocació.

Article 85 Sancions per a les infraccions lleus

Les infraccions lleus poden ser sancionades amb:

- a) Advertència escrita, quan no hi ha reincidència i quan no es considera convenient la imposició de multa.
- b) Multa, que pot ser de 300 a 3.000 euros.

Article 86 Sancions per a les infraccions greus

1. Les infraccions greus se sancionen amb una multa d'entre 3.001 i 15.000 euros.

2. Aquestes infraccions poden comportar, a més, com a accessòria la sanció de clausura temporal, inhabilitació temporal o suspensió temporal dels efectes de l'autorització per prestar serveis, dur a terme activitats o fer l'activitat per a la qual s'està titulat, en l'àmbit de la joventut, fins al màxim d'un any o fins a la reparació de les deficiències o la correcció de la conducta tipificada com a infracció, si n'és el cas.

Article 87 Sancions per a les infraccions molt greus

1. Les infraccions molt greus se sancionen amb una multa d'entre 15.001 i 30.000 euros.

2. Aquestes infraccions, a més, poden comportar com a sancions accessòries les següents:

- a) Suspensió temporal dels efectes de les autoritzacions per prestar serveis, dur a terme activitats o fer l'activitat per a la qual s'està titulat, a l'àmbit de la joventut, amb el màxim de dos anys o fins a la reparació de les deficiències o la correcció de la conducta tipificada com a infracció, quan es cometi qualsevol de les infraccions tipificades com a molt greus.
- b) Revocació de l'autorització per prestar serveis o per dur a terme activitats o per fer l'activitat per a la qual s'està titulat, en l'àmbit de la joventut, amb clausura definitiva de la instal·lació o inhabilitació definitiva del personal titulat.

Article 88 Graduació de les sancions

Les sancions per les infraccions que determina aquesta llei s'imposen d'acord amb el que disposen els articles precedents i es graduen tenint en compte les circumstàncies atenuants i agreujants que concorren en el moment de la infracció administrativa, especialment les següents:

- a) La naturalesa dels fets constitutius de la infracció.
- b) L'existència d'intencionalitat.
- c) La capacitat econòmica de l'infractor.
- d) Els perjudicis causats i la transcendència social dels fets.
- e) La reincidència, entesa com l'existència d'una altra sanció ferma en via administrativa pel mateix tipus infractor, quan en la data de la incoació del procediment no hagi transcorregut un any comptador des que sigui ferma, sempre que no s'hagi tingut en compte per tipificar la infracció.
- f) La reiteració, entesa com l'existència d'una altra sanció per infracció greu o molt greu o de dues sancions per infraccions lleus, que siguin fermes en via administrativa, quan en la data de la incoació del procediment sancionador no hagin transcorregut dos anys comptadors des que sigui ferma la primera d'aquestes.
- g) El lucre il·lícit obtingut i la posició de l'infractor en el mercat.
- h) L'esmena voluntària, durant la tramitació del procediment, de les anomalies que originaren la incoació de l'expedient.

- i) La conciliació o l'acord voluntari amb el subjecte directament perjudicat per la infracció, de manera que es reparin els perjudicis causats.

§ 24. Llei 10/2006, de 26 de juliol, integral de la Joventut (BOIB núm. 109, de 3 d'agost de 2006; BOE núm. 224, de 19 de setembre de 2006)

Article 89 Subjectes responsables

Són responsables de les infraccions administratives tipificades en aquesta llei les persones físiques o jurídiques, de caràcter públic o privat, que participin o incorrin en les accions o omissions que, a aquest efecte, disposa aquesta llei.

Article 90 Conseqüències legals de les infraccions

Les accions i les omissions tipificades en aquesta llei com a infracció administrativa donen lloc que les administracions públiques competents adoptin les mesures següents:

- a) Les que siguin procedents per a l'exigència de la corresponent responsabilitat administrativa.
- b) Les que corresponguin per rescabalar els danys i la indemnització dels perjudicis patits a càrrec de les persones que siguin declarades responsables.
- c) Les que siguin procedents per l'exigència, pels tribunals de justícia, si n'és el cas, de la corresponent responsabilitat penal.

Article 91 Procediment

1. L'exercici de la potestat sancionadora en matèria de joventut i temps lliure s'ha d'ajustar a les disposicions de la Llei 30/1992, del 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i també a la normativa autonòmica que regula la potestat sancionadora en l'àmbit de les Illes Balears.

2. No són objecte de sanció els fets que hagin estat sancionats penalment o administrativament en els casos en què s'aprecii identitat del subjecte, fet i fonament.

3. El règim d'infraccions i sancions pel que fa a les subvencions i ajudes públiques en matèria de joventut i temps lliure es regula per la normativa aplicable a les subvencions.

Article 92 Mesures provisionals i d'execució forçosa

1. L'òrgan competent per incoar el procediment, en qualsevol moment d'aquest, mitjançant resolució motivada i amb audiència prèvia de la persona interessada, pot acordar l'adopció de les mesures provisionals adients per evitar un perjudici greu o de difícil reparació o quan sigui necessari per assegurar l'eficàcia de la resolució que hi pot recaure.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, abans d'incoar el procediment corresponent, quan concorrin circumstàncies que impliquin un risc greu per a la seguretat de les persones o dels béns, es pot acordar cautelàriament la suspensió de l'activitat o el servei i, si s'escau, el tancament total o parcial del centre o de la instal·lació juvenil, d'acord amb la legislació del procediment administratiu comú.

3. Aquestes mesures provisionals poden mantenir-se durant el temps necessari per esmenar les deficiències existents i, com a màxim, fins a la resolució del procediment.

4. Quan l'administració competent acordi el tancament temporal o definitiu d'un establiment en el marc de qualsevol dels procediments que disposa aquesta llei,

l'òrgan competent per iniciar-los pot ordenar, amb l'advertència prèvia, les mesures d'execució forçosa necessàries per al compliment de l'acord i, especialment, el precinte del centre o de l'establiment.

5. L'incompliment de les obligacions derivades d'una mesura provisional, d'una sanció accessòria o de qualsevol altra resolució que impliqui el cessament d'una activitat o el tancament d'un establiment, de forma temporal o definitiva, permet a l'òrgan que l'hagi acordada imposar multes coercitives la quantia de les quals no pot excedir els 300 euros per cada dia que transcorri sense atendre la resolució administrativa.

Article 93 Termini per resoldre i òrgan competent

1. El procediment sancionador s'ha de resoldre i se n'ha de notificar la resolució en el termini d'un any, quan es tracti d'infraccions molt greus o greus, i de sis mesos, en el cas d'infraccions lleus.

2. En l'àmbit de l'Administració autonòmica, els òrgans competents per incoar els procediments sancionadors i per imposar les sancions són:

- a) Per les infraccions lleus i greus, el conseller o la consellera competent en matèria de joventut.
- b) Per infraccions molt greus, el Consell de Govern.

Article 94 Prescripció de les infraccions i de les sancions

1. Els terminis de prescripció de les infraccions i de les sancions establertes en aquesta llei s'han de regir per la normativa reguladora del procediment administratiu comú.

2. Sense perjudici de l'apartat anterior, els terminis de prescripció de les infraccions continuades i de les infraccions permanents es computen, respectivament, des del dia en què es va cometre la darrera infracció o des del moment en què varen desaparèixer la situació o el fet infractor.

Disposició addicional primera Règim de publicitat en la llei

Amb la finalitat de procurar un compliment més exacte i general de totes les disposicions contingudes en aquesta llei i propiciar més eficàcia en les distintes actuacions que en la seva aplicació es duguin a terme, les administracions públiques de les Illes Balears n'han d'assegurar la difusió i el coneixement màxim, especialment entre la joventut, les institucions, els professionals i les entitats que desenvolupin la seva activitat en els àmbits que la llei determina.

Disposició addicional segona Recursos econòmics

La comunitat autònoma de les Illes Balears ha d'assignar els recursos econòmics necessaris per aconseguir els objectius que determina aquesta llei, dintre dels escenaris pressupostaris que anualment s'estableixin.

Disposició addicional tercera

Totes les referències que en aquesta llei es fan a l'Administració autonòmica s'entendran fetes als consells insulars que assumeixin les competències de joventut i lleure en aquelles matèries que hagin estat objecte de traspàs, dins de les prescripcions i limitacions determinades per la corresponent llei d'atribució de competències.

TÍTOL VII CAPÍTOL III

Art. 89

Art. 90

Art. 91

Art. 92

Art. 93

Art. 94

Disposició transitòria primera Règim transitori de les funcions d'inspecció

Fins que no es prevegin, en la relació dels llocs de feina, aquells llocs que desenvolupin les funcions específiques de la inspecció en matèria de joventut, l'òrgan competent en matèria de personal de l'Administració pública que en resulti competent ha d'atribuir temporalment les funcions en matèria d'inspecció al personal més adient d'acord amb la normativa vigent.

Disposició transitòria segona Règim transitori del Cens d'entitats juvenils i d'entitats prestadores de serveis a la joventut

Les associacions i entitats inscrites al Cens d'entitats juvenils i d'entitats prestadores de serveis a la joventut hi han de continuar inscrites durant dos anys des que entri en vigor aquesta llei. A partir d'aquesta data, només s'hi poden mantenir les que compleixin els requisits establerts.

Disposició transitòria tercera Règim transitori dels procediments iniciats

S'ha de continuar la tramitació dels procediments administratius iniciats abans que entri en vigor aquesta llei d'acord amb la normativa vigent en el moment d'iniciar-se.

Disposició derogatòria única

Queden derogades totes les disposicions, de rang igual o inferior, que s'oposin al que disposa aquesta llei, ho contradiguin o hi siguin incompatibles.

Disposició final primera Desplegament reglamentari

1. El Consell de Govern ha d'aprovar les normes reglamentàries que determina aquesta llei, fonamentalment quant als censos no existents quan entri en vigor i quant al règim d'autorització de les instal·lacions juvenils i els seus requisits i ha d'autoritzar els consellers competents per raó de la matèria per dictar qualssevol altres disposicions necessàries per desplegar i aplicar aquesta llei.

2. El decret que reguli les instal·lacions juvenils ha d'establir un règim transitori adequat que permeti l'adaptació de les que, en la data de l'entrada en vigor d'aquesta llei, estan en funcionament. A les que no obtinguin el reconeixement oficial com a tal, els és d'aplicació la normativa sectorial de turisme corresponent segons les seves característiques.

Disposició final segona Creació dels mecanismes d'inspecció

L'administració pública competent, mitjançant el procediment legalment establert, ha de crear els mecanismes d'inspecció que preveu aquesta llei.

Disposició final tercera Actualització de la quantia de les sancions

Es faculta l'administració pública competent per adequar periòdicament la quantia de les sancions contingudes en aquesta llei d'acord amb l'evolució de l'índex de preus al consum.

Disposició final quarta Entrada en vigor de la llei

Aquesta llei entrarà en vigor als dos mesos des de l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Tercera Edat

25. Decret 244/1999, de 26 de novembre, pel qual es regula l'Estatut Bàsic dels centres de persones majors dependents de l'Institut Balear d'Afers Socials

Llista complementària de normes:

- Decret 123/2001, de condicions mínimes d'obertura i funcionament dels centres i serveis tant públics com privats (BOIB núm. 130, de 30 d'octubre de 2001), modificat pel Decret 10/2007, de 16 de febrer (BOIB núm. 31, d'1 de març de 2007), derogat, "exceptuant-ne els títols relatius a centres i serveis, que romandran vigents mentre no es dictin els reglaments de desplegament d'aquesta llei".
- Decret 66/1997, de 21 de maig, pel qual es regulen les ajudes públiques a les persones majors, que són competència de l'Institut Balear d'Afers Socials (IBAS), modificat pel Decret 84/1998, de 19 de setembre (BOIB núm. 126, d'1 d'octubre) i modificat i parcialment derogat pel Decret 46/2002, de 22 de març (BOIB núm. 39, de 30 de març).
- Ordre de 20 de desembre de 2002 (BOIB núm. 155, de 26 de desembre), per la qual es regulen les bases dels ajuts individuals gestionats per l'Institut Balears d'Afers Socials per a persones majors.

§25. Decret 244/1999, de 26 de novembre, pel qual es regula l'Estatut Bàsic dels centres de persones majors dependents de l'Institut Balear d'Afers Socials (BOIB 151, de 4 de desembre de 1999)

A l'annex del Reial Decret 2153/1996, de 27 de setembre, s'estableix que la Comunitat Autònoma de les Illes Balears assumeix les funcions que realitzava l'INSERSO mitjançant els seus serveis centrals que es refereixen al territori d'aquesta Comunitat Autònoma en relació amb la inspecció de serveis, la gestió de personal, la gestió de les prestacions obligatòries i, si escau, graciabes, de la Seguretat Social, la gestió dels centres, establiments i serveis, així com de les funcions traspasades.

Per la seva part, la disposició addicional setena de la Llei 4/1996, de 19 de desembre, de Pressuposts Generals de la CAIB per a 1997, crea l'Institut Balear d'Afers Socials (IBAS), entitat autònoma de caràcter administratiu, dotada de personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'obrar, a la qual correspon l'execució de les competències d'administració, gestió i serveis de la Seguretat Social en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèries encomanades a l'Institut Nacional de Serveis Socials.

Pel que fa al règim de funcionament dels centres de persones majors, aquests es venien regint pel que disposa l'Ordre Ministerial de 16 de maig de 1985, per la qual s'aprova l'Estatut Bàsic, fins que fou promulgat el Decret 16/1999 de la CAIB, de 12 de març, pel qual es regulava l'Estatut Bàsic dels centres de Dia per a persones majors dependents de l'Institut Balear d'Afers Socials.

Aquest decret suprimia els òrgans de participació dels usuaris dels centres anteriorment existents, com eren l'Assemblea General i la Junta de Govern, i es substituïen per Associacions d'Acció Social encarregades de l'organització de les activitats de cada centre. Creient oportuna la necessitat de conservar els òrgans de participació anteriorment esmentats i d'adaptar en petits casos puntuals allò que estableix l'Ordre Ministerial abans esmentada a la realitat de les Illes Balears, donant cabuda a la participació dels Consells Insulars en les Juntes de Govern, així com d'adequar el contingut d'aquesta Ordre a la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener, s'ha elaborat el present Estatut, i es deroga el Decret 16/1999, de 12 de març.

Per tot això, a proposta del conseller de Treball i Benestar Social, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de 19 de novembre de 1999,

DECRET

Article únic

S'aprova l'Estatut Bàsic dels centres de persones majors gestionats per l'Institut Balear d'Afers Socials (IBAS) que s'insereix a continuació.

Disposició transitòria primera

Tots aquells usuaris que, per la naturalesa de les circumstàncies que li donaren accés a la condició de soci, no es troben inserits en el present Estatut, continuaran, a títol personal, gaudint dels drets adquirits.

Disposició transitòria segona

Les Juntes de Govern actuals, elegides conforme a les normes de l'INSERSO, continuaran amb les seves funcions fins que es formin les noves Juntes de Govern, constituïdes de conformitat amb el que disposa el present Estatut.

Disposició final primera

El present Decret entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Disposició final segona

Queden derogades totes aquelles normes de rang igual o inferior, el contingut de les quals sigui contrari a allò establert en el present Decret i en especial el Decret 16/1999, de 12 de març.

Disposició final tercera

En allò que no prevegi aquest Decret, els centres de la tercera edat que depenen de l'Institut Balear d'Afers Socials, continuaran regint-se pel que disposa l'Ordre Ministerial de 16 de maig de 1985, que s'aplicarà subsidiàriament.

Disposició final quarta

Es faculta el titular de la Conselleria competent en matèria de Benestar Social per dictar les normes de desenvolupament de la present disposició.

Estatut bàsic dels centres de persones majors depenents de l'Institut Balear d'Afers Socials

TÍTOL I DEFINICIÓ, NATURALESA I FUNCIONS

Article 1

Els centres de Persones Majors de l'IBAS són establiments públics, destinats a l'atenció i assistència necessàries, a on es presten als usuaris serveis socials i assistencials, a més de facilitar la convivència i propiciar la participació i integració social.

En aquest sentit, aquests centres es consideren com a recursos de la Comunitat en general i podran servir, sense detriment de la seva finalitat essencial, de suport per a la prestació de serveis socials i assistencials a altres sectors de la població, dins els àmbits local, comarcal i insular, en les condicions que s'estableixen per l'Administració, oïda la Junta de Govern.

Article 2

Els centres de Persones Majors es classifiquen pel seu objecte i característiques en Centre de Dia i Centres Residencials.

a) Els Centres de Dia són establiments oberts on es presten serveis socials i assistencials als usuaris. De la mateixa manera es procura fer activitats que tendeixen a aconseguir uns nivells més alts d'informació, el foment de la participació personal i comunitària, l'estímul per a dur a terme accions d'intercanvi, d'ajuda mútua i, en general, per a la millora progressiva de la qualitat de vida.

b) Els Centres Residencials són centres de convivència destinats a servir d'habitatge permanent i comú, en els quals es presta una assistència integral i continuada als qui no puguin satisfer aquestes necessitats per altres mitjans. Al mateix temps, aquests centres residencials es classifiquen, segons les característiques dels usuaris, en:

1. Residències de vàlids. Són establiments destinats a les persones que per les seves condicions personals puguin desenrotllar les activitats de la vida diària sense l'assistència d'altres persones. Aquests centres podran disposar d'unitats assistides per a l'atenció adequada de les persones que, ingressades com a vàlides, haguessin experimentat un empitjorament de les seves condicions físiques o psíquiques.

2. Residències assistides. Són establiments destinats a l'atenció i assistència dels qui pateixen una patologia crònica o invalidant que els impedeix valer-se per si mateixos i, per això, precisen de l'assistència de terceres persones.

3. Residència mixtes. Són establiments amb serveis i instal·lacions suficients per acollir persones que puguin desenvolupar-se de forma autònoma i altres que necessitin d'assistència per a la vida diària.

TÍTOL II DE LA DIRECCIÓ DELS CENTRES

Article 3

Els directors dels centres de persones majors són els responsables del seu funcionament correcte.

Article 4

Sota la dependència orgànica i funcional de la Direcció Gerència de l'IBAS, els directors dels centres de persones majors tindran les funcions generals següents:

- a) Representar el centre i la administració.
- b) Aplicar el conjunt de les disposicions reguladores del funcionament del centre i cooperar amb la Junta de Govern en la seva bona marxa.
- c) Prestar assessorament i suport, dins l'àmbit de les seves facultats, als òrgans de participació, per mitjà de tots els recursos personals i tècnics del centre.
- d) Impulsar, organitzar i coordinar les tasques amb vista a la consecució de les finalitats del centre.
- e) Desenvolupar la direcció de personal del centre.
- f) Gestió del pressupost anual del Centre que li assigni l'I.B.A.S. i proposar la distribució del pressupost destinat a activitats, tenint cura de la proporció adequada entre les activitats recreatives, culturals i de cooperació.
- g) Qualsevol altra funció que li fos encomanada per la seva superioritat en relació amb les necessitats del centre.

Article 5

En els casos d'absència o malaltia, el director gerent de l'IBAS designarà el substitut provisional del Director del Centre.

TÍTOL III DELS ÒRGANS DE REPRESENTACIÓ I PARTICIPACIÓ

Article 6

Els òrgans de representació i participació dels Centres de Persones Majors són l'Assemblea General i la Junta de Govern.

Article 7

L'Assemblea General està constituïda pels usuaris del centre i pels representants de l'Institut Balear d'Afers Socials a la Junta de Govern; aquests darrers actuaran amb veu però sense vot.

L'Assemblea es reunirà en sessió ordinària una vegada a l'any, i en sessió extraordinària quantes vegades siguin necessàries, per un acord pres per majoria simple de la Junta de Govern o per petició del 25% dels residents o usuaris. En els centres de dia serà suficient perquè es faci una sessió sempre que ho sol·licitin 500 usuaris.

La convocatòria de cada assemblea es realitzarà pel president de la Junta de Govern o, quan aquest no existeixi, pel Director del Centre, amb una antelació mínima de set dies. Es farà pública en el tauló d'anuncis del centre, i es farà constar el seu caràcter. En cas de ser extraordinària, s'indicarà si és per petició

TÍTOL I

Art. 1

Art. 2

TÍTOL II

Art. 3

Art. 4

Art. 5

TÍTOL III

Art. 6

Art. 7

de la Junta o per petició d'un nombre de usuaris. Així mateix, s'haurà de concretar el lloc, la data, l'hora i l'ordre del dia. L'Assemblea quedarà formalment constituïda per la presència d'almenys el 10% dels usuaris o residents, en primera convocatòria, i, en segona convocatòria, que necessàriament es realitzarà mitja hora després, sigui quin sigui el nombre d'assistents.

Una vegada reunida, s'efectuarà l'elecció del president, vicepresident i secretari, els quals en constituïran la Mesa, i el mandat de la qual finalitzarà en acabar l'assemblea. Aquesta elecció es durà a terme pel procediment de mà aixecada, després de la presentació dels candidats a cada càrrec.

Els acords de l'Assemblea es prendran per majoria simple dels presents, llevat dels casos previstos per aquest Estatut en què en requereixi una altra de diferent. S'aixecarà una acta i en ella hi haurà d'haver: el nombre d'assistents a l'Assemblea, la constitució de la Mesa, el desenvolupament de l'ordre del dia i els acords presos. Una còpia d'aquesta acta haurà de fer-se pública en el tauló d'anuncis del Centre.

Article 8

La Junta de Govern del Centre serà integrada per representants dels usuaris, elegits per aquests de forma directa, lliure i secreta. També en formaran part, com a vocals, tres representants de l'IBAS (que seran el Director del Centre, un assistent social i un representant de la Direcció Gerència), un representant del Consell Insular corresponent a l'illa en què s'ubiqui el centre i un representant de l'Ajuntament en el terme del qual es trobi situat aquest centre. Aquest representant del Consistori hauria de ser el responsable dels serveis socials del municipi. Tots ells podran actuar amb veu i vot.

Els representants dels usuaris seran elegits, segons el seu nombre a cada centre, de conformitat amb l'escala següent:

Fins a 1.000 usuaris, sis.

Per cada 1.000 usuaris més o fracció, s'incrementarà un representant fins arribar, com a màxim, a la xifra d'onze representants.

Juntament amb els representants s'elegirà un nombre igual de suplents.

Els càrrecs de president, vicepresident i secretari de la Junta de Govern, durant el mandat, seran elegits per i entre els membres representants dels usuaris.

Tots els càrrecs de la Junta no es podran ocupar durant més de dos mandats de la Junta de Govern.

La durada del mandat de la Junta de Govern serà de dos anys.

Les llistes de candidats seran obertes i se'n podran designar interventors. Així mateix, de ser previst a l'acord corresponent, les Entitats que cedeixin béns o drets per a l'establiment de Centres de Persones Majors podran designar un representant, que actuarà de vocal a la Junta.

La Junta de Govern es reunirà en sessió ordinària una vegada al mes, i en sessió extraordinària quantes vegades sigui necessari, per decisió del president o a petició escrita de la meitat més un dels membres, o de la Direcció del centre.

La convocatòria la realitzarà el president amb una antelació mínima de quaranta-vuit hores i s'assenyalarà l'ordre del dia, el lloc i l'hora de reunió.

Els acords de la Junta es prendran per majoria simple.
S'entendrà que la Junta està constituïda d'una forma vàlida en primera convocatòria quan es trobin presents la meitat més un dels seus membres. En segona convocatòria, transcorregudes almenys quaranta-vuit hores, s'entendrà com a vàlida sempre que es trobin presents com a mínim la meitat més un dels membres elegits pels usuaris.

TÍTOL III
Art. 8
Art. 9
Art. 10

Article 9

Són facultats de l'Assemblea General:

- a) Conèixer el pressupost del Centre que tingui a veure amb les activitats que es desenvolupin en ell i proposar-ne la seva distribució, aprovant els programes anuals d'activitats, tenint cura de la proporció adequada entre les activitats recreatives, les culturals i les de cooperació social.
- b) Aprovar els projectes de normes de règim interior del centre proposats per la Junta de Govern.
- c) Conèixer l'informe anual elaborat per la Junta de Govern.
- d) Acordar per majoria simple de dos terços dels assistents que la componen la revocació del mandat per càrrec dins la Junta, sempre que hi hagi una causa justificada i consti com a punt a l'ordre del dia de convocatòria de l'Assemblea.
- e) Aprovar l'ordre del dia de l'Assemblea.
- f) Qualsevol altra que, d'ara endavant, se li pugui atribuir.

Article 10

Són facultats de la Junta de Govern:

- a) Procurar el bon funcionament del centre dins la seva competència, per al millor compliment de la funció social que li sigui encomanada.
- b) Confeccionar i proposar els programes anuals d'activitats del centre, dins els seus límits pressupostaris, recollint els criteris que sobre aquest programa formulin els usuaris, col·laborant en el seu desenvolupament i vigilanti que es compleixi.
- c) Conèixer i informar l'esborrany de pressupost d'activitats.
- d) Elaborar anualment un informe, perquè l'Assemblea General en tingui constància, sobre el funcionament del centre, exposant els problemes i solucions que s'estimin convenients.
- e) Constituir comissions de treball per al desenvolupament de les seves funcions. Per formar part o presidir aquestes comissions no serà necessari que els usuaris o residents siguin vocals de la Junta.
- f) Vetllar per unes relacions de convivència participatives i democràtiques entre els usuaris i sol·licitar de l'Assemblea del centre que les organitzacions socials, que ho hagin sol·licitat, puguin desenrotllar-ne activitats.
- g) Convocar en els terminis reglamentaris les eleccions per a representants dels usuaris en la Junta de Govern i elegir entre els seus membres el president, vicepresident i secretari.
- h) Elaborar els projectes de normes de règim interior, així com les modificacions que hi hagi, d'acord amb l'Estatut Bàsic, per a l'aprovació de l'Assemblea i remissió a l'Administració.
- i) Adoptar els acords pertinents en matèria de premis i sancions.
- j) Conèixer i informar els preus dels serveis concertats d'acord amb les normes establertes, proposar el règim de prestació, dintre de les clàusules contractuals en cada cas i tenir-ne cura de la seva qualitat.

k) Estimular la solidaritat entre els socis o residents, fomentant actuacions com la companyia a domicili o la visita de malalts i procurant la participació de la comunitat.

l) Divulgar els mitjans i prestacions del centre, i fomentar, si escau, l'oportunitat de concertació a l'àmbit del centre amb altres entitats que signifiquin l'ampliació del col·lectiu d'usuaris.

m) Col·laborar en la informació i la difusió dels programes destinats a aquest col·lectiu.

n) Reconèixer la condició d'usuari en els supòsits especials prevists en el present Estatut.

o) Promoure davant la Direcció Gerència de l'IBAS la concessió del títol d'usuari o resident d'honor a favor d'aquella entitat o persona aliena al centre que, per la seva col·laboració o actuació destacada en benefici del centre, mereixi tal distinció.

p) Vetllar pel compliment dels acords adoptats en sessió per l'Assemblea General.

q) Qualsevol altra que, d'ara endavant, se li pogués atribuir.

Article 11

Correspon al President de la Junta de Govern:

a) Exercir la representació del Centre en les activitats recreatives, culturals i de cooperació i en tots aquells actes que impliquin la representació dels usuaris.

b) Convocar les reunions de l'Assemblea General i de la Junta de Govern, fixant-ne l'ordre del dia, sense perjudici que aquesta ordre del dia pugui ser ampliada o modificada per l'Assemblea o per la Junta General.

c) Presidir les reunions de la Junta de Govern i moderar els debats d'acord amb el procediment establert per les normes de règim interior.

d) Rebre la informació sobre circulars i instruccions que directament es referiran a les competències de la Junta de Govern.

e) Acomplir qualsevol altra funció que pugui derivar-se de l'aplicació d'aquest Estatut.

En cas d'absència, malaltia o vacant del president, aquest serà substituït pel vicepresident.

Article 12

Correspon al secretari de la Junta de Govern:

a) Aixecar una acta de les sessions de la Junta en què figurarà el vistiplau del president.

b) Expedir una certificació dels acords adoptats quan procedeixi i sigui demanat expressament.

c) Dur a terme les funcions de caràcter administratiu que es relacionen amb l'activitat de la Junta.

d) Custodiar els llibres, documents i correspondència de la Junta. En cas d'absència, malaltia o vacant del secretari, aquestes facultats correspondran al vocal elegit de menys edat, llevat que la Junta en designi un altre.

Article 13

Correspon als vocals de la Junta:

- a) Proposar al president els assumptes que hagin d'incloure's a l'ordre del dia de les sessions de la Junta i de l'Assemblea.
- b) Presidir les comissions de treball que els encomani la Junta de Govern.
- c) Prestar suport als càrrecs de la Junta de Govern.
- d) Participar en els debats i votar els acords.

Article 14

Els membres de la Junta de Govern no percebran cap remuneració, llevat de les compensacions que, per despeses de transport i dietes, l'Administració estableixi, si escau. Tampoc no tindran immunitat en relació amb els deures generals i règim de faltes i sancions aplicables als socis o residents.

TÍTOL III

- Art. 11
- Art. 12
- Art. 13
- Art. 14

TÍTOL IV

- Art. 15
  - Art. 16
  - Art. 17
-

TITOL IV DELS USUARIS DELS CENTRES

Article 15

Poden ser usuaris dels centres de dia o residents de les Residències les persones que hagin arribat a l'edat de seixanta anys.

Article 16

Per ser usuari del centre de dia es requereix no patir malaltia susceptible d'alterar la normal convivència en el centre.

També pot adquirir aquesta condició el cònjuge del usuari, condició que podrà mantenir en cas que mori i no canviï d'estat.

Excepcionalment, tenint en compte les disposicions del local, per decisió de la Junta de Govern i només per al centre corresponent, podrà adquirir la condició d'usuari qui sigui titular d'una pensió o reuneixi determinades circumstàncies personals, que hauran de ser descrites en el Reglament de Règim Interior.

Article 17

Per adquirir la condició de resident es requereix ser pensionista de la Seguretat Social o tenir una condició assimilada als efectes d'aquesta prestació en virtut del que disposa el respectiu conveni internacional i no patir cap malaltia infectocontagiosa, malaltia crònica en estat terminal, ni trastorns mentals greus que puguin alterar la convivència normal.

També podrà adquirir aquesta condició el cònjuge del resident o la persona unida maritalment a ell, en els casos que reglamentàriament s'estableixi, i sota les mateixes circumstàncies assenyalades en el paràgraf anterior, encara que no hagués arribat a l'edat esmentada.

Si hi ha circumstàncies provades d'absoluta dependència respecte del resident, i després d'un estudi detallat en cada cas concret, el familiar que tingui fins un segon grau de consanguinitat podrà excepcionalment ser autoritzat per l'òrgan competent a ingressar en qualitat d'acompanyant sense que adquireixi en cap cas la condició de resident ni els drets inherents a tal condició. No obstant això, es considerarà assimilat als residents als efectes de règim de disciplina interna del centre.

Article 18

Als usuaris dels centres se'ls facilitarà un document acreditatiu l'expedició del qual serà gratuïta.

L'acreditació de la condició d'usuari no podrà mantenir-se més que en un centre. La condició de resident és compatible amb la d'usuari d'un centre de dia.

Article 19

Els usuaris dels centres residencials podran trobar-se en alguna de les situacions següents:

- a) D'adaptació o observació, amb l'objecte de conèixer tant el medi on s'han de desenvolupar com el seu grau d'adaptabilitat, d'acord amb els informes mèdic i social corresponents, oïda la Junta de Govern. Aquest període no podrà durar més de quaranta dies per als residents assistits ni més de vint dies per als vàlids.
- b) Fixos, quan una vegada superat el període d'adaptació u observació, adquireixen la condició de residents.

Article 20

La condició d'usuari dels centres es perdrà per alguna de les causes següents:

- a) A petició pròpia.
- b) Per sanció disciplinària.
- c) Per defunció.

En els centres residencials la condició de resident quedarà suspesa quan es produeixi una baixa obligada per necessitat d'atenció especialitzada, perdent-se quan l'absència del centre superi els períodes establerts, llevat dels casos degudament autoritzats.

En el cas de residències assistides, la persona que hagi adquirit la condició de resident com a acompanyant d'un no vàlid haurà d'abandonar el centre en el termini de tres mesos a partir de la data de defunció del resident assistit, i se li donarà l'opció d'ingressar en un centre de vàlids.

TÍTOL V DELS DRETS I DEURES DELS USUARIS

Article 21

Els usuaris dels centres podran utilitzar les instal·lacions i serveis dins les normes que s'estableixin. En concret tindran els següents drets:

- a) Dret a la no discriminació en el tractament per raó de naixença, raça, sexe, religió opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- b) Dret a la no divulgació de les dades personals que figurin en els seus expedients o historials.
- c) Assistir a l'Assemblea General i prendre part en els seus debats amb veu i vot.
- d) Tenir accés a tot tipus de publicacions que es rebin en el centre.
- e) Participar en els serveis i activitats que s'organitzin i col·laborar amb els seus coneixements i experiència en el seu desenvolupament.
- f) Formar part de les comissions que es constitueixin.
- g) Elevar per escrit a la Junta de Govern o a la Direcció del centre propostes que ajudin a millorar els serveis.
- h) Beneficiar-se dels serveis i prestacions establerts per a l'atenció

de l'usuari en l'àmbit del centre respectiu i en les condicions que reglamentàriament es determinin.

i) Utilitzar els serveis d'altres centres de persones majors quan les disponibilitats d'aquests ho permetin i els seus òrgans de govern així ho acordin.

j) Participar com a elector i elegible en els processos electorals del centre.

k) Qualsevol altre dret que s'estableixi a la normativa aplicable.

Article 22

Seràn deures dels usuaris dels centres:

a) Conèixer i complir l'Estatut bàsic i el Reglament de règim interior, així com els acords i instruccions emanats de la Junta de Govern i de la Direcció, respectivament.

b) Utilitzar adequadament les instal·lacions del centre.

c) Guardar les normes de convivència i respecte mutu dins el centre i en qualsevol altre lloc relacionat amb les seves activitats.

d) Posar en coneixement de la Junta de Govern i de la Direcció del centre les anomalies i irregularitats que s'observin en el centre.

e) Abonar puntualment l'import dels serveis i taxes segons la normativa vigent. A tal efecte, hauran de declarar tantes dades siguin necessàries per al càlcul de la liquidació dels serveis i taxes, en les condicions i terminis que reglamentàriament s'estableixin.

TÍTOL VI DELS PREMIS, FALTES I SANCIONS

Article 23

La Junta de Govern de cada centre podrà proposar davant la Direcció Gerència de l'IBAS la concessió de "menció honorífica" en favor d'aquells usuaris que, per la seva especial dedicació, consideri mereixedors de tal distinció.

La proposta es resoldrà degudament a la vista de les raons i justificacions argumentades per la Junta.

Article 24

Quant a les conductes constitutives de faltes disciplinàries, la seva graduació i sancions s'aplicarà el que disposa el Títol VI de l'Ordre Ministerial de 16 de maig de 1985.

Article 25

Les sancions per faltes lleus seran imposades per la Junta de Govern i aplicades pel seu president. A més, s'observaran les normes de procediment regulades en el present Estatut i es farà a saber a la Direcció del Centre perquè s'arxivi i s'anoti a l'expedient personal, si escau.

Article 26

Les faltes lleus prescriuran al cap de dos mesos, les greus al cap de quatre, i les molt greus als sis mesos.

El termini de prescripció començarà a comptar a partir de la data en què es cometí la falta.

El termini de prescripció s'interromprà una vegada l'usuari rebí l'escrit en què se li comunicà la incoació de l'expedient disciplinari i el nomenament de l'instructor.

TÍTOL IV

Art. 18

Art. 19

Art. 20

TÍTOL V

Art. 21

Art. 22

TÍTOL VI

Art. 23

Art. 24

Art. 25

Art. 26

Si l'expedient es paralitzà per causes alienes a la voluntat de l'expedientat i no es reprèn en un termini de dos mesos, seguirà comptant el termini de prescripció.

Article 27

Les sancions imposades als usuaris seran anotades en el seu expedient personal. Aquestes anotacions quedaran cancel·lades, llevat que es perdi definitivament la condició de soci, sempre que la Junta consideri que el sancionat ha observat un comportament normal durant els terminis següents:

- a) Sancions per faltes lleus: dos mesos.
- b) Sancions per faltes greus: quatre mesos.
- c) Sancions per faltes molt greus: sis mesos.

Els sancionats per faltes greus o molt greus no adquiriran el dret a participar com a elegibles en els processos electorals per a la constitució de les juntes de govern mentre no quedi cancel·lada l'anotació corresponent.

Aquests terminis seran comptadors a partir de la data de compliment de la sanció.

Article 28

Denunciat davant la Junta de Govern un fet susceptible de ser tipificat com a falta d'acord amb el que es disposa en aquest Estatut, aquesta durà a terme una primera comprovació sobre la seva veracitat i decidirà:

- a) En primer lloc, sobre el caràcter del fet, amb objecte de definir la seva gravetat.
- b) En segon lloc, sobre la remissió de la denúncia a la Direcció Gerència de l'IBAS, si és procedent.
- c) I, per últim, en els casos de risc immediat per a la integritat física dels usuaris, i de manera absolutament excepcional, proposarà a la Direcció del centre l'adopció de mesures cautelars.

Article 29

En els supòsits de faltes estimades com a greus o molt greus, se seguirà el procediment establert en els articles següents, acordant-se per part de la Direcció Gerència la incoació de l'oportú expedient i designat un instructor. L'acte pel qual es decideix la iniciació del procediment tindrà, com a mínim, els extrems següents:

- a) Identificació de la persona presumptivament responsable.
- b) Exposició succinta dels fets que motiven la incoació de l'expedient.
- c) Qualificació provisional dels fets, amb indicació de la infracció o infraccions que poguessin haver-se comès, les sancions que poguessin correspondre i la normativa que en resulti aplicable, tot això sense perjudici d'allò que resulti de la instrucció.
- d) Descripció, si escau, dels danys i perjudicis ocasionats.
- e) Indicació de l'òrgan competent per a la resolució del procediment i norma que li atribueixi la competència, indicant la possibilitat que el presumpte responsable pugui reconèixer voluntàriament la seva responsabilitat.
- f) Instructor del procediment.
- g) Mesures de caràcter provisional que s'acordin per l'òrgan competent.
- h) Indicació del dret per formular al·legacions i per l'audiència en el procediment, així com els terminis per al seu exercici.

L'acord d'iniciació es comunicarà a l'instructor i es notificarà al presumpte responsable i a qui hagi formulat la denúncia, si n'era el cas.

Article 30

L'instructor ordenarà la pràctica de quantes diligències i actuacions consideri necessàries per a la determinació dels fets i les responsabilitats susceptibles de sanció, essent exigible, quan procedeixi, la col·laboració del presumpte responsable.

Un cop notificat l'acord d'iniciació, el presumpte responsable disposarà de quinze dies per formular al·legacions, presentar els documents que estimi pertinents per a la seva defensa i proposar la prova.

Dins el mateix termini, l'instructor convocarà el presumpte responsable per rebre la seva declaració sobre els fets.

S'ha d'estendre acta de la compareixença, on ha de constar:

- a) Lloc, data i hora de començament i acabament de la compareixença.
- b) Persones presents.
- c) Qüestionari de preguntes formulades per l'instructor i respostes de l'inculpat.
- d) Altres manifestacions de l'inculpat.
- e) Documents o elements de judici aportats perquè s'uneixin a l'acta.
- f) Qualsevol altra circumstància rellevant.
- g) L'inculpat té dret a guardar silenci i a ser assistit per la persona que hagi elegit.

De la incompareixença de l'inculpat o del seu silenci, no se'n derivarà cap perjudici per aquest.

Article 31

Rebudes les al·legacions a l'acord d'iniciació o esgotat el termini sense que s'hagin formulat, l'instructor podrà acordar l'obertura d'un període de prova per un temps no superior a trenta dies ni inferior a deu. L'instructor només podrà declarar improcedents aquelles proves la pràctica de les quals no pugui alterar la resolució final a favor del presumpte responsable, havent de motivar en aquest cas les raons en què es fonamenti la improcedència.

Els fets rellevants per a la decisió del procediment es poden acreditar per qualsevol mitjà de prova admissible en dret.

La pràctica de les proves es realitzarà de conformitat amb el que preveu l'article 81 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Les proves s'han de practicar amb la intervenció de l'instructor.

Article 32

Una vegada conclosa la fase d'al·legacions i la prova, l'instructor formularà una proposta de resolució, que se notificarà a l'inculpat. Aquesta proposta haurà de tenir els elements de fet i de dret determinants de la infracció i de la responsabilitat, així com els motius pels quals s'acceptin o rebutgin les al·legacions de les persones interessades, o bé la declaració d'inexistència de responsabilitat.

Si s'aprecia l'existència de responsabilitat, la proposta contindrà, a més, l'existència, si escau, de circumstàncies modificatives de la responsabilitat; les raons, si n'es el cas, per les quals no s'han admès les proves sol·licitades pel presumpte responsable; la qualificació de la infracció com a lleu, greu o molt greu; les sancions màximes que correspondran a la qualificació proposada i la sanció concreta que es proposi i els pronunciaments relatius a l'existència i reparació de danys i perjudicis que hagin resultat acreditats.

TÍTOL VI

Art. 27

Art. 28

Art. 29

Art. 30

Art. 31

Art. 32

Als presumptes responsables se'ls comunicarà que, una vegada notificada la proposta de resolució, disposaran de quinze dies per a formular al·legacions i presentar els documents i altres elements de judici que estimin pertinents, així com que durant l'esmentat termini se'ls posarà de manifest l'expedient perquè puguin consultar-lo, per si sols o amb assistència d'un assessor, podent obtenir còpies dels documents que formin part de l'expedient.

Article 33

Una vegada formulades les al·legacions o transcorregut el termini sense que s'hagin presentat, es declararà finalitzada la fase d'instrucció, remetent-se l'expedient a l'òrgan que va ordenar la iniciació del procediment, que podrà acordar la realització d'actuacions complementàries.

Una vegada que ha conclòs la fase d'instrucció, no s'admetran les al·legacions que formuli l'interessat ni es prendran en consideració.

Article 34

La resolució que posi fi a l'expedient haurà de ser motivada i resoldrà totes les qüestions plantejades a l'expedient.

A més d'incloure els elements exigits legalment per aquest tipus d'actes, la resolució ha de contenir els pronunciaments que es derivin de la proposta de resolució. En especial, ha de fixar els fets, les persones responsables, la valoració de les proves practicades, la falta o faltes comeses i la sanció o sancions que s'imposin, o bé la declaració de no existència de responsabilitat. Així mateix, quan escaigui, farà referència a la reposició de la situació alterada pel presumpte infractor al seu estat originari i l'eventual indemnització pels danys i perjudicis causats a l'Administració, quan la seva quantia hagi quedat determinada.

Article 35

La Direcció Gerència posarà en coneixement de la Direcció del centre la seva resolució, adjuntant dues còpies d'aquesta, una de les quals serà remesa per la Junta de Govern a la persona interessada amb justificant de recepció i amb els requisits legalment exigits. Si n'és el cas també es notificarà al signant de la denúncia.

Contra la resolució de la Direcció Gerència recaiguda en l'expedient sancionador, podrà interposar-se un recurs d'alçada en el termini d'un mes comptador des de la data de notificació d'aquesta davant el conseller competent en matèria de Benestar Social, sense perjudici que la persona interessada pugui interposar qualsevol altre recurs que estimi oportú en defensa del seu dret.

En les notificacions de les resolució haurà d'indicar-se a les persones interessades les possibilitats de recursos a que puguin acollir-se, així com els terminis per a interposar-los.

Quan la Junta de Govern del Centre aprecii l'existència d'elements de judici que permetin qualificar la infracció com a lleu es seguirà el següent procediment:

- a) El procediment s'iniciarà mitjançant acord que s'ha d'ajustar al contingut establert a l'article 28.

b) En el termini comú de quinze dies, l'instructor ha de dur a terme les actuacions i les diligències que consideri necessàries per determinar els fets i la responsabilitat susceptible de sanció. L'inculpat podrà formular al·legacions, presentar els documents que estimi convenients per a la seva defensa i consultar l'expedient administratiu. La proposició i la pràctica de prova s'han de realitzar en el mateix termini.

c) Un cop concloses les actuacions anteriors, l'instructor pot convocar el presumpte responsable per rebre la seva declaració, acte que s'ha de realitzar en el termini de cinc dies. L'acta de compareixença ha de contenir el que estableix l'article 30 d'aquest Decret.

d) L'inculpat té dret a guardar silenci i a ser assistit per la persona que hagi elegit.

e) En els cinc dies següents, l'instructor ha de formular proposta de resolució d'acord amb el que estableix l'article 32 i, sense més tràmits, la Direcció Gerència dictarà resolució.

Si en el decurs del procediment es considera que els fets poden ser constitutius d'infracció greu o molt greu, les actuacions es trametran a la Direcció Gerència de l'IBAS, la qual, amb l'acord previ d'acceptació, reiniciarà el procediment general.

TÍTOL VI

Art. 33

Art. 34

Art. 35

Art. 36

Art. 37

Article 37

El procediment sancionador haurà de resoldre's en el termini de sis mesos comptadors des de la data de l'acte de la seva iniciació, o de tres mesos si es tracta del procediment simplificat per infracció lleu. Una vegada transcorreguts trenta dies des del venciment del termini per a dictar resolució, sense que aquest hagi recaigut, es dictarà resolució per la qual es declari la caducitat del procediment i s'ordini l'arxiu de les actuacions, amb els efectes previstos a l'article 92 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, exceptuant els casos de suspensió o paralització del procediment per causa imputable a la persona interessada, en què s'interromprà el còmput per a resoldre i notificar la resolució.

Emigració i Immigració

26. Llei 3/1992, de 15 de juliol, de comunitats balears assentades fora del territori de la comunitat autònoma

27. Decret 1/2009, de 16 de gener, pel qual es regula del Fòrum de la Immigració de les Illes Balears

Lista complementària de normes:

- Decret 129/1993, de 16 de desembre, d'organització i funcionament del règim de comunitats balears assentades fora del territori de la comunitat autònoma (BOIB núm. 156, de 25 de desembre de 1993).
- Decret 77/1995, de 3 d'agost, pel qual es regula al Consell de comunitats balears (BOIB núm. 101, de 12 d'agost de 1995), modificat pel Decret 116/1997, de 6 de setembre (BOIB núm. 117, de 18 de setembre de 1997) i pel Decret 18/2007, de 16 de març (BOIB núm. 45, de 24 de març de 2004).
- Ordre de 22 de desembre de 1999, per la qual es crea la Comissió d'Estudis sobre el fet emigratori de les Illes Balears (BOIB núm. 4, de 8 de gener de 1999).
- Reglament (Consell de Mallorca) del fòrum de la immigració a Mallorca (BOIB núm. 129, de 14 d'octubre de 1999).

**§26. Llei 3/1992, de 15 de juliol, de comunitats
balears assentades
fora del territori de la comunitat autònoma**
(BOIB núm. 98, de 15 d'agost de 1992;
BOE núm. 223, de 16 de setembre de 1992)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Un dels temes bàsics de la nostra història contemporània és l'emigració, començada primer minoritàriament a partir de finals del segle XVIII i intensificada amb posterioritat fins a arribar a ser un fenomen pràcticament massiu a finals del segle XIX i al principi del XX.

Emigració a Amèrica, Algèria, França, Alemanya i a d'altres indrets al llarg de distintes etapes i amb especificitats com és ara la presència de formenters a Uruguai i Cuba; de menorquins a Florida, Algèria, Argentina i Cuba; d'eivissencs a Argentina, Algèria i Cuba; de mallorquins a Puerto Rico, Argentina, Cuba, Uruguai, Xile, Veneçuela i República Dominicana entre d'altres països.

També es constata l'emigració de ciutadans de les Illes Balears, en diverses èpoques, a Barcelona, Madrid i d'altres llocs de la Península.

Les limitacions del sistema productiu agrari, l'escàs desenvolupament industrial i el fort increment demogràfic foren les causes de l'emigració massiva de les Illes Balears en els segles XIX i XX. Els recursos econòmics provinents dels emigrants foren, en bona part, invertits a les Illes i contribuïren al desenvolupament de les societats insulars. L'emigració, com a fenomen massiu, desapareix progressivament a les Illes Balears a partir dels anys cinquanta. La causa fou el canvi social i econòmic generat pel turisme de masses que incrementà el sector terciari i modificà radicalment l'estructura socioeconòmica de les Illes. Des d'aleshores les Illes han passat a ser centre receptor d'immigrants.

De la passada època d'emigració massiva, en queden comunitats, sobretot, a Amèrica i França, en situacions socials molt diverses, que mantenen lligams familiars i sentimentals amb la terra insular d'origen. Els emigrants de les Illes Balears han duit a terme una activitat associativa i han editat llibres, revistes i periòdics a Cuba, l'Argentina, Uruguai, Puerto Rico, Barcelona i Madrid.

Malgrat la desaparició del corrent emigratori massiu les comunitats d'antics emigrants mantenen encara associacions i publicacions, particularment a Amèrica llatina i a França.

L'article 8 de l'Estatut d'Autonomia¹⁰ de les Illes Balears estableix:

"1. Les comunitats balears establertes fora del territori de la Comunitat Autònoma podran sol·licitar com a tals el reconeixement de la seva personalitat d'origen, entesa com el dret a col·laborar en la vida social i cultural de les illes i a compartir-la. Una llei del Parlament de les Illes Balears regularà, sense perjudici de les competències de l'Estat, l'abast i el contingut del reconeixement esmentat que, en cap cas, no comportarà la concessió de drets polítics.

10. Aquesta referència s'ha d'entendre feta a l'article 11.

2. La Comunitat Autònoma podrà sol·licitar de l'Estat espanyol que, per tal de facilitar la disposició anterior celebri, quan així pertoqui, els tractats internacionals pertinents.”

TÍTOL I

Art. 1

Art. 2

La present llei, en compliment d'aquest mandat estatutari, regula el reconeixement de la personalitat d'origen a les comunitats balears i als mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterers residents fora de les Illes Balears, i desplega el contingut del dret que això comporta. Així mateix, es creen el Consell de Comunitats Balears, com a òrgan de caràcter consultiu per exercir funcions d'assessorament a les institucions de la Comunitat Autònoma en el compliment de les finalitats que s'hi estableixen, i el Registre de comunitats balears assentades fora de les Illes Balears, com a instrument a través del qual la Comunitat Autònoma es relacionarà amb els emigrants de les Illes Balears existents arreu del món. A la vegada, la present llei preveu el desplegament reglamentari pertinent.

Per tal de relacionar les Illes Balears amb els seus emigrants i descendents; enfortir els llaços de germanor; atendre els problemes socials i econòmics de l'emigració; i promoure l'aprenentatge, conservació i difusió de la llengua i cultura de les Illes, el Parlament de les Illes Balears aprova la present llei.

TÍTOL I

DEL RECONeixEMENT DE L'ORIGEN BALEAR DE LES COMUNITATS ASSENTADES FORA DEL TERRITORI DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

Article 1

Als efectes d'aquesta llei, tindran la consideració de “balear” els ciutadans no residents a les Illes Balears oriünds d'aquesta Comunitat i els seus descendents i també els qui hagin tingut a Balears veïnatge administratiu i se sentin vinculats a les seves gents, a la seva història, a les seves tradicions i a la seva cultura.

Article 2

1. Són comunitats balears als efectes d'aquesta llei:

- a) Les associacions i els centres socials legalment reconeguts, sense ànim de lucre i amb personalitat jurídica pròpia en el territori en el qual es troben assentats, que tinguin per objecte principal en els seus estatuts el manteniment de lligams amb les Illes Balears, la seva història, la seva cultura i la seva llengua.
- b) Les associacions a les quals se'ls reconegui l'origen balear, d'acord amb la present llei.

2. Podran pertànyer, amb els mateixos drets, a les comunitats balears a què es refereix l'apartat anterior, si així ho estableixen els seus estatuts, a més dels nascuts a les Illes Balears, els cònjuges i els seus descendents, els qui hagin tingut veïnatge administratiu en aquesta comunitat i els qui, per les circumstàncies que siguin, se sentin vinculats a la seva cultura, llengua, tradicions i història.

§ 26. Llei 3/1992, de 15 de juliol, de comunitats balears assentades fora del territori de la comunitat autònoma (BOIB núm. 98, de 15 d'agost de 1992; BOE núm. 223, de 16 de setembre de 1992)

3. Per assolir el reconeixement de comunitat balear les associacions hauran de:
  - a) Incloure a la seva denominació els mots "Illes Balears" o els de "Mallorca", "Menorca", "Eivissa" o "Formentera" o alguns dels seus derivats.
  - b) Tenir una estructura interna i un funcionament democràtics.

Article 3

1. Tots els mallorquins, menorquins, eivissencs o formenterers residents fora d'aquesta comunitat autònoma i, així mateix, les associacions i els centres socials en què s'agrupin, tindran dret al reconeixement del seu origen balear.

2. El reconeixement de l'origen balear d'acord amb aquesta llei comporta el dret dels balears residents fora del territori de la Comunitat Autònoma i, així mateix, de les comunitats en què s'agrupin, a col·laborar i a participar en la vida social i cultural del poble balear.

Article 4

El Govern promourà la participació i la col·laboració en la vida social i cultural dels balears no residents i, així mateix, de les comunitats vàlidament reconegudes i, amb aquest fi, es crearan els canals que permetin i facilitin una comunicació recíproca i un suport mutu.

Article 5

1. El reconeixement de l'origen balear de les persones físiques no requereix acte administratiu.

2. Les comunitats aconseguiran el reconeixement del seu origen balear per resolució de la Conselleria Adjunta a la Presidència, prèvia la sol·licitud de les interessades presentada a aquest efecte, acompanyada de la documentació que reglamentàriament es determinarà. El reconeixement donarà lloc a la inscripció en el Registre de Comunitats Balears assentades fora del territori de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

3. Contra la denegació del reconeixement podrà interposar-se el recurs establert a la Llei de Procediment Administratiu i d'altres disposicions d'aplicació general.

Article 6

El Govern promourà la participació dels balears no residents, així com de les seves comunitats vàlidament reconegudes, en la vida social i cultural. Amb aquesta finalitat:

- a) Crearà llaços de recíproca comunicació i suport entre la Comunitat Autònoma i les comunitats balears assentades fora del seu territori que facin real i efectiva la participació d'aquestes en la vida social i cultural de les Illes Balears.
- b) Promourà la celebració de convenis i acords de col·laboració amb altres comunitats autònomes dins els termes establerts a l'article 17 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.
- c) Sol·licitarà, si n'és el cas, de l'Estat que, als tractats i convenis internacionals que se celebrin s'adoptin les previsions oportunes per facilitar l'establert a l'article 8 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

TÍTOL II ABAST I CONTINGUT DEL RECONeixEMENT BALEAR

Article 7

El reconeixement de l'origen balear a les comunitats a què es refereix l'article 2 d'aquesta llei els concedirà els drets següents:

1. Rebre informació de quantes disposicions i resolucions adoptin el Govern, el Parlament i els Consells Insulars, en matèries específicament reconegudes com a d'interès de les comunitats balears als seus estatuts.
2. Compartir la vida social i cultural balear i col·laborar en la seva difusió tant en el territori balear, com a l'àmbit de la comunitat que obtingui el reconeixement.
3. Informar en les actuacions dels òrgans de govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears sobre temes relacionats amb els emigrats.

Article 8

El reconeixement de l'origen balear als ciutadans i a les comunitats a què es refereixen els articles 1 i 2 d'aquesta llei, comporta, en l'ordre socio cultural i en els mateixos termes que per als residents a les Illes Balears i les seves associacions, en la forma que reglamentàriament es determini, els drets següents:

1. Gaudir de les biblioteques, els museus, els arxius, els recursos, les exposicions i d'altres centres culturals dependents de la Comunitat Autònoma.
2. Accedir als serveis de caràcter social, cultural i esportiu, promoguts o gestionats per la Comunitat Autònoma, especialment els destinats a la joventut.
3. Col·laborar, en el marc de les competències atribuïdes a la Comunitat Autònoma, en els mitjans de comunicació social i en les emissions de televisió adreçats als balears de dins i de fora les Illes Balears.
4. Participar en l'impuls i la difusió de les activitats culturals i dels espectacles destinats a preservar i fomentar la cultura, la llengua i les tradicions de les Illes Balears.

Article 9

El Govern fomentarà a través de les comunitats balears i amb la col·laboració, si n'era el cas, de les institucions especialitzades:

1. La creació de publicacions especialment dirigides als balears residents fora de les Illes Balears.
2. Les comunitats balears vàlidament reconegudes seran canal prioritari per a la difusió d'aquestes publicacions i edicions, quan siguin de caràcter gratuït.
3. L'organització de serveis didàctics i àudio visuals enfocats al coneixement de la llengua, la cultura, la història i les tradicions balears, que facilitin a les dites comunitats l'organització de cursos i d'activitats amb aquesta finalitat expressa.
4. Les informacions i gestions necessàries a l'objecte del reconeixement dels drets a l'àmbit de la seguretat social i l'acció social.

TÍTOL I

- Art. 3
- Art. 4
- Art. 5
- Art. 6

TÍTOL II

- Art. 7
  - Art. 8
  - Art. 9
-

---

§ 26. Llei 3/1992, de 15 de juliol, de comunitats balears assentades fora del territori de la comunitat autònoma (BOIB núm. 98, de 15 d'agost de 1992; BOE núm. 223, de 16 de setembre de 1992)

Article 10

El Govern organitzarà, a través de les comunitats balears, la realització d'activitats que facilitin el coneixement de la nostra cultura fora del territori de la Comunitat Autònoma i garantirà l'adquisició, amb destinació a les comunitats balears, d'un fons editorial tendent a facilitar el coneixement de la història, l'art, la llengua, les tradicions i la realitat social de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

Article 11

En el marc de la cooperació social i cultural amb les comunitats balears, el Govern fomentarà, dins les seves competències, la producció, la distribució i l'intercanvi de programes de ràdio i televisió.

Article 12

En el marc de les competències de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, el Govern promourà també amb les comunitats balears cursos o cicles monogràfics, així com programes d'investigació sobre la història, les tradicions, la cultura, la llengua o d'altres temes d'interès per a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 13

El Govern propiciarà la presència de representants de les comunitats balears inscrites a l'empara d'aquesta llei en els consells o instituts de la Comunitat Autònoma relacionats amb la seva activitat.

TÍTOL III EL CONSELL DE COMUNITATS BALEARS

Article 14

Per complir els fins establerts en la present llei, es crea, amb caràcter consultiu, el Consell de Comunitats Balears, que exercirà, en la forma que reglamentàriament s'estableixi, funcions consultives i d'assessorament a l'Administració de la Comunitat Autònoma en relació amb les actuacions realitzades en aplicació de la present llei.

Article 15

1. Són membres del Consell de Comunitats Balears:
  - a) President: el President del Govern.
  - b) Vice president: el Conseller Adjunt a la Presidència.
  - c) Un representant de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports.
Un representant de la Conselleria de Treball i Transports.
Un representant de la Conselleria de Turisme.
Un representant de cada un dels Consells Insulars.
  - d) Un representant per cada una de les comunitats inscrites a l'empara d'aquesta llei elegits per aquestes.
  - e) Hi actuarà com a secretari un funcionari de la Conselleria Adjunta a la Presidència, nomenat a l'efecte, amb veu però sense vot.

2. En el si del Consell es constituirà una Comissió Permanent elegida per aquell, les funcions i la composició de la qual seran objecte de desplegament reglamentari.

Article 16

El Consell de Comunitats Balears elaborarà una memòria anual en la qual es donarà compte de l'aplicació de la present llei i suggerirà al Govern l'adopció de mesures convenients per al millor compliment dels objectius i dels fins que s'hi determinen.

TÍTOL IV DEL REGISTRE DE COMUNITATS BALEARS

Article 17

1. Es crea el Registre de Comunitats Balears adscrit a la Conselleria Adjunta a la Presidència, que serà públic i que tindrà per objecte la inscripció de les comunitats que hagin obtingut el reconeixement del seu origen balear. Hi ha de constar, a més de les dades d'identificació que es determinin reglamentàriament, els estatuts i els òrgans rectors de les comunitats i, si n'era el cas, les modificacions que s'hi produixin.

2. L'organització i el funcionament d'aquest seran regulats reglamentàriament.

Disposició addicional única

Per complir l'establert en la present llei, s'habilitarà una partida específica en el pressupost ordinari de despeses de la Conselleria Adjunta a la Presidència dins els pressuposts generals de la Comunitat Autònoma.

Disposició final primera

S'autoritza el Govern a dictar les normes de desplegament reglamentari de la present llei.

Disposició final segona

La present llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

TÍTOL II

Art. 10
Art. 11
Art. 12
Art. 13

TÍTOL III

Art. 14
Art. 15
Art. 16

TÍTOL IV

Art. 17

---

§27. Decret 1/2009, de 16 de gener, pel qual es regula del Fòrum de la Immigració de les Illes Balears (BOIB núm. 13, de 27 de gener de 2009)

Preàmbul

Mitjançant el Decret 237/1999, de 5 novembre, es va constituir el Fòrum de la Immigració de les Illes Balears (BOCAIB núm. 141, d'11 de novembre), modificat pels decrets 106/2001, de 27 de juliol (BOIB núm. 93, de 4 d'agost), i 88/2006, de 6 d'octubre (BOIB núm. 143, de 14 d'octubre). Quan han transcorregut més de vuit anys, el fenomen de la immigració i la realitat social de les Illes Balears han variat substancialment. Algunes dades reflecteixen, des d'una perspectiva quantitativa, aquest canvi. Segons les xifres del padró municipal de l'any 2000, la població total a les Illes Balears era de 845.630 persones, 54.729 de les quals eren de nacionalitat no espanyola (el 6,47 %). La mateixa font de l'any 2006 xifrava en 1.001.062 les persones empadronades, 167.751 de les quals (16,75 %) no tenien nacionalitat espanyola. Si el mes de desembre de 1999 el nombre de persones estrangeres que treballaven i estaven afiliades a la Seguretat Social ascendia a 18.893, el 2007 la xifra era de 67.099, cosa que es tradueix en un increment del 355,15 %. D'aquest total de persones estrangeres afiliades, l'any 1999 la proporció de ciutadans i ciutadanes comunitaris (la UE estava constituïda en aquell moment per quinze estats) era del 63,73 % (12.105 persones en xifres absolutes), mentre que la proporció de ciutadans i ciutadanes no comunitaris assolia el 36,26 %. Avui, les coses han canviat: el desembre de 2007, la proporció de comunitaris (UE dels 27) és del 41,55 %, mentre que el percentatge dels no comunitaris és del 58,44 % (39.215).

Però més enllà de la realitat numèrica, s'han produït canvis qualitatius i modificacions substantives. Al llarg d'aquests anys, com tractar i abordar el fenomen migratori s'ha constituït en un element imprescindible a l'hora de dissenyar i desenvolupar les polítiques públiques, especialment de les administracions autonòmica i municipal. I és precisament aquesta assumpció de determinades competències en immigració de les comunitats autònomes, malgrat la referència literal de l'article 149.1.2 de la Constitució espanyola, una de les fites que caracteritza l'etapa actual. És inqüestionable que el procés d'integració socioeconòmic de les persones immigrants que es troben en el nostre país és un dels pilars de la política d'immigració, el qual deriva d'exercir un seguit de competències (educació, sanitat, habitatge, orientació per a l'ocupació, entre d'altres) que són, essencialment, d'àmbit autonòmic, encara que permeten algún grau d'intervenció de l'Estat. Aquesta condició de competència autonòmica no pot qüestionar-se per l'origen de les persones destinatàries de les prestacions públiques que deriven de l'exercici competencial. En conseqüència, diverses competències autonòmiques (exclusives o compartides) incideixen actualment en la situació dels nous ciutadans i les noves ciutadanes ja que les actuacions referides al procés d'integració corresponen fonamentalment a les comunitats autònomes, de conformitat amb el repartiment intern de competències. La Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia dels Illes Balears, assumeix aquesta tendència: en relació amb les competències exclusives de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears,

en el títol III, article 30, es recull de forma específica —en l'apartat 50— la integració social i econòmica de la persona immigrant, i l'article 32.18 estableix que correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la funció executiva en matèria d'immigració en els termes prevists en la Constitució i en la legislació de l'Estat. Per una altra part, la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, relativa als drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, reconeix i protegeix, tímidament això sí, aquesta competència autonòmica i local en el procés d'integració.

Aquesta Llei orgànica, més les dues reformes posteriors, és una altra de les Claus d'aquesta nova etapa, ja que és el marc normatiu que constitueix el teló de fons per a l'obtenció i per al reconeixement d'una situació legal que permeti a la persona immigrant reclamar els drets que té com a ciutadà o ciutadana, drets i reivindicacions en el terreny social, econòmic, laboral i també polític.

I és en aquest context en el qual s'ha cregut necessari fer modificacions en les funcions i, principalment, en la composició del Fòrum de la Immigració, ja que l'actual respon a unes coordenades que han perdut vigència. El Fòrum s'ha de constituir en un espai de participació, consulta i diàleg de les institucions i les entitats implicades en el procés de la integració social de les persones immigrants i refugiades que resideixen en les Illes Balears. El Fòrum ha de vetllar perquè la representació tant institucional com d'entitats respongui a criteris representatius, de competència en disseny i gestió de polítiques, de solvència, de bagatge i d'experiència.

L'aprovació d'aquest Decret és una manifestació de la potestat d'autoorganització de les administracions públiques i té el seu fonament en l'apartat 4 de l'article 6 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i en l'article 11 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Per tot això, a proposta de la consellera d'Afers Socials, Promoció i Immigració, amb els informes de la Secretaria General i del Servei Jurídic i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió del dia 16 de gener de 2009,

DECRET

Capítol I Disposicions generals

Article 1 Finalitat i naturalesa

El Fòrum de la Immigració de les Illes Balears és un òrgan de naturalesa col·legiada i caràcter consultiu adscrit a la conselleria competent en material d'immigració, la finalitat del qual és promoure i facilitar la participació, la consulta i el diàleg de totes les institucions i les entitats implicades en el procés de la integració social de les persones immigrants i refugiades que viuen a les Illes Balears. Les competències, l'estructura i el règim de funcionament s'han d'adequar a aquest Decret.

Article 2 Funcions

Per aconseguir aquesta finalitat, el Fòrum de la Immigració de les Illes Balears exerceix les funcions següents:

- a) Estudiar les consultes que li plantegi l'òrgan al qual estigui adscrit, i emetre informes i dictàmens.
- b) Promoure estudis i investigacions relatius a la integració social de les persones immigrants i formular propostes, recomanacions i preguntes sobre els diferents aspectes relacionats amb la seva inserció, valorant i canalitzant, si s'escau, els plantejaments d'entitats i associacions amb experiència en l'àmbit de la immigració.
- c) Informar i debatre sobre programes i activitats adreçats a la població immigrant, ja siguin desenvolupats per l'Administració o per les entitats socials. Promoure iniciatives sobre projectes que satisfacin les necessitats i demandes del col·lectiu.
- d) Facilitar la comunicació i l'intercanvi d'opinions entre les distintes persones que són membres del Fòrum sobre els problemes que afecten les persones immigrades residents a les Illes Balears, dins el marc d'una política de ciutadania i integració plenes.
- e) Afavorir el coneixement, l'intercanvi i el respecte de la diversitat mitjançant l'impuls d'iniciatives de sensibilització en matèria d'immigració adreçades al conjunt de la població de les Illes Balears, amb l'objectiu d'eliminar prejudicis i actituds i conductes discriminatòries, racistes i xenòfobes.
- f) Establir i impulsar contactes amb altres òrgans anàlegs d'àmbit nacional i internacional, i fer propostes al fòrum d'àmbit estatal.
- g) Presentar anualment un informe sobre la situació i les característiques de la immigració a les Illes Balears.
- h) Qualsevol altres actuacions que es considerin necessàries en relació amb la igualtat, la convivència, la ciutadania i la integració de les persones immigrades en la societat de les Illes Balears.

Capítol II Organització

Article 3 Composició

La composició del Fòrum de la Immigració de les Illes Balears és aquesta:

- a) El president o la presidenta.
- b) El vicepresident primer o la vicepresidenta primera.
- c) El vicepresident segon o la vicepresidenta segona.
- d) El secretari o la secretària.
- e) Els i les vocals.

Article 4 El president o la presidenta

Exerceix el càrrec de president o presidenta del Fòrum el conseller o la consellera competent en matèria d'immigració.

Article 5 Els vicepresidents i les vicepresidentes

1. Exerceix el càrrec de vicepresident primer o vicepresidenta primera el director o la directora general competent en matèria d'immigració, que ha de substituir el president o la presidenta en els casos de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal.

2.El Ple del Fòrum ha de designar entre les persones que en siguin membres el vicepresident segon o la vicepresidenta segona. El seu mandat és, amb caràcter general, de quatre anys comptadors des de la data del nomenament.

Article 6 El secretari o la secretària

Ha d'actuar com a secretari o secretària del Fòrum, amb veu però sense vot, una persona que sigui funcionària adscrita a la direcció general competent en matèria d'immigració. L'ha de designar el president o la presidenta del Fòrum.

Article 7 Vocals

1. El Fòrum de la Immigració està integrat per aquests vocals:

- a) Nou representants de l'Administració autonòmica, que són:
- El director o la directora general competent en matèria d'ocupació i formació.
  - El director o la directora del Servei de Salut de les Illes Balears.
  - El director o la directora competent en matèria de salut pública i participació.
  - El director o la directora general competent en matèria d'innovació i formació del professorat.
  - El director o la directora general competent en matèria de pressuposts i finançament.
  - El director o la directora general competent en matèria de menors i família.
  - El o la gerent de l'Agència de Cooperació Internacional de les Illes Balears.
  - El director o la directora del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB).
  - El director o la directora de l'Institut Balear de la Dona.
- b) Una persona en representació de cada consell insular.
- c) Tres representants de l'Administració local:
- Dues persones en representació de la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears.
  - Una persona en representació de l'Ajuntament de Palma.
- d) Tres persones en representació de l'Administració general de l'Estat en les Illes Balears, competents en matèria d'immigració.

2.Les associacions i les federacions d'associacions de persones immigrades i les entitats socials hi són representades per aquestes persones, que també en són vocals:

- a) Representants de les associacions i les federacions d'associacions de persones immigrades radicades a les Illes Balears que compleixin els requisits establerts en aquest Decret.
- b) Un màxim de sis representants de les entitats socials que desenvolupin la seva activitat en l'àmbit de la immigració de les Illes Balears. Les associacions i les federacions d'associacions de persones immigrades i les entitats socials representades s'han de seleccionar, segons els criteris que disposa aquest Decret, entre les entitats de les Illes Balears legalment constituïdes i inscrites en el registre corresponent.

CAPÍTOL I
Art. 2

CAPÍTOL II
Art. 3
Art. 4
Art. 5
Art. 6
Art. 7

- c) Una persona en representació de cada fòrum insular de la immigració que s'hagi constituït. L'ha de designar el ple del fòrum insular corresponent d'entre els i les membres pertanyents a una associació o federació d'associacions de persones immigrades, o bé a una entitat social.
- d) Una persona en representació de cada organització sindical d'àmbit interinsular que desenvolupi programes relatius a la immigració a les Illes Balears.
- e) Dues persones en representació de les organitzacions empresarials més representatives.
- f) Una persona en representació de la Federació d'Associacions de Veïns de les Illes Balears.
- g) Una persona en representació del Consell Agrari Interinsular.

3.La designació dels i les vocals de les lletres a) i b) de l'apartat anterior correspon al conseller o la consellera competent en matèria d'immigració a proposta de la Comissió Tècnica, establerta en l'article 12 d'aquest Decret.

Capítol III Selecció de vocals

Article 8 Selecció dels i les vocals

1.Poden participar en la presentació de candidatures dels i les vocals del Fòrum totes les associacions i les federacions d'associacions de persones immigrades i les entitats socials sense ànim de lucre radicades a les Illes Balears que estiguin inscrites en el registre d'entitats corresponent de les Illes Balears almenys amb dos anys d'antiguitat. Poden fer-ho de forma aïllada o agrupades en federacions.

2.La presentació de candidatures s'ha de formalitzar mitjançant una sol·licitud segons el model normalitzat que figuri en l'annex de la resolució de la convocatòria. La sol·licitud s'ha d'adreçar a la direcció general competent en matèria d'immigració i s'ha de presentar en el termini de trenta dies naturals comptadors a partir de l'endemà que s'hagi publicat la resolució de la convocatòria en el Butlletí Oficial dels Illes Balears.

3.Les sol·licituds s'han de presentar a la seu de la direcció general competent en matèria d'immigració, o en qualsevol dels llocs que determina l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 9 Documentació

1.Les associacions de persones immigrades i les entitats socials sense ànim de lucre han d'adjuntar a la sol·licitud la documentació següent:

- a) Un certificat que n'acrediti la inscripció en el Registre d'Associacions de les Illes Balears, en el cas d'associacions de persones immigrades, o en el registre administratiu corresponent en el cas d'entitats socials. Hi han de constar les dades següents:
  - 1r. Denominació de l'entitat.
  - 2n. Data de constitució.
  - 3r. Àmbit territorial d'actuació.
  - 4t. Domicili social.

- b) Una còpia dels estatuts.
- c) Una fotocòpia del DNI, NIE o passaport de la persona que representa legalment l'entitat, que necessàriament ha de ser membre de la junta directiva.
- d) Un certificat de l'òrgan competent que acrediti el càrrec que ocupa la persona que representa l'entitat.
- e) Una memòria de l'entitat, en la qual han de figurar els programes i les accions que s'han dut a terme al llarg dels dos últims anys que hagin tingut com a objectiu la integració i l'atenció de la població immigrant. Ha de ser una memòria detallada, en la qual han de figurar les dades següents:
  - 1r. Denominació del programa desenvolupat, objectius, activitats, loc, persones destinatàries, finançament i resultats obtinguts.
  - 2n. Relació d'altres activitats o accions desenvolupades al marge dels programes: descripció, objectius, persones destinatàries, localitat on s'han dut a terme, finançament (procedència i quantia) i resultats assolits.
- f) Un certificat actualitzat de l'entitat en què constin aquestes dades:
  - 1r. Localització del centre o dels centres o seus que gestiona l'entitat a les Illes Balears.
  - 2n. Relació de les persones que formen part de la junta directiva.
  - 3r. Nombre de socis i sòcies.

2. Les federacions d'associacions de persones immigrades han de presentar, juntament amb la documentació de l'apartat 1 d'aquest article, un certificat en què consti la relació d'entitats federades i els seus domicilis socials, i tota la documentació acreditativa de l'experiència, la implantació territorial i la consolidació de cada una per ser valorades.

Article 10 Tramitació

1. La Comissió Tècnica ha d'examinar les sol·licituds. Si és necessari, ha de requerir les persones interessades perquè en el termini de deu dies n'esmenin els errors o presentin la documentació que hi manqui.

2. Una vegada completades les sol·licituds, s'han de valorar d'acord amb els criteris establerts en l'article següent.

Article 11 Valoració

La valoració de les sol·licituds s'ha d'ajustar a les condicions que s'especifiquen a continuació:

- a) Experiència: s'ha de valorar l'experiència en el desenvolupament de programes i accions que tinguin com a objectiu la integració de la població immigrant i que s'hagin dut a terme en els dos últims anys.
- b) Implantació territorial: s'han de tenir en compte els punts d'atenció de què disposa l'entitat a les Illes Balears.

Article 12 Comissió Tècnica

1. Es crea la Comissió Tècnica, que és l'òrgan responsable de valorar els criteris establerts.

2. Formen part de la Comissió Tècnica:

a) El president o la presidenta, que és el director o la directora general competent en matèria d'immigració o la persona en qui delegui.

b) Vocals:

1r. El o la cap del servei de la direcció general competent en matèria d'immigració.

2n. Dues persones funcionàries o de l'equip tècnic de la direcció general competent en matèria d'immigració, una de les quals hi ha d'actuar com a secretari o secretària.

3. Les funcions de la Comissió Tècnica són:

a) Examinar i verificar la documentació que presentin les entitats i les associacions sol·licitants.

b) Proposar al conseller o la consellera competent en matèria d'immigració les entitats i les associacions seleccionades per ser representades en el Fòrum.

Article 13 Selecció

1. La Comissió Tècnica ha de proposar les entitats seleccionades al conceller o la consellera competent en matèria d'immigració, que ha de resoldre de forma motivada la designació de les entitats socials, associacions i federacions d'associacions de persones immigrades com a membres del Fòrum de la Immigració dels Illes Balears.

2. De conformitat amb la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, amb la finalitat de mantenir una composició equilibrada entre homes i dones les entitats i les associacions han de tenir en compte els criteris i, consegüentment, els percentatges de representativitat d'ambdós sexes en el moment de proposar les persones que les han de representar.

Article 14 Ampliació dels i les vocals

Anualment es poden revisar les sol·licituds de les entitats que desitgin formar part del Fòrum, sempre que compleixin els requisits establerts.

Article 15 Durada del mandat dels i les vocals

1. El mandat dels i les vocals que no pertanyen a l'Administració pública és, amb caràcter general, de quatre anys comptadors des de la data de nomenament. No obstant això, els i les vocals que representin aquest col·lectiu no poden ser destituïts abans de transcorre l'any de mandat.

2. Pel que fa a la resta de membres i de vocals que pertanyen a l'Administració mantenen la seva condició mentre ocupin el càrrec corresponent.

Capítol IV Funcionament

Article 16 Òrgans

Els òrgans del Fòrum de la Immigració de les Illes Balears són el Ple i la Comissió Permanent.

Article 17 El Ple

1. La composició del Ple és la següent:

- a) El president o la presidenta.
- b) El vicepresident primer o la vicepresidenta primera.
- c) El vicepresident segon o la vicepresidenta segona.
- d) El secretari o la secretària, amb veu però sense vot.
- e) Els i les vocals.

2. El Ple s'ha de reunir dues vegades a l'any amb caràcter ordinari, i amb caràcter extraordinari quan ho consideri oportú el president o la presidenta o, si s'escau, quan ho sol·liciti una tercera part dels i les membres.

3. El president o la presidenta ha d'establir la convocatòria de les sessions ordinàries amb una antelació mínima de dues setmanes, i de quatre dies en el cas de sessions extraordinàries. En la convocatòria s'hi ha d'especificar el lloc, la data i l'hora de la sessió, i l'ordre del dia.

4. Les sessions del Ple queden vàlides constituïdes amb l'assistència, en primera convocatòria, de com a mínim la meitat més una de les persones que en són membres. Si no hi ha quòrum suficient s'ha de constituir en segona convocatòria mitja hora després, i en aquest cas és necessària l'assistència d'una tercera part dels i les membres. En ambdós casos, és necessari que hi siguin presents el president o la presidenta, o la persona que substitueixi aquest càrrec, i el secretari o la secretària.

5. El president o la presidenta pot convocar a les sessions persones expertes en la matèria que s'hi hagi de tractar. Igualment, pot convidar a assistir-hi representants d'altres conselleries del Govern de les Illes Balears que no en formen part quan es consideri necessari. En aquests casos, aquestes persones tenen dret a veu però no a vot.

6. Els acords s'han de prendre per majoria simple dels i les membres assistents. En cas d'empat, el president o la presidenta té vot de qualitat. En cap cas, els i les membres poden delegar en altres la representació ni el dret de vot.

7. El Ple es regeix per les seves normes de funcionament i, en tot el que no s'hi estableixi, per les disposicions de la Llei 30/1992.

Article 18 La Comissió Permanent

1. La composició de la Comissió Permanent és la següent:

- a) El president o la presidenta, que és el director o la directora general competent en matèria d'immigració.
- b) El vicepresident o la vicepresidenta, que ha de designar el Ple entre les persones que en són membres.
- c) Quinze vocals, designats entre els i les membres del Ple, que es distribueixen així:
  - 1r. Dues persones en representació de l'Administració de la Comunitat Autònoma.
  - 2n. Una persona en representació de l'Administració local.
  - 3r. Cinc persones en representació de les associacions i les federacions d'associacions de les persones immigrades.

CAPÍTOL III

- Art. 13
- Art. 14
- Art. 15

CAPÍTOL IV

- Art. 16
- Art. 17
- Art. 18

CAPÍTOL IV

Art. 19

Art. 20

4t. Dues persones en representació de les entitats socials.

5è. Dues persones en representació de les organitzacions sindicals més representatives.

6è. Dues persones en representació de les organitzacions empresarials més representatives.

7è. El director o la directora de l'Oficina Unificada d'Estrangers (OUE), com a representant de l'Administració general de l'Estat.

2. N'és el secretari o la secretària la persona que té aquest mateix càrrec en el Ple.

3. Les funcions de la Comissió Permanent són:

a) Executar els acords del Ple.

b) Desenvolupar les actuacions que li encomani el Ple.

c) Rebre informació de les actuacions, els projectes i els plans que afectin el col·lectiu immigrant, i també posar-los en marxa i avaluar-los.

d) Coordinar les funcions dels grups de treball que es creïn.

Article 19 Seu del Fòrum

La seu del Fòrum de la Immigració de les Illes Balears és on hi hagi la de la conselleria competent en matèria d'immigració.

Article 20 Constitució del Fòrum

El Fòrum de la Immigració de les Illes Balears s'ha de constituir de conformitat amb el que estableix aquest Decret en un termini màxim de tres mesos comptadors a partir que s'hagi publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Disposició derogatòria única

1. Es deroguen expressament el Decret 237/1999, de 5 de novembre, pel qual es crea el Fòrum de la Immigració de les Illes Balears, i els decrets de modificació.

2. Queden derogades totes les normes de rang igual o inferior que s'oposin a aquest Decret.

Disposició final primera

Es faculta el conseller o la consellera competent en matèria d'immigració per dictar les disposicions que siguin necessàries per desplegar i executar aquest Decret.

Disposició final segona

Aquest Decret entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Cooperació i Voluntariat

28. Llei 9/2005, de 21 de juny, de Cooperació per al desenvolupament

29. Decret 80/2008, de 25 de juliol, de l'Agència de Cooperació Internacional de les Illes Balears

30. Llei 3/1998, de 18 de maig, del voluntariat social

Lista complementària de normes:

- Decret 1/2006, de 13 de gener, sobre competències, funcions, composició i organització del Consell de Cooperació al Desenvolupament de les Illes Balears (BOIB núm. 10, de 21 de gener de 2006).
- Decret 22/2005, de 4 de març, pel qual es regula el règim jurídic, els criteris de distribució i el funcionament del Fons de Cooperació Municipal (BOIB núm. 40, de 10 de març de 2005).

§28. Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació per al desenvolupament

(BOIB núm. 99, de 30 de juny de 2005;

BOE núm. 179, de 28 de juliol de 2005)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La cooperació per al desenvolupament s'organitza com a un conjunt d'accions, estratègies i recursos que la comunitat internacional fa servir per millorar les condicions econòmiques i la qualitat de vida en els països en vies de desenvolupament. Es tracta, per tant, d'una acció solidària amb aquells països que tenen dificultats per obtenir un benestar social òptim dels seus habitants, i permetre en una doble direcció l'intercanvi i la relació entre tots els pobles del món. Al mateix temps, la política de cooperació per al desenvolupament és un instrument eficaç de democratització tant en els països receptors de les ajudes com en les societats avançades, que aprofundeixen en els motius de la situació mundial.

L'ajuda al desenvolupament és una necessitat inqüestionable perquè, encara que en els darrers anys s'han aconseguit avenços importants pel que fa al desenvolupament econòmic i humà, també es constata que existeixen borses de pobresa considerables, situacions d'ingovernabilitat i conflictes per motiu de sexe, ètnia, cultura o religió en molts de llocs del món. Aquestes situacions fan que s'hagin de multiplicar els esforços solidaris internacionals per aconseguir l'eradicació de la pobresa i les causes que la generen.

El preàmbul de la Constitució Espanyola del 1978 recull la voluntat de la nació espanyola de col·laborar en l'enfortiment d'unes relacions pacífiques i d'una cooperació eficaç entre tots els pobles de la Terra, i es considera que en aquesta declaració hi ha l'origen de la cooperació espanyola per al desenvolupament.

La Llei 23/1998, de 7 de juliol, sobre cooperació internacional, ha suposat una important regulació de les fórmules i modalitats de cooperació existents. L'article 20 de la llei esmentada proclama que la cooperació que duen a terme les comunitats autònomes i les entitats locals ha d'inspirar-se en els principis, els objectius i les prioritats que estableix la mateixa llei, i destaca que aquesta cooperació descentralitzada és l'expressió solidària de les respectives societats. En els darrers anys aquesta acció descentralitzada ha suposat un nou impuls a la cooperació espanyola, tant per la disposició de nous recursos econòmics i tècnics com per la posada en marxa de noves iniciatives innovadores en l'àmbit local.

II

A les Illes Balears la cooperació compta amb una àmplia tradició i experiència, que s'inicia amb el treball voluntari i solidari de grups, associacions i entitats socials de les Illes, per arribar a l'etapa actual de corresponsabilitat entre les iniciatives socials i les administracions públiques de les Illes Balears.

L'acció de l'administració autonòmica de les Illes Balears en matèria de cooperació per al desenvolupament ha tingut la seva expressió en iniciatives diverses, entre les quals destaquen la disposició de recursos econòmics, a través de convocatòries de subvencions anuals, per tal que les entitats sense ànim de lucre realitzin projectes. Paral·lelament, s'han organitzat actuacions bilaterals amb altres administracions públiques en programes de salut i medi ambient. S'han multiplicat també els programes educatius, de sensibilització i de formació de cooperants.

Des de la trajectòria i l'experiència de cooperació a les Illes Balears, a les quals ja s'ha fet referència, aquesta llei pretén consolidar l'actuació de les polítiques de cooperació per al desenvolupament i procurar un marc organitzat i estructurat. Al mateix temps, se cerca una major eficàcia a partir de la planificació i l'avaluació, la qual cosa permetrà una intervenció de qualitat.

L'actuació que ha de desenvolupar la comunitat autònoma en matèria de cooperació per al desenvolupament s'ha de basar en un conjunt de principis i valors compartits, en la construcció d'actuacions globals i integrals, en la concentració d'esforços perquè l'actuació assoleixi els impactes necessaris, en la participació dels mateixos beneficiaris, com a fórmules millors per contribuir a l'eradicació de la pobresa i al desenvolupament econòmic i humà.

A més, la cooperació s'ha de construir des de la presència de tots els possibles agents interessats, ja siguin administracions públiques, entitats socials, ciutadans voluntaris o altres actors sensibilitzats en la matèria. Des de la iniciativa individual o conjunta s'han de sumar esforços per fer més eficaç la cooperació.

Les polítiques de cooperació que s'emprenguin han d'estar en consonància amb les recomanacions de Nacions Unides i amb les directrius d'altres organismes internacionals, i també amb els acords entre els països del nostre entorn.

La cooperació internacional que regula aquesta llei s'ha d'entendre sense perjudici de la competència exclusiva de l'Estat en matèria de relacions internacionals a les quals fa referència l'article 149.1.3 de la Constitució Espanyola.

Aquesta llei s'aplica respectant els principis, els objectius i les prioritats de la política espanyola que estableix la Llei 23/1998, de 7 de juliol, de cooperació internacional per al desenvolupament (BOE núm. 162, de 8 de juliol).

§ 28. Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació per al desenvolupament (BOIB núm. 99, de 30 de juny de 2005; BOE núm. 179, de 28 de juliol de 2005)

Aquesta llei s'estructura en set capítols. El capítol I té com a finalitat regular l'objecte i l'àmbit d'aplicació de la llei, i també fixar els valors que fonamenten les actuacions de la cooperació, les finalitats, els principis ordenadors i les prioritats de la política de l'administració autonòmica de les Illes Balears en matèria de cooperació per al desenvolupament.

El capítol II estableix la planificació (pla director i plans anuals), l'avaluació de les accions, els projectes i programes de cooperació per al desenvolupament, les modalitats i els instruments de la cooperació, i, finalment, la coordinació de la política per al desenvolupament de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

El capítol III regula els òrgans competents en la política de cooperació per al desenvolupament de la comunitat autònoma de les Illes Balears: el Parlament, el Consell de Govern, el conseller i l'òrgan directiu competents en matèria de cooperació, la Comissió Interdepartamental de Cooperació per al Desenvolupament, el Consell de Cooperació per al Desenvolupament i la Comissió de Coordinació dels Ens Territorials de les Illes Balears.

El capítol IV descriu els mecanismes de participació social i els agents de la cooperació per al desenvolupament a les Illes Balears.

El capítol V es refereix als cooperants voluntaris i remunerats.

Els capítols VI i VII estableixen els mitjans personals i els recursos materials.

Finalment, la llei preveu nou disposicions addicionals, dues disposicions transitòries, una disposició derogatòria i dues disposicions finals.

Capítol I **Disposicions generals**

Article 1 Objecte

Aquesta llei té per objecte regular el règim jurídic de la política de cooperació per al desenvolupament de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, que s'entén com el conjunt d'actuacions, iniciatives, capacitats i recursos que aquesta administració posa al servei dels pobles més desfavorits, amb la finalitat de contribuir a l'eradicació de la pobresa, al progrés humà, econòmic i social, i a la defensa dels drets fonamentals de les persones.

Article 2 Àmbit d'aplicació

La llei s'aplica, tot respectant els principis, els objectius i les prioritats de la política espanyola que estableix la Llei 23/1998, de cooperació internacional per al desenvolupament, a l'activitat de cooperació al desenvolupament que fa, dins o fora del territori de les Illes Balears, l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, per si mateixa o en col·laboració amb altres institucions i entitats, públiques o privades. Aquesta activitat comprèn les actuacions directament orientades a produir desenvolupament sostenible i equitatiu en els països beneficiaris, i les dirigides a augmentar el grau de

compromís dels mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterers per a la solidaritat internacional.

Article 3 Valors que fonamenten les actuacions de cooperació per al desenvolupament

L'activitat de les administracions públiques de les Illes Balears en matèria de cooperació per al desenvolupament es fonamenta en els valors següents:

- a) El reconeixement de l'ésser humà en la seva dimensió individual i col·lectiva com a protagonista i destinatari últim de la cooperació internacional i de la solidaritat.
- b) La consecució d'un desenvolupament humà sostenible i global, integrador de les dimensions democràtica, econòmica, social i mediambiental, i amb respecte a l'equitat de gènere.
- c) La defensa i la promoció dels drets humans, la pau i les llibertats fonamentals.
- d) El respecte als models de desenvolupament social i a les estructures polítiques que els pobles hagin adoptat, sempre que aquests contribueixin a l'estabilitat democràtica i a la justícia social.
- e) El reconeixement dels drets dels pobles a la defensa i a la promoció de la seva pròpia cultura, llengua i identitat.
- f) L'enfortiment i l'arrelament de la convivència pacífica i democràtica i el diàleg entre persones, pobles i cultures com a forma per a la prevenció i resolució de conflictes socials i les seves causes.
- g) La contribució a un repartiment més just i equitatiu dels fruits del creixement econòmic i del desenvolupament social.
- h) El foment i la promoció de l'economia solidària i el consum responsable.

Article 4 Finalitats de les actuacions de cooperació per al desenvolupament

L'activitat de les administracions públiques de les Illes Balears en matèria de cooperació per al desenvolupament ha d'aconseguir les finalitats següents:

- a) Reduir els desequilibris econòmics i socials fins a eradicar la pobresa.
- b) Afavorir l'accés efectiu de les persones als béns i serveis per satisfer les necessitats humanes bàsiques.
- c) Donar suport als països beneficiaris perquè, dins un marc democràtic i de participació de les comunitats afectades, assoleixin un desenvolupament humà, integral i sostenible a partir de les seves pròpies capacitats, que sigui respectuós amb el medi natural de les generacions presents i futures i que mobilitzi els recursos endògens.
- d) Atendre o prevenir les situacions d'emergència dels països més empobrits i contribuir a preservar la vida dels individus i de les poblacions més vulnerables.
- e) La promoció de l'educació i la formació, especialment en els nivells bàsics i professionals, i també l'accés al coneixement científic i tecnològic.
- f) Millorar les capacitats de les persones i les organitzacions en els països empobrits.
- g) Enfortir l'estructura productiva i el teixit associatiu en els països beneficiaris per afavorir-ne el desenvolupament no dependent i sostenible.
- h) Contribuir a un major equilibri de les relacions comercials, polítiques i estratègiques en la comunitat internacional.
- i) Impulsar i promoure la participació ciutadana en les accions de cooperació.

CAPÍTOL I

- Art. 1
- Art. 2
- Art. 3
- Art. 4

- j) Fomentar l'educació i la sensibilització de la societat de les Illes Balears en la realitat dels països empobrits.

28. Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació per al desenvolupament (BOIB núm. 99, de 30 de juny de 2005; BOE núm. 179, de 28 de juliol de 2005)

Article 5 Principis ordenadors de les polítiques de cooperació per al desenvolupament

Els principis ordenadors que regeixen les polítiques públiques de cooperació per al desenvolupament a les Illes Balears són els següents:

- a) La coordinació i la complementarietat entre les administracions públiques, i entre aquestes i les iniciatives solidàries de cooperació per al desenvolupament de la societat civil de les Illes Balears.
- b) La coherència de totes les actuacions de les administracions públiques amb els valors i les finalitats que estableix aquesta llei.
- c) La planificació de l'activitat pública, amb participació de la iniciativa social.
- d) La coordinació de tota l'activitat del Govern de les Illes Balears dins l'àmbit de la cooperació.
- e) L'eficàcia, l'eficiència i la responsabilitat en la planificació, l'execució, el seguiment i l'avaluació dels programes i projectes de cooperació per al desenvolupament.
- f) La transparència en la informació, el finançament i la participació dels agents de cooperació en aquest àmbit de l'activitat pública.
- g) La concertació i la coresponsabilitat entre donants i receptors en l'aplicació dels recursos destinats a la cooperació per al desenvolupament.
- h) El respecte a les línies bàsiques de l'acció exterior definides per l'Administració de l'Estat.
- i) El respecte i el foment de la independència i la imparcialitat de les organitzacions no governamentals, els fons insulars de cooperació, els agents de cooperació i altres institucions humanitàries en l'execució dels programes i projectes de cooperació i desenvolupament.
- j) La gratuïtat de les accions de cooperació a favor dels pobles més desfavorits, que no poden estar orientades, ni directament ni indirectament, a la recepció de contraprestacions econòmiques dels donants.

Article 6 Vinculació

Els valors, les finalitats i els principis ordenadors que conté aquesta llei vinculen tota l'activitat de cooperació per al desenvolupament de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, i també informen sobre les actuacions en aquest sector que duen a terme els consells insulars i els ens locals de les Illes Balears, com també les institucions que els integren o les organitzacions que els representen, sense perjudici de l'autonomia que tenen en l'exercici de les competències atribuïdes.

Article 7 Prioritats

L'activitat de cooperació per al desenvolupament que duu a terme l'Administració de la comunitat autònoma s'articula al voltant de quatre eixos de prioritats:

- a) Geogràfiques, orientades als països i a les regions que són objecte preferent d'atenció.
- b) Sectorials, adreçades a determinats àmbits d'actuació preferents.
- c) Socials, orientades als sectors de població més desfavorits.
- d) Transversals, que delimiten estratègies horitzontals preferents que informen, en general, sobre totes les activitats de cooperació, sigui quin sigui l'àmbit geogràfic, sectorial o social en el qual aquestes es despleguen.

Article 8 Prioritats geogràfiques

Pel que fa a les prioritats geogràfiques s'han d'atendre de manera preferent:

- a) Els països i territoris en desenvolupament que figuren a la llista que ha elaborat el Comitè d'Ajut al Desenvolupament de la OCDE (Organització per a la Cooperació i Desenvolupament Econòmic).
- b) Els països amb els quals hi ha relacions de tipus històric i cultural, o dels quals, a l'actualitat, les Illes Balears són receptors d'immigració.

CAPÍTOL I

Art. 5

Art. 6

Art. 7

Art. 8

Art. 9

Article 9 Prioritats sectorials

1. Els sectors d'actuació preferents en els països receptors de les actuacions de cooperació per al desenvolupament són els següents:

- a) Els serveis socials bàsics i, en especial, la salut, l'habitatge, la seguretat alimentària i el proveïment i el sanejament d'aigües.
- b) L'educació i la capacitat de recursos humans.
- c) El desenvolupament científic i tecnològic adreçat a augmentar les capacitats locals.
- d) La protecció i la millora de la qualitat del medi ambient, tot respectant la biodiversitat i la conservació i la utilització raonable i sostenible dels recursos naturals.
- e) La defensa, la promoció, la conscienciació i la divulgació dels drets humans.
- f) La prevenció de conflictes i la construcció de la pau.
- g) L'enfortiment de les estructures democràtiques i de participació social.
- h) La dotació, la millora i l'ampliació de les infraestructures, i també el desenvolupament de la base productiva, en particular de les petites i mitjanes empreses, en les empreses d'economia social i totes les adreçades a crear ocupació en els sectors socials més desfavorits, que respectin els drets laborals i mediambientals.

2. En relació amb la sensibilització i l'educació per al desenvolupament, tenen prioritat les accions encaminades a:

- a) Conscienciar l'opinió pública en matèria de cooperació per al desenvolupament.
- b) Difondre en els àmbits educatius el coneixement de la realitat dels països empobrits i les causes del seu empobriment i de la immigració.
- c) Fomentar la investigació i la difusió de les causes de la pobresa i de la immigració.
- d) Potenciar els agents de cooperació radicats a les Illes Balears a fi de crear una xarxa de solidaritat en l'àmbit autonòmic.
- e) Projectar les xarxes de solidaritat constituïdes a les Illes Balears a altres àmbits geogràfics.
- f) Interrelacionar els agents de cooperació de les Illes Balears que actuen dins el territori de la comunitat autònoma i fora.
- g) Promoure la reflexió sobre el codesenvolupament i el seu valor estratègic en el marc de les relacions entre països receptors i societats d'origen de la immigració.
- h) Promoure l'educació per la pau i el respecte dels drets humans.
- i) Difondre i potenciar l'economia solidària i el consum responsable.

§ 28. Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació per al desenvolupament (BOIB núm. 99, de 30 de juny de 2005; BOE núm. 179, de 28 de juliol de 2005)

Article 10 Prioritats socials

Són objecte d'atenció preferent, en els països destinataris de les accions de cooperació, aquests sectors de població:

- a) Els col·lectius de dones que pertanyen a poblacions especialment vulnerables.
- b) La població juvenil exclosa del sistema escolar i del mercat de feina.
- c) La infància, especialment la que es troba fora del sistema educatiu o pateix discapacitats.
- d) La població dels països en conflictes bèl·lics, desplaçada i refugiada, i també la que està en procés de retorn o de tornar a assentar-se i reintegrar-se.
- e) Els pobles indígenes i les minories ètniques amenaçades.
- f) La població pagesa assentada a les zones rurals més deprimides.
- g) Els grups humans dels cinturons de pobresa urbana en els països emprobrats.
- h) Les persones majors dependents, les persones discapacitades i les malaltes sense recursos.

Article 11 Prioritats transversals

L'activitat de cooperació per al desenvolupament que du a terme l'Administració de la comunitat autònoma es concentra i focalitza en les estratègies transversals següents:

- a) Enfocament de gènere.
- b) Lluita contra la pobresa i les seves causes.
- c) Sostenibilitat mediambiental.
- d) Enfortiment de les estructures democràtiques i de la societat civil i suport a les institucions, especialment les més properes a la ciutadania.

Capítol II

Planificació, avaluació, seguiment, coordinació, modalitats i instruments de les polítiques de cooperació

Article 12 Planificació de la cooperació per al desenvolupament

La política de cooperació per al desenvolupament de la comunitat autònoma de les Illes Balears s'estableix a través dels plans directors i dels plans anuals.

Article 13 El pla director

1. El pla director, que és quadriennal, ha d'establir les línies generals i les directrius bàsiques de la política de cooperació per al desenvolupament de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

2. Aquest pla ha d'establir els objectius i ha de concretar les prioritats que assenyalen els articles 8, 9, 10 i 11 d'aquesta llei, i també els recursos pressupostaris indicatius, que orienten les actuacions de la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria de cooperació per al desenvolupament durant el període de vigència i que s'han de respectar i concretar en els plans anuals corresponents.

3. El pla director ha d'indicar també les línies de coordinació, col·laboració o cooperació amb altres agents, públics o privats, bilaterals o multilaterals,

que siguin necessaris o convenients per assolir els objectius estratègics de la cooperació per al desenvolupament de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

4. La formulació del projecte del pla director correspon a la conselleria competent en matèria de cooperació per al desenvolupament, que l'ha de formular durant els sis primers mesos de cada legislatura, i es basa en un procés previ i exhaustiu d'estudi, informació, consulta, avaluació i participació.

5. La formulació definitiva del projecte del pla director, a proposta de la conselleria competent en matèria de cooperació per al desenvolupament, correspon al Govern de les Illes Balears, que l'eleva al Parlament de les Illes Balears perquè hi deliberi i, si pertoca, l'aprovi.

6. El pla director ha de fixar els mecanismes i els criteris bàsics per avaluar l'execució de la política de la cooperació que duu a terme l'administració autonòmica, mesurar l'impacte dels recursos aplicats i controlar la despesa.

7. El pla país o els plans regió, que són la concreció d'accions integrals o sectorials en un àrea geogràfica determinada, han de fixar les estratègies concretes d'intervenció.

Article 14 Els plans anuals

1. Els plans anuals són els instruments de programació de l'activitat de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears en l'àmbit de la cooperació i desenvolupen els objectius, les prioritats i els recursos que estableix el pla director.

2. Formular el projecte del pla anual correspon a l'òrgan directiu competent en matèria de cooperació per al desenvolupament, el qual, amb les consultes preceptives prèvies i les que consideri convenients, l'ha de sotmetre a la consideració del titular de la conselleria.

3. La formulació definitiva del projecte de pla anual correspon a la conselleria competent en matèria de cooperació per al desenvolupament, que l'ha d'eleva al Govern de les Illes Balears perquè hi deliberi i, si pertoca, l'aprovi.

4. Els plans anuals han de fixar els mecanismes i els criteris bàsics per avaluar l'execució de la política de la cooperació per al desenvolupament que duu a terme l'administració, mesurar l'impacte dels recursos aplicats i controlar la despesa.

Article 15 Avaluació de les accions, dels projectes i dels programes de cooperació per al desenvolupament

1. Les accions, els projectes i els programes de cooperació per al desenvolupament finançats amb fons públics de la comunitat autònoma en curs d'execució, i els finalitzats, des que es conceberen i definiren i fins als resultats, són objecte d'avaluació.

2. L'avaluació es regeix pels criteris bàsics d'eficàcia, eficiència, pertinència, impacte i viabilitat.

CAPÍTOL I

Art. 10

Art. 11

CAPÍTOL II

Art. 11

Art. 12

Art. 13

Art. 14

Art. 15

---

3. Els procediments i les bases generals d'avaluació s'han d'establir reglamentàriament i han de seguir la metodologia de la cooperació oficial de l'Estat espanyol i de la Unió Europea.

Article 16 Seguiment dels instruments de planificació de la cooperació per al desenvolupament de la comunitat autònoma

Amb caràcter anual, s'ha d'elaborar un informe de seguiment que ha de contenir una anàlisi del grau de compliment dels objectius prevists en el pla director i en els plans anuals. Aquest informe s'ha d'elaborar d'acord amb els mecanismes i els criteris bàsics fixats en els instruments de planificació.

Article 17 Modalitats de la cooperació per al desenvolupament

1. La política que estableix el Govern de les Illes Balears en matèria de cooperació per al desenvolupament, l'executa l'Administració de la comunitat autònoma per si mateixa o a través d'organitzacions no governamentals, dels fons insulars de cooperació o de qualsevol altre agent de cooperació que preveu aquesta llei.

2. L'activitat de cooperació per al desenvolupament que executa directament l'Administració de la comunitat autònoma pot articular-se mitjançant qualsevol forma reglada de col·laboració amb altres institucions o entitats, públiques o privades, nacionals o internacionals.

3. L'activitat de cooperació per al desenvolupament que duu a terme l'Administració de la comunitat autònoma engloba, a més de la que executa directament, la que finança, mitjançant l'atorgament de subvencions i la formalització d'altres instruments de col·laboració, a través d'organitzacions no governamentals, dels fons insulars de cooperació o de qualsevol altre agent de cooperació que preveu aquesta llei, per executar programes i projectes de cooperació per al desenvolupament, sempre que tinguin caràcter no lucratiu.

Article 18 Instruments de la cooperació per al desenvolupament

La política de cooperació per al desenvolupament s'articula a través dels instruments següents:

- a) Cooperació tècnica.
- b) Cooperació econòmica en condicions no reemborsables.
- c) Cooperació financera.
- d) Ajuda d'emergència.
- e) Ajuda humanitària.
- f) Educació per a la defensa dels drets humans i dels valors democràtics i per a la construcció de la pau.
- g) Educació per al desenvolupament i la sensibilització social.
- h) Formació per a la cooperació al desenvolupament.
- i) Investigació per al desenvolupament.
- j) Altres possibles instruments de cooperació per al desenvolupament sempre que respectin els principis d'aquesta llei.

Article 19 Definició dels instruments de cooperació per al desenvolupament

1. La cooperació tècnica per al desenvolupament inclou qualsevol modalitat d'assistència adreçada a la formació i qualificació de recursos humans en el país

receptor. La cooperació tècnica es duu a terme a través d'accions, programes i projectes d'educació i de formació; d'investigació i de desenvolupament tecnològic; d'intercanvi d'experts; d'informació; documentació, intercanvi, assessorament, consultoria i estudis, i, en general, de tot el que contribueix a elevar les capacitats de les persones i millorar les organitzacions socials i els marcs institucionals en els països beneficiaris.

CAPÍTOL II

Art. 16

Art. 17

Art. 18

Art. 19

---

2. La cooperació econòmica en condicions no reemborsables consisteix en aportacions a projectes d'inversió amb la finalitat de millorar el capital físic dels països beneficiaris, i també en aportacions a programes d'ajuda als diferents sectors socioeconòmics.

3. La cooperació financera s'expressa a través de mesures i d'intervencions orientades a millorar l'accés dels països beneficiaris al capital financer.

4. Les ajudes d'emergència són les que tendeixen a satisfer, en un primer moment, les necessitats humanes en situacions provocades per catàstrofes naturals o humanes, mancança de matèries primeres essencials o esdeveniments anàlegs, per alleugerir el patiment de les poblacions vulnerables i contribuir a la seva supervivència. S'entenen també com a ajudes d'emergència les immediates per atendre els refugiats i desplaçats com a conseqüència de catàstrofes naturals o humanes.

5. L'acció humanitària és la que té com a objectiu primordial la preservació de la vida de les poblacions vulnerables, que reconeix la dignitat i els drets de tot ésser humà, i que es defineix a través de dos tipus d'accions complementàries:

- a) L'assistència com a aportació de recursos materials i humans.
- b) La protecció, entesa com el reconeixement de la dignitat i els drets intrínsecs d'aquestes poblacions.

6. L'educació per a la defensa dels drets humans i dels valors democràtics i per a la construcció de la pau comprèn qualssevol tipus d'accions, l'objectiu de les quals és la protecció de la vida, la llibertat, la dignitat, la igualtat, la seguretat, la integritat física i la propietat de l'individu.

7. L'educació per al desenvolupament i la sensibilització social consisteix en el conjunt d'accions que afavoreixen una millor percepció de la societat envers les causes i els problemes que afecten els països empobrits, i que estimulen la solidaritat i la cooperació actives amb aquests.

8. La formació per a la cooperació internacional consisteix en la capacitació de les persones que, pel seu compromís o la seva professió, es dediquen a la cooperació per al desenvolupament, articulada preferentment a través dels agents de cooperació.

9. La investigació per al desenvolupament comprèn la producció i l'intercanvi de recursos humans de coneixement per a l'estudi de les causes i solucions de la situació de països del sud.

§ 28. Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació per al desenvolupament (BOIB núm. 99, de 30 de juny de 2005; BOE núm. 179, de 28 de juliol de 2005)

Article 20 Mitjans per fer efectius els instruments de cooperació per al desenvolupament

Els mitjans per fer efectius els instruments de cooperació per al desenvolupament són els següents:

- a) La disposició de fons públics per fomentar les accions de cooperació per al desenvolupament.
- b) La iniciativa de les administracions públiques per dur a terme estudis d'identificació prèvia, que poden derivar en accions d'execució pròpia.
- c) Les declaracions institucionals, els protocols, els convenis, i tots els altres que siguin necessaris per fer efectius els instruments de cooperació per al desenvolupament.

Article 21 Coordinació de la política per al desenvolupament de l'Administració de la comunitat autònoma

1. L'Administració de la comunitat autònoma ha de vetllar especialment per la coordinació amb l'Administració de l'Estat i amb altres comunitats autònomes a fi d'assegurar la complementarietat de les seves accions amb el conjunt de les actuacions de cooperació que fan les diferents administracions públiques.

2. L'Administració de la comunitat autònoma, en el marc de la Unió Europea, ha d'impulsar mecanismes de coordinació de les seves polítiques de cooperació per al desenvolupament amb les de les distintes institucions europees competents, com també amb les regions de l'àmbit comunitari.

3. El Govern de les Illes Balears ha de dur a terme una política activa de col·laboració amb els consells insulars i els ens locals de les Illes Balears que destinen recursos a la cooperació per al desenvolupament. En especial, ha d'impulsar la participació dels ens locals de les Illes Balears en accions de cooperació per al desenvolupament mitjançant l'aplicació d'instruments mancomunats, consorcis interadministratius o altres ens de característiques anàlogues, com ara els fons insulars de cooperació.

4. Sense perjudici de la competència exclusiva de l'Estat en matèria de relacions internacionals, l'Administració de la comunitat autònoma pot impulsar les formes de col·laboració i cooperació que siguin pertinents amb les institucions i entitats dels països receptors de l'ajuda al desenvolupament, a fi de millorar l'eficàcia i l'eficiència dels programes i projectes de cooperació d'interès comú en aquest àmbit.

Capítol III

Òrgans de la comunitat autònoma competents en la política de cooperació per al desenvolupament

Secció I

Òrgans rectors

Article 22 Atribucions del Parlament de les Illes Balears

Correspon al Parlament l'aprovació del pla director, d'acord amb el que preveu aquesta llei.

Article 23 Atribucions del Consell de Govern de les Illes Balears

Correspon al Consell de Govern de les Illes Balears:

- a) Establir la política de cooperació per al desenvolupament de la comunitat autònoma.
- b) Aprovar la formulació definitiva del projecte del pla director i trametre'l al Parlament perquè hi deliberi i, si pertoca, l'aprovi.
- c) Aprovar el pla anual de cooperació per al desenvolupament.
- d) Exercir totes les facultats que li atribueixen les disposicions vigents.

Secció II Òrgans executius

Article 24 Atribucions del conseller competent en matèria de cooperació per al desenvolupament

Correspon al conseller competent en matèria de cooperació per al desenvolupament:

- a) Elevar al Consell de Govern la proposta de projecte de pla director perquè aquest en faci la formulació definitiva, si pertoca.
- b) Aprovar la formulació definitiva del pla anual i elevar-lo al Consell de Govern perquè hi deliberi i, si pertoca, l'aprovi.
- c) Desenvolupar l'acció de govern en matèria de cooperació per al desenvolupament i, en concret, impulsar l'execució de les mesures contingudes en el pla director i en els plans anuals i, en general, de totes les actuacions que dugui a terme l'Administració de la comunitat autònoma en aquest sector.
- d) Informar el Parlament sobre el grau d'execució del pla director i dels plans anuals que el despleguen.
- e) Aprovar els documents de seguiment del pla director i dels plans anuals de cooperació.
- f) Fixar reglamentàriament els procediments i les bases generals per a l'avaluació, el seguiment i el control dels projectes i programes finançats amb fons públics de la comunitat autònoma, sense perjudici de les competències atribuïdes a altres institucions i organismes per la legislació vigent.
- g) Impulsar la coordinació dels òrgans de l'Administració de la comunitat autònoma que, en l'àmbit de les seves competències, duen a terme actuacions en matèria de cooperació per al desenvolupament.

Article 25 Atribucions de l'òrgan directiu competent en matèria de cooperació per al desenvolupament

1. Correspon a l'òrgan directiu competent en matèria de cooperació per al desenvolupament, sota la direcció del conseller corresponent:

- a) Redactar l'esborrany de proposta de projecte de pla director, l'elaboració de la qual correspon al titular de la conselleria.
- b) Formular la proposta dels projectes dels plans anuals i elevar-los a la consideració del titular de la conselleria perquè en faci la formulació definitiva, si pertoca.
- c) Dirigir la coordinació dels òrgans de l'Administració de la comunitat autònoma i de l'administració instrumental que, en l'àmbit de les seves competències, duen a terme actuacions en matèria de cooperació per al desenvolupament.

CAPÍTOL II

Art. 20

Art. 21

CAPÍTOL III

Art. 22

Art. 23

Art. 24

Art. 25

§ 28. Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació per al desenvolupament (BOIB núm. 99, de 30 de juny de 2005; BOE núm. 179, de 28 de juliol de 2005)

- d) Elaborar els documents de seguiment del pla director i dels plans anuals de cooperació per al desenvolupament.
- e) Avaluar els programes i projectes finançats amb fons de la comunitat autònoma o cofinançats amb altres entitats públiques o privades.
- f) Mantenir relacions amb l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional i amb altres institucions i entitats, públiques o privades, nacionals o internacionals, en l'àmbit de la cooperació internacional.
- g) Promoure la interlocució amb els agents de cooperació.
- h) Dur a terme les relacions ordinàries amb els òrgans de coordinació, col·laboració i consulta que preveu aquesta llei.
- i) Exercir les altres facultats i atribucions que li corresponen d'acord amb la legislació vigent.

2. Les atribucions conferides al titular del centre directiu competent en matèria de cooperació per al desenvolupament que estableixen les lletres e), f) i g), ho són sense perjudici que el titular de la conselleria les assumeixi directament quan així ho consideri oportú.

Secció III **Òrgans de coordinació i consulta**

Article 26 Comissió Interdepartamental de Cooperació per al Desenvolupament

1. Es crea la Comissió Interdepartamental en matèria de Cooperació per al Desenvolupament com a òrgan de coordinació tècnica de l'Administració de la comunitat autònoma en aquest sector d'activitat.

2. La composició i el funcionament de la Comissió Interdepartamental s'han de regular reglamentàriament.

Article 27 Consell de Cooperació per al Desenvolupament de les Illes Balears

1. El Consell de Cooperació per al Desenvolupament de les Illes Balears es l'òrgan consultiu i de participació de la iniciativa social en la definició i l'aplicació de les polítiques de cooperació per al desenvolupament en l'àmbit de la comunitat autònoma. Aquest òrgan col·legiat s'adscriu a la conselleria competent en matèria de cooperació per al desenvolupament.

2. En el Consell de Cooperació per al Desenvolupament de les Illes Balears, a més de l'Administració de la comunitat autònoma, hi participen els agents de cooperació a què es refereix l'article 29 d'aquesta llei, col·lectius de solidaritat i experts en aquest sector.

3. El Consell de Cooperació per al Desenvolupament de les Illes Balears té les funcions següents:

- a) Conèixer els avantprojectes de llei i qualsevol altra disposició general que reguli matèries concernents a la cooperació per al desenvolupament i informar-ne.
- b) Participar en la formulació dels instruments de planificació que estableix aquesta llei.

- c) Conèixer l'esborrany de la proposta de pla director, deliberar-hi i informar-ne abans que el conseller competent en matèria de cooperació per al desenvolupament elabori la proposta de projecte de pla director i la sotmeti a la consideració del Consell de Govern.
- d) Conèixer la proposta dels projectes de plans anuals, deliberar-hi i informar-ne abans que el conseller competent en matèria de cooperació per al desenvolupament en faci la formulació definitiva i l'elevi a la consideració del Consell de Govern.
- e) Conèixer els resultats dels documents de seguiment dels instruments de planificació i, en general, de l'avaluació dels projectes de cooperació.
- f) Elaborar per iniciativa pròpia, informes, recomanacions i propostes sobre la política i les actuacions de cooperació per al desenvolupament de la comunitat autònoma.

4. La composició, l'organització i el funcionament del Consell de Cooperació per al Desenvolupament de les Illes Balears s'han de determinar reglamentàriament.

5. El Govern de les Illes Balears ha d'habilitar la dotació econòmica necessària per dur a terme les funcions encomanades al Consell de Cooperació per al Desenvolupament.

Article 28 Comissió de Coordinació dels Ens Territorials de les Illes Balears en matèria de Cooperació per al Desenvolupament

1. Es crea la Comissió de Coordinació dels Ens Territorials de les Illes Balears com a òrgan de coordinació, cooperació i assistència recíproca entre l'Administració de la comunitat autònoma, els consells insulars i els ens locals de les Illes Balears que executen despeses computables com a cooperació per al desenvolupament. En aquesta comissió, hi participen també els fons insulars de cooperació constituïts a les Illes Balears.

2. Les funcions de la Comissió de Coordinació dels Ens Territorials de les Illes Balears són les següents:

- a) Assegurar la informació i la comunicació mútues entre l'Administració de la comunitat autònoma, els consells insulars, les entitats locals de les Illes Balears i els fons insulars de cooperació municipal, sobre les actuacions que cadascun duu a terme en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament.
- b) Promoure la creació d'una base de dades on consti la informació de les actuacions que les distintes administracions públiques de les Illes Balears executen o financen en matèria de cooperació per al desenvolupament.
- c) Deliberar en comú les actuacions de cooperació per al desenvolupament que executen o financen les administracions públiques de les Illes Balears i els fons insulars de cooperació, amb la finalitat de garantir la coherència i la complementarietat de les accions de desenvolupament que aquestes administracions duen a terme en el marc de les seves competències.
- d) Planificar i impulsar accions conjuntes de cooperació per al desenvolupament entre les administracions públiques de les Illes Balears.

3. La composició i el funcionament d'aquesta comissió s'han de regular reglamentàriament.

Capítol IV

Mecanismes de participació social i agents de la cooperació per al desenvolupament a les Illes Balears

§ 28. Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació per al desenvolupament (BOIB núm. 99, de 30 de juny de 2005; BOE núm. 179, de 28 de juliol de 2005)

Article 29 Agents de la cooperació per al desenvolupament

1. Als efectes de la Llei de cooperació, es consideren agents de la cooperació:
  - a) L'Administració de la comunitat autònoma, els consells insulars i els ens locals de les Illes Balears, i també les institucions que els integren o organitzacions que els representen en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament.
  - b) El Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, el Fons Menorquí de Cooperació i el Fons Pitiús de Cooperació.
  - c) Les organitzacions no governamentals per al desenvolupament.
  - d) Les confessions religioses.
  - e) Les universitats.
  - f) Les organitzacions empresarials.
  - g) Les organitzacions sindicals.
  - h) Les comunitats balears assentades fora del territori balear inscrites en el registre corresponent.
  - i) Altres agents socials o entitats que tinguin entre les seves finalitats dur a terme activitats de cooperació per al desenvolupament.

Article 30 Condicions per actuar en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament a les Illes Balears

1. Els agents de cooperació han de complir les condicions següents:
  - a) Tenir personalitat jurídica pròpia d'acord amb les lleis que hi són aplicables.
  - b) Tenir seu social o delegació permanent a la comunitat autònoma de les Illes Balears.
  - c) No tenir afany de lucre, la qual cosa s'entén com la no apropiació dels beneficis obtinguts a través d'accions de cooperació per al desenvolupament finançades a l'empara d'aquesta llei. En tot cas, qualsevol ingrés obtingut en aquestes actuacions, ha de ser reinvertit en activitats de desenvolupament, ajuda humanitària o educació per al desenvolupament, amb l'autorització expressa de l'administració.
  - d) Si és necessari, tenir un soci o una contrapart local en la zona on es duu a terme els projectes de cooperació.
2. Les entitats amb personalitat jurídica pública queden excloses del compliment de les condicions que preveuen les lletres anteriors que siguin incompatibles amb la seva naturalesa jurídica.
3. Les comunitats balears assentades fora del territori de les Illes Balears queden excloses del compliment de les condicions previstes a la lletra b) del punt 1. No obstant això, han d'acreditar que disposen de capacitat operativa suficient per actuar en l'àmbit de la cooperació i la solidaritat internacionals.
4. Excepcionalment, quan raons d'interès públic o social ho aconsellin i a instància motivada del titular de la conselleria competent, poden actuar en l'àmbit de la cooperació de la comunitat autònoma de les Illes Balears, agents de cooperació que no compleixin la condició assenyalada a la lletra b) del punt 1.

Article 31 Organitzacions no governamentals per al desenvolupament establertes a les Illes Balears

1. Les organitzacions no governamentals per al desenvolupament establertes a les Illes Balears es constitueixen en interlocutors permanents del Govern i l'Administració de la comunitat autònoma en matèria de cooperació internacional per al desenvolupament.

2. Als efectes d'aquesta llei, es consideren organitzacions no governamentals per al desenvolupament establertes a les Illes Balears les entitats que compleixen els requisits següents:

- a) Ser entitats privades, legalment constituïdes i sense afany de lucre.
- b) Establir expressament als seus estatuts, que entre els seus objectius, hi ha la realització d'activitats relacionades amb els valors i les finalitats de la cooperació per al desenvolupament.
- c) Gaudir de capacitat jurídica i d'obrar plenes, i disposar d'una estructura susceptible de garantir el compliment de les seves finalitats.
- d) Tenir seu social o delegació permanent a la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- e) Respectar el codi de conducta propi de les organitzacions no governamentals.
- f) No tenir relacions de dependència, ni directa ni indirecta, d'institucions públiques, siguin autonòmiques, estatals o internacionals.

Article 32 Promoció de l'educació per al desenvolupament i de la sensibilització de la població

L'administració autonòmica de les Illes Balears ha de promoure activitats de sensibilització, difusió i educació amb la finalitat de donar a conèixer els problemes que afecten les societats dels països en desenvolupament, amb l'objectiu de propiciar la reflexió crítica, l'esperit solidari i la participació compromesa de tots els ciutadans en les tasques de cooperació per al desenvolupament. Per dur a terme aquesta tasca, l'administració autonòmica de les Illes Balears ha d'impulsar campanyes de divulgació, programes educatius i activitats formatives i qualsevol altre tipus de deures que es considerin adequats a aquesta finalitat, i donar suport a les iniciatives pròpies de les organitzacions no governamentals de desenvolupament, universitats i institucions educatives i els Fons de Cooperació Municipal de Mallorca, de Menorca i de les Pitiüses.

Capítol V Els cooperants

Article 33 Disposició general

En els programes i els projectes de cooperació per al desenvolupament que gestiona directament l'Administració de la comunitat autònoma o en aquells que, finançats amb fons públics, són de responsabilitat dels altres agents de cooperació esmentats en l'article 29 d'aquesta llei, hi poden participar persones cooperants, voluntàries o remunerades.

Article 34 Els cooperants voluntaris

Als efectes d'aquesta llei, s'entén per cooperant voluntari qualsevol persona física que, per lliure determinació, sense rebre cap contraprestació econòmica ni haver-hi relació laboral, mercantil o funcional de qualsevol tipus, participa

---

CAPÍTOL IV

Art. 29
Art. 30
Art. 31
Art. 32

CAPÍTOL V

Art. 33
Art. 34

---

§ 28. Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació per al desenvolupament (BOIB núm. 99, de 30 de juny de 2005; BOE núm. 179, de 28 de juliol de 2005)

de manera responsable en els programes i projectes de cooperació per al desenvolupament a través dels agents de cooperació determinats en aquesta llei.

Article 35 Els cooperants remunerats

Als efectes d'aquesta llei, s'entén per cooperant remunerat la persona física que compleix els requisits que estableix l'article 38 de la Llei 23/1998, de 7 de juliol, i li és aplicable la normativa estatal vigent.

Capítol VI Mitjans personals

Article 36 El personal de la cooperació per al desenvolupament

La gestió, l'avaluació i el control de les accions, dels programes i dels projectes de cooperació per al desenvolupament de l'Administració de la comunitat autònoma s'han de dur a terme amb personal al servei d'aquesta, i hi poden participar també els agents que actuen en l'àmbit de la cooperació a les Illes Balears i els cooperants voluntaris o remunerats en la forma prevista en aquesta llei i en la que determinen els instruments de planificació aprovats.

Article 37 Participació del personal de la comunitat autònoma en programes i projectes propis

1. L'activitat de l'Administració de la comunitat autònoma en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament duta a terme a les Illes o fora, l'ha d'executar el personal propi d'aquesta administració adscrit al centre directiu que tingui competències en la matèria. No obstant això, amb les condicions i les limitacions que s'estableixen a l'apartat següent, els treballadors públics dependents d'altres centres directius poden participar en accions, programes i projectes de cooperació que dugui a terme directament l'administració.

2. Els plans anuals de cooperació que aprovi el Consell de Govern han de determinar el nombre de treballadors públics no adscrits al centre directiu competent en matèria de cooperació per al desenvolupament que, per un temps determinat, pot participar en aquestes activitats, i també les accions, els programes i els projectes susceptibles d'acollir-los.

3. Al personal funcionari al servei de l'Administració de la comunitat autònoma adscrit i no adscrit al centre directiu competent en matèria de cooperació, autoritzat a participar en accions, programes i projectes en aquesta matèria, se li ha de conferir una comissió de serveis de caràcter temporal, que s'ha de regir per la normativa en matèria de funció pública, sempre que això no n'exigeixi la substitució del lloc de feina. En el cas del personal laboral, s'ha de regir pel que disposi el conveni col·lectiu que li sigui aplicable. En el cas que el conveni no faci cap previsió pel que fa a això, s'han d'aplicar les mateixes mesures de garantia de llocs de feina que tenen els funcionaris públics.

4. Els costos derivats de la participació d'aquest personal s'han de sufragar amb càrrec a les partides pressupostàries destinades a la cooperació per al desenvolupament de l'Administració de la comunitat autònoma, a les quals s'ha d'imputar també el cost de les assegurances complementàries que les circumstàncies facin aconsellable concertar.

Article 38 Participació del personal de la comunitat autònoma en programes i projectes finançats amb fons públics de la comunitat autònoma

El personal al servei de la comunitat autònoma autoritzat a participar en programes i projectes de cooperació per al desenvolupament gestionats per altres agents de cooperació de les Illes Balears i finançats amb fons públics de la comunitat autònoma, en qualitat de personal voluntari o cooperant, estarà subjecte al mateix règim previst al punt 3 de l'article anterior.

Article 39 Contractació externa

L'Administració de la comunitat autònoma, en l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament i per a actuacions per a les quals no disposi de mitjans personals adequats o suficients, pot contractar empreses o professionals, d'acord amb el que preveu la legislació reguladora dels contractes de les administracions públiques.

CAPÍTOL V

Art. 35

CAPÍTOL VI

Art. 36

Art. 37

Art. 38

Art. 39

CAPÍTOL VII

Art. 40

Art. 41

Art. 42

Capítol VII **Recursos materials**

Article 40 Recursos per a la cooperació al desenvolupament

1. Anualment, la llei de pressuposts determina els recursos destinats a la cooperació per al desenvolupament en l'àmbit de la comunitat autònoma, en concordança amb les orientacions indicatives que estableix el pla director, i garanteix que cada any es destini un mínim d'un 0,7% dels fons propis dels pressuposts de la comunitat autònoma a la cooperació per al desenvolupament. La major part d'aquest percentatge s'ha de destinar a finançar projectes de cooperació per al desenvolupament que gestionen organitzacions no governamentals per al desenvolupament de les Illes Balears.

2. Els recursos destinats a la cooperació per al desenvolupament poden incrementar-se amb subvencions i contribucions d'altres organismes i institucions, nacionals o internacionals, públics i privats, i de persones físiques o jurídiques.

Article 41 Despeses amb abast plurianual.

D'acord amb el que estableix la legislació pressupostària i de finances, es poden adquirir compromisos de despesa per finançar projectes i programes de cooperació per al desenvolupament que s'estenguin fins a exercicis posteriors al que han estat autoritzats, sempre que se n'iniciï l'execució durant l'exercici en què s'han autoritzat.

Article 42 Ajudes i subvencions

1. L'Administració de la comunitat autònoma pot finançar, mitjançant ajudes o subvencions, els programes i els projectes de les entitats privades sense ànim de lucre legalment constituïdes que compleixen els requisits que estableixen els articles 30 i 31 d'aquesta llei i que es corresponen amb les previsions del pla director i dels plans anuals en aquest àmbit.

2. L'Administració de la comunitat autònoma també pot finançar programes i projectes de cooperació per al desenvolupament mitjançant convenis de col·laboració i cooperació amb les administracions, institucions i entitats públiques o privades d'arreu que convinguin en cada cas, sempre que no

tinguin finalitat de lucre i es corresponguin amb les previsions del pla director i dels plans anuals.

3. Les ajudes i subvencions previstes en aquest article s'han d'atorgar en règim de publicitat, transparència, concurrència, objectivitat, igualtat i no discriminació.

4. Excepcionalment, es poden concedir de forma directa subvencions l'atorgament i la quantia de les quals s'imposin a l'administració en el pla director corresponent que aprovi el Parlament o en els casos en què aquest procediment estigui autoritzat en la legislació general que regula les subvencions.

5. La resolució de concessió de les ajudes directes i, si s'escau, els convenis instrumentals a través dels quals es canalitzin aquestes subvencions han d'establir les condicions i els compromisos aplicables de conformitat amb el que disposa aquesta llei i la resta de la normativa aplicable.

Article 43 Pagament anticipat de subvencions

1. Com a excepció del que disposa la legislació balear reguladora de les subvencions, es poden fer, amb caràcter general, pagaments anticipats de les subvencions concedides amb càrrec als crèdits de la cooperació al desenvolupament, atesa la naturalesa d'aquests ajuts.

2. Aquests pagaments suposen el lliurament de fons amb caràcter previ a la justificació, com a finançament necessari per poder dur a terme les actuacions inherents a les subvencions atorgades i la consecució de la finalitat per la qual es varen concedir.

3. En aquests casos, el règim de garanties que han d'aportar els beneficiaris s'han d'establir en les disposicions que fixin les bases reguladores corresponents o, si s'escau, en la normativa que sigui d'aplicació.

Disposició addicional primera Aportació a les institucions que integren o a les organitzacions que representen els ens locals de les Illes

1. Els instruments de programació de l'activitat de l'Administració de la comunitat autònoma en matèria de cooperació per al desenvolupament que aprovi el Govern de les Illes Balears, han de contenir una estimació dels recursos pressupostaris que es prevegi assignar anualment a les institucions que integren els ens locals de les Illes o les organitzacions que els representen, en les quals aquests hagin delegat la gestió dels fons conceptuats en els seus pressuposts com a ajuda al desenvolupament, en particular els fons insulars de cooperació. Aquesta estimació s'ha d'efectuar d'acord amb els criteris generals que a aquest efecte s'hagin establert en el pla director.

2. Els recursos pressupostaris indicatius determinats en els instruments de programació han d'orientar, pel que fa a les aportacions anuals als fons insulars de cooperació o a ens de característiques anàlogues, la formulació de l'avantprojecte corresponent a l'estat de despeses de la conselleria competent en matèria de cooperació per al desenvolupament, els quals s'han de tenir en compte a l'hora de formular el projecte de llei de pressuposts generals de la comunitat autònoma.

3. El pla director ha de fixar els procediments i les bases generals a les quals s'ha d'ajustar l'Administració de la comunitat autònoma per determinar anualment la distribució entre els fons insulars de cooperació legalment constituïts a les Illes Balears dels recursos que amb aquesta finalitat es consignin en el pressupost.

Disposició addicional segona Presentació al Parlament de les Illes Balears del primer projecte de pla director

El Govern de les Illes Balears, en el termini màxim de nou mesos a partir que entri en vigor aquesta llei, ha d'aprovar la formulació definitiva del projecte de pla director i trametre'l al Parlament perquè hi deliberi i, si pertoca, l'aprovi.

Disposició addicional tercera Creació de l'estructura organitzativa adequada a la política de cooperació per al desenvolupament

S'autoritza al Govern de les Illes Balears perquè creï una empresa pública, de les tipificades com a entitat de dret públic, que ha de sotmetre l'activitat a l'ordenament jurídic privat, d'acord amb el que preveu el punt 1 de la lletra b) de l'article 1 de la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades de la comunitat autònoma de les Illes Balears, adscrita a la conselleria competent en matèria de cooperació per al desenvolupament i emigració, la finalitat de la qual és l'execució i la gestió dels instruments a través dels quals s'articula la política de cooperació per al desenvolupament i emigració, i l'aplicació dels recursos econòmics i materials per fer-la efectiva, tot seguint els manaments i les directrius d'actuació establerts pels òrgans competents del Govern de les Illes Balears i la seva administració pública.

Disposició addicional quarta Foment del voluntariat per a la cooperació al desenvolupament i la solidaritat internacional

1. L'Administració de la comunitat autònoma ha de fomentar, per mitjà dels ens competents, el voluntariat al servei de programes i projectes de cooperació per al desenvolupament i solidaritat internacional a càrrec d'entitats públiques i privades sense ànim de lucre.

2. Atès el que disposa l'apartat 1, l'Administració de la comunitat autònoma pot establir convenis amb les entitats a les quals es refereix; aquests convenis, dins el marc legislatiu vigent, han de concretar els compromisos de les parts signants, a fi d'assegurar que les entitats esmentades atenguin la formació, les necessitats bàsiques, la seguretat personal, la responsabilitat i la informació necessàries per a l'acompliment del contracte no laboral de voluntariat.

Disposició addicional cinquena Foment de la formació en matèria de cooperació per al desenvolupament

1. L'Administració de la comunitat autònoma ha de donar suport a les iniciatives dels ens locals i de les institucions i les entitats per a l'educació i la formació de professionals de la cooperació per al desenvolupament, especialment de les que rebin reconeixement internacional.

2. L'Administració de la comunitat autònoma, d'acord amb la finalitat a què es refereix l'apartat 1, pot establir convenis amb les universitats, les organitzacions no governamentals per al desenvolupament, els fons insulars de cooperació i amb d'altres d'una altra naturalesa.

---

§ 28. Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació per al desenvolupament (BOIB núm. 99, de 30 de juny de 2005; BOE núm. 179, de 28 de juliol de 2005)

Disposició addicional sisena Normes especials reguladores de les subvencions en matèria de cooperació per al desenvolupament i solidaritat

El Govern, mitjançant decret, pot exceptuar els principis de publicitat o concurrència o altres aspectes del règim de gestió, pagament, control, reintegrament o sancions, en els procediments de concessió de subvencions amb càrrec als crèdits de la cooperació per al desenvolupament en la mesura que aquests siguin desenvolupament de la política de projecció institucional de la comunitat autònoma en l'àmbit de la solidaritat internacional i siguin incompatibles amb la naturalesa de les subvencions o amb els seus destinataris.

Disposició addicional setena Foment de les iniciatives de les persones immigrades

L'Administració de les Illes Balears ha d'establir els mecanismes i els instruments adients per donar suport al paper dels immigrants com a agents de desenvolupament a les seves comunitats d'origen i també perquè aquests, a les Illes Balears, creïn espais d'intercanvi cultural i fomentin l'apropament entre els pobles i el coneixement i el respecte mutus.

Disposició addicional vuitena

L'Administració de les Illes Balears pot organitzar, coordinar o participar en campanyes, programes o iniciatives diverses de solidaritat amb les comunitats balears assentades a l'estranger, en territoris amb una situació socioeconòmica caracteritzada per l'existència de necessitats bàsiques evidents i a favor dels membres amb més mancances.

Disposició addicional novena

1. Les empreses del sector públic de la comunitat autònoma i les entitats privades que per la seva naturalesa jurídica tenen ànim de lucre que vulguin contribuir amb l'aportació de la seva experiència i qualificació en els diferents sectors d'activitat als esforços per a la cooperació al desenvolupament que du a terme l'Administració de la comunitat autònoma, ho han de fer amb programes i projectes que respectin els valors, les finalitats i els principis ordenadors que estableix aquesta llei.

2. La participació de les entitats esmentades a l'apartat anterior s'ha d'articular segons les formes reglades de col·laboració que, en qualsevol cas, han de preveure necessàriament:

- a) El compromís de no apropiarse del lucre o del benefici empresarial obtingut per les accions de cooperació en què participin.
- b) L'obligació de comptabilitzar amb total transparència qualsevol ingrés obtingut amb aquestes accions i reinvertir-lo en actuacions per al desenvolupament, ajuda humanitària, educació o investigació en aquest sector, amb l'acord exprés de l'Administració de la comunitat autònoma.

Disposició transitòria primera

Mentre el Consell de Govern no dicti la normativa a què fa referència l'article 26 d'aquesta llei, les funcions de coordinació tècnica interdepartamental les ha d'exercir la Comissió Interdepartamental d'Acció Exterior.

Disposició transitòria segona Vigència del Decret 128/2000

Mentre no s'estableixi el desenvolupament reglamentari d'aquesta llei, i en tot allò que no la contradigui, vigeix el Decret 128/2000, de 8 de setembre, pel qual es crea el Consell de Cooperació per al Desenvolupament de les Illes Balears.

Disposició derogatòria única

Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquesta llei, la contradiguin o hi siguin incompatibles.

Disposició final primera

S'habilita el Govern per dictar les disposicions generals que siguin necessàries per desplegar i executar aquesta llei.

Disposició final segona

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§29. Decret 80/2008, de 25 de juliol, de l'Agència de Cooperació Internacional de les Illes Balears

(BOIB núm. 108, de 2 d'agost de 2008)

La cooperació descentralitzada que generen els governs autonòmics i locals ha experimentat una important expansió en els darrers anys a Espanya.

D'aquesta manera, ha augmentat no només en els recursos que es posen a disposició dels països en via de desenvolupament i en els tipus i les quanties de les actuacions, sinó també en la complexitat administrativa i tècnica.

Les Illes Balears no han estat alienes a aquest fenomen, i l'acció exterior de l'Administració autonòmica ha ampliat significativament els seus recursos econòmics i tècnics, i també la tipologia de projectes, alhora que s'ha incrementat la participació de la societat balear en iniciatives solidàries.

La complexitat dels països amb què es treballa —sotmesos a la inestabilitat econòmica, política i social— fa que les actuacions que es desenvolupen hagin de gestionar-se amb la màxima diligència perquè siguin efectives.

De la mateixa manera, la creixent participació social en projectes de cooperació a través de distints agents públics i privats —entitats locals, organitzacions no governamentals per al desenvolupament (ONGD) i altres entitats sense ànim de lucre, entre d'altres— obliga a atendre les iniciatives de manera eficaç i eficient a fi que puguin dur-se a terme.

La disposició addicional tercera de la Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació per al desenvolupament, autoritza el Govern de les Illes Balears per crear una empresa pública, de les tipificades com a entitat de dret públic, que ha de sotmetre l'activitat a l'ordenament jurídic privat, adscrita a la conselleria competent en matèria de cooperació per al desenvolupament i emigració, les finalitats de la qual siguin l'execució i la gestió dels instruments a través dels quals s'articula la política de cooperació per al desenvolupament i emigració, i l'aplicació dels recursos econòmics i materials per fer-la efectiva, seguint els mandats i les directrius d'actuació establertes per als òrgans competents del Govern de les Illes Balears i la seva administració pública.

En compliment d'aquesta disposició addicional tercera, mitjançant el Decret 38/2006, de 7 d'abril, es va crear l'Agència de Cooperació Internacional de les Illes Balears.

El mateix any es va modificar en dues ocasions, mitjançant el Decret 56/2006, de 23 de juny (BOIB núm. 91, de 29 de juny), i el Decret 84/2006, de 22 de setembre (BOIB núm. 136, de 28 de setembre).

L'objectiu d'aquesta nova modificació, que afecta bastants articles del Decret de creació de l'Agència de Cooperació Internacional de les Illes Balears, està basada fonamentalment en tres punts: aclarir les funcions de la direcció de projectes, ja que se'n va crear la figura mitjançant una modificació del Decret de creació, però sense funcions concretes; ampliar els límits de la gerència de

l'Agència per autoritzar i disposar les despeses per agilitar la gestió, i adequar les unitats tècniques establertes en el Decret a la realitat.

Atesos tots aquests canvis en la norma bàsica que regula la creació de l'Agència de Cooperació Internacional de les Illes Balears, tant els ja aprovats com els que ara es proposen, es considera convenient sistematitzar totes les modificacions del Decret en un únic text i fer una nova redacció de la norma reguladora de l'Agència de Cooperació.

Per tot això, a proposta de la consellera de Afers Socials, Promoció i Immigració i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de 25 de juliol de 2008,

DECRET

TÍTOL PRELIMINAR DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Denominació i naturalesa

1. Amb la denominació Agència de Cooperació Internacional de les Illes Balears (d'ara endavant, ACIB) i a l'empara del que disposa l'article 1 b 1 de la Llei 3/1989, de 29 de març, d'entitats autònomes i empreses públiques i vinculades de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, es crea una empresa pública amb naturalesa d'entitat de dret públic, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat d'actuar, que ha de sotmetre la seva actuació a l'ordenament jurídic privat, sense perjudici de la seva submissió al dret administratiu en aquells supòsits en què la legislació vigent ho disposi.

2. D'acord amb el que preveu l'article 24.6 de la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic, l'Agència té el caràcter de mitjà propi de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i de la resta d'administracions públiques, així com de tots els seus ens instrumentals que, d'acord amb la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, esmentada hagin de ser considerats com a poders adjudicadors, sempre que es verifiquin les condicions a què es refereixen els paràgrafs següents.

A aquest efecte, qualsevol de les administracions o entitats referides en el paràgraf anterior pot encarregar a l'Agència l'execució de qualsevol actuació material relacionada amb qualsevol dels seus objectius continguts en l'article 2 d'aquests Estatuts, sense que, per la seva banda, l'Agència pugui participar en cap licitació de contractació pública convocada per aquestes administracions o entitats instrumentals. La contraprestació a favor de l'Agència per raó dels encàrrecs de gestió que rebí d'aquests poders adjudicadors s'ha d'ajustar a les tarifes aprovades per l'Administració autonòmica, les quals s'han de calcular en funció dels costos reals imputables a l'execució dels projectes, tot tenint en compte especialment la informació que, a aquest efecte, apporti l'Agència. En tot cas, les tarifes aplicables a cadascun dels encàrrecs s'han d'aprovar amb anterioritat a la formalització dels actes o acords que continguin els encàrrecs de gestió per mitjà d'una resolució del conseller competent en matèria d'hisenda.

En tot cas, el caràcter de mitjà propi de l'Agència a què es refereixen els apartats anteriors exigeix que l'Agència verifiqui els criteris per poder ser considerada com a entitat del sector públic autonòmic, en els termes establerts en l'article 1.3 c del Text refós de la Llei de finances de la Comunitat Autònoma de les

Illes Balears, aprovat per Decret Legislatiu 1/2005, de 24 de juny. D'aquesta manera, en el cas que no es verifiquin aquests criteris l'Agència no ha d'adquirir o, si escau, ha de perdre la seva condició de mitjà propi instrumental de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i de la resta d'administracions públiques i ens instrumentals.

Article 2 Objectius

Són objectius de l'ACIB:

- a) Executar la política de la conselleria competent en matèria de cooperació per al desenvolupament i complementar l'actuació de la direcció general competent, amb mesures de foment i suport a les accions per al desenvolupament dels països empobrits que duen a terme els i les agents de la cooperació definits en l'article 29 de la Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació per al desenvolupament.
- b) Constituir-se en organisme pagador dels ajuts que concedeixi la direcció general competent en matèria de cooperació.
- c) Col·laborar i fer intercanvis amb altres entitats públiques i privades que treballin en concurrència amb els objectius de l'ACIB.

Article 3 Funcions

Són funcions de l'ACIB, amb caràcter enunciatiu i no limitador:

- a) Executar i gestionar la consecució dels objectius que estableix l'article anterior, segons les directrius del Govern de les Illes Balears.
- b) Concertar convenis i contractes amb persones públiques i privades i constituir entitats amb personalitat jurídica o participar-hi.
- c) Establir la convocatòria de les subvencions, instruir-les i resoldre-les, i gestionar el finançament de projectes de cooperació per al desenvolupament d'acord amb la programació de la direcció general competent en matèria de cooperació al desenvolupament.
- d) Gestionar campanyes de solidaritat i d'ajuda humanitària per afrontar situacions d'emergència.
- e) Gestionar programes i projectes de cooperació per al desenvolupament que l'Administració autonòmica duu a terme d'acord amb les instruccions de la direcció general competent o en col·laboració amb altres entitats públiques i privades.
- f) Gestionar programes i projectes de sensibilització, educació i formació per a la cooperació i el desenvolupament.
- g) Qualsevol altra funció relacionada amb l'àmbit de la cooperació per al desenvolupament que li encarregui l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

TÍTOL I ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DE L'AGÈNCIA

Capítol I Organització

Article 4 Estructura orgànica

L'ACIB es regeix i s'administra pels òrgans següents:

- a) Òrgans de govern:
  - 1r. Presidència
  - 2n. Vicepresidència
  - 3r. Consell d'Administració
- b) Òrgans de direcció:
  - 1r. Gerència
  - 2n. Direcció de projectes
- c) Òrgans de gestió: unitats tècniques

Article 5 La presidència

1. La presidència és l'òrgan superior d'administració i de govern de l'ACIB, i l'exerceix la persona titular de la conselleria competent en matèria de cooperació per al desenvolupament.

2. Les seves funcions són:

- a) Exercir l'alta representació de l'Agència.
- b) Exercir l'alta inspecció de tots els serveis de l'Agència i el règim disciplinari del seu personal laboral.
- c) Presidir el Consell d'Administració.
- d) Aprovar i atorgar en nom i en representació de l'Agència qualsevol tipus d'acte, contracte i conveni de col·laboració i, en general, tots els negocis jurídics que siguin necessaris per desenvolupar i complir les seves finalitats, així com les accions de patrocini d'inversions reals i financeres o esdeveniments d'altre tipus que impliquin una despesa per a l'entitat, les quanties de les quals estiguin compreses entre 150.001 € i 500.000 €. Les superiors a 500.000 €, les ha d'aprovar prèviament el Consell d'Administració.
- e) Autoritzar, disposar i ordenar les despeses i els pagaments de qualsevol tipus d'acte, contracte i conveni de col·laboració i, en general, tots els negocis jurídics que siguin necessaris per al desenvolupament i compliment de les seves finalitats, així com les accions de patrocini d'inversions reals i financeres o esdeveniments d'un altre tipus que impliquin una despesa per a l'entitat les quanties de les quals estiguin compreses entre 150.001 € i 500.000 €. Les superiors a 500.000 €, les ha d'aprovar prèviament el Consell d'Administració.
- f) Actuar com a òrgan de contractació de l'empresa quan les quanties del contracte estiguin compreses entre 150.001 € i 500.000 €. Les superiors a 500.000 €, les ha d'aprovar prèviament el Consell d'Administració.
- g) Aprovar, mitjançant resolució, les convocatòries de subvencions i la seva publicació en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

CAPÍTOL
PRELIMINAR
Art. 2
Art. 3

TÍTOL I
CAPÍTOL I
Art. 4
Art. 5

---

3. La persona titular de la presidència pot delegar funcions, amb caràcter permanent o temporal, en la vicepresidència, la gerència o la direcció de projectes.

Article 6 La vicepresidència

La vicepresidència és exercida per la persona titular de la direcció general competent en matèria de cooperació per al desenvolupament. Substitueix la presidència en cas de vacant, absència, malaltia o impediment legítim.

Article 7 El Consell d'Administració

1. El Consell d'Administració és l'òrgan col·legiat de govern de l'Agència. L'integren les persones titulars de la presidència, la vicepresidència, la gerència, la direcció de projectes, les persones que són vocals i la persona que exerceix la secretaria.

2. Són vocals:

- a) La persona titular de la secretaria general de la conselleria competent en matèria de cooperació per al desenvolupament.
- b) Una persona en representació de la conselleria competent en matèria d'hisenda, nomenada a proposta de la que en sigui titular.
- c) Una persona en representació de la conselleria competent en matèria d'educació, nomenada a proposta de la que en sigui titular.
- d) Una persona en representació de la conselleria competent en matèria de salut, nomenada a proposta de la que en sigui titular.
- e) Una persona en representació de la conselleria competent en matèria de funció pública, nomenada a proposta de la que en sigui titular.
- f) Una persona en representació de la conselleria competent en matèria de treball, nomenada a proposta de la que en sigui titular.
- g) Una persona en representació de la conselleria competent en matèria de relacions institucionals, nomenada a proposta de la que en sigui titular.
- h) Una persona en representació de la conselleria competent en matèria de medi ambient, nomenada a proposta de la que en sigui titular.

3. La designació de les persones representants de l'apartat anterior ha d'incloure la de la persona que les substitueix en cas d'absència, vacant, malaltia o impediment legítim.

4. A les persones membres del Consell d'Administració se'ls ha d'aplicar el que estableix la disposició addicional quarta de la Llei 3/1989 o la normativa que la substitueixi.

5. A les sessions del Consell d'Administració poden assistir-hi, amb veu però sense vot, el personal tècnic, els o les professionals o el personal alt càrrec dels sectors relacionats amb els assumptes que hagin de tractar-se, d'acord amb l'ordre del dia, per decisió de la presidència, per iniciativa pròpia o a proposta de qualsevol de les persones membres del Consell.

6. La secretaria del Consell d'Administració, l'ha d'exercir una persona membre del personal tècnic i jurídic de la Unitat Juridicoadministrativa de l'Agència, amb veu i sense vot, designada per la presidència a proposta de la gerència. Correspon a la secretaria efectuar les convocatòries d'aquest òrgan per indicació de la presidència, preparar les sessions i estendre'n les actes, i donar fe dels acords.

TÍTOL I
CAPÍTOL I

Art. 6
Art. 7
Art. 8
Art. 9

Article 8 Funcionament del Consell d'Administració

1. El Consell d'Administració s'ha de reunir ordinàriament, com a mínim, una vegada cada trimestre. També s'ha de reunir en sessió extraordinària per convocatòria de la presidència, per iniciativa pròpia o a petició de, com a mínim, tres de les persones membres amb dret a vot. No és necessària la convocatòria prèvia del Consell d'Administració si ho acorden els membres per unanimitat.

2. No pot ser objecte de deliberació o acord cap assumpte que no figuri inclòs en l'ordre del dia, tret que hi siguin presents totes les persones membres, titulars o suplents, de l'òrgan col·legiat, i es declari la urgència de l'assumpte amb el vot favorable de la majoria.

3. La sessió del Consell d'Administració queda constituïda vàlidament quan hi concorrin la meitat més una de les persones membres amb dret a vot, sempre que entre aquests hi hagi les persones que exerceixen la presidència i la secretaria o les persones que legalment les substitueixen. Els acords es prenen per majoria simple dels membres presents en el moment de la votació. En cas d'empat, la presidència dirimeix la qüestió mitjançant el vot de qualitat.

4. De les sessions, se n'ha d'estendre l'acta corresponent, que pot aprovar-se en la mateixa sessió o en la següent. La secretaria ha d'actuar de conformitat amb la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

5. El Consell d'Administració ha d'establir mitjançant un reglament el seu funcionament. En tot el que no s'hi prevegi, són d'aplicació la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i la Llei 30/1992.

6. En cas de vacant, absència, malaltia o impediment legítim, la persona que exerceix la vicepresidència ha de substituir la que exerceix la presidència. La que exerceix la secretaria és substituïda per la persona que designi la presidència.

Article 9 Funcions del Consell d'Administració

El Consell d'Administració té les funcions següents:

- a) Aprovar el pla general d'actuació de l'Agència.
- b) Aprovar la memòria de la gestió anual de l'entitat i aprovar els comptes anuals de l'organisme, d'acord amb el que disposa la normativa aplicable sobre comptabilitat i rendició de comptes de les empreses públiques de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

- c) Aprovar els avantprojectes de pressupost d'explotació i capital que corresponguin de les previsions de pressupost d'explotació i capital que corresponguin de les previsions anuals i pluriennals de l'organisme, així com aprovar els projectes d'inversions reals i financeres que s'hagin de fer o iniciar durant l'exercici.
- d) Aprovar el reglament de funcionament del Consell d'Administració en tot el que no hagi previst aquest Decret.
- e) Aprovar i atorgar en nom i representació de l'Agència qualsevol tipus d'acte, contracte i conveni de col·laboració i, en general, tots els negocis jurídics que siguin necessaris per desenvolupar i complir les seves finalitats, així com les accions de patrocini d'inversions reals i financeres o esdeveniments d'un altre tipus que impliquin una despesa per a l'entitat les quanties de la qual superin els 500.000 €.
- f) Acordar les mesures pertinents per a l'administració dels béns i els drets de l'Agència, així com aprovar l'adquisició, la venda, la permuta, l'arrendament, la cessió gratuïta i onerosa i el gravamen dels béns i els drets de l'organisme i, en general, qualssevol tipus de negocis jurídics entre aquests, en els termes de la legislació vigent.
- g) Aprovar la participació de l'Agència en societats, consorcis, entitats i empreses públiques i privades per complir millor les finalitats i la constitució d'unes o altres, així com la fixació de les seves normes i condicions, de conformitat amb la legislació aplicable.
- h) Aprovar els emprèstits, les operacions de crèdit, els endeutaments i la resta d'operacions financeres per a un finançament adequat de les activitats de l'empresa.
- i) Aprovar, a proposta de la gerència, la plantilla de personal de l'empresa, les directrius retributives i els criteris bàsics de selecció i provisió de personal.
- j) Acordar la sol·licitud d'informació a altres òrgans sobre actuacions que es facin complir millor els seus acords.

Capítol II Òrgans de direcció

Article 10 Gerència

1. La persona que exerceix la gerència és nomenada i separada lliurement mitjançant una resolució de la persona titular de la conselleria competent en matèria de cooperació per al desenvolupament, de conformitat amb el que estableix l'article 12 de la Llei 3/1989 o la normativa que la substitueixi. La seva relació laboral és l'especial de personal d'alta direcció, regulada en el Reial decret 1382/1985, d'1 d'agost, o la normativa que el substitueixi.
2. Per accedir a la gerència és requisit estar en possessió d'un títol universitari superior o de grau mitjà o, si s'escau, acreditar una experiència demostrable en l'àmbit de la gestió.
3. Les retribucions de la persona que exerceix la gerència, les estableix el Consell d'Administració.

4. En cas de vacant, absència, malaltia o impediment legítim de la persona que exerceix la gerència, n'ha d'assumir les funcions la vicepresidència.

Article 11 Funcions de la gerència

1. Corresponen a la gerència de l'Agència, amb caràcter general, les funcions d'administració i gestió de l'organisme i les funcions executives, de conformitat amb les directrius emanades de la presidència del Consell d'Administració.

2. En particular, la gerència de l'Agència té les atribucions i funcions següents:

- a) Organitzar el funcionament de l'Agència.
- b) Exercir les funcions de direcció, gestió econòmica i comptable de l'entitat, així com la inspecció ordinària de tots els serveis de l'Agència, a més de l'execució de les instruccions de la presidència i dels acords del Consell d'Administració.
- c) Aprovar i atorgar en nom i representació de l'Agència qualsevol tipus d'acte, contracte i conveni de col·laboració i, en general, tots els negocis jurídics que siguin necessaris per al desenvolupament i compliment de les seves finalitats, així com les accions de patrocini d'inversions reals i financeres o esdeveniments d'un altre tipus que impliquin una despesa per a l'entitat la quantia de la qual sigui inferior o igual a 150.000 €.
- d) Autoritzar, disposar i ordenar les despeses i els pagaments de qualsevol tipus d'acte, contracte i conveni de col·laboració i, en general, de tots els negocis jurídics que siguin necessaris per al desenvolupament i compliment de les seves finalitats, així com les accions de patrocini d'inversions reals i financeres o esdeveniments d'un altre tipus que impliquin una despesa per a l'entitat la quantia de la qual sigui inferior o igual a 150.000 €.
- e) Gestionar l'administració de béns i drets de l'organisme, així com proposar-ne al Consell d'Administració l'adquisició, la venda, la permuta, l'arrendament, la cessió gratuïta o onerosa i el gravamen, en els termes prevists en la legislació vigent.
- f) Proposar al Consell d'Administració l'aprovació del pla anual d'actuació i l'avantprojecte d'ingressos i despeses de l'Agència.
- g) Proposar al Consell d'Administració l'aprovació de la formalització dels emprèstits, les operacions de crèdit, els endeutaments i la resta d'operacions financeres per a un finançament adequat de les activitats de l'empresa.
- h) Proposar al Consell d'Administració la participació de l'Agència en societats, consorcis, entitats i empreses públiques i privades per complir millor les finalitats i la constitució d'unes o altres, així com la fixació de les seves normes i condicions, de conformitat amb la legislació aplicable.
- i) Actuar com a òrgan de contractació de l'empresa quan les quanties del contracte siguin inferiors o iguals a 150.000 €.
- j) Confeccionar i proposar al Consell d'Administració la relació de llocs de feina i supervisar els processos de selecció de personal laboral.
- k) Elaborar els comptes anuals de l'ACIB i la memòria explicativa de la gestió anual, d'acord amb el que disposa la normativa aplicable sobre comptabilitat i rendició de comptes de les empreses públiques de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

l) Auxiliar i informar la presidència i el Consell d'Administració en les seves funcions, en l'àmbit de les seves respectives competències, de totes les qüestions relatives a la gestió de l'entitat.

m) Assabentar el Consell d'Administració dels informes d'auditoria elaborats i proposar les mesures que estimi pertinents en relació amb aquests.

n) Assistir a les sessions del Consell d'Administració, amb veu i vot.

o) Dirigir i coordinar les unitats tècniques Juridicoadministrativa i Econòmicofinancera.

p) Expedir els certificats relacionats amb les matèries de les seves competències.

q) Qualsevol altra facultat que correspongui o pugui correspondre a l'entitat i que no estigui reservada expressament a altres òrgans.

Article 12 La direcció de projectes

1. La persona que exerceix la direcció de projectes és nomenada i separada lliurement mitjançant una resolució de la persona titular de la conselleria competent en matèria de cooperació per al desenvolupament, de conformitat amb l'article 12 de la Llei 3/1989 o la normativa que la substitueixi. La seva relació laboral és l'especial d'alta direcció.

2. El Consell d'Administració ha d'establir les retribucions de la persona que exerceix la direcció de projectes.

3. En cas de vacant, malaltia o impediment legítim, la vicepresidència de l'Agència substitueix la persona que exerceix la direcció de projectes.

4. Corresponen a la direcció de projectes, amb caràcter general, les funcions de direcció de les actuacions de l'Agència fora del territori de les Illes Balears, de conformitat amb les directrius emanades del Consell d'Administració. En particular, la persona que exerceix la direcció de projectes té les atribucions i funcions següents:

a) Supervisar les actuacions de l'ACIB en matèria de cooperació i sensibilització, tant pel que fa a programes propis com a aquells dirigits a ONGD i a altres organismes.

b) Representar l'ACIB en el Consell de Cooperació de les Illes Balears.

c) Assessorar la direcció general competent en l'elaboració i el seguiment del pla director de cooperació de les Illes Balears.

d) Auxiliar i informar la presidència i el Consell d'Administració en les seves funcions, en l'àmbit de les competències respectives, de totes les qüestions relatives a la seva actuació.

e) Assistir a les sessions del Consell d'Administració de l'Agència de Cooperació.

f) Coordinar les unitats tècniques de Cooperació i de Sensibilització.

g) Qualsevol altra facultat que correspongui o pugui correspondre a l'entitat i que no estigui reservada expressament a altres òrgans.

Capítol III Òrgans de gestió

Article 13 Unitats tècniques

L'Agència s'organitza en les unitats tècniques següents:

- a) Juridicoadministrativa.
- b) Economicofinancera.
- c) De Cooperació.
- d) De Sensibilització.

TÍTOL II RÈGIM JURÍDIC, ECONÒMIC I FINANCER

Capítol I Règim jurídic

Article 14 Règim jurídic

1. L'activitat de l'Agència de Cooperació Internacional de les Illes Balears es regeix per les normes del dret civil, mercantil, laboral i internacional, d'acord amb el que estableix la Llei 3/1989 o la norma que la substitueixi.
2. No obstant l'establert en l'apartat anterior, l'Agència ha de sotmetre la seva activitat a les normes de dret públic i de procediment administratiu en aquelles actuacions que comportin l'exercici d'activitats administratives.
3. La tramitació dels expedients d'ajuts, subvencions i indemnitzacions s'ha d'ajustar a la legislació comunitària, estatal i autonòmica en la matèria.
4. La contractació administrativa s'ha de regir per les disposicions de la legislació de contractes del sector públic.
5. Els òrgans de contractació de l'Agència són la presidència i la gerència.
6. La presidència i la gerència són competents per autoritzar i disposar les despeses, per reconèixer les obligacions i per ordenar-ne el pagament en els actes de l'ACIB sotmesos al dret administratiu, d'acord amb els límits que estableix aquest Decret o qualsevol altra normativa aplicable.

Article 15 Reclamacions i recursos

1. Contra els actes i els acords de l'ACIB i dels seus òrgans, les persones interessades poden interposar les reclamacions i els recursos que siguin pertinents, d'acord amb el que estableix la legislació vigent sobre la matèria.
2. Les reclamacions prèvies a la via judicial, civils o laborals, les ha de resoldre la presidència de l'ACIB d'acord amb la normativa aplicable.
3. Contra els actes administratius de la presidència i del Consell d'Administració, i alguns actes de la gerència que exhaureixen la via administrativa, pot interposar-se, alternativament, un recurs potestatiu de reposició o, directament, un recurs contenciós administratiu davant l'òrgan competent de la jurisdicció contenciosa administrativa.

TÍTOL I
CAPÍTOL II
Art. 12

CAPÍTOL III
Art. 13

TÍTOL II
CAPÍTOL I
Art. 14
Art. 15

Article 16 Assessorament jurídic i representació i defensa en judici

1. L'Advocacia de la Comunitat Autònoma pot exercir la representació i defensa de l'ACIB en judici, d'acord amb el que disposa l'article 74 de la Llei 3/2003, si ho acorda el Consell d'Administració o, en cas d'urgència, la presidència amb la signatura prèvia del conveni corresponent. La sol·licitud de representació i defensa s'ha de dur a terme d'acord amb el que s'hagi previst en el conveni esmentat o en la forma establerta legalment.

2. Sense perjudici del que estableix l'apartat anterior i de l'existència de la Unitat Tècnica Juridicoadministrativa de l'ACIB, aquesta pot contractar, per a assumptes o matèries concrets, els serveis d'assessorament jurídic i representació i defensa en judici de professionals privats.

Capítol II Règim econòmic i financer

Article 17 Patrimoni de l'ACIB

Constitueixen el patrimoni de l'ACIB el conjunt de béns i drets propis que li adscriu la Comunitat Autònoma de les Illes Balears o qualsevol persona o entitat per qualsevol títol, els que l'ACIB adquireixi en el curs de la seva gestió i aquells la titularitat dels quals se subrogui com a conseqüència de la supressió, l'extinció o la dissolució d'entitats autònomes o empreses públiques de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, tot això en el termes prevists legalment i especialment d'acord amb el que estableix l'article 18, en relació amb els articles 3 a 6 de la Llei 3/1989.

Article 18 Finançament de l'ACIB

Les fonts de finançament de l'ACIB per a la consecució de les seves finalitats són les següents:

- a) Els béns i els valors que constitueixen el patrimoni i els productes, i la venda d'aquest.
- b) Les transferències i les subvencions que anualment es consignin en els pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears o en els d'altres administracions públiques, organismes autònoms o empreses públiques, incloses les transferències que rebí en la seva condició d'organisme pagador dels fons estatals i europeus.
- c) Els ingressos de dret públic o privats que li correspongui percebre i els que es produeixin a conseqüència de les seves activitats.
- d) Les subvencions, les aportacions voluntàries o les donacions que persones públiques o privades concedeixen a favor seu.
- e) Els emprèstitts que pugui emetre, així com els crèdits financers que pugui concertar amb entitats bancàries o amb entitats de crèdit, tant nacionals com estrangeres.
- f) Qualsevol altre recurs admès en dret que no estigui previst en els apartats anteriors.

Article 19 Règim patrimonial

1. Els béns de l'ACIB poden ser alienats, gravats, arrendats i cedits de manera gratuïta o onerosa en els termes que estableixen la Llei 6/2001, de 11 d'abril, del patrimoni de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la Llei 3/1989 o les normes que les substitueixin.

2. L'ACIB exerceix, en relació amb el seus béns, totes les prerrogatives i les facultats que estableixi la legislació vigent per protegir el patrimoni.

Article 20 Elaboració del pressupost

L'ACIB ha d'elaborar anualment l'avantprojecte de pressuposts d'explotació i de capital, que ha d'ajustar-se al contingut, l'estructura i la tramitació que estableixen els articles 64 i 65 del Decret legislatiu 1/2005, de 24 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de finances de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i la llei de pressuposts corresponent.

Article 21 Control financer

La Intervenció General de les Illes Balears ha de dur a terme el control financer ordinari de l'ACIB mitjançant una auditoria anual i en els termes que estableix l'article 87 del Decret legislatiu 1/2005.

Article 22 Règim comptable

La comptabilitat i la rendició de comptes de l'ACIB han de fer-se d'acord amb el Decret legislatiu 1/2005 i el Decret 128/1993, de 16 de desembre, sobre comptabilitat i rendició de comptes de les empreses públiques de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, o les normes que els substitueixin.

TÍTOL III RÈGIM DEL PERSONAL

Article 23 Règim del personal al servei de l'ACIB

1. L'ACIB disposa del seu propi personal, que es regeix per la legislació laboral, pel Conveni col·lectiu de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i, en el que sigui procedent, per la Llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut bàsic de l'empleat públic, d'acord amb el que n'estableix article 2.1.

2. Així mateix, el personal de l'ACIB pot estar integrat per personal funcionari de carrera de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, adscrit o en comissió de serveis. Aquest personal i les places que ocupin es regeixen per la normativa de funció pública de la Comunitat Autònoma.

3. La contractació i la selecció del personal laboral es regeixen per la seva normativa específica i han de respectar, en tot cas, els principis de mèrit, capacitat, igualtat i publicitat.

4. L'ACIB ha d'elaborar i aprovar la seva pròpia relació de llocs de feina del personal laboral.

**TÍTOL II
CAPÍTOL I**
Art. 16

CAPÍTOL II
Art. 17
Art. 18
Art. 19
Art. 20
Art. 21
Art. 22

CAPÍTOL III
Art. 23

TÍTOL IV DISSOLUCIÓ DE L'ACIB

§ 29. Decret 80/2008,
de 25 de juliol,
de l'Agència
de Cooperació
Internacional
de les Illes Balears
(BOIB núm. 108, de 2
d'agost de 2008)

Article 24 Dissolució

L'ACIB s'extingeix per qualsevol de les causes generals previstes i en la forma que estableix la legislació vigent. En cas de dissolució, els seus actius s'han d'incorporar, segons la naturalesa jurídica que tinguin, al domini públic o privat de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears o a l'entitat que es creï per substituir l'ACIB.

Disposició addicional primera

S'autoritza la persona titular de la conselleria competent en matèria de funció pública perquè, a proposta de la persona titular de la conselleria competent en matèria de cooperació, adscriuigui o destini en comissió de serveis a l'ACIB el personal de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears que sigui necessari i convenient, amb les dotacions pressupostàries pertinents.

Disposició addicional segona

S'autoritza la persona titular de la conselleria competent en matèria de pressuposts perquè, a proposta de la persona titular de la conselleria competent en matèria de cooperació i amb els tràmits previs pertinents, transfereixi a l'ACIB les dotacions pressupostàries dels pressuposts generals de la conselleria competent en matèria de cooperació destinades a finalitats relacionades amb el seu objectiu, en la forma establerta per la llei d'autorització de creació.

Disposició addicional tercera

Per acord del Consell d'Administració pot crear-se una comissió executiva, quan el volum d'actuacions ho aconselli, per delegar-hi funcions d'execució i aquelles altres competències del Consell d'Administració que permetin agilitar el funcionament de l'ACIB.

Disposició addicional quarta

El personal funcionari adscrit a l'ACIB pot optar entre:

- a) Mantenir el seu règim jurídic i, en conseqüència, romandre al lloc de feina de funcionari que ocupa en les mateixes condicions mentre continuï en servei actiu o fins que, mitjançant els sistemes reglamentaris de provisió, passi a ocupar un altre lloc de feina a l'Administració autonòmica o a qualsevol dels ens públics que en depenen o que hi estan vinculats, o fins que perdi la condició de funcionari o funcionària per qualsevol de les causes que estableix l'article 57 de la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
- b) Sol·licitar la integració com a personal laboral propi de l'empresa pública. En aquest supòsit, el personal funcionari queda en situació d'excedència voluntària per prestació de serveis en el sector públic, regulada en l'article 103 de la Llei 3/2007, amb tots els drets i els deures inherents a aquesta situació administrativa.

Disposició transitòria primera

1. S'autoritza la persona titular de la conselleria competent en matèria de cooperació perquè, a través dels procediments administratius i mercantils corresponents, pugui encomanar a l'ACIB la continuïtat de les accions que

s'hagin iniciat en aquesta conselleria relatives a les finalitats i al seu objectiu, sigui quina en sigui la fase o l'estat, sense que en cap cas puguin produir-se danys o perjudicis a terceres persones interessades. L'ACIB ha de subrogar, en aquests casos, els drets i les obligacions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

2. La Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació ha d'habilitar els crèdits necessaris per atendre els expedients administratius d'ajuts que es tramitin i que s'hagin d'incorporar als pressuposts de la nova empresa sigui quina sigui la fase administrativa en la qual es trobin.

Disposició transitòria segona

1. L'ACIB, una vegada constituïda, ha de subrogar la titularitat dels contractes, els convenis i qualssevol altres negocis i les relacions jurídiques tant de l'adscripció dels béns o drets que es considerin oportuns com dels expedients de subvencions prevists en l'apartat següent

2. L'ACIB, una vegada constituïda, ha de continuar tramitant els expedients relatius a les finalitats de l'entitat, tant els que es trobin en tramitació en els serveis de la conselleria competent en matèria de cooperació, sigui quina en sigui la fase o estat de tramitació, com els acabats que continuïn tenint efectes jurídics, i en cap cas no es poden produir lesions o perjudicis a terceres persones interessades. L'ACIB ha de subrogar els drets i les obligacions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

3. Així mateix, l'ACIB pot continuar tramitant i resoldre els expedients administratius derivats de les convocatòries d'ajuts de la conselleria competent en matèria de cooperació, independentment de la data en què s'hagin aprovat.

Disposició transitòria tercera

1. Mitjançant un decret del Consell de Govern, a proposta de les conselleries competents en matèria de funció pública i de cooperació al desenvolupament, s'han de determinar els llocs de feina corresponents a funcionaris i funcionàries de carrera les funcions dels quals i de les quals, a partir de la constitució efectiva de l'empresa pública, han de passar a ser exercides en aquesta entitat i que, per tant, hi seran adscrits i adscrites.

2. El procés de determinació dels llocs de feina a què es refereix l'apartat anterior pot fer-se de manera global i conjunta o de manera escalonada a mesura que l'entitat vagi assumint la gestió de les matèries que se li hagin assignat.

3. El personal que ocupa llocs de feina inclosos en el Pla d'Estabilitat Laboral previst en la disposició transitòria vuitena de la Llei 2/1989, de 22 de febrer, de la funció pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i que està adscrit a l'ACIB, ha de continuar ocupant aquests llocs fins que s'adjudiquin de forma definitiva d'acord amb el procés selectiu corresponent.

Disposició derogatòria única

Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquest Decret, el contradiguin o hi siguin incompatibles, i en particular el Decret 38/2006.

**§ 29. Decret 80/2008,
de 25 de juliol,
de l'Agència
de Cooperació
Internacional
de les Illes Balears
(BOIB núm. 108, de 2
d'agost de 2008)**

Disposició final primera

S'autoritza la persona titular de la conselleria competent en matèria de cooperació perquè dicti les normes complementàries que siguin necessàries per aplicar i desplegar aquest Decret.

Disposició final segona

Aquest Decret entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

§30. Llei 3/1998, de 18 de maig del voluntariat social

(BOIB núm. 70, de 28 de maig de 1998;

BOE núm. 136, de 8 de juny de 1998)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La nostra societat s'ha caracteritzat, des de sempre, pel fet que persones, sense distinció d'edat, raça o sexe, s'han compromès, de manera lliure i voluntària, a ajudar o lluitar per millorar les condicions de vida i per donar una resposta cívica i solidària a les necessitats i inquietuds que, en cada moment, es plantegen.

Actualment, si bé es cert que el modern estat social, democràtic i de dret ha universalitzat millores socials que han fet possible l'estat de benestar, no és menys cert que aquest mateix estat reconeix el dret que tenen els ciutadans i ciutadanes a participar activament en la millora de la qualitat de vida i en els interessos generals de la població.

La consciència creixent d'aquest dret social ha duit que molts de ciutadans i ciutadanes, d'una manera totalment lliure, voluntària i altruista desenvolupin un paper cada vegada més important en el disseny i execució de les actuacions dirigides a la satisfacció de l'interès general i a la construcció d'una societat més solidària on totes les persones puguin gaudir d'una qualitat de vida digna.

Tot això ha fet que darrerament el moviment voluntari visqui una etapa de desplegament i creixement, i també una progressiva i constant ampliació del camp d'actuació, de manera que a hores d'ara no es limita al purament assistencial, sinó que abasta també àmbits tan diversos com la salut, l'atenció social, l'educació, l'esport, l'acció cívica i solidària, la dinamització cultural i ciutadana, la defensa del medi ambient, etc.

Per altra banda, aquesta participació de la societat civil és un dret que ve reconegut expressament a la Constitució i a l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, i també l'obligació dels poders públics de fomentar aquesta participació ciutadana i de remoure els obstacles perquè la llibertat, la igualtat i el progrés siguin reals i efectius.

Dins aquest àmbit, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, seguint l'exemple de la Llei 6/1995, de 15 de gener, del voluntariat, vol establir un marc normatiu que, tot i respectantla voluntat i la independència de les organitzacions de voluntariat i dels propis voluntaris, reguli i garanteixi l'acció voluntària.

Bàsicament, la Llei té com a objectius regular:

- El foment i la potenciació del voluntariat a les Illes Balears en tots els camps d'acció que afecten el bé comú dels ciutadans i ciutadanes.
- Les mesures de suport al voluntariat tendents a incrementar-ne el nivell d'implantació social.
- La participació ciutadana en aquelles tasques d'interès social com a complement de les polítiques públiques.
- La coordinació entre les distintes organitzacions de voluntariat i d'aquestes amb l'Administració Pública, en tots els seus àmbits i nivells.

**§ 30. Llei 3/1998,
de 18 de maig, del
voluntariat social
(BOIB núm. 70, de 28
de maig de 1998;
BOE núm. 136, de 8
de juny de 1998)**

La Llei recull les notes més comunament acceptades com a definitòries de l'activitat de voluntariat com són el seu caràcter altruista, solidari, lliure i gratuït, les deslliga de qualsevol tipus de prestació de serveis retribuïts, que es realitza dins l'àmbit d'una organització o entitat pública o privada sense ànim de lucre, quedant, per tant, excloses les actuacions voluntàries aïllades, esporàdiques o exercides al marge de les organitzacions i les executades per raons familiars, d'amistat o de bon veïnatge, ja que sense desmerèixer-les en absolut, no entrarien en el concepte actual de voluntariat. Per últim, l'acció voluntària prevista en aquesta llei és tota aquella activitat que es realitza per a la consecució de l'interès general, d'una millor qualitat de vida i del benestar social.

La Llei estableix, també, els drets i els deures tant de les organitzacions com dels propis voluntaris, constitueix així la referència obligada davant qualsevol conflicte que pugui sorgir, i els principis que han de regular les relacions entre les administracions públiques de les Illes Balears i les organitzacions de voluntariat.

Finalment la Llei preveu la creació d'un fòrum del voluntariat com a òrgan màxim de ressò social del voluntariat a Balears.

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 Objecte

Aquesta llei té per objecte regular, reconèixer, promoure i fomentar el voluntariat, en tots els seus àmbits i vessants, com a expressió de participació social i solidària, per mitjà d'entitats públiques o privades, sense ànim de lucre, salvaguardant sempre la seva autonomia.

Article 2 Concepte de voluntariat

Als efectes d'aquesta llei, s'entén per voluntariat el conjunt d'activitats dirigides a la satisfacció de l'interès general, desenvolupades per persones físiques, sempre que les activitats no es realitzin dins una relació laboral, funcionarial, mercantil o qualsevol altre tipus de relació retribuïda o derivada d'una obligació jurídica i, a més, reuneixin els requisits següents:

- a) Que tinguin un caràcter altruista i solidari.
- b) Que la seva realització sigui voluntària i lliure, sense que tinguin una causa d'obligació personal o deure.
- c) Que es realitzin sense contraprestació econòmica, o que aquesta es limiti al reembossament de les despeses que l'activitat realitzada origini.
- d) Que es desenvolupin dins el marc d'una organització pública o privada i en funció de programes o projectes concrets a favor de la societat i de la persona.
- e) Que l'activitat de voluntariat tenguí funcions complementàries a les desenvolupades per les administracions públiques competents i, en cap cas, no podrà substituir el treball remunerat.

Article 3 Àmbit

Aquesta llei serà d'aplicació als voluntaris que realitzin les activitats en organitzacions de voluntariat i entitats públiques radicades a les Illes Balears, així com a les pròpies organitzacions i entitats de voluntariat.

Les organitzacions supraautonòmiques o d'àmbit estatal o supraestatal, quan desenvolupin activitats de voluntariat dins l'àmbit de les Illes Balears, estaran obligades al compliment d'aquesta llei.

Article 4 Activitat d'interès general

Als efectes de l'article 2, s'entenen per activitats d'interès general les assistencials, de serveis socials, les cíviques, les educatives, culturals, científiques, esportives, sanitàries, de cooperació al desenvolupament, de defensa del medi ambient, de defensa de l'economia o de la investigació, de desenvolupament de la vida associativa, de promoció del voluntariat, de defensa dels drets humans, o qualsevol altra d'anàloga naturalesa, dirigides als diferents sectors de la població sempre que vagi adreçada a la construcció d'una societat més solidària i justa.

Article 5 Beneficiaris

Són beneficiaris dels serveis del voluntariat els ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears, els transeünts i ciutadans i ciutadanes d'altres països que percebin alguna prestació o servei de les entitats que reuneixen els requisits d'aquesta llei i el conjunt de la societat en aquells serveis que no siguin de caràcter personal.

Article 6 Principis bàsics

L'acció voluntària es fonamenta en els principis bàsics següents:

- a) Participació lliure, altruista i compromesa dels ciutadans i ciutadanes, sense compensació econòmica, d'acord amb les preferències i capacitats pròpies, mitjançant entitats d'organització democràtica i no discriminatòria.
- b) Solidaritat amb les persones i els grups, amb l'objectiu d'assolir l'interès general, atenent les necessitats socials de forma global i no exclusivament dels membres de la pròpia organització.
- c) Descentralització, procurant que les activitats del voluntariat es realitzin el més a prop possible dels ciutadans i en el seu propi entorn.
- d) Autonomia i llibertat de les organitzacions de voluntariat respecte als poders públics, vetllant alhora perquè es garanteixi el compliment de la legislació i la responsabilitat que les entitats de voluntariat assumeixen davant la societat.
- e) Complementarietat i coordinació entre les entitats de voluntariat i les administracions en tots els seus àmbits i nivells i no substitució de les actuacions d'aquestes.

TÍTOL I

- Art. 1
  - Art. 2
  - Art. 3
  - Art. 4
  - Art. 5
  - Art. 6
-

TÍTOL II DE LES ORGANITZACIONS DE VOLUNTARIIS

§ 30. Llei 3/1998,
de 18 de maig, del
voluntariat social
(BOIB núm. 70, de 28
de maig de 1998;
BOE núm. 136, de 8
de juny de 1998)

Article 7 De les entitats de voluntariat

1. Les activitats de voluntariat descrites en el títol I d'aquesta llei es desenvoluparan mitjançant organitzacions, que adoptaran la figura jurídica que considerin més adequada per a la consecució dels fins.

Sense desmerèixer, queden excloses de l'aplicació d'aquesta llei les accions solidàries o d'ajut aïllades, esporàdiques o exercides al marge de les organitzacions i les executades per raons familiars, d'amistat o de bon veïnatge.

2. Les organitzacions o entitats que desenvolupin activitats de voluntariat hauran d'estar legalment constituïdes, dotades de personalitat jurídica pròpia, no tenir caràcter lucratiu i dur a terme programes dins el marc d'activitats d'interès general previstes a l'article 4 d'aquesta llei.

Article 8 De les relacions entre les persones voluntàries i les organitzacions en què s'integren

Les organitzacions i entitats que comptin amb la presència de persones voluntàries hauran de:

- a) Adequar-se a la normativa vigent, especialment pel que fa a l'organització i al funcionament democràtics i no discriminatoris.
- b) Complir els compromisos amb les persones voluntàries, dins l'acord establert en el moment de la incorporació dins l'organització, respectant el seus drets i deures.
- c) Tenir subscripta una pòlissa d'assegurances, sempre que ho requereixin les característiques i circumstàncies de l'activitat desenvolupada, que cobreixi els sinistres dels propis voluntaris i els que es produeixin a tercers, ocasionats per l'exercici de les activitats encomanades.
- d) Cobrir les despeses derivades de la prestació del servei i dotar els voluntaris dels mitjans i recursos adequats per al compliment de les seves funcions.
- e) Establir els sistemes interns d'informació i d'orientació adequats per a la realització d'aquelles tasques que s'encomanin a les persones voluntàries.
- f) Proporcionar als voluntaris la formació i la informació necessària per al correcte exercici de les activitats encomanades.
- g) Garantir als voluntaris les mateixes condicions higièniques, sanitàries i de seguretat previstes per al personal remunerat, en l'exercici de les seves activitats.
- h) Facilitar als voluntaris una acreditació que els habiliti i identifiqui per a l'exercici de l'activitat assignada.
- i) Emetre certificat de l'activitat del voluntari/a, sempre que aquest ho sol·liciti, on constarà, com a mínim, la data, la durada i la naturalesa de la prestació efectuada pel voluntari/a.
- j) Portar un llibre de registre d'altres i baixes del personal voluntari.
- k) Promoure i fomentar la participació en activitats de voluntariat.
- l) Les organitzacions de voluntariat podran rebre la col·laboració de treballadors dependents o autònoms només per portar a terme activitats que requereixin un grau de professionalitat determinat, o bé activitats necessàries per assegurar el funcionament regular de l'organització, quan la situació ho exigeixi.

TÍTOL III DE LES PERSONES VOLUNTÀRIES

Article 9 Concepte de voluntari/a

Als efectes del que disposa aquesta llei, tindrà la consideració de voluntari/a la persona física que, de manera lliure i altruista, sense rebre cap tipus de contraprestació econòmica, i dins el marc d'una organització o entitat pública es compromet a realitzar una prestació o un servei dels previstos al títol I d'aquesta llei, a favor de la societat o de la persona.

Article 10 Estatut del voluntari/a

Constitueix l'estatut del voluntari/a el conjunt de disposicions incloses en aquest títol.

Article 11 Drets del voluntari/a

Les persones voluntàries, respecte d'aquella organització en la qual s'integren, tenen els drets següents:

- a) Rebre la informació, la formació i els mitjans necessaris per a l'exercici i el desenvolupament de les funcions que se'ls assignin.
- b) Esser tractades sense cap tipus de discriminació, respectant-ne la llibertat, la dignitat, la intimitat i les creences.
- c) Participar activament en l'organització a la qual s'integren, d'acord amb els seus estatuts, col·laborant en l'elaboració, el disseny, l'execució i l'avaluació dels programes.
- d) Estar assegurades pels riscos a què puguin estar exposades en la realització del seu treball voluntari, incloses les possibles responsabilitats civils a tercers.
- e) Disposar d'una acreditació identificativa de la seva condició de voluntari/a davant tercers i a obtenir certificació de la seva participació en els programes.
- f) Realitzar l'activitat en les degudes condicions de seguretat i higiene, evitant tot tipus de risc segons la naturalesa i les característiques de la seva funció.
- g) Rebre el respecte i el reconeixement pel valor social de la seva contribució.
- h) Esser reemborsades, si ho volen, de les despeses que els pugui ocasionar l'activitat voluntària.
- i) Acordar lliurement les condicions de la seva acció voluntària, l'àmbit o sector d'actuació, el compromís de les tasques definides conjuntament, el temps i l'horari que hi podrà dedicar, i les responsabilitats acceptades.

Article 12 Deures del voluntari/a

Les persones voluntàries estaran obligades a:

- a) Complir els compromisos acceptats amb les organitzacions en les quals s'integrin, respectant-ne els fins i les normes internes de funcionament.
- b) Mantenir la confidencialitat, si n'és el cas, de les informacions rebudes i conegudes en el desenvolupament de la seva activitat, tant respecte dels beneficiaris com de l'entitat.
- c) Rebutjar qualsevol tipus de contraprestació econòmica o material que li pugui oferir la persona beneficiària o altres persones en virtut de la seva actuació.

TÍTOL II

Art. 7

Art. 8

TÍTOL III

Art. 9

Art. 10

Art. 11

Art. 12

- d) Respectar els drets dels beneficiaris de l'activitat del voluntari/a.
- e) Actuar de forma diligent, responsable i solidària.
- f) Participar en les activitats formatives previstes per l'organització i, concretament, en aquelles que estan adreçades a oferir una preparació per a les activitats i funcions acordades, itambé en aquelles de caràcter permanent que es necessitin per tal de mantenir la qualitat dels serveis que es presten.
- g) Observar les mesures de seguretat i higiene reglamentades i seguir les instruccions que s'estableixin en l'execució de les activitats acordades.
- h) Utilitzar degudament l'acreditació i els distintius de l'organització.
- i) Tenir cura i fer bon ús del material o equip confiat per l'organització per al desenvolupament de les activitats de voluntariat acordades.
- j) En cas de renúncia notificar-ho amb l'antelació prèviament pactada, per tal d'evitar perjudicis greus al servei.

Article 13 Règim jurídic

En tot allò que no estigui previst en aquest títol, seran d'aplicació les normes de l'organització.

Els conflictes que puguin sorgir entre les persones voluntàries i les organitzacions a l'exercici de les activitats pròpies de voluntariat es dirimiran per la jurisdicció competent, de conformitat amb el que estableixen les normes processals.

Article 14 Incorporació dels voluntaris

1. La incorporació dels voluntaris a les organitzacions es formalitzarà per escrit, mitjançant acord o compromís que, a més de determinar el caràcter altruista de la relació, tindrà el contingut mínim següent:

- a) El conjunt de drets i deures que corresponen a ambdues parts i que respectarà el que estableix aquesta llei.
- b) El contingut de les funcions i activitats que es compromet a realitzar el voluntari/a.
- c) El procés de formació que necessita per a la realització de les funcions objecte del voluntariat.
- d) La durada del compromís i les causes i les formes de desvinculació per ambdues parts.

2. La condició de voluntari/a serà compatible amb la de soci/a de l'organització.

TÍTOL IV DE L'ADMINISTRACIÓ

Article 15 Del Registre General d'Entitats de Voluntariat

1. Es crea el Registre General d'Entitats de Voluntariat de les Illes Balears, que serà públic i que tindrà per objecte la inscripció de les organitzacions que compleixin els requisits prevists en aquesta llei.

En qualsevol cas, serà condició indispensable per accedir a subvencions i estipular convenis amb les administracions públiques que les organitzacions i entitats estiguin inscrites en el Registre.

2. El Registre General d'Entitats de Voluntariat de les Illes Balears comunicarà als consells insulars la inscripció d'aquelles entitats que actuïn dins els seu àmbit territorial.

3. L'organització i el funcionament del Registre es regularà reglamentàriament.

Article 16 Del Govern de les Illes Balears

1. Correspon al Govern de les Illes Balears:

- a) Mantenir i actualitzar el Registre General d'Entitats de Voluntariat de les Illes Balears.
- b) Assessorar i informar les organitzacions que treballin en el camp del voluntariat.
- c) Coordinar les relacions en matèria de voluntariat amb els consells insulars, els organismes de l'Estat i amb altres comunitats autònomes o ens públics competents en la matèria.
- d) Dissenyar, coordinar i elaborar estudis, recerques i experimentacions sobre les activitats de voluntariat, comptant amb les dades que proporcionin els consells insulars, els ajuntaments i les entitats públiques o privades que realitzin accions de voluntariat.
- e) Supervisar i vetllar pel compliment de la normativa aplicable, de les competències que té atribuïdes i del funcionament de les diverses entitats.
- f) Fomentar i promoure la participació social dels ciutadans i ciutadanes en el desenvolupament d'accions de voluntariat dins organitzacions legalment constituïdes.
- g) Impulsar estratègies formatives per tal que l'acció voluntària respongui a un rigor i a una qualitat.
- h) Sensibilitzar la societat respecte dels valors del voluntariat i possibilitar, afavorir i reconèixer les seves activitats.
- i) Preservar la independència del voluntariat.
- j) La concessió d'ajudes o la concertació de serveis que puguin realitzar entitats de voluntariat, d'acord amb les seves competències.

2. Les competències que aquesta llei atribueix al Govern de les Illes Balears ho seran de la conselleria que aquest determini, sense perjudici de les actuacions que correponguin a cada una de les conselleries en funció de la matèria.

Article 17 Competències dels consells insulars

Seran competències dels consells insulars, dins el marc de l'Estatut d'Autonomia i de la legislació vigent, les següents:

- a) L'estudi i la programació de les accions que el voluntariat dugui a terme en el seu àmbit territorial.
- b) La coordinació, la planificació i el seguiment dels programes de voluntariat que duguin a terme tant entitats com ajuntaments.
- c) L'assistència tècnica i l'assessorament als ajuntaments i mancomunitats de municipis, si així pertoca, i també a altres entitats sense ànim de lucre.
- d) La concessió d'ajudes o la concertació de serveis que puguin realitzar entitats de voluntariat, d'acord amb les seves competències.
- e) La col·laboració amb el Govern de les Illes Balears en l'elaboració d'estadístiques i de registre d'entitats que actuïn en matèria de voluntariat dins del seu àmbit territorial.
- f) El foment d'entitats de voluntariat i la coordinació d'aquestes entre elles.

Article 18 Competències dels ajuntaments

Els ajuntaments impulsaran i col·laboraran en les activitats de les entitats de voluntariat que actuïn dins el seu àmbit territorial i articularan els mecanismes de participació d'aquestes en la vida municipal.

TÍTOL III

Art. 13

Art. 14

TÍTOL IV

Art. 15

Art. 16

Art. 17

Art. 18

TÍTOL V DE LA PARTICIPACIÓ

TÍTOL V
Art. 19
Art. 20

Article 19 Fòrum del voluntariat de les Illes Balears

1. Es crea el Fòrum Balear del Voluntariat com a òrgan consultiu de coordinació, de promoció de la participació dels ciutadans i ciutadanes en les organitzacions de voluntariat, de foment de la formació de les persones voluntàries i de la investigació en matèries d'interès general reconegudes a l'article 4 d'aquesta llei.

2. Les funcions del Fòrum Balear del voluntariat són les següents:

- a) Elevar propostes al Govern de les Illes Balears, als Consells Insulars o als ajuntaments, en tot el que fa referència a les àrees d'interès general assenyalades a l'article 4 com a àrees pròpies d'intervenció del voluntariat.
- b) Promoure el debat entre les organitzacions de voluntariat legalment constituïdes amb l'objecte de recerca i millora de la intervenció del voluntariat.
- c) Coordinar els àmbits d'actuació i la cooperació entre les organitzacions de voluntariat.
- d) Fomentar la participació ciutadana i la formació del voluntariat.
- e) Elaborar una memòria anual que reculli les activitats de voluntariat realitzades.

Article 20. Composició i funcionament del Fòrum Balear del Voluntariat

La composició i el règim de funcionament del Fòrum Balear del Voluntariat es regularà mitjançant un decret del Govern de les Illes Balears a proposta de les conselleries.

Disposició addicional única

Per al compliment del que s'estableix en aquesta llei, s'habilitaran els crèdits pressupostaris necessaris.

Disposició transitòria

Les organitzacions que a l'entrada en vigor d'aquesta llei disposin de personal voluntari hauran d'ajustar-se al que preveu aquesta en el termini d'un any des de la seva entrada en vigor.

En el mateix termini les diverses administracions competents afectades per aquesta llei, hauran de donar compliment als seus mandats.

Disposició derogatòria

Queden derogades les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquesta llei.

Disposició final primera

S'autoritza el Govern de les Illes Balears per dictar les disposicions pertinents i adoptar les mesures que consideri necessàries per a l'execució del desenvolupament d'aquesta llei.

Disposició final segona

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.